

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

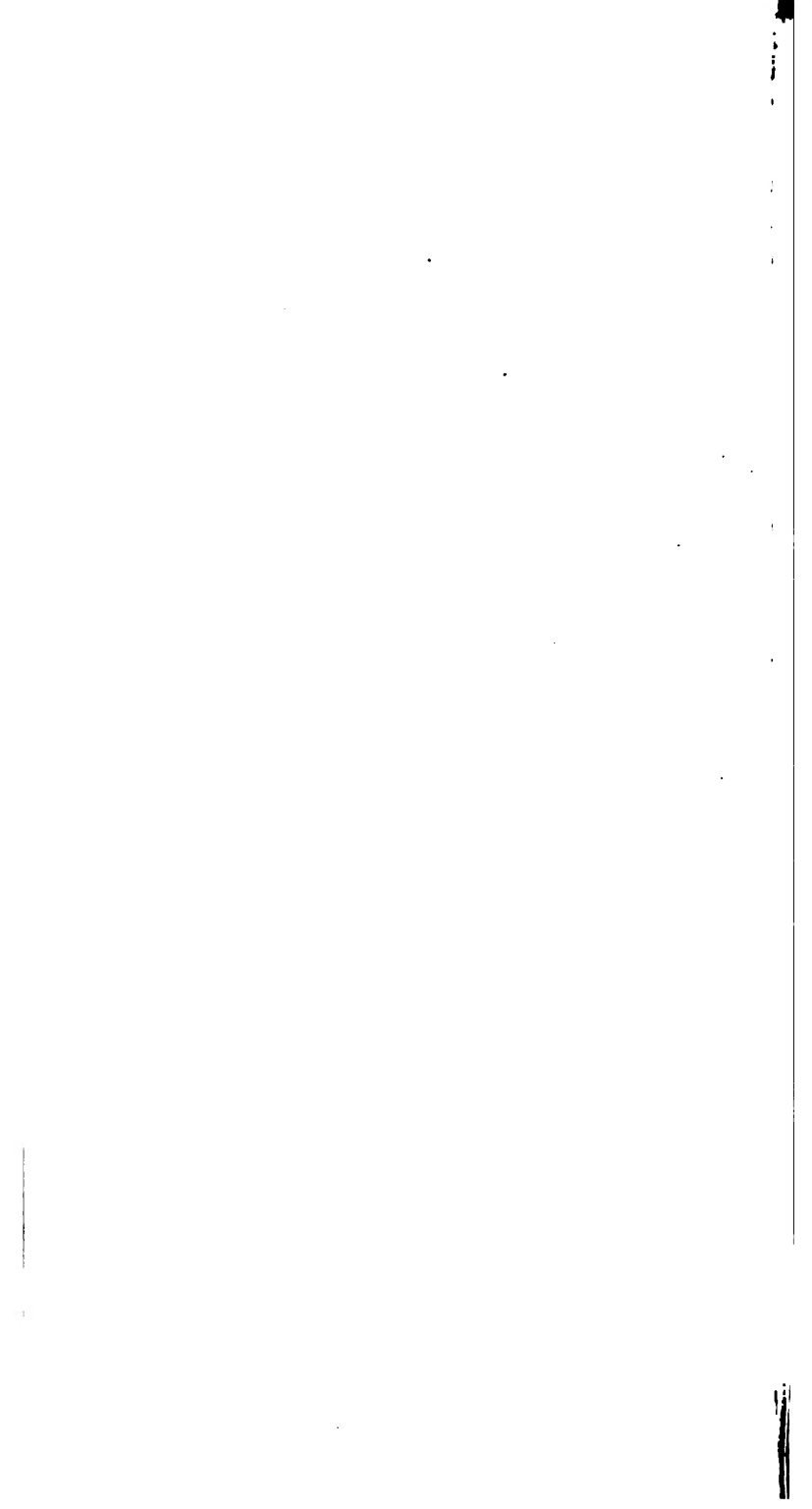
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

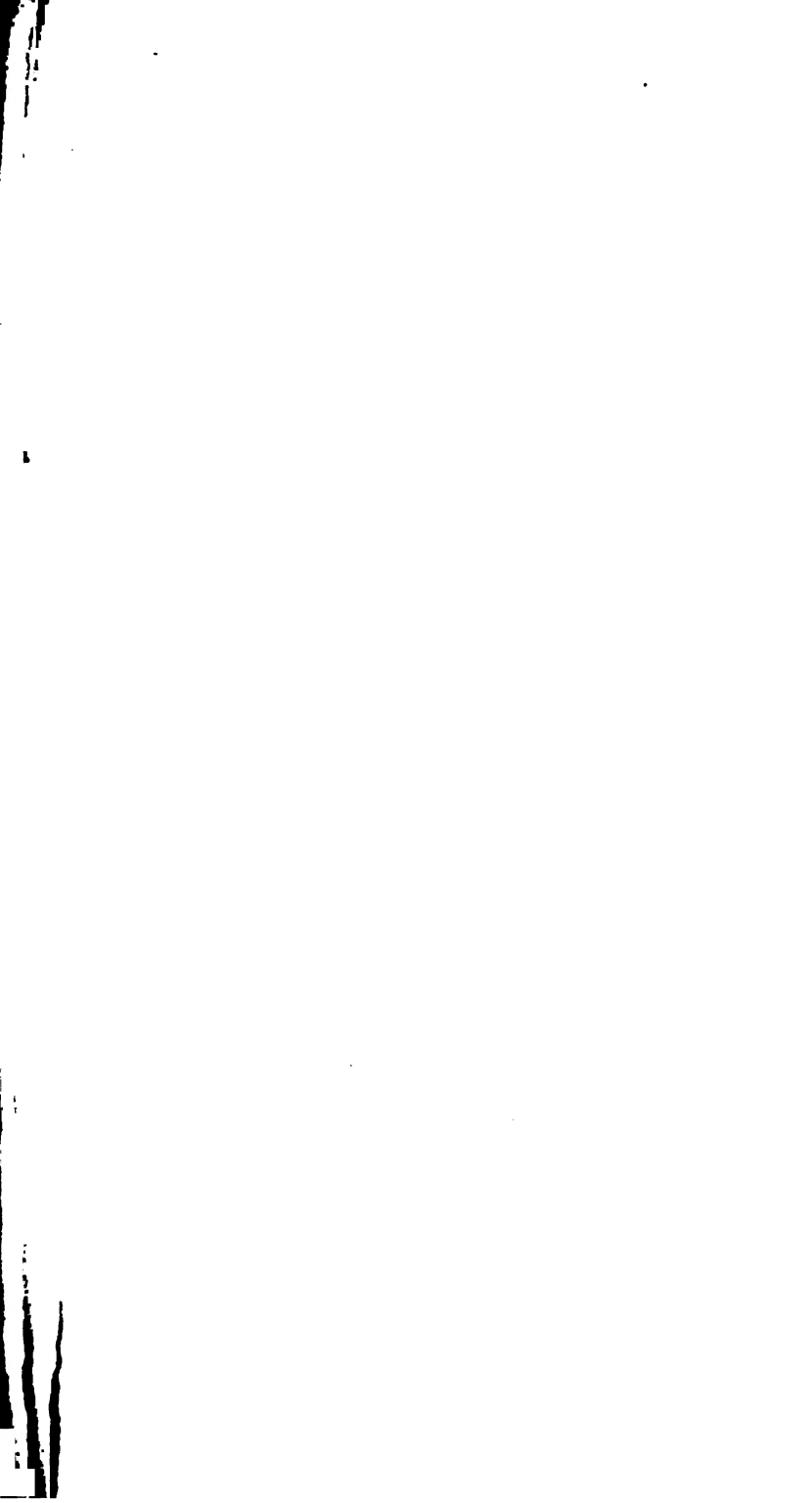
We also ask that you:

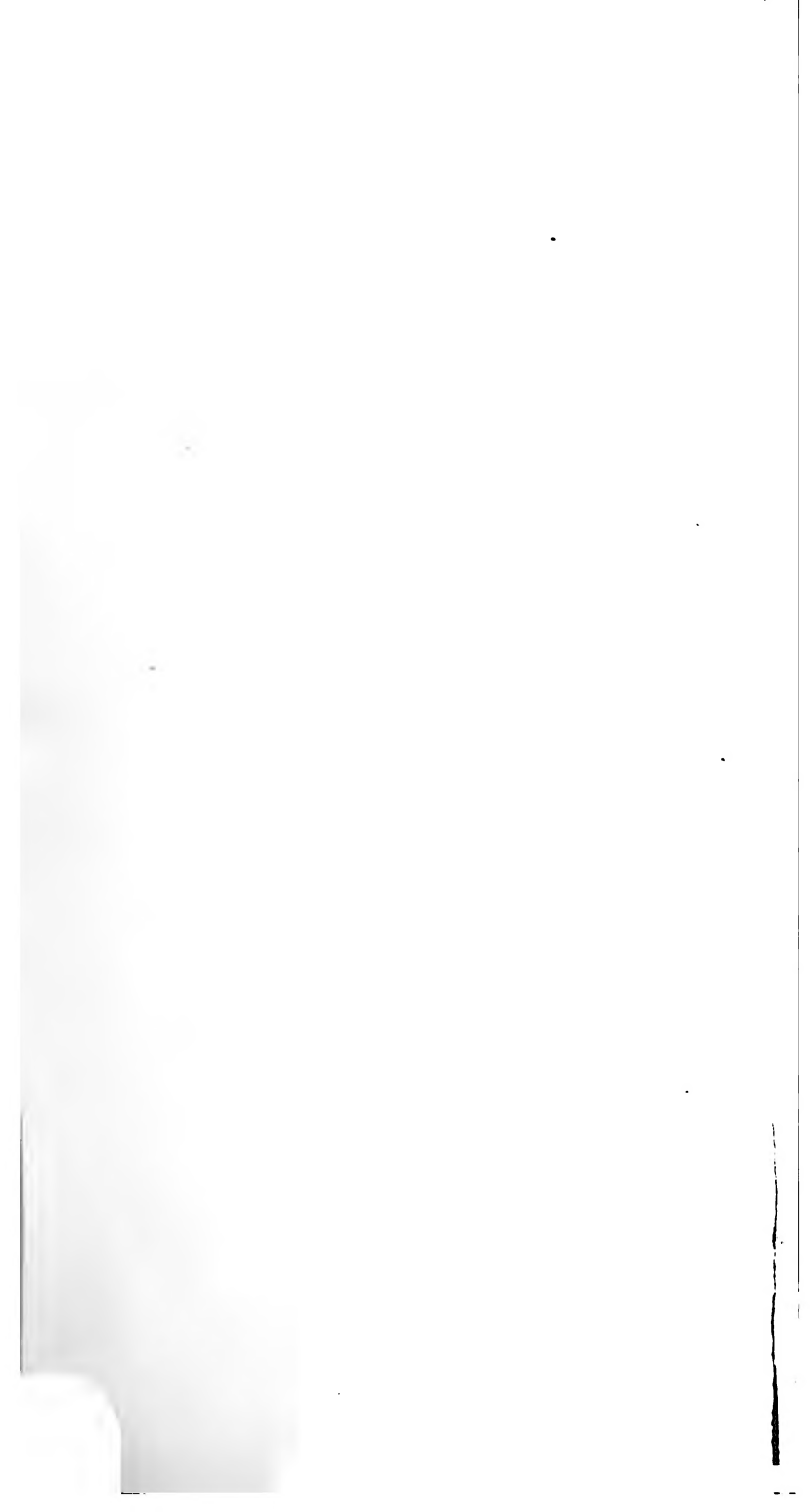
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

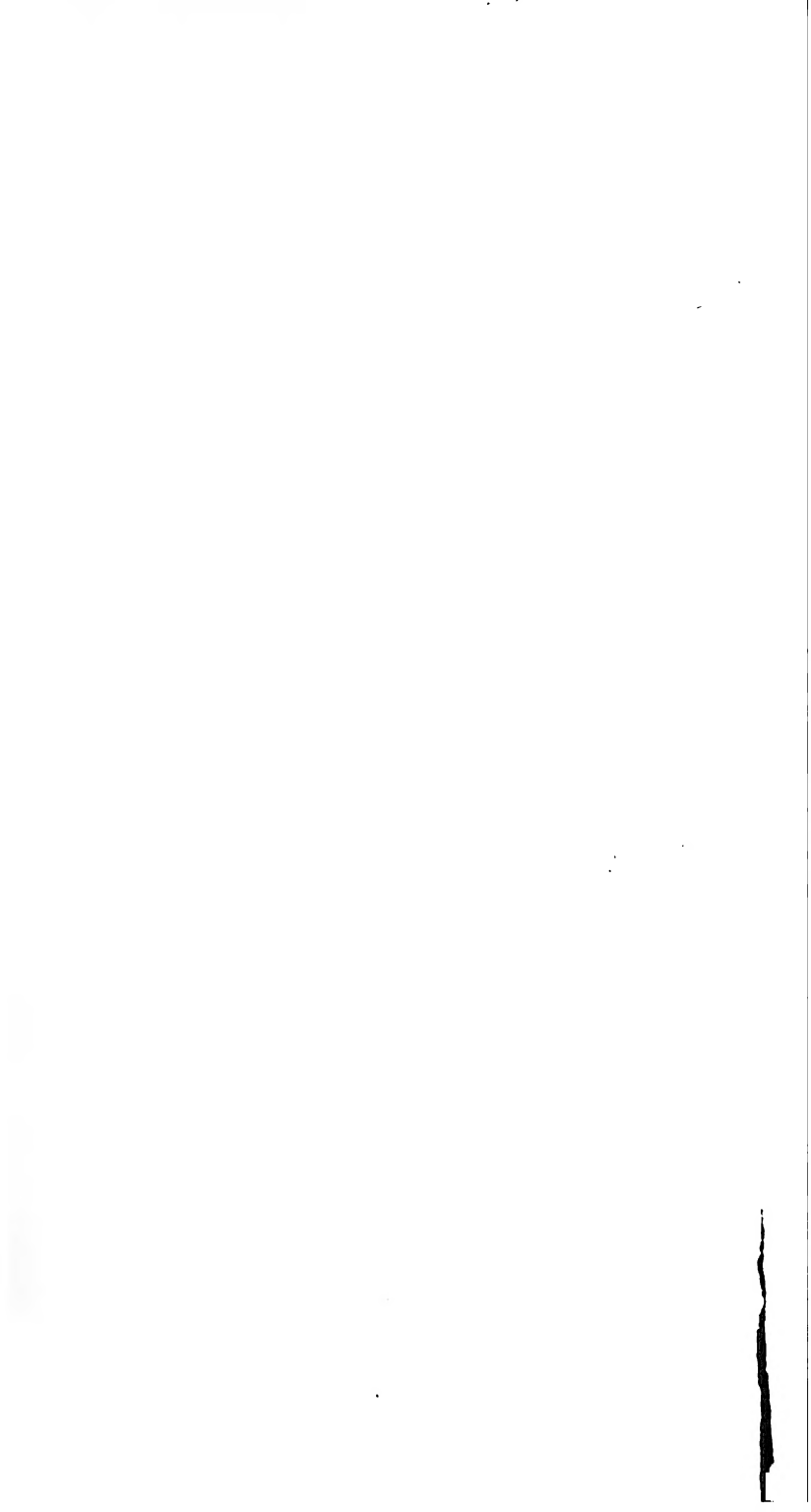

Schweizer

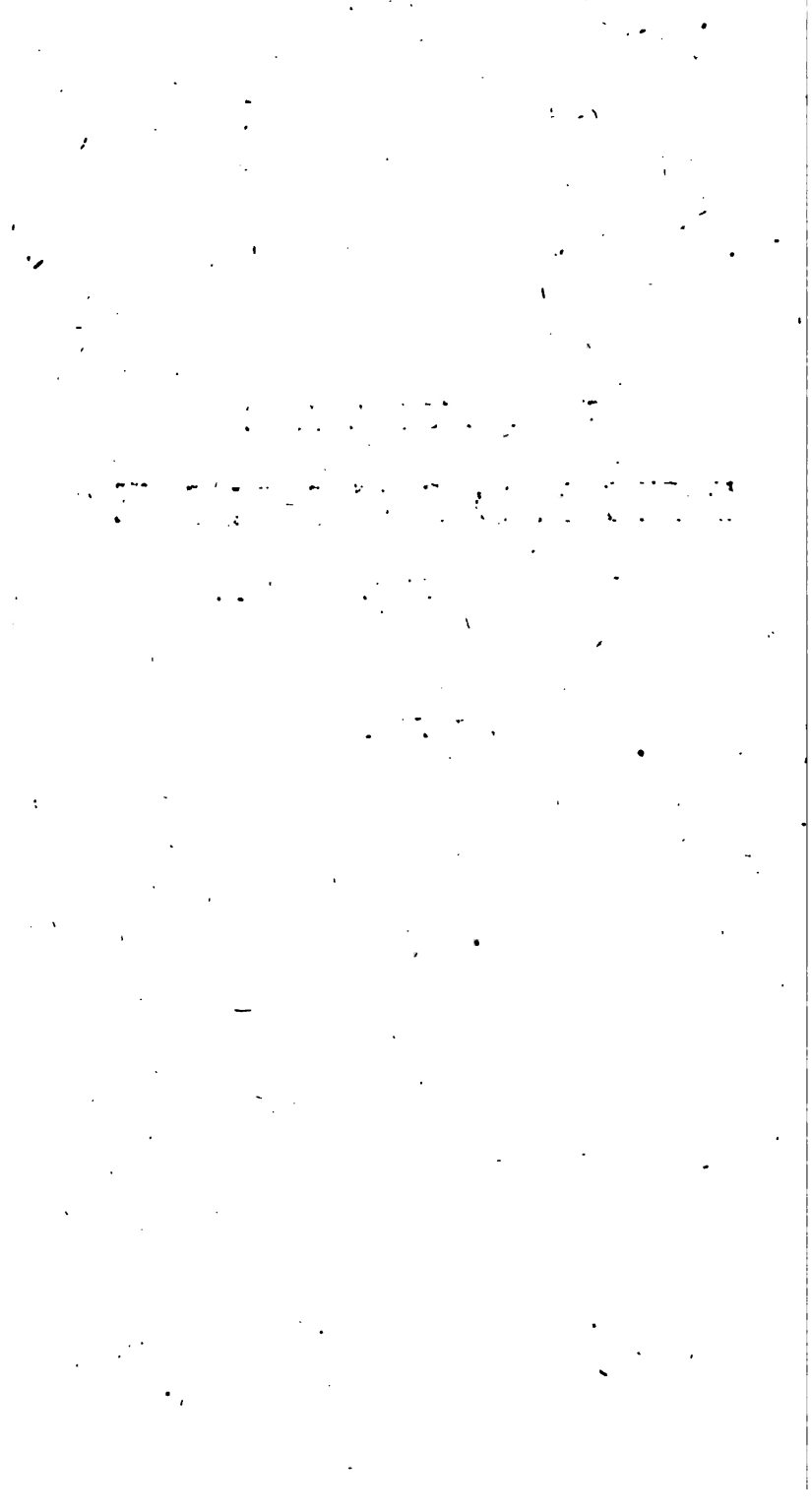
YAEV

~~1207 D~~

EPICTETEÆ
PHILOSOPHIÆ
MONUMENTA.

TOM. I.

EPICTETI DISSERTATIONVM

AB ARRIANO DIGESTARVM,
LIBRI IV.

EIVSDEM ENCHIRIDION,

ET

EX DEPERDITIS SERMONIBVS

FRAGMENTA.

Post IO. VPTONI aliorumque curas,
denuo ad Codicum Msstorum fidem recensuit, Latina
Versione, Adnotationibus, Indicibus
illustravit

IOHANNES SCHWEIGHÆVSER,

Argentoratensis,

Instituti Literarii Reip. Gallofrancorum Socius.

TOMVS PRIMVS.

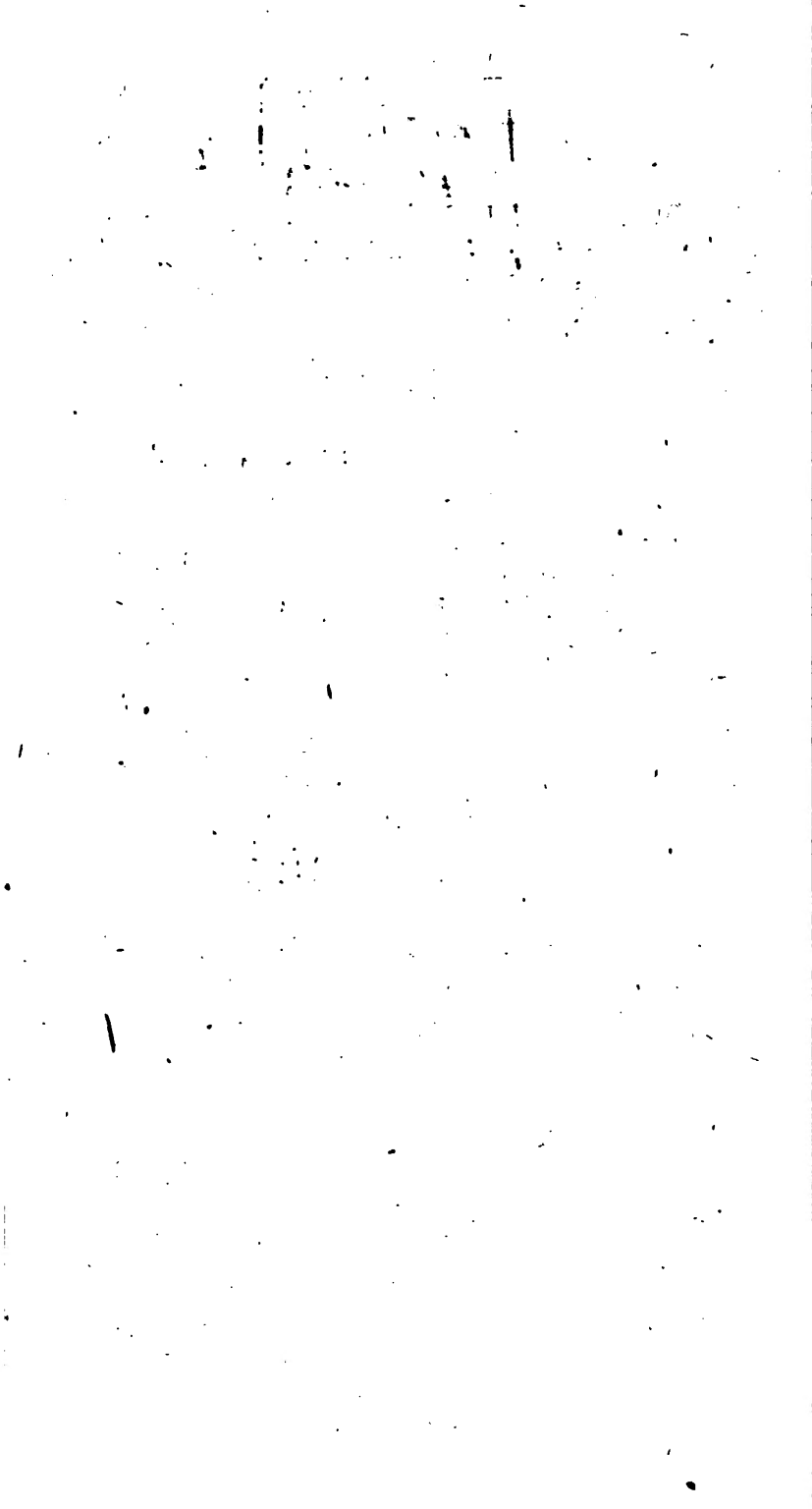
EPICTETI DISSERTATIONES.

LIPSIÆ

IN LIBRARIA WEIDMANNIA

MDCCXCIX.

IOANNIS VPTONI

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Cum philosophos Urbe Italiaque *) edicto sub-
moverat Domitianus, Româ **) Nicopolin in
Epiro concessit Epictetus, atque ibi sub imperio
Trajani ***) disertationes plurimas sermonesque
habuit, ex præceptis institutisque Stoicorum: quos,
cum summâ laude & admiratione digni videren-
tur, ab Ære Senis exceptos scripto mandavit Ar-
rianus, auditor ejus inter multos alios præcullen-
tissimus: (fuit autem Nicomediâ oriundus, & ob
egregias animi dotes Romanâ civitate donatus,
amplissimisque auctus dignitatibus:) †) non tamen

a 3

eâ

*) Vid. A. Gell. Lib. 15.
cap. 11. & Sueton. in Do-
mitian. sect. 10.

**) In Epict. disertat.
passim. & apud A. Gell. in
loco supra citato.

***) Passim in his Diser-
tationibus. — [Momenta
nonnulla, quæ de Epicteti

Vita ad nos pervenerunt,
præter ea quæ ex ipsius
Disertationibus colligi pos-
sunt, infra post Fragmenta
Tomo III hujus operis col-
lecta dabimus. Schweigh.]

†) Vid. Epist. Arriani ad
L. Gell.

hoc munere suscepto, authorem nostrum versionibus Latinis & annotationibus illustrare. En fontes! unde aliz plerzque omnes, quz circumferuntur, emanârunt impressiones. Quod ad Sceggium attinet, quanquam in plurimis hallucinatur, non sua laude fraudandus est, quippe qui primus huic sanando scriptori, satis xgro, medicas manus adhibere non recusaverit. Doctior multo, & in aperiendâ mente philosophi felicior Wolfius, quem in versione, non tamen pressis vestigiis, potissimum sequor. Hujus annotationes, ut & Salmasii & Meibomii, (quas in lucem nuper Relandus protulit) si quz modo memoratu digniores viderentur, ad calcem rejeci & sæpe ad examen revocavi; quam quidem veniam & damus & petimus vicissim.

Nec interea silentio prætereundus est codex Salmanticz nitido caractere excusus, anno MDLV. Quumque Casauboni, magnæ apud literatos estimationis viri, consilium de authore nostro edendo intellexeram, (id enim ipse in *) epistolis indicaverat) non levi ardebam desiderio videnti observationes, quas ad oram libri adnotatas, in bibliotheca Cantabrigiensi extare audiveram. Verumenimvero nihil tanto nomine dignum inveni, nihil fere nisi lusus juveniles, aut qualia cuivis perfunctorie legenti videantur occurrere.

De

* Vid. Ep. IX. & XIII. & alibi.

De Regio codice MS. Parisiis servato; ita *) Casaubonus; „Quod rogas de Arriani codicibus, „scito esse quidem unum aut alterum ejus libri „exemplar in Regia bibliothecâ: sed ejus notæ, „ut nullum sit futurum operæ pretium contulisse.“ Hinc etsi nihil fere alicujus momenti sperare possem, nihil tamen mecum in animo decreveram negligere, quod ad authorem expoliendum usui fore existimabam. Habes itaque variantes lectiones istius codicis, qui quidem, (ut me monuit vir clarissimus Bernardus Montefalconius) e schedis constat sericis, & aut duodecimo aut decimo tertio seculo videtur adscribendus. Ab eodem quoque viro intellexi, aliud esse exemplar Florentiæ; sed quid in eo boni contineatur, ignotum: spes enim per literatos inspiciendi penitus me fefellit, ut & alterius, quem Venetiis custodiri inaudiveram.

Hiscæ igitur instructus subsidiis, cum novam procurare editionem jam essem aggressus, mihi ex insperato vir amicissimus Jacobus Harris codicem Venetiis editum dono misit, cui ad marginem variæ adscribebantur lectiones, adjectis in calce his verbis, si recte legerim; erant enim obscurissima. „Librum hunc, quum anno elapso „alterum ex eadem officinâ (quem vir ille doctrinâ „& morum præstantiâ celebratissimus Cardinalis „Sal-

a 5

*) Ep. 539. D. Hoeschelio.

Hoc interea Lector sciat velim, Epictetum sui semper similem, optimum esse sui interpretem: hac de causa non modo in notis locos adduxi parallelos, sed indicem etiam addidi, ut uno aspectu, locos inter se diversos conferendo, sensus phrasium verborumque, quae a Stoicorum praecipue disciplinam petuntur, facilius percipiatur. Hisse vero & reliquis, quae publici juris feci, necum candide fruatur lector, & aequi bonique consulat.

IOHANNES SCHWEIGHÆVSER

LECTORI

Veri nominis Philosophiæ cultori

S. P. D.

Equidem studiose olim **EPICETI SERMONES** perlegens, haud fere secus me adfectum subinde inter legendum fenseram, atque discipulos ipsius Philosophi, cum præsentem coram audirent magistrum, adfeci solitos **Arrianus** in præfatione ad **L. Gellium** commemorat. Quo magis & mirari sæpenumero & dolere subiit, cum haud sane pro merito in vulgus cognitum, & multo utique rarius quam par esset, non dico in manibus levis disolutæque juventutis, sed eorum etiam qui seria studia amant coluntque, versari tam admirabile veteris Philosophiæ monumentum animadvertirem. Cujus neglectus eas fere esse causas intelligens, quæ a me nuper admodum, in Præfatione ad **Enchiridion** nova recensione instauratum, sunt expositæ;*) quod in me esset constitui conferre,

*) Prodiit illud, simul ex *librariis Weidmannianis* nunc cum *Cebetis Tabula*, *Lipsiæ* diebus vernalibus hujus anni

is ego sum qui meâ magnopere mirer: sed quemadmodum, de aliorum ratione quid sentiam; ubi ad propositum facere videtur, sine ira ac studio libere dicere adsuevi; sic alios mea reprehendentes non modo facile fero, verum etiam lubens gratusque dare operam soleo, ut doctiorum ex admonitione, de communibus studiis bene merentium; quantum plurimum possim, proficiam.

PARISIENSES CODICES MANUSCRIPTI, quibus mihi in recensendis Epicteti Dissertationibus licuit uti, tres fuerunt. *Primus*, quem nota *pa.* insignivi, in Catalogo Græcorum Codicum Bibliothecæ olim Regiæ num. MCMLVIII. recensetur, membranaceus, luculenter scriptus; in quo, præter Epicteti Dissertationes, continetur Hieroclis in Aurea Carmina Commentarius. Aetas codicis in Catalogo ad seculum decimum quintum refertur. Mihi quidem paulo vetustior visus erat: estque etiam in fronte codicis notula ab alio docto viro scripta, qui ætatem illius ad Sec. XIV. retulit. Neque vero idcirco melioris notæ hic est, verum etiam paulo inferior *altero* illo, chartaceo five bombycino, quem *pb.* adpellavi, qui in eodem Catalogo num. MCDXVII. commemoratur, cujus ætas ibidem pariter ad seculum XV. refertur. Est hic Codex *pb.* minuto admodum caractere

caetera multa cum cura & elegantia descriptus: continetque, præter Epicteteos sermones, cum minora nonnulla alia, tum præsertim Aristotelis Ethicorum libros VIII. & Magnorum Moralium, quæ dicuntur, libros duo; quorum ex collatione librorum cum exemplo typis vulgato cognovi, quantum fit quod accedere posset ad perfectiorem operis Aristotelis editionem, si scripta hujus philosophi ad veterum codicum fidem, qui magna copia in Bibliothecis supersunt, exigenterentur.

Non magis in hoc codice *ph.*, quam in duobus aliis, vel scribæ nomen adjectum est, vel anni nota adscripta. Adtexta sunt tamen in hoc nonnulla, quæ partim ad scribæ, partim ad primum libri possessorem, qui illum describendum curaverat, aliquatenus notos nobis faciendos spectant; quæ quum nec alioqui lectu injucunda sint futura, huc transcribere non gravabor. Scilicet ad calcem Dissertationum Epicteti hæc subscripsit librarius:

Δόξα τῷ εὐεργέτῃ καὶ σωτῆρι Θεῷ. Γέγραπται τὰ τοῦ Ἐπικτήτου Ἠθικὰ ἐνταῦθα, βιβλίοις ἐμπεριεχόμενα τέσσαρασιν· ὧν τὸ πρῶτον ἐν κεφαλαίοις τριάκοντα περατοῦται· τὸ δὲ δεύτερον τῷ εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ ὁρίζεται· τὸ δὲ τρίτον τοῖς ἄκοσι τέσσαρασι*) περιγράφεται.

τῷ

*) Animum haud fatis ad istud scriberet. Certe in evertentat vir bonus, cum dem codice, æque ac in aliis,

τῷ τετάρτῳ δὲ καὶ τελευταίῳ τὰ δέκα πρὸς
 τρισὶ τὸ πέρας ἐπισφραγίζεται. Καὶ χάρις τῷ
 Θεῷ τῷ δεδοκῆτι εὐμαρῶς ἡμῖν διανυσθῆναι
 καὶ τοῦτο ὃς καὶ κατὰ τὸ αὐτοῦ σωτήριον θε-
 λημα βιοῦ ἀξιώσειεν ἡμᾶς, ἵνα τῆς αὐτοῦ μα-
 καριότητος τυχόντες, τοῖς γνησίως αὐτὸν θε-
 ραπεύσασιν εἰς αἰῶνα ἀποκειμένης, σὺν πᾶσι
 τοῖς κατὰ τὸ ἅγιον αὐτοῦ θελημα πολιτευσα-
 μένοις, συμβασιλεύοιμεν εἰς αἰῶνα αὐτῷ, εὐ-
 λογοῦντες, ὑμνοῦντες αὐτόν. ἀμήν. Initio vero
 Disertationum Epicteti, post Indicem capitum
 libro primo comprehensorum, cum dimidia pars
 paginae vacua relicta esset a librario, ipse posses-
 sor olim codicis, qui suum in usum describen-
 dum illum curaverat, haec adscripsit:

Ὁ Ἐπίκτητος οὗτος*) τὴν ἠθικὴν φιλο-
 σοφίαν αὐτὸς τε ἐξεῦρε, καὶ ἥσκησεν ἐν ἑαυτῷ
 πάνυ καλῶς, καὶ τοὺς προσιόντας ἐδίδασκε,
 λόγοις τε καὶ τῷ καθ' ἑαυτὸν ὑποδείγματι.
 Ὑπομνήματα δὲ τῶν ἐκείνου λόγων τάδε ἐστίν.

Ἀρρίτοι

aliis, viginti sex Capita
 complectitur Liber tertius,
 quemadmodum & Secun-
 dus.

*) Id est: Epictetus hic
 Moralem Philosophiam &

ipse per se praeclare excoluit
 exercuitque, & eos, qui ipsum
 conveniebant, cum verbis do-
 cuit, tum suo exemplo. Sunt
 autem haec sermonum illius
 monumenta, ab Arriano quo-
 dam,

Ἀρριανῶ τινι ὁμιλητῇ αὐτοῦ καὶ σοφῶ πάνυ ἐκτεθειμένα. Τούτων πολλὰ καὶ οἱ τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας διδάσκαλοι ταῖς ἡθικαῖς αὐτῶν ὀμιλίας ἐνέπλεξαν. τῷ γὰρ Φυσικῷ λόγῳ τε καὶ νόμῳ λαὸν εἰρων συνάδοντα· οὗ δὴ πρὸς αὐξῆσιν αὐτοὶ καὶ βεβαίωσιν ἐν τοῖς τῶν ἀκροαμένων ψυχᾶς, μετὰ τὰς τῆς ἱερᾶς γραφῆς ἀναπτύξεις, τὰς ἡθικαῖς συνήπττον διδασκαλίας. Διὸ καὶ ἡμῖν ἐτι νέοις οὔσι, καὶ περὶ λόγους ἡσχαλημένοις, ὑπὲρ πάντας οὗτος ἐσπουδάσθη σοφοὺς, τοὺς ἐν Ἑλλήσι τετυχηκότας ὀνόματος· καὶ τὸ βιβλίον ἐκγραφήναι ἡμῖν ἐφρονησάμεν. Ἔττα καὶ τὰ Ἠθικὰ Ἀριστοτέλους συγῆψαμεν. Ἄλλ' Ἀριστοτέλης μὲν τεχνολογικὸς τῆς κατὰ ἡθῆ τελειότητος ὑφηγητῆς ἐστίν

b 2

ἐν

dam, discipulo ejus, viro admodum sapiente, exposita. E quibus sancta quoque Ecclesiae Doctores multas sententias suis sermonibus ad populum habitis inseruerunt. Viderant enim cum naturali Ratione Legeque admodum consentientes: quam ut in auditorum animis auferrent firmarentque, post Sacrae Scripturae explanationem morales institutiones solebant

adjicere. Quare et nos, adolescentibus cum essemus, et litterarum studiis daremus operam, praeter ceteris omnibus Sapientibus, qui inter Graecos nomen sortiti sunt, in hujus studium incubuimus, et librum hunc nobis describendum curavimus. Deinde etiam Aristotelis scripta Moralia adjunximus. Sed Aristoteles quidem, in illis libris, artificiosa subtilitate univer-

sam

ἐν τοῖς συγγράμμασι τούτοις· οὗτος δὲ, θεωρητικαῖς καὶ πρακτικαῖς ὑφηγήσεσιν, τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιστον τέλος τῶν ἀνθρώπων ἡθῶν ὁδὸν ὑφηγεῖται· καὶ τὴν τοῦ Φυσικοῦ λόγου τε καὶ νόμου ταῖς ἡμῶν ψυχαῖς αὔξην καὶ καρποφορίαν μεθόδοις σοφωτάταις ἐντίθησιν, ὥσπερ αἱ τὸν οὐράνιον καὶ εὐαγγελικὸν ἡμῖν ἔξαπλοῦν τοῦ Θεοῦ νόμον ἦν αὐτῷ προὔργου. Οὗτος θεὸν μὲν ἕνα ἐφρόνει, ποιητὴν τε καὶ προνοητὴν τοῦ παντός· ὡς ἐν πολλοῖς μέρεσι τῶν λόγων τούτων δῆλόν ἐστι τοῖς συνοραῖν καλῶς δυναμένοις. τὸ δὲ τῶν χυδαίων εὐλαβούμενος πλήθος, ἔστιν οὐ πρὸς κατασκευὴν τῶν οἰκείων λόγων τὴν αὐτῶν πολυθεΐαν ἐλάμβανε· λέξεσι μόναις, οὐ ψυχῇ καὶ γνώμῃ ταύτην τιθεῖς· διορθοῦν τε

τὰ

Sam disciplinæ Moralis scientiam explicat: hic vero, cum theoreticis institutionibus, tum practicis, viam ad præclarissimum finem moribus hominum propositum præbit; Et, ut naturalis Ratio atque Lex in animis nostris incrementum capiat fructumque ferat, sapientissimis rationibus efficit; tamquam ei propositum fuisset, celestem Et evangelicam Dei legem nobis exoptauit. Deum

hic unum esse statuit, procreatorem gubernatoremque aniverſi; quemadmodum multis e locis Sermonum ejus manifestum fit eis, qui hæc talia recte judicare valent. Sed, cum imperitis de vulgo hominibus cautione utens, nonnumquam ad confirmanda sua ipsius præcepta, polytheismum illorum veluti a se concessum jurebat; verbis solum, non ex animi sententia illum ponens; Et ex ipsa

τὰ ἐκείνων ἤδη βουλόμενος, καὶ ἐκ τῆς ἐψευ-
 σμένης ἐν αὐτοῖς ὑποθέσεως περὶ τοῦ Θεῶν πλῆ-
 θους. Διὸ καὶ τῶν Χριστιανῶν μέμνηταί ποῦ
 σὺν εὐλαβείᾳ, Γαλιλαίους αὐτοὺς ὀνομάζων·
 οὕτω γὰρ ἔτι τότε ὀνομάζοντο. Ἐπίιοι δὲ ἰστο-
 ροῦσιν αὐτὸν καὶ τῷ κηρύγματι τῆς ἀληθοῦς
 Θεολογίας, δι' ἣν ἡ Θεία γέγονεν οἰκονομία καὶ
 ἡ τοῦ Θείου λόγου φανέρωσις, προστεθείσθαι
 καλῶς, καὶ τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει τοῦ κυρίου
 ἡμῶν· μὴ βούλεσθαι δὲ φανεροῦν, ὑποχω-
 ροῦντα τῇ βίᾳ τοῦ διωγμοῦ, ὃς ὑπὸ Νέρωνος
 πρώτου κινήθεις, μετὰ πολλῆς τῆς σφοδρότη-
 τος, ἔμμενεν ἔτι καὶ πρὸς τῶν αὐτοῦ διαδόχων
 καὶ σὺν ἐλάττοσι τῇ δριμύτητι· ὅτε καὶ αὐ-
 τὸς ἠγκμαίσειεν ὁ σοφός· μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ Οὐε-
 σπασιανοῦ.

b 3

Tertius

ipsa etiam falsa hypothesis, quae apud illos valebat, de decorum multitudine, corrigere mores illorum studens. Quare etiam Christianorum alicubi caute meminuit, Galilaeos vocans; hoc enim nomine tum temporis adhuc appellabantur. Narrant vero nonnulli, fuisse eum etiam verax de Deo doctrinae et aconomiae divinae per Dei verbum nobis patefacta, si-

deique in Christum dominum nostrum, ex animo additum; noluisse vero extrinsecus declarare, cedentem persecutionis violentia, quae sub Nerone primum magna cum vehementia orta, sub nonnullis ex ejus successoribus etiamnum durabat, quantum non cum tanta acerbitate, quo tempore vixit hic Sapiens, maxime vero sub Vespasiano.

Tertius Codex, quo usus sum, quem in Adnotationibus ad Dissertationum libros notâ *pc.* insignivi, est idem ille olim Regius num. MCMLIX, de quo satis copiose nuper in præfatione ad Enchiridion separatim editum dixi, ubi eundem nota *Pa.* designaveram. Quem codicem, quamquam recentem admodum, tamen, quemadmodum, in Enchiridio & in Simplicii Commentario, sic & in Dissertationibus Epicæti minime spernendum esse iudicabunt hi, qui lectiones ex eo prolatas considerare voluerint. Et id quidem maxime opportune in hoc codice nobis accidit, ut, quum sæpe, ubi duo priores codices veram dabant scripturam, hic mendosam quæ olim vulgata erat representaverit, sæpe rursus, ubi illi in communi cum libris vulgatis errore versabantur, hic verissimam lectionem vel vero proximam offerret.

Quod vero Vptonus communicatas secum ait esse lectiones *e codice MS. Parisino, e schedis sericis constante, quem duodecimo aut decimo tertio seculo adscribendum Montefalconius censuisset*, id quale sit, haud satis liquet. Longe plurima pars earum lectionum, quas e MS. Parisino Vptonus citavit, tam in eodice nostro *pa.* quam in *pb.* leguntur: nec est earum ulla, quin in alterutro horum reperiat. Sed sunt nonnullæ, quas solus *pb.* habet, non *pa.* veluti *ἐχθρὸν αὐτ.* in Arr. Epist. ad L. Gell.

L. Gell. vi. 6. εἰ νέος, Disf. II. 10, 10. στερεκτι-
 πόν, II. 10, 23. At sunt aliquanto plures lectio-
 nes e membranaceo cod. *pa.* ductæ, quæ in bom-
 bycino *pb.* non reperiuntur: verbi causa, οὐδ'
 ἂν χρώματα, I. 6, 2. πόσου σοῦ ἐγὼ, I. 10, 6.
 ἀρεῖ; II. 2, 20. ἐπὶ τοῦτο, II. 7, 9. μηδὲν οὐκ
 ἔστι, II. 17, 28. Tum, si alter ex his codicibus
 seculo XII vel XIII adscribendus Montefalconio
 visus erat, fuerit is puto *pa.* potius, quam *pb.*
 At ille membranaceus est, non e sericis constat
 schedis. Sed ne ipse *pb.* quidem e sericis, verum
 e *bombycinis* schedis, id est cottuneis, quæ a lineis
 vix differunt, constat: neque vero usquam char-
 tam ejusmodi a Montefalconio (in Palzographia
 quidem Græca) *sericam* esse adpellatam memini.
 Igitur, de Parisiensibus codicibus quid ad Vptonum
 scripserit vel scribendum curaverit Monte-
 falconius, nescio: sed, quidquid illud fuerit, ve-
 reor ne mentem doctissimi viri parum recte ac-
 ceperit Vptonus, eoque in turbas, quas dixi, in-
 ciderit. Cæterum illud satis adparet, non per-
 petuam aliquam collationem codicum Parisien-
 sium, ac ne unius quidem ex illis, fuisse Vptoni
 causâ institutam; sed passim solummodo unam
 alteramve lectionem fuisse excerptam, cum illo-
 que editore communicatam. Quisquis vero pro-
 barum lectionum segetem, quas e tribus, quos
 dixi, Parisiis libris in medium contulimus, con-

sideraverit, facile is nobis adsentietur, nec supervacuum a me laborem esse susceptum, cum codices hos quam potui diligentissime excussi, nec operæ in eum laborem impensæ poenitere me debere; simulque idem intelliget, quam sive temere sive parum ingenue Isaacus Casaubonus olim cum Davide Hoeschelio, candidissimo viro, & cum de omni re literaria, tum sigillatim de ipso Casaubono optime merito, egerit, cum ei, de eisdem codicibus Parisiensibus roganti, responderet, *ejus esse notæ, ut nullum sit futurum operæ pretium contulisse*: quod responsum, pro miserâ præsertim conditione, quâ tum temporis erant quotquot exstabant Dissertationum Epicteti editiones, quam fuerit a veritate alienum, quælibet pagina nostrarum Adnotationum poterit docere.

Iam plurimam quidem partem probarum lectionum, quas nobis obtulerunt nostri codices, ante nos Vptonus in ora sui libri notatas repererat, e codicibus Italicis excerptas: attamen & spicilegium haud spernendum iidem nostri codices suppeditarunt; & eas ipsas lectiones, quas Vptoni codex dabat, jucundum erat horum etiam auctoritate comprobatas comperire. Quæ res eo etiam majoris erat momenti, quoniam haud ita certum erat, an lectiones omnes, quæ in ora libri illius Vptono ab Harrisio donati adnotatæ erant,

erant, e manuscriptis codicibus ductæ fuissent; cum credibile admodum esset, earum nonnullas e conjectura fuisse ductas, quas quidem a cæteris nullo certo signo distinguere licebat, Vptonus certe nullo modo distinxit: qua de re cum aliàs subinde in Adnotationibus, tum ad III. 24, 46. a nobis dictum est. Habebant præterea aliud incommodum variantes illæ Lectiones, ab Vptono ex ora sui codicis prolata; quod, cum duobus e codicibus msstis essent depromptæ, non adnotatum fuerit, quænam uni, quænam alteri deberentur, quas rursus uterque codex communi consensu dedisset: quæ si fuisset cautio adhibita, de utriusque codicis per se indole, & de cujusque lectionis ratione, certius aliquod iudicium facere potuissemus. Subinde vero etiã adparebat, vim rationemque notarum oræ illi inscriptarum non satis fuisse ab Vptono perceptam, & interdum quoque lectionem aliquam alienam ad locum relatum; cui incommodo opportunum subinde remedium nostri adtulerunt codices Parisienses. Haud raro vero etiã optimas quasque lectiones five ex Italicis codicibus five e MS. Paris. ab Vptono prolatas quidem reperiet lector, sed eas in Notis sepositas ac veluti relegatas; quæ a nobis demum in contextum cooptatæ, necessariam corruptæ olim scripturæ medicinam adtulerunt. Sed bene multæ utique præstantissimæ lectiones ex eis-

dem Italicis codicibus non modo prolata ab Vptono, verum etiam in usum recepta sunt, multaque lacunæ feliciter expleta, ubi nostri codices cum vetustioribus editionibus communi in errore versabantur. Haud pauca vero item supersunt loca, haudquaquam etiamnunc satis expedita, quæ vel depravatione aliqua perversioneque scripturæ, vel verborum nonnullorum omissione laborare videntur: quorum bona pars fortasse sive integritati suæ restitui posset, sive tolerabile saltem probabileque remedium esset acceptura, si eosdem ipsos codices, e quibus excerpta sunt lectiones ab Vptono prolata, denuo excutere, aut alios his similes ac fortasse etiam meliores, quos in Italiae bibliothecis etiamnunc latere credibile est, in consilium vocare liceret.

SVPERIORES *Disertationum* EDITIONES, unâ Salamanticensi exceptâ, quâ ægre carui, cuncta mihi, hanc editionem adornanti, ad manus semper & ante oculos fuere: Veneta Trincavelli MDXXXV; Basileensis prior, cum Scheggii versione & notis, MDLIV; (quæ in Varietate Lectionis ad Enchiridion, nuper a nobis cum Cebetis Tabula editum, *Ed. Bas. 2.* insignita erat;) Basileensis altera, Hieronymi Wolfii versionem & Notas exhibens; (quæ in Var. Lect. ad Enchir. erat *Ed. Bas. 3.*) Coloniensis MDXCV; Genevensis, eodem

eodem anno in lucem emissa; Cantabrigienſis MDCLV; Londinenſis MDCLXX. Quibus de omnibus quum in Praefatione ad Enchiridion nuper ſatis dixerim, nil adinet plura nunc verba facere. Sed de *Wolfiana editione Enchiridii* liceat nonnihil, quod me tunc, cum illa ſcriberem, praeterierat, hoc loco ſupplere. Scilicet, cum in Praefat. ad Enchirid. pag. XXXI & ſqq. de editione illa Wolfiana diſererem, quam in Var. Lect. *Ed. Baſ.* 3. adpellaveram, cujus in titulo annus nullus eſt notatus, ſed cujus praefationi ſubſcriptus eſt annus MDLX, quam unam dicebam eſſe editionem a Wolfio procuratam; noveram equidem, citari paſſim Wolfianam Enchiridii editionem, quae annum MDLXI in titulo notatum haberet,*) quaeque adeo diverſa ab illa, qua ego uſus eram, videri poſſet: ſed ſuſpicatus eram, poſtquam primus ille Tomus, quo Enchiridion cum Cebeſis Tabula continetur, eodem anno MDLX, qui Praefationi ſubſcriptus eſt, in publicum fuiſſet editus, deinde fortaſſe, cum ſecundus acceſſiſſet Tomus, cujus Praefatio anno MDLXI ſcripta eſt, nonnullis exemplaribus ejusdem Tomi primi annum MDLXI in titulo fuiſſe inſcriptum. At docere me potuerat ſaltem id, quod in Var. Lect. ad Enchir. p. 73. col. 2. a me ipſo obſervatum eſt,

differre

*) Ea ſe uſum eſſe, diſſuſus erat in Praef. ad Enchirid. ſerte etiam Heynius profeſ-

differre illam editionem ab ea qua^s ego usus eram. Nunc, ex quo in lucem emissum est nostrum Enchiridion, pervenit his diebus in manus meas per Tubingensis amici benevolentiam exemplum ipsius illius editionis Wolfianæ, quæ annum MDLXI fronti inscriptum gerit: cujus ex collatione, cum duabus editionibus Bas. 2. & Bas. 3., quibus olim usus eram, diligenter institutâ, primum hoc cognovi: Enchiridii contextum, qualis in edit. MDLXI exhibetur, non esse a Wolfio emendatum, sed nude e superiori edit. Bas. 2. (quæ anno MDLIV apud eundem Oporinum prodierat) ad verbum & ad literam repetitum.*) Tum porro illud intelléxi: de edendo Græco Enchiridii exemplo a se emendato statim ne cogitasse quidem Wolfium,

*) Itaque, quidquid in Var. Lect. ad Enchirid. a nobis in ed. Bas. 2. prolatum est, id pariter in hanc valet: nec nisi oppido paucissima loca sunt, in quibus (partim consilio, partim casu) ab edit. MDLIV differt hæc anno MDLXI in lucem emissa. Scilicet pro mendoso ἔκκλησις, quod erat in cap. 1. emendatum est ἔκκλησις. Tum cap. 7. (ed. Wolf.) pro τῶν ἐφ' ἡμῖν, est τῶν δ' ἐφ' ἡμῖν. Cap. 30. in ora

per errorem ex ora capituli 27. repetitum est verbum ἡρέδικε, pro βουλεύσασθαι quod in ora ed. Bas. 2. recte positum erat. Cap. 52. pro τοσοῦτον, quod in Bas. 2. erat, est τοσοῦτου. Cap. 72. in ora, pro εἴρηκεν, mendose εἴρουκεν scribitur. Denique Cap. 73. in ora, pro ἔρχου, quod erat in Bas. 2., est ἔρχη. Quæ scripturæ omnes deinde eodem modo repetitæ sunt in ea editione, quam ed. Bas. 3. appellavi.

Wolfium, solamque Latinam Versionem cum suis Adnotationibus & Praefatione (sive Epistolâ deditatoriâ ad Hainzelium data) Oporino typis describendam misisse; sed Versioni Wolfianæ a typographo Græcum contextum ex edit. Bas. 2. fuisse adjectum, atque ita libellum istum anno MDLXI primum in lucem esse emissum: deinde vero ipsum etiam Wolfium Græcum contextum a se emendatum imprimi curasse in ea editione luculentius impressa, de qua nos loco citato fuse disputavimus; quæ, tribus constans tomis, anno demum MDLXIII absoluta & in lucem emissa est; qua quidem in editione Enchiridio nulla alia præfixa est Praefatio, nisi eadem Epistola ad Hainzelium anno MDLX scripta; sed, præter Emendationes Græco contextui a Wolfio adlatas, ad oram quoque novæ nonnullæ lectiones adpositæ sunt, quæ in ed. Bas. 2. & in illa quæ 1561. prodiit, non legebantur, atque etiam Adnotationes nonnullis in locis auctæ, veluti cap. 26. (ed. Wolf.) ubi τοῦ ἀγαθοῦ pro τοῦ ἀπαθοῦς commendatur, & cap. 55. ubi pro προσελθόντι legendum προσελθόντι monetur, quod & ipsum in contextum receptum est. Ita fit, ut, quam ego editionem *Bas. 3.* adpellaveram, ea (si subtilius quæras) fuerit *ed. Bas. 4.* adpellanda, contra *Editio Bas. 3.* numerari illa debuerit, quæ anno MDLXI prodierat. At poterat etiam in adnotanda Lectionis

Varietate hæc ipsa Editio, quæ anno MDLXI prodiit, citra magnum incommodum hætenus quidem omitti, quatenus eadem, quod ad Græcum contextum & ad lectiones in ora notatas adinet, tantum non constantissime cum *ed. Basf. 2.* consentit; quod verò ad Versionem latinam & ad Adnotationes spectat, non differt a nostra *Basf. 3.* nisi quod in hac paululo locupletiores, quam in illa, sunt Adnotationes.

Sed hæc hætenus. Ipsum ENCHIRIDION, quoniam eas ob causas, quas suo loco exposui, separatim a nobis editum est, potuerat ab editione hac *Disertationum Epicteti* abesse. Sed, ne quid ex his, quæ in Vptoniana insunt editione, hic desideraretur, nolui brevi libello locum suum in hac collectione Monumentorum Epictetæ Philosophiæ invidere; quum præsertim instituti ratio postularet, ut & Notæ Vptoni in eundem libellum, quæ in critica editione locum non invenerant, hic repræsentarentur, & ut Indices, cum Græcitatibus, tum Nominum Propriorum, non solum ad Disertationes, sed simul ad Enchiridion & ad Fragmenta peræque referrentur. Igitur, quum primus hujus operis Tomus *Disertationes Epicteti*, alter *Adnotationes ad easdem* complectatur, initio tertii Tomi *Enchiridion* locavi, & tale quidem omnino, cum quod ad Græcum exemplum,
tum

tam quod ad Latinam versionem, quale ab ipso Vptono erat editum; satis habens, Graeco contextui Varietatem Lectionis subijcere, cum e notabilioribus quibusdam Editionibus, tum e Codicibus manuscriptis excerptam; eâ lege, ut e manuscriptis quidem codicibus non nisi illas adponerem Lectiones, quæ aut verissimæ esse mihi visæ essent, aut illustrem aliquam speciem veri habere; ex Editionibus vero Meibomii, Heynii, Villebrunii, & nostrâ, lectiones omnes, quæ a lectionibus Vptono probatis discederent, adnotarem.*)

In recensendis Epicteti FRAGMENTIS quid secutus sim, docui in præfatione Adnotationibus ad eadem Fragmenta præmissâ. Quod *Gracitatis* INDICEM Vptoniano longe uberiolem, & (ut ego quidem arbitror) commodiorem dederim, talemque qui simul *Judicis Rerum* vice posset fungi, non dubito, gratum me fecisse multis: neque ve-reor, ne probaturi sint plerique, quod *Nominum*
Propri-

*) Dum Enchiridii mentionem facio, liceat obiter hoc loco *Errata* nonnulla corrigere, quæ per operarum lapsum in *Præfationem* irreperunt *criticâ nostrâ* editioni *Enchiridii* præmissam. Scil. p. 76. lin. 10. a fin. pro *sunt* lege *sint*. Pag. 84.

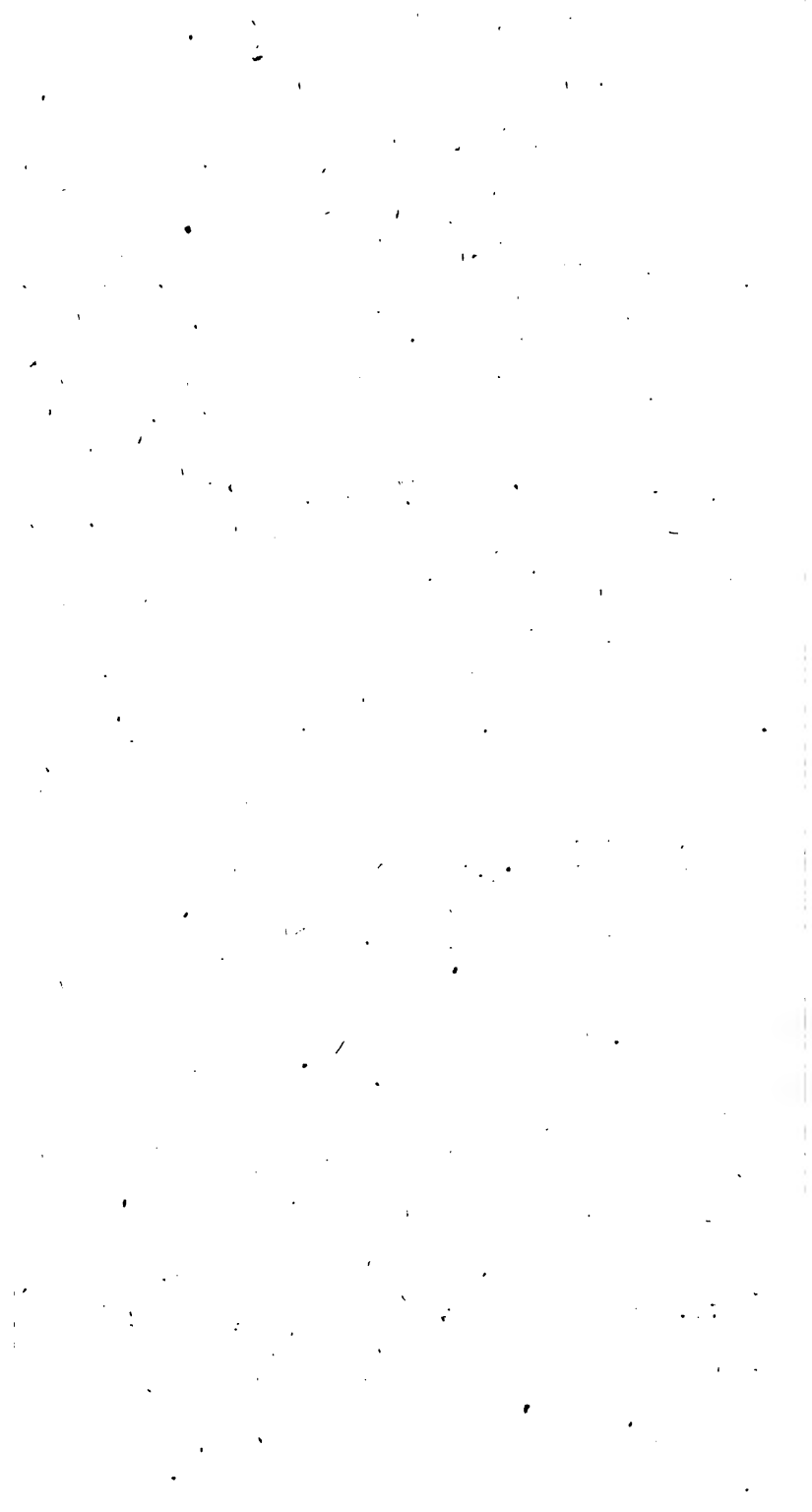
lin. 1. pro *proferræ* lege *conferre*. Pag. 94. l. 3. lege *his verbis*. Pag. 108. l. 11. a fin. pro *detractato* lege *detractio*. Pag. 118. l. 6. pro a tribus lege *e tribus*. Pag. 123. in not. col. b. lin. 5. a fine, post *Tabulam* adde *adparatu*.

Propriorum Indicem, quem alteri mixtum Vptonus dederat, ab illo separaverim.

Vale, Candide Lector, &, quod si quid ad promovendum bonarum artium Sapientiaque vere nominatae studium hac nostrâ operâ collatum judicaveris, quod mihi quidem in eâ suscipiendâ in primis propositum fuisse profiteor; Deo Optimo Maximo, qui hæc nobis otia fecit, mecum age gratias, reliquisque nostris conatibus eodem spectantibus fave. Scripsi Argentorati, exeunte mense Flor. anno Reip. Gallo-Franc. VI. post Christum natum M.DCC.XCVIII.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ
ΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

EPICETI DISSERTATIONVM
AB ARRIANO DIGESTARVM
LIBRI QVATVOR.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ,
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ.

Ἀρριανὸς Λουκίῳ Γελλίῳ εὖ κράτῃεν.

Οὔτε συνέγραψαι ἐγὼ τοὺς Ἐπικτήτου λόγους οὕτως, ὅπως ἂν τις συγγράψειε τὰ τοιαῦτα· οὔτε ἐξήνεγκα εἰς ἀνθρώπους αὐτὸς, ὅς γε οὐδὲ συγγράψαι φημί. ὅσα δὲ ἤκουον αὐτοῦ λέγοντος, αὐτὰ αὐτὰ ἐπειράθην, αὐτοῖς ὀνόμασιν ὡς οἶόν τε ἦν γραψάμενος, ὑπομνήματα εἰς ὕστερον ἑμαυτῷ διαφυλάξαι τῆς ἐκείνου διανοίας καὶ παρρησίας. Ἔστι δὴ τοιαῦτα, ὥσπερ εἶκός, ὅποια ἂν τις αὐτόθεν ὀρημηθεὶς εἴποι πρὸς ἕτερον· οὐχ ὅποια ἂν,

Λ 2

ἐπὶ

EPICETI DISSERTATIONES
AB ARRIANO DIGESTÆ.

Arrianus L. Gellio S. D.

Neque conscripsi ego Epicetii Sermones hosce sic, quemadmodum conscribere talia aliquis posset: neque in publicum ipse eos edidi, qui quidem, nec a me conscriptos esse, ultro profiteor. Sed quae illum audivi differentem, ea ipsa conatus sum, ver-

bis eisdem, quoad potui, scripto consignata, monumenta in futurum tempus mihi conservare ingenii illius viri & in dicendo libertatis. Sunt igitur. ut consentaneum est, haec talia, qualia aliquis ex tempore orsus loquatur cum altero; non qualia conscripserit,

ἐπὶ τῷ ὕστερον ἐντυγχάνειν τινὰς αὐτοῖς, συγγράφοι.
 4 τοιαῦτα δ' ὄντα, οὐκ οἶδα ὅπως, οὔτε ἐκόντος ἐμοῦ,
 5 οὔτε εἰδότης, ἐξέπεσεν εἰς ἀνθρώπους. Ἄλλ' ἐμοί
 γε οὐ πολὺς λόγος, εἰ οὐχ ἰκανὸς φαίνουμαι συγ-
 γράφειν· Ἐπικτήτῳ δὲ οὐδ' ὀλίγος, εἰ καταφρονήσας
 τις αὐτοῦ τῶν λόγων· ἐπεὶ καὶ λέγων αὐτοῦς, οὐ-
 δένος ἄλλου δῆλος ἦν ἐφιέμενος, ὅτι μὴ κινήσαι τὰς
 6 γνώμας τῶν ἀκουόντων πρὸς τὰ βέλτιστα. Εἰ μὲν
 δὴ τοῦτό γε αὐτὸ διαπράττοντο οἱ λόγοι οὗτοι,
 ἔχοιεν ἂν, οἶμαι, ὅπερ χρεὴ ἔχειν τοὺς τῶν φιλο-
 7 σόφων λόγους. εἰ δὲ μὴ, ἀλλ' ἐκεῖνο ἴστωσαν οἱ ἐν-
 τυγχάνοντες, ὅτι, αὐτὸς ὅποτε ἔλεγεν αὐτοῦς,
 ἀνάγκη ἦν ταῦτο πάσχειν τὸν ἀκροώμενον αὐτοῦ,
 8 ὅπερ ἐκεῖνος αὐτὸν παθεῖν ἠβούλετο. εἰ δ' οἱ λόγοι
 αὐτοὶ ἐφ' αὐτῶν τοῦτό οὐ διαπράττονται, τυχὸν
 μὲν ἐγὼ αἴτιος, τυχὸν δὲ καὶ ἀνάγκη οὕτως ἔχειν.
 Ἐξέρωσο.

psierit, ut postea ab aliis
 legerentur. Quæ cum sint
 talia, nescio quo pacto, me
 nec volente, nec sciente,
 in manus hominum exie-
 runt. Sed mea quidem
 haud multum refert, si pa-
 rum idoneus ad scriben-
 dum videar: Epicteti au-
 tem nihil quidquam inter-
 est, si quis orationem ejus
 contemserit; quippe qui
 etiam tum, cum habuit
 hosce sermones, nihil aliud
 sibi proposuisse adparebat,
 nisi ut animos audientium
 ad optima quæque incita-

ret. Quod si igitur id ip-
 sum modo consecuti hi ser-
 mones fuerint, habebunt,
 arbitror, quod philosopho-
 rum sermones habere de-
 bent:— si minus, at illud
 sciant lectores, quum eos
 ipse differeret, necesse fuisse
 sic adfici ejus auditorem, ut
 ipse eum adfici volebat.
 Nunc quod si sermones ipsi
 per se eam vim non sunt
 habituri, fortasse ego in
 culpa fuero; fortasse vero
 etiam necesse est rem ita se
 habere. Vale.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ
ΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Κ Ε Φ. α΄.

Περὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῶν.

Τῶν ἄλλων δυνάμεων οὐδεμίαν εὐρήσατε αὐτὴν αὐτῆς θεωρητικὴν· οὐ τοίνυν οὐδὲ δοκιμαστικὴν, ἢ ἀποδοκιμαστικὴν. Ἡ γραμματικὴ μέχρι τίνος κέκτηται τὸ θεωρητικόν; μέχρι τοῦ διαγινῶναι τὰ γράμματα. Ἡ μουσικὴ; μέχρι τοῦ διαγινῶναι τὸ

Λ 3

μέλος.

EPICTETI DISSERTATIONVM
AB ARRIANO DIGESTARVM
LIBER PRIMVS.

CAP. I.

De his quæ in nostra sunt potestate, quæque non sunt.

Aliarum facultatum nullam invenietis, quæ ipsa sese contempletur; proinde neque quæ sese aut adprobet aut improbet.

Grammatica quo tandem usque habet facultatem contemplatricem? Ad pernoscendas literas. Quid Musica, quo illa usque?

Ad

- 3 μέλος. Αὐτὴ οὖν αὐτὴν θεωρεῖ τις αὐτῶν; Οὐ-
 δαμῶς, ἀλλ' ὅταν μὲν ἂν τι γράφειν τῷ ἐταίρῳ
 δεῖ, τούτῳ τί γραπτέον, ἢ γραμματικὴ ἔρει·
 πότερον δὲ γραπτέον τῷ ἐταίρῳ, ἢ οὐ γρα-
 πτέον, ἢ γραμματικὴ οὐκ ἔρει. καὶ περὶ τῶν
 μελῶν ὡσαύτως ἢ μουσικὴ· πότερον δ' ἀστέον
 νῦν καὶ κινθαριστέον, ἢ οὔτε ἀστέον, οὔτε
 4 κινθαριστέον, οὐκ ἔρει. Τίς οὖν ἔρει; Ἡ καὶ αὐ-
 τὴν θεωροῦσα, καὶ τ' ἄλλα πάντα. Αὐτὴ δ' ἔστι
 τίς; Ἡ Δύναμις ἢ Λογικὴ· μόνη γάρ αὕτη καὶ
 αὐτὴν κατανοήσασα παρείληπται, τίς τὴν ἔστι, καὶ
 τί δύναται, καὶ πόσου ἀξία οὔσα ἐλήλυθε, καὶ
 5 τὰς ἄλλας ἀπάσας. τί γάρ ἐστιν ἄλλο τὸ λέγειν,
 ὅτι χρύσιον καλόν ἐστιν; αὐτὸ γάρ οὐ λέγει. δῆ-
 6 λον, ὅτι ἢ χρηστικὴ δύναμις ταῖς φαντασίαις. Τί
 ἄλλο τὸ μουσικὴν, γραμματικὴν, τὰς ἄλλας ду-
 κάμεις

Ad modos dignoscendos. Num igitur earum aliqua se ipsa contemplatur? Nequaquam. Verum, ubi amico forte aliquid scribendum est, quid ei sit scribendum, Grammatica dicet; utrum vero sit amico scribendum, necne, Grammatica non dicet: et de modis musicis similiter Musica; sed, canendumne nunc sit, citharâque sonandum, an nec canendum nec citharâ sonandum, non dicet. Quæ igitur facultas id dicet? Quæ et se ipsam et cætera omnia

contemplatur. Ea vero quænam est? Rationis facultas. Haec enim uni homini data est, quæ et se ipsam perspiciat, (quænam sit, quid valeat, quanti pretii munus nobis datum sit) & cæteras omnes facultates. Nam quid est aliud, quod nobis dicat, præstantem rem esse aurum? ipsum enim aurum non dicit. Satis liquet, eam esse facultatem, quæ visis utatur. Quid aliud est, quod Musicam, Grammaticam, cæteras facultates dijudicet, usus earum pro-

ἡμεῖς διακρίνον, δοκιμάζον τὰς χρήσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς καιροὺς παραδεικνύον; οὐδὲν ἄλλο.

Ὡσπερ οὖν ἦν ἄξιον, τὸ κράτιστον ἀπαύσιον καὶ 7
 κυριεῦον οἱ Θεοὶ μόνον ἐφ' ἡμῖν ἐποίησαν, τὴν χρῆ-
 σιν τὴν ὀρθὴν ταῖς φαντασίαις· τὰ δὲ ἄλλα, οὐκ
 ἐφ' ἡμῖν. Δρά γε, ὅτι οὐκ ἤθελον; Ἐγὼ μὲν δο- 8
 κῶ, ὅτι, εἰ ἠδύναμι, καὶ κεῖνος ἂν ἡμῖν ἐπέτρεψαν· ἀλ-
 λά πάντως οὐκ ἠδύναντο. ἐπὶ γῆς γὰρ ὄντας, καὶ 9
 σώματι συνδεδεμένους τοιούτω, καὶ κοινωνοῖς τοιού-
 τοις, πῶς οἶόν τ' ἦν εἰς ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐκτὸς μὴ
 ἐμποδίζεσθαι;

Ἄλλὰ τί λέγει ὁ Ζεὺς; Ἐπίκτητε, εἰ οἶόντε ἦν, 10
 καὶ τὸ σωματίον ἂν σου, καὶ τὸ κτησείδιον ἐποίησα
 ἐλεύθερον, καὶ ἀπαρραπόδιτον. νῦν δὲ μὴ σε 11
 λανθανέτω, τοῦτο οὐκ ἔστι σὸν, ἀλλὰ πηλὸς κομ-
 ψῶς πεφυραμένος. ἐπεὶ δὲ τοῦτο οὐκ ἠδυνάμην, ἔδω- 12
 κα μὲν σοι μέρος τι ἡμέτερον, τὴν δύναμιν ταύ-
 την,

Λ 4

την,

probet, & tempora offen-
 dat convenientia? Nihil
 aliud.

Igitur, prouti par erat,
 quod omnium est opti-
 mum, quod principatum
 tenet, id unum Dii nostræ
 subjecerunt potestati, re-
 ctum nempe usum visorum;
 cætera non subjecerunt.
 Eamne ob causam, quia
 noluerunt? Mihi quidem
 videtur, si potuissent, &
 illa nobis fuisse concessu-
 ros: sed prorsus non po-
 tuerunt. Nam quæ fieri po-
 tuit, nos in terra degen-

tes, & tali adligatos cor-
 pari & hujusmodi sociis,
 ab externis, quatenus ad
 hæc, non impediri rebus?

At quid ait Jupiter?

„O Epictete, si quo modo
 „fieri potuisset, & corpori
 „solum tuum & possessiun-
 „culam liberam effecissem,
 „& omni impedimento so-
 „lutam. Nunc te id non
 „lateat, istud non esse tu-
 „um, sed lutum scite atque
 „elegantè temperatum.
 „Quoniam verò hoc non
 „potui, dedi equidem tibi
 „quamdam nostri partem,
 „facul-

την, τὴν ὀρημητικὴν τε καὶ ἀφορημητικὴν, καὶ ὀρεγκτικὴν τε καὶ ἐκκληστικὴν, καὶ ἀπλῶς τὴν χρηστικὴν τὰς Φαντασίας ἧς ἐπιμελούμενος, καὶ ἐκ ἧ τὰ σασυτοῦ τιθέμενος, οὐδέποτε καλυθῆση, οὐδέποτ' ἐμποδιοθῆση, οὐ στενάξεις, οὐ μέμψη, οὐ κολακείσσεσ οὐδένας.

- 13 Τί οὖν; μή τι μικρά σοι φαίνεται ταῦτα; μὴ γένοιτο. ἀρεκοῦ οὖν αὐτοῖς, εὐχου δὲ τοῖς Θεοῖς.
- 14 Νῦν δ' ἐνὸς δυνάμενοι ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ἐνὶ προσητηκένας ἑαυτοῦς, μᾶλλον θέλομεν πολλῶν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ πολλοῖς προσδεδῆσθαι, καὶ τῷ σώματι, καὶ τῇ κτήσει, καὶ ἀδελφῶ, καὶ Φίλῳ, καὶ
- 15 τέκνῳ, καὶ δούλῳ. ἄτε οὖν πολλοῖς προσδεδεμένοι,
- 16 βαρούμεθα ὑπ' αὐτῶν καὶ καθελκόμεθα. Διὰ τοῦτο, ἀν' ἀπλοια ἦ, καθήμεθα σπῶμενοι, καὶ παρακύπτομεν συνεχῶς, τίς ἄνεμος πνεῖ; Βορέας. Τί ἡμῖν καὶ αὐτῶ; πότε ὁ ζέφυρος πνεύσει; Ὅταν αὐτῶ δόξη,

„facultatem illam & agendi consilia capiendi & non agendi, adpetendi & averfandi: verbo ut dicam, facultatem visis utendi: quam si excolueris, et in eâ tua omnia collocâris, numquam prohibebere, numquam impedieris, non gemes, de nemine quereris, adulaberis nemini.“

Quid ergo? Parva hæc tibi videntur? Absit! Igitur his contentus esto; & venerare Deos! Nunc vero, unius rei cum curam

gerere possimus, & uni illi adhærere, malumus multarum rerum curam suscipere, multis adligari, & corpori, & possessioni, & fratri, & amico, & filio, & servo. Itaque multarum rerum, utpote quibus adstricti sumus, onere premimur, & deorsum trahimur. Eam ob causam, cum navigandi copia non datur, curis districti fedemus, & solícite idemtidem prospectamus, quis spirer ventus? Boreas! — „Quid rei nobis cum illo? quando;

Ze-

δέξῃ, ἢ βέλτιστε, ἢ τῷ Αἰόλῳ. σὲ γὰρ οὐκ ἐποίη-
σεν ὁ Θεὸς ταμίαν τῶν ἀνέμων, ἀλλὰ τὸν Αἰόλον.
Τί οὖν; Δεῖ τὰ ἐφ' ἡμῖν βέλτιστα κατασκευάζειν· 17
τοῖς δ' ἄλλοις χρῆσθαι, ὡς πέφυκε. Πῶς οὖν πέ-
φυκεν; Ὡς ἂν ὁ Θεὸς θέλη.

Ἐμὲ οὖν νῦν τραχηλοκοπεῖσθαι μόνον; Τί οὖν; 18
ἤθελες πάντας τραχηλοκοπηθῆναι, ἵνα σὺ παρα-
μυθίαν ἔχῃς; οὐ θέλεις οὕτως ἐκτεῖναι τὸν τραχύη- 19
λον, ὡς Λατέρανός [τις] ἐν τῇ Ῥώμῃ, κελευθεὶς
ὑπὸ τοῦ Νέρωνος ἀποκεφαλισθῆναι; ἐκτείνεις γὰρ
τὸν τραχύηλον, καὶ πληγείς, καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν
πληγὴν ἀσθενῆ γενομένην ἐπ' ὀλίγον συνελκυσθεὶς,
πάλιν ἐξέτενον. ἀλλὰ καὶ ἔτι πρότερον, προσελ- 20
θόντι Ἐπαφροδίτῳ τῷ ἀπελευθέρῳ τοῦ Νέρωνος,
καὶ ἀνακρίνοντι αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ συγκρουσθῆναι, Ἄν-
τι θέλω, φησὶν, ἐρῶ σου τῷ κυρίῳ.

A 5

Tl

Zephyrus adspirabit? * —
Cum ipsi visum fuerit, ὁ
done, aut Æolo: quippe
non te Deus dispensatorem.
ventorum fecit, sed Æo-
lum. Quid ergo? Ea, quæ
nostrâ sunt in potestate,
oportet efficere ut sint
quam optima; reliquis au-
tem sic uti, prout sese ha-
bent. Quomodo ergo sese
habent? Ita ut Deus vo-
luit.

„Me - ne igitur nunc so-
lum capite truncari!“ —
Quid ergo? velisne, si-
mul omnes capite truncari,

ut tu solatium habeas?
Non vis sic cervicem porri-
gere, ut Romæ Lateranus,
cum securi percuti a Nero-
ne juberetur? Ille enim,
quum cervice porrecta per-
cuteretur, &, ictu leviori
impacto, paulisper se con-
traxisset, iterum porrexit
cervicem. Idem vero et-
iam antea, cum eum con-
venisset Epaphroditus, Ne-
ronis libertus, ac de offen-
sionis causa percontare-
tur; Si quid voluero,
inquit, domino tuo di-
cam.

Quid

- 21 Τί οὖν δὲ πρόχειρον ἔχεν ἐν τοῖς τοκούτοις; τί γὰρ ἄλλο, ἢ τί ἐμόν, καὶ τί οὐκ ἐμόν· καὶ τί μοι
 22 ἔξεστι, καὶ τί μοι οὐκ ἔξεστιν; Ἀποθανεῖν μοι δὲ μή τι οὖν καὶ στένοντας; δεδῆναι· μή τι καὶ θρηνοῦντας; Φυγαδευθῆναι· μή τις οὖν κωλύει, γελῶντα καὶ εὐθυμοῦντας, καὶ εὐροῦντας; Εἶπέ τὰ ἀπόρρητα. Οὐ λέγω· τοῦτο γὰρ ἐπ' ἐμοὶ ἐστίν. Ἄλλὰ δῆσω σε. Ἄνθρωπε, τί λέγεις; ἐμέ; τὸ σκέλος μου δῆσεις, τὴν προαίρεσιν δὲ οὐδ' ὁ Ζεὺς νικῆσαι
 24 δύναται. Εἰς Φυλακὴν σε βαλῶ. Τὸ σωματίον. Ἀποκεφαλίσω σε. Πότε οὖν σοι ἔπει, ὅτι μόνου ἐμοῦ
 25 ὁ τράχηλος ἀναπότμητός ἐστι; Ταῦτα ἔδει μελετᾶν τοὺς φιλοσοφοῦντας, ταῦτα κατ' ἡμέραν γράφειν, ἐν ταῦτοις γυμνάζεσθαι.
- 26 Θραεῖας εἰάθει λέγειν, Σήμερον ἀναιρεθῆναι θέλω
 27 ἢ μάλλον, ἢ εὐξείον φυγαδευθῆναι. Τί οὖν αὐτῷ
 Ῥαῦ.

Quid igitur talibus in rebus in promptu est habendum? Quid aliud verò, nisi, quid meum sit, quid non meum; quid mihi liceat, quid non liceat? — Mori me oportet! numquid igitur etiam gementem? In vinculis esse! an etiam lamentantem? In exilium abire! numquis ergo prohibet, quo minus cum risu, alacri & tranquillo proficiscar animo? — „Dic arcana!“ — Non dico; namque hoc me penes est. — „At vinculis te constringam.“ — Quid ais, homo?

mene? crux meum vincies; at animi mei propositum ne ipse quidem Iupiter vincere potest. — „In carcerem te conjiciam.“ — Corpusculum meum. — „Detrunca bo tibi caput.“ — Ecquando igitur tibi dixi, meam solius cervicem præcidi non posse? — Hæc meditari philosophiæ studiosos oportebat, hæc indies scribere, in his exerceri.

Thrasea dicere solebat, se hoc ipso die interfici malle, quam cras in exilium relegari. Quid igitur ei

Ῥούφος εἶπεν; Εἰ μὲν ὡς βαρύτερον ἐκλέγῃ, τίς ἡ
μαρτία τῆς ἐκλογῆς; εἰ δ' ὡς κουφότερον, τίς σοι
δέδωκεν; οὐ θέλεις μελετᾶν ἀρκεῖσθαι τῷ δεδο-
μένῳ;

Διὰ τοῦτο γὰρ Ἀγριππῖνος τί ἔλεγεν; ὅτι Ἐγὼ 28
ἐμαυτῷ ἐμπόδιος οὐ γίνομαι. Ἀπηγέλθη αὐτῷ,
ὅτι, Κρίνη ἐν συγκλήτῳ. Ἀγαθὴ τύχη. Ἀλλὰ ἤλ- 29
θεν ἡ πέμπτη· ταύτη δ' εἰώθει γυμνασάμενος ψυ-
χρολουτρεῖν· ἀπέλθωμεν, καὶ γυμνασθῶμεν. Γυμ- 30
νασαμένῳ λέγεις τίς αὐτῷ ἐλθῶν, ὅτι, Κατακέκρι-
σαι. Φυγῆ, Φησὶν, ἢ Θανάτῳ; Φυγῆ. Τὰ ὑπάρ-
χοντα τί; Οὐκ ἀφηρέθη. Εἰς Ἀρίκειαν οὖν ἀπελ-
θόντες ἀριστήσωμεν.

Τοῦτ' ἔστι, μεμελετηκέναι αἱ δὲ μελετᾶν· ὄρε- 31
ξιν, ἔκκλησιν, ἀκώλυτα, ἀπερίπτωτα παρεσκευ-
σέναι. Ἀποθαιεῖν με δεῖ. εἰ ἤδη, ἀποθνήσκω. εἰ 32
μετ'

ei Rufus? Siquidem, in-
quit, ut gravius eligis il-
lud; quænam hæc in dese-
ctu infirmitia? sin, ut le-
vius; quis optandi tibi co-
piam dedit? Non tu id
potius vis meditari, ut eo,
quod tibi datum fuerit,
contentus esse discas?

Itaque Agrippinus quid
ait? — „Equidem mihi ip-
se nolo obitare.“ — De-
nunciatum est ei, iudicium
de ipso agi in senatu. Be-
ne, inquit, vertat. At
quinta adest hora: (ea au-
tem exerceri consueverat,
& dein frigida lavari:) ab-

eamus igitur, et exercea-
mur. Cum se exercuisset,
quidam adveniens, damna-
tum eum esse renunciat.
Exsilio, inquit, an morte?
Exsilio. De bonis quid?
Ademta non sunt. Arici-
am ergo profecti prande-
amus.

Hoc est, jam pridem ef-
se meditatam, quæ medi-
tari oportet: adpetitionem
scilicet, averfationemque
ita comparasse, ut nulli
impedimento, nullis casi-
bus sint obnoxie. — Mihi
est moriendum! si jam
nunc; morior: sin paulo
post;

μετ' ὀλίγον, νῦν ἀριστῶ τῆς ὄρας ἐλθούσης, εἶτα τότε τεθνήξομαι. Πῶς; Ὡς προσήκει τὸν τὰ ἀλ-
λότρια ἀποδιδόντα.

Κ Ε Φ. β'.

Πῶς ἂν τις σώσει τὸ κατὰ Πρόσωπον ἐν παντί.

- Τῷ λογικῷ ζῴῳ μόνον ἀφόρητόν ἐστι τὸ ἄλογον·
2 τὸ δ' εὐλογον, φορητόν. Πληγαὶ οὐκ εἰσὶν ἀφό-
ρητοι τῇ φύσει. Τίνα τρόπον; Ὅρα, πῶς Λακε-
δαιμόνιοι μαστιγοῦνται, μαθόντες ὅτι εὐλογόν ἐστι.
3 Τὸ ἀπάγξασθαι οὐκ ἔστιν ἀφόρητον. ὅταν γοῦν
4 πάθῃ τις ὅτι εὐλογον, ἀπελθὼν ἀπήγξατο. ἀπλῶς,
εἰάν προσέχωμεν, ὑπ' οὐδενὸς οὕτως εὐρήσομεν τὸ
ζῶον θλιβόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀλόγου· καὶ πάλιν
ἐπ' αὐδὲν οὕτως ἐλκόμενον, ὡς ἐπὶ τὸ εὐλογον.

Ἄλλω

post; nunc, cum pranden- nam modo? Ut eum de-
di hora adest, prandeo; & cet, qui aliena reddit.
tunc deinde moriar. Quo-

C A P. II.

*Quo pacto cuique Persona sua in rebus omnibus
tuenda sit.*

Animali ratione prædito solum intolerabile est, quidquid rationi repugnat: quod verò rationi consentaneum, id tolerabile. Plagæ naturâ non sunt intolerabiles. Quo pacto? Vide, ut Lacedæmonii flagris cædantur, cum id a ratione non esse alienum didicerint. Suspendium non est intolerabile: nam, cum

quis rationi id esse consentaneum persuasum habuerit, ab ita ac se suspendit. Omnino, si animum advertamus, a nulla re ita premi hoc animal inveniemus, ut ab eo quod est contra rationem; atque iterum ad nullam rem adeo trahi, ut ad id quod rationi est consentaneum.

Verum

Ἄλλω δ' ἄλλο προσπίπτει τὸ εὐλογον καὶ τὸ 5
 ἄλογον, καθάπερ καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἄλλω ἄλ-
 λο, καὶ συμφέρον καὶ ἀσύμφωρον. διὰ τοῦτο μάλιστα 6
 παιδείας δεόμεθα, ὥστε μαθεῖν τὴν τοῦ εὐ-
 λόγου καὶ ἀλόγου πρόληψιν ταῖς ἐπὶ μέρος οὐσί-
 αῖς ἐφαρμίζεν συμφώνως τῇ φύσει. εἰς δὲ τὴν τοῦ 7
 εὐλόγου καὶ ἀλόγου κρίσιν, οὐ μόνον ταῖς τῶν ἐκ-
 τὸς ἀξίαις συγχρώμεθα, ἀλλὰ καὶ τῷ κατὰ τὸ 8
 πρόσωπον ἑαυτοῦ ἕκαστος. τῷ μὲν γάρ τινι εὐλο- 9
 γον, τὸ αἰμίδα παρακρατεῖν, αὐτὸ μόνον βλέπον-
 τι, ὅτι, μὴ παρακρατήσας μὲν, πληγὰς λήψεται,
 καὶ τροφαῖς οὐ λήψεται· παρακρατήσας δ' οὐ πέ-
 σεταιί τι τραχὺ, ἢ ἀνιαρόν· ἄλλα δὲ τινι οὐ μόνον 10
 τὸ αὐτὸν παρακρατῆσαι ἀφόρητον δοκεῖ, ἀλλὰ
 καὶ τὸ ἄλλου παρακρατοῦντος ἀνασχέσθαι. Ἄν οὖν
 μου πυνθάνη, Παρακρατήσω τὴν αἰμίδα, ἢ μὴ; ἐρω-
 σε,

Verum alii aliud videtur
 rationi consentaneum, &
 non consentaneum; quem-
 admodum & bonum & ma-
 lum aliud alii, utile item
 & inutile. Hanc ob rem
 disciplinā nobis imprimis
 opus est, ut anticipatam
 notionem ejus quod est ra-
 tionī consentaneum, &
 quod alienum, singulis re-
 bus discamus adcommoda-
 re naturæ convenienter.
 Ad dijudicandum autem id
 quod sit rationi consenta-
 neum, aut contra, non mo-
 do exterarum rerum æsti-
 mationibus utimur; sed et

simul momenta adhibet
 quisque, quæ e sua cujusque
 persona ducuntur. Nam
 apud alium quidem consen-
 taneum fuerit rationi, ma-
 tulam domino præbere, id
 solum intuentem, se, nisi
 præbuerit, plagas acceptu-
 rum, et cibo cariturum;
 si præbuerit, nihil aspe-
 rum aut molestum laturum:
 at alii non modò
 præbere matulam intolera-
 bile videtur, verum etiam,
 ut ipsi alius præbeat, pati.
 Quare, si me rogas, ma-
 tulam præbere debeas,
 necne; dicam tibi, majore
 ris

σαι, ὅτι μείζονα ἀξίαν ἔχει τὸ λαβεῖν τροφαῖς τοῦ
 μὴ λαβεῖν, καὶ μείζονα ἀπαξίαν τὸ δαρεῖναι τοῦ μὴ
 δαρεῖναι. ὥστ' εἰ τούτοις παραμετρῆς τὰ σαυτοῦ,
 11 ἀπελθὼν παρακράτεε. Ἄλλ' οὐκ ἂν κατ' ἐμέ. Τοῦ-
 το σὲ δεῖ συνεισφέρειν εἰς τὴν σκέψιν, οὐκ ἐμέ.
 σὺ γάρ εἰ ὁ σαυτὸν εἰδὼς, πόσου ἀξίος εἶ σεαυτῶ,
 καὶ πόσου σεαυτὸν πιπράσκεις. ἄλλοι γὰρ ἄλλων
 πιπράσκουσι.

12 Διὰ τοῦτο Ἀγριππῖνος Φλώρω σκεπτομένῳ, εἰ
 καταβατέον αὐτῷ ἐστὶν εἰς Νέρωνος θεωρίας, ὥστε
 13 καὶ αὐτόν τι λειτουργῆσαι, ἔφη· Κατάβηθι. πυθο-
 μένου δ' αὐτοῦ, Διὰ τί σὺ οὐ καταβαίνεις; ἔφη,
 14 Ὅτι ἐγὼ οὐδὲ βουλευόμαι. ὁ γὰρ ἀπαξ εἰς τὴν
 περὶ τῶν τοιούτων σκέψιν καὶ τὰς τῶν ἐκτὸς ἀξι-
 15 ας συγκαθεῖς, καὶ ψηφίζων, ἐγγύς ἐστι τῶν ἐπι-
 ληλησμένων τοῦ ἰδίου προσώπου. Τί γάρ μου
 πυνθάνη; θάνατος αἰρετώτερόν ἐστιν, ἢ ζωή;
 Δέγω,

ris esse pretii, victum ac-
 cipere, quàm non acci-
 pere; et majoris esse in-
 dignitatis, flagris cædi,
 quàm non cædi: proinde,
 si hîc unice res tuas meti-
 ris, abi, præbe matulam.
 At, id te indignum, ais.
 Hoc quidem tu in conside-
 rationem adferre debebis,
 non ego. Tu enim is es, qui
 scias, quanti sis tibi ipsi, &
 quanti te vendas. Namque
 alii alio pretio se vendunt.

Quocirca Agrippinus
 Floro consultanti, utrum
 ad Neronis spectacula sibi

esset descendendum, ita
 quidem, ut ipse etiam mu-
 neris aliquid obiret; De-
 scende, inquit. Illo au-
 tem sciscitante, cur ipse
 non descenderet? respon-
 dit, quoniam ego ne deli-
 bero quidem. Nam qui se-
 mel ad hujusmodi conside-
 rationes & externarum re-
 rum æstimationem se dimi-
 serit, calculosque subdu-
 xerit, prope abest ab his
 qui suæ personæ obliti
 sunt. Quid enim me ro-
 gas? mors, an vita, sit
 optabilior? Dico, vitam.

Dolor,

Λέγω, ζοή. Πόνος, ἢ ἡδονή; Λέγω, ἡδονή.
 Ἄλλα, ἀν μὴ τραγωδήσω, τραχηλοκοπηθήσο- 16
 μαι. Ἀπελθε τοίνυν, καὶ τραγώδεις· ἐγὼ δ' οὐ
 τραγωδήσω. Διὰ τί; Ὅτι σὺ σεαυτὸν ἡγῶ μὴ 17
 ἀν τινὰ εἶναι κρόκην τῶν ἐκ τοῦ χιτῶνος. Τί
 οὖν; Σὲ ἔδει φροντίζειν, πῶς ἀν ὅμοιος ἦς τοῖς
 ἄλλοις ἀνθρώποις, ὥσπερ οὐδ' ἡ κρόκη πρὸς
 τὰς ἄλλας κρόκας θέλει τι ἔχειν ἐξαιρετόν. ἐγὼ 18
 δὲ πορφύρα εἶναι βούλομαι, τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο, καὶ
 στιλπνόν, καὶ τοῖς ἄλλοις αἴτιον τοῦ εὐπρεπῆ φαί-
 νεσθαι καὶ καλῶ. τί οὖν μοι λέγεις, ὅτι, ἐξομοιά-
 θητι τοῖς πολλοῖς; καὶ πῶς ἔτι πορφύρα εἶσομαι;
 Ταῦτα εἶδε καὶ Πρίσκος Ἐλουίδιος, καὶ ἰδὼν 19
 ἐποίησε. προσπέμφαντος γάρ αὐτῷ Οὐεσπασιανοῦ,
 ἵνα μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σύγκλητον, ἀπεκρίνατο· Ἐπὶ
 σοί ἐστι, μὴ εἰσαί με εἶναι συγκλητικόν· μέχρι δ'
 ἀν ὧ, δεῖ με εἰσερχεσθαι. Ἄγε, ἀλλ' εἰσελθὼν, 20
 φησί, σιώπησον. Μὴ μ' ἐξέταζε, καὶ σιωπήσω.
 Ἄλλα

Dolor, an voluptas? Dico, voluptatem. „At, nisi tragœdias egero, capite plectar.“ Abi ergo, & age tragœdias! at ego non agam. Cur ita? Quia tu unum quoddam e multis filium in tunica te esse censes. Quid igitur? Tu cures oportet, quo pacto aliis hominibus fias similis; sicut & filium præ cæteris filis nihil eximii habere postulat: ego vero purpura esse volo, exiguum illud, et splendidum, quod aliis

in caussa est, ut speciosa & pulcra videantur. Quid igitur mihi dicis, ut vulgo fiam similis? qui possim adeo esse purpura?

Hæc vidit & Priscus Helvidius; & cum vidisset, fecit. Nam cum ad eum Vespasianus misisset, ne in senatum ingrederetur: „Te penes, inquit, est, ne me senatorem esse finas: quamdiu vero sum, ingredi me oportet.“ Age, inquit; at ingressus taceto. „Ne me roga sententiam; & tacebo.“

- 30 Ἐπίθετό τις, πόθεν οὖν αἰσθησόμεθα τοῦ κατὰ
 πρῶτον ἕκαστος; Πόθεν δ' ὁ ταῦρος, ἔφη, λέον-
 τος ἐπελθόντος, μόνος αἰσθάνεται τῆς αὐτοῦ πα-
 ρασκευῆς, καὶ πρὸς βέβληκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς ἀγέ-
 λης πάσης; ἢ δῆλον ὅτι εὐθύς, ἅμα τῷ τῆν πα-
 31 ρασκευῆν ἔχον, αἰκάντᾳ καὶ συναίσθησις αὐτῆς. καὶ
 ἡμῶν τοίνυν ὅς τις ἀν' ἔχη τοιαύτην παρασκευῆν,
 32 οὐκ ἀγνοήσει αὐτήν. ἄφνω δὲ ταῦρος οὐ γίνεται,
 οὐδὲ γενναῖος ἄνθρωπος· ἀλλὰ δεῖ χερμασκῆσαι,
 παρασκευάσασθαι, καὶ μὴ εἰπῆ προσπῆδᾶν ἐπὶ τοῦ
 μηδὲν προσήκοντα.
- 33 Μόνον σκέψαι, πόσου πωλεῖς τὴν σεαυτοῦ προ-
 αἴρεσιν· ἄνθρωπε, εἰ μηδὲν ἄλλο, μὴ ὀλίγου αὐτήν
 πωλήσης. τὸ δὲ μέγα καὶ ἐξαίρετον, ἄλλοις τά-
 34 χαι προσήκει, Σωκράτες καὶ τοῖς τοιούτοις. Διὰ τί
 οὖν, εἰ μὲν τοιούτοι πεφύκαμεν, οὐ πάνυ πολλοὶ
 γίνου-

Percunctatus est quidam:
 Quomodo igitur intelligen-
 mus quisque personæ suæ
 dignitatem? Undenam tau-
 rus, inquit, leone irruen-
 te, solus sentit vim suam,
 quæ est a natura instructus,
 et se pro toto armento ob-
 jectat? Nempe quoniam
 simul cum vi, quam ei na-
 tura ad id tribuit, statim
 etiam sensus illius in eo
 existit. Igitur etiam no-
 strum nemo, si est ita in-
 structus, hæc a natura pa-
 rata subsidia ignorabit. At
 non der repente fit taurus;
 neque homo generosus:

sed per hyemem intus
 exerceri oportet, et præ-
 parari; nec temere ad ea
 profilire quæ nihil ad nos
 pertineant.

Tu modò illud velim
 confideres, quanti tuum
 institutum venditurus sis;
 mi homo, si nihil aliud,
 saltim ne parvi vendas. At
 magnum illud et eximium
 aliis fortasse convenerit,
 Socrati nempe, & ejus-
 modi viris. Qui fit igitur,
 si tales a naturâ com-
 parati sumus, ut tam pauci
 ales

γίνονται τοιαῦτοι; Ἴπποι γὰρ ὡκίως ἀπαντες γί-
 νονται; κύνες γὰρ ἰχθυητικοὶ πάντες; Τί οὖν; ἐπει- 35
 δὴ αἰφύης εἰμι, ἀποστῶ τῆς ἐπιμελείας τούτου ἔνε-
 κα; Μὴ γένοιτο. Ἐπίκτητος κρείσσων Σωκράτους 36
 οὐκ ἔστιν· εἰ δὲ μὴ οὐ χείρων, τοῦτό μοι ἰκανόν
 ἔστιν. οὐδὲ γὰρ Μίλων ἔσομαι, καὶ ὅμως οὐκ ἀμε- 37
 λῶ τοῦ σώματος· οὐδὲ Κρεῖσος, καὶ ὅμως οὐκ ἀμε-
 λῶ τῆς κτήσεως· οὐδ' ἀπλῶς ἄλλου τινός τῆς
 ἐπιμελείας, διὰ τὴν ἀπόγνωσιν τῶν ἄκρων, ἀφί-
 σταίμεθα.

Κ Ε Φ. γ'.

Πῶς ἂν τις, ἀπὸ τοῦ τὸν Θεὸν πατέρα εἶναι τῶν
 ἀνθρώπων, ἐπὶ τὰ ἐξῆς ἐπέλθοι.

Εἴ τις τῷ δόγματι τούτῳ συμπαθῆσαι κατ' ἀξι-
 αιν δύνακτο, ὅτι γεγόναμεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πάν-

B 2

τες

tales evadant? Anne vero equi omnes veloces fiunt?
 canes omnes ad indagandum sagaces? Quid ergo?
 quoniam tardiore sum ingenio, eam ego ob causam
 curam prorsus nullam adhibebo? Absit. Epictetus
 non melior est Socrate: modo ne fit deterior; hoc
 mihi satis est. Neque enim futurus sum Milo; et ta-
 men corpus non negligo: neque Cræsus; et tamen
 rem non negligo familia-rem: denique nullius rei
 curam ea causa prorsus abjicimus, quod, quæ in eo
 genere summa sunt, con-sequi desperamus.

C A P. III.

Quo pacto quis, ex eo quod Deus est pater hominum,
 ad reliqua progrediatur.

Si quis hoc decretum ani- cet, amplectatur, nos om-
 mo assentiente, prout de- nes a Deo præcipua qua-
 dam

τες προηγουμένως, καὶ ὁ Θεὸς πατὴρ ἐστὶ τῶν
 τ' ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν· οἶμαι ὅτι οὐδὲν ἀγεννὲς
 2 οὐδὲ ταπεινὸν ἐνδυμηθήσεται περὶ ἑαυτοῦ. ἀλλ' ἂν
 μὲν Καίσαρ εἰσποιήσῃταί σε, οὐδεὶς σου τὴν ὄφρην
 βαστάσει· ἂν δὲ γνῶς, ὅτι τοῦ Διὸς υἱὸς εἶ, οὐκ
 3 ἐπαρθήσῃ; Νῦν δ' οὐ ποιοῦμεν· ἀλλ', ἐπειδὴ δύο
 ταῦτα ἐν τῇ γενέσει ἡμῶν ἐγκαταμέμικται, τὸ σῶ-
 μα μὲν κοινὸν πρὸς τὰ ζῶα, ὁ λόγος δὲ καὶ ἡ
 γνώμη κοινὸν πρὸς τοὺς θεοὺς· πολλοὶ μὲν ἐπὶ
 ταύτην ἀποκλίνουνσι τὴν συγγένειαν τὴν ἀτυχή καὶ
 νεκράν· ὀλίγοι δὲ τινες ἐπὶ τὴν θεϊαν καὶ μακαρι-
 4 αν. ἐπειδὴ τοίνυν ἀνάγκη πάνθ' ὄντινούν οὕτως
 ἐκάστῳ χρῆσθαι, ὡς ἂν περὶ αὐτοῦ ὑπολάβῃ· ἐκείνοι
 μὲν οἱ ὀλίγοι, ὅσοι πρὸς πίστιν οἴονται γεγονέναι,
 καὶ πρὸς αἰδῶ, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῆς χρήσεως
 τῶν φαντασῶν, οὐδὲν ταπεινὸν, οὐδ' ἀγεννὲς ἐνδυ-
 5 μῶνται περὶ αὐτῶν· οἱ δὲ πολλοὶ, τὰναντία. Τί
 γὰρ

dam conditione esse pro-
 gnatos, Deumque esse pa-
 trem & hominum & deo-
 rum, eum nihil aut abje-
 ctum aut humile de se ipso
 cogitaturum arbitror. At-
 qui si Caesar te adoptasset,
 nemo supercilium tuum
 ferret: quum vero te Jovis
 esse filium cognōris, non
 effereris? Nunc id non
 facimus: sed, cum hæc duo
 in ortu nostro permista
 sint, corpus commune cum
 cæteris animantibus, ratio
 & mens cum Diis; multi

quidem ad infelicem illam
 & emortuam se convertunt
 cognationem, pauci vero
 ad hanc divinam & beatam.
 Itaque, quandoquidem ne-
 cesse est, ut quisque rebus
 singulis ita utatur, prout
 de eis fuerit ipsius opinio;
 pauci illi, qui ad fidem sese
 natos existimant, & ad
 verecundiam, & ad tutum
 certumque visorum usum,
 nihil humile, nihil igno-
 bile de se ipsis cogitant;
 vulgus vero longe aliter.—
 „Quid enim sum ego? mi-
 sellus

γὰρ εἰμί; ταλαίπωρον ἀνθρώπιον· καὶ, τὰ δύ-
στηνά μου σαρκίδια. Τῶ μὲν ἔντι δύστημα. ἀλλὰ ὅ
ἔχεις τι καὶ κρεῖσσον τῶν σαρκιδίων· τί οὖν ἀφείς
ἐκεῖνο, τούτοις προστέηκας;

Διὰ ταύτην τὴν συγγένειαν, οἱ μὲν, ἀποκλίναν- 7
τες, λύκοις ὅμοιοι γινόμεθα, ἄπιστοι, καὶ ἐπίβου-
λοι, καὶ βλαβεροί· οἱ δὲ λέουσιν, ἄγριοι, καὶ θη-
ριώδεις, καὶ ἀνήμεροι· οἱ πλείους δ' ἡμῶν ἀλώπε-
κες, καὶ ὅσα ἐν ζώοις ἀτυχήματα. Τί γὰρ ἐστὶν 8
ἄλλο λοιδόρος καὶ κακοήθης ἄνθρωπος, ἢ ἀλώπηξ,
ἢ τι ἄλλο ἀτυχεστέρον καὶ ταπεινότερον; Ὁρᾶτε ὅ
οὖν, καὶ προσέχετε, μὴ τι τούτων ἀποβῆτε τῶν
ἀτυχημάτων.

B 3

KEΦ.

fellus homo: & , o misera-
bilis mea caruncula!" —
Miserabilis quidem utique.
At tu hac caruncula etiam
melius aliquid habes: cur
igitur, illo prorsus omisso,
huic unice addictus adhæ-
res?

Propter hanc cognatio-
nem, cum ad eam deflecti-
mus, alii lupis similes eva-
dimus, perfidi, & infidiosi,
& nocentes: alii autem

leonibus, feri, & imma-
nes, & immansueti: ple-
rique vero nostrum vulpe-
culæ sumus, aut quæcum-
que sunt in bestiarum ge-
nere perniciosæ flagitiosæ-
que. Quid enim est aliud
maledicus & malignus ho-
mo, nisi vulpecula, aut
aliquod aliud animal perni-
ciosius & abjectius? Vi-
dete igitur, & cavete, ne
harum pestium aliqua eva-
datis.

CAP.

Κ Ε Φ. δ'.

Π α ρ ὶ Π ρ ο κ ο π ῆ ε

Ὁ Προκόπτων, μεμαθηκῶς παρὰ τῶν φιλοσόφων, ὅτι ἡ μὲν ὄρεξις ἀγαθῶν ἐστίν, ἡ δ' ἐκκλίσις πρὸς κακά· μεμαθηκῶς δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἄλλως τὸ εὖ-
 ρουν καὶ ἀπάθειες περιγίνεται τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ ἐν ὄρεξει μὲν μὴ ἀποτυγχάνοντι, ἐν ἐκκλίσει δὲ μὴ περιπίπτοντι· τὴν μὲν ὄρεξιν ἤρκεν ἐξ αὐτοῦ εἰς ἅπαν, καὶ ὑπερέτεται, τῇ ἐκκλίσει δὲ πρὸς μίνας
 2 χρῆται τὰ προαιρετικά. τῶν γὰρ ἀπροαιρέτων ἀν-
 τι ἐκκλίνη, οἶδεν ὅτι περιπεσεῖται ποτὲ τινι παρὰ
 3 τὴν ἐκκλίσειν τὴν αὐτοῦ, καὶ δυστυχίσει. Εἰ δ' ἡ ἀρετὴ ταύτην ἔχει τὴν ἐπαγγελίαν, εὐδαιμονίαν ποιῆται, καὶ ἀπάθειαν, καὶ εὖροίαν, πάντως καὶ ἡ προκοπὴ ἢ πρὸς αὐτὴν, πρὸς ἕκαστον τούτων ἐστὶ
 προ-

CAP. IV.

D e P r o f e c t u.

Qui proficit, is, a philo-
 sopheris edoctus, adpetitionem esse rerum bonarum, averfationem vero ad mala pertinere; edoctusque præterea, non aliter tranquillum & imperturbatum animum homini contingere, quam si in adpetitione non frustra sit, & in ea, quæ averfetur, non incidat; adpetitionem profus e se exuit, & in futurum tempus rejicit; averfatione

vero adversus ea solummodo utitur, quæ in sua voluntate sunt posita. Nam si quid eorum averfetur, quæ sunt involuntaria; scit fore, ut aliquando in eorum aliquid incidat quæ averfetur, atque inde miser evadat. Quod si autem virtus proficitur, se felicitatem, animumque perturbatione vacuum, & tranquillitatem præstare, utique progressio ad virtutem est

προκοπή. αἰεὶ γὰρ πρὸς ὃ ἂν ἡ τελευτῆς. τινὸς 4
καθάρσιον ἄγῃ, πρὸς αὐτὸ ἡ προκοπή συνεγί-
στος ἴσται.

Πῶς οὖν τὴν μὲν ἀρετὴν τοιοῦτόν τι ὁμολογοῦ- 5
μεν, τὴν προκοπὴν δ' ἐν ἄλλοις ζητοῦμεν καὶ ἐπι-
δείκνυμεν; Τί ἔργον ἀρετῆς; Εὐροια. Τίς οὖν προ- 6
κόπτει; ὁ πολλὰς Χρυσίππου συντάξεις ἀνεγνω-
κῆς; μὴ γὰρ ἡ ἀρετὴ ταῦτ' ἐστὶ, Χρυσίππου νενη- 7
κέναι; εἰ γὰρ ταῦτ' ἐστὶν, ὁμολογουμένης ἡ προκο-
πὴ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ τὸ πολλὰ τῶν Χρυσίππου
νοεῖν. νῦν δ' ἄλλο μὲν τι τὴν ἀρετὴν ἐπιφέρειν ὁμο- 8
λογοῦμεν. ἄλλο δὲ τὸν συνεγισμόν, τὴν προκοπὴν,
ἀποφαινομεν. Οὐτε, Φησὶν, ἤδη καὶ δι' αὐτοῦ δύνα- 9
ται Χρυσίππου ἀναγνωσκειν. Εὖ, κὴ τοὺς Θεοὺς,
προκόπτεις, ἀνδρῶπε. ποίαν προκοπὴν; --- Τί δ' ἐμ- 10
παίξεις αὐτῶ; τί δ' ἀπέργεις αὐτὴν τῆς συναι-

B. 4

σθῆ-

est etiam ad hæc singula
progressio. Etenim, ad
quod perfectio alicujus rei
prorsus adduxerit, ad id
progressio (sive profectus)
est adpropinquatio.

Qui sit igitur, ut, cum
tale aliquid Virtutem esse
fateamur, Profectum in
aliis rebus & quæramus &
ostentemus? Quodnam vir-
tutis opus? Tranquillitas
animi. Quis igitur proficit?
qui multa Chrysippi volu-
mina perlegerit? Numquid
vero hæc virtus est, Chry-
sippum perceptum habere.

Nam hæc si est virtus, in
confesso est, nihil aliud
esse profectum, nisi multa
Chrysippi percipere. Nuno-
vero aliud quiddam adfer-
re virtutem confitemur;
aliud esse adpropinquo-
nem, nempe profectum,
pronunciamus. Iste, in-
quit, suâ ipsius operâ jam
potest Chrysippum legere.
Multum profecisti, per-
Deos, mi homo! Quali
profectu? — — — Quid
huic homini illudis? quid
a sensu malorum suorum,
eum abducis? non via po-
tius

- σθήσεως τῶν αὐτοῦ καικῶν; οὐ θέλεις δεῖξαι αὐ-
τῷ τὸ ἔργον τῆς ἀρετῆς, ἵνα μάθῃ καὶ τὴν
11 προκοπὴν ζητῆς; - - - Ἐκεῖ ζήτησον αὐτὴν, τα-
λαίπωρε, ὅπου σοῦ τὸ ἔργον. Ποῦ δὲ σοῦ τὸ ἔρ-
γον; Ἐν ὀρέξει καὶ ἐκκλίσει, ἢ ἀναπότευκτος
ῆς, καὶ ἀπερίπτωτος· ἐν ὀρμαῖς καὶ ἀφορμαῖς,
ἢ ἀναμάρτητος· ἐν προσθέσει καὶ ἐποχῇ, ἢ
12 ἀνεξαπάτητος. πρῶτοι δ' εἰσὶν οἱ πρῶτοι τόποι,
καὶ ἀναγκαιότατοι. ἂν δὲ τρέμων καὶ πενθῶν
ζητῆς ἀπερίπτωτος εἶναι, ἄρα πῶς προκό-
πτεις;
- 13 Σὺ οὖν ἐνταῦθαί μοι δεῖξάν σου τὴν προκοπὴν·
καθάπερ, εἰ ἀθλητῇ διαλεγόμεν, δεῖξάν μοι τοὺς
ὤμους· εἶτα ἔλεγεν ἐκεῖνος, Ἴδε μου τοὺς ὀλτῆ-
1 ρας. Ὅψοι σὺ, καὶ οἱ ἀλτῆρες· ἐγὼ τὸ ἀποτέ-
14 λεσμα τῶν ἀλτῆρων ἰδεῖν βούλομαι. Λάβε τὴν
περὶ Ὀρμῆς σύνταξιν, καὶ γνῶθι πῶς αὐτὴν ἀνέγ-
νωκος.

tias ei offendere quod sit
virtutis officium, ut discat
ubinam profectum quæ-
rat? — — — Illic, infe-
lix, hunc quære, ubi tuum
est opus. Vbinam vero
tuum est opus? In adpe-
titione & averfatione, ut
neque voto tuo frustreris,
neque in mala incidas: in
impetu & declinatione, ut
fis peccati immunis; in ad-
fensu vel præbendo vel re-
tinendõ, ne fallaris: Prin-
cipes verò loci, & maxime
necessarii, ii sunt quos pri-

mos nominavi. Quòd si
vero cum tremore & luctu
quæras, quo minus in ma-
la incidas, quo tandem
modo profecisti?

Tu itaque tuum hîc
ostende profectum! Per-
inde ac si athletæ ego di-
cerem, Ostendè mibi hu-
meros; atque ille respon-
deret, Ecce meos halteras.
Tu videris cum tuis halte-
ribus; ego effectum halte-
rum videre velim. — Sume
librum de Impetu, & vide
ut eum perlegerim. —

Man-

πικῆ. Ἀνδράποδον, οὐ τοῦτο ζητῶ, ἀλλὰ πῶς
 ὀρμαῖς καὶ ἀφορμαῖς, πῶς ὀρέγη καὶ ἐκκλίνας,
 πῶς ἐπιβάλλεις καὶ προτίθεσαι καὶ παρασκευάζῃ·
 πότρεα συμφώνως τῇ φύσει, ἢ ἀσυμφώνως.
 εἰ μὲν γὰρ συμφώνως, τοῦτό μοι δείκνυε, καὶ 15
 ἐρῶ σοι ὅτι προκόπτεις· εἰ δ' ἀσυμφώνως, ἀπελ-
 θε, καὶ μὴ μόνον ἐξηγοῦ τὰ βιβλία, ἀλλὰ καὶ
 γράφε αὐτὸς τοιαῦτα· καὶ τί σοι ὄφελος; οὐκ 16
 οἶδας, ὅτι ἕλον τὸ βιβλίον πέντε δηναρίων ἐστίν;
 ἂ οὐν ἐξηγούμενος αὐτὸ δοκῆ ὅτι πλείονος ἀξίος
 ἐστιν, ἢ πέντε δηναρίων; Μηδέποτε οὐν αἰλ- 17
 λαχθεῖ τὸ ἔργον ζητεῖτε, ἀλλαχθεῖ τὴν προκο-
 πήν.

Εἰ οὐ οὐκ ἡ προκοπή; Εἴ τις ὑμῶν ἀποστὰς τῶν 18
 ἐκτός, ἐπὶ τὴν προαίρεσιν ἐπέστραπτει τὴν ἑαυτοῦ,
 ταύτην ἐξεργάζεσθαι καὶ ἐκπονῶν, ὥστε σύμφωνον
 ἀποτελέσαι τῇ φύσει, ὑψηλὴν, ἐλευθέραν, ἀνώλυ-

B 5

τον,

Mancipium, non istud quaero; sed, quemadmodum impetu & declinatione utaris, quemadmodum appetas & averferis, quemadmodum ad res te accingas, & in animo tibi proponas, & te compares, naturæne convenienter, an secus? Nam si convenienter; hoc mihi ostende, & dicam te profecisse: sin aliter; abi, nec modo interpretare libros, verum etiam ipse ejusmodi scribe. Et quid tibi inde commodi? Nescisne totum librum quin-

que denariis consistere? qui eum itaque interpretatur, num pluris esse videtur, quam quinque denariorum? Numquam itaque alibi rem ipsam quaerite, alibi progressionem ad illam.

Ubinam igitur est Profectus? Si quis vestrum, externis rebus ablegatis, ad suam ipsius voluntatem se converterit, ut eam excolat & elaboret, quo naturæ consonam efficiat, altam, liberam, solutam, expeditam, fidam, vere-
 cun-

- 19 τον, ἀνεμπόδιστον, πιστὴν, αἰδήμονα· μεμάθηκέ
 τε, ὅτι ὁ τὰ μὴ ἐφ' αὐτῶ ποδῶν ἢ Φεύγων, οὔτε
 πιστὸς εἶναι δύναται, οὔτ' ἐλεύθερος, ἀλλ' ἀνάγκη
 μεταπίπτων καὶ μεταβρέπιζοσθαι ἅμα ἐκείνοιο
 καὶ αὐτὸν, ἀνάγκη δὲ καὶ ὑποτεταχέναι ἄλλοιο
 ἑαυτὸν, τῷς ἐκεῖνα περιποιεῖν ἢ καλύειν δυναμένοις·
 20 καὶ λοιπὸν ἔωθεν ἀνιστάμενος, ταῦτα τηρεῖ καὶ Φυ-
 λάσσει, λούεται ὡς πιστὸς, ὡς αἰδήμων ἐσθλὸς, ὡς-
 αὐτῶς ἐπὶ τῆς αἰεὶ παραπιπτούσης ὕλης τὰ πρη-
 γούμενα ἐκποκῶν, ὡς ὁ δρομεὺς δρομικῶς, καὶ ὁ
 21 Φώναςκος Φωνασκικῶς· οὗτός ἐστιν ὁ προκόπτων
 ταῖς ἀληθείαις, καὶ ὁ μὴ ἐπιὴ ἀποδεδημηκῶς· οὗ-
 22 τός ἐστιν. Εἰ δ' ἐπὶ τὴν ἐν τοῖς βιβλίοις ἔξιν τέ-
 ταιται, καὶ ταύτην ἐκπονεῖ, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐνδεδή-
 μηκε, λέγω αὐτῶ, αὐτόθεν πορεύεσθαι εἰς οἶκον,
 23 καὶ μὴ ἀμελεῖν τῶν ἐκεῖ· τοῦτο γάρ, ἐφ' ὃ ἀπο-
 δεδήμηκεν, οὐδέκ' ἔστιν· ἀλλ' ἐκεῖνο, μελετῶν
 ἐξελεῖν

cundam; si didicerit, eum, qui, quæ sua in potestate non sunt, vel desideret vel fugiat, nec fidum esse posse, nec liberum; sed necesse est una cum illis & ipsum mutari & tamquam turbine jactari, necesse etiam aliis se subicere, qui ea præstare vel impedire possint: denique si, ex quo mane surrexit, hæc observet & custodiat, si lavet ut fidus, ut verecundus comedat; denique si pari ratione, quæcumque inciderit materia, præcipuum suum institutum semper tenere

studeat, quemadmodum cursor, quemadmodum phonascus ad suum quisque institutum omnia refert: hic est, qui verè profectum fecerit; quique non frustra peregrinatus sit, hic est. Sin vero libellis perlegendis unico intentus est, & in hoc elaborat, eaque de causa peregrinatus est; jubeo eum illico domum redire, neque rem familiarem negligere: nihil enim est hoc, cujus causa peregrinatus est: sed illud est aliquid, meditari ut e vita sua

ἔξελεῖν τοῦ αὐτοῦ βίου πένθη, καὶ οἰμωγὰς, καὶ
 Οἶμοι, καὶ τὸ, Τάλας ἐγὼ, καὶ δυστυχίαν, καὶ
 ἀτυχίαν· καὶ μαθεῖν, τί ἐστὶ θάνατος, τί Φυγὴ, τί 24
 δεσμοτήριον, τί κώνειον· ἵνα δῖνῃται λέγειν ἐν
 τῇ Φυλακῇ, ὦ Φίλε Κρίτων, εἰ ταύτη τοῖς Θεοῖς
 Φίλον, ταύτη γινέσθω· καὶ μὴ ἐπιεῖνα, Τάλας ἐ-
 γὼ, γέρον ἄνθρωπος, ἐπὶ ταῦτά μου τὰς πολλὰς
 ἐτήρησα; Τίς λέγει ταῦτα; Δοκεῖτε, ὅτι ὑμῶν α-2 3
 δεξὸν τινα ἐρεῖ, καὶ ταπεινὸν; Πρίσιμος αὐτὰ οὐ
 λέγει; Οἰδίπους οὐ λέγει; ἀλλ' ὅποσοι βασιλεῖς
 λέγουσι. Τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τραγωδία, ἢ ἀνθρώ- 26
 πων πάθη, τεθραυμακώτων τὰ ἐκτός, διὰ μέτρον
 τοιοῦδ' ἐπιδικνύμενα; Εἰ δὲ ἔξαπατηθέντα τινα 27
 ἔδει μαθεῖν, ὅτι τῶν ἐκτός ἀπροσέμετων οὐδὲν ἐστὶ
 πρὸς ἡμᾶς, ἐγὼ μὲν ἤθελον τὴν ἀπάτην ταύτην, ἐξ
 ἧς ἤμελλον εὐρύως καὶ ἀταξάχως βιώσασθαι. ὑμᾶς
 δ' ὄψεσθε αὐτοὶ, τί θέλετε.

Τί

sua lamentationes & gemitus tollat, voceque istas „*Hæu mihi!*“ & „*O me miserum!*“ & calamitates & infortunia; et discere, quid fit mors, quid exilium, quid carcer, quid cicuta; ut dicere possit in vinculis: „*O mi Crito, si ista Diis amicam, ita fiat!*“ & non illa „*Me miserum, hominem senem, ad hæc canos meos reservari!*“ Quis ista dicit? Mene vobis ignobilem aliquem & humilem existimatis commemorare? nonne Priamus ea dicit? nonne Oedipus?

At non hi modo, sed quot sunt reges, dicunt. Nam quid est aliud Tragedia, quam hominum perturbationes, externas res admirantium, tali criminum genere representatæ? Quod si vero vel errore deceptum quempiam discere oporteret, nullas res extra animivoluntatem positas quidquam ad nos pertinere; equidem talem optarim deceptionem, ex qua tranquillo & imperturbato cursu vitam essem acturus. Vos vero, quid velitis, ipse videritis.

Quid

- 19 τον, ἀνεμπόδιστον, πιστὴν, αἰδήμονα· μεμάρηκέ
 τε, ὅτι ὁ τὰ μὴ ἐφ' αὐτῶ ποδῶν ἢ Φεύγων, οὔτε
 πιστὸς εἶναι δύναται, οὔτ' ἐλεύθερος, ἀλλ' ἀνάγκη
 μεταπίπτειν καὶ μεταβῆπίζεσθαι ὅμα ἐκεῖνος
 καὶ αὐτὸν, ἀνάγκη δὲ καὶ ὑποτεταχέναι ἄλλοις
 ἑαυτὸν, τῶς ἐκεῖνα περποιεῖν ἢ κωλύειν δυναμένοις
 20 καὶ λοιπὸν ἔωθεν ἀνιστάμενος, ταῦτα τηρεῖ καὶ φυ-
 λιάσει, λούεται ὡς πιστὸς, ὡς αἰδήμων ἐσθλὸς, ὡς-
 οὔτως ἐπὶ τῆς αἰεὶ παραπιπτούσης ὕλης τὰ προη-
 γούμενα ἐκποκῶν, ὡς ὁ δρομεὺς δρομικῶς, καὶ ὁ
 21 Φώναςκος Φωνασικῶς· οὗτός ἐστιν ὁ προκόπτων
 τῶς ἀληθείαις, καὶ ὁ μὴ ἐπὶ ἀποδεδημηκῶς· οὐ-
 22 τός ἐστιν. Εἰ δ' ἐπὶ τὴν ἐν τοῖς βιβλίοις ἔξιν τέ-
 ταιται, καὶ ταύτην ἐκπονεῖ, καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐνδεδή-
 μηκε, λέγω αὐτῶ, αὐτόθεν πορεύεσθαι εἰς οἶκον,
 23 καὶ μὴ ἀμελεῖν τῶν ἐκεῖ· τοῦτο γὰρ, ἐφ' ὃ ἀπο-
 δεδήμηκεν, οὐδὲν ἔστιν· ἀλλ' ἐκεῖνο, μελετᾶν
 ἐξελεῖν

eundam; si didicerit, eum, qui, quæ sua in potestate non sunt, vel desideret vel fugiat, nec fidum esse posse, nec liberum; sed necesse est una cum illis & ipsum mutari & tamquam turbine jactari, necesse etiam aliis se subicere, qui ea præstare vel impedire possint: denique si, ex quo mane surrexit, hæc observet & custodiat, si lavet ut fidus, ut verecundus comedat; denique si pari ratione, quæcumque inciderit materia, præcipuum suum institutum semper tenere

studeat, quemadmodum cursor, quemadmodum phonascus ad suum quisque institutum omnia refert: hic est, qui verè profectum fecerit; quique non frustra peregrinatus sit, hic est. Sin vero libellis perlegendis unico intentus est, & in hoc elaborat, eaque de causa peregrinatus est; jubeo eum illico domum redire, neque rem familiarum negligere: nihil enim est hoc, cujus causa peregrinatus est: sed illud est aliquid, meditari ut e vita sua

ἔξελεν τοῦ αὐτοῦ βίου πένθη, καὶ οἰμωγαῖς, καὶ
 Οἶμοι, καὶ τὸ, Τάλας ἐγὼ, καὶ δυστυχίαν, καὶ
 αἰτυχίαν· καὶ μαθεῖν, τί ἐστὶ θάνατος, τί Φυγή, τί 24
 δεσμοτήριον, τί κάνειον· ἵνα δῖνῃται, λέγειν ἐν
 τῇ Φυλακῇ, ὦ Φίλε Κρίτων, εἰ ταύτη τοῖς Θεοῖς
 Φίλον, ταύτη γινέσθω· καὶ μὴ ἐπιεῖναι, Τάλας ἐ-
 γὼ, γέρον ἄνθρωπος, ἐπὶ ταῦτά· μὴ τὰς πολλὰς
 ἐτήρησα; Τίς λέγει ταῦτα; Δοκεῖτε, ὅτι ὑμῶν α-2 3
 δοξόν τινα ἐρεῖ, καὶ ταπεινύν; Πρίσιμος αὐτὰ οὐ
 λέγει; Οἰδίπους οὐ λέγει; ἀλλ' ὅποσοι βασιλεῖς
 λέγουσι. Τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ Τραγωδία, ἢ ἀνθρώ- 26
 πων πάθη, τεθαυμασιώτων τὰ ἐκτός, διὰ μέτρον
 τοιοῦδ' ἐπιδεικνύμενα; Εἰ δὲ ἕξακατηθέντα τινα 27
 ἔδες μαθεῖν, ὅτι τῶν ἐκτός ἀπροσέτατων οὐδέν ἐστι
 πρὸς ἡμᾶς, ἐγὼ μὲν ἤθελον τὴν ἀπείτην ταύτην, ἐξ
 ἧς ἤμελλον εὐρύως καὶ ἀταξάχως βιώσασθαι. ὑμᾶς
 δ' ὄψεσθε αὐτοῖ, τί θέλετε.

ΤΙ

ſua lamentationes & gemitus tollat, voceſque iſtas „*Hæu mihi!*“ & „*O me miſerum!*“ & calamitates & infortunia; et diſcere, quid fit mors, quid exilium, quid carcer, quid cicuta; ut dicere poſſit in vinculis: „*O mi Crito, ſi iſta Diis „amicum, ita fiat:“* & non illa „*Me miſerum, hominem ſenem, ad hæc canos „meos reſervari!*“ Quis iſta dicit? Mene vobis ignobilem aliquem & humilem exiſtimatis commemorare? nonne Priamus ea dicit? nonne Oedipus?

At non hi modo, ſed quotquot ſunt reges, dicunt. Nam quid eſt aliud Tragedia, quàm hominum perturbationes, externas res admirantium, tali criminum genere repræſentatæ? Quod ſi vero vel errore deceptum quempiam diſcere oporteret, nullas res extra animi voluntatem poſitas quidquam ad nos pertinere; equidem talem optarim deceptionem, ex qua tranquillo & imperturbato curſu vitam eſſem acturus. Vos vero, quid velitis, ipſe videritis.

Quid

28 Τί οὖν ἡμῶν παρέχει Χρύσιππος; Ἴτα γινῶς,
 Φησὶν, ὅτι οὐ ψευδῆ ταυτὰ ἐστίν, ἐξ ὧν ἡ εὐροιά
 29 ἐστίν, καὶ ἀπάθεια ἀπαντᾷ. Λάβε μου τὰ βί-
 βλία, καὶ γνώσῃ ὡς ἀληθῆ καὶ σύμφωνα ἐστίν
 τῇ φύσει τὰ ἀπαθῆ με ποιοῦντα. Ὡς με-
 γάλῃς εὐτυχίας ὦ μεγάλου εὐεργέτου, τοῦ
 30 θεοκλύοντος τὴν ὁδόν. Εἶτα Τριπτολέμῳ μὲν
 ἰσθὰ καὶ βωμοὺς πάντες ἀνθρώποι ἀνεστά-
 κασιν, ὅτι τὰς ἡμέρας τροφὰς ἡμῖν ἔδωκε·
 31 τῷ δὲ τὴν ἀλήθειαν εὐρόντι, καὶ φωτίσαντι,
 καὶ εἰς πάντας ἀνθρώπους ἐξενεγκόντι, (οὐ τὴν
 περὶ τοῦ ζῆν, ἀλλὰ τὴν πρὸς τὸ εὖ ζῆν) τίς ὑμῶν
 ἐπὶ τούτῳ βωμὸν ἰδρύσατο, ἢ ναόν, ἢ ἄγαλμα
 32 ἀνέθηκεν, ἢ τὸν Θεὸν ἐπὶ τούτῳ προσκυνεῖ; Ἄλλ'
 ὅτι μὲν ἄμπελον ἔδωκεν, ἢ πυρούς, ἐπιθύομεν ταύ-
 του ἕνεκα· ὅτι δὲ τοιοῦτον ἐξήνεγκαν καρπὸν ἐν
 ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ, δι' οὗ τὴν ἀλήθειαν τὴν περὶ
 εὐδαι-

Quid ergo nobis præstat
 Chrysippus? Ut scias, in-
 quit, ea falsa non esse, e
 quibus oriatur tranquillitas,
 & imperturbatus existat
 animus. Sume meos li-
 bros, & nôveris, quàm
 vera sint & naturæ conso-
 na ea, quæ me perturba-
 tionibus immunem effi-
 ciant. O magnam felicitate-
 tem! O benefactorem egre-
 gium, qui viam common-
 strat! Atqui Triptolemo
 quidem sacella & aras mor-
 tales cuncti exstruxerunt,
 quod mitiores fruges nobis

dederit: ei vero, qui veri-
 tatem invenit, & in lucem
 protraxit, & omnibus
 hominibus communicavit,
 (non veritatem dico, quæ
 ad vivendum, sed quæ ad
 bene vivendum pertinet)
 quis nostrum ea de causa
 aram erexit, aut ædem sta-
 tuamve dicavit, aut Deum
 hoc nomine veneratur?
 At, quia vitem nobis dede-
 runt, aut frumentum, ea
 causa sacra facimus: quod
 vero talem in humana men-
 te fructum protulerunt,
 unde veritatem, quæ ad felicitate-

εὐδαιμονίας δείξεν ἡμῖν ἡμέλλον, τούτου δ' ἕνεκα
οὐκ εὐχαριστήσομεν τῷ Θεῷ;

Κ Ε Φ. δ'.

Πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς.

Ἄν τις, φησὶν, ἐπίστηται πρὸς τὰ ἄγαν ἐκφρα-
νῆ, πρὸς τούτον οὐ βραδύον ἐστὶν εὑρεῖν λόγον, δι'
οὗ μεταπέσει τις αὐτόν. τούτο δ' οὔτε παρὰ 2
τὴν ἐκείνου γίνεται δύναμιν, οὔτε παρὰ τὴν
τοῦ διδάσκοντος ἀσθένειαν· ἀλλ' ὅταν ἀπα-
χθεῖς ἀπολιθωθῇ, πῶς ἔτι χρήσεται τις αὐτῷ
διὰ λόγου;

Ἀπολιθώσεις δ' εἰσὶ διτταί· ἡ μὲν, τοῦ νοητικοῦ 3
ἀπολιθώσις· ἡ δὲ, τοῦ ἐντροπτικοῦ· ὅταν τις πα-
ρατεταγμένος ᾖ, μὴ ἐπινεύειν τοῖς ἐναργεῖσι, μὴδ'
ἀπὸ τῶν μαχομένων ἀφίστασθαι. Οἱ δὲ πολλοὶ 4
τὴν

licitatem spectat, ostensuri caussa Deo gratias non
fuerint, hac tandem de agemus?

C A P. V.

Adversus Academicos.

Si quis, inquit, contra res admodum evidentes repugnat, adversus hunc rationem haud facile est invenire, quâ a sententia sua dimoveas. Fit hoc autem nec propter illius robur, nec propter docentis imbecillitatem: sed si quis, quamvis confutatus, veluti lapis induratur, quamnam porro disputandi rationem cum hoc homine inibis? Est vero indurationis duplex genus: alterum, intelligentiæ; alterum, pudoris, cum quis consulto animum obfirmat, ne adsentiatur perspicuis, neve a repugnantibus desistat. At vero corpus aut aliquam ejus

δε θραυτικήν αὐτῶν μὴ πεποιήκει, τί ἂν ἦν ὄφα-
 4 λος; Οὐδ' ὅτι οὖν. Ἄλλ' ἀνάπαλιν, εἰ τὴν
 μὲν δύναμιν πεποιήκει, τὰ ὄντα δὲ μὴ τοκεῦται,
 οἷα ὑποκίπτειν τῇ δυνάμει τῇ ὄρατικῇ, καὶ οὕτω
 5 τὸ ὄφελος; Οὐδ' ὅτι οὖν. Τί δ', εἰ καὶ ἀμφο-
 τερα ταῦτα πεποιήκει, Φῶς δὲ μὴ πεποιήκει;
 6 Οὐδ' οὕτω τι ὄφελος. Τίς οὖν ὁ ἀερόσπας τοῦ-
 το πρὸς ἐκεῖνο, καὶ ἐκεῖνο πρὸς τοῦτο; τίς δ' ὁ
 ἀερόσπας τὴν μάχαιραν πρὸς τὸν κολεόν, καὶ τὸν
 7 κολεόν πρὸς τὴν μάχαιραν; οὐδεὶς; καὶ μὴν ἐξ
 αὐτῆς τῆς κατασκευῆς τῶν ἐπιτετελεσμένων ἀπο-
 φαίνεσθαι εἰώθαμεν, ὅτι τεχνίτου τινὸς πάντως
 8 τὸ ἔργον, οὐχὶ δ' εἰκῇ κατασκευασμένον. Ἄρ' οὖν
 τούτων μὲν ἕκαστον ἐμφαίνει τὸν τεχνίτην, τὰ δ'
 9 ὄρατὰ, καὶ ὄρασις, καὶ Φῶς οὐκ ἐμφαίνει; τὸ δ'
 ἄρξεν καὶ τὸ θῆλυ, καὶ προθυμία ἢ πρὸς τὴν συν-
 ουσίαν ἑκατέρου, καὶ δύναμις ἢ χρηστική τοῖς μορίοις
 τοῖς

cultatem vero, quā illas
 cerneremus, non fecisset,
 quis eorum esset usus?
 Nullus omnino. Et e
 contra, si facultatem qui-
 dem videndi fecisset, res
 autem non tales, ut illi fa-
 cultati subjicerentur, quæ-
 nam hoc modo utilitas fo-
 ret? Nulla omnino. Quid
 vero, si & hæc utraque
 fecisset, lumen vero non
 fecisset? Ne sic quidem
 ullus esset usus. Quis er-
 go est, qui hoc illi adcom-
 modavit, & illud huic?
 quis vero, qui vaginam

gladio adcommodavit, gla-
 diumque vaginæ? nemo-
 ne? Atqui ex ipsa rerum
 effectarum structura sole-
 mus demonstrare, artificis
 utique esse opificium ali-
 cujus, non autem temere
 fuisse constructum. Ho-
 rumne adeo singula suum
 demonstrant artificem; ad-
 spectabilia vero, & facul-
 tas videndi, & lumen, non
 demonstrant? Quid? mas
 & foemina, & utriusque
 ad coitum propensio, &
 partibus ad eam rem desti-
 natis utendi facultas, non-
 ne

τοῖς πρῶτεσκευασμένοις, οὐδὲ ταῦτα ἐμφαίνει τὸν
 τεχνίτην; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐ; ἢ δὲ τοιαύτη τῆς 10
 διαστοίας κατασκευὴ; καὶ ἦν οὐχ ἀπλῶς, ἐπιπίπ-
 τοντες τοῖς αἰσθητοῖς, τυκόμεθα ὑπ' αὐτῶν, ἀλ-
 λά καὶ ἐλαμβάνομεν τι, καὶ ἀΦαιρούμεν, καὶ
 προστίθεμεν, καὶ συντίθεμεν τὰδε τινὰ δι' αὐτῶν,
 καὶ, ἢ Δία, μεταβαίνομεν ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλὰ
 τὰ οὕτω πῶς παρακείμενα· οὐδὲ ταῦτα ἰκανὰ κινή-
 σαι τινὰς καὶ διατρέψαι πρὸς τὸ μὴ ἀπολιπεῖν τὸν
 τεχνίτην; Ἡ ἐξηγησάσθωσιν ἡμῖν, τί τὸ ποιῶν 11
 ἔστιν ἕκαστον τούτων, ἢ πῶς οἶόντε τὰ οὕτω θαυ-
 μαστά καὶ τεχνικὰ εἰκὴ καὶ ἀπὸ ταυτομάτου γί-
 νεσθαι.

Τί οὖν; ἐφ' ἡμῶν μόνων γίνεται ταῦτα; Πολ- 12
 λά μὲν ἐπὶ μόνων, ὧν ἐξαιρέτως χρεῖαν εἶχε τὸ
 λογικὸν ζῶον· πολλὰ δὲ κοινὰ εὐρέσεις ἡμῖν καὶ
 πρὸς τὰ ἄλογα. Ἐρ' οὖν καὶ παρακολουθεῖ 13
 τοῖς

ne haec artificem decla-
 rant? At haec quidem
 eam vim non habent? sed
 quod ea sit intellectus no-
 stri structura, ut non sim-
 pliciter rerum in sensus
 nostros incidentium formæ
 nobis imprimantur, verum
 etiam ut inde aliquid seli-
 gamus, & abstrahamus, &
 adjungamus, & quædam
 exinde componamus, de-
 nique ab aliis ad alia,
 his quodammodo adfinis,
 transeamus: ne hæc qui-
 dem sufficiant ad notandi-

los pertinendos, eoque
 verecundiæ adigendos, ut
 artificem haud deserant?
 Exponant saltem nobis;
 quid illud sit, quod hæc
 singula efficiat; aut qui fi-
 eri possit, ut res adeo ad-
 mirabiles & artificiosæ te-
 mere casuque extiterint.

Quid ergo? in nobis
 solis hæc fiunt? In nobis
 solis quidem multa, quo-
 rum præcipue opus fuit
 animali rationali; multa
 vero nobis cum brutis
 communia invenies. Num-
 quid

- τοῖς γινομένοις ἐκείνας; Οὐδαμῶς. ἄλλο γάρ ἐστι
 χρῆσις, καὶ ἄλλο παρακολούθησις. ἐκείνων χρείαν
 εἶχεν ὁ Θεός, χρωμένον ταῖς φαντασίαις ἡμῶν
 14 δὲ παρακολουθούτων τῇ χρήσει. διὰ τοῦτο ἐκεί-
 νοῖς μὲν ἀρκεῖ τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν, καὶ τὸ ἀνα-
 παύεσθαι, καὶ ὀχεύειν, καὶ τὰλλα ὅσα ἐπιτελεῖ
 τῶν αὐτῶν ἕκαστον· ἡμῖν δ' οἷς καὶ τὴν παρακο-
 λουθητικὴν δύναμιν ἔδωκεν, οὐκέτι ταῦτ' ἐπαρκεῖ.
 15 ἀλλ' ἂν μὴ κατὰ τὸν τρόπον, καὶ τεταγμένως, καὶ
 ἀκολουθῶς τῇ ἐκάστου φύσει καὶ κατασκευῇ
 πράττωμεν, οὐκέτι τοῦ τέλους τευζόμεθα τοῦ
 16 ἑαυτῶν. ἂν γὰρ αἱ κατασκευαὶ διάφοροι, ταύ-
 17 των καὶ τὰ ἔργα, καὶ τὰ τέλη. οὗ τοίνυν ἡ κα-
 τασκευὴ μόνον χρηστική, τούτῳ χρῆσθαι ὅπως οὖν
 ἀπαρκεῖ· οὗ δὲ καὶ παρακολουθητικὴ τῇ χρήσει,
 τούτῳ τὸ κατὰ τὸν τρόπον ἂν μὴ προσῆ, οὐδέποτε
 18 τεύξεται τοῦ τέλους. Τί οὖν; ἐκείνων ἕκαστον
 κατα-

quid igitur & illa ratione
 adsequuntur ea quæ fiunt?
 Nequaquam: namque aliud
 est, uti; aliud, ratione
 adsequi & intelligere. Il-
 lorum opus fuit Deo, ut
 quæ visis uterentur; nostri
 vero, ut qui usum illum et-
 iam intelligeremus. Ideo-
 que illis satis est, edere &
 bibere & quiescere, sobo-
 lemque propagare, cæte-
 raque quæ singula eorum
 peragunt: nobis vero, qui-
 bus ratione res adsequendi
 facultatem dedit, hæc item
 non sufficiunt: sed, nisi cer-

to modo atque ordine &
 naturæ ejusque rei ac con-
 stitutioni convenienter ege-
 rimus, nequaquam nostrum
 obtinebimus finem. Nam
 quorum diversa est consti-
 tutio; eorum & opera &
 fines diversi sunt. Cujus
 itaque constitutio ea est,
 ut rebus solummodo utatur,
 huic qualiscunque satis est
 usus: cujus vero ea est
 constitutio, ut ipsum etiam
 usum ratione adsequatur,
 huic nisi modus & ordo
 accesserint, nunquam is
 suum obtinebit finem. Quid
 ergo?

κατασκευάζεις, τὸ μὲν ὥστ' ἐσθίεσθαι, τὸ δ' ὥστε
 ὑπηρετεῖν εἰς γεωργίαν, τὸ δ' ὥστε τυρὸν φέρεν,
 τὸ δ' ἄλλο ἐπ' ἄλλη χρεῖα παραπλησίω· πρὸς αὐ-
 τίς χρεῖα τοῦ παρακολουθεῖν ταῖς φαντασίαις, καὶ
 ταύτας διακρίνειν δύνασθαι; Τὸν δ' ἀνδραπον 19
 θεωτὴν εἰσήγαγεν αὐτοῦ τε, καὶ τῶν ἔργων τῶν
 αὐτοῦ· καὶ οὐ μόνον θεωτὴν, ἀλλὰ καὶ ἐξηγητὴν
 αὐτῶν. διὰ τοῦτο αἰσχρὸν ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ, ἀρ- 20
 χεσθαι καὶ καταλήγειν ὅπου καὶ τὰ ἄλογα· ἀλ-
 λά μᾶλλον ἐνθεῖ μὲν ἀρχεσθαι, καταλήγειν δ'
 ἐφ' ὃ κατέληξεν ἐφ' ἡμῶν καὶ ἡ φύσις. κατέληξε 21
 δ' ἐπὶ θεωρίαν, καὶ παρακολούθησιν, καὶ σύμφω-
 νον διεξαγωγὴν τῇ φύσει. ὁρᾶτε οὖν, μὴ αἰθέριοι 22
 τούτων ἀποθάνητε.

Ἄλλ' εἰς Ὀλυμπίαν μὲν ἐποδημεῖτε, ἵν' εἰδῆ- 23
 τε τὸ ἔργον τοῦ Φειδίου· καὶ αὐτύχημα ἕκαστος
 ὑμῶν οἶεται τὸ ἀνιστόρητος τούτων ἀποθανεῖν. ὅπου
 δ' οὐδ' ἀποδημῆσαι χρεῖα ἐστίν, ἀλλ' ἐστὶν ἤδη, καὶ 24

C 2

πάρ-

ergo? Eorum unumquod-
 que Deus constituit, aliud
 ut esui, aliud ut agriculturae
 inferviat, aliud ut case-
 um suppeditet, aliud ut
 alium consimilem praestet
 usum: quas ad res, quid
 opus erat visa ratione adse-
 qui, eaque posse discer-
 nere? Hominem autem
 introduxit, ut cum sui ip-
 sius spectator esset, tum
 operum Suorum; nec spe-
 ctator modò, sed & eorum
 enarrator. Quare homini
 turpe est, inde & incipere,

& ibi definere, ubi & bru-
 ta: quin potius inde quidem
 incipiendum; sed ibi defi-
 nendum, ubi in nobis Natura
 defuit: defuit autem in con-
 templatione & intelligenti-
 a, inque vivendi ratione
 naturae convenienti. Vide-
 te igitur, ne his rebus haud
 perspectis e vita discedatis.

At Olympiam quidem
 iter vos facitis, ut Phidiae
 opus spectetis; inque malis
 quisque suis numerat, si
 illis non visitatis moriatur:
 ubi vero nulla peregrina-
 tione

πᾶρεστι τῷς ἔργοις, ταῦτα δὲ θεάσασθαι καὶ κατα-
 25 νοῆσαι οὐκ ἐπιθυμήσετε; οὐκ αἰσθήσεσθε τοίνυν, οὐ-
 τε τίνες ἐστέ, οὔτ' ἐπὶ τί γέγονατε, οὔτε τί τοῦτ'
 26 ἔστιν, ἐφ' ὃ τὴν θεὸν παρελήφατε; Ἄλλὰ γίνεται
 τινε αἰσθῆ καὶ χαλεπαὶ ἐν τῷ βίῳ. Ἐν Ὀλυμπίᾳ δ'
 οὐ γίνεται; οὐ καυματίζεσθε; οὐ στενοχωρεῖσθε; οὐ
 κακῶς λούεσθε; οὐ καταβρέχεσθε, ὅταν βρέχη;
 θορύβου δὲ καὶ βοῆς καὶ τῶν ἄλλων χαλεπῶν οὐκ
 27 ἀπολαύετε; ἀλλ' οἶμαι, ὅτι ταῦτα πάντα ἀντι-
 τιθέντες πρὸς τὸ ἀξιόλογον τῆς θεᾶς, φέρετε καὶ
 28 ἀνέχεσθε. Ἄγε, δυνάμεις δ' οὐκ εἰλήφατε, καὶ
 αἶς οἴσετε πᾶν τὸ συμβαῖνον; μεγαλοψυχίαν οὐκ
 εἰλήφατε; ἀνδρείαν οὐκ εἰλήφατε; καρτερίαν οὐκ
 29 εἰλήφατε; καὶ τί ἔτι μοι μέλει, μεγαλοψύχα; ὅτι,
 τῶν ἀποβῆναι δυναμένων; τί μ' ἐκατίσει, ἢ ταρά-
 ξει; ἢ τί ὀδυνηρὸν φανεῖται; οὐ χρήσομαι τῇ δυ-
 ναμει

tione opus est, ubi jam
 nonh̄ versatur quisque, &
 operibus præfens adest, ea
 spectandi intelligendique
 nullo tenebimini desiderio?
 Non sentietis tandem, ne-
 que qui fitis, nec ad quid
 nati fitis, nec quid sit illud,
 propter quod spectandi fa-
 cultatem accepistis? At in
 vitâ sunt injucunda quæ-
 dam atque molesta! Num-
 quid Olympiæ non sunt?
 nonne æstus vos urit?
 nonne turba premimini?
 nonne malè lavatis? non
 mardescitis, cum pluit?
 non tumultum & clamo-

rem aliasque molestias fer-
 tis? Nimirum hæc omnia,
 opinor, cum magnificentia
 spectaculorum conferentes,
 toleratis & sustinetis. Agi-
 te vero, nonné facultates
 accepistis, quibus omnem
 perferatis eventum? ma-
 gnanimitatem non accipi-
 stis? fortitudinem non ac-
 cepistis? tolerantiam non
 accepistis? Et quid mihi
 amplius ea curæ sunt, ma-
 gno cum sim animo, quæ
 possint evenire? quid me
 de statu animi dejiciet, aut
 perturbabit? aut quid acer-
 bum videbitur? Non utar
 eâ

καί με πρὸς αὐτὴν ἀλάφρα αὐτήν, ἀλλ' ἐπὶ ταῖς ἀποβουσι πενθήσω, καὶ στενάξω.

Ναί· ἀλλ' αἱ μύξαι μου ῥέουσι. Τίνος οὖν ἔνε χεῖρας ἔχεις; ἀνδραπέδον· οὐχ ἴνα καὶ ἀπομύσσοσθε αὐτόν; Τοῦτο οὖν εὐλογον, μύξαις γίνεσθαι ἐν κόσμῳ; Καὶ πόσω κρείττον ἀπομύξασθαι σε, ἢ ἐκαλεῖν; ἢ τί οἶες ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀν' ἀπέβη, εἰ λέων τοιοῦτος ἐγένετο, καὶ ὕδρα, καὶ ἔλαφος, καὶ σῦς, καὶ αἰδοίκοι τινες ἀνδρες καὶ θηριώδεις, οἱ ἐκεῖνος ἐξήλαυε καὶ ἐκάθαιρε; καὶ τί ἂν ἐποίησ, μὲν δὲ τοιοῦτου γεγονότος; ἢ ἄηλον ὅτι ἐντετυλιγμένον ἂν ἐκάθουδεν; οὐκοῦν κρῶτον μὲν οὐκ ἂν ἐγένετο Ἡρακλῆς, ἐν τρυφῇ τοιαύτῃ καὶ ἡσυχίᾳ νυστάζει ὅλον τὸν βίον· εἰ δ' ἄρα καὶ ἐγένετο, τί ἔφελ αὐτοῦ; τίς δὲ χρῆσις τῶν βραχιόνων τῶν ἐκείνου, καὶ τῆς ἀλλῆς ἀλκῆς καὶ καρτερίας καὶ γενναιότητος

C 3

ειρ

est facultate ad has res, quarum causa eam accipi, sed in omni eventu dolebo & gemitus edam?

Nae! at mucus mihi deluit! — Cujus igitur gratia manus habes, mancipium? nonne etiam in hoc, ut te emungas? — Ergone rationi consentaneum est, in mundo mucos existere! — At quanto praestat, te emungere, quem naturam incusare? Aut quem in virum evasurum fuisse Herculem existimas, nisi talis existisset leo & hydra & cervus &

aper & injusti quidam hunc aper & feri, quos expulit ille & expurgavit? Quis vero ille fecisset, si nihil existisset hujusmodi? Neque involutus stragulis dormiturus erat: proinde primum, non Hercules le erat existiturus, si in te luxu & quiete totam stertisset vitam; deinde, fac tuum eum existisse, quomodo inde foret? quomodo usus lacertorum ejus, ceterique roboris & constantiae & generosi animi, non hujusmodi pericula atque occasiones excitassent eu

εἰμὴ τοιουτὰί τινες αὐτὸν περιστάσεις καὶ ὕλαι δι-
 35 σεσαν καὶ ἐγύμνασαν; Τί οὖν; Αὐτῷ ταυτὰ σε δεῖ
 κατασκευάζειν, καὶ ζητεῖν ποθεν λέοντα εἰσάγαγεῖν
 36 εἰς τὴν χώραν τὴν αὐτοῦ, καὶ σὺν, καὶ ὕδραν; Μω-
 ρία τοῦτο καὶ μανία. γινόμενος δὲ, καὶ εὐξηθέντας,
 εὐχρηστοι ἦν πρὸς τὸ δεῖξαι καὶ γυμνάσαι τὸν Ἡρα-
 κλέα.

37 Ἄγε οὖν καὶ σὺ, τούτων αἰσθόμενος, ἀπόβλε-
 ψον εἰς ταῖς δυνάμεις αἷς ἔχεις· καὶ ἀπιδῶν, αἰπέ·
 Φέρε νῦν, ᾧ Ζεῦ, ἦν θέλεις περιστάσιν· ἔχω γάρ
 παρασκευὴν ἐκ σοῦ μοι δεδομένην, καὶ ἀφορμαῖς,
 πρὸς τὸ κοσμήσαι διὰ τῶν ἀποβαινόντων ἐμαν-
 38 τόν. Οὐ· ἀλλὰ κάθησθε, τὰ μὲν, μὴ συμβῆ,
 τρέμοντες· τῶν δὲ συμβαινόντων ἕνεκα ὀδυρέμε-
 39 ροι, καὶ πενθοῦντες, καὶ στένοντες. εἶτα τοῖς
 Θεοῖς ἐγκαλεῖτε. τί γάρ ἐστιν ἄλλο ἀκόλουθον
 40 τῇ τοιαύτῃ ἀγενεΐᾳ, ἢ καὶ ἀσέβειᾳ; καὶ τοι ὄγε
 Θεὸς σὺ μόνον ἔδωκεν ἡμῖν ταῖς δυνάμεις ταύτας,
 καθ'.

& exercuissent? Quid er-
 go? Hæc tibi ipsi parare
 te oportet, ac operam da-
 re, ut alicunde in regio-
 nem tuam leonem & aprum
 & hydram introducas? Id
 vero stultum atque insanum
 foret: sed hæc, cum existi-
 tissent atque inventa essent,
 peropportuna fuere ad Her-
 culem demonstrandum &
 exercendum.

Age ergo, & tu, his
 perceptis, intuere facultates
 quibus es instructus;
 easque intuitus, dic: Inve-

he nunc, O Jupiter, quod-
 cunque velis periculum;
 namque vim infitam & præ-
 parationem habeo à te da-
 tam, & subsidia, ad me ex
 his, quæcumque evene-
 rint, ornandum! At non
 ita: sed sedetis, alia ne
 accidant trementes, ob ea
 vero, quæ accidunt, eju-
 lantes, lugentes & gemen-
 tes. Deinde Deos incusa-
 tis. Quid enim aliud ta-
 lem sequitur molliem,
 nisi impietas etiam? Et
 tamen Deus non modo fa-
 cul-

καθ' αὖς οἴσομεν πᾶν τὸ ἀποβαῖνον, μὴ ταπεινού-
 μενοι, μηδὲ συγκλώμενοι ὑπ' αὐτοῦ· ἀλλ', ὃ ἦν ἀγα-
 θοῦ βασιλέως, καὶ ταῖς ἀληθείαις πατρός, ἀκάλυ-
 πτον τοῦτο ἔδωκεν, ἀνανάγκαστον, ἀπαρὰ πόδιτον,
 καὶ ὅλον αὐτὸ ἐφ' ἡμῖν ἐποίησεν, οὐδ' αὐτῶ τινὰ πρὸς
 τοῦτο ἰσχὺν ἀπολιπόν, ὥστε κωλύσαι ἢ ἐμποδίσαι.
 Ταῦτα ἔχοντες ἐλεύθερα, καὶ ὑμέτερα, σὺ χρῆσθε 41
 αὐτοῖς: οὐδ' αἰσθάνεσθε, τίνα εἰλήφατε, καὶ πα-
 ρὰ τίνος· ἀλλὰ κάθησθε πενθοῦντες, καὶ στένον- 42
 τες, οἱ μὲν πρὸς αὐτὸν τὸν δόντα ἀποτετυφλα-
 μένοι, μηδ' ἐπιγινώσκοντες τὸν εὐεργέτην· οἱ δ'
 ὑπ' ἀγενεῖας εἰς μέμψεις καὶ τὰ ἐγκλήματα τῷ
 Θεῷ ἐκτρέπόμενοι. Καὶ τοι πρὸς μεγαλοψυχίαν 43
 μὲν καὶ ἀνδρείαν, ἐγὼ σοὶ δείξω, ὅτι ἀφορμαὶς καὶ
 παρρασκευὴν ἔχεις· πρὸς δὲ τὸ μέμψεσθαι καὶ ἐγκα-
 λῆν ποίας ἀφορμαὶς ἔχεις, σὺ μοι δείκνυε.

C 4

ΚΕΘ.

cultates nobis eas dedit,
 quibus eventus omnes fer-
 remus animis neque abje-
 ctis neque fractis: sed,
 quod erat boni regis, &
 vere patris, hoc ita nobis
 dedit, ut neque prohiberi,
 neque cogi, neque impe-
 diri possit, & totum hoc
 nostræ subjecit potestati,
 ne quidem sibi ipsi pote-
 state aliqua relicta, quæ il-
 lud prohibeat aut impedi-
 at. Hæc cum vos libera & ve-
 stri juris habeatis, eis non
 utimini; nec animadverti-

tis, quæ, & a quo illa acce-
 peritis; sed sedetis iugen-
 tes & gementes, alii erga
 ipsum largitorem excæcati,
 neque benefactorem agno-
 scentes; alii propter mol-
 litiem ad querelas & accu-
 sationes contra Deum con-
 versi. Quamquam, ad ma-
 gnanimitatem & fortitudi-
 nem habere te subsidia vi-
 resque infitas, ego tibi
 ostendam: ad querelas ve-
 ro & accusationes effun-
 dendas, quæ subsidia habe-
 as, tu mihi ostende.

CAP.

Κ Ε Θ. Ζ.

Περὶ τῆς χρείας τῶν Μεταπίπτοντων καὶ Ὑποθετικῶν,
καὶ τῶν ὁμοίων.

Ἡ περὶ τοὺς μεταπίπτοντας καὶ ὑποθετικούς,
ἔτι δ' ἐκ τοῦ ἠρωτῆσθαι περαίνοντας, καὶ πάν-
τας ἀπλῶς τοὺς τοιούτους λόγους πραγματεία,
2 λανθάνει τοὺς πολλοὺς περὶ καθήκοντος οὔσα. Ζη-
τοῦμεν γὰρ ἐπὶ πάσης ὕλης, πῶς ἂν εὔροι ὁ καλὸς
καὶ ἀγαθὸς τὴν διέξοδον καὶ ἀναστροφὴν τὴν ἐν
3 αὐτῇ καθήκουσαν. Οὐκοῦν ἢ τοῦτο λεγέτωσαν, ὅ-
τι ὡς συγκαθήσει εἰς ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν ὁ σπου-
δαῖος ἢ ὅτι, συγκαθεῖς, οὐκ ἐπιμελήσεται τοῦ μὴ
εἰκῆ, μὴδ' ὡς ἔτυχεν, ἐν ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι
4 ἀναστρέφεισθαι. μὴ τούτων δὲ μηδέτερον προσδε-
χομέ-

C A P. VII.

*De usu Argumentationum variantium, (quæ Meta-
πίπτοντες dicuntur) tum Hypotheticarum,
earumque similiarum.*

Ignorant vulgo, ad officii
rationem pertinere tracta-
tionem Argumentationum
variantium (*quæ vocan-
tur,*) tum hypotheticarum,
interrogando concludenti-
um, & quæcumque omni-
no sunt ejus generis aliæ.
Quippe in quavis proposita
materia quærimus, quo
pacto vir bonus & probus
convenientem rationem in-

veniat, qua eam tractet,
in eaque versetur. Aut
igitur hoc dicant, ad inter-
rogationem & responsio-
nem non descensurum pro-
bum gravemque virum;
aut, si descenderit, nullam
adhibiturum curam, quo
minus temerè & fortuito
in responsionibus & inter-
rogationibus versetur. Qui
vero neutrum horum admi-
ferint,

χομένοις, ἀναγκαῖον ὁμολογεῖν, ὅτι ἐπίσκεψά-
 τιναι ποιητέον τῶν τόπων τούτων, περὶ οὓς μάλ-
 λιστα στρέφεται ἡ ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις. Τί 5
 γὰρ ἐπαγγέλλεται ἐν λόγῳ; Τὰληθῆ τιθέναι,
 τὰ ψευδῆ αἶρειν, τὰ ἀδύνατα ἐπέχειν. Ἄρ' οὖν 6
 ἀρκεῖ τούτο μόνον μαθεῖν; Ἄρκαι, Φησίν. Οὐκοῦν
 καὶ τῷ βουλομένῳ ἐν χρήσει νομίσματος μὴ διακ-
 πίπτεσθαι ἀρκεῖ τούτο ἀκοῦσαι, διότι, ταῖς μὲν δοκί-
 μους δραχμαῖς παραδέχου, ταῖς δ' ἀδοκίμους ἀπο-
 δοκιμάζε; Οὐκ ἀρκεῖ. Τί' οὖν δεῖ τούτῳ προσλα- 7
 βεῖν; Τί δὲ ἄλλο, ἢ δύναμιν δοκιμαστικὴν τε καὶ
 διακριτικὴν τῶν δοκίμων τε καὶ ἀδοκίμων δραχ-
 μῶν; Οὐκοῦν καὶ ἐπὶ λόγου οὐκ ἀρκεῖ τὸ λοχ- 8
 θεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη δοκιμαστικὸν γενέσθαι, καὶ
 διακριτικὸν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψευδοῦς, καὶ τοῦ
 ἀδύνατου; Ἀνάγκη. Ἐπὶ τούτοις τί παραγγέλ- 9
 λεται ἐν λόγῳ; Τὸ ἀκόλουθον τοῖς δοθεῖσιν ὑπὸ

C 5

σου

feriat, fateantur necesse
 est, istorum locorum confi-
 derationem aliquam habendam
 esse, in quibus maxime
 versatur interrogatio &
 responsio. Quid enim pro-
 mittitur in disputatione?
 Ponere vera, falsa tollere,
 ab incertis adfensionem co-
 hibere. An igitur satis est,
 hoc solum nosse? Satis,
 inquit. Ergo ei etiam,
 qui in usu monetæ errare
 non vult, satis est, hoc au-
 disse, probas drachmas esse
 accipiendas, adulterinas

vero repudiandas? Non
 fatis. Quid ergo huic ad-
 jungendum? Quid aliud,
 nisi facultas probas &
 adulterinas drachmas ex-
 plorandi dijudicandique?
 Quapropter nec in disputa-
 tione sufficit audisse id
 quod dictum est; sed ex-
 ploratorem te fieri necesse
 est, &, quid verum sit,
 quid falsum, quid incer-
 tum, posse dijudicare? Ne-
 cesse. Posthæc in disputa-
 tione quid præcipitur? Id
 quod a te rectè concessis
 con-

- 10 σοῦ καλῶς, παραδέχου. Ἄγε, ἀρκεῖ οὖν καὶ
ταῦθα, τοῦτο γινῶναι; Οὐκ ἀρκεῖ· δεῖ δὲ μαθεῖν,
πῶς τὶ τισιν ἀκόλουθον γίνεται, καὶ πότε μὲν ἐν
11 ἐνὶ ἀκολουθεῖ, πότε δὲ πλείοσι κοινῇ. Μὴ ποτε
οὖν καὶ τοῦτο ἀνάγκη προσλαβεῖν τὸν μέλλοντα ἐν
λόγῳ συνετῶς ἀναστραφῆσεσθαι, καὶ αὐτόν τε ἀπο-
δείξειν ἕκαστα ἀποδόντα, καὶ τοῖς ἀποδεικνύουσι πα-
ρακολουθήσειν, μὴδ' ὑπὸ τῶν σοφισζομένων διαπλανη-
12 θῆσεσθαι, ὡς ἀποδεικνύοντων; Οἰκοῦν ἐλήλυθεν
ἡμῖν ἢ περὶ τῶν συναγόντων λόγων καὶ τρέπων
πραγματεία καὶ γυμνασία, καὶ ἀναγκαῖα πέφηνεν.
13 Ἄλλα δὴ ἔστιν. ἔφ' ὧν δεδώκαμεν ὑγιῶς τὰ
λήμματα, καὶ συμβαίνει τι ἐξ αὐτῶν· ψεῦδος
14 δὲ ὄν, οὐδὲν ἧττον συμβαίνει. Τί οὖν μοι καθή-
κει ποιεῖν; προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος; Καὶ πῶς οἷόν
15 τε; Ἄλλα λέγεσθαι, ὅτι, Οὐχ ὑγιῶς παρεχώρησα
τὰ

consequens fuerit, admit-
tendum tibi esse. Age,
numquid & hic satis est,
hoc præceptum nosse?
Non satis: sed addiscen-
dum, quomodo aliquid ali-
quibus sit confectarium, &
quando unum sit uni conse-
quens, quando pluribus
conjunctim. Videndum igitur,
ne & hoc adfumen-
dum ei sit, qui scienter in
disputationibus versari ve-
lit, ut & ipse singula de-
monstrare possit quæ tradit,
& demonstrationes aliorum
intelligat, neque a sophis-
tis, tamquam demonstnan-

tibus, decipiatur. Inde ita-
que venit nobis tractatio
atque exercitatio conclu-
dentium rationum modo-
rumque, & necessaria visa
est.

At vero fit interdum,
ut, quas propositiones re-
cte concessimus, ex iis
aliquid concludatur, quod
falsum est, neque tamen eo
minus inde concluditur.
Quid igitur mihi convenit
ut faciam? Num admit-
tam mendacium? Id vero
quæ possim? An dicam, ea
quibus adensus eram, non
recte fuisse a me concessa?

Atqui

τὰ ὁμολογημένα; Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο δίδεται
 Ἄλλ' ὅτι οὐ συμβαίνει διὰ τῶν παραχωρημη-
 νων; Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο δίδεται. Τί οὖν ἐπὶ τούτων 16
 ποιητέον; ἢ μὴ ποτε, ὡς οὐκ ἀρκεῖ τὸ δανείσαι-
 σθαι πρὸς τὸ ἔτι ἀφείλεν, ἀλλὰ δεῖ προσεῖναι καὶ
 τὸ ἐπιμένειν ἐπὶ τοῦ δανείου, καὶ μὴ διαλελύσθαι
 αὐτό· οὕτως οὐκ ἀρκεῖ πρὸς τὸ δεῖν παραχωρεῖν
 τὸ ἐπιφερόμενον, τὸ δεδωκέναι τὰ λήμματα, δεῖ
 δ' ἐπιμένειν ἐπὶ τῆς παραχωρήσεως αὐτῶν.
 καὶ δὴ μενόντων μὲν αὐτῶν εἰς τέλος ὅποια παρε- 17
 χωρήθη, πᾶσα ἀνάγκη ἡμᾶς ἐπὶ τῆς παραχωρή-
 σεως ἐπιμένειν, καὶ τὸ ἀκόλουθον αὐτοῖς προσδέχε- 18
 σθαι· μὴ μενόντων δὲ αὐτῶν ὅποια παρεχωρήθη, καὶ
 ἡμᾶς πᾶσα ἀνάγκη τῆς παραχωρήσεως ἀφίστασθαι,
 καὶ τοῦ τὸ ἀνακόλουθον τοῖς αὐτῶν λόγοις προσ-
 δεχέσθαι. οὐδὲ γὰρ ἡμῖν ἔτι, οὐδὲ καθ' ἡμᾶς συμ- 19
 βαίνει

Atqui ne hoc quidem datur.
 An, ex eis quæ concessa fue-
 rint, hæc non effici? At
 neque hoc datur. Quid
 igitur in his faciendum?
 Vide an non, quemadmo-
 dum ad hoc, ut adhuc de-
 beas, non satis est te mutuo
 sumfisse, sed illud etiam ac-
 cedat oportet, ut ære alie-
 no obstrictus manseris, &
 debitum nondum dissolve-
 ris; sic, ut tenearis ad
 concedendum id quod in-
 fertur, non satis fit con-
 cessisse te pronunciata
 quæ sunt ab altero posita,
 verum etiam persisten-

dum fit in eorum concessio-
 ne. Et quod si illa qui-
 dem ad extremum usque
 talia permanferint, qualia
 sunt concessa; omnino ne-
 cessarium est, concessio-
 nem nostram ratam nos
 habere, & id quod est illis
 consequens amplecti; quod
 si vero talia non permanse-
 rint, qualia sunt concessa;
 nos etiam omnino necessa-
 rium est a concessione dis-
 cedere, & id, quod ex no-
 stris ratificationibus non conse-
 quitur, nō anime amplecti.
 Neque enim ad nos jam
 pertinet, neque arbitrato
 nostro

- βαίνει τοῦτο τὸ ἐπιφερόμενον, ἐπειδὴ τῆς συγχωρή-
 20 σεως τῶν λημμάτων ἀπέστημεν. Δεῖ οὖν καὶ τὰ
 τοιαῦτα τῶν λημμάτων ἱστορῆσαι, καὶ τὴν τοιαύ-
 την μεταβολὴν τε καὶ μετάπτωσιν αὐτῶν, καθ'
 ἣν ἐν αὐτῇ τῇ ἐρωτήσει, ἢ τῇ ἀποκρίσει, ἢ τῷ
 συλλελογισθῆαι, ἢ τινὶ ἄλλῳ τοιούτῳ, λαμβά-
 νοντα τὰς μεταπτώσεις, ἀφορμὴν παρέχει τοῖς
 ἀνοήτοις τοῦ παράσσεισθαι, μὴ βλέπουσι τὸ ἀκό-
 21 λουθον. Τίνος ἕνεκα; Ἴν' ἐν αὐτῷ τόπῳ τούτῳ μὴ
 παρὰ τὸ καθήκον, μηδὲ συγκεχυμένως ἀναστρε-
 φώμεθα.
- 22 Καὶ τὸ αὐτὸ ἐπὶ τε τῶν ὑπόθεσεων, καὶ τῶν ὑπο-
 θετικῶν λόγων. ἀναγκαῖον γὰρ ἔστιν ὅτε αἰτῆσαι
 23 τινὰ ὑπόθεσιν, ὥσπερ ἐπιβάδρην τῷ ἐξῆς λόγῳ. Πᾶ-
 σαν οὖν τὴν δοθεῖσαν παραχωρητέον, ἢ αὐτὴν πᾶσαν;
 24 καὶ, εἰ οὐ πᾶσαν, τίνα; Παραχωρήσαντι δὲ, με-
 νετέον

nostro concluditur quod in-
 fertur, postquam a conces-
 sione functionum recesserim-
 us. Est igitur etiam hu-
 jusmodi propositionum ra-
 tio, earumque mutatio &
 transitio (*ex alia sententia
 in aliam*) diligenter co-
 gnoscenda; qua illæ, dum
 sive in ipsa interrogatione,
 sive in responsione, sive in
 concludendo syllogismo,
 sive in alio hujusmodi ge-
 nere, mutationem aliquam
 accipiunt, occasionem per-
 turbationis præbent inco-
 gitantibus, qui non vident
 quid rem quamque conse-

quatur. Quæ de causâ id
 curare debemus? Ne in
 hoc loco contra id quod
 convenit, ne turbulenter
 atque temere versemur.

Atque idem & in hypo-
 thesibus & hypotheticis ar-
 gumentationibus est ser-
 vandum. Aliquando enim
 necesse est, hypothesein po-
 stulare, quâ, veluti ponte
 quodam, ad ea quæ se-
 quuntur transeatur. Num-
 quid ergo quælibet data
 hypothesis concedenda est,
 aut non quælibet? quod
 si non quælibet, quamnam?

Si

νετέον εἰσάκειν ἐπὶ τῆς τηρήσεως; ἢ ἔστιν ὅτε ἀπο-
 στατέον, τὰ δ' ἀκόλουθα προσδεκτέον, καὶ τὰ
 μαχόμενος οὐ προσδεκτέον; Ναί. Ἀλλὰ λέγεις 25
 τις, ὅτι, Ποίησω σε, δυνατοῦ δεξάμενον ὑπάδειν,
 ἐπ' ἀδύνατον ἀπαχθῆναι. πρὸς τοῦτον οὐ συγκά-
 θησε ὁ φρόνιμος, ἀλλὰ φεύζεται ἐξέτασιν καὶ
 κοινολογίαν; Καὶ τίς ἔτι ἄλλος ἐστὶ λόγῳ χρη- 26
 στικῆς, καὶ δυνὸς ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις, καὶ νῆ
 Δία ἀνεξαπατήτῳ τε καὶ ἀσόφιστος; Ἀλλὰ συγ- 27
 καθήσει μὲν, οὐκ ἐπιστραφήσεται δὲ τοῦ μὴ εἰκῆ
 καὶ ὡς ἔτυχεν ἀναστρέφεισθαι ἐν λόγῳ; Καὶ πῶς
 ἔτι ἔστι τοιοῦτος, οἷον αὐτὸν ἐπινοοῦμεν; Ἀλλ' ἀνευ 28
 τῆς τοιαύτης γυμνασίας καὶ παρασκευῆς φυλάτε
 ταν οἷός τε ἐστὶ τὸ εἶξῃς; Τοῦτο δεικνύωσαν, 29
 καὶ παρέλκει τὰ θεωρήματα ταῦτα πάντα, ἀτο-
 πῶ

Si vero concesseris; estne
 quovis modo in eo tenen-
 do perseverandum? an ali-
 quando ab eo recedendum,
 ac consequentia quidem ad-
 mittenda sunt, pugnantia
 vero repudianda? Certe.
 At efficiam, inquit aliquis,
 ut, admissa hypothefi rei
 quæ fieri possit, ad id per-
 ducaris quod fieri nequit.
 Cum hoc homine vir pru-
 dens prorsus non congregi-
 dietur? sed ejus disputatio-
 nem & colloquium fugiet?
 At quis alius superest, qui
 uti ratiocinatione possit?
 quis interrogandi & re-
 spondendi peritus, atque

adeo talis, ut neque deci-
 pi, neque fallaci conclusio-
 ne in fraudem illiciti possit?
 Imo, congregietur quidem
 cum eo? sed hoc non cu-
 rabit, ne temere ac fortui-
 to in disputatione verfe-
 tur? Quo pacto ergo ad-
 huc talis est, qualem eum
 esse oportere intelligimus?
 At sine tali aliqua exercita-
 tione & præparatione pot-
 erit id, quod cuique conse-
 quens est, tenere? Osten-
 dant hoc; & fatebimur
 supervacaneas esse omnes
 istas speculationes, absur-
 das, & a notione, quam
 de viro probò gravique in-
 for-

πα ἦν καὶ ἀνακόλουθα τῇ προλήψει τοῦ σκου-
δαίου.

- 30 Τι ἔτι ἀργοὶ καὶ φαίδυμοὶ καὶ ναυδροὶ ἐσμεν,
καὶ προφάσεις ζητοῦμεν, καὶ ἅς οὐ πονήσομεν,
οὐδ' ἀγρυπνήσομεν, ἐξεργαζόμενοι τὸν αὐτῶν λό-
31 γον; - - Ἄν οὖν ἐν τούτοις πλανηθῶ, μή τι τὸν
πατέρα ἀπέκτενα; - - Ἀνδράποδον, ποῦ γὰρ ἐν-
θάδε πατὴρ ἦν, ἢν αὐτὸν ἀποκτείνης; τί οὖν ἐποί-
ησας; ὁ μόνον ἦν κατὰ τὸν τύπον ἀμαρτήμα,
32 τοῦτο ἡμαρτήσας. Ἐπεὶ τοι τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἐγὼ
Ῥούφῳ εἶπον, ἐπιτιμῶντί μοι, ὅτι τὸ παραλειπό-
μενον ἐν ἐν συλλογισμῶ τινι οὐχ εὗρισκον. Μὴ
γάρ, ἔφη, τὸ Καπιτώλιον ἐνέπρησα; ὁ δ', Ἀν-
δράποδον, ἔφη, ἐνθάδε τὸ παραλειπόμενον Καπι-
33 τώλιον ἐστίν; Ἡ ταῦτα μόνον ἀμαρτήματά ἐστι,
τὸ Καπιτώλιον ἐμπρῆσαι, καὶ τὸν πατέρα ἀπο-
κτείνει; τὸ δ' εἰκῆ καὶ μάτην καὶ ὡς ἔτυχεν χρεῖ-
σθαι ταῖς φαντασίαις ταῖς αὐτοῦ, καὶ μὴ παρα-
κολου-

formatam animo habemus,
alienas.

Quid adhuc inertes, so-
cordes, ignavi sumus, &
fugiendi laboris vigilia-
rumque causas quaerita-
mus? neque vigilabimus,
ut rationem expoliamus
nostram? — — Si ergo in
his aberraro, numquid pa-
trem occidi? — — Man-
cipium, ubi hic pater erat,
ut eum occideres? Quid
ergo fecisti? Quod unum
hujus loci delictum erat,

in eo deliquisti. Nam hoc
ipsum & ego Rufo dice-
bam, objurganti me, quod
id, quod syllogismo quo-
dam praetermissum erat,
non reperissem: Numquid,
inquam, Capitolium incen-
di? At ille: Mancipium,
inquit, anne, quod hic
praetermittitur, Capitolium
est? Aut eane sola deli-
cta sunt, incendisse Capi-
tolium, & occidisse pa-
trem? temere autem &
frustra, fortuitoque fais uti
visis,

καλουθεῖν λόγῳ, μηδ' ἀποδείξει, μηδὲ σεφίσμασι,
μηδ' ἀπλῶς βλέπειν τὸ καθ' αὐτὸν καὶ οὐ καθ'
αὐτὸν ἐν ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι· τούτων δ' οὐδὲν
ἔστιν αἰμάρτημα;

Κ Ε Φ. γ.

Ὅτι αἱ Δυνάμεις τοῖς ἀπαιθεύτοις οὐκ
ἀσφαλεῖς.

Καθ' ὅσους τρόπους μεταλαμβάνουσιν ἐστὶ τὰ ἰσο-
δυναμοῦντα ἀλλήλοις· κατὰ τοσοῦτους καὶ τὰ
εἶδη τῶν ἐπιχειρημάτων τε καὶ ἐνθυμημάτων ἐν
τοῖς λόγοις ἐκποιεῖ μεταλαμβάνειν. οἷον Φέρε 2
τὸν τρόπον τοῦτον· Εἰ ἔδανείσω, καὶ μὴ ἀπέδω-
κας, ὀφείλεις μοι τὸ ἀργύριον· οὐχὶ ἔδανείσω
μὲν, καὶ οὐκ ἀπέδωκας· οὐκοῦν οὐ μὴν ὀφείλεις
μοι τὸ ἀργύριον. Καὶ τοῦτο οὐδενὶ μᾶλλον προσ- 3
ἦκες, ἢ τῷ Φιλοσόφῳ, ἐμπείρως ποιεῖν. ἔπερ γὰρ
ἀτι-

vifis, neque argumentatio-
nem aut demonstrationem
aut captionem intelligere;
neque omnino videre in
interrogatione & respon-

sione, quid nostris positis
vel concessis consentaneum
fit, quid non: in nulla ve-
ro harum rerum inest pec-
oatum?

C A P. VIII.

Facultates non sine periculo esse hominibus inereditis.

Quot modis æquipollen-
tia variari possunt; totidem
modis etiam epicherema-
tum & enthymematum spe-
cies in differendo possunt
variari. Exemplo sit mo-
dus hicce: Si mutuatus es,

et non reddidisti, debes mi-
hi pecuniam. Atqui non
mutuatus es, nec reddidisti.
Non ergo pecuniam mihi de-
bes. Et hoc dextrè facere,
nemini magis, quam phi-
losopho convenit. Nam si
enthy-

ἀτελής συλλογισμὸς ἐστὶ τὸ ἐνθύμημα, ὅηλον ὅτι
ὁ περὶ τὸν τέλειον συλλογισμὸν γεγυμνασμένος,
εὗτος ἂν ἰκανὸς εἴη καὶ περὶ τὸν ἀτελῆ οὐδὲν
ἥττον.

- 4 Τί ποτ' οὖν οὐ γυμνάζομεν αὐτούς τε καὶ ἀλ-
5 λήλους τὸν τρόπον τούτον; Ὅτι νῦν, καὶ τοὶ μὴ
γυμναζόμενοι περὶ ταῦτα, μὴδ' ἀπὸ τῆς ἐπιμε-
λείας τοῦ ἡθους ὑπὸ γε ἐμοῦ περισπώμενοι, ὅμως
6 δ' οὐδὲν ἐπιδίδομεν εἰς καλοκαγαθίαν. τί οὖν χρῆ
προσδοκᾶν, εἰ καὶ ταύτην τὴν ἀσχολίαν προσλά-
βοιμεν; καὶ μάλιστα, ὅτι οὐ μόνον ἀσχολία τις
ἀπὸ τῶν ἀναγκασιωτέρων αὕτη προσγένοιτ' ἂν, ἀλλ-
7 λαὶ καὶ οἰήσεως ἀφορμὴ, καὶ τύφου, οὐχ ἡ τυχοῦ-
σα. μεγάλη γάρ ἐστι δύναμις ἡ ἐπιχειρητικὴ καὶ
πιθανολογικὴ, καὶ μάλιστα εἰ τύχοι γυμνασίας
ἐπιπλέον, καὶ τινὰ καὶ εὐπρέπειαν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων
8 προσλάβοι. ὅτι καὶ ἐν τῷ καθόλου πᾶσα δύναμις

ἐπι-

enthymema imperfectus
est syllogismus; intelli-
gitur, eum, qui in perfecto
syllogismo est exercitatus,
in imperfecto etiam nihilo
minus fore satis instru-
ctum.

Cur igitur non & nos-
metipsos & nos inter nos
in hoc genere exercemus?
Quia nunc, etsi in his non
exercemur, neque a cura
morum, per me quidem,
avellimur; tamen virtute
nihilo reddimur auctiores.
Quid ergo expectandum

foret, si & istam occupa-
tionem adjungeremus? &
præfertim, cum ea non
modo a rebus magis neces-
sariis nos abstractura esset,
sed & arrogantiae & inso-
lentiæ occasio non parva
inde accessura. Magna enim
vis est argumentandi & pro-
babiliter disputandi; eoque
major, si exercitatione diu-
turnâ acuatur, atque etiam
bella quædam verborum
species accedat. Nam &
in universum quælibet fa-
cultas hominibus indoctis
&

ἐπισημῶς, τοῖς ἀπαιδευτοῖς καὶ ἀσθενέσι προσγε-
 νομένη, πρὸς τὸ ἐπάραι καὶ χαυνῶσαι ἐπ' αὐτῇ.
 Ποία γὰρ ἂν τις ἔτι μηχανῇ πείσαι τὸν νέον 9
 τὸν ἐν τούτοις διαφέροντα, ὅτι οὐ δεῖ προσθήκην
 αὐτὸν ἐκείνων γενέσθαι, ἀλλ' ἐκείναι αὐτῷ προσ-
 θεῖναι; οὐχὶ δὲ πάντας τοὺς λόγους τούτους κατα- 10
 πατήσας, ἐπηρμένος ἡμῖν καὶ πεφουσημένος περιπα-
 τῶ, μὴδ' ἀνεχόμενος ἂν τις ἄπτηται αὐτοῦ, ὑπὸ μι-
 μῆσαν, τίνος ἀπολελειμμένος, ποῦ ἀποκέκλικε;

Τί οὖν; Πλάτων φιλόσοφος οὐκ ἦν; Ἴππο- 11
 κράτης γὰρ ἰατρός οὐκ ἦν; Ἄλλ' ὄρας πως φρά-
 ζε Ἴπποκράτης. Μή τι οὖν Ἴπποκράτης οὕτω 12
 φράζει, καθὼς ἰατρός ἐστι; τί οὖν μὲν γινύσκει πράγ-
 ματα, ἄλλως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων συνδρα-
 μόντα; Εἰ δὲ καλὸς ἦν Πλάτων καὶ ἰσχυρός· ἔδει 13
 καὶ μὲ καθήμενον ἐκπονεῖν, ἵνα καλὸς γένομαι, ἢ
 ἵνα ἰσχυρός· ὡς τοῦτο ἀναγκαῖον πρὸς φιλοσο-
 φίαν,

& infirmis periculum ad-
 fert, ne propter illam effe-
 rantur & insolescant. Nam
 quâ ratione adolescenti his
 rebus præstanti persuadeas,
 non oportere ipsum accesi-
 onem fieri illarum faculta-
 tum, sed illas tamquam ac-
 cessionem adjungere sibi?
 An non rathænis his om-
 nibus conculcatis, elatus
 & inflatus nobis obambula-
 bit, neque feret eum qui
 admonere instituat, quibus
 rebus omiffis, ad quas de-
 flexerit?

Επίκει Dissert. T. I.

Quid ergo? Plato phi-
 losophus non fuit? (*Vicif-
 simi quæro ego ex te:*) Hip-
 pocrates medicus non fuit?
 At vides, quomodo loqui-
 tur Hippocrates. An ergo
 Hippocrates sic loquitur,
 quatenus medicus est? quid
 ergo res misces, fortuito
 in iisdem hominibus con-
 junctas? Quod si formo-
 sus fuit Plato, & robustus;
 idcirco mihi quoque sedulo
 elaborandum fuit, ut for-
 mosus evaderem, aut ut ro-
 bustus? Quasi vero ad phi-
 loso-

D

lofo-

Φίαν, ἐπεὶ τις φιλόσοφος ἄμα καὶ καλὸς ἦν καὶ
 14 φιλόσοφος; οὐ θέλεις αἰσθάνεσθαι καὶ διακρίνας
 κατὰ τί οἱ ἄνθρωποι γίνονται φιλόσοφοι, καὶ τίνας
 ἄλλως αὐτοῖς πάρεστιν; ἄγε, εἰ δ' ἐγὼ φιλόσο-
 15 φος ἤμην, ἔδες ὑμᾶς καὶ χωλοὺς γενέσθαι; Τί
 οὖν; ἀναιρῶ τὰς δυνάμεις ταύτας; μὴ γένοιτο·
 16 αὐτὸ γὰρ τὴν ὁρατικὴν. Ὅμως δ', ἂν μου πυνθάν-
 η, τί ἐστὶν ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου· οὐκ ἔχω σοὶ
 ἄλλο εἰπεῖν, ἢ ὅτι ποικῆ προαίρεσις φαντασιῶν.

Κ Ε Φ. Ζ'.

Πῶς ἀπὸ τοῦ συγγενῆς ἡμᾶς εἶναι τῷ Θεῷ, ἐπέλθοι
 ἂν τις ἐπὶ τὰ ἐξῆς.

Εἰ ταῦτά ἐστὶν ἀληθῆ τὰ περὶ τῆς συγγενείας
 τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων λεγόμενα ὑπὸ τῶν φιλο-
 σόφων.

Isophiam id necessario re-
 quiratur; quoniam philoso-
 phus aliquis simul & for-
 mosus fuit & philosophus?
 Non discernes atque anim-
 advertes, quid sit, quo
 homines fiant philosophi,
 & quæ res aliundè & per
 alias causas iis infint?
 Agè vero, si ego philoso-
 phus essem; vosne etiam

claudos fieri oporteret?
 Quid ergo? tollo faculta-
 tes istas? Absit; neque
 enim videndi facultatem
 tollo. Attamen si me ro-
 ges, quod sit hominis bo-
 num; aliud non habeo
 quod dicam, nisi certum
 quoddam visorum animi
 institutum.

C A P. IX.

*Qua ratione ab eo, quod cognationem habemus cum
 Deo, progrediari ad reliqua.*

Si vera sunt hæc, quæ de num a philosophis dicun-
 cognatione Dei & homi- tur; quid aliud hominibus
 est

εἶπον· τί ἄλλο ἀπολείπεται τοῖς ἀνθρώποις,
 ἢ τὸ τοῦ Σωκράτους, μηδέποτε πρὸς τὸν πυθόμε-
 νον, ποδασκός ἐστιν, εἰπεῖν ὅτι Ἀθηναῖος ἢ Κορίν-
 θιος, ἀλλ' ὅτι Κόσμιος; Διὰ τί γὰρ λέγεις Ἀθη- 2
 ναῖον εἶναι σεαυτὸν, οὐχὶ δ' ἐξ' ἐκείνης μόνον τῆς
 γωνίας, εἰς ἣν ἐξήρθη γεννηθὲν σου τὸ σωματίον; ἢ 3
 δήλον ὅτι ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου, καὶ περιέχοντος οὐ
 μόνον αὐτὴν ἐκείνην τὴν γωνίαν καὶ ὅλην σου τὴν
 οἰκίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς, ὅθεν σου τὸ γένος τῶν
 προγόνων εἰς σὲ κατελήλυθεν, ἐντεῦθεν ποθέν κα-
 λεῖς σεαυτὸν Ἀθηναῖον καὶ Κορίνθιον; Ὁ τοίνυν τῆ 4
 διοικήσει τοῦ κόσμου παρηκολουθηκώς, καὶ μεμα-
 ρηκώς, ὅτι τὸ μέγιστον καὶ κυριώτατον καὶ περι-
 εκτικώτατον πάντων τοῦτό ἐστι τὸ σύστημα τὸ ἐξ'
 ἀνθρώπων καὶ Θεοῦ, ἀπ' ἐκείνου δὲ τὰ σπέρματα
 καταπέπτωκεν οὐκ εἰς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν μόνον,
 οὐδ' εἰς τὸν πάππον, ἀλλ' εἰς ἅπαντα μὲν τὰ

D 2

ἐπὶ

est reliquum, quam Socra-
 ticum illud, ut interroga-
 tus, cujus sis, numquam te
 Atheniensem aut Corin-
 thium esse respondeas, sed
 Mundanum? Cur enim te
 Atheniensem nominas, ac
 non potius ex illo duntaxat
 angulo, in quem proje-
 ctum fuit tuum cum nasce-
 retur corpusculum? Sa-
 ne perspicuum est, nomen
 Atheniense aut Corinthii
 te tibi sumere ab eo loco,
 cujus major est auctoritas,
 quique non illum solum an-
 gulum, universamque tuam

domum continet, sed etiam
 illud omnino spatium, unde
 majorum tuorum genus
 ad te propagatum est. Qui-
 cumque igitur mundi ad-
 ministrationem animo at-
 que intelligentiâ comple-
 xus est, didicitque, hanc
 esse maximam, & longe om-
 nium præcipuam, latissi-
 meque patentem congrega-
 tionem, quæ constat ex
 hominibus & Deo; ab hoc
 vero semina non solum in
 patrem meum aut avum de-
 lapsa esse, sed in cuncta
 quæ in terra generantur

na-

ἐπὶ γῆς φαινόμενά τε καὶ φυόμενα, προηγουμένως
 5 δ' εἰς τὰ λογικά· (ὅτι κοινωνεῖν μόνον ταῦτα πέ-
 Φυκε τῷ Θεῷ τῆς συναναστραφῆς, κατὰ τὸν λό-
 6 γον ἐπιπεπλεγμένα·) διατί μὴ εἶπη τις αὐτὸν
 Κόσμιον; διατί μὴ υἷὸν τοῦ Θεοῦ; διατί δὲ φοβη-
 7 θήσεται τι τῶν γινομένων ἐν ἀνθρώποις; Ἄλλὰ
 πρὸς μὲν τὸν Καίσαρα ἢ συγγενεα, ἢ ἄλλον τι-
 ναὶ τῶν μέγα δυναμένων ἐν Ῥώμῃ, ἰκανὴ παρῆ-
 χεν ἐν ἀσφαλείᾳ διαύγοντας εἶναι, καὶ ἀκαταφρο-
 νήτους, καὶ δεδοκίτας μὴδ' ὀτιοῦν· τὸ δὲ τὸν
 Θεὸν ποιητὴν ἔχεν, καὶ πατέρα, καὶ κηδεμόνα,
 8 οὐκέτι ἡμᾶς ἐξαίρησεται λυπῶν καὶ φόβων; Καὶ
 πόθεν Φάγω, φησί, μὴδὲν ἔχων; Καὶ πῶς οἱ δού-
 λοι, πῶς οἱ δεσπέται, τίνι πεποιθότες ἐνεῖνοι, ἀπ-
 αλλόττονται τῶν δεσποτῶν; τοῖς ἀγροῖς, ἢ τοῖς
 αἰκέταις, ἢ τοῖς ἀργυρώμασιν; οὐδενί, ἀλλ' ἑαυ-
 9 τοῖς· καὶ ὅμως οὐκ ἐπιλείπουσιν αὐτοὺς τροφαί· τὸν
 δὲ φιλόσοφον ἡμῖν δεήσει ἄλλοις θαρβύοντα καὶ
 ἐπανα-

nasunturque, præcipue ve-
 ro in ea quæ sunt ratione
 prædita: (quippe hæc sola
 ad communitatem consue-
 tudinemque cum Deo nata
 sunt, per ipsam rationem
 cum eo conjuncta:) cur
 quis se Mundanum non no-
 minet? cur non Dei fi-
 lium? cur quidquam, quod
 in rebus fiat humanis, ti-
 meat? At Cæsaris quidem
 cognatio, aut alterius ali-
 cujus qui multum Romæ
 potest, satis præsidii habe-
 bit, ut in tuto vivamus, &

sine contemptu, omnique ti-
 more vacui: Deum vero
 cum habeamus auctorem,
 & patrem, & curatorem,
 hoc nos tristitiâ & timore
 non liberabit? At unde
 comedam, inquit, cum ni-
 hil habeam? Quonam ve-
 ro modo servi, quo modo
 fugitivi, quæ illi re freti,
 suos deserunt dominos?
 num agris, num servis,
 aut argenteis vasis? nullâ
 aliâ re, nisi semetipsis: &
 tamen eis alimenta non de-
 siant. Philosophum autem
 oport-

ἐκαστὸν αὐτοῦ, καὶ τῶν θηρίων τῶν ἀλόγων εἶναι
 χείρονα καὶ δειλότερον, ὧν ἕκαστον αὐτὸ αὐτῷ
 ἀρκούμενον, οὔτε τροφῆς ἀπορεῖ τῆς οἰκίας,
 οὔτε διεξαγωγῆς τῆς καταλλήλου καὶ κατὰ
 φύσιν;

Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὅτι ἔδει καθῆσθαι τὸν πρεσβύ- 10
 τερον, ἐνταῦθα, οὐ τοῦτο μηχανώμενον, ὅπως μὴ τα-
 πενοφρονήσητε, μηδὲ ταπεινοὺς μηδ' ἀγννεῖς τινὰς
 διαλογισμοὺς διαλογισθε αὐτοὶ περὶ ἑαυτῶν· ἀλ- 11
 λά μὴ τινες ἐμπίπτωσι τοιοῦτοι νέοι, οἱ ἐπιγνόντες
 τὴν πρὸς τοὺς Θεοὺς συγγένειαν, καὶ ὅτι δεσμά τινὰ
 ταῦτα προσητημέδα, τὸ σῶμα καὶ τὴν κτῆσιν
 αὐτοῦ, καὶ ὅσα τούτων ἕνεκα ἀναγκαῖα ἡμῖν γίνε-
 ται εἰς οἰκονομίαν καὶ ἀναστροφὴν τὴν ἐν τῷ βίῳ,
 ὡς βία τινὰ καὶ ἀνίαρὰ καὶ ἀβάστακτα ἀποφ-
 εῖψαι θέλωσι, καὶ ἀπειθεῖν πρὸς τοὺς συγγε-

D 3

νεῖς.

oportebit scilicet, aliis con-
 fidentem & adquietentem,
 peregrinari, neque ipsum
 sui curam gerere, sed brutis
 animantibus esse deterio-
 riorem & timidiorē, quo-
 rum singula per se semetip-
 sis contenta, neque pro-
 prio carent alimento, neque
 vitæ ratione naturæ suæ
 accommodatâ atque consen-
 taneâ?

Equidem arbitrabar, se-
 nem hic sedere oportuisse,
 non qui id ageret, ut ne
 humilibus essetis animis,
 neque ut humiles abjectosve

de vobis sermones habere-
 tis; sed ne qui tales exi-
 sterent adolescentes, qui
 oognitione, quæ cum Diis
 hominibus intercedat, agni-
 tā, quique intelligentes
 vincula quibus sumus ad-
 stricti, corpus nempe, &
 illius possessionem, & quæ-
 cumque propter hæc nobis
 sunt ad vitam sustentan-
 dam degendamque necessa-
 ria, ista velut onera quæ-
 dam molesta & intolerabilia
 abjicere vellent, & ad suos
 cognatos abire. Atque hoc
 certamen præceptor vester
 &

ἀτελής συλλογισμὸς ἐστὶ τὸ ἐνθύμημα, ὅηλον ὅτι ὁ περὶ τὸν τέλειον συλλογισμὸν γεγυμνασμένος, οὗτος ἂν ἰκανὸς εἴη καὶ περὶ τὸν ἀτελεῖ οὐδὲν ἥττον.

- 4 Τί ποτ' οὖν οὐ γυμνάζομεν αὐτούς τε καὶ ἀλ-
 5 λήλους τὸν τρόπον τούτον; Ὅτι νῦν, καὶ τοὶ μὴ
 γυμναζόμενοι περὶ ταῦτα, μὴδ' ἀπὸ τῆς ἐπιμε-
 λείας τοῦ ἡθους ὑπὸ γε ἐμοῦ περισπώμενοι, ὅμως
 6 δ' οὐδὲν ἐπιδίδομεν εἰς καλοκαγαθίαν. τί οὖν χρῆ
 προσδοκᾶν, εἰ καὶ ταύτην τὴν ἀσχολίαν προσλά-
 βοῖμεν; καὶ μάλιστα, ὅτι οὐ μόνον ἀσχολία τις
 ἀπὸ τῶν ἀναγκασιωτέρων αὕτη προσγένοιτ' ἂν, ἀλλ-
 λά καὶ οἰήσεως ἀφορμὴ, καὶ τύφου, οὐχ ἡ τυχοῦ-
 7 σα. μεγάλη γάρ ἐστι δύναμις ἡ ἐπιχειρητικὴ καὶ
 πιθανολογικὴ, καὶ μάλιστα εἰ τύχοι γυμνασίας
 ἐπιπλέον, καὶ τινὰ καὶ εὐπρέπειαν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων
 8 προσλάβοι. ὅτι καὶ ἐν τῷ καθόλου πᾶσα δύναμις
 ἐπι-

enthymema imperfectus est syllogismus; intelligitur, eum, qui in perfecto syllogismo est exercitatus, in imperfecto etiam nihilo minus fore satis instructum.

Cur igitur non & nosmetipsos & nos inter nos in hoc genere exercemus? Quia nunc, etsi in his non exercemur, neque a cura morum, per me quidem, avellimur; tamen virtute nihilo reddimur auctiores. Quid ergo expectandum

foret, si & istam occupationem adjungeremus? & præsertim, cum ea non modo a rebus magis necessariis nos abstractura esset, sed & arrogantiae & insolentiae occasio non parva inde accessura. Magna enim vis est argumentandi & probabiliter disputandi; eoque major, si exercitatione diuturnâ acuatur, atque etiam bella quaedam verborum species accedat. Nam & in universum quaelibet facultas hominibus indoctis &

ἐπιφάλλῃς, τοῖς ὑπαιδευτοῖς καὶ ἀσθενέσι προσγο-
 ρομένη, πρὸς τὸ ἐπαῖραι καὶ χαινωῶσαι ἐπ' αὐτῇ.
 Ποία γὰρ ἂν τις ἔτι μηχανῇ πείσῃ τὸν νέον 9
 τὸν ἐν τούτοις διαφέροντα, ὅτι οὐ δεῖ προσθήκην
 αὐτὸν ἐκείνων γενέσθαι, ἀλλ' ἐκείνα αὐτῷ προσ-
 θῆναι; οὐχὶ δὲ πάντας τοὺς λόγους τούτους κατα- 10
 πατήσας, ἐπηρμένος ἡμῖν καὶ πεφουσημένος περιπα-
 τῶ, μὴδ' ἀνεχόμενος ἂν τις ἄπτηται αὐτοῦ, ὑπὸ μι-
 κήσκειν, τίνος ἀπολελειμμένος, ποῦ ἀποκέκλικε;

Τί οὖν; Πλάτων φιλόσοφος οὐκ ἦν; Ἴππο- 11
 κράτης γὰρ ἰατρός οὐκ ἦν; Ἄλλ' ὁρᾷς πως φρά-
 ζει Ἴπποκράτης. Μή τι οὖν Ἴπποκράτης οὕτω 12
 φράζει, καθὼς ἰατρός ἐστι; τί οὖν μὲν γίνεσθαι πράγ-
 ματα, ἄλλως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθρώπων συνδρα-
 μότα; Εἰ δὲ καλὸς ἦν Πλάτων καὶ ἰσχυρός· εἶδε 13
 καὶ μὲ καθήμενον ἐκπονεῖν, ἵνα καλὸς γένωμαι; ἢ
 ἵνα ἰσχυρός· ὡς τοῦτο ἀναγκαῖον πρὸς φιλοσο-
 φίαν,

& infirmis periculum ad-
 fert, ne propter illam effe-
 rantur & inolescant. Nam
 quâ ratione adolescenti his
 rebus præstanti persuadeas,
 non oportere ipsum acces-
 sionem fieri illarum faculta-
 tum, sed illas tamquam ac-
 cessionem adjungere sibi?
 An non rathapibus his om-
 nibus conculcatis, elatus
 & inflatus nobis obambula-
 bit, neque feret eum qui
 admonere instituat, quibus
 rebus omiffis, ad quas de-
 flexerit?

Επίδειξις Διατριβῆς. Τ. Ι.

Quid ergo? Plato phi-
 losophus non fuit? (*Vicif-
 simi quæro ego ex te:*) Hip-
 pocrates medicus non fuit?
 At vides, quomodo loqui-
 tur Hippocrates. An ergo
 Hippocrates sic loquitur,
 quatenus medicus est? quid
 ergo res misces, fortuito
 in iisdem hominibus con-
 junctas? Quod si formo-
 sus fuit Plato, & robustus;
 idcirco mihi quoque sedulo
 elaborandum fuit, ut for-
 mosus evaderem, aut ut ro-
 bustus? Quasi vero ad phi-
 loso-

D

- 14 φιλίαν, ἐπεὶ τις φιλόσοφος ἄμα καὶ καλὸς ἦν καὶ
 φιλόσοφος; οὐ θέλεις αἰσθάνεσθαι καὶ διακρίναι
 κατὰ τί οἱ ἄνθρωποι γίνονται φιλόσοφοι, καὶ τίνας
 ἄλλως αὐτοῖς πάρεστιν; ἄγε, εἰ δ' ἐγὼ φιλόσο-
 15 φος ἤμην, ἔδει ὑμᾶς καὶ χαλοὺς γενέσθαι; Τί
 οὖν; ἀναιρῶ τὰς δυνάμεις ταύτας; μὴ γένοιτο·
 16 αὐτὸ γὰρ τὴν ὁρατικὴν. Ὅμως δ' ἂν μου πυνθάν-
 η, τί ἐστὶν ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου· οὐκ ἔχω σοι
 ἄλλο εἰπεῖν, ἢ ὅτι ποιά προαίρεσις φαντασιῶν.

Κ Ε Φ. 9.

Πῶς ἀπὸ τοῦ συγγενεῖς ἡμᾶς εἶναι τῷ Θεῷ, ἐπέλθοι
 ἂν τις ἐπὶ τὰ ἐξῆς.

Εἰ ταῦτά ἐστὶν ἀληθῆ τὰ περὶ τῆς συγγενείας
 τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων λεγόμενα ὑπὸ τῶν φιλο-
 σοφῶν.

Iosophiam id necessario re-
 quiratur; quoniam philoso-
 phus aliquis simul & for-
 mosus fuit & philosophus?
 Non discernes atque anim-
 advertes, quid sit, quo
 homines fiant philosophi,
 & quæ res aliundè & per
 alias causas iis infint?
 Agè vero, si ego philoso-
 phus essem; vosne etiam

claudos fieri oporteret?
 Quid ergo? tollo facultates
 istas? Absit; neque
 enim videndi facultatem
 tollo. Attamen si me ro-
 ges, quod sit hominis bo-
 num; aliud non habeo
 quod dicam, nisi certum
 quoddam visorum animi
 institutum.

C A P. IX.

*Qua ratione ab eo, quod cognationem habemus cum
 Deo, progrediart ad reliqua.*

Si vera sunt hæc, quæ de num a philosophis dicun-
 cognatione Dei & homi- tur; quid aliud hominibus
 est

εἶπεν· τί ἄλλο ἀπολείπεται τοῖς ἀνθρώποις,
 ἢ τὸ τοῦ Σωκράτους, μηδέποτε πρὸς τὸν πυθόμε-
 νον, ποδασπός ἐστιν; εἰπεῖν ὅτι Ἀθηναῖος ἢ Κορίν-
 θιος, ἀλλ' ὅτι Κόσμιος; Διὰ τί γὰρ λέγεις Ἀθη- 2
 ναῖον εἶναι σεαυτὸν, οὐχὶ δ' ἐξ' ἐκείνης μόνον τῆς
 γωνίας, εἰς ἣν ἐβρίβη γεννηθὲν σου τὸ σωματίον; ἢ 3
 ὄηλον ὅτι ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου, καὶ περιέχοντος οὐ
 μόνον αὐτὴν ἐκείνην τὴν γωνίαν καὶ ὄλην σου τὴν
 οἰκίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπλωῶς, ὄφεν σου τὸ γένος τῶν
 προγόνων εἰς σὲ κατελήλυθεν, ἐντεῦθεν ποθὲν κα-
 λεῖς σεαυτὸν Ἀθηναῖον καὶ Κορίνθιον; Ὁ τοίνυν τῆ 4
 διοικήσει τοῦ κόσμου παρηκολουθηκώς, καὶ μεμα-
 δηκώς, ὅτι τὸ μέγιστον καὶ κυριώτατον καὶ περι-
 εκτικώτατον πάντων τοῦτό ἐστι τὸ σύστημα τὸ ἐξ'
 ἀνθρώπων καὶ Θεοῦ, ἀπ' ἐκείνου δὲ τὰ σπέρματα
 καταπέπτωκεν οὐκ εἰς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν μόνον,
 οὐδ' εἰς τὸν πάππον, ἀλλ' εἰς ἅπαντα μὲν τὰ
 D 2 ἐπὶ

est reliquum, quam Socraticum illud, ut interrogatus, cujus sis, numquam te Atheniensem aut Corinthium esse respondeas, sed Mundanum? Cur enim te Atheniensem nominas, ac non potius ex illo duntaxat angulo, in quem projectum fuit tuum cum nasceretur corpusculum? Sane perspicuum est, nomen Atheniensis aut Corinthii te tibi sumere ab eo loco, cujus major est auctoritas, quique non illum solum angulum, universamque tuam

domum continet, sed etiam illud omnino spatium, unde majorum tuorum genus ad te propagatum est. Quicumque igitur mundi administrationem animo atque intelligentiâ complexus est, didicitque, hanc esse maximam, & longe omnium præcipuam, latissimeque patentem congregationem, quæ constat ex hominibus & Deo; ab hoc vero semina non solum in patrem meum aut avum delapsa esse, sed in cuncta quæ in terra generantur

ἐπὶ γῆς φενάμενά τε καὶ Φυόμενα, προηγουμένως
 5 δ' εἰς τὰ λογικά· (ὅτι κοινωρεῖν μόνον ταῦτα πέ-
 Φυκε τῷ Θεῷ τῆς συναναστροφῆς, κατὰ τὸν λό-
 6 γον ἐπιπεπλεγμένα·) διατί μὴ εἶπη τις αὐτὸν
 Κόσμιον; διατί μὴ υἱὸν τοῦ Θεοῦ; διατί δὲ φοβη-
 7 θήσεται τι τῶν γινομένων ἐν ἀνθρώποις; Ἄλλα
 πρὸς μὲν τὸν Καίσαρα ἢ συγγένηα, ἢ ἄλλον τι-
 ναὶ τῶν μέγα δυναμένων ἐν Ῥώμῃ, ἰκανὴ παρῆ-
 χεν ἐν ἀσφαλείᾳ διάγοντας εἶναι, καὶ ἀκαταφρο-
 νήτους, καὶ δεδοκίτας μὴδ' ὀτιοῦν· τὸ δὲ τὸν
 Θεὸν ποιητὴν ἔχεν, καὶ πατέρα, καὶ κηδεμόνα,
 8 οὐκέτι ἡμᾶς ἐξαιρήσεται λυπῶν καὶ φόβων; Καὶ
 πόθεν Φάγω, Φησί, μὴδὲν ἔχων; Καὶ πῶς οἱ δού-
 λοι, πῶς οἱ δραπέται, τίνι πεποιθότες ἐναῖνοι, ἀπ-
 αλλάττονται τῶν δεσποτῶν; τοῖς ἀγροῖς, ἢ τοῖς
 οἰκέταις, ἢ τοῖς ἀργυρώμασιν; οὐδενί, ἀλλ' ἐαυ-
 9 τοῖς· καὶ ὅμως οὐκ ἐπιλείπουσιν αὐτοὺς τροφαί· τὸν
 δὲ φιλόσοφον ἡμῖν δεήσει ἄλλοις θάρρουντα καὶ
 ἐπανα-

nascunturque, præcipue ve-
 ro in ea quæ sunt ratione
 prædita: (quippe hæc sola
 ad communitatem consue-
 tudinemque cum Deo nata
 sunt, per ipsam rationem
 eum eo conjuncta:) cur
 quis se Mundanum non no-
 minet? cur non Dei fi-
 lium? cur quidquam, quod
 in rebus fiat humanis, ti-
 meat? At Cæsaris quidem
 cognatio, aut alterius ali-
 cujus qui multum Romæ
 potest, satis præsidii habe-
 bit, ut in tato vivamus, &

sine contemptu, omai que ti-
 more vacui: Deum vero
 cum habeamus auctorem,
 & patrem, & curatorem,
 hoc nos tristitia & timore
 non liberabit? At unde
 comedam, inquit, cum ni-
 hil habeam? Quonam ve-
 ro modo servi, quo modo
 fugitivi, quæ illi re freti,
 suos deserunt dominos?
 num agris, num servis,
 aut argenteis vasis? nulla
 aliâ re, nisi semetipsis: &
 tamen eis alimenta non de-
 sant. Philosophum autem
 oport-

ἐπαινεσθαι αὐτὸν ἀποδημαῖν, καὶ μὴ ἐπιμελεῖσθαι αὐτὸν αὐτοῦ, καὶ τῶν θηρίων τῶν ἀλόγων εἶναι χείρονα καὶ δειλότερον, ὧν ἕκαστον αὐτὸ αὐτῶ ἀρκεύμενον, οὔτε τροφῆς ἀπορεῖ τῆς οἰκείας, οὔτε διεξοργωγῆς τῆς καταλλήλου καὶ κατὰ φύσιν;

Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὅτι ἔδει καθῆσθαι τὸν πρεσβύ- 10
τερον, ἐνταῦθα, σὺ τοῦτο μηχανώμενον, ὅπως μὴ τα-
πεινοφρονήσητε, μηδὲ ταπεινοὺς μηδ' ἀγενεῖς τινὰς
διαλογισμοὺς διαλογισθεῖτε αὐτοὶ περὶ ἑαυτῶν· ἀλλ' 11
λαὸ μὴ τινες ἐμπίπτωσι τοιοῦτοι νέοι, οἳ ἐπιγινόντες
τὴν πρὸς τοὺς Θεοὺς συγγένειαν, καὶ ὅτι δεσμά τινὰ
ταῦτα προσητήμεθα, τὸ σῶμα καὶ τὴν κτῆσιν
αὐτοῦ, καὶ ὅσα τούτων ἕνεκα ἀναγκασθῆναι ἡμῖν γίνε-
ται εἰς οἰκονομίαν καὶ ἀναστροφὴν τὴν ἐν τῷ βίῳ,
ὡς βάρη τινὰ καὶ ἀνισαρά καὶ ἀβάστακτα ἀποβ-
εῖναι θέλωσι, καὶ ἀπελθεῖν πρὸς τοὺς συγγε-
νεῖς.

D 3

νεῖς.

oportebit scilicet, aliis con-
fidentem & adquietentem,
peregrinari, neque ipsum
sui curam gerere, sed bru-
tis animantibus esse dete-
riorem & timidiorē, quo-
rum singula per se semetip-
sis contenta, neque pro-
prio carent alimento, neque
vitæ ratione naturæ suæ
adcommodatâ atque consen-
taneâ?

Equidem arbitrabar, se-
nem hic sedere oportuisse,
non qui id ageret, ut ne
humilibus essetis animis,
neque ut humiles abjectosive

de vobis sermones habere-
tis; sed ne qui tales exi-
sterent adolescentes, qui
cognitione, quæ cum Diis
hominibus intercedat, agni-
tâ, quique intelligentes
vincula quibus sumus ad-
stricti, corpus nempe, &
illius possessionem, & quæ-
cumque propter hæc nobis
sunt ad vitam sustentan-
dam degendamque necessa-
ria, ista velut onera quæ-
dam molesta & intolerabilia
abjicere vellent, & ad suos
cognatos abire. Atque hoc
certamen præceptor vester
&

- 12 νεῖς. καὶ τοῦτον ἔδες τὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι τὸν
 διδάσκαλον ὑμῶν καὶ παιδευτήν, εἴ τις ἄρα ἦν
 ὑμᾶς μὲν ἔρχεσθαι λέγοντας, Ἐπίκτητε, οὐκέτι
 ἀνεχώμεθα μετὰ τοῦ σωματίου τούτου δεδεμέ-
 νοι, καὶ τοῦτο τρέφοντες καὶ ποτίζοντες, καὶ
 ἀναπαύοντες, καὶ καθαίροντες, εἶτα δι' αὐτὰ συμ-
 13 περιφερόμενοι τοῖσδε καὶ τοῖσδε. οὐκ ἀδιάφορα
 ταῦτα, καὶ οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς; καὶ ὁ θάνατος οὐ
 κακός; καὶ συγγενεῖς τινες τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ
 14 κῆρην ἐληλύθαμεν; ἄφες ἡμᾶς ἀπελθεῖν, ὅθεν
 ἐληλύθαμεν· ἄφες λυθῆναί ποτε τῶν δεσμῶν
 15 τούτων, τῶν ἐξηρητημένων καὶ βαρύντων. ἐταῦ-
 θα ληστοὶ, καὶ κλέπται, καὶ δικαστήρια, καὶ
 οἱ καλούμενοι τύραννοι, δοκούντες ἔχειν τινα ἐφ'
 ἡμῖν ἐξουσίαν, διὰ τὸ σωματίον καὶ τὰ τούτου
 κτήματα· ἄφες δείξωμεν αὐτοῖς, ὅτι οὐδενὸς
 16 ἔχουσιν ἐξουσίαν. Ἐμὲ δὲ ἐν τῷδε λέγει, ὅτι
 Ἄνθρω-

& institutor, si modo esset
 ille aliquis, decertare de-
 bebat; ut vos quidem eum
 adiretis, dicentes: „Επί-
 κτete, nos corpusculi hu-
 jus vincula tolerare diu-
 tius non possumus, cibo
 scilicet potuque reficien-
 tes, & quietem præben-
 tes, & repurgantes, &
 propter ipsum aliis atque
 aliis nosmet adcommo-
 dates. Annon indifferentia
 sunt ista, & nihil ad nos?
 nonne mors mala non
 est? nonne quædam cum

„Deo nobis est cognatio,
 „atque inde huc deveni-
 „mus? Permite nobis, ut
 „illuc abeamus, unde veni-
 „mus: permittite, ut his li-
 „beremur vinculis, quibus
 „adstricti sumus & prægra-
 „vati. Hic latrones, fu-
 „res, tribunalia, quique
 „tyranni adpellantur, pote-
 „statem aliquam in nos,
 „propter corpusculum, il-
 „liusque possessiones, se
 „existimantes habere: sine,
 „eis ostendamus, nihil eos
 „habere potestatis:“ Mo-
 vero

Ἄνθρωποι ἐκδέξασθε τὸν Θεόν, ὅταν ἐκεῖνος σημή-
 νη καὶ ἀπολύσῃ ὑμᾶς ταύτης τῆς ὑπηρεσίας, τότε
 ἀπολύεσθε πρὸς αὐτόν· ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀνά-
 σκευάσθε ἐνοικῶντες ταύτην τὴν χώραν, εἰς ἣν ἐκεῖ-
 νος ὑμᾶς ἔταξεν. ἄλλοτε ἄρα χρόνος οὗτος ὁ τῆς 17
 οἰκίσεως, καὶ βράδιος τοῖς οὕτω διακειμένοις. ποῖος
 γὰρ ἔτι τύραννος, ἢ ποῖος κλέπτης, ἢ ποῖα δικα-
 στήριμα φοβερά τοῖς οὕτω παρ' οὐδὲν πεποιημένοις
 τὸ σῶμα καὶ τὰ τούτου κτήματα; μένατε, μὴ
 ἀλογίστως ἀπέλθητε.

Τοιαῦτόν τι ἔδει γίνεσθαι παρὰ τοῦ παιδευ- 18
 τῷ πρὸς τοὺς εὐφυεῖς τῶν νέων. Νῦν δὲ τί γίνεται; 19
 νεκρὸς μὲν ὁ παιδευτής, νεκροὶ δ' ὑμεῖς. ὅταν χαρτα-
 σθῆτε σήμερον, κἀθησθε κλαίοντες περὶ τῆς αἰῶρον,
 πόθεν φάσγητε Ἀνδράποδον, ἂν σχῆς, ἔξαις· ἂν μὴ 20
 σχῆς, ἐξελεύσῃ ἡ νοκτικὴ ἢ θύρα. τί πενθεῖς; ποῦ ἔτα

D 4

τόπος

vero ad hæc dicere oportebat: „Expectate, o homines, Deum! Cum ille significarit, & hoc ministerio vos liberarit, tunc ad eum emigrabitis: in præsentia vero habitationem hanc locumque tolerate, in quo quemque vestrum ipse constituit. Breve quidem tempus hujusce habitationis, nec iis difficile, qui sic animo sunt adfecti: nam quis jam tyrannus, qui fur, aut quæ tribunalia formidolosa his, qui corpus ejusque posses-

„fiones ita nihili faciunt?
 „Manete, neq̄ temere discedatis!“

Tali quodam modo præceptor cum ingenuis adolescentibus agere debebat. Nuno vero quid fit? Emortuus est præceptor; emortui & vos. Postquam hodie saturati estis, sedetis flentes de crastino, undenam cibum fitis habituri. Mancipium! si habueris, habebis: si non habueris, e vitâ exhibis: aperta est janua. Quid luges? ubi jam

τόπος δαικρύων; τίς ἔτι κολακείας ἀφορμή; διατί
 ἄλλος ἄλλω φθονήσῃ; διατί πολλὰ κερτημένους
 θαυμάσει, ἢ τοὺς ἐν δυνάμει τεταγμένους, μάλιστα
 21 ἂν καὶ ἰσχυροὶ ὡς καὶ ἐργίλοι; τί γὰρ ἡμῖν ποιή-
 σουσιν; ἂν δύνανται ποιῆσαι, τούτων οὐκ ἐπιστρέ-
 ψόμεθα· ἂν ἡμῖν μέλει, ταῦτα οὐ δύνανται. τίς
 22 οὖν ἔτι ἀρξεί τοῦ οὕτω διακειμένου; Πῶς Σακρά-
 τῆς ἔχε πρὸς ταῦτα; πῶς γὰρ ἄλλως, ἢ ὡς ἔδει
 23 τὸν πεπεσομένον ὅτι ἐστὶ τῶν Θεῶν συγγενής; Ἄν
 μοι λέγητε, Φησὶ, νῦν, ὅτι ἀφιεμέν σε ἐπὶ τούτοις,
 ἴπως μηκέτι διαλέξῃ τούτους τοὺς λόγους οὐς μέχρι
 νῦν διελέγου, μηδὲ παρενοχλήσῃς ἡμῶν τοῖς νέοις,
 24 μηδὲ τοῖς γέρουσιν· ἀποκρινούμαι, ὅτι γελοῖοί
 ἐστέ, οἳ τινες ἀξιοῦτε, εἰ μὲν με ἐστρατηγὸς
 ἢ ὑμέτερος ἔταξεν εἰς τινὰ τάξιν, ὅτι ἔδει με
 τηρεῖν αὐτὴν καὶ φυλάττειν, καὶ μυριάκις πρότε-
 ρον αἰρεῖσθαι ἀποθνήσκων, ἢ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὴν·
 εἰ

jam locus est lacrymis?
 quæ jam adulationis occa-
 sio? quamobrem alter alte-
 ri invidet? quamobrem
 locupletes aut potentes de-
 mirabitur, præsertim si &
 robusti sint & iracundi?
 Quid enim nobis facient?
 quæ illi possunt, ea nos
 nihil curamus: quæ nobis
 curæ sunt, in his illi nihil
 possunt. Quis igitur ho-
 mini sic adfecto imperabit?
 Quomodo in his se præsti-
 tit Socrates? quonam alio
 modo nisi quo eum dece-
 bat, qui se Diis cognatum

esse persuasum habuit? „Si
 „mihi (inquit) nunc dica-
 „tis: Eâ lege te dimittimus,
 „ut missas facias disputatio-
 „nes istas, quibus hacten-
 „us es usus, neque vel
 „adolescentibus vel senibus
 „nostris sis molestus; re-
 „spondebo, ridiculos esse
 „vos, qui quidem censea-
 „tis, si me vester imperator
 „aliquâ in statione collocâ-
 „set, eam mihi servandam
 „esse tuendamque, & mil-
 „lies ante oppetendam
 „mortem, quam eam sta-
 „tionem deserendam: si
 „vero

εἰ δ' ὁ Θεὸς ἐν τινὶ χάριτι καὶ ἀναστροφῇ κατιστέ-
 ταρχε, ταύτην δ' ἐγκαταλιπεῖν δεῖ ἡμᾶς. Τοῦτ' 25
 ἔστιν ἀνθρώπος τὰς ἀληθείαις συγγενὴς τῶν Θεῶν.
 Ἡμᾶς οὖν ὡς κοιλίας, ὡς ἔντερα, ὡς αἰδοῖα, οὕτω 26
 περὶ αὐτῶν διανοούμεθα· ὅτι φοβούμεθα, ὅτι ἐπι-
 θυμοῦμεν· τοὺς εἰς ταῦτα συνεργῶν δυναμένους πο-
 λακεύομεν, τοὺς αὐτοὺς τούτους δεδοίκαμεν.

Ἐμὲ τις ἠξίωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ γράψαι εἰς τὴν 27
 Ῥώμην, ὡς ἐδόκει τοῖς πολλοῖς, ἠτυχηκῶς, καὶ
 πρότερον μὲν ἐπιφανῆς ὢν καὶ πλούσιος, ὕστερον δ'
 ἐκπεπτωκῶς ἀπάντων, καὶ διάγων ἐνταῦθα. καὶ γὰρ 28
 ἔγραψα ὑπὲρ αὐτοῦ ταπεινῶς. ὁ δ' ἀναγνοὺς τὴν
 ἐπιστολὴν, ἀπέδωκέ μοι αὐτὴν, καὶ ἔφη· ὅτι, Ἐγὼ
 βοηθηθῆναί τι ὑπὸ σου ἠθέλον, οὐχὶ ἐλεηθῆναι· κα-
 κὸν δέ μοι οὐθέν ἐστιν.

Οὕτω καὶ Ῥούφος, πειράζων με, εἰώθει λέγειν· 29
 Συμβήσεταιί σοι τοῦτο καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ δεσπότου.

D 5

Καίμου

„vero Deus quamdam mihi
 „stationem vitæque ratio-
 „nem adsignârit, eam vero
 „esse relinquendam.“ Hoc
 demum est, hominem esse
 Diis immortalibus cogna-
 tum. At nos non secus,
 ac si ventres, ac si intesti-
 na, ac si pudenda effemus,
 de nobis ipsis cogitamus:
 sic timemus, sic cupimus;
 & qui in hæc aliquam ha-
 bent potestatem, his adu-
 lamur, eosdemque metui-
 mus.

Petierat a me nonnemo,
 ut suâ causâ Romam scri-

berem; vir, ut vulgo vi-
 debatur, adversâ fortunâ
 pressus, cum prius illustris
 fuisset & dives, postea ve-
 ro his omnibus spoliatus
 vitam hic ageret. Ego li-
 teras pro eo scripsi submis-
 sis; quibus ille lectis, mi-
 hi redditisque, ait: Adju-
 menti aliquid a te petie-
 ram, non commiseratio-
 nem; mali enim nihil mihi
 accidit.

Sic & Rufus, tendandi
 mei causâ, dicere solebat:
 Hoc & illud ab hero tibi
 accidet. Meque respon-
 dente,

30 Καί μοῦ πρὸς αὐτὸν ἀποκρινάμενου, ὅτι ἀνθρώπινα·
 Τί οὖν, εἶφη, ἐκείνον παρακαλῶ, παρὰ σοῦ αὐτὰ
 31 λαβεῖν δυνάμενος; Τῷ γὰρ ὄντι, ὃ ἐξ αὐτοῦ τις
 ἔχει, περισσὸς καὶ μάταιος παρ' ἄλλου λαμβά-
 32 νων. Ἐγὼ οὖν ἔχων ἐξ ἑμαυτοῦ λαβεῖν τὸ μεγα-
 λόψυχον καὶ γενναῖον, ἀγρὸν παρὰ σοῦ λάβω,
 καὶ ἀργύριον, ἢ ἀρχὴν τινὰ; μὴ γένοιτο. οὐχ οὖ-
 33 πως ἀναίσθητος ἔσομαι τῶν ἐμῶν κτημάτων. Ἄλλ'
 ὅταν τις ἢ δευλὸς καὶ ταπεινός, ὑπὲρ τούτου τί
 ἄλλο, ἢ ἀνάγκη γράφειν ἐπιστολάς, ὡς ὑπὲρ νε-
 34 κροῦ; Τὸ πτώμα ἡμῖν χάρισαι τοῦ δέϊνος, καὶ ζή-
 στην αἵματιού. Τῷ γὰρ ὄντι πτώμα ὁ τοιοῦτός
 ἐστί, καὶ ζήσσης αἵματιού· πλέον δ' οὐδέν. εἰ δ'
 ἦν πλέον τι, ἠσθάνετ' ἂν, ὅτι ἄλλος δι' ἄλλον οὐ
 δυστυχῆ.

ΚΕΦ.

dente, humana ea esse:
 Quid ergo, inquit, ab illo
 peto, cum a te impetra-
 re possim? Revera enim,
 quod quis a seipso habet,
 vanus est atque ineptus, ab
 alio si accipiat. Ego igitur
 cum magnum & genero-
 sum animum a meipso acci-
 pere possim, a te agrum &
 argentum, aut magistratum
 accipiam? Absit! equidem
 non ero mearum possessio-
 num adeo ignarus. Sed si

quis timidus fuerit atque
 abjectus, pro eo quid aliud
 necesse est, quam ut veluti
 pro emortuo scribantur li-
 teræ? hoc modo: Istius
 cadaver dona nobis, &
 miselli sanguinis sexta-
 rium. Talis enim homo
 revera cadaver est, &
 sanguinis sextarius; præ-
 tereaque nihil: si quid
 enim amplius esset, aliam
 propter alium non esse
 miserum intelligeret.

CAP.

Κ Ε Φ. Ι'.

Πρὸς τοὺς περὶ τὰς ἐν Ῥώμῃ πραγματίας
ἐσπουδακότας.

Εἰ οὕτω σφοδρῶς συνετετάμεθα περὶ τὸ ἔργον
τὸ ἑαυτῶν, ὡς οἱ ἐν Ῥώμῃ γέροντες περὶ αὐτὸ ἐσπου-
δάκασιν, τάχα ἂν τι ἠνύομεν καὶ αὐτοί. Οἶδά 2
ἔγὼ πρεσβύτερον ἄνθρωπον ἐμοῦ, τὸν νῦν ἐπὶ τοῦ
σίτου ὄντα ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὅτε ταύτη παρῆγεν
ἀπὸ τῆς Φυγῆς ἀναστρέφων, οἷα ἐπέ μοι, κατα-
τρέχων τοῦ προτέρου ἑαυτοῦ βίου, καὶ περὶ τῶν
ἐξῆς ἐπαγγελόμενος, ὅτι ἄλλο οὐδὲν ἀναβαίς
σπουδάσει, ἢ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἀταραξίᾳ διεξα-
γαγεῖν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου. Πόσον γὰρ ἔτι ἐστὶν
ἐμοὶ τὸ λοιπόν; Καὶ γὰρ ἔλεγον αὐτῷ, ὅτι οὐ ποιή- 3
σεις· ἀλλ' ὀσφρανθεὶς μόνον τῆς Ῥώμης, ἀπάντων
τούτων ἐπιλήση. ἂν δὲ καὶ εἰς αὐτὴν πάροδος τις
δίδει

C A P. X.

In eos, qui Romæ honoribus inserviunt.

Si tantâ nos contentione ad nostra officia adplicare-
mus, quantâ Romani senes suis inserviunt studiis, for-
tasse nos quoque aliquid perficeremus. Memini ego
quemdam me natu majorem, nunc Romæ annonæ præfectum,
cum hac iter habuisset, ab exilio rediens, quæ mihi ille dixe-
rit, vitam suam priorem percurrens, & de reliquâ

vita pollicitus, se, in Ur-
bem reversum, nil aliud
curaturum, nisi ut in otio
& tranquillitate quod vi-
tæ reliquum fuerit ageret.
Quantulum enim, inquit,
mihi superest vitæ? Ego
autem ei, nequaquam istud
eum facturum, dixi; sed,
simul atque Romam subo-
doratus esset, fore ut hor-
rum omnium obliviscere-
tur; quod si quis ei etiam

in

δίδωται, ὅτι χαίρων καὶ τῷ Θεῷ εὐχαριστῶν
 4 ὤσεται. Ἄν μ' εὐρης, ἔφη, Ἐπίκτητε, τὸν ἕτε-
 ρον πόδα εἰς τὴν αὐλὴν τιθέντα, ὃ βούλει ὑπο-
 5 λάμβανει. Νῦν οὖν τί ἐποίησε; πρὶν ἔλθειν εἰς
 τὴν πόλιν, ἀπήντησαν αὐτῷ παρὰ Καίσαρος πινα-
 κίδες· ὃ δὲ λαβὼν, πάντων ἐκείνων ἐξελάθητο,
 6 καὶ λοιπὸν ἐν ἑξ' ἐνὸς ἐπισεσώρευκεν. ἠθέλον αὐ-
 τὸν νῦν παραστάς ὑπομνήσαι τῶν λόγων, οὓς
 ἔλεγε παρερχόμενος, καὶ εἰπεῖν, ὅτι, Πόσω σοῦ
 ἐγὼ κομψότερος μάντις εἰμί;

7 Τί οὖν; ἐγὼ λέγω, ὅτι ἀπρακτόν ἐστι τὸ ζῶον;
 μὴ γένοιτο. Ἄλλὰ διατί ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν πρακτι-
 8 κοί; Εὐθύς ἐγὼ πρῶτος, ὅταν ἡμέρα γένηται, με-
 κρὰ ὑπομιμνήσκομαι, τίνα ἐπαναγνώναί με δεῖ.
 ἔτα εὐθύς ἐμαυτῷ. Τί δέ μοι καὶ μέλει πῶς ὁ
 θεὸς ἀναγνώ; πρῶτόν ἐστιν, ἵνα ἐγὼ καιμηθῶ.

Καὶ

in aulam daretur aditus, læ-
 tum, & Deo gratias agen-
 tem, eo se præcipitaturum
 ajebam. At ille: Si me,
 inquit, Epictete, altero
 pede aulam ingressum in-
 veneris, quidvis de me
 existimato. Nunc igitur
 quid fecit? priusquam Ur-
 bem intrasset, codicilli a
 Cæsare obviam ei mitteban-
 tur; quibus ille acceptis,
 pridum omnium oblitus
 est, & deinceps aliud ex
 alio sibi negotium accumu-
 lavit. Vellem equidem nunc
 ei coram in memoriam re-
 vocare sermones, quos

præteriens habuit, & di-
 cere, Quanto ego sum te
 præstantior vates!

Quid igitur? Egone di-
 co, ad vitam in otio trans-
 igendam natum esse homi-
 nem? Absit! Sed cur nos
 non sumus actiuosi? Statim
 quidem ad me quod adti-
 net, quum primum luce-
 scit, parumper mecum ipse
 recordor, quænam mihi
 sint prælegenda: deinde
 statim ipse mecum: „Quid
 „vero mea refert, quemad-
 „modum iste legat? hoc
 „primum est, ut ego dor-
 „miam.“

Καί τοι τί ὅμοια τὰ ἐκείνων πράγματα τοῖς 9
 ἡμετέροις; Ἄν ἐπιστῆτε τί ἐκεῖνοι ποιῶσιν, αἰ-
 σθήσεσθε. τί γάρ ἄλλο, ἢ ὅλην τὴν ἡμέραν
 ψηφίζουσι, συζητοῦσι, συμβουλευούσι περὶ σιτα-
 ρίου, περὶ ἀγριδίου, περὶ τινῶν προκοπῶν τοιοῦ-
 των; Ὅμοιον οὖν ἐστίν, ἐντευξίδιον παρὰ τινος 10
 λαβόντα ἀναγινώσκειν, Παρκακαλῶ σε ἐπιτρέ-
 ψαι μοι σιτάριον ἐξαγαγεῖν· ἢ, Παρκακαλῶ σε
 παρὰ Χρυσίππου ἐπισκέψασθαι τίς ἐστίν ἡ τοῦ
 κόσμου διοίκησις, καὶ ποίαν τινὰ χάραν ἐν αὐ-
 τῷ ἔχει τὸ λογικὸν ζῶον· ἐπισκεψαί τε καὶ τίς
 εἶ σὺ, καὶ ποῖόν τι σοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κα-
 κόν. Ταῦτα ἐκείνοις ὅμοιά ἐστιν; ἀλλ' ὅμοιας 11
 σπουδῆς χρεῖαν ἔχοντα; ἀλλ' ὡσαύτως ἀμε-
 λεῖν αἰσχροὺς τούτων καὶ κείνων; Τί οὖν; ἡμεῖς 12
 μόνοι βραδυμοῦμεν καὶ νυστάζομεν; Οὐ· ἀλλὰ
 πολὺ πρότερον ὑμεῖς οἱ νέοι. ἐπεὶ τοι καὶ ἡμεῖς 13

οἱ

miam.^a Quamquam, quid
 simile habent istorum res
 cum nostris? Si animad-
 verteritis quid illi agant,
 intelligetis. Quid enim
 aliud, nisi totum diem ra-
 tiones subducunt, disqui-
 runt inter se, consilia con-
 ferunt, de aliqua frumenti
 copia, de agello, & aliis id
 genus profectibus? Nam-
 quid ista inter se similia
 sunt, petitionem hujusmo-
 di legere: Oro te, ut me
 frumenti nonnihil finas ex-
 portare; aut: Oro te, ut

juxta Chrysippum confide-
 res, quæ sit Mundi admini-
 stratio, & quem in eo locum
 obtineat animal rationis
 particeps. Considera vero
 etiam, qui tu sis, & cujus-
 modi sit tuum bonum ac ma-
 lum. Hæccine illis similia
 sunt? At par studium re-
 quirunt? at pari modo tur-
 pe est, hæc atque illa ne-
 gligere? Quid ergo? nos
 soli ignavi sumus & dormi-
 tamus? Non; sed multo
 magis vos adolescentes:
 Quandoquidem & nos se-

nes,

οἱ γέροντες, ὅταν παίζοντας ὁρῶμεν νέους, συμπροθυμούμεθα καὶ αὐτοὶ συμπαίξεν· πολὺ δὲ πλέον, εἰ ἑώρων διεγυγερμένους καὶ συμπροθυμούμενους, ἢ προθυμούμεν ἂν συσπυδαίξεν καὶ αὐτός.

Κ Ε Φ. ια'.

Περὶ Φιλοστοργίας.

Ἀφικόμενου δὲ τινος πρὸς αὐτὸν τῶν ἐν τέλει, πυθόμενος παρ' αὐτοῦ τὰ ἐπὶ μέρους, ἠρώτησεν, 2 εἰ καὶ τέκνα εἴη αὐτῷ καὶ γυνή. τοῦ δ' ὁμολογήσαντος, προσεκύθητο· Πῶς τι οὖν χρῆ τῷ 3 πράγματι; Ἀθλίως, ἔφη. Καὶ ὅς· Τίνα τρόπον; οὐ γὰρ δὴ τούτου ἕνεκα γαμοῦσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ παιδοποιοῦνται, ὅπως αἰθλίωσι ὡσιν, ἀλλὰ μᾶλλον 4 ὅπως εὐδαίμονες. Ἄλλ' ἐγὼ, ἔφη, οὕτως αἰθλίως ἔχω

nes, cum ludentes videmus adolescentes, & ipsi quadam colludendi cupiditate ducimur: multo vero magis, si vos excitatos

promptosque viderem, & ipse ad seria vobiscum tractanda promptior alacriorque fierem.

C A P. XI.

De Caritate in suos.

Quum vero ex optimatibus quidam eum convenisset, nonnulla particulatim ex eo percontatus, an & ei liberi essent atque uxor, quaesivit. Quod ubi ille affirmavit, perrexit interrogare, Ut res ista ei cede-

ret? Miserè, inquit. Cui Epictetus: Quo pacto? neque enim eâ de causâ uxores ducunt viri, & liberos procreant, ut miseri, sed potius ut beati sint. Atqui, inquit, quod ad liberos adtinet, ita equidem miser

ἔχω περὶ τὰ παιδιάρια, ὥστε πρόην νοσοῦντός μου
 τοῦ θνηγατρίου, καὶ δόξαντος κινδυνεύειν, οὐχ
 ὑπέμεινα οὐδὲ παρεῖναι αὐτῷ νοσοῦντι· Φυγῶν
 δ' ἀχόμην, μέχρῃς οὐ προσήγαλέ τις μοι, ὅτι
 ἔχει καλῶς. Τί οὖν; ἐρθῶς φράνη σαυτῷ ταῦ- 5
 τα πεποιθέναι; Φυσικῶς, ἔφη. Ἄλλα μὴν
 τοῦτό με πείσον, ἔφη, σὺ, διότι φυσικῶς καὶ
 ἐγὼ σε πείσω, ὅτι πᾶν τὸ κατὰ φύσιν γινόμε-
 νον, ἐρθῶς γίνεται. Τοῦτο, ἔφη, πάντες ἢ οἶγε 6
 πλεῖστοι πατέρες πάσχομεν. Οὐδ' ἐγὼ σοι ἀν-
 τιλέγω, ἔφη, ὅτι οὐ γίνεται· τὸ δ' ἀμφισβη-
 τούμενον ἡμῖν ἐκείνόν ἐστιν, εἰ ἐρθῶς. ἐπεὶ τού- 7
 του γε ἔνεκα καὶ τὰ φύματα δεῖ λέγειν ἐπ' ἀγα-
 θῷ γίνεσθαι τοῦ σώματος, ὅτι γίνεται· καὶ
 ἀπλῶς, τὸ ἀμαρτάνειν εἶναι κατὰ φύσιν, ὅτι
 πάντες σχεδὸν, ἢ οἶγε πλεῖστοι, ἀμαρτάνομεν.
 δεῖξον οὖν μοι σὺ, πῶς κατὰ φύσιν ἐστίν. 8
 Οὐ

miser sum, ut nuper, cum
 ægrotasset filiola, ac vide-
 retur mihi de vitâ pericli-
 tari, ne adesse quidem illi
 ægrotanti sustinuerim: sed
 me foras proripui, donec
 mihi quidam, bene se eam
 habere, renunciasset. Quid
 ergo? recte te hæc fecisse
 censet? Secundum natu-
 ram, inquit. Imo vero il-
 lud tu mihi persuade, in-
 quit, te id secundum natu-
 ram fecisse: atque ego
 tibi persuadebo, quidquid
 secundum naturam fiat, id
 recte fieri. At illud qui-

dem omnibus nobis, aut
 certe plerisque; usu venit
 patribus. Neque vero tibi
 ego refragor, inquit, id
 ita fieri: sed, de quo a no-
 bis ambigitur, id est, num
 recte fiat. Nam istâ qui-
 dem ratione etiam tuberc
 in corporis commodum na-
 sci dicendum erit, quoniam
 nascuntur: atque etiam adeo
 peccatum secundum natu-
 ram esse, quandoquidem fe-
 re omnes, aut certe pleri-
 que, peccamus. Tu ergo
 mihi ostende, quomodo se-
 cundum naturam fit. Non
 possum,

Οὐ δύναμαι, ἔφη· ἀλλὰ σύ μοι μᾶλλον δεῖξον, πῶς οὐκ ἔστι κατὰ φύσιν, αἰδ' ἑρθῶς γίνεται.

- 9 Καὶ ὅς· ἄλλ' εἰ ἐζητοῦμεν, ἔφη, περὶ λευκῶν καὶ μελάνων, ποῖον ἂν κριτήριον παρεκαλοῦμεν πρὸς διάγνωσιν αὐτῶν; Τὴν ἔρασιν, ἔφη. Τί δ', εἰ περὶ θερμῶν καὶ ψυχρῶν, καὶ σκληρῶν
 10 καὶ μαλακῶν, ποῖόν τι; Τὴν αἴφην. Οὐκοῦν, ἐπειδὴ περὶ τῶν κατὰ φύσιν, καὶ τῶν ἐρθῶς ἢ οὐκ ἑρθῶς γινομένων ἀμφισβητοῦμεν, ποῖον θέλεις κρι-
 11 τήριον παραλάβωμεν; Οὐκ οἶδ' ἔφη. Καὶ μὴν τὸ μὲν τῶν χρωμάτων καὶ ὀσμῶν, ἔτι δὲ χυλῶν κριτήριον ἀγνοεῖν, τυχὸν οὐ μεγάλη ζημία· τὸ δὲ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν, καὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ κατὰ φύσιν τῷ ἀνθρώπῳ, δοκεῖ σοι μικρὰ ζημία εἶναι τῷ ἀγνοοῦντι; Ἡ μεγίστη μὲν
 12 οὖν. Φέρε, εἰπέ μοι, πάντα ἃ δοκεῖ τισιν εἶναι
 καλαί

possum, inquit: quin tu potius id mihi ostende, quo pacto non sit secundum naturam, neque recte fiat.

Tum ille: Si quaestio nobis esset de albo & nigro, inquit; quodnam instrumentum ad ea dijudicanda adhiberemus? Visum, inquit. Quid vero, si de calidis & frigidis, de duris & mollibus; quodnam? Tactum. Cum igitur de his quae secundum naturam sint, quae recte aut

secus fiant, disceptemus; quodnam instrumentum adhibendum censes? Nescio, inquit. At vero, quo sensu colores & odores, atque etiam saporis discernantur, ignorare, non magnum fortasse fuerit dampnum: sed, quo sensu discernenda sint bona & mala, ignorare, & quae naturae hominis sint consentanea, quae repugnantia, idne exiguum dampnum videtur? Imo vero maximum. Age, dic mihi; omniane quae nonnullis

καλὰ καὶ περσῆκοντα, ὀρθῶς δοκεῖ; καὶ νῦν Ἰουδαίοις, καὶ Σύροις, καὶ Αἰγυπτίοις, καὶ Ῥωμαίοις, οἷον τε πάντα τὰ δοκῶντα περὶ τροφῆς, ὀρθῶς δοκεῖν; Καὶ πῶς οἷον τς; Ἄλλ', οἴμαι, πᾶσα ἀνάγκη, εἰ ὀρθά ἐστὶν Αἰγυπτίων, μὴ ὀρθὰ εἶναι τὰ τῶν ἄλλων· εἰ καλῶς ἔχει τὰ Ἰουδαίων, μὴ καλῶς ἔχειν τὰ τῶν ἄλλων. Πῶς γὰρ οὐ; Ὅπου δ' ἀγνοία, ἐκεῖ καὶ ἀμαθία, καὶ ἡ περὶ τὰ ἀναγκαῖα ἀπαιδευσία. Συνεχῶς. Σὺ οὖν, εἶφη, τούτων αἰσθόμενος, οὐδὲν ἄλλο τοῦ λοιποῦ σπουδαίσεις, οὐδ' ἐπ' ἄλλῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔξεις, ἢ ὅπως τὸ κριτήριον τῶν κατὰ φύσιν καταμάθης, καὶ τούτῳ προσχρώμενος διακρίνης τῶν ἐπὶ μέρους ἕκαστον.

Ἐπὶ δὲ τοῦ παρόντος, τὰ τοσαῦτα ἔχω σοι πρὸς ὃ βούλει βοηθῆσαι. Τὸ φιλόστοργον δοκεῖ σοι
κατὰ

nullis pulchra & decora esse videntur, recte videntur? an fieri potest, ut quæ nunc Judæi, Syri, Ægyptii, Romani de victu sentiant, recte omnes sentiant? Quæ fieri id possit? (*Sane non potest*;) sed omnino necesse est, puto, si Ægyptiorum instituta recta sunt, ut reliquorum recta non sint: si Judæorum bene se habent, cæterorum non bene se habere. Quidni vero? Ubi autem ignorantia, ibi etiam imprudentia

Epist. Dissert. T. I.

tia, & rerum necessariorum imperitia. Concedebat. Tu igitur, inquit, his intellectis, nihil aliud posthac curabis, neque alio animo intendes, nisi ut de iis quæ secundum naturam sint judicandi facultatem tibi compares, eaque usus singula quæque dijudices.

Sed in re præsentî hæc habeo, quæ tibi in eo quod velis, adjumento sint. Caritas in tuos videtur tibi

- κατὰ φύσιν τε εἶναι, καὶ καλόν; Πῶς γὰρ οὐ;
 Τι δέ; τὸ μὲν φιλόστοργον κατὰ φύσιν τε καὶ
 καλόν ἐστι, τὸ δ' εὐλόγιστον οὐ καλόν, Οὐδαμῶς.
 18 Μὴ τοίγυν μάχην ἔχει τῷ φιλοστόργῳ τὸ εὐλόγιστον;
 Οὐ δοκεῖ μοι. Εἰ δὲ μὴ, τῶν μαχομένων ἀνάγκη
 θάτερον κατὰ φύσιν ὄντος, θάτερον εἶναι πα-
 19 ρὰ φύσιν. ἢ γὰρ οὐ; Οὕτως, ἔφη. Οὐκοῦν ὅ τι ἀν
 εὐρίσκωμεν ὁμοῦ μὲν φιλόστοργον, ὁμοῦ δ' εὐλόγι-
 στον, τοῦτο θαρβύουντες ἀποφανόμεθα ὀρθόν τε εἶναι,
 20 καὶ καλόν; Ἔστω, ἔφη. Τί οὖν; ἀφείναι νοσοῦν τὸ
 παιδίον, καὶ ἀφέντα ἀπελθεῖν, ὅτι μὲν οὐκ εὐλό-
 γιστον, οὐκ οἶμαί σ' ἀντερραῖν. ὑπολείπεται δ'
 21 ἡμᾶς σκοπεῖν, εἰ φιλόστοργον. Σκοπῶμεν δὴ. Ἄρ'
 οὖν σὺ μὲν ἐπειδὴ φιλοστόργως διέκειςσὸ πρὸς τὸ
 παιδίον, ὀρθῶς ἐποίησς φεύγων καὶ ἀπολείπων αὐ-
 τό; ἢ μήτηρ δ' οὐ φιλοστοργεῖ τὸ παιδίον; Φι-

λοστορ-

tibi secundum naturam esse,
 & in rerum honestarum
 numero? Quidni? Quid
 vero? caritas quidem se-
 cundum naturam fuerit, &
 honesta; quod vero rectæ
 rationi est consentaneum,
 non erit honestum? Mini-
 me vero. Num ergo cum
 caritate pugnat id quod re-
 ctæ rationi est consenta-
 neum? Mihi non videretur.
 (*Recte ais;*) nam alio-
 qui alterutrum pugnantium
 naturæ consentire necesse
 fuerit, dissentire alterum:
 nonne ita res se habet? Ita,
 inquit. Proinde quidquid
 invenerimus, quod simul

rectæ rationi fit consenta-
 neum, simulque ad carita-
 tem pertinens, idem & re-
 ctum & honestum esse con-
 fidenter pronuntiabimus?
 Esto, inquit. Quid ergo?
 ægrotantem relinquere fi-
 liolam, eaque relicta disce-
 dere, id vero non esse re-
 ctæ rationi consentaneum,
 te non negaturum arbitror:
 restat igitur, ut considere-
 mus, an caritati sit consen-
 taneum. Consideremus. Tu
 igitur quum paterno amore
 filiolarum deameres, recte
 faciebas, qui eam fugeres,
 defereresque? mater vero
 non amat filiam? Amat il-

λαστοργεῖ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἔδες καὶ τὴν μη- 20
 τέρας ἀφῆναι αὐτό, ἢ οὐκ ἔδες; Οὐκ ἔδες. Τί
 δ' ἢ τίτθῃ, στέργεις αὐτό; Στέργεις, ἔφη. Ἔδες
 οὖν καὶ κείνην ἀφῆναι αὐτό; Οὐδαμῶς. Τί δ' ὁ
 παιδαγωγός, οὐ στέργεις αὐτό; Στέργεις. Ἔδες 23
 οὖν καὶ κείνον ἀφέντα ἀπελθεῖν· εἰδ' οὕτως ἔρη-
 μον καὶ ἀβαήθητον ἀπολειφθῆναι τὸ παιδίον, δια-
 τὴν πολλὴν φιλοστοργίαν τῶν γονέων ὑμῶν, καὶ
 τῶν περὶ αὐτό; ἢ ἐν ταῖς χερσὶ τῶν οὔτε στερ-
 γόντων, οὔτε κηδομένων ἀποθανεῖν; Μὴ γέ-
 νοιτο. Καὶ μὴν ἐκεῖνό γε ἄνιτον καὶ ἄγνωμον, ὃ 24
 τις αὐτῷ προσήκον οἶεται διὰ τὸ φιλόστοργος
 εἶναι, τοῦτο τοῖς ὁμοίως φιλοστοργούσι μὴ ἐφί-
 ναι; Ἄτοπον. Ἄγε, σὺ δ' ἂν ἠβούλου νοσῶν, 25
 φιλοστέργους οὕτως ἔχειν τοὺς προσήκοντας, τοὺς
 τ' ἄλλους, καὶ αὐτὰ τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖ-
 κα, ὥστ' ἀφεθῆναι μόνος ὑπ' αὐτῶν καὶ ἔρημος;

E 2

Οὐδα-

Ia quidem. Matremne igitur pariter eam deserere oportebat, an non? Non oportebat. Quid vero, an nutrix illam diligit? Diligit, inquit. Ergo & ab eâ illam deserere oportebat? Nequaquam. Quid vero pædagogus? non eam diligit? Diligit. Illum igitur pariter discedere, puellâ relicta, oportebat; atque ita desertam inopemque puellulam relinqui, propter ingentem istum vestrum & parentum & domesticorum in eam amorem? aut

in eorum manibus, qui neque amarent, neque curarent, mori eam oportebat? Absit. Atqui illud iniquum sane & minime consentaneum est, quod ipse tibi sonvenire censeas ob caritatem, id non concedere iis qui eadem caritate illam complectuntur? Absurdum. Age vero, numta, si ægrotares, velles adeo tui amantes habere propinquos, aliosque, & ipsos liberos, & uxorem, ut solus & desertus ab eis relinquereris? Nequaquam.

Opta-

- 26 Οὐδαμῶς. Εὐξάιο δ' ἂν οὕτω στερχθῆναι ὑπὸ τῶν σουτοῦ, ὥστε διὰ τὴν ἄγαν αὐτῶν φιλοστοργίαν αἰεὶ μόνος ἀπολείπεσθαι ἐν ταῖς νόσοις; ἢ τούτου γ' ἕνεκα μᾶλλον ἂν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, εἰ δυνατόν ἦν, φιλοστοργεῖσθαι ἠΰχου, ὥστ' ἀπολείπεσθαι ὑπ' αὐτῶν; εἰ δὲ ταῦτα, ὑπολείπεται μηδαμῶς ἔτι φιλόστοργον εἶναι τὸ πρραχθῆν.
- 27 Τί οὖν; οὐδὲν ἦν τὸ κινῆσάν σε, καὶ ἐξορμησάν πρὸς τὸ ἀφείναι τὸ παιδίον; καὶ πῶς οἶόν τε; ἀλλὰ τοιοῦτόν τι ἂν, οἶόν καὶ ἐν Ῥώμῃ τινὰ ἦν τὸ κινῶν, ὥστ' ἐγκαλύπτεσθαι, τοῦ ἵππου τρέχοντος ᾧ ἐσπουδάκει· ἔτα νικήσαντός ποτε παραλόγως, σπόγγων δεῆσαι αὐτῷ πρὸς τὸ ἀναληφθῆναι λεπτο-
- 28 ψυχῶντα. Τί οὖν τοῦτό ἐστι; Τὸ μὲν ἀκριβὲς οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ τυχόν. ἐκεῖνο δ' ἀπαρκεῖ πεισθῆναι, εἴπερ ὑγιὲς ἐστὶ τὸ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων λε-

Optaresne vero te sic a tuis diligi, ut ob vehementem eorum caritatem, semper solus in morbis ab eis relinquereris? aut hac quidem de causa potius ab inimicis diligi te, si fieri posset, optares, ut ab eis deferereris? Quod si hæc ita sunt, restat, ut factum istud tuum minime caritati sit consentaneum.

Quid ergo? nihilne fuit, quod te moverit impuleritque ad filiolum relinquentem? id fieri qui possit?

sed nimirum ejusmodi quidpiam fuit, quale id quod Romæ quemdam movit, ut sese penulâ involutus obtegeret, equo currente cui favebat: deinde, cum tandem præter opinionem vicisset; spongiis ei fuit opus, ut jam animâ & spiritu destitutus reficeretur. Quid igitur istud est? Adcurata quidem disquisitio non est hujus fortasse temporis: illud autem persuaderi fatis fuerit, si modo recta sunt quæ philosophi dicunt, hoc non

λεγόμενον, ὅτι οὐκ ἔχω που δεῖ ζητεῖν αὐτὸ, ἀλλ'
 ἐν κτὴ ταυτὸν ἔστιν ἐπὶ πάντων τὸ αἴτιον τοῦ
 ποιῆν τι ἡμᾶς ἢ μὴ ποιῆν, τοῦ λέγειν τινὰ ἢ μὴ
 λέγειν, τοῦ ἐπαίρεσθαι, ἢ συστέλλεσθαι, ἢ Φεύγειν
 τινὰ ἢ διαίκειν· τοῦθ' ὅπερ καὶ νῦν ἐμοὶ τε καὶ σοὶ 29
 γέγονεν αἴτιον, σοὶ μὲν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ, καὶ
 καθεῖσθαι νῦν ἀκούοντα· ἐμοὶ δὲ, τοῦ λέγειν ταῦτα.
 Τί δ' ἔστι τοῦτο; Ἐρεῖ γε ἄλλο, ἢ ὅτι ἔδοξεν 30
 ἡμῖν; Οὐδέν. Ἐν δ' ἄλλως ἡμῖν ἐφάνη, τί ἂν ἄλ- 31
 λο, ἢ τὸ δόξαν ἐπράττομεν; οὐκοῦν καὶ τῷ Ἀχιλ- 31
 λει τοῦτο αἴτιον τοῦ πενθεῖν, οὐχ ὁ τοῦ Πατρό-
 κλου θάνατος· ἄλλος γάρ τις οὐ πάσχει ταῦτα τοῦ
 ἐταίρου ἀποθανόντος· ἀλλ' ὅτι ἔδοξεν αὐτῷ. καὶ 32
 σοὶ τότε τοῦ Φεύγειν, τοῦτο αὐτὸ, ὅτι ἔδοξε σοὶ·
 καὶ πάλιν, ἐὰν μείνης, ὅτι ἔδοξε σοὶ, καὶ νῦν ἐν
 Ῥώμῃ ἀνέρχη, ὅτι δοκεῖ σοὶ· καὶ μεταδόξη, οὐκ
 ἂν ἀπελεύση. καὶ ἀπλῶς οὔτε θάνατος, οὔτε Φυγὴ, 33

E 3

οὔτε

non extra alicubi quaerend-
 dum; sed unam & eandem
 esse in omnibus rebus caus-
 sam, cur aliquid faciamus,
 aut non faciamus; cur ali-
 quid dicamus, aut non di-
 camus; cur efferamur aut
 contrahamur; cur fugia-
 mus aliquid, aut persequa-
 mur: eam ipsam scilicet,
 quæ nunc & mihi & tibi
 causa fuit; tibi, ut me
 convenires, ac sedens nunc
 audires; mihi, ut hæc dif-
 fererem. Ea verò quæ est?
 alia-ne, nisi quod ita no-
 bis visum est? Non alia.
 Quod si aliter nobis fuisset

visum; quid aliud, nisi id
 quod visum esset, egisse-
 mus? Proinde & Achilli
 hæc lugendi causa fuit;
 non mors Patrocli, (nam-
 que alius, amio mortuo,
 non ita se gerit) sed quia ei
 ita visum fuit: et tibi tunc
 fugiendi hæc eadem causa
 fuit, quia tibi sic visum
 erat; & rursus, si manse-
 ris, quia tibi sic visum fue-
 rit, manebis: & nunc Ro-
 mam proficisceris, quia tibi
 videtur; quod si aliter vi-
 deretur, non esses abitu-
 rus. Denique omnino, nec
 mors, nec exilium, nec
 dolor,

οὔτε πόνος, οὔτε ἄλλο τι τῶν τοιούτων, αἰτίον ἐστὶ τοῦ πράττειν τι, ἢ μὴ πράττειν ἡμᾶς· ἀλλ' ὑπολήψεις καὶ δόγματα.

- 34 Τοῦτό σε πείθω, ἢ οὐχί; Πείθεις, ἔφη. Οἷα δὲ τὰ αἴτια ἐφ' ἑκάστου, τοιαῦτα καὶ τὰ ἀποτελούμενα.
- 35 οὐκοῦν ὅταν μὴ ὀρθῶς τι πράτταμεν, ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας οὐδὲν ἄλλο αἰτιασόμεθα, ἢ τὸ δόγμα ἀφ' οὗ αὐτὸ ἐπράξαμεν· καὶ κείνο ἐξαίρειν καὶ ἐκτέμνειν πειρασόμεθα μᾶλλον, ἢ τὰ φύματα καὶ τὰ
- 36 ἀποστήματα ἐκ τοῦ σώματος. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ὀρθῶς πραττομένων ταῦτόν τούτο αἴτιον ἀπο-
- 37 φανοῦμεν. καὶ οὐτ' οἰκέτην ἔτι αἰτιασόμεθα, οὔτε γέιτονα, οὔτε γυναῖκα, οὔτε τέκνα, ὡς αἰτιά τινων κακῶν ἡμῶν γινόμενα· πεπεισμένοι, ὅτι, εἰ μὴ ἡμῖν δόξα τοιαῦτά τινα εἶναι, οὐ πράττομεν τὰ ἀκλόουθα· τοῦ δόξαι δέ, ἢ μὴ δόξαι, ἡμεῖς κύριοι,
- καὶ

dolor, neque aliud hujusmodi quidquam in causa est, cur aliquid faciamus, aut non faciamus; sed animi iudicia, atque decreta.

Hoc tibi persuadeo, an non? Persuades, inquit. Quales ergo cujusque rei sunt causae, tales etiam consequuntur effectus. Cum igitur aliquid perperam egerimus, ab hoc inde die non aliud quidquam culpabimus, nisi decretum ex quo id fecimus: atque illud ut ex animo eximamus rescemusque, magis elaborabimus, quam ut ta-

bera & abscessus e corpore. Eodem vero modo etiam recte factorum eandem istam statuemus causam. Iamque porro neque famulum, neque vicinum, neque uxorem, neque liberos accusabimus, tamquam qui aliquorum nobis malorum quorundam causae fuerint; cum persuasum habeamus, nisi nobiscum statuerimus tales esse res, non facturos nos ea quae sunt ei iudicio consentanea; ut autem ita statuamus, aut non statuamus, id in nobis esse situm, non in rerum externarum potestate.

καὶ οὐ τὰ ἐντός. Οὕτως, ἔφη. Ἀπὸ τῆς σήμε- 38
 ρον τοίνυν ἡμέρας, οὐδὲν ἄλλο ἐπισκοπήσομεν,
 οὐδὲ ἐξετάσομεν ποῖόν τι ἐστίν, ἢ πῶς ἔχει, οὔτε
 τὸν ἀγρὸν, οὔτε τὰ ἀνδράποδα, οὔτε τοὺς ἵππους
 ἢ κύναις, ἀλλὰ τὰ δόγματα. Εὐχομαι, ἔφη.
 Ὅραῖς οὖν, ὅτι σχολαστικόν σε δεῖ γενέσθαι· τοῦτο 39
 τὸ ζῶον, οὗ πάντας καταγελαῶσιν· ἔσπερ ἄρα θε-
 λεις ἐπίσκηψιν τῶν σεαυτοῦ δογμάτων ποιέσθαι.
 τοῦτο δ' ὅτι μιᾶς ὥρας ἢ ἡμέρας οὐκ ἔστιν, ἐπι- 40
 νοεῖς καὶ αὐτές.

Κ Ε Φ. ιβ'.

Π ε ρ ι Ε ὑ α ρ ε σ τ ῆ σ ε α ς.

Περὶ Θεῶν οἱ μὲν τινὲς εἰσιν οἱ λέγοντες μηδ' εἶ-
 ναι τὸ θεῖον· οἱ δ', εἶναι μὲν, ἀργὸν δὲ καὶ αἰμε-
 λές, καὶ μὴ προκοεῖν μηδενός· τρίτοι δ', οἱ καὶ 2

Ε 4

εἶναι

state. Ita; inquit. Igitur
 Inde ab hoc die nihil aliud
 considerabimus aut inqui-
 remus quale sit, aut quo-
 modo sese habeat; non
 agrum, non servitia, non
 equos, aut canes; nihil
 nisi animi nostri decreta.
 Opto equidem, inquit. Vi-

des ergo, scholasticum
 oportere te fieri; (id scilicet
 animal, quod deridetur
 ab omnibus;) si qui-
 dem volueris examen tuo-
 rum decretorum instituire.
 Hoc vero non unius horæ
 aut diei negotium esse, tu
 ipse intelligis.

C A P. XII.

D e Æ q u i t a t e a n i m i .

Ad Deos quod adinet,
 sunt qui dicant, non esse
 omnino Numen divinum:

alii, esse quidem, sed iners
 & negligens, nullique rei
 providere: tertii, qui &
 esse

εἶναι καὶ προναεῖν, ἀλλὰ τῶν μεγάλων καὶ οὐρα-
νίων, τῶν δ' ἐπὶ γῆς μηδενός· τέταρτοι δὲ, καὶ
τῶν ἐπὶ γῆς καὶ τῶν οὐρανίων, εἰς κοινὸν δὲ μόνον,
3 καὶ οὐχὶ δὲ κατ' ἰδίαν ἐκάστου· πέμπτοι δ', ὧν
ἦν καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Σωκράτης, οἱ λέγοντες, ὅτι,
Οὐδέ σε λήθω κινύμενος.

4 Πολὺ πρότερον οὖν ἀναγκαῖόν ἐστι, περὶ ἐκά-
στου τούτων ἐπεσκεῖσθαι, πότερα ὑγιῶς ἢ οὐχ
5 ὑγιῶς λεγόμενον ἐστίν; εἰ γὰρ μὴ εἰσι Θεοὶ, πῶς
ἐστι τέλος, ἔπεσθαι Θεοῖς; εἰ δὲ εἰσὶ μὲν, μηδε-
νός δ' ἐπιμελούμενοι· καὶ οὕτω πῶς ὑγιῆς ἔσται;
6 ἀλλὰ δὴ, καὶ ὄντων, καὶ ἐπιμελουμένων, εἰ μηδε-
μία διάδοσις εἰς ἀνθρώπους ἐστὶν ἐξ αὐτῶν, καὶ κἄν
Δία γε καὶ εἰς ἐμέ· πῶς ἔτι καὶ οὕτως ὑγιῆς
7 ἐστι; Πάντα οὖν ταῦτα ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἐπε-
σκεμμένος, τὴν αὐτοῦ γνώμην ὑποτέταχε τῶν
διοικούντι τὰ ὅλα· καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ πολῖ-
ται

esse dicant, & providere, sed majoribus rebus & cœlestibus, terrestrium autem nulli: quarti, & terrestribus & cœlestibus; sed in commune duntaxat, non autem singulis privatim: quinti, quorum in numero fuere & Ulysses & Socrates, dicentes: *Neque te laqueo, quum morior.*

Longe itaque ante omnia necessarium est, de hisce singulis considerare, recte an secus dicantur. Nam si Dii non sunt; qui potest

esse finis, sequi Deos? Sin sunt, nullius vero rei curam gerunt; etiam sic quo pacto verum erit, finem istum statuere? Quod si vero & sunt, & curam gerunt, neque tamen hominibus, neque adeo mihi profecto, quidquam imperiunt; quo pacto jam vel sic verum fuerit? His igitur omnibus consideratis, vir bonus probusque suum ipsius animum rerum universarum Administratori submittit; quemadmodum boni cives legi civitatis. Qui

ται τῷ νόμῳ τῆς πόλεως. ὁ δὲ παιδευόμενος, 8
 ταύτην ὀφείλει τὴν ἐπιβολὴν ἔχων ἔλθειν ἐπὶ τὸ
 παιδεύεσθαι· πῶς ἂν ἐποίμην ἐγὼ ἐν παντὶ τοῖς
 Θεοῖς; καὶ πῶς ἂν εὐαρεστοίην τῇ θεῖα διοική-
 σει; καὶ πῶς ἂν γενοίμην ἐλεύθερος; Ἐλεύθερος 9
 γὰρ ἐστίν, ᾧ γίνεται πάντα κατὰ προαίρεσιν,
 καὶ ἐν οὐδὲις δύναται κωλύσαι. Τί οὖν; ἀπόνοιά 10
 ἐστίν ἡ ἐλευθερία; Μὴ γένοιτο. μανία γὰρ καὶ
 ἐλευθερία εἰς ταῦτόν οὐκ ἔρχεται. Ἄλλ' ἐγὼ θέ- 11
 λω πᾶν τὸ δοκοῦν μοι ἀποβαίνειν, καὶ ὅπως οὖν
 δοκῇ. Μαινόμενος εἶ, παραφρονεῖς. οὐκ εἶδαις, ὅτι 12
 καλὸν ἡ ἐλευθερία ἐστὶ, καὶ ἀξιόλογον; τὸ δ'
 ὡς ἔτυχέ με βούλεσθαι τὰ ὡς ἔτυχε δόξαντας
 γίνεσθαι, τοῦτο κινδυνεύει οὐ μόνον οὐκ εἶναι κα-
 λόν, ἀλλὰ καὶ πάντων αἰσχιστόν εἶναι. Πῶς 13
 γὰρ ἐπὶ γραμματικῶν ποιῶμεν; βούλομαι γρά-
 φειν ὡς θέλω τὸ Δίωνος ὄνομα; Οὐ· ἀλλὰ δι-
 Ε 5 δάσκο-

Qui vero eruditur, cum
 hoc animi proposito adce-
 dat oportet ad institutio-
 nem: Quo pacto ego in
 omnibus rebus Deos fe-
 quar? & quo pacto in divi-
 nâ administratione acquie-
 scam? & quo pacto liber
 fiam? Nam liber est, cui
 ex voluntate suâ fiunt om-
 nia, & quem nemo prohibe-
 re possit. Quid ergo?
 vefania - ne est libertas?
 Absit: neque enim infania
 & libertas eâdem moran-
 tur in sede. At ego, (in-
 quis) quidquid mihi visum

fuerit, id volo evenire,
 quacumque tandem ratione
 id mihi ita fuerit visum.
 Insanus es, deliras. An
 nescis, honestam rem &
 præclaram esse libertatem?
 Temere autem me velle,
 ut eveniant quæ mihi teme-
 re visa fuerint; id, vide,
 ne non modo honestam
 non fit, verum etiam om-
 nium fit turpissimum. Quo-
 modo enim in rebus gram-
 maticis agimus? Volo, ut
 libet mihi, nomen Dionis
 scribere? Non; sed disco
 velle, ut scribi oportet.

Quid

- δάσκομαι θέλει, ὡς δεῖ γράφεσθαι. Τί ἐπὶ μου
 14 σκῶν; Ὡσαύτως. Τί ἐν τῷ καθόλου, ἔκου τέχ-
 νη τις ἢ ἐπιστήμη ἐστίν; εἰ δὲ μὴ, οὐδενὸς ἦν
 αἴξιον τὸ ἐκίστάσθαι τι, εἰ ταῖς ἐκάστων βουλή-
 15 σεσι προσημέροτο. Ἐνταῦθα οὖν μόνον, ἐπὶ τοῦ
 μεγίστου καὶ κυριωτάτου, τῆς ἐλευθερίας, ὡς ἔτυ-
 χεν ἐφεῖταί μοι θέλει; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ τὸ παι-
 δεύεσθαι, τοῦτ' ἐστὶ, μαινθάνειν ἕκαστα οὕτω θέ-
 λει, ὡς γίνεται. πῶς δὲ γίνεται; ὡς διέταξεν αὐ-
 16 τὰ ὁ διατάσων. Διέταξε δὲ, θέρος εἶναι καὶ χει-
 μῶνα, καὶ φορὰν καὶ ἀφορίαν, καὶ ἀρετὴν καὶ κα-
 κίαν, καὶ πάσας τὰς τοικύτας ἐναντιότητας,
 ὑπὲρ συμφωνίας τῶν ὅλων· ἡμῶν τ' ἐκάστῳ σῶμα,
 καὶ μέρη τοῦ σώματος, καὶ κτῆσιν, καὶ κοινωνοὺς
 ἔδωκε.
- 17 Ταύτης οὖν τῆς διατάξεως μεμνημένους, ἐρ-
 χεσθαι δεῖ ἐπὶ τὸ παιδεύεσθαι, οὐχ ἵνα ἀλλά-
 ζωμεν

Quid in Musicis? Eodem modo. Quid univérse in omnibus, quæ arte aliqua aut scientia continentur? (Eodem modo se res habet:) alioqui non esset operæ pretium scire quidquam, si cujusque voluntati res quæque adcommodaretur. Hic igitur solum, in re maxima & præcipua, in Libertate, mihi permiffum est temere velle? Nequaquam: sed erudiri; id est, discere ita velle omnia, uti fiunt. Quomodo autem fiunt? Ut ea

disposuit is qui disposuit. Sic autem disposuit, ut æstas esset & hyems, ut fertilitas & sterilitas, ut virtus & vitium, & omnes id genus contrarietates, propter Totius concen- tum: & nostrum unicuique corpus, & partes corpo- ris, & possessionem, & so- cios dedit.

Hujus igitur dispositionis memores, ad institutionem sic accedere debemus, non ut rerum naturam muta- mus; (id quod nobis neque

ζῶμεν τὰς ὑποθέσεις· οὕτε γὰρ δίδεται ἡμῶν, οὐτ'
 ἄμενον· ἀλλ' ἵνα, οὕτως ἐχόντων τῶν περὶ ἡμᾶς ὡς
 ἔχει καὶ πέφυκεν, αὐτοὶ τὴν γνώμην τὴν αὐτῶν
 συνηρισμένην τοῖς γινομένοις ἔχωμεν. Τί γάρ; 18
 ἐνδέχεται φυγεῖν ἀνθρώπους; καὶ πῶς οἶόν τε;
 Ἀλλὰ σικόντας αὐτοῖς, ἐκείνους ἀλλάξαι; καὶ τίς
 ἡμῶν δίδωσι; Τί οὖν ἀπολείπεται; ἢ τίς εὕρισκε- 19
 ται μηχανὴ πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῶν; Τοιαύτη, δι'
 ἧς ἐκεῖνοι μὲν ποιήσουσι τὰ φαινόμενα αὐτοῖς,
 ἡμεῖς δ' οὐδὲν ἤττον κατὰ φύσιν ἔχομεν; Σὺ δ' ἀτα- 20
 λαίπωρος εἶ, καὶ δυσάρεστος. καὶ μὲν μόνος ἦς,
 ἐρημίαν καλεῖς τοῦτο· ἀν δὲ μετὰ ἀνθρώπων, ἐπι-
 βούλους λέγεις, καὶ ληστὰς· μέμψη δὲ καὶ γο-
 νεῖς τοὺς σεαυτοῦ, καὶ τέκνα, καὶ ἀδελφοὺς, καὶ
 γείτονας. ἔδες δὲ, μόνον μένοντα, ἡσυχίαν καλεῖν 21
 αὐτὸ, καὶ ἐλευθερίαν, καὶ ὅμοιον τοῖς θεοῖς ἡγεῖ-
 σθαι σαυτὸν· μετὰ πολλῶν δ' ἄντα, μὴ ὄχλον
 καλεῖν,

conceditur, neque expe-
 dit;) sed ut, quum ita sint
 res nostræ ut sunt, & ut
 fert earum natura, nos ipsi
 animum nostrum iis quæ
 fiunt adcommodatum ha-
 beamus. Quid enim? li-
 cetne fugere homines? id
 fieri qui potest? An vero
 eorum cum utamur consue-
 tudine, eos immutare li-
 cet? & quis id nobis lar-
 gitur? Quid ergo relin-
 quitur? aut quænam ars
 reperitur vivendi cum ho-
 minibus? Ea, ut illos qui-
 dem agere patiamur quæ

ipsis videntur, nos vero
 nihilo minus sic sumus ad-
 fecti, ut natura postulat?
 Tu vero delicatus es &
 morosus: nam, cum solus
 es, desertum id appellas;
 cum vero inter homines,
 infidiatores eos dicis, &
 latrones: atque etiam pa-
 rentes tuos incusas, & li-
 beros, & fratres, & vici-
 nos. Oportebat autem te,
 cum solus esses, id quie-
 tem nominare, & liberta-
 tem, & Diis similem te
 putare: cum inter multos
 versaris, non turbam voca-
 re,

καλεῖν, μηδὲ Θόρυβον, μηδ' ἀηδῖαν, ἀλλ' ἐορτήν
καὶ πανηγυρίν· καὶ οὕτω πάντα εὐαρέστως δέχε-
22 σθαι. Τίς οὖν ἢ κόλασις τοῖς οὐ προσδεχομένοις;
τὸ οὕτως ἔχεν ὡς ἔχουσι. Δυσαρρεστῆ τις τῷ
μόνος εἶναι; ἔστω ἐν ἔρημίᾳ, δυσαρρεστῆ τις τοῖς
γοναῦσιν; ἔστω κακὸς υἱὸς, καὶ πενθεῖτω, δυσαρ-
23 στεῖ τοῖς τέκνοις; ἔστω κακὸς πατήρ. - - Βάλλε
αὐτὸν εἰς Φυλακὴν. - - Ποίαν Φυλακὴν; Ὅπου
νῦν ἐστίν. ἄκων γάρ ἐστιν. ὅπου δὲ τις ἄκων
ἐστίν, ἐκεῖνο Φυλακὴ αὐτῷ ἐστίν. καθὼ καὶ Σω-
24 κράτης οὐκ ἦν ἐν Φυλακῇ, ἐκὼν γάρ ἦν. - - Σκέλος
οὖν μοι γενέσθαι πεπηρωμένον; - - Ἄνδράποδον,
εἶτα δι' ἐν σκελύδριον τῷ Κόσμῳ ἐγκαλεῖς; οὐκ
ἐπιδώσεις αὐτὸ τοῖς ὄλοις; οὐκ ἀποστήσει; οὐ χαί-
25 ρων παραχωρήσεις τῷ δεδωκότι; ἀγανακτήσεις δὲ,
καὶ δυσαρρεστήσεις τοῖς ὑπὸ τοῦ Διὸς διατεταγ-
μένοις, ἃ ἐκεῖνος μετὰ τῶν Μοιρῶν, παρουσῶν καὶ
ἐπικλα-

re, aut tumultum, aut mo-
lestiam; sed festum, & ce-
lebritatem: omniaque sic
placide admittere. Quæ
igitur pœna est eorum, qui
non ita res accipiunt? Hæc,
ut eo statu sint, quo sunt.
Ægre fert quispiam, esse
solus? sit in deserto! Ægre
fert suos parentes? sit ma-
lus filius, & lugeat! Ægre
fert liberos? sit malus pa-
ter! — — Conjice eum
in custodiam! — — Quam
custodiam? Eam, ubi nunc
est: invitus enim est; ubi

autem aliquis invitus est,
is ei locus est custodia: qua
ratione & Socrates in cu-
stodia non fuit, ultro enim
fuit. — — Mene igitur pe-
de esse claudum! — —
Mancipium, itane ob unum
pedunculum accusas Mun-
dum? non eum trades uni-
versitati rerum? non mis-
sum facies? non lætus per-
mittes ei qui dedit? An
potius indignaberis, &
ægre feres quæ sunt a Jove
constituta, quæ ille cum
Parsis, ortui tui præsentibus

ἐκκλωθουσῶν σου τὴν γένεσιν, ὤρισε καὶ διέτα-
 ξεν; Οὐκ αἴσθα, ἠλίκον μέρος πρὸς τὰ ὅλα; τοῦ- 26
 το δὲ κατὰ τὸ σῶμα ὡς κατὰ γε τὸν λόγον
 οὐδὲ χείρων τῶν Θεῶν, οὐδὲ μικρότερος· λόγου
 γὰρ μέγεθος οὐ μήκει, οὐδ' ὕψει κρίνεται, ἀλλὰ
 δόγμασιν.

Οὐ θέλεις οὖν καθ' αἴ ἴσος εἶ τοῖς Θεοῖς, 27
 ἐπεὶ που τίθεσθαι τὸ ἀγαθόν; Τάλας ἐγώ, τὸν 28
 πατέρα ἔχω τοιοῦτον, καὶ τὴν μητέρα. Τί οὖν;
 εἰδίδότο σοι προσελθόντι ἐκλέξασθαι, καὶ εἰπεῖν·
 Ὁ δεῖνα τῇ δεῖνι συνελθέτω τῆδε τῇ ὥρᾳ, ἵνα
 ἐγὼ γένωμαι; Οὐκ εἰδίδότο. ἀλλ' ἔδει προῦ- 29
 ποστῆναί σου τοὺς γονεῖς, εἴτε οὕτω γεννηθῆ-
 ναί σε. ἐκ ποίων τινῶν; ἐκ τοιούτων, ὅποιοι ἦ-
 σαν. Τί οὖν; τοιούτων αὐτῶν ὄντων, οὐδεμίαι 30
 σοι δίδεται μηχανή; εἴτ' εἰ μὲν τὴν ὀρατικὴν δύ-
 ναμιν ἠγνόεις πρὸς τί κέκτησαι, δυστυχῆς ἂν ἦς
 καὶ

bus & fufum volventibus,
 definiit ac difpofuit? Non
 intelligis, quantula pars
 fis, collatus cum univerfis?
 nempe quod ad corpus ad-
 tintet; nam quod ad men-
 tem, ne Diis quidem im-
 mortalibus es deterior, aut
 minor: mentis enim ma-
 gnitudo non proceritate aut
 altitudine judicatur, fed
 decretis.

Nonne ergo in ea parte
 bonum tuum collocare ve-
 lis, quâ Diis es fimilis?
 Me miserum: patrem habeo

talem, & matrem! Quid
 ergo? in vitam progredi-
 enti tibi potestasne dabatur
 eligendi, dicendique: Iste
 cum ista congregiatur hac
 hora, ut ego nascar? Non
 dabatur: sed prius exstitisse
 parentes tuos oportebat,
 ac tum demum te nasci.
 E qualibus? E talibus,
 quales erant. Quid ergo?
 cum tales ipsi sint, nullum-
 ne tibi præsidium relinqui-
 tur? Si videndi facultatem,
 cujus rei grâtiâ haberes,
 ignorares; miser esses, &
 infe-

γης ὑπερεχούση, εὐθύς τύραννον καταστήσεις σιαυ-
 τόν; οὐ μεμνήση τις εἶ, καὶ τίνων ἀρχαίς; ὅτι συγ-
 γενῶν, ὅτι ἀδελφῶν φύσει, ὅτι τοῦ Διὸς ἀπογόνων;
 5 Ἄλλ' ὠνήν αὐτῶν ἔχω, ἐκεῖνοι δ' ἐμοῦ οὐκ ἔχου-
 σιν. Ὁραῖς ποῦ βλέπεις; ὅτι εἰς τὴν γῆν, ὅτι εἰς
 τὸ βάραθρον, ὅτι εἰς τοὺς θαλασπῶρους ταύτους
 νόμους τοὺς τῶν νεκρῶν; εἰς δὲ τοὺς τῶν Θεῶν οὐ
 βλέπεις.

Κ Ε Φ. ιδ΄.

ἽΟτι πάντα ἐφορᾷ τὰ Θεῶν.

Πυθόμενου δὲ τινος, πῶς ἂν τις πεισθῆι, ὅτι
 ἕκαστον τῶν ὑπ' αὐτοῦ πραττομένων ἐφορᾶται
 2 ὑπὸ τοῦ Θεοῦ; Οὐ δοκεῖ σοι, ἔφη, ἠνώσθαι
 τὰ πάντα; Δοκεῖ, ἔφη. Τί δὲ; συμπαθεῖν
 τὰ ἐπίγεια τοῖς οὐρανίοις οὐ δοκεῖ σοι; Δοκεῖ,
 ἔφη.

tim tyrannum te consti- tues? non recordaberis qui sis, & quibus imperes? nempe cognatis, fratribus naturâ; a Jove oriundis. Atqui ego illos mercatus sum; illi me non sunt mer-	cati. Videsne quid spectes? nonne terram? nonne ba- rathrum? nonne miseras istas mortuorum leges? Deorum autem leges non respicis.
--	---

C A P. XIV.

Divinum numen cuncta intueti.

P ercontante vero quodam, quo pacto quis persuaderi possit, singula sua facta a Deo conspici? Nonne vi- dentur tibi, inquit, uno connexu inter se cohærere	omnia? Videntur, inquit. Quid vero? nonne cogna- tio quædam & consensus aliquis intercedere tibi vi- detur inter res terrestres atque cœlestes? Videtur, in-
--	--

ἔφη. Πόθεν γὰρ οὕτω τεταγμένως, καιδέπτε 3
 ἐκ προστάγματος τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἐκείνος εἴπῃ τοῖς
 φυτοῖς ἀνθεῖν, ἀνθεῖ; ὅταν εἴπῃ βλαστάνειν, βλα-
 στάνει; ὅταν ἐκφέρειν τὸν καρπὸν, ἐκφέρει; ὅταν
 πεπαίνειν, πεπαίνει; ὅταν πάλιν ἀποβαίλλειν, ἀπο-
 βάλλει; καὶ φυλλοφόειν, φυλλοφόει; καὶ αὐτὰ εἰς
 αὐτὰ συνειλούμενα ἐφ' ἡσυχίας μένειν καὶ ἀναπαύε-
 σθαι, μένει καὶ ἀναπαύεται; πόθεν δὲ πρὸς τὴν αἴ- 4
 ζησιν καὶ μείωσιν τῆς σελήνης, καὶ τὴν τοῦ ἡλίου πρὸς-
 ὄδον καὶ ἄφοδον, τοσαύτη παραλλαγή καὶ ἐπὶ τῇ
 ἐναντικα μεταβολῇ τῶν ἐργείων θεωρεῖται; Ἄλ- 5
 λά τὰ φυτὰ μὲν, καὶ τὰ ἡμέτερα σώματα οὗ-
 τως ἐνδέδεται τοῖς Ὁλοῖς, καὶ συμπέπονθεν· αἱ ψυ-
 χαὶ δ' αἱ ἡμέτεραι οὐ πολὺ πλέον; ἀλλ' αἱ ψυ- 6
 χαὶ μὲν οὕτως εἰσὶν ἐνδεδεμένα καὶ συναφεῖς τῷ
 Θεῷ, ὅτε αὐτοῦ μάλιστα οὔσαι καὶ ἀποσπάσμεται·
 οὐ πικρὸν δ' αὐτῶν κινήματος, ὅτε οἰκείου καὶ
 συμ-

inquit. Unde enim tam
 statis temporibus, tam-
 quam ex Dei mandato, cum
 plantas florere ille jubet,
 florent? cum germinare,
 germinant? cum fructum
 proferre, proferunt? cum
 maturefcere, maturefcunt?
 cum rursus abjicere fructus,
 abjiciunt? cum folia depo-
 nere, deponunt? cum ip-
 sas in se contractas sine
 ullo motu manere & re-
 quiescere, manent & re-
 quiescunt? Unde porro ad
 hanc incrementum & de-
 crementum, & ad solis no-

cessum recessumque, tanta
 alternatio, & in diversa
 mutatio rerum terrestrium
 œernitur? At quæ quidem
 e terra nascuntur, & nostra
 corpora Universo sunt de-
 vincta, & consensu quo-
 dam cum eo conjuncta?
 animi autem nostri non
 multo magis? At animi
 quidem nostri Deo ita de-
 vincti sunt & conjuncti, ut-
 pote qui sint particulæ ejus,
 ab illius natura quasi de-
 ceptæ? motus vero eo-
 rum omnes Deus non per-
 cipit, veluti suos sibi que

7 συμφοῦς, ὁ Θεὸς αἰσθάνεται; Ἀλλὰ σὺ μὲν
περὶ τῆς θείας διοικήσεως, καὶ περὶ ἐκάστου τῶν
θεῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ περὶ ἀνθρωπίνων πραγμά-
των ἐνθυμῆσθαι δύνασαι, καὶ ἅμα μὲν αἰσθη-
τικῶς ἀπὸ μυρίων πραγμάτων κινεῖσθαι, ἅμα δὲ
διανοητικῶς, ἅμα δὲ τοῖς μὲν συγκαταθετικῶς,
8 τοῖς δ' ἀνανευστικῶς, ἢ ἐφεκτικῶς· τύπους δὲ
ποσούτους ἀφ' οὗτω πολλῶν καὶ ποικίλων πραγ-
μάτων ἐν τῇ σουτοῦ ψυχῇ φυλάττεις, καὶ ἀπ'
αὐτῶν κινούμενος, εἰς ἐπινοίας ὁμοειδῆς ἐμπί-
πτεις τοῖς πρώτως τετυπωκόσι, τέχνας τ' ἄλ-
λας ἐπ' ἄλλαις, καὶ μνήμας ἀπὸ μυρίων πραγ-
9 μάτων διασώζεις· ὁ δὲ Θεὸς οὐχ οἷός τ' ἐστὶ πάν-
τα ἐφορᾶν, καὶ πᾶσι συμπαρεῖναι, καὶ ἀπὸ
10 πάντων τινὰ ἴσχειν διάδοσιν; Ἀλλὰ φωτίζειν
μὲν οἷός τε ἐστὶν ὁ ἥλιος τηλικούτου μέρος τοῦ Παν-
τός, ὀλίγον δὲ τὸ ἀφώτιστον ἀπολιπεῖν, ὅσον οἶ-
όν τ' ἐπέχεσθαι ὑπὸ σκιάς, ἢ ἡ γῆ ποιῆ· ὁ δὲ
καὶ

congenitos? At tu quidem
divinam administrationem,
singulasque res tam divinas
quam humanas animo con-
templari potes, simulque
ab innumerabilibus rebus
partim sensu, partim cogi-
tatione adfici; simul aliis
adfentiri, alia abnuere, in
aliis adfensum retinere; tot
porro formas rerum tam
multarum variarumque te-
cum in animo tuo custodis,
ab illisque pulsus in cogi-
tationes incidis rebus iis

conformes quæ primum
menti impressæ fuerint; ar-
tesque alias atque alias, &
infinitarum rerum memo-
riam conservas? Deus ve-
ro non potest simul omnia
intueri, & omnibus rebus
interesse, cum omnibus
aliquam habere communi-
cationem? At sol quidem
tantam Universi partem ra-
diis suis illustrare potest,
exiguam partem relinquens
lucis expertem, quantam
scilicet umbra terræ occu-
pat?

καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν πεποιηκώς καὶ περιάγων, μέ-
ρους ὄντ' αὐτοῦ μικρὸν ὡς πρὸς τὸ Ὄλον, οὗτος ὃ
οὐ δύναται πάντων αἰσθάνεσθαι;

Ἄλλ' ἐγὼ, φησὶν, οὐ δύναμαι πᾶσιν ἅμα 11
τούτοις παρακολουθεῖν. Τοῦτο δὲ σοι καὶ λέγε-
τις, ὅτι ἴσῃν ἔχεις δύναμιν τῷ Δεῖ; Ἄλλ' οὐν 12
οὐδὲν ἤττον καὶ ἐπίτροπον ἐκάστῳ παρέστησε,
τὸν ἐκάστου Δαίμονα, καὶ παρέδωκε Φυλάσ-
σειν αὐτὸν αὐτῷ, καὶ τοῦτον ἀκοίμητον καὶ ἀπα-
ραλόγιστον. Τίτι γὰρ ἄλλῳ κρείττονι καὶ ἐπι- 13
μελεστέρῳ Φύλακι παραδίδωκεν ἡμῶν ἕκαστον;
ὡσθ', ὅταν κλείσητε τὰς θύρας, καὶ σκότος ἐν-
δον ποιήσητε, μέμνησθε μηδέποτε λέγειν ὅτι
μὲνοι ἐστέ· οὐ γὰρ ἐστέ. ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐνδον 14
ἐστὶ, καὶ ὁ ὑμέτερος Δαίμων ἐστὶ· καὶ τίς τού-
τοις χρεῖα Φωτὸς εἰς τὸ βλέπειν τί ποιεῖτε;
Τούτῳ τῷ Θεῷ ἔδωκε καὶ ὑμᾶς ὀμνύειν ὄρκον, αἶον 15

F 2

οἱ

pat? qui vero ipsum fecit
solem, eundemque cir-
cumagit; (partem sane sui
ipsum exiguam, si cum uni-
versitate comparetur;) is
vero non potest cuncta per-
cipere!

At ego, inquit, hæc
omnia simul animo conse-
qui nequeo. Quis vero
istud tibi dicit, te parem
cum Jove habere faculta-
tem? Neque vero eo mi-
nus ille procuratorem etiam
unicuique addidit, Genium
cujusque suum, cui custo-

diendum quemque tradidit,
numquam dormienti illi,
& decipi nescio. Nam cui
alii præstantiori & diligen-
tiori custodi unumquemque
nostrum commisisset? Qua-
propter quum fores clausu-
ritis, & conclave tenebro-
sum effeceritis; cavete,
umquam dicatis vos esse so-
los; neque enim estis: sed
Deus intus est, & vester
Genius intus est. Et quid
his opus est lumine, ut vi-
deant quid faciatis? Huic
Deo etiam obstrictos vos simill

οὐ στρατιῶται τῷ Καίσαρι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τὴν
 μισθοφορίαν λαμβάνοντες, ὀμνύουσι πάντων προ-
 τιμήσειν τὴν τοῦ Καίσαρος σωτηρίαν· ὑμεῖς δὲ, οἱ
 τοσούτων καὶ τηλικούτων ἠξιωμένοι, οὐκ ὀμώσατε;
 16 ἢ ὀμώσαντες, οὐκ ἐμμενεῖτε; Καὶ τί ὀμώσατε; Μὴ
 ἀπειθήσειν μηδέποτε, μηδ' ἐγκαλέσειν, μηδὲ μέμ-
 ψασθαί τι τῶν ὑπ' ἐκείνου δεδομένων, μηδ' ἀκον-
 17 τες ποιήσειν τι ἢ πείσασθαι τῶν ἀναγκαίων. Ὁ-
 μοίός γε ὄρκος οὗτος ἐκείνῳ; ἐκεῖ μὲν ὀμνύουσιν,
 αὐτοῦ μὴ προτιμήσειν ἕτερον· ἐνταῦθα δ', αὐτοὺς
 ἀπράντων.

ΚΕΦ.

simili sacramento esse oportebat, quali milites Cæsari. Sed illi quidem, mercede conducti, jurant, salutem Cæsaris sibi rebus omnibus fore antiquiorem: vos autem, tot tantisque dignati rebus, non jurabitis? aut jurati, fidem non servabitis? Et quid jurabitis? Numquam vos non obtemperaturos; numquam incu-

faturus; numquam de eorum quoquam, quæ ab Illo data fuerint, conquesturos; numquam invitos quidquam, quod ferat necessitas, facturos vel toleraturos. Hocine illi simile est jurandum? Illic jurant, se neminem eo antiquiorem habituros; hîc, se neminem sibi met ipsis esse prælaturos.

CAP.

Κ Ε Θ. ιε΄.

Τί επαγγέλλεται Φιλοσοφία.

Συμβουλευομένου τινός, πῶς τὸν ἀδελφὸν πείσῃ, μηκέτι χαλεπῶς αὐτῷ ἔχεν· Οὐκ επαγγέλλεται, ἔφη, Φιλοσοφία τῶν ἐκτός τι περιποιήσεν τῷ ἀνθρώπῳ· εἰ δὲ μὴ, ἔξω τι τῆς ἰδίας ὕλης ἀνέξεται. αἷς γὰρ τέκτονος ὕλη, τὰ ξύλα· ἀνδριαντοποιοῦ, ὁ χαλκός· οὕτω τῆς περὶ βίον τέχνης ὕλη, ὁ βίος αὐτοῦ ἐκάστου. Τί οὖν ὁ τοῦ ἀδελφοῦ; Πάλιν τῆς αὐτοῦ ἐκείνου τέχνης ἐστὶ· πρὸς δὲ τὴν σὴν, τῶν ἐκτός ἐστίν, ἕμοιον ἀγρῶ, ἕμοιον ὑγείᾳ, ἕμοιον εὐδοξίᾳ. τούτων δ' οὐδὲν επαγγέλλεται Φιλοσοφία. Ἐν πάσῃ περιστάσει 4 τηρήσω τὸ ἡγεμονικὸν κατὰ φύσιν ἔχον. Τὸ τί-νος; Τὸ ἐκείνου, ἐν ᾧ εἰμί. Πῶς οὖν ἐπαιός μοι 5

F 3

μη

CAP. XV.

Quid profiteatur Philosophia.

Consilium petente nonne mine, quo pacto fratri persuaderet, ut similitatem erga se deponeret: Non hoc profiteatur, inquit, Philosophia, se quidquam exterarum rerum homini suppeditaturam; alioqui admitteret aliquid a materia sua alienum. Nam sicut fabri materia, ligna sunt; statuarii, æs: sic artis vitæ materia est, sua cujusque vita. Quid

ergo fratris vita? Ea rursus ad ejus ipsius artem pertinet; respectu vero tuæ artis, in rerum exterarum numero est, ut ager, ut fanitas, ut bona existimatio; quarum rerum nullam Philosophia pollicetur. Quovis in casu conservabo (ait illa) mentem naturæ congruentem. Cujus mentem? Illius, in quo sum. Quo pacto ergo consequar,

ne

μη ὀργίζηται; Φέρε μοι ἐκεῖνον, καί κείνω ἐρῶ. σοὶ δὲ περὶ τῆς ἐκείνου ὀργῆς οὐδὲν ἔχω λέγειν.

- 6 Εἰπόντος δὲ τοῦ συμβουλευομένου, ὅτι, Τοῦτο ζητῶ, πῶς ἂν, ἐκείνου καὶ μὴ διαλλασσομένου,
 7 κατὰ φύσιν ἔχοιμι; Οὐδὲν, ἔφη, τῶν μεγάλων ἄφνω γίνεται· ὅπου γε οὐδ' ὁ βότρυς, οὐδὲ σῦκον· ἂν μοι νῦν λέγῃς, ὅτι θέλω σῦκον· ἀποκρησαίμην σοι, ὅτι χρόνου δεῖ· ἄφες ἀνθήσῃ πρῶτον, ἔτα
 8 προβάλλῃ τὸν καρπὸν, ἔτα πεπανθῇ. Ἐῖτα συκῆς μὲν καρπὸς ἄφνω καὶ μιᾷ ὥρᾳ οὐ τελειοῦται· γνώμη δ' ἀνθρώπου καρπὸν θέλεις οὕτω δι' ὀλίγου καὶ εὐκόλως κτήσασθαι; μὴ δ' ἂν, ἐγὼ σοὶ λέγω, προσδόκα.

ΚΕΦ.

ne ille mihi irascatur? Ad-
 ducito mihi illum, & ei
 dicam: tibi autem de illius
 ira quod dicam, non ha-
 beo.

Ad hæc quum is, qui
 consilium petierat, dice-
 ret: Illud requiro, quo
 pacto, etiam si ille mihi
 non reconcilietur, ego na-
 turæ meæ statum tuear?
 Nihil, inquit, magnum sub-
 ito existit; nam ne uva

quidem, aut ficus. Si mi-
 hi nunc dicas, te velle fi-
 cum; respondebo, tempo-
 re esse opus: sine primum
 ut floreat, post fructum
 producāt, denique mature-
 scat. Ergo fici quidem fru-
 ctus subito unius horæ mo-
 mento non perficitur: ani-
 mi vero humani fructum
 adeo brevi, & facile compa-
 rare velis? Id vero, ego ti-
 bi dico, ne expectes!

CAP.

Κ Ε Φ. ιϛ'.

Π ε ρ ι Π ρ ο ν ο ί α ς.

Μὴ θαυμάζετε, εἰ τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις τὰ πρὸς τὸ σῶμα ἔτοιμα γέγονεν, οὐ μόνον τροφαὶ καὶ πόματα, ἀλλὰ καὶ κοῖται, καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι ὑποδημάτων, μὴ ὑποστρωμάτων, μὴ ἐσθῆτος· ἡμεῖς δὲ πάντων τούτων προσδεόμεθα. τὰ 2 γὰρ οὐκ αὐτῶν ἕνεκα, ἀλλὰ πρὸς ὑπηρεσίαν γεγονότα, οὐκ ἐλυσιτέλει προσδεόμενα ἄλλων πεποιημένα. ἐπεὶ, ὅρα οἶον ἦν, ἡμᾶς φροντίζειν μὴ 3 περὶ αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν προβάτων, καὶ τῶν ὄνων, πῶς ἐνδύσεται, καὶ πῶς ὑποδησεται, πῶς Φάγη, πῶς πίη. ἀλλ', ὥσπερ οἱ στρα- 4 τιῶται ἔτοιμοί εἰσι τῷ στρατηγῷ ὑποδεδεμένοι, ἐνδεδυμένοι, ὠπλισμένοι (εἰ δ' ἔδει περιερχόμενον τὸν χιλιάρχον ὑποδεῖν, ἢ ἐνδύσει τὰς χιλίους, δε-
F 4 νόν

C A P. XVI.

D e P r o v i d e n t i a.

Ne miremini, quod aliis animantibus ea, quæ ad corpus pertinent, parata sint, non cibus modo & potus, sed & cubilia; quod calceamentis non egeant, non stramentis, non veste; nos autem his omnibus indigemus. Quæ enim non sua causa, sed ad ministerium nataerant, ea non expediebat ita esse facta, ut aliis rebus indigerent. Nam il-

lud vide cujusmodi foret, si curam gerere nos oporteret, non modo nostrum ipsorum, sed ovium etiam, & asinorum, quomodo induendi essent, quomodo calceandi, quo pacto esuri, quo bibituri. At veluti milites parati adsunt imperatori, calceati, induti, armati: (nam si circumieuntem oporteret tribunalis suos millenarios calceare aut

- γὸν ἂν ἦν) οὕτω καὶ ἡ Φύσις πεποίηκε τὰ πρὸς
 ὑπηρεσίαν γεγυότα ἔτοιμα, παρεσκευασμένα, μη-
 5 δειμῶς ἐπιμελείας ἔτι προσδέομενα. οὕτως ἐν
 παιδίον μικρὸν καὶ βράβῳ ἐλαύνει τὰ πρέβαστα.
 6 Νῦν δ' ἡμεῖς ἀφέντες ἐπὶ τούτοις εὐχαριστέιν,
 ὅτι μὴ καὶ αὐτῶν τὴν ἴσην ἐπιμέλειαν ἐπιμε-
 7 λούμεθα, ἐφ' αὐτοῖς ἐγκαλοῦμεν τῷ Θεῷ. καὶ
 τσι, νῆ τὸν Δία καὶ τοὺς Θεοὺς, ἐν τῶν γεγυότων
 ἀπήκει πρὸς τὸ αἰσθέσθαι τῆς Προνοίας, τῷ γρ
 8 αἰδήμονι καὶ εὐχαρίστω. Καὶ μὴ μοι νῦν τὰ με-
 γάλα· αὐτὸ τοῦτο, τὸ ἐκ πῶας γάλα γενναῖσθαι,
 καὶ ἐκ γάλακτος τυρὸν, καὶ ἐκ δέρματος ἔρια.
 Τίς ἐστὶν ὁ πεποιηκὼς ταῦτα, ἢ ἐπινοηκὼς;
 Οὐδὲ εἰς, Φησὶν. Ὡς μεγάλης ἀναισχυντίας καὶ
 ἀναισθησίας.
 9 Ἄγε ἀφῶμεν τὰ ἔργα τῆς Φύσεως· τὰ πάρ-
 10 ἔργα αὐτῆς θεασώμεθα. Μὴ τι ἀχρηστότερον
 τριχῶν

aut induere, grave sane id
 esset;) ita Natura etiam,
 quæcumque ministerii caus-
 sã creatã sunt, expedita fe-
 cit, instructa, nullam am-
 plius curationem postulan-
 tia. Ita fit, ut unus par-
 vus puellus simplici virgã
 agat oves. Nunc vero nos,
 animantium causã gratias
 Deo agere negligentes,
 quod earum non par cura
 atque nostrã ipsorum no-
 bis est gerenda, nostrã
 causã eum accusamus. At-
 qui, per Iovem Deosque
 omnes, vel una res ex his,

quæ natura fiunt, satis ef-
 fet, verecundo quidem ho-
 mini & grato, ad Provi-
 dentiam intelligendam. Ne-
 que vero mihi magna nunc
 proferto: isthuc ipsum dun-
 taxat, quod ex herba læ
 nascitur, & e lacte caseus,
 e cute lana, Quis est, qui
 ista fecerit, aut excogita-
 rit? Nemo, inquit. O
 magnam impudentiam, &
 stuporem!

Age, omiffis operibus
 naturæ, ea quæ illis obiter
 accedunt, contemplemur.
 Numquid inutilia pilis,
 qui

τρεχῶν τῶν ἐπὶ γένειου; τί οὖν; οὐ συνεχρήσατο
 καὶ ταύταις ὡς μάλιστα προκόντως ἰδύνατο; οὐ
 δέκρινε δι' αὐτῶν τὸ ἄβρην καὶ τὸ θῆλυ; οὐκ 11
 εὐδὺς μακρόθεν κέκρωγεν ἡμῶν ἑκάστου ἢ φύσις,
 Ἄηρ εἶμι· οὕτω μοι προσέρχου, οὕτω μοι λάλας,
 ἄλλο μὴδὲν ζήτες· ἰδοὺ τὰ σύμβολα; Πάλιν ἐπὶ 12
 τῶν γυναικῶν, ὥσπερ ἐν τῇ Φωνῇ τι ἐγκατέμι-
 ξεν ἀπαιλώτερον, οὕτω καὶ τὰς τρίχας ἀφείλεν.
 Οὐ· ἀλλ' ἀδιάκριτον ἶδεν τὸ ζῶον ἀπολεσθῆναι,
 καὶ κηρύσσειν ἕκαστον ἡμῶν, ὅτι, Ἄηρ εἶμι.
 Πῶς δὲ οὐ καλὸν τὸ σύμβολον, καὶ εὐπρεπές, 13
 καὶ σεμανόν; πόσῳ κάλλιον τοῦ τῶν ἀλεκτρυό-
 νων λόφου; πόσῳ μεγαλοπρεπέστερον τῆς χαί-
 τῆς τῶν λέοντων; Διὰ τοῦτο ἶδεν σώζειν τὰ 14
 σύμβολα τοῦ Θεοῦ, ἶδεν αὐτὰ μὴ καταπρέσασθαι,
 μὴδὲ συγχέειν, ὅσον ἐφ' ἑαυτοῖς, τὰ γένη τὰ διη-
 ρημένα.

F 3

Ταῦτα

qui mento enascuntur? Quid ergo? nonne his etiam, quam convenientissime fieri poterat, usa est? nonne per eos marem & feminam discrevit? nonne statim eminens cujusque nostrum natura clamat: Vir sum; sic ad me accedito; sic colloquere mecum; nihil aliud require; ecce signa in promptu sunt! Rursum in mulieribus, quemadmodum mollius quiddam ipsi voci immiscuit, sic & pilos istos illis ademit. At,

non ita decuit? sed indiscretum fuit relinquendum animal, & proclamandum unicuique nostrum, se esse virum? Nonne vero signum hoc pulcrum est, & decorum, & honestum? quanto elegantius existit gallo- rum? quanto magnificentius jubá leonum? Itaque conservanda erant signa Dei, & nequaquam abjicienda; neque sexus, quantum in nobis quidem esset, confundendus, ab ipsa natura distinctus.

Num-

- 15 Ταῦτα μόνα ἐστὶν ἔργα ἐφ' ἡμῶν τῆς Προ-
νοίας; Καὶ τίς ἐξαρκεῖ λόγος ὁμοίως αὐτὰ ἐπαινε-
σαι, ἢ παραστήσαι; εἰ γὰρ νῦν εἶχομεν, ἀλλὰ
τι ἔδει ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, ἢ ὑμνεῖν
τὸ Θεῖον, καὶ εὐφημεῖν, καὶ ἐπεξέρχεσθαι τὰς
16 χάριτας; οὐκ ἔδει καὶ σκαύπτοντας, καὶ ἀρου-
τας, καὶ ἐσθιοντας, ἄδων τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν
17 Θεόν; Μέγας ὁ Θεός, ὅτι ἡμῖν παρέσχεν ὄργανα
τοικῦτα, δι' ὧν τὴν γῆν ἐργασάμεθα· μέγας ὁ
Θεός, ὅτι χεῖρας δέδωκεν, ὅτι κατάποσιν, ὅτι
κοιλίαν, ὅτι αὔξασθαι λεληθότως, ὅτι καθεύδοντας
18 ἀναπνεῖν. ταῦτα ἐφ' ἐκάστου ἐφωμνεῖν ἔδει, καὶ
τὸν μέγιστον καὶ θειότατον ὕμνον ἐφωμνεῖν, ὅτι
τὴν δύναμιν ἔδωκε τὴν παρακολουθητικὴν τού-
19 τοις, καὶ ὁδῶ χρηστικὴν. Τί οὖν; ἐπεὶ οἱ πολ-
λοὶ ἀπετετύφλωσθε, οὐκ ἔδει τινὰ εἶναι τὸν ταύ-
την

Numquid hæc sola sunt Providentiæ in nobis opera? At quâ oratione hæc satis aut laudari aut illustrari possunt? nam si sani essemus, quid nobis aliud agendum erat & publice & privatim, quam Numen divinum celebrandum & laudandum. & grates ei persolvendæ? Nonne inter fodiendum, inter arandum, inter edendum, hymnus hic cantandus erat Deo: Magnus est Deus, qui nobis instrumenta præbuit talia, quibus terram excolamus! magnus est Deus,

qui manus nobis dedit, qui deglutiendi vim, qui ventrem: qui ita nos fecit, ut sensim, ac veluti clam nobis ipsis, crescamus; ut dormientes respiremus. Hæc singulis in rebus cantanda erant, & hymnus maximus ac divinissimus resonandus, quod facultatem dederit hæc omnia mente adsequendi, ac certa quadam via ac ratione iis utendi. Quid ergo? cum vulgo omnes excæcati sitis, nonne oportebat esse aliquem qui hoc munere pro vobis fungeretur, & loco om-
nium

την ἐκπληροῦντας τὴν χάριαν, καὶ ὑπὲρ πάντων
 ἄδοντες τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν Θεόν; τί γὰρ ἄλ- 20
 λο δύναμαι γέρον χωλός, εἰ μὴ ὑμνεῖν τὸν Θεόν;
 εἰ γοῦν ἀηδῶν ἤμην, ἐποίουν τὰ τῆς ἀηδόνος· εἰ
 κύκνος, τὰ τοῦ κύκνου. νῦν δὲ λογικός εἰμι, ὑμνεῖν 21
 με δεῖ τὸν Θεόν· τοῦτό μου τὸ ἔργον ἐστὶ, ποιῶ
 αὐτό· οὐδ' ἐγκαταλείψω τὴν τάξιν ταύτην, ἐφ'
 ἕσον ἂν δίδωται· καὶ ὑμᾶς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ταύτην
 ἔδην παρακαλῶ.

Κ Ε Φ. 45.

Ἔστι ἀναγκαῖα τὰ Λογικά.

Ἐπειδὴ λόγος ἐστὶν ὁ διαρθρῶν καὶ ἐξεργαζό-
 μενος τὰ λογικά, ἔδει δ' αὐτὸν μὴ ἀδιάρθρω-
 τον εἶναι· ὑπὸ τίνος διαρθρωθῆ; δῆλον γὰρ, ὅτι 2
 ἢ ὑφ' αὐτοῦ, ἢ ὑπ' ἄλλου. ἦτοι οὖν λόγος ἐστὶ
 καί κε.

nium hymnum Deo caneret? quid enim aliud possum senex claudus, nisi celebrare Deum? Sane, si luscinia essem, lusciniæ officio fungerer; si olor, oloris: nunc rationis cum	particeps sim, Deus mihi celebrandus est; hoc meum munus est, hoc exsequor; neque stationem hanc deferam, quoad licuerit; & vos ad eundem hunc cantum exhortor.
--	---

C A P. XVII.

Logicam artem esse necessariam.

Quandoquidem Ratio est, & suis veluti articulis distincta reliqua omnia explicet, aut perficiatque; eamque ipsam a semetipsa, aut ab alio. Aut confusam esse non decet; igitur illud ipsum etiam a quonam illa explicabitur Ratio est, aut aliquid aliud Ratio.

καίκεϊνος, ἢ ἄλλο τι κρείσσον τοῦ λόγου· ὅπερ
 3 ἀδύνατον. εἰ δὲ λόγος, ἐκείνον πάλιν τίς διαρ-
 θρώσει; εἰ γὰρ αὐτὸς ἑαυτὸν, δύναται καὶ οὗ-
 4 το, καὶ ἀκατάληκτον. - - - Ναί· ἀλλ' ἐπέγεγε
 μᾶλλον θεραπεύειν καὶ τὰ ὅμοια. Θέλεις οὖν
 5 περὶ ἐκείνων ἀκούειν; ἄκουε. ἀλλ', ἂν μοι λέ-
 γης, ὅτι, οὐκ εἶδα πότερον ἀληθῶς ἢ ψευδῶς δια-
 λέγη, καὶν τι κατ' ἀμφίβολον φωνὴν εἶπω, καὶ
 λέγης μοι, διάστιζον, οὐκ ἔτι ἀνέξομαι σου,
 6 ἀλλ' ἐρῶ σοι, Ἄλλ' ἐπέγεγε μᾶλλον. Διὰ τοῦτο
 γὰρ οἶμαι προτάστουσι λογικὰ, καθάπερ τῆς
 μετρήσεως τοῦ σίτου προτάσσομεν τὴν τοῦ μέτρου
 7 ἐπίσκεψιν. ἂν δὲ μὴ διαλάβωμεν πρῶτον, τί
 ἐστι μόδιος, μηδὲ διαλάβωμεν πρῶτον, τί ἐστι
 ζυγὸς, πῶς ἔτι μετρησαί τι ἢ στηῆσαι δυνησόμε-
 8 θα; ἐνταῦθα οὖν, τὸ τῶν ἄλλων κριτήριον, καὶ
 δι' οὗ τὰλλα καταμανθάνεται, μὴ καταμαμαθη-
 κότες,

Ratione præstantius; id quod fieri nequit. Si vero Ratio, illam rursus quis explicabit? Nam si ipsa se; hæc etiam potest: si vero alterius egebimus, hoc est in infinitum progredi, & nusquam habere ubi confitas. — Immo vero, (*inquis*;) at istud magis est necessarium, sanare (*opinionēs, adpetitiones, adfectus*;) & id genus alia! Vis igitur illis de rebus audire? audi. Sed si dein mihi dixeris, nescire te, verene an falso

differam; & ubi quid ambigue dixerō, id si me distinguere jusseris; non amplius te feram, sed tibi dicam, hoc magis esse necessarium. Eam enim ob causam, puto, Logicam artem primo loco ponunt; quemadmodum mensuræ considerationem ante frumenti dimensionem collocamus. Nisi enim ante constituerimus, quid sit modius, quid sit libra; quo pacto jam metiri quidquam aut ponderare poterimus? Hæc igitur,

κότες, μηδ' ἠκριβωκότες, δυνασίμεθαί τι τῶν ἄλλων ἀκριβῶσαι καὶ καταμαθεῖν; καὶ πῶς οἶον τε; Ναί· ἀλλ' ὁ μόδιος ξύλον ἐστὶ, καὶ ἀκαρπὸν. Ὁ Ἄλλα μετρητικὸν εἶται. . . . Καὶ τὰ λε- 10 γικαὶ ἀκαρπία ἐστὶ. . . . Καὶ περὶ τούτου μὲν ὁ ψόμεθα. εἰ δ' οὖν καὶ τοῦτο δοίη τις, ἐκείνο ἀκαρκεῖ, ὅτι τῶν ἄλλων ἐστὶ διακριτικὰ καὶ ἐπισκεπτικὰ, καὶ, ὡς ἂν τις εἴποι, μετρητικὰ καὶ στατικὰ. Τίς λέγει ταῦτα; μόνος Χρύσιπ- 11 πος καὶ Ζήνων καὶ Κλεάνθης; Ἀντισθένης δ' οὐ 12 λέγει; καὶ τίς ἐστὶν ὁ γεγραφώς, ὅτι ἀρχὴ παιδεύσεως ἢ τῶν ὀνομάτων ἐπίσκεψις; Σωκράτης δ' εὐ λέγει; καὶ περὶ τίνος γράφει Ξενοφῶν, ὅτι ἤρχετο ἀπὸ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπισκέψεως, τί σημαίνει ἕκαστον;

Ἄρ' οὖν τοῦτό ἐστι τὸ μέγε καὶ τὸ θαυμα- 13 στὸν, νοῆσαι Χρύσιππον, ἢ ἐξηγήσασθαι; Καὶ τίς λέγει

igitur, nisi instrumentum, quo caetera judicamus & cognoscimus, didicerimus, & exquisite cognitum habuerimus; poterimusne quidquam caeterarum rerum indagare atque cognoscere? id vero fieri qui potest? Esto: at modius lignum est, & sterile. At eam tamen vim habens, ut ejus opera frumentum metiri queas. — Est & Logica sterilis. — De eo quidem mox videbimus: sed, ut hoc concesserim, tamen illud satis est, eam posse

alias res discernere & considerare, & ut ita dicam, metiri & ponderare. Quis ista dicit? solusne Chrysippus, Zeno & Cleanthes? Antisthenes non eadem dicit? Quis vero est qui scripsit, principium eruditionis esse vocabulorum considerationem? Annon Socrates hoc dicit? & quis est, de quo scribit Xenophon, auspiciatum eum esse a consideratione vocabulorum, quid quodque significaret?

An ergo hoc est magnum illud & admirabile, Chrysippum

μη ὀργίζηται; Φέρε μοι ἐκείνον, καὶ κείνω ἐρῶ. σοὶ δὲ περὶ τῆς ἐκείνου ὀργῆς οὐδὲν ἔχω λέγειν.

6 Εἰπόντος δὲ τοῦ συμβουλευομένου, ὅτι, Τοῦτο ζητῶ, πῶς ἂν, ἐκείνου καὶ μὴ διαλασσομένου,

7 κατὰ φύσιν ἔχοιμι; Οὐδὲν, ἔφη, τῶν μεγάλων ἄφνω γίνεται· ὅπου γε οὐδ' ὁ βότρυς, οὐδὲ σῦκον. ἂν μοι νῦν λέγῃς, ὅτι θέλω σῦκον ἀποκρῖνωμαί σοι, ὅτι χρόνου δεῖ· ἄφες ἀνδρῆσι πρῶτον, ἔτα

8 προβάλλῃ τὸν καρπὸν, ἔτα πεπανθῆ. Ἔτα συκῆς μὲν καρπὸς ἄφνω καὶ μιᾷ ὥρᾳ οὐ τελειοῦται· γνώμης δ' ἀνθρώπου καρπὸν θέλεις οὕτω δι' ὀλίγου καὶ εὐκόλως κτήσασθαι; μὴ δ' ἂν, ἐγὼ σοὶ λέγω, προσδόκα.

ΚΕΦ.

ne ille mihi irascatur? Ad-
ducito mihi illum, & ei
dicam: tibi autem de illius
ira quod dicam, non ha-
beo.

Ad hæc quum is, qui
consilium petierat, dice-
ret: Illud requiro, quo
facto, etiam si ille mihi
non reconcilietur, ego na-
turæ meæ statum tuear?
Nihil, inquit, magnum sub-
ito existit; nam ne uva

quidem, aut ficus. Si mi-
hi nunc dicas, te velle fi-
cum; respondebo, tempo-
re esse opus: sine primum
ut floreat, post fructum
producât, denique mature-
scat. Ergo fici quidem fru-
ctus subito unius horæ mo-
mento non perficitur: ani-
mi vero humani fructum
adeo brevi, & facile compa-
rare velis? Id vero, ego ti-
bi dico, ne expectes!

CAP.

Κ Ε Φ . ι γ ' .

Π ε ρ ῖ Π ρ ο ν ο ῖ α ς .

Μὴ θαυμάζετε, εἰ τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις τὰ πρὸς τὸ σῶμα ἔτοιμα γέγονεν, οὐ μόνον τροφαὶ καὶ πόματα, ἀλλὰ καὶ κοῖται, καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι ὑποδημάτων, μὴ ὑποστρωμάτων, μὴ ἐσθῆτος· ἡμεῖς δὲ πάντων τούτων προσδεόμεθα. τὰ 2 γὰρ οὐκ αὐτῶν ἕνεκα, ἀλλὰ πρὸς ὑπηρεσίαν γεγυγνότα, οὐκ ἐλευσιτέλει προσδεόμενα ἄλλων πεποιημένα. ἐπεὶ, ὅρα οἶον ἦν, ἡμᾶς φροντίζειν μὴ 3 περὶ αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν προβάτων, καὶ τῶν ὄνων, πῶς ἐνδύσῃται, καὶ πῶς ὑποδησῃται, πῶς φάγη, πῶς πίη. ἀλλ', ὡς περ οἱ στρα- 4 τιῶται ἔτοιμοί εἰσι τῷ στρατηγῷ ὑποδεδεμένοι, ἐνδεδυμένοι, ὠπλισμένοι (εἰ δ' ἔδει περιερχόμενον τὸν χιλιάρχον ὑποδεῖν, ἢ ἐνδύσειν τοὺς χιλίους, δε-
F 4 νόν

C A P . XVI

D e P r o v i d e n t i a .

Ne miremini, quod aliis animantibus ea, quæ ad corpus pertinent, parata sint, non cibus modo & potus, sed & cubilia; quod calceamentis non egeant, non stramentis, non veste; nos autem his omnibus indigemus. Quæ enim non sua causa, sed ad ministerium nata erant, ea non expediebat ita esse facta, ut aliis rebus indigerent. Nam il-

lud vide cujusmodi foret, si curam gerere nos oporteret, non modo nostrum ipsorum, sed ovium etiam, & afinorum, quomodo induendi essent, quomodo calceandi, quo pacto esuri, quo bibituri. At veluti milites parati adsunt imperatori, calceati, induti, armati: (nam si circumven- tem oporteret tribunum suos millenarios calceare
aut

γὸν ἂν ἦν) οὕτω καὶ ἡ Φύσις πεποίηκε τὰ πρὸς
 ὑπηρεσίαν γεγονότα ἔτοιμα, παρεσκευασμένα, μη-
 5 δειμιᾶς ἐπιμελείας ἔτι προσδεόμενα. οὕτως ἐν
 παιδίον μικρὸν καὶ βράβδω ἐλαύνει τὰ πρίβρατα.
 6 Νῦν δ' ἡμεῖς ἀφέντες ἐπὶ τούτοις εὐχαριστεῖν,
 ὅτι μὴ καὶ αὐτῶν τὴν ἴσην ἐπιμέλειαν ἐπιμε-
 7 λούμεθα, ἐφ' αὐτοῖς ἐγκαλοῦμεν τῷ Θεῷ. καί
 τσι, νῆ τὸν Δία καὶ τοὺς Θεοὺς, ἐν τῶν γεγονότων
 ἀπήρκει πρὸς τὸ αἰσθῆσθαι τῆς Προνοίας, τῷ γε
 8 αἰδήμονι καὶ εὐχαρίστῳ. Καὶ μὴ μοι νῦν τὰ με-
 γάλα· αὐτὸ τοῦτο, τὸ ἐκ πῶας γάλα γενναῖσθαι,
 καὶ ἐκ γάλακτος τυρὸν, καὶ ἐκ δέρματος ἔρια.
 Τίς ἐστὶν ὁ πεποιηκὼς ταῦτα, ἢ ἐπινενοηκὼς;
 Οὐδὲ εἰς, φησὶν. Ὡ μεγάλης ἀναισχυντίας καὶ
 ἀναισθησίας.

9 Ἄγε ἀφῶμεν τὰ ἔργα τῆς φύσεως· τὰ πάρ-
 10 ἔργα αὐτῆς θεασώμεθα. Μὴ τι ἀχρηστότερον
 τριχῶν

aut induere, grave sane id
 esset;) ita Natura etiam,
 quæcumque ministerii caus-
 sã creatã sunt, expedita fe-
 cit, instructa, nullam am-
 plius curationem postulan-
 tia. Ita fit, ut unus par-
 vus puellus simplici virgã
 agat oves. Nunc vero nos,
 animantium causã gratias
 Deo agere negligentes,
 quod earum non par cura
 atque nostrã ipsorum no-
 bis est gerenda, nostrã
 causã eum accusamus. At-
 qui, per Iovem Deosque
 omnes, vel una res ex his,

quæ natura fiunt, satis ef-
 fet, verecundo quidem ho-
 mini & grato, ad Provi-
 dentiam intelligendam. Ne-
 que vero mihi magna nunc
 proferto: isthuc ipsum dun-
 taxat, quod ex herba læ
 nascitur, & e lacte casens,
 e cute lana, Quis est, qui
 ista fecerit, aut excogita-
 rit? Nemo, inquit. O
 magnam impudentiam, &
 stuporem!

Age, omiffis operibus
 naturæ, ea quæ illis obiter
 accedunt, contemlemur.
 Numquid inutilius pilis,
 qui

τριχῶν τῶν ἐπὶ γενείου; τί οὖν; αὐ̄ συνεχρήσατο
 καὶ ταύταις ὡς μάλιστα πρεπόντως ἐδύνατο; οὐ
 δέκρινε δι' αὐτῶν τὸ ἄρξεν καὶ τὸ θῆλυ; οὐκ 11
 εὐδὺς μακρόθεν κέκρωγεν ἡμῶν ἑκάστου ἢ φύσις,
 Ἄνῃ εἶμι· οὕτω μοι προσέρχου, οὕτω μοι λάλες,
 ἄλλο μηδὲν ζήτες· ἴδου τὰ σύμβολα; Πάλιν ἐπὶ 12
 τῶν γυναικῶν, ὥσπερ ἐν τῇ φωνῇ τι ἐγκατέμι-
 ξεν ἀπαλώτερον, οὕτω καὶ τὰς τρίχας ἀφείλεν.
 Οὐ· ἀλλ' αἰδιάκριτον ἴδαι τὸ ζῶον ἀπολεσφθῆναι,
 καὶ, κηρύσσειν ἑκάστον ἡμῶν, ὅτι, Ἄνῃ εἶμι.
 Πῶς δὲ αὐ̄ καλὸν τὸ σύμβολον, καὶ εὐπρεπές, 13
 καὶ σεμνόν; πόσῳ κάλλιον τοῦ τῶν ἀλεκτηρό-
 νων λόφου; πόσῳ μεγαλοπρεπέστερον τῆς χαί-
 τῆς τῶν λέοντων; Διὰ τοῦτο ἴδαι σώζεν τὰ 14
 σύμβολα τοῦ Θεοῦ, ἴδαι αὐτὰ μὴ καταπράττεισθαι,
 μηδὲ συγχέειν, ὅσον ἐφ' ἑαυτοῖς, τὰ γένη τὰ διη-
 ρημένα.

F 3

Ταῦτα

qui mento enascuntur? Quid ergo? nonne his etiam, quam convenientissime fieri poterat, usa est? nonne per eos marem & foeminam discrevit? nonne statim eminus cujusque nostrum natura clamitat: Vir sum; sic ad me accedito; sic colloquere mecum; nihil aliud require: ecce signa in promptu sunt! Rursus in mulieribus, quemadmodum mollius quiddam ipsi voci immiscuit, sic & pilos istos illis ademit. At,

non ita decuit? sed indiscretum fuit relinquendum animal, & proclamandum unicuique nostrum, se esse virum? Nonne vero signum hoc pulcrum est, & decorum, & honestum? quanto elegantius existit gallo- rum? quanto magnificentius jubá leonum? Itaque conservanda erant signa Dei, & nequaquam abjicienda; neque sextus, quantum in nobis quidem esset, confundendus, ab ipsa natura distinctus.

Num-

- 15 Ταῦτα μόνα ἐστὶν ἔργα ἐφ' ἡμῶν τῆς Προ-
νοίας; Καὶ τίς ἐξαρκεῖ λόγος ὁμοίως αὐτὰ ἐπαινέ-
σαι, ἢ παραστήσαι; εἰ γὰρ νῦν εἴχομεν, ἄλλα
τί ἔδει ἡμᾶς ποιῆν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, ἢ ὑμνεῖν
τὸ Θεῖον, καὶ εὐφημεῖν, καὶ ἐπεξέρχεσθαι τὰς
16 χάριτας; οὐκ ἔδει καὶ σκάπτοντας, καὶ ἀρουῖ-
τας, καὶ ἐσθιόντας, ἀδῆν τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν
17 Θεόν; Μέγας ὁ Θεός, ὅτι ἡμῶν παρέσχεν ὄργανα
τοιαῦτα, δι' ἧν τὴν γῆν ἐργασάμεθα· μέγας ὁ
Θεός, ὅτι χεῖρας δέδωκεν, ὅτι κατὰ ποσιν, ὅτι
κοιλίαν, ὅτι αὖξασθαι λεληθότως, ὅτι καθεύδοντας
18 ἀναπνεῖν. ταῦτα ἐφ' ἐκάστου ἐφωμνεῖν ἔδει, καὶ
τὸν μέγιστον καὶ θεϊότατον ὕμνον ἐφωμνεῖν, ὅτι
τὴν δύναμιν ἔδωκε τὴν παρακολουθητικὴν τού-
19 τοις, καὶ ὁδῶ χρηστικὴν. Τί οὖν; ἐπεὶ οἱ πολ-
λοὶ ἀπετετύφλωσθε, οὐκ ἔδει τινὰ εἶναι τὸν ταύ-
την

Numquid hæc sola sunt Providentiæ in nobis opera? At quâ oratione hæc satis aut laudari aut illustrari possunt? nam si sani essemus, quid nobis aliud agendum erat & publice & privatim, quam Numen divinum celebrandum & laudandum, & grates ei persolvendæ? Nonne inter fodiendum, inter arandum, inter edendum, hymnus hic cantandus erat Deo: Magnus est Deus, qui nobis instrumenta præbuit talia, quibus terram excolamus! magnus est Deus,

qui manus nobis dedit, qui deglutendi vim, qui ventrem: qui ita nos fecit, ut sensim, ac veluti clam nobis ipsis, crescamus; ut dormientes respiremus. Hæc singulis in rebus cantanda erant, & hymnus maximus ac divinissimus resonandus, quod facultatem dederit hæc omnia mente adsequendi, ac certa quadam via ac ratione iis utendi. Quid ergo? cum vulgo omnes excæcati sitis, nonne oportebat esse aliquem, qui hoc munere pro vobis fungeretur, & loco om-
nium

τὴν ἐμπληροῦντας τὴν χάραν, καὶ ὑπὲρ πάντων
 ἄδοντες τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν Θεόν; τί γὰρ ἄλ- 20
 λο δύναμαι γέρον χαλός, εἰ μὴ ὑμνεῖν τὸν Θεόν;
 εἰ γοῦν αἰδῶν ἤμην, ἐποίουν τὰ τῆς αἰδῶνος· εἰ
 κύκνος, τὰ τοῦ κύκνου. νῦν δὲ λογικός εἰμι, ὑμνεῖν 21
 με δεῖ τὸν Θεόν· τοῦτό μου τὸ ἔργον ἐστὶ, ποιῶ
 αὐτό· οὐδ' ἐγκαταλείψω τὴν τάξιν ταύτην, ἐφ'
 ἕσσαν ἂν δίδωται· καὶ ὑμᾶς ἐπὶ τὴν αὐτὴν ταύτην
 ἄδην παρακαλῶ.

Κ Ε Φ. 5.

Ἔστι ἀναγκαῖα τὰ Λογικά.

Ἐπειδὴ λόγος ἐστὶν ὁ διαρθεῶν καὶ ἐξεργαζο-
 μένος τὰ λοιπὰ, ἔδει δ' αὐτὸν μὴ ἀδιάρθεω-
 τον εἶναι· ὑπὸ τίνος διαρθεωθῆ; δῆλον γὰρ, ὅτι 2
 ἢ ὑφ' αὐταῦ, ἢ ὑπ' ἄλλου. ἦτοι οὖν λόγος ἐστὶ
 καίκεῖ.

nium hymnum Deo caneret? quid enim aliud possum senex claudus, nisi celebrare Deum? Sane, si luscinia essem, lusciniæ officio fungerer; si olor, oloris: nunc rationis cum	particeps sum, Deus mihi celebrandus est; hoc meum munus est, hoc exsequor; neque stationem hanc deseram, quoad licuerit; & vos ad eundem hunc cantum exhortor.
--	---

C A P. XVII.

Logicam artem esse necessariam.

Quandoquidem Ratio est, & suis veluti articulis distinctæ reliqua omnia explicet, aut a semetipsa, aut ab alio. Aut confusam esse non decet; igitur illud ipsum etiam a quonam illa explicabitur. Ratio est, aut aliquid aliud Ratio.

καὶ κείνος, ἢ ἄλλο τι κρείσσον τοῦ λόγου· ὅπερ
 3 ἀδύνατον. εἰ δὲ λόγος, ἐκείνον πάλιν τίς διαρ-
 θρώσει; εἰ γὰρ αὐτὸς ἑαυτὸν, δύναται καὶ οὗ-
 4 το, καὶ ἀκατάληκτον. - - - Ναι· ἀλλ' ἐπέγεγε
 μᾶλλον θεραπεύειν καὶ τὰ ὅμοια. Θέλεις οὖν
 5 περὶ ἐκείνων ἀκούειν; ἀκουε. ἀλλ', ἂν μοι λέ-
 γης, ὅτι, οὐκ οἶδα πότερον ἀληθῶς ἢ ψευδῶς δια-
 λέγη, καὶν τι κατ' ἀμφίβολον φωνὴν εἶπω, καὶ
 λέγης μοι, διάστιζον, οὐκ ἔτι ἀνέξομαί σου,
 6 ἀλλ' ἐρῶ σοι, Ἄλλ' ἐπέγεγε μᾶλλον. Διὰ τοῦτο
 γὰρ οἶμαι προτάσσοις λογικὰ, καθάπερ τῆς
 μετρήσεως τοῦ σίτου προτάσσομεν τὴν τοῦ μέτρου
 7 ἐπίσκεψιν. ἂν δὲ μὴ διαλάβωμεν πρῶτον, τί
 ἐστὶ μόδιος, μηδὲ διαλάβωμεν πρῶτον, τί ἐστὶ
 ζυγὸς, πῶς ἔτι μετρησαί τι ἢ στηῆσαι δυνησόμε-
 8 θα; ἐνταῦθα οὖν, τὸ τῶν ἄλλων κριτήριον, καὶ
 δι' οὗ τὰλλα καταμανθάνεται, μὴ καταμαμαθη-
 κότες,

Ratione præstantius; id quod fieri nequit. Si vero Ratio, illam rursus quis explicabit? Nam si ipsa se; hæc etiam potest: si vero alterius egebimus, hoc est in infinitum progredi, & nusquam habere ubi confistas. — Immo vero, (*inquit*;) at istud magis est necessarium, sanare (*opinionēs, adpetitiones, affectus*;) & id genus alia! Vis igitur illis de rebus audire? audi. Sed si dein mihi dixeris, nescire te, verens an falso

differam; & ubi quid ambigue dixerō, id si me distinguere jusseris; non amplius te feram, sed tibi dicam, hoc magis esse necessarium. Eam enim ob causam, puto, Logicam artem primo loco ponunt; quemadmodum mensuræ considerationem ante frumenti dimensionem collocamus. Nisi enim ante constituerimus, quid sit modius, quid sit libra; quo pacto jam metiri quidquam aut ponderare poterimus? Hæc igitur,

κότες, μηδ' ἠκριβοκότες, δυνασίμεθά τι τῶν ἄλλων ἀκριβῶσαι καὶ καταμαθεῖν; καὶ πῶς οἶον τε; Ναί· ἀλλ' ὁ μόδιος ξύλον ἐστὶ, καὶ ἀκαρπῶν. 9
 Ἄλλὰ μετρητικὸν σίτου. . . . Καὶ τὰ λε- 10
 γικὰ ἀκαρπῶ ἐστὶ. . . . Καὶ περὶ τούτου
 μὲν ὁ ψόμεθα. εἰ δ' οὖν καὶ τούτο δοίη τις, ἐκεῖ-
 νο ἀπαρκεῖ, ὅτι τῶν ἄλλων ἐστὶ διακριτικὰ καὶ
 ἐπισκεπτικά, καὶ, ὡς ἂν τις ἔποι, μετρητικὰ
 καὶ στατικὰ. Τίς λέγει ταῦτα; μόνος Χρῦσιπ- 11
 πος καὶ Ζήνων καὶ Κλεάνθης; Ἀντισθένης δ' οὐ 12
 λέγει; καὶ τίς ἐστὶν ὁ γεγραφώς, ὅτι ἀρχὴ παι-
 δεύσεως ἢ τῶν ὀνομάτων ἐπίσκεψις; Σωκράτης δ'
 οὐ λέγει; καὶ περὶ τίνος γράφει Ξενοφῶν, ὅτι
 ἤρχετο ἀπὸ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπισκέψεως, τί
 σημαίνει ἕκαστον;

Ἄρ' οὖν τούτῳ ἐστὶ τὸ μέγε καὶ τὸ θαυμα- 13
 στὸν, νοῆσαι Χρῦσιππον, ἢ ἐξηγήσασθαι; Καὶ τίς
 λέγει

igitur, nisi instrumentum, quo caetera judicamus & cognoscimus, didicerimus, & exquisitè cognitum haberimus; poterimusne quidquam caeterarum rerum indagare atque cognoscere? id vero fieri qui potest? Esto: at modius lignum est, & sterile. At eam tamen vim habens, ut ejus opera frumentum metiri queas. — — Est & Logica sterilis. — — De eo quidem mox videbimus: sed, ut hoc concesserim, tamen illud satis est, eam posse

alias res discernere & considerare, & ut ita dicam, metiri & ponderare. Quis ista dicit? solusne Chrysippus, Zeno & Cleanthes? Antisthenes non eadem dicit? Quis vero est qui scripsit, principium eruditionis esse vocabulorum considerationem? Annon Socrates hoc dicit? & quis est, de quo scribit Xenophon, auspiciatum eum esse a consideratione vocabulorum, quid quodque significaret?

An ergo hoc est magnum illud & admirabile, Chrysippum

λέγει τούτο; Τί οὖν τὸ θαυμαστόν ἐστι; Νοή-
 14 σαι τὸ βούλημα τῆς φύσεως. Τί οὖν; αὐτὸς δια-
 σσαυτοῦ παρακολουθεῖς; καὶ τίος ἐτί χρείαν
 ἔχεις; εἰ γὰρ ἀληθὲς ἐστὶ τὸ, πάντας ἀκον-
 15 θισαίαν, ἀνάγκη σε ἤδη καταρθεῖν. Ἀλλὰ, νῆ
 Δία, οὐ παρακολουθῶ τῷ βουλήματι τῆς φύσεως.
 Τίς οὖν ἐξηγεῖται αὐτό; Λέγουσιν, ὅτι Χρύσιπ-
 16 πος. Ἔρχομαι, καὶ ἐπιζητῶ τί λέγει αὐτός ὁ
 ἐξηγητῆς τῆς φύσεως. ἔρχομαι μὴ νοεῖν τί λέ-
 γει· ζητῶ τὸν ἐξηγούμενον. Ἴδε, ἐπίσκεψαι πῶς
 17 τοῦτο λέγεται, καθάπερ εἰ Ῥωμαιστί. Ποία οὖν
 ἐνθάδ' ὀφρὺς τοῦ ἐξηγούμενου; οὐδ' αὐτοῦ Χρυ-
 σίππου δικαίως, εἰ μένον ἐξηγεῖται τὸ βούλημα
 τῆς φύσεως, αὐτὸς δ' οὐκ ἀκολουθεῖ· πῶς πλέον
 18 τοῦ ἐκεῖνον ἐξηγούμενου; οὐδὲ γὰρ Χρύσιππου χρείαν
 ἔχομεν δι' αὐτὸν, ἀλλ' ἵνα παρακολουθήσωμεν
 τῇ

hippam intelligere aut ex-
 plicare? Et quis istud di-
 cit? Quid igitur est admi-
 rabile? Naturæ intelligere
 voluntatem. Quid ergo?
 tunc per teipsum eam adse-
 queris? Quid amplius re-
 quiris? nam si verum est,
 omnes peccare invitos; tu
 autem veritatem cognovi-
 sti; te jam rem bene gere-
 re, necesse erit. At, per
 Jovem, Naturæ volunta-
 tem non adsequor. Quis
 igitur eam explicat? Chry-
 sippum aiunt. Adsum: in-
 quiro quid dicat hic enar-

rator Naturæ? incipio
 non intelligere quid dicat:
 quero qui explicet. Ecce
 considera quomodo hoc di-
 catur, perinde ac si Latinè
 diceret. Quod igitur hic
 supercilium est enarratoris?
 immo nec ipsius Chrysippi
 jure ullum est, si Naturæ
 voluntatem tantum expli-
 cat, ipse autem eam non
 sequitur: quanto minus er-
 go enarratoris ipsius? Nam
 ne Chrysippo quidem no-
 bis opus est propter ip-
 sum, sed eo ut Naturam ra-
 tione adsequamur. Sic nec
 aru-

τῆ φύσει. οὐδὲ γὰρ τοῦ θύτου δι' αὐτόν, ἀλλ' ὅτι δι' ἐκείνου κατανοήσεν οἰόμεθα τὰ μέλλοντα, καὶ σημαίνόμενα ὑπὸ τῶν Θεῶν· οὐδὲ τῶν σπλάγχχων δι' αὐτὰ, ἀλλ' ὅτι δι' ἐκείνων σημαίνεται. οὐδὲ τὸν κόρακα θαυμάζομεν, ἢ τὴν κορώνην, 19 ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν σημαίνοντα διὰ τούτων.

Ἐρχομαι τοίνυν ἐπὶ τὸν ἐξηγητὴν τούτων, καὶ 20 θύτην· καὶ λέγω, ὅτι, Ἐπίσκοψαί μοι τὰ σπλάγχχνα, τί μοι σημαίνεται. λαβὼν, καὶ ἀναπτύξας 21 ἐπέινος, ἐξηγᾶται· ὅτι, Ἄνθρωπε, προαιρέσω ἔχεις ἀκώλυτον φύσει, καὶ ἀνανάγκαστον. τοῦτο ἐνταῦθα ἐν τοῖς σπλάγχχοις γέγραπται. Δείξω σοι αὐτὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ συγκαταθετικοῦ 22 τόπου. Μὴ τίς σε καλύσαι δύναται ἐπινεύσαι ἀληθεῖς; Οὐδὲ εἷς. Μὴ τίς σε ἀναγκάσαι δύναται παραδέξασθαι τὰ ψεῦδος; Οὐδὲ εἷς. Ὁρᾶς, ὅτι 23 ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τὸ προαιρετικὸν ἔχεις ἀκώλυτον,
ἀνα-

auspicem propter ipsum expetimus; sed quod ejus operâ nos res futuras, & ea quæ a Diis significantur, cognituros esse opinamur: neque etiam viscera propter semetipsa, sed quia portendendi vim habeant. Neque etiam corvum admiramur, aut cornicem: sed Deum, horum operâ res futuras significantem.

Accedo igitur ad interpretationem harum rerum, & vatem; ab eoque peto, ut inspicat viscera, videatque

quid ea mihi portendant. Is igitur, sumtis iis & explicatis, hanc edit interpretationem: Heus homo, voluntatem habes, cujus ea natura est, ut nec impediri, nec cogi possit: hoc hisce visceribus est inscriptum. Idque tibi demonstrabo primum, in loco adfensionis. Num quis te prohibere poterit adnuere veritati? Nemo. Num quis te cogere poterit admittere mendacium? Natio. Vides, hoc in loco voluntatem te habere, quæ neque prohiberi,

- 24 ἀνανάγκαστον, ἀπαραπόδιστον; Ἄγε, ἐπὶ δὲ τοῦ
 ὀρεκτικῷ καὶ ὀρηητικῷ, ἄλλως ἔχει; Καὶ τίς ὀρεῖν
 νικῆσαι δύναται, ἢ ἄλλη ὀρμή; Τίς δ' ὀρεξῶ καὶ ἔκ-
 25 κλισίῃ, ἢ ἄλλη ὀρεξίς καὶ ἔκκλισις; Ἄν μοι, Φησί,
 προσάγῃ θανάτου φόβον, ἀναγκάζεις με. Οὐ
 τὸ προσαγόμενον· ἀλλ' ὅτι δοκεῖ σοι κρεῖττον
 26 εἶναι ποιῆσαι τι τούτων, ἢ ἀποθανεῖν. πάλιν οὖν
 τὸ σὸν δόγμα σε ἠνάγκασε· τοῦτ' ἔστι, προαιρέ-
 27 σιν προαιρέσεις. εἰ γὰρ τὸ ἴδιον μέρος, ὃ ἡμῖν ἔδω-
 κεν ἀποσπάσας ὁ Θεός, ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλου
 τινὸς κωλυτὸν ἢ ἀναγκαστὸν κατασκευάσει· οὐκέτι
 ἂν ἦν Θεός, οὐδ' ἐπεμελεῖτο ἡμῶν ὃν δεῖ τρόπον.
 28 Ταῦτα εὗρισκω, Φησὶν, ἐν τοῖς ἱεροῖς. ταῦτά σοι ση-
 μαίνονται. εἰάν θελῆς, ἐλεύθερος εἶ· εἰάν θελῆς, μέμνη
 οὐδένα, ἐγκαλέσεις οὐδενί· πάντα κατὰ γνώμην αἴμα
 29 ἔσται τὴν σὴν, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ. Διὰ ταύτην τὴν
 μαν-

ri, neque cogi, neque im-
 pediri possit? Age, jam in
 loco adpetitionis & impet-
 ūs, numquid se res ali-
 ter habet? Quis vero
 impetum vincere possit,
 nisi alius impetus? Quis
 adpetitionem & averfa-
 tionem, nisi alia adpeti-
 tio & averfatio? Si mihi,
 inquit, mortis intentes me-
 tum, cogis me. Non id
 quod intentatur; sed hoc,
 quod optabilis esse tibi
 videtur, aliquid istiusmodi
 committere, quam mori.
 Rursus itaque tuam te cog-

git decretum; hoc est, vo-
 luntatem voluntas. Nam
 si eam partem, quam Deus
 a sese avulsam dedit nobis,
 ita effecisset, ut vel ab ipso
 vel ab alio quopiamprohi-
 beri aut cogi posset; non
 amplius esset Deus, neque
 nos eo quo deceret modo
 curaret. Hæc, inquit, re-
 perio in victimis: hæc tibi
 portenduntur: Si volueris,
 liber es: si volueris, de
 nemine conquereris, ne-
 minem accusabis; omnia
 simul & tuæ & divinæ vo-
 luntati respondebunt. Hu-
 jus

μάντιάν ἔρχομαι ἐπὶ τὸν θύτην τοῦτον καὶ τὸν φιλόσοφον· οὐκ αὐτὸν θαυμάσεις, ἔνεκά γε τῆς ἐξηγήσεως, ἀλλὰ ἐκῆνα αὖ ἐξηγῶνται.

Κ Ε Φ. 17.

Ὅτι οὐ δεῖ χαλεπαίνειν τοῖς ἀμαρτανόμενοις.

Εἰ ἀληθές ἐστι τὸ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων λεγόμενον, ὅτι πᾶσιν ἀνθρώποις μίαι ἀρχὴ, καθάπερ τοῦ συγκαταθέσθαι, τὸ παθεῖν ὅτι ὑπάρχει· καὶ τοῦ ἀνανεῦσαι, τὸ παθεῖν ὅτι οὐχ ὑπάρχει· καὶ, ἢ Δία, τοῦ ἐπισχεῖν, τὸ παθεῖν ὅτι ἀδελόν ἐστιν· οὕτω καὶ τοῦ ὀρμῆσαι ἐπὶ τι, τὸ παθεῖν ὅτι ἐμοὶ συμφέρει· ἀμήχανον δ', ἄλλο μὲν κρίνειν τὸ συμφέρον, ἄλλου δ' ὀρέγεσθαι· καὶ ἄλλο μὲν κρίνειν καθήκον, ἐπ' ἄλλο δὲ ὀρμαῖν· τί ἔτι τοῖς πολλοῖς

ius oraculi causa ad vatem rans, hujus quidem inter-
istum, ad philosophum, pretationis causa; sed ea,
accedo: non ipsum admi- quae ille interpretatur.

C A P. XVIII.

Non irascendum esse peccantibus.

Si verum est, quod a Philosophis dicitur, unum esse omnibus hominibus principium, quemadmodum adfentiendi, adfectum esse opinione, rem ita esse; & renuendi, adfectum esse opinione, rem non ita esse; & profecto sustinendae adfensionis, adfectum esse opinione, rem esse incertam: ita etiam capiendi ad agendum impetus inie-

tium esse, opinione esse adfectum, [rectam esse actionem convenientemque; & adpetendi, adfectum esse opinione,] rem mihi conducere; neque fieri posse, ut aliud utile esse judicent homines, aliud adpetant, aut ut aliud rectum conveniensque judicent, ad aliud vero agendum capiant impetum: *haec, inquam, si vera sunt; cur hominibus,*

- 3 τοῖς χαλεπαίνομεν; Κλέπται, Φησὶν, εἰσὶ καὶ λω-
ποδύται. Τί ἔστι τὸ κλέπται καὶ λωποδύται;
πεπλάνηνται περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Χαλεπαί-
4 νειν οὖν δεῖ αὐτοῖς, ἢ ἐλεῆν αὐτούς; Ἀλλὰ δεῖξον
τὴν πλάνην, καὶ ὅψαι πῶς ἀφίστανται τῶν αἰμαρ-
τημάτων. ἂν δὲ μὴ βλέπωσιν, οὐδὲν ἔχουσιν ἀνώ-
τερον τοῦ δοκοῦντος αὐτοῖς.
- 5 Τοῦτον οὖν τὸν ληστὴν, καὶ τοῦτον τὸν μοι-
6 χὸν οὐκ ἔδει ἀπολωλέναι; Μηδαμῶς, ἀλλ' ἐκεί-
νως μᾶλλον· τοῦτον τὸν πεπλανημένον καὶ ἐξη-
πατημένον περὶ τῶν μεγίστων, καὶ ἀποτετυφλω-
μένον, (οὐ τὴν ὄψιν τὴν διακριτικὴν τῶν λευκῶν
καὶ μελάνων, ἀλλὰ τὴν γνώμην τὴν διακριτικὴν
τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν) μὴ ἀπολλύναι;
7 καὶ οὕτω λέγεις, γνώση πῶς ἀπάνθρωπόν ἐστιν
ὁ λέγεις, καὶ ὅτι ἐκείνω ὅμοιον· τοῦτον οὖν
8 τὸν τυφλὸν μὴ ἀπολλύναι, καὶ τὸν κωφόν; Εἰ
γὰρ μεγίστη βλάβη, ἢ στέρησις τῶν μεγίστων·
μέγι-

adhuc vulgo succensemus?
Fures, inquit, sunt & graf-
fatores. Quos mihi fures
dicis? quos grassatores?
errant in iudicio bonarum
rerum & malarum. Num
igitur succensere illis oportet,
an potius misereri?
Immo vero ostende erro-
rem, & videbis ut a pec-
catis desistent: at, si non
vident, nihil sua opinione
habent antiquius.

At latronem istum, &
adulterum istum, nonne
igitur perditos oportebat?

Nequaquam: sed ita dic
potius: hunc hominem,
qui errat & maximis in re-
bus decipitur, quique ex-
cutit, (non dico ratione fa-
cultatis quâ candida & ni-
gra discernuntur, sed quâ
animus bona & mala distin-
guit) hunc non perdam!
Quod si sic dixeris; intelli-
ges quam inhumana tua fit
oratio, & huic non absi-
milis: Hiccine cæcus &
surdus, nonne perdendus?
Nam si maximum est dam-
num, rerum maximarum
priva-

μέγιστον δ' ἐστὶ ἐν ἐκάστῳ ἢ προαίρεσις οἷα δαί,
καὶ τούτου στέρεται τις; τί ἐτι χαλεπαίνει αὐ-
τῷ; Ἄνθρωπε, αὐτὸ δαί παρὰ φύσιν ἐπ' ἄλλο 9
τρῖοις κακοῖς διατίθεσθαι· ἑλέει αὐτὸν μᾶλλον * * *
τοῦτο τὸ προσκοπτικὸν καὶ μισητικὸν * * * τὰς 10
Φωνὰς ταύτας αἷς οἱ πολλοὶ * * * τούτους οὖν
τοὺς καταράτους καὶ μι * * * * σὺ πῶς ποτ'
ἀπεσωφώθης ἄφνω * * * χαλεπὸς εἶ. διὰ τί οὖν 11
χαλεπαίνομεν * * * θαυμάζομεν ὧν ἡμᾶς ἀφαιροῦν-
ται * * * μὴ θαύμαζε σου τὰ ἱμάτια, καὶ τῷ κλέπ-
τῇ οὐ χαλεπαίνεις. μὴ θαύμαζε τὸ κάλλος τῆς
γυναικὸς, καὶ τῷ μοιχῷ οὐ χαλεπαίνεις. Γινώθι, 12
ὅτι κλέπτης καὶ μοιχὸς ἐν τοῖς σοῖς τόπον οὐκ ἔχει.
ἐν δὲ τοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ τοῖς οὐκ ἐπὶ σοί· ταῦ-
τα ἂν ἀφῆς, καὶ παρὰ μηδὲν ἠγήσῃ, τίνι ἐτι χα-
λεπαίνεις; μέχρι δ' ἂν ταῦτα θαυμάζῃς, σεαυ-
τῷ

G 2

τῷ

privatio; si porro res ma-
xima unicuique est recta
voluntas; hac si quis pri-
vatus est, quid adhuc ei
succenses? Non te oportet,
homo, aliena ob mala con-
tra naturam adfici: misere-
re potius illius, *ne succen-
seas; hoc quidem offensionī
atque odio obnoxium: neque
vocibus istis utaris, quibus
vulgus utitur; Hicce mihi
execratos, odioque homi-
nes talia ausuros? Unde-
nam tam subito sapientiam
dedidicisti? unde nam tu
tam difficilis atque morosus

es? Qui fit igitur ut suc-
censeamus? Quoniam scilicet
ea admiramur, quae a
nobis auferunt homines. *
Noli mirari vestes tuas, &
furi non succensebis: venu-
statem uxoris tuæ noli mi-
rari, & adultero non suc-
censebis. Furem & adul-
terum tuis in rebus scito
locum non habere, sed in
alienis, tuæque potestati
non subjectis. Hæc si mis-
sa feceris, & nullo loco
numeraveris; cui posthac
irascēris? Quamdiu vero
istā miraris; tibi potius,
quam

- 13 τῷ χαλέπαινε μᾶλλον ἢ ἐκείνοις. Σκόπεε δέ·
 ἔχεις καλὰ ἱμάτια· ὁ γείτων σου οὐκ ἔχει· θυρί-
 δα ἔχεις, θέλεις αὐτὰ ψύξει. οὐκ οἶδεν ἐκεῖνος τί
 τὸ ἀγαθόν ἐστὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ φαντάζεται
 ὅτι τὸ ἔχειν καλὰ ἱμάτια· τοῦτο ὁ καὶ σὺ φαν-
 14 τάζει. εἶτα μὴ ἔλθῃ, καὶ ἄρῃ αὐτά; Ἀλλὰ σὺ
 πλακοῦντα δεικνύων ἀνθρώποις λίχνους, καὶ μό-
 νος αὐτὸν καταπίνων, οὐ θέλεις ἵνα αὐτὸν ἀρπά-
 σώσι; μὴ ἐρέθιζε αὐτούς· θυρίδα μὴ ἔχε· μὴ
 15 ψύχε σου τὰ ἱμάτια. Καὶ γὰρ πρῶτῃν σιδηροῦν λύχ-
 νον ἔχων παρὰ τοῖς Θεοῖς, ἀκούσας ψόφου τῆς
 θυρίδος, κατέδραμον, εἶρον ἠρπασμένον τὸν λύχ-
 νον. ἐπελογισάμην, ὅτι ἔπαθέ τι ὁ ἄρας οὐκ ἀπί-
 θανον. Τί οὖν; Αὔριον, Φημί, ὀστράκινον εὐ-
 16 ρήσεις. Ἐκεῖνα γὰρ ἀπόλλυσι τις, ἃ ἔχει. Ἀπώ-
 λασά μου τὸ ἱμάτιον. Εἶχες γὰρ ἱμάτιον.
 Ἄλγῳ τὴν κεφαλὴν. Μὴ τι κέρατα ἀλγείς;
 Τί

quam illis, succenseto. Rem
 ita considera: Pulcras ve-
 stes habes; vicinus tuus
 non habet: fenestram ha-
 bes, quā eas aëri exponis.
 Nescit ille, quod sit homi-
 nis bonum: sed pulcra ve-
 stimenta habere, bonum
 esse sibi fingit; quemadmo-
 dum & tu tibi. Quidni igitur
 veniat, eaque auferat? Tu,
 placentam hominibus gulo-
 sis ostendens, solusque eam
 deglutiens, non vis eam
 tibi ab his eripi? Ne irrita
 eos: ne habe fenestram:

ne aëri expone vestes tuas.
 Et ego nuper, cum apud
 Lares meos ferream lucer-
 nam haberem, audito januae
 crepitu decurri, eamque
 raptam animadverti. Cogi-
 tavi mecum, eum, qui sus-
 tulisset, rem non absurdam
 admisisse. Quid ergo? Cras,
 inquam, testaceam inveni-
 nies. Nam ea quispiam
 amittit, quæ habet. Meam
 vestem amisit. Habuisti enim
 vestem. Dolet mihi caput.
 Numquid cornua tibi dolen-
 tent? Quid ergo indigna-
 ris?

Τί οὖν ἀγασσάμεναι; τούτων γὰρ αἱ ἀπώλειαί, τούτων οἱ πόνοι, ὧν καὶ αἱ κτήσεις.

Ἄλλ' ὁ τύραννος δῆσα. Τί; Τὸ σκέλος. Ἄλλ' 17
 ἀφελῆ. Τί; Τὸν τραχύηλον. Τί οὖν αἱ δῆσαι, οὐδ'
 ἀφελῆ; Τὴν προαίρεσιν. Διὰ τοῦτο παρήγγελλον οἱ
 παλαῖοι τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΑΤΤΟΝ. Οὐκοῦν ἔδει, 18
 τῆ ταῦς Θεοῦς, μελετᾶν ἐπὶ τῶν μικρῶν· καὶ ἀπ'
 ἐκείνων ἀρχομένους, διαβαίνειν ἐπὶ τὰ μείζω. Κο-
 φαλὴν ἀλγῶ. Οἴμοι, μὴ λέγε. Ὡτίον ἀλγῶ.
 Οἴμοι, μὴ λέγε. Καὶ οὐ λέγω, ὅτι οὐ δέδοται στε- 19
 νάζαι· ἀλλὰ ἔσωθ' ἐν τοι μὴ στενάξῃς. μηδ', ὅν
 βραδέως τὸν ἐπίδησμαν ὁ πᾶς φέρῃ, κραύγασζε, καὶ
 σπῶ, καὶ λέγε, Πάντες με μισοῦσι. Τίς γὰρ μὴ
 μισήσῃ τὸν τοιοῦτον; Τούτοις τὸ λοιπὸν πεποιθῶς 20
 ταῖς δόγμασιν, ὁρθὸς περιπάτει, ἐλεύθερος· οὐδ'
 τῶ μεγέθει πεποιθῶς τοῦ σώματος, ὥσπερ ἀθλη-
 τῆς. οὐ γὰρ αἷς ὄνον ἀήττητον εἶναι δεῖ.

G 3

Tis

ris? nam earum rerum ja-
 ctura est; earum rerum do-
 lores sunt, quarum posses-
 siones.

At tyrannus vinciet!
 Quidnam? Pedem. At au-
 feret! Quidnam? Collum.
 Quid ergo non vinciet, ne-
 que auferet? Voluntatem.
 Eapropter præceperunt
 illud veteres: MOSCÆ TE.
 IPSUM! Itaque, per Deos,
 oportebat minoribus in re-
 bus te exeroere; & ab iis
 facto initio, transire ad
 majora. Caput dolet? ne

dicas, hei mihi. Auricula
 dolet? ne dicas, hei mihi.
 Neque vero dico, non li-
 cere gemere; sed intrinse-
 cus utique gemere noli.
 Neque, si puer fasciam tar-
 de adtulerit, clamites, rin-
 garis, dicasque, Omnes me
 oderunt! Quis enim talem
 non odia profsequatur? His
 deinceps confidens decre-
 tis, rectus obambula, &
 liber: non magnitudine
 corporis confidens, ut pu-
 gil; neque enim ut asinum,
 te invictum esse decet.

Quis

- 21 Τίς οὖν ὁ ἀνίκητος; Ὃν οὐκ ἐξίστησιν οὐδὲν τῶν ἀπροαιρέτων, εἴτα λογπὸν ἐκάστην τῶν περιστάσεων ἐπερχόμενος, καταμανθάσκω, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀθλητοῦ. Οὗτος ἐξεβίωσε τὸν πρῶτον κληῖρον· τί οὖν; τὸν δεύτερον; τί δ', ἂν καῦμα ἦ; τί δ' ἐν
- 22 Ὀλυμπίαι; Καὶ ἐνταῦθα ὡσαύτως· ἂν ἀργυρίδιον προβάλλῃς, καταφρονήσει. τί οὖν, ἂν κορασίδιον; τί οὖν, ἂν ἐν σκοτῶ; τί οὖν, ἂν δαξάριον; τί οὖν, ἂν λοιδορίαν; τί οὖν, ἂν ἔπαινον; τί δ', ἂν
- 23 θάνατον; Δύναται ταῦτα πάντα νικῆσαι. Τί οὖν, ἂν καῦμα ἦ τούτω; τί, ἂν οἰνωμένος ἦ; τί, ἂν μελαγχολῶν; τί ἐν ὕπνῳ; οὗτός μοι ἐστὶν ὁ ἀνίκητος ἀθλητής.

ΚΕΦ.

Quis ergo est invictus? Quem nihil earum rerum, quæ sunt involuntariæ, de statu mentis dejicit. Proinde, singulas difficultates percurrens, eum observo, quemadmodum ubi de athleta quaeritur: Hic primam sortem evicit: de secunda quid? quid vero, si æstus fuerit? quid in Olympiis? Eodem modo hîc etiam: si

argentum huic objeceris, contempnet: quid vero, si puellam? quid, si in tenebris? quid, si gloriolam? quid, si convicium? quid, si laudem? quid, si mortem? Hæc omnia vincere potest. Quid igitur, si in æstu fuerit? quid, si vinolentus? quid, si in furore? quid in somno? Hic mihi pugil est invictus.

CAP.

Κ Ε Φ. ιδ.

Πῶς ἔχειν δεῖ πρὸς τυράννους.

Ὅτι εἴ τι προσῆ τι πλεονέκτημα, ἢ δοκῆ γο
προσεῖναι, μὴ προσόν· τούτου πᾶσα ἀνάγκη,
εἴν ἀπαίδεντος ἢ, πεφουσηθαι δι' αὐτό. Εὐθύς 2
ὁ τύραννος λέγει· Ἐγὼ εἰμι ὁ πάντων κράτι-
στος. Καὶ τί μοι δύνασαι παρασχῶν; ὄρεξίν μοι
δύνασαι περιποῖσαι ἀκόλυτον; πόθεν σοι; σὺ
γάρ ἔχεις ἔκκλησιν ἀπερίπτωτον; σὺ γάρ ἔχεις
ὄρημν ἀνάμαρτητον; καὶ ποῦ σοι μέτεστιν; Ἄγε, 3
εἰ νῆ δὲ σαυτῶ θαρσύνεις, ἢ τῶ εἰδότη; ἐπὶ δ'
αἵματος τίνι, ἢ τῶ εἰδότη; τί δ' ἐν παῖσι ἄλ-
λαις τέχναις; Ὡσαύτως. Τί οὖν δύνασαι; Πάντες 4
με θεραπεύουσι. Καὶ γὰρ ἐγὼ τὸ πινάκιον θε-
G 4 ρατεύω.

CAP. XIX.

Quo modo adflecti erga tyrannos esse
debeamus.

Qui quacunq̄ veluti præ-
rogativâ est præditus; aut,
ut præditus non fit, sibi ef-
se præditus videtur: eum
omnino necesse est, nisi
bene institutus fuerit, eſ
inflari. Statim tyrannus
ait: Ego sum omnium po-
tentissimus. Quid vero præ-
stare mihi potes? idne
potes efficere, ut adpetitio
mea non impediatur? unde
id tibi? Tunc enim ipse

habes averſationem nullâ
obnoxiam casibus? tunc
impetum habes erroris ex-
pertem? id autem unde ti-
bi contigit? Age vero, in
navi tibi - ne ipsi confidis,
an gubernatori? in curru,
cui? nonne aurigandi peri-
tq̄? quid in aliis artibus?
Eodem modo. Quid ergo
potes? Omnes me colunt.
Et ego scutellam colo,
eamque lavo & abstergo;
&

ραπεύω, καὶ πλύνω αὐτὴ, καὶ ἐκμάσσω, καὶ τῆς
 ληκύθου ἔνεκα πάσσαλον πῆσσω. Τί οὖν; ταῦτά
 μου κρείττονα ἔστιν; Οὐκ· ἀλλὰ χρεῖαν μοι παρ-
 ἔχεις τινά. ταύτης οὖν ἔνεκα θεραπεύω αὐτά.
 Τί δέ; τὸν ἕνον οὐ θεραπεύω; οὐ νίπτω αὐτοῦ τοὺς
 5 πόδας; οὐ περικαθαίρω; Οὐκ οἶδας, ὅτι πᾶς ἄν-
 θρωπος ἑαυτὸν θεραπεύει; σὲ δὲ οὕτως, ὡς τὸν
 ἕνον; ἐπεὶ τίς σε θεραπεύει ὡς ἄνθρωπον; δαί-
 νυε. τίς σοι θέλει ὅμοιος γενέσθαι; τίς σου ζη-
 6 λωτῆς γίνεται, ὡς Σωκράτους; Ἀλλὰ δύναμαί σε
 τραχηλοσκοπήσαι. Καλῶς λέγεις. ἐξελαθόμην ἔτι
 σε δεῖ θεραπεύειν, καὶ ὡς πυρετὸν, καὶ ὡς χολ-
 έραν καὶ βωμὸν στήσαι, ὡς ἐν Ῥώμῃ Πυρετοῦ
 βωμός ἐστι.

7 Τί οὖν ἐστὶ τὸ ταραύσσον καὶ καταπλήττον
 τοὺς πολλούς; ὁ τύραννος, καὶ οἱ δορυφόροι;
 πόθεν; μὴ γένοιτο· οὐκ ἐνδέχεται τὸ φύσει ἐλεύ-
 θερον

& ampullæ olearizæ causā
 clavum figo. Quid ergo?
 hæc me præstantiora sunt?
 Non; sed aliquem mihi
 usum præbent: ea de causā
 illa colo. Quid vero?
 nonne asinum colo, non
 pedes ejus lavo? non pur-
 go? An nescis, quemvis
 hominem semetipsum cole-
 re; te autem non aliter, at-
 que asinum. Quisnam enim
 te ut hominem colat? osten-
 de modo. Quis tui similis
 esse velit? quis tui sectator

esse velit, sicuti Socratiæ?
 At collum tibi præcidere
 possum. Recte dicis: obli-
 tus eram colendum te esse,
 nempe ut febrem, ut chole-
 ram; & aram tibi extruen-
 dam, ut Romæ Febris ara
 est.

Quid ergo est, quod vul-
 gus hominum turbet ac
 percellat? Tyrannus & fa-
 tellites? Nequaquam; ab-
 sit! Fieri non potest, ut
 quod naturæ est liberum,
 ab

θερον ὑπ' ἄλλου τινὸς ταραχθῆναι, ἢ καλυθῆ-
 ναι, πλὴν ὑφ' ἑαυτοῦ. ἀλλὰ τὰ δόγματα αὐ- 8
 τὸν ταρασσεί. ὅταν γὰρ ὁ τύραννος εἶπῃ τῷ,
 Δῆσω σου τὸ σκέλος· ὁ μὲν τὸ σκέλος τοτιμη-
 κῶς λέγει, Μή, ἐλέησον· ὁ δὲ τὴν προαίρεσιν
 τὴν ἑαυτοῦ, λέγει, Εἰ σοὶ λυσitteλέστερον φαίνε-
 ται, δῆσον. Οὐκ ἐπιστρέφῃ; Οὐκ ἐπιστρέφομαι. 9
 Ἐγὼ σοὶ δαίξω, ὅτι κύριός εἰμι. Πόθεν σύ; ἐμὲ
 ὁ Ζεὺς ἐλεύθερον ἀφῆκεν. ἢ δοκῆς, ὅτι ἐμελλο
 τὸν ἴδιον υἱὸν εἶπῃ καταδουλοῦσθαι; τοῦ νεκροῦ
 δὲ μου κύριός εἰ, λάβε αὐτόν. Ὡσαύτ', ὅταν μοι 10
 προσῆγῃ, ἐμὲ οὐ θεραπεύεις; Οὐκ· ἀλλ' ἐμαυ-
 τόν. εἰ δὲ θέλεις με λέγειν, ὅτι καὶ σέ· λέγω
 σοι, οὕτως ὡς τὴν χύτραν.

Τοῦτο οὐκ ἔστι φίλαυτον· γέγονε γὰρ οὐ- 11
 τως τὸ ζῶον, ὥστε αὐτοῦ ἕνεκα πάντα ποιῆν.
 καὶ γὰρ ὁ ἥλιος αὐτοῦ ἕνεκα πάντα ποιεῖ, καὶ

G 5

τὸ

ab alio quopiam perturbe-
 tur, aut impediatur, quam
 a semetipso: sed decreta
 quemque sua perturbant.
 Cum enim tyrannus alicui
 dixerit, Vinciam crura tua;
 qui crura sua magni facit,
 ait: Ne feceris; miserere!
 qui autem voluntatem suam,
 ait: Si tibi conducibilis
 videtur, vincito. Non ce-
 ras? Non curo. Ego tibi o-
 stendam, me esse dominum.
 Undenam tu? Me Jupiter
 liberum emisit. Aut censet

eum commissurum, ut filius
 ipsius in servitutem pertra-
 hatur? Cadaveris quidem
 mei dominus es: illud ca-
 pito. Itane, cum ad me
 accesseris, me non coles?
 Non, sed meipsam: sin me
 dicere vis, te quoque; id
 ita me facere profiteor, ut
 oillam colo.

Hic non est pravus amor
 sui; ita enim naturam com-
 paratum est animal, ut sol
 causam omnia faciat. Nam
 & sol sua causa facit omnia,
 &

- 12 τὸ λοιπὸν αὐτὸς ὁ Ζεὺς· ἀλλ' ὅταν θάλασσα ἴσται
 Ἰέτιος καὶ Ἐπιμάριος, καὶ Πατήρ ἀνδρῶν τε
 θεῶν τε, ὁρᾷς ὅτι τούτων τῶν ἔργων καὶ τῶν
 προσηγορικῶν οὐ δύναται τυχεῖν, ἀν μὴ εἰς τὸ
 13 κοινὸν ἀφέλιμος ἦ. καὶ θάλου τε τοιαύτην φύσιν
 τοῦ λογικοῦ ζώου κατεσκεύασαι, ἵνα μηδενὸς τῶν
 ἰδίων ἀγαθῶν δύνηται τυγχάνειν, εἰ μὴ τι εἰς
 14 τὸ κοινὸν ἀφέλιμον προσφέρηται. οὕτως οὐκέτι
 ἀκοινωνήτων γίνεται τὸ πάντα αὐτοῦ ἕνεκα ποιεῖν.
 15 Ἐπεὶ τί ἐκδέχη; ἵνα τις ἀποστῆ αὐτοῦ, καὶ
 τοῦ ἰδίου συμφέροντος; Καὶ πῶς ἔτι μίας καὶ
 ἡ αὐτὴ ἀρχὴ πᾶσιν ἔσται, ἢ πρὸς αὐτὰ οὐ
 καίως;
- 16 Τί οὖν; ὅταν ὑπὲρ δόγματα ἀλλόκοτα περὶ
 τῶν ἀπροαιρέτων, ὡς ὄντων ἀγαθῶν καὶ κακῶν,
 17 πᾶσα ἀνάγκη θεραπεύειν τοὺς τυράννους. Ὡφελον
 γὰρ τοὺς τυράννους μόνον, τοὺς κοιτωκίτας δ' οὐ.
 πῶς

& postremo ipse Jupiter. Sed quum Pluvius esse vult, & Frugifer, & Pater hominumque Deumque; vides, eum hocce effectus & has appellationes consequi non posse, nisi in commune proficit. Denique animal ratione præditum sic omnino instruit, ut nullo suo bono potiri possit, nisi aliquid utilitatis in commune afferat. Sic proinde privatæ utilitatis studium a communitate non excluditur. Nam quid exspectas? idne, ut se ip-

sam aliquis deserat, suamque utilitatem? An nescias, omnibus animantibus usum idemque principium infitum esse hoc, ut ipsæ sibi concilientur?

Quid ergo? Cum absurda iis de rebus, quæ nostri arbitrii non sunt, decreta animo infixæ sunt, quasi hæres vel bonæ sint vel malæ; tum quidem omnino necesse est colere tyrannos. Utinam vero tyrannos solum, non etiam cubicularios. Sed

πῶς δὲ καὶ Φρόνιμος γίνεται ἐξαίφνης ὁ ἀνδρα-
 πος, ὅταν Καίσαρ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ λασιάνου ποι-
 ῆσθαι; πῶς εὐθύς λέγομεν, Φρόνιμος μοι λελά-
 ληκε Φηλικίων; Ἦθελον αὐτὸν ἀποβληθῆναι 18
 τοῦ κοιταῶνος, ἵνα πάλιν ἄφρων σοι δεκῆ. Εἶχε
 τινὰ Ἐπαφρόδιτος σκυτεία, ὃν διὰ τὸ ἄχρηστον 19
 εἶναι ἐπώλησεν. εἶτα ἐκεῖνος κατὰ τινὰ δαίμονα
 ἀγοραστὴς ὑπὸ τινος τῶν Καισαρειανῶν, τοῦ
 Καίσαρος σκυτεὺς ἐγένετο. Εἶδες ἄν, πῶς αὐ- 20
 τὸν ἐτίμα ὁ Ἐπαφρόδιτος; Τί πράσσει Φηλικί-
 ῶν ὁ ἀγαθός; Φιλῶ σα. Εἶτα εἰ τις ἡμῶν ἐπύ- 21
 θετο, τί ποιεῖ αὐτός; ἐλέγετο, ὅτι μετὰ Φηλι-
 κίανος βουλευέται περὶ τινος. Οὐχὶ γὰρ πεπερά- 22
 κει αὐτὸν ὡς ἄχρηστον; τίς οὖν αὐτὸν ἄφρων φρό-
 νημον ἐποίησε; Ταῦτ' ἔστι τὸ τιμᾶν ἄλλο τι, ἢ 23
 τὰ προαιρετικά.

Ἦξιον

Sed vide, quo pacto statim
 homo fiat prudens, cum
 Cæsar eum matulæ præfe-
 cerit; ut statim dicimus,
 Prudenter mecum locutus
 est Felicio! Velim ego, ejici
 eum rursus cubiculo, ut de-
 mens tibi rursus videretur.
 Sutorem quemdam habue-
 rat Epaphroditus; quem,
 quia ad nihil utilis esset,
 vendidit: ille deinde, casu
 quodam a Cæsariano emtus,
 Cæsaris factus est sutor.
 Vidisses, ut eum coluerit

Epaphroditus! Quid agit
 Felicio, vir bonus? amo-
 te. Deinde, si quis no-
 strum percontabatur, Quid
 Epaphroditus ipse ageret?
 dicebatur, cum Felicione
 eum quapiam de re delibe-
 rare. Nonne vendiderat
 eum ut inutilem? quia ex-
 go eum subito prudentem
 fecit? Hoc nimirum est,
 aliud quiddam magni face-
 re, quam ea quæ in nostra
 sita sunt voluntate.

Con-

- 24 Ἡζιώνται δημοαρχίας; Πάντες οἱ ἀπαντῶντες
 συνήδονται· ἄλλος τοὺς ὀφθαλμοὺς καταφιλεῖ,
 ἄλλος τὸν τραχήλον, οἱ δούλοι τὰς χεῖρας· ἔρχε-
 25 ναι εἰς οἶκον, εὗρισκες λύχνους ἀπτομένους· ἀναβαί-
 νει εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἐπιθύει. Τίς οὖν πάποτε
 ὑπὲρ τοῦ ὀρεχθῆναι καλῶς, ἔθυσεν; ὑπὲρ τοῦ ὀρμη-
 σαι κατὰ φύσιν; ἐκεῖ γὰρ καὶ Θεοῖς εὐχαριστοῦμεν,
 οἷ τὸ ἀγαθὸν τιθέμεθα.
- 26 Σήμερόν τις ὑπὲρ ἱερωσύνης ἐλάλει μοι τοῦ Δι-
 γούστου. λέγων αὐτῷ, Ἄνθρωπε, ἄφες τὸ πρᾶγμα,
 27 δαπανήσεις πολλὰ εἰς οὐδέν. Ἄλλ' οἱ τὰ σύμφωνά;
 φησι, γράφοντες, γράψουσι τὸ ἐμὸν ὄνομα. Μή
 τι οὖν σὺ τοῖς ἀναγινώσκουσι λέγεις παρὼν, Ἐμὲ
 28 γεγράφασιν; εἰ δὲ καὶ νῦν δύνασαι παρῆναι πᾶ-
 σιν, εἰάν ἀποθάνης, τί ποιήσεις; Μενεῖ μου τὸ
 ὄνομα. Γράψον αὐτὸ εἰς λίθον, καὶ μενεῖ. Ἄγε,
 29 ἔξω δὲ Νικοπόλεως τίς σου μνεῖα; Ἄλλὰ χρυ-
 σῶν

Contigit alicui tribuna-
 tus? Omnes obvii ei gra-
 tulantur: alius oculos ejus
 osculatur, alius collum,
 servi manus: domum venit,
 lucernas ardentes invenit;
 ascendit in Capitolium, vi-
 ctimas immolat. Quis igitur
 umquam propter re-
 ctam adpetitionem sacra fe-
 cit? quis propter impetum
 animi congruentem natu-
 ræ? Nempe ibi Dils gra-
 tias agimus, ubi bonum
 nostrum collocamus.

Hodie nonnemo mecum
 collocutus est de Augusti sa-

cerdotio; cui ego dixi: Ho-
 mo, omitte rem: multos
 sumtus inutiles facies. At,
 qui pacta conventa scripto
 consignant, inquit, nomen
 meum inscribent. Tu no-
 igitur præsens dios legen-
 tibus, Meni est nomen,
 quod inscripserunt. Quod
 si vera etiam adesse nunc
 posses omnibus; cum mor-
 tuus eris, quid facies?
 Manebit meum nomen. La-
 pidi id inscribe, & manebit.
 Age, extra Nicopolim
 antem quæ tui erit
 mentio? At auream coro-
 nam

τῶν στέφανου φορήσει. Εἰ ἅπασι ἐπιδυμῆς στεφάνου, βόδιον λαβῶν περιθου, ἔψει γὰρ κομψότερον.

Κ Ε Θ. κ'.

Περὶ τοῦ λόγου, πῶς αὐτοῦ θεωρητικὸς ἐστίν.

Πᾶσα τέχνη καὶ δύναμις, προηγουμένων τινῶν ἐστὶ θεωρητικὴ. ὅταν μὲν οὖν ἢ ὁμοειδῆς τοῖς θεωρουμένοις καὶ αὐτῇ, ἀναγκαίως καὶ αὐτῆς γίνεται θεωρητικὴ· ὅταν δ' ἀνομοιογενῆς, οὐ δύναται θεωρεῖν ἑαυτήν. εἶον, σκυτικὴ περὶ δέρματος ἀναστρέφεται· αὐτῇ δὲ παντελῶς ἀπήλλακται τῆς ὕλης τῶν δερμάτων· διὰ τοῦτο οὐκ ἐστὶν αὐτῆς θεωρητικὴ. Γραμματικὴ πάλιν, περὶ τὴν ἐγχεάμματον φωνήν· μὴ τι οὖν ἐστὶ καὶ αὐτῇ

nam gestabo. Si omnino capiti impone; erit enim coronam desideras, roseam adspectu elegantior.

C A P. XX.

De ratione, quo pacto semetipsa contempletur.

Omnis ars & facultas certum quoddam rerum genus præ ceteris contemplationi suæ subjectum habet. Quod si igitur est ejusdem generis cum iis quæ contemplatur, semetipsam quoque necessario poterit contemplari: sin diverſi sit generis, con-

templari semetipsam non potest. Exempli gratia: Ars sutoria in coriis versatur; ipsa autem a materia coriorum penitus diversa est: quare semetipsam contemplari nequit. Grammatica versatur in sermone: numquid ergo & ipsa sermo est?

αὐτὴ ἐγγράμματος φωνή; Οὐδαμῶς. Διὰ τοῦτο
 5 οὐ δύναται θεωρεῖν ἑαυτήν. Ὁ οὖν λόγος πρὸς τί
 ποτε ὑπὸ τῆς φύσεως παρείληπται; Πρὸς χρῆ-
 σιν φαντασιῶν οἷαν δεῖ. Αὐτὸς οὖν τί ἐστὶ; Σύ-
 στημα ἐκ ποιῶν φαντασιῶν. Οὕτω γίνεται φύσε
 6 καὶ αὐτοῦ θεωρητικός. Πάλιν ἢ φρόνησις τίνα
 θεωρήσασα παρελήλυθεν; Ἄγαθὰ καὶ κακὰ,
 καὶ οὐδέτερα. Αὐτὴ οὖν τί ἐστίν; Ἄγαθόν.
 Ἡ δ' ἀφροσύνη τί ἐστίν; Κακόν. Ὁραῖς οὖν, ὅτι
 ἀναγκαίως καὶ αὐτῆς γίνεται καὶ τῆς ἐναντίας θεω-
 7 ρητική. Διὰ τοῦτο ἔργον τοῦ φιλοσόφου τὸ μέγιστον
 καὶ πρῶτον, δοκιμαῖζειν τὰς φαντασίας, καὶ δια-
 κρίνειν, καὶ μηδεμίαν ἀδοκίμαστον προσφέρειν.
 8 Ὁρατε καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος, ὅπου δοκεῖ τι εἶναι
 πρὸς ἡμᾶς, πῶς καὶ τέχνην ἐξευρήκαμεν, καὶ ὅσοις
 ὁ ἀργυρογνώμων προσχρῆται κατὰ δοκιμασίαν
 τοῦ νομίσματος· τῇ ὄψει, τῇ ἀφῆ, τῇ ὀφρασίᾳ,
 τὰ

est? Nequaquam. Non igitur semetipsam contemplari potest. Iam Rationis facultas ad quid tandem a natura nobis data est? Ad rectum visorum animi usum. Ipsa vero quid est? Complexio quaedam visorum certo modo se habentium. Itaque naturam semetipsam contemplandi vim habet. Porro prudentia ad quam contemplanda nobis data est? Ad bona, & mala, & neutra. Ipsa ergo quid est? Bonum. Imprudentia quid est? Malum.

Vides igitur, prudentiam necessario & semetipsam & id quod est ipsi contrarium, contemplari? Quapropter munus philosophi maximum & primum est, examinare visa, ac discernere, neque ullum admittere inexploratum. Videtis quomodo in numismate, ubi non nihil interesse nostra putamus, quomodo artem etiam invenerimus, & quot rebus argentarius ad explorationem numismatis utatur; visu, tactu, olfactu, postremo auditu; nam pro-
 jectio

τὰ τελευταῖα τῆ ἀκοῆ· εἴψας τὸ θανάσιον, τῷ ψό- 9
 φῳ προσέχει, καὶ οὐχ ἅπαξ ἀρκεῖται ψοφήσαντος,
 ἀλλ' ὑπὸ τῆς πολλῆς προσοχῆς μούσικος γίνεται.
 οὕτως, ἔπου διαφέρειν οἴομεθα τὸ πλανᾶσθαι τοῦ μὴ 10
 πλανᾶσθαι, ἐνταῦθα πολλὴν προσοχὴν εἰσφέρομεν
 εἰς διάκρισιν τῶν διαπλανᾶν δυναμένων. ἐπὶ δὲ τοῦ 11
 ταλαιπῶρου ἡγεμονικοῦ χασκόντες καὶ καθεύδον-
 τες, πᾶσαν φαντασίαν παραπροσδεχόμεθα. ἢ
 γὰρ ζημία οὐ προσπίπτει.

Ὅταν οὖν θέλῃς γινῶναι, πῶς ἔχεις περὶ μὲν 12
 τὰγαθὰ καὶ κακὰ ἀνειμένως, περὶ τὰ ἀδιάφορα δ'
 ἰσπευσμένως· ἐπίστησον, πῶς ἔχεις πρὸς τὸ ἐκτυ-
 φλωθῆναι, καὶ πῶς πρὸς τὸ ἐξαπατηθῆναι· καὶ γνώ-
 σῃ, ὅτι μακρὰν εἴ τοῦ ὡς δεῖ πεπονθῆναι περὶ ἀ-
 γαθῶν καὶ κακῶν. Ἀλλὰ πολλῆς ἔχεις χρείαν 13
 παρασκευῆς, καὶ πόνου πολλοῦ καὶ μαθημάτων.
 Τί οὖν; ἐλπίζεις, ὅτι τὴν μεγίστην τέχνην ἀπὸ
 ὀλίγων

jecto denario sonitum ob-
 servat, neque unico sonitu
 est contentus, sed crebra
 attentione fit quodammodo
 musicus. Sic ubi nostrā
 interesse putamus, utrum
 decipiamur, an non deci-
 piamur, ibi magnam adhi-
 bemus attentionem ad ea
 dijudicanda, quæ nos deci-
 pere possunt. Sed quod
 ad miserum illum animi
 principatum adtinet, hian-
 te ore dormitantes, visum
 quodvis temere admitti-
 mus. Nam jactura non
 animadvertitur.

Igitur si scire cupis,
 quam sis quod ad bona qui-
 dem & mala remissus, ad
 res autem indifferentes in-
 citatus; considera, quo pa-
 cto sis adfectus adversus
 oculorum cæcitatem, &
 quo pacto adversus animi
 deceptionem: tum cogno-
 sces, multum abesse, ut,
 ad bona & mala quod adti-
 net, ita sis adfectus, quem-
 admodum oportet. At ma-
 gna opus est præparatione,
 multoque labore & discipli-
 na. Quid ergo? artem ma-
 ximam exiguo labore com-
 parari

- 14 ὀλίγων ἐστὶν ἀναλαβεῖν; καὶ τοὶ αὐτοὶ μὲν ὁ προ-
 ηγούμενος λόγος τῶν φιλοσόφων λίαν ἐστὶν ὀλίγος.
 εἰ θέλεις γινῶναι, ἀνάγνωθι τὰ Ζήνωνος, καὶ ὄψεις.
- 15 Τί γὰρ ἔχει μακρὸν, εἰπεῖν, ὅτι τέλος ἐστὶ τὸ ἔπε-
 σθαι θεοῖς; οὐσία δ' ἀγαθοῦ, χρῆσις οἷα δὲ φαν-
 16 τασίων; Λέγε· τί οὖν ἐστὶ θεός; καὶ τί φαν-
 τασία; καὶ τί ἐστὶ φύσις ἢ ἐπὶ μέρους, καὶ τί ἐστὶ
 17 φύσις ἢ πῶν ὅλων; ἤδη μακρὸν. Ἄν οὖν ἐλθῶν
 Ἐπίκουρος εἶπη, ὅτι ἐν σαρκὶ εἶναι δεῖ τὸ ἀγα-
 θόν· πάλιν μακρὸν γίνεται, καὶ ἀνάγκη ἀκού-
 σαι, τί τὸ προηγούμενον ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν, τί τὸ
 ὑποστατικὸν καὶ οὐσιώδες. ἔτι τὸ κοχλίου ἀγαθὸν
 οὐκ εἰκὸς εἶναι ἐν τῷ κελύφει, τὸ οὖν τοῦ ἀνθρώ-
 18 που εἰκός; Σὺ δ' αὐτὸς τι κυριώτερον ἔχεις, Ἐπί-
 κουρε. τί ἐστὶν ἐν σοὶ τὸ βουλευόμενον; τὸ ἐπι-
 σκεπτόμενον ἕκαστα; τὸ περὶ τῆς σαρκὸς αὐτῆς,
 19 ὅτι τὸ προηγούμενον ἐστὶ, τὸ ἐπικρίνον; τί δὲ
 καὶ

parari posse speras? Quam-
 quam principalis quidem
 philosophorum doctrina uti-
 que brevis est. Id si co-
 gnoscere vis; legito scripta
 Zenonis, & videbis. Nam
 quæ est in isto sermone
 prolixitas: finem esse, se-
 qui Deos; naturam boni,
 rectum visorum usum? At
 dic, quid ergo est Deus?
 quid visum? quid natura
 singulorum? quid natura
 universi? Hoc jam longum
 est. Iam quod si accedens
 Epicurus dicat, in carne
 bonum esse oportere; rur-

sus longum fit: & necesse
 est audire, quid præcipuum
 sit in nobis; quid sit quo
 natura atque vis hominis
 maxime contineatur. Quo-
 niam, cochleæ bonum in
 testa esse positum, proba-
 bile non est; num igitur
 probabile fuerit, hominis
 bonum in involucro esse
 querendum? Immo vero tu
 ipse, Epicure, aliquid præ-
 stantius habes. Quid est,
 quod in te deliberat? quod
 singula disquirat? quod de
 ipsa carne hoc iudicium
 pronunciat, esse eam ho-
 minis

καὶ λύχρον ἄπτεῖς, καὶ πονοῖς ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τη-
λικαῦτα βιβλία γράφεις; ἵνα μὴ ἀγνοήσωμεν
ἡμεῖς τὴν ἀλήθειαν; τίνας ἡμεῖς; τί πρὸς σὲ ὄν-
τες; Οὕτω μακρὸς ὁ λόγος γίνεται.

Κ Ε Φ. κα΄.

Πρὸς τοὺς θαυμάζεσθαι θέλοντας.

Ὅταν τις ἢν δεῖ στάσιν ἔχῃ ἐν τῷ βίῳ, ἔξω οὐ
κέχρηεν. Ἄνθρωπε, τί θέλεις σοι γενέσθαι; ²
ἐγὼ μὲν ἀρκούμαι, ἂν ὀρέγωμαι καὶ ἐκκλίνω κα-
τὰ φύσιν, ἂν ἐρμῆ καὶ ἀφορμῆ χρῶμαι ὡς πέ-
φυκα, ἂν προδέσει, ἂν ἐπιβολῆ, ἂν συγκαταθέσει.
Τί σὺν ἡμῖν ὀβελίσκον καταπιὼν περιπατεῖς; Ἡθε- ³
λον, ἵνα με καὶ οἱ ἀπαντῶντες θαυμάζωσι,
καὶ ἐπακολουθοῦντες ἐπικραυγάζωσιν, ὦ μεγά-
λου

minis principatum? Cur
vero etiam lucernam ac-
cendis, & nostrā causā
laboras, totque volumina
scribis? Ut ne veritatem

nos ignoremus? Quinam
nos? Quid ad te pertine-
mus? Sic proluxa nascitur
disputatio.

C A P. XXI.

Ad eos qui admirationi esse cupiunt.

Qui eum, quem decet, in
vita statum tenet; is rebus
externis non inhiat. Quid
tibi vis contingere, homo?
mihi quidem satis est, si &
adpetam & averfer secun-
dum naturam; si impetu &
declinatione utar, ut natu-

ra mea postulat; si sic pro-
ponam, sic adgrediar, sic
adsensiar. Quid ergo nobis,
quasi qui veru deglutisses,
incedis? Velim, ut & ob-
viam venientes omnes me
admirentur, &, qui sectan-
tur, adement, O magnum

4 λου φιλοσόφου. Τίνες εἰσὶν οὗτοι, ὑφ' ὧν θαυμάζεσθαι θέλεις; οὐχ οὗτοι εἰσι, περὶ ὧν εἶωθας λέγειν ὅτι μαινόνται; Τί οὖν; ὑπὸ τῶν μαινομένων θέλεις θαυμάζεσθαι;

Κ Ε Φ. πβ.

Περὶ τῶν Προλήψεων.

Ἄι προλήψεις κοινὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰσὶ, καὶ πρόληψις προλήψει οὐ μάχεται. Τίς γὰρ ἡμῶν οὐ τίθησιν, ὅτι τὸ ἀγαθὸν συμφέρον ἐστὶ, καὶ αἰρετὸν, καὶ ἐκ πάσης, αὐτὸ περιστάσεως δεῖ μεταίνασθαι καὶ διώκειν; τίς δ' ἡμῶν οὐ τίθησιν, ὅτι τὸ δίκαιον καλὸν ἐστὶ, καὶ πρέπον; Πότ' οὖν ἡ μάχη γίνεται; Περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προλήψεων
3 ταῖς ἐπὶ μέρους οὐσίαις. ὅταν ὁ μὲν εἶπῃ, ὅτι,
Καλῶς

Philosophum! Quinam sunt quos dicere soles insanire? illi, quibus admirationi esse cupis? Nonne ii sunt, infani te admirentur!

C A P. XXII

De anticipatis animi Notionibus.

Anticipatae notiones omnibus hominibus sunt communes; & anticipatio anticipationi non repugnat. Quis enim nostrum non statuit, bonum esse utile, & expetendum, & quavis ratione consecrandum ac persequendum? Quis non statuit, quod justum est, id esse pulcrum & decorum? Quando igitur pugna oritur? In anticipationum accommodatione ad res particula-

καλῶς ἐποίησεν, ἀνδρείός ἐστιν· ὁ δὲ, Οὐ, ἀλλ' ἀπνευνοημένος· ἐνθεν ἡ μάχη γίνεται τοῖς ἀνδράποισ πρὸς ἀλλήλους. Ἀὕτη ἐστὶν ἡ Ἰουδαίων, καὶ Σύρων, καὶ Αἰγυπτίων, καὶ Ῥωμαίων μάχη· οὐ περὶ τοῦ, ὅτι τὸ ἴσιον πάντων προτιμητέον, καὶ ἐν παντὶ μεταδιωκτέον ἀλλὰ πότερόν ἐστιν ἴσιον τοῦτο, τὸ χοιρείου φαγεῖν, ἢ ἀνόσιον. ταύτην τὴν μάχην εὐρήσετε καὶ Ἀγαμέμνωνος καὶ Ἀχιλλέως. Κάλεσι γὰρ αὐτούς εἰς τὸ μέσον. Τί λέγεις σὺ, ὦ Ἀγάμεμνον; οὐ δεῖ γενέσθαι τὰ δέοντα, καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα; Δεῖ μὲν οὖν. Σὺ δὲ τί λέγεις, ὦ Ἀχιλλεῦ; οὐκ ἀρέσκει σοι γενέσθαι τὰ καλῶς ἔχοντα; Ἐμοὶ μὲν οὖν πάντων μάλιστα ἀρέσκει. Ἐφωρμόσατε οὖν τὰς προλήψεις. Ἐνθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μάχης. Ὁ μὲν λέγει, οὐ χρεὶ ἀποδιδόναι με τὴν Χρυσίδα τῷ πατρὶ. Ὁ δὲ λέγει, Δεῖ μὲν οὖν. Πάντως ὁ ἕτερος αὐτῶν

H 2

κακῶς

ticularis. Quum alius dicit, Recte fecit, fortis est; alius vero, Non ita, sed vefanus est; inde pugna oritur inter homines. Hæc est Judæorum, Syrorum, Ægyptiorum & Romanorum pugna: non, an jus & fas rebus omnibus sit antefendum, & ubique confectandum; sed, suillâ vesci, fas-ne sit, an nefas. Hanc etiam Agamemnonis & Achillis fuisse pugnam invenietis. Jube eos prodire in medium. Quid tu ais,

Agamemnon? non ea fieri oportet, quæ recta, quæque honesta sunt? Oportet illa quidem. Tu vero quid ais, Achilles? non tibi placet, ea fieri quæ honesta sunt? Mibi vero omnium maxime placet. Adcommodate igitur anticipationes ad rem de qua agitur! Hinc pugnae principium. Alter ait: Non oportet me Chryseidem reddere patri. Alter ait, Oportet. Omnino alter eorum male adplicat anticipationem honesti.

8 κακῶς ἐφαρμύζει τὴν πρόληψιν τοῦ δειντος. Πάλιν ὁ μὲν λέγει. Οὐκοῦν, εἴ με δεῖ ἀποδοῦναι τὴν Χρυσήδα, δεῖ με λαβεῖν ὑμῶν τινος τὸ γέρας. Ὁ δὲ. Τὴν ἐμὴν οὖν λάβης ἐρωμένην; Τὴν σπῆ, φησὶν. Ἐγὼ οὖν μόνος; Ἄλλ' ἐγὼ μόνος μὴ ἔχω; Οὕτως μάχη γίνεται.

- 9 Τί οὖν ἐστὶ τὸ παιδεύεσθαι; Μανθάνειν τὰς φυσικὰς προλήψεις ἐφαρμύζειν ταῖς ἐπὶ μέρους οὐ-
 10 σίαις καταλλήλως τῇ φύσει· καὶ λοιπὸν, διελθεῖν, ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἰσιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν· ἐφ' ἡμῖν μὲν προαίρεσις, καὶ πάντα τὰ προαιρετικὰ ἔργα· οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ τὸ σῶμα, τὰ μέρη τοῦ σώματος, κτήσεις, γονεῖς, ἀδελ-
 11 φοὶ, τέκνα, πατρὶς, ἀπλῶς οἱ κοινωνοί. Ποῦ οὖν θῶμεν τὸ ἀγαθόν; ποία οὐσία αὐτὸ ἐφαρμύσει-
 12 μεν; Τῇ ἐφ' ἡμῖν; Εἴτα οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ὑγίαια, καὶ

sti. Rursus alter ait: Quod si igitur Chryseidem reddere me oportet, accipiendum mihi erit vestrum alicujus munus. At ille: Meam igitur amicam accipias? Tuam vero, inquit. Ego ne igitur solus præmio caream? At ego solus non habeam? Sic pugna exoritur.

Quid ergo est erudiri? Discere naturales animi anticipationes rebus singularibus adplicare convenienter naturæ; tum porro di-

stinguere, alia esse in nostrâ potestate, alia non: in nostrâ esse potestate, voluntatem, & omnes voluntarias actiones: non in nostra potestate, corpus, partes corporis, possessiones, parentes, fratres, liberos, patriam, denique quicumque fuerint quibuscum societate quadam sumus devincti. Ubi igitur bonum collocabimus? cui rerum generi notionem ejus adcommo- dabimus? Eisne rebus quæ in nostra sunt potestate? Itaque bonum non fuerit

καὶ ἀρετιότης, καὶ ζωή; ἀλλ' οὐδὲ τέκνα, οὐδὲ γο-
 νεῖς, οὐδὲ πατεῖς; καὶ τίς σου ἀνέξεται; Μετα- 13
 θῶμεν οὖν ἐνθάδε πάλιν αὐτό. ἐνδέχεται οὖν,
 βλαπτόμενον, καὶ ἀποτυγχάνοντα τῶν ἀγαθῶν,
 εὐδαιμονεῖν; Οὐκ ἐνδέχεται. Καί, τὴν πρὸς τοὺς
 κοινοῦσους ἔχεν οἷαν δεῖ ἀναστροφὴν; Καὶ πῶς ἐν-
 δέχεται; Ἐγὼ γὰρ πέφυκα πρὸς τὸ ἐμὸν συμ- 14
 φέρον. εἰ συμφέρες μοι ἀγρὸν ἔχεν, συμφέρες μοι
 καὶ ἀφελέσθαι αὐτὸν τοῦ πλησίον· εἰ συμφέρες
 μοι ἱμάτιον ἔχεν, συμφέρες μοι καὶ κλέψαι αὐ-
 τὸ ἐκ βαλανείου. ἔνθεν πόλεμοι, στάσεις, τυ-
 ραννίδες, ἐπιβουλαί. Πῶς δ' ἔτι [τηρεῖν] δυνή- 15
 σομαι τὸ πρὸς τὸν Δία καθήμενον; εἰ γὰρ βλά-
 πτομαι καὶ ἀτυχῶ, οὐκ ἐπιστρέφεται μοι. καὶ
 τί μοι καὶ αὐτῶ, εἰ οὐ δύναται μοι βοηθῆσαι; καὶ
 πάλιν, τί μοι καὶ αὐτῶ, εἰ θύλες με ἐν τοιού-
 τοις εἶναι, ἐν οἷς εἰμι; ἄρχομαι λοιπὸν μισεῖν αὐ-
 τόν.

H 3

fuerit sanitas? non mem-
 btorum integritas? non vi-
 ta? Immo ne liberi qui-
 dem, neo parentes, neo
 patria? Et quis te feret?
 Transferamus igitur boni
 notionem in hoc rerum ge-
 nus! (Et videamus, quid
 sum!) Potest - ne igitur
 fieri, ut, qui læditur, bo-
 nisque frustratur, is sit bea-
 tus? Non potest. Potestne
 cum lociis ita versari, ut
 decet? Quo pacto id fieri
 potest? Ego enim ad id
 naturā feror, quod mihi
 conducit: si e re mea est

agrum habere; e re mea
 est, eum a vicino auferra;
 si e re mea est vestem habe-
 re; e re quoque mea est,
 eam furari e balneo. Hinc
 bella, seditiones, tyrannidi-
 des, insidiæ. Quo vero
 pacto potero dehinc serva-
 re officium adversus Jove-
 m? nam si lædor, &
 frustror, ille me non curat.
 Quid ergo mihi cum illo
 rei est, si me juvare non
 potest? aut rursus, quid
 mihi cum eo rei est, si me
 in his vult esse malis, in
 quibus sum? Proinde eum
 odisse

- 16 τέν. Τί οὖν κακοῖς ποιοῦμεν; τί οὖν ἀγάλματα, ὡς κακοῖς Δαίμοσιν, ὡς Πυρετῶ, τῷ Δίῃ; καὶ πῶς ἔτι Σωτήρ; καὶ πῶς Ἰέτιος; καὶ πῶς Ἐπικάρπιος; καὶ μὴν, ἂν ἐνταῦθά που θῶμεν τὴν οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ, πάντα ταῦτα ἐξακολουθεῖ.
- 17 Τί οὖν ποιήσωμεν; Αὕτη ἐστὶ ζήτησις τοῦ φιλοσοφούντος τῷ ὄντι, καὶ ὠδινόντος. Νῦν ἐγὼ οὐχ ἐρῶ τί ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· οὐ
- 18 μαίνομαι; Ναί. Ἄλλ' ἐνταῦθά που θῶ τὸ ἀγαθόν, ἐν τοῖς προαιρετικοῖς; πάντες μου καταγελάσσονται. ἤξει τις γέρον πολίος, χρυσοῦς δακτυλίους ἔχων πολλούς· εἶτα ἐπισέσας τὴν κεφαλὴν ἐρεῖ, Ἄκουσόν μου τέκνον· δεῖ μὲν καὶ φιλοσοφεῖν, δεῖ
- 19 δὲ καὶ ἐγκέφαλον ἔχειν· ταῦτα μαρῶν ἐστὶ. σὺ παρὰ τῶν φιλοσόφων μανθάνεις συλλογισμόν· τί δὲ σοὶ ποιητέον ἐστὶ, σὺ κάλλιον οἶδας ἢ οἱ φιλοσοφοί.

odisse incipio. Quid ergo templa extruimus? quid ergo statuas Jovi erigimus, veluti malis Geniis, veluti Febri? Et quo pacto porro Servator fuerit? quo pacto Pluvius? quo pacto Frugifer? Atqui, si tali quopiam in loco vim naturamque boni ponimus; hæc omnia consequuntur.

Quid ergo faciendum? Hæc est investigatio digna eo, qui revera philosophatur, & parturit. Nunc ego

non video, quid sit bonum & malum: nonne infanio? Certe. At hinc tandem ponam bonum, in iis quæ ad voluntatem pertinent? omnes me deridebunt. Aderit fenex aliquis capus, multis aureis annulis ornatus, motoque capite dicet: Audi me fili, est sane philosophandum; sed & cerebrum est habendum: ista stulta sunt. Tu a philosophis discis syllogismum; quid vero tibi agendum sit, tu rectius nosti, quam philosophi.

σεθεῖ. Ἄνθρωπε, τί οὖν μοι ἐπιτιμαῖς, εἰ οἶδας; 20
 Ταύτων τῶ ἀνδραπέδοι τι εἶπω; ἀν σιωπῶ, ῥη-
 γνυται ἐκείνος δαῖ λέγειν· ὅτι, Σύγγνωθί μοι, αἰς 21
 τοῖς ἐραῖσιν· αὐκ αἰμί ἰμαυτεῦ, μαίνομαι.

Κ Ε Φ. κγ'.

Π ρ ὁ ε Ἐ π ἰ κ ρ ο υ ρ ο υ.

Ἐπινοεῖ καὶ Ἐπικουρος, ὅτι φύσει ἴσμεν κοιν-
 οίκοι· ἀλλ' ἀπαξ ἐν τῶ κελύφει θεῖς τὸ ἀγαθὸν
 ἡμῶν, οὐκέτι δύναται ἄλλο οὐδὲν εἰπεῖν. πάλιν 2
 γὰρ ἐκείνου λίαν κρατεῖ, ὅτι οὐ δαῖ ἀπεσπισ-
 μένον οὐδὲν τῆς τοῦ ἀγαθοῦ οὐσίας, οὔτε θαν-
 μάξεν, οὔτ' ἀποδέχεσθαι· καὶ καλῶς αὐτοῦ
 κρατεῖ. Πᾶς οὖν * [ὑπονοητικοί] ἴσμεν, οἷς μὴ φυ- 3
 σική ἔστι πρὸς τὰ ἔκγονα φιλοστοργίας; διατί
 ἀποσυμβουλεύεις τῶ σοφῶ τεγνωσθεῖν; τί φοβῶ,

H 4

μή

losophi. Homo, quid vero
 me objurgas, si scio? Isti
 mancipio quid dicam? si
 taceo, rumpitur. Hoc mo-

do ei respondere oportet:
 Ignosce mihi, tamquam
 amatoribus; non sum meus,
 insanio.

C A P. XXIII.

I n E p i c u r u m.

Ipse etiam Epicurus intel-
 ligit, naturam nos esse socia-
 biles: sed quoniam semel
 in involuero collocavit bo-
 num nostrum, non amplius
 aliud quidquam dicere pot-
 est. Nam rursus illud mor-
 dicus tenet, nihil a natura

boni avulsum vel admiran-
 dum vel probandum esse:
 idque probe tenet. Unde
 igitur * * sumus, quibus
 nullus est naturam insitus er-
 ga sobolem amor? cur dis-
 suades sapienti ne alat libe-
 ros? cur metuis, ne prop-
 ter

4 λου Φιλοσόφου. Τίνες εἰσὶν οὗτοι, ὑφ' ὧν θαυ-
μαζέσθαι θέλεις; οὐχ οὗτοι εἰσι, περὶ ὧν εἰώθας
λέγειν ὅτι μαίνονται; Τί οὖν; ὑπὸ τῶν μαινομένων
θέλεις θαυμάζεσθαι;

Κ Ε Φ. εβ'.

Περὶ τῶν Προλήψεων.

Αἱ προλήψεις κοινὰί πᾶσιν ἀνθρώποις εἰσὶ, καὶ
πρόληψις προλήψει οὐ μάχεται. Τίς γὰρ ἡμῶν
οὐ τίθησιν, ὅτι τὸ ἀγαθὸν συμφέρον ἐστὶ, καὶ
αἰρετὸν, καὶ ἐκ πάσης, αὐτὸ περιστάσεως δεῖ μετ-
ίνασι καὶ διώκειν; τίς δ' ἡμῶν οὐ τίθησιν, ὅτι τὸ
2 δίκαιον καλὸν ἐστὶ, καὶ πρέπον; Πότ' οὖν ἡ μάχη
γίνεται; Περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προλήψεων
3 ταῖς ἐπὶ μέρους οὐσίαις. ὅταν ὁ μὲν εἶπη, ὅτι,
Καλῶς

Philosophum! Quinam sunt
illi, quibus admirationi ef-
se cupis? Nonne ii sunt,

quos dicere soles insanire?
Quid ergo? hoc cupis, ut
insani te admirentur!

C A P. XXII

De anticipatis animi Notionibus.

Anticipatæ notionēs omni-
bus hominibus sunt com-
munes; & anticipatio an-
ticipatōni non repugnat.
Quis enim nostrū non sta-
tuit, bonum esse utile, &
expetendum, & quavis ra-

tionē consecrandū ac per-
sequendum? Quis non sta-
tuit, quod justum est, id
esse pulcrum & decorum?
Quando igitur pugna ori-
tur? In anticipatōnum ad-
commodatōne ad res par-
ticula-

καλῶς ἐποίησεν, ἀνδρείός ἐστιν· ὁ δὲ, Οὐ, ἀλλ' ἀπονενοημένος· ἔνθεν ἡ μάχη γίνεται τοῖς ἀνδρώποις πρὸς ἀλλήλους. Ἄυτη ἐστὶν ἡ Ἰουδαίων, καὶ Σύρων, καὶ Αἰγυπτίων, καὶ Ῥωμαίων μάχη· οὐ περὶ τοῦ, ἔτι τὸ ἴσιον πάντων προτιμητέον, καὶ ἐν παντὶ μεταδιωκτέον ἀλλὰ πότερόν ἐστιν ἴσιον τοῦτο, τὸ χοιρέϊου φαγεῖν, ἢ ἀνόσιον. ταύτην τὴν μάχην εὐρήσετε καὶ Ἀγαμέμνωνος καὶ Ἀχιλλέως. Κάλεε γὰρ αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον. Τί λέγεις σὺ, ὦ Ἀγαμέμνων; οὐ δὲ γενέσθαι τὰ δέοντα, καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα; Δεῖ μὲν οὖν. Σὺ δὲ τί λέγεις, ὦ Ἀχιλλεῦ; οὐκ ἀρέσκει σοι γενέσθαι τὰ καλῶς ἔχοντα; Ἐμοὶ μὲν οὖν πάντων μάλιστα ἀρέσκει. Ἐφαρμόσατε οὖν τὰς προλήψεις. Ἐντεῦθεν ἡ ἀρχὴ τῆς μάχης. Ὁ μὲν λέγει, οὐ χρὴ ἀποδιδόναι με τὴν Χρυσίδα τῷ πατρί. Ὁ δὲ λέγει, Δεῖ μὲν οὖν. Πάντως ὁ ἕτερος αὐτῶν

H 2

κακῶς

ticularis. Quum alius dicit, Recte fecit, fortis est; alius vero, Non ita, sed vesanus est; inde pugna oritur inter homines. Hæc est Judæorum, Syrorum, Ægyptiorum & Romanorum pugna: non, an jus & fas rebus omnibus sit antefendum, & ubique confestandum; sed, suillâ vesci, fas-ne sit, an nefas. Hanc etiam Agamemnonis & Achillis fuisse pugnam invenietis. Jube eos prodire in medium. Quid tu ais,

Agamemnon? non ea fieri oportet, quæ recta, quæque honesta sunt? Oportet illa quidem. Tu vero quid ais, Achilles? non tibi placet, ea fieri quæ honesta sunt? Mibi vero omnium maxime placet. Adcommodate igitur anticipationes ad rem de qua agitur! Hinc pugnae principium. Alter ait: Non oportet me Chryseidem reddere patri. Alter ait, Oportet. Omnino alter eorum male applicat anticipationem honesti.

8 κακῶς ἐφαρμόζει τὴν πρόληψιν τοῦ δειντος. Πάλιν ὁ μὲν λέγει. Οὐκοῦν, εἴ με δεῖ ἀποδοῦναι τὴν Χρυσίδα, δεῖ με λαβεῖν ὑμῶν τινος τὸ γέρας. Ὁ δὲ. Τὴν ἐμὴν οὖν λάβης ἐρωμένην; Τὴν σῆς, φησὶν. Ἐγὼ οὖν μόνος; Ἄλλ' ἐγὼ μόνος μὴ ἔχω; Οὕτως μάχη γίνεται.

- 9 Τί οὖν ἐστὶ τὸ παιδεύεσθαι; Μανθάνειν τὰς φυσικὰς πρόληψεις ἐφαρμόζειν ταῖς ἐπὶ μέρους οὐ-
- 10 σίας καταλλήλως τῇ φύσει· καὶ λοιπὸν, διελθὲν, ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἰσὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν· ἐφ' ἡμῖν μὲν προαιρέσεις, καὶ πάντα τὰ προαιρετικὰ ἔργα· οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ τὸ σῶμα, τὰ μέρη τοῦ σώματος, κτήσεις, γονεῖς, ἀδελ-
- 11 φοὶ, τέκνα, πατρίς, ἀπλῶς οἱ κοινωνοί. Ποῦ οὖν θῶμεν τὸ ἀγαθόν; ποία οὐσία αὐτὸ ἐφαρμόσο-
- 12 μεν; Τῇ ἐφ' ἡμῖν; Εἴτα οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ὑγίεια, καὶ

sti. Rursus alter ait: Quod si igitur Chryseidem reddere me oportet, accipiendum mihi erit vestrum alicujus munus. At ille: Mesam igitur amicam accipias? Tuam vero, inquit. Ego ne igitur solus præmio caream? At ego solus non habeam? Sic pugna exoritur.

Quid ergo est erudiri? Discere naturales animi anticipationes rebus singularibus adplicare convenienter naturæ; tum porro di-

fingere, alia esse in nostrâ potestate, alia non: in nostrâ esse potestate, voluntatem, & omnes voluntarias actiones: non in nostra potestate, corpus, partes corporis, possessiones, parentes, fratres, liberos, patriam, denique quicumque fuerint quibuscum societate quadam sumus devincti. Ubi igitur bonum collocabimus? cui rerum generi notionem ejus adcommodabimus? Eisque rebus quæ in nostra sunt potestate? Itaque bonum non fuerit

καὶ ἀρετιότης, καὶ ζωή; ἀλλ' οὐδὲ τέκνα, οὐδὲ γο-
 νεῖς, οὐδὲ πατρίς; καὶ τίς σου ἀνέξεται; Μετα- 13
 θῶμεν οὖν ἐνθάδε πάλιν αὐτό. ἐνδέχεται οὖν,
 βλαπτόμενον, καὶ ἀποτυγχάνοντα τῶν ἀγαθῶν,
 εὐδαιμονεῖν; Οὐκ ἐνδέχεται. Καὶ, τὴν πρὸς τοὺς
 κοινῶνους ἔχεν οἷαν δεῖ ἀναστροφὴν; Καὶ πῶς ἐν-
 δέχεται; Ἐγὼ γὰρ πέφυκα πρὸς τὸ ἐμὸν συμ- 14
 φέρον. εἰ συμφέρες μοι ἀγρὸν ἔχεν, συμφέρες μοι
 καὶ ἀφελῆσαι αὐτὸν τοῦ πλησίον· εἰ συμφέρες
 μοι ἱμάτιον ἔχεν, συμφέρες μοι καὶ κλέψαι αὐ-
 τὸ ἐκ Βαλανείου. ἔνθεν πόλεμοι, στάσεις, τυ-
 ραννίδες, ἐπιβουλαί. Πῶς δ' ἔτι [τηρεῖν] δυνή- 15
 σομαι τὸ πρὸς τὸν Δία καθῆκον; εἰ γὰρ βλά-
 πτομαι καὶ ἀτυχῶ, οὐκ ἐπιστρέφεταιί μου. καὶ
 τί μοι καὶ αὐτῶ, εἰ οὐ δύναται μοι βοηθῆσαι; καὶ
 πάλιν, τί μοι καὶ αὐτῶ, εἰ θέλει με ἐν τοιού-
 ταις εἶναι, ἐν οἷς εἰμι; ἀρχομαι λοιπὸν μιᾶσιν αὐ-
 τόν.

H 3

τόν.

fuerit sanitas? non mem-
 btorum integritas? non vi-
 ta? Immo ne liberi qui-
 dem, neo parentes, neo
 patria? Et quis te feret?
 Transferamus igitur boni
 notionem in hoc rerum ge-
 nus! (Et videamus, quid
 tum!) Potest - ne igitur
 fieri, ut, qui læditur, bo-
 nisque frustratur, is sit bea-
 tus? Non potest. Potestne
 cum sociis ita versari, ut
 decet? Quo pacto id fieri
 potest? Ego enim ad id
 naturā feror, quod mihi
 conducit: si e re mea est

agrum habere; e re mea
 est, eum a vicino auferra;
 si e re mea est vestem habe-
 re; e re quoque mea est,
 eam surari e balneo. Hinc
 bella, seditiones, tyrannī-
 des, insidiae. Quo vero
 pacto potero dehinc serva-
 re officium adversus Ju-
 vem? nam si lædor, &
 frustror, ille me non curat.
 Quid ergo mihi cum illo
 rei est, si me juvare non
 potest? aut rursus, quid
 mihi cum eo rei est, si me
 in his vult esse malis, in
 quibus sum? Proinde eum
 odisse

16 τέν. Τί οὖν ναοὺς ποιοῦμεν; τί οὖν ἀγάλματα, ὡς κακοῖς Δαίμοσιν, ὡς Πυρετῶ, τῷ Δί; καὶ πῶς ἐτι Σωτήρ; καὶ πῶς Ἰέτιος; καὶ πῶς Ἐπικάρπιος; καὶ μὴν, ἂν ἐνταῦθά που θῶμεν τὴν οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ, πάντα ταῦτα ἐξακολουθεῖ.

17 Τί οὖν ποιήσωμεν; Ἀυτὴ ἐστὶ ζήτησις τοῦ φιλοσοφοῦντος τῷ ὄντι, καὶ ἀδίνοντος. Νῦν ἐγὼ

αὐχ ἐρῶ τί ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· αὐ

18 μαίνομαι; Ναί. Ἄλλ' ἐνταῦθά που θῶ τὸ ἀγαθόν, ἐν τοῖς προαιρετικοῖς; πάντες μου καταγελάσσονται. ἤξει τις γέρον πολίος, χρυσοῦς δακτυλίους ἔχων πολλούς· εἶτα ἐπισείσας τὴν κεφαλὴν ἐρεῖ, Ἄκουσόν μου τέκνον· δεῖ μὲν καὶ φιλοσοφεῖν, δεῖ

19 δὲ καὶ ἐγκέφαλον ἔχειν· ταῦτα μαρὰ ἐστὶ. σὺ παρὰ τῶν φιλοσόφων μανθάνεις συλλογισμὸν· τί δὲ σοι ποιητέον ἐστὶ, σὺ κάλλιον οἶδας ἢ οἱ φιλοσοφοί.

odisse incipio. Quid ergo templa extruimus? quid ergo statuas Jovi erigimus, veluti malis Geniis, veluti Febri? Et quo pacto porro Servator fuerit? quo pacto Pluvius? quo pacto Frugifer? Atqui, si tali quopiam in loco vim naturamque boni ponimus; hæc omnia consequuntur.

Quid ergo faciendum? Hæc est investigatio digna eo, qui revera philosophatur, & parturit. Nunc ego

non video, quid fit bonum & malum: nonne insanio? Certe. At hic tandem ponam bonum, in iis quæ ad voluntatem pertinent? omnes me deridebunt. Aderit senex aliquis canus, multis aureis annulis ornatus, motoque capite dicet: Audi me fili, est sane philosophandum; sed & cerebrum est habendum: ista stulta sunt. Tu a philosophis discis syllogismum; quid vero tibi agendum sit, tu rectius nôsti, quam philosophi.

σεβῶ. Ἄνθρωπε, τί οὖν μοι ἐπιτιμᾷς, εἰ οἶδας; 20
 Τούτῳ τῷ ἀνδραπόδῳ τί εἶπω; ἂν σιωπῶ, ἐφ-
 γνυται. ἐκείνως δὲ λέγειν· ὅτι, Σύνγνωθί μοι, εἰς 21
 τοῖς ἐρωσιν· οὐκ αἰμί ἑμαυτοῦ, μαίνομαι.

Κ Ε Φ. κγ'.

Π ῥ ὁ ς Ἐ π ἰ κ ρ ο ς κ.

Ἐπινοεῖ καὶ Ἐπικουρος, ὅτι φύσει ἴσμεν κοινω-
 νικοί· ἀλλ' ἀπαξ ἐν τῷ κελύφει θεῖς τὸ ἀγαθὸν
 ἡμῶν, οὐκέτι δύναται ἄλλο οὐδὲν εἰπεῖν. πάλιν ἄ-
 γαρ ἐκείνου λίαν κρατεῖ, ὅτι οὐ δὲ ἀπεσπασ-
 μένον οὐδὲν τῆς τοῦ ἀγαθοῦ οὐσίας, οὔτε θαν-
 μάξω, οὔτ' ἀποδέχεσθαι· καὶ καλῶς αὐτοῦ
 κρατεῖ. Πῶς οὖν * [ὑπονοητικοί] ἴσμεν, οἷς μὴ φι- 3
 σική ἔστι πρὸς τὰ ἔγκονα φιλοστοργίας; διατί
 ἀποσυμβουλεύεις τῷ σοφῷ τεκνοτροφεῖν; τί φοβῶν,

H 4

μη

lophi. Homo, quid vero
 me objurgas, si scio? Isti
 mancipio quid dicam? si
 taceo, rumpitur. Hoc mo-

do ei respondere oportet:
 Ignosce mihi, tamquam
 amatoribus; non sum meus,
 infanio.

C A P. XXIII.

I * E p i c u r u s κ.

Ipse etiam Epicurus intel-
 ligit, naturam nos esse socia-
 biles: sed quoniam semel
 in involuero collocavit bo-
 num nostrum, non amplius
 aliud quidquam dicere pot-
 est. Nam rursus illud mor-
 dicus tenet, nihil a natura

boni avulsum vel admiran-
 dum vel probandum esse:
 idque probe tenet. Unde
 igitur * * sumus, quibus
 nullus est naturam insitus er-
 ga sobolem amor? cur dis-
 suades sapienti ne alat libe-
 ros? cur metuis, ne prop-
 ter

4 λου φιλοσόφου. Τίνας εἶσιν οὗτοι, ὑφ' ὧν θαυμάζεσθαι θέλεις; οὐχ οὗτοι εἶσι, περὶ ὧν εἰώθως λέγειν ὅτι μαίνονται; Τί οὖν; ὑπὸ τῶν μαίνομένων θέλεις θαυμάζεσθαι;

Κ Ε Φ. αβ.

Περὶ τῶν Προλήψεων.

Αἱ προλήψεις κοινὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰσὶ, καὶ πρόληψις προλήψει οὐ μάχεται. Τίς γὰρ ἡμῶν οὐ τίθησιν, ὅτι τὸ ἀγαθὸν συμφέρον ἐστὶ, καὶ αἰρετὸν, καὶ ἐκ πάσης, αὐτὸ περιστάσεως δεῖ μεταίνασι καὶ διαίκεν; τίς δ' ἡμῶν οὐ τίθησιν, ὅτι τὸ
 2 δίκαιον καλὸν ἐστὶ, καὶ πρέπον; Πότ' οὖν ἡ μάχη γίνεται; Περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προλήψεων
 3 ταῖς ἐπὶ μέρους οὐσίαις. ὅταν ὁ μὲν εἴπῃ, ὅτι,
 Καλῶς

Philosophum! Quinam sunt quos dicere soles insanire? illi, quibus admirationi esse cupis? Nonne ii sunt, quid ergo? hoc cupis, ut infani te admirentur!

C A P. XXII.

De anticipatis animi Notionibus.

Anticipatæ notionēs omnibus hominibus sunt communes; & anticipatio anticipationī non repugnat. Quis enim nostrū non statuit, bonum esse utile, & expetendum, & quavis ratione consecrandum ac persequendum? Quis non statuit, quod justum est, id esse pulcrum & decorum? Quando igitur pugna oritur? In anticipationum accommodatione ad res particula-

Καλῶς ἐπαίησεν, ἀνδρείός ἐστιν· ὁ δὲ, Οὐ, ἀλλ' ἀπονενοημένος· ἐνθεν ἢ μάχη γίνεται τοῖς ἀνθρώποις πρὸς ἀλλήλους. Αὕτη ἐστὶν ἢ Ἰουδαίων, καὶ Σύρων, καὶ Αἰγυπτίων, καὶ Ῥωμαίων μάχη· οὐ περὶ τοῦ, ἔτι τὸ ἔσιον πάντων προτιμητέον, καὶ ἐν παντὶ μεταδιωκτέον· ἀλλὰ πότερόν ἐστιν ἔσιον τοῦτο, τὸ χοιρέσιον φαγεῖν, ἢ ἀνόσιον. ταύτην τὴν μάχην εὐρήσετε καὶ Ἀγαμέμνωνος καὶ Ἀχιλλέως. Κάλεσθε γὰρ αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον. Τί λέγεις σὺ, ὦ Ἀγαμέμνων; οὐ δεῖ γενέσθαι τὰ δέοντα, καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα; Δεῖ μὲν οὖν. Σὺ δὲ τί λέγεις, ὦ Ἀχιλλεῦ; οὐκ ἀρέσκει σοι γενέσθαι τὰ καλῶς ἔχοντα; Ἐμοὶ μὲν οὖν πάντων μάλιστα ἀρέσκει. Ἐφαρμόσατε οὖν τὰς προλήψεις. Ἐντεῦθεν ἢ ἀρχὴ τῆς μάχης. Ὁ μὲν λέγει, οὐ χρεὶ ἀποδίδόναι με τὴν Χρυσίδα τῷ πατρί. Ὁ δὲ λέγει, Δεῖ μὲν οὖν. Πάντως ὁ ἕτερος αὐτῶν

H 2

κακῶς

ticularis. Quum alius dicit, Recte fecit, fortis est; alius vero, Non ita, sed vesanus est; inde pugna oritur inter homines. Hæc est Judæorum, Syrorum, Ægyptiorum & Romanorum pugna: non, an jus & fas rebus omnibus sit antefendum, & ubique confestandum; sed, suillâ vesci, fas-ne sit, an nefas. Hanc etiam Agamemnonis & Achillis fuisse pugnam invenietis. Jube eos prodire in medium. Quid tu ais,

Agamemnon? non ea fieri oportet, quæ recta, quæque honesta sunt? Oportet illa quidem. Tu vero quid ais, Achilles? non tibi placet, ea fieri quæ honesta sunt? Mibi vero omnium maxime placet. Adcommodate igitur anticipationes ad rem de qua agitur! Hinc pugnae principium. Alter ait: Non oportet me Chryseidem reddere patri. Alter ait, Oportet. Omnino alter eorum male adplicat anticipationem honesti.

8 κακῶς ἐφαρμύζει τὴν πρόληψιν τοῦ δόντος. Πάλιν ὁ μὲν λέγει. Οὐκοῦν, εἴ με δεῖ ἀποδοῦναι τὴν Χρυσήϊδα, δεῖ με λαβεῖν ὑμῶν τινος τὸ γέρας. Ὁ δὲ. Τὴν ἐμὴν οὖν λάβης ἐρωμένην; Τὴν σπῆ, Φησὶν. Ἐγὼ οὖν μόνος; Ἄλλ' ἐγὼ μόνος μὴ ἔχω; Οὕτως μάχη γίνεται.

- 9 Τί οὖν ἐστὶ τὸ παιδεύεσθαι; Μαινθάνειν τὰς φυσικὰς προλήψεις ἐφαρμύζειν ταῖς ἐπὶ μέρος ὁμοίαις καταλλήλως τῇ φύσει· καὶ λοιπὸν, διελθὼν, ὅτι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἰσιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν· ἐφ' ἡμῖν μὲν προαιρέσεις, καὶ πάντα τὰ προαιρετικὰ ἔργα· οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ τὸ σῶμα, τὰ μέρη τοῦ σώματος, κτήσεις, γονεῖς, ἀδελφοί, τέκνα, πατέρες, ἀπλῶς οἱ κοινωνοί. Παῦ οὖν θῶμεν τὸ ἀγαθόν; ποία οὐσία αὐτὸ ἐφαρμύσει;
- 10 11 12 μὲν; Τῇ ἐφ' ἡμῖν; Εἶτα οὐκ ἐστὶν ἀγαθὸν ὑγίαια, καὶ

fiti. Rursus alter ait: Quod si igitur Chryseidem reddere me oportet, accipiendum mihi erit vestrum alicujus munus. At ille: Meam igitur amicam accipias? Tuam vero, inquit. Ego ne igitur solus præmio caream? At ego solus non habeam? Sic pugna exoritur.

Quid ergo est erudiri? Discere naturales animi anticipationes rebus singularibus adplicare convenienter naturæ; tum porro di-

stinguere, alia esse in nostrâ potestate, alia non: in nostrâ esse potestate, voluntatem, & omnes voluntarias actiones: non in nostra potestate, corpus, partes corporis, possessiones, parentes, fratres, liberos, patriam, denique quicumque fuerint quibuscum societate quadam sumus devincti. Ubi igitur bonum collocabimus? cui rerum generi notionem ejus adcommodabimus? Eisne rebus quæ in nostra sunt potestate? Itaque bonum non fuerit

καὶ ἀρετιότης, καὶ ζωὴ; ἀλλ' οὐδὲ τέκνα, οὐδὲ γο-
 νεῖς, οὐδὲ πατεῖς; καὶ τίς σου ἀνέχεται; Μετα- 13
 θῶμεν οὖν ἐνθάδε πάλιν αὐτό. ἐνδέχεται οὖν,
 βλαπτόμενον, καὶ ἀποτυγχάνοντα τῶν ἀγαθῶν,
 εὐδαιμονεῖν; Οὐκ ἐνδέχεται. Καὶ, τὴν πρὸς τοὺς
 κοινωνοὺς ἔχεν οἶαν δεῖ ἀναστροφῆν; Καὶ πῶς ἐν-
 δέχεται; Ἐγὼ γὰρ πέφυκα πρὸς τὸ ἐμὸν συμ- 14
 φέρον. εἰ συμφέρες μοι ἀγρὸν ἔχεν, συμφέρες μοι
 καὶ ἀφελῆσθαι αὐτὸν τοῦ πλησίον· εἰ συμφέρες
 μοι ἰμάτιον ἔχεν, συμφέρες μοι καὶ κλέψαι αὐ-
 τὸ ἐκ βαλανείου. ἔνθεν πόλεμοι, στάσεις, τυ-
 ραννίδες, ἐπιβουλαί. Πῶς δ' ἔτι [τηρεῖν] δυνή- 15
 σομαι τὸ πρὸς τὸν Δία καθῆκον; εἰ γὰρ βλά-
 πτομαι καὶ ἀτυχῶ, οὐκ ἐπιστρέφεταιί μου. καὶ
 τί μοι καὶ αὐτῶ, εἰ οὐ δύναται μοι βοηθῆσαι; καὶ
 πάλιν, τί μοι καὶ αὐτῶ, εἰ θέλει με ἐν τοιού-
 ταις εἶναι, ἐν οἷς εἶμι; ἄρχομαι λοιπὸν μισεῖν αὐ-
 τόν.

H 3

τόν.

fuerit fanitas? non mem-
 btorum integritas? non vi-
 ta? Immo ne liberi qui-
 dem, neo parentes, neo
 patria? Et quis te feret?
 Transferamus igitur boni
 notionem in hoc rerum ge-
 nus! (Ἐῖδεσθε, quid
 tum!) Potest - ne igitur
 fieri, ut, qui læditur, bo-
 nisque frustratur, is sit bea-
 tus? Non potest. Potestne
 cum sociis ita versari, ut
 decet? Quo pacto id fieri
 potest? Ego enim ad id
 naturâ feror, quod mihi
 conducit: si e re mea est

agrum habere; e re mea
 est, eum a vicino auferra;
 si e re mea est vestem habe-
 re; e re quoque mea est,
 eam furari e balneo. Hinc
 bella, seditiones, tyranni-
 des, insidiæ. Quo vero
 pacto potero dehinc serva-
 re officium adversus Ja-
 vem? nam si lædor, &
 frustror, ille me non curat.
 Quid ergo mihi cum illo
 rei est, si me juvare non
 potest? aut rursus, quid
 mihi cum eo rei est, si me
 in his vult esse malis, in
 quibus sum? Proinde eum
 odisse

16 τέν. Τί οὖν ναοὺς ποιοῦμεν; τί οὖν ἀγάλματα, ὡς κακοῖς Δαίμοσιν, ὡς Πυρετῶ, τῷ Δί; καὶ πῶς ἔτι Σωτήρ; καὶ πῶς Ἐτίσις; καὶ πῶς Ἐπικάρπιος; καὶ μὴν, ἂν ἐνταῦθά που θῶμεν τὴν οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ, πάντα ταῦτα ἐξακολουθεῖ.

17 Τί οὖν ποιήσωμεν; Αὕτη ἐστὶ ζήτησις τοῦ φιλοσοφούντος τῷ ὄντι, καὶ ὠδινόντος. Νῦν ἐγὼ εὐχ ἔρῳ τί ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· οὐ
18 μαίνομαι; Ναί. Ἄλλ' ἐνταῦθά που θῶ τὸ ἀγαθόν, ἐν τοῖς προαιρετικοῖς; πάντες μου καταγελάσσονται. ἤξει τις γέρον πολίος, χρυσοῦς δακτυλίους ἔχων πολλούς· ἔτα ἐπισείσας τὴν κεφαλὴν ἐρεῖ, Ἄκουσόν μου τέκνον· δεῖ μὲν καὶ φιλοσοφεῖν, δεῖ
19 δὲ καὶ ἐγκέφαλον ἔχειν· ταῦτα μωρὰ ἐστὶ. σὺ παρὰ τῶν φιλοσόφων μανθάνεις συλλογισμόν· τί δέ σοι ποιητέον ἐστὶ, σὺ κάλλιον οἶδας ἢ οἱ φιλοσοφοί.

odisse incipio. Quid ergo templa extruimus? quid ergo statuas Jovi erigimus, veluti malis Geniis, veluti Febri? Et quo pacto porro Servator fuerit? quo pacto Pluvius? quo pacto Frugifer? Atqui, si tali quopiam in loco vim naturamque boni ponimus; hæc omnia consequuntur.

Quid ergo faciendum? Hæc est investigatio digna eo, qui revera philosophatur, & parturit. Nunc ego

non video, quid sit bonum & malum: nonne insanio? Certe. At hic tandem ponam bonum, in iis quæ ad voluntatem pertinent? omnes me deridebunt. Aderit fenex aliquis canus, multis aureis annulis ornatus, motoque capite dicet: Audi me fili, est sane philosophandum; sed & cerebrum est habendum: ista stulta sunt. Tu a philosophis discis syllogismum; quid vero tibi agendum sit, tu rectius nosti, quam philosophi.

σαθεί. Ἄνθρωπε, τί οὖν μοι ἐπιτιμᾷς, εἰ οἶδας; 20
 Τούτῳ τῷ ἀνδραπόδῳ τί εἶπες; ἀν σιωπῶ, ἐπ-
 γνυται. ἐκείνος δᾷ λέγειν· ὅτι, Σὺ γίνωθί μοι, εἰς 21
 τοῖς ἐρωσιν· οὐκ αἰμὶ ἐμαυτοῦ, μαίνομαι.

Κ Ε Φ. κγʹ.

Π ρ ὀ α Ἐ π ἰ κ ρ ο υ ς.

Ἐπινοεῖ καὶ Ἐπικουρος, ὅτι φύσει ἴσμεν κοινω-
 νικοί· ἀλλ' ἀπαξ ἐν τῷ κελύφει θεῖς τὸ ἀγαθὸν
 ἡμῶν, οὐκέτι δύναται ἄλλο οὐδὲν εἶπεν. πάλιν 2
 γὰρ ἐκείνου λίαν κρατεῖ, ὅτι οὐ δᾷ ἀπεσπασ-
 μένον οὐδὲν τῆς τοῦ ἀγαθοῦ οὐσίας, οὔτε θαν-
 μάξεν, οὔτ' ἀποδέχεσθαι καὶ καλῶς αὐτοῦ
 κρατεῖ. Πῶς οὖν * [ὑπονοητικοί] ἴσμεν, εἰς μὴ Φυ- 3
 σική ἐστὶ πρὸς τὰ ἔγκονα φιλοστοργίας; διατὶ
 ἀποσυμβουλεύεις τῷ σοφῷ τεκνοτροφεῖν; τί φοβῶν,

H 4

μη

lophi. Homo, quid vero
 me objurgas, si scio? Isti
 mancipio quid dicam? si
 taceo, rampitur. Hoc mo-

do ei respondere oportet:
 Ignosce mihi, tamquam
 amatoribus; non sum mens,
 insanio.

C A P. XXIII.

I n E p i c u r u s.

Ipse etiam Epicurus intel-
 ligit, naturā nos esse socia-
 biles: sed quoniam semel
 in involuero collocavit bo-
 num nostrum, non amplius
 aliud quidquam dicere pot-
 est. Nam rursus illud mor-
 dicus tenet, nihil a natura

boni avulsū vel admiran-
 dum vel probandum esse:
 idque probe tenet. Unde
 igitur * * sumus, quibus
 nullus est naturā infusus er-
 ga sobolem amor? cur dis-
 suades sapienti ne alat libe-
 ros? cur metuis, ne prop-
 ter

- 4 μὴ διὰ ταῦτα εἰς λύκας ἐμπέση; Διὰ γὰρ τὸν μῶν
τὸν ἔσω τρεφόμενον ἐμπίπτει; τί οὖν αὐτῷ μέ-
λει, ἂν μυῖδιον μικρὸν ἔσω κατακλαίῃ αὐτοῦ;
5 Ἄλλ' οἶδεν, ὅτι ἂν ἄπαξ γένηται παιδίον, οὐκέ-
τι ἐφ' ἡμῖν ἐστί, μὴ στέργην, μηδὲ φροντίζεν ἐπ'
6 αὐτῷ. διὰ τοῦτο φησὶν, οὐδὲ πολιτεύσασθαι τὸν
νοῦν ἔχοντα· οἶδε γὰρ, τίνας δεῖ ποιεῖν τὸν πολι-
τευόμενον. ἐπεὶ τοι, εἰ ὡς ἐν μυῖαις μέλλεις ἀνα-
7 στρέφασθαι, τί κωλύεις; Ἄλλ' ὁ μὲν, εἰδὼς ταῦ-
τα, τολμᾷ λέγειν, ὅτι μὴ ἀναιρώμεθα τέκνα.
Ἄλλὰ πρόβατον μὲν οὐκ ἀπολείπει τὸ αὐτοῦ
8 ἄγρον, οὐδὲ λύκος· ἄνθρωπος δ' ἀπολείπει; Τί
θέλεις; μαρὰς ἡμῶς εἶναι, ὡς τὰ πρόβατα; Οὐδ'
ἐκεῖνα ἀπολείπει. Θηριώδεις, ὡς τοὺς λύκους;
9 Οὐδ' ἐκεῖνοι ἀπολείπονται. Ἄγε, τίς δέ σοι πέ-
θεται, ἰδὼν παιδίον αὐτοῦ κλαῖον, ἐπὶ τὴν γῆν
10 πεπτακός; Ἐγὼ μὲν αἶμαι, ὅτι εἰ καὶ θμαντεύσα-
το

ter eos incidat in molestias? Nempe ob murem, qui do-
mi alitur, in molestias in-
cidet? quid igitur illius re-
fert, si parvus musculus,
qui intus alitur, ei opplo-
ret? At novit, ubi semel
puer natus fuerit, non am-
plius in nostrâ esse pote-
state, ut eum non diliga-
mus, neque curemus. Ea-
dem de causa dicit, sapien-
tem neo ad rempublicam
accessurum: scit enim, quæ
facienda sint ei qui in re-
publica versatur. Atqui, si

tamquam inter muscas ver-
saturus es; quid prohibet?
At ille, hæc non ignorans,
dicere audet, non susci-
piendos esse liberos? Er-
go, cum neque ovis foetum
suum deserat, neque lupus,
homo deseret? Quid tan-
dem vis? stultos esse nos,
tamquam oves? At hæc
non deserunt. Feros, ut
lupos? Ne illi quidem de-
serunt. Age quis tibi ob-
temperet, si filiolum suum
humi prolapsum plorare vi-
deat? Equidem arbitror,
etfi

το ἢ μητῆρ σου, καὶ ὁ πατήρ σου, ὅτι ταῦτα μέλλεις λέγειν, οὐκ ἂν σε ἔρριψαν.

K E Φ. κδ.

Πῶς πρὸς τὰς περιστάσεις ἀγωνιστέον.

Αἱ περιστάσεις εἰσὶν, αἱ τοὺς ἀνδρας δεικνύουσαι. λοιπὸν, ὅταν ἐμπέσῃ περίστασις, μέμνησο, ὅτι ὁ Θεός σε, ὡς αἰλείπτης, τραχεῖ νεανίσκῳ, συμβέβληκεν. Ἴνα τί; Φησὶν. Ἴνα: Ὀλυμπιονίκης γένῃ· δίχα δ' ἰδεῶτος αὐ γίνεται. Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς δοκεῖ κρείσσονα ἐσχηκέναι περίστασιν, ἢς οὐ ἔσχηκας, ἂν θέλῃς ὡς ἀθλητῆς νεανίσκῳ, χρῆσθαι. Καὶ νῦν ἡμεῖς γε εἰς τὴν Ῥώμην κατὰσκοπον πέμ- 3 πομεν. οὐδεὶς δὲ δεῖλόν κατὰσκοπον πέμπει, ἢν, ἂν μόνον ἀκούσῃ ψήφου, καὶ σκιάν ποδῶν ἴδῃ, τρέχων ἔλθῃ τεταραγμένος, καὶ λέγων, ἤδη παρῶ-

H 5

και

et si mater tua & pater ex dicturum esse ista; tamen oraculo præcivissent, te abjecturos te non fuisse.

C A P. XXIV.

Quomodo adversus difficultates fit decertandum.

Difficultates sunt, quæ viros montrent. Cum igitur difficultas inciderit; memento, Deum, veluti gymnasii magistrum, cum aspero adolescente te commisisse. Car? inquit. Ut Olympiā vinceres: id vero sine sudore non contingit. Ac mihi quidem nemo videtur in præclarioris discrimen in-

cidisse quam tu; si modo volueris illo, tamquam pugil adolescente, uti. Et nos nunc exploratorem Romam mittimus: nemo autem timidam exploratorem mittit, qui, strepitu tantum audito, & umbrā alicubi visā, extemplo currat perturbatus, & hostes jam adesse dicat. Sic nunc &

4 ναι τοὺς πολέμους. οὕτω νῦν καὶ σὺ εἴαν ἐλθῶν
 ἡμῖν εἴπῃς, φοβερὰ τὰ ἐν Ῥώμῃ πράγματα, δε-
 νόν ἐστι θάνατος, δεινόν ἐστι Φυγή, δεινὸν λοιδο-
 ρία, δεινὸν πενία· φεύγετε ἄνδρες, πάρεσιν οἱ
 5 πολέμιοι· ἐροῦμέν σοι, Ἄπειθε, σεαυτῶ μαν-
 τεύου· ἡμεῖς τοῦτο μόνον ἠμάρτομεν, ὅτι τοιοῦτω
 κατὰσκοπον ἐπέμπομεν.

6 Πρὸ σοῦ κατὰσκοπος ἀποσταλαῖς Διογένης,
 ἄλλα ἡμῖν ἀπήγγειλεν. λέγει, ὅτι ὁ θάνατος
 οὐκ ἔστι κακόν, οὐδὲ γὰρ αἰσχρόν· λέγει, ὅτι
 7 εὐδοξία ψόφος ἐστὶ μαινομένων ἀνδραπέων. οἷα δὲ
 περὶ πόνου, οἷα δὲ περὶ ἡδονῆς, οἷα περὶ πενίας
 εἶρηκεν αὐτός ὁ κατὰσκοπος; τὸ δὲ γυμνὸν εἶναι,
 λέγει, ὅτι κρεῖσσόν ἐστι κάσης περιπαρφέρου·
 τὸ δ' ἐκ' αἰσχροῦ κέδω καθεύδων, λέγει,
 8 ὅτι μαλακατάτη κοίτη ἐστὶ. καὶ ἀπόδειξεν
 φέρεσ ἐκάστου, τὸ θάρσος τὸ αὐτοῦ, τὴν
 αἰτα-

& tu si veneris, nobisque
 dixeris: Terribilia sunt
 quæ Romæ geruntur; dira
 mors; dirum exsilium; dira
 ignominia; dira paupertas:
 fugite viri! adsunt hostes:
 dicemus tibi, Abi, tibi
 ipsi vaticinare! nos in eo
 solo peccavimus, quod ta-
 lem exploratorem misimus.

Ante te missus explora-
 tor Diogenes alia nobis re-
 nunciavit: mortem ait non
 esse malum, nam ne tur-

pem quidem: celebritatem
 esse, ait, insanientium ho-
 minum strepitum. Quid
 vero de dolore? quid de
 voluptate? quid de pauper-
 tate iste dixit explorator?
 Nudum esse, ait præstans-
 tius esse quâvis togâ præ-
 textâ: in nudo dormire so-
 lo, mollissimum ait esse le-
 ctum. Et ad faciendam
 fidem cujusque horum quæ
 dicit, documentum profert
 suam fiduciam, suam animi

ἀταραξίαν, τὴν ἐλευθερίαν, ὅτῃ καὶ τὸ σωματίον στίλβον καὶ συνεστραμμένον. Οὐδεὶς, φησι, 9 πολέμιος ἐγγύς ἐστι· πάντα εἰρήνης γέμει. Πῶς, ὦ Διόγενες; Ἴδού, φησι, μή τι βέβλημαι; μή τι τέτρωμαι; μή τινα πέφευγα; Τοῦτ' ἔστιν, οἷος θεῶν κατὰσκοπος. Σὺ δ' ἡμῖν ἐλθὼν, ἄλλα 10 ἐξ ἄλλων λέγεις. οὐκ ἀπελεύσῃ πάλιν, καὶ ὄψει ἀκριβέστερον δίχα τῆς δειλίας;

Τί οὖν ποιήσω; Τί ποιῆς, ἐκ πλοίου ὅταν ἐξίης; 11 μή τι τὸ πηδάλιον αἴρεις; μή τι τὰς κόπας; τί οὖν αἴρεις; τὰ σά, τὴν λήκυθον, τὴν κήρεν. καὶ νῦν ἄν ᾗς μεμνημένος τῶν σῶν, οὐδέποτε τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποίηση. Λέγεις σοι, θεῶν τὴν πλατύσημον; Ἴδοθ 12 στενόσημος. Θεῶν καὶ ταύτην; Ἴδού ἰμάτιον μόνον. Θεῶν τὸ ἰμάτιον; Ἴδού γυμνός. Ἄλλὰ φθά 13 νον μοι κινῆς. Δάβει τοῖσιν ὅλον τὸ σωματίον. ὦ δύνα

constantiam, suam libertatem, denique etiam corpusculum suum nitidum & probe compactum. Nullus, inquit, hostis in propinquo est: omnia sunt pacata. Quis sic? ὁ Diogenes! Vide, inquit, numquid ictus sum? num vulneratus? num aliquem fugi? Hic est, qualem esse decet, explorator. Tu autem ad nos reversus, aliud ex alio dicis: non redibis denuo, & diligentius speculaberis, sed posita timiditate?

Quid ergo faciam? Quid facis, e nave cum exis? num gubernaculum aufers? num remos? Quid ergo aufers? tua; vasculum olearium tuum; peram tuam. Et nunc, si tuarum rerum fueris memor, numquam tibi vindicabis alienas. Dicit tibi: pone latum clavum! Ecce angustus clavus. Istum quoque pone! Ecce sola toga. Pone togam! Ecce nudus sum. At invidiam mihi moves! Cape igitur totum corpusculum.

16 τίν. Τί οὖν κακοῖς ποιοῦμεν; τί οὖν ἀγαλάμοτες, ὡς κακοῖς Δαίμοσιν, ὡς Πυρετῶ, τῷ Δεῖ; καὶ πῶς ἔτι Σωτήρ; καὶ πῶς Ἰέτιος; καὶ πῶς Ἐπικάρπιος; καὶ μὴν, ἂν ἐνταῦθά που θῶμεν τὴν οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ, πάντα ταῦτα ἐξακολουθεῖ.

17 Τί οὖν ποιήσωμεν; Αὕτη ἐστὶ ζήτησις τοῦ Φιλοσοφούντος τῷ ὄντι, καὶ ὠδινόντος. Νῦν ἐγὼ

οὐχ ἐρῶ τί ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· οὐ

18 μαίνομαι; Ναί. Ἄλλ' ἐνταῦθά που θῶ τὸ ἀγαθόν, ἐν τοῖς προαιρετικοῖς; πάντες μου καταγελά-

σσονται. ἤξει τις γέρον πολίος, χρυσοῦς δακτυλίους ἔχων πολλούς· εἶτα ἐπισείσας τὴν κεφαλὴν ἐρεῖ,

Ἄκουσόν μου τέκνον· δεῖ μὲν καὶ φιλοσοφεῖν, δεῖ

19 δὲ καὶ ἐγκέφαλον ἔχειν· ταῦτα μωρὰ ἐστὶ. σὺ παρὰ τῶν φιλοσόφων μαινθάνεις συλλογισμὸν· τί

δὲ σοὶ ποιητέον ἐστὶ, σὺ κάλλιον οἶδας ἢ οἱ φιλόσοφοι.

odisse incipio. Quid ergo templa exstruimus? quid ergo statuas Jovi erigimus, veluti malis Geniis, veluti Febri? Et quo pacto porro Servator fuerit? quo pacto Pluvius? quo pacto Frugifer? Atqui, si tali quopiam in loco vim naturamque boni ponimus; hæc omnia consequuntur.

Quid ergo faciendum? Hæc est investigatio digna eo, qui revera philosophatur, & parturit. Nunc ego

non video, quid sit bonum & malum: nonne insanio? Certe. At hic tandem ponam bonum, in iis quæ ad voluntatem pertinent? omnes me deridebunt. Aderit senex aliquis canus, multis aureis annulis ornatus, motoque capite dicet: Audi me fili, est sane philosophandum; sed & cerebrum est habendum: ista stulta sunt. Tu a philosophis discis syllogismum; quid vero tibi agendum sit, tu rectius nosti, quam philosophi.

σοφοί. Ἄνθρωπε, τί οὖν μοι ἐπιτιμαῖς, εἰ οἶδας; 20
 Τούτῳ τῷ ἀνδραπόδῳ τί εἶπω; ἀν σιωπῶ, ἐφ-
 γνυται. ἐκείνως δᾶ λέγειν· ὅτι, Σύγνωνθί μοι, αἷς 21
 τοῖς ἐρωῶσιν· οὐκ αἰμὶ ἱμᾶντεῦ, μαίνομαι.

Κ Ε Φ. κγʹ.

Π ρ ὶ ο Ἐ π ἰ κ ρ ο υ ς .

Ἐπινοεῖ καὶ Ἐπικουρος, ὅτι φύσει ἴσμεν κοινω-
 νικοί· ἀλλ' ἀπαξ ἐν τῷ κελύφει θεῖς τὸ ἀγαθὸν
 ἡμῶν, οὐκέτι δύναται ἄλλο οὐδὲν εἶπαι. πάλιν 2
 γὰρ ἐκείνου λίαν κρατεῖ, ὅτι οὐ δᾶ ἀπεισπασ-
 μένον οὐδὲν τῆς τοῦ ἀγαθοῦ οὐσίας, οὔτε θαν-
 μάξεν, οὔτ' ἀποδέχασθαι· καὶ καλῶς αὐτοῦ
 κρατεῖ. Πῶς οὖν* [ὑπονοητικοί] ἴσμεν, οἷς μὴ φι- 3
 σική ἔστι πρὸς τὰ ἔγκονα φιλοστοργίας; διατὶ
 ἀποσυμβουλευεῖς τῷ σοφῷ τεκνοτροφεῖν; τί φοβῆ,
 Η 4 μὴ

lofophi. Homo, quid vero
 me objurgas, si scio? Isti
 mancipio quid dicam? si
 taceo, rampitur. Hoc mo-

do ei respondere oportet:
 Ignosce mihi, tamquam
 amatoribus; non sum meus,
 infanio.

C A P. XXIII.

I n E p i c u r u m .

Ipse etiam Epicurus intel-
 ligit, naturam nos esse socia-
 biles: sed quoniam semel
 in involuero collocavit bo-
 num nostrum, non amplius
 aliud quidquam dicere pot-
 est. Nam rursus illud mor-
 dions tenet, nihil a natura

boni avulsum vel admiran-
 dum vel probandum esse:
 idque probe tenet. Unde
 igitur * * sumus, quibus
 nullus est naturam infitus er-
 ga sobolem amor? cur dis-
 suades sapienti ne alat libe-
 ros? cur metuis, ne prop-
 ter

- 4 μὴ διὰ ταῦτα εἰς λύκας ἐμπέσῃ; Διὰ γὰρ τὸν μῦθον τὸν ἔσω τρεφόμενον ἐμπίπτει; τί οὖν αὐτῷ μέλει, ἂν μύθιον μικρὸν ἔσῃ κατακλαίῃ αὐτοῦ;
- 5 Ἄλλ' οἶδεν, ὅτι ἂν ἀπαξ γένηται παιδίον, οὐκέτι ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ, μὴ στέργειν, μηδὲ φροντίζειν ἐπ' αὐτῷ. διὰ τοῦτο φησὶν, οὐδὲ πολιτεύεσθαι τὸν νοῦν ἔχοντα· οἶδε γὰρ, τίνα δεῖ ποιεῖν τὸν πολιτευόμενον. ἐπεὶ τοι, εἰ ὡς ἐν μυθίοις μέλλεις ἀναστρέφεισθαι, τί κωλύει; Ἄλλ' ὁ μὲν, εἰδὼς ταῦτα, τολμᾷ λέγειν, ὅτι μὴ ἀναιρῶμεθα τέκνα. Ἄλλὰ πρόβατον μὲν οὐκ ἀπολείπει τὸ αὐτοῦ
- 8 ἄγονον, οὐδὲ λύκος· ἄνθρωπος δ' ἀπολείπει; Τί θέλεις; μακροὺς ἡμῶς εἶναι, ὡς τὰ πρόβατα; Οὐδ' ἐκεῖνα ἀπολείπει. Θηριώδεις, ὡς τοὺς λύκους;
- 9 Οὐδ' ἐκεῖνοι ἀπολείπονται. Ἄγε, τίς δέ σοι πέθεται, ἰδὼν παιδίον αὐτοῦ κλαῖον, ἐπὶ τὴν γῆν
- 10 πεπτωκός; Ἐγὼ μὲν αἶμαι, ὅτι εἰ καὶ ἐμαντεύσα-

το

ter eos incidat in molestias? Nempe ob murem, qui domi alitur, in molestias incidet? quid igitur illius refert, si parvus musculus, qui intus alitur, ei opploret? At novit, ubi semel puer natus fuerit, non amplius in nostrâ esse potestate, ut eum non diligamus, neque curemus. Eadem de causa dicit, sapientem nec ad rempublicam accessurum: scit enim, quæ facienda sint ei qui in republica versatur. Atqui, si

tamquam inter muscas versaturus es; quid prohibet? At ille, hæc non ignorans, dicere audet, non suscipiendos esse liberos? Ergo, cum neque ovis foetum suum deserat, neque lupus, homo deseret? Quid tandem vis? stultos esse nos, tamquam oves? At hæc non deserunt. Feros, ut lupos? Ne illi quidem deserunt. Age quis tibi obtemperet, si filiolum suum humi prolapsum plorare videat? Equidem arbitror,

etfi

το ἢ μητὴρ σου, καὶ ὁ πατήρ σου, ὅτι ταῦτα μέλλεις λέγειν, οὐκ ἂν σε ἐξόψων.

Κ Ε Φ. κδ.

Πῶς πρὸς τὰς περιστάσεις ἀγωνιστέω.

Αἱ περιστάσεις εἰσὶν, αἱ τοὺς ἀνδρας δεικνύουσαι. λοιπὸν, ὅταν ἐμπέσῃ περιστάσις, μέμνησο, ὅτι ὁ Θεός σε, ὡς αἰεσίπτης, τραχεῖ νεανίσκῳ, συμβέβληκεν. Ἴνα τί; φησὶν. Ἴνα Ὀλυμπιονίκης γένη· δίχα δ' ἰδεῶτος αὐτὸ γίνεται. Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς δοκεῖ κρείσσονα ἐσχηκέναι περιστάσιν, ἢς αὐτὸς ἐσχηκας, ἂν θέλῃς ὡς ἀθλητῆς νεανίσκῳ, χρῆσθαι. Καὶ νῦν ἡμεῖς γε εἰς τὴν Ῥώμην κατὰσκοπον πέμ- 3 πομεν. οὐδεὶς δὲ δεῖλὸν κατὰσκοπον πέμπει, ἢ, ἂν μόνον ἀκούσῃ ψήφου, καὶ σκιάν ποδῶν ἴδῃ, τρέχων ἔλθῃ τεταραγμένος, καὶ λέγων, ἤδη παρῶ-

H 5

και

et si mater tua & pater ex dicturum esse ista; tamen oraculo præscivissent, te abjecturos te non fuisse.

C A P. XXIV.

Quomodo adversus difficultates sit decertandum.

Difficultates sunt, quæ vi- cidisse quam tu; si modo- ros monstrent. Cum igitur volueris illo, tamquam pugil adolescente, uti. Et nos nunc exploratorem Romam mittimus: nemo autem timidum exploratorem mittit, qui, strepitu tantum audito, & umbrâ alicubi visâ, extemplo currat perturbatus, & hostes jam adesse dicat. Sic nunc &

- 4 και τοὺς πολέμους. οὕτω νῦν καὶ σὺ εἰς ἔλθαι
 ἡμῖν εἶπης, φοβερὰ τὰ ἐν Ῥώμῃ πράγματα, δε-
 νόν ἐστι θάνατος, δεινόν ἐστι Φυγή, δεινὸν λοιδο-
 ρία, δεινὸν πενία· φεύγετε ἄνδρες, πάρεισιν οἱ
 5 πολέμιοι· ἐροῦμέν σοι, Ἄπελθε, σεαυτῶ μαν-
 τεύου· ἡμεῖς τοῦτο μόνον ἠμάρτομεν, ὅτι τοιοῦτος
 κατὰσκοπον ἐπέμπομεν.
- 6 Πρὸ σοῦ κατὰσκοπος ἀποσταλαῖς Διογένης,
 ἄλλα ἡμῖν ἀπήγγειλεν. λέγει, ὅτι ὁ θάνατος
 οὐκ ἔστι κακόν, οὐδὲ γὰρ αἰσχρόν· λέγει, ὅτι
 7 εὐδοξία ψόφος ἐστὶ μαινομένων ἀνθρώπων. οἷα δὲ
 περὶ πόνου, οἷα δὲ περὶ ἡδονῆς, οἷα περὶ πενίας
 εἶρηκεν αὐτός ὁ κατὰσκοπος; τὸ δὲ γυμνὸν εἶναι,
 λέγει, ὅτι κραισσόν ἐστι πάσης περιπαφύρου·
 τὸ δ' ἐκ' αἰσχύων πίδα καθεύδων, λέγει,
 8 ὅτι μαλακατάτη κοίτη ἐστὶ. καὶ ἀπόδειξεν
 φέρες ἑκάστου, τὸ θάρσος τὸ αὐτοῦ, τὴν
 αἰτα-

& tu si veneris, nobisque dixeris: Terribilia sunt quæ Romæ geruntur; dira mors; dirum exilium; dira ignominia; dira paupertas: fugite viri! adsunt hostes: dicemus tibi, Abi, tibi ipsi vaticinare! nos in eo solo peccavimus, quod talem exploratorem misimus.

Ante te missus explorator Diogenes alia nobis renunciavit: mortem ait non esse malum, nam ne tur-

pem quidem: celebritatem esse, ait, insanientium hominum strepitum. Quid vero de dolore? quid de voluptate? quid de paupertate iste dixit explorator? Nudum esse, ait præstantius esse quâvis togâ prætextâ: in nudo dormire solo, mollissimum ait esse lectum. Et ad faciendam fidem cujusque horum quæ dicit, documentum profert suam fiduciam, suam animi

ἀταραξίαν, τὴν ἐλευθερίαν, ὅσα καὶ τὸ σωμα-
 τιον στίλβον καὶ συνεστραμμένον. Οὐδεὶς, φησι, 9
 πολέμιος ἐγὺς ἐστὶ· πάντα εἰρήνης γέμει. Πῶς,
 ὦ Διόγετες; Ἰδοῦ, φησι, μή τι βέβλημαι; μή
 τι τέτρωμαι; μή τινα πέφειγα; Τοῦτ' ἐστίν,
 οἷος θεῖ κατὰσκοπος. Σὺ δ' ἡμῖν ἐλθὼν, ἄλλα 10
 ἐξ ἄλλων λέγεις. οὐκ ἀπελεύση πάλιν, καὶ ὄψει
 ἀκριβέστερον δίχα τῆς δειλίας;

Τί οὖν ποιήσω; Τί ποιῆς, ἐκ πλείου ὅταν ἐξίης; 11
 μή τι τὸ πηδάλιον αἴρεις; μή τι τὰς κόπας; τί οὖν
 αἴρεις; τὰ σα, τὴν λήκυθον, τὴν πήραν. καὶ νῦν ἀν-
 ᾄς μεμνημένος τῶν σῶν, οὐδέποτε τῶν ἀλλοτρίων ἀν-
 τιποιήσῃ. Λέγεις σοι, θεῖς τὴν πλατύσημον; Ἰδοῦ 12
 στενόςσημος. Θεῖς καὶ ταύτην; Ἰδοῦ ἰμάτιον μό-
 νον. Θεῖς τὸ ἰμάτιον; Ἰδοῦ γυμνός. Ἄλλα φθῶ 13
 νον μοι κινῆς. Δάβε τοίνυν ὅλον τὸ σωματίον. ὦ
 δύνα-

constantiam, suam liberta-
 tem, denique etiam cor-
 pusculum suum nitidum &
 probe compactum. Nullus,
 inquit, hostis in propin-
 quo est: omnia sunt pacata.
 Quis sic? ὁ Diogenes! Vide,
 inquit, numquid ictus sum?
 num vulneratus? num ali-
 quem fugi? Hic est, qua-
 lem esse decet, explorator.
 Tu autem ad nos reversus,
 aliud ex alio dicis: non redi-
 bis denuo, & diligentius
 speculaberis, sed positâ ti-
 miditate?

Quid ergo faciam? Quid
 facis, e nave cum exis?
 num gubernaculum aufers?
 num remos? Quid ergo
 aufers? tua; vasculum olea-
 rium tuum; peram tuam.
 Et nunc, si tuarum rerum
 fueris memor, numquam
 tibi vindicabis alienas. Di-
 cit tibi: pone latum cla-
 vum! Ecce angustus cla-
 vus. Istum quoque pone!
 Ecce sola toga. Pone to-
 gam! Ecce nudus sum. At
 invidiam mihi moves! Ca-
 pe igitur totum corpuscu-
 lum.

- δύναμαι βῆσαι τὸ σαμιάτιον, ἔτι τοῦτον φοβοῦ-
 14 μαι; Ἀλλὰ κληρονόμον μ' οὐκ ἀπολείψαι. Τί
 οὖν; ἐπελαθόμην, ὅτι τούτων οὐδὲν ἐμὸν ἦν;
 Πῶς οὖν ἐμὰ αὐτὰ λέγομεν; Ὡς τὸν κραββα-
 τον ἐν τῷ πανδοκείῳ. ἂν οὖν ὁ πανδοκεὺς ἀπο-
 θανῶν ἀπολύῃ σοι τοὺς κραββάτους· ἂν δ'
 15 ἄλλω, ἐκεῖνος ἔξῃ, σὺ δ' ἄλλον ζητήσῃς· ἂν
 οὖν μὴ εὕρῃς, χαμαὶ κοιμήσῃ· μόνον θαβρῶν καὶ
 βέγγων, καὶ μεμνημένος, ὅτι ἐν τοῖς πλουσίοις
 καὶ βασιλευσι καὶ τυράννοις αἱ τραγωδίαὶ τό-
 πον ἔχουσιν· οὐδεὶς δὲ πένης τραγωδίαν συμπλη-
 16 ροῖ, εἰ μὴ ἄς χορευτῆς. οἱ δὲ βασιλεῖς, ἀρχον-
 ται μὲν ἀπ' ἀγαθῶν· Στέψατε δάματα· ἔτα
 περὶ τρίτον ἢ τέταρτον μέρος· Ἰὼ Κιθαιρῶν,
 17 τί μ' ἐδέχου; Ἀνδράποδον, ποῦ οἱ στέφανοι;
 ποῦ τὸ διάδημα; οὐδὲν σε ὠφελοῦσιν οἱ δορυφῆροι.
 18 Ὅταν οὖν ἐκείνων τῷ προσίῃς, τούτων μέ-
 μνησο,

lum. Cui corpusculum ob-
 jicere possum, adhuc eum
 reformido? Sed heredem
 me non relinquet! Quid
 ergo? oblitus sum nihil
 istorum fuisse meum? Quo
 pacto igitur ista nostra di-
 cimus? Ut lectum in di-
 verforio. Quod si caupo
 moriens lectos tibi relia-
 quet; bene est: sin alii, is
 eos habebit, tu alium quaer-
 es: quem si non inveneris;
 humi dormies; modo
 id facias magno animo, &
 stertens; & memineris, in
 divitibus, in regibus, in

tyrannis tragoedias. locum
 habere; nullum pauperem
 complere tragoediam, nisi
 tamquam qui sit eorum ex
 numero qui chorum confi-
 ciunt. Reges autem auspi-
 cantur quidem a bonis:
Coronate ades! deinde cir-
 ca tertium aut quartum
 actum: *Eheu Citharon! cur
 me suscepisti?* Mancipium,
 ubi sunt coronæ? ubi dia-
 dema? nihil te juvant sa-
 tellites. Quod si igitur
 istorum aliquem accesseris;
 horum memento, te tra-
 gœdum convenire, non qui-

μνησο, ὅτι τραγωδῶ προσέρχῃ, οὐ τῶ ὑποκριτῆ,
 ἀλλ' αὐτῶ τῶ Οἰδίποδι. Ἄλλὰ μακάριος ὁ 19
 δεινός· μετὰ πολλῶν γάρ περιπατεῖ. Καί γὰρ
 συγκατατάττω ἑμαυτὸν σὺν τοῖς παλλοῖς, καὶ
 μετὰ πολλῶν περιπατῶ. Τὸ δὲ κεφάλαιον· 20
 μέμνησο, ὅτι ἡ θύρα ἤνοικται. μὴ γίνου τῶν
 παιδιῶν δειλότερος· ἀλλ', ὡς ἐκεῖνα, ὅταν αὐ-
 τοῖς μὴ ἀρέσκῃ τὸ πρᾶγμα, λέγεις, ὅτι, Οὐκέτι
 παίζω· καὶ σὺ, ὅταν σοι φαίνηται τινα εἶναι τοι-
 αῦτα, εἰπὼν ὅτι Οὐκέτι παίζω, ἀπαλλάσσου
 μένων δὲ, μὴ θρήνης.

ΚΕΦ.

quidem histrionem, sed ip-
 sum Oedipodem. Athicho-
 mo beatus est! magnum
 enim habet comitatum. Et
 ego me conjungo cum mul-
 tis, magnumque habeo co-
 mitatum. Quod autem caput
 rei est, memento apertam
 esse januam: ne sis pue-

ris timidior: sed, ut illi,
 quum non amplius re de-
 lectantur, dicunt se diutius
 non lufuros esse; sic & tu,
 cum quædam esse ejusmo-
 di tibi videbuntur, dic, te
 non amplius esse lufurum,
 & recedito: sin manseris,
 noli lamentari.

Κ Ε Φ. κς.

Π ρ ό σ τ ό κ ύ τ ό.

Εἰ ταῦτα ἀληθῆ ἔστι, καὶ μὴ βλακεύομεν, μὴ ὑποκρινόμεθα, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐν προαιρέσει, καὶ τὸ κακὸν, τὰ δ' ἄλλα πάντα οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τί ἔτι ταρασσόμεθα; τί ἔτι
 2 φοβούμεθα; περὶ ἃ ἐσπουδάκαμεν, τούτων ἐξουσίαν οὐδεὶς ἔχει· ἂν ἐξουσίαν οἱ ἄλλοι ἔχουσι, τούτων οὐκ ἐπιστρεφόμεθα. πῶς ἔτι πράγμα
 3 ἔχομεν; Ἀλλὰ ἐντείλαί μοι. Τί σοι ἐντείλωμαι; ὁ Ζεὺς σοι οὐκ ἐντέταλται; αὐ δέδωκέ σοι τὰ μὲν σὰ ἀκάλυτα καὶ ἀπαραποδίστα,
 4 τὰ δὲ μὴ σὰ κωλυτὰ καὶ παραποδίστὰ; Τίνα οὖν ἐντολὴν ἔχων, ἐκείθεν ἐλήλυθας; πῶς διάταγμα; Τὰ σὰ τήρει ἐκ παντὸς τρόπου, τῶν ἀλ-

C A P. XXV.

E a d e m d e r e.

Si hæc vera sunt, neque stulti nos sumus, neque simulate dicimus, Bonum hominis, itemque malum, in voluntate esse positum, cætera vero omnia nihil ad nos pertinere; quid adhuc perturbamur? quid adhuc metuimus? Quæ res nobis curæ sunt, eas nemo habet in potestate: quæ in aliorum potestate sunt, eas non curamus. Quid porro negotii habemus? Tu mihi

præcipe, inquis. Quid tibi ego præcipiam? Nonne Jupiter mandata tibi dedit? Nonne hoc tibi tribuit. ut, quæ tua sunt, ea nec impediri, nec prohiberi possint; ut ea sola impediri prohiberique possint, quæ tua non sunt? Quodnam igitur mandatum, quodnam præceptum ab eo accepisti, cum huc venires? Tua custodito quovis modo; aliena ne concupiscito!

Fides

ἀλλοτριῶν μὴ ἐφίεσο. Τὸ πιστόν, σὸν· τὸ αἰδή-
 μον, σὸν· τίς οὖν ἀφελέσθαι δύνασθαί σου ταῦτα;
 τίς κωλύσει χρῆσθαι αὐτοῖς ἄλλος, εἰ μὴ σύ; σὺ δὲ
 πῶς; ὅταν τὰ μὴ σαυτοῦ σπουδάσῃς, τὰ σαυτοῦ
 ἀπόλεσας. Τοιαύτας ἔχων ὑποθήκας καὶ ἐντολάς 5
 παρὰ τοῦ Διὸς, ποίας ἔτι παρ' ἐμοῦ θέλεις;
 κρείσσων εἰμὶ ἐκείνου; ἀξιοπιστότερος; ἀλλὰ ταύ-
 τας τηρῶν, ἄλλων τίνων προσδέῃ; Ἄλλ' ἐκεῖ- 6
 νος οὐκ ἐντέταλται ταῦτα; Φέρε τὰς προλήψεις,
 Φέρε τὰς ἀποδείξεις τὰς τῶν φιλοσόφων, Φέρε
 ἃ πολλάκις ἤκουσας, Φέρε δ' ἃ εἶπας αὐτός,
 Φέρε ἃ ἀνέγγας, Φέρε ἃ ἐμελέτησας.

Μέχρις οὖν τίνος ταῦτα τηρεῖν καλῶς ἔχει, καὶ 7
 τὴν παιδιὰν μὴ λύειν; Μέχρις ἂν κομφῶς διεξάγη-
 ται. Ἐν Σατοργαλλοῖς λέλογχε βασιλεὺς· ἔδοξε γάρ 8
 παῖξαι ταύτην τὴν παιδιάν· προστάσσει, Σὺ πίε, Σὺ
 κέρα-

Fides in eorum numero
 est, quæ tua sunt; eodem
 loco est verecundia: quis
 ergo hæc tibi eripere pot-
 est? quis iis uti te prohi-
 bebis? nisi tu? tu ve-
 ro quo pacto te ipse prohi-
 bebis? Cum iis rebus stu-
 dueris quæ tuæ non sunt,
 tuas perdes. Talibus mo-
 nitibus mandatisque a Jove
 instructus, quenam adhuc
 a me postulas? num ego
 sum illo superior? num fi-
 de dignior? Hæc si custo-
 dieris, quibus aliis indi-
 gebis? **Anno** vero ille

mandavit hæc? Prome
 anticipatas animo notio-
 nes; prome demonstratio-
 nes philosophorum; pro-
 me ea quæ sæpe audivisti;
 immo quæ ipse dixisti, quæ
 legisti, quæ meditatus es:
 (*Et intelliges, a Deo data
 esse ista mandata.*)

Quousque igitur servare
 ista rectum est, ludumque
 non dirimere? Quoad is
 concinne actus fuerit. Sa-
 turnalibus sortito rex *al-*
quis factus est: visum
 enim erat eum ludere lu-
 dum: Imperat ille: Tu bi-
 be!

- κέρασον, Σὺ ἄσσον, Σὺ ἄπελθε, Σὺ ἔλθε. Ἐπακούσας,
 9 ἵνα μὴ παρ' ἐμὲ λύηται ἡ παιδιά. Ἄλλα, σὺ ὑπο-
 λάμβανε, ὅτι ἐν κακοῖς εἶ. Οὐχ ὑπολαμβάνω· καὶ
 10 τίς μ' ἀναγκάσει ὑπολαμβάνειν; Πάλιν, συνεθέμε-
 θα παῖξαι τὰ περὶ Ἀγαμέμνονα καὶ Ἀχιλλέα. κα-
 ταταγείς Ἀγαμέμνων, λέγει μοι· Πορεύου πρὸς τὸν
 Ἀχιλλέα, καὶ ἀπόσπασον τὴν Βρισηίδα. Πορεύομαι.
 11 Ἔρχου. Ἔρχομαι. Ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λό-
 γων ἀναστρεφόμεθα, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ βίου. Ἔστω
 νύξ. Ἔστω. Τί οὖν; ἡμέρα ἐστίν; Οὐ. ἔλαβον γὰρ
 ὑπόθεσιν, τοῦ νύκτα εἶναι. Ἔστω σε ὑπολαμβάνειν
 12 ὅτι νύξ ἐστίν. Ἔστω. Ἀλλά, καὶ ὑπόλαβε ὅτι νύξ
 13 ἐστίν. Οὐκ ἀκολουθεῖς αἷ ὑπόθεσις. Οὕτω καὶ ἐν-
 ταῦθα. Ἔστω σε εἶναι δυστυχῆ. Ἔστω. Ἄρ' οὖν
 ἀτυχῆς εἶ; Ναί. Τί οὖν; κακοδαιμονεῖς; Ναί. Ἀλλά
 καὶ ὑπόλαβε, ὅτι ἐν κακοῖς εἶ. Οὐκ ἀκολουθεῖς τῇ
 ὑπόθεσις· καὶ ἄλλος μὲ κωλύει.

Μέχρι

be! tu misce! tu cane! tu
 abi! tu accede. Obtem-
 pero. ne per me ludus di-
 rimatur. At, si Rex dicat,
 Tu in malis te esse putato!
 non puto: & quis me pu-
 tare coget? Rursus, con-
 stituimus ludum repræs-
 sentare Agamemnonis &
 Achillis. Qui personam ger-
 rit Agamemnonis, sic mihi
 mandat: Achillem accedi-
 to, & abstrabe Brisei-
 dem! Abeo. Veni! Venio.
 Quemadmodum enim in
 argumentationibus hypo-
 theticis versamur, ita etiam
 in vita est versandum. Esto

nox! Esto. Quid ergo?
 Dies est? Non: condition-
 nem enim hanc admisi, esse
 noctem. Ponamus, te pu-
 tare esse noctem. Ponam-
 us. At vero etiam puta
 esse noctem! Id quidem
 conditioni positæ non est
 consequens. Sic etiam hoc
 loco: Ponamus, te esse
 infelicem! Ponamus. Igi-
 tur infelix es? Sum. Quid
 ergo? adversa fortuna uteris?
 Ita. At etiam putato,
 te miserum esse! Hoc non
 consequens est hypothesi:
 & alius me vetat.

Quo-

Μέχρι πόσου σὺν ὑπακουστέον τοῖς τοιούτοις; Μέ-
 χρις ἂν οὐ λυσιτελῇ· τούτο δ' ἔστι, μέχρις ἂν οὐ σώ-
 ζω τὸ πρέπον καὶ τὸ κατέλληλον. Λοιπὸν οἱ μὲν 15
 εἰσι καταύστηροι καὶ κακοστόμαχοι, καὶ λέγουσιν·
 Ἐγὼ οὐ δύναμαι παρὰ τούτῳ δεσπνεῖν, ἵν' αὐτοῦ ἀνέ-
 χωμαι κατ' ἡμέραν διηγούμενου, πῶς ἐν Μυσίᾳ
 ἐπολέμησε· Διηγησάμην σοι, ἀδελφὲ, πῶς ἐπὶ
 τὸν λόφον ἀνέβην· πάλιν ἄρχομαι πολιορκεῖσθαι.
 Ἄλλος δὲ λέγει· Ἐγὼ δεσπῆσαι θέλω μᾶλλον, 16
 καὶ ἀκύειν αὐτοῦ, ὅσα θέλει ἀβολεσχοῦντος. Καὶ 17
 ἐν σύγκρισι ταύτας τὰς ἀξίας· μόνον μηδὲν βου-
 ρούμενος ποιεῖ, μὴ θλιβόμενος, μηδ' ὑπολαμ-
 βάνων ἐν κακοῖς εἶναι· τούτο γὰρ οὐδέεις σε ἀναγκ-
 κάζει. Καπνὸν πεποιήκειν ἐν τῷ οἴκῳ μᾶστι; ἂν μέ- 18
 τριον, μετῶ· ἂν λίαν πολὺν, ἐξέρχομαι. Τούτου
 γὰρ θεῶ μεμνήσθαι καὶ κρατεῖν, ὅτι ἡ θύρα
 ἤνοικται. Ἄλλὰ, μὴ οἶκει ἐν Νικοπόλει. Οὐκ 19
 οἰκῶ.

Quousque igitur in hoc
 genere mos est gerendus?
 Quoad expedit: hoc est,
 quatenus seruo quod deco-
 rum est & consentaneum.
 Cæterum sunt alii subaufte-
 ri & fastidiosiore stomacho,
 qui dicant: Ego non pos-
 sum apud illum cenare, ut
 eum feram quotidie com-
 memorantem, quo pacto
 in Mysia bellum gesserit:
 „Narravi tibi frater ut tu-
 mulum conscenderim; rur-
 sus deinde obsideri cœpi.“
 Alius vero ait, se potius cœ-

nare velle, & auditurum
 quasvis illius nugas. Et
 tu, collata inter se utraque
 harum æstimationum, tuo
 utere iudicio: dummodo
 nihil grayate facias, non
 afflictus, neque in malis
 te esse existimans; istud
 enim nemo te cogit. Fu-
 num excitavit in cubiculo?
 si mediocrem; manebo: si
 nimis spissum; egredior.
 Hoc enim meminisse & te-
 nere oportet, januam aper-
 tam esse. At, ne habitas
 Nicopoli! Non habitabo.

οἰκῶ. Μηδ' ἐν Ἀθήναις. Οὐδ' ἐν Ἀθήναις. Μηδ'
ἐν Ῥώμῃ. Οὐδ' ἐν Ῥώμῃ. Ἐν Γυάρῳ οἶκε. Οἰ-
20 κῶ. Ἀλλὰ πολὺς μοι κωπνὸς φαίνεται, τὸ ἐν
Γυάρῳ οἰκεῖν. Ἀποχωρῶ, ὅπου μ' οὐδεὶς κωλύ-
σει οἰκεῖν· ἐκείνη γὰρ ἡ οἰκῆσις παντὶ ἥνοικται
21 καὶ τὸ τελευταῖον χιτωνάριον, τοῦτ' ἔστι τὸ σω-
μάτιον, τούτου ἀνωτέρω οὐδενὶ οὐδὲν εἰς ἐμὲ ἔξε-
22 στι. Διὰ τοῦτο ὁ Δημήτριος εἶπε τῷ Νέρωνι·
23 Ἀπειλῆς μοι θάνατον, σοὶ δ' ἡ φύσις. Ἄν δὲ
τὸ σωματίον θαυμάσω, δοῦλον ἐμαυτῶν παραδέ-
24 δωκα· ἂν τὸ κτησείδιον, δοῦλον. εὐθύς γὰρ αὐτὸς
κατ' ἐμαυτοῦ δηλῶ, τίνι ἀλωτός εἰμι· ὡς ὁ ὄφις
ἂν συσπᾷ τὴν κεφαλὴν, λέγων, ἐκείνο αὐτοῦ
τύπτει ὁ φυλάσσει, καὶ σὺ γήνωσκε, ὅτι ὁ ἂν
φυλάσσειν ἐθέλησ, κατ' ἐκείνο ἐπιβήσεται σου ὁ
35 κύριος. Τούτων μεμνημένος, τίνας ἔτι κολαικεύσεις,
ἢ φοβήσῃ;

Ἄλλὰ

Nec Athenis! Neque Athe-
nis! Nec Romæ! Neque
Romæ. In Gyaris habita!
Habito. Sed, in Gyaris
habitare, magnum mihi fu-
rum habere videtur. Eo
discedo, ubi me habitare
nemo prohibebit; nam illa
habitatio cuivis est aperta:
& postremum amiculum,
corpuseulum hoc est, ultra
quod nemini quidquam in
me licet. Quapropter De-
metrius Neroni dixit: Τὸ
michi mortem minitaris,
Natura tibi. Quod si ve-
ro corpuseulum demiratus

ero, in servitutum me de-
di: si possessiunculam, eo-
dem modo. Statim enim
ipse de me indicium facio,
quæ re capi queam: non se-
cus ac serpens; qui cum
caput contrahit, jubeo te
illam ejus partem percu-
tere, cui ille cavet. Sic
tu quoque scito, quidquid
custodire volueris, ab ea
parte invasurum te esse
tuum dominum. Harum re-
rum memor si fueris, cui
jam porro adulaberis?
quem timebis?

Ἄε

Ἄλλα θέλω καθῆσθαι ὅπου οἱ συγκλητικοί. 26
 Ὁραῖς, ὅτι σὺ σαυτῷ στενοχωρίαν παρέχεις·
 σὺ σαυτὸν θλίβεις. Πῶς οὖν ἄλλως θεωρήσω 27
 καλῶς ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ; Ἄνθρωπε, καὶ μὴ
 θεώρεις, καὶ οὐ μὴ θλίβῃς. τί πράγματα ἔχεις;
 ἢ μικρὸν ἐκδεῖξαι, καὶ ἀχθείσης τῆς θεωρίας
 κάθισον εἰς τοὺς τῶν συγκλητικῶν τόπους, καὶ
 ἠλιάζου. Καθόλου γὰρ ἐκείνου μέμνησο, ὅτι 28
 ἑαυτοὺς θλίβομεν, ἑαυτοὺς στενοχωροῦμεν· τοῦτ'
 ἔστι, τὰ δόγματα ἡμᾶς θλίβει καὶ στενοχω-
 ρεῖ. Ἐπεὶ τί ἐστὶν αὐτὸ τὸ λοιδορεῖσθαι; καὶ 29
 ρασταῖς λίθον λοιδορεῖ· καὶ τί ποιήσεις; ἂν οὖν
 τις ὡς λίθος ἀκούῃ, τί ὄφελος τῷ λοιδοροῦντι;
 ἂν ἴδ' ἔχη τὴν ἀσθένειαν τοῦ λοιδοραμένου· ἢ
 λοιδορῶν ἐπιβάθρῃ, τότε ἀνίεσσι τι. Περίσχισ- 30
 σον αὐτόν. Τί λέγεις αὐτόν; τὸ ἱμάτιον λάβε;
 περίσχισον. Ἔβρη σοι πεποιήκαε. Καλῶς σοὶ
 γένοι-

I 2

γένου-

At federe volo, ubi se-
 natores. Nonne vides, te
 ipsum tibi circumdare an-
 gustias? te a teipso premi?
 Quo pacto ergo aliter com-
 mode in Amphitheatro spe-
 ctabo? Homo, ne spectato
 quidem; ita non preméris.
 Quid tibi ipsi negotium fa-
 cessis? Aut paululum ex-
 specta, finitoque spectacu-
 lo in senatorias sedes te
 confer, & apricare. Nam
 illud universe meminisse
 oportet, nos a nobis ipsis in

angustias redigi: hoc est,
 decretis nostris premi nos,
 & coarctari. Etenim hoc
 ipsum quid est, conviciis
 peti? Adista lapidi, eique
 conviciare: quid proficies?
 Si quis ergo ut lapis audierit,
 quam e suis maledictis
 capiet utilitatem convicia-
 tor? Quod si vero convi-
 ciator ejus cui maledicit
 imbecillitatem, veluti pon-
 tem, habuerit; tunc ali-
 quid proficiet. Exue hunc!
 Quid ais? ipsum? Vestem
 prehende; hanc discinde.

Con-

- 31 γένοιτο. Ταῦτα ἐμελέτα Σωκράτης· διὰ τοῦτο ἐν ἔχων πρόσωπον αἰεὶ διετέλει. Ἡμεῖς δὲ θέλομεν πάντοι μᾶλλον ἀσκεῖν καὶ μελετᾶν, ἢ ὅπως
- 32 ἀπαρπαδόιστοι καὶ ἐλεύθεροι ἐσόμεθα. Παράδοξα λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι. Ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις τέχναις οὐκ ἔστι παραδόξα; καὶ τί παραδοξότερόν ἐστιν, ἢ κεντεῖν τινος τὸν ὀφθαλμόν, ἵνα ἴδῃ; εἰ τις ἀπέριε τῶν ἰατρικῶν τοῦτο εἶπεν, οὐκ
- 33 ἂν κατεγέλα τοῦ λέγοντος; Τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ πολλὰ τῶν ἀληθῶν παραδόξα φαίνεται τοῖς ἀπέριε;

ΚΕΦ.

Contumeliâ te adfecit. Bene fit tibi! — — — Hæc meditabatur Socrates; eaque de causâ eodem semper erat vultu. Nos autem quavis potius exercere meditarique volumus, quam qua ratione omnis impedimenti imitantes ac liberi simus futuri. Paradoxa dicunt philosophi! Atqui in

aliis artibus nulla-ne sunt paradoxa? Et quid magis præter opinionem est, quam alicuiungi oculum ut videat? quod si quis homini rei medicæ ignaro id diceret, nonne rideretur ab eo? Quid ergo mirum est, multa etiam in philosophia, utut vera sint, paradoxa videri imperitis?

CAP.

Κ Ε Φ. κ'.

Τίς ὁ βιωτικὸς νόμος.

Ἀναγινώσκοντες δὲ τοὺς ὑποθετικούς, ἔφη Νόμος ὑποθετικός ἐστὶ καὶ οὗτος, τὸ ἀκόλουθον τῆ ὑπόθεσι παραδέχασθαι. πολὺ δὲ πρότερον νόμος βιωτικός ἐστὶν οὗτος, τὸ ἀκόλουθον τῆ φύσεως πράττειν. εἰ γὰρ ἐπὶ πάσης ὕλης καὶ περιστάσεως βουλόμεθα τηρῆσαι τὸ κατὰ φύσιν, δῆλον ἔστι ἐν παντὶ στοχαστέον τοῦ μήτε τὸ ἀκόλουθον ἡμᾶς ἐκφυγεῖν, μήτε παραδέξασθαι τὸ μαχόμενον. Πρῶτον οὖν ἐπὶ τῆς θεωρίας γυμνάζου-
σιν ἡμᾶς οἱ φιλόσοφοι, ἔπου ῥῶον· ἔτα οὕτως ἐπὶ τὰ χαλεπότερα ἄγουσιν· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν ἐστὶ τὸ ἀνδελκόν, ὡς πρὸς τὸ ἀκολουθῆσαι τοῖς διδασκομένοις· ἐπὶ δὲ τῶν βιωτικῶν, πολλὰ τὰ

I 3

περι-

CAP. XXVI.

Quæ sit vitæ lex.

Cum hypotheticas argumentationes prælegeret, ait: Est etiam hæc lex hypothetica, ut id admittatur quod hypothesei sit consentaneum: est autem multo potior Vitæ lex hæc, ut id agamus quod Naturæ sit consentaneum. Nam si in quavis materia & quavis occasione id tenere volumus, quod secundum Naturam est; adparet, in

omni re operam esse dandam, ut neque id quod consequens est nos effugiat, neque aliquid repugnans admittamus. Primum igitur in contemplatione nos exercent philosophi, id quod facilius est; & deinde demum ad difficiliora nos perducunt: ibi enim nihil est quod renitatur, quo minus ea sequamur quæ docentur; in vitæ autem

4 περισπῶντα. γελοῖος οὖν ὁ λέγων, πρῶτον βού-
 λησθαι ἀπ' ἐκείνων· οὐ γὰρ βράδιον ἀρχησθαι
 5 ἀπὸ τῶν χαλεπωτέρων. καὶ τοῦτον ἀπολογισμὸν
 εἶδος φέρειν πρὸς τοὺς γονεῖς, τοὺς ἀγανακτοῦν-
 τὰς ἐπὶ τῷ φιλοσοφεῖν τὰ τέκνα· Οὐκοῦν ἀμαρ-
 τάνω, πάτερ, καὶ οὐκ οἶδα τὸ ἐπιβάλλον ἑμαυ-
 τῷ καὶ προσῆκον; εἰ μὲν οὐδὲ μαθητὸν ἔστιν,
 οὐδὲ διδακτὸν, τί μοι ἐγκαλεῖς; εἰ δὲ διδα-
 κτὸν, δίδασκει· εἰ δὲ σὺ μὴ δύνασαι, ἄφες με
 6 μαθεῖν παρὰ τῶν λεγόντων εἰδέναι. Ἐπεὶ τί δο-
 κεῖς; ὅτι θέλων περιπίπτω κακῷ, καὶ ἀπο-
 τυγχάνω τοῦ ἀγαθοῦ; Μὴ γένοιτο. Τί οὖν ἔσται
 7 τὸ αἴτιον τοῦ ἀμαρτάνειν με; Ἡ ἀγνοια. Οὐ
 θέλεις οὖν ἀποθῶμαι τὴν ἀγνοίαν; τίνα πάποτε
 ὀργὴν εἰδίδασκε τὰ κυβερνητικά, τὰ μουσικά; τὰ
 βιωτικά οὖν διὰ τὴν ὀργὴν σου δοκεῖς ἅτι μα-
 θήσομαι;

Ταῦτα

autem ratione multa sunt, quae huc atque illuc distra-
 hant. Ridiculus igitur est
 qui ait, se ab his velle ca-
 pere initium: neque enim
 facile est a difficilioribus
 auspicari. Et haec defensio
 ad parentes erat adferenda,
 qui moleste ferunt, liberos
 suos philosophari: Ergo
 pecco, pater, & ignoro
 quod mihi conveniat, quod-
 que meum sit officium?
 quod si igitur neque disci
 potest, neque doceri; quid
 me accusas? si doceri

potest; doce: quod si tu
 non potes; sine ab iis dis-
 scam, qui se scire profitem-
 tur. Nam quid putas? me
 volentem in malum inci-
 dere, & frustrari bono?
 Absit. Quae igitur mihi
 peccandi causa est? Ignorantia.
 Non vis igitur
 me deponere ignorantiam?
 Quem umquam ira docuit
 gubernandi artem? quem
 musicam? vivendi igitur
 artem putas fore, ut tua
 me ira doceat?

Haec

Ταῦτα ἐκείνω μόνω λέγειν ἔξεστι, ἢ τὴν τοι 8
 αὐτὴν ἐπιβολὴν ἐνηνοχότι. Εἰ δὲ τις μόνον ἐπίδει- 9
 κνυσθαι θέλων ἐν συμποσίῳ, ὅτι οἶδε τοὺς ὑπο-
 θετικούς, ἀναγινώσκει ταῦτα, καὶ προσέρχεται
 τοῖς φιλοσόφοις· οὗτος ἄλλο τι κρείσσει, ἢ ἴνα
 αὐτὸν συγκλητικὸς παρακατακαίμενος θαυμάσῃ;
 Ἐκεῖ γὰρ τῷ ὄντι αἱ μεγάλαι ὕλαι εἰσὶ καὶ οἱ 10
 ἐνθάδε πλοῦτοι, ἐκεῖ πάριγνα δοκοῦσι. διὰ τοῦ-
 το ἐκεῖ δύσκολον κρατῆσαι τῶν αὐτοῦ φαντασιῶν,
 ὅπου τὰ ἐκείοντα μεγάλα. Ἐγὼ τινὰ εἶδα 11
 κλαίοντα, Ἐπαφροδίτου τῶν γυμνασίων ἀπτόμε-
 νον, καὶ λέγοντα ταλαιπωρεῖν, ἀπολελεῖσθαι
 γὰρ αὐτῷ μηδὲν, εἰ μὴ ἑκατὸν πεντήκοντα μυ-
 ριάδας. Τί οὖν ὁ Ἐπαφρόδιτος; κατεγέλασεν, 12
 ὡς ἡμεῖς; Οὐ. ἀλλ' ἐπιθαυμάσας λέγεις, Τάλας,
 πῶς οὖν ἐσιώπας; πῶς ἐκαρτέρεις;

I 4

Κράζας

Hæc vero nonnisi ei licet
 dicere, qui tale animi pro-
 positum secum tulit. Si
 quis autem, ut in convivio
 duntaxat ostentet, scire se
 rationes hypotheticas, ista
 legit, & philosophos acce-
 dit: is quid aliud agit, nisi
 ut senator aliquis mensæ
 juxta eum adcumbens ip-
 sum admiretur? Nam illic
 revera magnæ sunt mate-
 riæ; & hujus loci divitiæ
 illic pro ludicris habentur.
 Quapropter ibi difficile est

imperare suis visis, ubi,
 quæ de potestate mentis
 dejicere nos possunt, ma-
 gna sunt. Ego novi non-
 neminem, qui plorans, &
 Epaphroditi genua ample-
 xans, se miserum esse dice-
 ret, quod sibi nihil nisi
 sexagies esset reliquum.
 Quid ergo Epaphroditus?
 derisitne hominem, ut nos?
 Immo miratus; O te mi-
 serum! inquit, quo pacto
 igitur tacuisti? quo pacto
 tolerasti?

Cum

- 13 Κράζεις δὲ τὸν ἀναγνώσκοντα τοὺς ὑποθετι-
 κούς, καὶ γελάσαντος τοῦ ὑποθεμένου αὐτῷ τῆν
 ἀνάγνωσιν, Σεαυτοῦ, ἔφη, καταγελαῖ· οὐ προ-
 σγύμνασας τὸν νεανίσκον, οὐδ' ἔγνωσ, εἰ δύναται
 τούτοις παρακολουθεῖν. Ἄλλ' ὡς ἀναγνώστη
- 14 αὐτῷ χρῆ; Τί οὖν, ἔφη, τῆ [μὴ] δυναμένη
 διανοίᾳ συμπεπλεγμένου ἐπικρίσεις παρακολου-
 θεῖν, ἔπαινον πιστεύομεν, ψόγον πιστεύομεν, ἐπι-
 κρισιν περὶ τῶν καλῶς ἢ κακῶς γινομένων; καὶ
 τινὰ κακῶς λέγῃ, οὗτος ἐπιστρέφεται; καὶ ἐπαινῆ
 τινὰ, ἐπαίρεται, ἐν τοῖς οὕτω μικροῖς ὁ μὴ
- 15 εὐρίσκων τὸ ἐξῆς; Αὕτη οὖν ἀρχὴ τοῦ φιλοσο-
 φεῖν, αἰσθησις τοῦ ἰδίου ἡγεμονικοῦ, πῶς ἔχει
 μετὰ γὰρ τὸ γινῶναι ὅτι αἰσθενῶς, οὐκ ἔτι θε-
- 16 λήσεις χρῆσθαι αὐτῷ πρὸς τὰ μέγιστα. Νῦν
 δὲ μὴ δυνάμενοι τινες τὸν ψωμὸν καταπίνασθαι,
 συντάξεις ἀγορεύοντες ἐπιβάλλονται ἐσθίειν. διὰ
 τοῦτο

Cum autem eum qui hy-
 pothetica pronuntiata le-
 gebat, vocasset: eumque
 is qui legendi munus illi
 mandarat, derideret; Te-
 ipsum, inquit, derides;
 non præparasti adolescen-
 tem, nec explorasti, an
 ista possit ratione adsequi.
 At eo ut anagnosce uteris?
 Quid igitur, inquit, inge-
 nio, quod complexi syllo-
 gismi iudicium [non] queat
 adsequi, laudationem cre-
 dimus, reprehensionem cre-
 dimus, iudiciumque feren-
 dum de recte aut perperam

factis? quod si quem vitu-
 perat, hic curabit? extol-
 letur vero, si quem laudat
 homo qui in rebus tam mi-
 nutis consequentia non cer-
 nit? Hoc igitur est philo-
 sophandi principium, ut
 animadvertat homo, mens
 & ratio sua quo pacto sit
 adfecta: nam ejus imbecil-
 litate cognita, eâ posthac
 uti non volet ad res maxi-
 mas. Nunc cum nonnulli
 deglutire buccellam non
 possunt, volumina emunt,
 eaque devorare conantur:
 Unde fit, ut aut revomant,
 aut

τοῦτο ἀμοῦσιν, ἢ ἀπεκτοῦσιν· ἔτα στρέφοι, καὶ
κατάβρομαι, καὶ πυρετοί. ἔδει δ' ἐφιστάμεν, εἰ
ἀνεπταί. Ἄλλ' ἐν μὲν θεωρίας βράδιον ἐξελέγ- 17
ξαι τὸν οὐκ εἰδῶτα· ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὸν βίον,
οὔτε παρέχει ἑαυτὸν τις ἐλέγχῳ, τὸν τ' ἐξελέγ-
ξοντα μισοῦμεν. ὁ δὲ Σωκράτης ἔλεγεν, ἀνεξέ- 18
ταστον βίον μὴ ζῆν.

Κ Ε Φ. κζ'.

Ποσαχῶς αἱ Φαντασίαι γίνονται· καὶ τίνα πρόχειρα
πρὸς αὐτὰς βοηθήματα παρασκευαστέον.

Τετραχῶς αἱ Φαντασίαι γίνονται ἡμῖν· ἢ γὰρ
ὡς ἔστι τινὰ, οὔτω φαίνεται· ἢ οὐκ ὄντα, οὐ-
δὲ φαίνεται ὅτι ἐστίν· ἢ ἔστι, καὶ οὐ φαίνεται· ἢ
οὐκ ἔστι, καὶ φαίνεται. Λοιπὸν, ἐν πᾶσι τούτοις 2
I 5 εἴστω

aut cruditate laborent: inde
vertigines, fluxiones &
febres oriuntur. His con-
siderandum erat, quid pos-
sent. Verum in contem-
platione quidem facile est
coarguere ignorantem: in

vitae autem actionibus, ne-
que se quisquam coarguen-
dum exhibet, & eum qui
coarguit odimus. Socra-
tes autem dixit, vitam in
quam non inquiritur non
esse vitalem.

C A P. XXVII.

*Quadruplicia sunt Visa: & quae adhaerentia adversus
ea comparanda sunt?*

Quadruplicia sunt visa, quae
nobis accidunt: aut enim
sunt res tales, quales vi-

dentur; aut non sunt, nec
esse videntur; aut sunt, &
non esse videntur; aut non
sunt,

εὐστοχεῖν, ἔργον ἐστὶ τοῦ πεπαιδευμένου. Ὅτι δ'
 ἂν ἢ τὸ θλίβον, ἐκείνω δεῖ προσάγειν τὴν βοή-
 θειαν· εἰ σοφίσματα ἡμᾶς Πυρρώνεια καὶ Ἀκαδη-
 μαϊκὰ τὰ θλίβοντά ἐστιν, ἐκείνοις προσάγωμεν
 3 τὴν βοήθειαν. εἰ αἱ τῶν πραγμάτων πιθανότητες,
 κατ' ὡς φαίνεται τινὰ ἀγαθὰ, οὐκ ὄντα, ἐκὼ τὴν
 βοήθειαν ζητῶμεν. εἰ ἔθος ἐστὶ τὸ θλίβον, πρὸς
 4 ἐκείνο τὴν βοήθειαν ἀνευρίσκων πειρατέον. Τί οὖν
 πρὸς ἔθος ἐστὶν εὐρίσκειν βοήθημα; Τὸ ἐναντίον ἔθος.
 5 Ἀκούεις τῶν ἰδιωτῶν λεγόντων· Τάλας ἐκέως
 ἀπέθανεν· ἀπώλετο ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἡ μήτηρ·
 6 ἐξεκόπη, ἀλλὰ καὶ ἄωρος, καὶ ἐπὶ ξένης. Ἄκου-
 σαν τῶν ἐναντίων λόγων· ἀπόσπασον σεαυτὸν τού-
 των τῶν φωνῶν· ἀντίθεες τῷ ἔθει· τὸ ἐναντίον
 ἔθος· πρὸς τοὺς σοφιστικοὺς λόγους τὰ λογι-
 καί, καὶ τὴν ἐν τούτοις γυμνασίαν καὶ τριβήν·
 πρὸς τὰς τῶν πραγμάτων πιθανότητας, τὰς
 ἐναρ-

sunt, & esse videntur. In his
 igitur omnibus scopum at-
 tingere, munus est homi-
 nis eruditi. Quidquid au-
 tem nos presserit, ei adde-
 rendum erit remedium: si
 captiones nos Pyrrhoniæ
 & Academicæ presserint,
 adversus illas auxilia adhi-
 beamus: si rerum probabi-
 litates, quibus fit ut non-
 nulla, quæ bona non sunt,
 in bonis esse videantur; ei
 parti suppetias quæramus:
 si consuetudo erit quæ pre-
 mat, danda erit opera, ut
 adversus hanc auxilium

inveniamus. Quod igitur
 contra consuetudinem adju-
 mentum invenietur? Con-
 traria consuetudo. Vulgo
 dici audis; Miser ille mor-
 tuus est; periit pater ejus
 atque mater; sublatus est e
 medio, atque etiam imma-
 tura ætate, & peregre.
 Audi contrarias rationes;
 avelle te ab istis voci-
 bus; oppone consuetudini
 contrariam consuetudinem.
 Adversus captiosas conclu-
 sionculas adhibenda est dif-
 ferendi ars, ejusque exer-
 citatio & usus. Contra re-
 rum

ἐναρξέεις προλήψεις ἰσμηγμένους καὶ προχείρους ἔχεν δεῖ.

Ὅταν θάνατος φαίνεται κακόν, πρόχειρον ἔχεν, ὅτι τὰ κακὰ ἐκκλίνειν καθήκει, καὶ ἀναγκάσιον ὁ θάνατος. Τί γὰρ ποιήσω; κοῦ γὰρ αὐτὸν φύγω; Ἔστω ἐμὲ μὴ εἶναι Σαρπηδόνα, τὸν τοῦ 8 Διὸς, ἢ οὕτω γενναίως εἶπω Ἀπελθὼν ἢ αὐτὸς ἀριστεῦσαι θέλω, ἢ ἄλλω παρασχεῖν ἀφορμὴν τοῦ ἀριστεῦσαι· εἰ μὴ δύναμαι κατορθῶσαί τι αὐτὸς, οὐ φθονήσω ἄλλω τοῦ ποιῆσαί τι γενναῖον. ἔστω ταῦτα ὑπὲρ ἡμᾶς· ἐκεῖνο οὐ πίπτει εἰς ἡμᾶς; 9 καὶ κοῦ φύγω τὸν θάνατον; μνηύσατέ μοι τὴν χῶραν· μνηύσατε ἀνθρώπους εἰς οὓς ἀπέλθω, εἰς οὓς οὐ παραβάλλει. μνηύσατε ἐπασιδὴν· εἰ μὴ ἔχω, τί με θέλετε ποιεῖν; Οὐ δύναμαι τὸν θάνατον ἀποφυγεῖν· τὸ φοβεῖσθαι αὐτὸν μὴ ἀποφύγω; ἀλλ' ἀποθάνω πενθῶν καὶ τρέμων; Ἀὐτὴ γὰρ

rum probabilitatem, evidentes animi anticipationes, expolitas & promptas habere oportet.

Quod si malum videtur mors, in promptu habere expedit, mala declinanda esse, mortem autem esse necessariam. Quid ergo faciam? quæ eam fugiam? Ut non sim ego Sarpedon, Jovis filius, qui fortia illa verba fundam: „Abibo, & aut ipse rem bene gerere velim, aut alteri occasionem rei bene gerendæ ulabo: si ipse rem feliciter

gerere non potero; alteri non invidebo præclari facinoris gloriam.“ Si hoc supra nos est; illud idcirco non in nos cadit? Et quomodo me recipiam, ut mortem effugiam? ostendite mihi locum! ostendite homines ad quos me conferam; ad quos non perveniat! ostendite incantationem! Si non habeo, quid me vultis facere? Non possum effugere mortem: metum mortis effugere non potero? sed moriar lugens & tremans? Hic enim perturbatio-

- γὰρ γένεσις πάθους, θέλειν τι, καὶ μὴ γένη-
 11 σθαι. Ἐνθεν ἂν μὲν δύναμαι τὰ ἐκτὸς μετατιθεί-
 ναι πρὸς τὴν βούλησιν τὴν ἑμαυτοῦ, μετατίθημι·
 εἰ δὲ μὴ, τὸν ἐμποδίζοντα ἐκτυφλῶσαι θέλω.
 12 Πέφυκε γὰρ ὁ ἄνθρωπος, μὴ ὑπομένεν ἀφαι-
 ρεῖσθαι τοῦ ἀγαθοῦ, μὴ ὑπομένειν περιπίπτειν
 13 τῷ κακῷ. ἔταε τὸ τελευταῖον· ὅταν μῆτε τὰ
 πράγματα μεταθεῖναι δυναθῶ, μῆτε τὸν ἐμποδι-
 ζοντα ἐκτυφλῶσαι, κάθημαι καὶ στένω, καὶ ὄν
 δύναμαι λαιδερῶ, τὸν Δία καὶ τοὺς Θεοὺς τοὺς
 ἄλλους· εἰ γὰρ μὴ ἐπιστρέφονταί μοι, τί ἐμοὶ
 14 καὶ αὐτοῖς; Ναί· ἀλλ' ἀσεβὴς ἔση. Τί οὖν μοι
 χεῖρον ἔσται, ὢν ἔστι μοι νῦν; Τὸ σύνολον
 ἐκείνου μεμνησθαι, ὅτι εἰὼν μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἢ τὸ
 εὐσεβὲς καὶ συμφέρον, οὐ δύναται σωθῆναι τὸ
 εὐσεβὲς ἐν τινι. Ταῦτα οὐ δοκεῖ ἐπείγοντα;

Ἐρχέσθω

bationis ortus est, velle
 aliquid, atque id non fieri.
 Proinde, si res externas ad
 meam voluntatem transfer-
 re possum, transfero: sin
 minus, eum qui me impe-
 dit, excæcare volo. Sic
 enim naturâ comparatus est
 homo, ut non patiatu eripi
 sibi bonum, non patiatu
 incidere in malum. Deni-
 que, si neque res transfer-
 re queo, neque eum excæ-
 care, qui me impedit; se-
 deo gemens, &, quem-

cunque possum, maledictis
 lacero; ipsum adeo Jovem,
 & deos cæteros: nam si
 me non curant; quid mihi
 rei cum illis est? Itane?
 at impius eris! Quid ergo
 mihi tum pejus erit, quam
 nunc est? Illud enim om-
 nino meminisse oportet;
 nisi in eadem re & pietas
 & utilitas collocetur, non
 posse in homine pietatem
 conservari. Hæc non vi-
 dentur esse necessaria?

Venist

Ἐρχέσθω καὶ ἀπαντήτω Πυθρόνεος καὶ Ἀκα- 15
 δημαϊκός. ἐγὼ μὲν γὰρ, τὸ ἐμὸν μέρος, οὐκ ἄγω
 σχολῆν πρὸς ταῦτα; οὐδὲ δύναμαι συνηγορῆσαι
 τῇ συνηθείᾳ. εἰ καὶ περὶ ἀγριδίου πραγμάτιον 16
 ἔχον, ἄλλον ἂν παρεκάλεσα τὸν συνηγορήσοντα;
 Τίτι οὖν ἀρκοῦμαι; Τῷ κατὰ τὸν τόπον. Πῶς 17
 μὲν αἰσθήσις γίνεται, ποτέρον δὲ ὄλων, ἢ ἀπὸ
 μέρους, ἴσως οὐκ οἶδα ἀπολογίσασθαι· ταράσ-
 σα δὲ με ἀμφοτέρω. ὅτι δ' ἐγὼ καὶ σὺ οὐκ
 ἐσμὲν οἱ αὐτοὶ, λίαν ἀκριβῶς οἶδα. Πόθεν τοῦ- 18
 το; Οὐδέποτε κατωπίπεν τι θέλων, ἐκεῖ φέρω
 τὸν ψαμὸν, ἀλλ' ὅδε· οὐδέποτε ἄρτον θέλων
 λαβεῖν, τὸ σάρον ἔλαβον, ἀλλ' αἰεὶ ἐπὶ τὸν ἄρ-
 τον ἔρχομαι, ὡς πρὸς σκοπὸν. Ὑμεῖς δ' αὐτοὶ, 19
 οἱ τὰς αἰσθήσεις ἀναιρουῦντες, ἄλλο τι ποιεῖτε;
 Τίς ὑμῶν εἰς βαλανεῖον ἀπελθεῖν θέλων, εἰς μυ-
 λῶνα ἀπῆλθε; Τί οὖν; οὐ δαῖ κατὰ δύναμιν 20
 καὶ

Veniat & refragetur
 Pyrrhonius & Academicus.
 Equidem quod ad me adti-
 net, ad ista non satis otii
 habeo, neque patrocina-
 ri possum consuetudini.
 Quod si mihi vel de agello
 negotium esset, aliam pa-
 tronum advocarem? Quo-
 nam ergo contentus sum?
 Eo qui ad locum illum per-
 tinet. Quo pacto quidem
 sensus fiat, utrum per to-
 tum corpus sit fusus, an a
 parte aliqua existat, ratio-
 nem fortasse reddere non

possum; nam utraque opi-
 nio me conturbat: me au-
 tem & te non esse eosdem,
 certo utique scio. Unde
 hoc? Numquam, cum ali-
 quid deglutire volo, isthuc
 fero bolum, sed huc: ne-
 que unquam, penem sum-
 turus, scopas prehendi;
 sed semper ad panem, quo
 tendo, accedo. Vos au-
 tem ipsi, qui sensus tollitis,
 numquid aliud agitis? Quis
 vestrum, balneum ingres-
 surus, in pistrinum abiit?
 Quid ergo? non pro virili
 &

καὶ τούτων ἀντέχεσθαι, τοῦ ἐπισημαίει τὴν συνήθειαν, τοῦ περιφράσθαι πρὸς τὰ κατ' αὐτῆς;
 21 Καὶ τίς ἀντιλέγει; Ἄλλα τὸν δυνάμενον, τὸν σχολάζοντα· τὸν δὲ τρέμοντα, καὶ ταρασσόμενον, καὶ ἐξηγούμενον ἕσθαι τὴν καρδίαν, ἀλλὰ τινὶ δεῖ προσευκαρτεῖν.

Κ Ε Φ. κγ'.

Ἔστι οὐδὲ χαλεπαίνειν ἀνθρώποις· καὶ τίνα τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα ἐν ἀνθρώποις.

Τί ἐστὶν αἴτιον τοῦ συγκατατίθεσθαι τινι; Τὸ φαίνεσθαι ὅτι ὑπάρχει. Τῷ οὖν φαινόμενῳ ὅτι οὐκ ὑπάρχει συγκατατίθεσθαι οὐχ οἷόν τε. Διὰ τί; Ὅτι ἡ φύσις αὕτη ἐστὶ τῆς διανοίας, τοῖς μὲν ἀληθείαις ἐπινεύει, τοῖς δὲ ψευδέσι δυσαρτετεῖ,
 πρὸς

& his opera danda est, ut teneatur veritas, ut muniti simus adversus ea quæ contra ipsam adferuntur? Et quis negat? Sed his operam dare oportet eum qui potest, & cui otium est: at qui tremit ac perturbatur, & cui cor intus rumpitur, is rectius aliæ cuiquam rei vacabit.

C A P. XXVIII.

Non irascendam esse hominibus: Et quæ magna, quæ parva sint in rebus humanis.

Quænam est causa cur adsentiamur alicui rei? Quia nobis videtur res ita esse. Quod igitur non esse nobis videtur, ei ut adsentiamur, fieri non potest. Quamobrem? Quia hæc natura est mentis, ut ad vera inclinet, falsa aversetur, in incertis cohibeat adsentium. Hujus

πρὸς δὲ τὰ ἀθλα ἐπέχεν. Τίς τούτου πίστις; 3
 Πάθε, εἰ δύνασαι, νῦν, ὅτι νύξ ἐστίν. Οὐχ
 αἶν τε. Ἀπόπαθε ἔτι ἡμέρα ἐστίν. Οὐχ οἶόν
 τε. Πάθε ἢ ἀπόπαθε ἀπὸ τοῦ ἀρτίου εἶναι
 τοὺς ἀστέρας. Οὐχ οἶόν τε. Ὅταν οὖν τις συ- 4
 κατατίθεται τῷ ψεύδει, ἴσθι ὅτι οὐκ ἠθελε
 ψεύδεις συγκατατίθεσθαι· πᾶσα γὰρ ψυχὴ
 ἀκουσα στερεῖται τῆς ἀληθείας, ὡς λέγει Πλά-
 των· ἀλλὰ ἔδοξεν αὐτῷ τὸ ψεῦδος, ἀληθές.
 Ἄγε, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων τί ἔχομεν τοιοῦτον, 5
 οἶον ἐνθάδε τὸ ἀληθές ἢ τὸ ψεῦδος; Τὸ καθήκον
 καὶ παρὰ τὸ καθήκον, τὸ συμφέρον καὶ τὸ αἰσύμ-
 φρον, τὸ κατ' ἐμὲ καὶ οὐ κατ' ἐμὲ, καὶ ὅσα
 τούτοις ἔμοια. Δύναται οὖν τις δοκεῖν μὲν ἔτι 6
 συμφέρει αὐτῷ, μὴ αἰρεῖσθαι δ' αὐτό; Οὐ δύνα-
 ται. Πῶς ἢ λέγουσα; 7

Καὶ

Hujus rei quod argumen-
 tum est? Persuade tibi, si
 potes, nunc, esse noctem.
 Fieri non potest. Persuade
 tibi, non esse diem. Fieri
 non potest. Persuade tibi,
 stellas pares esse, aut esse
 impares. Fieri non potest.
 Si quis igitur mendacio ad-
 sentitur, scito, eum adsen-
 tiri mendacio non voluisse;
 (Omnis enim mens, ut
 Plato dicit, invita privatur
 veritate:) sed quod falsum

Est, id ei visum erat verum.
 Age, in actionibus quidnam
 habemus tale, quale hic est
 veritas vel mendacium?
 Officium, & ejus contra-
 rium; utile, atque inutile;
 mee personæ conveniens,
 & non conveniens; & quæ
 ejusdem sunt generis. Pot-
 est-ne igitur aliquis id,
 quod sibi expedire putet,
 non sequi? Nemo potest.
 Quo pacto autem illa
 dicit?

Scio

Καὶ μαινθάνω μὲν ὅσα θραῖν μέλλω κακὰ·
Θυμὸς δὲ κρείσσω τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

Ἐστὶ αὐτὸ τοῦτο, τὸ θυμῷ χαρῖσασθαι καὶ τι-
μαρῆσασθαι τὸν ἄνδρα, συμφορώτερον ἢ γὰρ
8 τοῦ σῶσαι τὰ τέκνα; Ναι. ἀλλ' ἐξηπάτηται.
Δείξον αὐτῇ ἐναργῶς, ὅτι ἐξηπάτηται, καὶ οὐ
ποιήσει· μέγρι δ' ἂν οὐ μὴ δεικνύης, τίνι ἔχει
9 ἀκολουθῆσαι ἢ τῷ φαινόμενῳ; Οὐδενί. Τί οὖν
χαλεπαίνεις αὐτῇ, ὅτι πεπλάνηται ἢ ταλαίπω-
ρος περὶ τῶν μεγίστων, καὶ ἔχῃς ἀντὶ ἀνδρώ-
που γέγονεν; οὐχὶ δ', εἴπερ ἄρα, μάλλον ἐλεεῖς,
ὡς τοὺς τυφλοὺς ἐλεοῦμεν, ὡς τοὺς χωλοὺς, οὐ-
τω καὶ τὰς τὰ κυριώτατα τετυφλωμένους καὶ
ἀποκεχωλωμένους;

10 Ὅστις οὖν τούτου μέμνηται καθαρῶς, ὅτι ἀν-
θρώπῳ μέτρον πάσης πράξεως τὸ φαινόμενον·
(λοι-

*Scio quidem quae mala sum
factura:
sed ira superior meis con-
filiis.*

Quoniam illud ipsum, in-
dulgere iracundiae, & ul-
cisci injuriam a marito sibi
illatam, condempnabilis exi-
stimavit, quam liberos con-
servare. Sane: sed dece-
pta est. Perspice ei osten-
dito, esse deceptam; &
non faciet: quoad autem
id non demonstraveris;
quid habet quod sequatur,
nisi id quod ei visum fue-

rit? Nihil. Cur igitur ei
succenses, quod decepta est
misera in rebus maximis,
& pro homine vipera est
facta? Cur non (si modo
fas est) potius commise-
raris, quemadmodum ce-
cos commiseramus, quem-
admodum claudos, sic hos
qui praecipua sui parte ce-
cutiunt & elaudicant.

Quisquis itaque hoc
probe meminerit, homini
mensuram omnium actio-
num esse suam cujusque
opinio-

(κακὸν, ἢ καλῶς φαίνεται, ἢ κακῶς· εἰ καλῶς, ἀνέγκλητός ἐστιν· εἰ κακῶς, αὐτὸς ἐξημιώται· οὐ δύναται γὰρ ἄλλος μὲν εἶναι ὁ πεπλανημένος, ἄλλος δ' ὁ βλαπτόμενος·) οὐδενὶ ὀργισθήσεται, οὐδενὶ χαλεπαιεῖ, οὐδένα λοιδορήσει, οὐδένα μέμψεται, οὐ μισήσει, οὐ προσκόψει οὐδενί. Ὡστε 11
καὶ τὰ οὕτω μεγάλα καὶ θανάτῳ ἔργα, ταύτην ἔχει τὴν ἀρχὴν, τὸ Φαινόμενον; Ταύτην, οὐδ' ἄλλην. Ἡ Ἰλιάς οὐδὲν ἐστίν, ἢ Φαντασίαι, καὶ 12
χρήσις Φαντασιῶν. Ἐφάνη τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀπάγειν τοῦ Μενελαίου τὴν γυναῖκα· ἐφάνη τῇ Ἑλένῃ, ἀκολουθῆσαι αὐτῷ. Εἰ οὖν ἐφάνη τῷ Μενελαίῳ 13
παθεῖν, ὅτι κέρδος ἐστὶ τοιαύτης γυναικὸς σφερηθῆναι, τί ἂν ἐγένετο; Ἀπωλαίαι ἢ Ἰλιάς οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὀδύσεια. Ἐκ τοιούτου οὖν 14
μικροῦ πράγματος ἤρτηται τὰ τηλικαῦτα; Τίνα δὲ καὶ λέγεις τὰ τηλικαῦτα; Πολέμους, καὶ στάσεις, καὶ ἀπωλαίας πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ
κατα-

opinionem; (sive tandem bona illa fuerit, sive mala: si bona, crimine caret; si mala, ipse poenam sustinet: neque enim potest alius decipi; alius damno addici;) nemini is irascetur, nemini succensabit, nemini conviciabitur, de nemine conqueretur, osurus est neminem, nemini erit insensus. Ergo & ista tam ingentia & atrocia facinora pendeant ab isto opinionis principio? Ab isto, non
Epist. Dissert. T. I.

ab alio. Ilias nihil aliud est, nisi visum, & usus visum. Visum erat Alexandro, Menelai uxorem abducere: visum erat Helenæ, eum sequi. Quod si Menelao visum esset persuaderi, expedire sibi. talis carere muliere; quidnam accidisset? Peritura fuerat non Ilias modo, sed & Odyssa. Ergo a tam parva re, res tantæ pendent? Quas vero res tantas ais? Bella, & seditiones, & mul-

- κατασκαφαῖς πόλεων; Καὶ τί μέγα ἔχει ταῦτα;
 15 Οὐδέν; Τί δ' ἔχει μέγα, πολλοὺς βόους ἀποθα-
 νείν, καὶ πολλὰ πρόβατα, καὶ πολλὰς καλὰς
 χελιδόνων ἢ πελαργῶν ἐμπρησθῆναι ἢ κατασκα-
 16 φῆναι; Ὅμοια οὖν ἐστὶ ταῦτα ἐκείνοις; Ὅμοιό-
 τατα σώματα ἀπώλετο ἀνθρώπων· καὶ βοῶν
 καὶ προβάτων· οἰκημάτων ἐπερῆσθη ἀνθρώπων·
 17 καὶ πελαργῶν νεοσσιαί· τί μέγα, ἢ δευόν; ἢ
 δεῖξόν μοι, τί διαφέρει οἰκία ἀνθρώπου, καὶ
 νεοσσιὰ πελαργοῦ, ὡς οἰκῆσις· πλὴν ὅτι ὁ μὲν ἐκ
 δοκῶν καὶ κεραμίδων καὶ πλίνθων οἰοδομεῖται τὰ
 18 οἰκίδια, ἢ δ' ἐκ ξάβδων καὶ πηλοῦ. Ὅμοιον οὖν
 ἐστὶ πελαργὸς καὶ ἀνθρώπος; τί λέγεις; Κατὰ
 τὸ σῶμα ὁμοιότατον.

- 19 Οὐδέν οὖν διαφέρει ἀνθρώπος πελαργοῦ; Μὴ
 γένοιτο· ἀλλὰ τούτοις σὺ διαφέρει. Τίνι οὖν διαφέρει;
 Ζήτες,

multorum mortalium inter-
 itum, & urbium excidia.
 Et quid ista magni habent?
 Nihil-ne? Quid vero ma-
 gni habet multorum boum
 multarumque ovium inter-
 itus? quid si multarum hi-
 rundinum aut ciconiarum
 nidi, sive incendio, sive
 everfione destruantur? Si-
 milia ergo illis hæc sunt?
 Simillima. Corpora perie-
 runt hominum; & boum,
 & ovium. Domunculæ in-
 censæ sunt hominum; &
 ciconiarum nidi. Quid hoc
 magni aut atrocitatis ha-

bet? Aut ostende mihi,
 quid inter hominis domum
 & ciconiæ nidum, si habi-
 tationem consideres, inter-
 sit; nisi quod homo e tra-
 bibus, e tegulis & lateribus
 extruat sibi domunculas,
 ciconia autem e virgultis
 & luto. Ergo similes inter
 se sunt ciconia & homo?
 quid ais? Corpus quod ad-
 tinet, simillimi.

Nihil ergo differt homo
 a ciconia? Absit ut hoc di-
 cam; verum istis rebus
 non differt. Qua igitur re
 differt? Quære; & inve-
 nies,

Ζήτει, καὶ εὐρήσεις ὅτι ἕλλω διαφέρα. Ὅρα 20
 μὴ τῶ παρακολουθεῖν οἷς ποιεῖ; ὅρα μὴ τῶ
 κοινωνικῶ; μὴ τῶ πιστῶ; τῶ αἰδήμονι; τῶ
 ἀσφαλεῖ; τῶ συνετῶ; Πού οὖν τὸ μέγα ἐν 21
 ἀνθρώποις κακὸν καὶ ἀγαθόν; Ὅπου ἡ διαφορά
 ἀν σώζεται τούτο, καὶ περιτεταχισμένον μένη,
 καὶ μὴ διαφθείρηται τὸ αἰδήμον, μηδὲ τὸ πι-
 στὸν, μηδὲ τὸ συνετὸν, τότε σώζεται καὶ αὐτὸς.
 ἀν δ' ἐπαλλύηται τι τούτων, καὶ ἐκπολιορκῆ-
 ται, τότε καὶ αὐτὸς ἀπώλλεται. καὶ τὰ με-
 γάλα πράγματα ἐν τούτῳ ἐστίν. Ἐπταισέ, 22
 Φοσι, μεγάλα ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐπῆλθον οἱ
 Ἕλληνες, καὶ ὅτε ἐπόρθουν τὴν Τροίαν, καὶ ὅτε
 αἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀπώλλυντο. Οὐδαμῶς δι' αἰλ. 23
 λῆτριον γὰρ ἔργον πταίει οὐδεὶς. ἀλλὰ τότε πε-
 λαργῶν νεοσσιαὶ ἐπόρθουντο. Πταῖσμα δ' ἦν,
 ὅτε ἀπώλεσε τὸν αἰδήμονα, τὸν πιστὸν, τὸν φι-
 λάξενον, τὸν κόσμον. Πότ' ἔπταισεν ὁ Ἀχιλ-

K 2

λεὺς;

nies, aliâ re differre. Vi-
 de, ne differat intelligenti-
 tiâ suarum actionum; vide
 ne communitate vitæ, ne
 fide, verecundia, cautione,
 prudentia. Ubi ergo situm
 est magnum hominum bo-
 num & malum? Ibi scili-
 cet, ubi differentia est:
 hoc si fervetur, & bene
 undique munitum maneat,
 si neque verecundia perie-
 rit, neque fides, neque
 prudentia; tunc & ipse
 conservatur: sin horum ali-
 quid perierit & expugna-

tum fuerit; tunc & ipse
 perit. Et in hoc res maxi-
 mæ sunt positæ. Magnam,
 inquit, cladem accepit
 Alexander, cum Græci
 Troiam invaserunt, cum
 urbem populati sunt, cum
 fratres ejus interfecerunt.
 Nequaquam; nemo enim
 ex alieno facto cladem ac-
 cipit: sed tum quidem nihil
 sicioniarum vastati sunt.
 Illa vero clades erat, cum
 verecundiam, cum fidem,
 cum modestiam amisit, cum
 jus hospitii violavit. Achil-

les

καὶ ταύτων ἀντέχεσθαι, τοῦ κρηῖσαι τὴν συνή-
 θειαν, τοῦ πεφραχθαι πρὸς τὰ κατ' αὐτῆς;
 21 Καὶ τίς ἀντιλέγει; Ἄλλὰ τὸν δυνάμενον, τὸν
 σχολάζοντα· τὸν δὲ τρέμοντα, καὶ ταρασσόμε-
 νον, καὶ φογνύμενον ἔσωθεν τὴν καρδίαν, ἄλλω
 τινὶ δεῖ προσευκαεῖν.

Κ Ε Φ. κγ'.

“Ὅτι οὐ δεῖ χαλεπαίνειν ἀνθρώποις· καὶ τίνα τὰ
 μικρὰ καὶ μεγάλα ἐν ἀνθρώποις.

Τί ἐστὶν αἴτιον τοῦ συγκατατιθεσθαι τινι; Τὸ φαί-
 2 νεσθαι ὅτι ὑπάρχει. Τῷ οὖν φαινόμενῳ ὅτι οὐχ
 ὑπάρχει συγκατατιθεσθαι οὐχ οἷόν τε. Διὰ
 τί; Ὅτι ἡ φύσις αὐτῆ ἐστὶ τῆς διανοίας, τοῖς μὲν
 ἀληθείσιν ἐπινεύει, τοῖς δὲ ψευδέσι δυσαρεστῆν,
 πρὸς

& his opera danda est, ut qui potest, & cui otium
 teneatur veritas, ut muni- est: at qui tremit ac per-
 ti simus adversus ea quæ turbatur., & cui cor intus
 contra ipsam adferuntur? rumpitur, is rectius alicui
 Et quis negat? Sed his cuipiam rei vacabit.
 operam dare oportet eum

C A P. XXVIII.

*Non irascendum esse hominibus: Et quæ magna, quæ
 parva sint in rebus humanis.*

Quænam est causa cur ad- fieri non potest. Quamob-
 sentiamur alicui rei? Quia rem? Quia hæc natura est
 nobis videtur res ita esse. mentis, ut ad vera incli-
 Quod igitur non esse nobis net, falsa aversetur, in in-
 videtur, ei ut adsentiamur, certis cohibeat adsensum.
 Hujus

πρὸς δὲ τὰ ἀδύνατα ἐπέχεν. Τίς τούτου πίστις; 3
 Πάθε, εἰ δύνασαι, νῦν, ὅτι νύξ ἐστίν. Οὐχ
 οἶόν τε. Ἀπόπαθε ἔτι ἡμέρα ἐστίν. Οὐχ οἶόν
 τε. Πάθε ἢ ἀπόπαθε ἀπὸ τοῦ ἀρετίους εἶναι
 τοὺς ἀστέρας. Οὐχ οἶόν τε. Ὅταν οὖν τις συ- 4
 γκατατίθεται τῷ ψεύδει, ἴσθι ὅτι οὐκ ἠθέλε
 ψεύδει συγκατατίθεσθαι· πᾶσα γὰρ ψυχὴ
 ἄκουσα στερεῖται τῆς ἀληθείας, ὡς λέγει Πλά-
 των· ἀλλὰ ἔδοξεν αὐτῷ τὸ ψεῦδος, ἀληθές.
 Ἄγε, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων τί ἔχομεν τοιοῦτον, 5
 οἶον ἐνθάδε τὸ ἀληθές ἢ τὸ ψεῦδος; Τὸ καθήκον
 καὶ παρὰ τὸ καθήκον, τὸ συμφέρον καὶ τὸ αἰσύμ-
 φρον, τὸ κατ' ἐμὲ καὶ οὐ κατ' ἐμὲ, καὶ ὅσα
 τούτοις ὅμοια. Δύνασαι οὖν τις δοκεῖν μὲν ἔτι 6
 συμφέρει αὐτῷ, μὴ αἰρεῖσθαι δ' αὐτό; Οὐ δύνα-
 ται. Πῶς ἢ λέγουσα; 7

Καὶ

Hujus rei quod argumen-
 tum est? Persuade tibi, si
 potes, nunc, esse noctem.
 Fieri non potest. Persuade
 tibi, non esse diem. Fieri
 non potest. Persuade tibi,
 stellas pares esse, aut esse
 impares. Fieri non potest.
 Si quis igitur mendacio ad-
 sentitur, scito, eum adsen-
 tiri mendacio non voluisse;
 (Omnis enim mens, ut
 Plato dicit, invita privatur
 veritate:) sed quod falsum

Est, id ei visum erat verum.
 Age, in actionibus quidnam
 habemus tale, quale hic est
 veritas vel mendacium?
 Officium, & ejus contra-
 rium; utile, atque inutile;
 mee personæ conveniens,
 & non conveniens; & quæ
 ejusdem sunt generis. Pot-
 est-ne igitur aliquis id,
 quod sibi expedire putet,
 non sequi? Nemo potest.
 Quo pacto autem illa
 dicit?

Scio

Καὶ μανθάνω μὲν οἷα δεῖν μέλλω κακῶς·
Θυμὸς δὲ κρείσσω τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.

- Ἐπιπέδον αὐτὸ τοῦτο, τὸ θυμῷ χαρίσασθαι καὶ τι-
μαρῆσασθαι τὸν ἄνδρα, συμφορώτερον ἢ γὰρ
8 τοῦ σῶσαι τὰ τέκνα; Ναι. ἀλλ' ἐξηπάτηται.
Δεῖξον αὐτῇ ἐναργῶς, ὅτι ἐξηπάτηται, καὶ οὐ
ποιήσει· μέχρι δ' ἂν οὐ μὴ δεικνύης, τίνι ἔχει
9 ἀκολουθῆσαι ἢ τῷ φαινομένῳ; Οὐδενί. Τί οὖν
χαλεπαίνεις αὐτῇ, ὅτι πεπλάνηται ἢ ταλαίπω-
ρος περὶ τῶν μεγίστων, καὶ ἔχῃς ἀντὶ ἀνθρώ-
που γέγονεν; οὐχὶ δ', εἴπερ ἄρα, μᾶλλον ἐλεεῖς,
ὡς τοὺς τυφλοὺς ἐλεῶμεν, ὡς τοὺς χωλοὺς, οὐ-
τω καὶ τὰς τὰ κυριώτατα τετυφλωμένους καὶ
ἀποκεχωλωμένους;
- 10 Ὅστις οὖν τούτου μέμνηται καθαρῶς, ὅτι ἀν-
θρώπῳ μέτρον πάσης πράξεως τὸ φαινόμενον·
(λοι-

*Scio quidem quae mala sum
factura:
sed ira superior meis con-
siliis.*

Quoniam illud ipsum, in-
dulgere iracundiae, & ul-
cisci injuriam a marito sibi
illatam, condempnabilius exi-
stimavit, quam liberos con-
servare. Sane: sed dece-
pta est. Perspicue ei osten-
dito, esse deceptam; &
non faciet: quoad autem
id non demonstraveris;
quid habet quod sequatur,
nisi id quod ei visum fue-

rit? Nihil. Cur igitur ei
succentes, quod decepta est
misera in rebus maximis,
& pro homine vipera est
facta? Cur non (si modo
fas est) potius commise-
raris, quemadmodum ce-
cos commiseramus, quem-
admodum claudos, sic hos
qui praecipua sui parte ce-
cutiunt & elaudicant.

Quisquis itaque hoc
probe meminerit, homini
mensuram omnium actio-
num esse suam cujusque
opinio-

(Λιπόν, ἢ καλῶς φαίνεται, ἢ κακῶς· εἰ καλῶς, ἀνεγκλητός ἐστιν· εἰ κακῶς, αὐτὸς ἐζημιῶται· οὐ δύναται γὰρ ἄλλος μὲν εἶναι ὁ πεπλανημένος, ἄλλος δ' ὁ βλαπτόμενος·) οὐδενὶ ὀργισθήσεται, οὐδενὶ χαλεπανεῖ, οὐδένα λοιδορήσει, οὐδένα μέμψεται, οὐ μισήσει, οὐ προσκόψει οὐδενί. Ὡστε 11
καὶ τὰ οὕτω μεγάλα καὶ δευὰ ἔργα, ταύτην ἔχει τὴν ἀρχὴν, τὸ Φαινόμενον; Ταύτην, οὐδ' ἄλλην. Ἡ Ἰλιάς οὐδὲν ἐστίν, ἢ Φαντασία, καὶ 12
χρῆσις Φαντασιῶν. Ἐφάνη τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀπάγε-
ναι τοῦ Μενελάου τὴν γυναῖκα· Ἐφάνη τῇ Ἑλένῃ, ἀκολουθῆσαι αὐτῷ. Εἰ οὖν Ἐφάνη τῷ Μενελάῳ 13
παθεῖν, ὅτι κέρδος ἐστὶ τοιαύτης γυναικὸς στε-
ρηθῆναι, τί ἂν ἐγένετο; Ἀπολώλεε ἢ Ἰλιάς οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢ Ὀδύσεια. Ἐκ τοιούτου οὖν 14
μικροῦ πράγματος ἤρτηται τὰ τηλικαῦτα; Τίνας δὲ καὶ λέγεις τὰ τηλικαῦτα; Πολέμους, καὶ
στάσεις, καὶ ἀπωλείας πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ

κατα-

opinionem; (seu tandem bona illa fuerit, siue mala: si bona, crimine caret; si mala, ipse poenam sustinet: neque enim potest alius decipi, alius damno affici;) nemini is irascetur, nemini succensabit, nemini conviciabitur, de nemine conqueretur, osuras est neminem, nemini erit infensus. Ergo & ista tam ingentia & atrocia facinora pendeant ab isto opinionis principio? Ab isto, non

Επίκει Dissert. T. I.

ab alio. Ilias nihil aliud est, nisi visum, & usus visum. Visum erat Alexandro, Menelai uxorem abducere: visum erat Helenæ, eum sequi. Quod si Menelao visum esset persuaderi, expedire sibi. talē carere muliere; quidnam accidisset? Peritura fuerat non Ilias modo, sed & Odyssæa. Ergo a tam parva re, res tantæ pendent? Quas vero res tantas ais? Bella, & seditiones, & mul-

K

mul-

- κατασκαφὰς πόλεων; Καὶ τί μέγας ἔχει ταῦτα;
 15 Οὐδέν; Τί δ' ἔχει μέγας, πολλοὺς βόους ἀποθα-
 νείν, καὶ πολλὰ πρόβατα, καὶ πολλὰς καλὰς
 χελιδόνων ἢ πελαργῶν ἐμπρησθῆναι ἢ κατασκα-
 16 φῆναι; Ὅμοια οὖν ἐστὶ ταῦτα ἐκείνοις; Ὅμοιό-
 τατα. σώματα ἀπώλετο ἀνθρώπων· καὶ βοῶν
 1 καὶ προβάτων. οἰκηματῖα ἐνεπρήσθη ἀνθρώπων·
 17 καὶ πελαργῶν νεοσσιῶν. τί μέγας, ἢ δευόν; ἢ
 δεῖξόν μοι, τί διαφέρει οἰκία ἀνθρώπου, καὶ
 νεοσσιῶν πελαργοῦ, ὡς οἰκησις· πλὴν ὅτι ὁ μὲν ἐκ
 δοκῶν καὶ κεραμίδων καὶ πλίνθων οἰοδομεῖται τὰ
 18 οἰκίδια, ἢ δ' ἐκ ξάβδων καὶ πηλοῦ. Ὅμοιον οὖν
 ἐστὶ πελαργὸς καὶ ἀνθρώπος; τί λέγεις; Κατὰ
 τὸ σῶμα ὁμοιότατον.

- 19 Οὐδέν οὖν διαφέρει ἀνθρώπος πελαργοῦ; Μὴ
 γένοιτο· ἀλλὰ τούτοις σὺ διαφέρει. Τίνι οὖν διαφέρει;
 Ζήτες,

multorum mortalium inter-
 itum, & urbium excidia.
 Et quid ista magni habent?
 Nihil-ne? Quid vero ma-
 gni habet multorum boum
 multarumque ovium inter-
 itus? quid si multarum hi-
 rundinum aut ciconiarum
 nidi, sive incendio, sive
 everfione destruantur? Si-
 milia ergo illis hæc sunt?
 Simillima. Corpora perie-
 runt hominum; & boum,
 & ovium. Domunculæ in-
 censæ sunt hominum; &
 ciconiarum nidi. Quid hoc
 magni aut atrocitatis ha-

bet? Aut ostende mihi,
 quid inter hominis domum
 & ciconiæ nidum, si habi-
 tationem consideres, inter-
 sit; nisi quod homo e tra-
 bibus, e tegulis & lateribus
 extruat sibi domunculas,
 ciconia autem e virgultis
 & luto. Ergo similes inter
 se sunt ciconia & homo?
 quid ais? Corpus quod ad-
 tinet, simillimi.

Nihil ergo differt homo
 a ciconia? Absit ut hoc di-
 cam; verum istis rebus
 non differt. Qua igitur re
 differt? Quære; & inve-
 nies,

Ζήτει, καὶ εὐρήσεις ὅτι ἕλλα διαφέρει. Ὅρα 20
 μὴ τῶ παρακολουθεῖν οἷς ποιεῖ; ὅρα μὴ τῶ
 κενωνικῶ; μὴ τῶ πιστῶ; τῶ αἰδήμονι; τῶ
 ἀσφαλεῖ; τῶ συνετῶ; Ποῦ οὖν τὸ μέγα ἐν 21
 ἀνθρώποις κακὸν καὶ ἀγαθόν; Ὅπου ἡ διαφορά
 ἀν σώζεται τούτο, καὶ περιτεταχισμένον μένη,
 καὶ μὴ διαφθείρηται τὸ αἰδήμον, μηδὲ τὸ πι-
 στὸν, μηδὲ τὸ συνετὸν, τότε σώζεται καὶ αὐτὸς.
 ἀν δ' ἀπολλύηται τι τούτων, καὶ ἐκπολιορκη-
 ται, τότε καὶ αὐτὸς ἀπέλλυται. καὶ τὰ με-
 γάλα πράγματα ἐν τούτῳ ἐστίν. Ἐπταισέ, 22
 φησι, μεγάλη ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐπῆλθον οἱ
 Ἕλληνες, καὶ ὅτε ἐπόρθουν τὴν Τροίαν, καὶ ὅτε
 αἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀπώλλυντο. Οὐδαμῶς δ' αἰλ- 23
 λότεριον γὰρ ἔργον πταίεισ οὐδεὶς. ἀλλὰ τότε πε-
 λαργῶν νεοσσιαὶ ἐπόρθουντο. Πταῖσμα δ' ἦν,
 ὅτε ἀπώλεσε τὸν αἰδήμονα, τὸν πιστὸν, τὸν φι-
 λίζενον, τὸν κόσμιον. Πότ' ἔπταισεν ὁ Ἀχιλ-

K 2

λεύς;

nies, aliâ re differre. Vi-
 de, ne differat intelligen-
 tiâ suarum actionum; vide
 ne communitate vitæ, ne
 fide, verecundia, cautione,
 prudentia. Ubi ergo situm
 est magnum hominum bo-
 num & malum? Ibi scili-
 cet, ubi differentia est:
 hoc si fervetur, & bene
 undique munitum maneat,
 si neque verecundia perie-
 rit, neque fides, neque
 prudentia; tunc & ipse
 conservatur: sin horum ali-
 quid perierit & expugna-

tum fuerit; tunc & ipse
 perit. Et in hoc res maxi-
 mæ sunt positæ. Magnam,
 inquit, cladem accepit
 Alexander, cum Græci
 Troiam invaserunt, cum
 urbem populati sunt, cum
 fratres ejus interierunt.
 Nequaquam; nemo enim
 ex alieno facto cladem ac-
 cipit: sed tum quidem nidi
 ciconiarum vastati sunt.
 Illa vero clades erat, cum
 verecundiam, cum fidem,
 cum modestiam amisit, cum
 jus hospitii violavit. Achil-

les

- 24 λέυς; Ὅτε ἀπέθανεν ὁ Πάτροκλος; Μὴ γένοιτο· ἀλλ' ὅτε ἀργίζετο, ὅτε κορασιδίον ἔκλειπτο, ὅτ' ἐπελάθετο ὅτι πάρεστιν οὐκ ἐπὶ τῷ ἔρω-
- 25 μένας κταῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πολεμεῖν. Ταῦτ' ἐστὶ τὰ ἀνθρωπικὰ πταίσματα, τοῦτό ἐστιν ἡ πολιορκία, τοῦτό ἐστι κατασκαφή, ὅταν τὰ δῖγματα τὰ ὀρθὰ κωδαιεῖται, ὅταν ἐκείνη διαφθαίρηται.
- 26 Ὅταν οὖν γυναῖκες ἀγώνται, καὶ παῖδια αἰχμαλωτίζηται, καὶ ὅταν αὐτοὶ κατασφάζονται,
- 27 ταῦτα οὐκ ἔστι κακά; Πόθεν οὖν τοῦτο προσδοξάζεις; καὶ μὲ διδάξον. Οὐ· ἀλλὰ πόθεν σὺ
- 28 λέγεις, ὅτι οὐκ ἔστι κακά; Ἐλθωμεν ἐπὶ τοὺς κανόνας· φέρε τὰς προλήψεις. διὰ τοῦτο γάρ οὐκ ἔστιν ἰκανῶς θαυμάσαι τὸ γινόμενον. ὅπου βάρη κρῖναι θέλομεν, οὐκ εἰκῆ κρῖνομεν· ὅπου
- 29 τὰ εὐθέα καὶ στρεβλά, οὐκ εἰκῆ· ἀπλῶς ὅπου δια-

les quando accepit cladem? Cum occubuit Patroclus? Nequaquam; sed cum irascebatur, cum ob puellam plorabat, cum obliviscebatur se adesse non ad parandas amicas, sed gerendi belli causa. Hæ sunt humane clades; hæc est oppugnatio; hoc est excidium; cum recta decreta evertuntur, cum illa corumpuntur.

Ergo - ne cum mulieres abducuntur & liberi in ser-

vitatem rediguntur, ac ipsi jugulantur, ea mala non sunt? Unde vero istam adjungis opinionem? me hoc velim doceas. Non minus hæc est: immo vero tu causam redde, quare mala non sint. Veniamus ad regulas. Prome notionem animo anticipatas. Nam quod in hoc loco fieri solet, non fatis mirari licet. Ubi pondera dijudicare volumus, non temere judicamus; ubi recta & curva, non temere: omnino ubicumque nostra

διαφέρει ἡμῖν γινῶναι τὸ κατὰ τὸν τόπον ἀληθές,
 οὐδέ ποθ' ἡμῶν οὐδεὶς οὐδὲν εἰκῆ ποιήσει. ὅπου 30
 δὲ τὸ πρῶτον καὶ μόνον αἰτίον ἐστὶ τοῦ καστορ-
 θῶν ἢ ἀμαρτάνειν, τοῦ εὐροεῖν ἢ δυσροεῖν, τοῦ
 αἰτυχεῖν ἢ εὐτυχεῖν, ἐνθάδε μόνον εἰκαῖοι καὶ
 προπετεῖς· οὐδαμοῦ ὁμοίον τι ζυγῶ, οὐδαμοῦ
 ὁμοίον τι κανόνι· ἀλλά τι ἐφάνη, καὶ εὐθύς
 ποῖα τὸ φανέν. Κρείσσων γάρ εἰμι τοῦ Ἀχιλ- 31
 λέως, ἢ τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἴν' ἐκεῖνοι μὲν διὰ
 τὸ ἀκολουθῆσαι τοῖς φαινομένοις τοιαῦτα κακὰ
 ποιήσωσι καὶ πάθωσιν· ἐμοὶ δὲ [μὴ] ἀρχῆ τὸ
 φαινόμενον; Καὶ ποῖα τραγωδία ἄλλην ἀρχὴν 32
 ἔχει; Ἄτρεὺς Εὐριπίδου, τί ἐστὶ; Τὸ φαινόμε-
 νον. Οἰδίπους Σοφοκλέους τί ἐστὶ; Τὸ φαινόμε-
 νον. Φοῖνιξ; Τὸ φαινόμενον. Ἰππόλυτος; Τὸ
 φαινόμενον. Ταύτου οὖν μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποι- 33

K 3

εἰσθλα

sine interesse putamus, ut
 in ea re, de qua agitur,
 verum cognoscamus; ibi
 nunquam quisquam no-
 strum quidquam temere fe-
 cerit. At hoc loco, ubi
 prima atque unica causa
 agitur recte agendi aut de-
 linquendi, beate aut misere
 vivendi, prospero aut ad-
 verso rerum cursu utendi;
 ibi solum inconstanti & te-
 merarii sumus: nusquam
 quidquam simile staterge;
 nusquam quidquam simile
 registe: at visum est ali-

quid, & statim, quod vi-
 sum est, facio. An ergo
 ego major sum Achille aut
 Agamemnone; ut illi qui-
 dem, quoniam sua visa se-
 cuti sunt; tanta mala fecer-
 rint & perpeffi fuerint;
 mihi vero sufficiat id quod
 visum fuerit? Quae igitur
 tragedia aliud principium
 habet? Atreus Euripidis
 quid est? Visum. Oedi-
 pus Sophoclis quid? Vi-
 sum. Phoenix quid? Vi-
 sum. Quid Hippolytus?
 Visum. Hujus igitur rei
 nullam

εἶσθαι, τίνος ὑμῶν δοκεῖ; τίνες δὲ λέγονται οἱ
παντὶ τῷ φαινομένῳ ἀκολουθοῦντες; Μαινόμενοι
ἡμεῖς οὐκ ἄλλό τι ποιῶμεν;

Κ Ε Φ. κβ.

Π ε ρ ἰ Ε ὑ σ τ α ρ ε ῖ α

Οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ, προαίρεσις ποιά· τοῦ κα-
2 κού, προαίρεσις ποιά. Τί οὖν τὰ ἐκτός; Ἔλας
τῆ προαιρέσει, περὶ ἧς ἀναστρεφομένη τεύχεται
3 τοῦ ἰδίου ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ. Πῶς τοῦ ἀγαθοῦ
τεύχεται; Ἄν τὰς ὑλάς μὴ θαυμάσῃ. τὰ γὰρ
περὶ τῶν ὑλῶν δόγματα, ῥηθῆναι μὲν ὄντα, ἀγα-
θὴν ποιεῖ τὴν προαίρεσιν· στρελά δὲ καὶ δι-
4 ἴστραμμένα, κακὴν. Τοῦτον τὸν νόμον ὁ Θεὸς
τέθεικε, καὶ φησὶν· Εἴ τι ἀγαθὸν θέλεις, παρὰ
σεαυτοῦ λάβε. Σὺ λέγεις· Οὐ, ἀλλὰ παρ'
ἄλλου.

nullam habere curam, cu- qui quodvis sequuntur vi-
jus vobis esse videtur? Qui- sum? Infani. Numquid es-
nam, vero esse dicuntur, go nos aliud agimus?

C A P. XXIX.

D e C o n s t a n t i a .

Essentia boni, itemque ma- non demiratus erit. Nam
li, in certo quodam volun- decreta de materiis, recta
tatis instituto sita est. Quid si sint, bonam efficiunt vo-
igitur res externæ? Mate- luntatem; prava & per-
riæ voluntati subjctæ, in versa, malam. Hanc legem
quibus illa versata sumus vel Deus posuit, & ait: Si
bonum vel malum conse- quid boni velis, a te ipso
quetur. Quomodo bonum pete. Tu ais: non, sed ab
consequetur? Si materias alio. Minime vero; immo
ate

ἄλλου. Μὴ ἀλλὰ παρὰ σοαυτοῦ. Λοιπὸν, 5
 ὅταν ἀπειλῇ ὁ τύραννος, καὶ μὲ καλῇ, λέγω,
 Τίνι ἀπειλεῖς; Ἄν λέγῃ, Δῆσω σε· Φημί, ὅτι
 ταῖς χερσὶν ἀπειλεῖς, καὶ τοῖς ποσίν. Ἄν λέγῃ, 6
 Τραχηλοκοπήσω σε· λέγω, Γῶ τραχήλω ἀπέ-
 λεῖς. Ἄν λέγῃ, Εἰς φυλακὴν σε βαλῶ· Ὅλα
 τᾶ σαρκιδία. Καὶ ἐξορισμὸν ἀπειλῇ τὸ αὐτό.
 Σοὶ οὖν οὐδὲν ἀπειλεῖ; Εἰ πέπονθα ὅτι ταῦτα 7
 οὐδὲν ἔστι πρὸς ἐμὲ, οὐδὲν· εἰ δὲ φοβουμαι τι
 τούτων, ἐμοὶ ἀπειλεῖ. Τίνα λοιπὸν δέδοικα; 8
 τὸν τίνων ὄντα κύριον; τῶν ἐπ' ἐμοῖ; οὐδὲ εἰς
 ἔστι τῶν οὐκ ἐπ' ἐμοῖ; καὶ τί μοι αὐτῶν
 μέλει;

Ἵμεῖς οὖν οἱ φιλόσοφοι διδάσκετε καταφρονεῖν 9
 τῶν βασιλέων; Μὴ γένοιτο. τίς ἡμῶν διδάσκει ἀντι-
 ποιῆσθαι πρὸς αὐτοὺς τῶν ὧν ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἐξ-
 ρουσίαν; Τὸ σωματίον λάβε, τὴν κτῆσιν λάβε, 10
 Κ 4 τὴν

a te ipso! Proinde, quum
 minitatur tyrannus, neque
 accersat, dico: Cui minita-
 ris? Si dixerit, Conjiciam
 te in vincula: Manibus,
 inquam, & pedibus, mini-
 taris. Si dixerit: Præci-
 dam tibi cervicem: Cervi-
 ci, inquam, minitaris. Si
 dixerit: In custodiam te
 conjiciam: Toti corpusculo,
 inquam, minitaris. Si
 exfilium minitetur; idem
 responsum dabo. Tibi er-
 go nihil minitatur? Si per-
 insulam habeo, ista nihil ad

me adtinere; nihil: sin
 quid istorum metuo; mihi
 minitatur: Quem denique
 metuo? quarum rerum do-
 minum? Earumne, quæ in
 mea potestate sunt? At
 nullus est. An earum, quæ
 non sunt in me sita? At
 quid eas ego cupo?

Vos ergo philosophi do-
 cētis contempnere reges?
 Minime. Quis nostrum do-
 cet ea esse nobis vindican-
 da, quorum illi habent po-
 testatem? Corpusculum ca-
 pe, rem cape, famam cape,
 mea

- τὴν Φήμην λάβε, τοὺς περὶ ἐμὲ λάβε. Ἄν
 τινὰς τούτων ἀναπαύσθω ἀντιποιεῖσθαι, τῷ ὄντι
 11 ἐγκαλείτω μοι. Ναι· ἀλλὰ καὶ τῶν δογμά-
 των ἄρχην θέλω. Καὶ τίς σοι ταύτην τὴν ἐξου-
 σίαν δέδωκε; Πού δύνασαι νικῆσαι δόγματα ἀλλό-
 12 τριον; Προσάγων, φησὶν, αὐτῷ φόβον, νικῆσαι
 ἄγνοεῖς, ὅτι αὐτὸ αὐτὸ ἐνίκησεν, οὐχ ὑπὲρ ἄλ-
 λου ἐνίκηθη; προαίρεσιν δὲ οὐδὲν ἄλλο νικῆσαι
 13 δύναται, πλὴν αὐτὴ ἑαυτήν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ
 τοῦ Θεοῦ νόμος κράτιστός ἐστι, καὶ δικαιοτάτος·
 14 τὸ κρείσσον αἰεὶ περιγινέσθω τοῦ χείρονος. Κρείτ-
 τονές εἰσιν οἱ δέκα τοῦ ἑνός. Πρὸς τί; Πρὸς τὸ
 δῆσαι, πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι, πρὸς τὸ ἀπαγαγεῖν
 ὅπου θέλουσι, πρὸς τὸ ἀφελῆσθαι τὰ ὄντα.
 Νικῶσι τοίνυν οἱ δέκα τὸν ἕνα, ἐν τούτῳ ἐν ᾧ
 15 κρείσσονές εἰσιν. Ἐν τίνι οὖν χείρονές εἰσιν; Ἄν
 ὁ μὲν ἔχη δόγματα ἐρθεῖ, οἱ δὲ μή. Τί οὖν; Ἐν
 τούτῳ δύνανται νικῆσαι; Πόθεν; εἰ δ' ἰστάμεθα
 ἐπὶ

meos capere. Si quibus sus-
 sero, ut hæc sibi vindicent,
 vere me accusabit. Esto:
 at etiam decretis tuis volo
 imperare. Ecquis istam tibi
 potestatem dedit? Qui pot-
 es decretum vincere alie-
 num? Injuncto metu, in-
 quit, vincam. Ignoras, ip-
 sum se vincere, non ab
 alio esse victum? nam vo-
 luntatem nihil vincere pot-
 est, nisi ipsa sese. Qua-
 propter etiam lex Dei po-
 tentissima est, & justissima,

quæ jubet, ut, quod præ-
 stantius sit, semper vin-
 cat deterius. Præstantio-
 rea sunt deni singulis. Ad
 quid? Ad vincendum, ad
 occidendam, ad abducen-
 dum quocumque volent, ad
 facultates eripiendas. Vin-
 cunt igitur deni unum in
 eo, in quo sunt præstantio-
 res. In quo igitur sunt de-
 teriores? Si hic recta ha-
 beat decreta, illi non ha-
 beant. Quid ergo? In hoc
 possunt vincere? Qui pos-
 sent?

ἐπὶ ζυγοῦ, οὐκ ἔδει τὸν βαρύτερον καθελ-
κύναι;

Σωκράτης οὖν ἴνα πείθῃ ταῦτα ὑπ' Ἀθηναίων; 16
Ἀνδρέεποδον, τί λέγεις τὸ Σωκράτης; ὡς ἔχει τὸ
πρῶγμα, λέγε: Ἴν' οὖν τὸ Σωκράτους σωματίον
ἀπαχθῆ, καὶ συρῆ ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων εἰς
δεσμοτήριον, καὶ κἀνεὶόν τις δῶ τῷ σωματίῳ τοῦ
Σωκράτους, καὶ κείνο ἀπαψύχῃ; Ταῦτά σοι φαί- 17
νεται θαυμαστά; ταῦτα ἄδικα; ἐπὶ τούτοις
ἐγκαλεῖς τῷ Θεῷ; Οὐδὲν οὖν ἔχει Σωκράτης
ἀντὶ τούτων; Πῶ ἦν ἡ οὐσία αὐτῷ τοῦ ἀγα- 18
θοῦ; Τίνι προσσχῶμεν; σοὶ, ἢ αὐτῷ; Καὶ τί λέ-
γει ἐκεῖνος; Ἐμὲ δ' Ἄνωτος καὶ Μέλιτος ἀπο-
κτεῖναι μὲν δύνανται, βλάψαι δ' οὔ. Καὶ πάλ-
ιν Εἰ ταύτῃ τῷ Θεῷ φίλον, ταύτῃ γενέσθω.
Ἄλλὰ δείξον, ὅτι χείρωνα ἔχων δόγματα, κρα- 19
τῆ τοῦ κρείττονος ἐν δόγμασιν. Οὐ δείξεις, οὐδ'

K 5

ἔγγυς.

sent? at quod si in truti-
na ponderaremur, nonne
oporteret graviolem ver-
gere deorsum?

Siccine igitur tractatum
esse Socratem ab Athenien-
sibus! Mancipium, quid
ais, Socratem? Uti res se
habet, ita dicito: itane
Socratis corpusculum ab-
ductum esse, & tractum a
robustioribus in carcerem!
Itane aconitum corpusculo
Socratis esse propinatum,
atque illud exanimatum ef-

se! Hæc tibi videntur mi-
ra? hæc injusta? ob hæc
incusas Deum? Nihil igitur
Socrates horum loco
habuit? Ubi erat ei boni
essentia? Utrum audiamus,
te-ne an illum? Et quid
ille ait? „Me quidem Any-
tus & Melitus occidere
possunt, lædere vero non
possunt.“ Rursusque illud:
„Si ita Deo placet, ita fiat.“
Sed ostende, ab eo qui sit
deterioribus imbutus de-
cretis vinci præstantiorem
in decretis. Non ostendet,

- ἄγγυς. Νόμος γάρ τῆς φύσεως καὶ τοῦ Θεοῦ οὗτος, τὸ κρείσσον αἰεὶ περιγινέσθω τοῦ χείρονος.
- 20 Ἐν τίνι; Ἐν ᾧ κρείσσον ἔστι. Σῶμα σώματος ἰσχυρότερον, οἱ πλείονες τοῦ ἐνός, ὁ κλέπτης τοῦ
- 21 μὴ κλέπτου. Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ τὸν λύχνον ἀπέλασα, ὅτι ἐν τῷ ἀγρυπνεῖν μου κρέισσων ἦν ὁ κλέπτης. ἀλλ' ἐκεῖνος τοσούτου ἀνήσατο λύχνου· ἀντὶ λύχνου κλέπτης ἐγένετο, ἀντὶ λύχνου ἀπίστος, ἀντὶ λύχνου θρηϊώδης. Τοῦτο ἔδοξεν αὐτῷ λυσιτελεῖν.
- 22 Ἔστω. Ἄλλ' εἴληπταί μου τις τοῦ ἱματίου, καὶ ἔλαξέ με εἰς τὴν ἀγοράν· εἶτα ἐπικραυγάζουσιν ἄλλοι, Φιλίσοφε, τί σε ἀφέληκε τὰ δόγματα; ἰδοὺ σύρη εἰς τὸ δεσμοτήριον, ἰδοὺ μελ-
- 23 λεις τραχηλοκοπέσθαι. Καὶ ποῖαν ἔπραξα αὐτῆς εἰσαγωγὴν, ἢν, ἂν ἰσχυρότερος ἐπιλάβηταί μου τοῦ ἱματίου, μὴ σύρωμαι; ἴνα, ἂν με δέκα περισπάσαντες εἰς τὸ δεσμοτήριον ἐμβάλωσι, μὴ ἐμβλη-

ac multum abest ut ostendas. Ea enim naturæ & Dei lex est, ut præstantiora semper sint superiora deterioribus. Qua in re? Qua parte præstantiora sunt. Corpus corpore est robustius; plures, uno; fur, eo qui fur non est. Propterea & ego lucernam meam amisi, quod fur me fuit vigilantior. Sed ille tanti emit lucernam, quod propter lucernam factus est fur, propter lucernam infidus, propter lucernam si-

milis feræ. Hoc ei visum est expedire.

Esto. At aliquis veste meprehendit, & in forum trahit; dein alii adclamant, Philosopho, quid te tua juvant decreta? ecce in carcerem abriperis; ecce cervix tibi præcidetur. Quam vero parare doctrinam potueram, ut, si me veste prehenderit fortior, non traheret? ut si me decem constrictum in carcerem conjecerint, non conjecerent?

ἐμβληθῶ; Ἄλλο οὖν οὐδὲν ἔμαθον; Ἐμαθον 24
 ἵνα πᾶν τὸ γινόμενον ἴδω, ὅτι, ἂν ἀπροαίρετον ᾦ,
 οὐδὲν ἐστὶ πρὸς ἐμέ. Πρὸς τοῦτο οὖν οὐκ ἀφέλειαι 25
 σοι; Τί οὖν ἐν ἄλλω ζητᾷς τὴν ἀφέλειαν, ἢ
 ἐν ᾧ ἔμαθες; Καθήμενος λοιπὸν ἐν τῇ φυλακῇ 26
 λέγω· Οὗτος ὁ ταῦτα κραινυγάζων, οὔτε τοῦ
 σημανομένου ἀκούει, αὐτὸ τῷ λεγομένῳ παρακο-
 λουθεῖ, αὐτὸ ὅλος μεμέληκεν αὐτῷ εἰδέναι περὶ
 τῶν φιλοσόφων τί λέγουσιν ἢ τί ποιῶσιν ἄφες
 αὐτόν. Ἄλλ', ἔξελθε πάλιν ἀπὸ τῆς φυλακῆς 27
 εἰ μὲν τι χρεῖαν ἔχετε μου ἐν τῇ φυλακῇ, ἐξέρ-
 χμαι· ἂν πάλιν σχῆτε, εἰσελεύσομαι. Μέχρι 28
 τίνας; Μέχρις ἂν ἢ ὁ λόγος αἰρῆ συνείναι με
 τῷ σωματικῷ· ὅταν δὲ μὴ αἰρῆ, λάβετε αὐτὸ,
 καὶ ὑγιαίνετε. Μόνον μὴ ἀλογιστάως, μόνον μὴ μα- 29
 λακῶς, μὴ ἐκ τῆς τυχεύσεως προφάσεως. πάλιν
 γὰρ ὁ Θεὸς οὐ βούλεται· χρεῖαν γὰρ ἔχει κόσμου
 τοιοῦ-

per? Aliud igitur nihil di-
 didici? Didici, ut quidquid
 fiat, si in mea potestate
 non sit, id nihil ad me per-
 tinere sciam. Nonne igitur
 hic utilitatem percepisti?
 Quid ergo in alio
 quaeris utilitatem, quam in
 quo eam esse didicisti? Pro-
 inde, sedens in custodia,
 dicam: Hic, qui ita vocife-
 ratur, neque intelligit quid
 significetur, neque adfe-
 quitur id quod dicitur, ne-
 que omnino ei curae est
 scire quid philosophi aut

dicant aut agant: missum
 fac eum. At, rursus exi
 custodia! Si mei usus in
 custodia porro vobis nullus
 est, egredior: si rursus
 usus fit, ingrediar. Quo-
 usque? Quoad recta ratio
 exegerit, ut in corpore
 verser: quum vero non
 exegerit, auferre illud, &
 valete. Modo ne inconsi-
 derate hoc agamus; modo
 ne molliter; ne qualibet de
 causa: rursus enim id qui-
 dem non vult Deus: indi-
 get enim & munda tali,
 &

τοιούτου, τῶν ἐπὶ γῆς ἀναστρεφόμενων τοιούτων. εἰὼν δὲ σημήνη τὸ ἀνακλητικόν, ὡς τῷ Σωκράτει, κείθεσθαι δεῖ τῷ σημαίνοντι, ὡς στρατηγῷ.

30 Τί οὖν; λέγειν δεῖ ταῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς;

31 Ἴνα τί; οὐ γὰρ ἀρεκῆ τὸ αὐτὸν κείθεσθαι; τοῖς γὰρ παιδίοις, ὅταν προσελθόντες κροτῆ καὶ λέγη, Σήμερον Σατορνάλια ἀγαθὰ· λέγομεν, Οὐκ ἔστιν ἀγαθὰ ταῦτα; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἐπικροτοῦμεν. Καὶ σὺ τοίνυν, ὅταν μεταπέσαιί τινα μὴ δύνῃ, γίνωσκε ὅτι παιδίον ἔστι, καὶ ἐπικρότεσ αὐτῷ· εἰὼν δὲ μὴ τοῦτο θέλη, σώπασαιπὸν.

33 Τούτων δεῖ μεμνήσθαι· καὶ κληθέντα εἰς τινεταμικύτην περιστάσειν, εἰδέναι, ὅτι ἐλήλυθεν ὁ καιροσ

34 τοῦ ἀποδεῖξαι εἰ πεπαιδευμέθα. Νέω γὰρ ἀπὸ σχολῆσ ἀπῶν εἰσ περιστάσειν ὁμοίόσ ἔστι τῷ μεμελετηκότι συλλογισμοὺσ ἀναλύειν. καὶν τισ εὐ-

λυτοσ

& iis qui in mundo versentur talibus. Quod si vero signum receptui dederit, quemadmodum Socrati; parendum est ei, tamquam imperatori.

Quid ergo? dicenda sunt haec in vulgus? Car vero? annon satis est, tibi ipsi hoc persuasum esse? Etenim, cum pueri nos accedunt, & plaudentes dicunt, Hodie bona Saturnalia! respondemus - ne, non esse haec bona? Nequaquam: sed et ipsi una plaudimus. Et tu igitur, cum aliquem

a sententia deducere non potueris, scito esse puerulum, eique adplaudere; quod si nolueris, quod reliquum est, taceto.

Horum meminisse oportet: & cum in huiusmodi aliquod discrimen devocatus fueris, sciendum, venisse tempus quo demonstramus utrum sumus disciplina imbuti. Nam qui in discrimen abit, similis est adolescenti scholastico, qui sese resolvendis syllogismis exercuit: cui si quis solu-

luti

αυτου αυτω̄ προτάειν, λέγει, Μαῖλλον μοι πε-
 πλεγμένον κομψῶς προτάνατε, ἵνα γυμνασθῶ.
 καὶ οἱ ἀθληταὶ τοῖς κούφοις νεανίσκοις δυσαρ-
 στοῦσιν· οὐ βαστάζει με, φησὶν. Οὗτός ἐστιν 39
 ἀφῆς νέος. Οὐ· ἀλλὰ καλέσαντος τοῦ καιροῦ,
 κλάειν δεῖ καὶ λέγειν, Ἦθελον ἔτι μανθάνειν.
 Τίνα; εἰ ταῦτα αὐκ ἔμαθες ὥστ' ἔργω δεῖξαι,
 πρὸς τί αὐτὰ ἔμαθες. Ἐγὼ τινεσ ἄμμαι τῶν και- 36
 θημένων ἐνταῦθα ἀδίνειν αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ
 λέγειν Ἐμοὶ νῦν περίστασιν μὴ ἔρχεσθαι τοιαύ-
 την, ὅποιας τούτῳ ἐλήλυθεν; ἐμὲ νῦν κατατριβή-
 ναι καθήμενον ἐν ἡγωνίᾳ, δυνάμενον στεφανωθῆναι
 Ὀλύμπια;· πότε τίς ἐμοὶ καταγγελεῖ τοιοῦτον
 ἀγῶνα; Οὕτως ἔχειν ἔδει πάντας ὑμᾶς. Ἄλλ' 37
 ἐν μὲν τοῖς Καίσαρος μονομάχοις εἰσὶ τινεσ οἱ
 ἀγανακτοῦντες, ὅτι οὐδεὶς αὐτοὺς προάγει, οὐδὲ
 ζευγνύει, καὶ εὐχονται τῷ Θεῷ, καὶ προσέ-
 χονται

latus facilem proposuerit;
 Potius, inquit, aliquem
 scite perplexum mihi pro-
 ponito, ut exercear. Et
 athletæ levibus adolescen-
 tibus non delectantur. Iste
 me non attollit, inquit.
 Hic bonâ indole est adole-
 scens. Non: at ubi tem-
 pus vocarit, plorare eum
 oportet ac dicere, Vellem
 adhuc discere! Quænam?
 Si hæc non didicisti, ut re
 ipsâ monstrares, in quem
 usum ea didicisti? Equi-
 dem existimo, in horum

numero, qui hîc sedent,
 esse aliquem qui tacite par-
 turiat, secumque dicat:
 Mihine talem occasionem
 non offerri, qualis isti ob-
 lata fuit? mense nunc in
 angulo sedentem, ætatem
 perdere, cum in Olympiis
 coronari liceret? quando
 mihi aliquis tale adnuncia-
 bit certamen? Sic omnes
 vos oportebat esse adfe-
 ctos. Cum inter Cæsaris
 gladiatores sint, qui mole-
 stæ ferant se non produci,
 neque comparari, qui vota
 Deo

- τὴν Φήμην λάβε, τοὺς περὶ ἐμὲ λάβε. Ἄν
 τινὰς τούτων ἀναπείθω ἀντιποιῆσθαι, τῷ ὄντι
 11 ἐγκαλείτω μοι. Ναι· ἀλλὰ καὶ τῶν δογμά-
 των ἄρχεν θέλω. Καὶ τίς σοι ταύτην τὴν ἐξου-
 σίαν δέδωκε; Ποῦ δύνασαι νικῆσαι δόγμα ἀλλο-
 12 τριον; Προσάγων, φησὶν, αὐτῷ φόβον, νικῆσαι.
 Ἄγνοῦς, ὅτι αὐτὸ αὐτὸ ἐνίκησεν, οὐχ ὑπ' ἄλ-
 λου ἐνίκηθη; προαίρεσιν δὲ οὐδὲν ἄλλο νικῆσαι,
 13 δύναται, πλὴν αὐτὴ ἑαυτήν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ
 τοῦ Θεοῦ νόμος κράτιστός ἐστι, καὶ δικαιοτάτος.
 14 Τὸ κρείσσον αἰεὶ περιγινέσθω τοῦ χείρονος. Κρείτ-
 τονές εἰσιν οἱ δέκα τῷ ἑνός. Πρὸς τί; Πρὸς τὸ
 δῆσαι, πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι, πρὸς τὸ ἀπαγαγεῖν
 ἔπου θέλωσι, πρὸς τὸ ἀφελῆσθαι τὰ ὄντα.
 Νικῶσι τοίνυν οἱ δέκα τὸν ἕνα, ἐν τούτῳ ἐν ᾧ
 15 κρείσσονές εἰσιν. Ἐν τίνι οὖν χείρονές εἰσιν; Ἄν
 ὁ μὲν ἔχη δόγματα ἑρθὰ, οἱ δὲ μή. Τί οὖν; Ἐν
 τούτῳ δύναται νικῆσαι; Πόθεν; εἰ δ' ἰστάμεθα
 ἐπὶ

meos cape. Si quibus sus-
 sero, ut hæc sibi vindicent,
 vere me accusabit. Esto:
 at etiam decretis tuis volo
 imperare. Ecquis istam tibi
 potestatem dedit? Qui pot-
 es decretum vincere alie-
 num? Injuncto metu, in-
 quit, vincam. Ignoras, ip-
 sum se vincere, non ab
 alio esse victum? nam vo-
 luntatem nihil vincere pot-
 est, nisi ipsa sese. Qua-
 propter etiam lex Dei po-
 tentissima est, & justissima,

quæ jubet, ut, quod præ-
 stantius sit, semper vin-
 cat deterius. Præstantio-
 res sunt deni singulis. Ad
 quid? Ad vincendum, ad
 occidendam, ad abducen-
 dum quocumque volent, ad
 facultates eripiendas. Vin-
 cuit igitur deni unum in
 eo, in quo sunt præstantio-
 res. In quo igitur sunt de-
 teriores? Si hic recta ha-
 beat decreta, illi non ha-
 beant. Quid ergo? In hoc
 possunt vincere? Qui pos-
 sent?

ἐπὶ ζυγοῦ, οὐκ ἔδει τὸν βαρέτερον καθελ-
κίσαι;

Σωκράτης οὖν ἴνα πείθῃ ταῦτα ὑπ' Ἀθηναίων; 16
Ἀνδρέποδον, τί λέγεις τὸ Σωκράτης; ὡς ἔχει τὸ
πρῶγμα, λέγε: Ἴν' οὖν τὸ Σωκράτους σωματίον
ἀπαχθῆ, καὶ συρῆ ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων εἰς
δεσμοτήριον, καὶ κἀνεὶόν τις δῶ τῷ σωματίῳ τοῦ
Σωκράτους, καὶ κείνο ἀπαψύχῃ; Ταῦτά σοι φαί- 17
νεται θαυμαστά; ταῦτα ἀδίκαια; ἐπὶ τούτοις
ἐγκαλεῖς τῷ Θεῷ; Οὐδὲν οὖν ἔχει Σωκράτης
ἀντὶ τούτων; Πῶ ἦν ἡ οὐσία αὐτῷ τοῦ ἀγα- 18
θοῦ; Τίνι προσσχῶμεν; σοί, ἢ αὐτῷ; Καὶ τί λέ-
γεις ἐκεῖνος; Ἐμὲ δ' Ἄνυτος καὶ Μέλιτος ἀπο-
κτεῖναι μὲν δύνανται, βλάψαι δ' οὔ. Καὶ πάλιν
Εἰ ταύτῃ τῷ Θεῷ φίλον, ταύτῃ γενέσθω.
Ἄλλὰ δεῖξον, ὅτι χείρονα ἔχων δόγματα, κρα- 19
τῆ τοῦ κρείττονος ἐν δόγμασιν. Οὐ δεῖξεις, οὐδ'

K 5

ἔγγυς.

sent? at quod si in truti-
na ponderaremur, nonne
oporteret graviolem ver-
gere deorsum?

Siccine igitur tractatum
esse Socratem ab Athenien-
sibus! Mancipium, quid
ais, Socratem? Uti res se
habet, ita dicito: itane
Socratis corpusculum ab-
ductum esse, & tractum a
robustioribus in carcerem!
Itane aconitum corpusculo
Socratis esse propinatum,
atque illud exanimatum ef-

se! Hæc tibi videntur mi-
ra? hæc injusta? ob hæc
incusas Deum? Nihil igitur
Socrates horum loco
habuit? Ubi erat ei boni
essentia? Utrum audiamus,
te-ne an illum? Et quid
ille ait? „Me quidem Any-
tus & Melitus occidere
possunt, lædere vero non
possunt.“ Rursusque illud:
„Si ita Deo placet, ita fiat.“
Sed ostende, ab eo qui sit
deterioribus imbutus de-
cretis vinci præstantiorem
in decretis. Non ostendes,

- ἔγγυς. Νόμος γὰρ τῆς φύσεως καὶ τοῦ Θεοῦ οὗτος, τὸ κρεῖσσον αἰεὶ περιγινέσθω τοῦ χείρονος.
- 20 Ἐν τίνι; Ἐν ᾧ κρεῖσσόν ἐστι. Σῆμα σώματος ἰσχυρότερον, οἱ πλείονες τοῦ ἐνός, ὁ κλέπτης τοῦ
- 21 μὴ κλέπτου. Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ τὸν λύχνον ἀπαλάσσα, ὅτι ἐν τῷ ἀγρυπνεῖν μου κρεῖσσων ἦν ὁ κλέπτης. ἀλλ' ἐκεῖνος τοσούτου ἀνήσατο λύχνου· ἀντὶ λύχνου κλέπτης ἐγένετο, ἀντὶ λύχνου ἀπίστος, ἀντὶ λύχνου θρηϊώδης. Τοῦτο ἔδοξεν αὐτῷ λυσιτελεῖν.
- 22 Ἔστω. Ἄλλ' εἰληπταί μου τις τοῦ ἱματίου, καὶ ἔλκει με εἰς τὴν ἀγοράν· εἶτα ἐπικραυγάζουσιν ἄλλοι, Φιλόσοφε, τί σε ὠφέληκε τὰ δόγματα; ἰδοὺ σύρη εἰς τὸ δεσμοτήριον, ἰδοὺ με-
- 23 λεις τραχηλοκοπεῖσθαι. Καὶ ποῖαν ἔπραξα ἀνείσαγωγήν, ἢ, ἂν ἰσχυρότερος ἐπιλάβηταί μου τοῦ ἱματίου, μὴ σύρωμαι; ἴνα, ἂν με δεκά περισπάσαντες εἰς τὸ δεσμοτήριον ἐμβάλωσι, μὴ

ἐμβλη-

ac multum abest ut ostendas. Ea enim naturæ & Dei lex est, ut præstantiora semper sint superiora deterioribus. Quæ in re? Quæ parte præstantiora sunt. Corpus corpore est robustius; plures, uno; fur, eo qui fur non est. Propterea & ego lucernam meam amisi, quod fur me fuit vigilantior. Sed ille tanti emit lucernam, quod propter lucernam factus est fur, propter lucernam infidus, propter lucernam si-

milis feræ. Hoc ei visum est expedire.

Esto. At aliquis veste me prehendit, & in forum trahit; dein alii adclamant, Philosophe, quid te tua juvant decreta? ecce in carcerem abriperis; ecce cervix tibi præcidetur. Quam vero parare doctrinam potueram, ut, si me veste prehenderit fortior, non traheret? ut si me decem constrictum in carcerem conjecerint, non conjiceret?

ἐμβληθῶ; Ἄλλο οὖν οὐδὲν ἔμαθον; Ἐμαθον, 24
 ἵνα πᾶν τὸ γινόμενον ἴδω, ὅτι, ἂν ἀπροαίρετον ᾦ,
 οὐδὲν ἔστι πρὸς ἐμέ. Πρὸς τοῦτο οὖν οὐκ ὠφέλη- 25
 σαι; Τί οὖν ἐν ἄλλῳ ζητεῖς τὴν ὠφέλειαν, ἢ
 ἐν ᾧ ἔμαθες; Καθήμενος λοιπὸν ἐν τῇ φυλακῇ 26
 λέγω· Οὗτος ὁ ταῦτα κραινυγάζων, οὔτε τοῦ
 σημανομένου ἀκούει, αὐτὸ τῷ λεγομένῳ παρακο-
 λουθεῖ, οὔτε ὅλως μεμέληκεν αὐτῷ εἰδέναι περὶ
 τῶν φιλοσόφων τί λέγουσιν ἢ τί ποιῶσιν ἄφες
 αὐτόν. Ἄλλ', ἐξέλθε πάλιν ἀπὸ τῆς φυλακῆς. 27
 Εἰ μηκέτι χρεῖαν ἔχετε μου ἐν τῇ φυλακῇ, ἐξέρ-
 χομαι· ἂν πάλιν σχῆτε, εἰσελεύσομαι. Μέχρι 28
 τίνος; Μέχρις ἂν εὖ ὁ λόγος αἰρῆ συνείναι με
 τῷ σωματίῳ· ὅταν δὲ μὴ αἰρῆ, λάβετε αὐτὸ,
 καὶ ὑγιαίνετε. Μόνον μὴ ἀλογιάτως, μόνον μὴ μα- 29
 λακῶς, μὴ ἐκ τῆς τυχούσης προφάσεως. πάλιν
 γὰρ ὁ Θεὸς οὐ βούλεται· χρεῖαν γὰρ ἔχει κόσμου
 τοιοῦ-

per? Aliud igitur nihil di-
 dici? Didici, ut quidquid
 fiat, si in mea potestate
 non sit, id nihil ad me per-
 tinere sciam. Nonne igitur
 hinc utilitatem percepisti?
 Quid ergo in alio
 quaeris utilitatem, quam in
 quo eam esse didicisti? Pro-
 inde, sedens in custodia,
 dicam: Hic, qui ita vocife-
 ratur, neque intelligit quid
 significetur, neque adse-
 quitur id quod dicitur, ne-
 que omnino ei curae est
 scire quid philosophi aut

dicant aut agant: missum
 fac eum. At, rursus exi
 custodia! Si mei usus in
 custodia porro vobis nullus
 est, egredior: si rursus
 usus sit, ingrediar. Quo-
 usque? Quoad recta ratio
 exegerit, ut in corpore
 verfer; quum vero non
 exegerit, auferte illud, &
 valete. Modo ne inconsi-
 derate hoc agamus; modo
 ne molliter; ne qualibet de-
 causa: rursus enim id qui-
 dem non vult Deus: indi-
 get enim & mundo tali,
 &

τοιαύτου, τῶν ἐπὶ γῆς ἀναστρεφόμενων τοιαύτων.
 εἰὰν δὲ σημήνη τὸ ἀνακλητικόν, ὡς τῷ Σακράτει,
 πείθεσθαι δεῖ τῷ σημαίνοντι, ὡς στρατηγῷ.

30 Τί οὖν; λέγειν δεῖ ταῦτα πρὸς τοὺς πολλοὺς;

31 Ἴνα τί; οὐ γὰρ ἀρεκῆ τὸ αὐτὸν πείθεσθαι; τοῖς
 γὰρ παιδίοις, ὅταν προσελθόντες κροτῆ καὶ λέγη,
 Σήμερον Σατορνάλια ἀγαθὰ· λέγομεν, Οὐκ
 ἔστιν ἀγαθὰ ταῦτα; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ καὶ αὐ-
 32 τοὶ ἐπικροτοῦμεν. Καὶ σὺ τοίνυν, ὅταν μεταπί-
 σαί τινα μὴ δύνῃ, γίνωσκε ὅτι παιδίον ἔστι, καὶ
 ἐπικρότεσ αὐτῷ· εἰὰν δὲ μὴ τοῦτο θέλη, σιωπά-
 λαιπόν.

33 Ταύτων δεῖ μεμνήσθαι· καὶ κληθέντα εἰς τῆς
 ταυμάτην περιστάσιν, εἰδέναι, ὅτι ἐλήλυθεν ὁ καιρὸς

34 τοῦ ἀποδεῖξαι εἰ πεπαιδευμέθα. Νέω γὰρ ἀπὸ
 σχολῆς ἀπιὼν εἰς περιστάσιν ὅμοιός ἐστι τῷ με-
 μελητηκότι συλλογισμοὺς ἀναλύειν. καὶ τις εὐ-
 λυτοῦ

& iis qui in mundo ver-
 sentur talibus. Quod si
 vero signum receptui do-
 derit, quemadmodum So-
 crati; parendum est ei,
 tamquam imperatori.

Quid ergo? dicenda sunt
 hæc in vulgus? Cur vero?
 annon satis est, tibi ipse
 hoc persuasum esse? Ete-
 nim, cum pueri nos acce-
 dunt, & plaudentes dicunt,
 Hodie bona Saturnalia! re-
 spondemus - ne, non esse
 hæc bona? Nequaquam:
 sed et ipsi una plaudimus.
 Et tu igitur, cum aliquem

a sententia deducere non
 potueris, scito esse pueru-
 lum, eique adplaudere; quod
 si noluerit, quod reliquum
 est, taceto.

Horum meminisse oportet:
 & cum in huiusmodi
 aliquod discrimen devoca-
 tus fueris, sciendum, ve-
 nisse tempus quo demon-
 stremus utrum simus disci-
 plina imbuti. Nam qui in
 discrimen abit, similis est
 adolescenti scholastico, qui
 sese resolvendis syllogismis
 exercuit: cui si quis so-
 lutum

αὐτὸν αὐτῷ προτείνω, λέγεις, Μαῖλλον μοι πε-
 πλεγμένον νομψῶς προτείνατε, ἵνα γυμνασθῶ.
 καὶ οἱ ἀθληταὶ τοῖς κούφοις νεανίσκοις δυσαρρε-
 σταῦσιν· οὐ βαστάζεις με, Φησὶν. Οὐτός ἐστιν 39
 αἰφύης νέος. Οὐ· ἀλλὰ καλέσαντος τοῦ καιροῦ,
 κλάειν δεῖ καὶ λόγῳ, Ἥθελον ἔτι μαινθάνειν.
 Τίνας; εἰ ταῦτα οὐκ ἔμαδες ὥστ' ἔργῳ δεῖξαι,
 πρὸς τί αὐτὰ ἔμαδες. Ἐγὼ τίνας αἶμαι τῶν και- 36
 θημένων ἐνταῦθα ᾠδίνῃ αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ
 λέγειν Ἐμοὶ νῦν περίστασιν μὴ ἔρχεσθαι τοιαύ-
 την, ὅποια τούτῳ ἐλήλυθεν; ἐμὲ νῦν κατατριβή-
 ναι καθήμενον ἐν γωνίᾳ, δυνάμενον στεφανωθῆναι
 Ὀλύμπια; πότε τίς ἐμοὶ καταγίγελῃ τοιοῦτον
 ἀγῶνα; Οὕτως ἔχειν ἴδεις πάντας ὑμᾶς. Ἄλλ' 37
 ἐν μὲν τοῖς Καίσαρος μονομάχοις εἰσὶ τινες οἱ
 ἀγανακτοῦντες, ὅτι οὐδεὶς αὐτοὺς προάγει, οὐδὲ
 ζευγνύει, καὶ εὐχονται τῷ Θεῷ, καὶ προσέξ-
 χονται

luti facilem proposuerit;
 Potius, inquit, aliquem
 scite perplexum mihi pro-
 ponito, ut exercear. Et
 athletæ levibus adolescen-
 tialis non delectantur. Iste
 me non attollit, inquit.
 Hic bonâ indolē est adole-
 scens. Non: at ubi tem-
 pus vocarit, plorare eum
 oportet ac dicere, Vellem
 adhuc discere! Quænam?
 Si hæc non didicisti, ut re
 ipsâ monstrares, in quem
 usum ea didicisti? Equi-
 dem existimo, in horum

numero, qui hic sedent,
 esse aliquem qui tacite par-
 turiat, secumque dicat:
 Mihine talem occasionem
 non offerri, qualis isti ob-
 lata fuit? mense nunc in
 angulo sedentem, ætatem
 perdere, cum in Olympiis
 coronari liceret? quando
 mihi aliquis tale adnuncia-
 bit certamen? Sic omnes
 vos oportebat esse adfo-
 etos. Cum inter Cæsaris
 gladiatores sint, qui mole-
 ste ferant se non produci,
 nequa componi, qui vota
 Deo

χοντα τοῖς ἐπιτρόποις, δέομενοι μονομαχῆσαι·
 38 ἐξ ὑμῶν δ' οὐδεὶς φανήσεται τοιοῦτος; Ἦδελεον
 πλεῦσαι ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ ἰδεῖν, τί μου ποιῆ
 39 ὁ ἀθλητῆς, πῶς μελετᾷ τὴν ὑπόθεσιν. Οὐ θέ-
 λω, φησὶ, τοιαύτην. Ἐπὶ σοὶ γάρ ἐστι, λαβεῖν
 ἢν θέλεις ὑπόθεσιν; Δέδοταιί σοι σῶμα τοιοῦτον,
 γοναῖς τοιοῦτοι, ἀδελφοὶ τοιούτοι, πατρὶς τοι-
 αύτη, τάξις ἐν αὐτῇ τοιαύτη· εἶτα λέγεις μοι
 ἐλθῶν, Ἄλλαξ' ἔν μοι τὴν ὑπόθεσιν. Εἶτα οὐκ
 ἔχεις ἀφορμαῖς, πρὸς τὸ χρήσασθαι τῇ δοθείσῃ;
 40 Σὸν ἐστι, προτεῖναι ἑμὸν, μελετῆσαι καλῶς.
 Οὐ, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτό μοι προβάλης τροπικόν,
 ἀλλὰ τοιοῦτον· μὴ τοιαύτην ἐπενέγκῃς τὴν ὑπο-
 41 φοράν, ἀλλὰ τοιαύτην. Ἔσται χρόνος τάχα,
 ἐν ᾧ οἱ τραγωδοὶ οἰήσονται ἑαυτοὺς εἶναι πρῶτα
 πρῶτα, καὶ ἐμβάδας, καὶ τὸ σύμμα. Ἄνθρωπε,
 42 ταῦτα ἔλαβ' ἔχεις καὶ ὑπόθεσιν. Φθέγγαι τῆ, ἵνα
 εἰδῶ-

Deo faciant, qui præsides
 adeant, orantes ut decer-
 tandi sibi fiat copia: nemo
 ne talis e vobis existet?
 Navigare equidem isthuc
 hac ipsa de causa vellem,
 & videre, quid meus age-
 ret pugil; quo pacto suum
 meditaretur argumentum.
 Nolo, inquit, talem mate-
 riam. Penes te ergo est,
 deligeré quam velis? Tibi
 tale datum est corpus, pa-
 rentes tales, fratres tales,
 patria talis, locus in ea
 talis: deinde a me petis, ut

mutem hypothesein. Non-
 ne subsidia habes, quibus
 oblatâ utaris? *Dicere debe-
 bas*: Tuum est proponere,
 meum bene me exercere.
At tu non sic sis, sed: Ne
 mihi tale conexum propo-
 nito, sed tale: ne talem
 mihi opponito objectio-
 nem, sed talem. Erit mox
 tempus, quo tragœdi puta-
 bunt, larvas & cothurnos &
 pallam se esse ipsos. Ho-
 mo, hanc materiam, hanc
 hypothesein habes. Loque-
 re aliquid, ut sciamus, tra-
 gœdus-

εἰδῶμεν, πότερον τραγωδὸς εἶ, ἢ γελοιοποιεῖς· κοινὰ
γὰρ ἔχουσι τὰ ἄλλα ἀμφότεροι. Διὰ τοῦτο ἂν 43
ἀφέλη τις αὐτοῦ καὶ τὰς ἐμβάδας καὶ τὸ προσω-
πεῖον, καὶ ἐν εἰδώλῳ αὐτὸν προσαγάγη, ἀπώλετὸ
ὁ τραγωδὸς, ἢ μένει; Ἄν φωνὴν ἔχη, μένει.

Καὶ ἐνθάδε. Λάβε ἡγεμονίαν. Λαμβάνω· 44
καὶ λαβαὶν δεκνύω πῶς ἄνθρωπος ἀναστρέφεται
πεπαιδευμένος. Θές τὴν πλατύσημον, καὶ ἀνα- 4
λαβαὶν ῥάκη, πρόσελθε ἐν προσώπῳ τοιούτῳ.
Τί αὖν; οὐ δέδοται μοι καλὴν φωνὴν εἰσενεγκεῖν;
Πῶς αὖν ἀναβαίνεις νῦν; Ὡς μάρτυς ὑπὸ τῷ Θεῷ 46
κεκλημένος. Ἐρχου σὺ, καὶ μαρτύρησόν μοι· σὺ 47
γὰρ ἄξιός εἰ προαχθῆναι μάρτυς ὑπ' ἐμοῦ. Μὴ
τι τῶν ἐκτὸς τῆς προαιρέσεως, ἀγαθόν ἐστίν ἢ
κακόν; μὴ τινα βλάβω; μὴ τι ἐπ' ἄλλῳ τὴν
ἀφέλειαν ἐποίησα τὴν ἐκάστου, ἢ ἐφ' αὐτῶ; Τίνας 48
μαρτυρίαν δίδως τῷ Θεῷ; Ἐν δεινοῖς εἶμι,

Κύριε,

goedusne sis, an scurra: communia enim habent ambo cætera. Itaque, si quis eum, ademtis cothurnis larvaque, tamquam umbram introduxerit, peritne tragædus, an manet? Si vocem habet, manet.

Etiam hic. Cape præfecturam! Accipio; eaque accepta ostendo, quo pacto se gerat homo bene institutus. Pone latum clavum, & pannis obfusus accede in tali persona! Quid ergo? non mihi datum est ho-

nestam vocem emittere? Quomodo igitur nunc adscendis? Ut testis a Deo citatus. Ades tu & testimonium mihi perhibe! dignus es enim qui testis a me producaris. Numquid eorum, quæ extra voluntatem sunt posita, bonum est, aut malum? num cuiquam noceo? num commoda cujusquam in alio collocavi, præterquam in ipso? Quodnam testimonium perhibes Deo? Male mecum agitur, Domine; sum in calamitate; nemo me curat; ne-

mo

- Κύριε, καὶ δυστυχῶ, οὐδεὶς μου ἐπιστρέφεται, οὐ-
 δείς μοι δίδωσιν οὐδέν, πάντες ψέγουσι, πάντες
 49 κακολογοῦσι. Ταῦτα μέλλεις μαρτυρεῖν, καὶ κατ-
 αισχύνειν τὴν κλῆσιν ἣν κέκληκεν, ὅτι σε ἐτίμησε
 τοιαύτην τιμὴν, καὶ ἄξιον ἠγήσατο προσαγαγεῖν
 εἰς μαρτυρίαν τηλικαύτην;
- 50 Ἄλλ' ἀπεφῆνατο ὁ ἔχων τὴν ἐξουσίαν, Κρίνω σε
 ἀσεβῆ καὶ ἀνόσιον εἶναι. Τί σοι γέγακεν; Ἐκρίθη
 51 ἀσεβῆς καὶ ἀνόσιος εἶναι. Ἄλλο οὐδέν; Οὐδέν. Εἰ δὲ
 περὶ συνημμένου τινὸς ἐπικεκρίκει, καὶ ἐδεδώκε ἀπό-
 φασιν, Τὸ, εἰ ἡμέραι ἐστί, Φῶς ἐστί, κρίνω ψευ-
 δος εἶναι· τί ἐγεγόνε τῷ συνημμένῳ; Τίς ἐνθάδε
 κρίνεται; τίς κατακρίνεται; τὸ συνημμένον, ἢ ὁ
 52 ἐξαπατηθεὶς περὶ αὐτοῦ; Οὗτος οὐ ποτε ὁ ἔχων
 ἐξουσίαν τοῦ ἀποφῆνασθαί τι περὶ σοῦ, οἶδε
 τί ἐστί τὸ εὐσεβὲς ἢ τὸ ἀσεβὲς; μεμελέτηκεν
 53 αὐτὸ, καὶ μεμάθηκεν; ποῦ; παρὰ τίνος; Εἶτα
 μου

mo mihi quidquam præ-
 stat; omnes vituperant;
 omnes maledicunt. Hæc-
 cine pro testimonio dictu-
 rus es, & ei, qui te cita-
 vit, ignominiam concilia-
 turus, qui tantum hono-
 rem tibi habuit, qui di-
 gnium judicavit, cujus tanta
 de re testimonium audire-
 tur?

At qui potestatem habet,
 pronunciavit, Judico te
 impium & nefarium esse.
 Quid tibi accidit? Judica-
 tus sum impius & nefa-
 rius esse. Numquid aliud?

Nihil. Quod si de conne-
 xo aliquo judicium ille
 suum interposuisset, & si
 sic pronunciaffet: Ego il-
 lam enunciationem, *ſi dies
 est, lux est, falsam judico;*
 quid connexo illi accidif-
 fet? De utro hîc fit judi-
 cium? Uter condemnatus
 est? Connexum, an is qui
 in judicando eo est decep-
 tus? Is igitur qui potesta-
 tem de te aliquid pronun-
 ciandi habet, novit ne,
 quid pium sit, aut quid im-
 pium? num in eo se exer-
 cuit, & didicit? ubi? apud
 quem?

μουσικῆς μὲν οὐκ ἐπιστρέφεται αὐτοῦ ἀποφαινομένου περὶ τῆς γῆτης, εἶναι ὑπάτην· οὐδὲ γεωμετρικῆς, ἀν' ἐπικρίνη τὰς ἀπὸ κέντρου πρὸς τὸν κύκλον προσπιπτούσας μὴ εἶναι ἴσας· ὁ δὲ ταῖς 54 ἀληθείαις πεπαιδευμένος ἀνθρώπου ἀπαιδευτοῦ ἐπιστραφῆσεται, ἐπικρίνοντός τι περὶ οὔσιου καὶ ἀνοσίου, καὶ ἀδίκου καὶ δικαίου; Ὡς πολλῆς ἀδικίας τῶν πεπαιδευμένων. Ταῦτα οὖν ἔμαδες ἐνταῦθα;

Οὐ θάλας τὰ μὲν λογάρια τὰ περὶ τούτων 55 ἄλλοις ἀφείναι, ἀταλαιπώροις ἀνδραπαγίοις, ἢ ἐν γωνίᾳ καθεζόμενοι μισθάρια λαμβάνουσιν, ἢ γογγύζουσιν, ὅτι οὐδαίς αὐτοῖς παρέχει οὐδὲν, σὺ δὲ χρῆσθαι παρελθὼν οἷς ἔμαδες; Οὐ γὰρ 56 λογάριά ἐστι, τὰ λείποντα νῦν· ἀλλὰ γέμει τὰ βιβλία τῶν Στωϊκῶν λογαρίων. Τί οὖν τὸ λείπον ἐστίν; Ὁ χρησόμενος, ὁ ἔργω μαρτυρήσων τοῖς

quis? Ergo musicus quidem non curat eum, cum imam chordam esse summam pronunciat; neque geometra, si lineas, quæ a centro ad circumferentiam producantur, neget esse æquales: homo autem vere eruditus, hominem indoctam curabit, quid fas, quid nefas sit, quid justum, quid injustum, pronunciantem? O ingentem injuriam eruditorum! Hæc igitur hic didicisti?

Epicuri Dissert. T. I.

Non tu vis ratiunculas, quæ istis de rebus circumferuntur, aliis relinquere, ignavis homuncionibus; ut illi in angulo sedentes mercodulas accipiant, aut murmurent, neminem præbere sibi quidquam; tu vero prodiens, iis utaris quæ didicisti! Neque enim ratiunculæ sunt, quæ nunc defunt: immo referti sunt libri Stoicorum ratiunculis. Quid igitur deest? Qui iis utatur, qui re ipsa testimonium

L

nium

57 τοῖς λόγοις. Τοῦτό μοι τὸ πρόσωπον ἀνάλαβε,
 ἵνα μηκέτι παλαιοῖς ἐν τῇ σχολῇ παραδείγμασι
 χρωμέθαι· ἀλλὰ ἔχωμέν τι καὶ κατ' ἡμᾶς
 58 παραδείγμα. Ταῦτα οὖν τίνος ἐστὶ θεωρεῖν;
 Τοῦ σχολάζοντος. ἔστι γὰρ φιλοθέωρον ζῶν ὁ
 59 ἄνθρωπος. Ἄλλ' αἰσχρὸν ἐστὶ θεωρεῖν ταῦτα
 οὕτως, ὡς οἱ θραπέται. ἀλλ' ἀπερισπάστως
 καθεῖσθαι, καὶ ἀκούειν, νῦν μὲν τραγαδοῦ, νῦν
 δὲ κιθαραδοῦ· οὐχ ὡς ἐκεῖνοι ποιοῦσι. ἅμα μὲν
 ἐπέστη, καὶ ἐπήνεσε τὸν τραγαδόν, ἅμα δὲ πε-
 ριεβλέψατο· ἔτα ἂν τις φθέγγηται κύριον, εὐ-
 60 θύς. σεσβῆνται, ταρεῖσσανται. Αἰσχρὸν ἐστὶ
 οὕτω καὶ τοὺς φιλοσόφους θεωρεῖν τὰ ἔργα τῆς
 φύσεως. Τί γάρ ἐστι κύριος; Ἄνθρωπος ἀνθρώ-
 που κύριος οὐκ ἐστὶ, ἀλλὰ θάνατος καὶ ζωὴ,
 61 καὶ ἡδονὴ καὶ πόνος. ἐπεὶ χωρὶς τούτων ἀγαγέ
 μοι τὸν Καίσαρα, καὶ ὄψαι πῶς ἐσταθῶ· ὅταν

nium perhibeat doctrinæ. Hanc mihi personam sumito, ut in scholâ exemplis veterum uti desinamus, sed & nostræ aliquod ætatis exemplum habeamus. Hæc igitur considerare, cujus est? Ejus cui otium suppetit: est enim homo, animal contemplationis studiosum. Sed turpe est, hæc ita contemplari, ut fugitivi servi solent: immo sine distractione est sedendum, & nunc tragædus, nunc citharædus audien-

dus: non ut illi faciant, qui simul accedunt, & tragædum laudant, simulque circumspectant; deinde, si quis herum nominarit, statim trepidant & consternantur. Turpe est, philosophos etiam opera naturæ ita contemplari. Quid enim est dominus? Homini dominus non homo est, sed mors & vita, voluptas & dolor: nam absque his adduc mihi Cæsarem, & videbis quam firmus constans: si vero ille cum his venerit,

tonans

δὲ μετὰ τούτων ἔλθῃ, βροντῶν καὶ ἀστράπτων, ἐγὼ δὲ ταῦτα φοβῶμαι, τί ἄλλο, ἢ ἐπιγνοῦσα τὸν κύριον, ὡς ὁ δραπέτης; μέχρι δ' ἂν 62 οὐ τίνα ἀνοχὴν ἀπὸ τούτων ἔχω, ὡς δραπέτης ἐφίσταται θεάτρῳ, οὕτω καὶ γὰρ λούομαι, πίνω, ἀδῶ· πάντα δὲ μετὰ φόβου καὶ ταλαιπωρίας. ἂν δ' ἐμαυτὸν ἀπολύσω τῶν δεσποτῶν, τούτ' 63 ἔστιν ἐκείνων δι' ἃ οἱ δεσπότες εἰσὶ φοβεροὶ, ποῖον ἔτι πρᾶγμα ἔχω; ποῖον ἔτι κύριον;

Τί οὖν; κηρύσσειν δεῖ ταῦτα πρὸς πάντας; 64 Οὐ, ἀλλὰ τοῖς ἰδιώταις συμπεριφέρεσθαι, καὶ λέγειν· Οὗτος, ὃ αὐτῷ ἀγαθὸν οἴεται, ταῦτο καὶ μοὶ συμβουλεύει· συγγινώσκω αὐτῷ. Καὶ γὰρ 65 Σωκράτης συγγίνωσκε τῷ ἐπὶ τῆς φυλακῆς, κλαῖοντι ὅτε ἔμελλε πίνειν τὸ φάρμακον, καὶ λέγει, Ὡς γενναίως ἡμᾶς ἀποδεύει. Μή τι 66 ἂν ἐκείνῳ λέγει, ὅτι διὰ τοῦτο τὰς γυναῖκας

L 2

ἀπε-

tonans & fulgurans, ego-
que illa metuero; quid
aliud, quam, ut fugitivus,
dominum meum agnovi?
Quoad autem aliquas ab his
inducias habuero, quem-
admodum fugitivus in thea-
tro adstat, sic & ego facio:
lavo, bibo, cano; sed
hæc omnia cum metu &
ærumnâ. Quod si vero
ab istis dominis me vin-
dicaro, hoc est, ab iis
rebus propter quas do-
mini sunt formidabiles,
quid amplius habeo mo-

lestiæ? quem porro do-
minum?

Quid ergo? prædicanda
sunt hæc apud omnes?
Non; sed adcommo-
dare nos debemus hominibus
imperitis, ac dicere: Hic,
quod sibi ipsi bonum esse
censet, id mihi quoque sua-
det; ignosco ei. Nam &
Socrates, venenum sumtu-
rus, custodi carceris plo-
ranti veniam dedit: Quam
generosè, inquit, nos de-
ploravit! Num ergo illi
dicit,

ἀπελύσαμεν; ἀλλὰ τοῖς γνωρίμοις, τοῖς δυναμέ-
νοις αὐτὰ ἀκούσαι· ἐκείνῳ δὲ συμπεριφέρεται, ὡς
παιδίῳ.

Κ Ε Φ. λ.

Τί δὲ πρῶχειρον ἔχειν ἐν ταῖς περιστάσεσιν.

Ὅταν εἰσῆς πρὸς τινα τῶν ὑπερεχόντων, μέμη-
σο, ὅτι καὶ ἄλλος ἀνωθεν βλέπει τὰ γυγνόμενα,
καὶ ὅτι ἐκείνῳ σε δεῖ μᾶλλον ἀρέσκειν, ἢ τού-
2 τῳ. Ἐκεῖνος οὖν σου πυνθάνεται· Φυγὴν καὶ
Φυλακὴν, καὶ δασμᾶ, καὶ θάνατον, καὶ ἀδοξίαν,
3 τί ἔλεγες ἐν τῇ σχολῇ; Ἐγὼ, ἀδιάφορα. Νῦν
οὖν τίνα αὐτὰ λέγεις; μή τι ἐπεῖνα ἠλλάγη;
Οὔ. Σὺ οὖν ἠλλάγης; Οὔ. Λέγε οὖν, τίνα
ἔστιν ἀδιάφορα; Τὰ ἀπροαίρετα. Λέγε καὶ τὰ
4 ἐξῆς, ἀπροαίρετα, οὐδὲν πρὸς ἐμέ. Λέγε καὶ,
τὰ

dicit, se ob hanc causam id audire poterant: illi ve-
mulieres dimisisse? Non, ro se adcommodat, tan-
sed familiaribus, sed iis qui quam puero.

C A P. XXX.

*Quid in rerum discriminibus sit in promptu
habendum.*

Cum aliquem e proceribus bus in scholâ? Dixi, esse
accedis, memento, alium indifferentia. Nunc igitur
quoque desuper ea videre quid ea esse dicis? nam illa
quæ gerantur; ac oportere mutata sunt? Non. Tu
te illi placere potius, quam ergo mutatus es? Non.
huic. Ille igitur ex te Dic igitur, quæ sunt indif-
querit: De exilio, de ferentia? Quæ nostri non
custodia & vinculis, de sunt arbitrii. Dic & ea
te & ignominia, quid dice- quæ sequuntur, nostri ar-
bitrii

τὰ εἰγάθα τίνα ὑμῖν ἔδοκει; Προαίρεσις οἷα δεῖ,
καὶ χρήσις Φαντασιῶν. Τέλος δὲ τί; Τὸ σοὶ ἀκα-
λουθεῖν. Ταῦτα καὶ νῦν λέγεις; Ταῦτά καὶ νῦν
λέγω. Ἄπιθι λοιπὸν ἔσθω, θαρβῶν, καὶ μεμνη- 5
μένος τούτων· καὶ ὄψαι, τί ἐστὶ νέος μεμελετη-
κός αἰ δεῖ ἐν ἀνδράποισ ἀμελετήτοις. Ἐγὼ μὲν, 6
γῆ τοὺς Θεοὺς, φαντάζομαι, ὅτι πείσῃ, τὸ τοιοῦ-
τον· Τί οὕτω μεγάλα καὶ πολλὰ παρεσκευα-
ζόμεθα πρὸς τὸ μηδέν; τοῦτο ἦν ἡ ἐξουσία; τοῦ· 7
το τὰ πρόθυρα; οἱ κοιτωνῖται; οἱ ἐπὶ τῆς μα-
χαίρας; τούτων ἕνεκα τοὺς πολλοὺς λόγους
ἤκουον; ταῦτα οὐδὲν ἦν· ἐγὼ δ' ὡς πρὸς μεγάλα
παρεσκευαζόμεην.

bitrii non esse, nihil ad me
adtinere. Dic &, bona
quænam vobis esse vide-
bantur? Voluntas, qualem
esse decet, & visorum usus.
Quis autem finis? Te se-
qui. Ista etiam nunc dicis?
Eadem etiam nunc dico.
Abi jam nunc intro, fiden-
ti animo, & memor isto-
rum: ac videbis, quid sit
adolescens, ea meditatus
quæ decet, inter homines

non meditatos. Equidem
videre mihi videor, te sic
cogitaturum esse: Quid
tantopere & tam sollicite
nos ad res nihili præpara-
mus? ea - ne erat illa pote-
stas? hoc illud vestibulum?
hi cubicularii? hi satellites?
horum causa multos illos
audivi sermones? Hæc ni-
hil erant: ego vero ut ad
magna me comparabam.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ
ΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Κ Ε Φ. α΄.

"Οτι οὐ μάχεται τὸ θαρβῆν τῷ εὐλαβεῖσθαι
Παραδόξον μὲν τυχὸν φαίνεταιί τισι, τὸ ἀξιού-
 μενον ὑπὸ τῶν φιλοσόφων· ὅμως δὲ σκεψώμεθα
 κατὰ δύναμιν, εἰ ἀληθές ἐστι τόδε· ὃ ἢ ἅμα
 μὲν εὐλαβῶς, ἅμα δὲ θαρβούντως πάντα ποιῆι.
 2 ἐναντίον γάρ πως δοκεῖ τῷ θαρβηλέω τὸ εὐλα-
 3 βές· τὰ δ' ἐναντία οὐδαμῶς συνπαίρχει. Τὸ δὲ
 φαινόμενον πολλοῖς ἐν τῷ τόπῳ παράδοξον, δε-
 κεί μοι τοιούτου τινὸς ἔχουσθαι· εἰ μὲν γὰρ
 πρὸς

EPICTETI DISSERTATIONVM
 AB ARRIANO DIGESTARVM
 LIBER II.

C A P. I.

Non pugnare. Fiduciam cum Cautione.

Nonnullis fortasse hoc phi-
 losophorum pronunciatum
 præter opinionem videat-
 ur; attamen pro virili
 consideremus, an verum
 sit; posse nos simul caute,
 simul vero fidenter agere
 omnia. Nam cautio fidu-
 ciæ quodammodo adversari
 videtur: contraria vero una
 consistere nullo modo pos-
 sunt. At, quod multis ab-
 surdum hoc in loco vide-
 tur, id eam meâ opinione
 rationem habet, ut, si iis-
 dem in rebus & cautione
 &

πρὸς τὰ αὐτὰ ἠξιῶμεν χρῆσθαι τῇ τ' εὐλαβείᾳ
καὶ τῷ θάρσει, δικαίως ἂν ἡμᾶς ἠτιῶντο, ὡς τὰ
ἀσύνακτα συνάγοντας. Νῦν δὲ, τί δεινὸν ἔχει τὸ 4
λεγόμενον; εἰ γὰρ ὑγιῆ ταυτ' ἐστὶ, τὰ πολλὰ-
κας μὲν εἰρημένα, παλλάκις δὲ ἀποδεδεγμένα,
ὅτι ἡ οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ ἐστὶν ἐν χρήσει φαντασιῶν,
καὶ τοῦ κακοῦ ὡσαύτως, τὰ δ' ἀπροαίρετα οὔτε τῆ
τοῦ κακοῦ δέχεται φύσιν, οὔτε τὴν τοῦ ἀγαθοῦ·
τί παράδοξον ἀξιῶσιν οἱ φιλόσοφοι, εἰ λέγουσιν, 5
ὑπομὲν τὰ ἀπροαίρετα, ἐκεῖ τὸ θάρσος ἔστω σοι
ἔπου δὲ τὰ προαιρετικά, ἐκεῖ ἡ εὐλάβεια; Εἰ 6
γὰρ ἐν κακῇ προαιρέσει τὸ κακόν, πρὸς μόναν
ταῦτα χρῆσθαι ἄξιον τῇ εὐλαβείᾳ. εἰ δὲ τὰ
ἀπροαίρετα, καὶ μὴ ἐφ' ἡμῖν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς
πρὸς ταῦτα τῷ θάρσει χρηστότεον. καὶ οὕτω μὲν 7
ἅμα μὲν εὐλαβεῖς, ἅμα δὲ θαρσάλλοι ἐσόμεθα·
καὶ, τῇ Δία, διὰ τὴν εὐλάβειαν θαρσάλλοι.

L 4

Διὰ

& fiducia utendum pronun-
ciaremus, merito nos re-
prehenderent, ut qui res
conjungeremus quæ coire
non possent. Nunc quid
absurdi hæc habet oratio?
Nam si ea quæ sæpe & dicta
& demonstrata sunt, re-
cte se habent; naturam bo-
ni in visorum usu esse posi-
tam, pariterque naturam
mali; quæ autem nostri
non sint arbitrii, ea nec in
mali nec in boni cadere na-
turam; quid præter opinio-
nem præcipiunt philoso-
phi, si fiduciam ad eas res

quæ nostri arbitrii non sunt,
ad eas autem quæ penes
nos sunt, cautionem adhi-
bendam esse censent? Nam
si in mala voluntate malum
est positum, in iis solis
utendum est cautione quæ
nostri juris sunt. Porro,
si involuntaria, & ab arbi-
trio nostra remota, &
quæ in nostra non sunt po-
testate, nihil ad nos pec-
tinent, ad ea est adhibenda
fiducia. Atque ita simul
& cauti erimus, & fiden-
tes; &, per Jovem, pro-
pter cautionem fidentes.
Nam

Διὰ γὰρ τὸ εὐλαβεῖσθαι τὰ ὄντως κακὰ, συμβήσεται θάρρειν ἡμῖν πρὸς τὰ μὴ αὐτως ἔχοντα.

- 8 Λοιπὸν ἡμεῖς τὰ τῶν ἐλαφῶν κάσχομεν· ὅτε φοβούνται φεύγουσαι αἱ ἐλαφοὶ τὰ πτερά, ποῦ τρέπονται; καὶ πρὸς τίνα ἀναχωροῦσιν ὡς ἀσφαλῆ; πρὸς τὰ δίκτυα· καὶ αὐτως ἀπέλλυνται ἐναλλά-
- 9 ξασαι τὰ φοβερά καὶ τὰ θάρραλέα. Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ποῦ χρώμεθα τῷ φόβῳ; πρὸς τὰ ἀπροαίρετα. Ἐν τίσι κάλιν θάρρουντες ἀναστρεφόμεθα, ὡς οὐδενὸς ὄντος δεινοῦ; Ἐν τοῖς προαιρετι-
- 10 κοῖς. Ἐξαπατηθῆναι οὖν, ἢ προπεσεῖν, ἢ ἀνάσχυντίν τι ποιῆσαι, ἢ μετ' ἐπιθυμίας ἀσχερᾶς ὄρεχθῆναι τινος, οὐδὲν διαφέρει ἡμῖν, ἀν μόνον ἐν τοῖς ἀπροαιρέτοις εὐστοχωῶμεν. ὅπου δὲ θάνατος, ἢ φυγὴ, ἢ πόνος, ἢ ἀδοξία· ἐκεῖ τὸ ἀνα-
- 11 χωρητικόν, ἐκεῖ τὸ σεσοβημένον. Ταυγαροῦν, ὡτ-
περ

Nam quia vera mala cavēbimus, fiet, ut in illis quæ mala non sunt, fidentes simus.

Nunc idem, quod cervis, nobis accidit: qui cum pinnas exterriti fugiunt, quo se convertunt? quo se veluti tuta ad perfugia recipiunt? Ad retia: atque ita pereunt, dum timenda permutant cum rebus nihil periculi habentibus. Sic & nos, ubi timemus? In iis quæ nostri arbitrii non sunt. Rursus

quibus in rebus ita nobis fidimus, quasi nihil sit periculi? In iis quæ nostri sunt arbitrii. Itaque decipi, temere & præcipitanter agere, impudens aliquid admittere; aut cum turpi libidine aliquid adpetere, nihil nostra interest; modo in iis, quæ penes nos non sunt, scopum feliciter adtingamus. Ubi vero mors, aut exilium, aut dolor, aut ignominia; ibi refugimus, ibi cōsternatio oritur. Itaque, quod consen-

taneum

περ εἰκός τοὺς περὶ τὰ μέγιστα διαμαρτάνον-
 τας, τὸ μὲν φύσει θαρραλέον, θρασὺ κατασκευ-
 αζόμεν, ἀπονενοημένον, ἰταμόν, ἀναίσχυντον· τὸ
 δ' εὐλαβὲς φύσει καὶ αἰδήμον, δειλὸν καὶ ταπει-
 νόν, φόβων καὶ ταραχῶν μεστόν. Ἐν γὰρ τις 12
 εἰκὴ μεταθῆ τὸ εὐλαβὲς, ὅπου προαιρέσις καὶ ἔρ-
 γα προαιρέσεως, εὐθύς, ἅμα τῷ θέλει εὐλαβεῖ-
 σθαι, καὶ ἐφ' αὐτῷ κειμένην ἔξει τὴν ἔκκλησιν·
 ἂν δ' ὅπου τὰ μὴ ἐφ' ἡμῖν ἴσθι, καὶ ἀπροαίρετα,
 πρὸς τὰ ἐπ' ἄλλοις ὄντα τὴν ἔκκλησιν ἔχων, ἀναγ-
 κείως φοβήσεται, ἀκαταστατήσῃ, ταραχθήσεται.
 Οὐ γὰρ θάνατος, ἢ πόνος, φοβερόν· ἀλλὰ 13
 τὸ φοβεῖσθαι πόνον, ἢ θάνατον. Διὰ τοῦτο ἐκα-
 γούμεν τὸν εἰπόντα, ὅτι

Οὐ κατθανεῖν γὰρ δευόν, ἀλλ' αἰσχερῶς
 θανεῖν.

L 5

Ἐδω

taneum erat accidere eis
 qui maximis in rebus er-
 rant, fiduciam, quae nobis
 a natura data est, in auda-
 ciam, in desperationem, in
 temeritatem, in impuden-
 tiam convertimus: natura-
 lem autem cautionem &
 pudorem, in timiditatem &
 humilitatem, timorum &
 turbarum plenam. Nam si
 quis eo cautionem transtu-
 lerit, ubi voluntas est &
 voluntatis opera; statim,
 simulac cavere voluerit, in
 sua etiam potestate positam

habetit averfationem: fin
 eo, ubi sunt involuntaria &
 quae extra nostram sunt po-
 testatem, transtulerit cau-
 tionem, eaque refugiat quae
 in aliorum sunt potestate;
 necessario timebit, trepida-
 bit, perturbabitur. Non
 enim mors aut dolor est
 terribilis, sed timor dolo-
 ris aut mortis. Propterea
 laudamus eum qui dixit:

*Non enim mori est malum,
 sed turpiter mori.*

Erat

- 14 Ἔδει οὖν πρὸς μὲν τὸν θάνατον τὸ θάρσος
 ἐστράφθαι, πρὸς δὲ τὸν φόβον τοῦ θανάτου
 τὴν εὐλάβειαν. νῦν δὲ τὸ ἐναντίον, πρὸς μὲν
 τὸν θάνατον, τὴν φυγὴν· πρὸς δὲ τὸ περὶ αὐ-
 τοῦ δόγμα, τὴν ἀνεπιστρεψίαν, καὶ τὸ ἀφε-
 15 δεῖς, καὶ τὸ ἀδιαφορητικόν. Ταῦτα δ' ὁ Σω-
 κράτης, καλῶς ποιῶν, μορμολύκειαι ἐκάλεσε.
 Ὡς γὰρ τοῖς παιδίσι τὰ προσωπεῖα φαίνεται δε-
 νὰ καὶ φοβερὰ δι' ἀπειρίαν· τοιοῦτόν τι καὶ ἡμεῖς
 πάσχομεν πρὸς τὰ πράγματα, δι' οὐδὲν ἄλλο,
 ἢ ὡσπερ καὶ τὰ παιδιά πρὸς τὰς μορμολυ-
 16 κείας. Τί γάρ ἐστι παιδίον; Ἄγνοια. Τί ἐστὶ
 παιδίον; Ἄμαθια. Ἐπεὶ ὅπου οἶδε καίκεῖναι,
 17 οὐδὲν ἡμῶν ἔλαττον ἔχει. Θάνατος τί ἐστὶ;
 Μορμολύκειον. Στρέψας αὐτὸ, κατάμαθε, ἰδοὺ
 πῶς οὐ δάκνεις. τὸ σωματίον δεῖ χωρισθῆναι
 τοῦ πνευματίου, ὡς πρότερον ἐκεχώριστο, ἢ νῦν,
 ἢ ἕστερον. Τί οὖν ἀγανακτεῖς, εἰ νῦν; εἰ γὰρ
 μή

Erat igitur adversus mortem quidem fiducia utendum; adversus timorem vero mortis, cautione: at nos, e contrario, adversus mortem fuga averfationeque utimur; adversus opinionem de ea concipiendam, incuria, temeritate, indifferentia. Has res Socrates, idque recte, larvas nominabat. Nam ut pueris larvæ horribiles & metuendæ videntur propter imperitiam; ita & nos

rebus in vita adficimur, non aliâ de causâ, quam ut pueri larvis. Quid enim est puer? Ignorantia. Quid est puer? Inscitia. Nam quatenus illa puer novit, non est deteriore quam nos conditione. Mors quid est? Larva. Inverte eam, & considera: vide ut non mordet. Corpusculum separari oportet ab anima, ut prius etiam separatam fuerat, aut nunc, aut post. Quid ergo ægre fers, si nunc?

μή νῦν, ὕστερον. Διὰ τί; Ἴνα ἡ περίοδος ἀνύ- 18
πται τοῦ κόσμου· χρεῖαν γὰρ ἔχει, τῶν μὲν ἐνι-
σταμένων, τῶν δὲ μελλόντων, τῶν δ' ἠνυσμέ-
νων. Πόνος τί ἐστι; Μορμολύκειον. Στρέψον 19
αὐτὸ, καὶ κατάμαθε. τραχέως κινεῖται τὸ σαφ-
κίδιον, εἶτα πάλιν λείως. ἂν σοι μὴ λυσιτελῇ,
ἢ Δύρα ἠνοικται· ἂν λυσιτελῇ, φέρε. Πρὸς πάν- 20
τα γὰρ ἠνοῦχθαι χρηὴ τὴν Δύραν· καὶ πρᾶγμα
οὐκ ἔχομεν.

Τίς οὖν τούτων τῶν δογμάτων καρπός; Ὅν· 21
περ δεῖ κάλλιστόν τ' εἶναι, καὶ προπαδέστατον
τοῖς τῶ ὄντι πεπαιδευμένοις· ἀταραξία, ἀφοβία,
ἐλευθερία. Οὐ γὰρ τοῖς πολλοῖς περὶ τούτων 22
πιστευτέον, οἱ λέγουσι μόνοις ἐξεῖναι παιδεύε-
σθαι τοῖς ἐλευθέροις· ἀλλὰ τοῖς φιλοσόφοις μᾶλ-
λον, οἱ λέγουσι μόνοις τοὺς παιδευθόντας ἐλευ-
θέρους εἶναι. Πῶς τοῦτο; Οὕτω νῦν ἄλλο τι 23
ἐστίν

nunc? nam si nunc non,
post. Quamobrem? Ut
mundi circuitus complea-
tur: ei enim opus est aliis
praesentibus, aliis rebus
futuris, aliis praeteritis.
Dolor quid est? Larva.
Inverte eam, & considera.
Aspere movetur caruncu-
la, deinde rursus molliter:
quod si tibi non expedit,
janua patet; si expedit, fer.
Ad omnia enim januam pa-
tere oportet: ita nihil ha-
bebimus negotii.

Quis igitur horum de-
cretorum fructus est? Is
quem oportet esse pulcerrim-
um; & iis qui revera
eruditi sunt dignissimum:
constantia, metu liber ani-
mus, libertas. Neque enim
vulgo his de rebus est cre-
dendum, qui solis inge-
nui licere dicunt erudiri;
sed philosophis potius, qui,
solos eruditos esse liberos,
dicunt. Quomodo istud?
Sic: numquid igitur aliud
est libertas, quam licere
ita

- ἴστιν ἑλευθερία, ἢ τὸ ἐξῆναι, ὡς βουλόμεθα, διεξάγειν; Οὐδέν. Λέγετε δὲ μοι, ὦ ἀνθρώποι, βούλεσθε ζῆν ἀμαρτάνοντες; Οὐ βουλόμεθα.
- 24 Οὐδεὶς τοίνυν ἀμαρτάνων, ἑλεύθερός ἐστι. Βούλεσθε ζῆν φοβούμενοι; Βούλεσθε λυκούμενοι; Βούλεσθε ταρασσόμενοι; Οὐδαμῶς. Οὐδεὶς ἄρα αὐτε φοβούμενος, αὐτε λυκούμενος, αὐτε ταρασσόμενος, ἑλεύθερός ἐστιν· ὅστις δ' ἀπήλλακται λυπῶν καὶ φόβων καὶ ταραχῶν, οὗτος τῇ αὐ-
- 25 τῇ ἀδῶ καὶ τοῦ δουλεύειν ἀπήλλακται. Πῶς οὖν ἔτι ὑμῖν πιστεύσομεν, ὦ φίλτατοι νομοθέται; οὐκ ἐπιτρέπομεν παιδεύεσθαι, εἰ μὴ τοῖς ἑλευθέροις; οἱ φιλόσοφοι γὰρ λέγουσιν, ὅτι οὐκ ἐπιτρέπομεν ἑλευθέροις εἶναι, εἰ μὴ τοῖς πεκαυμένοις:
- 26 τοῦτό ἐστιν, ὁ Θεὸς οὐκ ἐπιτρέπει. Ὅταν οὖν στρέψῃ τις ἐπὶ στρατηγοῦ τὸν αὐτοῦ δούλον, οὐδέν ἐποίησεν; Ἐποίησε. Τί; Ἐστρέψε τὸν αὐτοῦ δούλον ἐπὶ στρατηγοῦ. Ἄλλο οὐδέν; Ναί·

ita vivere ut velis? Nihil. Dicite igitur mihi, o homines, vultisne vivere in peccatis? Nolumus. Nemo igitur delinquens, liber est. Vultis vivere metuentes? vultis moerentes? vultis perturbati? Nequaquam. Nemo ergo, vel metuens, vel moerens, vel perturbatus, est liber: qui autem molestia, metu & perturbatione liberatus est, is eadem via & servitute est

liberatus. Quomodo igitur vobis posthac credemus, carissimi legumlatores? Non sinemus erudiri, nisi ingenuos? Nam philosophi aiunt: Nos non sinimus esse liberos, nisi eruditos: hoc est, Deus non finit. Quum igitur servum suum coram praetore aliquis circumegit, nihilne egit? Egit. Quid? Coram praetore servum suum circumegit. Numquid aliud?

Immo:

Ναί· καὶ εἰκοστὴν αὐτοῦ δοῦναι ἰφείλει. Τί οὖν; 27
 ὁ ταῦτα παθών, οὐ γέγονεν ἐλεύθερος; Οὐ μάλ-
 λον, ἢ ἀτάραχος. Ἐπεὶ σὺ, ὁ ἄλλους στρέφειν 28
 δυτάμενος, οὐδένα ἔχεις κύριον; οὐκ ἀργύριον; οὐ
 κοράσιον; οὐ παιδάριον; οὐ τύραννον; οὐ φίλον
 τινὰ τοῦ τυράννου; Τί οὖν τρέμεις, ἐπὶ τῶν τοι-
 αύτην ἀπιῶν περιστάσει;

Διὰ τοῦτο λέγω πολλάκις, ταῦτα μολο 29
 τῶτε, καὶ ταῦτα πρόχειρα ἔχετε, πρὸς τινὰ
 δεῖ τεθαρσύνεσθαι, καὶ πρὸς τινὰ εὐλαβῶς δια-
 κροῦσθαι· ὅτι πρὸς τὰ ἀπροαίρετα θαρσύνειν, εὐλα-
 βῶσθαι τὰ προαιρετικά. Ἄλλ' οὐκ ἀνέγγων σοι; 30
 οὐδ' ἔγνωσ τί ποιῶ; Ἐν τίνι; Ἐν λεξειδίῳ.
 Δείξον πῶς ἔχεις πρὸς ὄρεξιν καὶ ἔκκλησιν· εἰ 31
 μὴ ἀποτυγχάνεις ὧν θέλεις, εἰ μὴ περιπίπ-
 τεις οἷς οὐ θέλεις. ἐπεῖναι δὲ τὰ περιόδια, ἂν
 γούν

Immo: vicissimam etiam pro eo solvere oportet. Quid ergo? is cui hoc contigit, nonne factus est liber? Nihil magis quam perturbationis expers. Nam tu, qui circumagere alios potes, nullumne habes dominum? non argentum? non puellam? non puerum? non tyrannum? non amicum quemdam tyranni? Quid igitur tremis, ubi hujusmodi quoddam adis discrimen?

Propterea sæpe vos moneo, hæc meditanda esse,

atque in promptu habenda, quibus in rebus fidentes esse oporteat, & quibus in rebus cautos: fidentes esse oportere in iis, quæ nostri non sunt arbitrii; cautos in his, quæ penes nos sunt. At nonne recitavi tibi? & nonne nosti quid agam? In quo? in dictumculis. Ostendiko, quo pacto te habeas quoad adpetitionem & averfationem; annon frustreris iis quæ vis; annon incidas in ea quæ non vis. Illos autem bellos verborum circuitus, si sapias, abjicies tandem ali- quan-

τοῦν ἔχης, ἄρας ποῦ ποτε ἀπαλείψεις. Τί αὖν;
 32 Σακράτης οὐκ ἔγραφε; Καὶ τίς τοσαῦτα; Ἄλλὰ
 πῶς; Ἐπεὶ μὴ εἶδυνατο ἔχειν αἰεὶ ἐλέγχοντα αὐτοῦ
 τὰ δόγματα, ἢ ἐλεγχθησόμενον ἐν τῷ μέρει, αὐτὸς
 ἑαυτὸν ἤλεγχε καὶ ἐξήταζε· καὶ αἰεὶ μίαν γέ τινα
 33 πρόληψιν ἐγύμναζε χρηστικῶς. Ταῦτα γράφει Φι-
 λόσοφος. λεξείδια δὲ καὶ ἡ ὁδὸς, ἣν λέγω, ἄλλοις
 ἀφίησι, τοῖς ἀναισθήτοις, ἢ τοῖς μακαρίοις, τοῖς
 σχολῆν ἀγούσιν ὑπὸ ἀταραξίας, ἢ τοῖς μηδὲν τῶν
 ἐξῆς ὑπολογιζομένοις διὰ μαρίαν.

34 Καὶ νῦν, καιροῦ καλοῦντος, ἐκεῖνα δείξεις ἐπελ-
 θῶν, καὶ ἀναγνώσῃ, καὶ ἐμπερπερεύσῃ; Ἴδὲ πῶς
 διαλόγους συντίθῃμι. Μὴ, ἀνδραπε· ἀλλ' ἐκεῖνα
 35 μᾶλλον· Ἴδου πῶς ὀρεγόμενος οὐκ ἀπητυγχάνω.
 Ἴδου πῶς ἐκκλίνων οὐ περιπίπτω. Φέρε θάνατον, καὶ
 γνῶσῃ.

quando, ac delebis. Quid ergo? Socrates non scripsit? Quis tam multa? Sed quomodo? Cum non semper habere posset a quo decreta ipsius coarguerentur, aut quem ipse per vires coargueret; ipse sese coarguebat, & examinabat; & semper unam saltem notionem aliquam tractabat, ut ad usum eam adcommodaret. Hæc scribit Philosophus. Quod vero ad sermunculos, viamque illam adtinet, quam dico, aliis hæc relinquit,

nempe sensum non habentibus, aut beatis istis qui otium agunt, quoniam sunt perturbationibus vacui, aut qui nihil eorum quæ sequuntur reputant propter stultitiam.

Et nunc tu, ubi tempus te vocat, ista ostentabis adveniens, & recitabis, & inaniter te efferes? Ecce ut dialogos compono. Apage ista homo! illa potius profer: Ecce ut adpetitione mea non frustror: ecce ut in id, quod averfor, non incido. Profer mor-

γνώσῃ. Φέρε πόνους, Φέρε δεσμοπήριον, Φέρε
 ἀδοξίαν, Φέρε καταδίκην. Ἀυτῇ ἐπίδειξις νέου 36
 ἐκ σχολῆς ἐληλυθότος. Τάλλα δ' ἄλλοις ἄφες·
 μηδὲ Φωνὴν τις ἀκούσῃ σου περὶ αὐτῶν ποτε·
 μηδ', ἂν ἐπαινήσῃ τις ἐπ' αὐτοῖς, ἀνέχου· δόξον
 δὲ μηδεὶς εἶναι, καὶ εἰδέναι μηδέκ. Μόνον τοῦτο 37
 εἰδὼς Φαίνου, πῶς μὴτ' ἀποτύχῃς ποτέ, μήτε
 περιπέσῃς. Ἄλλοι μελετάτωσαν δίκας, ἄλλοι 38
 προβλήματα, ἄλλοι συλλογισμούς· σὺ ἀποθνή-
 σκεν, σὺ δεδέσθαι, σὺ στρεβλοῦσθαι, σὺ ἐξορι-
 ζεσθαι. πάντα ταῦτα θαρβούντως πεποιθότως 39
 τῷ κεκληκότι σε ἐπ' αὐτά, τῷ ἄξιον τῆς χώ-
 ρας ταύτης κεκρικότι, ἐν ᾗ καταταχθεὶς, ἐπι-
 δείξῃς τίνας δυνάται λογικὸν ἡγεμονικὸν, πρὸς
 τὰς ἀπροαιρέτους δυνάμεις ἀντιταξάμενον. Καὶ 40
 οὕτω τὸ παράδοξον ἐκεῖνο οὐκέτι οὐτ' ἀδύνατον
 φανεῖται, οὔτε παράδοξον, ὅτι ἅμα μὲν εὐλα-
 βεῖσθαι

mortem; & cognosces.
 Profer labores, carce-
 rem, ignominiam, con-
 demnationem. Hæc est
 ostentatio adolescentis e
 schola progressi. Reliqua
 cæteris relinquit; neque
 quisquam de illis vocem
 ullam ex te audiat; neque
 tu laudari te ob ea finito;
 sed putato, te esse nemi-
 nem, & scire nihil. Illud
 duntaxat te scire ostende,
 quo pacto neque voto fru-
 streris unquam, neque in id
 quod nolles incidas. Alii
 causas meditentur foren-

ses, alii problemata, alii
 fyllogismos: tu meditare
 mortem, tu vincula, tu
 tormenta, tu exilia: atque
 hæc omnia fidenter, atque
 ita ut qui ei obtemperes,
 qui te ad illa vocarit, qui
 te eo loco dignum judica-
 rit, in quo constitutus de-
 monstrares quid possit prin-
 cipalis pars animæ ratione
 prædita, cum se rebus iis,
 quæ juris alieni sunt, op-
 posuerit. Atque sic para-
 doxum illud, non amplius
 aut impossibile aut præ-
 ter opinionem videbitur,
 fitui

ἀναγκάσεις ὀρέγεσθαι ὧν οὐ δοκεῖ σοί; τίς ἐκκλί-
 νεν ἂ μὴ φαίνεται σοί; Ἀλλὰ τί; Πράξεις μὲν 5
 σοι τινὰ, ἃ δοκεῖ φοβερὰ εἶναι· ἵνα δὲ καὶ ἐκ-
 κλίνων αὐτὰ πάθῃς, πῶς δύναται ποιῆσαι; Ὅταν 6
 οὖν ἐπὶ σοὶ ἢ τὸ ὀρέγεσθαι καὶ ἐκκλίνεν, τίνος
 εἶτι ἐπιστρέφῃ; Τοῦτό σοι προοίμιον, τούτο διήγη- 7
 σις, τοῦτο πίστις, τοῦτο νίκη, τοῦτο ἐπίλογος,
 τοῦτο εὐδοκίμησις.

Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης πρὸς τὸν ὑπομιμνή- 8
 σκοντα, ἵνα παρασκευάζεται πρὸς τὴν δίκην, εἶπῃ·
 Οὐ δοκῶ οὖν σοὶ ἅπαντι τῷ βίῳ πρὸς τοῦτο πα-
 ρασκευάζεσθαι; Ποίαν παρασκευὴν; Τετήρηκα, 9
 φησὶν, τὸ ἐπ' ἐμοί. Πῶς οὖν; Οὐδὲν οὐδέποτε
 ἄδικον οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ ἔπραξα. Εἰ δὲ 10
 θέλεις καὶ τὰ ἐκτὸς τηρῆσαι, τὸ σωματίον, καὶ
 τὸ οὐσίδιον, καὶ τὰ ἀξιωματίον· λέγω σοί, ἤδη
 αὐτό·

voles, quis te coget ea ad-
 petere, quæ tibi non adpe-
 tenda videntur? Quis aver-
 sari, quæ tibi non viden-
 tur averfanda? Quid vero?
 Statuet ille quidem in te
 nonnulla, quæ terribilia
 videntur: sed, ut tu cum
 declinatione etiam & aver-
 satione patiaris illa, id
 qui facere possit? Cum igitur
 penes te sit adpetere &
 declinare, quid adhuc cu-
 ras? Hoc tibi exordium
 esto, hæc narratio, hæc con-
 firmatio, hæc victoria, hæc
 peroratio, hæc gloriatio.

Επίκει Dissert. T. I.

Quapropter Socrates ad
 eum qui submonuerat, ut
 se ad causam dicendam
 pararet: Quid ergo, in-
 quit, non tibi videor per
 omnem ætatem ad istud
 me parasse? Quæ præpara-
 tione? Conservavi, inquit,
 id quod penes me fuit.
 Quo modo ergo? Nihil
 umquam injustum, neque
 privatim, neque publice fe-
 ci. Quod si vero externa
 etiam tueri volueris, cor-
 pusculum, reulam, & di-
 gnitatulam; dico tibi, jam
 nunc e vestigio præpara te.

M

&c

- αὐτόθεν παρασκευάζου τὴν δυνατὴν παρὰσκευὴν
 πᾶσαν· καὶ λοιπὸν σκέπτου καὶ τὴν φύσιν τοῦ
 11 δικαστοῦ, καὶ τὸν ἀντίδικον. εἰ γονάτων ἄψασθαι
 δεῖ, γονάτων ἄψαι· εἰ κλαύσαι, κλαύσον· εἰ οἰμῶ-
 12 ξαι, οἰμῶξον. Ὅταν γὰρ ὑποθῆς τὰ σὰ τοῖς
 ἔκτος, δούλευε τὸ λοιπὸν, καὶ μὴ ἀντισπῶ, καὶ
 13 ποτὲ μὲν θέλε δουλεύειν, ποτὲ δὲ μὴ θέλε· ἀλλ'
 ἀπλῶς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας, ἢ ταῦτα ἢ
 ἐκείνα, ἢ ἐλεύθερος ἢ δούλος, ἢ πεπαιδευμένος ἢ
 ἀπαιδευτος, ἢ γενναῖος ἀλεκτρυῶν ἢ ἀγεννῆς, ἢ
 ὑπόμενε τυπτόμενος μέχρις ἂν ἀποθάνῃς, ἢ ἀπα-
 γόρευσον εὐθύς· μή σοι γένοιτο πληγὰς πολλὰς
 14 λαβεῖν, καὶ ὕστερον ἀπαγορευσαί. Εἰ δ' αἰσχροῖ
 ταῦτα, αὐτόθεν ἤδη διέλε· ποῦ φύσις κακῶν καὶ
 ἀγαθῶν; οὐ καὶ ἀλήθεια. ὅπου ἀλήθεια, καὶ οὗ
 φύσις, ἐκεῖ τὸ εὐλαβέει· ὅπου ἢ ἀλήθεια, ἐκεῖ τὸ
 θαρσάλεον, ὅπου ἢ φύσις.

Ἐπεὶ

& subsidia compara qua-
 cumque potueris; tum de-
 inde considera etiam, quod-
 nam sit & iudicis tui inge-
 nium & adversarii. Si am-
 plectenda sunt genua; ge-
 nua amplectere: si ploran-
 dum; plora: si gemendum;
 geme. Cum enim tua se-
 mel rebus externis subjece-
 ris; quod reliquum est,
 servito, nec in diversa tra-
 hitor, ut aliquando servire
 velis, aliquando nolis; sed
 simpliciter totoque pectore
 aut hæc, aut illa sequitor;
 aut liber, aut servus; aut

disciplina imbutus, aut ru-
 dis; aut strenuus gallus,
 aut ignavus esto; aut susti-
 ne verbera usque ad mor-
 tem, aut statim cede; ne
 tibi accidat, ut, multis jam
 acceptis plagis, tum de-
 mum ultro pugnam omit-
 tas. Quod si vero hæc
 turpia sunt; jam nunc con-
 tinuo rem explica: ubi sita
 est natura malorum & bo-
 norum? Ubi & veritas.
 Ubi veritas & natura, ibi
 est & cautio. Ubi veritas
 & natura, ibi est etiam
 fiducia.

Nam

Ἐπεὶ τί δοκεῖς; ὅτι τὰ ἐκτὸς τηρῆσαι θέλων 15
 Σωκράτης, παρελθὼν ἂν ἔλεγεν, Ἐμὲ δ' Ἄνυτος
 καὶ Μέλιτος ἀποκτεῖναι μὲν δύνανται, βλάψαι δὲ
 οὐ; Οὕτω μωρὸς ἦν, ἵνα μὴ ἴδῃ ὅτι αὐτῇ ἡ ὁδὸς 16
 ἐνταῦθα οὐ φέρει, ἀλλ' ἄλλη; τί οὖν ἐστίν, ὅτι
 οὐκ ἔχει λόγον, καὶ προσερεθίζεις; Ὡς ὁ ἐμὸς 17
 Ἡράκλειτος, περὶ ἀγριδίου πραγμάτιον ἔχων ἐν
 ῥόδῳ, καὶ ἀποδείξας τοῖς δικασταῖς ὅτι δικαίως
 λέγεις, ἐλθὼν ἐπὶ τὸν ἐπίλογον, ἔφη ὅτι, Ἄλλ'
 οὔτε δεήσομαι ὑμῶν, οὔτ' ἐπιτρέφομαι τί μέλ-
 λετε κρίνειν ὑμεῖς τε μᾶλλον οἱ κρινόμενοι ἐστέ,
 ἢ ἐγώ. Καὶ οὕτω κατέστρεψε τὸ πραγμάτιον. Τίς 18
 χρεία; Μόνον μὴ δεῦο μὴ προστίθεις δ', ὅτι καὶ
 οὐ δεόμεαι. εἰ μὴ τι καιρὸς ἐστίν ἐπίτηδες ἐρεθί-
 σαι τοὺς δικαστάς, ὡς Σωκράτης. Καὶ σὺ, εἰ τοι- 19
 οὔτω ἐπίλογον παρασκευάζῃ, τί ἀναμένεις; τί

M 2

ὑπα-

Nam quid putas? si ex-
 terna tueri Socrates voluis-
 set, prodeuntem dicturum
 fuisse: „Me quidem Any-
 tus & Melitus occidere
 „possunt, laedere autem
 „non possunt?“ Adeone
 stupidus fuisset, ut nesci-
 ret, hanc viam non eo
 ferre, sed alio? Cur ergo,
 si externa tueri voluit, ra-
 tionem nullam adversario-
 rum suorum habet, & in-
 super eos irritat? Sic meus
 Heraclitus, cum de agello
 negotiorum Rhodi haberet,
 & iudicibus demonstrasset

causae suae iustitiam, pro-
 gressus ad perorationem:
 „neque orabo vos, inquit,
 „neque curo quid sitis pro-
 „nunciaturi: deque vobis
 „potius, quam de me, sit ju-
 „dicium.“ Atque ita nego-
 tiolum evertit. Quid opus
 isto fuit? Tantummodo ne
 ota; noli autem adiecere,
 te non esse oraturam: nisi
 forte ferat tempus, ut de
 industria sint irritandi iudi-
 ces; id quod Socrati usque
 venit. Tu igitur, quod si
 talem perorationem paras,
 quid expectas? Cur iudi-
 cio

- 20 ὑπακούεις; Εἰ γὰρ σταυρωθῆναι θέλεις, ἔκδεξαι, καὶ ἦξει ὁ σταυρός· εἰ δ' ὑπακούῃσαι λόγος αἰρεῖ καὶ πείσαι τό γε παρ' αὐτόν, τὰ ἐξῆς τούτω ποιητέον, τηροῦντι μέντοι τὰ ἴδια.
- 21 Ταύτη καὶ γελοῖον ἐστὶ τὸ λέγειν, Ὑπόθου μοι. Τί σοι ὑποθῶμαι; Ἀλλὰ, ποιήσον μου τὴν διάνοιαν,
- 22 ὃ τι ἂν ἀποβαίνῃ, πρὸς τούτο ἀεμόσασθαι. Ἐπεὶ ἐκεῖνό γε ὅμοιον ἐστίν, οἷον εἰ ἀγράμματος λέγοι, Εἰπέ μοι τί γράψω, ὅταν μοι προβληθῇ τι
- 23 ὄνομα. Ἄν γὰρ εἶπω, ὅτι Δίων· εἶτα παρελθὼν ἐκεῖνος αὐτῷ, προβάλλῃ μὴ τὸ Διονός ὄνομα,
- 24 ἀλλὰ τὸ Θεωνός· τί γένηται; τί γράψῃ; Ἄλλ' εἰ μὲν μεμελέτηκας γράφειν, ἔχεις καὶ παρασκευάσασθαι πρὸς πάντα τὰ ὑπαγορευόμενα. εἰ δὲ μὴ, τί σοι ἐγὼ νῦν ὑποθῶμαι; ἂν γὰρ ἄλλο τι ὑπαγορεύῃ τὰ πράγματα, τί ἐρεῖς, ἢ τί
- 25 πράξεις; Τούτου οὖν τοῦ καθολικοῦ μέμνησο, καὶ ὑπο-

cio te fittis? Nam si in crucem tolli cupis, exspecta; aderit crux: sin ratio suaserit, ut pareas judici, & causam tuam, quoad in te est, ei probes, cætera his consentanea facienda sunt; modo conserves quæ tua sunt.

Εἰ quoque ratione ridiculam est, dicere: mone me. Quid te moneam? Immo, effice ut meus animus, quidquid evenerit, ad id se adcommoedet. Nam illud quidem perinde est, ac si illiteratus dicat: Dic

mibi quid scribam, ubi nomen aliquod propositum mihi fuerit. Nam si ego Dionis nomen dixero, deinde vero alter accedat, eique non Dionis: sed Theonis nomen proponat; quid fiet? quid scribet? Verum si scribendo exercitatus fueris, possis te parare ad ea omnia scribenda quæ dictantur. Sin minus; quid ego nunc te moneam? Nam si quid aliud res ipsæ postularint, quid dicēs, aut facies? Hoc igitur universale memento, atque

ὑποθήκης οὐκ ἀπορήσεις. Ἐὰν δὲ πρὸς τὰ ἔξω
 χάσκῃς, ἀνάγκη σε ἄνω καὶ κάτω κυλίεσθαι,
 πρὸς τὸ βούλημα τοῦ κυρίου. Τίς δ' ἔστι κύριος; 26
 Ὁ τῶν ὑπὸ σοῦ τινος σπουδαζομένων ἢ ἐκκλινο-
 μένων ἔχων τὴν ἐξουσίαν.

Κ Ε Φ. γ'.

Πρὸς τοὺς συνιστάοντας τινὰς τοῖς φιλοσόφοις.

Καλῶς ὁ Διογένης, πρὸς τὸν ἀξιούκτα γραμ-
 ματα παρ' αὐτοῦ λαβεῖν συστατικά, Ὅτι μὲν
 ἀνδραγαθὸς φησὶν, εἰ, καὶ ἰδὼν γινώσκω· εἰ δ' ἀγα-
 θὸς ἢ κακὸς, εἰ μὲν ἔμπειρός ἐστι διαγινῶμαι τοὺς
 ἀγαθοὺς καὶ κακοὺς, γινώσκεται· εἰ δ' ἀπειροσ, οὐδ'
 ἀν' μυριάκις γράψω αὐτῶ. Ὅμοιον γάρ, ὥσπερ 2
 εἰ δραχμὴ συσταθῆναι τινὶ ἡξίου, ἴσα δοκιμασθῆ.

M 3

εἰ

atque ita non egebis admo-
 nitione. Quod si vero re-
 bus externis inhiaveris,
 necesse te erit sursum ac
 deorsum volutari, domini

arbitratu. Quis autem est
 dominus? Is in cujus po-
 testate sunt ea, quæ a te
 vel expetuntur, vel fu-
 giuntur.

C A P. III.

Ad eos qui philosophis aliquos commendant.

Recte Diogenes ad eum,
 qui commendatitias ab eo
 literas petebat: Te qui-
 dem, inquit, esse homi-
 nem, cum primum viderit,
 agnoscet: utrum vero bo-
 nus, an malus sis, siqui-

dem peritus est bonos &
 malos discernendi, cogno-
 scet; si imperitus, non
 cognoscet, etiam si sexcen-
 ties scripsero. Nam perin-
 de est, ac si drachma com-
 mendari se alicui vellet, ut
 explo-

αἰ ἀργυρογνωμονικὴς ἔστι, γινώσεται· σὺ γὰρ σαυ-
 3 τὴν συστήσεις. Ἔδει οὖν τοιοῦτόν τι ἔχεν ἡμᾶς
 καὶ ἐν τῷ βίῳ, οἷον ἐπ' ἀργυρίου, ἵν' εἰπῆν δύ-
 κωμαὶ καθεάπερ ὁ ἀργυρογνώμων λέγει, Φέρε ἢ
 4 θέλεις δραχμὴν, καὶ διαγνώσομαι. Ἄλλ' ἐπὶ
 συλλογισμῶν, Φέρε ὃν θέλεις, καὶ διακρινῶ σοι
 τὸν ἀναλυτικὸν τε καὶ μὴ. Διατί; Οἶδα γὰρ ἀνα-
 λύειν συλλογισμούς. ἔχω τὴν δύναμιν, ἣν ἔχεν
 δεῖ τὸν ἐπιγνωστικὸν τῶν περὶ συλλογισμούς κα-
 5 τορθεύοντων. Ἐπὶ δὲ τοῦ βίου τί ποιοῶ; Νῦν μὲν
 λέγω ἀγαθόν, νῦν δὲ κακόν. Τί τὸ αἴτιον; τὸ
 ἐναντίον ἢ ἐπὶ τῶν συλλογισμῶν, ἀμαθία καὶ
 ἀπειρία.

ΚΕΦ.

exploraretur. Si sit argen-
 tarius, cognoscet; nam
 tu te ipsam commendabis.
 Oportebat igitur nos habe-
 re in vita quoque tale ali-
 quid, quale in moneta, ut
 dicere possem; quemad-
 modum argentarius dicit,
 Adfer quamvis drachmam,
 eam ego discernam. At
 vero in re syllogistica, ad-
 fer quem volueris, & diju-
 dicabo tibi, quis syllogif-

mos resolvere possit, quis
 non. Quamobrem? Quia
 novi syllogismus resol-
 vere: habeo facultatem,
 quam eum oportet habere,
 qui in re syllogistica bene
 institutos cognoscere pos-
 sit. In vita vero quid ago?
 Nunc dico bonum, nunc
 malum. Quid causae est?
 Contrarium quam quod in
 re syllogistica evenit, insci-
 tia nempe atque imperitia.

CAP.

Κ Ε Θ. δ'.

Πρὸς τὸν ἐπὶ μοιχείᾳ ποτὲ κατεληγμένον.

Λέγοντος αὐτῷ, ἔτι ὁ ἄνθρωπος πρὸς πίστιν
 γέγονε, καὶ τοῦτο ὁ ἀνατρέπων ἀνατρέπει τὸ
 ἴδιον τῷ ἀνθρώπῳ· ἐπεισῆλθέ τις τῶν δοκούν-
 των φιλολόγων, ὃς κατείληπτό ποτε μοιχὸς ἐν
 τῇ πόλει. Ὁ δ', Ἄλλ' ἄν, φησὶν, ἀφέντος 2
 τῆτο τὸ πιστὸν, πρὸς ὃ πεφύκαμεν, ἐπιβου-
 λεύωμεν τῇ γυναικὶ τῷ γείτονος, τί ποιῶμεν;
 Τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀπόλλυμεν καὶ ἀναιρῶμεν;
 τίνα; τὸν πιστὸν, τὸν αἰδήμονα, τὸν ἴσιον.
 Ταῦτα μόναι; γαυνίασιν δ' οὐκ ἀναιρῶμεν; Φι- 3
 λαν δ' οὐ; πόλιν δ' οὐ; εἰς τίκα δὲ χώραν
 αὐτῆς καταστάσσομεν; Ὡς τίνι σοι χρεῖμαι, ἄν-
 θρωπε;

M 4

φρασε;

C A P. IV.

Ad eum qui aliquando in adulterio deprehensus fuerat.

Dicente eo, hominem ad fidem servandam esse natum; quam sententiam qui everteret, eum evertere proprium hominis munus: quidam ingressus est ex eorum numero, qui literati habentur, aliquando in adulterio deprehensus in urbe. Tum ille: At, inquit, si omissa ea fide, ad quam nati sumus, uxori vi-

cini infidiamur, quid agimus? Quid aliud, nisi perdimus & evertimus? Quem? Fidelem, verendum, sanctum. Hæcine sola? Vicinitatem porro non evertimus? non amicitiam? non rempublicam? quo denique loco nosmet ipsos collocamus? Quo loco te habeam, o homo? An vicini? an amici? Quo tan-

θρωπε; Ὡς γείτονι; ὡς φίλῳ; Πείῳ τίνι; Ὡς
 4 πολίτῃ; Τί σοι πιστεύσω; Εἶτα σκευάζειον μὲν
 εἰς ἧς οὕτω σάπρον, ὥστε σοι πρὸς μηδὲν δύνασθαι
 χρῆσθαι, ἔξω ἂν ἐπὶ τὰς κοπρίας ἐρβίπτου, καὶ
 5 οὐδ' ἐκείθεν ἂν τις σε ἀνηρεῖτο. Εἰ δ' ἄνθρωπος
 ἂν, οὐδεμίαν χώραν δύνασαι ἀποπληρῶσαι ἀνθρο-
 πικὴν, τί σε ποιήσωμεν; Ἔστω γάρ, φίλου οὐ δύ-
 κασαι τόπον ἔχειν, δούλου δύνασαι; Καὶ τίς σοι
 πιστεύσει; Οὐ θέλεις οὖν ῥιφῆναί που καὶ αὐτὸς
 ἐπὶ κοπρίαν, ὡς σκεῦος ἀχρηστον, ὡς κόπριον;
 6 Εἶτα ἐρεῖς, Οὐδεὶς μου ἐπιστρέφεται, ἀνθρώπου
 φιλολόγου; Κακὸς γάρ ἐστί, καὶ ἀχρηστος. οἷον εἰ
 οἱ σφῆκες ἠγανακτοῦν, ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν ἐπι-
 στρέφεται, ἀλλὰ φεύγουσι πάντες, καὶν τις δύ-
 7 νηται, πλήξας κατέβαλε. Σὺ κέντρον ἔχεις τοι-
 οῦτον, ὥστε ὃν ἂν πλήξῃς, εἰς πράγματα καὶ
 ὀδύνας ἐμβαλλῆεν. Τί σε θέλεις ποιήσωμεν;
 Οὐκ ἔχεις που τεθῆε.

Τί

tandem? An civis? Quid
 tibi credam? Quod si va-
 sculum effes ita putre, ut
 tui nullus usus esset, foras
 in sterquilinum projicere-
 ris, ac ne inde quidem te
 quisquam tolleret. At ho-
 mo cum sis, si nullum
 humanum locum sustinere
 queas, quid tibi faciemus?
 Esto te amici locum tenere
 non posse, servi potes?
 Quis tibi fidem habebit?
 Non igitur & ipse aliquo in
 sterquilinum vis abjici, ut
 vas inutile & sterquiliniō

dignum? Iam tu dices:
 Nemo me curat, hominem
 literatum? Nempe quia
 malus es. & inutilis. Per-
 inde facis, ac si vesper in-
 dignarentur, se curari a
 nemine, sed vitari ab om-
 nibus, &, si quis possit,
 percussas projici. Tu enim
 habes stimulum, quo si
 quem percusseris, eum in
 molestiam & dolores con-
 jicias. Quid vis tibi facia-
 mus? Non habes quo col-
 loceris.

Quid

Τί οὖν; οὐκ εἰσὶν αἱ γυναῖκες κοιναὶ φύσει; 8
 Καὶ γὰρ λέγω. καὶ γὰρ τὸ χοιρίδιον κοινὸν τῶν πε-
 κλημένων· ἀλλ' ὅταν μέρη γένηται, ἂν σοι
 Φανῆ, ἀνάρπασον ἔλθῶν τὸ τοῦ παρακειμένου
 μέρος, ἢ λάθρᾳ κλέψῃ, ἢ παρακαθεῖς τὴν
 χεῖρα λήψῃ, καὶ μὴ δύνῃ τοῦ κρέως ἀπο-
 σπᾶσαι, λήπαινε τοὺς δακτύλους, καὶ περιλειχε-
 καλὸς συμπότης, καὶ σύνδειπνος Σωκρατικός.
 Ἄγε, τὸ δὲ θέατρον οὐκ ἔστι κοινὸν τῶν πολι- 9
 τῶν; Ὅταν οὖν καθίσωσιν, ἔλθῶν, ἂν σοι
 Φανῆ, ἐκβαλέ τινα αὐτῶν. Οὕτω καὶ αἱ γυ- 10
 ναῖκες φύσει κοιναί. Ὅταν δ' ὁ νομοθέτης, ὡς
 ἰστιάται, διέλη αὐταῖς, οὐ θέλει καὶ αὐτὸς
 ἴδιον μέρος ζητεῖν, ἀλλὰ τὸ ἀλλότριον ὑφαρ-
 πάξει καὶ λεχνεύει; Ἀλλὰ καὶ φιλόλογος 11
 εἰμι, καὶ Ἀρχεδήμον νοῶ. Ἀρχεδήμον τοίνυν νοῶν,

M 5

μοιχὸς

Quid ergo? nonne sunt
 communes naturá mulie-
 res? Adsentior. Nam &
 porcellus communis est
 eorum qui sunt invitati:
 sed cum in partes dissectus
 & distributus fuerit; tu, si
 tibi videbitur, i & partem
 rape ejus qui tibi adfidet,
 aut furare clanculum, aut
 immiffa manu carpe, &
 quod si de carne nihil pot-
 eris avellere, pinguedine
 imbue digitos & delinge.
 O egregium compotorem,
 & convivam Socraticum!

Age vero, nonne & thea-
 trum commune est civium?
 cum igitur confederint, tu
 adesto, ubi visum fuerit,
 & eorum aliquem ejicito.
 Sic etiam mulieres naturá
 sunt communes. Ubi au-
 tem legislator, tamquam
 convivator, eas dividerit,
 tu non vis tuam tibi par-
 tem quærere, sed potius
 alienam rapies, & ligu-
 ries? At homo litera-
 tus sum, & Archede-
 mum intelligo! Ergo tu
 Archedemum intelligens,
 adul-

μοιχὸς ἴσθι, καὶ ἀπίστος, καὶ ἀντὶ ἀνθρώπου λύκος, ἢ πύθηκος. Τί γὰρ διαφέρει;

Κ Ε Φ. ε'.

Πῶς συνπάρχει μεγαλοφροσύνη καὶ ἐπιμέλεια.

Αἱ ὕλαι ἀδιάφοροι· ἢ δὲ χρῆσις αὐτῶν οὐκ ἀδιάφορος. Πῶς οὖν τηρήσει τις ἅμα μὲν τὸ εὐσταθὲς καὶ αἰσάραρχον, ἅμα δὲ τὸ ἐπιμελὲς, καὶ μὴ εἰκαῖον, μὴδ' ἐπισσευμένον; Ἄν μιμῆται τοὺς κυβεύοντας. Αἱ ψῆφοι ἀδιάφοροι, οἱ κύβοι ἀδιάφοροι. Πόθεν οἶδα τί μέλλει πίπτειν; Τῶ πεσόντι δ' ἐπιμελῶς καὶ τεχνικῶς χρῆσθαι, τοῦτο ἤδη ἐμὸν ἔργον ἐστίν. Οὕτω τοίνυν τὸ προηγούμενον καὶ ἐπὶ τοῦ βίου ἔργον ἐκείνο· διελθετὰ πράγματα, καὶ διάστησον, καὶ εἰπέ· Τὰ ἔγω

adulter esto, & perfidus, aut simius! Quid enim & loco hominis lupus interest?

C A P. V.

Quo pacto cum Magnitudine animi Diligentia conjungatur.

Materiae sunt indifferentes; sed earum usus non est indifferens. Quo pacto igitur homo simul constantiam & animi tranquillitatem, simulque diligentiam tuebitur, ut neque temere neque negligenter res suas agat? Si eos imitetur qui ludunt tesseris. Calculi

sunt indifferentes, tesserae sunt indifferentes. Unde sciam, quid sit casurum? Eo autem quod occiderit, diligenter & artificiose uti, hoc vero meum munus est. Sic etiam in vita precipuum illud munus est, ut res distinguas ac discernas, dicens: ··Externae res in mea

ἔγω οὐκ ἐπ' ἐμοί, προαιρέσεις ἐπ' ἐμοί. Πού ζη- 5
τήσω τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸ κακόν; Ἔσω ἐν τοῖς
ἐμοῖς. Ἐν δὲ τοῖς ἀλλοτρίοις μηδέποτε μήτ'
ἀγαθόν ὀνομάσης, μήτε κακόν, μήτ' ὠφέ-
λειαν, μήτε βλάβην, μήτ' ἄλλο τι τῶν τοι-
ούτων.

Τί οὖν; ἀμελῶς τούτοις χρηστέον; Οὐδαμῶς. 6
τοῦτο γὰρ πάλιν τῇ προαιρέσει κακόν ἐστι, καὶ
ταύτη παρὰ τὴν φύσιν. ἀλλ' ἅμα μὲν ἐπιμε- 7
λῶς, ὅτι ἡ χρῆσις οὐκ ἀδιάφορον· ἅμα δ' εὐστα-
θῶς καὶ ἀεταρέως, ὅτι ἡ ὕλη οὐ διαφέρει οὐσα.
Ὅπου γὰρ τὸ διάφορον, ἐκεῖ οὔτε καλύσαι μέ τις 8
δύναται, οὔτ' ἀναγκάσαι. ὅπου κωλυτός καὶ
ἀναγκαστός εἰμι, ἐκείνων ἢ μὲν τρυξίς οὐκ ἐπ'
ἐμοί, οὔδ' ἀγαθόν ἢ κακόν· ἢ χρῆσις δ' ἢ κακόν,
ἢ ἀγαθόν, ἀλλ' ἐπ' ἐμοί. Δύσκολον δὲ μίξαι 9
καὶ

mea parte non sunt; vo-
luntas in mea parte est.
Ubi quaeram bonum & ma-
lum? Intrinsecus, in meis.
In alienis autem numquam
nec bonum nominabis, nec
malum, nec utilitatem,
nec damnum, neve quid-
quam aliud ex hoc ge-
nere.

Quid ergo? negligenter
istis utendum est? Nequa-
quam: nam hoc rursus vo-
luntati malum est, adeoque
contra naturam: sed par-

tim diligenter, quia usus
eorum non est indifferens;
partim constanter & animo
non perturbato, quoniam
materia indifferens. Nam
ubi interest aliquid, ibi ne-
que prohibere me quisquam
potest, neque cogere: ubi
vero de prohiberi & cogi
possum, earum rerum ade-
ptio non penes me est, &
neque bonum, neque ma-
lum; usus autem earum
aut bonum aut malum est,
sed in mea potestate situs.
Est autem difficile, miscere
haec

καὶ συναγαγεῖν ταῦτα, ἐπιμέλειαν τοῦ προσπι-
 πονθότος ταῖς ὕλαις, καὶ εὐστάθειαν τοῦ ἀνεπι-
 στρεπτοῦντος· πλὴν οὐκ ἀδύνατον. εἰ δὲ μὴ,
 10 ἀδύνατον τὸ εὐδαιμονῆσαι. Ἄλλ' οἷόν τι ἐπὶ τοῦ
 πλῆ ποιούμεν. Τί μοι δύναται; Τὸ ἐκλέξα-
 σθαι τὸν κυβερνήτην, τοὺς ναύτας, τὴν ἡμέραν,
 11 τὸν καιρὸν. Ἔτα χειμῶν ἐμπέπτωκε. Τί οὖν ἐτι
 μοι μέλει; τὰ γὰρ ἐμαὶ ἐκτεπλήρωται. ἄλλον
 ἐστὶν ἡ ὑπόθεσις, τῆ κυβερνήτου. Ἄλλα καὶ ἡ
 12 ναῦς καταδύεται. Τί οὖν ἔχω ποιῆσαι; Ὁ δύ-
 ναμαι, τοῦτο μόνον ποιῶ· μὴ φοβούμενος ἀπο-
 πνίγωμαι, οὐδὲ περραγῶς, οὐδ' ἐγκαλῶν τῷ Θεῷ,
 13 ἀλλ' εἰδὼς, ὅτι τὸ γεγόμενον καὶ φθαρῆναι δεῖ. οὐ
 γὰρ εἰμι αἰὼν, ἀλλ' ἄνθρωπος, μέρες τῶν πάν-
 των, ὡς ὄρα ἡμέρας· ἐνοστήναί με δεῖ, ὡς τὴν
 14 ὄραν, καὶ παρελθεῖν, ὡς ὄραν. Τί οὖν μοι διαφέρει,
 πῶς

hæc duo inter sese, & in
 unum conferre, diligen-
 tiam ejus qui rebus adfici-
 tur, & constantiam illius
 qui nihil easdem curat;
 nec tamen impossibile:
 alioquin impossibile esset
 felicitatis compotem fieri.
 Sed similiter faciendum
 atque in navigatione faci-
 mus. Quid ego præstare
 possum? Eligere governa-
 torem, nautas, diem, op-
 portunitatem. Post in-
 gruit tempestas. Quid igitur
 mihi porro curæ est?
 nam meo sum functus ma-

nere? Alterius est hoc
 argumentum, gubernato-
 ris. At & navis mergitur.
 Quid igitur est quod fa-
 ciam? Quod possum, id
 solum ago: ut non perter-
 ritus suffocer, neque cla-
 mitans, neque Deum accu-
 sans; sed ut qui norim,
 quod natum fit, ei etiam
 esse pereundum: neque
 enim sum natura sæterna,
 sed homo; pars universi, ut
 hora diei: adeste me oportet,
 ut horam; & præ-
 terire, ut horam. Quid
 igitur meâ interest, quo-
 modo

πῶς παρέρλω; πότερον πνιγείς ἢ πυρέξας; δια-
γὰρ τοιούτου τινὸς δεῖ παρελθεῖν με.

Τοῦτο ὄψει ποιούντας καὶ τοὺς σφαιρίζοντας 15
ἐμπείρους. οὐδεὶς αὐτῶν διαφέρεται περὶ τοῦ ἀρ-
παστῶ, ὡς περὶ ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ· περὶ δὲ τοῦ
βάλλειν καὶ δέχεσθαι. λοιπὸν ἐν τούτῳ ἢ εὐ- 16
ρυθμία, ἐν τούτῳ ἢ τέχνη, τὸ τάχος, ἢ εὐγνω-
μοσύνη· ἴν' ἐγὼ μὴδ' ἂν τὸν κόλπον ἐκτείνω, δύ-
νωμαι λαβεῖν αὐτό· ὁ δὲ, ἂν βάλω, λαμβά-
νει. Ἐν δὲ μετὰ ταραχῆς καὶ φόβου δεχώμε- 17
θα ἢ βάλλωμεν αὐτὸ, ποία ἔτι παιδιὰ; πᾶ
δὲ τις εὐσταθής; ποῦ δὲ τις τὸ ἐξῆς ὄψεται
ἐν αὐτῇ; Ἄλλ' ὁ μὲν ἐρεῖ βάλε, μὴ βάλῃς· ὁ
δὲ, μίαν ἔβαλες. Τοῦτο δὲ μάχη ἐστὶ, καὶ οὐ
παιδιὰ.

Τογαροῦν Σωκράτης ἤδει σφαιρίζεν. Πᾶς; 18
ΠΑΪΞΕΝ ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Λέγε μοι, Φησὶν,
Ἄνυτε,

modo præteream? utrum
suffocatione, an febris? nam
tali quoriam modo est mi-
hi prætereundum.

Idem facere & eos vide-
bis, qui pila scite ludunt.
Nemo eorum de harpastro
contendit, tamquam de bo-
no aut malo; sed de eo
jaciendo, & rursus exci-
piendo. Igitur in hoc om-
nis solertia ponitur, in
hoc ars, celeritas, dexte-
ritas; ut ego, nec si finem
expandero, id excipere pos-

sim; alius vero, si jecero,
excipiat. Quod si vero
cum perturbatione & metu
vel exceperimus vel emise-
rimus, quis jam ludus?
quis constantiæ locus erit?
ubi conspicietur ludi ordo?
Sed alius dicet, jace! alius,
ne jace! alius, unam je-
cisti. Rixa hæc est, non
ludus.

Quocirca Socrates pila
sciebat ludere. Quomodo?
Jocari in judicio. Dic mi-
hi, inquit, Anyte, quo-
modo

Ἄνυτε, πῶς με φῆς Θεὸν οὐ νομίζεις; Οἱ Δαί-
 μονές σοι τίνες εἶναι δοκοῦσιν; οὐχὶ ἤτοι Θεῶν
 παῖδες εἰσιν; ἢ ἐξ ἀνθρώπων καὶ Θεῶν μεμιγμέ-
 19 νοι τινές; Ὁμολογήσαντος δὲ· Τίς οὖν σοι δοκεῖ
 δύνασθαι ἡμίονους μὲν ἡγεῖσθαι εἶναι, ἄνους δὲ
 μῆ; Ὡς ἀρπαστίῳ παίζων· Καὶ τί ἐκῆ ἔν με-
 σα ἀρπαστίον; Τὸ ζῆν, τὸ δεδίσθαι, τὸ φυγα-
 δευθῆναι, τὸ πιεῖν φάρμακον, τὸ γυναικὸς ἀφαι-
 20 ρεθῆναι, τὸ τέκνα ἐρφαναὶ καταλιπεῖν. Ταῦτα ἦν
 ἐν μέσῳ οἷς ἔπαιζεν· ἀλλ' οὐδὲν ἤττον ἔπαιζε, καὶ
 ἐσφαίριζεν εὐρύθμως. Οὕτω καὶ ἡμεῖς, τὴν μὲν
 ἐπιμέλειαν σφαιριστικωτάτην, τὴν δὲ ἀδιαφο-
 21 ρίαν ὡς ὑπὲρ ἀρπαστίου. Δεῖ γὰρ πάντως περὶ
 τινὰ τῶν ἐκτὸς ὑλῶν φιλοτεχνεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνη
 ἀποδεχόμενον· ἀλλ', οἷα αὖ ἢ ἐκείνη, τὴν περὶ αὐ-
 τὴν φιλοτεχνίαν ἐπιδεικνύοντα. Οὕτω καὶ ὁ ἰφάν-
 τής, οὐκ ἔρια ποιεῖ, ἀλλ', οἷα αὖ παραλάβῃ, περὶ
 αὐτῆ

modo me ais Deum esse
 non putare? Dæmones
 tibi quinam esse videntur?
 Nonne ii vel Deorum filii
 sunt, vel ex Diis & homi-
 nibus commisti? Quod cum
 ille consensisset; Quis er-
 go, inquit, tibi videtur
 censere posse, mulos esse,
 nec vero esse asinos? Sic
 jocatus est, quasi pila lude-
 ret. Quæ vero ibi fuit
 proposita pila? Vita, vin-
 cula, exillum, potio ve-
 neni, abreptio ab uxore,
 filiorum derelictio patre

orborum. Hæc in medio
 erant, quibus ludebat: ni-
 hilominus tamen ludebat,
 & pilam scite mittebat. Sic
 & nos diligentiam, ut in
 pilæ ludo, summam adhi-
 beamus; at indifferentiam,
 quasi de pila ageretur. Om-
 nino enim in externa ali-
 qua materia elaborandum
 est; at non, quod eam per
 se probes; sed, qualiscum-
 que illa fuerit, solertiam
 in ea tuam ut demonstrares.
 Sic etiam textor lanam
 non facit; sed qualemcum-
 que

αὐτὰ φιλοτεχνεῖ. Ἄλλος σοι δίδωσι τροφαῖς καὶ 22
 κτησιν, καὶ αὐτὰ ταῦτα δύναται ἀφελῆσθαι; καὶ
 τὸ σωματίσιον αὐτό. σὺ λοιπὸν παραλαβὼν τὴν ὕλην,
 ἐργάζου. εἶτα ἂν ἐξέλθῃς μηδὲν παθῶν, οἱ μὲν 23
 ἄλλοι ἀπαντῶντές σοι συγχαρήσονται, ὅτι ἐσώθῃς
 ὁ δ' εἰδὼς βλέπεν τὰ τοιαῦτα, ἂν μὲν ἴδῃ ὅτι
 εὐσχημόνως ἀνεστράφης ἐν τούτῳ, ἐπαινήσει καὶ
 συνηθῆσεται. ἂν δὲ δι' ἀσχημοσύνην τινα διασε-
 σωσμένον, τὰ ἐναντία. Ὅπου γὰρ τὸ χαίρειν εὐ-
 λόγως, ἐκεῖ καὶ τὸ συγχαίρειν.

Πῶς οὖν λέγεται τῶν ἐπὶ τινος κατὰ φύ- 24
 σιν, καὶ παρὰ φύσιν; Ὡσπερ ἂν εἰ ἀπόλυτοι
 ἦμεν. τῷ γὰρ ποδὶ κατὰ φύσιν εἶναι ἐρῶ
 τὸ καθαρῶν εἶναι· ἀλλ', ἂν αὐτὸν ὡς πόδα λά-
 βῃς, καὶ ὡς μὴ ἀπόλυτον, καθήξει αὐτὸν καὶ
 εἰς πηλὸν ἐμβαίνειν, καὶ ἀκάνθας πατήσαι, καὶ
 ἔστιν

que acceperit, eam tractat. Alias tibi largitur victum & possessiones, eademque rursus eripere potest, ipsumque corpusculum una. Tu, quod superest, acceptam materiam tracta. Post, ubi sine clade *e certamine* fueris egressus, alii obviam facti tibi gratulabuntur, quod incolumis evaseris: qui autem talia scienter spectat, is, siquidem te viderit in eo decenter esse versatum, collaudabit & congratulabitur; sin cum aliquo dedecore evasisse in-

tellegerit, contrarium faciet. Nam ubi gaudere rationi consentaneum est, ibidem etiam congratulari.

Quo pacto igitur dicuntur rerum externarum alise secundum naturam esse, alise contra naturam? *Id quidem ita dicitur*, quasi a communi societate soluti essemus. Nam pedi secundum naturam esse dicam, ut mundus sit a sordibus; quod si vero eum ut pedem consideres, & non ut separatum aliquid; conveniet eum aliquando & latum ingredi,

ἔστιν ὅτε ἀποκοπῆναι ὑπὲρ τοῦ ὅλου· εἰ δὲ μὴ,
οὐκέτι ἐστὶ πούς. τοιοῦτόν τι καὶ ἐφ' ἡμῶν ὑπο-
25 λαβεῖν δεῖ. Τί εἶ; Ἄνθρωπος. Εἰ μὲν ὡς ἀπό-
λυτον σκοπεῖς, κατὰ φύσιν ἐστὶ, ζῆσαι μέχρι
γῆρας, πλουτεῖν, υἰγαίνειν. εἰ δ' ὡς ἄνθρωπον
σκοπεῖς, καὶ μέρος ὅλου τινός, δι' ἐκεῖνο τὸ ἔλ-
γυν μὲν σοι νοσησαι καθήκει, γυν δὲ πλεῦσαι, καὶ
κινδυνεῦσαι, γυν δ' ἀπορηθῆναι, πρὸ ἄρας δ'
26 ἔστιν ὅτε ἀποθανεῖν. Τί οὖν ἀγανακτεῖς; οὐκ
οἶδας, ὅτι ὡς ἐκεῖνος οὐκέτι ἐστὶ πούς, οὕτως εὐδὲ
σὺ ἄνθρωπος; Τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος; Μέρους
πόλεως, πρώτης μὲν τῆς ἐκ Θεῶν καὶ ἀνθρώ-
πων· μεταταῦτα δὲ τῆς ὡς ἐγγίστα λεγομένης,
27 ἢ τις ἐστὶ μικρὸν τῆς ὅλης μίμημα. Νῦν οὖν ἐμὲ
κρίνεσθαι; Νῦν οὖν ἄλλον πυρέσσειν; ἄλλον
πλεῖν; ἄλλον ἀποθνήσκειν; ἄλλον κατακεκρίσθαι;
Ἄδυνα-

gredi, & super spinis in-
cedere, & interdum etiam
resecari pro corpore uni-
verso; alioqui pes non am-
plius esset: Tale aliquid
etiam de nobis est existi-
mandum. Quid es? Homo.
Siquidem te ut aliquid
a communi societate solu-
tum consideras, secundum
naturam est, vivere usque
ad senectam, florere opi-
bus, valere: sin ut homi-
nem & partem alicujus
universi, ob universum il-
lud nunc ægrotare tibi
convenit, nunc navigare,
& pericula adire, nunc in-

opiam conflictari, aliquando
etiam ante tempus mori.
Quid ergo ægre fers? an
nescis, quemadmodum ille
non amplius pes est, ita &
te non amplius esse homi-
nem? Quid enim est ho-
mo? Pars civitatis, pri-
mum, ejus quæ ex diis
constat & hominibus: dein-
de illius quæ proxime ita
dicitur, quæ est parvum
quoddam universæ illius
simulacrum. Nunc ergo
me in judicium vocari!
Nunc ergo alium febricitare!
alium navigare! alium
emori! alium condemna-
tum

Ἀδύνατον γὰρ ἐν τοιοῦτῳ σώματι, ἐν τούτῳ τῷ περιέχοντι, τούτοις τοῖς συζῶσι, μὴ συμπίπτειν ἄλλοις ἄλλα τοιαῦτα. Σὸν οὖν ἔργον, ἐλθόντα 29 εἰπεῖν ἃ δεῖ, διαθίσθαι ταῦτα ὡς ἐπιβάλλει. Εἶτα ἐκεῖνος λέγει, Κρινῶ σε ἀδικεῖν. Εὖ σοι γέ- 30 νοιτο. ἐποίησα ἐγὼ τὸ ἐμὸν· εἰ δὲ καὶ σὺ τὸ σὸν ἐποίησας, ὄψαι αὐτός. ἔστι γὰρ τις κἀκείνου κίνδυνος, μὴ σε λανθάνεται.

Κ Ε Φ. ε'.

Π ε ρ ῖ ἀ δ ι α φ ο ρ ῖ α ε.

Τὸ συνημμένον ἀδιάφορον· ἢ κρίσις ἢ περὶ αὐτῆ οὐκ ἀδιάφορος, ἀλλ' ἢ ἐπιστήμη, ἢ δόξα, ἢ ἀπάτη. Οὕτως τὸ ζῆν ἀδιάφορον, ἢ χρῆσις οὐκ ἀδιάφορος. Μὴ ποτ' οὖν, ὅταν εἴπη τις ὑμῖν ἀδιαφο- 2. ρεῖν

tum esse! *Quid mirum?* neque enim fieri potest, ut in tali corpore, tali coelo, talibus victoribus, non aliis alia hujus generis accidant. Tuum igitur munus est, ut dicas ea quae decet, atque ista admini-

stres ut convenit. Post ille dicit: Reum te agam injuriarum. Bene tibi fit: Ego feci quod meum fuit: an vero & tu feceris tuum, ipse videris; est enim aliquod illius quoque periculum, ne te lateat.

CAP. VI.

De indifferentia.

Pronunciatum connexum, res indifferens est: judicium autem de illo, non est res indifferens; sed aut scientia, aut opinio, aut

error. Sic & vita est res indifferens; vitae autem usus non est indifferens. Neque igitur, si quando vobis dixerit ali-

- ρεῖν καὶ ταῦτα, ἀμελεῖς γίνεσθε· μὴδ' ὅταν εἰς ἐπιμέλειάν τις ὑμᾶς παρακαλῆ, ταπεινοί, 3 καὶ τὰς ὕλας τεθραυμακότες. Καλὸν δὲ τὸ εἰδέναι τὴν αὐτοῦ παρασκευὴν καὶ δύναμιν, ἵν' ἐν οἷς μὴ παρεσκευάσαι, ἡσυχίαν ἀγῆς· μὴδ' ἀγανακτῆς, εἴ τινες ἄλλοι πλείον σου ἔχουσιν ἐν 4 ἐκείνοις. καὶ γὰρ σὺ ἐν συλλογισμοῖς πλείον ἀξιώσεις σεαυτὸν ἔχειν· καὶ ἀγανακτῶσιν ἐπὶ τούτῳ, παραμυθήσῃ αὐτούς· Ἐγὼ ἔμαθον, ὑμεῖς δ' οὐ.
- 5 Οὕτω καὶ ὅπου τινὸς χρεία τριβῆς, μὴ ζῆται τὸ ἀπὸ τῆς χρείας περιγινόμενον· ἀλλ' ἐκείνου μὲν παραχώρει τοῖς περιτετριμμένοις, σοὶ δ' ἀρκέτω τὸ εὐσταθεῖν.

- 6 Ἄπελθε, καὶ ἀστράσασαι τὸν δαῖνα. Πῶς; Οὐ ταπεινῶς. Ἄλλ' ἐξεκλείσθην. Διὰ θυρίδος γὰρ οὐκ ἔμαθον εἰσερχεσθαι· ὅταν δὲ κεκλεισμένη εὖρω τὴν θύραν, ἀνάγκη μ' ἢ ἀποχωρῆσαι, ἢ
διὰ

quis, etiam hæc indifferētia esse, negligentēs estote; neque, si quis ad diligentiam vos excitarit, humiles, & materiarum admiratores estote. Iuvabit vero sua quemque subsidia suamque facultatem nosse, ut, quas ad res instructus non sis, in iis otium agas; neque ægre feras, si qui alii plus in illis possint. Nam tu quoque in ratiocinationibus plus tibi vindicabis; &, quod si id alii

ægre tulerint, consolaberis eos, ac, te didicisse, dices, illos non item. Sic etiam, ubi aliqua exercitatio requiritur, ne id quærato quod ex ea adquiritur: sed illud quidem exercitatis concedito, tu vero constantiâ contentus esto.

Abi & saluta illum. Quomodo? Non humiliter. At exclusus sum. Nempe per fenestram ingredi non didici: cum autem clausam januam invenero, necesse est

διὰ τῆς θυρίδος εἰσελθεῖν. Ἄλλὰ καὶ λάλησον 7
 αὐτῷ. Λαλώ. Τίνα τρόπον; Οὐ ταπεινῶς.
 Ἄλλ' οὐκ ἐπέτυχες. Μὴ γὰρ σὸν τοῦτο τὸ ἔρ. 8
 γον ἦν, ἀλλ' ἐκείνου. τί σὺν ἀντιποιῆ τοῦ ἀλ-
 λοτριου; αἰεὶ μέμνησο ὃ τι σὸν, καὶ τί ἀλλό-
 τριον· καὶ οὐ ταραχθήσῃ. Διὰ τοῦτο καλῶς ὁ 9
 Χρυσίππος λέγει, ὅτι, Μέχρις ἂν ἀδηλά μοι ἦ
 τὰ ἐξῆς, αἰεὶ τῶν εὐφυστέρων ἔχομαι πρὸς τὸ
 τυγχάνειν τῶν κατὰ φύσιν· αὐτὸς γὰρ μ' ὁ Θεὸς
 τοιούτων ἐκλεκτικὸν ἐποίησεν. εἰ δὲ γε ἤδειν, ὅτι 10
 νοσεῖν μοι καθεύματα ἴνῃ, καὶ ὄρμων ἂν ἐπ'
 αὐτό. καὶ γὰρ ὁ πούς; εἰ φρένας ἔχεν, ὄρμα
 ἂν ἐπὶ τὸ πηλοῦσθαι.

Ἐπεὶ τοι τίνας ἔνεκα γίνονται στάχυες; Οὐχ 11
 ἵνα καὶ ξηρανθῶσιν; Ἄλλὰ ξηραίνονται μὲν, οὐχ
 ἵνα δὲ καὶ θερισθῶσιν; οὐ γὰρ ἀπόλυτοι γίνονται.

N 2

εἰ

est ut aut discedam, aut
 per fenestram ingrediar.
 At etiam alloquere illum.
 Alloquar. Quo pacto?
 Non humiliter. At voti
 compos non factus es.
 Verum illud tuum munus
 non fuit, sed illius. Quid
 igitur alienum tibi vindic-
 cas? Semper memento
 quid tuum sit, quid alien-
 num; nec perturbaberis.
 Quapropter recte Chrysi-
 pus: „Quoad, inquit, ea
 quae futura sunt, obscura
 mihi fuerint, amplector

„ea quae ad naturae confer-
 vationem sunt aptiora:
 „nam ipse Deus haec eli-
 „gendi facultatem mihi im-
 „pertiit. Quod si vero sci-
 „rem, in fatis mihi esse,
 „ut nunc aegrotarem; etiam
 „sponte eo tenderem. nam
 „& pes, si mentem habe-
 „ret, sponte lutum ingre-
 „deretur.“

Qua de causa nascuntur
 spissae? Nonne ut arescant?
 Nonne autem arescunt, ut
 demetantur? neque enim
 ablo-

- 12 εἰ οὖν αἰσθῆσιν εἶχον, εὐχεσθαι αὐτοὺς ἔδει, ἵνα
 μὴ θερισθῶσι μηδέποτε; τούτο δὲ κατάρρα ἐστὶν
 13 ἐπὶ σταχύων, τὸ μηδέποτε θερισθῆναι. Οὕτως
 ἰστέον, ὅτι καὶ ἐπ' ἀνθρώπων κατάρρα ἐστὶ, τὸ
 μὴ ἀποθανεῖν· ὅμοιον τῷ μὴ πεπαινθῆναι, μηδὲ
 14 θερισθῆναι. Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ οἱ αὐτοὶ ἐσμεν, ἅμα
 μὲν οὐς δεῖ θερισθῆναι, ἅμα δὲ καὶ αὐτῷ τούτῳ
 παρακολουθοῦντες ὅτι θεριζόμεθα, διὰ τοῦτο ἀγα-
 νακτοῦμεν. οὔτε γὰρ ἴσμεν τίνες ἐσμεν, οὔτε με-
 μελητήκαμεν τὰ ἀνθρωπικὰ, ὡς οἱ ἵππικοὶ τὰ
 15 ἵππικὰ. Ἀλλὰ Χρυσάντας μὲν παῖεν μέλλον
 τὸν πολέμιον, ἐπειδὴ τῆς σάλπιγγος ἤκουσεν ἀνα-
 καλούσης, ἀνέσχεν· οὕτω προϋργιαίτερον ἔδοξεν
 αὐτῷ, τὸ τοῦ στρατηγοῦ πρόσταγμα, ἢ τὸ ἴδιον
 16 ποιεῖν· ἡμῶν δ' οὐδεὶς θέλει, οὐδὲ τῆς ἀνάγκης
 καλούσης, εὐλύτως ὑπακούσαι αὐτῇ· ἀλλὰ κλαίον-
 τες καὶ στένοντες πάσχομεν αὐτὴν πάσχομεν, καὶ

πε-

absolutæ per se sunt in re-
 rum natura. Quod si igitur
 sensum haberent, vota-
 ne facere deberent, ne
 umquam demeterentur? Ea
 vero spicis exsecratio foret,
 numquam eas demeti. Sic
 hominibus etiam exsecra-
 tionem fore sciendum est,
 numquam eos emori: ne-
 que aliud id esse, quam ne-
 que maturescere umquam,
 neque demeti. Nos autem
 cum iidem simus, quoque
 demeti oportet, & qui istud
 ipsum intelligamus, nos

demeti; propterea succen-
 semus. Neque enim sci-
 mus qui simus, neque res
 humanas ita meditates ha-
 bebamus, ut equites res eque-
 stres. Sed Chrystantas qui-
 dem percussurus hostem,
 cum receptui cani audi-
 visset, cohibuit impetum;
 adeo præstantius ei vide-
 batur imperatoris, quam
 suam exsequi, voluntatem:
 nostrum autem nemo vult
 ne necessitati quidem vo-
 canti promte obtemperare;
 sed plerantes & gementes
 pati-

περιστάσεις αὐτὰ καλοῦντες. Πείας περιστάσεις, 17
 ἄνθρωπε; Εἰ περιστάσεις λέγεις τὰ περιεστηκό-
 τα, πάντα περιστάσεις εἰσὶν· εἰ δ' ὡς δύσκολα
 καλεῖς, ποίαν δυσκολίαν ἔχει, τὸ γεγόμενον φθα-
 ρῆναι; Τὸ δὲ φθεῖρον, ἢ μάχαιρά ἐστιν, ἢ τρα- 18
 χὸς, ἢ θάλασσα, ἢ κεραμῖς, ἢ τύραννος. Τί σοι
 μέλει, ποία ὁδῶ καταβῆς εἰς ἄδου; ἴσαι πᾶσαι
 εἰσιν. Εἰ δὲ θέλεις ἀκούσαι τάληθῆ, συντοματέ- 19
 ρα, ἢν πέμπει ὁ τύραννος. Οὐδέποτε' οὐδεὶς τύ-
 ραννος ἐξ μησὶ τινος ἔσφαξε· πυρετὸς δὲ καὶ ἐνι-
 αὐτῶ πολλάκις. Ψόφος ἐστὶ ταῦτα πάντα, καὶ
 κόμπος κενῶν ὀνομασίαν.

Τῇ κεφαλῇ κινδυνεύω ἐπὶ Καίσαρος. Ἐγὼ δ' 20
 οὐ κινδυνεύω, ὅς οἰκῶ ἐν Νικοπόλει, ὅπου σεισμοὶ
 τοσοῦτοι; Σὺ δ' αὐτὸς ὅταν διαπλέης τὸν Ἀδρίαν,
 τίτι κινδυνεύεις, εὐ τῇ κεφαλῇ; Ἀλλὰ καὶ τῇ 21

N 3

ὑπο-

patimur quæ nobis acci-
 dunt, & περιστάσεις ἴστα
 vocamus. Quales περιστά-
 σεις, homo? Si περιστά-
 σεις ea vocas quæ te cir-
 cumstant, omnia sunt περι-
 στάσεις: sive res asperas sic
 appellas, quid in eo inest
 asperum, ut, ortum quod
 fit; idem & intereat? Id
 autem quod interimit, aut
 gladius est, aut rota, aut
 mare, aut testa, aut tyran-
 nus. Quid tua refert, quâ
 viâ descendas ad orcum?
 Omnes viæ pares sunt.
 Quod si verum audire vo-

lueris, compendiosior ea
 est, quâ te tyrannus mit-
 tit. Numquam ullus ty-
 rannus per sex menses
 quemquam jugulavit: fe-
 bris autem, sæpe per totum
 annum. Strepitus hæc
 omnia sunt, & jactatio
 inanum verborum.

In periculo capitis sum
 apud Cæsarem. Ego vero
 non perfolitor, qui Nico-
 poli habitem, ubi tot sunt
 terræmotus? Et tu ipse,
 cum Adriam transmittis,
 cuius rei discrimen adis?
 non-

ὑπολήψει κινδυνεύω. Τῇ σῇ; πῶς; τίς γάρ σε
 ἀναγκάσαι δύναται ὑπολαβεῖν τι, ὃν οὐ θέλεις;
 Ἄλλὰ τῷ ἀλλοτρίᾳ; Καὶ ποῖός ἐστι κίνδυνος
 22 σός, ἄλλους τὰ ψεύδη ὑπολαβεῖν; Ἄλλ' ἐξο-
 ρισθῆναι κινδυνεύω. Τί ἐστὶν ἐξορισθῆναι; ἀλλα-
 χοῦ εἶναι ἢ ἐν Ῥώμῃ; Ναί. τί οὖν, ἂν εἰς Γύα-
 ρα πεμφθῶ; Ἄν σοι ποιῶ, ἀπελεύσῃ. εἰ δὲ
 μὴ, ἔχεις ποῦ ἀντὶ Γυάρων ἀπέλθῃς, ὅπου κα-
 κῆνος ἐλεύσεται, ἂν τε θέλῃ, ἂν τε μὴ, ὁ
 23 πέμπων σε εἰς Γύαρα. Τί λοιπὸν ὡς ἐπὶ μεγάλας
 ἀνέρχῃ; Μικρότερὰ ἐστὶ τῆς παρασκευῆς· ἴν'
 εἶπῃ νέος εὐφυῆς, ὅτι, Οὐκ ἦν τοσούτου, τοσού-
 των μὲν ἀκηκοέναι, τοσαῦτα δὲ γεγραφέναι, το-
 σούτῳ δὲ χρόνῳ παρακακαδικέναι γεροντίῳ οὐ πολ-
 24 λῷ ἀξίῳ. Μόνον ἐκείνης τῆς διαιρέσεως μέμνησο,
 καθ' ἣν διορίζεται τὰ σά, καὶ τὰ οὐ σά· μὴ
 25 ποτ' ἀντιποιήσῃ τινὸς τῶν ἀλλοτρίων. Βῆμα,
 καὶ

nonne capitis? At de opi-
 nione etiam periclitor. De
 tua ne? Quomodo? Quis
 enim te cogere possit opi-
 nari quod nolis? An de
 aliena? Quod vero tuum
 est periculum, si alii falsa
 opinentur? At in periculo
 relegationis sum. Quid est
 relegari? Annon, alibi
 esse quam Romæ? Immo:
 quid ergo, si in Gyara
 mittar? Si tibi conducit,
 abibis: sin minus, habes
 quo pro Gyaris abeas; quo
 & ille veniet, siue nolens

siue volens, qui te in Gya-
 ra mittit. Quid igitur tam-
 dem, tamquam ad magna,
 Romam proficisceris. Mi-
 nora ista sunt hac præpara-
 tione: ita ut dicturus sit
 adolescens bonæ indolis,
 non fuisse tanti, tam multa
 audivisse, tam multa scri-
 psisse, tanto tempore sen-
 cioni haud magni pretii
 adsedisse. Illius duntaxat
 divisionis memineris, quæ
 distinguuntur quæ tua sunt,
 & quæ non sunt; ne quid
 unquam alienum tibi vindices.

καὶ Φυλακῇ, τόπος ἑστὶν ἑκάτερον, ὁ μὲν ὑψη-
 λός, ὁ δὲ ταπεινός· ἡ προαίρεσις δ' ἴση, ἀν' ἴσην
 αὐτὴν ἐν ἑκατέρῳ φυλάξαι θέλης, δύναται φυ-
 λαχθῆναι. Καὶ τότε ἐσόμεθα ζηλωταὶ Σωκρά- 26
 τους, ὅταν ἐν φυλακῇ δυνώμεθα παιᾶνας γρά-
 φειν. Μέχρι δὲ νῦν ὡς ἔχομεν, ὅρα εἰ ἠνεσχά- 27
 μεθα ἀν' ἐν τῇ φυλακῇ ἄλλου τινὸς ἡμῖν λέγον-
 τος, Θέλεις ἀναγνῶ σοι παιᾶνας; Τί μοι πράγ-
 ματα παρέχεις; οὐκ οἶδας τὰ ἔχοντά με κακά;
 ἐν τούτοις γάρ μοι ἔστιν; Ἐν τίσιν οὖν; Ἄπο-
 θήσκειν μέλλω. Ἄνθρωποι δ' ἄλλοι αἰθαίνονται
 ἔσσονται;

N 4

ΚΕΦ.

dices. Tribunal & carcer, utrumque locus est, alter editus, alter humilis: voluntas autem, si utroque loco parem conservare volueris, potest par eademque conservari. Et tunc Socratis simulatores erimus, cum in carcere pæanas scribere poterimus. Hactenus autem ut adfecti

sumus, vide num ferretis alium quemdam in carcere nobis dicentem, Visne tibi Pæanas recitem? Quid mihi negotium facessis? an nescis quibus sum in malis? hoccipe mihi in his licet? In quibus vero? Mortem sum obiturus. Numquid vero reliqui homines immortales erunt?

Κ Ε Φ. Ζ'.

Π Ὠ ς μ α ν τ ε υ τ ῆ ο υ .

Διὰ τὸ εὐκαίρως μαντεύεσθαι, πολλὰ πολλοὶ κα-
 2 θήκοντα παραλείπομεν. Τί γὰρ ὁ μάντις δύνα-
 ται πλέον ἰδεῖν θανάτου, ἢ κινδύνου, ἢ νόσου, ἢ
 3 ὅλων τῶν τοιούτων; Ἄν οὖν δέη κινδυνεῦσαι ὑπὲρ
 τοῦ φίλου, ἀνθ' ἃ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ
 καθήκη, ποῦ μοι καιρὸς ἔτι μαντεύεσθαι; οὐκ
 ἔχω τὸν μάντην ἔσω, τὸν εἰρηκότα μοι τὴν οὐ-
 σίαν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ; τὸν ἐξηγη-
 4 μένον τὰ σημεῖα ἀμφοτέρων; Τί οὖν ἔτι χρείαν
 ἔχω τῶν σπλάγχχνων, ἢ τῶν οἰωνῶν; ἀλλ' ἀνέ-
 5 χομαι λέγοντος ἐκείνου, Συμφέρες σοι; Τί γὰρ
 ἐστὶ συμφέρον, οἶδε; τί ἐστὶν ἀγαθόν, οἶδε;
 μεμάθηκεν, ὥσπερ τὰ σημεῖα τῶν σπλάγχχνων.
 οὕτω

C A P. VII.

Quo pacto sint consulendi Vates.

Propter intempestivam di-
 vinationis curam, multi
 multa officia negligimus.
 Quid enim vates prævidere
 amplius potest, quam mor-
 tem, aut periculum, aut
 morbum, aut aliquid deni-
 que ejus generis? Quod si
 igitur discrimen adeundum
 pro amico est, aut etiam
 mortem pro eo oppetere
 convenit; quis mihi jam

adhuc divinandi locus?
 nonne intus habeo vatem,
 qui naturam boni & mali
 mihi edifferat? qui utrius-
 que signa enarravit? Quid
 ergo præterea requiro aru-
 spicinam aut augurium?
 At eum fero, cum dicit,
 Hoc tibi conducibile est?
 Quid enim sit conducibile,
 novit - ne ille? quid sit
 bonum, novit? num, ut
 visce-

οὕτω σημεῖά τινα ἀγαθῶν καὶ κακῶν; εἰ γάρ
 τούτων οἶδε σημεῖα, καὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν
 οἶδε, καὶ δικαίων καὶ ἀδίκων. Ἄνθρωπε, σύ 6
 μοι λέγε, τί σημαίνεται, ζωὴ ἢ θάνατος, πε-
 νία ἢ πλοῦτος· πότερον δὲ συμφέρες ταῦτα, ἢ
 αἰσύφορά ἐστιν, οὐ σοῦ μέλλω πυνθάνεσθαι.
 Διὰ τί ἐν γραμματικοῖς, οὐ λέγεις· ἐνθάδ' οὖν, 7
 ὅπου πάντες ἄνθρωποι πλανώμεθα, καὶ πρὸς
 ἀλλήλους μαχόμεθα; Διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ καλῶς 8
 εἶπεν, ἡ πέμψαι θέλουσα τῇ Γρατίλλῃ ἐξωρι-
 σμένη τὸ πλοῖον τῶν ἐπιμηνίων, κατὰ τὸν εἰπόν-
 τα, ὅτι ἀφαιρήσεται αὐτὰ Δομιτιανός· Μάλ-
 λον θέλω, φησὶν, ἢ ἐκείνος αὐτὰ ἀφέληται, ἢ
 ἐγὼ μὴ πέμψω.

Τί οὖν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ συνεχῶς μαντεύεσθαι 9
 ἄγει; Ἡ δειλία, τὸ φοβεῖσθαι τὰς ἐκβάσεις.
 Διὰ τοῦτο κολακούμεν τοὺς μάντις· Κληρονο-
 μήσω,

N 5

μήσω,

viscerum, sic etiam bono-
 rum & malorum signa di-
 dicit? nam si horum si-
 gna novit, honestorum
 etiam & turpium novit, &
 justorum & injustorum.
 Homo, tu mihi dic, quid
 portendatur, vita an mors,
 paupertas an divitiae: utrum
 vero haec conducant, nec-
 ne, non ex te auditurus
 sum. Cur in grammaticis
 non dicis; sed hic demum,
 de rebus ubi omnes homi-
 nes erramus, & inter nos

dissentimus? Quapropter
 recte illa mulier, quae cum
 Gratillae relegate navem
 cibaria vehentem missura
 esset, ei qui dixerat, fore
 ut Domitianus illa eripe-
 ret, respondit: Malo ut
 Domitianus eripiat, quam
 ut ego non mittam.

Quid ergo nos ad fre-
 quentes divinationes addu-
 cit? Timiditas, sollicitudo
 de eventu. Propterea vati-
 bus adulamur. Domine,
 capiamne patris heredita-
 tem?

μήσω, Κύριε, τὸν πατέρα; Ἴδωμεν· ἐπεκδυ-
σάμεθα. Ναί, Κύριε, ὡς ἡ τύχη θέλει. Ἐπὶ
ἔπη, Κληρονομήσεις· ὡς παρ' αὐτοῦ τὴν κληρο-
νομίαν εἰληφότες, εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ. Διὰ
10 τοῦτο καίκενοι λοιπὸν ἐμπαίζουσι ἡμῖν. Τί αὖν;
Δεῖ δίχα ὀρέξεως ἔρχεσθαι, καὶ ἐκκλίσεως· ὡς ὁ
ὀδοιπόρος πυνθάνεται παρὰ τοῦ ἀπαντήσαντος,
ποτέρα τῶν ὁδῶν φέρεται· οὐκ ἔχων ὄρεξιν πρὸς
τὸ τὴν δεξιᾶν μάλλον φέρειν ἢ τὴν ἀριστεράν.
αὐτὸ γὰρ τούτων τινὰ ἀπελθεῖν θέλει, ἀλλὰ τὴν
11 φέρουσιν. Οὕτως ἔδει καὶ ἐπὶ τὸν Θεὸν ἔρχε-
σθαι, ὡς ὀδηγόν· ὡς τοῖς ὀφθαλμοῖς χρώμεθα,
εὐ παρακαλοῦντες αὐτούς, ἵνα τοιαῦτα μάλλον
ἡμῖν δεκνύωσιν, ἀλλ', οἷα ἐνδείκνυται, τούτων
12 τὰς φαντασίας δεχόμενοι. Νῦν δὲ τρέμοντες
τὸν ὀρνιδάριον κρατοῦμεν, καὶ τὸν Θεὸν ἐπικα-
λοῦμενοι δεόμεθα αὐτοῦ· Κύριε ἐλέησον, ἐπί-
τρεψόν

tem? Videamus: rem divi-
nam faciamus. Sane, do-
mine, ut fortuna volet.
Si dixerit, Capiēs hæredi-
tatem: tamquam ab ipso
hæreditatem acceperimus,
sic ei gratias agimus. Ita-
que reliquam est, ut illu-
dant illi nobis. Quid er-
go? Citra adpetitionem &
averfationem est acceden-
dum: quemadmodum via-
tor ex obvio quærit, utra
via sit infiftenda; neque
cupit, ut dextra potius,
quam finiftra, eo quo vult

ducat; neque enim harum
alterutrâ pergere vult, sed
eâ quæ recta ducat. Sic
etiam ad Deum erat ac-
cedendum, tamquam ad
viæ ducem: quemadmo-
dum oculis utimur, quos
non obsecramus, ut tales
res potius ostendant; sed,
quales illi res nobis
ostendunt, tales imagines
earum accipimus. Nunc
vero trementes auguram
manu prehendimus, Deum-
que invocantes precamur
eum: Domine miserere no-
stri!

τρεψάν μοι ἐξελθεῖν. Ἀνδράποδον, ἄλλο γάρ 13
 τι θέλεις, ἢ τὸ ἄμενον; ἄλλο οὖν τι ἄμενον,
 ἢ τὸ τῶ| Θεῷ δοκοῦν; Τί, τὸ ὅσον ἐπὶ σοί, 14
 διαφθεῖρεις τὸν κριτὴν, παρᾶγεις τὸν σύμ-
 βουλον;

Κ Ε Φ. η'.

Τίς ἡ οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ.

Ὁ Θεὸς ἀφελιμος. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀφέ-
 λιμον. εἰκὸς οὖν, ὅπου ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ
 εἶναι καὶ τὴν τοῦ ἀγαθοῦ. Τίς οὖν οὐσία Θεοῦ; 2
 Σάρξ; Μὴ γένοιτο. Ἄγρς; Μὴ γένοιτο.
 Φήμη; μὴ γένοιτο. Νοῦς, ἐπιστήμη, λόγος
 ἰσθός; Ναί. Ἐνταῦθα τοίνυν ἀπλῶς ζήτε τὴν 3
 οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ. ἐπεὶ τοι μή τι αὐτὴν ἐν
 Φυτῶ

ftri! Fac mihi exeundi po-
 testatem! Mancipium, num-
 quid aliud mavis, quam
 quod melius? quid vero
 aliud melius, quam quod

Deo visum est? Cur, quan-
 tum in te est, judicem cor-
 rumpis, & consiliarium se-
 ducis?

C A P. VIII.

Quæ sit natura boni.

DEUS (sua natura) prod-
 est: sed & Bonum prodest:
 consentaneum est igitur, ubi
 Dei natura fit, ibi & Boni
 esse naturam. Quæ est igi-
 tur natura Dei? An caro?

Abfit. Ager? Abfit. Fama?
 Abfit. Mens, scientia, recta
 ratio? Certe. Hic igitur
 omnino naturam boni qua-
 rito. Etenim an in plan-
 ta illud quaeris? Non. An
 in

Φυτῶ ζητεῖς; Οὐ. Μῆ τι ἐν ἀλόγῳ; Οὐ. Ἐν
 λογικῷ οὖν ζητῶν, τί ἐτι ἀλλαχοῦ ζητεῖς, ἢ
 4 ἐν τῇ παραλλαγῇ τῇ πρὸς τὰ ἀλόγα; Τὰ
 φυτὰ οὐδὲ φαντασίας χρηστικά ἐστι; διὰ τοῦ-
 το οὐ λέγεις ἐπ' αὐτῶν τὸ ἀγαθόν. δεῖται οὖν
 5 τὸ ἀγαθὸν χρήσεως φαντασιῶν. Ἄρα γὰρ μόνης;
 1 εἰ γὰρ μόνης, λέγε, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις
 τὰ ἀγαθὰ εἶναι, καὶ εὐδαιμονίαν καὶ κακοδαι-
 6 μονίαν. νῦν δ' οὐ λέγεις, καὶ καλῶς ποιεῖς· εἰ
 γὰρ καὶ τὰ μάλιστα χεῖσιν φαντασιῶν ἔχει,
 ἀλλὰ παρακολούθησιν γε τῇ χεῖσει τῶν φαντα-
 σιῶν οὐκ ἔχει. καὶ εἰκότως. ὑπηρετικά γὰρ γέ-
 7 γονεν ἄλλοις, οὐκ αὐτὰ προηγούμενα. Ὁ ὄνος
 ἐπεὶ γέγονε μῆ τι προηγούμενος; οὐ· ἀλλ' ὅτι
 νότου χρείαν ἔχομεν, βαστάζειν τι δυναμένου.
 ἀλλὰ, ἢ Δία, καὶ περιπατῆντος αὐτῷ χρείαν
 εἶχομεν· διὰ τοῦτο προτείληθε καὶ τὸ χρῆσθαι
 φαν-

in bruto? Non. Cum igi-
 tur in eo quæras, quod sit
 rationis particeps; cūr ad-
 huc alibi quæris, quam in
 eo quo animal ratione præ-
 ditum præstat bruto? Plan-
 tæ quia ne visorum quidem
 usum habent, ea de causa.
 Bonum in eis esse negas.
 Bonum igitur usum viso-
 rum requirit. Num vero
 hoc duntaxat? Quod si hoc
 tantum, dic in reliquis
 etiam animantibus inesse
 Bona, inesse felicitatem &
 infelicitatem. Nunc id tu

non dicis; & recte facis.
 Nam ut maxime sint viso-
 rum usu prædita; id tamen
 non habent, ut visorum
 usum intelligant: & meri-
 to: nam ad aliorum mini-
 sterium ea destinata sunt,
 non quæ principatum te-
 neant. Asinus enim num
 ad principatum natus est?
 Non: sed, quod tergo
 nobis opus erat, quod one-
 ra ferre posset. Enimvero
 & id sane nobis fuit opus,
 ut is ambulare posset:
 eaque de causa usum et-
 iam

Φαντασίαις· ἄλλως γὰρ περιπατεῖν οὐκ ἐδύνατο.
καὶ λοιπὸν αὐτῆ πού πέπαυται. εἰ δὲ καὶ αὐ- 8
τίς που προσελήθει παρακολουθεῖν τῇ χρήσει
τῶν Φαντασιῶν· καὶ δῆλον ὅτι κατὰ λόγον ἐκ
ἐτ' ἀν. ἡμῖν ὑπετέτακτο, ἐδὲ τὰς χρείας ταύ-
τας παρεῖχεν, ἀλλ' ἦν ἀν. ἴσος ἡμῖν καὶ ὁμοιος.

Οὐ θέλεις ἔν ἐκεῖ ζητεῖν τὴν εἰσὶαν τῆ ἀγα- 9
θῆ, ἢ μὴ παρόντος, ἐπ' οὐδενὸς τῶν ἄλ-
λων θέλεις λέγειν τὸ ἀγαθόν; Τί οὖν; οὐκ 10
ἴσθι Θεῶν ἔργα καὶ κείνα; Ἔστιν, ἀλλ' οὐ
προηγούμενα, οὐδὲ μέρη Θεῶν. Σὺ δὲ προηγέ- 11
μενον εἶ· σὺ ἀπόσπασμα εἶ τῆ Θεῆ· ἔχεις
τι ἐν σεαυτῷ μέρος ἐκείνου. Τί οὖν ἀγνοεῖς σου
τὴν εὐγένειαν; Τί οὐκ οἶδας, πόθεν ἐλήλυθας;
Οὐ θέλεις μεμνησθαι ὅταν ἐσθίης, τίς ἂν 12
ἐσθίης, καὶ τίνα τρέφεις; ὅταν συνουσία χρεῖ,
τίς

iam visorum accepit: aliter enim ambulare non potuisset. Cæterum hic tandem cessatum est. Quod si illud etiam esset ei datum, ut visorum usum intelligeret; consequens scilicet foret, ut nostrum imperium esset recusaturus, neque usus nobis illos præbiturus, sed par nobis, nostrique familiaris futurus.

Non igitur in eo naturam Boni vis quærerere, quo non præsentis, nequaquam

in cæteris Bonum esse positum dixeris? Quid igitur? annon & illa Deorum sunt opera? Sunt; at non præcipua, neque Deorum partes. Tu vero principale quiddam es; tu aliquid es a Deo avulsum; tu habes in te aliquam Dei partem. Cur ergo nobilitatem tuam ignoras? Cur nescis, unde veneris? Non meminisse vis, cum edis, qui sis qui edas, & quem alas? Cum uxoris con-

- τίς ἂν χρῆ; ὅταν ὁμιλία, ὅταν γυμνάσιον, ὅταν διαλέγη, οὐκ οἶδας ὅτι θεὸν τρέφεις; θεὸν γυμνάσεις; θεὸν περιφέρεις, τάλας, καὶ ἀγνοεῖς.
- 13 Δοκεῖς με λέγειν ἀργυροῦν τινα ἢ χρυσοῦν ἔξωθεν; Ἐν σαυτῷ φέρεις αὐτὸν, καὶ μολύνων οὐκ αἰσθάνη, ἀκαθάρτοις μὲν διανοήμασι, ἑυπαρεῖς
- 14 δὲ πράξεσι. Καὶ ἀγάλματος μὲν τοῦ Θεοῦ παρόντος, οὐκ ἂν τολμήσῃς τι τούτων ποιεῖν, ὧν ποιεῖς αὐτοῦ δὲ τοῦ Θεοῦ παρόντος ἔσωθεν, καὶ ἐφορῶντος πάντα, καὶ ἐπακούοντος, οὐκ αἰσχύνῃ ταῦτα ἐνθυμούμενος καὶ ποιῶν, ἀναίσθητε τῆς σαυτοῦ φύσεως, καὶ θεοχέλωτε.
- 15 Λοιπὸν ἡμεῖς τί φοβούμεθα, ἐκπέμποντες νέον ἐπὶ τινὰς πράξεις ἐκ τῆς σχολῆς, μὴ ἄλλως ποιῆσῃ τι, μὴ ἄλλως φάγη, μὴ ἄλλως συνουσιάσῃ, μὴ ταπεινώσῃ αὐτὸν βράκη περιτεθέντα, μὴ ἐπάρῃ κομφῶ

consuetudine uteris, qui sis qui utaris? cum colloqueris, cum exerceris, cum disputas, an nescis te Deum alere? Deum exercere? Deum circumfers, miser; & ignoras. Num me argenteum aliquem dicere putas, aut auratum extrinsecus? In te ipso fers; teque eum inquinare non animadvertis, cum impuris cogitationibus, tum sordidis actionibus. Et simulacro quidem Dei praesente non auderes quid-

quam eorum facere quae facis: ipso autem Deo praesente intrinsecus, & omnium intuentem, tum audientem, non pudet te ista cogitare & facere; ignare naturae tuae, & Diis invise!

Proinde quid timemus, cum adolescentem e schola ad res aliquas obeundas ablegamus, ne quid secus faciat, ne intemperanter comedat, ne se libidinibus polluat, ne vel humilem abjectumque eum reddant circumjecti panni, vel animi-

num

κομμά ἱμάτια; Οὗτος οὐκ οἶδεν αὐτοῦ θεόν. οὐ- 16
 τας οὐκ οἶδε, μετὰ τίνος ἀπέρχεται. Ἄλλ' ἀνε-
 χόμεθα λέγοντος αὐτοῦ. Σὲ ἤθελον ἔχειν; Ἐκεῖ 17
 τὸν θεὸν οὐκ ἔχεις; εἴτ' ἄλλον τινὰ ζητεῖς, ἐπει-
 ρὸν ἔχων; ἢ ἄλλα σοι ἐρεῖ ἐκείνος ἢ ταῦτα;
 Ἄλλ' εἰ μὲν τὸ ἀγασμα ἦς τὸ Φειδίου, ἢ Ἀθηνᾶ, 18
 ἢ ὁ Ζεὺς, ἐμέμνητο ἂν καὶ σαυτοῦ καὶ τοῦ τεχνί-
 του· καὶ, εἰ τινὰ αἰσθησιν εἶχες, ἐπείρω ἂν μη-
 δὲν ἀνάξιν ποιεῖν τοῦ κατασκευάσαντος, μηδὲ σε-
 αυτοῦ, μηδ' ἐν ἀπρεπεί σχήματι φαίνεσθαι τοῖς
 ἑρῶσι. Νῦν δὲ σε ὅτι ὁ Ζεὺς πεποίηκε, διὰ τοῦτο 19
 ἀμελεῖς οἷόν τινα δείξεις σεαυτόν; Καί τοι ὁ τεχνί-
 τῆς τῶ τεχνίτη ὅμοιος; ἢ τὸ κατασκευάσμα τῶ
 κατασκευάσματι; Καὶ ποῖον ἔργον τεχνίτου εὐθύς 20
 ἔχει τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῶ, ἅς ἐμφαίνει διὰ τῆς
 κατασκευῆς; οὐχὶ λίθος ἐστίν, ἢ χαλκός, ἢ
 χρυσοῦς, ἢ ἐλέφας; καὶ ἢ Ἀθηνᾶ ἢ Φειδίου,
 ἅπαξ

num ejus tumefaciant ele-
 gantes vestes? Hic deum
 suum ignorat: hic nescit,
 quo comite abeat. At eum
 ferimus dicentem, Te co-
 mitem habere vellem? An
 ibi Deum non habes? an,
 cum illum habeas, requiris
 alium? an is alia tibi dicet,
 quam hæc? At si Phidizæ
 statua esses, sive Minerva,
 sive Jupiter; tui opificis
 meminisses, & si quem ha-
 beres sensum, operam da-
 res, ne quid indignum vel
 eo qui te fabricasset, vel

temet ipso, admitteres,
 neve indecoro habitu ab iis
 conspicereris, qui te spe-
 ctarent. Nunc, quia te
 Jupiter fecit; idcirco, qua-
 lem te demonstras, non
 curas? Atqui estne artifex
 artificii similis, aut opifi-
 cium opificio? Ne longius
 abeam; cujus artificis opus
 ejusmodi est, ut eas in se
 vires habeat, quas per fa-
 bricam demonstrat? nonne
 lapis est, aut æs, aut au-
 rum, aut ebur? Nam Phi-
 dizæ quidem Minerva, se-
 mel

- ἄπαξ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα, καὶ τὴν Νίκην ἐπ' αὐτῆς
 δεξαμένη, ἔστηκεν οὕτως ὅλα τῷ αἰῶνι. τὰ δὲ
 τοῦ Θεοῦ, κινούμενα, ἔμπνοα, χρηστικὰ Φαντα-
 21 σιῶν, δοκιμαστικά. Τούτου τοῦ δημιουργοῦ κατα-
 σκεύασμα ὧν, καταισχύρεις αὐτὸν; Τί δ', ὅτι
 οὐ μόνον σε κατεσκεύασεν, ἀλλὰ καὶ σοὶ μόνω
 22 ἐπίστευσε, καὶ παρακατέθετο; Οὐδὲ τούτου με-
 μνήση, ἀλλὰ καὶ καταισχύρεις τὴν ἐπιτροπὴν; Εἰ
 δὲ σοὶ ὀρφανόν τινα ὁ Θεὸς παρέθετο, οὕτως ἂν
 23 αὐτοῦ ἡμέλει; Παραδέδωκέ σοι σεαυτὸν, καὶ λέ-
 γεις· Οὐκ εἶχον ἄλλον πιστότερόν σου, τούτῳ μοι
 Φύλασσε τοιοῦτον, οἷος πέφυκεν, αἰδήμονα, πιστόν,
 ὑψηλόν, ἀκατάπληκτον, ἀπαθῆ, ἀτάραχον. ἔτα
 σὺ οὐ φυλάσσεις.
- 24 Ἄλλ' ἐροῦσι· Πόθεν ἡμῖν εὔτος ὄφρὺν ἐνήνο-
 χε, καὶ σεμνοπερσασπεί; Οὐπω κατ' ἀξίαν. ἔτι
 γὰρ

mel porrectâ manu, in
 eamque Victoriâ receptâ,
 sic per omne stat ævum:
 Dei autem opera moventur,
 spirant, visis utuntur, ea-
 que explorant. Hujus opi-
 ficis cum fabrica sis, pudore
 illum adfisis? Quid
 porro, quod te non fecit
 modo, sed & tibi uni te
 credidit, & tuæ fidei com-
 misit? Ne hoc quidem re-
 cordabere; sed & id ipsum,
 quod fidei tuæ commissum
 est, foedabis? At vero si
 quem tibi pupillum Deus
 tradidisset, itane eum ne-

gligere? Tradidit tibi te-
 met ipsum, aliumque se
 habuisse te fideliorē ne-
 gat: „Hunc, inquit, mihi
 „conserva talem, qualis suâ
 „naturâ est, verecundum,
 „fidelem, sublimem, im-
 „perterritum, perturbatio-
 „ne tumultuque vacuum.“
 Tu vero eum non conser-
 vas!

At dicent: „Unde nobis
 „iste supercilium hoc adu-
 „lit, & vultus gravitatem
 „præ se fert?“ Immo vero,
 nondum uti par est. Non-
 dum enim confido eis quæ
 didici,

γὰρ οὐ θαρβῶ οἷς ἔμαθον, καὶ σὺγκατεθέμην·
 ἔτι τὴν ἀσθένειαν τὴν ἐμαυτοῦ φοβοῦμαι. Ἐπεὶ 25
 τοι ἄφετέ με θαρβῆσαι· καὶ τότε ὄψεσθε βλέμ-
 μα οἷον δῆς, καὶ σχῆμα οἷον δῆς· τότε ὑμῖν δεί-
 ξω τὸ ἀγαλμα, ὅταν τελεσῶθῃ, ὅταν στυλπνωθῃ.
 Τί δοκεῖτε; Ὀφρύν; Μὴ γένοιτο. μὴ γὰρ ὁ 26
 Ζεὺς ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὄφρυν ἀνέσπαικεν; ἀλλὰ
 πέπηγεν αὐτοῦ τὸ βλέμμα, οἷον δῆς εἶναι τοῦ
 ἱερῶντος·

Οὐ γὰρ ἐμὸν παλιναίγρετον, οὐδ' ἀπαιτηλόν.

Τοιοῦτον ὑμῖν δεῖξω ἐμαυτὸν, πιστὸν, αἰδῆμονα, 27
 γενναῖον, ἀτάραχον. Μὴ τί οὖν ἀθάνατον, ἀγῆ- 28
 ρον, μὴ τί ἄνοσον; ἀλλ' ἀποθνήσκοντα θείως,
 νοσοῦντα θείως. Ταῦτα ἔχω, ταῦτα δύναμαι·
 τὰ δ' ἄλλα οὔτε ἔχω, οὔτε δύναμαι. Δείξω 29
 ὑμῖν

didici, & quibus adensus
 sum: adhuc imbecillitatem
 meam timeo. Etenim fini-
 te me paululum sumere
 animos; tum videbitis vul-
 tum qualem decet, & ha-
 bitum qualem decet: tum
 vobis ostendam statnam,
 cum absoluta fuerit, cum
 expolita. Quid putatis?
 Supercilium esse hoc? Ab-
 sit. Numquid enim Jupi-
 ter Olympius supercilium
 attollit? Non; sed vultus
 ejus fixus est, ut ejus esse
 decet, qui dicturus sit:

Ἐπίσαι Dissert. T. I.

*Non enim promissum
 meum revocabile, neque
 fallax.*

Talem me præbebo vobis;
 fidelem, verecundum, for-
 tem, perturbatione vacu-
 um. Num ergo immorta-
 lem, senectutis aut mor-
 borum expertem? Non;
 sed eum, qui divinitus mo-
 riatur, qui divinitus ægro-
 tet. Hæc habeo, hæc pos-
 sum; reliqua nec habeo,
 nec possum. Ostendam
 vobis nervos philosophi.

O

Qua-

Φυτῶ ζητεῖς; Οὐ. Μή τι ἐν ἀλόγῳ; Οὐ. Ἐν
 λογικῷ οὖν ζητῶν, τί ἔτι ἀλλαχοῦ ζητεῖς, ἢ
 4 ἐν τῇ παραλλαγῇ τῇ πρὸς τὰ ἀλογα; Τα
 φυτὰ οὐδὲ Φαντασίας χρηστικά ἐστι, διὰ τοῦ
 το οὐ λέγεις ἐπ' αὐτῶν τὸ ἀγαθόν. δεῖται αὖ
 5 τὸ ἀγαθὸν χρήσεως Φαντασιῶν. Ἄρα γὰρ μόνη;
 εἰ γὰρ μόνη, λέγε, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις
 τὰ ἀγαθὰ εἶναι, καὶ εὐδαιμονίαν καὶ κακοδαι-
 6 μονίαν. νῦν δ' οὐ λέγεις, καὶ καλῶς ποιεῖς· εἰ
 γὰρ καὶ τὰ μάλιστα χρῆσιν Φαντασιῶν ἔχει,
 ἀλλὰ παρακολούθησιν γὰρ τῇ χρῆσει τῶν Φαντα-
 σιῶν οὐκ ἔχει. καὶ εἰκότως. ὑπηρετικά γὰρ γέ-
 7 γονεν ἄλλοις, οὐκ αὐτὰ προηγούμενα. Ὁ ὄνος
 ἐπεὶ γέγονε μὴ τι προηγούμενος; οὐ· ἀλλ' ὅτι
 νώτου χρείαν εἶχομεν, βασιτάξεν τι δυναμένον.
 ἀλλὰ, ἢ Δία, καὶ περιπατῶντος αὐτῆ χρείαν
 εἶχομεν· διὰ τοῦτο προεῖληθε καὶ τὸ χρῆσθαι
 Φαν-

in bruto? Non. Cum igitur in eo quaeras, quod sit rationis particeps; cur adhuc alibi quaeris, quam in eo quo animal ratione praeditum praestat bruto? Plantae quia ne visorum quidem usum habent, ea de causa. Bonum in eis esse negas. Bonum igitur usum visorum requirit. Num vero hoc duntaxat? Quod si hoc tantum, dic in reliquis etiam animantibus inesse Bona, inesse felicitatem & infelicitatem. Nunc id tu

non dicis; & recte facis. Nam ut maxime sint visorum usu praedita; id tamen non habent, ut visorum usum intelligant: & merito: nam ad aliorum ministerium ea destinata sunt, non quae principatum teneant. Afinus enim num ad principatum natus est? Non: sed, quod tergo nobis opus erat, quod onera ferre posset. Enimvero & id sane nobis fuit opus, ut is ambulare posset: eaque de causa usum etiam

Φαντασίαις· ἄλλως γὰρ περιπατεῖν οὐκ ἐδύνατο.
καὶ λοιπὸν αὐτῆ πού πέπαυται. εἰ δὲ καὶ αὐ- 8
τίς που προσειλήφει παρακολουθεῖν τῇ χρήσει
τῶν Φαντασιῶν· καὶ δῆλον ὅτι κατὰ λόγον ἐκ
ἔτ' ἂν ἡμῖν ὑπετέτακτο, ἐδὲ τὰς χρεῖας ταύ-
τας παρεῖχεν, ἀλλ' ἦν ἂν ἴσος ἡμῖν καὶ ὁμοιος.

Οὐ θέλεις ἔν ἐκεῖ ζητεῖν τὴν εἰσίαν τῆ ἀγα- 9
θῆ, ἢ μὴ παρόντος, ἐπ' οὐδενὸς τῶν ἀλ-
λῶν θέλεις λέγειν τὸ ἀγαθόν; Τί οὖν; οὐκ 10
ἴσθι Θεῶν ἔργα καὶ κείνα; Ἔστιν, ἀλλ' οὐ
προηγούμενα, οὐδὲ μέρη Θεῶν. Σὺ δὲ προηγέ- 11
μενον εἶ· σὺ ἀπόσπασμα εἶ τῆ Θεῆ· ἔχεις
τι ἐν σεαυτῷ μέρος ἐκείνου. Τί οὖν ἀγνοεῖς σου
τὴν εὐγένειαν; Τί οὐκ οἶδας, πόθεν ἐλήλυθας;
Οὐ θέλεις μεμνησθαι ὅταν ἐσθίης, τίς ὦν 12
ἐσθίεις, καὶ τίνα τρέφεις; ὅταν στυοῦσθα χρεῖ,
τίς

iam visorum accepit: aliter enim ambulare non potuisset. Cæterum hic tandem cessatum est. Quod si illud etiam esset ei datum, ut visorum usum intelligeret; consequens scilicet foret, ut nostrum imperium esset recusaturus, neque usus nobis illos præbiturus, sed par nobis, nostrique similis futurus.

Non igitur in eo naturam Boni vis querere, quo non præfente, nequaquam

in cæteris Bonum esse potestum dixeris? Quid igitur? annon & illa Deorum sunt opera? Sunt; at non præcipua, neque Deorum partes. Tu vero principale quiddam es; tu aliquid es a Deo avulsum; tu habes in te aliquam Dei partem. Cur ergo nobilitatem tuam ignoras? Cur nescis, unde veneris? Non meminisse vis, cum edis, qui sis qui edas, & quem alas? Cum uxoris con-

- τις ἂν χρῆ; ὅταν ὀμίλια, ὅταν γυμνάζη, ὅταν διαλέγη, οὐκ οἶδας ὅτι θεὸν τρέφεις; θεὸν γυμνάζεις; θεὸν περιφέρεις, τάλας, καὶ ἀγνοεῖς.
- 13 Δοκεῖς με λέγειν ἀργυροῦν τινα ἢ χρυσοῦν ἔξωθεν; Ἐν σαυτῷ φέρεις αὐτὸν, καὶ μολύνων οὐκ αἰσθάνη, ἀκαθάρτοις μὲν διανοήμασι, ἑυπαρεῖαι
- 14 δὲ πράττει. Καὶ ἀγάματος μὲν τοῦ Θεοῦ παρόντος, οὐκ ἂν τολμήσῃς τι τούτων ποιεῖν, ἂν ποιεῖς αὐτοῦ δὲ τοῦ Θεοῦ παρόντος ἔσωθεν, καὶ ἐφορῶντος πάντα, καὶ ἐπακούοντος, οὐκ αἰσχύνῃ ταῦτα ἐνθυμούμενος καὶ ποιῶν, ἀναίσθητε τῆς σαυτοῦ φύσεως, καὶ θεοχόλωτε.
- 15 Λοιπὸν ἡμεῖς τί φοβούμεθα, ἐκπέμποντες νέον ἐπὶ τινὰς πράξεις ἐκ τῆς σχολῆς, μὴ ἄλλως ποιῆσῃ τι, μὴ ἄλλως φάγη, μὴ ἄλλως συνουσιάσῃ, μὴ ταπεινώσῃ αὐτὸν βράκη περιτεθέντα, μὴ ἐπάρῃ κομψῶ

consuetudine uteris, qui sis qui utaris? cum colloqueris, cum exercearis, cum disputas, an nescis te Deum alere? Deum exercere? Deum circumfers, miser; & ignoras. Num me argenteum aliquem dicere putas, aut auratum extrinsecus? In te ipso fers; teque eum inquinare non animadvertis, cum impuris cogitationibus, tum sordidis actionibus. Et simulacro quidem Dei praesente non auderes quid-

quam eorum facere quae facis: ipso autem Deo praesente intrinsecus, & omnia intuentes, tum audiente, non pudet te ista cogitare & facere; ignare naturae tuae, & Diis invisae!

Proinde quid timemus, cum adolescentem e schola ad res aliquas obeundas ablegamus, ne quid secus faciat, ne intemperanter comedat, ne se libidinibus polluat, ne vel humilem abjectumque eum reddant circumjecti panni, vel anim-

κοιμῶν ἱμάτια; Οὗτος οὐκ οἶδεν αὐτοῦ θεόν. οὐ- 16
 τας οὐκ οἶδε, μετὰ τίνος ἀπέρχεται. Ἄλλ' ἀνε-
 χόμεθα λέγοντος αὐτοῦ. Σὲ ἤθελον ἔχειν; Ἐκεῖ 17
 τὸν θεὸν οὐκ ἔχεις; εἴτ' ἄλλον τινὰ ζητεῖς, ἐκεῖ-
 νον ἔχων; ἢ ἄλλα σοι ἐρεῖ ἐκεῖνος ἢ ταῦτα;
 Ἄλλ' εἰ μὲν τὸ ἄγαλμα ἦς τὸ Φειδίου, ἢ Ἀθηνᾶ, 18
 ἢ ὁ Ζεὺς, ἐμέμνητο ἂν καὶ σαυτοῦ καὶ τοῦ τεχνί-
 του καὶ, εἴ τινα αἰσθησιν εἶχες, ἐπέειρω ἂν μη-
 δὲν ἀνάξιον ποιεῖν τοῦ κατασκευάσαντος, μηδὲ σε-
 αυτοῦ, μηδ' ἐν ἀπρεπεί σχήματι φαίνεσθαι τοῖς
 ἑρώσι. Νῦν δὲ σε ὅτι ὁ Ζεὺς πεποίηκε, διὰ τοῦτο 19
 ἀμελεῖς οἷόν τινα δείξεις σεαυτόν; Καὶ τοι ὁ τεχνί-
 της τῷ τεχνίτῃ ὅμοιος; ἢ τὸ κατασκευάσμα τῷ
 κατασκευάσματι; Καὶ ποῖον ἔργον τεχνίτου εὐθύς 20
 ἔχει τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῷ, ἃς ἐμφαίνει διὰ τῆς
 κατασκευῆς; οὐχὶ λίθος ἐστίν, ἢ χαλκός, ἢ
 χρυσοῦς, ἢ ἐλέφας; καὶ ἢ Ἀθηνᾶ ἢ Φειδίου,
 ἄπαξ

num ejus tumefaciant ele-
 gantes vestes? Hic deum
 suum ignorat: hic nescit,
 quo comite abeat. At eum
 ferimus dicentem, Te co-
 mitem habere vellem? An
 ibi Deum non habes? an,
 cum illum habeas, requiris
 alium? an is alia tibi dicet,
 quam hæc? At si Phidizæ
 statua esses, sive Minerva,
 sive Jupiter; tui opificis
 meminisses, & si quem ha-
 beres sensum, operam da-
 res, ne quid indignum vel
 eo qui te fabricasset, vel

temet ipso, admitteres,
 neve indecoro habitu ab iis
 conspicereris, qui te spe-
 ctarent. Nunc, quia te
 Jupiter fecit; idcirco, qua-
 lem te demonstras, non
 curas? Atqui estne artifex
 artificii similis, aut opifi-
 cium opificio? Ne longius
 abeam; cujus artificis opus
 ejusmodi est, ut eas in se
 vires habeat, quas per fa-
 bricam demonstrat? nonne
 lapis est, aut æs, aut au-
 rum, aut ebur? Nam Phi-
 dizæ quidem Minerva, se-
 mel

- ἄπαξ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα, καὶ τὴν Νίκην ἐπ' αὐτῆς
 δεξομένη, ἔστηκεν οὕτως ὅλα τῷ αἰῶνι. τὰ δὲ
 τοῦ Θεοῦ, κινούμενα, ἔμπνοα, χρηστικά φαντα-
 21 σιῶν, δοκιμαστικά. Τούτου τοῦ δημιουργοῦ κατα-
 σκεύασμα ὢν, καταισχύρεις αὐτὴν; Τί δ', ὅτι
 οὐ μόνον σε κατασκεύασεν, ἀλλὰ καὶ σοὶ μόνῳ
 22 ἐπίστευσε, καὶ παρακατέθετο; Οὐδὲ τούτου με-
 μνήσῃ, ἀλλὰ καὶ καταισχύρεις τὴν ἐπιτροπὴν; Εἰ
 δέ σοι ὀρφανὸν τινα ὁ Θεὸς παρέθετο, οὕτως ἂν
 23 αὐτοῦ ἠμέλει; Παραδέδωκέ σοι σεαυτὴν, καὶ λέ-
 γεις· Οὐκ ἔχον ἄλλον πιστότερόν σου, τούτῳ μοι
 Φύλασσε τοιοῦτον, οἷος πέφυκεν, αἰδήμονα, πιστόν,
 ὑψηλόν, ἀκατάπληκτον, ἀπαθῆ, ἀτάραχον. ἔτα
 σὺ οὐ φυλάσσεις.
- 24 Ἄλλ' ἐροῦσι· Πέθειν ἡμῖν εὗτος ὄφρὺν ἐνήνο-
 χε, καὶ σεμνοπρῶσαιπῆ; Οὐπω κατ' ἀξίαν. ἔτι
 γὰρ

mel porrectâ manu, in
 eamque Victoriâ receptâ,
 sic per omne stat ævum:
 Dei autem opera moventur,
 spirant, visis utuntur, ea-
 que explorant. Hujus opi-
 ficis cum fabrica sis, pudore
 illum adficeis? Quid
 porro, quod te non fecit
 modo, sed & tibi uni te
 credidit, & tuæ fidei com-
 misit? Ne hoc quidem re-
 cordabere; sed & id ipsum,
 quod fidei tuæ commissum
 est, foedabis? At vero si
 quem tibi pupillum Deus
 tradidisset, itane eum ne-

gliceret? Tradidit tibi te-
 met ipsum, aliumque se
 habuisse te fideliozem ne-
 gat: „Hunc, inquit, mihi
 „conserua talem, qualis suâ
 „naturâ est; verecundum,
 „fidelem, sublimem, im-
 „perterritum, perturbatio-
 „ne tumultuque vacuum.“
 Tu vero eum non conser-
 vas!

At dicent: „Unde nobis
 „iste supercilium hoc adu-
 „lit, & vultus gravitatem.
 „præ se fert?“ Immo vero;
 nondum uti par est. Non-
 dum enim confido eis quæ
 didici,

γὰρ οὐ θαρβῶ οἷς ἔμαθον, καὶ συγκάτεθέμην·
 ἔτι τὴν ἀσθένειαν τὴν ἑμαυτοῦ φοβοῦμαι. Ἐπεὶ 25
 τοι ἄφετέ με θαρβῆσαι· καὶ τότε ὄψεσθε βλέμ-
 μα οἷον δαί, καὶ σχῆμα οἷον δαί· τότε ὑμῖν δεί-
 ξω τὸ ἀγαλλμα, ὅταν τελεσῶθῃ, ὅταν στιλπνωθῃ.
 Τί δοκεῖτε; Ὅφρυν; Μὴ γένοιτο. μὴ γὰρ ὁ 26
 Ζεὺς ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὄφρυν ἀνέσπακεν; ἀλλὰ
 πέπηγεν αὐτοῦ τὸ βλέμμα, οἷον δαί εἶναι τοῦ
 ἱερούντος·

Οὐ γὰρ ἐμὸν παλιναγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν.

Τοιοῦτον ὑμῖν δεῖξω ἑμαυτὸν, πιστὸν, αἰδήμονα, 27
 γενναῖον, ἀτάραχον. Μὴ τί σὺν ἀθάνατον, ἀγῆ- 28
 ρον, μὴ τί ἀνοσον; ἀλλ' ἀποδνήσκοντα θείως,
 νοσαῦντα θείως. Ταῦτα ἔχω, ταῦτα δύναμαι·
 τὰ δ' ἄλλα οὔτε ἔχω, οὔτε δύναμαι. Δείξω 29
 ὑμῖν

didici, & quibus adensus
 sum: adhuc imbecillitatem
 meam timeo. Etenim fini-
 te me paululum sumere
 animos; tum videbitis vul-
 tum qualem decet, & ha-
 bitum qualem decet: tum
 vobis ostendam statuam,
 cum absoluta fuerit, cum
 expolita. Quid putatis?
 Supercilium esse hoc? Ab-
 sit. Numquid enim Jupi-
 ter Olympius supercilium
 adtolliit? Non; sed vultus
 ejus fixus est, ut ejus esse
 decet, qui dicturus sit:

Επίκει Differt. T. I.

*Non enim promissum
 meum revocabile, neque
 fallax.*

Talem me præbebo vobis;
 fidelem, verecundum, for-
 tem, perturbatione vacu-
 um. Num ergo immorta-
 lem, senectutis aut mor-
 borum expertem? Non;
 sed eum, qui divinitus mo-
 riatur, qui divinitus ægro-
 tet. Hæc habeo, hæc pos-
 sum; reliqua nec habeo,
 nec possum. Ostendam
 vobis nervos philosophi.

O

Qua-

ὑμῖν νεῦρα φιλοσόφου. Ποῦς νεῦρα; Ὁρεξίν ἀναπότευκτον, ἔκκλισιν ἀπερίπτωτον, ὀρμὴν καθήκουσαν, πρόθεσιν ἐπιμελῆ, συγκατάθεσιν ἀπρόπτωτον. Ταῦτα ὄψασθε.

Κ Ε Φ. 9.

Ἔστι οὐ δύνασθαι τὴν τοῦ Ἄνθρωπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι, τὴν τοῦ Φιλοσόφου προσλαμβάνομεν.

Οὐκ ἔστι τὸ τυχεῖον, αὐτὸ μόνον, ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι. Τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος; Ζῶον, φησὶ, λογικόν, θνητόν. Εὐθύς ἐν τῷ λογικῷ, τίνων χωριζόμεθα; Τῶν θηρίων. Καὶ τίνων ἄλλων; Τῶν προβάτων, καὶ τῶν ὀμοίων. Ὁρα οὖν, μὴ τι πως ὡς θηρίον ποιήσης· εἰ δὲ μὴ, ἀπώλεσας τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἐπλήρωσας τὴν

Quales nervos? Adpetitionem convenientem; propositionem frustrationis expertum industriam; adsententem; averfationem calibus fionem non temerariam. non obnoxiam; impetum Hæc videbitis.

C A P. IX.

Cum hominis officium præstare non possumus, philosophi munus nos profiteri.

Res non vulgaris est, vel hoc solum, hominis præstare officium. Quid enim est homo? Animal, inquit, rationis particeps, mortale. Jam statim, rationis usu, a quibus distingui mur? A feris. A quibus præterea? Ab ovibus, & aliis ejus generis. Cave igitur, ne quid forte instar feræ facias: alioqui hominem

τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔρα, μὴ τι ὡς πρόβατον· εἰ
 δὲ μὴ, καὶ οὕτως ἀπώλετο ὁ ἄνθρωπος. Τίνα 4
 οὖν ποιῶμεν ὡς πρόβατα; Ὅταν τῆς γαστρὸς
 ἕνεκα, ὅταν τῶν αἰσίων, ὅταν εἰκῇ, ὅταν θυ-
 παρῶς, ἔταν ἀνεπιστρέπτως· ποῦ ἀπεκλίναμεν;
 Ἐπὶ τὰ πρόβατα. Τί ἀπωλέσαμεν; Τὸ λογι-
 κόν. Ὅταν μαχίμως, καὶ βλαβερῶς, καὶ θυ- 5
 μικῶς, καὶ ὄστικῶς· ποῦ ἀπεκλίναμεν; Ἐπὶ τὰ
 θηρία. Λογικόν, οἱ μὲν ἡμῶν μεγάλα θηρία εἰ- 6
 σίν, οἱ δὲ θηρίδια κακοήθη καὶ μικρά, ἀφ' ὧν
 ἔστιν εἰπεῖν, Λέων με καὶ φαγέτω. Διὰ πάντων 7
 δὲ τούτων ἀπόλλυται ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαγγελία.
 Πότε γὰρ σώζεται συμπεπλεγμένον; Ὅταν τὴν 8
 ἐπαγγελίαν πληρώσῃ. ὥστε σωτηρία συμπεπλεγ-
 μένου ἐστὶ, τὸ ἐξ ἀληθῶν συμπεπλέχθαι. Πότε
 διεζευγμένον; Ὅταν τὴν ἐπαγγελίαν πληρώσῃ.
 Πότε αὐλοὶ, πότε λύρα, πότε ἵππος, πότε
 κύων;

O 2.

nam amiffi; non præstiti-
 fti id quod pollicetur ho-
 minis nomen. Tum cave,
 ne quid instar ovis: alio-
 qui & sic homo perierit.
 Quæ igitur agimus more
 ovis? Cum ventris caussa,
 cum penis, cum temere,
 cum fordide, cum inconfi-
 derate agimus; quo tunc
 declinavimus? Ad oves.
 Quid amiffimus? Rationis
 usum. Cum pugnaciter,
 noxie, iracunde, impetuo-
 se; quo declinavimus? Ad
 feras. Cæterum alii e nobis

magnæ bestiæ sunt, alii be-
 stiolæ malitiosæ & parvæ:
 de quibus dici possit, Leo
 me vel devoret! His autem
 rebus omnibus perit homi-
 nis officium. Nam quan-
 do conservatur complexum?
 Cum suum munus
 exsequitur. Itaque conser-
 vatio complexi est, si ex ve-
 ris sit complexum. Quan-
 do disjunctum? Cum mu-
 nere suo fungitur. Quan-
 do tibiæ? quando lyra?
 quando equus? quando ca-
 nis? Quid ergo mirum, si
 homo

- 9 κύων; Τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἄνθρωπος
 ὡσαύτως μὲν σώζεται, ὡσαύτως δ' ἀπόλλυται;
- 10 Αὐξῆς δ' ἕκαστον καὶ σώζει τὰ κατάλληλα ἔργα·
 τὸν τέκτονα τὰ τέκτονικά, τὸν γραμματικὸν
 τὰ γραμματικά. ἂν δ' ἐπίση γράφειν ἀγραμ-
 μάτως, ἀνάγκη καταφθείρεσθαι καὶ ἀπόλλυ-
 11 σθαι τὴν τέχνην. Οὕτω τὸν μὲν αἰδήμονα σώ-
 ζει τὰ αἰδήμονα ἔργα, ἀπολλύει δὲ τὰ ἀναιδῆ·
 τὸν δὲ πιστὸν τὰ πιστά, καὶ τὰ ἐναντία ἀπολ-
 12 λύει. καὶ τοὺς ἐναντίους πάλιν ἐπαύξει τὰ
 ἐναντία· τὸν ἀναίσχυτον ἀναίσχυτῖα, τὸν ἄπι-
 στον ἀπιστῖα, τὸν λοιδοροῦν λοιδορίᾳ, τὸν ὀργίλον
 ὀργῇ, τὸν φιλάργυρον αἰ ἀκατάλληλοι λήψεις καὶ
 δόσεις.
- 13 Διὰ τοῦτο παραγγέλλουσιν οἱ φιλόσοφοι, μὴ
 ἀρκεῖσθαι μόνῳ τῷ μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ μελέτῃ
 14 προσλαμβάνειν, εἶτα ἀσκησιν. Πολλῷ γὰρ
 χρόνῳ τὰ ἐναντία ποιεῖν εἰδίμεθα, καὶ τὰς
 ὑπο-

homo etiam eodem modo
 & conservatur, & perit?
 Augent autem & conser-
 vant unumquemque opera
 consentanea; fabrum fabri-
 lia, grammaticum gram-
 matica. Sin adfueveris
 contra artis rationem scri-
 bere, necesse erit corrup-
 pi & perire artem. Sic
 hominem verecundum ve-
 recunda facta conservant,
 impudentia perdunt: fide-
 lia fidelem; perdunt con-
 traria. Contrarios autem

vicissim augent contraria:
 impudentem impudentia,
 perfidum perfidia, convi-
 ciatorem convicia, iracun-
 dum iracundia; avarum ex-
 rationes, quibus plus acci-
 piat, & minus reddat.

Quamobrem philosophi
 monent, non in sola do-
 ctrina adquietendum esse;
 sed & studium & meditatio-
 nem adjungendam, dein-
 de exercitationem. Lon-
 go enim tempore contra-
 ria facere consuevimus; &
 usum

ὑπολήψεις τὰς ἐναντίας ταῖς ὀρθαῖς χρηστικαῖς
 ἔχομεν. ἀν οὖν μὴ καὶ τὰς ἐρεθὰς χρηστικαῖς
 ποιήσωμεν, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐξηγηταὶ ἐσόμεθα ἀλ-
 λοτριῶν δογμάτων. Ἄρτι γὰρ τίς ἡμῶν οὐ δύ- 15
 ναται τεχνολογήσαι περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν; ὅτι
 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ, τὰ δ'
 αἰδιάφορα· ἀγαθὰ μὲν οὖν ἀρεταί, καὶ τὰ μετέ-
 χοντὰ τῶν ἀρετῶν· κακὰ δὲ, τὰ ἐναντία·
 αἰδιάφορα δὲ, πλοῦτος, υἰγεία, δόξα. Εἴτ', ἀν 16
 μεταξὺ λεγόντων ἡμῶν ψόφος μείζων γένηται,
 ἢ τῶν παρόντων τις καταγελαῖσῃ ἡμῶν, ἐξε-
 πλάγημεν. Πῶς ἐστι, φιλόσοφε, ἐκεῖνα ἃ ἔλε- 17
 γες; Πόθεν αὐτὰ προφερόμενος ἔλεγες; Ἄπο
 τῶν χειλῶν αὐτόθεν. Τί οὖν ἀλλότρια βοηθή-
 ματα μολύνεις; Τί κυβεύεις περὶ τὰ μέγιστα;
 Ἄλλα γὰρ ἐστίν, ὡς εἰς ταμειῶσι ἀποδέσθαι 18
 Ο 3 ἄρετους

usum contraximus opinio-
 nom, quæ rectis contrariæ
 sunt. Itaque, nisi operam
 demus, ut rectarum etiam
 opinionum usum habitum-
 que nobis comparemus,
 nil aliud nisi alienorum de-
 cretorum interpretes su-
 mus futuri. Jam enim
 quis nostram de rebus bo-
 nis & malis erudite dispu-
 tare non potest? alias esse
 bonas, alias malas, alias
 indifferentes: ac bonas qui-
 dem, virtutes, & ea quæ
 cum virtutibus conjuncta
 sint; malas autem, contra-

rias; indifferentes, divi-
 tias, sanitatem, gloriam.
 Deinde, si, dum nos ista
 differimus, strepitus ali-
 quis major excitetur, aut
 eorum qui adsunt quispiam
 nos derideat, percellimur.
 Ubi sunt ista, philosophe,
 quæ dicebas? Unde ista
 proferebas? Non nisi e la-
 bris videlicet. Quid, ergo
 aliena adjumenta contami-
 nas? Quid ludos facis in
 rebus maximis? Aliud est
 enim, tamquam in penu
 reponere panes & vinum;
 aliud est comedere. Quod
 come-

ἄρτους καὶ οἶνον, ἄλλο ἔστι φαγεῖν. τὸ βρωθὲν
 ἐπέφθη, ἀνεδόθη, νεῦρα ἐγένετο, σάρκες, ὀστέα,
 αἷμα, εὐχρῖοα, εὐπνοια. τὰ ἀποκείμενα, ὅταν
 μὲν θελήσῃς, ἔκ προχείρου λαβὼν δεῖξαι δύνασαι·
 19 ἀπ' αὐτῶν δέ σοι ὄφελος οὐδέν, εἰ μὴ μέχρι
 τοῦ δοκεῖν ὅτι ἔχεις. Τί γάρ διαφέρει, ταῦτα
 ἐξηγεῖσθαι, ἢ τὰ τῶν ἑτεροδόξων; Τεχνολόγος
 νῦν καθίσας τὰ Ἐπικούρου καὶ τάχα ἐκείνου
 χρηστικώτερον τεχνολογήσεις. Τί οὖν Στωϊκῶν
 λέγεις σεαυτὸν; Τί ἕξαπατᾷς τοὺς πολλούς;
 20 Τί ὑποκρίνη Ἰουδαίους, ὧν Ἕλληνας; Οὐχ ὄραϊς,
 πῶς ἕκαστος λέγεται Ἰουδαῖος; πῶς Σύρος; πῶς
 Αἰγύπτιος; καὶ ὅταν τινὰ ἐπαμφοτερίζοντα ἔ-
 δωμεν, εἰώθαμεν λέγειν, Οὐκ ἔστιν Ἰουδαῖος,
 ἀλλ' ὑποκρίνεται. ὅταν δ' ἀναλάβῃ τὸ πάθος
 τὸ τοῦ βρωθμένου καὶ ζήσημένου, τότε καὶ
 21 ἔστι τῶ ὄντι, καὶ καλεῖται Ἰουδαῖος. Οὕτω καὶ
 ἡμεῖς,

comederis, id concoquitur, digeritur, in nervos, carnes, ossa, sanguinem, colorem, spiritum convertitur: quæ autem reposueris, ea quidem, cum volueris, depromere poteris, atque ostendere; inde autem ad te non alia redibit utilitas, nisi ut ea habere videaris. Quid enim interest, sive ista enarres, sive eorum opiniones, qui alia sentiunt? Sede nunc, atque Epicureas opiniones subtiliter ediffere: ac fortasse facilius etiam atque com-

modius, quam ipse, ediffere-
 res. Quid ergo Stoicum te nominas? Quid populo fucum facis? Quid personam mentiris Judæorum, cum Græcus sis? Nonne vides, quatenus quisque dicatur Judæus, quatenus Syrus, quatenus Ægyptius? quod si quem videmus in utramque partem inclinantem, dicere solemus, non esse Judæum, sed simulatorem: cum autem adfectum hominis illa disciplinâ imbuti, sectamque professi adhibuerit;

tum

ἡμεῖς, παραβουπτισταί, λόγῳ μὲν Ἰουδαῖοι, ἔργῳ δ' ἄλλο τι· ἀσυμπαθεῖς πρὸς τὸν λόγον, μακροῖα ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι τούτοις ἃ λέγομεν, ἐφ' οἷς ὡς εἰδότες αὐτὰ ἐπαιρόμεθα. Οὕτως οὐδὲ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι δυκόμενοι, προσλαμβάνομεν τὴν τοῦ φιλοσόφου, τηλικούτο φορτίον, ὅσον ἔστι τις δάκα λήτρας ἄραι μὴ δυκόμενος, τὸν τοῦ Ἰαντος λίθον βαστάζειν ἤθελεν.

Κ Ε Φ. Γ.

Πῶς ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὰ καθήκοντά ἐστιν εὐρίσκειν.

Σκέψαι, τίς ἐστὶ τὸ πρῶτον, ἀνθρώπος· τοῦτο δ' ἐστὶν, οὐδὲν ἔχων κυριώτερον προαιρέσεως, ἀλλὰ ταύτη, τὰ ἄλλα ὑποταγμένα, αὐτὴν
Ο 4 δ' αἰδοῦ.

tum revera Judæus & est, & nominatur. Sic & nos adulterini sumus, nomine quidem Judæi, re vero ipsa quiddam aliud: animi affectus cum oratione non congruit; ac multum abest, ut iis utamur quæ profiteamur, quorumque cognitione efferrimur. Sic, cum

hominis professionem explere nequeamus, philosophi etiam personam nobis imponimus; tam grave onus, veluti si quis, cui vires ad decem libras ferendas non suppeterebant, Ajacis lapidem tollendum sibi sumeret.

C A P. X.

Quo pacto à nominibus Officia sint reperienda.

Considera qui sis: primum Homo, hoc est, is qui nihil habeat præstantius vo-

luntate, cætera vero omnia huic subjecta, cum ipsa nemini vel serviat vel pareat.

ἡμῖν νεῦρα Φιλοσόφου. Ποῖα νεῦρα; Ὅρεξιν ἀν-
 ἀπότευκτον, ἔκκλισιν ἀπεξρίκτωτον, ὄρμην καθῆ-
 κουσαν, πρόθεσιν ἐπιμελῆ, συγκατάθεσιν ἀπεξ-
 πτωτον. Ταῦτα ὄψασθε.

Κ Ε Φ. 3'.

Ἔστι οὐ δύνασεναι τὴν τοῦ Ἄνθρώπου ἐπαγγελίαν
 πληρῶσαι, τὴν τοῦ Φιλοσόφου προσλαμ-
 βάνομεν.

Οὐκ ἔστι τὸ τυχόν, αὐτὸ μόνον, ἀνθρώπου ἐπαγ-
 2 γελίαν πληρῶσαι. Τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος;
 Ζῶον, Φησί, λογικόν, θνητόν. Εὐθύς ἐν τῷ
 λογικῷ, τίνων χωριζόμεθα; Τῶν θηρίων. Καὶ
 τίνων ἄλλων; Τῶν προβάτων, καὶ τῶν ὁμοίων.
 3 Ὅρα οὖν, μή τι πως ὡς θηρίον ποιήσης· εἰ δὲ
 μὴ, ἀπώλεσας τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἐπλήρωσας
 τὴν

Quales nervos? Adpeti- convenientem; propo-
 tionem frustrationis exper- tum industrium; adsen-
 tem; averfationem casibus sionem non temerariam,
 non obnoxiam; impetum Hæc videbitis.

C A P. IX.

*Cum hominis officium præstare non possumus, philo-
 sophi munus nos profiteri.*

Res non vulgaris est, vel usu, a quibus distingui-
 hoc solum, hominis præ- mur? A feris. A quibus
 stare officium. Quid enim præterea? Ab ovibus, &
 est homo? Animal, inquit, aliis ejus generis. Cave
 rationis particeps, mor- igitur, ne quid forte instar
 tale. Jam statim, rationis feræ facias: alioqui homi-
 nem

τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔρα, μή τι ὡς πρόβατον· εἰ
 δὲ μή, καὶ οὕτως ἀπώλετο ὁ ἄνθρωπος. Τίνα 4
 οὖν ποιῶμεν ὡς πρόβατα; Ὅταν τῆς γαστρὸς
 ἕνεκα, ὅταν τῶν αἰδοίων, ὅταν εἰκῆ, ὅταν θυ-
 παρῶς, ὅταν ἀνεπιστρέπτως· ποῦ ἀπεκλίναμεν;
 Ἐπὶ τὰ πρόβατα. Τί ἀπώλεσαμεν; Τὸ λογι-
 κόν. Ὅταν μαχιμῶς, καὶ βλαβερῶς, καὶ θυ- 5
 μικῶς, καὶ ὠστικῶς· ποῦ ἀπεκλίναμεν; Ἐπὶ τὰ
 θηρία. Δοκίμῳ, οἱ μὲν ἡμῶν μεγάλα θηρία εἰ- 6
 σὶν, οἱ δὲ θηρίδια κακοήδη καὶ μικρὰ, ἀφ' ὧν
 ἔστιν εἰπεῖν, Λέων με καὶ φαγέτω. Διὰ πάντων 7
 δὲ τούτων ἀπόλλυται ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαγγελία.
 Πότε γὰρ σώζεται συμπεπλεγμένον; Ὅταν τὴν 8
 ἐπαγγελίαν πληρώσῃ. ὥστε σωτηρία συμπεπλεγ-
 μένου ἐστὶ, τὸ ἐξ ἀληθῶν συμπεπλέχθαι. Πότε
 διεξευγμένον; Ὅταν τὴν ἐπαγγελίαν πληρώσῃ.
 Πότε αὐλοὶ, πότε λύρα, πότε ἵππος, πότε
 κύων;

O 2

κύων;

nem amissisti; non praestitisti id quod pollicetur hominis nomen. Tum cave, ne quid instar ovis: alioqui & sic homo perierit. Quae igitur agimus more ovis? Cum ventris causa, cum penis, cum temere, cum sordide, cum inconsiderate agimus; quo tunc declinavimus? Ad oves. Quid amissimus? Rationis usum. Cum pugnaciter, noxie, iracunde, impetuose; quo declinavimus? Ad feras. Caeterum alii e nobis

magnae bestiae sunt, alii bestiolae malitiosae & parvae: de quibus dici possit, Leo me vel devoret! His autem rebus omnibus perit hominis officium. Nam quando conservatur complexum? Cum suum munus exsequitur. Itaque conservatio complexi est, si ex veris sit complexum. Quando disjunctum? Cum munere suo fungitur. Quando tibiae? quando lyrae? quando equus? quando canis? Quid ergo mirum, si homo

- 9 κύων; Τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἄνθρωπος
 ὡσαύτως μὲν σώζεται, ὡσαύτως δ' ἀπόλλυται;
- 10 Αὐξες δ' ἕκαστον καὶ σώζει τὰ κατάλληλα ἔργα·
 τὸν τέκτονα τὰ τέκτονικά, τὸν γραμματικὸν
 τὰ γραμματικά. ἂν δ' ἐδίση γράφειν ἀγραμ-
 μάτως, ἀνάγκη καταφθείρεσθαι καὶ ἀπόλλυ-
 11 σθαι τὴν τέχνην. Οὕτω τὸν μὲν αἰδήμονα σώ-
 ζει τὰ αἰδήμονα ἔργα, ἀπολλύει δὲ τὰ ἀναιδή-
 τὸν δὲ πιστὸν τὰ πιστά, καὶ τὰ ἐναντία ἀπολ-
 12 λύει. καὶ τοὺς ἐναντίους πάλιν ἐπαύξει τὰ
 ἐναντία· τὸν ἀνάισχυντον ἀναισχυντία, τὸν ἄπι-
 στον ἀπιστία, τὸν λοιδόρον λοιδωρία, τὸν ὀργίλον
 ὀργή, τὸν φιλάργυρον αἰ ἀκατάλληλοι λήψεις καὶ
 δόσεις.
- 13 Διὰ τοῦτο παραγγέλλουσιν οἱ φιλόσοφοι, μὴ
 ἀρκεῖσθαι μόνῳ τῷ μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ μελέτην
 14 προσλαμβάνειν, εἴτα ἀσκησιν. Πολλῶ γὰρ
 χρόνῳ τὰ ἐναντία ποιῆν εἰδίμεθά, καὶ τὰς
 ὑπο-

homo etiam eodem modo
 & conservatur, & perit?
 Augent autem & conser-
 vant unumquemque opera
 consentanea; fabrum fabri-
 lia, grammaticum gram-
 matica. Sin adfueveris
 contra artis rationem scri-
 bere, necesse erit corrup-
 pi & perire artem. Sic
 hominem verecundum ve-
 recunda facta conservant,
 impudentia perdunt: fide-
 lia fidelem; perdunt con-
 traria. Contrarios autem

vicissim augent contraria:
 impudentem impudentia,
 perfidum perfidia, convi-
 ciatorem convicia, iracun-
 dum iracundia; avarum eae
 rationes, quibus plus acci-
 piat, & minus reddat.

Quamobrem philosophi
 monent, non in sola do-
 ctrina adquiescendum esse;
 sed & studium & meditatio-
 nem adjungendam, dein-
 de exercitationem. Lon-
 go enim tempore contra-
 ria facere consuevimus; &
 usum

ὑπολήψεις τὰς ἐναντίας ταῖς ὀρθαῖς χρηστικαῖς
 ἔχομεν. ἀν ὅν μὴ καὶ τὰς ἐρθεῖς χρηστικαῖς
 ποιήσωμεν, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐξηγηταὶ ἐσόμεθα ἀλ-
 λοτριῶν δογμάτων. Ἄρτι γὰρ τίς ἡμῶν οὐ δύ- 15
 νασται τεχνολογήσαι περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν; ὅτι
 τῶν ὄντων τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ, τὰ δ'
 αἰδιάφορα· ἀγαθὰ μὲν οὖν ἀρεταί, καὶ τὰ μετέ-
 χοντὰ τῶν ἀρετῶν· κακὰ δὲ, τὰ ἐναντία·
 αἰδιάφορα δὲ, πλοῦτος, υἰγία, δόξα. Εἴτ', ἀν 16
 μεταξὺ λεγόντων ἡμῶν ψόφος μείζων γένηται,
 ἢ τῶν παρόντων τίς καταγελάσῃ ἡμῶν, ἐξε-
 πλάγημεν. Πού ἐστι, φιλόσοφε, ἐκείνη αἰ ἐλε- 17
 γες; Πόθεν αὐτὰ προφερόμενος ἔλεγες; Ἄπο
 τῶν χειλῶν αὐτόθεν. Τί οὖν ἀλλότρια βοηθή-
 ματα μόλυνεις; Τί κυβεύεις περὶ τὰ μέγιστα;
 Ἄλλο γάρ ἐστιν, ὡς εἰς ταμιεῖοι προδέσθαι 18
 Ο 3 ἄρτους

usum contraximus opinio-
 num, quæ rectis contrariæ
 sunt. Itaque, nisi operam
 demus, ut rectarum etiam
 opinionum usum habitum-
 que nobis comparemus,
 nil aliud nisi alienorum de-
 cretorum interpretes su-
 mus futuri. Jam enim
 quis nostrum de rebus bo-
 nis & malis erudite dispu-
 tare non potest? alias esse
 bonas, alias malas, alias
 indifferentes: ac bonas qui-
 dem, virtutes, & ea quæ
 cum virtutibus conjuncta
 sint; malas autem, contra-

rias; indifferentes, divi-
 tias, sanitatem, gloriam.
 Deinde, si, dum nos ista
 differimus, strepitus ali-
 quis major excitetur, aut
 eorum qui adsunt quispiam
 nos derideat, percellimur.
 Ubi sunt ista, philosophe,
 quæ dicebas? Unde ista
 proferebas? Nonnisi e la-
 bris videlicet. Quid, ergo
 aliena adjumenta contami-
 nas? Quid ludos facis in
 rebus maximis? Aliud est
 enim, tamquam in penu
 reponere panes & vinum;
 aliud est comedere. Quod come-

ἄρτους καὶ οἶνον, ἄλλο ἵστί φαγεῖν. τὸ βρωθὲν
 ἐπέφθη, ἀνεδόθη, νεῦρα ἐγένετο, σάρκες, ὀστέα,
 αἷμα, εὐχρῖοις, εὐπνοίαις. τὰ ἀποκείμενα, ὅταν
 μὲν θελήσῃς, ἐκ προχείρου λαβὼν δεῖξαι δύνασαι·
 ἀπ' αὐτῶν δέ σοι ἄφελος οὐδὲν, εἰ μὴ μέχρι
 19 τοῦ δοκεῖν ὅτι ἔχεις. Τί γὰρ διαφέρει, ταῦτα
 ἐξηγεῖσθαι, ἢ τὰ τῶν ἑτεροδόξων; Τεχνολόγος
 γὰρ καθίστας τὰ Ἐπικούρου καὶ τάχα ἐκείνου
 χρηστικώτερον τεχνολογήσεις. Τί εὖν Στωϊκῶν
 λέγεις σεαυτὸν; Τί ἕξαπατᾷς τοὺς πολλούς;
 20 Τί ὑποκρίνη Ἰουδαίους, ἂν Ἕλληνας; Οὐχ ὄραῖς,
 πῶς ἕκαστος λέγεται Ἰουδαῖος; πῶς Σύρος; πῶς
 Αἰγύπτιος; καὶ ὅταν τινὰ ἐπαμφοτερίζοντα εἶ-
 δωμεν, εἰώθαμεν λέγειν, Οὐκ ἔστιν Ἰουδαῖος,
 ἀλλ' ὑποκρίνεται. ὅταν δ' ἀναλάβῃ τὸ πάθος
 : τὸ τοῦ βεβαμμένου καὶ ἡρημένου, τότε καὶ
 21 ἔστι τῷ ὄντι, καὶ καλεῖται Ἰουδαῖος. Οὕτω καὶ
 ἡμεῖς,

comederis, id concoqui-
 tur, digeritur, in nervos,
 carnes, ossa, sanguinem,
 colorem, spiritum conver-
 titur: quæ autem reposue-
 ris, ea quidem, cum vo-
 lueris, depromere poteris,
 atque ostendere; inde autem
 ad te non alia redibit
 utilitas, nisi ut ea habere
 videaris. Quid enim inter-
 est, sive ista enarres, sive
 eorum opiniones, qui alia
 sentiunt? Sede nunc, at-
 que Epicureas opiniones
 subtiliter ediffere: ac fortas-
 se facilius etiam atque com-

modius, quam ipse, ediffe-
 res. Quid ergo Stoicam
 te nominas? Quid populo
 fucum facis? Quid perso-
 nam mentiris Judæorum,
 cum Græcus sis? Nonne
 vides, quatenus quisque
 dicatur Judæus, quatenus
 Syrus, quatenus Ægy-
 ptius? quod si quem vide-
 mus in utramque partem
 inclinantem, dicere sole-
 mus, non esse Judæum,
 sed simulatorem: cum au-
 tem adfectum hominis illa
 disciplinâ imbuti, sectam-
 que professi adhibuerit;

tum

ἡμεῖς, παραιβαπτισταὶ, λόγῳ μὲν Ἰουδαῖοι, ἔργῳ δ' ἄλλο τι· ἀσυμπαθεῖς πρὸς τὸν λόγον, μακρὰν ἀπὸ τοῦ χρῆσθαι τούτοις ἀ λέγομεν, ἐφ' οἷς ὡς εἰδότες αὐτὰ ἐπαιρόμεθα. Οὕτως 22 οὐδὲ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι δυκόμενοι, προσλαμβάνομεν τὴν τοῦ φιλοσόφου, τηλιπούτο φορτίον, οἷον εἴ τις δέκα λίτρας ἄραι μὴ δυκόμενος, τὸν τοῦ Ἰάκωβος λίθον βαστάζειν ἤθελεν.

Κ Ε Φ. Γ.

Πῶς ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τὰ καθήκοντα εἶναι εὐρίσκειν.

Σκέψαι, τίς εἶ τὸ πρῶτον, ἀνθρώπος· τούτο δ' ἔστιν, οὐδὲν ἔχων κυριώτερον. προαιρέσεως, ἀλλὰ ταύτη, τὰ ἄλλα ὑποταγμένα, αὐτὴν
 Ο 4 δ' αἰδοῦ-

tum revera Judæus & est, & nominatur. Sic & nos adulterini fumus, nomine quidem Judæi, re vero ipsa quiddam aliud: animi adfectus cum oratione non congruit; ac multum abest, ut iis utamur quæ profiteamur, quorumque cognitione efferrimur. Sic, cum

hominis professionem ex- plere nequeamus, philoso- phi etiam personam nobis imponimus; tam grave onus, veluti si quis, cui vires ad decem libras fe- rendas non suppeterent, Ajacis lapidem tollendum sibi sumeret.

C A P. X.

Quo pacto à nominibus Officia sint reperienda.

Considera qui sis: primum Homo, hoc est, is qui nihil habeat præstantius vo-

luntate, cætera vero om- nia huic subjecta, cum ipsa nemini vel serviat vel pa- reat.

- 2 δ' ἀδούλευτον καὶ ἀνυπότακτον. Σκόπει οὖν, τί-
ναν κεχώρισαι κατὰ λόγον. κεχώρισαι θηρίων;
- 3 κεχώρισαι προβάτων. Ἐπὶ τούτοις, πολίτης
εἶ τοῦ κόσμου, καὶ μέρος αὐτοῦ· οὐχ ἔν τῶν
ὑπηρετικῶν, ἀλλὰ τῶν προηγουμένων· παρακο-
λουθητικὰς γὰρ εἶ τῇ θεῷ διοικήσεις, καὶ τῶν
εἴης ἐπιλογιστικός. Τίς οὖν ἐπαγγελία πολίτου;
- 4 Μηδὲν ἔχεν ἰδίᾳ συμφέρον, περὶ μηδενὸς βου-
λεύεσθαι ὡς ἀπόλυτον· ἀλλ' ὥσπερ ἄν, εἰ ἢ
χεῖρ ἢ ὁ πους λογισμὸν ἔχον, καὶ παρηκολούθουν
τῇ φυσικῇ κατασκευῇ, οὐδέποτε ἄν ἄλλως ὤρη-
σαν, ἢ ὠρέχθησαν, ἢ ἐπανευγκόντες ἐπὶ τὸ ὄλον.
- 5 Διὰ τοῦτο καλῶς λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι εἰ
προῦδες ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς τὰ ἐσόμενα, συνήρ-
γαι ἄν καὶ τῷ νοσῆν, καὶ τῷ ἀποθνήσκαι, καὶ
τῷ πηροῦσθαι· αἰσθανόμενός γε, ὅτι ἀπὸ τῆς
τῶν

reat. Proinde considera-
to, a quibus ratione sepa-
reris. Separaris a feris,
separaris ab ovibus. Præ-
terea civis es mundi, &
pars ejus: non ex earum
numero partium, quæ mi-
nisterio, sed quæ imperio
sunt destinatæ: divinam
enim administrationem in-
telligendi, ordinemque re-
rum considerandi faculta-
tem habes. Quæ igitur est
civis professio? Ne quid
privatim utile ducat; de
nulla re, tamquam a com-
muni societate separatus,

deliberet; sed ita, quem-
admodum manus aut pes,
si ratione uterentur, & na-
turæ constitutionem intel-
ligerent, numquam move-
rentur aliter, nec appete-
rent quidquam, nisi ratio-
ne habita totius. Quamob-
rem recte dicunt philoso-
phi, si præsciret vir bonus
rerum futurarum eventum,
ultro eum ad ægrotatio-
nem, ad mortem, ad mu-
tilationes, operam suam
collaturum; quippe qui in-
tellexisset, a constitutione
universitatis hæc sibi esse
adtri-

τῶν ὅλων διατάξεως τοῦτο ἀπονέμεται, κυριότερον δὲ τὸ ὅλον τοῦ μέρους, καὶ ἡ πόλις τοῦ πολίτου. Νῦν δ' ὅτι οὐ προγινώσκομεν, καθήκει 6 τῶν πρὸς ἐκλογὴν εὐφροστέρων ἔχουσιν· ὅτι καὶ πρὸς τοῦτο γεγόναμεν.

Μετὰ τοῦτο μέμνησο, ὅτι υἱὸς εἶ. Τίς τοῦ 7 του τοῦ προσώπου ἐπαγγελία; πάντα τὰ αὐτοῦ ἠγεῖσθαι τοῦ πατρὸς, πάντα ὑπακούειν, μηδέποτε ψέξαι πρὸς τινὰ, μηδὲ βλαβερόν τι αὐτῷ εἰπεῖν ἢ πράξαι, ἐξίστασθαι ἐν πᾶσι καὶ παραχωρεῖν, συνεργοῦντα κατὰ δύναμιν. Μετὰ 8 ταῦτο ἴαθι, ὅτι καὶ ἀδελφὸς εἶ. καὶ πρὸς τοῦτο δὲ τὸ πρόσωπον ἐφέλεται παραχωρήσεις, εὐπέδαι, εὐφημίας, μηδέποτε ἀντιποιήσασθαι τινος πρὸς αὐτὸν τῶν ἀπροαιρέτων, ἀλλ' ἠδέως ἐκεῖνα προῖσθαι, ἢ ἐν τοῖς προαιρετικοῖς πλέον ἔχεις.

O 5

Ἔρως

adtributa; esse autem totam potius parte, & civitatem cive. Nunc, cum non præsciamus quid futurum sit, ea amplecti convenit, quæ sunt ad eligendum natura aptiora; nam ad hoc etiam nati sumus.

Deinde memento, Filium te esse. Quænam hujus personæ est professio? Omnia sua, patris esse ducere; omnibus in rebus dicto ei esse audientem; numquam eum apud quemquam vituperare; neque

vel dicere vel facere quidquam, quod ei incommo- det; cedere etiam illi in omnibus, & primas dare; pro virili eum adjuvare. Post hæc memento, te etiam Fratrem esse: & pro hac quoque persona deberi cessionem, obsequium, collaudationem; numquam quidquam tibi vindicandum earum rerum quæ sunt extra hominis potestatem positæ, sed ea libenter missa facienda, ut in his meliori sis conditione quæ tui sunt arbitrii,

Vide

- 9 Ὅρα γάρ, οἷόν ἐστιν ἀντὶ Δεΐδακος, ἀν' οὗτω
τύχη, καὶ καθέδρας, αὐτὸν εὐγνωμοσύνην κτήσα-
10 σθαι ὅση ἢ πλεονεξία; Μετὰ ταῦτα εἰ Βουλευ-
τῆς πόλεως τινος εἶ, ὅτι Βουλευτῆς· εἰ κέος, ὅτι
κέος· εἰ πρεσβύτης, ὅτι πρεσβύτης· εἰ πατήρ,
11 ὅτι πατήρ. Ἄει γάρ ἕκαστον τῶν τοιούτων ὀνομά-
των εἰς ἐπιλογισμὸν ἐρχόμενον, ὑπογράφει τὰ οἰ-
12 κέω ἔργα. Ἐάν δ' ἀπελθὼν ψέγῃς σου τὸν ἀδελ-
φόν, λέγω σοι, Ἐπελάθου τίς εἶ, καὶ τί σοι ὄνομα.
13 Εἶτα εἰ μὲν, χαλκεὺς ᾖ, ἐχρῶ τῇ σφύρα ἀλλας,
ἐπικελησμένος ᾖ ἢς τοῦ χαλκείως· εἰ δὲ τοῦ
ἀδελφοῦ ἐπελάθου, καὶ ἀντὶ ἀδελφοῦ ἐχθρὸς
ἐγένου, οὐδὲν ἀντ' οὐδενὸς ἠλλάχθαι φανῆς ἐπ' αὐ-
14 τῷ; Εἰ δ' ἀντὶ ἀνθρώπου, ἡμέρου ζώου, καὶ
κοινωνικοῦ, θηρίον γέγονας βλαβερόν, ἐπίβουλον,
δηκτικόν, οὐδὲν ἀπολώλεκας; ἀλλὰ δεῖ σε κέρ-
μα ἀπολέσαι, ἵνα ζημιωθῆς; ἄλλου δ' οὐδενὸς
ἀπώ-

Vide enim, cujusmodi fit, verbi causa, si pro lactuca, aut pro sella, *qua fratri sedis*, tu tibi adquisiris animi æquitatem: quantum id est lucrum! Deinde si civitatis alicujus Senator es, te senatorem esse memento: si adolescens, adolescentem: si fenex, senem: si pater, patrem. Semper enim quodque horum nominum, in computationem veniens, consentaneum quoddam agendi genus præscribit. Sin digres-

sus, fratrem tuum vituperaveris; dicam, oblitum te esse qui sis, & quod tibi sit nomen. Quod si faber ferrarius esses, ac malleo perperam uteris, fabri ferrarii esses oblitus. At si fratris personam oblitus es, & fratris loco factus es hostis; putasne, te ea re nihil nihilo permutasse? Quod si pro homine, miti animali & sociabili, fera factus es perniciofa, infidiatrix, mordax; nihilne amisisti? Enimvero pecuniola

ἀπάλειαι ζημιοὶ τὸν ἄνθρωπον; Εἰ γραμματι- 15
κὴν μὲν ἢ ἀποβαλοῖν, ἢ μουσικὴν, ζημίαν ἠγοῦ
τὴν ἀπάλειαν αὐτῆς· εἰ δ' αἰδῶ καὶ καταστολὴν
καὶ ἡμερότητα ἀποβαλεῖς, οὐδὲν ἠγῆ τὸ πρῶν-
μα; Καὶ τοι ἐκεῖνα μὲν παρ' ἔξωθεν τινος καὶ 16
ἀπροαίρετον αἰτίαν ἀπόλλυται, ταῦτα δὲ παρ'
ἡμᾶς· καὶ ἐκεῖνα μὲν οὐτ' ἔχεν οὐτ' ἀπολλύειν
αἰσχρὸν ἐστὶ, ταῦτα δὲ καὶ μὴ ἔχεν καὶ ἀπολ-
λύειν αἰσχρὸν ἐστὶ, καὶ ἐπικειμένον, καὶ αὐ-
χημα. Τί ἀπολλύει ὁ τὰ τοῦ κιναιίδου πάσχων; 17
Τὸν ἄνδρα. Ὁ δὲ διατιθεῖς; Πολλὰ μὲν καὶ ἄλ-
λα, καὶ αὐτὸς δ' οὐδὲν ἦττον τὸν ἄνδρα. Τί
ἀπολλύει ὁ μοιχεύων; Τὸν αἰδήμονα, τὸν ἐγ- 18
κρατῆ, τὸν κόσμιον, τὸν πολίτην, τὸν γέγονα.
Τί ἀπολλύει ὁ ὀργιζόμενος; Ἄλλο τι. Ὁ φοβού-
μενος; Ἄλλο τι. Οὐδεὶς ἀίχρα ἀπαλείας καὶ 19
ζημίας κακός ἐστι. Δοικὸν εἰ τὴν ζημίαν ζητεῖς
ἐν

niola est amittenda, ut ja-
cturam facias; nullius ve-
ro alterius rei amissio dam-
num adfert homini? Quod
si grammaticam artem ami-
sisses, aut musicam; in dam-
no eam jacturam deputares:
at, si verecundiam, si mo-
destiam, si mansuetudinem
amiseris, eamne rem nihil
esse putas? Verum illa qui-
dem externa quapiam de
caussa & non voluntaria
pereunt; hæc autem, no-
stra culpa: illa nec habere,
nec amittere, turpe est;
hæc & non habere, &

perdere, turpe est, &
probrosum & calamitosum.
Quid amittit is, qui ci-
nædi flagitia patitur? Vi-
rum. Quid qui ista patrat?
Cum alia sane multa, tum
nihilominus & ipse virum.
Quid perdit adulter? Ve-
recundum, continentem,
modestum, civem, vici-
num. Quid perdit iratus?
Aliquid aliud. Quid is qui
timet? Aliquid aliud. Ne-
mo sine jactura & damno
malus est. Quod si vero
jacturam in pecuniola sola
queris, omnes hi noxæ
sunt

ἐν κέρματι, πάντες οὗτοι ἀβλαβεῖς, ἀζήμιοι,
 ἀν' οὕτω τύχῃ, καὶ ὠφελούμενοι καὶ κερδαί-
 νοντες, ἔταν διὰ τινος τούτων τῶν ἔργων κέρ-
 20 μα αὐτοῖς προσγένηται. Ὅρα δ', εἰ ἐπὶ κερ-
 μάτιον πάντας ἀνάγεις, ἔτι οὐδ' ὁ τὴν ξινά
 σοι ἀπολλύων ἔστι βεβλαμμένος. Ναί· Φησὶ,
 21 κεκολόβωται γὰρ τὸ σῶμα. Ἄγε· ὁ δὲ τὴν
 ὀσφρασίαν αὐτὴν ἀπολωλεκώς, οὐδὲν ἀπολλύεις;
 Ψυχῆς οὖν δύναμις οὐκ ἔστιν οὐδεμία, ἢν ὁ
 μὲν κησάμενος ὠφελεῖται, ὁ δ' ἀποβαλοῖν ζη-
 22 μιῶται; Ποῖαν καὶ λέγεις; Οὐδὲν ἔχομεν αἰδή-
 μὸν φύσει; Ἐχομεν. Ὁ τοῦτο ἀπολλύων, οὐ
 ζημιῶται; οὐδενὸς στερίσκεται; οὐδὲν ἀποβαίλ-
 23 λει τῶν πρὸς αὐτόν; Οὐκ ἔχομεν φύσει τι πι-
 στόν; φύσει στερεκτικόν; φύσει ὠφελητικόν; φύ-
 σει ἀλλήλων ἀνεκτικόν; ὅστις οὖν εἰς ταῦτα πε-
 ριορᾷ.

sunt expertes, nullum fe-
 cere damnum; ac fieri pot-
 est, ut fructum etiam &
 lucrum capiant, cum ex
 horum facinorum aliquo
 pecunia eis accefferit. Vi-
 de vero, si ad pecuniam
 omnia refers, ne tibi di-
 cendum sit, ne eum qui-
 dem, qui nasum amittit,
 pati damnum. Immo ve-
 ro, inquit, corpore est
 mutilato. Age igitur, qui
 olfactum solum amisit, ni-
 hilne perdit? Animi, ergo
 vis nulla est, quæ & partâ
 juvetur aliquis, & amissâ

lædatur? Quam tandem
 ais? Nihilne habemus na-
 turâ verecundum? Habe-
 mus. Id qui amittit, non
 jacturam facit? non priva-
 tur aliquâ re? non amit-
 tit aliquid suarum rerum?
 Nonne habemus naturâ fi-
 dele aliquid? nonne cari-
 tatem aliquam naturâ no-
 bis infitam? nonne juven-
 di propensionem natura-
 lem? non alius alium to-
 lerandi naturalem facul-
 tatem? Quisquis igitur
 in horum aliquo se dam-
 no adfici patitur, isne in-
 demnis

ριορᾷ ζημιούμενον ἑαυτὸν, οὗτος ἢ ἀβλαβῆς καὶ ἀζήμιος;

Τί οὖν; μὴ βλάψω τὸν βλάψαντα; Πρῶτον μὲν ἰδοῦ, τί ἐστὶ βλάβη· καὶ μνήσθητι ὧν ἤκουσας παρὰ τῶν φιλοσόφων. Εἰ γὰρ τὸ ἀγαθὸν ἐν προαιρέσει, καὶ τὸ κακὸν ὡσαύτως ἐν προαιρέσει, βλέπε μὴ τοιοῦτόν ἐστιν ὃ λέγεις· Τί οὖν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἑαυτὸν ἐβλάψε, πρὸς ἐμέ τι ἀδίκον ποιήσας, μὴ βλάψω ἐγὼ ἑμαυτὸν, πρὸς ἐκεῖνον ἀδίκον τι ποιήσας; Τί οὖν οὐ τοιοῦτόν τι φανταζόμεθα; Ἄλλ', ὅπου τι σωματικὸν ἐλάττωμα εἰς κτῆσιν, ἐκεῖ ἢ βλάβη· ὅπου δ' εἰς προαίρεσιν, οὐδεμία βλάβη; οὔτε γὰρ τὴν κεφαλὴν ἀλγεῖ ὁ ἐξαπατηθεὶς ἢ ὁ ἀδικήσας, οὔτε τὸν ἰφθαλμὸν, οὔτε τὸ ἰσχίον· οὔτε τὸν ἀγρὸν ἀπολλύει. ἡμεῖς δ' ἄλλο οὐδὲν ἐθέλομεν, ἢ ταῦτα· τὴν προαίρεσιν δὲ πότερον αἰδή-

damnis & jacturæ expers fuerit?

Quid ergo? non ei noceam qui mihi nocuit? Primum vide, quid sit noxa: & eorum, quæ a philosophis audivisti, memento. Nam si bonum positum est in voluntate, & malum item in voluntate; vide, ne hujusmodi fit id quod dicis: Cur, si ille ipsi sibi nocuit, injuriâ mihi factâ, ego ipse mihi non noceam,

injuriâ aliquâ ei relatâ? Cur ergo non tale quiddam menti nostræ obversatur? At, ubi corpori aliquid aut rei familiari decesserit, illic damnatum est: ubi autem voluntati, nullumne ibi damnatum? Nempe caput ei non dolet qui deceptus est, aut qui injuriam intulit, neque oculus, neque coxa; neque agrum is amittit: nos vero nihil volumus nisi hæc; voluntatem autem utrum verècundam & fidelem

αἰδήμονας καὶ πιστὴν ἔξομεν, ἢ ἀναίσχυντον καὶ
 ἀπιστον, οὐδ' ἐγγύς διαφερόμεθα, πλὴν μόνον
 30 ἐν τῇ σχολῇ μέχρι τῶν λογαρίων. Τοιγαροῦν μέ-
 χρι τῶν λογαρίων προκόπτομεν ἔξω δ' αὐτῶν,
 οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον.

Κ Ε Φ. ια'.

Τίς ἀρχὴ Φιλοσοφίας.

Ἀρχὴ φιλοσοφίας, παρὰ γε τοῖς ὡς δεῖ καὶ
 κατὰ τὴν φύσιν ἀπτομένοις αὐτῆς; συναίσθη-
 σις τῆς αὐτοῦ ἀσθενείας καὶ ἀδυναμίας περὶ τὰ
 2 ἀναγκαῖα. Ὁρθογωνίου μὲν γὰρ τριγώνου, ἢ διέ-
 σεως, ἢ ἡμιτονίου, οὐδεμίαν φύσει ἔννοιαν ἤκομεν
 ἔχοντες, ἀλλ' ἐκ τινος τεχνικῆς παραλήψεως δι-
 δασκόμεθα ἕκαστον αὐτῶν. καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὴ
 3 εἰδότες αὐτὰ, οὐδ' οἴονται εἰδέναι. Ἀγαθοῦ δὲ
 καὶ

lem habituri sumus, an im- in schola his de rebus in-
 pudentem, & perfidam, stituuntur. Quocircusque
 ne minimum quidem nostra ad disputatiunculas profici-
 interest, nisi quod ad mus, ultra eas vero ne mi-
 putatiunculas adtinet, que nimum quidem.

C A P. XI.

Quod sit Philosophia initium.

Philosophia initium, apud seos, aut semitonii, nul-
 eos quidem, qui ut decet lam naturam infitam habe-
 & per januam ad eam in- mus notionem, sed cuncta,
 grediuntur, conscientia est quae sunt hujusmodi, arti-
 imbecillitatis nostrae atque ficiosa quaedam traditione
 infirmitatis in rebus neces- addiscimus: eaque de caus-
 sariis. Nam trianguli qui- sa, qui illa ignorant, non
 dem rectanguli, aut die- opinantur se ea cognita ha-
 bere.

καὶ κακοῦ, καὶ καλοῦ καὶ αἰσχροῦ, καὶ πρέπον-
 τος καὶ ἀπρέπους, καὶ εὐδαιμονίας καὶ δυστυχι-
 ας, καὶ προσήκοντος καὶ ἀποβάλλοντος, καὶ ὅ
 τι δεῖ ποιῆσαι, καὶ ὅ τι οὐ δεῖ ποιῆσαι, τίς οὐκ
 ἔχων ἔμφυτον ἔννοαν ἐλήλυθε. Διὰ τοῦτο πάν- 4
 τες χρώμεθα τοῖς ἑνόμασι, καὶ ἐφαρμόζεν περ-
 ρώμεθα τὰς προλήψεις ταῖς ἐπὶ μέρους οὐσίαις.
 Καλῶς ἐποίησε, δεόντως, οὐ δεόντως, ἡτύχησεν, 5
 εὐτύχησεν, ἀδικός ἐστι, δίκαιός ἐστι· τίς ἡμῶν
 φέδεται τούτων τῶν ὀνομάτων; τίς ἡμῶν ἀνα-
 βάλλεται τὴν χρῆσιν αὐτῶν μέχρι μάθη, καθά-
 περ τῶν περὶ τὰς γραμμαῖς ἢ τοὺς Φθόγγους οἱ
 οὐκ εἰδότες; - Τούτου δ' αἴτιον, τὸ ἦκεν ἤδη τινὰ 6
 ὑπὸ τῆς φύσεως κατὰ τὸν τόπον ὥσπερ δεδιδυ-
 μένους· ἀφ' ὧν ὀρμώμενοι καὶ τὴν ὁμίαν προσε-
 λήφαμεν. Διὰ τί γὰρ, φησὶν, οὐκ οἶδα ἐγὼ τὸ 7
 καλόν

bere. Boni autem & mali,
 honesti & turpis, decori
 & indecori, felicitatis &
 calamitatis, officii, & quid
 fit contra officium, quid fit
 agendum, quid non fit
 agendum, quis non harum
 rerum notitiam aliquam na-
 tura insitam secum adtulit?
 Quamobrem omnes voca-
 bulis istis utimur, atque il-
 las animi anticipationes re-
 bus singularibus adcommo-
 dare conamur. „Bene fe-
 „cit, ex officio, contra offi-
 „cium; prospera, adversa
 „fortuna est usus; injustus

„est, justus est:“ quis no-
 strum his vocabulis absti-
 net? quis nostrum usum il-
 lorum eo usque differt,
 dum didicerit, quemadmo-
 dum vocabulis geometricis
 & musicis abstinent qui
 istas artes ignorant. Hu-
 jus nempe rei causa est,
 quod nonnulla ad istum lo-
 cum pertinentia jam velut
 a natura edocti in vitam
 intramus; a quibus initiis
 profecti, opinionem et-
 iam adjunximus, quasi om-
 nia percepta haberemus.
 Cur enim, inquit, ignorem
 ego

καλὸν καὶ τὸ αἰσχρόν; οὐκ ἔχω ἔννοιαν αὐτοῦ;
 Ἔχεις. Οὐκ ἐφαρμόζω τοῖς ἐπὶ μέρους; Ἐφαρ-
 8 μόζεις. Οὐ καλῶς ἔν ἐφαρμόζω; Ἐνταῦθά
 ἐστὶ τὸ ζήτημα πᾶν, καὶ οἷσις ἐνταῦθα προσ-
 γίκεται. ἀφ' ὁμολογουμένων γὰρ ὁρμώμενοι τού-
 των, ἐπὶ τὸ ἀμφισβητούμενον προάγουσιν ὑπὸ τῆς
 9 ἀκαταλλήλου ἐφαρμογῆς. ὡς εἴ γε καὶ ταῦτο
 ἔτι πρὸς ἐκείνοις ἐκέκτηντο, τί ἐκώλυεν αὐτὰς εἶ-
 10 ναι τελείους; Νῦν δ' ἐπεὶ δοκεῖς, ὅτι καὶ κα-
 ταλλήλως ἐφαρμόζεις τὰς προλήψεις τοῖς ἐπὶ μέ-
 ρους, εἰπέ μοι, πόθεν τῆτο λαμβάνεις; Ὅτι δοκεῖ
 μοι. Τῆτο ἔν τινι ἔ δοκεῖ, καὶ οἶεται καὶ αὐ-
 τὸς ἐφαρμόζειν καλῶς· ἢ οὐκ οἶεται; Οἶεται.
 11 Δύνασθε ἔν, περὶ ὧν τὰ μαχόμενα δοξάζετε,
 ἀμφοτέροι καταλλήλως ἐφαρμόζεις τὰς προλή-
 12 ψεις; Οὐ δυνάμεθα. Ἔχεις οὖν δεῖξαι τι ἡμῶν
 πρὸς τὸ αὐτὰς ἐφαρμόζειν ἄμενον, ἀνωτέρω τοῦ
 δοκεῖν

ego honestum & turpe?
 Nonne notionem ejus men-
 ti impressam habeo? Ha-
 bes. Nonne rebus singulis
 eam adcommodo? Adcom-
 modas. Non ergo recte
 adcommodo? In hoc om-
 nis vertitur quæstio, atque
 opinio scientiæ hęc accedit.
 Nam a rebus hisce confessis
 initio sumto, ad id, quod
 in controversia est positum,
 progrediuntur ob ineptam
 adcommodationem. Nam
 si hac quoque facultate
 præditi essent, quid obsta-
 ret quo minus perfecti es-

sent? Nunc quia putas, te
 anticipationes illas conve-
 nienter etiam adcommo-
 dare rebus singulis; dic
 mihi, unde illud sumis? Ex
 eo, quod mihi sic videtur.
 At istud ipsum alteri non vi-
 detur, & ipse pariter se
 recte adcommodare putat:
 annon putat? Putat. Pot-
 estis ergo, quibus in rebus pu-
 gnantes habetis opiniones,
 iis anticipationes uterque
 convenienter adcommoda-
 re? Non possumus. Pot-
 esne igitur aliquid nobis
 ostendere melius ad com-

δοκεῖν σοί; Ὁ δὲ μακρόμενος ἄλλα τινὰ ποιῆ ἢ
τὰ δοκοῦντά οἱ καλὰ; Καί κείνω οὖν ἀρκεῖ τοῦτο
τὸ κριτήριον; Οὐκ ἀρκεῖ. Ἐλθὲ οὖν ἐπὶ τι ἀνώ-
τερω τοῦ δοκεῖν. Τί τοῦτό ἐστιν;

Ἴδ' ἀρχὴ Φιλοσοφίας, αὐτῆσι μάχης τῆς 13
πρὸς ἀλλήλους τῶν ἀνθρώπων, καὶ ζήτησις τοῦ
παρ' ὃ γίνεται ἡ μάχη, καὶ κατάγνωσις καὶ ἀπι-
στία πρὸς τὸ ψιλῶς δοκοῦν· ἔρευνα δὲ τις περὶ τὸ
δοκοῦν, εἰ ὀρθῶς δοκεῖ· καὶ εὐρεσις κανόνος τινός,
οἷον ἐπὶ βαρῶν τὸν ζυγὸν εὐρομεν, οἷον ἐπὶ εὐθέων
καὶ στρεβλῶν τὴν στάθμην. Τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ Φιλο-
σοφίας. Πάντα καλῶς ἔχειν τὰ δοκοῦντα ἅπασιν; 14
Καὶ πῶς δυνατόν τὰ μαχόμενα καλῶς ἔχειν;
Οὐκοῦν οὐ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα Τί 15
μᾶλλον, ἢ τὰ Σύροις; τί μᾶλλον, ἢ τὰ Αἰγυ-
πτίοις; τί μᾶλλον, ἢ τὰ ἐμοὶ φαινόμενα, ἢ τὰ τῶ
δεῖνι;

adcommodandas, præter-
quam quod tibi ita videat-
ur? Insanus vero alia ne
facit, quam quæ ei recta
videntur? Num ergo illa
iudicii regula satis ei est?
Non satis est. Veni igitur
ad aliquid, quod superius
certiusque sit opinione.
Quid istud est?

Ecce Philosophiæ ini-
tium: animadversio pugnæ
hominum inter ipsos, &
inquisitio causarum pugnæ
illius, & condemnatio ac
repudiatio nudæ opinio-

nis; atque etiam investiga-
tio quædam de opinione,
utrum ea recta sit; ac
regulæ alicujus inventio,
quemadmodum ad pondera
stateram invenimus, ad re-
cta & flexuosa amiffim.
Hoc est Philosophiæ ini-
tium. Omnia recta essent,
quæ cuique videantur? At
fieri quæ potest, repugnanti-
a recta ut sint? Ergo non
omnia, sed ea quæ nobis
probantur. Quæ magis,
quam quæ Syris? quæ
magis, quam quæ Ægyptiis?
quæ magis quæ mihi,
quam

- δεῖν; Οὐδὲν μᾶλλον. Οὐκ ἄρα ἀρκεῖ τὸ δοκεῖν
 ἐκάστῳ, πρὸς τὸ εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ βαρῶν, ἢ
 μέτρων, ψιλῇ τῇ ἐμφάσει ἀρκούμεθα, ἀλλὰ κα-
 16 νόνα τινὰ ἐφ' ἐκάστου εὗρομεν. Ἐνταῦθ' οὖν οὐδ-
 εῖς κανὼν ἀνωτέρω τοῦ δοκεῖν; καὶ πῶς οἷόν τε,
 ἀτέκμαρτα εἶναι καὶ ἀνεύρετα τὰ ἀναγκασιότατα
 17 ἐν ἀνθρώποις; Ἔστιν οὖν. Καὶ διατὶ οὐ ζητοῦμεν
 αὐτὸν, καὶ ἀνευρίσκομεν, καὶ ἀνευρέντες λογιστὸν
 ἀπαρεβάτως χρώμεθα, δίχα αὐτοῦ μηδὲ τὸν
 18 δάκτυλον ἐκτείνοντες; Τοῦτο γὰρ, οἶμαι, ἐστίν,
 ὃ εὐρεθὲν ἀπαλλάσσει· μανίας τοὺς μίνα τῶ δο-
 κεῖν μέτρῳ παραχρωμένους· ἵνα λογιστὸν, ἀπό τι-
 νων γνωρίμων καὶ διευκρινημένων ὀρμώμενοι, χρώ-
 μεθα ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους διηρθρωμέναις ταῖς προ-
 λήψεσι.
- 19 Τίς ὑποπέπτῳκεν οὐσία, περὶ ἧς ζητοῦμεν;
 Ἡδονή. Ὑπαγε αὐτὴν τῶ κανόνι, βάλε εἰς τὴν
 ζυγόν.

quam quæ cuius alteri?
 Nihilō magis. Non ergo,
 ut sit res, sufficit cujusque
 opinio: neque enim vel in
 ponderibus, vel in mensu-
 ris, sola specie contenti
 sumus; sed regulam quam-
 dam ad singula invenimus.
 Hic ergo nulla regula est
 opinione superior? Fieri
 vero quæ potest, ut neque
 notas ullas habeant, nec
 inveniri possint, ea quæ
 sunt inter homines maxi-
 me necessaria? Est igitur
 aliqua regula. Cur autem
 non eam quærimus atque

invenimus, eaque inventâ
 deinceps citra errorem uti-
 mur, adeo ut citra eam
 ne digitum quidem porri-
 gamus? Hoc enim, ut
 arbitror, illud est, quo
 invento, possint insania
 liberari, qui una hac opi-
 nionis mensura abutuntur:
 ut deinceps, a cognitâ
 quibusdam & clare expli-
 catis principiis proficien-
 tes, distinctis utamur no-
 tionibus, ubi de rebus sin-
 gularibus agitur.

Quenam res sese obtulit,
 de qua quærimus? Volup-
 tas.

ζυγόν. Τὸ ἀγαθὸν δεῖ εἶναι τοιοῦτον, ἐφ' ᾧ θάρ- 20
 ρεῖν ἀξίον; Ναί. Καὶ ᾧ πεποιθέναί; Δεῖ. Ἀβε-
 βαίῳ τινὶ θάρρεῖν ἀξίον; Οὐ. Μή τι οὖν βέβαιον
 ἢ ἡδονή; Οὐ. Ἄρον οὖν, καὶ βάλε ἔξω ἐκ τοῦ 21
 ζυγοῦ, καὶ ἀπέλασον τῆς χάριτος τῶν ἀγαθῶν
 μακράν. Εἰ δ' οὐκ ἐξυβλεπτεῖς, καὶ ἐν σοὶ ζυγόν 22
 οὐκ ἀρκεῖ, φέρε ἄλλο. Ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ ἀξίον
 ἐπαίρεσθαι; Ναί. Ἐφ' ἡδονῇ οὖν παρούσῃ ἀξίον
 ἐπαίρεσθαι; βλέπε μὴ εἴπῃς ὅτι ἀξίον· εἰ δὲ μὴ,
 οὐκέτι σε οὐδὲ τοῦ ζυγοῦ ἀξίον ἠγήσομαι. Οὕτω 23
 κρίνεται τὰ πράγματα καὶ ἴσταται, τῶν κανόνων
 ἠτοιμασμένων. Καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ταῦτό ἐστιν, 24
 ἐπισκέπτεσθαι καὶ ρεβαιοῦν τοὺς κανόνας. τὸ δ' 25
 ἤδη χρῆσθαι τοῖς ἐγνωσμένοις, τοῦτο τοῦ καλοῦ
 καὶ ἀγαθοῦ ἔργον ἐστίν.

P 2

ΚΕΦ.

tas. Subjice eam regulæ;
 conjice in trutinam. Bo-
 num ejusmodi esse oportet,
 cui confidere æquum fit?
 Ita. Et quo fretum esse?
 Omnino. At instabili cui-
 quam confidere æquum est?
 Non. Numquid ergo voluptas
 stabile est? Non. Tollito
 igitur eam, & ejicito e trutina,
 & longe a regione bonorum
 relegato. Quod si vero oculos
 non fati acutos habes, atque
 una tibi trutina non sufficit,
 adhibe

aliam. Re bona estne operæ
 pretium efferrî? Est. Est
 ergo operæ pretium ob voluptatem
 præsentem efferrî? cave dicas,
 esse operæ pretium: alioqui te
 jam ne trutina quidem dignum
 judicabo. Sic res discernuntur
 & ponderantur, cum in promptu
 sunt regulæ. Ac philosophari
 istud est, considerare & confirmare
 regulas. Jam hunc vero iis uti
 quæ cognita sunt, id viri sapientis
 & boni manus est.

Κ Ε Φ. ιβ'.

Π ε ρ ι τ ο υ δ ι α λ έ γ ε σ θ α ι.

- ¹ Ἀ μὲν δὲ μαθόντα εἰδέναι χρῆσθαι λόγῳ, ἠκρι-
 βῶσαι ὑπὸ τῶν ἡμετέρων. περὶ δὲ τὴν χρῆσιν
 αὐτῶν τὴν προσήκουσαν, τελείως ἀγύμναστοι εἰσμέν.
² Δὸς γοῦν ᾧ θέλεις ἡμῶν, ἰδιώτην τινὰ, τὸν
 προσδιαλεγόμενον, καὶ οὐχ εὕρισκε χρῆσασθαι
 αὐτῷ· ἀλλὰ μικρὰ κινήσας τὸν ἄνθρωπον,
 ἂν παρὰ μέλος ἀπαντᾷ ἑκείνος, οὐκέτι δύναται
 μεταχειρισθαι· ἀλλ' ἢ λαιδορεῖ λοιπὸν, ἢ
 καταγελαῖ, καὶ λέγει, Ἰδιώτης ἐστίν, οὐκ ἔστιν
³ αὐτῷ χρῆσασθαι. Ὁ δ' ὀδηγὸς, ὅταν λάβῃ
 τινὰ πλανώμενον, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν δε-
 ούσαν· οὐχὶ καταγελάσας ἢ λαιδορησάμενος ἀπ-
⁴ ἤλθε. Καὶ σὺ δεῖξον αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 ὄψῃς ὅτι ἀκολουθεῖ· μέχρι δ' ἂν οὐ μὴ δεκνύης,
 μη

C A P. XII.

De Differendi arte.

Quae didicisse oportet, ut cinne ille respondeat, non
 artem differendi teneamus, amplius eum tractare pote-
 rit, sed jam aut conviciis rit, sed jam aut conviciis
 explicata: in usu autem incesset, aut deridebit, ac
 eorum convenienti, om- dicit: Illiteratus est, atque
 nino sumus inexercitati. intractabilis. At viae dux,
 Da cuivis nostrum homi- si quem reperit errantem,
 nem ineruditum, qui con- eum in viam reducit; non
 tra disputet; & non inve- deriso illo, & conviciis
 nient quo pacto eo utatur: onerato, abit. Sic tu quo-
 sed, cum hominem paulu- que si monstraris ei verita-
 lum excitarit, si incon- tem, videbis eum sequi.
 Quoad

μη̄ ἐκείνου καταγέλασ, ἀλλὰ μάλλον αἰσθάνου
τῆς ἀδυναμίας τῆς σαυτοῦ.

Πῶς οὖν ἐποίησεν Σωκράτης; Αὐτὸν ἠνάγκαζε 5
τὸν προσδιαλεγόμενον αὐτῷ μαρτυρεῖν, ἄλλου
δ' οὐδενὸς ἐδεῖτα μάρτυρος. Τοιγαροῦν ἐξῆν αὐ-
τῷ λέγειν, ὅτι, Τοὺς μὲν ἄλλους ἐῷ χαίρειν,
αἰεὶ δὲ τῷ ἀντιλέγοντι ἀρκούμαι μάρτυρι· καὶ
τοὺς μὲν ἄλλους οὐκ ἐπιψηφίζω, τὸν δὲ προσα-
διαλεγόμενον μόνον. Οὕτω γὰρ ἐναργῆ ἐτίθει 6
τὰ ἀπὸ τῶν ἐννοιῶν, ὥστε πάντ' ὄντιναοῦν, συν-
αισθανόμενον τῆς μάχης, ἀναχωρεῖν ἀπ' αὐτῆς.
Ἄρα γε ὁ φθονῶν χαίρει; Οὐδαμῶς, ἀλλὰ μάλ- 7
λον λυπεῖται. Ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ἐκίνησε τὸν
πλησιόν. Τί δ'; ἐπὶ κακοῖς δοκεῖ σοι εἶναι λύπη,
ὁ φθόνος; Καὶ τίς φθόνος ἐστὶ κακῶν; Οὐκ 8
οὖν ἐκεῖνον ἐποίησεν εἰπεῖν, ὅτι λύπη ἐστὶν ἐκ'
ἀγαθοῖς ὁ φθόνος. Τί δέ; φθονοῖ ἂν τις τοῖς
P 3 οὐδὲν

Quoad vero non demon-
straveris, noli deridere il-
lum, sed imbecillitatem
potius agnosce tuam.

Quomodo ergo faciebat
Socrates? Ipsum adversa-
rium cogebat testimonium
sibi perhibere, neque ul-
lum alium admittebat te-
stem. Præinde dicere ei
licebat: „Equidem alios
„valere jubeo, semper ad-
„versario teste contentus;
„de alios non rogo senten-
„tiam, sed eum unum qui-
„squam disputo.“ Nam ea

quæ ex anticipationibus
concluduntur, ita in illu-
stri ponebat loco, ut qui-
libet, animadversâ repul-
santia, ab eâ recederet.
Qui invidus est, anne gan-
det? Nullo modo: quia
potius mæret. (A parte
opposita commovit alte-
rum.) Quid ergo? Invi-
dia videtur ne tibi dolor
ob mala quædam? Et quæ
malorum rerum est invi-
dia? Itaque fecit, ut il-
le diceret, invidiam esse
dolorem de rebus bonis.
Quid

- καλὸν καὶ τὸ αἰσχρὸν; οὐκ ἔχω ἔννοιαν αὐτοῦ;
 Ἔχεις. Οὐκ ἐφαρμόζω τοῖς ἐπὶ μέρους; Ἐφαρ-
 8 μόζεις. Οὐ καλῶς ἔν ἐφαρμόζω; Ἐνταῦθά
 ἐστὶ τὸ ζήτημα πᾶν, καὶ οἴησις ἐνταῦθα προσ-
 γίγεται. ἀφ' ὁμολογουμένων γὰρ ὁρμώμενοι τού-
 ται, ἐπὶ τὸ ἀμφισβητούμενον προάγουσιν ὑπὸ τῆς
 9 ἀκαταλλήλου ἐφαρμογῆς. ὡς εἶ γε καὶ τοῦτο
 ἔτι πρὸς ἐκείνοις ἐκέκτηντο, τί ἐκώλυεν αὐτὰς εἰ-
 10 ναι τελείους; Νῦν δ' ἐπεὶ δοκεῖς, ὅτι καὶ κα-
 ταλλήλως ἐφαρμόζεις τὰς προλήψεις τοῖς ἐπὶ μέ-
 ρους, εἰπέ μοι, πόθεν τῆτο λαμβάνεις; Ὅτι δοκεῖ
 μοι. Τῆτο ἔν τινι ἔ δοκεῖ, καὶ οἶεται καὶ αὐ-
 τὸς ἐφαρμόζεν καλῶς· ἢ οὐκ οἶεται; Οἶεται.
 11 Δύνασθε ἔν, περὶ ὧν τὰ μαχόμενα δοξάζετε,
 ἀμφοτέροι καταλλήλως ἐφαρμίζεν τὰς προλή-
 12 ψεις; Οὐ δυνάμεθα. Ἔχεις οὖν δεῖξαι τι ἡμῖν
 πρὸς τὸ αὐτὰς ἐφαρμόζεν ἄμεινον, ἀνωτέρω τοῦ
 δοκεῖν

ego honestum & turpe?
 Nonne notionem ejus men-
 ti impressam habeo? Ha-
 bes. Nonne rebus singulis
 eam adcommodo? Adcom-
 modas. Non ergo recte
 adcommodo? In hoc om-
 nis vertitur quaestio, atque
 opinio scientiae hinc accedit.
 Nam a rebus hisce confessis
 initio sumto, ad id, quod
 in controversia est positum,
 progrediuntur ob ineptam
 adcommodationem. Nam
 si hac quoque facultate
 praediti essent, quid obsta-
 ret quo minus perfecti es-

sent? Nunc quia putas, te
 anticipationes illas conve-
 nienter etiam adcommo-
 dare rebus singulis; dic
 mihi, unde illud sumis? Ex
 eo, quod mihi sic videtur.
 At istud ipsum alteri non vi-
 detur, & ipse pariter se
 recte adcommodare putat:
 annon putat? Putat. Pote-
 stis ergo, quibus in rebus pu-
 gnantes habetis opiniones,
 iis anticipationes uterque
 convenienter adcommoda-
 re? Non possumus. Pot-
 esne igitur aliquid nobis
 ostendere melius ad eas adcom-

δοκεῖν σοι; Ὁ δὲ μαινόμενος ἄλλα τινα ποιῆ ἢ τὰ δοκοῦντά οἱ καλὰ; Καίκεῖνω οὖν ἀρκεῖ τούτο τὸ κριτήριον; Οὐκ ἀρκεῖ. Ἐλθὲ οὖν ἐπὶ τι ἀνωτέρω τοῦ δοκεῖν. Τί τοῦτό ἐστιν;

Ἰδ' ἀρχὴ φιλοσοφίας, αἰτθῆσις μάχης τῆς 13
 πρὸς ἀλλήλους τῶν ἀνθρώπων, καὶ ζήτησις τοῦ
 παρ' ὃ γίνεται ἡ μάχη, καὶ κατὰ γνώσις καὶ ἀπι-
 στία πρὸς τὸ ψιλῶς δοκοῦν· ἔρευνα δὲ τις περὶ τὸ
 δοκοῦν, εἰ ὀρθῶς δοκεῖ· καὶ εὗρεσις κανόνος τινός,
 οἷον ἐπὶ βαρῶν τὸν ζυγὸν εὗρομεν, οἷον ἐπὶ εὐθέων
 καὶ στρεβλῶν τὴν στάθμην. Τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ φιλο-
 σοφίας. Πάντα καλῶς ἔχουσιν τὰ δοκοῦντα ἅπανσι; 14
 Καὶ πῶς δυνατόν τὰ μαχόμενα καλῶς ἔχουσιν;
 Οὐκοῦν οὐ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἡμῖν δοκοῦντα Τί 15
 μᾶλλον, ἢ τὰ Σύροις; τί μᾶλλον, ἢ τὰ Αἰγυ-
 πτίοις; τί μᾶλλον, ἢ τὰ ἐμοὶ φαινόμενα, ἢ τὰ τῶ
 δέοι;

adcommodandas; præterquam quod tibi ita videatur? Insanus vero alia ne facit, quam quæ ei recta videntur? Num ergo illa iudicii regula satis ei est? Non satis est. Veni igitur ad aliquid, quod superius certiusque sit opinione. Quid istud est?

Ecce Philosophiæ initium: animadversio pugnae hominum inter ipsos, & inquisitio causarum pugnae illius, & condemnatio ac repudiatio nude opinio-

Epist. Dissert. T. I.

nis; atque etiam investigatio quædam de opinione, utrum ea recta sit; ac regulæ alicujus inventio, quemadmodum ad pondera stateram invenimus, ad recta & flexuosa amuffim. Hoc est Philosophiæ initium. Omnia recta essent, quæ cuique videantur? At fieri quæ potest, repugnantia recta ut sint? Ergo non omnia, sed ea quæ nobis probantur. Quæ magis, quam quæ Syris? quæ magis, quam quæ Ægyptiis? quæ magis quæ mihi, quam

P

- δεῖν; Οὐδὲν μᾶλλον. Οὐκ ἄρα ἀρκῆ τὸ δοκεῖν
 ἐκάστω, πρὸς τὸ εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἐπὶ βαρῶν, ἢ
 μέτρων, ψιλῇ τῇ ἐμφάσει ἀρκούμεθα, ἀλλὰ κα-
 16 νόνα τινὰ ἐφ' ἐκάστου εὖρομεν. Ἐνταῦθ' οὖν οὐδ-
 εῖς κανὼν ἀνωτέρω τοῦ δοκεῖν; καὶ πῶς οἷόν τε,
 ἀτέκμαρτα εἶναι καὶ ἀνεύρετα τὰ ἀναγκαϊότατα
 17 ἐν ἀνθρώποις; Ἔστιν οὖν. Καὶ διατὶ οὐ ζητοῦμεν
 αὐτὸν, καὶ ἀνευρίσκομεν, καὶ ἀνευρίντες λογπὸν
 ἀπαραιβάτως χρώμεθα, δίχα αὐτοῦ μηδὲ τὸν
 18 δάκτυλον ἐκτείνοντες; Τοῦτο γὰρ, οἶμαι, ἐστίν,
 ὃ εὖρεθὲν ἀπαλλάσσει μανίας τοὺς μίνα τῷ δο-
 κεῖν μέτρῳ παραχρωμένους· ἵνα λογπὸν, ἀπό τι-
 νων γνωρίμων καὶ διευκρινημένων ὁρμώμενοι, χρώ-
 μεθα ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους διηρθρωμέναις ταῖς προ-
 λήψεσι.
- 19 Τίς ὑποπέπτωκεν οὐσία, περὶ ἧς ζητοῦμεν;
 Ἡδονή. Ἐπαγε αὐτὴν τῷ κανόνι, βάλε εἰς τὸν
 ζυγόν.

quam quæ civis alteri?
 Nihil magis. Non ergo,
 ut sit res, sufficit cujusque
 opinio: neque enim vel in
 ponderibus, vel in mensu-
 ris, sola specie contenti
 sumus; sed regulam quam-
 dam ad singula invenimus.
 Hic ergo nulla regula est
 opinione superior? Fieri
 vero qui potest, ut neque
 notas ullas habeant, nec
 inveniri possint, ea quæ
 sunt inter homines maxi-
 me necessaria? Est igitur
 aliqua regula. Cur autem
 non eam quærimus atque

invenimus, eaque inventâ
 deinceps citra errorem uti-
 mur, adeo ut citra eam
 ne digitum quidem porri-
 gamus? Hoc enim, ut
 arbitror, illud est, quo
 invento, possint insania
 liberari, qui una hac opi-
 nionis mensura abutuntur:
 ut deinceps, a cognitâ
 quibusdam & clare expli-
 catis principiis proficiten-
 tes, distinctis utamur no-
 tionibus, ubi de rebus sin-
 gularibus agitur.

Quænam res sese obtulit,
 de qua quærimus? Volup-
 tas.

ζυγόν. Τὸ ἀγαθὸν δεῖ εἶναι τριούτον, ἐφ' ᾧ θάρ- 20
 ρεῖν ἄξιον; Ναί. Καὶ ᾧ πεποιθέναι; Δεῖ. Ἄβε-
 βαίω τινὶ θάρρεῖν ἄξιον; Οὐ. Μή τι οὖν βέβαιον
 ἢ ἡδονή; Οὐ. Ἄρον οὖν, καὶ βάλε ἔξω ἐκ τοῦ 21
 ζυγοῦ, καὶ ἀπέλασον τῆς χάριτος τῶν ἀγαθῶν
 μακράν. Εἰ δ' οὐκ ἐξυβλεπτεῖς, καὶ ἐν σοὶ ζυγόν 22
 οὐκ ἀρκεῖ, φέρε ἄλλο. Ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ ἄξιον
 ἐπαίρεσθαι; Ναί. Ἐφ' ἡδονῇ οὖν παρούσῃ ἄξιον
 ἐπαίρεσθαι; βλέπε μὴ εἶπῃς ὅτι ἄξιον· εἰ δὲ μὴ,
 οὐκέτι σε οὐδὲ τοῦ ζυγοῦ ἄξιον ἠγήσομαι. Οὕτω 23
 κρινεται τὰ πράγματα καὶ ἴστανται, τῶν κανόνων
 ἠτοιμασμένων. Καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ταῦτό ἐστιν, 24
 ἐπισκέπτεσθαι καὶ ρεβαιοῦν τοὺς κανόνας. τὸ δ' 25
 ἤδη χρῆσθαι τοῖς ἐγνωσμένοις, ταῦτο τοῦ καλοῦ
 καὶ ἀγαθοῦ ἔργον ἐστίν.

P 2

ΚΕΦ. 13

tas. Subjice eam regulæ; conijce in trutinam. Bonum ejusmodi esse oportet, cui confidere æquum fit? Ita. Et quo fretum esse? Omnino. At instabili cuiquam confidere æquum est? Non. Numquid ergo voluptas stabile est? Non. Tollito igitur eam, & ejicito e trutina, & longe a regione bonorum relegato. Quod si vero oculos non satis acutos habes, atque una tibi trutina non sufficit, adhibe

aliam. Re bona estne operæ pretium efferri? Est. Est ergo operæ pretium ob voluptatem præsentem efferri? cave dicas, esse operæ pretium: alioqui te jam ne trutina quidem dignum judicabo. Sic res discernuntur & ponderantur, cum in promptu sunt regulæ. Ac philosophari istud est, considerare & confirmare regulas. Jam hunc vero iis uti quæ cognita sunt, id viri sapientis & boni munus est.

CAP.

Κ Ε Φ. β'.

Π ε ρ ι τ ο υ δ ι α λ έ γ ε σ θ α ι .

Ἄ μὲν δὲ μαθόντα εἰδέναι χρῆσθαι λόγῳ, ἠκρί-
 βωται ὑπὸ τῶν ἡμετέρων. περὶ δὲ τὴν χρῆσιν
 αὐτῶν τὴν προσήκουσαν, τελέως ἀγύμναστοι ἔσμεν.
 2 Δὸς γοῦν ᾧ θέλεις ἡμῶν, ἰδιώτην τινὰ, τὸν
 προσδικαλεγόμενον, καὶ οὐχ εὕρισκε χρῆσασθαι
 αὐτῷ· ἀλλὰ μικρὰ κινήσας τὸν ἀνθρώπον,
 ἂν παρὰ μέλος ἀπαντᾷ ἑκείνος, οὐκέτι δύναται
 μεταχειρίσασθαι· ἀλλ' ἢ λοιδορεῖ λοιπὸν, ἢ
 καταγελαῖ, καὶ λέγει, Ἰδιώτης ἐστίν, οὐκ ἐστίν
 3 αὐτῷ χρῆσασθαι. Ὁ δ' ὀδηγός, ὅταν λάβῃ
 τινὰ πλανώμενον, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν δε-
 ούσαν· οὐχὶ καταγελάσας ἢ λοιδορησάμενος ἀπ-
 4 ἤλθε. Καὶ σὺ δεῖξον αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 ὄψαι ὅτι ἀκολουθεῖ. μέχρι δ' ἂν οὐ μὴ δεκνύης,
 μὴ

C A P. XII.

De Differendi arte.

Quae didicisse oportet, ut
 artem differendi teneamus,
 ea subtiliter a nostris sunt
 explicata: in usu autem
 eorum convenienti, om-
 nino sumus inexercitati.
 Da cuivis nostrum homi-
 nem ineruditum, qui con-
 tra disputet; & non inve-
 niet quo pacto eo utatur:
 sed, cum hominem paulu-
 lum excitarit, si incon-

cinne ille respondeat, non
 amplius eum tractare pote-
 rit, sed jam aut conviciis
 incesset, aut deridebit, ac
 dicet: Illiteratus est, atque
 intractabilis. At vix dux,
 si quem reperit errantem,
 eum in viam reducit; non
 deriso illo, & conviciis
 onerato, abit. Sic tu quo-
 que si monstraris ei verita-
 tem, videbis eum sequi.

Quoad

μη̄ ἐκείνου καταγέλασ, ἀλλὰ μᾶλλον αἰσθανοῦ
τῆς ἀδυναμίας τῆς σαυτοῦ.

Πῶς οὖν ἐποίησεν Σωκράτης; Αὐτὸν ἠνάγκαζε 5
τὸν προσδιαλεγόμενον αὐτῷ μαρτυρεῖν, ἀλλὰ
δ' οὐδενὸς ἐδέετο μάρτυρος. Τοιγαροῦν ἐξῆν αὐ-
τῷ λέγειν, ὅτι, Τοῖς μὲν ἄλλοις ἐῷ χαίρει,
αἰεὶ δὲ τῷ ἀντιλέγοντι ἀρκοῦμαι μάρτυρι· καὶ
τοὺς μὲν ἄλλους οὐκ ἐπιψηφίζω, τὸν δὲ προ-
διαλεγόμενον μόνον. Οὕτω γὰρ ἐναρτηῖ ἐτίθει 6
τὰ ἀπὸ τῶν ἐννοιῶν, ὥστε πάντ' ἐντιμασοῦν, συν-
αισθανόμενον τῆς μάχης, ἀναχωρεῖν ἀπ' αὐτῆς.
Ἄρα γε ὁ φθονῶν χαίρει; Οὐδαμῶς, ἀλλὰ μᾶλ- 7
λον λυπεῖται. Ἀπὸ τοῦ ἐναντίου ἐκίνησε τὸν
πλησίον. Τί δ'; ἐπὶ κακοῖς δοκεῖ σοι εἶναι λύπη,
ὁ φθόνος; Καὶ τίς φθόνος ἐστὶ κακῶν; Οὐκ 8
οὖν ἐκείνον ἐποίησεν εἰπεῖν, ὅτι λύπη ἐστὶν ἐπ'
ἀγαθοῖς ὁ φθόνος. Τί δέ; φθονοῖ ἂν τις τοῖς
P 3 οὐδὲν

Quoad vero non demon-
straveris, noli deridere il-
lum, sed imbecillitatem
potius agnosce tuam.

Quomodo ergo faciebat
Socrates? Ipsum adversa-
rium cogebat testimonium
sibi perhibere, neque ul-
lum alium admittebat te-
stem. Proinde dicere ei
licebat: „Equidem alios
„valere jubeo, semper ad-
„versaria teste contentus;
„& alios non rogo senten-
„tiam, sed eum unum qui-
„cum disputo.“ Nam ea

que ex anticipationibus
concludantur, ita in illu-
stri ponebat loco, ut qui-
libet, animadversa repū-
gnantiā, ab eā recederet.
Qui invidus est, anne gau-
det? Nullo modo: quia
potius mœret. (A parte
opposita commovit alte-
rum.) Quid ergo? Invi-
dia videtur ne tibi dolor
quod mala quædam? Et que
malorum rerum est invi-
dia? Itaque fecit, ut il-
le diceret, invidiam esse
dolorem de rebus bonis.

Quid

9 οὐδὲν πρὸς αὐτόν; Οὐδαμῶς. Καὶ οὕτως ἐκπε-
 πληρωκῶς τὴν ἔννοιαν, καὶ διηρθρωκῶς, ἀπηλλάσ-
 σετο, οὐ λέγων, Ὅτι ὄρισά μοι τὸν φθόνον;
 ἔτα ὀρταμένον, Κακῶς ἄρισω· οὐ γὰρ ἀντα-
 10 κολουθεῖ τῷ κεφαλακῶδε τὰ ὀρμά· ῥήματα τεχ-
 νικά, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἰδιώταις φορτικά καὶ
 δυσπαρακολούθητα, ὧν ἡμεῖς ἀποστήναι οὐ δυνά-
 11 μεθα· Ἐξ ὧν δ' αὐτὸς ὁ ἰδιώτης, ἐπακολουθῶν
 ταῖς αὐτοῦ φαντασίαις, παραχωρῆσαι δύναται ἄν
 τι, ἢ ἀθετῆσαι, οὐδαμῶς διὰ τούτων αὐτὸν κι-
 12 νῆσαι δυνάμεθα. καὶ λοιπὸν εἰκότως συναισθα-
 νόμενοι ταύτης ἡμῶν τῆς ἀδυναμίας, ἀπεχόμεθα
 τοῦ πράγματος, ὅσοις γ' ἐστὶ τις εὐλά-
 13 βεια. Οἱ δὲ πολλοὶ καὶ εἰκαῖοι, συγκαθέντες εἰς
 τι τοιοῦτον, φέρονται καὶ φέρουσι· καὶ τὰ τέ-
 λευταῖα λοιδορήσαντες καὶ λοιδορηθέντες, ἀπέξ-
 χονται.

Τὸ

Quid vero? num quis in-
 videt hominibus nihil ad
 ipsum pertinentibus? Nul-
 lo modo. Sic expleta &
 distincte explicata notione,
 discedebat; non postulans,
 definiri sibi invidiam; nec,
 si definisset ille, male
 definiisse dicens, quoniam
 quæ in definitione sunt,
 non recipiuntur cum de-
 finito. Artis ista vocabula
 sunt, eoque hominibus il-
 literatis molesta & obscura,
 a quibus nos abstinere non
 possumus. Iis autem, qui-

bus ipse illiteratus, sua ip-
 sius visa prosequens, ali-
 quid concedere posset, aut
 quid concedere posset, aut
 improbare, nullo modo
 illum possumus excitare.
 Proinde, animadversa hac
 nostra imbecillitate, a ne-
 gotio, uti par est, abstine-
 mus, quibus saltem aliqua
 inest cautio. Plerique au-
 tem homines temerarii,
 cum in tale aliquod certa-
 men descenderunt, pre-
 muntur & premunt, & ad
 extremum conviciis dictis
 & auditis discedunt.

Illud

Τὸ πρῶτον δὲ τοῦτο καὶ μάλιστα ἴδιον Σω- 14
 κράτους, μηδέποτε παροξυνθῆναι ἐν λόγοις, μη-
 δέποτε λοιδορεῖν προενέγκασθαι μηδὲν, μηδέποθ'
 ὑβριστικόν, ἀλλὰ τῶν λοιδορούντων ἀνέχεσθαι,
 καὶ παύειν μάχην. Εἰ θέλετε γινῶσκειν, πόσῃ ἐν 15
 τούτῳ δύναμιν εἶχεν, ἀνάγνωτε τὸ Ξενοφῶντος
 Συμπόσιον, καὶ ὄψασθε πόσας μάχας διαλέλυκε.
 Διὰ τοῦτο αἰκότως καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐν 16
 μεγίστῳ ἐπαίνῳ λέλεκται, τό-

Αἰψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπιστοιμένως κατέ-
 παυσε.

Τί οὖν; οὐ λίαν ἐστὶ νῦν ἀσφαλὲς τὸ πρῶτῳ 17
 μα, καὶ μάλιστα ἐν Ῥώμῃ τὸν γὰρ ποιοῦντας
 αὐτὸ, οὐκ ἐν γωνίᾳ δηλονότι δεήσει ποιεῖν, ἀλλὰ
 προσελθόντα ὑπατικῷ τινι, ἂν οὕτω τύχη, ἢ
 πλουσίῳ, πυθέσθαι αὐτοῦ. Ἐχεις μοι εἰπεῖν, ὅ 18

P 4

αὐτος,

Illud autem & primum
 & maxime proprium fuit
 Socratis, ut numquam in
 disputationibus irā commo-
 veretur, neque unquam ul-
 lum contumeliosum dictum
 proferret, aut convicium,
 sed conviciatores toleraret,
 ac pugnam sedaret. Si
 scire vultis, quantam hu-
 jus rei facultatem ha-
 buerit; Xenophontis Con-
 vivium legite, & videbitis
 quot pugnas diremerit.
 Quamobrem apud poetas

etiam maxime illud lauda-
 tur:

*Nec mora, magnam
 contentionem scite di-
 remit.*

Quid vero? non nimia
 tata ea res est nunc, præ-
 fertim Romæ. Nam qui
 hoc agit, eum non scilicet
 in angulo sedere oporteret,
 sed prodire ad Consulare
 aliquem, si res ita ferret,
 ac divitem, atque ex illa
 quærere: Heus tu! potes-
 ne

οὗτος, ὃ τινι τοὺς ἵππους τοὺς σεαυτοῦ παρέδο-
 κας; Ἐγώ γε. Ἄρα τῷ τυχόντι καὶ ἀπείρῳ ἵπ-
 πικῆς; Οὐδαμῶς. Τί δέ; ὃ τινι τὸ χρυσίον, ἢ
 τὸ ἀργύριον, ἢ τὴν ἐσθῆτα; Οὐδὲ ταῦτα τῷ
 19 τυχόντι. Τὸ σῶμα δὲ τὸ σεαυτοῦ, ἤδη τινὶ ἔσκε-
 ψαι ἐπιτρέψαι εἰς ἐπιμέλειαν αὐτοῦ; Πῶς γὰρ
 οὐ; Ἐμπείρῳ δηλονότι καὶ τούτῳ ἀλειπτικῆς ἢ
 20 ἰατρικῆς; Πάνυ μὴν οὖν. Πότερον ταῦτά σεαυτὰ
 κράτιστά ἐστιν, ἢ καὶ ἄλλό τι ἐκτήσω πάντων
 ἄμεινον; Ποῖον καὶ λέγεις; Τὸ αὐτοῖς, νῆ Δία,
 τούτοις χρώμενον, καὶ δοκιμάζον ἕκαστον, καὶ
 21 βουλευόμενον. Ἄρα γε τὴν ψυχὴν λέγεις; Ὁρ-
 θῶς ὑπέλαβες, ταύτην γὰρ τοι καὶ λέγω. Πολύ,
 νῆ Δία, τῶν ἄλλων τοῦτο ἄμεινον δοκᾷ μοι κε-
 22 κτῆσθαι. Ἐχεις οὖν ἡμῖν δεῖξαι ὅτῳ τρόπῳ τῆς
 ψυχῆς ἐπιμεμέλησαι; αὐ γὰρ εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυ-
 χεν εἰκός σε, αὐτῷ σοφὸν ὄντα, καὶ ἐν τῇ
 πόλει

ne mihi dicere, cuinam
 equos tuos commiseris?
 Ego vero. An proximo
 qui se obtulit, & rei eque-
 stris imperito? Nullo mo-
 do. Quid vero? aurum
 aut argentum, aut vestem,
 cui? Ne hæc quidem culli-
 bēt. Corpus autem tuum
 jamne meditatus es, cu-
 jus curæ sis commissurus?
 Quidni? Scilicet pariter
 perito sive aliptæ sive me-
 dico? Omnino. Utrum
 hæc præstantissima sunt ti-
 bi? an vero & aliud quid-

piam habes melius his om-
 nibus? Quid ais? Id, me-
 hercule, quod his omnibus
 utatur, quod singula ex-
 ploret atque deliberet.
 Animum -ne dicis? Recte
 accipis, hunc ipsum dico.
 Hæc quidem possessio, per
 Jovem, cæteris omnibus
 mihi longe potior videtur.
 Potes ergo nobis ostende-
 re, quo pacto animi curam
 gesseris? nec enim con-
 sentaneum est, temere ac
 fortuito te, virum tantâ sa-
 pientiâ præditum, tantæ-
 que

πέλει δοκιμον, τὸ κρείτιστον τῶν σεαυτοῦ περι-
 ρᾶν ἀμελούμενον καὶ ἀπαλλύμενον. Οὐδαμῶς.
 Ἄλλ' αὐτὸς ἐπιμελέσθαι αὐτοῦ; πότερον μα- 23
 θῶν παρὰ τοῦ, ἢ εὐρῶν αὐτός; Ὡς λοιπὸν ὁ 24
 κίνδυνος, μὴ πρῶτον μὲν εἴπη, τί δέ σοι, βέλ-
 τιστε; τίς μου* εἶ; Εἴτ', ἂν ἐπιμέτης πράγ-
 ματα παρέχων, διαζάμενος κονδύλους σοι δῶ.
 Τούτου τοῦ πράγματος ἤμην ποτὲ ζηλωτῆς καὶ 25
 αὐτός, πρὶν εἰς ταῦτα ἐμπεισεῖν.

Κ Ε Φ. γι'.

Π α ρ ῖ τ ο ῦ Ἄ γ ω ν ι ᾶ ν.

Ὅταν ἀγωνιῶντα ἴδω ἀνδρωπον, λέγω· Οὗτος
 τί ποτε θέλει; εἰ μὴ τῶν οὐκ ἐφ' αὐτῶν τι
 ἤθελε, πῶς ἂν ἔτι ἠγωνίας; Διὰ τοῦτο καὶ ὁ 2

P 5

κίθα-

que in urbe auctoritatis,
 negligi aut perire passu-
 rum id quod tuorum om-
 nium est præstantissimum.
 Nequaquam. Sed tu ipse
 curam ejus gessisti? Utrum
 edoctus ab aliquo, an ipse
 rationem eam invenisti?
 Hic jam res in discrimine
 versatur; primum, ne di-

cat ille, Quid vero, bo-
 ne vir, ad te hoc pertinet?
 quis mihi es? deinde, nisi
 desistas negotium illi facer-
 sere, ne sublatis pugnis
 colaphos tibi impingat.
 Hujus rei olim admirator
 & ipse fui, priusquam hæc
 mihi accidissent.

C A P. XIII.

D e A n x i e t a t e.

Cum aliquem angere video, rerum, quæ penes ipsum
 dico: quid tandem iste non sunt, vellet, quo pa-
 vult? nisi aliquid earum esto angeretur? Quapropter

κιθαρωδός, μόνος μὲν ᾄδων, οὐκ ἀγωνιά· εἰς
 θεῖατρον δ' εἰσερχόμενος, καὶ λίαν εὐφρονος ἦ,
 καὶ καλῶς κιθαρίζῃ. οὐ γὰρ ἄσαι μόνον θέλει
 καλῶς, ἀλλὰ καὶ εὐδοκιμῆσαι· τοῦτο δ' οὐκέτι
 3 ἔστιν ἐπ' αὐτῷ. Λοιπὸν, οὐ μὲν ἡ ἐπιστήμη
 αὐτῷ πρόσεστω, ἐκῆ τὸ θάρσος. φέρε ὃν θέ-
 λεις ἰδιώτην, καὶ οὐκ ἐπιστρέφεται. ὅπου δ'
 οὐκ ᾄδεν, οὐδὲ μεμελέτηκεν, ἐκῆ ἀγωνιά. Τί
 4 δ' ἔστι τοῦτο; Οὐκ οἶδε, τί ἔστιν ὄχλος, ἢ τί
 ὄχλου ἔπαινος. ἀλλὰ τὴν νήτην μὲν τύπτειν
 ἔμαθε, καὶ τὴν ὑπάτην· ἔπαινος δ' ὁ παρὰ
 τῶν πολλῶν τί ἔστι, καὶ τίνα δύναμιν ἔχει ἐν
 βίῳ, οὔτε οἶδεν, οὔτε μεμελέτηκεν αὐτά.
 5 Ἀνάγκη λοιπὸν τρέμεν καὶ ὠχρεῖσθαι. Κιθαρωδὸν
 μὲν οὖν οὐ δύναμαι εἰπεῖν μὴ εἶναι, ὅταν ἴδω τινὰ
 φοβούμενον· ἄλλο δὲ τι δύναμαι εἰπεῖν· καὶ οὐδὲ
 ἐν,

pter etiam citharædus, cum
 solus cantat, non angitur;
 sed theatrum ingressus, li-
 cet admodum vocalis sit,
 & citharam bene pulset,
 tum vero angitur: neque
 enim tantum bene cantare
 vult, sed laudari etiam; id
 quod jam penes ipsam non
 est. Cæterum, ubi scienti-
 a præditus est, ibi fidu-
 ciam quoque habet. Quem-
 vis privatum singulumque
 hominem adducito, non
 curabit eum. Ubi autem
 rem neque novit, neque
 meditatus est, ibi angitur.

Quid vero istud est? No-
 scit quid sit multitudo, aut
 quid laus multitudinis.
 Sed imam quidem ferire
 didicit, & summam chor-
 dam: laus autem profecta
 a multitudine quid sit, &
 quam in vita vim habeat,
 neque scit, neque medita-
 tus est. Ergo necesse est
 eum & contremiscere, &
 expallescere. Ac citharæ-
 dum quidem esse, negare
 non possum, si quem time-
 re video: sed aliud quid-
 dam possum dicere, neque
 unum, sed multa. Ac pri-
 mum

ἐν, ἀλλὰ πολλά. Καὶ πρῶτον πάντων, ξένον 6
καλῶ αὐτόν, καὶ λέγω· Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ
οἶδε ποῦ τῆς γῆς ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τοσούτου χρό-
νου ἐπιδημῶν, ἀγνοεῖ τοὺς νόμους τῆς πόλεως
καὶ τὰ ἔθνη, καὶ τί ἔξεστι, καὶ τί οὐκ ἔξεστι·
ἀλλ' οὐδὲ νομικόν τινα παρέλαβε πώποτε, τὸν
ἐρῶντα αὐτῷ καὶ ἐξηγησόμενον τὰ νόμιμα.
Ἄλλὰ διαθήκην μὲν οὐ γράφει, μὴ εἰδὼς πῶς 7
δεῖ γράφειν, ἢ παραλαβὼν τὸν εἰδῶτα· οὐδ'
ἐγγύην ἄλλως σφραγίζεται, ἢ ἀσφάλειαν γρά-
φει. ὁρέξει δὲ χρῆται δίχας νομικοῦ, καὶ ἐκκλι-
σαι, καὶ ἀρμῆ, καὶ ἐπιβολῆ, καὶ προθέσει. Πῶς 8
δίχας νομικοῦ; Οὐκ οἶδεν, ὅτι θέλει τὰ μὴ διδόν-
μενα, καὶ οὐ θέλει τὰ ἀναγκαῖα· καὶ οὐκ οἶδεν
οὔτε τὰ ἴδια, οὔτε τὰ ἀλλότρια. εἰ δὲ γ' ἦδεν,
οὐδέ ποτ' ἂν ἐνεποδίζετο, οὐδέ ποτ' ἐκωλύετο,
οὐκ ἂν ἠγωνίας. Πῶς γάρ; Φοβεῖται τις οὖν 9
ὑπὲρ

num quidem, peregrinum
eum nomino, & nescire
dico ubi terrarum sit, &
cum tanto tempore hīc
egērit, leges ignorare &
instituta civitatis, quidque
liceat, quidve non liceat;
neque etiam umquam juris
peritum adhibuisse, qui le-
ges & instituta ei recitaret
& enarraret. Atqui testa-
mentum, quomodo scri-
bendum sit nesciens, non
scribit, nisi adhibito homi-
ne ejus rei perito; neque
sponzionem temere obli-

gnat, aut fidem suam ob-
stringit: sed adpetitione
citra jureconsultum utitur,
& averfatione, & impetu,
& conatu, & proposito.
Quomodo sine jureconsul-
to? Ignorat, ea se velle
quæ non data sunt, ea
nolle quæ sunt necessa-
ria; denique neque sua no-
vit, neque aliena: quæ
si nosset, numquam impe-
diretur, numquam prohi-
beretur, non angeretur.
Nonne ita se res habet?
Timet igitur quisquam ea
quæ

- ὑπὲρ τῶν μὴ κακῶν; Οὐ. Τί δέ; ὑπὲρ τῶν
κακῶν μὲν, ἐπ' αὐτῶ δ' ὄντων ὥστε μὴ συμβῆ-
10 ναι; Οὐδαμῶς. Εἰ οὖν τὰ μὲν ἀπροαίρετα αὐτ'
ἀγαθὰ οὔτε κακὰ, τὰ προαιρετικά δὲ πάντα
ἐφ' ἡμῖν, καὶ αὐτ' ἀφελῆσθαι τις ἡμῶν αὐτὰ
δύναται, οὔτε περιποιῆσαι ἂν οὐ θέλομεν αὐτῶν,
11 ποῦ ἔτι τόπος ἀγωνίας; Ἄλλα περὶ τοῦ σωμα-
τίου ἀγωνιῶμεν, ὑπὲρ τοῦ κτησειδίου, περὶ τοῦ
τί δόξει τῷ Καίσαρι· περὶ τῶν ἔσω δ' οὐδενός.
Μή τι περὶ τοῦ μὴ ψεύδος ὑπολαβεῖν; Οὐ· ἐπ'
ἔμοι γὰρ ἔστι. Μή τι τοῦ ὀρμησαι παρὰ φύσιν;
12 Οὐδὲ περὶ τούτου. Ὅταν οὖν ἴδῃς τινὰ ἐχρῶν-
τα· ὡς ὁ ἰατρὸς ἀπὸ τοῦ χρώματος λέγει, τού-
του ὁ σπλὴν πέπονθε, τούτου δὲ τὸ ἥπαρ· οὐ-
τω καὶ σὺ λέγε, τούτου ὄρεξις καὶ ἔκκλισις πέ-
13 πονθεν, οὐκ εὐοδεῖ, φλεγμαίνει. χρῶμα γὰρ οὐ
μετα-

quæ mala non sunt. Non.
Quid vero? ea-ne, quæ
mala quidem sunt, at quæ
penes ipsum est cavere nō
eveniant? Nullo modo.
Si igitur ea, quæ non sunt
voluntati nostræ subjecta,
neque bona neque mala
sunt; quæ vero voluntati
subjecta, eadem in pote-
state nostra sunt omnia,
neque a quoquam vel adimi
vel adferri nobis possunt,
nisi velimus; quem adhuc
locum habet anxietas? Ve-
rum de corpusculo anxii
sumus, de reculâ, de vo-

luntate Cæsaris; de inter-
nâ vero re nullâ. An, ne
adferentiamur falso? Non:
nam penes me est. An,
ne impetum capiamus con-
tra naturam? Ne hoc qui-
dem. Cum igitur quem-
piam pallere vides; quem-
admodum medicus ex co-
lore dicit, hujus splenem,
illius hepar laborare; sic
& tu dicito, istius adpeti-
tionem & aversationem la-
borare, non recta progre-
di via, æstuarè, febricitare:
neque enim quidquam
aliud colorem mutat, ni-
hil

μεταβάλλεις οὐδὲν ἄλλο, οὐδὲ τρόμον ποιῆς, οὐδὲ
ψάφον τῶν ὀδόντων, οὐδὲ

— Μετοκλάζεις, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πό-
δας ἵζει.

Διὰ τοῦτο Ζήνων μὲν Ἀντιγόῳ μέλλων ἐντυγ- 14
χάνειν, οὐκ ἠγωνία· ἀ γὰρ οὗτος ἰθαύμαζε,
τούτων οὐδενὸς εἶχεν ἐκείνος ἐξουσίαν· ὣν δ' εἶχεν
ἐκεῖνος, οὐκ ἐπεστρέφετο οὗτος. Ἀντίγονος δὲ 15
Ζήνωνι μέλλων ἐντυγχάνειν, ἠγωνία· καὶ εἰκότως.
ἤθελε γὰρ ἀρέσκειν αὐτῷ· τοῦτο δ' ἔξω ἔκεντο.
οὗτος δ' ἐκείνῳ οὐκ ἤθελεν· οὐδὲ γὰρ ἄλλος τις
τεχνίτης τῷ ἀτέχνῳ.

Ἐγὼ σοι ἀρέσαι θέλω; Ἀντὶ τίνος; οἶδας 16
γὰρ τὰ μέτρα, καὶ ὃ ἀ κρίνεται ἀνθρώπος ὑπ'
ἀνθρώπου; μεμελέτητό σοι γῶναι, τί ἐστὶν
ἀγα-

hil aliud tremorem incutit
aut dentium stridorem; fa-
citque ut

*Genus labent huic, at-
que pedes subsidat in
ambos.*

nem conventurus, ange-
batur; neque id immerito:
volebat enim ei placere; id
quod extra ipsum positum
erat. Hic autem illi place-
re non volebat; sicut nec
alius artifex, artis impe-
rito.

Quapropter Zeno conven-
turus Antigonum, non an-
gebatur: nam quæ ipse
magni faciebat, eorum ille
nihil in sua potestate habe-
bat; quæ autem ille habe-
bat, ipse non curabat.
Antigonus autem, Zeno-

Ego tibi placere vel-
lem? quamobrem? men-
suras enim tu nosti, quibus
homo ab homine judica-
tur? meditatam cognitum-
que habes, quid sit vir bo-
nus, quid malus, & quo-
modo

- ἀγαθὸς ἄνθρωπος, καὶ τί κακὸς, καὶ πῶς ἐκά-
 τερον γίνεται; Διατί οὖν σὺ αὐτὸς ἀγαθὸς οὐκ εἶ;
 17 Πῶς, Φησὶν, οὐκ εἰμί; Ὅτι οὐδεὶς ἀγαθὸς πεν-
 θεῖ, οὐδὲ στενάζει, οὐδεὶς οἰμῶζει, οὐδεὶς ὠχρεῖ
 καὶ τρέμει, οὐδὲ λέγει, Πῶς μ' ἀποδέχεται; πῶς
 18 μου ἀκούσει; Ἀνδράποδον, ὡς ἂν αὐτῷ δοκῇ
 Τί οὖν σοι μέλει περὶ τῶν ἀλλοτρίων; νῦν οὐκ
 ἐκείνου ἀμαρτημαί ἐστι, τὸ κακῶς ἀποδέχασθαι
 τὰ παρὰ σοῦ; Πῶς γὰρ οὐ; Δύναται δ' ἄλλα
 μὲν εἶναι ἀμαρτημαί, ἄλλου δὲ κακόν; Οὐ. Τί
 19 οὖν ἀγωνιάς ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων; Ναί· ἀλλ'
 ἀγωνιω, πῶς ἐγὼ αὐτῷ λαλήσω. Εἴτ' οὐκ
 ἔστι σοι γὰρ, ὡς θέλεις, αὐτῷ λαλήσαι; Ἀλ-
 20 λά δέδοικα, μὴ ἐκκρουσθῶ. Μὴ τι γράφειν
 μέλλων τὸ Δίονος ὄνομα, δέδοικας μὴ ἐκκρου-
 σθῆς; Οὐδαμῶς. Τί τὸ αἴτιον; οὐχ, ἔτι
 μεμελέτηκας γράφειν; Πῶς γὰρ οὐ; Τί δ',
 ἀναγι-

modo utrumque fiat? cur ergo tu ipse bonus non es? Quomodo, inquit, non sum? Quia nemo bonus luget, gemit, aut plorat; nemo expallefcit & tremit, aut ait: Quo pacto ille me accipiet? quo pacto me audiet? Mancipium, ut visum ipsi fuerit. Quid ergo tibi curæ sunt aliena? annon illius peccatum erit, si male te, & quæ abs te proficiscuntur, acceperit? Quidni? Potest vero al-

terius esse delictum, alterius malum? Non. Quid ergo de alienis angeris? Verum istud quidem: sed sollicitus sum, quo pacto cum eo loquar. Nonne vero arbitrato tuo cum eo loqui licet? At vereor, ne de statu mentis deturber. An igitur scripturus Dionis nomen, metuis ne de mentis statu deturberis? Nequaquam. Quæ causa est? nonne, quod scribendi usum habes? Quidni vero?

ἀναγινώσκων μέλλον, οὐχ ὡσαύτως ἂν ἔχης;
 Ὡσαύτως. Τί τὸ αἴτιον; Ὅτι πᾶσα τέχνη
 ἰσχυρόν τι ἔχει, καὶ θαρραλέον ἐν τοῖς ἑαυ-
 τῆς. Πάλεῖν οὐ μεμελέτηκας; καὶ τί ἄλλα 21
 ἐμελέτας ἐν τῇ σχολῇ; Συλλογισμούς καὶ με-
 ταπίπτοντας. Ἐπὶ τί; οὐχ ὥστε ἐμπείρως δια-
 λέγεσθαι; τὸ δ' ἐμπείρως ἐστίν, οὐχὶ εὐκαίρως,
 καὶ ἀσφαλῶς, καὶ συνετῶς, ἔτι δὲ ἀπταιστώως,
 καὶ ἀπαραποδίστως; ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τεθαρ-
 ρηκότως; Ναί. Ἴππεύς οὖν ὢν, εἰς πεδίον ἑλη- 22
 λυθῶς, πρὸς πεζὸν ἀγωνιάς, ἔπαι σὺ μεμελέτη-
 κας, ἐκεῖνος δ' ἀμελέτητός ἐστι; Ναί. ἄλλα
 ἐξουσίαν ἔχεις ἀποκτεῖναί με. Λέγε οὖν τὰ ἀλη- 23
 θῆ, δύστηνε, καὶ μὴ ἀλαζονεύου, μηδὲ φιλόσο-
 φος εἶναι ἀξίον, μηδὲ ἀγνόεις σου τοὺς κυρίους·
 ἀλλὰ μέχρις ἂν ἔχῃς ταύτην τὴν λαβὴν τὴν
 ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀκολούθει παντὶ τῷ ἰσχυρο-
 τέρῳ.

ro? Quid porro? lecturus, nonne eodem modo adfectus esses? Eodem modo. Quæ causa est? Quia quælibet ars firmum quiddam habet, & imperterritum, suis in rebus. Loqui ergo non didicisti? & quid aliud discebas in schola? Syllogismos & Variantes argumentationes. Quâ gratiâ? nonne ut perite differeres? perite autem, annon est opportune, caute, prudenter, atque etiam citra

errorem & impedimentum, & præter hæc omnia confidenter? Certe. Eques igitur in campum progressus, peditem times, ubi tu exercitatus es, ille non exercitatus est? Sit sane: at potestatem habet occidendi mei? Dio igitur verum, infelix, neque arrogans esto, neque philosophum te profiteri, neque dominos tuos ignorato: sed quoad hanc ansam corporis habueris, quemlibet robu-

24 τέρω. Λέγειν δὲ Σωκράτης ἐμελέτα, ὁ πρὸς
 τοὺς τυράννους οὕτω διαλεγόμενος, ὁ πρὸς τοὺς
 δικαστάς, ὁ ἐν τῷ δεσποτηρίῳ. Λέγειν Διογέ-
 νης μεμελέτηκει, ὁ πρὸς Ἀλέξανδρον οὕτω λα-
 λῶν, ὁ πρὸς Φίλιππον, ὁ πρὸς τοὺς πειραταίς,
 25 ὁ πρὸς τὸν ὠνησάμενον αὐτόν.* Ἐκένοις, οἷς
 26 μεμελέτηκε, τοῖς Θαρβραῖσι. Σὺ δ' ἐπὶ τὰ σαυ-
 τοῦ βιάδιζε, καὶ ἐκείνων ἀποστῆς μηδέποτε· εἰς
 τὴν γωνίαν ἀπελθὼν κάθησο, καὶ πλέε συλλο-
 27 γισμούς, καὶ ἄλλω πρότερον. Οὐκ ἔστι δ' ἐν σοὶ
 πόλεως ἡγεμῶν αἰνή.

ΚΕΦ.

robustiore[m] sequitor! So-
 crates autem in dicendo se
 exercuerat, is qui cum ty-
 rannis, qui cum iudicibus,
 qui in carcere ita est locu-
 tus. Diogenes item se di-
 cendo exercuerat, is qui
 cum Alexandro, cum Phi-
 lippo, cum piratis, cum
 emtore sui ad eum modum
 ἔστ' locutus. Illi, quæ me-
 ditati erant, in eis erant
 confidentes. Tu vero ad
 tua te conferto, neque um-
 quam ab illis recedito: in
 angulum te recipere, ibi se-
 de, syllogismos nece, &
 aliis propone. Neque enim
 in te est vir qui civitatem
 regat.

CAP.

Κ Ε Θ. δ'.

Π ρ ό ς Ν ά σ ω ν α.

Εἰσελθόντος τινός τῶν Ῥωμαϊκῶν μετὰ τοῦ υἱοῦ, καὶ ἐπακούοντος ἑνὸς ἀναγνώστου· Οὗτος, ἔφη, ὁ τρόπος ἐστὶ τῆς διδασκαλίας· καὶ ἀπεσιᾶπησεν. Ἀξιῶντος δ' ἐκείνου ἐρεῖν τὰ ἔξης· Κόπον, 2 ἔφη, ἔχει πᾶσα τέχνη τῷ ἰδιώτῃ καὶ ἀπέριω αὐτῆς, ὅταν παραδίδεται. Καὶ τὰ μὲν ἀπὸ τῶν 3 τεχνῶν γινόμενα, τὴν τε χρείαν εὐθὺς ἐνδείκνυται πρὸς ὃ γέγονε, καὶ τὰ πλεῖστα αὐτῶν ἔχει τι καὶ ἀγωγὸν καὶ ἐπίχαρι. Καὶ γὰρ, 4 σκυτεὺς πῶς μὲν μαινθάνει τις παρεῖναι καὶ παρακολουθεῖν, ἀτερπές· τὸ δ' ὑπόδημα χρήσιμον, καὶ ἰδεῖν ἄλλως οὐκ ἀηδέε. Καὶ τέκτονος 5 ἢ μὲν μάθησις ἀνιαρὰ μάλιστα τῷ ἰδιώτῃ παρα-
τυγχά-

CAP. XIV.

A d N a f o n e m.

Viro quodam Romano cum filio ingresso, & unam audiente recitationem; Hæc, inquit, est doctrine ratio; atque obtulit. Cum autem ille, ut reliqua prosequeretur, rogaret: Omnis ars, inquit, cum docetur, molesta est homini indocto & artis imperito: quamquam ea quidem, quæ arte perficiuntur, usum statim

demonstrant, cui destinata sunt, & pleraque illorum aliquid illecebrarum & suavisatis habent. Etenim adesse & spectare quo pacto sutor artem suam addiscat, nihil jucundi habet; calcæus vero est utilis; neque cæteroquin injucundus adspectu. Est & fabri disciplina molesta imperito qui forte adesse; verum opus

τυγχάνοντι, τὸ δ' ἔργον ἐπιδείκνυσι τὴν χρείαν
 6 τῆς τέχνης. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπὶ μουσικῆς
 ὄψει αὐτό· ἂν γὰρ παρῆς τῷ διδασκομένῳ, Φα-
 νήσεται σοι πάντων ἀτερπέστατον τὸ μάθημα·
 τὰ μὲν τὰ ἀπὸ τῆς μουσικῆς, ἠδέα καὶ ἐπι-
 7 τερπῆ τοῖς ἰδιώταις ἀκούειν. Καὶ ἐνταῦθα, τὸ
 μὲν ἔργον τοῦ φιλοσοφοῦντος τοιοῦτόν τι φαντα-
 ζόμεθα, ὅτι δεῖ τὴν αὐτοῦ βούλησιν συναρμόσαι
 τοῖς γινομένοις, ὡς μήτε τι τῶν γινομένων ἀκόν-
 των ἡμῶν γίνεσθαι, μήτε τῶν μὴ γινομένων,
 8 θελόντων ἡμῶν μὴ γίνεσθαι. Ἐξ οὗ περίεστι
 τοῖς συστησαμένοις αὐτό, ἐν ὀρέξει μὴ ἀποτυγ-
 χάνειν, ἐν ἐκκλίσει δὲ μὴ περιπίπτειν· ἀλύπως,
 ἀφόβως, ἀταράχως διεξάγειν καὶ αὐτόν, μετὰ
 τῶν κοινωνῶν τηροῦντα τὰς σχέσεις τὰς τε
 φυσικὰς καὶ ἐπιθέτους, τὸν υἱόν, τὸν πατέρα,
 τὸν ἀδελφόν, τὸν πολίτην, τὸν ἄνδρα, τὴν
 γυναῖ-

usum artis ostendit. Multo
 vero magis in musicis hoc
 perspicies. Si adfis ei qui
 docetur, omnium insuavis-
 sima tibi videbitur ea disci-
 plina: effectus vero musicæ
 suavis ac jucundus auditu est
 hominibus imperitis. At-
 que hic etiam philosophi
 munus tale animo concipi-
 mus, oportere eum volun-
 tatem suam adcommodare
 iis rebus quæ fiunt, ut nec
 eorum quæ fiunt quidquam
 invitis nobis fiat, neque

eorum quæ non fiunt quid-
 quam volentibus nobis non
 fiat. Unde, qui ita se
 compararunt, id conse-
 quantur, ut nec in adpeti-
 tione frustrentur, nec in ea
 incidant quæ avertentur;
 ut citra molestiam, citra
 metum, citra perturbatio-
 nem vitam degant, quan-
 tum ad se pertinet; cum
 sociis vero observent re-
 lationes, tam naturales,
 quam accersitas, nempe fi-
 lii, patris, fratris, civis,
 mariti,

γυναῖκα, τὸν γέτανα, τὸν σύνοδον, τὸν ἄρχοντα, τὸν ἀρχόμενον. Τὸ ἔργον τοῦ φιλοσοφούντος, τοι- 9
 οὔτεν τι φανταζόμεθα. Λοιπὸν ἐφεξῆς τούτων
 ζητοῦμεν, πῶς ἐστὶ τούτο.

Ὅραμεν οὖν, ὅτι ὁ τέκτων, μαθῶν τινὰ, γί- 10
 νεται τέκτων· ὁ κυβερνήτης μαθῶν τινὰ, γίνε-
 ται κυβερνήτης. Μὴ ποτ' οὖν καὶ ἐνθάδε, οὐκ
 ἀπαρκεῖ τὸ βούλεσθαι καλὸν καὶ ἀγαθὸν γενέ-
 σθαι, χρεῖα δὲ καὶ μαθεῖν τινά; Ζητοῦμεν οὖν, 11
 τινὰ ταῦτα. Λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι μαθεῖν
 δεῖ πρῶτον τούτο, ὅτι ἐστὶ Θεός, καὶ προνοεῖ
 τῶν ὄλων· καὶ οὐκ ἔστι λαθεῖν αὐτὸν, οὐ μόνον
 ποιῶντα, ἀλλ' οὐδὲ διανοοῦμενον, ἢ ἐνθυμούμε-
 νον. εἶτα, ποῖοι τινες εἰσὶν. οἷοι γὰρ ἂν ἐκείνοι 12
 εὐρεθῶσι, τὸν ἐκείνοις ἀρέσοντα καὶ πεισθησά-
 μενον ἀνάγκη πειρᾶσθαι κατὰ δύναμιν ἐξομοιῶ-
 σθαι ἐκείνοις. εἰ πιστόν ἐστι τὸ Θεῖον, καὶ 13

Q 2

τοῦ-

mariti, uxoris, vicini, co-
 mitis, imperantis, subditi.
 Philosophi igitur tale fere
 munus constituimus. Tum
 proximum est post hæc, ut
 quaeramus, qua ratione ad
 id perveniamus.

Videmus igitur, fabrum
 discendis quibusdam fieri fa-
 brum; gubernatorem di-
 scendis quibusdam fieri gu-
 bernatorem: unde colligi-
 mus, ne hęc quidem satis ef-
 fe, velle bonum virum fieri,
 sed & addiscere quædam sit
 necessarium? Quaerimus

igitur, quænam ea sint. Di-
 cunt philosophi, primum il-
 lud esse discendum, esse De-
 um, & providere rebus uni-
 versis, ac non modo facta,
 sed ne cogitationes quidem
 ac motus animorum eum
 celari posse. Deinde, qua-
 les sint Dii? Nam quales
 illi reperientur, opera ne-
 cessario danda, talis ut sit
 etiam is, qui illis placere
 ac parere vult, & ut quam
 proxime ad eorum similitu-
 dinem accedat. Si fidele
 est Numen divinum; illum
 quo-

τοῦτον εἶναι πιστόν· εἰ ἐλεύθερον, καὶ τοῦτον ἐλεύθερον· εἰ εὐεργετικόν, καὶ τοῦτον εὐεργετικόν· εἰ μεγαλόφρον, καὶ τοῦτον μεγαλόφρονα· ὡς Θεοῦ τοί.υν ζηλωτὴν, τὰ ἐξῆς πάντα καὶ ποιῆν καὶ λέγειν.

- 14 Πόθεν οὖν ἀρξασθαι δεῖ; Ἄν συγκαθῆς, ἐρεῖ σοι, ὅτι πρῶτον δεῖ σε τοῖς ὀνόμασι παρακολου-
 15 θεῖν. Ὡστ' ἐγὼ νῦν οὐ παρακολουθῶ τοῖς ὀνόμασι; Οὐ παρακολουθεῖς. Πᾶς οὖν χρῶμαι αὐτοῖς; Οὕτως, ὡς οἱ ἀγράμματοι ταῖς ἐγγραμμάτοις φωναῖς, ὡς τὰ κτήνη ταῖς φαντασίαις. ἄλλο γάρ ἐστι χρῆσις, ἄλλο παρακολούθησις.
 16 Εἰ δ' σὺ παρακολουθεῖν, φέρε ὃ θέλεις ὄνομα, [ἀγαθὸν καὶ κακόν,] καὶ βασιανίσωμεν αὐτούς,
 17 εἰ παρακολουθοῦμεν. Ἄλλ' ἀνιαρὸν τὸ ἐξελέγχεσθαι πρεσβύτερον ἀνδραποῦν ἤδη, καὶ οὕτω τύχη, ταῖς τρεῖς στρατείας ἐστρατευμένον. Οἶδα καὶ γὰρ.

quoque fidelem esse oportet: si liberum; illum quoque liberum: si beneficum; illum quoque beneficum: si magnanimum; illum quoque magnanimum esse oportebit: denique, ut imitatorē Dei, reliqua omnia & facere & dicere.

Unde igitur suspicandum est? Si in hanc disputationem demittere te volueris, dicam tibi, oportere te primum vocabula intelligere. Quasi vero ego nunc vocabula non

intelligam? Non intelligis. Quo pacto ergo iis utor? Perinde ac illiterati literatis vocibus; ut iumenta suis visis: aliud enim est usus visorum, aliud intelligentia. Si vero ea te intelligere putas, quodvis adfer vocabulum; [*verbi causa*, Bonum & Malum;] & inquiremus in nosmetipsos, utrum intelligamus. Enimvero molestum est, coargui hominem natu grandiosem, ac fortasse jam tria stipendia emeritum.

καὶ γὰρ. νῦν γάρ σὺ ἐλήλυθας πρὸς ἐμὲ, ὡς μη- 18
 δένος δρόμενος. Τίνος δ' αἶν καὶ φαντασθείης, ὡς
 ἐνδέοντος; πλουτεῖς, τέκνα ἔχεις, τυχὸν καὶ γυ-
 ναῖκα, καὶ οἰκέτας πολλούς· ὁ Καίσαρ σε οἶδεν,
 ἐν Ῥώμῃ πολλοὺς φίλους κέκτησαι, τὰ κατὰ
 νόμον ἀπερόιδως, οἶδας τὸν εὖ ποιοῦντα ἀντεν-
 ποιῆσαι, καὶ τὸν κακῶς ποιοῦντα κακῶς ποιῆσαι.
 Τί σοι λάπει; Ἄν αὖν σοι δείξω, ὅτι τὰ ἀναγ- 19
 κνώτατα καὶ μέγιστα πρὸς εὐδαιμονίαν· καὶ ὅτι
 μέχρι δεῦρο πάντων μᾶλλον ἢ τῶν προσηκόν-
 των ἐπιμεμέλησαι· καὶ τὸν κολοφῶνα ἐπιθῶ, οὔτε
 τί θεὸς ἐστὶν οἶδας, οὔτε τί ἀνδρῶπος, οὔτε τί
 ἀγαθόν, οὔτε τί κακόν· καὶ τὸ μὲν τῶν ἄλλων 20
 ἴσως ἀνεκτόν, ὅτι δ' αὐτὸς σαυτὸν ἀγνοεῖς, πῶς
 θύνασαι ἀνασχέσθαι μου, καὶ ὑποσχέιν τὸν ἔλεγ-
 χον, καὶ παραμεῖναι; Οὐδαμῶς, ἀλλ' εὐθύς 21
 ἀπαλλάσσει χαλεπῶς ἔχων. Καί τοι τί σοι ἐγὼ

Q 3

κακόν

tum. Novi & ipse: nunc enim tu me convenisti, quasi nulla re egens. Ex qua vero etiam re te indigere, fingere possis? Dives es; liberos fortassis habes & uxorem, servitiaque multa; Cæsar te novit; sunt tibi Romæ multi amici; officium pro officio reddis, de bene merente bene mereri nosti, & maleficium maleficio pensare. Quid tibi deest? Quod si igitur tibi demonstraro, te destitui rebus maxime necessariis, & maximis ad fe-

licitatem, atque usque ad hunc diem quidvis curasse potius quam officium; & colophonem si adjecero, te nec quid Deus sit scire, nec quid homo, nec quid bonum, nec quid malum; si, quod de aliarum rerum ignoratione dixero, tolerabile fortasse videatur; certe, te ipsum te ignorare, dicentem me quo pacto ferre poteris, & reprehensionem sustinere minimeque. Nequaquam poteris; sed statim cum indignatione discedes. Quamquam

κακὸν πεποίηκα; εἰ μὴ καὶ τὸ ἔσπυρον τῷ αἰ-
σχρῷ, ὅτι δεκνύεις αὐτὸν αὐτῷ, οἷς ἐστίν· εἰ μὴ
καὶ ὁ ἰατρὸς τὸν νοσοῦντα δοκῆ ὑβρίζεις, ὅταν ἔ-
πη αὐτῷ· Ἄνθρωπε, δοκεῖς μηδὲν ἔχειν; πυρέσ-
σεις δέ· ἀσίτησον σήμερον, ὕδωρ πίε. Καὶ οὐδεὶς
22 λέγεις, ὦ δεινῆς ὑβρεως. Ἐάν δέ τινι ἔπης· Αἱ
ὀρέξεις σου φλεγμαίνουσιν, αἱ ἐκκλίσεις ταπειναὶ
εἰσιν, ἐπιβολαὶ ἀνομολογούμεναι, αἱ ὀρμαὶ ἀσύμ-
φωνοὶ τῇ φύσει, αἱ ὑπολήψεις εἰκαῖαι καὶ ἐψευσμέ-
ναι· εὐθὺς ἐξελθὼν λέγεις, Ὑβρισέ με.

23 Τοιαῦτά ἐστι τὰ ἡμέτερα, ὡς ἐν πανηγύρεσσι.
τὰ μὲν κτήνη πραθησόμενα ἄγεται, καὶ οἱ βόες·
οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, οἱ μὲν ἀνησόμενοι,
οἱ δὲ πωλήσοντες· ὀλίγοι δὲ τινὲς εἰσιν, οἱ κα-
τὰ θείαν ἐρχόμενοι τῆς πανηγύρεως, πῶς τοῦτο
γίνεται, καὶ διότι, καὶ τινες οἱ τιθέντες τῇ
πα-

quam quid ego tibi mali fe-
cero? nisi & speculum in-
juriam facere homini de-
formi putes, quod talem
eum ostendit ipsi, qualis
est: nisi forte & medicus
contumeliam facere egro-
to videatur, quum eum sic
adloquitur: „Mi homo, tu
„credis te nihil habere?
„immo febricitas: hodie
„cibis abstine, aquam bibi-
„to.“ Nemo sane dicit, o
contumeliam non feren-
dam! Si cui vero dixeris:
„Adpetitiones tuæ æstuant,
„aversationes sunt humiles,

„conatus inter se pugnant,
„impetus naturæ non sunt
„consentanei. opiniones
„tuæ vanæ sunt & emen-
„titæ;“ statim digressus
ait, Contumelia me adfecit.

Tales sunt res nostræ,
quemadmodum in celebri
conventu. Pecora ven-
dendi causa adducuntur,
& boves: vulgus autem
hominum partim ematuri
adsunt, partim vendituri;
pauci autem sunt qui spe-
ctandæ causa celebritatis
veniant, quique inquirant,
quid ibi agatur, & cur, &
qui-

πανηγυριον, καὶ ἐπὶ τίνι. Οὕτω καὶ ἐνθάδ', ἐν 24
 τῇ πανηγύρει ταύτῃ· οἱ μὲν τινες, ὡς κτήνη,
 οὐδὲν πλέον πολυπραγμονοῦσι τοῦ χόρτου. ὅσοι
 γὰρ περὶ κτῆσιν καὶ ἀγροῦς καὶ οἰκέτας καὶ ἀρ-
 χᾶς τινὰς ἀναστρέφουσι, ταῦτά οὐδὲν ἄλλο ἢ
 χόρτος ἐστίν. Ὀλίγοι δ' εἰσὶν οἱ πανηγυρίζον- 25
 τες ἄνθρωποι φιλοθεάμονες, τί ποτ' οὖν ἔστι
 ὁ κόσμος, τίς αὐτὸν διοικεῖ. Οὐδεὶς; Καὶ πῶς 26
 οἶόν τε, πόλιν μὲν ἢ οἶκον μὴ δύνασθαι διαμέ-
 νειν, μηδ' ὀλιγοστὸν χρόνον, δίχα τοῦ δῆκου-
 τος καὶ ἐπιμελουμένου· τὸ δ' οὕτω μέγα καὶ κα-
 λὸν κατασκευάσμα, εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχεν οὕτως
 εὐτάκτως οικονομεῖσθαι; Ἔστιν οὖν ὁ διοικῶν 27
 Πῶς τις, καὶ πῶς διοικῶν; ἡμεῖς δὲ, τινες
 ὄντες ὑπ' αὐτῶ γεγόναμεν, καὶ πρὸς τί ἔργον;
 ἀρεά γ' ἔχομεν τινὰ ἐπιπλοκὴν πρὸς αὐτὸν, καὶ
 σχέσιν, ἢ οὐδεμίαν; Ταῦτ' ἐστὶν ἂ πάσχουσι 28

Q 4

αὐτοί.

quoniam sint qui celebra-
 tem illam instituerint, &
 quo consilio. Sic & hic,
 in hac celebritate: alii qui-
 dem, ut pecora, nihil præ-
 ter gramen curant. Qui-
 cumque enim possessioni-
 bus, fundis, servitiis; ma-
 gistratibus, quibusdam uni-
 ce operam datis, scitote,
 hæc nihil aliud nisi gramen
 esse. Pauci autem homi-
 nes sunt, qui celebritati va-
 cent spectandi studiosi, &
 cogitent, Quid ergo mun-
 dus est? Quis eum admi-
 nistrat? Nemo? At fieri

qui potest, ut, cum civitas
 aut domus ne minimum
 quidem tempus durare sine
 administratore curatoreque
 possit, tanta tamque præ-
 clara fabrica, temere &
 fortuito tam admirabili or-
 dine administretur? Est
 igitur qui eam administret.
 Quis iste? & qua ratione
 administrat? Nos vero, ab
 eo procreati, qui & quales
 sumus? & ad quod munus
 nati? an connexio certe
 aliqua & relatio nobis cum
 illo intercedit, nec-ne?
 Hæc sunt quæ agunt illi

pauci;

οὗτοι οἱ ὀλίγοι καὶ λοιπὸν τοῦτω μόνω σχολάζουσι, τῷ τὴν πανήγυριν ἱστορήσαντας ἀπελ-
 29 θεῖν. Τί οὖν; καταγελῶνται ὑπὸ τῶν πολ-
 λῶν, καὶ γὰρ ἐπεὶ οἱ θεαταὶ ὑπὸ τῶν ἐμπόρων
 καὶ εἰ τὰ κτήνη συναίσθησιν τινος εἶχε, κατα-
 γέλασεν τῶν ἄλλῃ τι τεθαυμασιώτων ἢ τὸν
 χόρτον.

Κ Ε Θ ιε.

Πρὸς τοὺς συληρῶς τισιν ἢν ἔθρων ἐμα-
 νοντας.

Ὅταν ἀκούσῃ τις τούτων τῶν λόγων, ὅτι
 βέβαιον εἶναι θεῖ, καὶ ἢ μὲν προαιρέσεις ἐλευ-
 θερον φύσει, καὶ ἀναναγκαστον, τὰ δ' ἄλλα
 κωλυτὰ, ἀναγκαστὰ, δούλει, ἀλλότριαι φαν-
 τάζου-

pauci; iidemque porro
 huic uni rei vacant, ut di-
 ligenter explorata hac ce-
 lebritate discedant. Quid
 vero? a vulgo deridentur:
 namque & illic spectatores

deridentur a mercatoribus;
 & quod si pecora sensu ali-
 quo essent praedita, deride-
 rent & ipsa eos, qui quid-
 quam aliud praeter pabu-
 lum admirarentur.

C A P. XV.

*Ad eas qui pertinaciter in iis quas decreverunt
 perseverant.*

Quidam, cum disputatio-
 nes has audiunt, constan-
 tem esse oportere, ac vo-
 luntatem quidem naturā
 esse liberam, & cogi non

posse, caetera vero & pro-
 hiberi & cogi posse, ser-
 vilia atque aliena esse; pu-
 tant, quidquid a se decre-
 tum fuerit, in eo pertina-
 citer

τάζονται ὅτι δὲ παντὶ τῷ κριθῆντι ὑπ' αὐτῶν
ἀπαραιθῶτως ἐμμένειν. Ἄλλὰ πρῶτον ὑγιὲς εἶναι 2
δὲ τὸ κενεζμένον. Θέλω γάρ εἶναι τόνους ἐν
σώματι, ἀλλ' οἷς ὑγιαίνονται, οἷς ἀθλούντι. ἂν δὲ 3
μοι Φρενιτικοῦ τόνους ἔχων ἐνδεικνύη, καὶ ἀλα-
ζονεύη ἐπ' αὐτοῖς, ἐρῶ σοι, ὅτι, Ἐνθρασκε ζή-
ται τὸν θρασκέουσαν. τοῦτο οὐκ εἰσὶ τόνοι, ἀλλ' 4
ἐπιτομία. Ἐτερον τρέπον, τοιοῦτόν τι καὶ ἐπὶ τῆς
ψυχῆς πάσχουσιν οἱ παρακρούοντες τῶν λόγων
τούτων. εἶον καὶ ἐμός τις ἐταῖρος ἐξ οὐδεμιᾶς
αἰτίας ἐκρίνεν ἀποκαταρῆν. ἔγνω ἔγώ, ἤδη τρίτη 5
ἡμέραν ἔχοντος αὐτοῦ τῆς ἀποσχῆς, καὶ ἐλθὼν
ἐπυθνανόμην τί ἐγένετο. Κένεμα, φασί. Ἄλλ' 6
ἴσως τί σο ἦν τὸ ἀναπέσσαν; εἰ γὰρ ὀρθῶς ἐκρί-
νας, ἰδὲ παρακαταθήμεθα σοι, καὶ συνεργῆμα ἵνα
ἐξέλθῃς· εἰ δ' ἀλόγως ἐκρίνας, μεταίθου. Ταῖς 7

Q 5

κριθεῖ.

oliter esse perseverandum.
At vero primum omnium
debet rectum esse id quod
decreveris. Volo enim,
esse nervorum robur in
corpore, sed ut in sano
corpore, ut ad pugnam
exercitato. Quod si furio-
si te habere contentionem
nervorum ostentes, de ea-
que glorieris; dicam tibi,
Homo quære tibi medi-
cum: nam isti nervi non
sunt, sed enervatio. Alio
modo tale quiddam animis
accidit eorum, qui dispu-
tationes has obiter ac per-

peram audiunt. Sic foda-
lium meorum quidam nul-
la de causa necem sibi
inedia consciscere statuit.
Ego rem cognovi, cum is
jam in tertium diem absti-
nentiam illam ageret; &
conveniens eum interroga-
vi, quid ei accidisset? De-
crevi, inquit. Sed tamen,
quid, inquam, eo te im-
pulsit? nam si recte decre-
visti, ecce adfidemus tibi,
adjutores futuri, ut e vita
excedas: sin præter ratio-
nem statuisti, muta consi-
lium. Decretis insisten-
dum

κριθεῖσιν ἐμμένειν δεῖ. Τί ποιεῖς ἀνθρώπε; οὐ
 πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐρῶς. Ἐπεὶ παθὼν ἄρτι
 ὅτι τύχῃ ἐστὶ ἀν σοι δοκῆ, μὴ μετατίθεσο, ἀλλ'
 ἔμμενε, καὶ λέγε, ὅτι, Τοῖς κριθεῖσιν ἐμμένειν
 8 δεῖ. [Τί ποιεῖς ἀνθρώπε; οὐ πᾶσιν.] οὐ θέλω
 τὴν ἀρχὴν ποιῆσαι καὶ τὸν θεμέλιον, τὸ κρῖμα
 σκέψασθαι πότερον ὑγιὲς ἢ οὐχ ὑγιὲς, καὶ οὕτω
 λοιπὸν ἐπάκοδομεῖν αὐτῷ τὴν εὐτονίαν, τὴν ἀσφα-
 9 λειαν; ἀν δὲ σαπρὸν ὑποστήσης, καὶ κατα-
 πίπτου οὐκ οἰκοδομημάτιον, ἔσω ἀν πλείονα καὶ
 ἰσχυρότερα ἐπιθῆς, τοσούτω θᾶττον κατενεχθή-
 10 σται; Ἄνευ πάσης αἰτίας ἐξάγωγῃς ἡμῖν ἀν-
 θρωπον ἐκ τοῦ ζῆν φίλον καὶ συνήθη, τῆς αὐτῆς
 πόλεως πολίτην, καὶ τῆς μεγάλης καὶ τῆς μι-
 11 κρᾶς; εἶτα, φάνον ἐργαζόμενος, καὶ ἀπολ-
 λύων ἀνθρώπου μηδὲν ἠδικηκότα, λέγεις, ὅτι
 12 τοῖς κριθεῖσιν ἐμμένειν δεῖ; Εἰ δ' ἐπῆλθέ σοι
 πῶς

dum est. Quid agis ho-
 mo? non omnibus, sed re-
 ctis. Nam si tibi persuase-
 ris, noctem nunc esse; si
 tibi videbitur, ne muta-
 sententiam, sed in ea per-
 severa: & dic, Decretis
 esse insistendum. [Quid
 agis homo? non omni-
 bus.] Nonne ab hoc a
 principio vis ordiri, &
 hoc veluti fundamentum
 facere, ut consideres, re-
 ctum-ne sit decretum tu-
 um, an pravum; ac tum
 demum ei superstruere fir-

mitatem istam & constan-
 tiam? Quod si vero putre
 fundamentum ac ruinofum
 jeceris; nonne, quo plura
 & firmitiora imposueris, eo
 citius ædificium corruet?
 Citra omnem causam e
 medio nobis tolleres homi-
 nem amicum & familia-
 rem! civitatis ejusdem,
 tam magnæ, quam parvæ,
 civem: & cum cædem fa-
 cias, hominemque nullius
 injuriæ reum perdas; ais,
 in decretis perseverandum
 esse? Quod si tibi forte in-
 men-

πῶς ποτ' ἐμὲ ἀποκτεῖναι, εἶδαι σε ἐμμένον τοῖς κριθεῖσιν;

Ἐκεῖνος μὲν οὖν μόγις μετεπέσθη. Τῶν δὲ 13
 τῶν τινὰς οὐκ ἔστι μεταθεῖναι. ὥστε μοι δοκῶ, ἔ
 πρότερον ἠγγόουν, νῦν εἰδέναι, τί ἐστι τὸ ἐν τῇ
 συνηθείᾳ λεγόμενον, Μωρὸν οὔτε κείσασαι οὔτε
 φηξαί ἐστι. Μὴ μοι γένοιτο φίλον ἔχεν σοφὸν 24
 μωρὸν. ἑυμεταχειριστότερον οὐδὲν ἐστι. Κένηκα.
 Καὶ γὰρ οἱ μανόμενοι· ἀλλ' ὅσω βεβαιότερον κρι-
 νοῦσι τὰ οὐκ ὄντα, τοσούτω πλείονος ἠλλεβόρου
 θύονται. Οὐ θέλεις τὰ τοῦ νοσούντος ποιεῖν, καὶ 15
 τὸν ἰατρὸν παρακαλεῖν; Νοσῶ, κύριε· βοήθη-
 σόν μοι· τί με δεῖ ποιεῖν σκέψαι· ἐμὸν ἐστι κεί-
 θεσθαί σοι. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα· Ἄ δεῖ με 16
 ποιεῖν οὐκ οἶδα· ἐλήλυθα δὲ μαθησόμενος. Οὐκ
 ἀλλὰ περὶ τῶν ἄλλων μοι λέγε. τοῦτο δὲ κέ-
 νηκα.

mentem venisset, me esse
 occidendum; num in sen-
 tentia permanendum tibi
 esset?

Ac ille quidem ægre a
 sententia depulsus est: eo-
 rum autem, qui nunc sunt,
 nonnullis aliud persuaderi
 non potest. Itaque mihi
 videor nunc scire id quod
 prius ignorabam, quæ vis
 sit pervulgati illius dicti,
 Stultum nec a sententia de-
 duci, neque rumpi posse.
 Absit, ut amicus mihi con-
 tingat stultus, qui sapere
 sibi videatur: intractabi-

lius nihil est. Decrevi.
 Etiam furantes: sed quo
 constantius decernunt ea
 quæ non sunt, eo majore
 hellebori copiâ eis opus
 est. Non ea facere vis
 quæ sunt ægrotantis, &
 accersere medicum? Ægro-
 to, domine: auxiliare mi-
 hi; considera quid mihi sit
 agendum: meum est, pa-
 rere tibi. Sic hinc quoque
 dicendum: Quid mihi fa-
 ciendum sit ignoro; sed
 adsum cognoscendi causa.
 Non: sed aliis de rebus
 mihi dicito; nam hoc qui-
 dem

17 κερικαί. Περὶ ποίων ἄλλων; τί γάρ ἐστι μείζον
ἢ προϋργιάτερον τοῦ πεισθῆναι σε, ὅτι οὐκ ἀρκῶ
τὸ κερικέναι, καὶ τὸ μὴ μεταθίσθαι; Οὗτοι οἱ
18 μανικοὶ τόνοι, εὐχ' ὑγιανοί. Ἀποθανεῖν θέλω, ἅν
με τοῦτε ἀναγκάσης. Διὰ τί ἀνδρωπε; Τί ἐγένε-
το; Κέρικα. Ἐσώθην, ὅτι οὐ κέρικας ἐμέ
19 ἀποκτεῖναι. Ἀργύριον αὐ λαμβάνω. Διὰ τί;
Κέρικα. Ἴσθι, ὅτι ὦ τόνω νῦν χρῆ πρὸς τὸ μὴ
λαμβάνειν, αὐδὲν κωλύει σε ἀλόγως ποτὲ βέψαι
πρὸς τὸ λαμβάνειν, καὶ πάλιν λέγειν, ὅτι Κέρικ-
20 καί; Ὡσπερ ἐν νοσοῦντι καὶ βρουματιζομένῳ σώ-
ματι, ποτὲ μὲν ἐπὶ ταῦτα, ποτὲ δ' ἐπ' ἐκείνους
βέψει τὸ βροῦμα· οὕτω καὶ ἀσθενὴς ψυχὴ, ὅπου
μὲν κλίη, ἀσθλον ἔχει· ἔταν δὲ καὶ τόνος προσῆ
τῷ κλίματι τούτῳ καὶ τῇ φορᾷ, τότε γίνεται τὸ
κακὸν ἀβοήθητον καὶ ἀθεράπευτον.

ΚΕΦ.

dem decrevi. De quibus
illis? quid enim majus est,
aut majore studio dignum,
quam tibi persuaderi, non
satis esse te decrevisse, ac
a proposito non recedere?
Hi sunt furiosorum nervi,
non hominis sani. Emori
volo, si me istud coegeris.
Quamobrem homo? Quid
accidit? Decrevi. Salvus
sum, quod non decrevisse
me occidere. Argentum
non accipio. Quamobrem?
Decrevi. Scisne, quibus
nervis nunc tu uteris ad
non accipiendum, iisdem

nihil prohibere quo minus
aliquando temere inclines
ad accipiendum; & rursus
dicas, te decrevisse? Ut
enim in aegrotto corpore &
fluxionibus obnoxio, hu-
mor alias in hanc, alias in
illam defertur partem; sic
animus imbecillus, quo
quidem inclinatur, nullam
certam rationem habet:
cum autem ad inclinatio-
nem atque impetum illum
etiam nervi accesserint;
tum malum ejusmodi fit,
cui nec auxilium ferri, nec
adhiberi medicina queat.

CAP.

Κ Ε Φ. ις.

Ὅτι οὐ μελετῶμεν χρῆσθαι τοῖς περὶ ἀγαθῶν
καὶ κακῶν δόγμασιν.

Ποῦ τὸ ἀγαθόν; Ἐν προαιρέσει. Ποῦ τὸ κα-
κόν; Ἐν προαιρέσει. Ποῦ τὸ οὐδέτερον; Ἐν τοῖς
ἀπροαιρέτοις. Τί οὖν; μέμνηταί τις ἡμῶν ἔξω
τούτων τῶν λόγων; μελετᾷ τις αὐτὸς ἐφ' ἑαυ-
τοῦ τοῦτον τὸν τρόπον ἀποκρίνεσθαι τοῖς πράγ-
μασιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων; Ἄρα γε ἡμέρα
ἐστὶ; Ναί. Τί δέ; νύξ ἐστίν; Οὐ. Τί δέ; ἄρτιοί
εἰσιν οἱ ἀστέρες; Οὐκ ἔχω λέγειν. Ὅταν σα
προφαίνεται ἀργύριον, μεμελέτηκας ἀποκρίνεσθαι
τὴν θεοῦσαν ἀπόκρισιν, ὅτι οὐκ ἀγαθόν; Ἥσκη-
κας ἐν ταύταις ταῖς ἀποκρίσεσιν; ἢ πρὸς μόναι
τὰ σοφίσματα; Τί οὖν θαυμάζεις, οἱ, ἔπει
μὲν

C A P. XVI

*Non meditari nos, quo pacto decretis de rebus bonis
et malis utamur.*

Ubi fitum est bonum? In voluntate. Ubi malum? In voluntate. Ubi neutrum? In iis quæ arbitrii nostri non sunt. Quid ergo? Numquis nostrum harum rationum foris memor est? Numquis ipse meditatur se- cum, ut eodem modo respondeat rebus, quemadmodum in questionibus? Num dies est? Est. Quid vero? Nox est? Non. Quid vero? Paria sunt astra? Non habeo dicere. Cum pecunia tibi ostenditur, esne meditatus ita respondere, ut decet: eam non esse bonam? Exercitatus ne es in his respon- sionibus? an vero ad sola sophismata? Quid ergo mira-

μὲν μεμελέτηκας, ἐκεῖ κρείττων γένησθαυτοῦ;
 ὅπου δ' ἀμελετήτως ἔχας, ἐκεῖ δ' ὁ αὐτὸς δια-
 5 μένεις; Ἐπεὶ διὰ τί ὁ ῥήτωρ, εἰδὼς ὅτι γέγρα-
 Φε καλῶς, ὅτι ἀνείληφε τὰ γεγραμμένα, Φω-
 νὴν εἰσφέρειν ἠδεῖαν, ὅμως ἔτι ἀγωνιά; Ὅτι
 6 οὐκ ἀρεῖται τῷ μελετῆσαι. Τί οὖν θέλεις;
 Ἐπαινεθῆναι ὑπὸ τῶν παρόντων. Πρὸς μὲν οὖν
 τὸ δύνασθαι μελετᾶν, ἡσκηται· πρὸς ἔπαινον
 7 δὲ καὶ ψόγον, οὐκ ἡσκηται. Πότε γὰρ ἤκουσε
 παρά τινος, τί ἐστὶν ἔπαινος; τί ἐστὶ ψόγος;
 τίς ἐκατέρου φύσις; τοὺς ποίους τῶν ἐπαίνων διω-
 κτέον, ἢ τοὺς ποίους τῶν ψόγων Φευκτέον; πότε δ'
 ἐμελέτησε ταύτην τὴν μελέτην, ἀκλόουδον τού-
 8 τοις τοῖς λόγοις; Τί οὖν ἔτι θαυμάζεις, εἰ
 ὅπου μὲν ἔμαθεν, ἐκεῖ διαφέρει τῶν ἄλλων·
 ὅπου δ' οὐ μεμελέτηκεν, ἐκεῖ τοῖς πολλοῖς ὁ
 αὐτός

miraris, ubi meditatus es,
 ibi te ipso quoque superio-
 rem te evadere; ubi vero
 exercitationem nullam ad-
 hibuisti, ibi eundem per-
 manere? Nam cur orator,
 quamvis sciat se recte scri-
 psisse, &, quæ scripse-
 rit, memoriz se mandasse,
 quamvis etiam suavitatem
 adferat vocis, tamen ad-
 huc timet? Quia non satis
 est ei, declamare. Quid
 ergo vult? Laudari ab iis
 qui adsunt. Ad facultatem
 igitur declamandi exercita-
 tus est; ad laudationem

autem & vituperationem
 non est exercitatus. Quan-
 do enim e quoquam audi-
 vit, quid sit laus, quid vi-
 tuperatio? quæ sit utrius-
 que rei natura? quæ lau-
 des expetendæ sint, quæ
 vituperationes fugiendæ?
 Quando autem ei exercita-
 tionem operam dedit, quæ
 sit his rationibus consenta-
 nea? Quid ergo adhuc mi-
 raris, si, ubi didicit, ibi
 vulgo antecellit: ubi au-
 tem se non exercuit, ibi
 nullam præ plebe præro-
 gativam habet? Sic citha-
 ræcedus

αὐτός ἐστιν; Ὡς ὁ καθαρός διδοὺς κίθαρι 9
 ζεν, αἶδει καλῶς, στατόν ἔχει καλόν, καὶ
 ὁμως εἰσερχόμενος τρέμει. ταῦτα γὰρ οἶδεν·
 ὄχλος δὲ τί ἐστιν οὐκ οἶδεν, οὐδ' ὄχλου βοή,
 οὐδὲ καταγελῶς. ἀλλ' οὐδ' αὐτὸ τὸ ἀγωνιᾶν 10
 τί ἐστιν οἶδε, πότερον ἡμέτερον ἔργον ἐστίν, ἢ
 ἀλλότριον, ἐστὶν αὐτὸ παῦσαι, ἢ οὐκ ἔστι. διὰ
 τοῦτο εἰάν μὲν ἱπαινεθῆ, φουσηθεὶς ἐξῆλθεν·
 εἰάν δὲ καταγελασθῆ, τὸ φουσημάτιον ἐκεῖνο ἐκε-
 τήθη καὶ προσεκάθισε.

Τοιοῦτόν τι καὶ ἡμεῖς πάσχομεν. Τίνα θάου 11
 μάζομεν; Τὰ ἐπὶ. Περὶ τίνα σπουδάζομεν;
 Περὶ τὰ ἐπὶ. Εἴτ' ἀποροῦμεν, πῶς φοβού-
 μεθα, ἢ πῶς ἀγωνιῶμεν; Τί οὖν ἐνδέχεται, 12
 ὅταν τὰ ἐπιφερόμενα, κακὰ ἠγώμεθα; Οὐ δυ-
 σάμεθα μὴ φοβεῖσθαι, οὐ δυνάμεθα μὴ ἀγω-
 νιάν. Εἶτα λέγομεν, Κύριε ὁ Θεός, πῶς μὴ 13
 ἀγα-

rodus novit pulsare citha-
 ram, bene cantat, rectā
 tunicā, eaque pulcrā, est
 amictus; & tamen thea-
 trum ingrediens tremit.
 Nam illa quidem novit;
 populus autem quid sit,
 non novit, aut populi cla-
 mor, aut derisio: immo,
 ipsum hoc, timere, quid
 sit, ignorat; utrum no-
 strum opus sit, an alienum;
 sedari possit, necne. Qua-
 propter, cum laudatur, in-
 flatus exit: ubi autem de-

rifus est, inflatiuncula illa
 compungitur, & subsidit.

Tale quiddam & nobis
 accidit. Quas res admira-
 mur? Externas. Quibus
 rebus studemus? Externis.
 Dein dubitamus quid fiat,
 ut timeamus? ut trepide-
 mus? Quid ergo usu eve-
 nit, cum ea, quae nobis
 imminet, mala judica-
 mus? Non possumus non
 timere, non possumus non
 trepidare. Dein dicimus,
 Domine Deus, quid agam
 ne

ἀγωνιῶ; Μωρέ· χεῖρας οὐκ ἔχεις; οὐκ ἐπαίησά σοι αὐτάς ὁ Θεός; εὐχου νῦν, καθήμενος, ὅπως αἱ μύξαι σου μὴ ῥέωσιν. ἀπόμυξαι μᾶλλον, καὶ
 14 μὴ ἐγκαίλει. Τί οὖν; ἐνταῦθά σοι οὐδὲν δέδωκεν; οὐ δέδωκέ σοι καρτερίαν; οὐ δέδωκέ σοι μεταλασφυχίαν; οὐ δέδωκεν ἀνδρείαν; Τηλικαύτας ἔχων χεῖρας, ἔτι ζητεῖς τὸν ἀπομύξοντα;
 15 Ἄλλ' οὐδὲ μελετῶμεν ταῦτα, οὐδ' ἐπιστρέφόμεθα. Ἐπεὶ ὅτε μοι ἕνα ᾧ μέλεος πῶς τι ποιήσῃ; ὅς ἐπιστρέφεται, οὐ τοῦ τυχεῖν τινος, ἀλλὰ τῆς ἐνεργείας τῆς αὐτοῦ; Τίς, περιπατῶν, τῆς ἐνεργείας τῆς αὐτοῦ ἐπιστρέφεται; τίς, βουλευόμενος, αὐτῆς τῆς βουλῆς, οὐχὶ δὲ τοῦ τυχεῖν ἐκείνου πε-
 16 ρὶ οὗ βουλεύεται; Καὶ μὲν τύχη, ἐπῆρται καὶ λέγει· Πῶς γὰρ ἡμεῖς καλῶς ἐβουλευσάμεθα; οὐκ ἔλογόν σοι, ἀδελφὲ, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν, ἡμῶν τι
 σκεψα-

ne trepidem? Stulte, manus non habes? non tibi fecit eas Deus? Nunc ergo sedens precare, ne pituita tibi defluat. Emunge nares potius, nec accusa Deum. Quid ergo? hic nihil tibi dedit? non dedit tibi tolerantiam? non dedit tibi magnitudinem animi? non dedit fortitudinem? Tot manus cum habeas, adhuc requiris eum qui te emungat? Verum nos haec neque meditamur, neque curamus. Nam date mihi aliquem, qui curet,

quo pacto aliquid acturus sit? qui sollicitus sit, non de aliqua re consequenda, sed de actione sua? Quis, cum ambulat, de ambulatione sua sollicitus est? quis, cum deliberat, ipsam respicit deliberationem; ac non potius de eo consequendo laborat, cujus gratia deliberat? qui si voti compos sit, elatus ait: „Quam prudenter deliberavimus? nonne dicebam tibi, frater, si nos rem quampiam consideravimus, non posse fieri quin
 „ita

σκεψαμένων, μὴ οὕτως ἐκβῆναι; Ἄν δ' ἑτέρας χω-
ρήσῃ, τεταπείνεται τάλας, οὐχ εὕρισκε αὐδὲ τί
εἶπη περὶ τῶν γεγονότων. Τίς ἡμῶν τούτου ἐνε- 17
κα μάντιν παρέλαβε; Τίς ἡμῶν [οὐκ] ἐνεκοιμή-
θη ὑπὲρ ἐνεργείας; Τίς; ἔνα μοι δότε, ἵνα ἴδω
τούτον, ὃν ἐκ πολλοῦ χρόνου ζητῶ, τὸν ταῖς ἀλη-
θείαις εὐγενῆ καὶ εὐφυσῆ· εἴτε νέον, εἴτε πρεσ-
βύτερον, δότε.

Τί οὖν ἔτι θαυμάζομεν, εἰ περὶ μὲν τὰς 18
ἕλας τετρίμμεθα, ἐν δὲ ταῖς ἐνεργείαις ταπει-
νοὶ, αἰσχήμενες, οὐδενὸς ἄξιοι, δειλοὶ, ἀταλαί-
πωροι, ὄλοι ἀτυχήματα; Οὐ γὰρ μεμέληκεν
ἡμῖν, οὐδὲ μελετῶμεν. Εἰ δὲ μὴ τὸν θάνατον ἢ 19
τὴν φυγὴν ἐφοβούμεθα, ἀλλὰ τὸν φόβον, ἐμελε-
τῶμεν ἂν ἐκείνοις μὴ περιπίπτειν ἃ φαίνεται ἡμῖν
κακά. Νῦν δ' ἐν μὲν τῇ σχολῇ γοργοὶ καὶ κα- 20
τάγλωσσοι· καὶ ζητημάτιον ἐμπέσῃ περὶ τινος
τούτων,

„ita eveniret?“ Sin secus
ceciderit, abjectus est mi-
ser, nec, quid dicat de iis
quæ acciderunt, reperit.
Quis nostrum hujus rei
causâ vatem adhibuit?
Quis nostrum ob actionem
suam in æde sacra indor-
miit? Quisnam? unum
mibi date, ut eum videam,
quem jam longo tempore
quæro, qui revera sit no-
bilis & ingeniosus: sive
adolescens, sive natu
grandiorem date.

Quid ergo miramur ad-
huc, si in materiis quidem

Epicteti Dissert. T. I.

subjectis satis sumus exer-
citati; in actionibus autem
humiles, foedi, nullius
pretii, ignavi, molles;
quanti quanti sumus, sce-
lera. Neque enim hæc no-
bis curæ fuerunt, neque
in iis nos exercemus. At
si non mortem aut exilium
timeremus, sed timorem
ipsum; operam daturi es-
semus ne insideremus in
ea quæ mala nobis vide-
rentur. Nunc in schola
expediti & verbosi, cum
tali quapiam de re quæ-
stiancula incidit, instru-
cti

R

cti

- τούτων, ἱκανοὶ καὶ ἐξῆς ἐπελθεῖν. ἔλκυσον δ' εἰς
 χρῆσιν, καὶ εὐρήσεις τάλανας ναυαγούς. προσπε-
 σέτω φαντασία ταρακτική, καὶ γνώση τί ἐμελε-
 21 τῶμεν, καὶ πρὸς τί ἐγὺμναζόμεθα. Δοτικὸν ὑπὸ
 τῆς ἀμελετησίας προσεπισωρεύομεν αἰεὶ τινα καὶ
 22 προσπλάσσομεν μείζονα τῶν καθεστώτων. Εὐδύς
 ἐγὼ, ὅταν πλέω, κατακύψας εἰς τὸν βυθὸν, ἢ
 τὸ πέλαγος περιβλεψάμενος, καὶ μὴ ἰδὼν γῆν,
 ἐξίσταμαι, καὶ φανταζόμενος ὅτι ὅλον με δᾶ τὸ
 πέλαγος τοῦτο ἐκπιεῖν ἂν ναυαγήσω, οὐκ ἐπέ-
 χεταιί μοι, ὅτι μοι τρεῖς ξέσται ἀρκούσι. Τί
 οὖν με ταραάσσει; Τὸ πέλαγος; Οὐ, ἀλλὰ τὸ
 23 δόγμα. Πάλιν, ὅταν σεισμὸς γένηται, φαντά-
 ζομαι ὅτι ἡ πόλις ἐπιπίπτει μοι μέλλει. οὐ γὰρ
 ἀρκεῖ μοι μικρὸν λιθάριον, ἢ ἔξω μου τὸν ἐγκέ-
 φαλον βάλλῃ.

Τίνα

Et sumus ad cuncta, quæ
 ad eam pertinent, ordine
 persequenda. Sed in usum
 actumque nos trahe; inve-
 nies miseros naufragos.
 Incidat cogitatio terrifica:
 tum cognosces, quid me-
 ditati fuerimus, & ad quid
 nos exercuerimus. Jam
 in hac meditationis ne-
 glectione semper quædam
 accumulamus, & majora
 quam re ipsâ sunt adfingi-
 mus. Statim ego, cum
 navigo, oculos in altum
 defigens, aut pelagus cir-
 cumspiciens, nec terram

usquam prospiciens, de
 statu mentis dejicio; &
 cogitans esse mihi totum
 pelagus ebibendum, si fe-
 cero naufragium, illud
 non reputo, tres sextarios
 esse mihi satis. Quid est
 igitur, quod me pertur-
 bat? Pelagus? Non, sed
 meum decretum. Rursus,
 ingruente terræ motu, to-
 tam urbem in me casuram
 mihi fingo: quasi vero
 non parvus lapillus sit sa-
 tis, ad elidendum mihi
 cerebrum?

Quæ-

Τίνας οὖν ἔστι τὰ βαροῦντα καὶ ἐξιστάντα 24
 ἡμᾶς; Τίνας γὰρ ἄλλα, ἢ τὰ δόγματα; Τὸν
 γὰρ ἐξιώντα καὶ ἀπαλλεττόμενον τῶν συνήθων
 καὶ ἐταίρων καὶ τόπων καὶ συναναστροφῆς, τί
 ἔστι τὸ βαροῦν ἄλλα, ἢ δόγματα; Τὰ γοῦν 25
 παιδία εὐθύς, ὅταν κλαύσῃ μικρὰ τῆς τίτθης
 ἀπελθούσης, πλακούντιον λαβόντα, ἐπιλέλη-
 σται. Θέλεις σε οὖν καὶ ἡμεῖς παιδίοις ὁμοιω- 26
 μεν; Οὐ, νῆ τὸν Δία. οὐ γὰρ ὑπὸ πλακουν-
 τίου τοῦτο πάσχειν ἀξιῶ, ἀλλ' ὑπὸ δογματῶν
 ἐρῶν. Τίνας δ' ἔστι ταῦτα; Ἄ δεῖ τὸν ἄν. 27
 θρωπον ὅλην τὴν ἡμέραν μελετῶντα, μηδὲν
 προσπάσχειν τῶν ἀλλοτρίων, μηδ' ἐταίρων,
 μήτε τόπων, μήτε γυμνασίοις, εἰλλὰ μηδὲ τῷ
 σώματι τῷ αὐτοῦ μεμῆσθαι δὲ τοῦ νόμου,
 καὶ τοῦτον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχεν. Τίς δ' ὁ νό- 28
 μος ὁ θεῖος; Τὰ ἴδια τηρεῖν, τῶν ἀλλοτρίων

R 2

μη

Quænam ergo sunt,
 quæ nos premunt, & de
 statu mentis nos dejici-
 unt? Quæ alia, nisi decre-
 ta? Nam & eum, qui per-
 egre abit, & a sodalibus,
 a locis, a congressibus,
 quibus adfuetus erat, dis-
 cedit; quid est aliud, quod
 eum premat, nisi decreta?
 Pueri quidem, cum plo-
 rant nutrice paululum di-
 gressi, placentulâ acceptâ
 statim obliviscuntur dolo-
 rem. Vis ergo, te quo-
 que pueris comparemus?

Non, per Jovem: neque
 enim velim placentulâ me
 ita deliniri, sed rectis de-
 cretis. Quæ autem illa
 sunt? Ea quæ hominem
 totos dies meditari oportet,
 ut nullis externis re-
 bus adficiatur, non sodali,
 non loco, non gymnasiis,
 immo ne suo opte quidem
 corpore; sed memor sit le-
 gis, & eam ob oculos ha-
 beat. Quid autem jubet
 lex divinitus præscripta?
 Sua tueri, & aliena sibi
 non vindicare; sed iis &
 cum

μη ἀντιποιεῖσθαι, ἀλλὰ δίδομένοις μὲν χρῆσθαι,
 μη δίδομενα δὲ μὴ ποθεῖν· ἀφαιρουμένου δὲ τι-
 νος, ἀποδιδόναι εὐλύτως καὶ αὐτόθεν, χάριν εἶ-
 δότα οὐ ἐχρήσατο χρόνου, εἰ θέλεις μὴ κλαίειν
 29 τὴν τίτθην καὶ μάμμην. Τί γὰρ διαφέρει, τίνος
 ἤττων ἐστὶ, καὶ ἐκ τίνος κρέματα; Τί κρέτ-
 των εἶ τοῦ διὰ κοράσιον κλαίνοντος, εἰ διὰ γυμνα-
 αῖδιον, καὶ αἰσίδα, καὶ νεανισκάριον, καὶ τοι-
 30 αὐτὴν διατριβὴν πενθεῖς; Ἄλλος ἐλθὼν, ὅτι
 οὐκέτι τὸ τῆς Δίρκης ὕδωρ πίνειν μέλλει. Τὸ γὰρ
 Μάρκιον χειρὸν ἐστὶ τοῦ τῆς Δίρκης; Ἄλλ' ἐκεῖ-
 νό μοι σύνηδες ἦν. Καὶ τοῦτο πάλιν ἔσται σοι
 31 σύνηδες. Εἴτ', ἂν μὲν καὶ τούτῳ προσπαθῆς,
 καὶ τοῦτο πάλιν κλαίῃ, καὶ ζῆται στίχον ὁμοίον
 τῷ Εὐριπίδου ποιῆσαι,

Θερμαῖς τε ταῖς Νέρωνος, Μάρκιόν θ' ὕδαρ.

Ἴδε

eum dantur, uti; & cum non dantur, ea non desiderare; & cum quid nobis eripitur, reddere expedite & sponte, gratiamque habere pro eo tempore, quo eo usi sumus; nisi velis nos mammam atque uterulas implorare. Quid enim interest, qua re quis vincatur, & unde pendeat? Ecquā re præstantior eo es qui ob puellam plorat, si tu ob gymnasium, & porticulos, & adolescentulos, & hujus-

modi congressus iuges? Alius adveniens id ægre fert, quod Dircaeam aquam non amplius bibiturus sit. Num igitur Martia deterior est Dircaea? Non: at illi adsueveram. Etiam huic adsuesces. Deinde ubi & hac delectaberis, luge, & quære versum Euripideo similem:

*Thermas Neronianas,
 Martiamque aquam.*

Viden'

Ἴδε πῶς τραγωδία γίνεται, ὅταν εἰς μαρτύρους ἀνθρώπους πράγματα τὰ τυγχάνοντ' ἐμπέσῃ.

Πότε οὖν Ἀθήνας πάλιν ὄψομαι, καὶ τὴν 32
ἀκρόπολιν; Τάλας, οὐκ ἀρκεῖ σοι ἂν βλέπεις
καθ' ἡμέραν; κρεῖττόν τι ἔχεις ἢ μείζον ἰδεῖν
τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης, τῶν ἀστρων, τῆς γῆς
ὅλης, τῆς θαλάσσης; Εἰ δὲ δὴ παρακολουθεῖς 33
τῷ διοικοῦντι τὰ Ὅλα, καὶ κείνῳ ἐν σαυτῷ περι-
φέρεις, ἔτι ποθεῖς λιθάριον καὶ πέτραν κομ-
ψήν; ὅταν οὖν μέλλῃς ἀπολιπεῖν αὐτὸν τὸν
ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τί ποιήσεις; κλαύσεις
καθήμενος, ὡς τὰ παιδία; Τί οὖν, ἐν τῇ σχο- 34
λῇ ἐπολεῖς; τί ἤκουες; τί ἐμάνθανες; τί σαυ-
τὸν φιλόσοφον ἐπέγραφες, ἔξόν τὰ ὄντα ἐπι-
γράφειν; ὅτι, Εἰσαγωγὰς ἔπραξά τινας, καὶ
Χρυσίππειος ἀνέγνω, φιλοσόφου δ' οὐδὲ θύραν
παρήλαθον. πῶ γὰρ μοι μέτεστι τούτου τοῦ 35

R 3

πράγ.

Viden' ut tragœdia oria-
tur, cum res vel levissimæ
stultis hominibus incidunt?

Ah, quando Athenas &
arcem iterum videbo! Mi-
ser, non satis ea tibi sunt,
quæ quotidie vides? Pot-
esne præstantius aliquid
aut majus videre sole, lu-
nâ, stellis, terrâ universâ,
mari? Quod si gubernato-
rem Universi ratione adse-
queris, eamque in temet-
ipso circumfers, adhuc de-
sideras lapillos & suprema

elegantem? Quando igitur
ipsum solem & lunam re-
linquere oportebit, quid
facies? sedebis plorans,
ut pueri? Quid ergo in
schola faciebas? Quid au-
diebas? Quid disciebas?
Quid philosophi nomen
usurpasti, cum ea tibi usur-
pare posses quæ vera sunt?
te introductionibus non-
nullis operam dedisse, &
Chrysippi libros aliquos le-
gisse, philosophiam vero
ne a janua quidem salutasse.
Nam quid tibi rei cum illo
nego-

- πράγματος, οὐ Σωκράτης μετῆν, τῷ αὐτως ἀποθανόντι, αὐτῷ ζήσαντι; οὐ Διογένης μετῆν;
- 36 Ἐπινοεῖς ταύτων τινὰ κλάοντα ἢ ἀγανακτοῦντα, ὅτι τὸν δεῖνα οὐ μέλλει βλέπειν, αὐτὸ τῆν δεῖνα, οὐδ' ἐν Ἀθήναις ἕσεσθαι, ἢ ἐν Κορίνθῳ, ἀλλ', ἂν οὕτω τύχη, ἐν Σούσοις, ἢ ἐν Ἐκβα-
- 37 τάνοις; ὦ γὰρ ἔξοστιν, ὅταν θέλη, ἐξελθεῖν τοῦ συμποσίου, καὶ μηκέτι παίζειν, ἔτι οὐτὰς ἀνιάται μένων; οὐχὶ δ', ὡς παιδιᾶ, πα-
- 38 ραμένει μέχρις ἂν ψυχαγωγῆται; Ταχύγ' ἂν ὁ τοιοῦτος ὑπομένει, φυγὴν τινὰ φυγεῖν εἰς ἄπειρα, ἢ τῆν ἐπὶ θανάτῳ κατακρηθεῖς.
- 39 Οὐ θέλεις ἤδη, ὡς τὰ παιδιᾶ, ἀπογαλακτισθῆναι, καὶ ἄπτεισθαι τροφῆς στερεωτέρας, μηδὲ κλάειν μᾶμμαις καὶ τίτθαις, γραῶν ἀπο-
- 40 κλαύματα; Ἄλλ' ἐκείνος ἀκαλλασσόμενος ἀνιάσει. Σὺ αὐτὰς ἀνιάσεις; Οὐδαμῶς· ἀλλ' ὅπερ
καὶ

negotio est, quod Socrates tractavit, qui ita mortuus est, ita vixit? aut quod tractavit Diogenes? Horum aliquem plorasse cogitas, aut succensuisse, quod istum aut istam non amplius esset visurus? quod Athenis aut Corinthi non futurus esset; sed fortasse Susis, aut Ecbatanis? Nam cui de convivio abire licet eum volet, & non amplius ludere, is - ne dolebit quamdiu manet? nonne vero, veluti ludo, inter-

esse perget quoad eo delectatur? Talis sane homo (qualis tu) tulerit scilicet, si perpetuo exilio mulctetur, aut si capitis condemnatur!

Non vis tandem, ut pueri, ab lactari, & cibum capessere solidiorem? Non plorare mammas desines, & nutriculas, aniles ejulatus? At discedens, mærorem eis adferam. Tu illis mærorem adferes? Nequaquam vero tu; sed id, quod & tibi dolorem adfert, decretum.

καὶ σὲ, τὸ δόγμα. Τί οὖν ἔχεις ποιῆσαι; Τὸ σὸν
 ἔξελε· τὸ δ' ἐκείνων, ἀν εὖ ποιῶσιν, αὐταὶ ἐξε-
 λαῦσιν. εἰ δὲ μὴ, οἰμώξουσιν δι' αὐτάς. Ἄνδρα 41
 πε τὸ λεγόμενον τοῦτο, Ἀποναήθητι ἤδη ὑπὲρ
 εὐροίας, ὑπὲρ ἐλευθερίας, ὑπὲρ μεγαλοψυχίας,
 ἀνάτενον ποτε τὸν τρέαχην, ὡς ἀπηλλαγμένος
 δουλείας. τόλμησον ἀναβλέψαις πρὸς τὸν Θεὸν 42
 εἰπεῖν, ὅτι, χρῶ μοι λοιπὸν εἰς ὃ ἀν θέλης, ὁμο-
 γνωμονῶ σοι, σὺ εἶμι. οὐδὲν παραιτῶμαι τῶν σοι
 δοκούντων· ὅπου θέλεις, ἄγε· ἦν θέλεις ἐσθῆτά
 περιθεε. ἄσχειν με θέλεις, ἰδιωτεύειν, μένειν, Φεύ-
 γων, πένεσθαι, πλουτεῖν; ἐγὼ σοι ὑπὲρ ἀπάν-
 των τούτων πρὸς τοὺς ἀνδρώπους ἀπολογησομαι·
 δείξα τὴν ἐκάστου φύσιν, οἷα ἐστίν. Οὐ· ἀλλ' 43
 ἐν βοῶς κοιλία καθήμενος, ἐκδέχου σοῦ τὴν μάρμ-
 μην μέχρι σε χορτάσῃ. Ὁ Ἡρακλῆς, εἰ τοῖς 44
 ἐν οἴκοι παρεκάθητε, τίς ἀν ἦν; Εὐρυστεύς, καὶ

R 4

οὐχί

cretum. Quid ergo face-
 re potes? Tu tuum abjici-
 to: abjicient & illæ suum,
 si sapient, ipsæ; quod si
 non fecerint, suapte culpā
 plorabunt. Mi homo, jam
 tandem res omnes despera,
 ut ajunt, pro tranquillitate,
 pro libertate, pro animi
 magnitudine! Cervices tan-
 dem erige, tamquam fervi-
 tute liberatus. Aude tan-
 dem sublati ad Deum ocu-
 lis dicere: „Τραχτα με
 „posthac arbitrato tuo:
 „idem tecum sentio; tuus
 „sum: nihil recuso, quod

„tibi videbitur: quo voles,
 „ducito: qua me voles ve-
 „ste induito. Vis me fun-
 „gi magistratu? privatam
 „agere vitam? manere?
 „exfulare? pauperie con-
 „fictari? opibus abunda-
 „re? Ego te in his re-
 „bus omnibus apud homi-
 „nes defendam: ostendam
 „rei cujusque naturam, qua-
 „lis est. Non ita: sed
 „potius in ventre bovīs se-
 „dens, „expecta matercu-
 „lam tuam, dum te pascat.
 „Hercules si domesticis suis
 „adsedisset, quis fuisset?

Eury-

οὐχὶ Ἡρακλῆς. Ἄγε, πόσους δὲ, περιερχόμενος
 τὴν οἰκουμένην, συνήθεις ἔσχε καὶ φίλους; Ἄλλ'
 οὐδὲν φίλτερον ταῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐπιστεύθη Διὸς
 εἶναι υἱὸς, καὶ ἦν. ἐκείνῳ τοίνυν παιδομένος, περι-
 45 ἦει καθαίρων ἀδικίαν καὶ ἀνομίαν. Ἄλλ' οὐκ ἔ
 Ἡρακλῆς, καὶ οὐ δύνασαι καθαίρειν τὰ ἀλλότρια
 κακὰ; ἀλλ' οὐδὲ Θεσεύς, ἵνα τὰ τῆς Ἀττικῆς
 καθάρῃς; Ταῦ σαυτοῦ κάθαρον. ἐντεῦθεν, ἐκ τῆς
 διανοίας, ἔκβαλε, ἀντὶ Προκρούστου καὶ Σκίρωνος,
 λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, φθόνον, ἐπιχαιρεκα-
 46 κίαν, φιλαργυρίαν, μαλακίαν, ἀκρασίαν. Ταῦ-
 τα δ' οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐκβαλεῖν, εἰ μὴ πρὸς μό-
 νον τὸν Θεὸν ἀποβλέποντα, ἐκείνῳ μόνῳ προσπο-
 πονδοῦσα, τοῖς ἐκείνου προστάγμασι καθωσιωμένον.
 47 Ἄν δ' ἄλλο τι θέλῃς, οἰμώζων καὶ στένων ἀκο-
 λουθήσεις τῷ ἰσχυροτέρῳ· ἔξω ζητῶν αἰετὴν εὐρο-
 σεν, καὶ μηδὲ ποτ' εὐροεῖν δυνάμενος. ἐκεῖ γὰρ
 αἰ-

Eurytheus, non Hercules.
 Age vero; terrarum or-
 bem peragrans ille, quot
 familiares habuit, quot
 amicos? Sed nihil ei ca-
 rius fuit Deo: eaque de
 causâ Jovis filius est habi-
 tus, ac fuit. Illi igitur
 obtemperans circumibat,
 ut injuriam & iniquitatem
 expurgaret. At tu non es
 Hercules, nec aliena pur-
 gare mala potes? ac ne
 Theseus quidem es, ut At-
 ticæ mala purges? Tua

ipſius purgato: ex animo
 ejice, loco Procrustæ &
 Scironis, triftitiam, timo-
 rem, cupiditatem, invi-
 diam, malevolentiam, ava-
 ritiam, mollitiem, intem-
 perantiam. Hæc vero ali-
 ter ejici non possunt, nisi
 ad solum respicias Deum,
 eique soli sis addictus, &
 illius mandatis consecratus.
 Sin quid aliud voles; ge-
 mens & plorans sequeris
 robustiorem: & foris sem-
 per quærens tranquillita-
 tem,

αὐτὴν ζητεῖς, οὐ μὴ ἐστίν, ἀφείς ἐκεῖ ζητεῖν
ὅπου ἐστίν.

Κ Ε Φ. 15'.

Πῶς ἐφαρμοστέον τὰς προλήψεις τοῖς ἐπι
μέρους.

Τὸ πρῶτόν ἐστιν ἔργον τοῦ φιλοσοφούντος
ἀποβαλεῖν οἴησιν. ἀμήχανον γὰρ ἂ τις εἰδέ-
ναι οἴεται, ταῦτα ἀρξασθαι μαινθάνειν. τὰ μὲν
οὖν ποιητέα καὶ οὐ ποιητέα, καὶ ἀγαθὰ καὶ κα-
κά, καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ πάντες ἄνω καὶ κάτω
λαλοῦντες ἐρχόμεθα πρὸς τοὺς φιλοσόφους· ἐπὶ
τούτοις ἐπαινοῦντες, ψέγοντες, ἐγκαλοῦντες, μεμ-
φόμενοι, περὶ ἐπιτηδευμάτων καλῶν καὶ αἰσχυρῶν
ἐπικρίνοντες καὶ διαλαμβάνοντες. Τίνος δ' ἕνεκα
προσερχόμεθα τοῖς φιλοσόφοις; Μαθεῖν θέλοντες

R. 5

α'

tem, nunquam ad eam omisso loco in quo est, ibi
pervenire poteris, ut qui, eam quaeris ubi non est.

C A P. XVII.

*Quomodo anticipationes singulis rebus sint ad-
commodandæ.*

Quodnam est primum phi-
losophantis officium? Ab-
jicere scientiæ opinatio-
nem. Fieri enim non pot-
est, ut quæ quis scire se
opinatur, ea discere inci-
piat. Jam vero faciendæ
& non faciendæ, bonæ &
mala, honesta & turpia,
sursum ac deorsum lingua
versantes, philosophos adi-
mus: harum rerum caus-
sa laudamus, reprehendi-
mus, accusamus, con-
querimur, de institutis ho-
nestis & turpibus judica-
mus & disceptamus. Qua
vero de causa philosophos
accedimus? Discere volu-
mus ea, quæ nos ignorare
puta-

αὐτὸ οὐκ οἴομεθα εἰδέναι. Τίνας δ' ἔστι ταῦτα;
 Τὰ θεωρήματα. αὐτὰ γὰρ λαλοῦσιν οἱ φιλόσοφοι
 μαθεῖν θέλομεν, ὡς κομψὰ καὶ δριμύα· εἰ
 4 δ', ἴν' ἀπ' αὐτῶν περιποιήσωνται. Γελοῖον οὖν
 τὸ οἶσθαι, ὅτι ἄλλα μὲν τις μαθεῖν βούλε-
 ται, ἄλλα δὲ μαθήσεται· ἢ λοιπὸν, ὅτι προκά-
 5 ψει τις ἐν οἷς οὐ μανθάνει. Τὸ δ' ἑξαπατῶν
 τοὺς πολλοὺς τοῦτ' ἔστιν, ὅπερ καὶ Θεοπομπῶν
 τὸν βήτορα, ὅπου καὶ Πλάτωνι ἐγκαλεῖ ἐπὶ τῷ
 6 βούλεσθαι ἕκαστα ὀρίζεσθαι. Τί γὰρ λέγεις;
 Οὐδεὶς ἡμῶν πρὸ σου ἔλεγεν ἀγαθὸν ἢ δίκαιον;
 ἢ μὴ παρακολουθοῦντες τί ἐστὶ τούτων ἕκαστον,
 ἀσήμεως καὶ κενῶς φθηνόμεθα ταῖς φανάσι;
 7 Τίς γὰρ σοι λέγει Θεοπομπε, ὅτι ἐνοήσας οὐκ
 εἴχομεν ἕκαστου τούτων φυσικὰς, καὶ προλή-
 ψεις; ἀλλ' οὐχ οἶόντε ἐφαρμύζεν ταῖς προ-
 λήψεσι ταῖς καταλλήλοις οὐσίαις, μὴ διαρρηθ-
 ῶντα

putamus. Quæ autem illa
 sunt? Præceptiones. Nam
 quæ philosophi loquuntur,
 ea discere volumus; alii,
 ut elegantia & acuta; alii,
 ut quæstum inde faciamus.
 Est igitur ridiculum, puta-
 re, fore ut aliquis alia ve-
 lit discere, alia discat, aut
 in iis denique proficiat quæ
 non discit. Et eadem
 re vulgus decipitur, quæ
 Theopompum oratorem
 decepit, cum Platonem et-
 iam accusat, quod defini-
 omnia voluerit. Quid enim

ait? „Nemone nostrum
 „ante te Bonum dixit, &
 „Justum? Aut, non intelli-
 „gentes, quid horum quid-
 „que esset, citra significa-
 „tionem & inaniter voces
 „illas sonabamus? Quis
 vero istud tibi dicit, Theo-
 pompe, nos cujusque ho-
 rum naturales notions
 non habuisse, atque antici-
 pationes? At illud fieri
 non potest, ut anticipatio-
 nes istas rebus consenta-
 neis adcommodemus, nisi
 prius illas evolverimus; at-
 que

παντα αὐτάς· καὶ αὐτὸ τοῦτο σκεψάμενον, παῖαν
 τινὰ ἐκάστη αὐτῶν οὐσίαν ὑποσσεκτέον. Ἐπεὶ 8
 τοιαῦτα λέγε καὶ πρὸς τοὺς ἰατροὺς. Τίς γὰρ
 ἡμῶν οὐκ ἔλεγον ὑγιεινόν τι καὶ νοσηρὸν, πρὶν
 Ἰπποκράτη γενέσθαι; ἢ κενῶς τὰς Φωνὰς ταύ-
 τας ἀπηχοῦμεν; Ἐχομεν γάρ τινα καὶ ὑγιεινοῦ 9
 πρέληψιν, ἀλλ' ἐφαρμόσαι οὐ δύναμεθα. διὰ
 τοῦτο ὁ μὲν λέγει, ἀνάταινον· ὁ δὲ λέγει, δὸς
 τροφήν· καὶ ὁ μὲν λέγει, φλεβοτόμησον· ὁ δὲ
 λέγει, σικύασσον. Τί τὸ αἴτιον; ἄλλο γε, ἢ ὅτι
 τὴν τοῦ ὑγιεινοῦ πρέληψιν οὐ δύναται καλῶς ἐφαρ-
 μόσαι τοῖς ἐπὶ μέρους;

Οὕτως ἔχει καὶ ἐνθάδ', ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν 10
 βίον. Ἀγαθὸν καὶ κακόν, καὶ συμφέρον καὶ
 ἀσύμφορον, τίς ἡμῶν οὐ λαλεῖ; τίς γὰρ ἡμῶν
 οὐκ ἔχει τούτων ἐκάστῳ πρέληψιν; Ἄρ' οὐκ
 διηρθευμένῃ καὶ τελείῃ; τοῦτο δεῖξον. Πῶς 11
 δεῖξω;

que id ipsam confideraveri-
 mus, quæ res cuique ea-
 rum subjiciendæ sint. Nam
 eadem ista medicis etiam
 objicere potes. Quis enim
 nostrum non salubre aliquid
 aut infalubre dixit, prius-
 quam Hippocrates nascere-
 tur? an voces istas inani-
 ter resonabamus? Habe-
 mus enim aliquam etiam
 ejus quod salubre est anti-
 cipationem; sed adcommo-
 dare eam non possumus:
 eoque alius abstinere, alius
 dare cibum jubet, alius

venam incidere, alius cu-
 curbitulas adponere. Quæ
 alia causa est, nisi quod fa-
 nitatis anticipationem re-
 bus singulis recte adcom-
 modare nesciunt?

Ita ergo se res etiam hic
 habet, in vita. De bonis
 rebus & malis, de utilibus
 & inutilibus, quis nostrum
 non loquitur? quis enim
 nostrum non habet horum
 cujusque anticipatam ali-
 quam notionem? Eone ve-
 ro etiam distinctam & per-
 fectam? Istud ostendito.

Quo

- δείξω; Ἐφάρμοσον αὐτὴν καλῶς ταῖς ἐπὶ μέρους οὐσίαις. Εὐθύς, τοὺς ἄρους Πλάτων μὲν ὑποτάσσει τῇ τοῦ χρησίου προλήψει, σὺ δὲ τῇ τοῦ ἀχρή-
 12 στου. Δυνατὸν οὖν ἔστιν ἀμφοτέρους ὑμᾶς ἐπι-
 τυγχάνειν; Πῶς οἴντε; Τῇ δὲ τοῦ πλούτου οὐ-
 σία οὐχ' ὁ μὲν τις ἐφαρμόζει τὴν τοῦ ἀγαθοῦ
 προλήψιν, ὁ δ' οὐ; τῇ δὲ τῆς ἡδονῆς; τῇ δὲ τῆς
 13 ὑγείας; Καθόλου γάρ, εἰ πάντες οἱ τὰ ὀνόματα
 λαλοῦντες ἰκανῶς ἴσμεν ἕκαστα τούτων, καὶ μη-
 δεμίᾳς ἐπιμελείας περὶ τὴν διάρθρωσιν τῶν προ-
 λήψεων δεόμεθα, τί διαφερόμεθα; τί πολεμῶ-
 μων; τί ψέγομεν ἀλλήλους;
 14 Καὶ τί μοι νῦν τὴν πρὸς ἀλλήλους μάχη
 παραφέρων, καὶ ταύτης μεμνησθαι; σὺ αὖ-
 τὸς εἰ ἐφαρμόξεις καλῶς ταῖς προλήψεις, διατί
 15 δυσροῖς; διατί ἐμποδίζῃ; Ἀφῶμεν ἄρτι τὴν
 δεύτερον τέκνον, τὸν περὶ τὰς ὁρμάς, καὶ τὴν
 κατὰ

Quo modo ostendam? Re-
 cte adcommoda eam rebus
 singulis. Ac ne longius
 abeam, Plato definitiones
 subicit utilitatis notioni,
 tu vero inutilitatis. Ergo-
 ne fieri potest, ut vestrum
 uterque verum teneat. Fie-
 ri qui potest? Divitiarum
 item naturæ, nonne alius
 notionem Boni adcommo-
 dat, alius non? eodemque
 modo & naturæ volupta-
 tis, & sanitatis? Etenim
 omnino, si omnes, qui
 vocabula ista usurpamus,
 satis commode novimus

quasque illarum rerum,
 neque opus est ut operam
 demus evolutioni notio-
 num anticipatarum; cur
 dissentimus? cur pugna-
 mus? cur nos invicem re-
 prehendimus?

Sed quid nunc adinet
 hominum inter se pugnas
 proferre, earumque facere
 mentionem? Tu ipse, si
 notiones recte adcommo-
 das, cur miser es? cur im-
 pediris? Omittamus nunc
 secundum locum, de Im-
 petu, & disputationem de
 officio,

κατὰ ταύταις περὶ τὸ καθῆκον φιλοτεχνίαν. ἀφῶ-
 μεν καὶ τὸν τρίτον, τὸν περὶ τὰς συγκαταθέσεις.
 χαρίζομαί σοι ταῦτα πάντα. ἐστῶμεν ἐπὶ τοῦ 16
 πρώτου, καὶ σχεδὸν αἰσθητὴν παρέχοντος τὴν
 ἀπόδειξιν τοῦ μὴ ἐφαρμόζεν καλῶς τὰς προλή-
 ψεις. Νῦν σὺ θέλεις τὰ δυνατὰ, καὶ τὰ σοὶ 17
 δυνατὰ; Τί οὖν ἐμποδίζει; διὰ τί δυσροεῖς; Νῦν
 οὐ φεύγεις τὰ ἀναγκαῖα; Διὰ τί οὖν περιπί-
 πεις τινί; διὰ τί δυστυχεῖς; διὰ τί θέλοντός
 σου τι, οὐ γίνεται; καὶ μὴ θέλοντος, γίνεται;
 Ἀπόδειξις γὰρ αὕτη μεγίστη δυσροείας καὶ κακο- 18
 δαιμονίας· Θέλω τι, καὶ οὐ γίνεται. καὶ τί ἐστὶν
 ἀθλιώτερον ἐμοῦ;

Τοῦτο καὶ ἡ Μήδεια οὐχ ὑπομείνασα, ἤλ- 19
 θεν ἐπὶ τὸ ἀποκτεῖναι τὰ ἴδια τέκνα. Μεγα-
 λοθύως, κατὰ γε τοῦτο. εἶχε γὰρ ἢν δέῃ φαν-
 τασίαν, οἷόν ἐστι τὸ, εἰ θέλει, τὴν μὴ προχω-
 ρεῖν.

officio, quod ex illo duci-
 tur. Omittamus & ter-
 tium, de adfensionibus.
 Condoño tibi hæc omnia:
 infirmamus primo, qui de-
 monstrationem sensui pæne
 obviam suppeditat, quam
 parum recte rebus adcom-
 modemus notiones. Nunc
 tu ea vis, quæ & fieri, &
 a te fieri possunt? Cur er-
 go impediris? cur miser
 es? Tu nunc non fugis
 necessaria? Cur ergo subin-
 de in aliquid eorum; quæ
 fugis, incidis? cur infelix

es? cur, te volente ali-
 quid, non fit? cur fit, te
 nolente? Hæc enim de-
 monstratio maxima est mi-
 serise & infelicitatis. Vo-
 lo aliquid & non fit! &
 quid est tæc miserius?

Hoc Medea cum non sus-
 tineret, eo venit ut pro-
 prios etiam liberos occide-
 ret. Magno quidem hac-
 tenus animo. Habebat
 enim rectam opinionem,
 quale hoc esset, si, quod
 quis cupit, id ei non suc-
 cederet.

- 20 εἶν. Εἶτα οὕτω τιμωρήσομαι τὸν ἀδικήσαντά με
καὶ ὑβρίσαντά. Καὶ τί ὄφελος τοῦ κακῶς οὕτω
διακαιμένου; πῶς οὖν γένηται; Ἀποκτείνω μὲν
τὰ τέκνα· ἀλλὰ καὶ ἑμαυτὴν τιμωρήσομαι. Καὶ
21 τί μοι μέλει; Τοῦτ' ἔστιν ἔκπτωσις ψυχῆς, με-
γάλα νευρα ἐχούσης. Οὐ γὰρ ἦδες, ποῦ κῆται
τὸ ποιεῖν ἃ θέλομεν, ὅτι τοῦτο οὐκ ἔξωθεν δε-
λαμβάνειν, οὐδὲ τὰ πράγματα μετατιθέμενα καὶ
22 μεταρροζόμενον. Μὴ θέλε τὸν ἄνδρα, καὶ οὐδὲν
ᾧν θέλεις οὐ γίνεται. μὴ θέλε αὐτὸν ἐξάπαντός
σοι συνοικεῖν. μὴ θέλε μένειν ἐν Κορίνθῳ. καὶ
ἀπλῶς μηδὲν ἄλλο θέλε, ἢ ἃ ὁ Θεὸς θέλει.
Καὶ τίς σε κωλύσει; τίς σε ἀναγκάσει; οὐ μάλ-
λον ἢ τὸν Δία.
23. Ὅταν τοιοῦτον ἔχης ἠγεμόνα, καὶ τοιοῦτον
συνθέλης καὶ συναρέτη, τί φοβῆ ἔτι μὴ ἀπο-
24 τύχης; Χάρισαί σου τὴν ὄρεξιν καὶ τὴν ἐκκλι-

ση

cederet. „Sic deinde (ait)
„ulciscar eum qui injuria
„& contumelia me adfecit.
„At quid me juvabit, si is
„tanto malo fuerit adfe-
„ctus? quid igitur fiet?
„Liberos occidam: sed &
„me ipsam puniam. Et
„quid hoc ego curo!“
Hæc est prolapsio animi,
magnos nervos habentis.
Nec enim nôrat, ubi situm
esset facere quæ vellemus;
id non sumendum esse ex-
trinsecus, neque res trans-
ferendas & mutandas. No-
li adpetere maritum: sic

nihil quod voles, non fiet.
Noli pertinaciter & sine
exceptione cupere, ut ille
tecum habitet. Ne cupias
manere Corinthi: denique
omnino nihil velis aliud,
nisi quæ vult Deus. Et
quis te prohibebit? quis
te coget? Nemo; non
magis quam Jovem.

Quum talem habueris du-
cem, conjunctamque cum
eo voluntatem et impe-
tum, quid etiamnum ti-
mes, ne frustreris? Si
tuam adpetitionem & de-
clina-

σιν πενίᾳ καὶ πλούτῳ, ἀποτεύξῃ, περιπτώσεις
 ἀλλ' ὑγίειᾳ, δυστυχίῃσι· ἀρχαῖς, τιμαῖς, παι-
 τρῖδι, φίλοις, τέκνοις, ἀπλῶς ἂν τινι τῶν ἀπεροαι-
 ρέτων. Ἀλλὰ τῷ Δὲ χάρισαι αὐτάς, τοῖς ἄλ- 25
 λοῖς Θεοῖς· ἐκείνοις παράδος, ἐκεῖνοι κυβερνά-
 τωσαν, μετ' ἐκείνων τετάχθωσαν· καὶ ποῦ ἔτι δυσ-
 ρησίαι; Εἰ δὲ φθονεῖς, ἀταλαίπωρε, καὶ ἐλεεῖς, 26
 καὶ ζηλοτυπεῖς, καὶ τρέμεις, καὶ μίαν ἡμέραν οὐ
 διαλείψεις ἐν ἧ οὐ κατακλάεις καὶ σαυτοῦ καὶ τῶν
 Θεῶν, καὶ τί ἔτι λέγεις πεπαιδευθεῖν; Ποῖαν παι- 27
 δεῖαν ἀνθρώπε; ὅτι συλλογισμοὺς ἔπραξας μετα-
 πίπτοντας; οὐ θέλεις ἀπομαθεῖν, εἰ δυνατόν,
 πάντα ταῦτα; καὶ ἀνωθεν ἀρξασθαι, συναισθα-
 νόμος, ὅτι μέχρι νῦν οὐδ' ἠψω τοῦ πράγματός,
 καὶ λοιπὸν ἐνθεν ἀρξάμενος, προσοικοδομεῖν τὰ 28
 ἐξῆς, πῶς μὴδὲν ἔσται, σοῦ μὴ θέλοντος· θέλον-
 τος, μὴδὲν οὐκ ἔσται;

Δότε

clinationem paupertati & opulentiae donaris; frustra-beris, incides in ea quae nolles: si sanitati; calamitosus eris: si magistratibus, honoribus, patriae, amicis, liberis; in summa, si cuiquam earum rerum quae in hominis potestate non sunt. Sed Jovi eas donato, & caeteris Diis; illis eas tradito, illi gubernanto, cum illis stet & adpetitio & delinatio tua: ubi tum successu carebis? At si invides, ignave! & misereris, & zularis, & tremis, & unum non intermittis diem

quo non & tibi & Diis optiores; quid adhuc te eruditum esse dicis? Qua disciplina, homo? quia syllogismis operam dedisti & sophismatibus? Non dedisces potius, fieri si potest, ista omnia? & de integro auspicaberis, atque agnosces te hactenus negotium ne adtigisse quidem? ceterum, hinc auspicatus, adstrues deinceps ea quae sequuntur, quo tandem id consequaris, ut nihil fiat te nolente, nihil te volente non fiat?

Date

- 29 Δότε μοι ἓνα νέον κατὰ ταύτην τὴν ἐπιβολὴν ἐληλυθότα εἰς σχολὴν, τούτου τοῦ πράγματος ἀθλητὴν γενόμενον, καὶ λέγοντα, ὅτι, Ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα χαίρω, ἀρκεῖ δ' εἰ ἐξίσται ποτὲ ἀπαρσαποδίστως καὶ ἀλύπως διαγαγεῖν, καὶ ἀνατεῖναι τὸν τρέχῃλον πρὸς τὰ πράγματα ὡς ἐλεύθερον, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβλέπειν ὡς φίλον τοῦ Θεοῦ, μηδὲν φοβούμενον τῶν συμ-
- 30 βῆναι δυναμένων. Δειξάτω τις ὑμῶν τὸν τοιοῦτον, ἢ εἶπω· Ἐρχου νεανίσκε εἰς τὰ σά. σοὶ γὰρ εἴμαρται κασμῆσαι φιλοσοφίαν. σά ἐστι ταῦτα
- 31 τὰ κτήματα, σά τὰ βιβλία, σοὶ οἱ λόγοι. Εἴδ', ὅταν τοῦτον ἐκπονήσῃ καὶ καταθλήσῃ τὸν τόπον, πάλιν ἔλθῶν μοι εἰπάτω· Ἐγὼ θέλω μὲν καὶ ἀπαθῆς εἶναι, καὶ ἀτάραχος· θέλω δ', ὡς εὐσεβῆς καὶ φιλόσοφος καὶ ἐπιμελής, εἰδέναι τί μοι πρὸς Θεοῦς ἐστὶ καθῆκον, τί πρὸς γονεῖς, τί πρὸς ἀδελ-

Dare mihi unum adolescentem, qui hoc consilio in scholam venerit, qui pugillis instar in hac arena decertans dicat: „Equidem omnia cætera valere jubeo: sed satis erit, si quando mihi licuerit citra impedimenta citraque molestias ætatem degere, & porrigere collum ad negotia tamquam libero, & in cælum intueri ut amico Dei, nihil metuenti quod possit accidere.“ Ostendat vestram aliquis talem: ut dicam, Veni

adolefcentule in tua: nam in fatis est, ut tu philosophiam exornes: tuæ sunt hæc possessiones, tui libelli, tuæ disputationes. Deinde postquam in primo hoc loco elaborarit & probe exercitatus fuerit, rursus adesto mihi, dicatque: „Ego quidem volo adfectibus & perturbationibus animi carere: volo vero etiam, ut pius, & ut sapientiæ studiosus, & ut diligens homo, scire quod sit meum erga Deos officium, quod erga parentes,

quod

ἀδελφούς, τί πρὸς πατρίδα, τί πρὸς ξένους. Ἐρ- 32
 χου καὶ ἐπὶ τὸν δεύτερον τόπον· σὸς ἐστὶ καὶ αὐτός.
 Ἄλλ' ἤδη καὶ τὸν δεύτερον τόπον ἐκμεμελέτηκα. 33
 ἤθελον δ' ἀσφαλῶς ἔχαι καὶ ἀσίστως, καὶ αὐ-
 μόνον ἐγρηγορῶς, ἀλλὰ καὶ καθεύδων, καὶ αἰνα-
 μέκος, καὶ ἐν μελαγχολίᾳ. Σὺ θεὸς εἶ, εἴ ἄν-
 θρωπε, σὺ μεγάλας ἔχεις ἐπιβολάς.

Οὐ· ἀλλ' ἐγὼ θέλω γινῶναι, τί λέγεις Χρύ- 34
 σιππος ἐν τοῖς περὶ τοῦ Ψευδομένου. Οὐκ ἀπαύ-
 ξη μετὰ τῆς ἐπιβολῆς ταύτης, τάλας; Καὶ τί
 σοι ὄφελος ἐστὶ; Πενθῶν ἄπαν ἀναγνώση, καὶ
 τρέμων πρὸς ἄλλους ἐρεῖς. Οὕτω καὶ ὑμῖς 35
 ποιεῖτε. Θέλεις ἀναγνῶ σοι, ἀδελφέ· καὶ σὺ
 ἐμοί; Θαυμαστῶς, ἄνθρωπε, γράφεις· καὶ σὺ
 μεγάλας εἰς τὸν Ξενοφῶντος χαρακτηῖρα, σὺ εἰς
 τὸν Πλάτωνα, σὺ εἰς τὸν Ἀντισθένην. Εἶπ' 36
 ἀλλήλοις ὀνείρους διηγησάμενοι, πάλιν ἐπὶ
 ταῦτά

„quod erga fratres, quod
 „erga patriam, quod erga
 „hospites.“— Accedito et-
 „iam ad alterum locum: &
 „hic tuus est. — Sed jam
 „& altero in loco satis
 „versatus sum: volo vero
 „etiam tutius esse & incon-
 „cassus, neque id vigilans
 „duntaxat, sed & dor-
 „miens, & potus, & in
 „melancholia.“— Tu Deus
 es, ὁ homo; tu magna ha-
 bes proposita!

Non; sed „cognoscere
 „ego volo, quid Chrysi-

„pus dicat, in tractatu de
 „Mentiente.“ — Non sus-
 pendes te, ὁ miser, cum
 isto tuo proposito? Et
 quem inde fructum capies?
 Lugenis omnia leges, &
 tremens ad alios dices,
 Sic & vos facitis. Vis re-
 citem tibi frater, et tu mi-
 hi? Præclare, homo, scri-
 bis: et tu magnifice, ad
 imitationem Xenophontis;
 tu Platonis, tu Antisthenis
 stylum exprimis. Et sic
 aliis alii somniaarrantes,
 rursus ad eadem reverti-
 mini;

- ταῦτα ἐκτρέφεσθε· ὡσαύτως ὀρέγεσθε, ὡσαύ-
 τως ἐκπλάτετε, ὁμοίως ὀρμάτε, ἐπιβάλλεσθε,
 προτιθεσθε, ταῦτα εὐχεσθε, περὶ ταῦτα σπου-
 37 δάζετε. ἄτα οὐδὲ ζητεῖτε τὸν ὑψηλότητα
 ὑμῶς, ἀλλ' ἀχθεσθε εἰάν ἀκούητε τούτων. ἄτα
 λέγετε, Ἀφιλόστοργος γέρον· ἐξερχομένον μὴ
 οὐκ ἔκλαυσεν, οὐδ' ἔπεν, εἰς οἷαν περίστασιν
 ἀπέρχομαι· τέκνον, ἀν σωθῆς, ἄψω λύχ-
 38 νους. ταῦτ' ἐστὶ τὰ τοῦ φιλοστόργου. Μέγα
 σοι ἀγαθὸν ἔσται σωθέντι. τοιοῦτω καὶ λύχρῳ
 εἴπτων ἄξιον. ἀθάνατον γὰρ εἶναι σε δεῖ, καὶ
 αἴνοσον.
- 39 Ταύτην οὖν, ὅπερ λέγω, τὴν οἴησιν, τὴν τοῦ
 δοκῶν εἶδεναι τὴ τῶν χρησίμων, ἀποβάλλουσαι,
 ἔρχεσθαι δεῖ πρὸς τὸν λόγον, ὡς πρὸς τὰ γιν-
 μετρικὰ προσάγομεν, ὡς πρὸς τὰ μουσικά·
 40 εἰ δὲ μὴ, οὐδ' ἐγγύς ἐσόμεθα τοῦ προκόψαι, καὶ
 πάσας

mini; eodem modo adpe-
 titis, eodem modo decli-
 natis; eodem impetus,
 eodem conatus, eadem
 proposita habetis; eadem
 optatis, iisdem rebus stu-
 detis. Deinde ne quari-
 tis quidem a quo commo-
 nefatis, sed doletis ubi
 hæc audieritis; et dicitis,
 O inhumanum senem! non
 lamentatus est me disce-
 dente, neque dixit: In
 quod te discrimen con-
 jicis? Fili, si incolumis
 evaseris, lucernas accen-

dam. Hæc sunt viti hu-
 mani. Magnum tibi bo-
 num erit, si salvus redibis.
 Tali lucernam accendere
 opere pretium est: nam
 te immortalẽ esse decet,
 et morborum expertem!

Hac igitur, inquam, ar-
 rogantia, qua quid utile
 sit, scire nobis videmur,
 abjecta, ad doctrinam ve-
 niendum est, sicut ad geo-
 metrica accedimus, sicut
 ad musica: alioqui mul-
 tum aberit ut proficiamus,
 tametſi

πάσας τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς συντάξεις τὰς
Χρυσίππου μετὰ τῶν Ἀντιπάτρου καὶ Ἀρχεδέμου
διέλθωμεν.

Κ Ε Θ. η΄.

Πῶς ἀγωνιστίον πρὸς τὰς Φαντασίας.

Πᾶσα ἔξις καὶ δύναμις ὑπὸ τῶν καταλλήλων
ἔργων συνέχεται καὶ αὐξεται· ἡ περιπατητικὴ
ὑπὸ τοῦ περιπατεῖν, ἡ τρῆχαστικὴ ὑπὸ τοῦ
τρέχειν. Ἄν θέλῃς ἀναγνωστικός εἶναι, ἀναγι- 2
νωσκε· ἂν γραφικός, γράφε. ὅταν δὲ τριάκον-
τα ἡμέρας μὴ ἀναγνώσῃ, ἀλλ' ἄλλο τι
πράξῃς, γνώσῃ τὸ γινόμενον. Οὕτω καὶ ἀνα- 3
πέσης δέκα ἡμέρας, ἀνάστασ ἐπιχείρησον μακρο-
τέραν ὁδὸν περιπατῆσαι, καὶ ὄψαι πῶς σου τὰ
σκέλη παραλύεται. Καθόλου οὖν, ἔτι ποιῆν 4
S 2 ἰθὺς

tametsi omnia collectanea, Chryssippi & Antipatri &
omnes commentarios et Archedemi perlegerimus.

C A P. XVIII.

Quo pacto cum Visis decertandum sit.

Omnis habitus & facultas consentaneis actionibus continetur & augetur: ambulationis, ambulando; cursionis, currendo. Si cupis legendo valere, legito: si scribendo, scribito. Sin triginta perpetuos dies nihil legeris, sed aliud quidpiam egeris; intelliges quid fiat. Ita, postquam per decem dies recubueris, surge & iter longius ingredere; videbis ut crura tua fatigentur. Generatim igitur, si cujus rei habitum parare

- ἰδέσθαι ἐκτιτὸν, ποῖος αὐτό· εἴ τι μὴ ποιεῖν ἔθε-
 λεις, μὴ ποῖες αὐτό, ἀλλ' ἔθισον ἄλλο τι πρώ-
 5 ταν μάλλον ἀντ' αὐτοῦ. Οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ
 τῶν ψυχικῶν· ὅταν ὀργισθῆς, γίνωσκε ὅτι οὐ
 μόνον σοι τοῦτο γέγονε κακόν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν
 ἔξιν ἠΰξησας, καὶ ὡς πυρὶ φεύγοντα παρὲβα-
 6 λες. Ὅταν ἠττηθῆς τινος ἐν συνουσίᾳ, μὴ τὴν
 μίαν ἠτταν ταύτην λογίζου, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν
 ἀκρασίαν σου τέτροφας, ἐπῆύξησας. ἀδύνατον
 7 γάρ, ἀπὸ τῶν καταλλήλων ἔργων μὴ καὶ τὰς
 ἔξεις καὶ τὰς δυνάμεις, τὰς-μὲν ἐμψύεσθαι, μὴ
 πρότερον οὔσας, τὰς δ' ἐπιτείνεσθαι καὶ ἰσχυ-
 ροποιεῖσθαι.
- 8 Οὕτως ἀμέλει καὶ τὰ ἀββωστήματα ὑποψέ-
 σθαι λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι. ὅταν γὰρ ἀπαξ ἐπι-
 θυμήσης ἀεργείου, ἀν μὲν προσαχθῆ λόγος εἰς
 αἰσθησὴν ἀξίῶν τοῦ κακοῦ, πέπανταί τε ἡ ἐπιθυμία,
 καὶ

parare tibi cupis, eam rem
 age; si ejus habitum con-
 trahere non vis, ne facias,
 sed adsuefias aliud quid-
 piam potius ejus locum ge-
 re. Eadem ratio adfectio-
 nam animi est: si iratus
 speris, non id ipsum dun-
 taxat mali tibi accidisse sci-
 to, sed & habitum te au-
 xisse, & tamquam igni sar-
 menta subjecisse. Quod si
 in consuetudine cum puero
 vel puella succubueris libi-
 dini, noli unam illam cla-
 dem reputare, sed & hanc,

quod incontinentiam tuam
 aluisti auxistique. Neque
 enim fieri potest, quin a
 consentaneis factis & habi-
 tus & facultates partim in-
 ferantur, quæ prius non
 adfuerint; partim augean-
 tur, & confirmantur.

Sic sane philosophi mor-
 bos etiam animi suboriri
 dicunt. Nam si semel pe-
 cuniam concupieris, liqui-
 dem ratio adhibeatur, quæ
 mali sensum adferat, tum
 & turpitas sedata erit, &
 priu-

καὶ τὸ ἠγομακμὸν ἡμῶν εἰς τὸ ἕκαστης ἀποκατάστη.
 εἴν δὲ μηδὲν προσεγγόγης εἰς θεραπεύειν, οὐκέτι εἰς 9
 παρὰ ἐπαύσειν, ἀλλὰ πάλιν ἐρεθισθὲν ὑπὸ τῆς
 καταλλήλου φαντασίας. Ὡς τὸν ἢ κρείτερον ἕξ
 ἠφθῆ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τούτου συνεχῶς γι-
 νομένου τυλαῦται λοιπὸν, καὶ τὸ ἀεθώασημα βεβαί-
 οῦ τὴν φιλαργυρίαν. Ὁ γὰρ πυρέξιας, εἴτα παυ- 10
 σάμενος, οὐχ ὁμοίως ἔχει τῷ πρὸ τοῦ πυρέξιας,
 εἴ μὴ θεραπευθῆ ἀσάπαι. Τοιαῦτόν τι καὶ ἐπὶ 11
 τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν γίνεται. Ἐχνη τινὰ καὶ
 μάλωπες ἀπολείπονται ἐν αὐτῇ, οὗς εἰ μὴ τις ἐξ-
 αλεῖψῃ καλῶς, πάλιν κατὰ τῶν αὐτῶν μαρτυρω-
 θεῖς, οὐκέτι μάλωπας, ἀλλ' ἔλκη ποιεῖ. Εἰ ἂν 12
 θέλων μὴ εἶναι ἀργίλος, μὴ τρέφῃ σοῦ τὴν ἕξιν,
 μηδὲν αὐτῇ παρὰβαλλε αὐξητικόν· τὴν πρώτην
 ἠσύχασαν, καὶ τὰς ἡμέρας ἀρίθμους εἰς οὐκ ἀρ-
 γισθῆς. καὶ ἡμέραν εἰώθειν ἀργίκεσθαι, πῶν παρ' 13
 S 3 ἡμέραν,

princeps animi pars pristi-
 nam auctoritatem recupe-
 rarit: sin nullum remedium
 admoveris, non amplius
 ad sese revertetur, sed ite-
 rum deinde a consimili viso
 irritata, celerius quam
 prius accenditur ad cupidi-
 tatem: idque si continenter
 fiat, tandem obcallescit,
 atque agrotatio confirmat
 avaritiam. Nam qui febrici-
 citavit, quamvis febris de-
 fierit, non tamen ita se ha-
 bet ut ante febricitationem,
 nisi penitus fuerit curatus.

Consimile quidpiam etiam
 in animi morbis contingit:
 vestigia quædam & vibices
 in eo relinquuntur; quas ni-
 si probe deleveris, flagello
 rursus in eadem impacto,
 non jam vibices, sed ulce-
 ra contrahes. Si igitur
 non vis esse iracundus,
 irascendi habitum ne alto,
 ne quid ei adjicito quo su-
 geatur: principio quietus
 esto, & dies numerato,
 quibus iratus non fuisti.
 Irasci quotidie solebam;
 nunc alternis diebus; de-
 de

ἡμέραν, ἔτα παρὰ δύο, ἔτα παρὰ τρεῖς. ἂν δὲ
 καὶ τριάχοντα παραλήψης, ἐπίθυσον τῷ Θεῷ. ἡ
 γὰρ ἕξις ἐκλύεται τὴν πρώτην, ἔτα καὶ καττι-
 14 λῶς ἀνακεῖται. Σήμερον οὐκ ἐλυπήθην, οὐδ'
 οὐρίον, οὐδ' ἐφεξῆς διμήνω καὶ τριμήνω· ἀλλὰ
 προσέσχον, γενομένων τινῶν ἐρεθιστικῶν. Γίνε-
 15 σκε ὅτι κομφῶς σοι ἔστι. Σήμερον καλὸν ἰδὼν ἡ
 καλὴν, οὐκ ἔπον αὐτὸς ἐμαυτῷ, ὅτι, "Ὀφελὸν
 τις μετὰ ταύτης ἐκοιμήθην; καὶ Μακαίριος ὁ
 εἰνῆς ὁ αὐτῆς. (ὁ γὰρ τοῦτ' εἰπὼν, μακαίριος καὶ
 16 ὁ μοχλός.) οὐδὲ τὰ ἕξις ἀναζωγραφεῖ, παρεῖσθαι
 αὐτήν, καὶ ἀποδομένην, καὶ παρακαστακλινομένην.
 17 Καταψῶ τὴν κορυφὴν μου, καὶ λέγω· Εὖ Ἐπι-
 κτητε, κομφῶν σοφισμάτιον ἔλυσας, πολλῶ κομ-
 18 ψάτερον τοῦ Κυριεύοντος. Ἄν δὲ καὶ βουλομένου
 τοῦ γυναικαρίου, καὶ νεύοντος, καὶ προσπέμπου-
 πας, ἂν δὲ καὶ ἀπτομένου καὶ συνεγβίζοντα,
 ἀπίσχω

de post biduum; deinde
 post triduum. Quod si &
 triginta dies intermiseris,
 Deo sacra facito. Habitus
 enim primum retunditur;
 deinde penitus etiam tolli-
 tur. Hodie non dolui,
 neque postridio, neque
 deinceps bimestri & trim-
 stri: sed mentem diligen-
 ter adpuli, cum quædam ir-
 ritantia incidissent. Agno-
 sçe, belle tecum agi.
 Hodie cum formosum aut
 formosam vidissem, non
 ipse mihi dixi, Utinam
 quis cum hac concubuerit!

&, Beatus maritus ejus!
 (Nam qui hoc dicit, mo-
 chum etiam beatum dicit.)
 neque reliqua animo mihi
 depingo, præsentem eam,
 & exuentem vestes, &
 adcumbentem. Demulceo
 verticem meum, & dico:
 Euge, Epictete, elegan-
 tem cavillatiunculam solvi-
 sti, multo elegantioram
 eâ, quam Dominantem
 quem vocant. Quod si ve-
 ro etiam, cum muliercula
 & ipsa voluerit, & adue-
 rit, & nuncium mihi mi-
 serit, atque etiam adtre-
 darit

ἀπειλωμαὶ καὶ κολήσω· τούτο μὲν ἤδη τὸ σόφισ-
μα ὑπὲρ τὸν Ψευδόμενον, ὑπὲρ τὸν Ηουχαζόντα
Ἐπὶ τούτῳ καὶ μέγας φρονῆν ἀξίον, οὐκ ἐπὶ τῷ
τὸν Κυριεύοντα ἐρωτῆσαι.

Πῶς οὖν γένηται τούτο; Θέλησον ἀρεῖσαι αὐ- 19
τὸς ποτε σεαυτῷ, θέλησον καλὸς φανῆναι τῷ
Θεῷ· ἐπιθύμησον καθαρὸς μετὰ καθαροῦ σουτῷ
γενέσθαι, καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ. Εἰδ' ὅταν προσ- 20
πίπτῃ σοὶ τις φαντασία τοιαύτη, Πλάτων μὲν,
ὅτι, ἴδι ἐπὶ ταῖς ἀποδιοπομπήσας, ἴδι ἐπὶ Θεῶν
ἀποτροπαίων ἰερά ἰκίτης· ἀρκούν καὶ ἐπὶ ταῖς 21
τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν συνουσίαις ἀπο-
χωρήσασαι, πρὸς τούτῳ γίνῃ ἀντεξτάζων, ἂν τε
τῶν ζώντων τινὰ ἔχῃς, ἂν τε τῶν ἀποθανόν-
των. ἄπελθε πρὸς Σωκράτη, καὶ ἴδε αὐτὸν 22
συγματαικόμενον Ἀλκιβιάδῃ, καὶ διαπαύζοντα
αὐτεῷ τὴν ὄραν· ἐνθυμήθητι· εἰαν νῆσῃ ποτὲ
ἔγνω

S 4

Etiam & adpropinquavit,
tamen abstinuerit & vice-
ro; hoc jam sophisma et-
iam Mentientem superat, &
Quiescentem. Et hac re
gloriarī etiam est operæ
pretium, non interrogatio-
ne Dominantis.

Quo pacto igitur fiet
hoc? Velis tandem ipse
placere tibi; velis pulch-
& probus videri Deo: desi-
derato purus cum teipso
puro esse, & cum Deo.
Deinde si quod tibi visum
ejusmodi incidit, Plato

quidem ire jubet ad pro-
digiorum expiationem, &
ad Deorum averruncorum
fana proficisci supplicem.
Sed satis etiam fuerit, si
ad virorum virtute præ-
stantium consuetudinem te
receperis, &, seu viven-
tium quempiam habeas,
seu defunctorum, id ege-
ris, ut ad hujus exemplum
vitam tuam exigas. Abi ad
Socratem, cum Alcibiade
cubantem vide, & venusta-
tem ejus eludentem: cogi-
ta, qualem ille se victo-
riam

ἔγω ἐκείνος νενικηπότας ἑαυτόν; οἷα Ὀλύμπια;
 πόστος ἀφ' Ἡρακλείους ἐγένετο; ἴνα τις, ἢ τοῖς
 Θεοῖς, δικαίως ἀσπάζηται αὐτόν· Χαῖρε, παρά-
 δοξε, οὐχὶ τοὺς σαπρούς ταύτους παίκτης καὶ παγ-
 κρητιστάς νικήσας, ἀλλὰ τοὺς ὁμοίους αὐτοῖς τοὺς
 23 μονομάχους. Ταῦτα ἀντιτίθεις, νικήσεις τὴν Φαν-
 24 τασίαν, οὐχ' ἐλευσθήσῃ ὑπ' αὐτῆς. Τὸ πρῶτον
 δ' ὑπὸ τῆς ὀξύτητος μὴ συναρπασθῆς, ἀλλ' ἐπί-
 "Ἐκδοξαί με μικρόν, Φαντασία· ἔφες ἴδω τίς εἶ,
 25 καὶ περὶ τίνος· ἄφες σε δοκιμαῖσα. Καὶ τὸ λοι-
 πὸν μὴ ἔφῃς αὐτῇ προάγειν, ἀναζωγραφεύσῃ τὰ
 ἔξῃς. εἰ δὲ μὴ, ἄρχεται σ' ἔχουσα ἔκου ἀν' ἑλῆθ.
 ἀλλὰ μάλλον ἄλλη τινα ἀντεσάγαγε καλὴν καὶ
 γενναίαν Φαντασίαν, καὶ ταύτην τὴν θυπαρὰν ἐκ-
 26 βαλε. Καὶ ἐδισθῆς αὐτῷ γυμνάζεσθαι, ὅφεις οἷοι
 ὅμοι γίνονται, οἷα νεῦρας, οἷοι τόνοι. νῦν δὲ μόνον
 τὰ λογάριαι, καὶ πλεόν οὐδέν.

Οὗτός

riam vicisse intellexerit?
 qualia Olympia? quotus
 ab Hercule evaserit? quam
 merito medius fidius eum
 quis his verbis salutaverit:
 Salve, admirande, qui non
 putidos istos ludiones &
 quinquerciones vicisti, &
 similes his gladiatores!
 Hanc si opposueris, vinces
 illud visum, nec ab eo tra-
 heris. Primum vero vide,
 ne celeritate abripiaris; sed
 dic: Expecta me paulu-
 lum, visum! sine videam
 quid sis, & qua de re aga-

tur: sine te exploram!
 Deinde ne permittas ei, ut
 progrediatur, & reliqua
 tibi ad vivum depingat:
 alioqui te secum rapiet quo
 volet. Immo aliud potius
 ei opponito pulcrum &
 generosum visum, ac for-
 tidum illud rejicito. Quod
 si te ita consuefeceris, ita
 exercueris; videbis quales
 futuri sint tibi lacerti, qua-
 les nervi, quale robur:
 nunc solæ sunt ratiunculae,
 neque quidquam ulterius.

Hic

Οὐδὲς ἔστιν ὁ ταῖς ἀληθείαις ἀσκητῆς, ὁ πρὸς 27
 ταῖς τοιαύταις φαντασίαις γυμνάζων ἑαυτὸν. Μᾶν 28
 νον, τάλας· μὴ συναρπασθῆς. μέγας ὁ ἀγῶν
 ἔστι, θεῖον τὸ ἔργον, ὑπὲρ βασιλείας, ὑπὲρ
 ἐλευθερίας, ὑπὲρ εὐροίας, ὑπὲρ ἀταραξίας. Τοῦ 29
 Θεοῦ μέμνησο, ἐκεῖνον ἐπικαλοῦ βοηθὸν καὶ πα-
 ραστάτην, ὡς τοὺς Διοσκόρους ἐν χειμῶνι οἱ
 πλείοντες. ποῖος γὰρ μείζων χειμῶν, ἢ ὁ ἐν
 φαντασιῶν ἰσχυρῶν καὶ ἐκκρουστικῶν τοῦ λόγου;
 αὐτὸς γὰρ ὁ χειμῶν τί ἄλλο ἐστὶν ἢ φαντα-
 σία; Ἐπεὶ τοι ἄρρον τὸν φόβον τοῦ θανάτου, 30
 καὶ φέρε ὅσας θέλεις βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς,
 καὶ γνώσῃ ἔση γαλήνη ἐστὶν ἐν τῷ ἡγεμονικῷ καὶ
 εὐδία. Ἄν δ' ἀπαξ ἠττηθεῖς εἴπῃς, ὅτι ὕστερον 31
 νικήσεις, εἴτα πάλιν τὸ αὐτὸ, ἴσθι, ὅτι οὕτω
 ποῦδ' ἔξεις κακῶς καὶ ἀσθενῶς, ὥστε μὴδ' ἐφιστά-
 νειν ὕστερον ὅτι ἀμαρτάνεις, ἀλλὰ καὶ ἀπο-

S 5

λογίας

Hic est homo revera
 exercitator, qui ad congre-
 diendum cum hujusmodi
 visis se exercet. Mane,
 miser! ne abripi te patia-
 ris! ingens est certamen,
 divinum negotium; re-
 gnum agitur, libertas agi-
 tur, felicitas agitur, vacui-
 tas perturbationum. Dei
 memento, illum adjuto-
 rem advocato, & commi-
 tionem, ut Castorem &
 Pollucem, qui in tempe-
 state navigant. Nam quæ
 major tempestas est, quam

quæ e visis oritur validis
 & rationem excutientibus?
 Ipsa enim tempestas quid
 est aliud, quam visum?
 Nam, sublato mortis metu,
 quot volēs tonitrua & ful-
 gura adferro; intelliges,
 in principe animi parte
 serenitatem esse & tran-
 quillitatem. At, si semel
 victus dixeris, post vin-
 cam; ac deinde rursus eo-
 dem modo; scito, te tan-
 dem ita male habiturum,
 ita ægrum fore, - ut postea
 ne animadvertiturus quidem

fis

32 λογίας ἀρετὴν ποιεῖται ὑπὲρ τοῦ πράγματος. καὶ τότε βεβαιώσας τὸ τοῦ Ἡσιόδου ὅτι ἀληθὲς ἔστιν·

Δεῖ δ' ἀμβολιεργὸς εἴησιν ἀτῆσι παλαιαί.

Κ Ε Φ. 6.

Πρὸς τοὺς μέχρι λόγου μόνον ἀναλαμβάνοντας
τὰ τῶν Φιλοσόφων.

Ὁ κυριεῦον λόγος ἀπὸ τοιούτων τινῶν ἀφορμῶν ἠρωτῆσθαι φαίνεται. Κοινῆς γὰρ οὐσης μάχης τοῖς τρισὶ τούτοις πρὸς ἀλλήλα, τῶ, πᾶν παρεληλυθὸς ἀληθὲς ἀναγκαῖον εἶναι· καὶ τῶ, δυνατῶ ἀδύνατον μὴ ἀκολουθεῖν· καὶ τῶ, δυνατόν εἶναι ὃ οὐτ' ἔστιν ἀληθὲς οὐτ' ἔσται· συνιδὼν τὴν μάχην ταύτην ὁ Διόδωρος, τῆ τῶν πρώ-

των

fit te peccare, verum etiam incepturus parare excusationes peccati, & Hesiodi dicti veritatem con-

firmitur:

Semper dilator operum cum damnis hiffatur.

C A P. XIX.

In eos qui non nisi Disputationum tenus placita Philosophorum addiscunt.

Dominantem rationem (sive argumentationem) ab hisce principiis proponi cœptam intelligitur. Scilicet, cum tribus his enunciationibus commune inter sese certamen sit:

1. Omnis verum præteri-

tum, necessarium esse: 2. Possibili impossibile non esse consequens. 3. Possibile esse aliquid, quod neque verum sit, neque futurum fit; Diodorus, hæc pugna animadversis, præterea sanctorum probabilitate

litate

ταῦν δύοιν πιθανότητι συνεχρήσατο πρὸς παρε-
 στασιν τοῦ, μηδὲν εἶναι δυνατόν ὃ οὐτ' ἔστιν ἀλη-
 θές, οὐτ' ἔσται. Λοιπὸν ὃ μὲν τις ταῦτα τηρήσει 2
 τῶν δύοιν, ὅτι ἔστι τέ τι δυνατόν, ὃ οὐτ' ἔσται
 ἀληθές, οὐτ' ἔσται· καὶ, δυνατῶ ἀδύνατον οὐκ
 ἀκολουθεῖ· οὐ πᾶν δὲ παρεληλυθὸς ἀληθές ἀναγ-
 καῖόν ἐστι· καθάπερ οἱ περὶ Κλεάνθην φέρεσθαι
 δοκοῦσιν, οἷς ἐπιπαλὺ συνέγερσεν Ἀντίπατρος. 1
 Οἱ δὲ τὰλλα δύο· ἔτι δυνατόν τ' ἔστιν ὃ οὐτ' 3
 ἔστιν ἀληθές, οὐτ' ἔσται· καὶ, πᾶν παρεληλυ-
 θὸς ἀληθές ἀναγκαῖόν ἐστιν· δυνατῶ δ' ἀδύνα-
 τον ἀκολουθεῖ. Τὰ τρεῖς δ' ἐκείνα τηρήσαι ἀμφί- 4
 χρονον, διὰ τὸ κοινὴν εἶναι αὐτῶν μάχην.

* Ἄν οὖν τις μου πύθηται· Σὺ δὲ ποῖα αὐτῶν 5
 τηρεῖς; ἀποκρινοῦμαι πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐκ οἶδας·
 παρεῖ·

litate usus est ad proban-
 dum illud, Nihil posse fie-
 ri, quod neque verum sit,
 neque futurum sit. Cete-
 rum alius e duabus enun-
 ciationibus (*quæ simul sta-
 re possunt, sed cum tertia
 pugnant*) has tenebit, Pos-
 se aliquid fieri quod verum
 neque sit, neque futurum
 sit; &, Ei quod fieri pos-
 sit, non esse consequens id
 quod fieri nequeat; non
 autem, omne præteritum
 necessario verum esse: quæ
 Cleanthis sententia fuisse
 videtur, cui copiose patro-
 cinatus est Antipater. Ali-

us vero reliquas duas;
 Possibile esse aliquid, quod
 neque verum sit, neque fa-
 turum sit; &, Omne ve-
 rum præteritum necessa-
 rium esse: sed (*tertium tol-
 let; dicitque,*) Possibili
 consequens esse posse im-
 possibile. Tria autem illa
 simul tueri nullo modo
 queas; quoniam communis
 est eorum pugna. (*scilicet,
 ut de tribus quæcumque duo
 sumas, ea pugnent cum ter-
 tia & illud tollant.*)

Quod si quis igitur me
 roget, quænam ex istis
 ipse tuear? respondebo:
 Nihil;

περιλήφθαι δ' ἱστορίαν τοιούτην, ἔτι Διόδωρος μὲν
 πικρὰ ἐτάρασε, οἱ δὲ περὶ Πανθοίδην οἶμαι καὶ Κλε-
 αίνδην τὰ ἄλλα, οἱ δὲ περὶ Χρυσίππον τὰ ἄλλα.
 6 Σὺ αὖν τίς; Οὐδὲ γέγονε πρὸς τούτω, τῷ βα-
 σανίστῃ τὴν ἐμαυτοῦ Φαντασίαν, καὶ συγκρῆσαι τὰ
 λεγόμενα, καὶ δόγμα τι ἐμαυτοῦ ποιήσασθαι
 κατὰ τὸν τρόπον. διὰ τοῦτο εὐδὲν διαφέρω τῷ
 7 γραμματικῷ. Τίς ἦν ὁ τοῦ Ἑκταροῦ πατήρ;
 Πρίαμος. Τίνες ἀδελφοί; Ἀλέξανδρος καὶ Διφ-
 φοβος. Μήτηρ δ' αὐτῶν τίς; Ἐκάβη. Παράλη-
 φά ταύτην τὴν ἱστορίαν. Περὶ τίνος; Περὶ
 Ὀμήρου. Γράφει δὲ περὶ τῶν αὐτῶν δοκῶ καὶ
 8 Ἑλλάνικος, καὶ εἴ τις ἕλλας τοιοῦτος. Καίγω
 περὶ τοῦ κυριεύοντος τί ἄλλο ἔχω ἀνωτέρω; Ἄλλ-
 ῶν ὃ κενός, μάλιστα ἐπὶ συμποσίῳ, καταπλή-
 σομαι τοὺς παρόντας, ἐξαεθμούμενος τοὺς γοη-
 9 φόντας. Γέγραφε δὲ καὶ Χρυσίππος Θαυμαστῶς
 ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Δυνατῶν. καὶ Κλεαίνδης δ'
 ἰδία

Nescio; sed hanc historiam eorum mater? Hecuba.
 accepi, Diodorum illa te- Historiam hanc accepi. A
 nuisse, Panthoedem vero quo? Ab Homero. Sed
 & Cleanthem duo alia, & Hellanicus opinor iis-
 Chryssippum item alia. Tu dem de rebus scribit, &
 vero quid? Non in eo elabo- id genus alii. Ego quo-
 ravi, ut in hoc cogita- que de ratione Dominante
 tionem meam excuterem, quid aliud habeo ulterius?
 & sententias inter se con- Nihil; et, vanus si sum, in
 ferrem, & meum aliquod convivio maxime percel-
 decretum, facerem in hoc lam convivarum animos
 loco. Quapropter nihil a enumerandis eis qui de his
 Grammatico differo. Quis rebus scripserunt. Scripsit
 fuit Hectoris pater? Pri- autem & Chryssippus præ-
 amus. Qui fratres? Alexan- clare, primo libro περὶ
 der & Deiphobus. Quae Δυνατῶν. Est & Cleanthis
 pecu-

ἴδια γέγραφε περὶ τούτου, καὶ Ἀρχέδημος. γέ-
γραφε δὲ καὶ Ἀντίπατρος, οὐ μόνον δ' ἐν τοῖς
περὶ Δυνατῶν, ἀλλὰ καὶ κατ' ἴδιον ἐν τοῖς πε-
ρὶ τοῦ Κυριεύοντος. Οὐκ ἀνέγνωκας τὴν σύντα- 10
ξιν; Οὐκ ἀνέγνωκας. Ἀνάγνωθι. Καὶ τί ὠφε-
ληθήσεται; Φλυαρότερος ἔσται καὶ ἀκαιρότερος,
ἢ νῦν ἔστι. Σοὶ γάρ τί ἄλλο προσέγεγονεν ἀνα-
γνόντι; ποῖον δόγμα πεποιῆσαι κατὰ τὸν τρόπον;
'Αλλ' ἔρεε ἡμῖν Ἑλένην καὶ Πριάμον, καὶ τὴν
τῆς Καλυψίδος νῆσον, τὴν οὔτε γενομένην, οὔτ'
ἰσομένην.

Καὶ ἐνταῦθα μὲν οὐδὲν μέγα, τῆς ἱστορίας 11
κρατεῖν, ἴδιον δὲ δόγμα μηδὲν πεποιῆσθαι. Ἐπὶ
τῶν ἠθικῶν δὲ πάσχομεν αὐτὸ πολὺ μᾶλλον, ἢ
ἐπὶ ταύτων. Εἰπέ μοι περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. 12
Ἄκουε.

Ἰλιόθεν με φέρον ἄνεμος Κικόνισσι πέλασεν.

Τῶν

peculiaris de iisdem rebus
libellus, itemque Arche-
demi. Scripsit vero etiam
Antipater, neque solum in
libris περὶ Δυνατῶν, sed et-
iam separatim in illis qui
περὶ τοῦ Κυριεύοντος inscri-
buntur. Non legisti opus?
Non legi. Lege. Et quem
inde fructum capiet? Nu-
gator & importunior erit,
quam prius. Tu enim ea
lectione quid aliud es con-
secutus? Quodnam in eo
loco decretum tibi fecisti?
Nullum: sed Helenam no-

bis & Priamum narras, &
Calypsus insulam, quæ ne-
que fuit, neque futu-
ra est.

Neque vero hæc magna
res est, historiâ conten-
tum, nullum proprium de-
cretum statuere. Sed in
disputatione de moribus
idem hoc multo magis no-
bis accidit, quam in istis.
Dic mihi de rebus bonis
& malis. Audi:

*Ab Ilio me ferens ventus,
Ciconibus adpulit.*

Eorum

- 13 Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ,
 τὰ δ' ἀδιάφορα. Ἀγαθὰ μὲν οὖν αἱ ἀρεταί, καὶ
 τὰ μετέχοντα αὐτῶν· κακὰ δὲ, κακίαι, καὶ τὰ
 μετέχοντα κακίας· ἀδιάφορα δὲ, τὰ μεταξύ
 14 τούτων, πλοῦτος, υἰγία, ζωὴ, θάνατος, ἡδονή,
 Πόθεν οἶδας; Ἑλλάνικος λέγει ἐν τοῖς
 Αἰγυπτιακοῖς. Τί γὰρ διαφέρει τοῦτο εἰπεῖν, ἢ
 ὅτι Διογένης ἐν τῇ Ἠθικῇ, ἢ Χρύσιππος, ἢ Κλεάν-
 15 θης; Βεβασάνικας οὖν τι αὐτῶν, καὶ δόγμα σε
 αὐτοῦ πεποιῆσαι; Δείκνυε πῶς εἰσάδας ἐν πλοίῳ
 χειμάζεσθαι. μέμνησαι ταύτης τῆς διαμερέσεως, ὅταν
 ψοφήσῃ τὸ ἰστίον, καὶ ἀνακραυγάζσαντί σοι κα-
 κὸς χολος παραστάς εἴπῃ, Λέγε μοι, τοὺς Θεοὺς
 16 σοι, ἃ πρόην ἔλεγες· Μή τι κακία ἐστὶ τὸ ναυα-
 γῆσαι; μὴ τι κακίας μετέχον; Οὐκ ἄραίς ξύ-
 λον ἐνσεῖσεις αὐτῶ; Τί ἡμῖν καὶ σοί, ἀνθρώπε;
 ἀπολ.

Eorum quæ sunt, alia bona
 sunt, alia mala, alia indif-
 ferentia. Bona, sunt vir-
 tutes, & quæ his sunt adfi-
 nia: Mala, sunt vitia, &
 vitiosa: Indifferentia, quæ
 his interjecta sunt; ut di-
 vitiæ, sanitas, vita, mors,
 voluptas, dolor. Unde
 scis? Hellenicus refert
 in historia Ægyptiorum.
 Quid enim interest, sic re-
 spondere; an vero, Dioge-
 nem in doctrina de Moribus,
 aut Cleanthem Chry-
 sippumve citare? An igitur
 aliquid horum explorasti?

An decretum aliquod tuum
 fecisti? Ostende quomodo
 consueveris in navi ferre
 tempestatem. Meministi-
 ne divisionis hujus cum ve-
 lum strepit, & tibi exclamanti
 aliquis male feriatuſ
 dicit, Refer mihi, per
 Deos, ea quæ dudum dif-
 ferebas. An facere nau-
 fragium, pravitas est? an
 cum pravitate conjus-
 ctum? Non tu sustem
 tolles, & in caput illi im-
 pinges? Quid nobis tecum
 rei est, homo? Perimna,
 & tu adveniens ludos facis.

Cum

ἀπολλύμεθα, καὶ σὺ ἔλθων παίζεις. Ἄν δὲ σε ὁ 17
 Καίσαρ μεταπέμψηται κατηγορούμενον, μέμνησαι
 τῆς διακρίσεως; ἂν τις σοι ἀσιάντι καὶ ὠχρῶντι
 ἄμα καὶ τρέμοντι, προσελθὼν εἴπῃ, Τί τρέμεις,
 ἄνθρωπε; περὶ τίνων σοὶ ἔστιν ὁ λόγος; μὴ τι ἔσθ
 ὁ Καίσαρ ἀρετὴν καὶ κακίαν τοῖς εἰσπρεχομένοις δι- 18
 δῶσι; Τί μοι ἐμπαίζεις καὶ σὺ πρὸς τοῖς ἑμοῖς
 κακοῖς; Ὅμως φιλόσοφε, εἰπέ μοι, τί τρέμεις;
 οὐχὶ θάνατός ἐστι τὸ κινδυνεύομενον, ἢ δεσμοτή-
 ριον, ἢ πόνος τοῦ σώματος, ἢ φυγὴ, ἢ αἰδοξίας;
 Τί γὰρ ἄλλο; Μὴ τι κακία; μὴ τι μετέχον κα- 19
 κίας; σὺ οὖν τίνα ταῦτα ἔλεγες; Τί ἑμοὶ καὶ σοὶ
 ἄνθρωπε; ἀρκεῖ ἑμοὶ τὰ ἑμαὶ κακά. Καὶ καλῶς
 λέγεις. Ἀρκεῖ γάρ σοι τὰ σὰ κακά, ἢ αἰγένεια,
 ἢ δαλία, ἢ αἰλαζονεία, ἢν ἠλαζονεύου ἐν τῇ σχο-
 λῇ καθήμενος. Τί τοῖς ἀλλοτρίοις ἐκαλλωπίζου;
 τί Στωϊκὸν ἔλεγες σεαυτόν;

Τηρῶτε

Cum reus ad Caesarem ac-
 cerferis, meministi-ne di-
 visionis hujus? si quis in-
 gressu tibi, ac pallenti simul
 pravitate? Tu ipse quid
 tremis homo? quae tua
 res agitur? numquid in-
 tus Caesar virtutem & vi-
 tium ingredientibus largi-
 tur? — — Quid & tu
 meis malis insultas? — —
 Tamen, philosophe, dic
 mihi, quid tremis? Nonne
 mortis aut carceris peri-
 culum est, aut doloris
 corporis, aut exilii, aut

ignorantiae? Quid vero
 aliud? An ergo in his pra-
 vitas inest, aut aliqua pars
 pravitate? Tu ipse quid
 ista esse dicebas? Quid mi-
 hi rei tecum est, homo?
 Satis habeo ego malo-
 rum. Recte dicis. Sa-
 tis enim habes malorum;
 degenerem animum, igna-
 viam, arrogantiam, quam
 praeter te fetebas in schola
 fedens. Quid alieno splen-
 dore gloriaberis? cur te
 Stoicum profiteberis?

Hoc

- 20 Τηρεῖτε οὕτως ἑαυτοὺς ἐν οἷς πράσσετε, καὶ εὐρήσετε τίνος ἔσθ' αἰρέσεως. τοὺς πλείους ὑμῶν Ἐπικουρείους εὐρήσετε, ὀλίγους τινὰς Περιπατητικούς, καὶ τούτους ἐκλελυμένους.
- 21 ποῦ γὰρ ἢ ὑμεῖς τὴν ἀρετὴν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἴσην, ἢ καὶ κρείττονα ἔργα ὑπολάβητε;
- 22 Στωϊκὸν δὲ δείξατέ μοι, εἴ τινα ἔχετε. Πῶς ἢ πῶς; Ἀλλὰ τὰ λογάρια τὰ Στωϊκὰ λέγοντας μίριους. τὰ γὰρ Ἐπικουρείαι αὐτοὶ αὐτοὶ χεῖρον λέγουσι; τὰ γὰρ Περιπατητικὰ αὐτὰ καὶ αὐτὰ ὁμοίως ἀκριβοῦσι; Τίς οὖν ἐστὶ Στωϊκός; οἷς λέγομεν ἀνδριάντας Φειδιακὸν τὸν τετυπωμένον κατὰ τὴν τέχνην τοῦ Φειδίου· οὕτω τινὰ μοι δείξατε κατὰ τὰ δόγματα ἢ λαλῶν τετυπωμένον. δείξατέ μοι τινὰ νοσοῦντα καὶ εὐτυχοῦντα, κινδυνεύοντα καὶ εὐτυχοῦντα, ἀπεθνήσκοντα καὶ εὐτυχοῦντα, πεφυγαδευμένον καὶ εὐτυ-

Hoc modo observate vosmet ipsos, quidnam agatis; & invenietis, cuius sectæ sitis. Plerosque vestrum invenietis Epicureos; paucos Peripateticos, eosque enervatos. Ubi enim ostenditis, persuasum vos revera habere, virtutem cæteris rebus omnibus parem, aut etiam superiorem esse? Stoicum vero, si quem habetis, ostendite mihi. Ubi, aut quomodo? Eorum quidem qui argumentationcu-

las Stoicas edifferant, ostenditis infinitos. At iidem ipsi Epicuri decreta pejus recensent? & Peripatetica praeferunt nonne eadem subtilitate explicant? Quis ergo est Stoicus? Quemadmodum Phidiam statuam dicimus, ad Phidiae artem expressam; ita mihi aliquem ostendite, ad ea quae profetetur dogmata expressum: ostendite mihi aliquem, qui & ægrotet, & beatus sit; qui & in periculo sit, & beatus; qui & moriatur, &

εὐτυχοῦντας, ἀφοξοῦντας καὶ εὐτυχοῦντας. Δεί-
 ζατ' ἐπιθυμῶ τινος, νῆ. τοὺς Θεοὺς, ἰδεῖν Σταῖν
 κά. Ἄλλ' οὐκ ἔχετε τὸν τετυπωμένον δαίξαι. 25
 τὸν γε τυπούμενον δείξατε, τὸ ἐπὶ ταῦτα κα-
 κλικότα. εὐεργετήσατέ με· μὴ φθορήσητε ἀν-
 θρώπων γέροντι, ἰδεῖν Δίαμα ὃ μέχρι νῦν οὐκ
 εἶδον. Οἴεσθε ὅτι τὸν Δία τὸν Θεοῖου δείξατε, 26
 ἢ τὴν Ἀθηνᾶν, ἐλεφάντηνον καὶ χρυσαῖν κατα-
 σκεύασμα; ψυχὴν δαίξαι τὸς ὑμῶν ἀνθρώπων
 θέλωντος ὁμογνωμονῆσαι τῷ Θεῷ, καὶ μηκέτι
 μήτε Θεὸν μήτ' ἀνθρώπον μέμφεσθαι, μὴ ἀπε-
 τυχαῖν τινος, μὴ περιπεσεῖν τινι, μὴ ἀργισθῆ-
 ναι, μὴ φθορῆσαι, μὴ ζηλοτυπῆσαι. (τί γὰρ 27
 δεῖ περιπλέκειν;) Θεὸν ἐξ ἀνθρώπου ἐπιθυμοῦ-
 τα γενέσθαι, καὶ ἐν τῷ σωματίῳ τούτῳ τῷ νεκρῷ
 περὶ τῆς πρὸς τὸν Δία κοινασίας βουλευόμενον.
 Δείξατε, ἀλλὰ οὐκ ἔχετε. Τί οὖν αὐτοῖς ἐμπαύ- 28
 ζετι,

& sit beatus; qui & exilio
 multatus, & beatus sit;
 qui in ignominia sit, & bea-
 tus. Offendite: Stoicum,
 ita me Dii ament, videre
 cupio. At informatum ex-
 pressumque ostendere non
 potestis; eum tamen, qui
 formetur, ostendite; qui
 ad ista propendat. Hoc
 in me beneficium confer-
 te: ne invidete homini se-
 ni spectaculum, quod ad
 hunc diem nondum vidi.
 Putatis Phidiae Jovem aut
 Minervam a vobis postula-

ri, eburneam aut auream
 fabricam? Animum osten-
 dat aliquis vestrum homi-
 nis, qui idem cum Deo
 sentire velit, & posthac
 nec Deum nec homines
 culpae; qui nulla re fru-
 strari, nullo casu laedi,
 non irasci, invideri nemi-
 ni, nemini obrectare; qui
 (quid enim ambagibus est
 opus?) ex homine Deus
 fieri desideret, & in hoc
 mortali corpore socio-
 tetem Jovis cogitet. Osten-
 dite! at non potestis. Quid

ζετε, καὶ τοὺς ἄλλους καβαύετε; καὶ περιθήμε-
νοι σχῆμα ἄλλότριον, περιπατᾶτε κλέπτει καὶ
λαποδύται τούτων τῶν αὐτῶν ὑμῶν προσηλόντων ἐπι-
μαίτων καὶ πραγμάτων;

- 29 Καὶ νῦν ἐγὼ μὲν παιδευτῆς εἰμι ὑμέτερος· ὑμεῖς
δὲ παρ' ἐμοὶ παιδεύεσθε. καὶ γὰρ μὲν ἔχω ταύτην
τὴν ἐπιβολὴν, ἀποτελεῖσαι ὑμᾶς ἀικωλύτους, ἀνα-
καγκιάστους, ἀπαραιποδίστους, ἐλευθέρους, εὐφοῦ-
τας, εὐδαιμονοῦντας, εἰς τὸν Θεὸν ἀφοροῦντας ἐν
παντὶ μικρῶ καὶ μεγάλῳ. Ἑμεῖς δὲ ταῦτα μα-
30 θησόμενοι καὶ μελετήσαντες πάρεστε. Διὰ τί οὖν
οὐκ ἀνύετε τὸ ἔργον, εἰ καὶ ὑμεῖς ἔχετε ἐπιβο-
λὴν οἷαν δεῖ, καὶ γὰρ, πρὸς τῇ ἐπιβολῇ, καὶ παρα-
31 σκευὴν οἷαν δεῖ; Τί τὸ λεῖπὸν ἐστίν; Ὅταν ἴδω
τέκτονα, καὶ ὕλην παρασκευασμένην, ἐπιδέχομαι τὸ
ἔργον. Καὶ ἐνθάδε τοίνυν ὁ τέκτων ἐστίν, ἡ ὕλη
ἐστίν·

ergo & vosmetipsos delin-
ditis, & aliis imponitis?
& alienā personā sumtā,
circuitis furum & grassato-
rum instar, & nomina &
res alienas usurpantes?

Ac ego quidem nunc
vester sum institutor; vos
autem a me instituitur:
mihi propositum est, eos
efficere vos, qui non pro-
hiberi, non cogi, non int-
pediri possint, qui liberi
sunt, quibus prospere feli-
citerque succedant omnia,

quī in magnis atque ac p̄-
vis rebus omnibus Deum
intueantur. Vos vero ad-
estis, ut hæc discatis et
exerceatis. Cur ergo non
absolvitis opus, si & vos
pariter propositum, quale
oportet, habetis; & ego,
præter propositum, iis et-
iam subsidiis, quibus opus
est, sum instructus. Quid
igitur deest? Cum fabrum
video; cum materia in
promptu est, expecta opus.
Et hinc ergo faber adest,
materia suppetit; quid nobis

ἔστι· τί ἡμῖν λείπει; Οὐκ ἔστι διδακτὸν τὸ 32
 πράγμα; Διδακτὸν. Οὐκ ἔστιν οὖν ἐφ' ἡμῖν;
 Μόνον μὲν οὖν τῶν ἄλλων πάντων. οὔτε πλου-
 τός ἐστιν ἐφ' ἡμῖν, οὔδ' ὑγίεια, οὔτε δόξα, οὔτε
 ἄλλο τι ἀπλῶς, πλὴν ὀρθῆ χρησῖς φαντασιῶν.
 τοῦτο ἀκύλυτον φύσει μόνον, τοῦτο ἀνεμπόδιτον.
 Διὰ τί οὖν οὐκ ἀνύετε; ἔπατέ μοι τὴν αἰτίαν. 33
 ἢ γὰρ παρ' ἐμὲ οὐκ ἀνύετε, ἢ παρ' ὑμᾶς, ἢ παρὰ
 τὴν φύσιν τοῦ πράγματος. αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐν-
 δεχόμενον, καὶ μένον ἐφ' ἡμῖν. λοιπὸν οὖν ἢ παρ'
 ἐμὲ ἔστιν, ἢ παρ' ὑμᾶς, ἢ, ὅπερ ἀληθέστερον,
 παρ' ἀμφοτέρους. Τί οὖν; θέλετε ἀρξώμεθα 34
 ποτε τοιαύτην ἐπιβολὴν κομίζεσθαι ἐνταῦθα· τὰ μέ-
 χρι νῦν ἀφῶμεν. ἀρξώμεθα μόνον; πιστεύσατέ
 μοι, καὶ ἔψασθε.

T 2

ΚΕΦ:

bis deest? An doceri ea
 res non potest? Immo pot-
 est. Non est igitur in
 potestate nostra? Immo
 una hæc e cæteris rebus
 omnibus. Neque opes in
 nostra potestate sunt, ne-
 que sanitas, neque gloria,
 nec aliud denique quid-
 quam, præter rectum visio-
 rum usum. Unum hoc na-
 tará est ejusmodi, ut nec
 prohiberi, nec impediri
 possit. Cur igitur rem non
 perficitis? dicite mihi

causam! Nam aut ego in
 culpa sum, quod nil profici-
 atis, aut vos, aut ipsa rei
 natura. At res ipsa in me-
 dio est, solaque penes nos.
 Restat igitur, ut culpa vel
 mea sit, vel vestra, aut,
 quod verius est, amborum.
 Quid ergo? Vultis incipia-
 mus tandem tale propo-
 situm huc adferre: quæ præ-
 terierunt, omittamus: in-
 cipiaraus modo, mihi cre-
 dite, & videbitis.

CAP.

Κ Ε Φ. κ'.

Πρὸς Ἐπικουρείους καὶ Ἀκαδημαϊκοὺς.

Τοῖς ὑγίαισι καὶ ἐναργέσι ἐξαναίγκεις καὶ εἰ
 ἀντιλέγοντες ; προσχερῶνται. καὶ σχεδὸν τοῦτο
 μέγιστον ἂν τις ποιήσαιτο τεκμήριον τοῦ ἐναρ-
 γές τι εἶναι, τὸ ἐπάναιγκες εὐρίσκεισθαι καὶ
 2 τῶ ἀντιλέγοντι συγχρησασθαι αὐτῶ. Οἷον, εἰ
 τις ἀντιλέγοι τῶ εἶναι τι καθολικὸν ἀληθές·
 δῆλον ὅτι τὴν ἐναντίαν ἀπόφασιν οὗτος εἰφέ-
 λαι ποιήσασθαι, οὐδὲν ἐστὶ καθολικὸν ἀληθές·
 3 Ἀνδραπέδον, οὐδὲ τούτο. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ
 τούτο, ἢ οἷον, εἰ τί ἐστὶ καθολικὸν, ψευδές
 4 ἐστὶ; Πάλιν, ἂν τις παρελθὼν λέγῃ· Γίνωσκαι
 ὅτι οὐδὲν ἐστὶ γνωστὸν, ἀλλὰ πάντα ἀτέ-
 μαρτα. ἢ ἄλλος· ὅτι, Πίστευσόν μοι, καὶ ὠφε-
 ληθήσῃ· οὐδὲν δᾶ ἀνθρώπῳ πιστεύειν ἢ κάλλο
 ἄλλο

C A P. XX.

In Epicureos et Academicos.

Eis, quæ vera sunt & evi-
 dentia, ii etiam, qui con-
 tra dicunt, necessario utun-
 tur. Et hoc maximo fere
 argumento probari queat,
 esse aliquid evidens, si re-
 peritur, adversarium et-
 iam necessario illo uti.
 Veluti, si quis neget, esse
 aliquid universale pronun-
 ciatum verum; is utique
 contrarium adferere debe-
 bit, nullam universalem

enunciationem veram esse.
 Mancipium, ne istud qui-
 dem. Quid enim id est
 aliud, quam si dicas: Si
 quid universaliter enuncia-
 tur, falsum est? Eodem
 modo, si quis progressus
 dicat, Scito, nihil sciri
 posse, nec ulla certa nota
 verum a falso posse discer-
 ni; aut si alius tibi dicat,
 Crede mihi, & juvabit te,
 nihil esse, cuiquam homi-
 ni

ἄλλοι· Μιάθε παρ' ἐμοῦ, ἄνθρωπε, ὅτι οὐδὲν
 ἐνδέχεται μάθεῖν· ἐγὼ σοι λέγω τοῦτο, καὶ
 διδάξω σε, τῶν θείων. Τίνοι οὖν τούτων δια-
 φέρουσιν αὐτοί, τίνες ποτέ; οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ
 αὐτούς λέγοντες; Ὡς ἄνθρωποι, συγκαταίθεσθε
 ὅτι οὐδαίς συγκατατίθεται· πιστεύσατε ἡμῶν
 ὅτι οὐδαίς πιστεύει οὐδένι.

Οὕτω καὶ Ἐπίκουρος, ὅταν ἀναιρέσῃ θείων
 τὴν φυσικὴν κοινωνίαν ἀνθρώποις πρὸς ἀλλήλους,
 αὐτῶ τῷ ἀναιρουμένῳ συγχρητίζεται. Τί γὰρ λέ-
 γεις; Μὴ ἔξαπαταῶσθε, ἄνθρωποι, μηδὲ παρὰ
 γεσθε, μηδὲ διαπίπτετε· οὐκ ἔστι φυσικὴ κοι-
 νωνία τοῖς λογικοῖς πρὸς ἀλλήλους· πιστεύσατέ
 μοι. οἱ δὲ τὰ ἕτερα λέγοντες, ἔξαπατῶσθ' ὑμᾶς,
 καὶ παρεσλογίζονται. Τί οὖν σοι μέλει; ἄφες
 ἡμᾶς ἔξαπατηθῆναι γῆτι· χεῖρον ἀπαλλάξαι
 ἐν πάχτες οἱ ἄλλοι· πεσοθῶμεν ὅτι φυσικὴ ἔστι
 ἡμῶν

T 3

ἡμῶν

ni credendum; aut aliis:
 Hæc homo, discite a me,
 nihil disci posse; ego tibi
 hoc dico, teque docebo, si
 voles. Age, inter hos
 quid interest & illos,
 (quosnam tandem dicam?)
 qui Academicos se profi-
 tentur? O homines, ad-
 sentimini nobis, neminem
 adsentiri: credite nobis,
 neminem cuiquam quid-
 quam credere.

Sic & Epicurus, cum
 naturam constitutam societa-
 tem hominum, cum homi-

nibus tollere conatur, eod-
 dem ipso, quod tollit, uti-
 tur. Quid enim ait? „No-
 „lite decipi, homines, no-
 „lite seduci, nolite in fra-
 „dem illici: non est ra-
 „tione præditis animanti-
 „bus natura inter se ulla
 „societas. Mihi credite.
 „Qui vero aliud dicunt,
 „vos decipiunt, & in fra-
 „dem illiciant.“ — Quid
 igitur id tua refert? Sine
 nos decipi. Num minus e-
 re tua foret, si nos ceteri
 omnes persuasum habes-

IBUS,

ἡμῖν κοινωνίαι πρὸς ἀλλήλους, καὶ ταύτην δὲ
 παντὶ τρόπῳ φυλάσσειν; Καὶ πολὺ κρείσσειν καὶ
 9 ἀσφαλίστερον. Ἄνθρωπε, τί ὑπερ ἡμῶν φρονι-
 ζεις; τί δι' ἡμᾶς ἀγρυπνεῖς; τί λύχρον ἀπτεῖς;
 τί ἐπαινίστασαι; τί τηλικαῦτα βιβλία συγγραφέω,
 μή τις ἡμῶν ἐξαπατηθῆ περὶ Θεῶν, ὡς ἐπιμε-
 λουμένων ἀνθρώπων; ἢ, μή τις ἀλλήν ρύσῃαι
 10 ὑπολάβῃ τοῦ ἀγαθοῦ, ἢ ἡδονῆν; Εἰ γάρ οὔτα
 ταῦτα ἔχει, βαλὼν κάθουδε, καὶ τὰ τοῦ σκί-
 ληκος ποίει, ὃν ἀξίον ἔκριναι σεαυτὸν ἔσθιε,
 καὶ πίνε, καὶ συνοῦσιαζε, καὶ ἀφρόδευε, καὶ
 11 βέγγχε. Τί δέ σοι μέλει, πῶς οἱ ἄλλοι ὑπολή-
 ψονται περὶ τούτων; πότερον ὑγιῶς, ἢ οὐχ ὑγιῶς;
 Τί γάρ σοι καὶ ἡμῖν; Τῶν γάρ προβαίων σοι
 μέλει, ὅτι παρέχει ἡμῖν αὐτὰ καρησόμενα, καὶ
 ἀμελχθῆσόμενα, καὶ τὸ τελευταῖον κατακοπησά-
 12 μαι. Οὐχὶ δ' εὐκταῖον ἦν, εἰ εἰδύναντο οἱ ἀν-
 θρωποι

mus, naturalem esse inter
 homines societatem, eam-
 que omnibus modis esse
 conservandam? Immo mul-
 to etiam melius & tutius
 id tibi foret. Quid tu,
 homo, de nobis sollicitus
 es? quid propter nos vigi-
 las? quid lucernam accen-
 dis? quid mane surgis?
 quid tot libros conscribis,
 ne quis nostram decipiatqr
 de Diis, quasi ii curent
 res mortalium; aut, ne quis
 aliam boni naturam esse
 putet, nisi voluptatem?

Nam si ita res se habet, in
 lectulo tuo quiescito; &
 quæ sunt vermis, ea facito,
 quibus te dignum iudicasti:
 ede, bibe, lude cum mu-
 lieribus, ventrem leva,
 sterte. Quid vero ad te
 adtinet, quid istis de rebus
 alii sentiant? rectene, an
 secus? Quid enim tibi no-
 biscum rei est? Tu enim
 oves eo curas, quod se pa-
 tiuntur a nobis tonderi,
 mulgeri, ac denique jugu-
 lari. An non optabile ef-
 fet, homines a Stoicis de-
 lini-

Ξυνοὶ κατακλιθέντες καὶ ἐκασοθίντες ὑπὸ
 τῶν Στωϊκῶν ἀπουστάξεν, καὶ παρέχεν σοί
 καὶ τοῖς ὁμοίοις κείσομένους καὶ ἀμελεθῆσαι
 μήπως ἑαυτοῖς; Πρὸς γὰρ τοὺς Συνεπικουρείους 13
 εἶπε περὶ ταῦτα λέγειν· οὐχὶ δὲ πρὸς ἐκείνους
 ἀπακρύπτεισθαι; πολὺ μάλιστα ἐκείνους πρὸ πάν-
 των ἀναπαύειν, ὅτι φύσει κοινωνικοὶ γεγονόταί,
 ἔτι ἀρχαῖον ἢ ἐγγράτεια· ἵνα σοὶ πάντα τηρή- 14
 ται; ἢ πρὸς τινὰς μὲν δεῖ Φυλάττειν ταύτην
 τὴν κοινωνίαν, πρὸς τινὰς δὲ οὐ; Πρὸς τινὰς οὐ
 δεῖ τηρεῖν; πρὸς τοὺς ἀντιτηρησῶντας, ἢ πρὸς τοὺς
 παραβατικῶς αὐτῆς ἔχοντας; Καὶ τινες παρὰ
 βασικώτερον αὐτῆς ἔχουσι ὑμῶν τῶν ταῦτα δια-
 λυφάτων;

Τί οὖν ἦν τὸ ἐγείρειν αὐτὸν ἐκ τῶν ὑπνῶν, καὶ 15
 ἀναγκάζον γράφειν ἃ ἔγραφε; Τί γὰρ ἄλλο, ἢ
 τὸ πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις ἰσχυρότατον, ἢ

T 4

φύσις,

limitos &c. veluti magicis
 carminibus confopitos dor-
 mitare, seque præbere tibi
 & tui similibus tondendos
 & mulgendos? Hæccine
 quidem apud gregales tuos
 dicenda erant; nonne ve-
 ro celanda istos? nonne
 potius efficiendum, ut isti
 nihil magis persuasum ha-
 berent, quam esse nos na-
 tura sociabiles, continen-
 tiam esse bonum; ut tibi
 omnia conservarentur? An
 vero societas hæc erga

alios servanda est, erga
 alios non servanda? Erga
 quos igitur servanda est?
 utrum erga eos qui vicil-
 sim eam servant, an eos
 qui violant? Qui vero eam
 magis violant quam vos,
 qui ista statuitis?

Quid ergo erat, quod
 eum e somnia excitaret,
 & ad ea scribenda, quas
 scripsit, impelleret? Quis
 aliud, nisi id quod om-
 nium in hominibus po-
 tentissimum est, Natura;
 quæ

φύσις, ἐλαύνεται ἐπὶ τὸ αὐτῆς βούλημα αἰκοντα καὶ
 16 σκένοντα; Ὅτι γὰρ δακῆ σοι ταῦτα τὰ ἀκακώδη-
 τα, γράψον αὐτὰ, καὶ ἄλλοις ἀπέλκε, καὶ
 αἰγυρῆσαι δὲ αὐτὰ, καὶ αὐτὸς ἔργα πατήρης
 17 γενῶν τῶν φευτοῦ δογμάτων. Εἶτα Ὁρέστω μὲν
 ὑπὸ Ἑρηνύων ἐλαυνόμενον φῶμεν ἐκ τῶν ὑπανδρῶ-
 γήρεσθαι ταῦτον δ' οὐ χαλεπώτερον Ἑρηνύς καὶ
 18 Πιοκαὶ ἐξήγαγον καθεύδοντα, καὶ οὐκ εἶαν ἡραμῶν,
 ἀλλ' ἠνάγκασον ἐξαγγέλλειν τὰ αὐτοῦ κακὰ,
 ὥσπερ τοὺς Γαλλοὺς ἢ μανία καὶ ὁ οἶνος; Οὕτως
 ἰσχυρὸν τι καὶ ἀνίκητόν ἐστιν ἢ φύσις ἢ ἀνδραπι-
 κή. Πῶς γὰρ δύναται ἄμπελος μὴ ἀμπελικῶς
 κῶσθαι, ἀλλ' ἐλαϊκῶς; ἢ ἐλαία πάλιν μὴ ἐλαϊ-
 κῶς, ἀλλ' ἀμπελικῶς; Ἀμήχανον, ἀδυσίτη-
 19 τόν. Οὐ τοίνυν οὐδ' ἀνδραπικὸν οἶον τε παντελῶς
 ἀπολέσαι τὰς κινήσεις τὰς ἀνδραπικὰς καὶ οἱ ἀπο-
 κοπτόμενοι, τὰς γε προθυμίας τὰς τῶν ἀνδρῶν
 ἀπὸ

que ad suam voluntatem
 eum pertraxit, invitum &
 gementem? Quia enim tibi
 videtur, nullam esse socie-
 tatem; scribito ista, &
 aliis relinquito, & vigilato
 propterea, & ipse re ipsa
 tua decreta accusato. Er-
 go Orestem a Furiis agita-
 tum, somno excussum esse
 dicemus: istum vero, a
 Senioribus Furiis & Diris
 & somno excitatum, &
 quiete excussum esse non
 dicemus, quæ eum sua

mala, veluti Gallos furor
 aut vinum, enunciare coë-
 gerunt? Adeo valida & in-
 victa res est, natura huma-
 na. Qui enim vitis non
 more vitis moveri potest,
 sed more oleæ? aut olea
 non ut olea, sed ut vitis?
 Nullo modo hoc fieri, nul-
 la ratione cogitari potest.
 Ergo ne fieri quidem
 potest, ut homo motus
 humanos prorsus amittat:
 & quibus virilia amputan-
 tur, eis desideria tamen
 viro-

ἀπεκόψασθαι οὐ δύνανται. Οὕτω καὶ Ἐπίκουρος, 20
 τὰ μὲν ἀνδρῶν πάντα ἀπέκόψαστο, καὶ τὰ οἰκο-
 δεσπότου, καὶ πολέτου καὶ φίλου· τὰς δὲ προ-
 θυμίας· τὰς ἀνθρώπικαὶς οὐκ ἀπέκόψαστο· οὐ γὰρ
 ἠδύκαται αὐτῶν μᾶλλον ἢ οἱ ἀταλαίπωροι Ἀκαδη-
 μαϊκοὶ· τὰς αἰσθητικὰς τὰς αὐτῶν εἰσβαλεῖν ἢ
 ἀποτιφλάσαι δύνανται, καίτοι τοῦτο μάλιστα
 πάντων ἐπακουδακότερα.

Τίς ἢ ἀτυχία; λαβὼν τις παρὰ τῆς Φύ- 21
 σεις· μέτρα καὶ κανόνας εἰς ἐπίγνωσιν τῆς αἰλη-
 θείας, οὐ προσφιλοεργεῖ τούτοις προσθεῖναι καὶ
 προσεργίσασθαι τὰ λείποντα· ἀλλὰ πᾶν τοῦ
 κατῆναι, εἴ τι καὶ ἐστὶ γνωριστικὸν τῆς αἰλη- 22
 θείας, ἐξαίρειν φεραῖται, καὶ ἀπολλύειν. Τί λέ-
 γεις, φιλόσοφε; τὸ εὐσεβὲς καὶ τὸ ὅσιον, ποῖον
 τι σοὶ φαίνεται; Ἄν· θείης, κατασκευάσω ὅτι
 ἀγαθόν; Ναί, κατασκευάσω· ἢ ὁ πρόλιται ἡμῶν
 ἐπίστροφόντες τιμῶσι τὸ Θεῖον, καὶ πεύσαν-

T 5

ταί

virorum amputari non
 possunt. Sic etiam Epi-
 curus omnia quidem, quæ
 sunt viri, quæ patrisfami-
 lias, quæ civis, quæ amici,
 amputavit: sed humana
 desideria non amputavit:
 neque enim potuit; non
 magis quam socordes Aca-
 demici sensus suos abjicere
 aut extracare possunt, quam-
 vis id maxime studuerint.

tatis acceperis, te non da-
 re operam ut adjicias atque
 adjungas ea quæ defunt;
 immo verò contra, si quid
 etiam est quod ad cogni-
 tionem veritatis facit, ope-
 rata dare ut id auferas &
 perdas? Quid ais philoso-
 phe? de pietate & sancti-
 tate quidnam tibi videtur?
 Si voles, demonstrabo
 res esse bonas. Utique de-
 monstra; ut nostri cives
 ad cultum divini Numinis
 convertantur, & maxima-
 rum rerum neglectum tan-
 dem

Quod istud est flagitium!
 tum a Natura mensuras &
 regulas cognoscendas vest-

- ταί ποτα βουθυμούντες περί τὰ μέγιστα. Ἐχει
 οὖν τὰς κατασκευάς; Ἐχω, καὶ χάριν οἶδα.
 23 Ἐπὲ οὖν ταῦτά σοι λίαν ἀρέσκει, λάβε τὴ
 ἐναντία· ὅτι θεοὶ οὐτ' εἰσὶν, ἔτε καὶ αἰετὶ, οὐκ
 ἐπιμελοῦνται ἀνθρώπων, οὐδὲ κοινόν τι ἡμῶν
 ἔστι πρὸς αὐτούς· τό τ' εὐσεβὲς ταῦτο καὶ
 ἴστιον, παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις λαλοῦμε-
 νον, κατάψευσμα ἔστιν ἀλαζόνων ἀνθρώπων
 καὶ σοφιστῶν, ἢ, νῆ Δία, νομοθετῶν, εἰς φά-
 24 βον καὶ ἐπίσχεσιν τῶν ἀδικούντων. Εὐ, φιλό-
 σοφε· ὠφέλησας ἡμῶν τοὺς πολίτας, ἀνεκτήσας
 τοὺς νέους ἅπαντας ἤδη πρὸς καταφρένησιν τῶν
 25 θείων. Τί οὖν; οὐκ ἀρέσκει σοι ταῦτα; Λάβε
 νῦν, πῶς ἡ δικαιοσύνη οὐδὲν ἔστι, πῶς ἡ αἰδώς
 μωρεία ἔστι, πῶς πατήρ οὐδὲν ἔστι, πῶς ὁ υἱὸς
 26 οὐδὲν ἔστιν. Εὐ, φιλόσοφε· ἐπίμονε, πᾶθε
 τοὺς νέους, ἵνα πλείονας ἔχωμεν ταῦτά σοι
 πεπονητότας καὶ λέγοντας. Ἐκ τούτων τῶν λό-
 γων

dem abjiciant. Habes ergo probationes? Habeo: & tibi gratiam habeo. Quomiam ergo ista valde tibi placent, sume contraria: Deos neque esse; neque, si sint, curare homines; neque ullam nobis societatem cum illis intercedere: sed pietatem istam & sanctitatem, vulgo hominum celebratam, commentum esse insolentium hominum & sophistarum, aut certe legumlatorum ad terren-

dos & coercendos injurios. Recte philosophe! jussisti nostros cives, adolescentiam universam ad rerum divinarum contemptum jam revocasti. Quid ergo? non ista tibi placent? Accipe nunc, justitiam nihil esse; verecundiam esse stultitiam; patrem nihil esse; filium nihil esse. Euge philosophe! perge, persuade ista adolescentibus, ut plures habeamus qui idem tecum & sentiant & dicant.

γαν πύξήθησεν ἡμῖν αἱ εὐνομούμεναι πόλεις·
 Λακεδαιμόνων διὰ τούτους τοὺς λόγους ἐγένετο· Λα-
 κουργός ταῦτα γὰρ πείσματα ἐπεποιήσεν αὐτοῖς
 διὰ τῶν νόμων αὐτοῦ καὶ τῆς παιδείας, ὅτι αὐτῆ
 τὸ δουλεύειν αἰσχρὸν ἴσθι μᾶλλον ἢ καλόν, οὔτε
 τὸ ἐλευθέρους εἶναι καλόν μᾶλλον ἢ αἰσχρὸν· οἱ
 ἐν Θερμοπύλαις ἀποθανόντες, διὰ ταῦτα τὰ
 δόγματα ἀπέθανον· Ἀθηναῖαι δὲ τὴν πόλιν διὰ
 ποίους ἄλλους λόγους ἀπέλυον; Εἶτα οἱ λέγουσιν 27
 τες ταῦτα, γαμψοὶ, καὶ κωδοποιούνται, καὶ
 πολιτεύονται, καὶ ἰσρεῖς καὶ θιστάσιν αὐτοὺς καὶ προ-
 φήτας· τίνων; τῶν οὐκ ὄντων; καὶ τὴν Πυθίαν
 ἀνακρίνουσιν αὐτοὶ, ἵνα τὰ ψευδῆ πύθωνται· καὶ
 ἄλλοις τοὺς χρησμούς ἐξηγοῦνται· Ὡς μεγάλης
 αἰναισχυντίας καὶ γοητείας!

Ἄνθρωπε, τί ποιεῖς; αὐτὸς ἑαυτὸν ἐξελέγξαι 28
 χεις καθ' ἡμέραν, καὶ οὐ θέλεις ἀφῆναι τὰ
 ψυχρὰ

caut. Auctæ sunt nobis
 hisce sermonibus bene con-
 stitutæ respUBLICÆ: Laco-
 dæmon per hujusmodi ra-
 tiones informata est: Ly-
 curgus suis legibus & insti-
 tutis has persuasiones civi-
 bus suis ingeneravit, ne-
 que servire turpe magis
 esse quam honestam, ne-
 que libertatem honestam
 esse potius quam turpem:
 qui ad Thermopylas occu-
 buerunt, propter hæc de-
 creta occubuerunt; Athe-
 nienfes vero quas alijs ob

causas urbem suam olim
 reliquerunt? Et, qui ista
 dicunt, uxores ducunt,
 liberos procreant, respu-
 blicam capessunt, & sacer-
 dotes ac vates sese consti-
 tuunt. Quorum? Eorum
 qui non sunt. Et Pythiam
 sollicitantur ipsi, ut falsa
 audiant; & alijs oracula
 enarrant. O insignem im-
 pudentiam & imposturam!
 Homo, quid agis? tu
 ipse te indies coarguis,
 nec tamen frigidam istam
 cavillationem vis relinque-
 re?

ψυχρὰ ταῦτα ἐπιχειρήματα; Ἐσθίαν, ποῦ φί-
 ρας τὴν χεῖρα; εἰς τὸ στόμα, ἢ εἰς τὸν ὀφθαλ-
 μόν; λουόμενος, ποῦ ἐμβαίνεις; πότε τὴν χύ-
 τραν εὔπικε λοπάδα, ἢ τὴν ταρίσην ὀβελίσκον;
 29 Εἴ τις αὐτῶν δούλος ἦμην, εἰ καὶ ἔδες με καθ'
 ἡμέραν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδέρεσθαι, ἐγὼ ἂν ἐστρέ-
 βλου αὐτόν. Βάλε ἐλάδιον, παιδάριον, εἰς τὸ
 βαλανεῖον. Ἐβαλον ἂν γάριον, καὶ ἀπελθὼν κα-
 τὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κατέχευον. Τί τοῦτο;
 Φαντασία μοι ἐγένετο ἐλαίου ἀδιάκριτος, ὁμοιοτά-
 30 τη, νῆ τὴν σὴν Τύχην. Δὸς ὦδε τὴν πτισσάνην.
 Ἦνεγκα ἂν αὐτᾶ γεμίσας παροψίδα ὀξύγαρου.
 Οὐκ ἤτησα τὴν πτισσάνην; Ναὶ κύριε· τοῦτο
 πτισσάνη ἐστὶ. Τοῦτο οὐκ ἐστὶν ὀξύγαρον; Τί
 μᾶλλον ἢ πτισσάνη; Λάβε καὶ ὀσφραίνθητι, λά-
 βε καὶ γεῦσαι. Πόθεν οὖν οἶδας, εἰ αἱ αἰσθήσεις
 31 ἡμᾶς ψεύδονται; Τρεῖς, τέσσαρας τῶν συνδού-

λων

re? Cum comedis, quo
 adplicas manum? ori, an
 oculo? cum lavas, quo
 ingredieris? ollamne um-
 quam patinam dixisti, aut
 cochleare verum? Quod si
 alicujus eorum servus es-
 sem, etiamsi quotidie va-
 palandum esset, tamen
 eum torquerem. Conjici-
 to, puer, parum olei in
 balnetum, Caperem ga-
 rum, & in caput ejus ef-
 funderem, Quid istud?
 Oblatum est mihi, per Ge-

γ?

nium tuum, visum gari,
 oleo ita simile, ut ab eo
 discerni non posset. Age,
 adfer ptisanam. Adferrem
 illi patinam oxygario ple-
 nam. Nonne petii ptisa-
 nam? Petisti domine:
 hæc ptisana est. Non hoc
 est oxygarum? Qui ve-
 ro magis, quam ptisana?
 Cape, olfac; cape, gusta.
 Unde ergo nosti, si nos
 sensus decipiunt? Si tres
 aut quatuor conservos ad-
 sensores haberem, aut ad
 laqueum

λων εἰ ἔσχον ὁμοιοῦντας, ἀπαύξασθαι αὐτῶν
τὸν ἐκείσθαι βηχόμενον, ἢ μεταθίεσθαι. Νῦν
δ' ἐντρύφωσιν ἡμῶν, τοῖς μὲν παρὰ τῆς φύσεως
δοδομένοις πᾶσι χρώμενοι, λόγῳ δ' αὐτὰ ἀναπα-
ρῶντες.

Εὐχάριστοι γ' ἐνθρακοὶ καὶ αἰδήμονες, εἰ 32
μηδὲν ἄλλο, καθ' ἡμέραν ἄρτους ἐσθίοντες, το-
μῶσι λέγων, ἔτι οὐκ οἶδαμεν, εἰ ἔστι τις Δημή-
τηρ, ἢ Κόρη, ἢ Πλούτων. ἵνα μὴ λέγω, νυκτὸς 33
καὶ ἡμέρας ἀπολαύοντες, καὶ μεταβολῶν τοῦ
ἔτους, καὶ ἄστρων, καὶ θαλάσσης, καὶ γῆς, καὶ
τῆς παρὰ ἀνθρώπων συνεργίας, ὑπ' οὐδενὸς τού-
των οὐδὲ κατὰ ποσὸν ἐπιστρέφονται· ἀλλὰ μό-
νον ἐξεμέσαι τὸ προβληματίαν ζητοῦσι, καὶ τὸν
στόμαχον γυμνάσαντες, ἀπελθεῖν ἐν βαλανεῖῳ.
τί δ' ἐροῦσι, καὶ περὶ τίνων, ἢ πρὸς τίνας, καὶ 34
τί ἔσται αὐτοῖς ἐκ τῶν λόγων τούτων, οὐδὲ κατὰ
βραχὺ πεφροντίκασι· μή τις νέος εὐγενὴς ἀκού-
σας

laqueum illum adligerem,
aut a sententia deducerem.
Nunc vero illudunt nobis;
cum iis, quæ natura dedit,
utantur omnibus, & tamen
verbis ea tollant.

Grati nimirum homines
& verecundi! qui, ut nihil
aliud, at pane quotidie ve-
scentes, dicere tamen au-
dent, ignorare se, num
quæ Ceres sit, aut Proser-
pina, aut Pluto: ne dicam,
cum fruantur nocte & die,

& mutationibus anni, &
âstris, & mari, & terra,
& sociali hominum opéra,
nulla istarum rerum vel
minimum eos commoveri;
sed quæstionculam tantum
evomere studere, stoma-
choque exercitato, abire
in balneum. Quid autem
dicant, & quibus de rebus,
aut ad quos, & quid illi ex
his verbis fructus capturi
sint, nulla ex parte curant:
ne forte generoso adoles-
centi

σας τῶν λόγων τούτων πᾶσι τι ὑπ' αὐτῶν, ἢ
 καὶ παθῶν πάντα ἀπολέσει τὰ τῆς εὐγενείας
 35 σπέρματος· μή τινι μοιχεύοντι ἀφορμαῖς παρὰ
 σχωμεν τοῦ ἀπαρναίσχυντῆσαι πρὸς τὰ γινόμενα·
 μή τις τῶν νοσφιζομένων τὰ δημόσια, εὐρεσιλο-
 γίας τινὸς ἐπιλάβηται ἀπὸ τῶν λόγων τούτων·
 μή τις, τῶν αὐτοῦ γονέων ἀμελῶν, θράσος τι
 36 καὶ ἀπὸ τούτων προσλάβῃ. Τί οὖν κατὰ σέ κα-
 κὸν ἢ ἀγαθόν; Ταῦτα, ἢ ταῦτα; — — Τί
 οὖν ἔτι τούτων τις ἀντιλέγει τινί; ἢ λόγοι δι-
 δῶσιν, ἢ λαμβάνει, ἢ μεταπέθειν πειρᾶται;
 37 Πολύ, νῆ Δία, μᾶλλον τοὺς κιναιίδους ἐλπίζει τις
 ἂν μεταπέσειν, ἢ τοὺς ἐπὶ τοσοῦτον ἀποκεκα-
 φωμένους καὶ ἀποστρυφλωμένους τῶν περὶ αὐτοὺς
 κακῶν.

ΚΕΘ.

scenti hæc oratio aliquid
 damni det, aut etiam de-
 derit, ut ipsa femina nobi-
 litatis profus amittat: ne
 cui adultero occasionem
 præbeat majoris impuden-
 tiæ ad sua facinora: ne
 quis peculator cavillatio-
 nes hinc petat: ne ejus qui
 parentes negligit, audacia
 inde confirmetur. Quid
 ergo, te auctore, malum
 aut bonum est? Hæc, an
 illa? — — Cur igitur con-

tra aliquem horum homi-
 num adhuc disputet ali-
 quis? cūr rationem ei red-
 dat, aut ab eo postulet,
 aut a sententia deducere
 eum studeat? Cinædos
 profecto multo facilius
 sperare queas ad sanam
 mentem revocari a te posse,
 quam istos, qui usque adeo
 ad sua mala vel videnda vel
 audienda excæcati sunt at-
 que obsurduerunt.

CAP.

Κ Ε Φ. ια'.

Π ε ρ ι Ἀ ν ο μ ο λ ο γ ί α ς

Τὰ μὲν βραδίως ὁμολογοῦσιν ἄνθρωποι, τὰ δ' οὐ βραδίως. Οὐδεὶς οὖν ὁμολογήσει, ὅτι ἄφρων ἐστίν, ἢ ἀνέητος· ἀλλὰ πᾶν τούναντιον, πάντων ἀκούσεις λεγόντων, Ὅφελον, ὡς φρένας ἔχω, οὕτω καὶ τύχην εἶχον. Δειλοὺς δὲ βραδίως ἑαυτοὺς ὁμολογοῦσι, καὶ λέγουσιν· Ἐγὼ δειλότερός εἰμι, ἐμολογῶ· τὰ δ' ἄλλα οὐχ εὐρήσεις με μωρὸν ἄνθρωπον. Ἀκρατῆ οὐ βραδίως ὁμολογήσει τις· ἄδικον, οὐδ' ὄλω· φθονερὸν οὐ πᾶν, ἢ περιεργον· ἐλεήμονα αἱ πλείστοι. Τί οὖν τὸ αἴτιον; Τὸ μὲν κυριώτατον, ἀνομολογία καὶ ταραχὴ ἐν τοῖς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. ἄλλοις δ' ἄλλαι αἴτια. καὶ σχεδὸν ὅσα ἂν αἰσχροὶ φαντάζονται,

CAP. XXI.

De Discrepantia.

Sunt quæ facile homines fatentur; sunt quæ non item. Nemo se stultum aut vecordem esse fatebitur: immo contra, omnes dicere audias, Utinam tantum mihi fortunæ esset, quantum est ingenii. Timidos autem se esse facile fatentur, & dicunt: Ego timidior sum, fateor; at cæteroque hominem stultum me non deprehendes.

Intemperantem se esse, non temere quisquam fatebitur; injustum, nullo modo; nihiloque magis invidum, aut curiosum; misericordem plerique. Quænam igitur causa est? Summa ac princeps, discrepantia & confusio in judicio bonarum rerum malarumque. Aliis vero aliæ causæ. Ac fere, quæcunque iis turpia videntur, ea minime faten-

- 5 ζωνται, ταῦτα οὐ πάνυ ἁμολογοῦσι. τὸ δὲ δα-
λὸν εἶναι, εὐγνώμονος ἤθους. Φαντάζονται, καὶ
τὸ ἐλεήμονα· τὸ δ' ἠλίθιον εἶναι, πάντεως ἀν-
δραπέδου. καὶ τὰ περὶ κοινωσίαν δὲ πλημμελή-
6 ματα οὐ πάνυ προσίενται. Ἐπὶ δὲ τῶν πλείστων
ἀμαρτημάτων, κατὰ τοῦτο μάλιστα φέρονται
ἐπὶ τὸ ὁμολογεῖν αὐτὰ, ὅτι φαντάζονται τι ἐν
αὐτοῖς εἶναι ἀκούσιον, καθάπερ ἐν τῷ δαλῷ καὶ
7 ἐλεήμονι. καὶ ἀκρατῆ που παρομολογῆ τις αὐ-
τὸν, ἔρωτα προσέθηκεν, ὥστε συγκίνωσθῆναι ὡς
ἐπ' ἀκούσιον. τὸ δ' ἀδίκον, οὐδαμῶς φαντάζο-
ται ἀκούσιον. Ἐνι τι καὶ τῷ ζηλοτύπῳ, ὡς αἰσ-
ται, τοῦ ἀκούσιου· διὸ καὶ περὶ τούτου παρομο-
λογοῦσιν.

- 8 Ἐν οὖν τοιούτοις ἀνθρώποις ἀναστρεφόμε-
νον, οὕτω τεταραγμένοι, οὕτως οὐκ εἰδο-
σιν, οὐδ' ὅ τι λέγουσιν, οὐδ' ὅ τι ἔχουσι κακόν,

fatentur: at, timidum esse, itemque misericordem, mitis ingenii signum arbitrantur; stultum vero, prorsus mancipii. Neque delicta quibus hominum societas violatur, ullo modo agnoscunt. In plerisque vero peccatis potissimum ea causa adducuntur ut illa fateantur, quod involuntariam quiddam iis inesse putant, velut in timiditate & misericordia. Et quod si

quis forte intemperantem se fatetur, amorem causatur; quo venia habeatur, ut rei involuntariae. Injustitiam autem nequaquam involuntariam esse existimant. Inest vero & in zelotypia quiddam, ut putant non voluntarium: itaque & hanc confitentur.

Cum igitur inter tales homines vivamus, adeo perturbatos, adeo ignorantes vel quid dicant, vel quid

ἢ οὐκ ἔχουσιν, ἢ παρὰ τι ἔχουσιν, ἢ πῶς παύ-
 σονται αὐτῶν, καὶ αὐτὸν αἶμαι ἐφιστάμενον ἄξιον
 συνεχῶς· Μή που καὶ αὐτὸς εἰς εἰμι ἐπέινων; 9
 τίνα φαντασίαν ἔχω περὶ ἐμαυτοῦ; πῶς ἐμαυ-
 τῷ χρῶμαι; μή τι καὶ αὐτὸς ὡς φρονίμα; μή τι
 καὶ αὐτὸς ὡς ἐγκρατεῖ; μή καὶ αὐτὸς λέγω πο-
 τὲ ταῦτα, ὅτι εἰς τὸ ἐπιὸν πεπαιδευμαι; ἔχω 10
 ἢν δὲ συναίσθησιν τὸν μηδὲν εἰδῶτα, ὅτι οὐδὲν οἶ-
 δα; ἔρχομαι πρὸς τὸν διδάσκαλον, ὡς ἐπὶ τὰ
 χρηστήρια, πείθεσθαι παρεσκευασμένος; ἢ καὶ
 αὐτὸς κορύζης μεστὸς εἰς τὴν σχολὴν εἰσέρχομαι,
 μίμη τὴν ἰστορίαν μαθησόμενος, καὶ τὰ βιβλία
 νοήσων ἂν πρότερον οὐκ ἐνόουκ, ἂν δ' οὕτω τύχη
 καὶ ἄλλοις ἐξηγησόμενος; Ἄνθρωπε, ἐν οἴκῳ δια- 11
 πεπύκτευκας τῷ δουλαρίῳ, τὴν οἰκίαν ἀνάστα-
 τον πεποίηκας, τοὺς γείτονας συντετάραχας· καὶ
 ἔρχη μοι καταστολαῖς παιήσας ὡς σοφός; καὶ
 καθή-

quid mali habeant aut non
 habeant, vel quare habeant,
 & quomodo liberari eo
 possint, operæ pretium
 fuerit, ut se ipsum quisque
 assidue observet: Numquid
 & ego sum ex illorum nū-
 mero? Quid de me ipso
 sentio? quomodo me ip-
 sum gero? num & ego
 pro prudente, pro tempe-
 rante me habeo? num &
 ego subinde illud dico, ad
 omnem ingruentem casum
 esse me eruditum? An sen-
 tio, quod sentiendum est

nihil scienti, nihil me sci-
 re? An ad magistrum ac-
 cedo, sicut ad oracu-
 lum, obtemperare para-
 tus? an vero & ipse mucō
 nares oppletus scholam in-
 gredior, historiam tantum
 cogniturus, & libellos
 prius non intellectos in-
 tellecturus, aut etiam for-
 tassis aliis enarraturus?
 Homo, domi cum servulo
 pugnis decertasti, domum
 evertisti, vicinos perturba-
 sti: & me convenis, cultū
 habitūque summo sapientis;

- καθήμενος κρίνεις πῶς ἐξηγησάμην τὴν λέξιν; πῶς
 12 τί ποτ' ἐφλυάρεσα τὰ ἐπελθόντα μοι; Φθονῶν
 ἐλήλυθας, τεταπεινωμένος, ὅτι σοι ἐξ οἴκου φέρε-
 ται οὐδέν· καὶ κάθη, μεταξύ λεγομένων τῶν λό-
 γων αὐτὸς οὐδὲν ἄλλο ἐνθυμούμενος, ἢ πῶς ὁ
 13 πατήρ τὰ πρὸς σε, ἢ πῶς ὁ ἀδελφός; Τί
 λέγουσιν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ; νῦν οἴοντάί
 με προκόπτειν, καὶ λέγουσιν, ὅτι, ἤξει ἐκείνος
 14 πάντα εὐδώς. Ἡθελόν πως ποτὲ πάντα μαδῶν
 ἐπανελθεῖν· ἀλλὰ πολλοῦ πόνου χρεῖα, καὶ
 οὐδεὶς οὐδὲν πέμπει, καὶ ἐν Νικοπόλει σαπρῶς
 λούει τὰ βαλανεῖα, ἐν οἴκῳ κακῶς, καὶ ὡδὲ
 κακῶς.
- 15 Εἴτε λέγουσιν, Οὐδεὶς ἀφελῆται ἐκ τῆς σχολῆς.
 Τίς γὰρ ἔρχεται εἰς σχολήν; τίς γὰρ ὡς
 δεραπενθησόμενος; τίς ὡς παρῆξον αὐτοῦ τὰ
 δόγμα-

[*sive*: me convenis, atque
 inhibes veluti sapiens;] se-
 densque judicas, quo pacto
 vocabulum aliquod expo-
 suerim, aut quomodo, quae
 in buccam mihi venerint,
 effutiverim. Invidus ac-
 cessisti, dejectoque animo,
 quod domo nihil tibi adfe-
 ratur; & inter differendum
 affides, ipse aliud nihil co-
 gitans, nisi quomodo pa-
 ter sit erga te adfectus, aut
 quomodo frater? „Quid
 „isthic dicunt de me homi-
 „nes? nunc me putant

„progressus facere, ac di-
 „cunt, iste revertetur om-
 „niscius. Vellem equidem
 „omnia edoctus redire: sed
 „multo labore est opus,
 „neque quisquam quidquam
 „mittit: & Nicopoli bal-
 „nea putida sunt, & domi
 „& hic male se res habet.“

Deinde dicunt, nemi-
 nem e schola fructum ca-
 pere. Quis vero venit in
 scholam? quis tamquam
 curari cupiens? quis, ut
 opinionem suam & decreta
 repur-

ὄγματα ἐκκαθαρθήσομεν, τίς συναισθησόμενος
 τίνων δεῖται; Τί οὖν θαυμάζετε, εἰ, εἰ φέρετ' 16
 αἰς τὴν σχολὴν, αὐτὰ ταῦτα ἀποφέρετε πάλιν;
 Οὐ γὰρ ὡς ἀποθησόμενοι, ἢ ἐπαναρθώσαντες, ἢ
 ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν ληψόμενοι, ἔρχεσθε. πόθεν;
 οὐδ' ἐγὼς. Ἐκείνο γοῶν βλέπετέ μᾶλλον, εἰ, ἐφ' 17
 ὃ ἔρχεσθε, τοῦτο ὑμῖν γίνεται. Θίλετο λαλοῦν
 περὶ τῶν θεωρημάτων. Τί οὖν; οὐ φλυασιώτεροι
 γίνεσθε; οὐχὶ δὲ παρέχει τινὰ ὕλην ὑμῖν πρὸς τὸ
 ἐπιδείκνυσθαι τὰ θεωρημάτων; συλλογισμοὺς ἀνα-
 λύτετε μεταπίπτοντας. οὐκ ἐφοδεύετε ψευδομένω
 λήμματα; ὑποθετικούς; Τί οὖν ἔτι ἀγανακτοῦτε,
 εἰ, ἐφ' ᾧ πάρεστε, ταῦτα λαμβάνετε; Ναὶ.
 ἀλλ' ἂν ἀποθάνῃ μου τὸ παιδίον, ἢ ὁ ἀδελφός, 18
 ἢ ἐμὲ ἀποθνήσκων δέῃ, ἢ στρεβλοῦσθαι, τί μετὰ
 ταῦτα ἀφελήσει; Μὴ γὰρ ἐπὶ τοῦτο ἦλθετε; μὴ 19
 γὰρ τούτου ἕνεκά μοι παρακάθησαι; μὴ γὰρ διὰ
 U 2 τοῦτο

repugari sinat? quis, ut
 intelligat, quibus rebus
 egeat? Quid ergo mirami-
 ni, vos, quæ in scholam
 adfertis, eadem referre
 domum? Non enim tam-
 quam deposituri, vel cor-
 recturi, advenitis. Nequaquam;
 multum abest. Illud ergo
 spectate potius, an id,
 propter quod adestis, vo-
 bis contingat. De præcep-
 tis garrere vultis. Quid
 ergo? nonne nugaciores
 evaditis? nonne materiam
 quendam ostentationis habetis

præceptiunculae vobis sub-
 ministrant? nonne syl-
 logismos resolvitis, &
 sophismata? nonne Men-
 tientis functiones, nonne
 hypotheticas argumenta-
 tiones pertractatis? Quid
 ergo indignamini, si ea ac-
 cipitis, propter quæ ad-
 fertis? Recte sane: sed si fi-
 lius meus aut frater mor-
 tuus fuerit, aut si mihi
 mors oppetenda, aut si
 cruciatus tolerandi fuerint,
 quid ista me juvabunt? An
 ergo propterea veniebas?
 an hujus rei causâ mihi ad-
 sides?

τούτο ποτε λύχνον ἤψας, ἢ ἠγρύπνησας; ἢ εἰς
 τὸν περιπατον ἐξελθὼν, προέβαλές ποτε σουτοῦ
 Φαντασίαν τινὰ ἀντὶ συλλογισμοῦ; καὶ ταύτη
 20 κοινῇ ἐφωδεύσατε; σοῦ ποτε; Εἶτα λέγετε,
 Ἄχρηστα τὰ θεωρήματα. Τίσι; Τοῖς οὐχ ὡς
 δὲ χρωμένοις. τὰ γὰρ κολλύρια οὐκ ἀχρηστα
 τοῖς ὄτε δαῖ, καὶ ὡς δαῖ, ἐγχεριόμενοις. τὰ μα-
 λάγματα δ' οὐκ ἀχρηστα· οἱ ἀλτῆρες οὐ
 ἀχρηστοί· ἀλλὰ τισὶν ἀχρηστοί, τισὶ πάλιν
 21 χρήσιμοι. Ἄν μου πυνθάνῃ νῦν, χρήσιμοί εἰσιν
 οἱ συλλογισμοί; Ἐρῶ σοι, ὅτι χρήσιμοι· καὶ
 θέλῃς, ἀποδείξω. Πῶς ἐμὲ οὖν τι ὠφελή-
 σουσιν; Ἄνθρωπε, μὴ γὰρ ἐπύθου εἰ σοὶ χρή-
 22 σιμοί, ἀλλὰ καθόλου; Πυθέσθω· μου καὶ ἰ-
 σσοεντερικός, εἰ χρησίμον τὸ ὄξος, ἐρῶ, ὅτι
 χρήσιμον. Ἐμοὶ οὖν χρήσιμον; Ἐρῶ, οὐ. Ζήτη-
 κος πρῶτον σταλῆναί σου τὸ βρῦμα, τὰ ἐλύ-
 δρια

fides? hujusne rei causā
 nunquam lucernam accen-
 disti, aut lucubrāsti? aut
 deambulandi - causā pro-
 gressus, nunquam syllogis-
 mi loco visum aliquod tuum
 proposuisti, quod inter vos
 pertractāretis? Ubi un-
 quam hoc fecisti? Et dein
 tamen dicitis, inutilia esse
 praecepta. Quibus? Iis
 qui non recte illis utuntur.
 Nam collyria non inutilia
 sunt iis, qui, cum opus est,
 & quemadmodum opus est,
 oculos eis inungunt. Ma-
 lagmata non inutilia; bal-

teres non sunt inutiles: sed
 aliis inutiles, aliis utiles.
 Si me nunc roges, an uti-
 les sint syllogismi; respon-
 debo, esse utiles: ac, si
 voles, ostendam. Quo-
 modo igitur me aliquid ju-
 vabant? Homo, num ro-
 gasti, tibine essent utiles,
 an generatim? Me roget
 etiam dysentericus, sitne
 acetum utile; dicam esse
 utile. Mihi ergo est utile?
 Negabo: primum omnium
 cura, ut fluxus tuus sista-
 tur, ut exulcerata viscera
 consolidentur. Et vos, o
 viri,

δρια ἀπουλωθῆναι. Καὶ ὑμεῖς, ἄνδρες, τὰ ἔλκη
 πρῶτον θεραπεύετε, τὰ βεύματα ἐπιστήσατε,
 ἠρεμήσατε τῇ διανοίᾳ, ἀπερίσπαστον αὐτὴν ἐνέ-
 κατε εἰς τὴν σχολήν· καὶ γνώσεσθε οἷαν ἰσχὺν
 ὁ λόγος ἔχει.

Κ Ε Φ. κβʹ.

Π ε ρ ῖ Φ ι λ ῖ α ς.

Περὶ ᾧ τις ἐσπουδάκει, φιλεῖ ταῦτα εἰκότως.
 Μὴ τι οὖν περὶ τὰ κακὰ ἐσπουδάκασιν οἱ ἄν-
 θρωποι; Οὐδαμῶς. Ἄλλὰ μὴ τι περὶ τὰ μη-
 ρὲν πρὸς αὐτούς; Οὐδὲ περὶ ταῦτα. Ἐπιδεί-
 κεται τοίνυκ, περὶ μόνου, τὰ ἀγαθὰ ἐσπουδακέναι
 αὐτούς· εἰ δ' ἐπουδακέναι, καὶ φιλεῖν ταῦτα.
 Ὅστις οὖν ἀγαθῶν ἐσπιστήμων ἐστίν, οὕτως ἂν
 καὶ φιλεῖν εἰδέη. ὁ δὲ μὴ δυνάμενος διακρίνει
 U 3 τα

virī, ulcera primum cura-
 te, fluxiones sistite, seda-
 ta estote mente, eamque
 haud distractam in scholam

adferte: tum intelligetis,
 quid virium habeat ars ra-
 tionis.

C A P. XXII.

D e A m i c i t i a.

Quibus quisque rebus stu-
 det, eas illum amare con-
 sentaneum est. Num ergo
 iis rebus student homines,
 quas malasi esse putant?
 Nequaquam. An vero iis,
 quæ ad ipsos nihil adti-
 nent? Ne hoc quidem.

Reliquum igitur est, ut be-
 nis tantum rebus studeant,
 easque proinde ament.
 Qui ergo bonarum rerum
 gnarus est, is etiam amare
 noverit: qui vero bona a
 malis discernere nequive-
 rit, & neutra ab utriusque
 quo

καὶ ἀγαθὰ ἀπὸ τῶν κακῶν, καὶ τὰ οὐδέτερα ἀπὸ ἀμφοτέρων, πῶς ἂν ἔτι οὗτος Φιλῆν δύνατο; Ταῦ φρονίμου κρίνουν ἔστι μόνου, τὸ Φιλῆν.

- 4 Καὶ πῶς; Φησὶν· ἐγὼ γάρ, ἄφρων ὢν, ὅμως
 5 Φιλῶ μου τὸ παιδίον. Θαυμάζω μὲν, ἢ τοὺς
 - Θεοὺς, πῶς καὶ τὸ πρῶτον ὁμολόγηκας ἄφρονα
 εἶναι σεαυτόν. τί γάρ σοι λείπει; οὐ χρῆ αἰσθή-
 σει; οὐ Φαντασίας διακρίνεις; οὐ τροφῆς προσ-
 φέρας τὰς ἐπιτηδέους τῷ σώματι; οὐ σκέπη;
 6 οὐκ οἴκησιν; Πόθεν οὖν ὁμολογεῖς ἄφρων εἶναι;
 Ὅτι, ἢ Δία, πολλάκις ἐξίστασαι ὑπὸ τῶν
 Φαντασιῶν, καὶ ταξάσῃ, καὶ ἠττώσῃ σε αἰ-
 κισανότητες αὐτῶν· καὶ ποτὲ μὲν ταῦτα ἀγα-
 θὰ ὑπολαμβάνεις, ἔτα ἐκεῖνα αὐτὰ κακὰ,
 ἴσμερον δ' οὐδέτερα· καὶ ὅλως λυγῆ, φοβῆ,
 φθονεῖς, ταξάσῃ, μεταβάλλῃ· διὰ ταῦτα
 7 ὁμολογεῖς ἄφρων εἶναι. Ἐν δὲ τῷ Φιλῆν οὐ
 μετα-

quo pacto iste amare queat?
 Solius ergo sapientis est
 amare.

Quomodo istud? inquit:
 nam ego quidem, quamvis
 insipiens, tamen filium
 meum diligo. Equidem
 principio miror, quomodo
 confessus sis, te insipientem
 esse. Quid enim tibi de-
 est? non sensu uteris? non
 visa discernis? non alimen-
 ta corpori convenientia
 adhibes? non tegumen-

tum? non domicilium?
 Unde ergo, insipientem
 esse te, fateris? Nimirum,
 quia te saepenumero de sta-
 tu mentis dejiciunt contur-
 bantque visa tua, & eorum
 probabilitas te vincit; nunc
 haec bona censes, deinde
 eadem mala, post neutra;
 denique moeres, times, in-
 vides, perturbaris, muta-
 ris: ob haec insipientem
 esse te agnoscis? In amore
 autem nonne mutaris?
 Sed divitias quidem, & vo-
 lupta-

μεταβάλλη; Ἄλλὰ πλουτῶν μὲν, καὶ ἡδονῆν,
 καὶ ἀπλῶς αὐτὰ τὰ πράγματα, ποτὲ μὲν
 ἀγαθὰ ὑπολαμβάνεις εἶναι, ποτὲ δὲ κακὰ; ἀν-
 θρώπους δὲ τοὺς αὐτοὺς οὐχὶ ποτὲ μὲν ἀγαθοὺς,
 ποτὲ δὲ κακοὺς; καὶ ποτὲ μὲν οἰκείως ἔχεις, πο-
 τὲ δ' ἐχθρῶς αὐτοῖς; καὶ ποτὲ μὲν ἐπαινεῖς,
 ποτὲ δὲ ψέγεις; Ναι, καὶ ταῦτα πάσχα. Τί 8
 οὖν; ὁ ἐξηπατημένος περὶ τίνος, δοκεῖ σοι φίλος
 εἶναι αὐτοῦ; Οὐ πᾶν. Ὁ δὲ μεταπτότως
 ἐλόμενος αὐτὸν, εἶναι εὖνους αὐτῷ; Οὐδ' οὗτος.
 Ὁ δὲ νῦν λοιδορῶν μὲν τινὰ, ὕστερον δὲ θαυ-
 μάζων; Οὐδ' οὗτος. Τί οὖν; κυνάρια οὐδέ 9
 ποτ' εἶδες σαίνοντα καὶ πρόσπαιζοντα ἀλλή-
 λους, ἢ ἔπης; οὐδὲν φιλικώτερον; ἀλλ', ὅπως
 ἴδης τί ἐστὶ Φιλία, βάλε κρέας εἰς μέσον, καὶ
 γνώση. Βάλε καὶ σοῦ καὶ τοῦ παιδίου μέσον 10
 ἀγρίδιον, καὶ γνώση πῶς σε τὸ παιδίον ταχέως

U 4

κατο-

luptatem, & omnino res
 solas, modo bonas esse cen-
 ses, modo malas; homines
 vero eosdem minime aliās
 bonos, aliās malos judi-
 cas? & nunc illis familia-
 rem te exhibes, nunc in-
 fensum? modo laudas,
 modo vituperas? Immo
 hæc quoque mihi eveniunt.
 Quid igitur? Is, quem sua
 de aliquo fefellit opinio,
 videturne tibi esse illius
 amicus? Nullo modo. At
 is, qui inconstanti animo
 aliquem complectitur, vi-
 deturne tibi bene erga il-

lum adfectus? Ne is qui-
 dem. Qui vero eundem
 modo conviciis incessit,
 modo admiratur? Ne hic
 quidem. Quid ergo? ca-
 tellos non aliquando vidisti
 adblandientes invicem &
 inter se colludentes, ut di-
 cas, nihil esse amantius?
 Sed, ut videas, quis iste
 sit amor, carnem illis ob-
 jicito; & cognosces. Po-
 ne etiam tu inter te & fi-
 lium tuum, agellum; cog-
 nosces, puerum quamprimum
 te velle sepultum, te
 vero pueri mortem optatu-
 rum.

κατορύξαι θέλει, καὶ σὺ τὸ παιδίον εὖχῃ ἀποδα-
νεῖν. Εἶτα σὺ πάλιν· Οἷον ἐξέθρεψα τέκνον, πά-
11 λαι ἐκφέρει. Βάλε κορασίδιον κομψόν· καὶ αὐτὸ
ὁ γέρον Φίλει, καὶ κείνος ὁ νέος. αὖν δὲ δοξάζειον.
αὖν δὲ κινδυνεύσαι δέη, ἐρεῖς τὰς Φωνὰς τὰς τοῦ
Ἀδμήτου πατρός·

Χαίρεις ἄρῶν Φῶς, πατέρα δ' οὐ χაίρεις
δοκεῖς;

Θέλεις βλέπειν Φῶς, πατέρα δ' οὐ θέλειν
δοκεῖς;

12 Οἶα, ὅτι ἐκεῖνος οὐκ ἐφίλει τὸ ἴδιον παιδίον, ὅτε
μικρὸν ἦν; οὐδὲ πυρέσσοντος αὐτοῦ ἠγωνία; οὐδ'
ἔλεγε πολλάκις, ὅτι, Ὅφελον ἐγὼ μᾶλλον ἐπύ-
ρρσον; Εἶτα, ἐλθόντες τοῦ πράγματός, καὶ ἐγ-
13 γίσαντος, ἔρα οἷας Φωνὰς ἀφίασιν. Ὁ Ἐτεοκλῆς
καὶ Πολυνείκης οὐκ ἦσαν ἐκ τῆς αὐτῆς μητρός,
καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός; οὐκ ἦσαν συντετραμ-
μένοι, συμβεβιωκότες, συμπεπωκότες, συγκακοιμη-
μένοι,

rum esse. Deinde tu tur-
sus dices: Qualem filium
educavi! pridem me effert.
In medium statue lepidam
puellam; quam & tu senex
amēs, & ille juvenis;
(*idem accidet.*) Si vero
gloriola proposita sit; (*tur-
sus idem videbis.*) Si peri-
clitandum sit; easdem voces
edes, quas Admeti pater:

*Lux est tibi jucunda; pa-
tri non putas?*

*Videte lucem vis; paren-
tem non putas?*

Nonne putas, illi sancti fi-
lium, dum parvus esset,
fuisse carum? non anxium
illum fuisse, cum iste febricitaret?
non sæpe dixisse,
Utinam ego potius febricitarem?
Postea, cum ad rem ventum est,
vide quas voces emittant. Eteocles
& Polynices nonne eadem matre,
eodemque patre nati erant?
nonne una educati?
nonne convictores, compotatores;
contubernati

μένοι, πολλάκις ἀλλήλους καταπεφιληκότες; ὥστ', εἴ τις οἶμαι εἶδεν αὐτοὺς, κατεγέλασεν ἀντῶν φιλοσόφων, ἐφ' οἷς περὶ φιλίας παραδοξολογῶσιν. Ἄλλ' ἐμπιστεύσῃς εἰς τὸ μέσον ὥσπερ 14 κρείως τῆς τυραννίδος, ὅρα αἶα λέγουσι·

Πολ. Πῶ ποτε στήσῃ πρὸ πύργων;

Ετ. Ὡς τί μ' ἱστορεῖς τόδε;

Πολ. Ἀντιτάξομαι κτενῶν σε.

Ετ. Καί μὲ τοῦδ' ἔρωσ ἔχει.

Καὶ εὐχαῖται εὐχάεις ταῖσδε.

Καθόλου γάρ (μὴ ἐξαπατᾶσθε) πᾶν ζῶον οὐδ' 15 ἐνὶ οὕτως ἀκείνεται, ὡς τῶ ἰδίῳ συμφέροντι. ὅτι ἀν' οὖν πρὸς τοῦτο φαίνεται αὐτῶ ἐμποδίζεν, ἀν' τ' ἀδελφός ἢ τοῦτο, ἀν' τε πατήρ, ἀν' τε τέκνον, ἀν' τ' ἐρώμενος, ἀν' τ' ἐραστής,

U 5

μισεῖ,

bernales fuerant, & saepe etiam se inter se deosculati erant? adeo ut, si quis eos vidisset, portenta philosophorum, quæ de Amicitia differunt, derisurus puto fuisset. Tamen cum imperium, tamquam offa, in medium incidisset, vide quid dicant:

Pol. *Ubinam stabis pro turribus?*

Et. *Quamobrem hoc me interrogas?*

Pol. *Contra stabo occisurus te.*

Et. *Et me idem tenet desiderium.*

Et consimilia vota faciunt.

Omnino enim (ne quid vos decipiat) quodvis animal nulli alii ita conciliatum est, ut suæ utilitati: cui quidquid obstare illi videtur, siue frater sit, siue pater, siue filius, siue amicus, siue amator, odit, aver-

- 16 μισῶ, προβάλλονται, καταρῶνται. οὐδὲν γὰρ αὐ-
 τῷ φιλαῖν πέφυκεν, ὡς τὸ αὐτοῦ συμφέρον· ταῦ-
 τα πατῆρ, καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγγενῆς, καὶ πα-
 17 τρῆς, καὶ Θεός. Ὅταν οὖν εἰς ταῦτο ἐμποδι-
 ζῆν ἡμῖν οἱ Θεοὶ δακῶσι, καὶ κείνους λαιδερῶμεν,
 καὶ τὰ ἰδρύματα αὐτῶν καταστρέφομεν, καὶ
 τοὺς ναοὺς ἐμπιπρῶμεν ὥσπερ Ἀλέξανδρος ἐπέ-
 λευσεν ἐμπρησθῆναι τὰ Ἀσκληπιεῖα, ἀποθασόν-
 18 τος τοῦ ἔρωμένου. Διὰ ταῦτο ἂν μὲν ἐν τῷ αὐ-
 τῷ τις θῆ τὸ συμφέρον, καὶ τὸ ὅσιον, καὶ τὸ
 καλόν, καὶ πατρίδα, καὶ γονεῖς, καὶ φίλους,
 σῴζεται ταῦτα πάντα· ἂν δ' ἀλλαχοῦ μὲν τὸ
 συμφέρον, ἀλλαχοῦ δὲ τοὺς φίλους, καὶ τὴν
 πατρίδα, καὶ τοὺς συγγενεῖς, καὶ αὐτὸ τὸ δι-
 καιον, εἴχεται ταῦτα πάντα, καταβαρῶμενά
 19 ὑπὸ τοῦ συμφέροντος. Ὅπου γὰρ ἂν τὸ Ἐγὼ,
 καὶ τὸ Ἐμὸν, ἐκεῖ ἀνάγκη ῥέπειν τὸ ζῶον· εἰ ἐν
 σαρκί, ἐκεῖ τὸ κυριεῦον εἶναι· εἰ ἐν προαιρέσει,
 ἐκεῖνο

averfatur, exfecratur. Ita enim naturā comparatum est, ut nihil æque amet atque utilitatem suam: hæc ei pater est, hæc frater, & cognatus, & patria, & Deus. Quum igitur utilitati nostræ obstare nobis Dii videntur, ipsis quoque maledicimus, eorumque status evertimus, & fana incendimus: quemadmodum Alexander Æsculapii templa cremari jussit, amasio suo mortuo. Quapro-

pter, si quis in eodem loco posuerit utilitatem, & sanctitatem, & honestatem, & patriam, & parentes, & amicos; salva sunt hæc omnia: sin alibi utilitatem collocarit, alibi amicos, patriam, cognatos, & ipsam adeo justitiam; intereunt hæc omnia, præponderante utilitate. Ubi enim Ego, & Meum est; eo inclinare necesse est animal: si in carne; in ea necesse est esse principatum:

ἐκεῖνα εἶναι· αἱ ἐν τοῖς ἐπιτοῖς, ἐκεῖνα. Εἰ τοίνυν 20
 ἐκῆ εἰμι Ἐγὼ, ὅπου ἢ προαίρεσις, αἴτιον μόνως
 καὶ φίλος ἔσομαι εἰς δεῖ, καὶ υἱός, καὶ πατήρ.
 ταῦτο γὰρ μοι συνείσει, τηρεῖν τὸν πιστὸν, τὸν
 αἰδόμενον, τὸν ἀνεκτικόν, τὸν ἀφεικτικόν, καὶ σω-
 κρητικόν, φυλάσσειν τὰς σχέσεις. ἀν δ' ἄλλα 21
 χῶ μὲν ἑμαυτὸν θεῶ, ἀλλοτρίῳ δὲ τὸ καλόν,
 αὐτὸς ἰσχυρὸς γίνεται ὁ Ἐπικουρεὺς λόγος, ἀπο-
 φαίνας ἢ μηδὲν εἶναι τὸ καλόν, ἢ ἄρα τὸ ἐν-
 δοξον.

Διὰ ταύτην τὴν ἀγνοίαν, καὶ Ἀθηναῖοι καὶ 22
 Λακεδαιμόνιοι διεφέροντο, καὶ Θεβαῖοι πρὸς ἀμφο-
 τέρους, καὶ Μέγας βασιλεὺς πρὸς τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ Μακεδόνες πρὸς ἀμφοτέρους, καὶ νῦν Ῥωμαῖοι
 πρὸς Γέτας· καὶ ἔτι πρότερον τὰ ἐν Ἰλίῳ διὰ
 ταῦτα ἐγένετο. ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ Μενελάου ξέ- 23
 νος ἦν· καὶ εἰ τις αὐτοὺς εἶδε φιλοφρονουμέ-
 νους

tum: si in voluntate, ibi
 sit necesse est: si in rebus
 externis, istic. Si ergo
 ibi Ego sum, ubi est vo-
 luntas; eā solā ratione &
 amicus ero, qualem esse
 oportet, & filius, & pa-
 ter: hoc enim mihi expe-
 diet, fidem tueri, verecun-
 diam, æquanimitatem, ab-
 stinentiam, beneficentiam,
 omne officium erga omnes
 conservare. Sin alibi Me
 collocaro, alibi honestum;
 tum vero valebit Epicuri
 ratio, quæ honestum apt

nihil esse contendit, aut id
 nimirum quod fit populari
 fama gloriosum.

Hujus rei ignoratio in
 causā fuit, cur & Athenien-
 ses & Lacedæmonii inter se
 se dissiderent, & Thebani
 cum utrisque, & Magnus
 rex cum Græcia, & Macedo-
 nes cum utrisque, & nunc
 Romani cum Getis: atque
 olim etiam res ad Troiam
 propter hæc gestæ sunt.
 Alexander Menelai hospes
 fuit: quorum si quis comi-
 tatem, qua invicem usi sunt,
 vidif-

καὶ ἀγαθὰ ἀπὸ τῶν κακῶν, καὶ τὰ οὐδέτερα ἀπ' αἰμφοτέρων, πῶς ἂν ἔτι οὗτος φιλεῖν δύναίτο; Τοῦ φρονίμου ταῖνον ἔστι μόνου, τὸ φιλεῖν.

- 4 Καὶ πῶς; Φησὶν· ἐγὼ γάρ, ἄφρων ὢν, ὅμως
 5 φιλῶ μου τὸ παιδίον. Θαυμάζω μὲν, νῆ τοὺς
 Θεοὺς, πῶς καὶ τὸ πρῶτον ὁμολόγηκας ἄφρονα
 εἶναι σεαυτόν. τί γάρ σοι λείπει; οὐ χρῆ αἰσθῆ-
 σει; οὐ φαντασίας διακρίνεις; οὐ τροφαῖς προσ-
 φέρες τὰς ἐπιτηδείους τῷ σώματι; οὐ σκέπη;
 6 οὐκ οἴκησιν; Πόθεν οὖν ὁμολογεῖς ἄφρων εἶναι;
 Ὅτι, νῆ Δία, πολλάκις ἐξίστασαι ὑπὸ τῶν
 φαντασιῶν, καὶ ταραύσῃ, καὶ ἠττώσῃ σε αἱ
 πιθανότητες αὐτῶν· καὶ ποτὲ μὲν ταῦτα ἀγα-
 θὰ ὑπολαμβάνεις, ἔπειτα ἐκεῖνα αὐτὰ κακά,
 ἕτερον δ' οὐδέτερα· καὶ ὅλως λυγῆ, φοβῆ,
 φθονεῖς, ταραύσῃ, μεταβάλλῃ· διὰ ταῦτα
 7 ὁμολογεῖς ἄφρων εἶναι. Ἐν δὲ τῷ φιλεῖν οὐ
 μετα-

quo pacto iste amare queat?
 Solius ergo sapientis est
 amare.

Quomodo istud? inquit:
 nam ego quidem, quamvis
 insipiens, tamen filium
 meum diligo. Equidem
 principio miror, quomodo
 confessus sis, te insipientem
 esse. Quid enim tibi de-
 est? non sensu uteris? non
 visa discernis? non alimen-
 ta corpori convenientia
 adhibes? non tegumen-

tum? non domicilium?
 Unde ergo, insipientem
 esse te, fateris? Nimirum,
 quia te saepenumero de sta-
 tu mentis dejiciunt contur-
 bantque visa tua, & eorum
 probabilitas te vincit; nunc
 haec bona censēs, deinde
 eadem mala, post neutra;
 denique mœres, times, in-
 vides, perturbaris, muta-
 ris: ob haec insipientem
 esse te agnoscis? In amore
 autem nonne mutaris?
 Sed divitias quidem, & vo-
 lupta-

μεταβάλλῃ; Ἄλλαι πλοῦτον μὲν, καὶ ἡδονήν,
καὶ ἀπλῶς αὐτὰ τὰ πράγματα, ποτὲ μὲν
ἀγαθὰ ὑπολαμβάνεις εἶναι, ποτὲ δὲ κακὰ; ἀν-
θρώπους δὲ τοὺς αὐτοὺς οὐχὶ ποτὲ μὲν ἀγαθοὺς,
ποτὲ δὲ κακοὺς; καὶ ποτὲ μὲν οἰκείως ἔχεις, πο-
τὲ δ' ἐχθρῶς αὐτοῖς; καὶ ποτὲ μὲν ἐπαυεῖς,
ποτὲ δὲ ψεύγεις; Ναι, καὶ ταῦτα πάσχω. Τί 8
οὖν; ὁ ἐξηπατημένος περὶ τίνος, δοκεῖ σοι φίλος
εἶναι αὐτοῦ; Οὐ πᾶν. Ὁ δὲ μεταπτώτως
ἐλόμενος αὐτὸν, εἶναι εὖνους αὐτῷ; Οὐδ' οὗτος.
Ὁ δὲ τῶν λοιδορῶν μὲν τινὰ, ὕστερον δὲ θαυ-
μάζων; Οὐδ' οὗτος. Τί οὖν; κυνάρια οὐδέ 9
ποτ' εἶδες σάινοντα καὶ προσπαίζοντα ἀλλή-
λοις, ἢ ἐπιγῆς; οὐδὲν φιλικώτερον; ἀλλ', ὅπως
ἴδῃς τί ἐστὶ Φιλία, βάλε κρέας εἰς μέσον, καὶ
γνώσῃ. Βάλε καὶ σοῦ καὶ τοῦ παιδίου μέσον 10
ἀγρίδιον, καὶ γνώσῃ πῶς σε τὸ παιδίον ταχέως

U 4

κατο-

luptatem, & omnino res
solas, modo bonas esse cen-
ses, modo malas; homines
vero eosdem minime aliās
bonos, aliās malos judi-
cas? & nunc illis familia-
rem te exhibes, nunc in-
sensum? modo laudas,
modo vituperas? Immo
hæc quoque mihi eveniunt.
Quid igitur? Is, quem sua
de aliquo fefellit opinio,
videturne tibi esse illius
amicus? Nullo modo. At
is, qui inconstanti animo
aliquem complectitur, vi-
deturne tibi bene erga il-

lum adfectus? Ne is qui-
dem. Qui vero eumdem
modo conviciis incessit,
modo admiratur? Ne hic
quidem. Quid ergo? ca-
tellos non aliquando vidisti
adblandientes invicem &
inter se colludentes; ut di-
cas, nihil esse amantius?
Sed, ut videas, quis iste
fit amor, carnem illis ob-
jicito; & cognosces. Po-
ne etiam tu inter te & fi-
lium tuum, agellum; co-
gnosces, puerum quampri-
mum te velle sepultum, te
vero pueri mortem optatu-
rum.

κατορούξαι θέλει, καὶ σὺ τὸ παιδίον εὖχῃ ἀποθα-
νεῖν. Εἶτα σὺ πάλιν· Οἷον ἐξέθρεψα τέκνον, πά-
11 λαι ἐκφέρει. Βάλε κορασίδιον κομψόν· καὶ αὐτὸ
ὁ γέρον Φίλει, καὶ κείνος ὁ νέος. ἂν δὲ δοξάριον.
ἂν δὲ κινδυνεύσαι δὲ, ἐρεῖς τὰς Φωνὰς τὰς τοῦ
Ἀδμήτου πατρός·

Χαίρεις ἄρῶν Φῶς, πατέρα δ' οὐ χაίρειν
δοκεῖς;

Θέλεις βλέπειν Φῶς, πατέρα δ' οὐ θέλειν
δοκεῖς;

- 12 Οἶα, ὅτι ἐκεῖνος οὐκ ἐφίλει τὸ ἴδιον παιδίον, ὅτε
μικρὸν ἦν; οὐδὲ πυρέσσοντος αὐτοῦ ἠγωνίας; οὐδ'
ἔλεγε πολλάκις, ὅτι, Ὅφελον ἐγὼ μάλλον ἐπύ-
ρεσσόν; Εἶτα, ἐλθόντος τοῦ πράγματός καὶ ἐγ-
13 γίσαντος, ἔρα οἶας Φωνὰς ἀφ' ἑαυτοῦ. Ὁ Ἐτεοκλῆς
καὶ Πολυνείκης οὐκ ἦσαν ἐκ τῆς αὐτῆς μητρός,
καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός; οὐκ ἦσαν συντετραμ-
μένοι, συμβεβιωκότες, συμπεπωκότες, συγκακοιμη-
μένοι,

rum esse. Deinde tu rur-
sus dices: Qualem filium
educavi! pridem me effert.
In medium statue lepidam
puellam; quam & tu senex
amēs, & ille juvenis;
(*Idem accidet.*) Si vero
gloriola proposita sit; (*rur-
sus idem videbis.*) Si peri-
clitandum sit; easdem voces
edes, quas Admeti pater:

*Læx est tibi jucunda; pa-
tri non putas?*

*Videre lucem vis; paren-
tem non putas?*

Nonne putas, illi summa fi-
lium, dum parvus esset,
fuisse carum? non anxium
illum fuisse, cum iste febrici-
taret? non sæpe dixisse,
Utinam ego potius febrili
laborarem? Postea, cum
ad rem ventum est, vide
quas voces emittant. Ete-
ocles & Polynices nonne
eadem matre, eodemque pa-
tre nati erant? nonne una
educati? nonne convicto-
res, compotatores; contu-
berna-

μένοι, πολλάκις ἀλλήλους καταπεφιληκότες;
 αὐτ', εἴ τις ὄμει εἶδεν αὐτοὺς, κατεγέλασεν ἂν
 τῶν φιλοσόφων, ἐφ' οἷς περὶ φιλίας παραδοξο-
 λογοῦσιν. Ἄλλ' ἐμπιστοῦσης εἰς τὸ μέσον ὥσπερ 14
 κρείως τῆς τυραννίδος, ὄρω αἶα λέγουσι·

Πολ. Πῶ ποτε στήση πρὸ πύργων;

Ετ. Ὡς τί μ' ἱστορεῖς τόδε;

Πολ. Ἄντιτάξομαι κτενῶν σε.

Ετ. Καμὲ τοῦδ' ἔρωσ ἔχει.

Καὶ εὐχονται εὐχάϊς τριάσδε.

Καθόλου γὰρ (μὴ ἑξαπατᾶσθε) πᾶν ζῶον οὐδ' 15
 ἐνὶ οὕτως ἀκείωται, ὡς τῷ ἰδίῳ συμφέροντι.
 ὅτι ἂν οὖν πρὸς τοῦτο φαίνεται αὐτῷ ἐμποδι-
 ζεν, ἂν τ' ἀδελφὸς ἢ τοῦτο, ἂν τε πατήρ, ἂν
 τε τέκνον, ἂν τ' ἐρώμενος, ἂν τ' ἐραστής,
 U 5 μισεῖ,

bernales fuerant, & saepe
 etiam se inter se deosculati
 erant? adeo ut, si quis
 eos vidisset, portenta phi-
 losophorum, quae de Ami-
 citiâ differunt, derisurus
 puto fuisset. Tamen cum
 imperium, tamquam offa,
 in medium incidisset, vide
 quid dicant:

Pol. *Ubinam stabis pro
 turribus?*

Et. *Quamobrem hoc me
 interrogas?*

Pol. *Contra stabo occisus
 te.*

Et. *Et me idem tenet de-
 siderium.*

Et consimilia vota faciunt.

Omnino enim (ne quid
 vos decipiat) quodvis ani-
 mal nulli alii ita concilia-
 tum est, ut suae utilitati:
 cui quidquid ob stare illi
 videtur, siue frater sit,
 siue pater, siue filius, siue
 amicus, siue amator, odit,
 aver-

τούτο ποτε λύχμον ἤψας, ἢ ἠγρεύνησας; ἢ εἰς
 τὸν περιπατον ἐξελθὼν, προέβαλες ποτε σαυτοῦ
 φαντασίαν τινὰ ἀντὶ συλλογισμοῦ; καὶ ταύτην
 20 κοινῇ ἐφωδεύσατε; σοῦ ποτε; Εἶτα λέγετε,
 Ἄχρηστα τὰ θεωρήματα. Τίσι; Τοῖς αὖχ ὡς
 δᾶ χρωμένοις. τὰ γὰρ κολλύρια οὐκ ἄχρηστα
 τοῖς ὄτε δᾶ, καὶ ὡς δᾶ, ἐγχειρομένοις. τὰ μα-
 λαγύματα δ' οὐκ ἄχρηστα· οἱ ἀλτῆρες οὐκ
 ἄχρηστοι· ἀλλὰ τισὶν ἄχρηστοι, τισὶ θάλλιν
 21 χρήσιμοι. Ἄν μου πυνθάνη νῦν, χρήσιμοι εἰσὶν
 εἰ συλλογισμοί; Ἐρῶ σοι, ὅτι χρήσιμοι, καὶ
 θείης, ἀποδείξω. Πῶς ἐμὲ νῦν τι ἀφελή-
 σουσιν; Ἄνθρωπε, μὴ γὰρ ἐπύθου εἰ σοὶ χρή-
 22 σιμοι, ἀλλὰ καθόλου; Πυθέσθω μου καὶ ὁ
 ἀσθεντικὸς, εἰ χησίμον τὸ ὄξος, ἐρῶ, ὅτι
 χησίμον. Ἐμοὶ οὖν χησίμον; Ἐρῶ, οὐ. Ζήτη-
 σον πρῶτον σταληναί σου τὸ ρεῦμα, τὰ ἐλύ-
 ρρια

fides? hujusne rei causā
 umquam lucernam accen-
 disti, aut lucubrāsti? aut
 deambulandi causā pro-
 gressus, umquam fyllogis-
 mi loco visam aliquod tunum
 proposuisti, quod inter vos
 pertractāretis? Ubi um-
 quam hoc fecistis? Et dein
 tamen dicitis, inutilia esse
 praecepta. Quibus? Iis
 qui non recte illis utuntur.
 Nam collyria non inutilia
 sunt iis, qui, cum opus est,
 & quemadmodum opus est,
 oculos eis inungunt. Ma-
 lagmata non inutilia; hal-

teres non sunt inutiles: sed
 aliis inutiles, aliis utiles.
 Si me nunc roges, an uti-
 les sint fyllogismi; respon-
 debo, esse utiles: ac, si
 voles, ostendam. Quo-
 modo igitur me aliquid ju-
 vabunt? Homo, num ro-
 gasti, tibine essent utiles,
 an generatim? Me roget
 etiam dysentericus, sitne
 acetum utile; dicam esse
 utile. Mihi ergo est utile?
 Negabo: primum omniam
 cura, ut fluxus tuus sista-
 tur, ut exulcerata viscera
 consolidentur. Et vos, ὁ
 viri,

δρια ἀπουλωθῆναι. Καὶ ὑμεῖς, ἄνδρες, τὰ ἔλλα
πρῶτον θεραπεύετε, τὰ βεύματα ἐπιστήσατε,
ἠρεμήσατε τῇ διανοίᾳ, ἀπερίσπαστον αὐτὴν ἐντυ-
κατε εἰς τὴν σχολήν· καὶ γνώσεσθε οἷαν ἰσχὺν
ὁ λόγος ἔχει.

Κ Ε Φ. κβ.

Π ε ρ ῖ Φ ι λ ῖ α ς.

Περὶ ᾧ τις ἐσπουδάκει, φιλεῖ ταῦτα εἰκότως.
Μή τι οὖν περὶ τὰ κακὰ ἐσπουδάκασιν οἱ ἄν-
θρωποι; Οὐδαμῶς. Ἄλλὰ μή τι περὶ τὰ μη-
ρὴν πρὸς αὐτούς; Οὐδὲ περὶ ταῦτα. Ἰπλοῖται²
κεται τοίνυκ, περὶ μόνον τὰ ἀγαθὰ ἐσπουδακέναι
αὐτούς· εἰ δ' ἐπουδακέναι, καὶ φιλεῖν ταῦτα.
Ὅστις ἰ οὖν ἀγαθῶν ἐσπιστήμων ἐστίν, οὗτος ἂν³
καὶ φιλεῖ εἰδέη. ὁ δὲ μὴ δυνάμενος διακρίνει
U 3 τα

viri, ulcera primum cura-
te, fluxiones sistite, seda-
ta estote mente, eamque
haud distractam in scholam

adferte: tum intelligetis,
quid virium habeat ars ra-
tionis,

C A P. XXII.

D e A m i c i t i a.

Quibus quisque rebus stu-
det, eas illum amare con-
sentaneum est. Num ergo
iis rebus student homines,
quas malis esse putant?
Nequaquam. An vero iis,
quæ ad ipsos nihil addi-
nent? Ne hoc quidem.

Reliquum igitur est, ut bo-
nis tantum rebus studeant,
easque proinde ament.
Qui ergo bonarum rerum
gnarus est, is etiam amare
noverit: qui vero bona a
malis discernere nequive-
rit, & neutra ab utraque,
quo

καὶ ἀγαθὰ ἀπὸ τῶν κακῶν, καὶ τὰ οὐδέτερα ἀπ' ἀμφοτέρων, πῶς ἂν ἔτι οὗτος φιλεῖν δύναίτο; Τοῦ φρονίμου τοίνυν ἔστι μόνου, τὸ φιλεῖν.

- 4 Καὶ πῶς; φησὶν· ἐγὼ γάρ, ἄφρων ὢν, ὅμως
 5 φιλῶ μου τὸ παιδίον. Θαυμάζω μὲν, γῆ τοὺς
 — Θεοὺς, πῶς καὶ τὸ πρῶτον ὁμολόγηκας ἄφρων
 εἶναι σεαυτόν. τί γάρ σοι λείπει; οὐ χρῆ αἰσθῆ-
 σει; οὐ φαντασίας διακρίνεις; οὐ τροφᾶς προσ-
 φέρες τὰς ἐπιτηδείους τῷ σώματι; οὐ σκέπη;
 6 οὐκ οἴκησιν; Πόθεν οὖν ὁμολογεῖς ἄφρων εἶναι;
 Ὅτι, γῆ Δία, πολλάκις ἐξίστασαι ὑπὸ τῶν
 φαντασιῶν, καὶ ταράσση, καὶ ἠττώσῃ σε αἰ-
 κισθανότητες αὐτῶν· καὶ ποτὲ μὲν ταῦτα ἀγα-
 θὰ ὑπολαμβάνεις, ἔτα ἐκεῖνος αὐτὰ κακά,
 ἕστερον δ' οὐδέτερα· καὶ ὅλως λυπῆ, φοβῆ,
 φθονεῖς, ταράσση, μεταβάλλη· διὰ ταῦτα
 7 ὁμολογεῖς ἄφρων εἶναι. Ἐν δὲ τῷ φιλεῖν οὐ
 μετα-

quo pacto iste amare queat?
 Solius ergo sapientis est
 amare.

Quomodo istud? inquit:
 nam ego quidem, quamvis
 insipiens, tamen filium
 meum diligo. Equidem
 principio miror, quomodo
 confessus sis, te insipientem
 esse. Quid enim tibi de-
 est? non sensu uteris? non
 visa discernis? non alimen-
 ta corpori convenientia
 adhibes? non tegumen-

tum? non domicilium?
 Unde ergo, insipientem
 esse te, fateris? Nimirum,
 quia te saepenumero de sta-
 tu mentis dejiciunt contur-
 bantque visa tua, & eorum
 probabilitas te vincit; nunc
 haec bona censes, deinde
 eadem mala, post neutra;
 denique moeres, times, in-
 vides, perturbaris, muta-
 ris: ob haec insipientem
 esse te agnoscis? In amore
 autem nonne mutaris?
 Sed divitias quidem, & vo-
 lupta-

μεταβάλλη; Ἄλλοι πλοῦτον μὲν, καὶ ἡδονῆν,
καὶ ἀπλῶς αὐτὰ τὰ πράγματα, ποτὲ μὲν
ἀγαθὰ ὑπολαμβάνεις εἶναι, ποτὲ δὲ κακὰ; ἀν-
δρώπους δὲ τοὺς αὐτοὺς οὐχὶ ποτὲ μὲν ἀγαθοὺς,
ποτὲ δὲ κακοὺς; καὶ ποτὲ μὲν οἰκείως ἔχεις, πο-
τὲ δ' ἐχθρῶς αὐτοῖς; καὶ ποτὲ μὲν ἐκαστῆς,
ποτὲ δὲ ψέγεις; Ναι, καὶ ταῦτα πάσχω. Τί 8
οὖν; ὁ ἐξηπατημένος περὶ τινος, δοκεῖ σοι φίλος
εἶναι αὐτοῦ; Οὐ πᾶν. Ὁ δὲ μεταπτώτως
ἐλόμενος αὐτὸν, εἶναι εὖνους αὐτῶ; Οὐδ' οὗτος.
Ὁ δὲ τῶν λοιδορῶν μὲν τινα, ὕστερον δὲ θαυ-
μάζων; Οὐδ' οὗτος. Τί οὖν; κυνάρια οὐδέ- 9
ποτ' εἶδες σάινοντα καὶ προσπαίζοντα ἀλλή-
λοις, ἢ ἐπῆς, οὐδὲν φιλικώτερον; ἀλλ', ὅπως
ἴδης τί ἐστὶ φιλία, βάλε κρέας εἰς μέσον, καὶ
γνώση. Βάλε καὶ σοῦ καὶ τοῦ παιδίου μέσον 10
ἀγρίδιον, καὶ γνώση πῶς σε τὸ παιδίον ταχέως

U 4

κατο-

luptatem, & omnino res
solas, modo bonas esse cen-
ses, modo malas; homines
vero eosdem minime aliàs
bonos, aliàs malos judi-
cas? & nunc illis familia-
rem te exhibes, nunc in-
fensum? modo laudas,
modo vituperas? Immo
hæc quoque mihi eveniant.
Quid igitur? Is, quem sua
de aliquo fefellit opinio,
videturne tibi esse illius
amicus? Nullo modo. At
is, qui inconstanti animo
aliquem complectitur, vi-
deturne tibi bene erga il-

lum adfectus? Ne is qui-
dem. Qui vero eundem
modo conviciis incessit,
modo admiratur? Ne hic
quidem. Quid ergo? ca-
tellos non aliquando vidisti
adblandientes invicem &
inter se colludentes, ut di-
cas, nihil esse amantius?
Sed, ut videas, quis iste
sit amor, carnem illis ob-
jicito; & cognosces. Po-
ne etiam tu inter te & fi-
lium tuum, agellum; co-
gnosces, puerum quamprimum
te velle sepultum, te
vero pueri mortem optatu-
rum.

κατορύξαι θέλει, καὶ σὺ τὸ παιδίον εὖχῃ ἀποθα-
νεῖν. Εἶτα σὺ πάλιν· Οἷον ἐξέθρεψα τέκνον, πά-
11 λαι ἐκφέρει. Βάλε κορασίδιον κομψόν· καὶ αὐτὸ
ὁ γέρον Φίλε, καὶ κείνος ὁ νέος. ἀν δὲ δοξάζειον.
ἀν δὲ κινδυνεύσαι δεῖ, ἐρεῖς τὰς Φωνὰς τὰς τοῦ
Ἀδμήτου πατρός·

Χαίρεις ὄρων Φῶς, πατέρα δ' οὐ χαίρεις
δοκῆς;

Θέλεις βλέπειν Φῶς, πατέρα δ' οὐ θέλεις
δοκῆς;

12 Οἶα, ὅτι ἐκεῖνος οὐκ ἐφίλει τὸ ἴδιον παιδίον, ὅτε
μικρὸν ἦν; οὐδὲ πuerόσσοντος αὐτοῦ ἠγωνία; οὐδ'
ἔλεγε πολλάκις, ὅτι, Ὅφελον ἐγὼ μᾶλλον ἐπύ-
ρεσσον; Εἶτα, ἐλθόντος τοῦ πράγματός καὶ ἐγ-

13 γίσαντος, ἔρα οἷας Φωνὰς ἀφίασιν. Ὁ Ἐτεοκλῆς
καὶ Πολυνείκης οὐκ ἦσαν ἐκ τῆς αὐτῆς μητρός,
καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρός; οὐκ ἦσαν συντεθραμ-
μένοι, συμβεβιωκότες, συμπεπωκότες, συγκοιμη-
μένοι,

rum esse. Deinde tu tur-
sus dices: Qualem filium
educavi! pridem me effert.
In medium statue lepidam
puellam; quam & tu senex
amēs, & ille juvenis:
(*idem accidet.*) Si vero
gloriola proposita sit; (*tur-
sus idem videbis.*) Si peri-
clitandum sit; easdem voces
edes, quas Admeti pater:

*Lux est tibi jucunda; pa-
tri non putas?*

*Videre lucem vis; paren-
tem non putas?*

Nonne putas, illi suam fi-
lium, dum parvus esset,
fuisse carum? non anxium
illum fuisse, cum iste febricitaret?
non saepe dixisse,
Utinam ego potius febricitarem?
Postea, cum ad rem ventum est,
vide quas voces emittant. Eteocles
& Polynices nonne eadem matre,
eodemque patre nati erant?
nonne una educati?
nonne convictores, compotatores,
contubernaria-

μένοι, πολλάκις ἀλλήλους καταπεφιληκότες; ὥστ' ἂν τις εἴμαι εἶδεν αὐτούς, καταγέλασθαι ἀντῶν φιλοσόφων, ἐφ' οἷς περὶ φιλίας παραδοξολογεῖσιν. Ἄλλ' ἐμπιστεύσεις εἰς τὸ μέτρον ὥσπερ 14 κρέως τῆς τυραννίδος, ὅρα αἶα λέγουσι.

Πολ. Πῶ ποτε στήση πρὸ πύργων;

Ετ. Ὡς τί μ' ἱστορεῖς τόδε;

Πολ. Ἀντιτάξομαι κτενῶν σε.

Ετ. Καί μὲ τοῦδ' ἔρωσ ἔχει.

Καὶ εὐχονται εὐχάει τριάδα.

Καρδίου γάρ (μὴ ἐξαπατᾶσθε) πᾶν ζῶον οὐδ' 15 ἐνὶ οὐτῶσ ἀκείωται, ὡς τῶ ἰδίῳ συμφέροντι. ὅ τι ἀν' οὖν πρὸς τοῦτο φαίνεται αὐτῶ ἐμποδίζεν, ἀν' τ' ἀδελφὸς ἢ τοῦτο, ἀν' τε πατήρ, ἀν' τε τέκνον, ἀν' τ' ἐρώμενος, ἀν' τ' ἐραστής,

U 5

μισῶν,

bernales fuerant, & saepe etiam se inter se deosculati erant? adeo ut, si quis eos vidisset, portenta philosophorum, quae de Amicitia differunt, derisurus puto fuisset. Tamen cum imperium, tamquam offa, in medium incidisset, vide quid dicant:

Pol. *Ubinam stabis pro turribus?*

Et. *Quamobrem hoc me interrogas?*

Pol. *Contra stabo occisurus te.*

Et. *Et me idem tenet desiderium.*

Et consimilia vota faciunt.

Omnino enim (ne quid vos decipiat) quodvis animal nulli alii ita conciliatum est, ut suae utilitati: cui quidquid obstare illi videtur, siue frater sit, siue pater, siue filius, siue amicus, siue amator, odit, aver-

- 16 μισᾶ, προβάλλεται, καταρᾶται. οὐδὲν γὰρ οὐ-
τω φιλεῖν πέφυκεν, ὡς τὸ αὐτοῦ συμφέρον· τοῦ-
το πατὴρ, καὶ ἀδελφός, καὶ συγγενής, καὶ πα-
17 τρίς, καὶ Θεός. Ὅταν οὖν εἰς τοῦτο ἐμποδί-
ζεν ἡμῖν οἱ Θεοὶ δοκῶσι, καὶ κίβητους λοιδωροῦμεν,
καὶ τὰ ἰδρύματα αὐτῶν καταστρέφομεν, καὶ
τοὺς ναοὺς ἐμπιπρῶμεν· ὥσπερ Ἀλέξανδρος ἐκέ-
λευσεν ἐμπρησθῆναι τὰ Ἀσκληπιεία, ἀποθανόν-
18 τος τοῦ ἔρωμένου. Διὰ τοῦτο ἂν μὲν ἐν τῷ αὐ-
τῷ τις θῆ τὸ συμφέρον, καὶ τὸ ἕσιον, καὶ τὸ
καλόν, καὶ πατρίδα, καὶ γονεῖς, καὶ φίλους,
σώζεται ταῦτα πάντα· ἂν δ' ἀλλαχοῦ μὲν τὸ
συμφέρον, ἀλλαχοῦ δὲ τοὺς φίλους, καὶ τὴν
πατρίδα, καὶ τοὺς συγγενεῖς, καὶ αὐτὸ τὸ δι-
καιον, ὄχεται ταῦτα πάντα, καταβαροῦμεθα
19 ὑπὸ τοῦ συμφέροντος. Ὅπου γὰρ ἂν τὸ Ἐγὼ,
καὶ τὸ Ἐμὸν, ἐκεῖ ἀνάγκη ῥέπειν τὸ ζῶον· εἰ ἐν
σαρκί, ἐκεῖ τὸ κυριεῦον εἶναι· εἰ ἐν προαιρέσει,
ἐκεῖνο

averfatur, excoratur. Ita enim naturá comparatum est, ut nihil æque amet atque utilitatem suam: hæc ei pater est, hæc frater, & cognatus, & patria, & Deus. Quum igitur utilitati nostræ obftrare nobis Dii videntur, ipsis quoque maledicimus, eorumque status evertimus, & fana incendimus: quemadmodum Alexander Æsculapii templa cremari juffit, amafio suo mortuo. Quapro-

pter, si quis in eodem loco posuerit utilitatem, & sanctitatem, & honestatem, & patriam, & parentes, & amicos; salva sunt hæc omnia: sin alibi utilitatem collocarit, alibi amicos, patriam, cognatos, & ipsam adeo justitiam; intereunt hæc omnia, præponderante utilitate. Ubi enim Ego, & Meum est; eo inclinare necesse est animal: si in carne; in ea necesse est esse principatum:

ἐκείνα εἶναι· εἰ ἐν τοῖς ἐκτός, ἐκείνα. Εἰ τούτων 20
 ἐκεί εἰμι Ἐγώ, ὅπου ἡ προαίρεσις, αὐτῷ μόνως
 καὶ φίλος ἴσομαι οἷος δαΐ, καὶ υἱός, καὶ πατήρ.
 ταῦτα γὰρ μοι συνοίσει, τηρεῖν τὸν πιστόν, τὸν
 αἰδέμενον, τὸν ἀνεκτικόν, τὸν ἀφεικτικόν, καὶ συ-
 ερηγτικόν, φυλάσσειν τὰς σχέσεις. ἂν δ' ἄλλα 21
 κῶν μὲν ἑμαυτὸν θῶ, ἀλλασχοῦ δὲ τὸ καλόν,
 ὅπως ἰσχυρὸς γίνεται ὁ Ἐπικούρου λόγος, ἀπε-
 φαίναται ἢ μηδὲν εἶναι τὸ καλόν, ἢ ἄρα τὸ ἐν
 ὁζόν.

Διὰ ταύτην τὴν ἀγνοίαν, καὶ Ἀθηναῖοι καὶ 22
 Λακεδαιμόνιοι διεφέροντο, καὶ Θεβαῖοι πρὸς ἀμφο-
 τέρους, καὶ Μέγας βασιλεὺς πρὸς τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ Μακεδόνες πρὸς ἀμφοτέρας, καὶ νῦν Ῥωμαῖοι
 πρὸς Γέτας· καὶ ἔτι πρότερον τὰ ἐν Ἰλίῳ διὰ
 ταῦτα ἐγένετο. ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ Μενελάου ζέ. 23
 νος ἦν· καὶ εἰ τις αὐτοὺς αἰδῶ φιλοφρονουμέ-
 νους

tum: si in voluntate, ibi
 sit necesse est: si in rebus
 externis, istic. Si ergo
 ibi Ego sum, ubi est vo-
 luntas; eā solā ratione &
 amicus ero, qualem esse
 oportet, & filius, & pa-
 ter: hoc enim mihi expe-
 diet, fidem tueri, verecun-
 diam, æquanimitatem, abs-
 tinentiam, beneficentiam,
 omne officium erga omnes
 conservare. Sin alibi Me
 collocaro, alibi honestum;
 tum vero valebit Epicuri
 ratio, quæ honestum apt

nihil esse contendit, aut id
 nimirum quod sit populari
 fama gloriosum.

Hujus rei ignoratio in
 causa fuit, cur & Athenien-
 ses & Lacedæmonii inter se
 dissiderent, & Thebani
 cum utrisque, & Magnus
 rex cum Græcia, & Macedo-
 nes cum utrisque, & nunc
 Romani cum Getis: atque
 olim etiam res ad Troiam
 propter hæc gestæ sunt.
 Alexander Menelai hospes
 fuit: quorum si quis comi-
 tatem, qua invicem usi sunt,
 vidif-

- νους ἀλλήλους, ἠπίσθησεν ἂν τῷ λέγοντι, οὐκ ἔστι
 φίλους αὐτούς. ἀλλ' ἐβλήθη εἰς τὸ μέσον μερίδιον,
 κομψὸν γυναικείον, καὶ περὶ αὐτοῦ πόλεμος.
 24 Καὶ νῦν, ὅταν ἴθης φίλους, ἀδελφούς, ἑμοιοῦν δει-
 κούντας, μὴ αὐτόθεν ἀποφαίνη περὶ τῆς φιλίας
 τι αὐτῶν, μηδ' ἂν ὀμνύωσι, μηδ' ἂν ἀδυνατίως
 25 ἔχειν λέγῳσιν ἀπηλαύχθαι ἀλλήλων. Οὐκ ἔστι
 πιστὸν τοῦ Φαύλου τὸ ἠγεμονικόν, ἀβέβαιόν ἐστιν,
 ἀκριτον, ἄλλοθ' ὑπ' ἄλλης φαντασίας κινώμε-
 26 νον. Ἄλλ' ἐξέτασον, μὴ ταῦθ' ἂ οἱ ἄλλοι, εἰ
 ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων, καὶ ὁμοῦ ἀνατετραμμένοι,
 καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ παιδαγωγῷ· ἀλλ' ἐπένο μό-
 νον, ποῦ τὸ συμφέρον αὐτοῖς τίθενται, πότερον
 27 ἐκτός, ἢ ἐν προαιρέσει. Ἄν ἐκτός· μὴ εἴπης φίλους,
 οὐ μᾶλλον ἢ πιστούς, ἢ βεβαίους, ἢ θαρσάλεις,
 ἢ ἐλευθέρους· ἀλλὰ μηδ' ἀνθρώπους, εἰ νῦν ἔχεις.
 28 οὐ γὰρ ἀνθρωπικὸν δόγμα ἐστὶ, τὸ ποιοῦν δίκ-

ven

vidisset; fidem non habuis-
 set dicenti, non esse eos
 amicos. Sed projecta est
 in medium offa, elegans
 muliercula; deque ea bel-
 lum ortum. Et nunc et-
 iam, cum vides caros frā-
 tres, qui conoordare inter
 sese videntur, noli statim
 pronounciare quidquam de
 illorum amicitia; ne si ju-
 rent quidem, ac fieri posse
 negent, ut discessio fiat
 inter ipsos. Male fidum
 est pravi hominis inge-
 nium; inconstans, incon-
 sultum; nunc huic, nunc
 illi viso succumbens. Qua-
 re tu noli ea quærere, quæ
 cæteri; an iisdem nati sint
 parentibus, unaque educa-
 ti, & sub eodem pædago-
 go: sed illud tantum intue-
 re, ubi suas utilitates col-
 locent, externisne in re-
 bus, an in voluntate? si
 in externis, ne dicas eos
 amicos, non magis quam
 fidos, aut constantes, aut
 fidentes, aut liberos: immo
 ne homines quidem, si sa-
 pis. Neque enim huma-
 num

νεν ἀλλήλους, καὶ λοιδορεῖσθαι, καὶ τὰς ἐρημίας
 καταλαμβάνειν, ἢ τὰς ἀγοραῖς, ὡς τὰ ὄρη, καὶ ἐν
 ταῖς δικαστηρίοις ἀποδείκνυσθαι τὰ ληστῶν· οὐδὲ
 τὸ αἰκρατεῖς καὶ μοιχοὺς καὶ φθορεῖς ἀπεργαζόμε-
 νον, ἐν δ' ὅσ' ἄλλα πλημελοῦσιν ἄνθρωποι κατ'
 ἀλλήλων δι' ἐν καὶ μόνον τοῦτο δόγμα, τὸ ἐν ταῖς
 ἀπροσέτεροις τίθεσθαι αὐτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν. Ἄν 29
 δ' ἀκούσης, ὅτι ταῖς ἀληθείαις οὗτοι ὁ ἄνθρωποι
 ἐκῆς μόνον αἰστανται τὸ ἀγαθόν, ὅπου προμύσεις, ὅπου
 χρῆσις ὀφθῆ· φαντασιῶν μηκέτι πολυπραγμονήσης,
 μήτ' αἰεὶ καὶ πατήρ ἐστι, μήτ' εἰ ἀδελφοί, μήτ'
 εἰ πολλὸν χρόνον συμπεφοιτηκότες καὶ ἐταῖροι· ἀλλὰ,
 μόνον ἐκὸ τοῦτο γνοὺς, διαρῶν ἀποφαινόν, ὅτι
 φίλοι, ὅσπερ ὅτι πιστοὶ, ὅτι δίκαιοι. Που γὰρ αἰλ 30
 λαχοῦ φιλία, ἢ ὅπου πίστις, ὅπου αἰδώς, ὅπου
 θέσις τοῦ καλοῦ, τῶν δ' ἄλλων οὐδενός,

Ἄλλαι

nūm decretum est, quod
 causam eis præbet mor-
 dendi se invicem, & con-
 vincendi, & deserta loca
 aut etiam fora, veluti
 montium saltus, occupan-
 di, & in judiciis facinora
 Istrorum patrandi; neque
 id quod incontinentes, &
 mæchos, & corruptores
 efficit, aut ad alia delicta,
 quibus hominum confocia-
 tio violatur, impellit; ob
 unicum & solum hoc decre-
 tum, quod se suasque lis in
 rebus collocant, quæ pe-
 nes ipsos non sunt. Quod
 si vero audietis, homines

istos vere ibi duntaxat sta-
 tuere bonum, ubi voluntas
 est, ubi rectus usus visio-
 rum; noli porro folicite
 quærere, sint ne filius &
 pater, an fratres, ne-
 que an diuturna fuerit
 illorum consuetudo & so-
 cietas; sed hoc uno cogno-
 to, audacter pronuncias;
 amicos esse, quemadmo-
 dam esse fidos, esse justos
 pronuncias. Nam ubi aliâs
 est amicitia, nisi ubi fides,
 ubi verecundia, ubi hone-
 starum rerum communica-
 tio, aliarum vero nulla.

At

- 31 Ἄλλὰ τεθραπέυκέ με τοσούτω χρόνω καὶ οὐκ ἐφίλας με; Πόθεν οἶδας, ἀνδράποδον, εἰ οὗτω τεθραπέυκεν, ὡς τὰ ὑποδήματα σπογγίζει τὰ ἑαυτοῦ; ὡς τὸ κτήνος; Πόθεν οἶδας, εἰ τὴν χρεῖαν σ' ἀποβαλόντα τὴν τοῦ σκευαρίου βίβει ὡς κατὰ
- 32 γὰρ πινάκιον; Ἄλλὰ γυνή μου ἐστὶ, καὶ τοσούτω χρόνω συμβεβιώκαμεν. Πόσω δ' ἡ Ἐριφύλη μετὰ τοῦ Ἀμφιαρέου, καὶ τέκνων μήτηρ καὶ πολλῶν;
- 33 ἀλλ' ἔρμος ἤλαθεν εἰς τὸ μέσον. Τί δ' ἐστὶν ὄρμος; Τὸ δόγμα, τὸ περὶ τῶν τοιούτων. ἐκαῖνο ἦν τὸ θρηῶδες, ἐκαῖνο τὸ διακόπτειν τὴν φιλίαν, τὸ οὐκ εἶναι τὴν γυναῖκα γαμετήν, τὴν μητέρα μητέρα.
- 34 Καὶ ὑμῶν ὅστις ἐσπούδακεν ἢ αὐτὸς τις εἶναι φίλος, ἢ ἄλλον κτήσασθαι φίλον, ταῦτα τὰ δόγματα ἐκκοπέτω, ταῦτα μισησάτω, ταῦτα ἐξελασάτω ἐκ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ. καὶ οὕτως ἔσται πρῶτον μὲν αὐτὸς ἑαυτῷ μὴ λοιδορούμενος,
- μή

At tanto tempore me coluit; neque me amasset? Unde vero scis, mancipium, annon ita te coluerit, quemadmodum calcios suos spongia tergit? ut iumentum suum curat? Unde scis, an te, cum vasculi usum præbere desieris, ita sit abjecturus, ut confractam patellam? At uxor mea est, tantoque tempore una viximus. Quantum vero temporis Eriphyle cum Amphiarao vixit? & liberorum etiam

mater fuit multorum: verum monile intercessit. Quid autem est monile? Decretam de huiusmodi rebus: hoc fuit bellinum illud, hoc amicitiam dicit; hoc uxorem esse uxorem, matrem esse matrem non sinit. Vestrum etiam quisquis vel ipse amicus alicujus esse, vel alterius amicitiam sibi parare studet; is decreta hæc excidat, hæc oderit, hæc expellat ex animo suo. Sic primum ipse sibi non maledicet,

μη μαχόμενος, μη μετανοῶν, μη βασανίζων ἐαυ-
 τόν. ἔπειτα καὶ ἑτέρω, τῷ μὲν ὁμοίω, παντὶ 36
 αἰπλῶς· τοῦ δ' ἀνομοίου ἀνεκτικὸς, πρᾶος πρὸς
 αὐτὸν, ἡμερος, συγγνωμονικὸς, ὡς πρὸς ἀγνοῦντας,
 ὡς πρὸς διαπίπτοντα περὶ τῶν μεγίστων· οὐδε-
 νὶ χαλεπὸς, αἷτ' εἰδὼς ἀκριβῶς τὸ τοῦ Πλάτω-
 νος, ὅτι πᾶσα ψυχὴ ἀκουσα στέρεται τῆς ἀλη-
 θείας. Εἰ δὲ μή, τὰ μὲν ἄλλα πράξετε πάντα 37
 ἕσα οἱ φίλοι, καὶ συμπιῆσθε, καὶ συσπαθήσετε,
 καὶ συμπλεύσετε, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγενημένοι
 ἔσεσθε· καὶ γὰρ οἱ ὄφεις· φίλοι δ' οὐτ' ἐκῶνοι,
 οὔθ' ὑμεῖς, μέχρις ἂν ἔχητε τὰ θηριώδη ταῦτα
 καὶ μισαῖά δόγματα.

ΚΕΘ.

dicet, non repugnabit,
 non mutabit consilium,
 non se ipsam excruciat:
 deinde alteri, si sit ipsi si-
 milis, plane & sine excep-
 tione amicus erit; dissimi-
 lem vero tolerabit, lenis
 erit erga eum, mansuetus,
 facilis ad ignoscendum, ut
 ignorantibus, ut maximis in
 rebus errantibus; nemini erit
 molestus, utpote qui Pla-
 tonicum illud probe cal-
 leat: „Omniem animam in-

„vitam veritate privari.“
 Alioqui cetera quidem omnia,
 quae sunt amicorum,
 facietis; simul potabitis,
 simul habitabitis, simul
 navigabitis, & eisdem
 prognati parentibus eri-
 tis: nam & eadem haec
 angues habere possunt,
 neque vero idcirco amici
 sunt; nec vos amici eritis,
 quoadusque bellina ista
 & foeda decreta tenuerit-
 tis.

CAP.

Κ Ε Φ. κγ'.

Περὶ τῆς τοῦ λέγειν δυνάμεως.

Βιβλίον πᾶς ἂν ἥδιον ἀναγνῶ ἢ καὶ ῥᾶον, τὸ
 εὐσημοτέροις γραμμασι γεγραμμένον. Οὐκοῦν
 καὶ λόγους πᾶς ἂν τις ῥᾶον ἀκαίση, τοὺς εὐ-
 σχήμοσιν ἅμα καὶ εὐπρεπέσιν ὀνόμασι σεση-
 2 μασμένους. Οὐκ ἄρα τοῦτο ῥητέον, ὡς οὐδέ-
 μίαι δυνάμεις ἐστὶν ἀπαγγελτική. τοῦτο γὰρ ἅμα
 μὲν ἀσεβοῦς ἐστὶν ἀνθρώπου, ἅμα δὲ δειλοῦ. Ἀσε-
 βοῦς μὲν, ὅτι τὰς παρὰ τοῦ Θεοῦ χάριτας ἀτιμά-
 ζει· ὥσπερ εἰ ἀνῆρει τὴν εὐχρηστίαν τῆς ὀρατικῆς,
 ἢ τῆς ἀκουστικῆς δυνάμεως, ἢ αὐτῆς τῆς φωνητικῆς.
 3 Εἰπῆ ὅυν σοι ὁ Θεὸς ὀφθαλμοὺς ἔδωκεν; εἰπῆ
 πνεῦμα ἐνεκέρασεν αὐτοῖς οὕτως ἰσχυρὸν καὶ φι-
 λότεχνον, ὥστε μακρὰν ἐξικνούμενον ἀναμάσ-
 σεσθαι τοὺς τύπους τῶν ὀρωμάτων; ποῖος ἀγγέλος
 οὕτως

C A P. XXIII.

De Dicendi facultate.

Libram clarioribus literis
 scriptum, nemo est quin le-
 gat libentius, atque etiam
 facilius. Ita sermones et-
 iam aptis & decentibus
 verbis compositos, quivis
 facilius audiet. Non ergo
 negandum est, esse ali-
 quam elocutionis faculta-
 tem. Hoc enim simul &
 impii hominis fuerit, &

timidi ignavique. Impii;
 quod divinum beneficium
 despicit, non secus ac si
 commoditatem visus audi-
 tusve aut vocis tolleret.
 Ergone frustra tibi Deus
 oculos dedit? frustra spiri-
 tum eis indidit adeo vali-
 dum & artificiosum, ut et-
 iam eminus conspiciantur
 rerum formas representet?
 quis

αὐτῶς ὠκύς καὶ ἐπιμελής; Εἰκῆ δὲ καὶ τὸν μετὰ
ταξὺ αἴερα οὕτως ἐνεργὸν ἐποίησε· καὶ ἔντονον,
ὥστε δι' αὐτοῦ τεινομένου πως δίκνυσθαι τὴν ὄρα-
σιν; εἰκῆ δὲ Φῶς ἐποίησεν, οὐ μὴ παρόντος, οὐδ'
ἐνὸς τῶν ἄλλων ὄφελος ἦν;

Ἄνθρωπε, μὴτ' ἀχάριστος ἴσθι, μήτε πάλιν
ἀμνήμων τῶν κρείσσονων. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν
τοῦ ὄραν καὶ ἀκούειν, καὶ γῆ Δία ὑπὲρ αὐτοῦ
τοῦ ζῆν, καὶ τῶν συνεργῶν πρὸς αὐτὸ, ὑπὲρ
καρπῶν ξηρῶν, ὑπὲρ οἴνου, ὑπὲρ ἐλαίου, εὐχά-
ριστε τῷ Θεῷ· μέμνησο δ' ὅτι ἄλλο τί σοὶ
δέδωκε κρεῖττον ἀπάντων τούτων, τὸ χρησόμενον
αὐτοῖς, τὸ δοκιμάζον, τὸ τὴν ἀξίαν ἐκάστου
λογιούμενον. Τί γάρ ἐστι τὸ ἀποφαινόμενον ὑπὲρ
ἐκάστης τούτων τῶν δυνάμεων, πόσου τις ἀξία
ἐστὶν αὐτῶν; μή τι αὐτῆ ἐκάστη ἢ δύναμις;
μή τι τῆς ὀρατικῆς ποτ' ἤκουσας λεγούσης

τι

quis nuncius æque celer ac
diligens est? Frustra ne
interjectum quoque aërem
tam efficacem & intentum
fecit, ut per eum, certa
quadam ratione commo-
tum, visus penetret? Fru-
stra ne porro lumen con-
didit, sine quo cætera
omnia essent irrita?

Homo, nec ingratus
esto, neque vero idcirco
præstantiorum esto imme-
mor. Sed cum de visu &
auditu, atque adeo de ipsa
vita, vitæque adjunctis

(cujusmodi sunt frumenta
& legumina, cujusmodi
vinum & oleum) gratiam
habeto Deo; tum vero et-
iam memento, aliud ali-
quid ab eo tibi datum esse
hisce omnibus præstantius;
quod illis utatur, quod ea
probet, quod pretium cu-
jusque statuat. Quid enim
est, quod de qualibet ha-
rum facultatum pronun-
ciet, quanti quæque pretii
sit? num quæque facultas
per se? Num videndi sen-
sam unquam de seipso
quid-

- τι περὶ αὐτῆς; μή τι τῆς αἰκουστικῆς; μή τι
 πυρῶν; μή τι κριθῶν; μή τι ἴππου; μή τι κυ-
 νῆς; Ἀλλ' αἷς δαίκονοι καὶ δοῦλοι τεταγμένοι
 8 αἱσιν ὑπηρετεῖν τῇ χρηστικῇ τῶν φαντασιῶν. Καὶ
 πύθη πόσου ἕκαστον ἀξίον ἔστι· τίνος κυνδάνη;
 τίς σοι ἀποκρίνεται; Πῶς οὖν δύναται τις ἄλλη
 δύναμις κρείσσων εἶναι ταύτης, ἢ καὶ ταῖς λοιπαῖς
 διακόνοις χρηῖται, καὶ δοκιμάζει αὐτὴ ἕκαστα, καὶ
 9 ἐποφαινεται; τίς γὰρ ἐκείνων οἶδε, τίς ἐστὶν αὐ-
 τῇ, καὶ πόσου ἀξία; τίς ἐκείνων οἶδεν, ὅποτε δεῖ
 χρησθῆαι αὐτῇ, καὶ πάτε μή; τίς ἐστὶν ἡ ἀνοι-
 γουσα καὶ κλείουσα τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἀφ' ὧν
 οὐ δεῖ ἀποστρέφουσα, τοῖς δὲ προσάγουσα; ἢ
 10 ὁρατική; Οὐ· ἀλλ' ἡ προαιρετική. Τίς ἢ τὰ
 ὄψα ἐπικλείουσα καὶ ἀνοίγουσα; τίς, καὶ ἢ πε-
 ρίργοι καὶ κευδήνες, ἢ πάλιν ἀκίνητοι ὑπὸ λό-
 γου;

quidquam pronunciantem
 audivisti? num auditum?
 non magis, quam triticum,
 quam hordeum, quam
 equum, quam canem. Sed
 veluti ministræ & ancillæ
 constitutæ sint istæ faculta-
 tes, ut serviant facultati ei
 quæ visis utitur. Quod si
 rogas, quanti quidque pre-
 tii sit; quemnam rogas?
 quis tibi respondet? Qui
 ergo potest alia quæpiam
 facultas eâ esse præstantior,
 quæ & cæteris tamquam
 ministris utitur, & singula
 ipsa probat & declarat?

Quæ enim illarum novit,
 quænam ipsa sit, & quanti
 pretii? quæ illarum novit,
 quando ipsa se uti debeat,
 quando non? quænam est,
 quæ & aperiat & claudat
 oculos, & ab eis rebus,
 in quas illi converti non
 debent, avertat, in alias
 vero intendant? An ipsa vi-
 dendi vis? Non: sed vis
 voluntatis. Quænam est
 quæ aures occludit & referat?
 quænam, qua curiosi
 & percontatores sumas,
 aut contra non commove-
 mur oratione? num au-
 diendi

σου; ἢ αἰκιστική; Οὐκ ἄλλη ἢ ἡ προαιρετική
 δύναμις. Εἴτα αὐτὴ, ἰδοῦσα, ὅτι ἐν τυφλαῖς καὶ 11
 κωφαῖς ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις δυνάμειν ἔστι, μη-
 δὲν τι ἄλλο συνοραῖν δυναμένας, πλὴν αὐτὰ
 ἐκείνα τὰ ἔργα ἐφ' οἷς τεταγμένοι αἰσὶ διακοναῖν
 ταύτῃ καὶ ὑπηρεταῖν, αὐτὴ δὲ μόνῃ ὄξυ βλέπει,
 καὶ τὰς τ' ἄλλας καθοραῖ πόσου ἐκάστη ἀξία·
 αὐτὴ μέλλει ἡμῖν ἄλλο τι ἀποφαίνεσθαι τὸ 1
 κρείτιστον εἶναι ἢ αὐτήν; Καὶ τί ποιεῖ ἄλλο ὁ ὄφ- 12
 θαλμὸς ἀνοιχθεῖς, ἢ ὄρα; εἰ δὲ δεῖ τὴν τοῦ τα-
 τὸς ἰδεῖν γυναῖκα, καὶ πῶς, τίς λέγει; Ἡ προαι-
 ρετική. Εἰ δὲ δεῖ πιστεῦσαι τοῖς λεχθεῖσιν, ἢ 13
 ἀπιστῆσαι, καὶ πιστεύσαντα ἐρεθισθῆναι ἢ μὴ, τίς
 λέγει; οὐχ ἡ προαιρετική; Ἡ δὲ φραστική αὐ- 14
 τη, καὶ καλλωπιστική τῶν ὀνομάτων, εἴ τις ἀρε-
 ῖδια δύναμις, τί ἄλλο ποιεῖ, ἢ, ὅταν ἐμπόση λό-
 γος περὶ τίνος, καλλωπίζει τὰ ὀνομάτια, καὶ συν-

X 2 τίθησιν.

diendi vis? Non alia, nisi
 Voluntas. Ergo ne dein-
 de ipsa, cum perspiciat se
 in cæcis & surdis cæteris
 facultatibus omnibus in-
 esse, quæ nihil aliud pro-
 spicere possunt præter illa
 ipsa opera ad quæ destina-
 tæ sunt, ut per ea ipsi mi-
 nistrant serviantque; se ve-
 ro solam acute cernere, cæ-
 terasque perspicere, quanti
 quæque pretii sit; ipsa ne
 ergo quidquam se præstan-
 tius esse nobis pronuncia-
 bit? Et quid agit aliud
 oculus apertus, nisi quod

videt? An vero uxor ali-
 cujus adspicienda sit, &
 qua ratione; quænam fa-
 cultas id dicit? Voluntas
 rationis particeps. An ha-
 benda sit orationi fides,
 aut abroganda; &, si fides
 habeatur, utrum commo-
 veri oporteat, nec ne, qua-
 nam dicit, nisi animi deli-
 beratio? Ista vero elo-
 quendi vis, verborumque
 exornatrix, si qua modo
 peculiaris aliqua facultas
 est, quid aliud facit, nisi,
 cum rei alicujus mentio in-
 cidit, vocabula expolit
 &

15 τίθησαν, ὥσπερ οἱ κόμμοται τὴν κόμην; Πότερον
 δ' εἶπεν ἄμενον ἢ σιωπῆσαι, καὶ οὕτως ἄμενον
 ἢ ἐκείνως, καὶ τοῦτο πρέπον ἢ οὐ πρέπον, καὶ τὸν
 καιρὸν ἐκάστου, καὶ τὴν χρείαν, τίς ἄλλη λέ-
 γει, ἢ ἡ προαιρετική; Θέλεις οὖν αὐτὴν παρελ-
 θούσαν αὐτῆς καταψηφισασθαι;

16 Τί οὖν; Φησὶν· εἰ οὕτω τὸ πρᾶγμα ἔχει, καὶ
 δύναται τὸ διακονοῦν κρείσσειν εἶναι ἐκείνου ἢ δια-
 κανεῖ; ὁ ἵππος τοῦ ἱππέως; ἢ ὁ κύων τοῦ κυνη-
 γοῦ; ἢ τὸ ὄργανον τοῦ κίθαριτοῦ; ἢ οἱ ὑπηρε-
 17 ται τοῦ βασιλέως; Τί ἐστὶ τὸ χρώμενον; Προαί-
 ρεις. Τί ἐπιμελεῖται πάντων; Προαίρεις.
 Τί ὅλον ἀναρεῖ τὸν ἄνθρωπον, πρὸς μὲν λε-
 μῶ, ποτὲ δ' ἀγχόνῃ, ποτὲ δὲ κατὰ κρημνοῦ;
 18 Προαίρεις. Εἶτα τούτου τί ἰσχυρότερον ἐν ἄν-
 θρώποις ἐστὶ; καὶ πῶς εἶόν τε τοῦ ἀκωλύτου
 τὰ

& componit, veluti co-
 mendi artifices comam?
 Utrum vero loqui an tace-
 re praestet, & sic an illo
 modo dicere utilius sit,
 hoc deceat an dedecet, &
 quod cujusque orationis
 tempus, quis usus sit,
 quænam alia dicit, nisi ea-
 dem animi deliberatio?
 Visne igitur, ut ipsa prod-
 eat, sequæ ipsa condem-
 net?

Quid ergo? inquit: si
 ita se res habet, fieri ne
 potest, ut id, quod mini-
 strat, praestet ei cui mini-

strat? ut equus equiti? ca-
 nis venatori? instrumen-
 tum citharædo? ministrum
 regi? Quid est quod utitur
 rebus? Animi deliberatio?
 Quid curat omnia? Ani-
 mi deliberatio. Quid to-
 tum hominem tollit, nunc
 fame, nunc laqueo, nunc
 præcipitio? Animi volun-
 tas. Ergo ne habet homo
 hac quidquam robustius?
 ullo ne modo fieri potest,
 ut id quod coerceri nequit,
 sit infirmius iis quæ ab
 ipso coercentur? Oculor-
 sum aciem quidquam impe-
 dire

καὶ κωλυόμενα; Τῆ ὀρατικῇ δυνάμει τίνα πέφυ- 19
 κεν ἐμποδίζεν; Καὶ προαίρεσις, καὶ προαιετία
 τῆ ἀκουστικῇ ταῦτά, τῆ Φραστικῇ ὡσαύτως.
 Προαίρεσιν δὲ τί ἐμποδίζεν πέφυκεν; Ἀπροαί-
 ρητον οὐδέν· αὐτὴ δ' ἑαυτὴν, διαστραφεῖσα. διὰ
 τοῦτο κακία μόνη αὐτὴ γίνεταί, ἢ ἀρετὴ μόνη.

Εἶτα, τηλικαύτῃ δύναμις οὖσα, καὶ πᾶσι τοῖς 20
 ἄλλοις ἐπιτεταγμένη, παρελθοῦσα ἡμῖν λεγέτω,
 κρείττιστον εἶναι τῶν ὄντων τὴν σάρκα. Οὐδὲ εἰ αὐ-
 τὴ ἢ σὰρξ ἑαυτὴν ἔλεγεν εἶναι κρείττιστον, ἠέσχε-
 το ἂν τις αὐτῆς. Νῦν δὲ τί ἐστίν, Ἐπίκουρε, τὸ 21
 ταῦτα ἀποφαινόμενον, τὸ περὶ Τέλους συγχερα-
 φός, τὸ τὰς Φυσικάς, τὸ περὶ Κανόνος; τὰ
 τὸν πάγονα καθεκός; τὸ γράφον, ὅτε ἀπέ-
 θησκέν, ὅτι τὴν τελευταίαν ἄγοι θ' ἄμα καὶ
 μακαρίαν ἡμέραν; Ἡ σὰρξ, ἢ ἡ προαίρεσις; 22
 Εἶτα τούτου τι κρείττιστον ἔχεν ὁμολογεῖς, καὶ

X 3

οὐ

dire potest? Et voluntas,
 & multa quae a voluntate
 non pendent. Haec ea-
 dem & audiendi & dicendi
 facultatem cohibere pos-
 sunt. Voluntatem vero
 quid potest impedire? In-
 voluntarium nihil; sed ipsa
 sese, ubi depravata fuerit.
 Quapropter in hac sola sive
 pravitas, sive virtus inest.

Cum igitur tanta facul-
 tas sit, caeterisque omni-
 bus praeposita, progredie-
 tur-ne illa dicetque, Car-

nem rerum omnium esse
 praestantissimam? Id vero
 ne carnem quidem ipsam
 dicentem quisquam ferret.
 Nunc autem quid est illud,
 Epicure, quod ista pronun-
 ciat? quod de Finibus, de
 Natura rerum, de Regula
 veri conscripsit? quod pro-
 missam barbam te alere
 iussit? quod animam agens
 scripsit, se extremum simpli-
 eundemque beatum agere
 diem? Caro-ne, an Vo-
 luntas? Et tu nihilominus
 Voluntate praestantius ali-
 quid

οὐ μείνη; οὕτω τυφλὸς ταῖς ἀληθείαις, καὶ
καφὸς εἶ;

- 23 Τί οὖν; ἀτιμάζει τις ταῖς ἄλλας δυνάμεις;
Μὴ γένοιτο. Λέγει τις μηδεμίαν εἶναι χρεῖαν ἢ
προσαγωγὴν τῆς φραστικῆς δυνάμεως; Μὴ γένοιτο.
ἀνόητον, ἀσεβὲς, ἀχάριστον πρὸς τὸν Θεόν. ἀλλὰ
24 τὴν ἀξίαν ἐκάστῳ ἀποδίδωσιν. Ἔστι γάρ τις καὶ
ἔνου χρεῖα, ἀλλ' οὐχ ἡλικη βόρς· ἔστι καὶ κυτὸς,
ἀλλ' οὐχ ἡλικη οἰκέτου· ἔστι καὶ οἰκέτου, ἀλλ'
οὐχ ἡλικη τῶν πολιτῶν· ἔστι καὶ τούτων, ἀλλ'
25 οὐχ ἡλικη τῶν ἀρχόντων. Οὐ μέντοι διὰ τὸ ἄλλας
εἶναι κρείττονα, καὶ ἢ παρέχει ταῖς ἕτερας χρεῖαν,
ἀτιμαστόν. Ἔστι τις ἀξία καὶ τῆς φραστικῆς
δυνάμεως, ἀλλ' οὐχ ἡλικη τῆς προαιρετικῆς.
26 Ὅταν οὖν ταῦτα λέγω, μὴ τις οἰέσθω, ὅτι ἀμε-
λεῖν ὑμᾶς ἀξιώ φράσεως· οὐδὲ γὰρ ὀφθαλμῶν, οὐδ'
ἄτων, οὐδὲ χειρῶν, οὐδὲ ποδῶν, οὐδ' ἐσθῆτος, οὐδ'
ὑπο-

quid habere te ais! Nonne
infans? Adeo-ne prorsus
caecus surdusque es?

Quid ergo? Sperno cae-
teras facultates? Absit.
Nego-ne, ullum esse dicen-
di facultatis usum aut prae-
stantiam? Absit. Amentiae
id fuerit, impietatis, in-
grati adversus Deum ani-
mi. Sed suum cuique ho-
norem tribuo. Habet &
afinus suum usum; sed non
tantum, quantum bos: ha-

bet canis, sed non quan-
tum famulus: habet famu-
lus, sed non quantum ci-
vis: & civis, sed non quan-
tum magistratus. Neque
vero eo, quod alia prae-
stantiora sint, contemnen-
dus est usus, quem habent
alia. Est quaedam digni-
tas etiam facultatis dicen-
di; sed non tanta, quanta
Voluntatis. Cum ergo hoc
dico, ne quis vestrum me
putet auctorem vobis esse
negligendae artis dicendi:
neque

ὑποδημάτων. Ἄλλ' ὄν μου πονθήσῃ, τί ὄν 27
 ἔστι κράτιστον τῶν ὄντων, τί εἶπω; Τὴν Φρα-
 στικὴν οὐ δύναμαι, ἀλλὰ τὴν προαιρετικὴν, ἕταν
 ὀρθῇ γένηται. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ καίκεναι χρῶ- 28
 μενον, καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις καὶ μικραῖς
 καὶ μεγάλαις δυνάμεσι. τούτου κατορθωθέντος,
 οὐκ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ἀγαθὸς γίνεται. ἀπο-
 τευχθέντος δὲ, κακὸς ἄνθρωπος γίνεται· παρ' 29
 ὃ ἀτυχοῦμεν, εὐτυχοῦμεν, μεμφόμεθ' ἀλλήλοις,
 εὐαρεστοῦμεν· ἀπλῶς, ὃ λεληθὸς μὲν κακο-
 δαιμονίαν ποιῆται, τυχόν δ' ἐτιμελείας, εὐδαι-
 μονίαν.

Τὸ δὲ αἶρεν τὴν δύναμιν τῆς φραστικῆς, καὶ 30
 λέγειν μὴ εἶναι μηδεμίαν ταῖς ἀληθείαις, οὐ
 μόνον ἀχαρίστου ἐστὶ πρὸς τοὺς δεδωκότας, ἀλ-
 λά καὶ θεοῦ. ὃ γὰρ τοιοῦτος φοβεῖσθαι μοι 31
 δοκεῖ, μὴ, εἴπερ τίς ἐστὶ δύναμις κατὰ τὸν τόπον,

X 4

αὐ

neque enim vel oculos, vel
 aures, vel manus, vel pe-
 des, vel vestem, vel calces
 negligi jubeo. Sed cum ex
 me quaeris, quid omnium
 rerum optimum sit, quid
 dicam? Eloquentiam non
 possum dicere; sed Volun-
 tatem, si recta fuerit. Haec est enim, quae & illa
 utitur, & caeteris omnibus
 facultatibus, tam mino-
 ribus, quam majoribus.
 Nam haec si recte se ha-
 buerit, homo non bonus,
 fit bonus: sin secus, ma-
 lus homo evadit. Haec

est, qua vel infelices fu-
 mus, vel felices; propter
 quam alios vel reprehendi-
 mus, vel probamus: deni-
 que haec est, quae neglecta
 miseriam, recte curata bea-
 tam vitam adfert homini-
 bus.

Caeterum eloquendi fa-
 cultatem tollere, ac plane
 ullam esse negare; non
 modo ingrati hominis est
 adversus eos qui illam de-
 derunt, sed & ignavi timi-
 dique: is enim timere mi-
 hi videtur, ne, si qua sit
 ejus rei facultas, eam con-
 tem-

- 32 οὐ δυναθῶμεν αὐτῆς καταφρονῆσαι. Τιοῦτοί εἰσι
καὶ οἱ λέγοντες, μηδεμίαν εἶναι παραλλαγὴν κάλ-
λους πρὸς αἴσχος. Εἶτα ὁμοίως ἦν κινήθῃναι τὸν
Θερσίτην ἰδόντα, καὶ τὸν Ἀχιλλέα; ὁμοίως τὴν
33 Ἑλένην, καὶ ἦν ἔτυχε γυναῖκα; Καὶ ταῦτα μωρὰ
καὶ ἀγροικα, καὶ οὐκ εἰδότεν τὴν ἐκάστου φύσιν,
ἀλλὰ φοβουμένων μὴ ἂν τις αἰσθῆται τῆς διαφο-
ρας, εὐθὺς συναρπασθεῖς καὶ ἠττηθεῖς ἀπέλθῃ.
34 Ἀλλὰ τὸ μέγα τοῦτο ἀπολιπεῖν ἐκάστῳ τὴν αὐ-
τοῦ δύναμιν ἢ ἔχει, καὶ ἀπολιπόντα ἰδεῖν τὴν
ἀξίαν τῆς δυνάμεως, καὶ τὸ κράτιστον τῶν ὄντων
καταμαθεῖν, καὶ τοῦτο ἐν παντὶ μεταδιώκειν, περὶ
τούτου ἐσπουδακέναι, πάρεργα τὰλλα πρὸς τοῦτο
πεποιημένοι, οὐ μόντοι ἀμελοῦντες οὐδ' ἐκείνων κα-
35 τὰ δύναμιν, καὶ γὰρ ὀφθαλμῶν ἐπιμελητέον, ἀλλ'
οὐχ ὡς τοῦ κρατίστου, ἀλλὰ καὶ τούτων διὰ τὸ
κράτι-

tomnere nequeamus. Si-
militer faciunt ii qui di-
cunt, nullum esse discrimen pulcritudinis & turpi-
tudinis. Quasi vero peri-
de commoveri posset is,
qui Therſitem, atque qui
Achillem adſpiciat; peria-
de is qui Helenam, & qui
aliam quamlibet mulierem?
Et hæc stulta & rustica
sunt, & eorum hominum,
qui, quæ cuiusque rei na-
tura sit ignorant, ac ti-
ment, ne, si quis discrimen intellexerit, statim
corruptus ac victus disce-

dat. Immo illud potius
magnum est, relicta cuique
sua vi, videre quanti pre-
tium ea sit; simul vero id,
quod est omnium rerum
præstantissimum, cogno-
scere, idque perpetuo per-
sequi, in eoque elaborare;
cætera vero, si cum hoc
conferantur, supervacanea
judicare; sic tamen, ut,
quantum liceat, ne illa
quidem negligas. Etenim
curandi sunt etiam oculi;
sed non ita, ut præstantissi-
mum illud; verum & hi
propter illud præstantissi-
mum;

κρείτιστα· ὅτι ἐπειρο οὐκ ἄλλως ἔχει κατὰ φύσιν, εἰ μὴ ἐν τούτοις εὐλογητοῦν, καὶ τὰ ἕτερα παρὰ τὰ ἕτερα αἰρούμενον.

Τί οὖν ἐστὶ τὸ γινόμενον; Οἷον εἴ τις ἀπικνῶν 36 εἰς τὴν πατρίδα τὴν ἑαυτοῦ, καὶ διδοεῖον παῖδά, κείον καλόν, ἀρέσαντος αὐτῶ τοῦ πανδοκείου, καταμένον ἐν τῷ πανδοκείῳ. Ἄνθρωπε, ἐπελά- 37 θου σου τῆς προθέσεως· οὐκ εἰς τοῦτο ᾄδεις, ἀλλὰ διὰ τούτου, Ἄλλαι κομφὸν τοῦτο. Πόσας δ' ἄλλαι πανδοκεῖα κομφά; πόσοι δὲ λειμῶνες; ἀλλ' ἀπλῶς ὡς διόδος. τὸ δὲ προκείμενον, ἐκείνο 38 εἰς τὴν πατρίδα ἐπανελθεῖν, τοὺς οἰκίους ἀπαλλάξαι δέους, αὐτὸν τὰ τοῦ πολίτου ποιεῖν, γῆμαι, παιδοποιεῖσθαι, ἀρξαι τὰς νομιζόμενας ἀρχάς. οὐ γὰρ τοὺς κομφωτέρους ἡμῖν τόπους 39 ἐκλεζόμενος ἐλήλυθας· ἀλλ', ἐν οἷς ἐγένου, καὶ ὧν κατατέταξαι πολίτης, ἐν τούτοις ἀναστραφισόμενος. Τοιοῦτόν τι καὶ ἐνταῦθά ἐστὶ τὸ

X 5

γινόμενον

nam; quoniam ne illud quidem secundum naturam erit, nisi his recte utatur, & alia aliis præferat.

Quid ergo fieri solet? Perinde faciunt, ac si quis in patriam suam abiens, & diversorium elegans ingressus, placente diversorio, inibi maneat. Homo! oblitus es propositi tui: non huc ibas, sed hæc. At, elegans hoc est. Quot vero alia diversoria

elegantia sunt? quot præta & saltus? sed non aliter, nisi ut transitus. Propositum vero illud fuit, in patriam reverti, propinquos sollicitudine liberare, civis officio fungî, uxorem ducere, procreare liberos, magistratus legitimos gerere. Neque enim, ut amoeniora loca deligeres, venisti; sed ut in iis, in quibus genitus, quorumque civis es, versareris.

Tale

- 40 γινόμενον. ἐπεὶ διὰ λόγου καὶ τοιαύτης παραδόσεως ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ τέλος δεῖ, καὶ τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν ἐκκαθαῖραι, καὶ τὴν δύναμιν τὴν χρηστικὴν τῶν φαντασιῶν ὀρθῆν κατασκευάσαι· ἀνάγκη δὲ τὴν παράδοσιν γίνεσθαι τῶν θεωρημάτων καὶ διὰ λέξεως ποιᾶς, καὶ μετὰ τινος ποικιλίας καὶ ὀριμότητος [τῶν θεωρημάτων] ὑπ' αὐτῶν τινες τούτων ἀλισκόμενοι καταμένουσιν αὐτοῦ, ὁ μὲν ὑπὸ τῆς λέξεως, ὁ δ' ὑπὸ συλλογισμῶν, ὁ δ' ὑπὸ μεταπιπτόντων, ὁ δ' ὑπ' ἄλλου τινὸς τοιοῦτου πανδοκείου· καὶ προσμέναντες κατασῆπονται, ὡς παρὰ ταῖς Σειρήσιν.

- 42 Ἄνθρωπε, τὸ προκείμενον ἦν σοι, κατασκευάσαι σαυτὸν χρηστικὸν ταῖς προσπιπτούσαις φαντασίαις κατὰ φύσιν, ἐν ὀρέξει ἀναπότευκτος, ἐν δ' ἐκκλίσει ἀπερίπτωτος, μηδέποτε αὐτοχόοντα,

Tale quiddam hic etiam usu venit. Quoniam oratione & doctrina verbis communicata ad perfectionem est contendendum, & voluntas repurganda, & facultas quæ visis utitur corrigenda; doctrinæ autem præceptiones fieri necesse est certo quodam dictionis genere, & cum varietate quadam & acrimonia; nonnulli, his ipsis rebus illecti, ibi desident, alius dictione, alius ratio-

inationibus captus, alius sophermatibus, alius alio hujus generis diversorio; ibique desidentes, velut apud Sirenes, computrescunt.

Homo, propositum tuum erat; ita te parare, ut visis tibi oblati ex præscripto naturæ uteris; in adpetitione, ne frustreris; in averfatione, ne in id, quod nolles, incideres; ne unquam adversis aut parum pro-

χαῖντά, μηδέποτε δυστυχούντα, ἐλεύθερα, αἰκά-
λυτοι, ἀπανάγκαστον, συναρμόζοντα τῇ τοῦ Διὸς
διοικήσει, ταύτη κειθόμενοι, ταύτη εὐαρεστοῦν-
τα, μηδένα μαμφόμοιοι, μηδένα αἰτιώμενοι,
δυνάμενοι εἰπεῖν τούτους τοὺς στίχους ἐξ
ἄλλης ψυχῆς,

Ἄγου δὲ μ', ὦ Ζεῦ, καὶ σύ γ' ἡ Πεπερωμένη.

Εἶτα, τοῦτο τὸ προκείμενον ἔχων, ἀρέσαντός σοι 43
λεξειδίου, ἀρεσάντων θεωρημάτων τινῶν, αὐτοῦ
καταμένεις, καὶ κατοικεῖν προαιεῖ, ἐπιλαθόμενος
τῶν ἐν οἴκῳ, καὶ λέγεις, ταῦτα κομψά ἐστι;
Τίς γάρ λέγει μὴ εἶναι αὐτὰ κομψά; ἀλλ' ὡς δίο-
δον, ὡς πανδοκεῖα. Τί γάρ κωλύει, φράζοντα ὡς 44
Δημοσθένει, ἀτυχεῖν; τί δὲ κωλύει, συλλογισ-
μοὺς ἀναλύοντα ὡς Χρύσιππος, ἀθλιον εἶναι, πεν-
θεῖν, φθονεῖν, ἀπλῶς τεράσσεσθαι, κακοδαιμο-
νεῖν; Οὐδὲ ἐν. Ὁρᾷς οὖν, ὅτι πανδοκεῖα ἦν 45
ταῦτα

prospera utereris fortuna;
ut liber esses; ut a nemine
prohiberi, a nemine cogi
posses; ut Jovis admini-
strationi te adcommo-
dares, eique obtemperares, in ea
adquiesceres, neminem ac-
cusares, neminem culpa-
res, & versus istos ex ani-
mo dicere posses,

*Duc me, ὦ Jupiter; ac
tu, Fatum!*

Et istud propositum cum
habueris, deinde, si qua
tibi dictiuncula placuerit,
si quæ præceptiones arrise-

rint, ibi permanere & re-
sistere, oblitus eorum quæ
domi sunt, institues, pul-
cra ista esse dicens. Quis
enim pulcra esse negat?
sed ut transitum, ut diver-
sorium. Quid enim vetat,
more Demosthenico dicen-
tem, calamitosum esse?
quid obstat, tametsi æque
ac Chrysippus syllogismos
resolvere queas, esse mise-
rum, lugere, invidere,
denique perturbari ac infe-
licem esse? Nihil. Vides
ergo, diversoria ista esse
nullius

- ταῦτα εὐθενὸς εἶμι· τὸ δὲ προκαίμενοι ἄλλο ἢ.
 46. Ταῦτα ὅταν λέγω πρὸς τινὰς, εἴσται με καταβαλάειν τὴν περὶ τὸ λέγειν ἐπιμέλειαν, ἢ τὴν περὶ τὰ θουρήματα. ἐγὼ δ' οὐ ταύτην καταβαλάω, ἀλλὰ τὸ περὶ ταῦτα ἀκαταληκτικῶς ἔχειν, καὶ ἐνταῦθα τίθεσθαι τὰς αὐτῆν
 47 ἐλπίδας. Ἐἴ τις τοῦτο καρισταῖς βλάπτει τοὺς ἀκούοντας, καὶ μὲ τίθεσθε ἕνα τῶν βλαπτόντων, οὐ δύναμαι δ' ἄλλο βλέπων τὸ κρείττονον καὶ τὸ κυριώτατον, ἄλλο λέγειν εἶναι, ἢ ὑμῶν χρισίσωμαι.

ΚΕΘ.

nullius pretit; tibi vero aliud fuisse propositum. Hæc cum ad nonnullos dico, putant me studium dicendi ac præceptionum evertere. Ego vero non hoc everto, sed illud, si quis in his studiis indefinenter permaneat, & spes suas in eis collocet. Quod

si quis, hæc docens, nocet auditoribus; me quoque in eorum numero, qui nocent, ponite. Neque vero possum, quum aliud videam esse præstantissimum præcipuumque, aliud dicere, quo vobis gratificer.

CAP.

Κ Ε Φ. κδ'.

Πρὸς τινὰ τῶν οὐκ ἠξιμαίνων ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐιπόντος αὐτῷ τινος, ὅτι· Πολλάκις ἐπιθυ-
μαῶν σου ἀκούσαι ἡλθον πρὸς σε, καὶ οὐδέ-
ποτε μοι ἀπεκρίνω καὶ νῦν, εἰ δυνατόν, πα-
ρακαλῶ σε εἰπεῖν τι μοι. Δοκεῖ σοι, ἔφη, ἡ
καθάπερ ἄλλου τινὸς εἶναι τέχνη, οὕτω δὲ
καὶ τοῦ λέγειν ἢν ὁ μὲν ἔχων, ἐμπείρως ἔρει,
ὁ δὲ μὴ ἔχων, ἀπείρως; Δοκεῖ. Οὐκ οὖν ὁ μὲν 3
διὰ τοῦ λέγειν αὐτὸς τε ὠφελούμενος, καὶ ἄλ-
λους οἷός τε ἂν ὠφελεῖν, οὗτος ἐμπείρως ἂν
λέγοι· ὁ δὲ βλαπτόμενος μάλλον, καὶ βλαπτῶν,
οὗτος ἀπείρως ἂν εἴη τῆς τέχνης ταύτης τῆς
τοῦ λέγειν; Εὖροισ δ' ἂν τοὺς μὲν βλαπτο-
μένους, τοὺς δ' ὠφελουμένους. Οἱ δ' ἀκούον- 4
τες πάντες ὠφελούνται ἀφ' ὧν ἀκούουσιν; ἢ
καὶ

C A P. XXIV.

Ad aliquem nullo affirmationis ab eo dignatum.

Cum quidam ei dixisset:
„Audiendi tui cupiditate
sæpe ad te veni, nec tu
umquam mihi respondisti;
& nunc, si fieri potest,
oro te, ut aliquid mihi di-
cas.“ Putas - ne inquit,
quemadmodum aliarum re-
rum, sic dicendi quoque
aliquam esse artem, quam
qui calleat, is perite, qui
vero ignoret, imperite sit

dicturus? Videtur. Ergo
qui dicendo & ipse juvatur,
& alios juvare valet, is
perite dicet: qui vero no-
cet magis, cum sibi, tum
aliis, is hujus artis dicen-
di imperitus erit? Invenias
autem alios lædi, alios ju-
vari. Il vero qui audiunt,
juvantur - ne omnes iis re-
bus quas audiunt? an vero
& horum alios invenias
qui

καὶ τούτων εὖροις ἂν τοὺς μὲν ὠφελουμένους, τοὺς
 δὲ βλαπτομένους; Καὶ τούτων, ἔφη. Οὐκοῦν
 καὶ ἐνταῦθα ὅσοι μὲν ἐμπείρως αἰκούουσιν, ὠφε-
 λοῦνται, ὅσοι δ' ἀπείρως, βλάπτονται; Ὁμολό-
 5 γει. Ἔστιν ἄρα τις ἐμπειρία, καθάπερ τοῦ
 6 λέγειν, οὕτω καὶ τοῦ αἰκούειν; Ἔοικεν. Εἰ δὲ
 βούλες, καὶ οὕτω σκέψαι αὐτό. Τὸ μουσαῆς
 7 ἀψασθαι, τίνος σοι δοκεῖ; Μουσικοῦ. Τὰ δὲ
 τὸν ἀνδριάντα ὡς δεῖ κατασκευάσαι, τίνος σοι
 φαίνεται; Ἀνδριαντοποιοῦ. Τὸ δ' ἰδεῖν ἐμπείρως,
 οὐδερμῆς σοι προσδεῖσθαι φαίνεται τέχνης; Πρα-
 8 δῶται καὶ τούτο. Οὐκοῦν, εἰ καὶ τὸ λέγειν ὡς
 δεῖ τοῦ ἐμπείρου ἐστίν, ἔρας ὅτι καὶ τὸ αἰκούειν
 9 ὠφελίμως τοῦ ἐμπείρου ἐστί; Καὶ τὸ μὲν τε-
 λείως καὶ ὠφελίμως, εἰ βούλες, πρὸς τὸ παρὸν
 ἀφῶμεν, ἐπεὶ καὶ μακρὰν ἴσμεν ἀμφότεροι παν-
 10 τὸς τοιοῦτου. Ἐκάινω δὲ πᾶς ἂν τις ὁμολογή-
 ῃαι μοι δοκεῖ, ὅτι πῶς γέ τινος τριβῆς περὶ
 τὸ

qui iuventur, alios qui læ-
 dantur? Et horum, inquit.
 Ergo hinc etiam, qui perite
 audiunt, juvantur; qui
 vero imperite, læduntur.
 Adsentiebatur. Est ergo
 peritia aliqua, ut dicendi,
 sic etiam audiendi? Vide-
 tur. Si vero placet, eam-
 dem rem vel sic considera-
 mus. Tractare musicam,
 cuius tibi esse videtur? Mu-
 sici. Statuam rite confice-
 re, cuius? Statuarii. Pe-

rite vero statuae considera-
 tio, nullamne tibi artem
 requirere videtur? Requi-
 rit & hæc. Ergo si, dice-
 re quemadmodum oportet,
 periti est; vides, etiam au-
 dire utiliter, esse peritū?
 Ac perfectionem quidem
 & utilitatem, si vis, nunc
 omittamus; ambo enim
 longe ab his omnibus abso-
 mus. Illud vero quivis
 concessurus esse mihi vide-
 tur; ei, qui philosophos audi-

τὸ ἀκούειν προσδέεται ἢ τῶν φιλοσόφων ἀκουσά-
μενος. Ἡ γὰρ οὐ;

Περὶ τίνος οὖν λέγω πρὸς σε, δεῖξόν μοι: περὶ 11
τίνος ἀκούσαι δύνασαι; Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν;
Τίνος; ἀρεῖ γε ἴππου; Οὐ. Ἀλλὰ βροῦς; Οὐ. Τί οὖν;
Ἄνδρόςπου; Ναί. Οἴδαμεν οὖν, τί ἐστὶν ἀνδρω- 12
πος; τίς ἢ φύσις αὐτοῦ; τίς ἢ ἔννοια, ἢν ἔχομεν,
ἢ ἔχομεν καὶ κατὰ ποσὸν περὶ τοῦτο τὰ ὅσα τε-
τριμμένα; Ἀλλὰ, φύσις τί ἐστὶν, ἐννοεῖς, ἢ δύ-
νασαι καὶ κατὰ ποσὸν ἀκολουθεῖσάί μοι λέγουσι;
Ἄλλ' ἀποδείξει χρῆσομαι πρὸς σέ; Πῶς; Πῶ- 13
ς ἀκολουθεῖς γὰρ αὐτῷ πρῶτω, τί ἐστὶν ἀπόδειξις,
ἢ πῶς τι ἀποδεικνύται, ἢ διὰ τίνων; ἢ τίνα ὅμοια
μὲν ἀποδείξει ἐστὶν, ἀπόδειξις δ' οὐκ ἐστι;
Τί γὰρ ἐστὶν ἀληθὲς οἶδας, ἢ τί ἐστὶ ψεῦδος; τί 14
τίτι ἀκολουθεῖ; τί τίνι μάχεται, ἢ ἀνομολογού-
μενόν ἐστὶν, ἢ ἀσύμφωνον; Ἀλλὰ κινῶ σε πρὸς 15

Φιλο-

auditurus fit, opus esse
aliqua audienti exercitatio-
ne. Nonne ita est?

Qua ergo de re tibi di-
cam, id mihi ostendito:
qua de re me differentem
audire potes? De rebus
Bonis & Malis. Cujus?
an equi? Non. Sed bo-
vis? Non. Quid ergo?
hominis? Immo. Scimus-
ne igitur, quid sit Homo?
quæ sit natura ejus? quæ
notio? aut habemus-ne
aliquatenus saltem tritas
sures in hoc genere? At,
natura quid sit, intelligis?

meque dicentem etiam ali-
quatenus adsequi potes?
Verum demonstratione utar
adversus te? Quomodo?
Id ipsum - ne enim, quid sit
demonstratio, intelligis?
aut quomodo aliquid de-
monstretur, aut per quæ,
aut quæ demonstrationi
quidem imilia sint, nec ta-
men sunt demonstratio?
Nosti-ne, quid sit verum,
aut quid falsum? quid cui
sit consequens? quid cui
repugnet, aut non conve-
niens sit, aut dissentaneum?
At excitabo te ad philoso-
phiam?

φιλοσοφίαν; πῶς; Περιδεσκανῶ σοι τὴν μάχην
 τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καθ' ἣν διαφέρονται πε-
 ρὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ συμφερόντων καὶ
 ἀσυμφέρων· αὐτὸ τοῦτο, τί ἐστὶ μάχη, οὐκ εἶδότε;
 Δείξον οὖν μοι, τί περαινῶ διαλεγόμενός σοι. κί-
 16 ησόν μοι προθυμίαν. Ὡς ἢ καταάλληλος πρὸς τῷ
 προβάτῳ φανείσῃ, προθυμίαν αὐτῷ κινεῖ πρὸς τὸ
 φαγεῖν· ἀν' δὲ λίθον ἢ ἄρτον παρασθῆς, οὐ κη-
 θήσεται· οὕτως εἰσὶ τινες ἡμῶν φυσικαὶ προθυμίαι
 καὶ πρὸς τὸ λέγειν, ὅταν ὁ ἀκουσόμενος φωνῇ τις,
 ἔσται αὐτὸς ἐρεθίσθ. ἀν' δ' ὡς λίθος ἢ χόρτος ἢ
 παρακείμενος, πῶς δύναται ἀνθρώπῳ ἕρξιν κη-
 17 θαι; Ἡ ἄμπελος μὴ τι λέγῃ τῷ γεωργῷ, Ἐπι-
 μελοῦ μου; ἀλλ' αὐτὴ δι' αὐτῆς ἐμφαίνουσα,
 ὅτι ἐπιμεληθέντι λυσιτελίσει αὐτῷ, ἐκκαλεῖται
 18 πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν; Τὰ παιδία τὰ πιθανά καὶ
 δεξιὰ, τίνῃ οὐκ ἐκκαλεῖται πρὸς τὰ συμπαίξασθαι
 αὐτοῖς,

phiam? Quomodo? Osten-
 dam tibi pugnantem vulgi
 opiniones, de bonis & ma-
 lis, de utilibus & inutili-
 bus dissentientis; cum istud
 ipsum, quid pugna sit,
 ignores? Ostende ergo
 mihi, quid differendo te-
 eum proficere queam. Ex-
 citato in me alacritatem.
 Quemadmodum herba con-
 veniens, cum ab ove con-
 spicitur, adpetitum edendi
 ei excitat; cui si lapidem
 aut panem adposueris, non
 excitabitur: ita sunt in ho-

bis naturales quaedam pro-
 pensiones ad dicendum, si
 auditor alicujus momenti
 esse videatur, si ipse inci-
 tet: si vero lapidis aut gra-
 minis instar adsederit, qui
 potest adpetitum hominis
 excitare? Vitis numquid
 vinitori dicit, Cura me!
 Annon vero ipsa per se si-
 gnificans, se probe cura-
 tam illi profuturam, dili-
 gentiam illius excitat?
 Pueri festivi & alacres
 quem non excitant ad col-
 ludendum, & una reptan-
 dum,

αὐτοῖς, καὶ συνέπειν, καὶ πρὸς τὸ συμφελέ-
λίζον; ὅνα δὲ τίς προθυμῆται συμπαίξαι, ἢ συμ-
οικᾶσθαι; καὶ γὰρ αἱ μικρὸν, ὅμως ἐνάρετον
ἔστιν.

Τί οὖν μοι οὐδὲν λέγεις; Ἐκείνο μόνον ἔχω 19
σαι εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀγνοῶν τίς ἐστὶ, καὶ ἐπὶ τί
γίγνεται, καὶ ἐν τίνι τοῦτω τῷ κόσμῳ, καὶ μετα-
τίνων κοινωνῶν, καὶ τίνα τὰ ἀγαθὰ, ἔστι
καὶ τὰ κακὰ, καὶ τὰ καλά καὶ τὰ αἰσχρὰ,
καὶ μήτε λόγῳ παρεκκολληθῶν, μήτ' ἀποδεί-
ξεις, μήτε τι ἐστὶν ἀληθὲς ἢ τί ψεῦδος, μήτε
διακρίναι ταῦτα δυνάμενος, οὐτ' ὀρέζεται κατὰ
φύσιν, οὐτ' ἐκκλίνει, οὐθ' ὀρμίσσει, οὐτ' ἐπι-
βαλεῖται, οὐ συγκαταθήσεται, οὐκ ἀνανεύσει,
οὐκ ἐφέξει τὸ σύνολον, κωφὸς καὶ τυφλὸς πα-
ριμειύεται, δοκῶν μὲν τίς εἶναι, ἂν δ' αἰδέει.

Nūn

dum, unaque balbutien-
dum? Quis vero cum asino
colludere, unave rudere
velit? qui quatinvis parvus
fit, asellus tamen est.

Cur ergo mihi nihil di-
cis? Illud unum habeo
tibi dicere, eum qui ne-
sciat, quis sit, & ad quid
natus sit; & qui sit mun-
dus hic, in quo est loca-
tus; & quibus cum sociis
in eo sit locatus; tum quæ
bona sint, quæ mala, quæ
honestæ & turpia; qui ne-

Epist. Diſſert. T. I.

argumentationem nec de-
monstrationem adsequitur;
qui nec quid verum, nec
quid falsum sit, intelligit,
aut discernere potest; eum
neque adpetiturum ex na-
turæ præscripto, neque
aversaturum, neque con-
citatatum iri, nec adgressu-
rum, nec adsensurum, nec
refragaturum, nec adsen-
sionem cohibiturum: ut
verbo complectar, surdus
& cæcus vagabitur, &
nullus erit, quantumvis
aliquis esse videatur. Num

Y

verò

20. ἦν γὰρ πρῶτον τοῦθ' αὐτὰς ἔχου; οὐχὶ ἐξ
 οὐ γένος ἀνθρώπων ἴσθιν, ἐξ ἐνάου πάντα τὰ
 ἀμαρτήματα καὶ τὰ ἀτυχήματα παρὰ ταύτην
 21 τὴν ἄγνοιαν γυγνῆται; Ἀγαμέμνων καὶ Ἀχιλ-
 λεύς διὰ τί ἀλλήλοις διεφέροντο; οὐχὶ διὰ τὸ
 (μὴ) εἶδναι, τίνας ἐσθὶ συμφέροντα καὶ ἀσύμφορα;
 οὐχὶ ὁ μὲν λέγει, ὅτι συμφέρεται ἀποδοῦναι τῷ
 πατρὶ τὴν Χρυσίδα; ὁ δὲ λέγει, ὅτι οὐ συμφέ-
 ρει; οὐχὶ ὁ μὲν λέγει, ὅτι δεῖ αὐτὸν λαβεῖν τὸ
 ἄλλου γέρας; ὁ δὲ, ὅτι οὐ δεῖ; οὐχὶ διὰ ταῦ-
 τα ἐπέλαδοντο; καὶ τίνας ἦσαν, καὶ ἐπὶ τί ἐλλή-
 22 θισαν; Ἐα, ἀνδρῶπε, ἐπὶ τί ἐλλήλυθας; ἐρα-
 μένας κτήσόμενος, ἢ πολεμήσων; Πολεμήσων.
 Τίσι; τοῖς Τρωσίν, ἢ τοῖς Ἑλλήσι; Τοῖς Τρωσίν.
 Ἄφεις ὄν τὸν Ἐκτορα; ἐπὶ τὸν βασιλέα τὸν
 23 αὐτοῦ σπᾶς τὸ ζῆφος; Σὺ δ', ὦ βέλτιστε, ἀφίς
 τὰ τοῦ βασιλέως ἔργα,

vero nunc primum hoc ita
 esse cepit? An non, ex
 quo genus hominum est,
 ex eo tempore omnia pec-
 cata, omnes calamitates
 per istam ignoratiōem
 sunt investæ? Agamem-
 non & Achilles inter se
 qua de causa disenserunt?
 Nonne, quæ utilia
 essent, quæ inutilia, igno-
 rabant? Nonne hic dicit,
 utile esse, reddere patri
 Chryseidem; ille negat?
 nonne hic ait, sibi præ-
 mium alterius capiendum

esse; ille refragatur? non-
 ne propter hæc, & qui es-
 sent, & qua de causa ve-
 nissent, obliti sunt? Age,
 homo, cūr venisti? ut ami-
 cas parares, an ut bellum
 gereres? Ut bellum gere-
 rem. Cum quibus? cum
 Trojanis, an, Græcis?
 Cum Trojanis. Omisso
 ergo Hectore, cur adver-
 sus regem tuum stringis
 gladium? Tu vero, vir
 optime, ommissis regis mu-
 neribus,

ὦ λαοί τ' ἐπιτετρίφατοι, καὶ ῥόστη
μέμηλε

περὶ κορυσίδιαι διαπυκτεύεις τῷ πολυμικροτάτῳ
τῶν συμμάχων, ὃν δὲ παντὶ τρόπῳ περιέπεσθαι
καὶ φυλάττειν; καὶ χείρων γίνῃ κομψοῦ ἀρχια-
ρείας, ὃς τοὺς καλοὺς μονομάχους διὰ πάσης ἐπι-
μελείας ἔχει; Ὅραῖς οἷα ποιεῖ ἀγνοοῖα περὶ τῶν
συμφερόντων;

Ἄλλὰ καὶ γὰρ πλούσιός εἰμι. Μὴ τι οὖν τοῦ 24
Ἀγαμέμνονος πλουσιώτερός; Ἄλλὰ καὶ καλός
εἰμι. Μὴ τι οὖν τοῦ Ἀχιλλέως κάλλιον;
Ἄλλὰ καὶ κόμην κομψὸν ἔχω. Ὁ δὲ Ἀχιλ-
λεὺς οὐ κάλλιον, καὶ ξανθόν; καὶ οὐκ ἐκτένιζεν
αὐτὸ κομψῶς, οὐδὲ ἐπλασσεν. Ἄλλὰ καὶ ἰσχυ- 25
ρός εἰμι. Μὴ τι οὖν δύνασαι λήθον ἄρου ἠλίκου ὁ
Ἐκτώρ ἢ ὁ Δίας; Ἄλλὰ καὶ εὐγενής. Μὴ τι
ἐκ Θεῶν μητρός; μὴ τι πατρὸς ἐκγόνου Διός;
Τί οὖν ἐκένον ἀφελῆ ταῦτα, ὅταν καθήμενος πλοῦσι

Υ 2

διὰ

*Cui & formosi sunt com-
missi, & tanta res cu-
ra sunt;*

cur de puellula digladiaris
cum bellicosissimo socio-
rum, qui omnibus modis
colendus tyendusque erat?
deteriorem te. præhes ur-
bano sacrificio, qui vos
bellos gladiatores summa
diligentia colit? Vides,
quid ignorantio rerum uti-
lium faciat?

Atqui & ego dives sum.
Num ergo Agamemnone

divitior? Sed & formosus
sum. Num ergo Achil-
le formosior? Sed & pul-
cram comam habeo. Achil-
les vero nonne pulcrio-
rem, & flavam? estaque
non pexuit eleganter, ne-
que complit. Sed & robu-
stus sum. Num ergo sa-
xum tollere potes, quan-
tum Hector aut Ajax? Sed
& nobilis sum. Num Dea
matre genitus, aut a patre
Jove oriundo? Quid igitur
illum ista juvant, cum pro-
priet

26 διὰ τὸ παρασίβιον; Ἄλλὰ ῥήτωρ εἰμί. Ἐκεῖνος
δ' οὐκ ἦν; Οὐ βλέπεις πῶς κέχρηται τοῖς δεινο-
τάτοις τῶν Ἑλλήνων περὶ λόγους, Ὀδυσσεὶ καὶ
Φοίνικι; πῶς αὐτοὺς ἀστόμους πεποίηκε;

27 Ταῦτά σοι μόνα ἔχω εἰπεῖν, καὶ οὐδὲ ταῦτα
28 προθύμως. Διὰ τί; Ὅτι με οὐκ ἠρέθισας. Εἰς
τί γὰρ ἀπιδῶν ἐρεθισθῶ, ὡς οἱ ἵππικοὶ περὶ τοὺς
ἵππους τοὺς εὐφρεῖς; Εἰς τὸ σωματίον; Διςχρῶς
μὲν τὸ πλάσσεις. Εἰς τὴν ἐσθῆτα; Καὶ ταύτην
τρυφεράν ἔχεις. Εἰς σχῆμα; εἰς βλέμμα; Εἰς
29 οὐδέν. Ὅταν ἀκούσαι θέλῃς φιλοσόφου, μὴ λέγε
αὐτῶ, ὅτι, Οὐδέν μοι λέγεις· ἀλλὰ μόνον δείκνυς
σαυτὸν τοῦ ἀκούειν ἄξιον ἢ ἐπιτήθειον· καὶ ὄψαι,
πῶς κινήσεις τὸν λέγοντα.

ΚΕΦ.

pter puellam plorans se-
des? Sed orator-sum. Ille-
vero non fuit? Annon vi-
des, ut Græcorum facun-
dissimos Ulysses & Phœ-
nicem tractarit? ut ora eis
obturarit?

Sola hæc habeo tibi di-
cere, ac ne hæc quidem
saceriter. Quamobrem?
Quoniam me non excitasti.
Quam enim rem intuens,
excitarer, quemadmodum
ad generosi equi adspectum

excitatur homo equitationi
studens? Corpus - ne intu-
ear! Turpiter id confor-
mas. Vestem? Et hanc
mollem gestas. An habi-
tum? an vultum? Nihil ha-
beo. Cum philosophum
audire volueris, ne ei dici-
to, Nihil mecum loqueris:
sed te modo dignum aut
idoneum ad audiendum es-
se ostendito; & videbis,
quomodo dicentem sis ex-
citaturus.

GAP.

Κ Ε Θ. κα.

Πῶς ἀναγκαστὰ τὰ Λογικά.

Τῶν παρόντων δὲ τινος εἰπόντος· Πείσόν με, ὅτι
τὰ λογικά χρήσιμά ἐστι· Θέλεις, ἔφη, ἀποδεί-
ξω σοι τούτο; Ναί. Οὐκαὶν λόγον μ' ἀποδεικτι-
κὸν διαλεχθῆναι δεῖ. Ὁμολογήσαντος δὲ· Πόθεν
αὖν εἶση, ἂν σε σοφίσαιμι; Σιωπήσαντος δὲ τοῦ
ἀνθρώπου, Ὁρᾷς, ἔφη, πῶς αὐτὸς ὁμολογεῖς,
ὅτι ταῦτα ἀναγκαστὰ ἐστίν· εἰ χωρὶς αὐτῶν οὐδ'
αὐτὸ τούτο δύνασαι μαθεῖν, πρότερον ἀναγκαστὰ
ἢ οὐκ ἀναγκαστὰ ἐστίν.

Υ 3

Κ Ε Θ.

CAP. XXV.

Artem Differendi esse necessariam.

Cum ex eis, qui aderant, aliquis dixisset: Persuade mihi, utilem esse Logicam artem; Visse, inquit, ut hoc tibi demonstrarem? Volo. Ergo rationatione demonstrativa utendum mihi est. Quod cum ille adlensisset; Quomodo ergo,

inquit, scies, si captiose tecum egero? Illo autem tacente; Vides, inquit, ut ipse fatearis, esse illam artem necessariam, quandoquidem sine ea ne id ipsum quidem cognoscere poteris, utrum necessaria sit, neque.

CAP.

Κ Ε Θ. κβ.

Τὸ τὸ ἴδιον τοῦ Ἀμνηστῆτος.

Ἰὼν ἁμάρτημα μάχην περιέχει. ἔπει γὰρ ὁ ἁμαρτάνων οὐ θέλει ἁμαρτάνεσθαι, ἀλλὰ κατορθῶσθαι. ὁ δὲ δῶκε δῆλον, ὅτι, ὃ μὲν θέλει, οὐ ποιεῖ. Πι γὰρ ὁ κλέπτης θέλει πράξαι; Τὸ αὐτῷ συμφέρον. Οὐκοῦν, εἰ ἀσύμφορον αὐτῷ ἐστὶ τὸ κλέψαι, ὃ μὲν θέλει, οὐ ποιεῖ. Πᾶσαι δὲ ψυχαὶ λογικῆ φύσεως διαβιβάζονται πρὸς μάχην καὶ μέχρι μὲν ἐν μὴ παρακολουθῆ τούτῳ, ὅτι ἐν μάχῃ ἐστὶν, οὐδὲν κωλύεται τὰ μαχόμενα ποιεῖν παρακολουθήσαντες δὲ, πολλὴ ἀνάγκη ἀποστῆναι τῆς μάχης, καὶ φεύγειν οὕτως, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ ψεύδους ἀναγκαστικὴ πολλὴ ἀνάγκη τῶν ἀισθανόμενων.

C A P. XXVI.

Quid sit Peccati proprium.

Omne peccatum pugnam in se continet. Quoniam enim is qui peccat, non peccare, sed rem bene gerere vult; perspicuum est, eum non facere id quod vult. Quid enim vult fur? Facere quod ei expediat. Ergo, si furari inutile ei est; quod vult, non facit. Omnis vero rationis participans anima offenditur re-

pugnantia: & quoad quidem hoc non intelligit, esse se in pugna; nihil eum prohibet, quo minus pugnantia faciat: sed, simul ac intellexit, necesse est, ut a pugna desistat, atque ita eam fugiat, quemadmodum omnino necesse est a falso recedere eum, qui intellexerit esse falsum; quoad autem id sibi non per-

μέγα ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐστι· μέχρι δ' ἐν τούτοις ἀπο-
 φαντάσθηται, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δ'
 εὖν ἐν λόγῳ, ὅ δ' αὐτὸς καὶ προσεπιπτικὸς καὶ
 ἐλεγκτικὸς, εὐτὸς, ἀποφύμενος ἐκάστην παρα-
 δεῖξαι τὴν μάχην καὶ ἢν ἀμαρτάνει, καὶ
 σαφῶς παραστήσει πῶς ὁ θέλει οὐ ποιεῖ, καὶ
 ὅ μὴ θέλει ποιεῖ· ἀνὰ γὰρ πρῶτον αἰετὴν καὶ τὰ
 τὸς ἀφ' αὐτοῦ ἀποσχέσθαι· μέχρι δὲ μὴ δεῖν
 νύξ, μὴ θαύμαζε εἰ ἐπιμένει· καὶ ἐξ ἀμαρτάνης
 γὰρ φαντασίαν λαμβάνεται ποιεῖ αὐτὸς· καὶ
 τούτα καὶ Σωκράτης ταύτη τῇ ἀναίματι πεποι-
 θῶς, ἔλεγεν· ὅτι, Ἐγὼ ἄλλον μὲν οὐδένας
 εἶδος παρέχεν μάρτυρα ἂν λέγω· ἀρκούμαι
 δ' αἰεὶ τῷ προσδιαλεγόμενῳ, καὶ ἐκεῖνον ἐπιψη-
 φίζω καὶ καλῶ μάρτυρα· καὶ εἰς ἂν οὗτος ἀρκεῖ
 μοι ἀντὶ πάντων. Ἦδες γὰρ, ὑπὸ τίνος λογικῆ 7

Y 4.

ψυχῆ

persuasit, pro vero ei ad-
 sentitur. Ergo validus ad
 dicendum & cum ad adhor-
 tandum, tum ad confutan-
 dum, hic idem erit, qui
 cuique ostendere pugnam
 potest, qua fit ut ille pec-
 cet; atque evidenter de-
 monstrare, eum id quod
 velit non facere, & id fa-
 cere quod non velit. Cui
 enim hoc demonstratum
 fuerit, is ipse sua sponte
 recedet: quoad autem non
 ostenderis, mirari noli, in

proposito eum perseverare.
 Quoniam enim recte fa-
 ctum ipsi videtur, eo facit.
 Quapropter & Socrates,
 ista facultate fretus, di-
 cebat: „Equidem eorum,
 „quae dico, nullum alium
 „testem citare soleo, con-
 „tentus semper eo quicum
 „disputo: eum unum sen-
 „tentiam rogo, & testem
 „voco. Et unus ille mihi
 „sufficit loco omnium.“
 Norat scilicet, qua re mo-
 veatur anima ratione praec-
 dita;

Ψυχή κινῆται * ἐν γὰρ ἔκαστοι βίβη, ἀν τὸ
 θέλη, ἀν τε μὴ. Λογικῶ ἠγεμονικῶ δαίξον μά-
 χην, καὶ ἀποστήσεται. ἀν δὲ μὴ δεικνύης, αὐ-
 τὸς σαυτῶ μάλλον ἐγκαίλει, ἢ τῶ μὴ παιδο-
 μέτω.

ditā; eamque * sicut lan- vero non ostenderis, te
 cem in librā, velit, nolit, ipsum potius accusato,
 deprimi. Ratione praedito quam eum qui non obtem-
 menti ostendito repugnan- perat.
 tiam, de desistet. quodsi

Y

ARRIANOΤ
 ΤΩΝ
 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
 ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Κ Ε Φ. α.

Η ε ρ ι Κ ε λ λ ο τ ι ε μ ο υ

Επιόντος τινός προς αὐτὸν νεανίσκου ῥητορικοῦ, περιεργότερον ἠσκημένου τὴν κόμην, καὶ τὴν ἄλλην περιβολὴν κατακοσμοῦντος· Εἶπέ μοι, ἔφη, εἰ οὐ δοκοῦσί σοι κύνες τ' εἶναι καλοὶ τινες καὶ ἵπποι, καὶ αὐτῶ τῶν ἄλλων ζῴων ἕκαστον; Δοκοῦσιν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἄνθρωποι οἱ μὲν καλοὶ, οἱ δὲ αἰσχροί; Πῶς γὰρ οὗ; Πότερον οὖν κατὰ τὸ αὐτὸ ἕκαστα τούτων ἐν τῷ αὐτῷ γίνε

Υ 5 γίνε

ΕΠΙΚΤΕΤΙ DISSERTATIONVM
 AB ARRIANO DIGESTARVM
 LIBER III

CAP. I.

De ornatu.

Cum adolescens quidam Rhetoricæ studiosus ad eum accessisset, coma laxatissimas ornata, & reliquo vestitu splendidior: Dic mihi, inquit, nonne tibi & canes nonnulli pulcri videntur, & equi, aliaque item animalia? Videntur, inquit. Ergo & homines alii pulcri, alii deformes? Quidni? Utrum igitur eadem ratione quælibet hominum in sub genere pulcri dici.

γίνεσθαι καλὰ προσαγορεύομεν, ἢ ἴδιος ἑκάστου;
 3 οὗτω δ' ὄψεσ ἀγῶν ἐπιπέδη πρὸς ἄλλο μὲν ὄψο-
 μον κύνεσ πεφυκότα, πρὸς ἄλλο δ' ἴππων, πρὸς
 ἄλλο δ', εἰς αὐτῶν τύχοι, ἀνδράσ· κατέλοιπεν μὲν
 οὐκ ἀτόπως ἀποφῆναιτ' εἴ τις ἑκάστον τῆσ κρι-
 τῶν καλὸν εἶναι, ὅποτε κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν
 κρείττιστ' ἔχει· ἐπεὶ δ' ἡ φύσις ἑκάστου διάφο-
 ρός ἐστι, διαφόρως εἶναι μοι δοκεῖ ἑκάστον αὐτῶν
 4 καλόν. ἢ γὰρ εἰς Ὀμιλίησ. Οὐκ οὖν ἄπερ κύνεσ
 ποιῶν καλόν, τοῦτο ἴππων αἰσχροῦν· ἔπερ δ' ἴπ-
 πων καλόν, τοῦτο κύνεσ αἰσχροῦν· εἰ γε διάφοροι
 5 εἰς φύσεισ εἰσιν αὐτῶν. Ἔοικε. Καὶ γὰρ τὸ κρι-
 κειώτασ τὴν οἰκίαν ποιῶν καλόν, τοῦτο παιδαγωγὸν
 οὐκ ἀγαθόν ποιῶν· ἀρεμέσ δὲ, καὶ γελοιώτατον.
 καὶ ὁ πρὸς πενταθλίον· καλῶσ, ὁ αὐτόσ οὗτοσ
 6 πρὸσ πάλιν αἰσχροῦσ. Οὗτωσ εἶπῃ. Τί οὖν κρι-
 κειώτασ καλῶν, ἢ ὅπερ τῶν γένησ καὶ κύνεσ
 καὶ

celsius, in rebus factis
 singula? Id vero sic intel-
 liges. Quandoquidem ad
 alia natum esse canem vide-
 mus, equum ad alia, item
 verbi causa iusciniam ad
 alia; in universum quidem
 haud absurde pronuncjabi-
 mus, tum singula esse pul-
 crum, eum pro natura sua
 optime se habuerit; cum
 vero natura eiusque di-
 versa sit, diversa etiam
 ratione quodlibet eorum
 mihi pulcrum esse vide-
 tur. Nouns? differentia

tur. Ergo, quod canem
 facit pulcrum, id equum
 turpem; quod vero equum
 pulcrum, id canem defor-
 mem; siquidem eorum na-
 turæ sunt diversæ. Sic vi-
 detur. Respondeo: quod enim
 panoratiastam pulcrum fa-
 cit, hoc iustatorem, puto,
 non bonum facit; quid
 tam vero, etiam valde ri-
 diculum. Et qui ad quin-
 quagesimum pulcrus est, idem
 ad iustum turpissimus fue-
 rit. Sic est, inquit. Quid
 ergo pulcrum facit homi-
 nem,

καὶ ἴππων; Τοῦτο, ἄρα. Τί οὖν ποιῆς, κύνες καὶ
 λόν; Ἡ ἀρετὴ ἢ κύνος παροῦσα. Τί ἴππων; Ἡ
 ἀρετὴ ἢ ἵππου παροῦσα. Τί οὖν ἀνθρώπων; Μὴ
 πρὸς τὴν ἀρετὴν ἢ ἀνθρώπου παροῦσα; Καὶ σὺ οὖν ἢ
 εἰ θάλας κύνες οὐκ, νηάλας, τούτο ἐπαίνας, τὴν
 ἀρετὴν τῆν ἀνθρωπικὴν. Τίς δ' ἔσται αὐτῆς; Ὅρα θ
 εῖνας αὐτὸς ἐπαίνας, ὅταν ἀρχὴν πιάδους τῆνας
 ἐπαίνας, πότερα τοὺς δικαίους, ἢ τοὺς ἀδικούς;
 Τοὺς δικαίους. Πότερα τοὺς ἀφροναίς, ἢ τοὺς
 ἀνηλάστους; Τοὺς ἀφροναίς. Τοὺς ἐγκρατεῖς δ',
 ἢ τοὺς ἀκρατεῖς; Τοὺς ἐγκρατεῖς. Οὐμὴν τοὺς θ
 οὐτὴν τῆνας ποιῶν αὐτῶν, εἶσα ὅτι καλεῖται ποιῆσαι
 μέλας. δ' ἐν τούτων ἀμελῆς, εἰσχερὴν ε' ἀνὰ
 ἀνείμας, καὶν πάντα. μήχρημα ὑπὲρ τοῦ φά
 κερθῆς σε καλόγ.

Εὐπευδὲν εὐαπέι ἔχω σοὶ πῶς ἔσται ἐν τῆ μάτ το
 ἀτῆς ἀ φροναί, ἀνείσω σε, καὶ ἐξελθῶν τάχρα
 εὐδ'

petra, nisi id quod in suo
 genere & canem & equum?
 Id ipsum; inquit. Quid er-
 go pulcrum facit canem?
 Virtus canis si ei insit.
 Quid equum? Virtus equi
 si insit. Quid ergo homi-
 nem? Nonne, virtus ho-
 minis si insit? Et tu ergo,
 adolescentule, si pulcrer
 esse vis, in isto elaborato,
 ut virtute humana sis præ-
 ditus. Quis autem illa est?
 Vide quosnam ipse laudas,
 cum extra animum perturba-
 tionem aliqua laudas: ju-

stosne an injustos? Justos.
 Utrum moderatos, an in-
 temperantes? Moderatos.
 Continentes, an inconti-
 nentes? Continentes. Er-
 go si talem te præstiteris,
 videbis te pulcrum te red-
 diturum; quoad autem hæc
 neglexeris, turpem te esse
 necesse est, etiam si ad ex-
 ornandam formam nihil
 prætermiseris.

Quod superest, non ha-
 heo quomodo tecum agam;
 si enim quæ sentio dixe-
 ro, molestia te adficiam;
 &

οὐδ' εἰσελεύσῃ· ἂν τε μὴ λέγω, ὅρα οἶον ποιή-
 σω, εἰ σὺ μὲν ἔρχῃ πρὸς ἐμέ ἀφελήθησάμε-
 νος, ἐγὼ δ' οὐκ ἀφελήσω σ' οὐδέν· καὶ σὺ μὲν
 αἰς πρὸς Φιλόσοφον, ἐγὼ δ' οὐδέν ἐρῶ σοι αἰς
 11 Φιλόσοφος. Πῶς δὲ καὶ αἶμόν ἐστι πρὸς αὐτόν σε,
 τὸ περιιδεῖν ἀνεπανόρθωτον; ἂν ποθ' ὕστερον φρε-
 12 ναις σχῆς, εὐλόγως μοι ἐγκαλέσης. Τί εἶδεν ἐν
 ἐμοὶ ὁ Ἐπικτήτος, ἵνα βλέπων με τοιοῦτον ἐστερ-
 χόμενον πρὸς αὐτόν, οὕτως αἰσχρῶς ἔχοντα, πρὸς
 13 ρεῖδῃ, καὶ μηδέποτε μηδὲ ρῆμα ἔπη; Οὐτὼ μου
 ἀπέγνω; νέος οὐκ ἦμην; οὐκ ἦμην λόγου ἀκου-
 στικός; πόσοι δ' ἄλλοι νέοι ἐφ' ἡλικίας πολλὰ
 14 ποικίλα διαμαρτάνουσι; Τινά ποτ' αἰκούει Πο-
 λέμωνας ἐξ ἀκολαστοτάτου νεανίσκου ποικίλην
 μεταβολὴν μεταβαλεῖν. ἔστω, οὐκ ὄρετό με
 Πολέμωνας ἔσσεσθαι· τὴν μὲν κῆρην εἰδύνατό μου
 δια-

& egressus forte nunquam
 revertaris; siue non dixe-
 ro, vide quid faciam, si
 tu capiendi fructus causa
 me conveneris, ego vero
 nihil tibi profuero; ac tu
 tamquam ad philosophum
 accesseris, ego vero nihil
 philosopho dignum tibi di-
 xero. Quam vero etiam
 crudeliter a me in te actum
 fuerit, si incorrectum te
 neglexero? Quod si quan-
 do post prudentior eris fa-
 ctus, merito me accusabis.
 „Quid in me vidit Epictet-
 us, ut, cum me talem

„ad se ingressum cerneret,
 „tam turpiter adfectum,
 „negligeret, nec unquam
 „ne verbum quidem ullum
 „ad me faceret? Adeo ne
 „de me desperavit? nonne
 „juvenis eram? nonne
 „eram doctrinae cupidus?
 „quot vero alii adolescen-
 „tes hac aetate tanta multa
 „delinquunt? Audio Pole-
 „monem quemdam olim,
 „e luxuriosissimo continen-
 „tissimum esse factum. Esto,
 „non putaverit me Polemo-
 „nem fore; comam qui-
 „dem meam corrigere pot-
 „erat;

διαφθῆσαι, τὰ δὲ περιήματα μου περιελῆν, φιλούμενόν με παῦσαι ἠδύναστο. ἀλλὰ βλέπω με τίνος εἶπω σχῆμα ἔχοντα, ἐσιώπη. Ἐγὼ οὐ 15 λέγω τίνος ἐστὶ τὸ σχῆμα τοῦτο· σὺ δ' αὐτὸ εἶπες τόθ' ὅταν εἰς ἑαυτὸν ἔλθης, καὶ γνώτη οἶόν ἐστι, καὶ τίνες αὐτὸ ἐπιτηδεύουσι.

Τοῦτό μοι ὑστερον ἢ ἐγκαλῆς, τί ἔξω ἀπο- 16 λογήσασθαι; Ναί· ἀλλ' ἐγὼ, καὶ οὐ πεισθήσεται. Τῷ γὰρ Ἀπόλλωνι ἐπέσθη ὁ Λαῖος; οὐκ ἀπελθὼν καὶ μεθύσθεις, χραῖραν εἶπε τῶ χρησμῶ; τί οὖν; παρὰ τοῦτο οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἀπόλλων τὰς ἀληθείας; Καὶ τοι ἐγὼ μὲν οὐκ εἶδα, οὐτ' εἰ πεισθήσῃ μοι, οὐτ' εἰ μή· 17 ἐκεῖνος δ' ἀκρεβίστατα ἤδει, ὅτι οὐ πεισθήσεται, καὶ ὅμως εἶπε. Διὰ τί δ' εἶπε; Διὰ 18 τί δὲ Ἀπόλλων ἐστὶ; διὰ τί δὲ χρησμοῦδε; διὰ τί δ' εἰς ταύτην τὴν χώραν ἑαυτὸν κατα- τέτα-

erat; poterat torques & monilia a me auferre; efficere poterat, ut desinerem pilos mihi evellendos curare. Sed cum videret me nescio quo præditam habitu, tacebat.^a Ego non dico ejus sit iste habitus: tu vero ipse id dices, tum, cum in te descenderis, & intelliges, qualis sit, & qui eum usurpent.

Hæc si posthac mihi objeceris, quid habebō, quo me defendam? Enimvero

dicam, non obtemperaturus erat? At Apollini ne obtemperavit Laius? nonne digressus, atque inebriatus, valere jussit oraculum? Quid ergo? hæcne de causâ veritatem reticuit Apollo? Atqui ego quidem, si ne obtemperaturus mihi, an non, ignoro: ille vero certissime norat, illum non obtemperaturum esse; & tamen dixit. Cur vero dixit? Cur vero Apollo est? cur reddit oracula? cur locum istum sibi vindicavit, ut vates esset,

ἦνται; ὥστε πάντες εἶπαι, καὶ πηγὴ τῆς ἀληθείας, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔρχεσθαι τοὺς ἐκ τῆς ἀκουμένης; διὰ τὴ δὲ προμνησθέντα τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ, μηδενὸς αὐτὸ κοῦντος;

- 19 Σωκράτης πάντας ἔπειθε τοὺς προσόντας, ἐπιμελεῖσθαι ἑαυτῶν; Οὐδὲ τὸ χλιωστόν μέρος. Ἄλλ' ὅμως, ἐπειδὴ εἰς ταύτην τὴν τάξιν ὑπὸ τοῦ Δαιμονίου, ὡς Φησὶν αὐτὸς, κατετάχθη, μηκέτι ἐξέλιπεν· ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ὁμαστας τί λῶγα;
- 20 Ἄν μ' αἴψητε, Φησὶν, ἐπὶ ταύτοις, ἵνα μηκέτι ταῦτα πρῶτον αἰ νῦν, οὐκ ἀνέξομαι, οὐδ' ἀήσω· ἀλλὰ καὶ νῦν καὶ προσβυτέρω, καὶ ἀπλῶς δὲ τῷ ἐκφυγάνοντι προσελθὼν, πείσομαι ταῦτα αἰ καὶ νῦν πινθάνομαι· πολὺ δὲ μάλιστα ὑμῶν, Φησὶ, τῶν πολιτῶν, ὅτι ἐξυτέρω μου γένοι ἐστί.
- 21 Οὕτω περιεργος εἶ, ὦ Σωκράτης, καὶ πολὺ πρῶτ.

esset, ac fons veritatis, & a toto terrarum orbe consuleretur? cur vero in templi vestibulo scriptum est, NOSCE TE IPSUM, quamvis nemo animam advertat?

An Socrates omnibus iis, qui eum conveniebant, persuasit, ut semetipso curarent? Ne minime quidem cuiquæ. Sed tamen, cum, ut ipse adfirmat, munus hoc a Deo sibi adtributum haberet, in eo non

cessavit. Sed & apud iudices quid ait? „Si me, inquit, ea conditione absolveritis, ut hæc posthac non faciam quæ nunc factio, non seram, neque deficiam: sed & juvenes & senes, denique obvios quosque adgrediar, ea rogaturus quæ nunc rogo: imprimis autem vos cives, quod mihi genere conjunctiores estis.“ Adeone curiosus es, Socrates, & rebus alienis te immiscendi studio doctus? quid

πρῶτον, τί δὲ σοὶ μέλει τί ποιούμεν; Οἶον
 καὶ λέγεις; κληθεὶς μου δὲ καὶ συγγενῆς, ἀμα-
 ρτίας σταυτοῦ, καὶ τῆς πόλεως παρεχόμενος πολίτην
 κακόν, καὶ τοῖς συγγενέσι συγγενῆ, καὶ τοῖς
 γείτοσι γείτονα. Σὺ οὖν τίς εἶ; Ἐγκαυθεὶς μέγα 22
 ἐστὶ τὸ εἰπεῖν, ὅτι. Οὗτός εἰμι, ὃ δὲ μέλου
 ἀνθρώπων. οὐδὲ γὰρ λέοντι τὸ τυχόν βοῦδιον πολ-
 μαῖ ἀντιστήναι. ἂν δ' ὁ ταῦρος προσελθὼν ἀνθι-
 σπῆται, λέγε αὐτῷ, ἂν σοὶ δόξη, Σὺ δὲ τίς
 εἶ; καὶ, Τί σοὶ μέλει; Ἄνθρωπος, ἐν παντὶ γένος 23
 φησὶναι τι ἐξαιρέτων· ἐν βουσί, ἐν κισί, ἐν μα-
 λισσῶσι, ἐν ἵπποισι. Δὴ δὲ λέγε τῷ ἐξαιρέτῳ
 Σὺ οὖν τίς εἶ; εἰ δὲ μὴ, ἐρεῖ σοὶ Φωνή, ποῦτε
 λαβὼν Ἐγὼ εἰμι ταιούτων, οἶον ἐν ἱμῶσι παρ-
 φύρα· μὴ μ' ἀξίον ὅμοιον εἶναι τοῖς ἄλλοις ἢ τῆ
 φύσει μου μέμφου, ὅτι με διαφέροντα παρὰ τοὺς
 ἄλλους ἐποίησα.

Τί

quid tua refert quid nos
 agamus? Quid tandem di-
 cis? cum sis meus sodalis
 & cognatus, te ipse ne-
 gligis, & reipublicæ ma-
 gnum civem præstas, co-
 gnatis cognatum, & vici-
 nis vicinum malum. —
 Tu ergo quis es? — Hæc
 loci magnam est profiteri,
 eam esse me, cui homines
 curæ esse debeant. Neque
 enim leoni quælibet buc-
 cula resistere audet: si vero
 taurus illi ire obviam at-
 que resistere ausus fuerit;

die, si videbitur, illi. Tu
 vero quis es? quid ad te
 attinet? Homo, in quolibet
 genere eximium aliquid
 nascitur; in bobus, in ca-
 nibus, in apibus, in equis.
 Noli ergo dicere eximio,
 Tu ergo quis es? Alioqui,
 si vocem aliunde acceperit,
 dicet tibi: Talis ego
 sum, qualis in vestimentis
 est purpura: noli postulare,
 ut sim aliorum similis: nec
 naturam meam increpa,
 quod me ab aliis diversum
 fecerit.

Quid

- 24 Τί οὖν; ἐγὼ τοιοῦτος; Πόθεν; Σὺ γὰρ τοιοῦτος, οἷος ἀκούεν τάληθῆ; "Οφελεν. Ἄλλ' ὅμως ἐπεὶ πως κατεκρίθην πάγονα ἔχων πολλόν, καὶ τρέβωναι, καὶ σὺ εἰσέσχῃ πρὸς ἐμὸς ὡς πρὸς Φιλέσοφον, οὐ χρεῖσμοσὶ σοι ὠμῆς, οὐδ' ἀπογνωστικῶς, ἀλλ' ἐρῶ. Νεανίσκα, τίνα θέλεις καλὸν ποιεῖν; γινῶθι πρῶτον τίς εἶ, καὶ
- 25 οὕτω κόσμος σεαυτὸν. Ἄνθρωπος εἶ. τοῦτο δ' ἐστὶ θνητὸν ζῶον, χρηστικὸν φαντασίας λογικῶς. Τὸ δὲ λογικῶς, τί ἐστὶ; Φύσει ὁμολογούμενος, καὶ τελείως. Τί οὖν ἐξαιρετὸν ἔχεις; τὸ ζῶον; Οὐ. Τὸ θνητὸν; Οὐ. Τὸ χρηστικὸν
- 26 φαντασίας; Οὐ. Τὸ λογικὸν ἔχεις ἐξαιρετὸν τοῦτο κόσμῳ καὶ καλλώπιζε. τὴν κόμην δ' ἄφες
- 27 τῷ πλάσαντι ὡς αὐτὸς ἠθέλησεν. Ἄγε, τίνας ἄλλας ἔχεις προσηγορίας; Ἄνηρ εἶ, ἢ γυνή; Ἄνηρ. Ἄνδρα οὖν καλλώπιζε, μὴ γυναῖκα. ἐπέση

Quid ergo? egone talis sum? Multum abest. Tu vero is es, qui verum audire sustineas? Utinam. Verumtamen quandoquidem ad hoc fere condemnatus sum, ut canam barbaram alam, & palliam gestem, tuque me ut philosopham accessisti; non te crudeliter, neque tamquam desperatum tractabo, sed dicam: Adolescens, quemnam vis pulcrum facere? cognosce prius, quis sis; ac tum te ornatq. Homo es, hoc est, animal

mortale, quod visis cum ratione utitur. Quid vero est hoc, cum Ratione? Naturæ convenienter, ac perfecte. Quid ergo eximium habes? Animal? Non. Mortale? Non. Uti visis? Non. Rationem habes eximiam; hanc ornato & exposito: comam vero relinquo ei qui illam finxit, ut ipse voluit. Age, quasnam alias habes appellationes? Vir es, an mulier? Vir. Virum igitur orna, non mulierem. Illa, natura lævis est, ac delicata;

ἑκείνη φύσει λεία γέγονε, καὶ τραυφερά· καὶ
 ἔχη τέρας πολλάς, τέρας ἐστὶ, καὶ ἐν τοῖς
 τέρασιν ἐν Ρώμῃ δέκνεται. τοῦτο δ' ἐπ' ἀνδρῶς
 ἐστὶ τὸ μὴ ἔχειν. καὶ μὲν φύσει μὴ ἔχη, τέρας
 ἐστὶν· ἐν δ' αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐκλόπη καὶ ἀπειλι-
 λη, τί αὐτὸν ποιήσομεν; ποῦ αὐτὸν δέξομεν;
 καὶ τί προγράψομεν; Δείξω ὑμῖν ἀνδρῶν, ἐς δι-
 λαι μᾶλλον γυνή εἶναι ἢ ἀνήρ. Ὡ δαῖνός θεά-
 ματος! Οὐδεὶς οὐχὶ θάυμάσει τὴν προγρα-
 φήν; Νῆ τὸν Δία, ὄμαι ὅτι αὐτοὶ οἱ τιλλομα-
 νοι, οὐ παρακολουθῶντες ὅτι τοῦτ' αὐτὸ ἐστὶν
 ὃ ποιοῦσι, ποιοῦσιν. Ἀνδρῶπι, τί ἔχεις ἐγ-
 καλεῖσαι σοῦ τῆ φύσει; Ὅτι σε ἀνδρᾶ ἐγέννησε;
 Τί οὖν; πάσας ἔδει γυναικᾶς γεννηθῆαι; καὶ τί
 ἐν ὄφελος ἦν σοι τοῦ κερμείσθαι; τίμ' ἐν ἐπί-
 μόν, εἰ πάντες ἦσαν γυναῖκες; Ἀλλ' ὅδε ἀρ-
 τικῆ σοι τὸ πραγματίων ὄλον δι' ὄλων αὐτὸ
 ποιῆ-

esta; & si multos filios
 habuerit, monstrum est,
 et Romæ inter monstra
 ostenditur. Idem fit in
 viro, si non habeat: qui
 si natura non habuerit,
 monstrum est: sin ipse
 sibi eos abstraherit atque
 evellerit, quid illi facie-
 mus? ubi eum ostende-
 mus? quo titulo eum
 proficibemus? Ostendam
 vobis virum, qui mulier
 quam vir esse mavult!
 O foedum spectaculum!
 Nemo non miraturus est
 Elysi Digest. T. I.

istam inscriptionem. Me-
 diusfidius opinor eos ip-
 sos, qui comas evellunt,
 si intelligerent esse hoc
 ipsum quod faciunt, non
 facturos. Homo, quid
 est, cur naturam tuam
 accusas? An, quod virum
 te genuit? Quid ergo?
 num mulieres tantum gi-
 gnendæ fuerunt? & quæ
 tibi fuisset utilitas orna-
 tus? cui te ornasses, si
 omnes mulieres fuissent?
 At tibi hæc res non pla-
 cet? Totam igitur prorsus
 abjice:

ποιήσον· ἔδει — — τί κατ' ἑκάνα; — — τὸ
 αἰτίον· τῶν πειχῶν· ποιήσον εἰς ἅπαντα σαυτῶν
 31 γυναῖκα, ἵνα μὴ σπλανώμεθα· μὴ τὸ μὲν ἡμῶν
 32 ἀνδρας, τὸ δ' ἡμῶν γυναῖκός. Τίνι θύλας ἀφί-
 σου; Τοῖς γυναικαείοις; Ὡς ἀνὴρ αὐτοῖς ἀφί-
 σου. Νολί· ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις χαίρωσι· Οὐκ
 ἀπάγξῃ; καὶ εἰ τοῖς παιδαίοις ἔχαιρω, ἐγένου
 33 εἰς κινῆδας; Τοῦτό σοι τὸ ἔργον ἀσπὴν; ἐπὶ
 ταῦτα ἐγενήθης, ἵνα σοι αἱ γυναῖκες αἱ ἀκό-
 34 λουστοὶ χαίρωσι; Τοιαῦτῃ σε θάμην πολλὴν
 Κερνήδιον; καὶν οὗτα τύχη, ἀστυνόμον, ἢ ἐφί-
 35 βραρχον, ἢ στρατηγὸν, ἢ ἀγωνοθέτην; Ἄγε,
 καὶ γαμήλας τίλλεσθαι μέλλεις; Τί, καὶ ἐπὶ
 τί; Καὶ παιδία ποιῆσαι, ἅτα κερκῆνα τίλ-
 λόμενα ἡμῶν ἀσάξεις εἰς τὸ πολίτευμα; Καλὸς
 1 πολίτης, καὶ βουλευτής, καὶ ῥήτωρ, τοιοῦτους δει-
 γνῶναι

abjice: tolle illud — —
 quonam nomine adpellabo?
 — — quod est causa
 istorum pilorum; per omnia
 in mulierem te transformato,
 ne decipiamur. Noli femissem
 viri, & femissem mulieria
 tenere. Cui studes placere? Mu-
 lierculis? Ut vir eis placeat.
 Recte sane: verum glabris illæ
 delectantur. Non te suspendes?
 si cinædis delectarentur, si-
 resne cinædus? Num istud
 tuum munus est? num ad hoc
 natus es, ut impu-

dicæ mulieres te delectentur?
 Talis cum sis, civem ne te
 conitquemus Corinthiorum,
 & si ita res tulerit, urbis
 etiam præfectum, aut adolescentiæ
 principem, aut prætorum,
 ludorum prædem? Age, postquam
 uxorem duxeris, etiam tuam
 pilos velles? Cujus in gratiam?
 & quo fine? Et cum liberos
 procrearis, eos deinde quoque
 glabros in civitatem induces?
 O pulcrum civem & senatorem,
 & oratorem! Talisne

νίους εὐχεσθαι ἡμῶν. Φύεθαι· πρὸς ἀνατρέφασθαι;

Μὴ τοὺς Θεοὺς σοι, νεανίακε. ἀλλ' ἀπαξ 36
 ἀκούσας τῶν λόγων τούτων, ἀπελθὼν σαυτῷ
 εἰπὲ, Ταῦτά μοι Ἐπίκτητος οὐκ εἶρηκε (πῶθεν
 γὰρ ἐπείνω;) ἀλλὰ Θεὸς τις ποτ' εὐμενῆς δι'
 ἐπείνου. οὐδὲ γὰρ ἂν ἐπηλθὼν Ἐπίκτητῳ ταῦτά
 εἶπεν, οὐκ εἰδοῦσι λέγειν πρὸς οὐδένα. Ἄγε οὖν, 37
 τῷ Θεῷ πεισθῶμεν, ἵνα μὴ θεοχόλωτοί ὦμεθ.
 Οὐ· ἀλλ' ἂν μὲν κόραξ κρουγάζων σημαίνει τι
 τι, οὐχ ὁ κόραξ ἐστὶν ὁ σημαίων, ἀλλ' ὁ
 Θεὸς δι' αὐτοῦ ἂν δὲ δι' ἀνδραπένης Φωνῆς ση-
 μαίνει τι, τὸν ἀνδραπένη οὐ ποιήσει λέγειν σοι
 ταῦτα, ἵνα γνοῖς τὴν δύναμιν τοῦ θαυματοῦ, ὅτι
 τὰς μὲν οὕτως, τὰς δ' ἐκείνως σημαίνει, πρὸς
 δὲ τῶν μεγίστων καὶ κυριωτάτων, διὰ καλλί-
 στου ἀγγέλου σημαίνει; Ἦ ἔστιν ἄλλο ὃ λέγει 38
 ὁ ποιητής·

Z 2

— Ἐπεὶ

lesne optandum est ut na-
 scantur nobis juvenes alac-
 turque!

Non.; per Deos, adole-
 scens! Quin potius, semel
 hac oratione audita, di-
 gressus dic ipse tibi: „Hæc
 Epictetus mihi non dixit:
 unde enim ille? sed Deus
 Aliquis propitius per il-
 lum. Neque enim in
 mentem Epicteto venisset
 hæc dicere, cum nemine
 ita disputare solito. Age
 ergo, Deo pareamus, ne
 vindictam ejus in nos

„provocemus.“ — Non:
 sed corvus quidem si croci-
 tando aliquid tibi significat,
 non corvus est qui signifi-
 cet, sed Deus per eum:
 si vero per hominis vocem
 aliquid significat, non fa-
 ciet ut homo se tibi dicat,
 quo vim cognoscas Dei,
 qui aliis hæc, aliis alia ra-
 tione significet, res vero
 maxime maximique mo-
 menti per pulcherrimum
 nuncium significet? Quid
 est aliud, quod Poeta di-
 cit? — Quo-

— Quo-

— Ἐπεὶ πρὸ αἰ ἐπόμεν ἡμῖς,

Ἐρμῶαν πέρμφαντες εὐσκοπον Ἄργειφόντην,
Μὴτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἀποιτν.

39 Ὁ Ἐρμῆς καταβαίς ἐμελλεν αὐτῷ λέγειν ταῦτα;
καὶ σοὶ νῦν λέγουσιν οἱ θεοὶ ταῦτα, Ἐρμῶαν
πέρμφαντες διάκταρον Ἄργειφόντην· Μὴ ἐκοτρί-
φεν τὰ καλῶς ἔχοντα, μηδὲ περιεργάζεσθαι·
ἀλλ' ἀφῆται τὸν ἄνδρα, ἄνδρα· τὴν γυναῖκα,
γυναῖκα· τὸν καλὸν ἄνδρα ὡς καλὸν ἄνδρα-
40 ρον, τὸν πλάχρον ὡς ἄνδρα πει πλάχρον. ὅτι οὐκ εἶ
κρέας, οὐδὲ τρίχες, ἀλλὰ προαιερισί· ταύτην αἰ
41 σχυε καλῆν, τὰτ' ἐστὶ καλῶς. Μέχρι δὲ νῦν αἰ
ταλμῶ σοὶ λέγων, ὅτι πλάχρος εἶ. δεκεῖς γὰρ
42 μοι πάντα θελεῖν ἀκούσαι, ἢ τοῦτο. Ἄλλ' ἔρα,
εἰ λέγει Σωκράτης τῷ καλλίστῳ πάντων καὶ
ῥημοσιώτῳ Ἀλκιβιάδῃ· Πειρῶ σὺν καλῶς εἶσαι.

Τ/

— Quoniam nos illi
praediximus,

Mercurio misso speculato-
re Argicidā:

Neque ipsum occide, nec
dās uxorem.

Mercurius caelo descen-
dens haec ei dicturus erat?
Etiam tibi nunc Dii haec
dicunt, Mercurio misso in-
ternuncio Argicidā: Ne
inverte quae recte se ha-
bent; neque temere ne-
gotium tibi su eis facere:
sed utrum virum esse si-
nas, mulierem mulierem:

formosum hominem, ut
formosum hominem; de-
formem ut hominem de-
formem. Quandoquidem
neque caro es, neque pi-
lli; sed mens ratione pra-
edita: hanc si pulcrā
habueris, tunc eris pul-
cer. — Sed hactenus qui-
dem dicere tibi non audeo,
deformem te esse: quidvis
enim libentius auditurus
videris, quam hoc. Sed
vide, quid Socrates dicat
omnium pulcherrimo et ele-
gantissimo Alcibiadi: Da,
inquit, operam; ut formo-
sus

Τί αὐτῷ λέγεις; Πλάσσε σου τὴν κόμπην, καὶ τίλ-
 λε σου τὰ σκέλη; Μὴ γένοιτο. Ἀλλὰ κόσμη
 σοὺ τὴν προαίρεσιν, ἔλαβε τὰ Φεῦλα δόγματα.
 Τὸ σαμῳίτιον οὖν πῶς; Ὡς πέφυκεν. Ἄλλως 43
 τούτων ἐμέλησεν ἐκείνω ἐπίτρεψον. Τί οὖν; ἀκά- 44
 θαρτον δεῖ εἶναι; Μὴ γένοιτο. ἀλλ' ὅς ἐστι καὶ
 πέφυκας, τούτον κάθαιρε· ἄνδρα, ὡς ἄνδρα κα-
 θάρσιον εἶναι γυναῖκα, ὡς γυναῖκα παιδίον, ὡς
 παιδίον. Οὐ· ἀλλὰ καὶ τοῦ λέοντος ἐπιτί- 45
 λωμεν τὴν κόμπην, ἵνα μὴ ἀκάθαρτος ᾖ καὶ τοῦ
 ἀλεκτρυόνος τὸν λόφον· δεῖ γὰρ καὶ ταύτου κα-
 θάρσιον εἶναι. Ἄλλ' ὡς ἀλεκτρυόνα, καὶ ἐκείνου
 ὡς λέοντα, καὶ τὸν κυνηγετικὸν κύνα ὡς κυνη-
 γετικόν.

Z 3

ΚΕΦ.

sus sit. Quid ei dicit?
 Finge comam tuam, & cru-
 ra velle tua! Absit. Sed
 orna mentem tuam; prava
 decreta abijce! De corpo-
 re igitur quid faciendum?
 Sic tractandum est, ut ejus
 natura fert. Alii cuidam
 hæc res curæ sunt; ei per-
 mitte. Quid ergo? im-
 mundum esse oportet? Ab-
 sit: sed, qui es, & quem
 natura se esse jussit, eum

purgato: virum, ut vir sit
 mundus; mulierem, ut
 mulier, puerum, ut puer.
 Non; immo etiam leonis
 jubam evellendus, ne sit
 immundus: & galli galli-
 nacei cristam; nam & hunc
 mundum esse docet. Re-
 cede: sed ut gallum gallina-
 ceum; & illum, ut leo-
 nem; & canem venaticum,
 ut venaticum.

CAP.

ΚΕΦ. Β.

Περὶ τοῦ τίνα ἀσκηθῆναι δεῖ τὸν Προκόψαντα καὶ
 εἰ τῶν κυριωτάτων ἀμελοῦμεν.

- Τρεῖς αἰσι τόποι, περὶ οὓς ἀσκηθῆναι δεῖ τὸν
 ἀσόμενον καλῶς καὶ ἀγαθόν· ὁ περὶ τὰς ἐρέξεις
 καὶ τὰς ἐκκλίσεις, ἵνα μὴ τ' ὀρεγόμενος ἀπο-
 τυγχάνῃ, μὴτ' ἐκκλίνων περιπίπτῃ· ὁ περὶ τὰς
 ὀρμὰς καὶ ἀφορμὰς, καὶ ἀπλοῦς ὁ περὶ τὸ καθή-
 κων, ἵνα τάξῃ, ἵνα εὐλογίστως, ἵνα μὴ ἀμελῶς
 τρίτος ἐστίν, ὁ περὶ τὴν ἀνεξαπατησίαν καὶ ἀνε-
 καϊότητα, καὶ ὅπως ὁ περὶ τὰς συγκαταθέσεις.
 3 Τούτων κυριώτατος, καὶ μάλιστα ἐπέγνων ἐστὶν ὁ
 περὶ τὰ πάθη. πάθος γὰρ ἄλλως οὐ γίνεται, εἰ
 μὴ ἐρέξεως ἀποτυγχανούσης, ἢ ἐκκλίσεως περιπί-
 πτούσης. οὗτός ἐστιν ὁ ταραχῆς, θορύβους, ἀτυ-
 χίας,

C A P. II.

*Quae curanda sunt Proficienti; item, Praecipua
 a nobis negligi.*

Tres sunt loci, in quibus
 exerceri oportet eum, qui
 vir bonus & sapiens sit fu-
 turus: primus in Adpeti-
 tione inest, & Averfatio-
 ne; ut neque adpetendo
 frustretur, nec averfando
 in id incidat quod non
 vult: alter, in Impetu ad
 actionem capiendo aut re-
 tinendo, & omnino in ser-
 vando Officio; ut ordine,
 ut confiderate, ut non ne-
 gligenter in quaque re ver-

semur: tertius locus in eo
 inest, ut ab errore & te-
 meritate in judicando ca-
 veamus, & verbo ut di-
 cam, in Adfensionibus.
 Horum praecipuus, & cum
 primis necessarius, est is,
 qui in animi Perturbationi-
 bus versatur. Perturbatio
 enim aliter non fit, nisi
 cum aut frustretur adpeti-
 tio, aut quod averfariis
 non evitatur. Hic est lo-
 cus, qui turbas, tumultus,
 infe-

χίας, ἢ θύβρυχίας ἐπιφέρων· ὁ πένθῃ, οἰμωγῆς, φθόνους· ὁ φθονερούς, ὁ ζηλοτύπου παιῶν· δι' ὧν οὐδ' αἰκοῦσαι λόγον θυνάμεθα. Δεύτερός ἐστιν, 4
ὁ περὶ τὸ κατῆκον, αὐτὰς γὰρ με εἶναι ἀπαθῆ
ὡς ἀνδριάντα, ἀλλὰ τὰς σχέσεις τηροῦντα τὰς
φυσικὰς καὶ ἐπιθέτους, ὡς εὐσεβῆ, ὡς υἱὸν, ὡς
ἀδελφόν, ὡς πατέρα, ὡς πολίτην.

Τρίτος ἐστιν, ὁ ἤδη τοῖς προκόπτουσιν ἐπι- 5
βάλλον, ὁ περὶ τὴν αὐτῶν τούτων ἀσφάλειαν,
ἵνα μὴδ' ἐν ὑπνοῖς λάθῃ τις ἀνεξέταστος παρελ-
θούσα φαντασία, μὴδ' ἐν οἰνώσει, μὴδὲ μελαγ-
χολῶντος. Τοῦτο ὑπὲρ ἡμᾶς, φησὶν, ἐστιν. Οἱ 6
δὲ νῦν φιλόσοφοι, ἀφέντες τὸν πρῶτον τόπον
καὶ τὸν δεύτερον, καταγίνονται περὶ τὸν τρίτον
μεταπίπτοντας, ἠρωτῆσθαι περαινόντας, ὑπό-
θετικάς, ψευδομένους. Δεῖ γὰρ, φησὶ, καὶ 7
ἐν ταῖς ὕλαις ταύταις γενόμενον διαφυλάττει τὸ
Ζ 4 ἀνεξέτα-

infelicitates, calamitates, luctum, gemitus, invidiam gignit; qui invidios & obtrectatores efficit; quo fit, ut ne audire quidem doctrinae praecepta possimus. Alter locus circa Officia versatur. Neque enim me ita adfectibus vacare oportet, ut statuam; sed ita, ut relationes tuear, cum naturales, tum accersitas; ut homo pius, ut filius, ut frater, ut pater, ut ei vis.

Tertius locus est, qui

jam ad eos qui proficiunt pertinet; de harum rerum firmitate, ne vel dormienti visum aliquod temerarium obrepit, vel in vino, vel in melancholia. Hoc supra nos, ait, est. Nostrae vero aetatis philosophi, primo & secundo loco omisso, in tertio unice versantur: argumentationes tractant verisimiles, interrogando concludentes, hypotheticas, mentientes. Aiunt enim, etiam in his materiis versanti curandum esse

ἀνεξαπατήτων. Τίνα; Τὸν καλὸν καὶ φηγάδον.
 8 Σοὶ οὖν τοῦτο λείπει· τὰς ἄλλας ἐκπεπόνθκας;
 περὶ κερματίων ἀνεξαπατήτος εἶ; εἰς ἴδης κο-
 ράσιον καλὸν, ἀντέχας τῇ Φαντασίᾳ; ἂν ὁ
 γείτων σου κληρονομήσῃ, εὐδακνῆ; νῦν οὐδὲν
 9 ἄλλο σοὶ λείπει, ἢ ἀμταπτασία; Ταύλας, αὐτὰ
 ταῦτα τρέμων μανθάνει, καὶ ἀγωνιῶν, μή τις
 σου καταφρονήσῃ· καὶ πηνθανόμενος, μή τις τι
 10 περὶ σοῦ λέγῃ. Καὶν τις ἐλθὼν εἶπῃ σοι, ὅτι
 λόγου γινομένου, τίς ἀριστός ἐστι τῶν φιλοσό-
 φων, παρῶν τις ἔλεγεν, ἅτι εἰς φιλόσοφος εἶ
 δεῖνα· γέγονέ σοι τὸ ψυχάριον ἀντὶ δακτυλιαίου
 διπηχυ, ἂν δ' ἄλλος παρῶν εἶπῃ, Οὐδὲν εἰρη-
 κας, οὐκ ἔστιν ἄξιον τοῦ δῆνος ἀκροᾶσθαι· τί
 γὰρ οἶδε; τὰς πρώτας ἀφορμαῖς ἔχει, πλέον δ'
 οὐδὲν ἐξέστηκας, ὠχρῆσαικας, εὐδὲς κίκρωγας,
 Ἐγὼ

esse ne fallatur. Quis id
 curare debet? Vir probus
 & honestus. Hoc unum
 ergo tibi adhuc deest; in
 cæteris vero materiis elab-
 orasti? de lucello pecu-
 niario ubi agitur, peccato
 non es obnoxius? visa ele-
 ganti puella, resistis vi-
 so? si vicinus tuus hæredi-
 tatem creverit, non mor-
 deris? nunq̄ nihil aliud tibi
 deest, nisi ut ne de sep-
 tentia dimovearis? Miser,
 istæ ipsa (quæ ad hunc lo-
 cum pertinent) discis tre-
 mens, & anxius ne quis
 te contemnat; & scisci-

tans, an de te loquantur
 homines, quidve dicant.
 Quod si quis tibi dixerit,
 orta quæstione quisnam
 præstantissimus esset philo-
 sophus, dixisse nonnemi-
 nem, unum te esse philo-
 sophum; anima tua, quæ
 antea digiti longitudinæ
 erat, nunc duorum fit cu-
 bitorum. Si quis astem
 alius illi responderit: „Fal-
 leris; non est aperte pre-
 tium istum audire; quid
 enim scit? prima princi-
 pia percepit, præterea
 „vero nihil tenet:“ adtoni-
 tus adstas, pallas, statim
 voc-

Ἐγὼ αὐτῶν δεῖξαι τίς αἶμι, ὅτι μέγας φιλόσοφος
 βλέπεται ἐξ αὐτῶν ταύτων, τί θέλεις, ἐξ ἄλλων ἢ
 δεῖξαι; Οὐκ οἶδας, ὅτι Διογένης τῶν κριτικῶν τι
 να, αὐτῶν ἔδειξεν, ἐκτείνας τὸν μίσην δόκτυλον;
 εἶτα ἐκμανέκτες αὐτοῦ. Οὗτός ἐστιν, ἔφη, ὁ δαίμων
 ἔδειξας ὑμῶν αὐτόν. Ἄνθρωπος γὰρ δόκτυλος οὐ
 δόκνυται, ὡς λίθος, ἢ ὡς ξύλον; ἀλλ' ὅταν τὰ
 τὰ δόγματα αὐτοῦ δεῖξαι, τότε αὐτόν ὡς ἄνθρω-
 πον ἔδειξε.

Βλέπομεν καὶ σοῦ τὰ δόγματα, μὴ γὰρ οὐ
 δήλου ἐστίν, ὅτι σὺ τὴν προαίρεσιν τὴν σαυτοῦ
 ἐν οὐθενί τιθεσθαί, ἔξω δὲ βλέπεις εἰς τὰ ἀπρα-
 αίρετα, τί ἐρεῖ ὁ δαίμων; καὶ τίς σοῦ δόξα
 εἰ φιλαλόγος; εἰ Χρυσίππου ἀνέγρας, ἢ Ἀντι-
 πατρῶν; εἰ μὲν γὰρ καὶ Ἀρχεδημον, ἀπέχεσθαι
 ἅπαντα. Τί ἐπι ἀγωνίας, μὴ οὐ δεῖξας ἡμῶν
 τίς αἶ; θέλεις, σοῦ ἔγωγε τίνα ἡμῶν ἔδειξας;

Z 5

Ἄνθρω-

vociferaris, Ego ei de-
 monstraba qui vir sup-
 quantus philosophus. At-
 qui ex his ipsis cernitur.
 Cur tu vis per alia demon-
 strare? An ignoras, Dio-
 genem sic demonstrasse so-
 phistam quemdam, medio
 digito extento? deinde,
 illo furore peroitio; Hic,
 inquit, ille est; monstravi
 eum vobis. Homo enim
 digito, ut lapis aut lignum,
 non demonstratur: sed si
 quis opiniones ejus de-
 monstrarit, tunc eum ut
 hominem demonstravit....

Videmus & tua secre-
 ta. Nonne perspicuum
 est, te voluntatem tuam
 nihili facere, sed foras
 prospicere in ea quae tua
 arbitrii non sunt, intentum
 quid hic aut ille distor-
 sit? quem te esse perhi-
 beant? an studiosum litera-
 rum? an qui Chrysippum
 legerit, aut Antipatrum?
 quod si & Archedemum,
 habes omnia. Quid adhuc
 times, ne non ostenderis
 nobis qui vir sis? Vis tibi
 dicam, quem te nobis
 ostenderis? Hominem qui
 prodes

- Ἄνθρωπον παριόντα ταπεινόν, μεμψιμοιρῶν, ἕξυ-
 θυμον, δειλόν, πάντα μεμφόμενον; πᾶσι ἐγκα-
 λούντα, μηδέποτε ἡσυχίαν αἰχόμενα, πέριπερον· ταῦ-
 15 τα ἡμῖν ἔδειξας. Ἄπελθε νῦν, καὶ ἀναγγίλασθε
 Ἀρχεδήμον· εἶπε, μὴς ἂν καταπέση καὶ ψοφήσῃ,
 ἀπέθανες. Τοιαῦτος γάρ σε μένει θάνατος, οἷα καὶ
 τὸν — — τίνα ποτ' ἐκείνον; — — τὸν Κρήν.
 καὶ ἐπεὶτος μέγα ἐφρόνας, ὅτι ἐνός Ἀρχεδήμον.
 16 Τάλας, οὐ θέλεις ἀφεῖναι ταῦτα τὰ μηδὲν πρὸς
 σέ; Πρέπει ταῦτα τοῖς δυναμένοις δίχως ταραχῆς
 αὐτὰ μανθάνειν· οἷς ἔξεστιν εἰπεῖν, Οὐκ ἐργίζο-
 μαί, οὐ λυπούμαι, οὐ φθονῶ, οὐ κωλύομαι, οὐκ
 ἀναγκάζομαι. Τί μοι λειπόν; εὐσυχολῶ, ἡσυχίαν
 17 ἄγω. Ἴδωμεν, πῶς περὶ τῶς μεταπτώσεις
 τῶν λόγων δεῖ ἀναστρέφεισθαι. Ἴδωμεν, πῶς ὑπό-
 18 θεσίν τις καβῶν, εἰς οὐδὲν ἄτοπον ἀπαχθήσεται.
 Ἐκείνων ἐστὶ ταῦτα. τοῖς εὖ παθεῖσι προσήκει,
 πῦρ

prodeat abjecto animo, querulus, iracundus, timidus, de omnibus conquerens, omnes accusans, nunquam quietus, vanus: hæc nobis ostendisti. Abi nunc, & lege Archedemum: deinde si mus defilierit & strepitum excitarit, mortuus es. Talis enim te mors manet, qualis Crinidem; qui & ipse multum sibi tribuebat, quod Archedemum intelligeret. Miser, non vis ista, quæ ad te nihil adtinent, missa in-

certo? Eos ista decent, qui sine perturbatione discere illa queunt: quibus dicere concessum est, Non irascor, non mœreo, non invidéo, non prohibeor, non cogor. Quid mihi restat? otiosus sum; vacuum tempus mihi suppetit. Videamus, quo modo mutationes argumentationum tractandæ sint; videamus, quomodo quis, sumpta hypothefi, caveat ne ad absurdum ducatur. Illorum hominum ista sunt, Quibus

πῦρ καίεν, ἀριστῶν, ἀν' οὕτω τύχη, καὶ εἶδεν,
καὶ ὀρχεῖσθαι βυθιζομένου δὲ τοῦ πλοίου, σὺ
μοι παρελθὼν ἐπαίρεις τοὺς σιφάρους.

Κ Ε Θ. γ.

Τῆς ἔλης τοῦ ἀγαθοῦ καὶ πρὸς τὴν μάλιστα
ἀσκῆδον.

Ἐλη τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, τὸ ἴδιον ἡγεμονι-
κόν· τὸ σῶμα δ', ἰατροῦ καὶ ἀλείπτου· ὁ ἀγρὸς,
γεωργοῦ ἕλη. Ἔργον δὲ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, τὸ
χρησθῆναι ταῖς φωντασίαις κατὰ φύσιν. Πέφυκε
δὲ πᾶσα ψυχὴ, ὡσπερ τῷ ἀληθεῖ ἐπινεύειν, πρὸς
τὸ ψεύδος ἀνανεύειν, πρὸς τὸ ἀδελόν ἐπέχεν· οὐ
τω πρὸς μὲν τὸ ἀγαθὸν ὀρεκτικῶς κινεῖσθαι, πρὸς
δὲ τὸ κακὸν ἐκκληστικῶς, πρὸς δὲ τὸ μήτ' ἀγα-
θόν

hinc bene est, eis convenit ignem incendere, prandre; si res ita ferat, etiam canere, & saltare. At ubi in eo est navis ut mergatur, tu mihi venis & superparum adtollis.

C A P. III.

Quas sit materia Boni viri; Et in quo potissimum exerceri debeamus.

Materia viri boni probique est sua cujusque mens: corpus vero, medici & alyptæ; ager, agricolæ materia. Opus autem viri boni probique est, visis ad naturæ præscriptum nti. Sic autem natura compara- tum est, ut quisvis animas, quemadmodum veris adnuit, falsa abanuit, in incertis adsentiam sustinet; sic & bonum expetat, & malum aversetur; erga id vero, quod neque bonum neque malum est, neutro modo

- 3 Δὴ μήτε κακὸν αὐδετέρωι. Ὡς γάρ τὸ τοῦ Καί-
σαρος νόμισμα οὐκ ἔχεται ἀποδοκιμασίῃ τοῦ τρα-
πέζιτη, οὐδὲ τοῦ λαχαινοπώλη, ἀλλ' ἐν δόξῃ
θίλει αἱ θίλει, πρόσθαι αὐτὸν δεῖ τὸ αὐτ' αἰ-
τοῦ πωλούμενον· οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς.
- 4 Τὸ ἀγαθὸν φανὴν, εὐθύς ἐκίνησεν ἐφ' αὐτὸ, τὸ
κακὸν αἰφ' αὐτοῦ. οὐδέποτε δ' ἀγαθοῦ φαντασίαν
φωρυγῆ ἀποδοκιμαίσει ψυχῇ, οὐ μᾶλλον ἢ τὸ καί-
σαρος νόμισμα. ἔγθεν ἐξήρηται πᾶσαι κινήσεις καὶ
ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ.
- 5 Διὰ τοῦτο πᾶσις ἀειότητος προσηύεται τὸ
ἀγαθόν. οὐδὲν ἐμοὶ καὶ τῷ πατρὶ, ἀλλὰ τῷ
ἀγαθῷ. Οὕτως γὰρ σπληνός; Οὕτω γάρ πῃ
φυκαί· ταῦτό μοι τὸ νόμισμα δίδωκεν ὁ Θεός.
- 6 Διὰ τοῦτο εἰ τοῦ καλοῦ, καὶ δικαίου πρὸ ἀγα-
θοῦ ἕτερόν ἐστιν, οἴχεται καὶ πατήρ, καὶ ἀδελ-
φός, καὶ πατεῖς, καὶ πάντα τὰ πνεύματα.
- 7 Ἀλλὰ τὸ ἐμὸν ἔχω ἀγαθὸν ὑπερίδω, ἵνα σὺ
σχῆς;

do adficiatur. Quemadmo-
dum enim Caesaris nummum
nec argentatio nec olerum
venditori improbare licet,
sed ostenso eo, sine nolit,
sive velit, mercem suam
tradat necesse est: eadem
est & animi ratio. Bo-
num, simul utque adparet,
ad se adliquit; malum deeli-
natur: neque usquam bo-
ni speciem evidentem im-
probat animus, non ma-
gis quam numisma Caesaris.

Hinc omnis motus pendet
& hominis & Dei.

Propterea cuius necessi-
tudini praefertur Bonum.
Nihil mihi rei cum patre
est, sed cum bono. Adeo-
ne durus es? Sic sum na-
tura comparatus: hoc mihi
numisma dedit Deus. Qua-
propter si Bonum aliud est
quam Honestum & Iustum,
valeret & pater & frater &
patris, res denique omnes.
Ego

σχῆς; καὶ παραχωρήσω σοι; Ἀντί τίνος; Πατὴρ σου εἰμι. Ἀλλ' οὐκ ἀγαθόν. Ἀδελφός σου εἰμι. Ἀλλ' οὐκ ἀγαθόν. Ἐάν δ' ἐν ἐρῇ προαιεῖται 8
 θώμεν, ἐπιτὸ τὸ τῆρῃ τὰς σχέσεις ἀγαθὸν γίνε-
 ται· καὶ λοιπὸν, ὁ τῶν ἐκτὸς τῶν ἐκχωρῶν, αἰ-
 τος τοῦ ἀγαθοῦ τυγχάνει. Λέγει τὰ χρήματα ὁ 9
 πατήρ. Ἄλλ' οὐ βλάπτει. Ἐξεί το πλεόν τοῦ
 ἀγροῦ ὁ ἀδελφός. Ὅσον καὶ θέλω. μή τι σὺν τοῦ κί-
 δημοῦ; μή τι τοῦ πιστοῦ; μή τι τοῦ φιλαδέλ-
 φου; Ἐκ ταύτης γὰρ τῆς οὐσίας τίς δύναται ἐκ-
 βαλεῖν; οὐδ' ὁ Ζεὺς. οὐδὲ γὰρ ἠθέλησεν· ἀλλ' ἐπὶ
 ἐμοὶ αὐτὸ ἐποίησέ, καὶ ἔδωκεν εἶον εἶχεν αὐτός;
 ἀκόλουτον, ἀνανάγκαστον, ἀπαραπέδιστον.

Ἄρα οὐκ ἄλλο ἄλλο τὸ νόμισμα ἢ, ἐκείνῳ 11
 τίς δειξάς, ἔχη τὸ ἀντ' αὐτοῦ πιπρωσκόμενον.
 Ἐλίλυθεν τίς τὴν ἐπαρχίαν κλέπτῃς ἀνδύπαι- 12
 τος. τίνα νόμισματι χρῆται; Ἀργυρίῳ. Δείξον,
 καὶ

Ego vero meum bonum
 negligam, ut tu eo potiri-
 ris, illoque tibi cedam?
 Qua de causa? Pater tuus
 sum. Sed non bonum
 meum. Frater tuus sum.
 Sed non bonum meum.
 Si vero in recta voluntate
 illud collocaverimus; tum
 hoc ipsum, conservare rela-
 tiones, Bonum fiet; ac
 proinde, qui externam ali-
 qua re cedit, is bono poti-
 tur. Auferet pecuniam pa-
 ter? Sed non nocet. Ha-
 bebis frater plus agri.
 Quantum volet! nunc ergo

etiam plus verecundias?
 plus fidei? plus fraternae
 caritatis? Ex hoc enim
 fundo quis te potest ejice-
 re? ne Jupiter quidem?
 neque enim voluit; sed in
 mea potestate id posuit,
 deditque tale quale ipse ha-
 buit, ut nec prohiberi, nec
 cogi, nec impediri posset.
 Quod si igitur alius assu-
 mitur moneta, eam si quis
 ei ostenderit, accipiet id
 quod pro ea venditur. Ven-
 nit in provinciam fur pro-
 consul. Quantum vultus?
 moneta? Argento. Ostem-
 de

καὶ ἀπόφερε ἃ θέλεις. Ἐάλυθε μαγχός. τίνι
 παρίσματι χρεῖται; Κορασιώοις. Λάβε, Φησί, τὸ
 νόμισμα, πώλητόν μοι τὸ πραγματικόν. Δός, καὶ
 13 ἀγόραζε. Ἄλλος περὶ παιδίον ἐπικούδακε. Δός
 αὐτῷ τὸ νόμισμα, καὶ λάβε ὁ θέλεις. Ἄλλος
 14 Φιλόδηρος. Δός ἱππάριον καλόν, ἢ κυνάριον οἰ-
 μάζων καὶ στένων πωλήσει αὐτῷ αὐτῷ ὁ θέλεις.
 Ἄλλος γὰρ αὐτὸν ἀναγκάζει ἄνωθεν, ὅ τὸ νόμισ-
 μα τοῦτο τεταχώς.

24 Πρὸς τοῦτο μάλιστα τὸ εἶδος αὐτῶν γυμνα-
 στίον. Εὐθύς ἄρθρου προσελθὼν, ὃν ἂν ἴδῃς, ὃν ἂν
 ἀκούσῃς, ἐξέταζε, ἀποκρίνου αἰς πρὸς ἐρώτημα,
 Τί εἶδες; καλόν ἢ καλίν; Ἐπαγε τὸν κανόνα.
 11 Ἀπραιρέτα, ἢ προαιρετικόν; Ἀπραιρέτα. Ἄρε
 15 ἔχω. Τί εἶδες; Πενθούντα ἐπὶ τέκνου τελευτῆ.
 1 Ἐπαγε τὸν κανόνα. Ὁ θάνατός, ἐστὶν ἀπραιρέ-
 τον. αἶρε ἐκ τοῦ μέσου. Ἀκνήθει σοι ὑπάτος;

Ἐπαγε

de argentum, & aufer
 quod voles. Vehit mæ-
 chus. Qua moneta uti-
 tur? Puellis. Cape, in-
 quit aliquis, monetam, &
 vende mibi istud. Da, &
 eme. Alius pueris studet.
 Da ei monetam hanc, &
 accipe quod volueris. Ali-
 us venatione delectatur.
 Da ei bellum equuleum aut
 faniculum: plorans & ge-
 mens pro eo id, quod tu
 yis, vendet. Alius enim
 eum intrinsecus cogit, qui
 monetam istam ordina-
 vit.

In hoc genere quisque
 se potissimum exercere de-
 bet. Statim mane egres-
 sus, quemcumque vide-
 ris, quemcumque audie-
 ris, examinato: responde
 tamquam ad quæstionem:
 Quid vidisti? pulcrum, aut
 pulcrum? Adhibe regulam.
 Est, ne res tui juris, an
 alieni? Alieni. Abjice.
 Quid vidisti? Quemdam
 obitum filii lugentem. Ad-
 hibe regulam. Mors ali-
 ni juris est: tolle eam e
 medio. Obviam tibi fa-
 ctus est consul? Adhibe
 regu-

Ἐστὶν τὸν κένουσι. Ἰπποκράτης ποῦν τι ἰσχύει;
 Διηρώμετον, ἢ προσηρέμετον; Ἀπροσηρέμετον. Αἴρε-
 σαι, ποῦν, οὐκ ἔστι δόκιμον· ἀπέβαλε, αἰδ-
 ἐν πρὸς σέ. Καὶ τοῦτο εἰ ἐποιήσωμεν, καὶ πρὸς 16
 τοῦτο κτερούμεθα καὶ ἡμέραι ἐξ ἄρθρου μέχρι
 ἰσχύος, ἐγχετο· ἂν τι, καὶ τοῦα θεοῦ. Νῦν δ' 17
 ἐσθίς ὑπὸ πάσης φαικασίας κεχρηότες λαμβά-
 νουμαθα καὶ μόνου, ὅπερ ἄρα, ἐν τῇ σχολῇ μι-
 κρὸν τι διεγερόμεθα· εἴτ' ἐξαλόκτες, ἂν ἴδα-
 μὲν πεινδούντα, ἀίγομεν, ἀπώδασίς ἂν ἵπακτου,
 Μακρίσθαι· ἂν ἐξαρτάμεθα, Γαλακτώμεθα· ἂν κή-
 κηται, Ἄθλιος, οὐκ ἔχει πόθεν φαίγη. Ταῦτ' 18
 οὐν ἐκκόπτειν δὲ τὰ πονηρὰ δόγματα, περὶ τοῦ-
 το συντετάσθαι. Τί γάρ ἐστι τὸ κλαίειν καὶ οἰ-
 μῶζειν; Δόγμα. Τί δυστυχία; Δόγμα. Τί
 στῆσις; τί δολχόνια; τί μέμφις; τί καταγο-
 ρία; τί ἀσέβεια; τί φλυαρία; Ταῦτα πάντα 19
 δόγματι ἐστὶ, καὶ ἄλλο αὐδὲν καὶ δόγματα
 περι

regulam. Qualis res est
 consulatus? juris alieni,
 an tui? Alieni. Tolle &
 hoc: non est probum: ab-
 jice; nihil ad te. Hoc si fa-
 ceremus, & in hoc excer-
 remur indies a diluculo us-
 que ad noctem, aliquid pro-
 fecto proficeremus. Nunc
 autem protinus a quolibet
 viso hiantes abripimur: &
 in schola tantum, si quan-
 do, paululum expurgisci-
 mur: deinde egressi, cum
 lugentem videmus, dici-

mus, Perijt; si consulem,
 Beatus: si relegatum, Mi-
 ser: si pauperem, Infelix;
 non habet quod edat.
 Hæc igitur prava decreta
 refecunda sunt; in hoc in-
 tendendi nervi. Quid est
 enim plorare & ejulare?
 Decretum. Quid calami-
 tas? Decretum. Quid sedi-
 tio? quid dissidium? quid
 querela, quid accusatio?
 quid impietas? quid nu-
 gæ? Nihil hæc omnia sunt
 aliud nisi decreta; & qui-
 dem

περὶ τῶν ἀφροσύμων, ὡς ὄψαν ἀγαθῶν καὶ κα-
κῶν. Ταῦτά τις ἐπὶ τῷ προσημασμένῳ μεταδίηται,
καὶ γὰρ αὐτὸν ἐλύσωμαι ὅτι πνευμαθῆται, ὡς ἐν
ἐξῆς τῷ περὶ αὐτῶν.

20 Οἶόν ἐστιν ἡ ἀκαθάρτη τῷ ὕδατι, τοιοῦτον ἡ
ψυχὴ ἢ ἐν ἡ ἀγῆ ἢ προσπίπτουσα τῷ ὕδατι,
21 τοιοῦτον αἱ φαντασίαι. ὅταν οὖν τὸ ὕδωρ καθῆ,
ἴσκει μὲν καὶ ἡ ἀγῆ κτεῖσθαι, ὡ μὲν τῷ ἀπῶ-
22 ται. καὶ ὅταν τὸν σκοτωθῆ τις, οἷον αἱ τέχναι
καὶ αἱ ἀρεταὶ συγχέονται, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἐν
τῷ εἶναι καθαροῦτος ἐξ, καὶ διστάται κίεσθαι.

ΚΕΦ.

dem de rebus alic-
ni juris, quasi bonæ aut
malæ sint. Hæc si quis ad
ea quæ sui juris sunt tradu-
kerit, eum ego spondebo
constantem fore & tran-
quillum, utrumque se hæ-
beant res quæ illam cir-
cumstant.

Qualis est aquæ plena
patina, talis est animus:

qualis lux solis in aquam
incidens, talia sunt visa.
Cum igitur agitata fuerit
aqua, lux quoque moveri
videtur, nec movetur ta-
men. Sic ergo, si quis
vertigine fuerit correptus,
non artes & virtutes tur-
bantur, sed spiritus in quo
sunt; si is sedatus fuerit,
illis etiam ratio sua con-
stabit.

Κ Ε Φ. δ.

Πρὸς τὸν ἀκόσμως ἐν θεάτρῳ σπουδάζοντα.

Τοῦ δ' ἐπιτρόπου τῆς Ἠπείρου ἀκοσμότερον
 σπουδάζοντος κωμῶντι, καὶ ἐπὶ τούτῳ δημο-
 σία λοιδορηθέντος, εἶπαι ἐξῆς ἀπαγγελίαντος πρὸς
 αὐτὸν ὅτι ἐλοιδορήθη, καὶ ἀγανακτοῦντος πρὸς
 τοὺς λοιδορήσαντας. Καὶ τί κακόν, ἔφη, ἐποίουν;
 ἐσπούδαζον καὶ αὐτοὶ, ὡς καὶ σύ. Εἰπόντος δ'
 δ' ἐκείνου, Οὕτως οὖν τις σπουδάζει; Σὲ, ἔφη,
 βλέποντες τὸν αὐτῶν ἀρχόντα, τοῦ Καίσα-
 ρος φίλον καὶ ἐπιτρόπον, οὕτω σπουδάζοντα, οὐκ
 ἐμελλον καὶ αὐτοὶ αὐτῶ σπουδάζειν; εἰ γὰρ 3
 μή δὲ οὕτω σπουδάζειν, μηδὲ σὺ σπούδαζε·
 εἰ δὲ δαί, τί χαλεπαίνεις, εἰ σε ἐμιμήσαντο;
 τίνας γὰρ ἔχουσι μιμήσασθαι οἱ πολλοί, ἢ τοὺς
 ὑπερέχοντας ὑμᾶς; εἰς τίνας ἀπίθωσιν ἰλθόν-
 τες

CAP. IV.

Adversus turpiter faventem in Theatro.

Cum procurator Ep̄ri tur-
 pius comædo cuidam fa-
 vissæt, eaque de re publice
 convicio jactatus fuisset,
 idque Epicteto renunciat-
 set, & conviciatoribus suc-
 censeret: Et quidnam, in-
 quit ille, mali fecerunt?
 favorunt isti, ut & tu.
 Cum autem ille diceret,
 Itane quisquam favet? Cum
 te, inquit, præsidem suum

viderent, Cæsaris amicam
 & procuratorem, ita fave-
 re; quidni & ipsi eodem
 modo favuri essent? Nam
 si non ita favendam est,
 ne tu quidem faveto: sin
 est favendum, quid illis
 succenses, te imitantibus?
 Quos enim habet vulgus
 quos imitetur, præterquam
 vos proceres? quosnam
 respiciant, cum theatra in-

4 τις εἰς τὰ θιάτρα, ἢ ὑμᾶς; Ὅρα πῶς ὁ
 ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος θεωρεῖ· πέπραγε· κα-
 γὰ τοίνυν κραυγᾶσω· ἀναπηδᾷ· καὶ γὰ ἀνα-
 πηδήσω· αἱ δούλοι αὐτοῦ· διακιάθηται κραυγα-
 ζοντες· ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω δούλους· ἀντὶ πάν-
 5 των αὐτῶν, ὅσον δύναμαι, κραυγᾶσω. Εἰδέναι
 σε οὖν δεῖ, ὅταν εἰσέρχῃ εἰς τὸ θιάτρον,
 ὅτι καιρῶν εἰσέρχῃ καὶ παραδείγματι τοῖς ἄλ-
 6 λοις, πῶς αὐτοὺς δεῖ θεωρεῖν. Τί οὖν σὶ
 ἐλοιδοροῦν; Ὅτι πᾶς ἄνθρωπος μισεῖ τὸ ἔμπρο-
 δίζον· ἐκείνοι στεφαναθῆναι ἤθελον τὸν θάνα-
 τὸν ἕτερον· ἐκείνοι σοὶ ἐνεπρόδιζον, καὶ σὺ ἐκά-
 νοις. σὺ εὐρίσκου ἰσχυρότερος· ἐκείνοι ὁ ἀδύνατοι
 7 ἐποίησαν· ἐλοιδοροῦν τὸ ἐμπρόδιζον. Τί οὖν θέλεις;
 ἵνα σὺ μὲν ποιῆς ὁ θέλεις, ἐκείνοι δὲ μὴδ' ἔπα-
 σιν ἂν θέλουσι; καὶ τί θαυμαστόν; Οἱ γὰρ
 σοὶ τὸν Δία αὐ τοιδοροῦσιν, ὅταν ἐμπρόδιζοντι
 ὑπ'

gressi sunt, præter vos?
 „Vide, quemadmodum Cæ-
 „saris procurator spectet!
 „Vociferatur: vociferabor
 „ergo & ego. Exsultat:
 „exsultabo & ego. Servi
 „ejus, hinc atque inde
 „sedentes, vociferantur:
 „ego, cui servi nulli sunt,
 „pro omnibus ipse quan-
 „tum potero clamabo.“
 Sciendum ergo tibi est,
 cum theatrum ingrederis,
 te tamquam regulam ingre-
 di, & exemplum cætero-
 rum, quo pacto spectare

debeant. Cur igitur con-
 viciati tibi sunt? Quia om-
 nis homo id, quo impe-
 ditur, odit. Alium illi
 coronari voluerunt, alium
 tu: illi te impediabant, tu
 illos: tu potentior eras;
 illi fecerunt quod potue-
 runt; conviciati sunt ei a
 quo impediabantur. Quid
 ergo vis? ut tu quidem,
 quod velis, id agas; illi
 autem quod velint, ne di-
 cere quidem audeant? Et
 quid miri est? Nonne agri-
 colæ Jovi maledicunt, cum
 ab

ὑπ' αὐτοῦ; οἱ κενεὶ οὐ λοιδοροῦμαι; τὴν Καί-
 σαρα παύεται λοιδορῶντες; Τί οὖν; πῶ νικᾷ 8
 σαρὶ ὁ Ζεὺς; τῷ Καίσαρι οὐκ ἀπαρφέλλονται τὰ
 λεγόμενα; Τί οὖν ποιεῖ; οἶδεν, ὅτι, ἂν πάν-
 τας τοὺς λοιδοροῦκτας κολάσῃ, οὐχ ἔξω τι-
 νων ἀρξεί. Τί οὖν, ἔδει εἰσερχόμενον εἰς τὸ 9
 δίατρον οὐ τοῦτο εἶπεν, Ἄγε ἵνα Σώφρον
 στεφανωθῆ· ἀλλ' εἶπεν, Ἄγε ἵνα τηρήσω τὴν
 ἐμαυτοῦ προαίρεσιν ἐπὶ ταύτης τῆς ὕλης κατὰ
 φύσιν ἔχουσαν. Ἐμοὶ παρ' ἐμὲ φίλτατος οὐδ' 10
 αἶς. Γελάσθω οὖν, ἢ ἄλλος νικῆσθαι κομηθεῖται,
 ἐμὲ βλάπτουσαν. Τίνας οὖν θέλω νικῆσαι; 11
 τὴν νικῶντα, καὶ οὐτὸς αἰεὶ νικῆσει, ὃν θέλω.
 Ἄλλα θέλω στεφανωθῆναι Σώφρονι. Ἐν οὐκ
 ἔσους, θέλω ἀγῶνας ἀγῶν, ἀνακλήρουζον αὐτὸν
 Νέμεα, Πύθια, Ἰσθμια, Ὀλύμπια· ἐν φανε-
 ρῶ δὲ μὴ πλεονέκτης, μηδ' ὑφάρπαζε τὸ κοινόν.

A a 2

εἰ

ab illo impediuntur? nam-
 que non conviciantur? num
 maledicere Cæsari desi-
 nant? Quid ergo? igno-
 rat hoc Jupiter? non re-
 nunciatur Cæsari, quid di-
 catur? Quid ergo facit?
 scit, si omnes conviciato-
 res supplicio adficeret, se
 quibus imperaret non habi-
 turum. Quid ergo? ingre-
 denti theatrum non hoc
 erat dicendum: Age, So-
 phron coronetur! sed il-
 lud: Age, meam volunta-
 tem tuear, ut in hac mate-

ria nature congruat. Mi-
 hi nemo me ipso carior est.
 Ridiculum igitur fuerit,
 lædi me, ut alius vincat
 comœdum agens. Quem
 igitur velim vincere? Eum
 qui vincit: sic semper
 is vincet, quem voluerit.
 Sed volo, Sophronem co-
 ronari. Domi tuæ quot
 volēs certamina institue:
 & proclamato eum Ne-
 meorum, Pythiorum, Isth-
 miorum, Olympiorum vi-
 ctorem. In publico au-
 tem, ne plus æquo tibi
 vindic-

καὶ ἀπέφερε ἃ θέλεις. Ἐλάλυθε μαχρός, τίνα
 νόμισματι χεῖται; Κορααίδιοις. Λάβε, Φησί, τὸ
 νόμισμα, πώλητόν μοι τὸ πραγματικόν. Δός, καὶ
 13 εἰγόραζε. Ἄλλος περὶ κωιδίμα ἐσπούδακε. Δός
 αὐτῷ τὸ νόμισμα, καὶ λάβε ὁ θέλεις. Ἄλλος
 14 Φιλόδηρος. Δός ἰππάριον καλόν, ἢ κυνάριον οὐ-
 μάζων καὶ στένων πωλήσει αὐτ' αὐτῶν ὁ θέλεις.
 Ἄλλος γὰρ αὐτὸν ἀναγκάζει εἶπαι, ὅ τὸ νόμι-
 μα ταῦτο τεταχώς.

15 Πρὸς ταῦτο μάλιστα τὸ εἶδος αὐτῶν γυμνα-
 στέον. Εὐθύς ὄρθρου προσελθὼν, ἐν ᾧ ἴσῃ, ἢ ἂν
 αἰκούσης, ἐξέταζε, ἀποκρίνου ὡς πρὸς ἐρώτημα,
 Τί εἶδες; καλὸν ἢ καλὴν; Ἐπαγε τὸν κανόνα.
 16 Ἀπροαίρετον, ἢ προαιρετικόν; Ἀπροαίρεται. Δίε
 17 ἔξω. Τί εἶδες; Πενθούκτα ἐπὶ τέκνου τελευταῖ.
 18 Ἐπαγε τὸν κανόνα. Ὁ δάματῆς ἐστὶν ἀπροαίρε-
 τον. εἶρε ἐκ τοῦ μέσου. Ἀκύνθησε σοὶ ἕκατος;
 Ἐπαγε

de argentum, & aufer
 quod voles. Vehit moe-
 chus. Qua moneta uti-
 tur? Puellis. Cape, in-
 quit aliquis, monetam, &
 vende mibi istud. Da, &
 eme. Alius pueris studet.
 Da ei monetam hanc, &
 accipe quod volueris. Ali-
 us venatione delectatur,
 Da ei bellum equuleum aut
 caniculum: plorans & ge-
 mens pro eo id, quod tu
 vis, vendet. Alius enim
 eum intrinsecus cogit, qui
 monetam istam ordina-
 vit.

In hoc genere quisque
 se potissimum exercere de-
 bet. Statim mane egres-
 sus, quemcumque vidi-
 tis, quemcumque audie-
 ris, examinato: responde
 tamquam ad questionem:
 Quid vidisti? pulcrum, aut
 pulcrum? Adhibe regulam.
 Est, ne res tui juris, an
 alieni? Alieni. Abjice.
 Quid vidisti? Quemdam
 obitum filii lugentem. Ad-
 hibe regulam. Mors alie-
 ni juris est: tolle eam e
 medio. Obviam tibi fa-
 ctus est consul? Adhibe
 regu-

Ἐστὶν τὸν κινῶντα. Ἐπιπείθει πῶς τι ἐστὶν;
 Ἀπρόσμετον, ἢ προσημετικόν; Ἀπρόσμετον. Δίξ
 καὶ ποῦτος, οὐκ ἔστι δόκιμον ἀπέβαλε, αὐδ
 ἐν πρὸς σέ. Καὶ τοῦτο εἰ ἐποιῶμεν, καὶ πρὸς 16
 τοῦτο κρούμεθα καὶ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας μέχρι
 τινος, ἐγίγνωσκον ἂν τι, καὶ τὰ θεοῦ. Νῦν δ' 17
 ἐσθλὸς ὑπὸ πάσης φαντασίας μεχρότερος λαμβά
 νημεθα καὶ μόνον, ὡς ἀρα, ἐν τῇ σχολῇ μι
 κρόν τι διεγερόμεθα εἴτ' ἐξελθόντες, ἂν ἴδω
 μιν κινδουῖντα, ἀγομεν, ἀπώλετο ἂν ἵπτατος,
 Μακρίως ἂν ἐξαρτημένον, Γαλακτικός ἂν κί
 κητος, Ἄθλιος, οὐκ ἔχει πόθεν φαίγη. Ταῦτ' 18
 οὐκ ἐκκόπτειν δὲ τὰ πονηρὰ δόγματα, περὶ τοῦ
 το συντετασθαι. Τί γάρ ἐστι τὸ κλάειν καὶ σί
 μωζεν; Δόγμα. Τί δυστυχία; Δόγμα. Τί
 στῆσις; τί δολοφονία; τί μέμψις; τί κατηγο
 ρία; τί ἀσέβεια; τί φλυαρία; Ταῦτα πάντα 19
 δόγματά ἐστι, καὶ ἄλλο οὐδὲν καὶ δόγματα
 περὶ

regulam. Qualis res est
 consulatus? juris alieni,
 an tui? Alieni. Tolle &
 hoc: non est probum: ab-
 jice; nihil ad te. Hoc si fa-
 ceremus, & in hoc exerce-
 remur indies a diluculo us-
 que ad noctem, aliquid pro-
 fecto proficeremus. Nunc
 autem protinus a quolibet
 viso hiantes abripimur: &
 in schola tantum, si quan-
 do, paululum expurgiscimur:
 deinde egressi, cum
 lugentem videmus, dici-

mus, Perijt; si consulem,
 Beatus: si relegatum, Mi-
 ser: si pauperem, Infelix;
 non habet quod edat.
 Hæc igitur prava decreta
 refecanda sunt; in hoc in-
 tendendi nervi. Quid est
 enim plorare & ejulare?
 Decretum. Quid calami-
 tas? Decretum. Quid sedi-
 tio? quid dissidium? quid
 querela, quid accusatio?
 quid impietas? quid iu-
 gæ? Nihil hæc omnia sunt
 aliud nisi decreta; & qui-
 dem

πρὸς τῶν ἀπερραγμένων, ὡς ἴσως ἀγαθῶν καὶ κα-
κῶν. Ταῦτά τις ἐστὶ τὰ προσημασμένα μεταδίνα,
καὶ γὰρ αὐτὸν ἐγνώμασ ὅτι ἐπισκευάσει, ὡς ἐν
ἔχῃ τὰ πρὸς αὐτῶν.

20 Οὐδὲν ἐστὶν ἢ λεκάνη τῶ ὕδατος, ἢ τειχίον ἢ
ψυχρὴ ἢ ὄν ἢ κλύη ἢ προσπίπτουσα τῶ ὕδατι,
αἱ τοιοῦτον αἱ φαντασίαι. ἔστιν οὖν τὸ ὕδωρ κινῆ,
ἔσκει μὲν καὶ ἢ ἀνῆλ κινῆσθαι, ὡ μὲν τῶ πᾶσι
22 ται. καὶ ἔστιν εὐάνη σκοτωθῆ τις, οὐκ αἱ τέχνη
καὶ αἱ ἀρεταὶ συγχέονται, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ἐφ'
ᾧ ἐστὶ κινῆσθῆντος δὲ, κελύπτουται κελύπτου.

ΚΕΦ.

dem decreta de rebus alie-
ni juris, quasi bonæ aut
malæ sint. Hæc si quis ad
ea quæ sui juris sunt tradu-
xerit, cum ego spondebo
constantem fore & tran-
quillum, utrumque se hæ-
beant res quæ illam cir-
cumstant.

Qualis est aquæ plena
patina, talis est animus:

qualis lux solis in aquam
incidens, talia sunt visa.
Cum igitur agitata fuerit
aqua, lux quoque moveri
videtur, nec movetur ta-
men. Sic ergo, si quis
vertigine fuerit correptus,
non artes & virtutes tur-
bantur, sed spiritus in quo
sunt; si is sedatus fuerit,
illis etiam ratio sua con-
stabit.

Κ Ε Φ. δ΄.

Πρὸς τὸν ἀκόσμως ἐν θιάτρῳ σπουδάζοντα.

Τοῦ δ' ἐπιτρόπου τῆς Ἠπείρου ἀκοσμότερον
 σπουδάζοντος κοιμαδῶ τινι, καὶ ἐπὶ τούτῳ δημο-
 σία λοιδορηθέντος, εἶτα ἐξῆς ἀπαγγείλαντος πρὸς
 αὐτὸν ἔτι ἐλοιδορηθῆ, καὶ ἀγανακτοῦντος πρὸς
 τοὺς λοιδορήσαντας· Καὶ τί κακὸν, ἔφη, ἐποίησαν;
 ἰσχυράζον καὶ οὗτοι, ὡς καὶ σύ. Εἰπόντος δ'
 δ' ἐπείναι, Οὕτως οὖν τις σπουδάζει; Σὲ, ἔφη,
 βλέποντες τὸν αὐτῶν ἀρχοντα, τοῦ Καίσα-
 ρος φίλον καὶ ἐπιτρόπον, οὕτω σπουδάζοντα, οὐκ
 ἔμελλον καὶ αὐτοὶ αὐτῷ σπουδάζειν; εἰ γάρ 3
 μὴ δὲ οὕτω σπουδάζει, μὴδὲ σὺ σπουδάζεις·
 εἰ δὲ οὐκ, τί χαλεπαίνεις, εἰ σὺ ἐμμήσαντο;
 τίνας γὰρ ἔχουσι μιμήσασθαι οἱ πολλοί, ἢ τοὺς
 ὑπερέχοντας ὑμᾶς; εἰς τίνας ἀπίθωσιν ἰλθόν-
 τες

CAP. IV.

Adversus turpiter faventem in Theatro.

Cum procurator Ep̄ri tur-
 pius comcedo cuidam fa-
 villet, eaque de re publico
 convicio jactatus fuisset,
 idque Epicteto renuncia-
 set, & conviciatoribus suc-
 censeret: Et quidnam, in-
 quit ille, mali fecerunt?
 favorunt isti, ut & tu.
 Cum autem ille diceret,
 Itane quisquam favet? Cum
 te, inquit, praesidem suum

viderent, Caesaris amicum
 & procuratorem, ita fave-
 re; quidni & ipsi eodem
 modo futuri essent? Nam
 si non ita favendum est,
 ne tu quidem faveto: sin
 est favendum, quid illis
 succenses, te imitantibus?
 Quos enim habet vulgus
 quos imitetur, praeterquam
 vos proceres? quosnam
 respiciant, cum theatra in-
 gressi

- 4 τις εἰς τὰ θεάτρα, ἢ ὑμᾶς; Ὅρα πῶς ὁ
ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος θεωρεῖ· κέκραγε, καί
γὰρ τοίνυν κραυγᾶσω· ἀναπῆδᾶ· καί γὰρ ἀνα-
πῆδῆσω· οἱ δούλοι αὐτοῦ διακαίθηται κραυγαί-
ζαντες· ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω δούλους· ἀντὶ πάν-
5 των αὐτῶν, ὅσον δύναιμι, κραυγᾶσω. Εἶδέναι
σε οὖν δεῖ, ὅταν εἰσέρχῃ εἰς τὸ θεάτρον,
ὅτι κανὼν εἰσέρχῃ καὶ παραίδεγμα τοῖς ἄλ-
6 λοις, πῶς αὐτοὺς δεῖ θεωρεῖν. Τί οὖν σε
ἐλοιδοροῦν; Ὅτι πᾶς ἄνθρωπος μισεῖ τὸ ἐμπο-
δίσει ἐκείνῃ στεφαναθῆναι ἡθέλον τὸν θάνατον,
ἐν ἑτέροις, ἐκείνοι σοὶ ἐνεπὸδιζον, καὶ σὺ ἐκεί-
νοῖς, ἐν εὐρίθκῳ ἰσχυρότερος· ἐκείνοι δ' ἰδύνατο
7 ἐποίουν· ἐλοιδοροῦν τὸ ἐμποδίζον. Τί οὖν θέλεις;
ἵνα ἐν μὲν ποίῃς ὁ θέλεις, ἐκείνοι δὲ μὴδ' ἔπι-
σιν αὐθελουσι; καὶ τί θαυμαστόν; Οἱ γενο-
γὼι τὸν Δία αὐλοδοροῦσιν, ὅταν ἐμποδίζωται
ὕπ

gressi sunt, præter vos?
 „Vide, quemadmodum Cæ-
 „saris procurator spectet!
 „Vociferatur: vociferabor
 „ergo & ego. Exultat:
 „exultabo & ego. Servi
 „ejus, hinc atque inde
 „sedentes, vociferantur:
 „ego, cui servi nulli sunt,
 „pro omnibus ipse quan-
 „tum potero clamabo.“
 Sciendum ergo tibi est,
 cum theatrum ingrederis,
 te tanquam regulam ingre-
 di, & exemplum cætero-
 rum, quo pacto spectare

debeant. Cur igitur con-
 viciati tibi sunt? Quia om-
 nis homo id, quò impe-
 ditur, odit. Alium illi
 coronari voluerunt, illum
 tu: illi te impediabant, tu
 illos: tu potentior eras;
 illi fecerunt quod potue-
 runt; conviciati sunt ei a
 quo impediabantur. Quid
 ergo vis? ut tu quidem,
 quod velis, id agas; illi
 autem quod velint, ne di-
 cere quidem audeant? Et
 quid miri est? Nonne agri-
 colæ Jovi maledicunt, cum

ὑπ' αὐτοῦ; οἱ κενεῖται οὐ λαιδοροῦμαι; τὴν Καί-
 σαρα κενεῖται λαιδοροῦντες; Τί οὖν, καὶ γὰρ 8
 σκεὶ ὁ Ζεὺς; τῷ Καίσαρι οὐκ ἀπεργάζονται τὰ
 λεγόμενα; Τί οὖν ποιεῖ; οἶδεν, ὅτι, ἂν πάν-
 τας τοὺς λαιδοροῦκτας κολάσῃ, οὐχ ἔξω τί-
 νων ἄρξει. Τί οὖν, ἔδει εἰσερχόμενον εἰς τὸ 9
 θέατρον οὐ τοῦτο εἰπῶν, Ἄγε ἵνα Σώφρον
 στεφανωθῇ ἀλλ' ἐκείνο; Ἄγε ἵνα τηρήσῃ τὴν
 ἐμαντοῦ προαίρεσιν ἐπὶ καύτησιν τῆς ὕλης καὶ
 φύσιν ἔχουσιν. Ἐμοὶ παρ' ἐμὲ φίλτατος οὐδ' 10
 εἰς. Γελῶν οὖν, ἢ ἄλλος νικῆσθαι κωμαδῶν,
 ἐμὲ βλάπτεισθαι. Τίνα οὖν θέλω νικῆσαι; 11
 τὴν νικῶντα καὶ οὐτὸς αἰεὶ νικῆσαι, ὃν θέλω.
 Ἄλλα θέλω στεφανωθῆναι Σώφρονος. Ἐν οἴκῳ
 ἴσους, θέλωσιν ἀγῶνας ἀγῶν, ἀνακηρύξον αὐτὸν
 Νέμεα, Ἰσθμια, Ἰσθμια, Ὀλύμπια; ἂν φανε-
 ρῶ δὲ μὴ πλεονέκτης, μηδ' ὑφάρπαξε τὸ κοινόν.

A a 2

ei

ab illo impediuntur? nam-
 te non conviciantur? num
 maledicere Cæsari desi-
 nunt? Quid ergo? igno-
 rat hoc Jupiter? non re-
 nunciatur Cæsari, quid di-
 catur? Quid ergo facit?
 scit, si omnes conviciato-
 res supplicio adficeret, se
 quibus imperaret non habi-
 turum. Quid ergo? ingre-
 denti theatrum non hoc
 erat dicendum: Age, So-
 phron coronetur! sed il-
 lud: Age, meam volunta-
 tem tuear, ut in hac mate-

ria nature congruat. Mi-
 hi nemo me ipso carior est.
 Ridiculum igitur fuerit,
 lædi me, ut alius vincat
 comœdum agens. Quem
 igitur velim vincere? Eum
 qui vincit: sic semper
 is vincet, quem voluerit.
 Sed volo, Sophronem co-
 ronari. Domi tuæ quot
 viles certamina institue:
 & proclamato eum Ne-
 meorum, Pythiorum, Isth-
 morum, Olympiorum vi-
 ctorem. In publico au-
 tem, ne plus æquo tibi
 vind-

12 κ' δὲ μὴ, ἀνέχου λοιδορούμενος. Ὡς ὅταν ταύ-
 8 τὰ ποιῆς τοῖς πολλοῖς, εἰς ἵσον ἐκείνοις καθι-
 στάς σεαυτὸν.

Κ Ε Φ. ε'.

Πρὸς τοὺς διὰ νόσον ἀκαλλατομένους.

Νοσῶ, φησὶν, ἐνθάδε, καὶ βούλομαι ἀπίναυ
 2 εἰς οἶκον. Ἐν οἴκῳ γάρ, ἄνοκας ἦσθα σύ; οὐ
 1 ἔπαυσας, εἴ τι ποιῆς ἐνθάδε τῶν πρὸς τὴν προ-
 αἴρεσιν τὴν σεαυτοῦ φερόντων, ἢ ἐπαναρθῶθῃ;
 1 εἰ μὴ γαίῃ μηδὲν ἀνύσας, περισσῶς καὶ ἡλθες.
 3 ἀπίθι, ἐπιμελοῦ τῶν ἐν οἴκῳ εἰ γάρ, μὴ δύνα-
 τὰ σὺ τὸ ἐγερμονικὸν ἀρᾶν πατὴρ φύσιν, τὸ γ'
 ἀγρίδιον ἀνίσταται, τὸ γε κερμάτιον αὐξήσας,
 πὸν πατέρᾳ γηροκομήσας, ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀναστρε-
 φήσῃ,

vindicato; neque quæ rato. Nam cum eadem
 communia sunt subripito. cum vulgo facis, illi te ex-
 æquas. Sin minus, convicia tole-

C A P. V.

Ad eos qui de morbum domum abeant.

*Aegroto, inquit, hic: do-
 mum redire volo. Ergo
 domi morbis nos eras
 obnoxius? Non confide-
 ras, an aliquid hic agas
 eorum quæ ad Mentem
 & voluntatem tuam conse-
 runt, ut ea corrigatur?
 nam si nihil proficis, super-*

vacuum etiã erãt venisse.
 Abi, rem domesticam cu-
 ra: si enim mens tua non
 potest esse naturæ con-
 gruentèr adfecta, saltem
 agellus tuus poterit, sal-
 tem nummos augebis, se-
 nem patrem curabis, in
 foro versaberis, magistra-
 tur

Φύσιν, αέρας· καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλο τι πρὸς ἀσθένειαν
 τῶν ἕξω. Εἰ δὲ παρακαλοῦσθε αὐτὰ, ἵτις ἴσασθε
 βάλλειν ἐπὶ δόγματα Φύσιν, καὶ ἄλλα αὐτῶν
 αὐτῶν ἀναλαμβάνει, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀσθένειαν
 μετατρέφει ἀπὸ τῶν ἀποκρινόμενων ἐπὶ τὰ προ-
 αϊρτικά· καὶ πάλιν ἔπος Οἶμαι, εὐ λέγεις διὰ
 τὸν πατέρα, διὰ τὸν ἀδελφόν, ἀλλὰ, δι' ἐμὲ
 ἔτι ὑπολογίζε νόσον. Οὐκ εἶδαι, ἅτι καὶ νόσος ἔ-
 καὶ θάνατος καταλαβὴν ἡμῶν, ὀφθαλμοῖ, τὴ
 κατεπιδιόντας; καὶ γενεῶν, γενεῶν καὶ
 ταλαμβάνας; τὸν αὐτὸν, κλέπτα. Σὺ τὴ
 θέλεις ποῶν καταληφθῆναι; τὴ πρὸς μὲν γὰρ
 ποιῶντά σε δὲ καταληφθῆναι. Εἰ τι ἔστι
 τούτου κρείσσον, ποιῶν καταληφθῆναι, ποῶν
 ἔχειν.

Ἐμὲ μὲν γὰρ καταληφθῆναι γέλωτος, μηδὲ
 νόσος ἄλλου ἐπιμελουμένα, ἢ τῆς προαιρέσεως τῆς

Αα 3

ἐμῆς,

tuam, gerens; malus male
 quilibet, potro agas. Sin
 ipse animadvertit, te prava
 quaedam, decreta; abijcere,
 eorumque, loca; amplecti
 alia; si tuam, propriam
 ab, ipse, quae, tui, arbitrii
 non sunt, ad, ea, quae, abs, te
 pendunt, transulisti; si,
 cum, forte, aliquando, Heu
 mihi!, exclamas, id non
 propter, patrem, non pro-
 pter, matrem, dicis, sed
 propter, te, ipsum; an, ad-
 haec, meriti, rationem, illam
 habebis? An, possis, &

morbum, & mortem, debeat
 nos, invadere, aliquid, re, qua,
 cumque, occupatos? Agni-
 sciam, terras, colendas, in-
 tentam; nautam, navigan-
 tem, invadunt. Tu, igitur,
 quidam, agens, vis, invadi?
 Nam, aliquid, egentem,
 quidquid, illud, facit, in-
 vadit, te, necesse, est. Si
 quid, habes, melius, quo, te
 occupatum, morbus, &, mors
 invadant, illud, agito.
 Nam, mihi, quidem, con-
 tinget, velim, ut, ab, eis, de-
 prehendam, nulla, alia, re, oc-
 cupa-

ἡμῆς, ἢ ἀποθῆς, ἢ ἀκωλύτος, ἢ ἀνανάγκαστος, ἢ ἀποθῆρος. ταῦτα ἐπιτηδεύων θέλω εὐρεθῆναι, ἢ εἰπὼν θανάτῳ τῷ Θεῷ. μή τι παρέβην σοῦ τὰς ἐντολάς; μή τι πρὸς ἄλλαν ἐχρησάμην ταῖς ἀφορμαῖς ὡς ἰδακας; μή τι ταῖς ἀποθήσομαι ἄλλως; μή τι ταῖς προτάψεις; μή τι σοὶ ποτ' ἐπαλάσσω; μή τι σοῦ ἐμμενῶμαι τὴν διαθήκην; ἔδοξασ', ὅτι ἠθέλησας καὶ ἄλλοι, ἀλλ' ἐγὼ ἑκάθ' ἑνῆς ἐγενόμην, σοῦ θέλοντος; ἀλλὰ χαίρων. οὐκ ἤξευ, ὅτι σὺ οὐκ ἠθέλησας οὐδέποτε ἐπεθύμησεν ἀρχῆς. μή τι με τούτου ἕνεκα στυγρότεροι εἶδες; μή οὐ προσπίθῃ σοὶ ποτε φαιδρῶ τῷ προσώπῳ, ἵτοιμος ἔτι ἐπιτιθέσθαι, ἢ τι σημαίνεις; Νῦν με θέλεις ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πᾶνηγύρεως; ἀπειμι χάρῃ σοὶ ἔχω πᾶσαν, ὅτι ἠξίωσάς με συμπανηγυρίαι σου,

Cupatus, nisi voluntate mea curanda, ut perturbatio vacet, ut nulla re impediatur, ut nulla re cogatur, ut libera sit. Hæc agens volo deprehendi; ut scire possim Deo: Numque in re præcepta tua violavi? num ad alia sancta abutis facultatibus, quas mihi dedisti? num sensibus? cum anticipationibus? num te usquam incusavi? num administrationem tuam reprehendi? Aegrotaui, quia tu voluisti: egrotavi et alii,

sed ego volens: pauper stat, te volente; sed latas: magistratum non gefisti, quia tu noluisti; nam, quæ adpetivi impetavi. An unquam me hoc deus causa, tristitorem vidiisti? An unquam vestu minus haberi te accessi, minus paratus si quid mandares, si quid spectandum? Vis me hunc ludæorum celeberrime habere? ab hoc gratiam quam possim maximam habeo, quod me dignatus es ad ludos tuos admittere, & ad spectanda opera

σοι, καὶ ἰδῶν ἔργα τὰ σὴ, καὶ τῆ διακίβης σου
 συμπαροκαλουθῆσαι αἶα. Ταῦτά με ἐνδυμούμα 12
 νον, ταῦται γράφομαι, ταῦται ἀπογινώσκοντες
 καταλάβει ἡ θάνατος.

Ἄλλ' ἡ μήτηρ μου τὴν κεφαλὴν νοσοῦντος οὐ 13
 κρατήσῃ. Ἄπιθι τοίνυν πρὸς τὴν μητέρα· ἀξίος
 γὰρ εἶ τὴν κεφαλὴν κρατούμενος νοθεῖν. Ἄλλ' 13
 ἐπὶ κλινάριον κομψαῦ ἐν οἴκῳ κατακείμεν. Ἄπιθι
 σου ἐπὶ τὸ κλινάριον· ἡ ὑγιάσιον ἀξίος εἶ ἐπὶ
 τοιοῦτου κατακεῖσθαι· μὴ τοίνυν ἀκόλλυς αὐ δύναι
 σαι ἑκά ποιεῖν.

Ἄλλ' ὁ Σωκράτης τί λέγει; Ὡσπερ ἄλλος 14
 τις, φησὶ, χαίρει τὸν ἀγρὸν τὸν αὐτοῦ ποιῶν
 κρείσσονα, ἄλλος τὸν ἵππον· οὕτως ἐγὼ καὶ ἡμέ
 ραν· χαίρω παροκαλουθῶν ἑμαυτῷ βελτίονι γινο
 μένω. Πρὸς τί; μὴ τι πρὸς λεξείδια; Ἄνθρω 15
 πος, σφίμας. Δὴ τι πρὸς θερημαίται; Τί περὶ;
 Αἶ 4 Κῆ

„ra tua, & administratio-
 nem tuam intelligendam.“
 Hæc me cogitantem, hæc
 scribentem, hæc legentem,
 mors deprehendat.

Atqui mater mea ægro-
 tanti mihi caput non tene-
 bit. Abi ergo ad matrem:
 dignus enim es, cui caput
 teneatur ægrotanti. At in
 eleganti lectulo domi de-
 cumbebam. Abi ad lectulum
 tuum: dignus es profecto
 qui vel sanus in tali re-

cumbas. Nolle ergo per-
 dere ea, quæ illic facere
 potes.

Socrates autem quid di-
 cit? „Quemadmodum ali-
 us, inquit, delectatur
 „cum agrum suum melio-
 „rem facit, alius cum
 „equum: sic ego delector,
 „cum me quotidie fieri
 „meliorem deprehendo.“
 Quam ad rem? an ad di-
 ctiunculas? Bona verba!
 homo. An ad præcep-
 tiunculas? Quid agis?
 „Atqui

- 16 Καὶ μὴ οὐ βλέπω τί ἐστὶν ἄλλο, πρὸς ὃ ἀσχα-
 λούντων οἱ φιλόσοφοι. Οὐδὲν σοι δοκεῖ εἶναι, τὸ
 μηδέποτε ἐγκαλέσαι τινί; μὴ Θεῷ, μὴ ἀνδρείῳ,
 μὴ μέμψασθαι μηδένα; τὸ αὐτὸ πρόσσωπον αἰ
 17 καὶ ἐκφέρειν καὶ εἰσφέρειν; Ταῦτα ἦν τὸ ἦδει Σο-
 κράτης· καὶ ὁμοῦς οὐδέποτε εἶπεν, ὅτι αἰδὲ τί,
 ἢ διδάσκει. εἰ δὲ τις λεξείδιαι ἦτε ἢ θεωρημάτια,
 ἀπήγε πρὸς Πρωταγόραν, πρὸς Ἱππίαν, καὶ γὰρ
 οὐ λάχαναί τις ζητῶν ἐλλήλυθε, πρὸς τὸν κηκου-
 18 ρὰν ἂν αὐτὸν ἀπήγαγε. Τίς οὖν ὑμῶν ἔχει ταύ-
 τῃν τὴν ἐπιβολήν; ἐπεὶ τοι, εἰ ἔχετε, καὶ ἐνο-
 σεῖτε ἂν ἠδῶρα, καὶ ἐπεινώτε, καὶ ἀπεθνήσκατε.
 19 Εἰ τις ὑμῶν ἠράσθη κοραίου κομφίου, αἰδὲν ὅτι
 ὠληθῆι λέγει.

ΚΕΦ.

„Atqui non video quid sit aliud, quo philosophi occupentur.“ Nihilne tibi esse videtur, numquam accusare quemquam? non Deum, non hominem? de nemine conqueri? eodem semper vultu & egredi, & ingredi? Hac erant, quae norat Socrates: neque tamen umquam dixit, se scire aliquid, aut docere. Si quis vero di-

culas postulabat, eum ad Protagoram adducebat, ad Hippiam: nam &, si olera aliquis quaesitum venisset, ad olitorem eum adduxisset. Quis ergo vestrum tale institutum habet? Sane, si haberetis, libenter etiam aegrotaretis, & esuriretis, & moreremini. Si quis vestrum Epidam puellam adamat, is me vere dicere intelligit.

CAP.

Κ Ε Θ .

Σ π ο ρ ά δ η ν τ ι ν α .

Πυθόμενου δέ τινος, [παις, ὑπὸ] τῶν νῦν μάλλον
 ἐκπεποιημένου τοῦ λόγου, πρότερον μείζονες προ-
 κοπαὶ ἦσαν· Κατὰ τί, ἔφη, ἐκπεπώνηται; καὶ 2
 κατὰ τί μείζους αἱ προκοπαὶ τότε ἦσαν; καὶ ὅ-
 γαρ νῦν ἐκπεπώνηται, κατὰ τοῦτο καὶ προκοπαὶ
 νῦν εὐρεθήσονται. Καὶ νῦν μὲν ὥστε συλλογισμούς 3
 ἀναλύειν ἐκπεπώνηται, καὶ προκοπαὶ γίνονται. τῆ-
 τε δ', ὥστε τὸ ἡγεμονικὸν κατὰ φύσιν ἔχον τη-
 ρῆσαι, καὶ ἐξεργαστο, καὶ προκοπαὶ ἦσαν. Μὴ οὖν 4
 ἐνάλλασσε, μηδὲ ζήτει, ὅταν ἄλλο, ἐκπονήσῃ, ἐν
 ἄλλῳ προκόπεται. Ἄλλ' ἴδε, εἰ τις ἡμῶν, πρὸς
 Α α . 5 τούτῳ

C A P. VI.

M i s c e l l a n e a m e m o r i a .

Sciscitante quodam, quum
 hac ætate magis elaborata
 esset ratio, cur majores
 progressus olim fuissent:
 Qua parte, inquit, nunc
 magis elaborata est? &
 qua parte olim progressus
 majores fuerunt? quate-
 nus, enim nunc elaborata
 est, ætenua etiam pro-
 gressus nunc reperiantur.
 Nunc enim, ut resolvere
 syllogismos sciamus, præ-

cipue laboratur; & in hoc
 genere etiam progressus
 fiunt. Tunc autem, in eo
 elaborabatur, progressus
 que fiebant, ut mens in eo
 statu conservaretur, qui
 esset naturæ consentaneus.
 Noli ergo hæc invertere,
 neque postules in alio te
 progredi, cum in alio ela-
 bores. Sed illud vide, an
 nostrum aliquis, in id in-
 tentus, in eoque elabo-
 rans,

τούτω ὦν, ὥστε καὶ κατὰ Φύσιν ἔχον καὶ διεξά-
γων, οὐ προκόπτει. Οὐδένα γὰρ εὐρήσεις.

5 Ὁ ΣΠΟΥΔΑΙΟΣ αἰτήτητος· καὶ γὰρ οὐκ
6 ἀγωνίζεται, ὅπου μὴ κρείσσων ἔστιν. Εἰ τὰ κα-
τὰ τὸν ἀγρὸν θέλεις, λάβε· λάβε τοὺς οὐκέ-
τας, λάβε τὴν ἀρχὴν, λάβε τὸ σωματίον. τὴν
δ' ὄρεξιν οὐ ποιήσεις ἀποτευκτικὴν, οὐδὲ τὴν ἐκ-
7 κλισίαν περιπτωτικὴν. Εἰς ταῦτον μένον τὸν ἀγῶνα
καθήσῃ, τὸν περὶ τῶν προαιετικῶν· πῶς οὖν
οὐ μέλλει αἰτήτητος εἶναι;

8 ΠΥΘΟΜΕΝΟΥ δὲ τινος, τί ἐστὶν ὁ Κοινὸς
Νοῦς· Ὡς περ, Φησὶ, κοινὴ τις ἀκοὴ λέγοιτ' ἄν,
ἢ μόνον Φωνῶν διακριτικὴ· ἢ δὲ τῶν Φθόγων, οὐκ-
ἔτι κοινὴ, ἀλλὰ τεχνικὴ· οὕτως ἐστὶ τινα, ἃ
οἱ μὴ παντάπασι διστραμμένοι τῶν ἀνθρώπων
κατὰ

rans, ut natura conve-
nienter se habeat vivatque,
nullos faciat progressus.
Neminem invenies.

VIR bonus in victis est:
etenim ad certamen non
descendit, nisi ubi viribus
est superior. Si agrum, &
quæ sunt in eo, habere cu-
pis, cape: cape famulos;
cape magistratum; cape
corpufculum mentis: illud
autem non efficies, ut
vel appetitio mea frustra-
tur, vel ut interdum in rem
quam declino. In hoc se-

lum certamen descendit,
de rebus quæ in ipsius
potestate sunt sita. Fieri
ergo quis potest, quin sit
in victis?

INTERROGANTE
quodam, quidnam esset
SENSUS COMMUNIS:
Quemadmodum, inquit,
communis quispiam audi-
tus dici queat, qui voces
tantum discernat; is vero
qui sonos musicos, non
sunt communis, sed artifi-
ciosus: Et sunt mousilla,
quæ

κατὰ τὰς κοινὰς ἀφορμαῖς ἐρῶσιν. Ἡ τοιαύτη
κατάστασις, Κοινὸς Ναὺς καλεῖται.

ΤΩΝ νέων τὰς μαλακοὺς οὐκ ἴσθι προτρέ- 9
ψαι βραδίων. οὐδὲ γὰρ τυρὸν ἀγκιστρῶ λαβεῖν.
Οἱ δ' ἐρῶσιν, καὶ ἀποτρέπῃς, ἔτι μᾶλλον ἔχου-
ται τοῦ λόγου. Διὸ καὶ ὁ Γούφος τὰ πολλὰ 10
ἀπέτρεπε, τούτῳ δοκιμασθέντῳ χρωμένῳ τῶν ἐν
φουῶν καὶ ἀφουῶν. Ἐλεγε γὰρ, ὅτι, ὡς ὁ λίθος,
καὶ ἀνω βάλαντος, ἐνεχθήσεται κατὰ ἐπὶ γῆν τῇ
αὐτοῦ πάσασκευῇ· οὕτω καὶ ὁ ἐρῶν, ὅσα μᾶλλον
ἀποτρέπεται τις αὐτόν, τοσούτω μᾶλλον νέος ἐρ-
ῶ κίφουκεν.

ΚΕΦ.

que homines non propter
perverſi ex communibus
notionibus percipiunt. Il-
la humane mentis consti-
tutio SENSUS COM-
MUNIS adpellatur.

MOLLES adolescen-
tes exhortari non est fac-
ile: neque enim caseus te-
nellus hamo capitur. Qui
vero nobili sunt ingenio,
tametsi eos dehorteris,
magis etiam adherent do-

ctrina. Et de causa Ru-
fus plerumque dehortari
juvenes consueverat; ea-
que tamquam regula ad de-
prehendendos ingeniosos
& stupidos utebatur. Ut
enim, inquit, lapis, quam-
vis sursum eura jeceris,
sua natura deorsum fere-
tur: sic etiam ingeniosus,
quo magis repulſus fuerit,
eo magis inclinabit illius,
quo a natura ducitur.

CAP.

Κ Ε Θ

Πρὸς τὴν διορθωτὴν τῶν εὐθερίων πόλεων,
Ἐπικούρειον ὄντα.

- Τοῦ δὲ διορθωτοῦ εἰσελθόντος πρὸς αὐτόν, (ἦν ὁ
αὐτὸς Ἐπικούρειος) Ἄξιον, ἔφη, τοὺς ἰδιώτας
ἡμᾶς παρ' ὑμῶν τῶν φιλοσόφων κυνθάνεσθαι
καθάπερ τοὺς εἰς ξένην πόλιν ἐλθόντας παρὰ
τῶν πολιτῶν καὶ εἰδοτάμ, τί κράτιστόν ἐστιν
ἐν κόσμῳ, ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ἰσχυρόμενοι μετὰ
τῶν ἰσχυρῶν τῶν πόλεων καὶ θάλασσαν.
- 2 Ὅτι μὲν γὰρ τρία ἐστὶ περὶ τὸν ἀνθρώπον, ψυ-
χή, καὶ σῶμα, καὶ τὰ ἔκτος, σχεδὸν οὐδεὶς ἀν-
τιλέγει. λογικὸν ὑμέτερόν ἐστιν ἀποκρίνασθαι, τί
ἐστὶ τὸ κράτιστον; Τί ἐσθίον; καὶ οὐκ ἐσθίον;
- 3 Τὴν σάρκα; Καὶ διὰ ταύτην Μάξιμος ἐπλήρωσε

G. A. P. VII.

Ad Epicurum quendam, liberarum civitatum
Correctorem.

Correctore ad eum ingre-
so, (erat autem is Epicu-
reus:) Decet, inquit, nos
rudes e vobis philosophis
querere, sicut eos qui in
peregrinam urbem vene-
runt, e civibus & rerum
gnaris; quid in mundo sit
præstantissimum? ut, post-
quam intellexerimus, &
nos persequamur illud spe-

Tempusque, sicut isti es
quæ sunt in urbibus visita-
tum eunt. Nam tria qui-
dem data esse homini, ani-
mum, corpus, & res ex-
ternas, nemo fere est qui
refragetur: illud ergo re-
stat, ut vos nobis dicatis,
quid sit præstantissimum.
Quid dicemus hominibus?
Carnem? Propter eam igitur

μέγας Κασσιόπης χειμῶνες μετὰ τοῦ υἱοῦ, προ-
πέμπων, ἴν' ἠσθῆ τῇ σαρκί; Δεησαμένου δ' 4
ἐκείνου, καὶ εἰπόντος, Μὴ γένοιτο. Οὐ προσήκει
οὖν, ἔφη, περὶ τὰ κρείττονον ἐσπουδαίνας; Πάν-
των μάλιστα προσήκει. Τί οὖν κρείσσει ἔχομεν
τῆς σαρκός; Τὴν ψυχὴν, ἔφη. Ἀγαθὰ δὲ τὰ τοῦ
κρείττου κρείττονα ἔστιν, ἢ τὰ τοῦ φαυλοτέρου
τὰ τοῦ κρείττου. Ψυχῆς δὲ ἀγαθὰ πότερον 5
προαιρετικά ἔστιν, ἢ ἀπροαιρέτως. Προαιρετικῶς
προαιρετικὸν οὖν ἔστιν ἡ ἡδονὴ ἡ ψυχικὴ; Ἐφη·
αὕτη δ' ἐπὶ τίσιν γένηται; πότερον ἐφ' αὐτῇ; 6
ἀλλ' ἀδιανοήτων ἔστι. προηγουμένη γάρ τις
ὑφ' ἑαυτῶν δὲ οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ, ἢς τυχεύουσιν
ταῖς ἠσθησόμεθα κατὰ ψυχὴν. ὁμολογεῖ καὶ
τοῦτο. Ἐπὶ τίνι οὖν ἠσθησόμεθα ταύτην τὴν ψυ- 7
χικὴν ἡδονήν; εἰ γάρ ἐπὶ τοῖς ψυχικοῖς, εὐρητῆς
ἡ οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ. οὐ γάρ δύναται ἄλλο μὲν 8
εἶναι

tur Maximus, procelloso
mari. comitandi illi caus-
sa, Cassiopem usque navi-
gavit, quo caro ejus volu-
ptate demulceretur? Ne-
gante vero illo, dicente-
que, Absit! — Nonne igitur
(ait Epictetus) in præ-
stantissimo maxime elabo-
randum est? Otanium ma-
xime, inquit. Quid ergo
melius carne habemus?
Animum, inquit. Bona
vero melioris partis suntne
præstantiora, an deterio-
ris? Mellioris, inquit. Ani-
mi vero bona suntne arbi-

trii nostri, an alieni? No-
stri, inquit. Nostri igitur
arbitrii est delectatio ani-
mi? Est, inquit. Hæc
vero unde existit? an ex
se ipsa? At hoc intelligit
non potest: præcedere
enim & ante adesse debet
natura quædam boni, quo
qui potiat, is animo de-
lectetur. Concedebat &
hoc. Quis ergo ex te ista
animi delectatio orietur?
Si e rebus ad Animum
pertinentibus; inventa est
natura boni: neque enim
aliud potest esse bonum,
&

- εἶναι ἀγαθόν, ἄλλο δ' ἐφ' αὐτὸ εὐλόγως ἐπιμαρμα-
 ρα. οὐδὲ τοῦ προγενομένου μὴ ὄντος ἀγαθοῦ,
 τὸ ἐπιγενήσθαι ἀγαθόν εἶναι. ἵνα γὰρ εὐλόγως
 ᾖ τὸ ἐπιγενήσθαι, τὸ προηγούμενον δεῖ ἀγαθόν
 8 εἶναι. Ἀλλ' οὐ, μὴ εἰποιτε, Φρένας ἔχοντες
 ἀνακόλουθα γὰρ ἐρεῖτε καὶ Ἐπικούρω, καὶ τοῖς
 9 ἄλλοις ὑμῶν δόγμασιν. Ἰσχυρίζεται λαίπων, ἐπὶ
 ταῖς σωματικαῖς ἡδουσαῖς τὴν κατὰ ψυχὴν ἡδονὴν
 πλεονεξῆσαι ἢ ἐκεῖνα γένηται προηγούμενα, καὶ οὐσία
 τῶν ἀγαθῶν.
 10 Διὰ τοῦτο ἀφρόνως ἐποίησε Μάξιμος, εἰ δὲ ἄλ-
 λοῦ τι ἐπλευσεν, ἢ διὰ τὴν σάρκα· ταυτ' ἔστι, διὰ
 11 τὸ κράτιστον. Ἀφρόνως δὲ ποιεῖ καὶ εἰ ἀπέχεται
 τῶν ἀλλοτριῶν, δικαστῆς ὢν, καὶ δυνάμενος λαμ-
 βάνειν. ἀλλ', εἴ σοι δόξη, ἐκείνο μόνον σκεπτόμεθα,
 ἵνα κερυμμένως, ἢ ἀσφαλῶς, ἵνα μὴ τις γῶ.
 12 Τὸ γὰρ κλέψαι οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἐπίκουρος ἀπο-
 φαίνο

& aliud illud quo consen-
 taneum sit lartari: neque,
 si id quod antecedit bonum
 non sit, illud quod sequi-
 tur bonum esse potest; ut
 enim propago probabilis
 fit, stirpem ipsam esse bo-
 nam oportet. At vero vos
 istud, sani si sitis, nequa-
 quam dicetis: neque enim
 ista cum Epicuro, reliquis-
 que vestris decretis con-
 sentiant. Reliquum ergo
 est, ut animi delectatio e
 rebus corporeis oriatur,
 illaque rursus primum lo-

cum teneant, & boni ha-
 beant naturam.

Quapropter stulte fecit
 Maximus, si ob quidquam
 aliud, nisi propter carnem,
 navigavit, hoc est, pro-
 pter praestantissimum. In-
 sipienter item facit, qui
 rebus alienis abstinet, si sit
 iudex, easque accipere
 possit: sed, si placet, illud
 modo videamus, ut occul-
 te, ut tuto, ut nemine re-
 scisciente. Nam furtum ne
 ipse quidem Epicurus ma-
 lum

φαίνε κακόν, ἀλλὰ τὸ ἔμπροσθεν καὶ ὅτι πίστιν
 περὶ τοῦ λαθεῖν λαβεῖν ἀδύνατον, διὰ τούτο λέ-
 γει. Μὴ κλέπτετε. Ἄλλ' ἐγὼ σοὶ λέγω, ὅτι 12
 ἐὰν κοιμῶς καὶ περποταλμένοις γένηται, λησόμε-
 θα. εἴτε καὶ φίλους ἐν τῇ Ῥώμῃ ἔχομεν δυνα-
 τούς, καὶ φίλας, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀδρανεῖς εἰσὶν·
 αἰεὶς πολυήσοι εἰσεβῆναι τούτου ἕνεκα. Ἐὶ 14
 ἀπέχη τοῦ ἰδίου ἀγαθοῦ; Ἄφρον ἐστὶ ταῦτα
 ἡλιθίον ἐστίν. Ἄλλ' οὐδ', ἂν λέγῃς μοι ὅτι ἀπέ-
 χη, πιστεύσω σοι. Ὡς γὰρ ἀδύνατον ἐστὶ τῷ 15
 ψευδῶ φαινόμενῳ συγκροταθῆσθαι, καὶ ἀπὸ αἰλη-
 θοῦς ἀπονεῦσαι οὕτως ἀδύνατον ἐστὶ τοῦ φαν-
 νομένου ἀγαθοῦ ἀποστῆναι. Ὁ πλουτέας δ' ἀγα-
 θόν, καὶ τὸ ποιητικώτατόν γε τῶν ἡδονῶν. διὰ
 τί μὴ περιποίησθαι αὐτόν; Διὰ τί δὲ μὴ τὴν τοῦ 16
 γέγονος γυναῖκα διαφθείρωμεν, ἂν δυνώμεθα λα-
 θεῖν; ἂν δὲ φλυαρεῖ ὁ ἀνὴρ, καὶ αὐτόν προσεκ-
 τραχη-

tum esse pronunciat, sed
 deprehendi: &, quis si-
 dem tibi dare nemo potest
 fore ut lateas, idcirco fu-
 rari vetat. At ego tibi ad-
 firmo, si solerter & caute
 fiat, fore ut lateamus.
 Deinde amicos Romæ pot-
 tentes habemus, & ami-
 cas: & Græci imbecilles
 sunt; nemo hujus rei caus-
 sa eo proficisci audebit.
 Quid bono tuo abstines?
 Vecordiae atque amentiae
 istud est. Neque vero, si
 te abstinere dixeris, mihi

persuadebis. Nam quætu-
 admodum fieri nequit, ut
 ei quod falsum videatur
 adfentiamur & veritatem
 aversemur; sic fieri non
 potest, ut ab eo quod bo-
 num putes, desistās. Di-
 vitiarum autem sunt bonum,
 & ad conficiendas volo-
 ptates paratissimæ. Cur
 eas tibi non parares? Cur
 autem vicini uxorem non
 corruppamus, si clam id
 facere liceat? quod si ma-
 ritus ejus nugæ egerit,
 illum etiam supinum præ-
 cipita-

17 *τραχηλιώμεθα*. Ἐὶ θέλεις εἶναι φιλόσοφος οἷος δὲ,
 εἴ γε τέλειος, εἰ ἀκολουθεῖν σου τοῖς δόγμασιν εἴ
 εἴ μὴ, οὐδὲν διαίσεις ἡμῶν τῶν λεγομένων Στωϊ-
 κῶν. καὶ αὐτοὶ γὰρ ἄλλως λέγομεν, ἄλλα δὲ
 18 ποιοῦμεν. Ἡμεῖς λέγομεν τὰ καλά, ποιοῦμεν τὰ
 αἰσχροῦ. Σὺ τὴν ἐναντίαν διαστρεφὴν ἔσθι δι-
 στραμμένος, δογματίζων τὰ αἰσχροῦ, ποιών τὰ
 καλά.

19 Τὸν Θεῶν σοι, ἐπινοεῖς Ἐπικουρείου κέλευθον;
 Ἐγὼ σὺ γαρῶν. Οὐδ' ἐγὼ οὐ γὰρ γαρῆτιον.
 ἀλλ' οὐδὲ παιδοποιητῆριον· ἀλλ' οὐδὲ πολιτευτῆριον.
 Τί οὖν γίνηται; Πόθεν οἱ πολῖται; τίς αὐτοὺς
 παιδεύσει; τίς ἐφίβορος; τίς γυμνασιαρχός;
 τί δὲ καὶ παιδεύσει αὐτούς; τὰ Λακεδαιμόνια
 20 ἐπαιδεύοντο, ἢ εἰ Ἀθηναῖοι; Λάβε μαι νέαν, ἀγα-
 γε κατὰ τὰ δόγματά σου. Πονηρὰ ἔστι τὰ
 δόγ.

cipitabimus. Si philoso-
 phus esse vis, qualem esse
 decet; si perfectus, si tibi
 ipse consentiens: utique
 hæc facies. Sin minus;
 nihil differes a nobis qui
 Stoici adpellamur: nam &
 ipse alia dicimus, alia faci-
 mus. Nos honesta loqui-
 mur; facimus turpia. Tu
 vero contraria ratione per-
 versus eris: decreta tua
 turpia erunt; facta ho-
 nesta.

Per Deos; civitatem
 Epireorum apimo tibi

flagis? Ego uxorem non
 duco. Nec ego: neque
 enim contrahendum est
 matrimonium; neque ve-
 ro procreandi liberi, ac
 ne respublica quidem ca-
 ppendenda." Quid autem
 sequetur? Unde erunt ci-
 ves? quis eos instituet?
 quis erit adolescentium præ-
 fectus? quis gymnasiar-
 cha? quid vero etiam de-
 cuerit eos institutor? ca-
 ne quæ Lacedæmone, an
 quæ Athenis tradebantur?
 Cape adolescentem; edu-
 ca secundum decreta tua.

Impro-

δόγματα, ἀνατρεπτικά πόλεως, ἀμμιανταὶ ὤ-
 κων, αὐδὲ γυναιξὶ πρέποντα. Ἄφες ταῦτ', ἀν- 21
 θραυπε. Ζῆς ἐν ἡγεμονούσῃ πόλει ἄρχαν σε,
 δεῖ, κρῖνεν δικαίως, ἀπέχεσθαι τῶν ἀλλοτρίων,
 σοὶ καλὴν γυναῖκα φαίνεσθαι μηδεμίαν ἢ τῆρ-
 σην, καλὸν παῖδα μηδένα, καλὸν ἀργύριον μη-
 δέν, χρύσιον μηδέν. Ταῦτοις ἀμφω δόγμα- 22
 τα ζήτησον, ἀφ' ὧν ὀρμώμενος ἡδέως ἀφέξῃ
 πρᾶγματων οὕτω πιθανῶν πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ
 νικῆσαι. Ἄν δὲ πρὸς τῇ πιθανότητι τῇ ἐκεί- 23
 νων, καὶ φιλοσοφίαν τινὰ ποτε ταύτην ἐξευρη-
 κότες, ὦμεν, συνεπωθῶσιν ἡμᾶς ἐπ' αὐτὰ καὶ
 ἐπιβρῶνύουσιν, τί ἂν γένηται; Ἐξ τοσεύματι 24
 τί κράτιστόν ἐστιν; ὁ ἀργυρος, ἢ ἡ τέχνη;
 Χειρὸς οὐσία μὲν ἢ σὰρξ' προηγούμενα δέ, τὰ
 χειρὸς ἔργα. Οὐκοῦν καὶ καθήκοντα τρισσά' τὰ 25
 μὲν, πρὸς τὸ εἶναι τὰ δέ, πρὸς τὸ ποιεῖν εἶναι
 τὰ

Improba sunt decreta; ad
 evertendam rempublicam
 comparata; pernicioſa fa-
 miliis; ne mulieribus qui-
 dem decora. Omitte ista,
 homo: in principe civitate
 vivis; sunt tibi gerendi ma-
 gistratus; est iuste judican-
 dum; est abstinendum alie-
 no; nulla tibi mulier,
 præter tuam, formosa vi-
 deri debet, nullus puer,
 nullam vas argenteum,
 nullam aureum. His con-
 ſentanea decreta quaerito;
 quibus instructus, libentes

Epistoli Dissert. T. I.

illis rebus abſtineas, quæ
 tam aptæ sunt ad adlicien-
 dum subjugandumque. Si
 vero, præter ipsarum rei-
 ram illecebras, talem et-
 iam doctrinam excogitave-
 rimus, quæ nos ad illas
 simul impellat, & robur
 addat; quid fiet? In cæle-
 ſto vaſe utrum præſtantius
 est? argentum, an ars? Manus
 quidem ſubſtantia
 caro est; principalia vero,
 ſunt manus opera. Ergo
 & officia triplicia ſunt;
 alia, quæ pertinent ad
 eſſe;

Bb

τὰ δ', ἀπὸ τῶν προηγούμενων. Οὕτω καὶ ἀν-
 θρώπου οὐ τῆν ὕλην δεῖ τιμᾶν, τὰ σαρκίδια,
 26 ἀλλὰ τὰ προηγούμενα. Τίνα ἐστὶ ταῦτα; Πο-
 λιτεύεσθαι, γαμῆν, παιδοποιεῖσθαι, Θεὸν σέ-
 βαν, γονίων ἐπιμελεῖσθαι, καθόλου, ἐρέγεσθαι,
 ἐκκλίνειν, ἀρμῶν, ἀφορμῶν, ὡς ἕκαστον ταύτων
 27 δεῖ ποιεῖν, ὡς πεφύκαμεν. Πεφύκαμεν δὲ πῶς;
 Ὡς ἐλεύθεροι, ὡς γενναῖοι, ὡς αἰδήμονες. ποῖον
 γὰρ ἄλλο ζῶν ἐρυθραῖον; ποῖον γὰρ ἄλλο αἰ-
 28 σχροῦ φαντασίαν λαμβάνεις; Τὴν δ' ἡδονὴν ὑπο-
 τάξαι τούτοις ὡς διάκονον, ὡς ὑπηρετὴν, ἵνα
 προθυμῶν ἐπαλιεσθῆται, ἢ ἐν τοῖς κατὰ φύσιν
 ἔργοις παρακρατῆ.

29 Ἄλλ' ἐγὼ πλούσιός εἰμι, καὶ οὐδενὸς χρεῖα
 μοι ἐστὶ. Τί οὖν ἐτι προσκομῆ. φιλοσοφεῖν; ἀρετὰ
 τὰ χρυσάσματα καὶ τὰ ἀργυρώματα. τί σοι
 χρεῖα

esse; alia ad certo modo
 esse; alia denique ipsa
 principalia. Ita & in ho-
 mine non materiam, id est
 carnem, magni facere oportet,
 sed principalia. Quae
 sunt ista? Rempublicam
 gerere, uxorem ducere,
 procreare liberos, Deum
 colere, parentes curare,
 omnino, expetere, aver-
 sari, impetum ad agendum
 capere aut retinere, prout
 horum quidque faciendum
 est, utque natura fert no-
 stra. Quid autem fert no-
 stra natura? Ut liberi si-

mus, ut strenui, ut vere-
 cundi. Quod enim aliud
 animal erubescit? quod
 aliud turpitudinis notio-
 nem capit? Voluptas vero
 principalibus istis, subji-
 cienda est, tamquam mini-
 stre, tamquam famula, ut
 alacritatem provocet, ut
 in factis naturae contenta-
 neis nos contineat.

Verum ego dives sum!
 nec ulla re egeo. Quid
 ergo adhuc philosophiam
 adsectas? Satis tibi sunt
 aurea atque argentea vasa:
 quid tibi opus est decre-
 tis?

χρεῖς δογματίων; Ἄλλα καὶ κριτὴς εἶμι τῶν 30
 Ἑλλήνων. Οἶδας κριτεν; τίς σε ἐποίησεν εἰδέ-
 ναι; Κάισαρς μοι κωδικελλον ἔγραψε. Ἐρασά-
 τω σοι, ἵνα κριτὴς περὶ τῶν μουσικῶν, καὶ τί 31
 σοι ἄφελος; Ὅμως δὲ πῶς κριτὴς ἐγένου; τὴν
 τίνος χεῖρα καταφιλήσας; τὴν Συμφόρου, ἢ
 τὴν τοῦ Νουμηνίου; τίς πρὸ τοῦ κοιτῶνος κοι-
 μηθεῖς; τίνι πέμψας δῶρα; εἴτα οὐκ αἰσθάνη,
 ὅτι τασούτου ἀξίον ἐστὶ κριτὴν εἶναι ὅσου Νουμή-
 νιος; Ἄλλα δύναμαι, ὃν θέλω, εἰς Φυλακὴν 32
 βαλεῖν. Ὡς λίθον. Ἄλλα δύναμαι ζυλοκοπή-
 σαι ὃν θέλω. Ὡς ὄνον. Οὐκ ἐστὶ τοῦτο ἀνθρώ- 33
 πῳ ἀρχή. ὡς λογικῶν ἡμῶν ἀρχῶν. δείκνυε ἡμῖν
 τὰ συμφέροντα, καὶ ἀκολουθήσομεν. δείκνυε τὰ
 αἰσύμφορα, καὶ ἀποστραφησόμεθα. ζηλοτάς ἡμᾶς 34
 κατασκευάσον σεαυτοῦ, ὡς Σοκράτης ἑαυτοῦ.
 ἑκάστος ἦν ὁ ὡς ἀνθρώπων ἀρχῶν, ὁ κατασκευά-

B b

κως

tis? „Immo & iudex sum
 „Græcorum.“ Nostri judi-
 care? unde scientiam eam
 consecutus es? Cæsar mihi
 codicillum scripsit. Scri-
 bat tibi, ut de rebus musi-
 cis iudices; quem inde
 fructum capies? Tamen
 quo pacto iudex evasisti?
 cuius manum osculatus es?
 Symphori, aut Numenii?
 ante cuius thalamum dor-
 mivisti? cui munera mis-
 isti? Et deinde non anim-
 advertis; tanti esse mu-
 nus iudicis, quanti est Nu-

menius? „At, quem vo-
 luero, in carcerem pos-
 sum conjicere.“ Nempe,
 veluti saxum. „Possum fu-
 stibus cædere.“ Immo,
 sicut asinum. Non est il-
 lud imperium in homines.
 Sic impera nobis, tam-
 quam ratione præditis:
 ostende nobis quid expedi-
 diat, & sequemur: ostende
 quæ sint noxia, & ea
 averfabimur. Fac, tui imi-
 tatores simus; quemadmo-
 dum Socrates alios sui imi-
 tatores fecit. Is erat, qui

tam-

καὶ ὑποταχότατος αὐτῷ τὴν ὄρεξιν τὴν αὐτῶν,
 35 τὴν ἐκκλίσειν, τὴν ὀρμήν, τὴν ἀφορμήν. Τοῦτο
 ποιήσον, τοῦτο μὴ ποιήσῃς· εἰ δὲ μὴ, εἰς φυ-
 λακίην σε βαλῶ. Οὐκέτι ὡς λογικῶν ἡ ἀρχὴ
 36 γίνεται. Ἄλλ', ὡς ὁ Ζεὺς διέταξε, τοῦτο ποιή-
 σον· εἰ δὲ μὴ ποιήσῃς, ζημιωθήσῃ, βλαβήσῃ,
 ποίαν βλάβην; ἄλλην οὐδεμίαν, ἀλλὰ τὸ μὴ
 ποιῆσαι εἰ δέ· ἀπολέσεις τὸν πιστόν, τὸν αἰδή-
 μονα, τὸν κόσμον. τούτων ἄλλας βλάβεσσιν μεί-
 ζονας καὶ ζήσῃ.

ΚΕΘ.

tanquam hominibus impe-
 ravit, qui effecit ut illi ad-
 petitus suos, aversationes,
 impetus ad agendum, &
 declinationes, ipsi submit-
 terent. Hoc facito, hoc
 ne facito; alioqui in car-
 cerem te conjiciam! Sic
 non jam tanquam homini-
 bus imperatur. Immo, ut

Jupiter ordinavit, ita faci-
 to: si non feceris, mul-
 taberis, damnum facies.
 Quale damnum? Nullum
 aliud, nisi quod officio de-
 fueris: amittes fidem,
 verecundiam, modestiam.
 His alia majora damna
 querere noli.

GAP.

Κ Ε Θ.

Πᾶς πρὸς τὰς Φαντασίας γυμναστέον.

Ὡς πρὸς τὰ ἐρωτήματα τὰ σοφιστικὰ γυμναζόμεθα, οὕτω καὶ πρὸς τὰς Φαντασίας καὶ ἡμέραν ἔδει γυμνάζεσθαι. πρτείνουσι γὰρ ἡμῖν καὶ αὐταὶ ἐρωτήματα. Ὁ υἱὸς ἀπέθανε τοῦ πατρὸς. Ἀπέρχεται, ἀπροαίρετον, οὐ κακόν. Ὁ πατήρ τὸν θεῖον ἀποκληρονόμῳ κατέλιπε. τί σοι δοκᾷ; Ἀπροαίρετον, οὐ κακόν. Καίσαρ αὐτὸν κατήκευ. Ἀπροαίρετον, οὐ κακόν. Ἐλυπάθη ἐπὶ ταῦτοις. Προαιρετικόν, κακόν. Γενναίως ὑπέμεινε. Προαιρετικόν, ἀγαθόν. Καὶ οὕτως ἐδιζώμεθα, προκοψόμεν, οὐδέποτε γὰρ ἄλλω συγκαιταθῆσομεθα, ἢ οὐ Φαντασία καταληπτικὴ γίνεται. Ὁ υἱὸς ἀπέθανε. Τί ἐγένετο; Ὁ υἱὸς ἀπέθανε. Ἄλλο οὐδέν; Οὐδέν. Τοῦ πλοίου αἰπῶν

Bb 3

αἰπῶν

CAP. VIII

Quomodo adversus Visa exerceri debemus.

Quomodo aduersus questiones sophisticas exercemur, ita etiam contra visa quotidie nos exercere debemus: nam & hæc ipsæ questiones nobis proponant. Illius filius obiit. Responde: non in hominis voluntate est positum; malum non est. Pater illius exheredavit: quid tibi videtur? Involuntarium est; ergo non malum. Cesar eum condemnauit. Inuo-

luntarium est: non malum. Rex illam urbem uulso hoc in eius arbitrio erat positum; malum est. Fossus inter talia non voluntate hoc est positum; bonum est. His si adfuerimusque proficimus: neque enim unquam alii rei adfuerimus, nisi si quæ ipsam visum perpicere conueniat. Filius obiit. Quid factum est? Filius obiit. Aliud nihil? Nihil. Navigium periit.

ἀπαίλετο. Τί ἐγένετο; Τὸ κλοῖον ἀπαίλετο. Εἰς
 φυλακὴν ἀπήχθη. Τί γέγονεν; Εἰς φυλακὴν
 ἀπήχθη. Τὸ δ', ὅτι κακῶς πέπραχεν, ἐξ αὐτῶ
 6 ἕκαστος προστίθῃσιν. Ἄλλ' οὐκ ὀρθῶς ταῦτα ὁ
 Ζεὺς ποιεῖ. Διὰ τί; ὅτι σε ὑπομενητικὸν ἐποι-
 ησεν; ὅτι μεγαλόψυχον; ὅτι ἀφείλετ αὐτῶν τὸ
 εἶναι κακά; ὅτι ἔχεισί σοι, πάσχοντι ταῦτα,
 εὐδαιμονοῦν; ὅτι σοι τὴν θύραν ἤνοιξεν, ὅταν σοι
 μὴ πρὶν; Ἄνθρωπε, ἐξέλθε, καὶ μὴ ἐγκαίῃ.

7 Πῶς ἔχουσι Ῥωμαῖοι πρὸς φιλοσόφους ἂν θε-
 λῃς γινῶμαι, ἀκούσον. Ἰταλικὸς, ὁ μάλιστα δο-
 κῶν αὐτῶν φιλόσοφος εἶναι, παρεόντος ποτὲ μου
 χαλεπήνας τοῖς ἰδίοις, ὡς ἀνίκητος πάσχων, οὐ
 θύναμαι, εἶπῃ, φέρεν ἀκόλλυτέ με; ποῖστέ
 με τοιαῦτα γενέσθαι δοῦκας ἐμὲ.

ΚΕΘ.

perit. Quid accidit? Na-
 vigium perit. In carce-
 rem ductus es? Quid ac-
 cidit? In carcerem ductus
 es. *Mudic* autem de factis
 quisque addit, in malis
 esse. At non recte
 ista Jupiter facit! Cur?
 quod te tolerantem fecit?
 quod magnanimum? quod
 providit, ne quid mali illis
 tibus inesset? quod tibi
 quanta ista patientis, be-
 ne esse licet? quod tibi for-
 tes spernis, et ista non

placent? Homo, exi: se-
 cularare autem noli.

Si scire vis, quemadmo-
 dum Romani ergo philoso-
 phos affecti sint, audi.
 Italicus, qui inter eos in
 primis philosophus habe-
 tur, aliquando me pre-
 sente suis iratus, ut into-
 lerabili affectus injuria,
 Ferre, inquit, nosce:
 perditis me; facietis me
 talem, qualis iste est; me
 demonstrans.

CAP.

Κ Ε Θ. 9.

Πρὸς τινὰ Ῥήτορα, ἀνώνυμα εἰς Ῥώμην ἐπι
δική.

Ἐπιελθόντας δὲ τις πρὸς αὐτὸν, ὃς εἰς Ῥώμην
ἀνέης δίκην ἔχων περὶ τιμῆς τῆς αὐτοῦ, συζώ-
μενος τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀνεῖσιν, ἐπερωτήσας
ἐκείνου τίνα γνώμην ἔχει περὶ τοῦ πράγματος.
Εἰ μου πυνθάνη, τί πράξεις ἐν Ῥώμῃ, Φησὶ, 2
πότερον κατορθώσῃς ἢ ἀποτεύξῃ. Σέωσημα πρὸς
ταῦτο οὐκ ἔχω, εἰ δὲ μου πυνθάνη πως πρά-
ξεις, ταῦτο εἰπεῖν ὅτι εἰ μὲν ὀρθὰ δόγματα
ἔχῃς, καλῶς· εἰ δὲ Φαῦλα, κακῶς. παντὶ γὰρ
αἴτιον τοῦ πράσσειν τι, δόγμα. Τί γὰρ ἐστὶ, 3
δι' ὃ ἐπεθύμησας προστάτης χειροτονηθῆναι Κυβερ-
σίαν; Τὸ δόγμα. Τί ἐστὶ, δι' ὃ νῦν ἀνέρχῃ εἰς

Bb 4

Ῥώ-

C A P. IX.

*Ad Rhetorem quendam, Romanam ad iudicium
proficiscentem.*

Cum quidam ad eum in-
gressus esset, Romanam pro-
fecturus, ubi lis ei in iudi-
cio erat de ipsius dignita-
te; cognita professionis
caussa, illoque sciscitante,
quid ea de re sentiret; Si
me, inquit, rogas, vult
Romæ sis effecturus, sine
caussa casurus, an victor
evasurus; quid respondeam
non habeo. Sin illud ro-

gas, quomodo sis rem ge-
sturus; illud habeo dicere.
Si quidem recta decreta ha-
bes, bene; sin prava, ma-
le. Nam unumquemque
ad aliquid agendum impel-
lit solum aliquod decretum.
Quid enim est, cur Gno-
storum præfectus designari
cupiveras? Decretum.
Quid est, cur nunc Ro-
mam proficisceris? Decre-
tum.

Ῥώμην; Τὸ δόγμα. Καὶ μετὰ χειμῶνος, καὶ
 κινδύου καὶ ἀναλωμάτων; Ἀνάγκη γάρ ἐστι.
 4 Τίς σοι λέγει τούτο; Τὸ δόγμα. Οὐκοῦν εἰ
 πάντων αἴτια τὰ δόγματα, Φαῦλα δὲ τις
 ἔχει δόγματα, οἷον ἂν ἦ τὸ αἴτιον, τοιοῦτον
 5 καὶ τὸ ἀποτελούμενον. Ἄρ' οὖν πάντες ἔχο-
 μεν ὑγιῆ δόγματα, καὶ σὺ καὶ ὁ ἀντίδικός
 σου; Καὶ πῶς διαφέρεσθε; Ἀλλὰ σὺ μάλλον
 ἢ ἐκεῖνος; Δια τί; Δοκεῖ σοι. Καί κείνῳ, καὶ
 6 τοῖς μαινόμενοις. τούτο πονηρὸν κριτήριον. Ἄλ-
 λά δεῖξόν μοι, ὅτι ἐπίσκεψιν τινὰ καὶ ἐπιμέ-
 λειαν πεποιῆσαι τῶν σαυτοῦ δογμάτων. καὶ,
 ὡς νῦν εἰς Ῥώμην πλεῖς ἐπὶ τῷ προστάτῃ
 εἶναι Κηρσίον, καὶ οὐκ ἐξάρκει σοι μένειν ἐν
 ὁμίῳ τὰς τιμὰς ἔχοντι ὡς ἔχεις, ἀλλὰ μεί-
 ζονός τινός ἐπιθυμεῖς καὶ ἐπιφανεστέρου. πῶς
 οὕτως ἐπλευσας ὑπὲρ τοῦ τὰ δόγματα ἐπισκέ-
 ψασθαι τὰ σαυτοῦ, καὶ, εἴ τι Φαῦλον ἔχεις,
 ἐμβα-

tum. Et quidem procello-
 so mari, cum periculo &
 sumtibus? Necesse enim
 postulat. Quis tibi dicit
 istud? Decretum. Ergo si
 omnium actionum causae
 decreta sunt, prava autem
 aliquis decreta habet; qua-
 lis causa fuerit, talis et-
 iam erit effectus. An igitur
 omnes decreta habemus
 sana, & tu, & adver-
 sarius tuus? Cur ergo dis-
 ceptatis? At tu magis,
 quam ille? Cur? Videtur
 tibi, Etiam illi; etiam fu-

riosus. Prava haec regula
 est. Age, ostende mihi,
 te decreta tua diligenter
 considerasse & curavisse.
 Et quemadmodum nunc
 Romam navigas, quo praefectus
 Gnosiorum constituaris;
 nec tibi manere domi vilum est,
 iis honoribus contento, quos habe-
 ras, sed majorem aliquem
 expectis & illustriorem: eodem
 modo unquam navigasti,
 ut decreta tua considerares,
 & si quod pravam haberes,
 id ejiceres?
 Quem

ἐπιβάλλειν; Τίνι προσελήλυθας τούτου ἕνεκα; 7
 ποῖον χρόνον ἐπέταξας αὐτῷ; ποῖαν ἡλικίαν;
 ἔπειθέ σου τοῦ χρόνου, εἰ ἐμὲ αἰσχύνῃ, αὐ-
 τὸς πρὸς αὐτόν. Ὅτε παῖς ἦς, ἐξήταξες τὰ σου 8
 τοῦ δόγματα; οὐχὶ δ' ὡς πάντα ποιεῖς, ἐποίησε
 αἰ ἐποίησε; ὅτε δὲ μερᾶκιον ἦδη, καὶ τῶν ῥητέ-
 ρων ἤκουες, καὶ αὐτὸς ἐμελέτας, τί σοι λείπειν
 ἐφαντάζου; Ὅτε δὲ νεανίας, καὶ ἦδη ἐπολι- 9
 τείω, καὶ δίκας αὐτὸς ἔλεγες, καὶ εὐδοκίμεια,
 τίς σοι ἐτι ἴσος ἐφάνητο; ποῦ δ' ἂν ἠνέσχου
 ὑπὸ τίνος ἐξοτιζόμενος, ὅτι πονηρὰ ἔχεις δόγ-
 ματι; Τί οὖν σοι θέλεις εἶπω; Βοήθησόν μοι 10
 εἰς τὸ πρᾶγμα. Οὐκ ἔχω πρὸς ταῦτα θεωρή-
 ματα. οὐδὲ σὺ, εἰ τούτου ἕνεκα ἐλήλυθας πρὸς
 ἐμὲ; οὐχ ὡς πρὸς φιλόσοφον ἐλήλυθας, ἀλλ'
 ὡς πρὸς λαχανοπώλην, ἀλλ' ὡς πρὸς στυγέα.
 Πρὸς τί οὖν ἔχουσιν εἰ φιλόσοφοι θεωρήματα; 11
 Πρὸς τοῦτο, ὃ τι ἂν ἀποβῆ, τὸ ἡγεμονικόν
 Bb 5

Quem hac de causa conve-
 nisti? Quod tibi tempus
 statuisti? quam ætatem?
 percurre diversa tempora,
 si me vereris, ipse apud
 te. Num, puer cum esses,
 decreta tua examinabas?
 nonne vero, ut nunc om-
 nia facis, ita tunc ea facie-
 bas quæ faciebas? Cum
 vero jam adolescens esses,
 & rhetores audires, & ip-
 se declamares, quid tibi
 deesse putabas? Cum vero
 juvenis, & jam republi-
 cam attigisses, & causas

ipse ageres, & fama frue-
 reris, quis tibi jam similis
 videbatur? Num tulisses
 quemquam decreta tua scru-
 tantem, & prava arguen-
 tem? Quid ergo tibi vis
 dicam? Adjuva me in hoc
 negotio. Non habeo, ad
 istam rem, ulla præcepta;
 neque tu, si hac gratia me
 convenisti, ut philoso-
 pham adisti, sed ut olito-
 rem, ut cerdonem. Ad
 quid ergo philosophi præ-
 cepta habent? Ad hoc, ut
 quidquid evenerit, mens
 &

ἡμῶν κατὰ φύσιν ἔχων καὶ διεξάγει. Ὡς Μακρῶν σοι δοκεῖ τοῦτο; Οὐ· ἀλλὰ τὸ μέγιστον. Τι οὖν; ὀλίγου χρόνου χρείαν ἔχει; καὶ ἔστι παρερχόμενον αὐτὸ λαβεῖν; Εἰ δύνασαι, λάμβανε.

- 12 Εἰτ' ἔρεῖς, Συνέβαλον Ἐπικτήτου ὡς λίθου, ὡς ἀνδραγάντη. Εἶδες γὰρ με, καὶ πλέον οὐδέν. Ἄνδραγῶν δ' ὡς ἀνδραγῶν συμβαλλες, ὅ τὰ ὄγκματα αὐτοῦ καταμανθάνω, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τὰ ἴδια δεσπύων. Κατάμαθ' ἐμὲ καὶ ὄγκματα δεῖξόν μοι τὰ σά, καὶ οὕτω λέγε, συμβεβηκέν αἰμοὶ ἐλέγχωμεν ἀλλήλους· εἴ τι ἔχω κόν ὄγκμα, ἀφαιλε αὐτά· εἴ τι ἔχεις, δὲς εἰς τὸ μέσον. Τοῦτό ἐστι φιλοσόφου συμβαλλες.
- 14 Οὐ· ἀλλὰ πάροδος ἐστὶ, καὶ, ἕως τὸ πλοῖον μεσθούμεθα, δυνάμεθα καὶ Ἐπικτήτου ἰδεῖν. Ἴδωμε τί ποτε λέγει. Εἰτ' ἐξελθὼν, Οὐδὲν ἢ ὁ Ἐπικτήτης,

& ratio nostra naturae convenienter se habeat perfecterque. Parvumne hoc tibi videtur? Non; immo vero maximum. Quid ergo? brevius tempus ea res postulat? & in transcurso capi potest? Si potest. c. p.

Deinde dices: Congressus sum cum Epicteto, tamquam cum lapide, tamquam cum statua. Vidisti enim me, praetereaque nihil. Cum homine vero ut cum homine concreditur, qui decreta illius pervesti-

gat, vicissimque sua demonstrat. Cognosce decreta mea; ostende mihi tua; tum dicito, te mecum esse congressum. Alter alterum arguamus: si quod habeo pravum dogma, eripe illud: si quod habes, adfer in medium. Hoc est cum philosopho congressi. Non, sed transcurso hic est, &, dum navem conducamus, Epictetum etiam videre possumus. Videamus quidnam dicat? Deinde egressus, Nihil (inquit) erat Epictetus:

πητος, ἐπολαίκεζεν, ἰβαρβαίκεζε. Τίτος γὰρ ἄλλου
 κριταὶ ἐπιέρχεσθαι. Ἄλλ' ἂν πρὸς τούτοις, Φύσιν, 15
 ὦ, ἀγροὺν οὐχ ἔχω, ὡς οὐδὲ αὐ· πηθήρια ἀργυρῶ
 οὐχ ἔχω, ὡς οὐδὲ αὐ· κτήνη καλά, ὡς οὐδὲ σύ.
 Πρὸς ταῦτα ἴσως ἀρκεῖ ἐκείνο ἐπιπᾶν, ὅτι, Ἄλλα 16
 χρεῖαν αὐτῶν οὐκ ἔχω· αὐ δ', ἂν πολλὰ κτήνη,
 ἄλλων χρεῖαν ἔχεις· θέλεις, οὐ θέλεις, πτωχό-
 τερός μου εἶ. Τίτος οὖν ἔχω χρεῖαν; Τοῦ σοὶ μὴ 17
 παρόντος· τοῦ εὐσταθεῖν, τοῦ κατὰ Φύσιν ἔχειν
 τὴν διάνοιαν, τοῦ μὴ ταράσασθαι, Πάτρων, οὐ 18
 Πάτρων, τί μοι μέλει; σοὶ μέλει. Πλουσιώτε-
 ρές σου εἰμὶ· οὐκ ἀγωνιῶ τί Φρονήσαι περὶ ἐμοῦ
 ὁ Κραίσαρ· οὐδένα κολακεύει τούτου ἕνεκα. ταῦ-
 τα ἔχω ἀντὶ τῶν ἀργυρωμάτων, ἀντὶ τῶν χρυ-
 σιμάτων. αὐ χρυσᾶ ἀκεύη· ἰστράκων τὸν λό-
 γον, τὰ δάγματ' αὐ, τὰς συγκαταθέσεις, τὰς ἐπι-
 μνήσας, τὰς ὀρέξεις. Ὅταν δὲ ταῦτα ἔχω κατὰ 19

Φύσιν,

tus: solaceo se barbare lo-
 quebatur. Cujus animi ab-
 terius rei iudices adessis?
 At si istis rebus, inquit,
 operam dabo; agrum non
 habebo, sicut nec tu; ne-
 que argentea pocula, sicut
 nec tu; neque iumenta
 pulcra, sicut nec tu. Ad
 ista fortassis illud dicere fa-
 ctus est: Ego istis non egeo.
 Tu, cum multa paraveris,
 aliis indiges: velis, nolis,
 pauperior me es. Quo er-
 go egeo? Eo quo tu ca-
 res; constantia, animi coh-

sensione cum natura, vaui-
 tate perturbationum. Si
 ve patronus sit, sive non
 sit, quid ego idouro? tu
 curas. Dicitur ego sum te
 non sollicitus sum, quid
 de me sentiat Cæsar; ea
 de causa nemini adutor.
 Hæc ego habeo pro tuis
 argenteis & aureis vasis.
 Tibi aurea vasa sunt: sed
 fictilis ratio, fictilia decre-
 ta, adfensiones, impetus,
 adpetitiones. Hæc si ha-
 buero naturæ consentanea,
 cur ratiocinandi arti non

deum

Φύσιν, διὰ τί μὴ φιλονεχηθῶ καὶ περὶ τὸν λόγον; εὐσκολῶ γάρ οὐ περισπᾶται μου ἡ διάνοια. Τί ποιήσω, μὴ περισπᾶμενος; οὗτου τί ἀνδρα-
 20 πικώτερον ἔχω; Ὑμεῖς, ὅταν μηδὲν ἔχητε, ταράσσεσθε, εἰς θεάτρον εἰσέλθεσθε, ἢ αἰλύετε διὰ τί ὁ φιλόσοφος μὴ ἐξεργάσῃται τὸν αὐτοῦ
 21 λόγον; Σὺ κρυστάλλινα, ἐγὼ τὰ τοῦ ψευδομένου· σὺ μούρβινα, ἐγὼ τὰ τοῦ ἀποφάσκοντος. Σὺ πάντα μικρὰ φαίνεται ἃ ἔχεις, ἐμοὶ τὰ ἐμὰ πάντα μεγάλα· ἀπλήρωτός σου ἐστὶν ἡ ἐπιθυμία,
 22 ἢ ἐμὴ πεπλήρωται. Τοῖς εἰς στενόβρογχι κεράμιον καθίεσι τὴν χεῖρα, καὶ ἐκφέρουσι ἰσχυροκάρυα, τοῦτο συμβαίνει, ἂν πληρώσῃ τὴν χεῖρα, ἐξενεγκεῖν οὐ δύναται, εἴτα κλαίει. Ἄφες ὀλίγα ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐξοίσεις. Καὶ σὺ ἄφες τὴν ὄρεξιν· μὴ πολλῶν ἐπιθύμεις, καὶ οἴσεις.

Κ.Ε.θ.

dem operam? Est enim otium: animus meus aliis occupationibus non distractitur. Quid agam in hac tranquillitate? homine quid dignius, quam hoc, habeo? Vos, cum nihil negotii habetis, perturbati estis, theatrum ingredimini; aut temere obstratis: quidni philosophus excolendae rationi suae daret operam? Tu crystallina vasa tractas; ego Menthentem syllogismum: tu murrhina; ego insipientem. Tibi om-

nia videntur parva quae habes; mihi mea omnia magna: inexplentis est tua cupiditas; mea expleta est. Pueris manum in vas angustioris inferentibus, si quis mistas nucibus eximentibus, accidit hoc, ut manum plenam extrahere non possint, deinde plorant. Omitte paucas ex iis, & extrahes. Tu quoque omitte adpetitionem: non multa desiderare, & consequeris.

Κ Ε Θ. γ.

Πῶς δεῖ φέρειν τὰς Νόσους.

Ἐκάστου δόγματος ὅταν ἡ χρεία παρῆ, πρὸ χειρὸν αὐτὸ ἔχων δεῖ ἐπ' ἀρίστῳ, τὰ περὶ ἀρίστου ἐν Βαλανείῳ, τὰ τοῦ Βαλανείου ἐν τῇ κοίτῃ, τὰ περὶ τῆς κοίτης.

Μὴδ' ὑπνὸν μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέ- 2
ξασθαι,

πρὶν τῶν ἡμερησίων ἔργων λογίσασθαι ἕκαστα·
Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ 3
ἔτελείσθῃ;

Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιδι· καὶ μετ-
έπειτα,

βαλαί μὲν ἐκπρήξας, ἐκπλήσσειο χρηστοῖ
δὲ, τέρας.

Καὶ

CAP. XI.

Quo pacto ferendi sunt Morbi.

Quodlibet decretum, cum opus eo fuerit, in promptu est habendum: quod ad prandium pertinet, in prandio; quod ad balneum, in balneo; quod ad lectum, in lecto:

Neque somnum languentibus oculis admiseris,

Prinsquam diurnorum operum singula animo obieris:

Quo transiit? quid vero feci? quid mihi, cum oportuit, non peractum est?

Exorsus autem a primo percense. Et deinde

Turpibus quidem perpetratis, increpa te; bonis vero delectare.

Hi

4 Καὶ τούτους τοὺς στίχους κατέχεν χρηστικῶς,
 οὐχ ἵνα δι' αὐτῶν ἀναφαναῖμεν, ὡς διὰ τοῦ
 5 Παιῶν Ἀπολλων. Πάλιν ἐν πυρετῷ, τὰ πρὸς
 τοῦτο μὴ, ἂν πυρέζωμεν, ἀφέναι πάντα,
 καὶ ἐπιλανθάνεσθαι. Ἄν ἐγὼ εἴ τι φιλοσοφῆσαι,
 ὃ θέλει γινέσθω. ποῦ ποτ' ἀπελθόντα, τοῦ
 σωματίου ἐπιμελεῖσθαι, εἴ τε καὶ πυρετὸς αὐ
 6 ἐρχεται. Τὸ δὲ φιλοσοφῆσαι τί ἐστίν; Οὐχὶ
 παρασκευάσασθαι πρὸς τὰ συμβαίνοντα; Οὐ
 παρακολουθεῖς οὖν, ὅτι τοιοῦτόν τι λέγεις; ἂν
 εἴ τι ἐγὼ παρασκευάσωμαι πρὸς τὸ πρῶτον φέ
 ρειν τὰ συμβαίνοντα, ὃ θέλει γινέσθω. οἷον
 εἰ τις, πληγὰς λαβὼν, ἀπασταῖη τοῦ παγ
 7 κρατιάξεν. Ἄλλ' ἐκεῖ μὲν ἔξεστί καταλύσαι,
 καὶ μὴ δαίρεσθαι. Ἐνθάδε δ' ἂν καταλύ
 σωμεν φιλοσοφούντες, τί ὄφελος; Τί οὖν δεῖ
 λέγειν αὐτόν ἐφ' ἐκάστου τῶν τρεῶν; Ὅτι
 ἕνεκα

Hi versus ita sunt tenen
 di, ut adcommoventur ad
 usum; non ut in exclama
 do iis utamur, veluti cum
 dicimus, Pæan Apollo!
 In febrī in promptu sint,
 quæ eo pertinent: non au
 tem, cum febricitamus,
 omittenda & obliviscenda
 omnia. „Quod si ego
 „posthac philosophatus fu
 „ero, quidvis mihi acci
 „dat! Quocumque tandem
 „abeundo cura gerenda est
 „corporis, ne febris obre
 „pat.“ Quid vero est phi
 losophari? Annon, parare

se ad omnem eventum?
 Non igitur intelligis, per
 inde esse ac si dicas: Si
 adhuc posthac me exercue
 ro ad ferendos æquo ani
 mo casus humanos, quid
 vis fiat! Perinde ac si quis,
 quoniam plagas accepit, a
 pancreatii certamine desi
 stat. Verum illic quidem
 desistere licet, & effugere
 verbera. Hic vero, a phi
 losophia si desciverimus,
 quæ erit utilitas? Quid er
 go in qualibet aspera re
 dicendum est? Hujus rei
 causa exercitabar; ad hoc
 certa

ἐνεκα τούτου ἐγυμναζομένη, ἐπὶ τοῦτο ἤσκειν. Ὁ 8
 Θεός σοι λέγει, Δός μοι ἀπίδαξιν, εἰ κοίμῳ
 ἤθλησας, εἰ ἔφαγες ὅσα δεῖ, εἰ ἐγυμνάσθης,
 εἰ τοῦ ἀλείπτου ἤκουσας. Εἴτ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ
 ἔργου καταμαλακίη; Νῦν τοῦ πυρέττειν καιρός
 ἐστὶ. τοῦτο καλῶς γινέσθω τοῦ διψᾶν, διψᾶ
 καλῶς τοῦ πειναῖν, πείνῃ καλῶς. Οὐκ ἔστιν 9
 ἐπὶ σοί; τίς σε καλύσει; Ἀλλὰ πῶς μὲν καλύσει ὁ ἰατρός· καλῶς δὲ διψᾶν, οὐ δύναται.
 καὶ φαγεῖν μὲν καλύσει· πειναῖν δὲ καλῶς, οὐ
 δύναται.

Ἄλλ' οὐ φιλολογῶ. Τίνας δ' ἐνεκα φιλολο- 10
 γῆς; Ἀνδράποδον, οὐχ ἵνα εὐροῖς; οὐχ ἵνα εὐ-
 σταθῆς; οὐχ ἵνα κατὰ φύσιν ἔχῃς καὶ διεξά-
 γῃς; Τί καλῶς πυρέσσοντα κατὰ φύσιν ἔχῃς 11
 τὸ ἡγεμονικόν; Ἐνθάδ' ὁ ἔλεγχος τοῦ πράγμα-
 τος, ἡ δοκιμασία τοῦ φιλοσοφῆντος. Μέρος γάρ
 ἐστὶ

certamen in paradisi. Deus demonstrare te jubet, an legitime operam dederis athleticae, an ederis quantum oportuit, an exercitatus sis, an aliptæ auscultaveris. Deinde, in ipso certaminis articulo mollem te præbes? Nunc febricitandi tempus est; hoc recte fiat: sitiendi; recte siti: esuriendi; recte esuri. Annon id penes te est? Quis te prohibuerit? Ne bibas, prohibebit te medicus; ne autem recte sitias, prohibere non potest: ne

edas, te prohibebit; ne autem recte esurias, prohibere non potest.

At philosophorum sermonibus non possum vacare. Quæ vero de causâ eî vacas? mancipium; nonne ut vitam beatam, ut animi tranquillitatem tibi parès? nonne ut naturæ convenienter te habéas vivasque. Quid autem obstat, quominus febricitans mentem tuam serves naturæ convenienter se habentem? Hic arguitur res: hic philosophus exploratur. Febris

ἔστι καὶ τοῦτο τοῦ βίου, ὡς περιπατος, ὡς
 12 πλους, ὡς ὁδοπορία, οὕτω καὶ πυρετός. Μή-
 τι περιπατῶν ἀναγινώσκεις; Οὐ. Οὕτως αὐτὸς
 πύρεσσον. Ἄλλ' ἂν καλῶς περιπατῆς, ἔχεις
 τὸ τοῦ περιπατοῦντος. ἂν καλῶς πυρέξῃς,
 13 ἔχεις τὸ τοῦ πύρεσσοντος. Τί ἐστὶ καλῶς πυ-
 ρέσσειν; Μὴ Θεὸν μίμψασθαι, μὴ ἀνθρώπον
 μὴ θλιβῆναι ὑπὸ τῶν γινομένων, εὖ καὶ καλῶς
 προσδέχεσθαι τὸν θάνατον, ποιεῖν τὰ πρα-
 σόμενα. ὅταν ὁ ἰατρός εἰσέρχεται, μὴ φοβεί-
 σθαι τί εἴπῃ μηδ', ἂν εἴπῃ, κομψῶς ἔχεις,
 ὑπερχαίρειν. τί γάρ σοι ἀγαθόν εἶπεν; ὅτε
 14 γὰρ ὑγίαινες, τί σοι ἦν ἀγαθόν; Μηδ', ἂν
 εἴπῃ, κακῶς ἔχεις, ἀθυμεῖν, τί γάρ ἐστὶ τὸ
 κακῶς ἔχειν; ἐγλίξεν τῷ διαλυθῆναι τὴν ψυ-
 χὴν ἀπὸ τοῦ σώματος; Τί οὖν δεινόν ἐστι;
 εἴη νῦν μὴ ἐγλίξῃς, ὕστερον οὐκ ἐγλίξεις; ἀλλὰ

bris enim, ut deambula-
 tio, ut navigatio, ut iter,
 pars quaedam vitæ est.
 Num inter deambulandum
 legis? Non. Sic neque
 in feбри. Sed cum bene
 deambulas, id tenes quod
 deambulantis est: cum bene
 febricitas; id quod feбри-
 citantis est, tenes. Quid
 est bene febricitare? Non
 Deum culpāre, non ho-
 minem: non excrucia-
 ri iis quæ accidunt, re-
 cte & pulcre exspectare
 mortem, agere quæ agen-
 da sunt; cum intrat me-

dius, non timere quid
 dicturus sit, nec exul-
 tare lætitia, si te com-
 mode habere dixerit. Quid
 enim boni tibi dixit? Nam
 quando valebas, quid tibi
 erat bonum? Nec, si te
 male habere dixerit, ani-
 mo dejici. Quid enim est
 male habere? Adpropin-
 quare animi segregationi
 a corpore. Quid ergo in
 eo mali est? si nunc
 non adpropinquaveris, post
 non adpropinquabis? At
 nimirum mundus, te mor-
 tuo corruet! Quid ergo
 adula-

ὁ κῆμος μέλλει ἀναστρέψομαι, σοῦ ἀποθανόντος;
 Τί οὖν κολακεύεις τὸν ἰατρὸν; Τί λέγεις, Ἐάν σὺ 15
 θέλῃς, κύριε, καλῶς ἔξω. Τί παρέχεις αὐτῷ
 ἀφορμὴν τοῦ ἐπαῖραι ὄφρυν; Οὐχὶ δὲ τὴν αὐτοῦ
 ἀξίαν αὐτῷ ἀποδίδως, ὡς σκυτῆ περὶ τὸν πόδα,
 ὡς τέκτονι περὶ τὴν οἰκίαν, οὕτω καὶ τῷ ἰατρῷ
 περὶ τὸ σωματίον, τὸ οὐκ ἐμὸν, τὸ φύσει νε-
 κρὸν; Τούτων ὁ καιρὸς ἐστὶ τῷ πυρίσσοντι· ἀν-
 ταῦτα ἐκπληρώσῃ, ἔχει τὰ αὐτοῦ. Οὐ γάρ 16
 ἐστὶν ἔργον τοῦ φιλοσόφου, ταῦτα τὰ ἑκτὸς τηρῶν,
 οὔτε τὸ σινάριον, οὔτε τὸ ἐλάδιον, οὔτε τὸ σω-
 μάτιον, ἀλλὰ τὸ ὄσιον ἡγεμονικόν. Ταῦθ' ἔξω,
 πῶς; Μέχρι τοῦ μὴ ἀλογίστως κατὰ ταῦτα
 ἀναστρέψομαι. Πού οὖν ἐτι καιρὸς τοῦ φοβεῖσθαι; 17
 πού οὖν ἐτι καιρὸς ὀργῆς; πού φόβου περὶ τῶν
 ἀλλοτρίων, περὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων; Δύο γάρ 18
 ταῦτα πρόχαρτα ἔχειν δεῖ· ὅτι ἔξω τῆς προαιρέ-
 τως

adularis medicos? Quid di-
 cis: Si tu voles, domine,
 bene habebō? Quid ei oc-
 casionem præbes tollendi
 supercilli? Quin potius,
 ut sutorem, quod ad pe-
 dem; ut fabrum, quod ad
 sedes; sic medicum quo-
 que, quod ad corpusculum
 adtinet, quod meum tibi
 est, quod naturâ est mor-
 tuum, non pluris facis
 quam pro merito? Hæc
 sunt quæ tempus postulat
 febricitantis: hæc ille si
 præstiterit, habet quod su-
 perbia Dissert. T. I.

tim est: Nequæ enim phi-
 losophi manus est, exter-
 tia ista conservare, sive vi-
 num, sive oleum; sive cor-
 pusculum; sed suam men-
 tem rationemque. Exter-
 na vero quomodo? Eate-
 nus hæc tuenda sunt, ne
 præter rationem circa ea
 versetur. Quæ cum ita
 sint, quæ porro causa est
 timoris? quæ causa ira-
 cundiæ? quæ solitudinis
 de alienis? de nullius præ-
 stitii rebus? Hæc enim duo
 in præstato esse debent:
 C e præ-

ὅπως αὐτὸν εἶπεν οὔτε ἀγαθόν, οὔτε κακόν· καί, ὅτι εὐ· δὲ προηγέσθαι τῶν πραγμάτων, ἀλλ'
 19 ἐπακλόθυθαι. Οὐκ εἶδεν οὕτω μοι προσερχθῆ-
 ναι τὸν ἀδελφόν. Οὐ· ἀλλὰ τούτο μὲν ἐκεῖνος
 ἔψεται. ἔγω δ', ὡς ἂν προσερχθῆ αὐτός, ὡς
 20 δὲ χρῆσθαι τοῖς πρὸς ἐκεῖνον. τούτο γὰρ ἐμὸν
 εἶπεν, ἐπειθὲ δ' ἀλλότριον· τούτο οὐδὲς κωλύσαι
 δύναται, ἐκείνο κωλύεται.

Κ Ε Θ. ια'.

Σ πο ρ ἄ θ η ν τ ι ν ἄ.

Ἔσι τινες ὡς ἐκ νόμου διατεταγμένα καλῶ-
 ῦ σαι τοῖς ἀπειθοῦσι τῇ θεῷ διοικήσει. Ὅς ἂν
 ἄλλο τι ἡγήσεται ἀγαθόν παρὰ τὰ προαιρε-
 τικά, φθονεῖτω, ἐπιθυμείτω, κολακεύετω, ταρασσέτω ὅς ἂν ἄλλο κακόν, λυπέσθω, κενθείτω,
 θηρεί.

præter voluntatem, nihil
 vel bonum esse, vel ma-
 lum; & non præeundum
 esse rebus, sed sequendas
 esse res. Non ita me tra-
 ctare debuit frater! Non:
 verum hoc quidem illi cu-

rae erit; ego vero, utcum-
 que ille me tractarit, cum
 eo sic agam ut officium po-
 stulat. Hoc enim meum
 est, illud alienum: hoc
 prohibere nemo potest, il-
 lud prohibetur.

C A P. XI.

M i s c e l l a n e a q u a d a m.

Sunt quædam pœnæ, qua-
 si lege constitutæ iis qui
 divinæ gubernationi refragantur. Qui aliud quid-

dam præter voluntaria bo-
 num judicavit; is inci-
 deat, concupiscat, adule-
 tur, perturbetur: qui aliud
 malum

θρηναίω, δυστυχέτω. Καὶ ἔμωσ, οὕτω πικρῶσ 3
κολαζόμενοι, ἀπαστήναι αὐ δυνάμεθα.

ΜΕΜΝΗΣΟ, τί λέγεις ὁ πατήρ περὶ 4
τοῦ ζήνου,

Ξεῖν', οὐ μοι θείμω ἔστ', οὐδ' εἰ κακίω σέθεν 5
θεν ἔλθοι.

Τοῦτο οὖν καὶ ἐπὶ πατὴρ πρόχερον ἔχεν. Οὐ 5
μοι θείμω ἔστ', οὐδ' εἰ κακίω σέθεν ἔλθοι, πα-
τέρ' ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες τοῦ
Πατρώου. Καὶ ἐπ' ἀδελφῶ· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν 6
ἅπαντες τοῦ Ὀμογνίου. Καὶ οὕτω κατὰ τὰς ἄλ-
λων σχέσεις εὐρήσομεν ἐπόπτην τὸν Δία.

C 2

ΚΕΦ.

malum judicavit; is doleat,
lugeat, ejulet, sit infelix.
Quamvis autem tam acer-
be mulctemur, desistere ta-
men non possumus.

MEMENTO quid
Poeta de hospite dicat,

*Hesper, hoc mihi non fas
est, ne si te pejor qui-
dem venerit.*

Idem etiam de patre in
promptu sit: Mihi fas non
fuerit, etiamsi pejor te ve-
nerit, patrem indigne tra-
ctare: omnes enim sunt
a Jove, patrum praeside.
Et de fratre: omnes enim
a Jove sunt, fratrum praeside.
Eodemque modo
Jovem aliarum quoque ne-
cessitudinum inspectorem
inveniemus.

Περὶ Ἀσκήσεως.

- Τὰς ἀσκήσεις οὐ δεῖ διὰ τῶν παρὰ φύσιν καὶ
 παραδόξων ποιῆσθαι· ἐπεὶ τοὶ τῶν θαιμητων
 ποιῶν οὐδὲν διακρίνουσι, εἰ λέγοντες φιλοσοφεῖν,
 2 Δύσκολον γάρ ἐστι καὶ τὸ ἐπὶ σχοινοῦ περιπα-
 τεῖν· καὶ οὐ μόνον δύσκολον, ἀλλὰ καὶ ἐπικίν-
 δυνον. τοῦτου ἕνεκα δεῖ καὶ ἡμᾶς μελετᾶν, ἐπὶ
 σχοινοῦ περιπατεῖν, ἢ φοῖνικα ἰστάνειν, ἢ ἀν-
 3 θριάντας περιλαμβάνειν; οὐδαμῶς. οὐκ ἐστὶ τὸ
 δύσκολον πᾶν καὶ ἐπικίνδυνον, ἐπιτήδειον πρὸς
 ἀσκήσιν· ἀλλὰ τὸ πρόσφορον τῷ προκειμένῳ
 4 ἐκπονηθῆναι. Τί δ' ἐστὶ τὸ προκειμένον ἐκπονηθῆ-
 ναι; Ὁρέξεις καὶ ἐκκλίσεις ἀκωλύτως ἀναστρέφε-
 σθαι. Τοῦτο δὲ τί ἐστὶ; Μῆτε ὀρεγόμενοι
 ἀποτυ-

C A P. XII.

D e E x e r c i t a t i o n e .

Exercitationes neque con-
 tra naturam, neque in re-
 bus mirabilibus institui de-
 bent: alloqui nihil inter
 praestigiatos & nos, qui
 philosophi perhiberi volu-
 imus, intererit. Est enim
 etiam in fune ambulare
 difficile: nec difficile tan-
 tum, sed etiam periculo-
 sum. Fane de cussa no-
 bis etiam meditandum est,
 quemadmodum in fune am-
 bulemus, aut palmam eri-
 gamus, statuasve ample-

ctamur? Nequaquam: ne-
 que enim omnia difficilia
 & periculosa, exercitationi
 quoque apta sunt: sed ea
 quae conducunt ad id
 quod est nobis ad elaboran-
 dum propositum. Quid
 vero est quod ad elaboran-
 dum nobis est propositum?
 Ut adpetitione & averfatio-
 ne citra impedimentum
 utamur: Hoc vero quid
 est? Ut nec eo, quod ad-
 petimus, frustremur; nec
 in id, quod averfamus, in-
 cidamus.

ἀποτυγχάνειν, μήτ' ἐκκλίπτω περιπέπτω. Πρὸς
 τούτο οὖν καὶ τὴν κλίσην λέγειν δεῖ. Ἐκεῖ γάρ ὃ
 οὐκ ἔστιν ἀναπόρευκτον. σχῆν τὴν ὄρεξιν, καὶ τὴν
 ἔκκλισην ἀπερίπτωτον, ἄνευ μεγάλης καὶ συνε-
 χεῦς ἀσκήσεως. ἴσθι, ὅτι, ἐὰν ἔξω εἰσὶν ἀποστρέ-
 φασθαι αὐτὴν ἐπὶ τὰ ἀπροαίρετα, αὐτὸ τὴν ὄρε-
 ξιν ἐπιδευκτικὴν ἔξεις, αὐτὸ τὴν ἔκκλισην ἀπερί-
 πτωτον. Καὶ ἐπεὶ τὸ εἶδος ἰσχυρὸν προαίρεται, ὅτι
 πρὸς μόνον ταῦτα αἰθρημένων ἡμῶν χρῆσθαι ὄρεξιν
 καὶ ἔκκλισην. δεῖ τῷ εἶδει τούτῳ ἡρακλεῖον εἶδος
 ἀντιθεῖναι, καὶ ὅπου ὁ πολὺς ἄλλοθεν ταῖς φων-
 τασίων, ἐκὼ ἀντιπιδεῖναι τὸ ἀσκησιών.

Ἐτερεκλιῶς ἔχω πρὸς ἡδονὴν ἀνατοχάσει γ
 ἐπὶ τὸ ἐναντίον, ὑπὲρ τὸ μέτρον, τῆς ἀσκήσεως
 ἔγχεαι. Ἐκκλιτικῶς ἔχω πόνον πρὸς μου καὶ
 γυμνάσιον πρὸς τούτο, ταῖς φωντασίαις, ἡντιπρὸς τοῦ

C C 3

ἀποστῆ.

cidamus. Huc igitur et-
 iam exercitatio tendere de-
 bet. Cum enim fieri non
 possit, ut vel appetitio non
 frustretur, vel averfatio
 non imploctur, sine ma-
 gna & continenti exercita-
 tione; solito, si cum extrin-
 sicum averfi passus fueris ad
 ea quæ nostri arbitrii non
 sunt, neque adpetitionem
 voti competentem, neque
 averfationem expertem cu-
 lamitatis te esse habiturum.
 Et quia præcipua vis est
 consuetudinis inveteratæ,

cum adpetitione & averfa-
 tione adversus ista sola ad-
 fuerimus uti, isti con-
 suetudini contraria consue-
 tudo est opponenda, &
 ubi visorum lapsus maxime
 in proclivi est, ibi exerci-
 tatio maxime opponenda.

Sunt ad voluptatem pro-
 pensior: in partem contra-
 riam ultra modum exerci-
 tationis causa inclinaboli
 Abhorreo a labore: terram
 & exercebo ad hoc: vili-
 meo, ut averfatio a talibus
 omni-

ἀπεργάσασθαι τὴν ἑκκλίσει ἀπὸ πάντων τῶν γυναι-
 8 τῶν. Εἰς γὰρ ἔστιν ἀσκησίς; Ὁ μελετῶν ἰσχύ-
 ζῆσθαι μὲν μὴ χρῆσθαι, ἐκκλίσει δὲ πρὸς μίαν
 τὰ πρᾶξιμα χρῆσθαι, καὶ μελετῶν μᾶλλον
 ἐν ταῖς ἀσκησιματικαῖς. Καθ' ὃ καὶ ἄλλοι πρὸς
 9 ἄλλα μᾶλλον ἀσκητέον. Τί οὖν ἴδω προῖα τὸ
 Φοίνικος σπῆλαι, ἢ τὸ στῆγην ἀεσματικῶν καὶ ἄ-
 10 μων καὶ ἄκρον περιφέρειν; Ἄνθρωπος, ἀσκησι,
 εἰ γὰρ ὅτι, ἀσκησιματικῶς ἀνέχασθαι, ἀσκη-
 σιματικῶς μὴ ἀνέχασθαι. οὗδ' οὕτω προβῆσθαι, ἵνα,
 καὶ πλάτῃ σὲ τις, ἀσκησι αὐτὸς πρὸς αὐτῶν, ὅτι.
 11 Δόξον ἀνδρῶντα περιπλασθῆναι. εἴτα καὶ ἀσκη-
 ρίω κομψῶς χρῆσθαι, μὴ εἰς τὸ πολὺ πίνειν,
 (καὶ γὰρ περὶ τοῦτο ἐπιεικτερον ἐσκεψάμην εἶπαι),
 ἀλλὰ πρῶτον εἰς τὸ ἀποχευθῆναι, καὶ κορυσθῆναι
 ἀπὸ χυθῆναι, καὶ πλεικονταίριον. εἴτα ποτὸ ὑπὲρ
 ἀσκησιματικῶν, καὶ ἄλλοι, κατὰ τὰς εὐκαίρους αὐτῶν
 αὐτῶν,

omnibus recedat. Quis
 enim sese exerceat? Is qui
 in eo elaborat, ut adpeti-
 tione non utatur, avaritia
 vero ad ea sola, quae
 postri sunt arbitrii; quisque
 in iis magis elaborat, quam
 difficilius superatur. Quo
 fit etiam, ut illi adversus
 alia magis exercere sese
 necesse habeat. Quid er-
 go ad haec rem facit, pal-
 lam erigere, aut tabernaculum
 pallium & mortarium
 eo pibillam circum-
 ferre? Homo, si sis irrita-
 bilis, exerceat te, ut con-

cia toleres, ut contumelia
 adfectus non doleas. Sic
 deinde eo progredieris, ut,
 si quia etiam te verberarit,
 ipse tibi dicas, Finge te
 statim esse amplexum.
 Deinde te exerce, ut vino
 etiam scite utaris; non ad
 inpergitandum, (sunt enim
 qui in hoc perperam sese
 exercent;) sed primum,
 ut vino abstinens, & ut
 puellula abstinens, & pla-
 centula. Deinde aliquan-
 do explorandi tui causa, si
 ita res toleris, opportuno
 tempore in certamen ali-
 quod

σαυτῶν, ἰσθὲ τῶν γυναικῶν εἰ ὁμοίως ἠπαύσι πε-
 αὶ Φαντασίαι. Τὰ πρῶτα δὲ Φεῦγε μακρῶν ἀπὸ 12
 τῶν ἰσχυροτέρων. ἄνισος ἢ μάχη κορασιδῶν κομ-
 ψῶ πρὸς πέν, ἀρχόμενον Φιλασοφῶν· χύτρε
 Φασί, καὶ πότερα οὐ συμφωνῶ.

Μετὰ τὴν ἐρεξίν καὶ τὴν ἔκκλησιν, δεύτερος 13
 τόπος ὁ περὶ τὴν ἐρεμνὴν καὶ ἀφορμὴν· ἢ εὐκα-
 θῆς τῶ λόγῳ, ἵνα μὴ πρὸς κρισίον, μὴ πρὸς
 τόπον, μὴ πρὸς ἄλλην τρεῖς τοιαύτης ἀσυμμε-
 τριαν. Τρίτος, ὁ περὶ τὰς ἐγκυκαταδίσεις, ἢ 14
 πρὸς τὰ πιθανὰ καὶ ἰλικυσιὰ, Ὡς γὰρ ὁ 15
 Σωκράτης ἔλεγεν, ἀνεξέταστον βίον μὴ ζῆν· οὐ-
 τως ἀνεξέταστον Φαντασίαν μὴ παραδέχεσθαι,
 ἀλλὰ λέγειν, Ἐκδεξαι, ἄφες ἴδω τίς εἶ, καὶ
 πόθεν ἔρχη· ὡς οἱ γυκταφύλακες, Διζόν μοι τὰ
 σωνδήματα. Ἐχεις τὸ πρὸς τῆς φύσεως ἀμ-
 βολοι, ὁ δὲ τὴν παραδεχθισομένην ἔχειν Φαν-
 τασίαν;

C C 4

quod descendes, quo co-
 gnoscas, an æque te (ut
 olim) visa vincant. Prin-
 cipio autem procul fuge a
 fortioribus. Iniqua pugna
 est elegantī puellam adver-
 sus adolescentem qui nu-
 per philosophari cœpit:
 omnia, quod aiunt, & laxum
 non concinunt.

Post adpetitionem &
 averfationem, alter locus
 est, de Impetu ad actionem
 capiēdo, vel retinēdo;
 ut obtemperes rationi, ne
 quid alieno tempore, ne
 quid alieno loco facias.

neve per aliam hujusmodi
 pecces incongruentiam.
 Tertius locus Adfensio-
 num est; pertinens ad pro-
 babilia & adlicentia. Ut
 enim Socrates vitam, in
 quam non inquitur, vi-
 vendam esse negabat; ita
 nec visum ullum inexplō-
 ratum est admittendum;
 sed dicendum: Expecta,
 sine videam qui sis, & na-
 de venias; quemadmodum
 exhibitores, Quæstio mihi
 tesseras. Habesne tesse-
 ram a natura datam, quæ
 adferre debet visum spe-
 ne,

θεῶς οὐδὲν ἔστιν οὔτε ἀγαθόν, οὔτε κακόν· καί,
 ὅτι σὺ δὲ προηγέσθαι τῶν πραγμάτων, ἀλλ'
 19 ἐπιπολυθεῖν. Οὐκ ἴδαι· σὺ τω μοι προσερχθῆ-
 ναι τὸν ἀδελφόν. Οὐ· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκεῖνος
 ἔφεται. ἐγὼ δ', ὡς ἂν προσερχθῆ αὐτὸς, ὡς
 20 οὐ χρήσομαι τοῖς πρὸς ἐκεῖνον. τοῦτο γὰρ ἐμὸν
 ἔστιν, ἐκεῖνός δ' ἀλλότριον· τοῦτο οὐδαὶς κωλύσαι
 δύναται, ἐκεῖνο κωλύεται.

Κ Ε Θ. ια'.

Σ π ο ρ ἄ θ η ν τ ι ν ἄ.

Ἴσθι τινες ὡς ἐκ νόμου διατεταγμένοι κολά-
 2 ῃ σαι τοῖς ἀπειθοῦσι τῇ θεῷ διοικήσει. Ὅς ἂν
 ἄλλο τι ἠγῆσται κέγαθόν παρὰ τὰ προαιρε-
 τικά, φθονήτω, ἐπιθυμήτω, κολακτεύτω, ταρασσ-
 εῖσθω ὅς ἂν ἄλλο κακόν, λυπέσθω, πενθείτω,
 θερηί.

præter voluntatem, nihil
 vel bonum esse, vel ma-
 lum; & non praeiudicandum
 esse rebus, sed sequendas
 esse res. Non ita me tra-
 ctare debuit frater! Non:
 verum hoc quidem illi cu-

ra erit; ego vero, utrum-
 que ille me tractarit, cum
 eo sic agam ut officium po-
 stulat. Hoc enim meum
 est, illud alienum: hoc
 prohibere nemo potest, il-
 lud prohibetur.

C A P. XI.

Μ ἱ σ κ ε λ λ ἰ α κ α α κ α ῖ ἄ α κ α.

Sunt quædam pœnæ, qua-
 si lege constitutæ iis qui
 divinæ gubernationi refrag-
 antur. Qui aliud quid-

dam præter voluntaria bo-
 num iudicavit; is invi-
 deat, concupiscat, adule-
 tur, perturbetur: qui aliud
 malum

θρησείτω, δυστυχεῖτω. Καὶ ὅμως, οὕτω πικρῶς 3
κολαζόμενοι, ἀπαυτῆται αὐθιγάμεθα.

ΜΕΜΝΗΣΟ, τί λέγει ὁ πατήρ περὶ 4
τοῦ ξίνου,

Ξεῖν', οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίαν σέθεν 5
θην ἔλθοι.

Τούτο οὖν καὶ ἐπὶ πατὴρ πρόχρηρον ἔχειν. Οὐ 5
μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίαν σέθεν ἔλθοι, πα-
τέρ' ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες τοῦ
Πατρῴου. Καὶ ἐπ' ἀδελφῶν· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν 6
ἅπαντες τοῦ Ὀμογνίου. Καὶ οὕτω κατὰ ταῖς ἄλ-
λοις σχέσεσι εὐρήσομεν ἐπόπτην τῶν Δία.

C e 2

K E Q.

malum iudicavit; is doleat,
Iugeat, ejulet, sit infelix.
Quamvis autem tam acer-
be mulctemur, desistere ta-
men non possumus.

MEMENTO quid
Poeta de hospite dicat,

*Hospes, hoc mihi non fas
est, ne si te peior qui-
dem venerit.*

Idem etiam de patre in
promptu sit: Mihi fas non
fuerit, etiamsi peior te ve-
nerit, patrem indigne tra-
ctare: omnes enim sunt
a Jove, patrum praeside.
Et de fratre: omnes enim
a Jove sunt, fratrum praeside.
Eodemque modo
Jovem aliarum quoque ne-
cessitudinum inspectorem
inveniemus.

Π' α ρ' Ἀ σ κ ῆ σ ε ω ς.

- 1 Τὰς ἀσκήσεις οὐ δὲ διὰ τῶν παρὰ φύσιν καὶ παραδόξων ποιῆσθαι· ἐπεὶ τοὶ τῶν θαυμάτων ποιῶν οὐδὲν διοίσκωμεν, αἱ λέγοντες φιλοσοφεῖν,
- 2 Δύσκολον γάρ ἐστι καὶ τὸ ἐπὶ σχοινίου περιπατεῖν· καὶ οὐ μόνον δύσκολον, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον. τοῦτου ἕνεκα δεῖ καὶ ἡμᾶς μελετᾶν, ἐπὶ σχοινίου περιπατεῖν, ἢ φοινίκᾳ ἰστάμεν, ἢ ἀν-
- 3 δριάνταις περιλαμβάνειν; οὐδαμῶς. οὐκ ἐστὶ τὸ δύσκολον πᾶν καὶ ἐπικίνδυνον, ἐπιτήδειον πρὸς ἀσκήσιν· ἀλλὰ τὸ πρόσφορον τῷ προκειμένῳ
- 4 ἐκπονηθῆναι. Τί δ' ἐστὶ τὸ προκειμένον ἐκπονηθῆναι; Ὁρέξει καὶ ἐκκλίσει ἀκωλύτως ἀναστρέφεισθαι. Τοῦτο δὲ τί ἐστὶ; Μῆτε ὀρεγόμενοι ἀποτυ-

C A P. XII.

D e E x e r c i t a t i o n e.

Exercitationes neque contra naturam, neque in rebus mirabilibus institui debent: alloqui nihil inter præstigiatores & nos, qui philosophi perhiberi volumus, intererit. Est enim etiam in fune ambulare difficile: nec difficile tantum, sed etiam periculosum. Fane de causa nobis etiam meditandum est, quemadmodum in fune ambulemus, aut palmam erigamus, statuasve ample-

ctamur? Nequaquam: neque enim omnia difficilia & periculosa, exercitationi quoque apta sunt: sed ea quæ conducunt ad id quod est nobis ad elaborandum propositum. Quid vero est quod ad elaborandum nobis est propositum? Ut adpetitione & averfatione citra impedimentum utamur: Hoc vero quid est? Ut nec eo, quod adpetimus, frustremur; nec in id, quod averfamur, incidamus.

ἀποτυγχάνειν, μήτ' ἐκκλίπτου περιπίπτου. Ἐξὸς
 τοῦτο οὖν καὶ τὴν μεκιστὴν ἔλεγον δεῖ. Ἐπει γὰρ
 οὐκ ἔστιν ἀναπόρευκτον σχῆν τὴν ὄρεξιν, καὶ τὴν
 ἐκκλίση ἀπερίπτωτον, ἄνευ μεγάλης καὶ συνε-
 χοῦς ἀσκήσεως ἰσθι, ὅτι, εἰν ἔξω εὐσεως ἀποστρέ-
 φεισθαι αὐτὴν ἐπὶ τὰ ἀπροαίρετα, αὐτὴ τὴν ὄρε-
 ξιν ἐπιτευκτικὴν ἔχει, αὐτὴ τὴν ἐκκλίση ἀπερί-
 πτωτον. Καὶ ἐπει τὸ εἶδος ἰσχυρὸν προσηρῆται, ὅτι
 πρὸς μόνου ταῦτα αἰθρημένων ἡμῶν χρῆσθαι ὄρεξιν
 καὶ ἐκκλίσει· δεῖ τῷ εἶδει τούτῳ θραυκτικὸν εἶδος
 ἀντιθεῖναι, καὶ ὅπου ὁ πολὺς ἄλλοθεν τῶν φων-
 τισίων, ἐκὼ ἀντιτιθεῖται τὸ ἀσκητικόν.

Ἐτεροκλιῶς ἔχω πρὸς ἡδονὴν, ἀναποτυχίαν γ
 ἐπὶ τὸ ἐναντίον, ὑπὲρ τὸ μέτρον, τῆς ἀσκήσεως
 ἔγχεαι. Ἐκκλιτικῶς ἔχει πόνου, πρὸς μου καὶ
 γυμνήσει πρὸς τοῦτο, τὰς φαντασίας, ὑπὲρ τῶ

C c 3

ἀποστῆ.

cidamus. Huc igitur et-
 iam exercitatio tendere de-
 bet. Cum enim fieri non
 possit, ut vel appetitio non
 frustretur, vel averfatio
 non implicetur, sine ma-
 gna & continenti exercita-
 tione; scito, si cum extrin-
 sum averti passus fueris ad
 ea quæ nostri arbitrii non
 sunt, neque appetitionem
 voti competentem, neque
 averfationem expertem ta-
 lamitatis te esse habiturum.
 Et quia præcipua vis est
 consuetudinis inveteratis,

boni appetitione & averfa-
 tione adversus ista sola ad-
 fuerimus uti, isti con-
 suetudini contraria consue-
 tude est opponenda, &
 ubi visorum lapsus maxime
 in proclivi est, ibi exerci-
 tatio maxime opponenda.

Sunt ad voluptatem pro-
 pensior: in partem contra-
 riam ultra modum exerci-
 tationis: cessant inclinaboli
 Abhorreo a labore: terram
 & exercebo ad hoc: vili-
 meo, ut averfatio a tabulis
 omni-

ἀπαρτῶναι τὴν ἑκκλίση ἀπὸ πρῶτος τῶ γυναι-
 8 ται. Ἐὰ γὰρ ἴστω ἀσηπής; Ὁ μελετῶν ἰσ-
 ζῶ μὲν μὴ χρῆσθαι, ἐκκλίσει δὲ πρὸς μίαν
 τὰ πρῶτα χρῆσθαι, καὶ μελετῶν μᾶλλον
 ἐν ταῖς ἀσκητικαῖς. Καθ' ὃ καὶ ἄλλοι πρὸς
 9 ἄλλα μᾶλλον ἀσηπείας. Τί οὖν εἰς τοιαῦτα
 φωνῆσαι εὐκταί, ἢ τὸ στήγι ἀσκητικῶν καὶ ἄλ-
 10 μιν καὶ ὑπερὸν περιφέρειν; Ἄνθρωπε, ἀσκησι,
 εἰ γὰρ εἰς, ἀσκητικῶν ἀνέχουσαι, ἀτμη-
 αθεῖς μὴ ἀνέχουσαι. εἰδ' ὅτι πρὸς βίβλιν, ἵνα,
 καὶ πλάτῃ εἰς τις, ἀσκητικῶν πρὸς αὐτῶν, ὅτι,
 11 Δόξον ἀσκητικῶν περιλαμβάνει. εἴτα καὶ ἀσ-
 κητικῶν κομψῶς χρῆσθαι, μὴ εἰς τὸ πολὺ πίνειν,
 (καὶ γὰρ πρὸς τοῦτο ἐπιτίθειν ἀσκητικῶν ἀσκη-
 τικῶν πρῶτον εἰς τὸ ἀσκητικῶν, καὶ κομψῶς
 ἀσκητικῶν, καὶ πρὸς ἀσκητικῶν. εἴτα ποτὸ ὑπὲρ
 ἀσκητικῶν, καὶ εἴτα, ἀσκητικῶν εὐκαίρως αὐτῶν
 αὐτῶν,

omnibus recedat. Quis
 enim sese exercet? Is qui
 in eo elaborat, ut adpeti-
 tione non utatur, avas-
 tione vero ad ea sola, quae
 postri sunt arbitrii; quibus
 in his magis elaborat, quam
 difficilius superatur. Quis
 fit etiam, ut illi adversus
 alia magis exercere sese
 posse habeat. Quid er-
 go ad haec non facit, pot-
 estatem erigere, aut tabernac-
 ulum palliatum & morte-
 rium eo pibillam circum-
 ferre? Homo, si sis irrita-
 billus, avertat se, ut conti-

cia toleres, ut contumelia
 adfectus non doleas. Sic
 deinde eo progredieris, ut,
 si quis etiam te verberarit,
 ipse tibi dicas, Finge te
 statim esse amplexum.
 Deinde te exerce, ut vino
 etiam scite utaris; non ad
 ingurgitandum, (sunt enim
 qui in hoc perperam sese
 exercent;) sed primum,
 ut vino abstineas, & ut
 puellula abstineas, & pla-
 centula. Deinde aliquan-
 do explorandi tui causa, si
 ista res toleris, opportuno
 tempore in amplexum ai-
 quod

σαντῶν, ἰατρῆ τῶ γνῶντι ἢ ὁμοίως ἠτεροῖσι πε
 αὶ Φαντασίαι. Ταῖς πρώταις δὲ Φύσιν μακρὰν ἀπὸ 12
 τῶν ἰσχυροτέρων. ἄνωσος ἢ μάχη κορασιδῶν κομ-
 ψῶ πρὸς νέον, ἀρχόμενον Φιλασοφῶν· χύτρε
 Φασί, καὶ πέτρα ρύ συμφωνῶ.

Μετὰ τὴν ἔρεξιν καὶ τὴν ἔκκλησιν, εὐπρεπες 13
 τόπος ὁ περὶ τὴν ἑρμῆν καὶ ἀφορμὴν· ἢ εἰσκα-
 θῆς τῶ λόγῳ, ἵνα μὴ πρὸς κερδοῦ, μὴ πρὸς
 τόπον, μὴ παρὰ ἄλλην τρῶς τοικεῖται ἐπιμμε-
 τριαν. Τρίτος, ὁ περὶ τὰς ἐπιγκαταδόσεις, ἢ 14
 πρὸς τὰ πιθανὰ καὶ ἰλικυσιμὰ. Ὡς γὰρ ὁ 15
 Σωκράτης ἔλεγεν, ἀνεξέταστον βίον μὴ ζῆν· οὐ-
 τως ἀνεξέταστον Φαντασίαν μὴ παραδέχεσθαι,
 ἀλλὰ λέγειν, Ἐκδεξάμ, ἄφες ἴδω τίς εἶ, καὶ
 πόθεν ἔρχη· ὡς οἱ γυμνασίου, Διζῶν μὲν τὰ
 σωματικά. Ἐχῆς τὸ παρὰ τῆς φύσεως σύμ-
 βολον, ὁ δὲ τὴν παραδεχθῆσομένην ἔχεν Φαν-

C C 4

τασίαν;

quod descendes, quo co-
 gnoscas, an æque te (ut
 olim) visa vincant. Prin-
 cipio autem procul fuge a
 fortioribus. Iniqua pugna
 est elegantī puellam adver-
 sus adolescentem qui ru-
 per philosophari cœpit:
 illa, quod aiunt, & saxum
 non concinunt.

Post adpetitionem &
 averſationem, alter locus
 est, de Impetu ad actionem
 capiēdo, vel retinēdo;
 ut obtemperes rationi, ne
 quid alieno tempore, ne
 quid alieno loco facias.

neve per aliam hujusmodi
 pecces incongruentiam.
 Tertius locus Adſenſiq-
 num est; pertinens ad pro-
 babilia & adlicentia. Ut
 enim Socrates vitam, in
 quam non inquitur, vi-
 vendam esse negabat; ita
 nec visum ullam inexple-
 ratum est admittendum;
 sed dicendum: Expecta,
 siue videam qui sis, & un-
 de venias; quemadmodum
 exhibitores, Quæſte mihi
 tesseras. Habesne tesse-
 ram a natura datam, quæ
 adferre debet xatum spe-
 ne,

- 16 τασίαν; Καὶ λοιπὸν, ὅσα τῷ σώματι προσά-
γεται ὑπὸ τῶν γυμναζόντων αὐτὸ, ἀν μὲν αὐ-
τοῦ βέπη, πρὸς ὄρεξιν καὶ ἔκκλισην, εἴη ἀν-
καὶ αὐτὰ ἀσκητικά· ἀν δὲ πρὸς ἐπίδειξιν, ἔξω
γενευκότες ἐστί, καὶ ἄλλο τι θηρωμένου, καὶ
θιωτάτω ζητούντος τοὺς ἐρῶντας, ὦ μέγαλον
17 ἀνθρώπου! Διὰ τοῦτο καλῶς ὁ Ἀπολλώνιος
ἔλεγεν, ὅτι, Ὅταν θέλῃς σωματῷ ἀσκήσαι, δι-
ψῶν ποτε καύματος, ἐφέλκυσαι βρόγχον ψυ-
χεοῦ, καὶ ἔπτυσον, καὶ μηδενὶ εἴπῃς.

Κ Ε Φ. γ'.

Τί ἐστὶ Ἐρημία, καὶ ποῦς Ἐρημος.

Ἐρημία ἐστὶ, κατανόστωσις, τις αἰσθηθῆτου.
Οὐ γὰρ ὁ μόνος ἀν, εὐθύς καὶ ἔρημος ὡσπερ
εὐδ'

ne, quod admittendum sit.
Denique, quæ corpori ab
his, qui id exercent, adhi-
bentur, siquidem huic quo-
dammodo spectant, nempe
ad appetitionem & aversa-
tionem, pertinebunt & ip-
sa ad exercitationem: si
ad ostentationem solam
spectant, sunt ejus qui ex-

trorsum prominet, & aliud
quid venatur, & spectato-
res quærit, dicturos, O
magnum hominem! Qua-
propter recte dictum est
ab Apollonio, si quis se
sua causa velit exercere,
ut in æstu, frigidæ hau-
stum attrahat ore, tacitus-
que exspuat.

C A F. XIII.

Quis sit status desertus, & qui sit Desertus.

Status desertus est ejus, Non enim qui solus est,
qui auxilio destituitur. Idem etiam desertus est;
quem.

οὐδ' ὁ ἐν πολλοῖς ὢν, οὐκ ἔρημος. Ὅταν γοῦν ἀπολέσωμεν ἢ ἀδελφόν, ἢ υἱόν, ἢ φίλον ᾧ προσεπηκουόμεθα, λέγομεν ἀπολελεῖσθαι ἔρημοι, πολλοῖς ἐν Ῥώμῃ ὄντες, τοσαύτου ὄχλου ἡμῖν ἀπαντῶντος, καὶ τοσούτων συνοικούντων, ἔσθ' ὅτε πλήθος δούλων ἔχοντες. Θέλει γάρ ὁ ἔρημος, κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἀβήδητός τις εἶναι, καὶ ἐκκεῖμένος τοῖς βλάπτειν βουλομένοις. Διὰ τοῦτο, ὅταν ὀδύναμεν, τότε μάλιστα ἔρημους λέγομεν ἑαυτούς ὅταν εἰς ληστὰς ἐμπέσωμεν. οὐ γὰρ ἀπὸ θρόνου ὄψις ἔξαιρεῖται ἔρημιας, ἀλλὰ πιατοῦ καὶ αἰδήμονος, καὶ ὠφελίμου. Ἐπεὶ εἰ τὸ μόνον εἶναι ἀρκεῖ πρὸς τὸ ἔρημον εἶναι, λέγε ὅτι καὶ ὁ Ζεὺς ἐν τῇ ἐκπυρώσει ἔρημός ἐστι, καὶ κατακλαίει αὐτὸς ἑαυτοῦ. Τάλαις ἐγὼ, οὔτε τὴν Ἥραν ἔχω, οὔτε τὴν Ἀθηνᾶν, οὔτε τὸν Ἀπόλλωνα, οὔτε ὄλωσ' ἢ

C c 5

ἀδελ.

quemadmodum nec is, qui inter multos versatur, idcirco non desertus. Itaque fit sæpe, cum vel fratrem amissimus, vel filium, vel amicum, quo confidebamus, ut desertos nos esse queratur; licet Romæ agentes, tanta turba nobis occurrente, in tantaque hominum frequentia habitantes, interdum etiam famularum multitudinē stipati. Desertus enim is esse intelligitur, qui auxilio destituitur, & obnoxius eis est qui sedere volunt. Qua-

propter, cum iter facimus, tum nos maxime desertos dicimus, cum in latrones inciderimus; neque enim conspectus hominis solitudine liberat; sed fidelis, verecundi & utilis hominis conspectus. Nam si solitudo satis ad id est, ut is desertus; dicendum erit, Jovem etiam in conflagratione mundi desertum esse, & apud se ipsum lamentari: Me miserum! neque Junonem habeo, neque Minervam, neque Apollinem, denique neque fratrem,

- 6 ἀδελφὸν, ἢ υἱὸν, ἢ ἑγγόνον, ἢ συγγενῆ. Ταῦτα
 καὶ λέγουσι τινες ὅτι ποιεῖ μόνος ἐν τῇ ἐκτελέ-
 σει, οὐ γὰρ ἐπινοῶσι διεξωγαγὴν μόνου, καὶ
 ἀπὸ τινος φυσικοῦ ἐρμώμενοι, ἀπὸ τοῦ φύσει κοι-
 κωνικῶν εἶναι καὶ φιλαλλήλου, καὶ ἡδέως συνανα-
 7 στρέφουσαι ἀνθρώποις. Ἄλλ' οὐδ' ἐν ἤττογ δεῖ τι-
 να καὶ πρὸς τούτο παρασκευὴν ἔχειν, τὸ δύνα-
 σθαι αὐτὸν ἑαυτῷ ἀρκεῖν, δύνασθαι αὐτὸν ἑαυτῷ
 8 πυνεῖναι. Ὡς ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἑαυτῷ σύνοστι, καὶ ἡτο-
 χάζει ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐννοεῖ τὴν διοίκησιν τῆν
 ἑαυτοῦ οἷα ἐστὶ, καὶ ἐν ἐπινοίαις γίνεται περὶ
 9 αὐτοῦ οὕτω καὶ ἡμᾶς δύνασθαι δεῖ αὐτοῦς
 ἑαυτοῖς ἀλλεῖν, μὴ προσδεῖσθαι ἄλλων, διαγα-
 8 γῆς μὴ ἀπορεῖν· ἐφιστάνειν τῇ θεῆα διοίκησι,
 τῇ αὐτῶν πρὸς τὰλλα σχέσει· ἐπιβλέπειν, πῶς
 πρῶτον εἶχομεν πρὸς τὰ συμβαίοντα, πῶς γὰρ
 τινὰ

trem, neque filium, neque
 nepotem, neque cognat-
 um. Hoc etiam nonnul-
 li facturum eum in confa-
 gratione mundi, cum so-
 lus erit, aiunt. Neque
 enim intelligunt, quo pa-
 cto vitam aliquis transige-
 re possit solus; & profici-
 scuntur quidem etiam a na-
 turali quodam principio,
 scilicet ab ingenito homi-
 nibus communionis studio,
 & mutuo amore, & dele-
 ctatione consuetudinis cum
 hominibus. Sed tamen
 paranda est ad hoc quo-
 queabilitas quaedam, ut

se ipso esse contentus, &
 secum vivere quispiam pos-
 sit. Sicut enim Jupiter se-
 cum vivit & in se ipse ad-
 quiescit, & administratio-
 nem suam qualis sit secum
 reputat, & in cogitationi-
 bus sese dignis versatur:
 eodem modo & nos decet
 nobiscum posse colloqui,
 non requirere alios, non
 indigere oblectatione qua
 tempus fallamus; mentem
 adicere ad divinam admi-
 nistrationem; &, qua re-
 latio sit nostra erga res cae-
 teras, expendere; confi-
 dere, quomodo ante ca-
 sus

τίνα ἐστὶν ἴτι τὰ θλίβοντα· πῶς ἂν θεραπεύῃ καὶ ταῦτα, πῶς ἐξαιρεθῆ· εἴ τίνας ἐξεργασίας δάται, κατὰ τὸν αὐτοῦ λόγον ἐξεργάσασθαι.

Ὡραῖτε γὰρ, ὅτι εἰρήνην μεγάλην ὁ Καίσαρ 9
ὑμῶν δοκεῖ παρέχειν, ὅτι οὐκ εἰσὶν οὐκέτι πόλε-
μαι, οὐδὲ μάχαι, οὐδὲ ληστῆρια μεγάλα, οὐδὲ
πειρατικά· ἀλλ' ἔχειται πάση ἄρᾳ ὁδοῦσαν, πλεῖν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμαῖς. Μή τι εἴη καὶ ἀπὸ 10
πυρεταῦ δύναται ἡμῶν εἰρήνην παρασχεῖν; μή τι
καὶ ἀπὸ ναυαγίου; μή τι ἀπὸ ἐμπρησμοῦ, ἢ ἀπὸ
σεισμοῦ, ἢ ἀπὸ περαυνοῦ; Ἄγε, ἀπ' ἔρω-
τος; Οὐ δύναται. Ἀπὸ πένθους; Οὐ δύνα-
ται. Ἀπὸ φθόνου; Οὐ δύναται. Ἀπὸ οὐδενὸς
αἰτίας τούτων. Ὁ δὲ λόγος ἡ τῶν φιλοσόφων 11
ὑπασχεῖται καὶ ἀπὸ τούτων εἰρήνην παρέχειν. Καὶ
τί λέγεις; Ἄν γὰρ προσέχηται, ἢ ἀνδραγαθίαι, ὅπου
εἴη

sus humanos tulerimus, quomodo nunc feramus; quæ sint quæ nos adhuc angant; quomodo hæc quoque curari, quomodo tolli queant; si qua expolienda sint, ut recta ratione adhibita expoliantur.

Videte enim, quam amplam pacem nobis præstare Cæsar videatur, cum neque bella jam supersint, neque pugnae, neque latrocinia magna, neque piraticæ grassationes; sed ut quovis anni tempore, quovis hora, iter facere liceat,

ab oriente in occidentem navigare. Num ergo etiam a febre pacem præstare nobis potest? num & a naufragio? num ab incendio, a terræ motu, & fulmine? Age, num ab amore? Non potest. Ab luctu? Non potest. Ab invidia? Non potest. Omnino a nulla tali re. At doctrina philosophorum pollicetur, ab his quoque rebus se pacem præstituram esse. Quid autem attit? Si me, (inquit) homines! andivertitis; ubicumque fuerit.

ἀν ἦτε, ὃ τι ἀν ποιῆτε, οὐ λυπηθήσεσθε, οὐκ
 ὀργισθήσεσθε, οὐκ ἀναγκασθήσεσθε, οὐ κωλυθήσε-
 σθε, ἀπαθείς δὲ καὶ ἐλεύθεροι διάξετε ἀπὸ πάν-
 12 των. Ταύτην τὴν εἰρήνην τις ἔχων, οὐχὶ κεκη-
 ρυγμένην ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, (πόθεν γὰρ αὐτῷ
 ταύτην κηρύξαι;) ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κεκηρυ-
 γμένην διὰ τοῦ λόγου, οὐκ ἀρκεῖται ὅταν ἦ μό-
 13 νος; ἐπιβλέπων, καὶ ἐνθυμούμενος· Νῦν ἔμοι
 κακὸν οὐδὲν ἔναιται συμβῆναι, ἔμοι ληστικὸς οὐκ
 ἔστιν, ἔμοι σεισμός οὐκ ἔστιν, πάντα εἰρήνης
 μεστὰ, πάντα ἀταραξίας· πᾶσα ὁδοῦ, πᾶσα
 πόλις, πᾶσα σύνοδος, γείτων, κοινανός, ἀβλα-
 βῆς. Ἄλλος παρέχει τροφὰς, ὡς μέλαι· ἄλ-
 λος ἐσθῆτας· ἄλλος αἰσθήσεις ἔδωκεν, ἄλλος
 14 προλήψεις. ὅταν δὲ μὴ παρέχη ταῖνα γαῖαι,
 τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνεις, τὴν θύραν ἤνοιξε,
 καὶ λέγει σοι, Ἐρχου. Ποῦ; Eis οὐδὲν δεινόν
 ἀλλ'

fueritis, quidquid fecerit-
 tis, non dolebitis, non
 irascemini, non cogemi-
 ni, non impediemini;
 sed tranquillī & ab omni-
 bus rebus liberi aetatem
 degetis. Hanc pacem
 si quis habeat, non a Cae-
 sare promulgatam, (quo
 pacto enim eam ille pro-
 mulgare queat?) sed a Deo
 per rationem promulgatam,
 is ea contentus non erit
 cum solus fuerit? cum vi-
 deat, & ita secum cogitet:
 Nunc mali nihil accidere
 mihi potest, mihi iatro

non est, mihi terrae motus
 non est; omnia plena pa-
 cis, plena tranquillitatis;
 omnis via, omnis urbs,
 omnis congressus homi-
 num, vicinus, socius, in-
 noxius. Alius praebet vi-
 ctum, cui id curae est; ali-
 us vestem; alius sensus de-
 dit, alius anticipatas animi
 notiones. Quod si vero
 ea, quibus opus est, non
 suppeditat; receptui canit,
 januam aperuit, teque ve-
 nire jubet. Quo? Non in
 malam rem: sed eo unde
 eritis os, ad amicos & co-
 gnata,

ἀλλ' ἔθεν ἑγίνου, εἰς τὰ φίλα καὶ συγγενῆ, εἰς
 τὰ στεγχαῖα. ὅσον ἦν ἐν σοὶ πυρός, εἰς πῦρ ἀπει- 15
 σιν· ὅσον ἦν γῆδιον, εἰς γῆδιον· ὅσον πνευμα-
 τίου, εἰς πνευματίον· ὅσον ὑδατίου, εἰς ὑδατίον.
 οὐδαίς. Ἄιδης, οὐδ' Ἀχέρων, οὐδὲ Κωκυτός, οὐδὲ
 Πυριφλεγέθων· ἀλλὰ πάντα Θεῶν μεστὰ καὶ
 Δαιμόνων. Ταῦτά τις ἐνθυμῆσθαι ἔχων, καὶ 16
 βλέπων τὸν ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ ἄστρα, καὶ
 γῆς ἀπολαύων καὶ θαλάσσης, ἔρημος ἐστὶν οὐ
 μᾶλλον ἢ καὶ αἰβοθήθητος. Τί οὖν; ἂν τις ἐπελ- 17
 θῶν μὲν ἀποσφάξῃ με; Μωρεῖ, πὲρ οὐ· ἀλλὰ
 τὸ σαρματίον.

Ποῖος οὖν ἔτι ἔρημος; ποῖα ἀπορία; τί χει- 18
 ροναίς ἑαυτοὺς ποιῶμεν τῶν παιδαριῶν; ἂ τίνω
 ἔταν ἀπολειφθῆ μόνα, τί ποιεῖ; ἄφρατος ἑστρά-
 κια καὶ σποδὸν, οἰκοδομεῖ τί ποτε, ἔτι κα-
 ταστρέφει, καὶ πάλιν ἄλλο οἰκοδομεῖ· καὶ οὕτως
 οὐδέ.

gnata, ad elementa. Quid-
 quid in te ignis fuit, ad
 ignem redit; quidquid ter-
 ras, ad terram; quidquid
 spirantis aëris, ad aërem;
 quidquid aquæ, ad aquam.
 Nullus est Orcus, nullus
 Acheron, nullus Cocytus,
 nullus Pyriphlegethon: sed
 omnia plena Deorum &
 Geniorum. Hæc qui cogi-
 tare potest, & qui solem
 & lunam & sidera intue-
 tur, & terra fruitur atque
 mari, is non magis delect-

tus est, quam adjumenti
 expers. Quid ergo, si
 quis me solum adgressus
 jugularit? Stulte, non te,
 sed corpusculam.

Quæ ergo solitudo tæ-
 stat? quæ inopia? Quid
 nos ipsi pueris deteriores
 facimus; qui, cum soli re-
 linquuntur, quid agunt?
 Tollunt testas, ac citèrem,
 nunc aliquid extruunt,
 nunc diruunt, nunc rur-
 sus aliud extruunt: quo
 fit, ut nunquam eis desit,

quò

19 οὐδέποτε ἀπορεῖ διαγωγῆς. Ἐγὼ οὖν, ὡς
 πλεύσῃτε ὑμεῖς, μέλλω καθήμενος κλαῖναι, ὅτι
 μόνος ἀπελείφθην καὶ ἔρημος; Οὕτως οὐκ ὀστρά-
 κια ἔξω; οὐ σποδόν; Ἄλλ' ἐκεῖνα ὑπ' ἀφο-
 ρύτης ταῦτα παῖς, ἡμεῖς δ' ὑπὸ φροήσεως δυσ-
 τυχοῦμεν;

20 Πᾶσα μεγάλη δύναμις ἐπισφαλῆς τῶν ἀρχο-
 μένων. Φέρει οὖν δᾶ τὰ τοιοῦτα κατὰ δύναμιν,
 21 ἀλλὰ κατὰ φύσιν. * ἀλλ' οὐχὶ τῷ φθισκῷ. Με-
 λήτησόν ποτῆ διαγωγῆν ὡς ἀρρώστου, ἵνα καὶ
 ὡς ὑγιαίνων διαγάγῃς. αἰτίτησον, ὑδρσπότησον·
 ἀπόσχου ποτὲ παντάπασι ὀρέξεως, ἵνα ποτὲ
 καὶ εὐλόγως ὀρεχθῆς. εἰ δ' εὐλόγως, ὅταν ἔχῃς
 22 τι ἐν σεαυτῷ ἀγαθόν, εὖ ὀρεχθήσῃ. Οὐ· ἀλλ'
 εὐθέως ὡς σοφοὶ διάγειν ἐθέλομεν, καὶ ἀφελῶ
 ἀνθρώπους. Πῶσιν ἀφέλαιαν; τί ποιῆς; σαυτῶ
 γὰρ

quo tempus fallant. Ego
 igitur, si vos hinc profe-
 cti eritis, plorans scilicet
 sedebo, quod solus relictus
 sum ac desertus? Itane te-
 stulas non habebō? non
 cinerem? At illi præ uti-
 litia istud faciunt; nos ve-
 ro præ sapientia calamitosi
 sumus!

Omnis magna facultas
 periculosa est incipienti.
 Ferenda igitur talia sunt
 pro virili, sed naturæ
 convenienter. * at non ei
 qui phthisi laborat. Eam
 vitæ rationem aliquando

meditare, quæ valetudina-
 rio sit adcommodata, ut
 olim etiam tamquam recte
 valens vivere possis. Abs-
 tine tibi, aquam bibe:
 aliquando omnem adpeti-
 tionem cohibe, ut tandem
 etiam recta ratione adpet-
 tas. Si vero recta cum ra-
 tione, quum habueris in
 te boni aliquid, tum recte
 adpetitione uteris. At
 hoc nobis non placet; sed
 statim tamquam sapientes
 vivere volumus, & utilita-
 tem adferre hominibus.
 Quam utilitatem? quid fa-
 cis?

γὰρ ἀφελῆσαι; Ἄλλὰ προτρέψαι αὐτοὺς θέλεις.
 Σὺ γὰρ προτρέψαι; θέλεις αὐτοὺς ἀφελῆσαι. 23
 δεῖξον κούτοις ἐπὶ σεαυτοῦ, εἶους ποιῆς φιλοσοφία·
 καὶ μὴ φλυαρεῖς. ἐσθίαν, τοὺς συνεσθιόντας ἀφελ-
 λαι· πίνων, τοὺς πίνοντας· εἶκων πᾶσι, παρεχω-
 ρῶν, ἀνεχόμενος, οὕτως αὐτοὺς ἀφέλαι· καὶ μὴ
 κατεξέρω αὐτῶν τὸ σεαυτοῦ φλέγμα.

Κ Ε Φ. ιθ.

Σ τ ο ρ ἄ θ η ν τ ι κ ἄ.

Ὡς οἱ κακοὶ τραγικοὶ μόνοι εἶσαι οὐ δύνανται,
 ἀλλὰ μετὰ πολλῶν· οὕτως ἐνίοι μόνοι περιπα-
 τῆσαι οὐ δύνανται. Ἄνθρωπε, εἴ· τι εἶ, καὶ 2
 μόνος περιπάτησον, καὶ σεαυτῷ λάλησον, καὶ μὴ
 ἐν

<p>eis? num ipse tibi profui- fit? At adhortari eos vis. An te ipse prius cohorta- tus? Vis eis prodesse. Ostende in teipso, quales philosophia faciat, neque nugas age. Comedens,</p>	<p>utilis esto una comedenti- bus; bibens, una bibenti- bus; cedendo omnibus, concedendo, tolerando, sic eos iuvato: sed pitui- tam tuam in eos noli evo- mere.</p>
--	---

CAP. XIV.

Miscellanea quaedam.

Quemadmodum mali tra- non possunt. Homo, II
 gædi soli canere non pos- quid es, & solus deambu-
 sunt, sed cum multis: sic la, & tibi loquere, neque
 nonnulli soli deambulare in choro delitescere. Ali-
 quando

3 ἐν τῷ χαρῶ κρύπτου. Σκόπεε τί ποτε, περιβλεψαι, ἐνοείσθητι, ἵνα γνῶς τίς εἶ.

4 ὍΤΑΝ τις ὕδαρ πίνῃ, ἢ ποιῇ τι ἀσκητικόν, ἐκ πάσης ἐφορμῆς λέγει αὐτὸ πρὸς πάντας, Ἐγὼ ὕδαρ πίνω. Διὰ γὰρ τοῦτο ὕδαρ πίνεις; διὰ τὸ ὕδαρ πίνειν; Ἄνθρωπε, εἴ σοι λυσιτελεῖ πίνειν, πίνε· εἴ δὲ μὴ, γελοῖως ποιεῖς. εἴ δὲ συμφέροι σοι, καὶ πίνεις, σιώπαι πρὸς τοὺς δυταρεστοῦντας τοῖς ἀνθρώποις. Τί οὖν; αὐτοῖς τούτοις ἀρέσκων θέλει;

7 ΤῶΝ πραττομένων τὰ μὲν προηγουμένως κρείττεται, τὰ δὲ κατὰ περίστασιν, τὰ δὲ κατ' οἰκονομίαν, τὰ δὲ κατὰ συμπεριφορὰν, τὰ δὲ κατ' ἐνοτήσιν.

8 ΔΥΟ ταῦτα ἐξελείν τῶν ἀνθρώπων, οἴησιν καὶ ἀπιστίαν. Οἴησις μὲν οὖν ἐστὶ, τὸ δοκεῖν μηδε-

quando aliquid considera, circumspecte, te ipsum concute, ut cognoscas qui sis.

SI QUIS aquam bibit, aliave quapiam re sese exercet, quavis occasione id omnibus dicit, Ego aquam bibo. Ergo eo tantum aquam bibis, ut aquam bibas? Homo, si tibi aquam bibere expedit, bibito: sin minus, ridicule facis. Sin aquæ potus tibi expedit, ideoque tu bibis;

tace apud eos qui aquæ potores moleste ferunt. Quid ergo? istis ipsis placere studes?

EORUM quæ aguntur, alia principali quadam & præcipua ratione fiunt, alia temporum causa, alia per dispensationem quamdam, alia obsequii causa, alia ex vitæ instituto.

DUO hæc eximenda sunt hominibus, arrogantia & diffidentia. Ac arrogantia quidem est eorum.

qui

μηδέν ἀποδεδόσθαι· ἀπιστία δὲ, τὸ ὑπολαμβάνειν μὴ δυνατόν εἶναι εὐφραίνειν σε τούτων περιεργηκόντων. Τὴν μὲν οὖν οἶσθα ἔλεγχος ἔχειν· καὶ οὗτο πρῶτον ποιεῖ Σαφράτης. Ὅτι δ' οὐκ αὖτις κατὸν ἐστὶ τὸ πρῶγμα, ἀκέραια καὶ ζήτησαν. Οὐδὲν σε βλάβει ἢ ζήτησις αὕτη· καὶ σφραδὸν τὸ 10 φιλοσοφεῖν τούτ' ἐστὶ, ζητεῖν πως ἐνδέχεται ἀπαρπαδίως ὀρέξαι χρῆσθαι καὶ ἐκκλίσει.

ΚΡΕΪΣΣΩΝ εἰμί σου, ὁ γὰρ πατήρ μου 11 ὑπατικός ἐστίν. Ἄλλος λέγει, Ἐγὼ δὴ ἀρχαῖος ἔχω, σὺ δ' οὐ. Εἰ δ' ἴπποι ἡμεῖς, ἔλεγες ἀνὰ 12 ὅτι, Ὁ πατήρ μου ἀκύντερος ἦν; ὅτι, ἐγὼ ἔχω πολλὰς κριθὰς καὶ χόρτα, ἢ ὅτι, κομψὰ περιτραχήλια; Εἰ οὖν ταῦτά σου λέγοντος εἶπες, ὅτι ἔστω ταῦτα, τρέχωμεν οὖν. Ἄγε, ἐπ' ἀν- 13 δρώπου οὖν οὐδὲν ἐστὶ τοιοῦτον οἶον ἐπ' ἵππου

qui sibi nihil deesse putant: diffidentia vero eorum, qui existimant se inter tot circumstantes casus non posse esse beatos. Arrogantiam igitur tollit reprehensio argumentis nitens. Atque id primum faciebat Socrates. Fieri autem rem posse, confidendo, & sperando. Nihil tibi nocēbit ista inquisitio: ac potius in eo magna ex parte sita est philosophia, ut inquirat, quomodo citra impe-

Erasmii Dissert. T. I.

dimentum adpetitione & aversatione uti liceat.

MELIOR sum te, nam pater meus consularis est. Alius ait: Ego tribunatum gessi, tu non. Quod si vero equi essemus, diceres ne, Pater meus velocior fuit: ego multum hordei habeo & feni, aut elegantes phaleras. Si igitur tibi ista dicenti responderem, Esto ita, carissime ergo! Age, similitudo est in homine, quate-

D d

est

χῆν οὐδέν. ἀλλ', ὡς ὁ πύθης, πᾶν ὁ αὖ ἴδης
 μιμῆ, καὶ αἰεὶ σοὶ ἄλλο ἐξ ἄλλου ἀρέσκει, τὸ
 7 σύνηδες δ' ἀπαρέσκει. οὐτα γὰρ μετὰ σκέψεως
 ἤλθες. ἐπὶ τι, οὐδὲ περιδεύσας ὅλον τὸ πρᾶγμα,
 οὐδὲ βάσανίσας, ἀλλ' εἰλῆ καὶ κατὰ ψυχρὰν
 8 ἐπιθυμίαν. Οὕτω τινες, ἰδόντες φιλόσοφον, καὶ
 ἀκούσαντες τίνος οὕτω λέγοντος, ὡς Εὐφράτης λέ-
 γει, (καὶ τοὶ τῆς οὕτω δύναται εἰπεῖν ὡς ἐκεῖνος;)
 θέλουσι καὶ αὐτοὶ φιλοσοφῆν.

- 9 Ἄνθρωπε, σκέψαι πρῶτον, τί ἐστὶ τὸ πρᾶγ-
 μα· εἶτα καὶ τὴν σαυτοῦ φύσιν, τί δύναται βα-
 σταῖσαι· εἰ παλαιστής, ἰδοῦ σου τοὺς ὤμους, τοὺς
 μηρούς, τὴν ὀσφύν· ἄλλως γὰρ πρὸς ἄλλο τι πύ-
 10 θῆκε. Δοκεῖς, ὅτι ταῦτα ποιῶν δύνασαι φιλοσο-
 φῆν; δοκεῖς, ὅτι δύνασαι ὡσαύτως ἐσθίειν, ὡσαύ-
 τως πίνειν, ὁμοίως ἀργίζεσθαι, ὁμοίως θυσιάζεσθαι;
 11 Ἄγρην κῆσαι δεῖ, σπυρῆσαι, νικῆσαι τινὰς ἐπιθυμίας
 ἀπελ-

Iosophus, postea orator;
 toto autem sermone nihil
 sed, ut scribitur, quiddam
 videris, imitaris; & sem-
 per aliud eo alio tibi pla-
 cet, adiecta vero displic-
 ent. Neque enim consi-
 derate quidquam adgressus
 es, neque ita totam cir-
 cumcirca explorasti; sed
 temere accessisti, frigida
 cupiditate impulsus. Sic
 nonnulli, vis philosopho,
 auditove aliquo sic differen-
 te ut Euphrates distat,
 (quasi quia, quia sic visceris)

ut ille, potest?) volunt &
 ipsi philosophari.

Tu homo, considera prius
 quas res fit: deinde natu-
 ram quoque tuam, quid
 ferre possit. Si iustior
 esse vis, vide numeros
 tuos, femora, humeros.
 Alius enim ad aliud aliquid
 natus est. Putaste, te,
 si ista agas, posse philoso-
 phari? Putaste, te posse
 eodem modo edere, eo-
 dem modo bibere, æque
 tracti, æque indignari?
 Vigilandum est, liberan-
 dum,

ἐπελθεῖν ἀπὸ τῶν εἰκείων, ὑπὸ παιδείου κατὰ
 φρονηθῆναι, ὑπὸ τῶν ἀπάντωντων καταγελασθῆ-
 ναι, ἐν παντὶ ἔλασσον ἔχεν, ἐν ἀρχῇ, ἐν τιμῇ,
 ἐν δίκῃ. Ταῦτα περισπασμένοι, εἰ σοι δοκεῖ, 12
 προσέχου· εἰ θέλεις ἀντικαταλλάξασθαι τούτων
 ἐπιώδειαν, ἐλευθερίαν, ἀταραξίαν. εἰ δὲ μὴ, μὴ
 πρόσαιγε· μὴ, ὡς τὰ παῖδια, νῦν μὲν φιλόσοφος,
 ὕστερον δὲ τελώνης, εἶτα ῥήτωρ, εἶτα ἐπίτρο-
 πος Καίσαρος. Ταῦτα οὐ συμφωνεῖ. ἕνα σε δεῖ 13
 ἀνθρώπον εἶναι, ἢ ἀγαθόν, ἢ κακόν· ἢ τὸ ἡγεμο-
 νικόν σε δεῖ ἐξεργάζεσθαι τὸ σαυτοῦ, ἢ τὰ ἐκτός·
 ἢ περὶ τὰ ἔσω φιλοπονεῖν, ἢ περὶ τὰ ἔξω· τούτ'
 ἔστι, φιλοσόφου στάσιν ἔχεν, ἢ ιδιώτου.

ΡΟΥΦΩ τις ἔλεγε, Γάλβα σφωγέντας, ὅτι, 14
 Νῦν προνοία ὁ κόσμος διοικεῖται; Ὁ δὲ, Μὴ παρέρ-

Dd 3

γας

dum, vincendæ sunt quæ-
 dam cupiditates, a cogna-
 tis discedendum; oportet
 a servulo contemni, ab ob-
 viis derideri, omnibus in
 rebus deteriori conditione
 esse, in magistratu, in ho-
 nore, in judicio. His con-
 sideratis, si lubet, accedi-
 to; si pro his permutare
 velis perturbationum ve-
 cuitatem, libertatem, con-
 stantiam: alioqui noli acce-
 dere; ne, ut pueri, pun-
 philosophus sis, postea pu-
 blicanus, mox orator, de-
 nique procurator Cæsaris.

Hæc non consentiunt.
 Unum te hominem esse
 oportet, five bonum, five
 malum; aut principalem
 tui ipsius partem excolere
 te oportet, aut res exter-
 nas; laborem vel internis
 rebus impendere, vel ex-
 ternis; hoc est, tuendus
 est tibi vel philosophi sta-
 tus, vel hominis in-
 docti.

RUFUS quidem, occiso
 Galba, dixit: Nunc adeo
 mundum providentia go-
 vernari? At ille: An vel
 obiter

3 ἐν τῷ χορῷ κρύπτου. Σκόπει τί ποτε, περιβλεψαι, ἐνσείδητι, ἵνα γνῶς τίς εἶ.

4 ὍΤΑΝ τις ὕδαρ πίνη, ἢ ποιῇ τι ἀσκητὸν, ἐκ πάσης ἐφορμῆς λέγει αὐτὸ πρὸς πάντας, Ἐγὼ ὕδαρ πίνω. Διὰ γὰρ τοῦτο ὕδαρ πίνεις; διὰ τὸ ὕδαρ πίνειν; Ἄνθρωπε, εἴ σοι λυσιτελεῖ πίνειν, πίνε· εἰ δὲ μή, γελοῖος ποιεῖς. εἰ δὲ συμφέρει σοι, καὶ πίνεις, σιώπα πρὸς τοὺς δυταρεστοῦντας τοῖς ἀνθρώποις. Τί οὖν; αὐτοῖς τούτοις ἀρέσκων θέλεις;

7 ΤῶΝ πραττομένων τὰ μὲν προηγουμένων πρᾶττεται, τὰ δὲ κατὰ περίστασιν. τὰ δὲ κατ' οἰκονομίαν; τὰ δὲ κατὰ συμπεριφορὰν, τὰ δὲ κατ' ἐνοσίχθων.

8 ΔΥΟ ταῦτα ἐξελθὲν τῶν ἀνθρώπων, οἷον καὶ ἀπιστίαν. Οἷσις μὲν οὖν ἐστὶ, τὸ δοκεῖν μηδε-

quando aliquid considera, circumspice, te ipsum concute, ut cognoscas qui sis.

SI QUIS aquam bibit, aliave quapiam re sese exercet, quavis occasione id omnibus dicit, Ego aquam bibo. Ergo eo tantum aquam hibis, ut aquam bibas? Homo, si tibi aquam bibere expedit, bibito: sin minus, ridicule facis. Sin aquæ potus tibi expedit, ideoque tu bibis;

tace apud eos qui aquæ potiores moleste ferunt. Quid ergo? istis ipsis placere studes?

EORUM quæ aguntur, alia principali quadam & præcipua ratione fiunt, alia temporum causa, alia per dispensationem quadam, alia obsequii causa, alia ex vitæ instituto.

DUO hæc eximenda sunt hominibus, arrogantia & diffidentia. Ac arrogantia quidem est eorum. qui

μηδένος προσδέσθαι· αἰσθητικὰ δὲ, τὸ ὑπολαμβάνειν μὴ δυνατόν εἶναι εὐφροῦν σε τοσούτων περιεργημάτων. Τὴν μὲν οὖν οἶσσε ἔλογχας ἐξαιρέσει· καὶ οὗτο πρώτον ποιῆσαι Σωκράτης. Ὅτι δ' οὐκ αὐτὸ κατ'ὸν ἐστὶ τὸ πράγμα, ἀκέραια καὶ ζήτησαν. Οὐδὲν σε βλάψει ἡ ζήτησις αὕτη· καὶ σφραδὸν τὸ 10 φιλοσοφεῖν τοῦτ' ἐστὶ, ζητεῖν πῶς ἐνδέχεται ἀπαρραπίστως ὀρέξαι χρῆσθαι καὶ ἐκκλίσει.

ΚΡΕΙΣΣΩΝ εἰμί σοι, ὃ γὰρ πατήρ μου 11 ὑπαστικός ἐστιν. Ἄλλος λέγει, Ἐγὼ διηρημαχικὰ, σὺ δ' οὐ. Εἰ δ' ἴπποι ἡμεῖς, ἔλεγες αὐτῷ 12 ὅτι, Ὁ πατήρ μου ἀκύτερός ἢν; ὅτι, ἐγὼ ἴκω πολλὰς κριθὰς καὶ χόρταν, ἢ ὅτι, κομμάτια περὶ τραχήλια; Εἰ οὖν ταῦτά σοι λέγοντος εἶπεν, ὅτι ἴστω ταῦτα, τρέχωμεν οὖν. Ἄγε, ἐπ' ἀν- 13 θρώπου οὖν οὐδὲν ἐστὶ τοιοῦτον οἷον ἐφ' ἵππου

qui sibi nihil deesse putant: confidentia vero eorum, qui existimant se inter tot circumstantes casus non posse esse beatos. Arrogantiam igitur tollit reprehensio argumentis nitens. Atque id primum faciebat Socrates. Fieri autem rem posse, considerato, & querito. Nihil tibi nocēbit ista inquisitio: ac potius in eo magna ex parte sita est philosophia, ut inquireret, quomodo citra impe-

Epist. Dissert. T. I.

dimētum adpetitiorē & averfatione uti liceat.

MELIOR sum tē; nam pater meus consularis est. Alius ait: Ego tribunatum gessi, tu non. Quod si vero equi essemus, dicerēs ne, Pater meus velocior fuit: ego multum hordei habeo & feni; aut elegantes phaleras. Si igitur tibi ista dicenti responderem, Esto ita, contentus ergo! Age, nihilne tale est in homine, quate-

D d

est

- χῆ οὐδέν. ἀλλ' ὡς ὁ πύθης, πᾶν ὁ αὖ ἴδης
 μιμῆ, καὶ αἰεὶ σοὶ ἄλλο ἐξ ἄλλου ἀρέσκει, τὸ
 7 σύνηδες δ' ἀπαρέσκει. οὐτα γὰρ μετὰ σκέψεως
 ἤλθεσ ἐπὶ τι, οὐδὲ περιδεύσας ὕλον τὸ πρᾶγμα,
 οὐδὲ βάσανίστας, ἀλλ' εἰκῆ καὶ κατὰ ψυχρὴν
 8 ἐπιθυμίαν. Οὕτω τινὲς, ἰδόντες φιλόσοφον, καὶ
 ἀκούσαντες τινὸς οὕτω λέγοντος, ὡς Εὐφρότης λέ-
 γει, (καὶ τοὶ τίς οὕτω δύναται εἰπεῖν ὡς ἐκεῖνος;)
 θέλουσι καὶ αὐτοὶ φιλοσοφῶν.
 9 Ἄνθρωπε, σκέψασαι πρῶτον, τί ἐστὶ τὸ πρᾶγ-
 μα· εἶτα καὶ τὴν σαυτοῦ φύσιν, τί δύναται βα-
 θτάσαι· εἰ παλαιστής, ἰδοῦ σου τοὺς ὤμους, τοὺς
 μηρούς, τὴν ὀσφύν. ἄλλως γὰρ πρὸς ἄλλο τι πύ-
 10 φησι. Δοκεῖς, ὅτι ταῦτα ποιῶν δύνασαι φιλοσο-
 φῶν; δοκεῖς, ὅτι δύνασαι ὡσαύτως ἐσθίειν, ὡσαύ-
 τως πίνειν, ὁμοίως ἀργίζεσθαι, ὁμοίως διατρέσσειν;
 11 Ἀγρυπνήσασαι θεῖ, σπονῆσασαι, νικῆσασαι τινὰς ἐπιθυμίας
 ἀπελ-

losophus, postea orator;
 toto autem sermone nihil
 sed, ut scripsit, quiddam
 videris, imitans; & sem-
 per aliud ex alio tibi pla-
 cet, adiecta vero displic-
 ent. Neque enim confi-
 derate quidquam aggressus
 es, neque eam totam cir-
 cumcirca explorasti; sed
 temere acquiescisti, frigida
 cupiditate impulsus. Sic
 nonnulli, visum philosopho,
 auditove aliquo sic differen-
 te ut Euphrates distaret,
 (quasquam, qualem sic viderent),

ut ille, potest?) voluit &
 ipsi philosophari.

¶ Homo, considera prius
 quas res fit: deinde natu-
 ram quoque tuam, quid
 ferre possit. Si lactator
 esse vis, vide hameros
 tuos, femora, lumbos.
 Alius enim ad aliud aliquid
 natus est. Putasne, te,
 si ista agas, posse philoso-
 phari? Putasne, te posse
 eodem modo edere, eo-
 dem modo bibere, æque
 tracta, æque indignari?
 Vigilandum est, laboran-
 dum,

ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν οἰκείων, ὑπὸ παιδείου κατὰ
 φρονηθῆναι, ὑπὸ τῶν ἀποιντώντων καταγελασθῆ-
 ναι, ἐν παντί ἔλασσον ἔχεν, ἐν ἀρχῇ, ἐν τιμῇ,
 ἐν δίκῃ. Ταῦτα περισπασμένοι, εἰ σοι δοκεῖ, 12
 προσέχου· εἰ θέλεις ἀντικαταλλάξασθαι τούτων
 ἐπαύθειαν, ἐλευθερίαν, ἀταραξίαν. εἰ δὲ μὴ, μὴ
 πρόσαιγε· μὴ, ὡς τὰ παιδία, νῦν μὲν φιλόσοφος,
 ὕστερον δὲ τελώνης, εἶτα ῥήτωρ, εἶτα ἐπίτρο-
 πος Καίσαρος. Ταῦτα οὐ συμφωνεῖ. ἕνα σε δεῖ 13
 ἀνδρωπον εἶναι, ἢ ἀγαθόν, ἢ κακόν· ἢ τὸ ἡγεμο-
 νικόν σε δεῖ ἐξεργάζεσθαι τὸ σαυτοῦ, ἢ τὰ ἐκτός·
 ἢ περὶ τὰ ἔσω φιλοπονεῖν, ἢ περὶ τὰ ἔξω· τού-
 ῳ ἔστι, φιλοσόφου στάσιν ἔχεν, ἢ ιδιώτου.

ΡΟΥΦΩ τις ἔλεγε, Γάλβα σφωγένας, ὅτι, 14
 Νῦν προνοία ὁ κόσμος διοικεῖται; Ὁ δὲ, Μὴ παρέρ-
 γως

Dd 3

γως

dum, vincendæ sunt quæ-
 dam cupiditates, a cognatis
 discedendum; oportet
 a servulo contemni, ab ob-
 viis derideri, omnibus in
 rebus deteriori conditione
 esse, in magistratu, in ho-
 nore, in judicio. His con-
 sideratis, si lubet, accedi-
 to; si pro his permutare
 velis perturbationum va-
 cuitatem, libertatem, con-
 stantiam: alioqui noli scœ-
 dere; ne, ut pueri, puer
 philosophus sis, postea pu-
 blicanus, mox orator, de-
 nique procurator Cæsaris.

Hæc non consentiunt.
 Unum te hominem esse
 oportet, sive bonum, sive
 malum; aut principalem
 tui ipsius partem excolere
 te oportet, aut res exter-
 nas; laborem vel internis
 rebus impendere, vel ex-
 ternis; hoc est, tuendus
 est tibi vel philosophi sta-
 tus, vel hominis in-
 docti.

RUFUS quidem, occiso
 Galba, dixit: Nunc adeo
 mundum providentia go-
 vernari? At ille; An vel
 obiter

γως ποτ', ἔφη, ἀπὸ Γάλβας κατεσκευάσαι, ὅτι
προνοίᾳ ὁ κόσμος διοικεῖται;

Κ Ε Φ. 15.

Ὅτι εὐλαβῆς δεῖ συγκαθίεναι εἰς Συμπεριφορὰν.

Ἀνάγκη τὸν συγκαθίεντα τισὶν ἐπιπλέον, ἢ εἰς
λαλιάν, ἢ εἰς συμπόσια, ἢ ἀπλῶς εἰς συμ-
βίωσιν ἢ αὐτὸν ἐκείνοις ἔξομοιωθῆναι, ἢ ἐκείνους
2 μεταθεῖναι ἐπὶ τὰ αὐτοῦ. Καὶ γὰρ ἀνδραγα
ἀποσβεσμένον ἀνθρῆ παρὰ τὸν καιόμενον, ἢ αὐ-
τὸς ἐκείνον ἀποσβέσει, ἢ ἐκεῖνος τοῦτον ἐκκαύ-
3 σει. Τηλικούτου οὖν τοῦ κινδύνου ὄντος, εὐλαβῶς
δεῖ τοῖς ἰδιώταις συγκαθίεναι εἰς τὰς τοιαύτας
συμπεριφορὰς, μεμνημένους, ὅτι ἀμήχανον, τὸν
συνανατριβόμενον τῷ ἠσβολωμένῳ, μὴ καὶ αὐτὸν
4 ἀπολαῦσαι τῆς ἀσβολῆς. Τί γὰρ ποιήσεις, ἀν
περὶ.

obiter utquam, inquit, strarem, mundum provi-
Galba ufus sum ut demon- dentia administrari.

C A P. XVI.

Cautè utendum esse hominum Consuetudine.

Qui frequentius cum ali- aut hic illum exstinguet,
quo convenit, sive confa- aut ille hunc incendet.
bulandi causa, sive com- Cum igitur tantum pericu-
potandi, sive omnino con- lum fit, indoctorum fami-
suetudinis causa; eum ne- liaritate & consuetudine
cesse est vel ipsum illi fieri caute est utendum; memo-
similem, vel illum ad suam res, fieri nullo modo
rationem traducere. Nam posse, quin, si quis cum
si quis carbonem exstin- fuliginoso versetur, ipse
ctum ardenti adjunxerit, quoque fuliginosus fiat.
Quid

περὶ μονομάχων λαλή, ἂν περὶ ἵππων, ἂν περὶ ἀθλητῶν, ἂν, τὸ ἔτι τούτων χεῖρον, περὶ ἀνδρώπων; Ὁ δεῖνα κακός, ὁ δεῖνα ἀγαθός· τοῦτο καλῶς ἐγένετο, τοῦτο κακῶς. Ἔτι, ἂν σκώπη, ἂν γελοιάζῃ, ἂν κακοηθίζηται; Ἐχει τις ὑμῶν παρασκευὴν, οἴαν ὁ κιδαριστικὸς τὴν λύραν λαβὼν, ὥστ' εὐθύς ἀψάμενος τῶν χορδῶν, γινῶναι τὰς ἀσυμφώνους, καὶ ἀερόσασθαι τὸ ὄργανον, οἴαν εἶχε Σωκράτης δύναμιν, ὥστ' ἐν πάσῃ συμπεριφορᾷ ἄγειν ἐπὶ τὸ αὐτοῦ τοὺς συνόντας; Πόθεν ὑμῶν; ἀλλ' ἀνάγκη ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ὑμᾶς περιάγεσθαι.

Διὰ τί οὖν ἐκεῖνοι ὑμῶν ἰσχυρότεροι; Ὅτι 7 ἐκεῖνοι μὲν τὰ σακρά ταῦτα ἀπὸ δογματῶν λαλοῦσιν· ὑμεῖς δὲ τὰ κομψὰ ἀπὸ τῶν χαλῶν διὰ τοῦτο ἀτοκά ἐστι, καὶ νεκρά καὶ σικχῶνά

D d 4

ἐστιν

Quid enim agea, si de gladiatoribus loquatur, si de equis, si de pugilibus, si (quod his pejus etiam est) de hominibus? Iste malus, iste bonus est: hoc recte factum, illud male. Præterea, si cavillator est, si risor, si maligno ingenio. Est-ne aliquis vestrum ita solers, ut citharædus, qui sumta lyra, simul ac chordas tetigerit, intelligat quæ non concinant, instrumentumque ad concentum intendere pot-

est? Ea-ne facultate præditi estis, qua fuit Socrates, qui familiares, ubicumque cum eis versatus esset, ad suum morem sensumque traduceret? Unde vobis istud? Immo vos ab indoctis circumagi necesse est.

Cur igitur illi vobis potentiores sunt? Quia illi putida ista sua proferunt ex animi decretis; vos vero pulcra vestra, non nisi de labris; ea causa sine robore hæc & mortua sunt;

nec

ἴστιν ἀκούοντα ὑμῶν τοὺς προτρεπτικούς, καὶ
 τὴν ἀρετὴν τὴν ταλαιώπωρον, ἢ ἀνω καίτω θρυ-
 8 λῆται. Οὕτως ὑμᾶς οἱ ἰδιῶται κηκῶσι. Παντα-
 χου γὰρ ἰσχυρὸν τὸ δόγμα, ἀνίκητον τὸ δόγ-
 9 μα. Μέχρις ἂν οὖν παγῶσιν ἐν ὑμῖν αἱ κομφαὶ
 ἀπολήψαι, καὶ δύναμις τινα περιποπήσῃτε πρὸς
 εὐσφάλειαν, συμβουλεύω ὑμῖν εὐλαβῶς τοῖς ἰδιῶ-
 τῶσι εὐγκαταβαίνειν. εἰ δὲ μὴ, καθ' ἡμέραν, εἰς
 κηρὶς ἐν ἡλίῳ, διασταπήσεται ὑμῶν εἰς τινα ἐν τῇ
 10 σχολῇ ἐγγράφετε. Μακρὸν οὖν ἀπὸ τοῦ ἡλίου
 καὶ ποτε ὑπάγετε, μέχρις ἂν κηρίνας τὰς ὑπο-
 11 λήψαις ἔχητε. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν πατέρων συμ-
 βουλεύουσιν ἀποχωρεῖν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι τὰ πα-
 λαιὰ ἔδη περιεπαῖ, καὶ οὐκ ἔα εἰσχήν γενέσθαι
 τινα ἄλλου ἔθισμοῦ, οὐδὲ φέρομεν τοὺς ἀπαν-
 τῶντας καὶ λέγοντας, Ἴδ' ὁ δεινὰ φιλοσοφεῖ, εἰ
 12 τοῖος καὶ ἄ τοῖος. Οὕτω καὶ οἱ ἰατροὶ τοῖς
 μακρονοσοῦντας ἐκπέμπουσιν εἰς ἄλλην χώραν καὶ
 ἄλλον

nec sine fastidio audiri pos-
 sunt adhortationes vestrae,
 & misera virtus, quam
 fusque deque factatis. Ita
 vos plebei vincunt. Ubi-
 que enim robur habet de-
 cretum; invictum est de-
 cretum. Donec igitur con-
 firmatae in vobis fuerint
 pulchrae sententiae, donec
 facultatem aliquam parave-
 ritis, qua in tuto colloca-
 mini; auctor vobis sum, ut
 caute indoctorum utamini
 consuetudine: alioqui quo-
 tidie, si qua animis vestris

in schola inscribitis. sicut
 cera in sole diffundit.
 Longe igitur a sole recedi-
 te, dum cereas habetis
 opiniones. Hac etiam de
 causa philosophi e patria
 discedendum esse suadent,
 quoniam domi veteres mo-
 res in diversa nos trahunt,
 nec sinunt nos novae con-
 suetudinis initium facere;
 nec ferimus obvius, dicen-
 tes, Ecce iste philosopha-
 tur, cum talis & talis sit.
 Sic & medici eos, qui dia-
 turnis morbis laborant in
 aliam

ἄλλον αἰετᾶ· καλῶς ποιοῦντες. Καὶ ὑμεῖς ἀντιεισ- 13
 αγάγετε ἄλλαι ἔθῃ· πῆξατε ὑμῶν τὰς ὑπολήψεις,
 καὶ ἐναθλαῖτε αὐταῖς. Οὐ· ἀλλ' ἐνθεν ἐπὶ θεω- 14
 ρίαν, εἰς μοτομαχίαν, εἰς ζυστόν, εἰς κίρκον· οὐτ'
 ἐκείθεν ὠδε, καὶ κάλιν ἐνθεν ἐκεῖ οἱ αὐτοί. Καὶ 15
 ἔθος, κάμψον οὐδέν, οὔτε προσοχή. οὐτ' ἐπιστρο-
 φῇ ἐφ' αὐτόν, καὶ παραστήρησις· πῶς χρωματῶν
 προσκίπταίς. Φαντασίαις; κατὰ φύσιν; ἢ παρὰ
 φύσιν; πῶς ἀποκρίνομαι πρὸς αὐτάς; ὡς δεῖ; ἢ
 ὡς οὐ δεῖ; ἐπιλέγω τοῖς ἀπροαιρέτοις, ὅτι οὐδέν
 πρὸς ἐμέ; Εἰ γὰρ μὴ πῶ οὕτως ἔχετε, Φεύγε- 16
 τε ἔθῃ καὶ πρότερον, Φεύγετε τοὺς ἰδιώτας, εἰ θέ-
 λετε ἀρξασθαι ποτε τινὲς εἶναι.

Dd 5

K.E.Φ.

aliam regionem aliumque
 aërem ablegant: & rectè
 quidem. Proinde & vos
 mores alios introducite;
 confirmate vestras opinio-
 nes, & in eis strenuè vos
 exercete. At id non cu-
 ratis; sed hinc ad spectaen-
 la, ad gladiatorum exerci-
 tium, in xystrum, in cir-
 cum; postea illinc huc, vi-
 cissimque hinc illuc, sem-
 per iidem. Non ullus li-
 beralis mos, non animad-
 versio, non cura vestram

ipsorum, neque observatio,
 ut quisque se ipse interro-
 get. quo pacto oblati utor
 visis? secundum naturam?
 an contra? quomodo re-
 spondedò eis? sicut decet?
 an contra? eis - ne rebus,
 quæ mei arbitrii non sunt,
 edico, Nihil mihi vobis-
 eum est? Nam si nondum
 sic adfecti estis, fugite mo-
 res priores, fugite vulgus,
 si tandem auspiciari nego-
 tium & aliqui esse vultis.

Κ Ε Φ. ΙΖ΄.

Π ε ρ ι Π ρ ο ν ο ι α ς.

Ὅταν τι τῇ Προνοίᾳ ἐγκαλῆς, ἐπιστρέφῃθι,
 2 καὶ γνώσῃ, ὅτι κατὰ λόγον ἠέγευε. Ναὶ, ἀλλ'
 ὁ ἀδικὸς πλέον ἔχει. Ἐν τίνι; Ἐν ἀργυρίῳ.
 Πρὸς γὰρ τοῦτό σου κρείττων ἐστίν, ὅτι κολα-
 κεύει, ἀναισχυντεῖ, ἀργυρνεῖ. τί θαυμαστὸν;
 3 Ἀλλ' ἐκεῖνο βλέπε, εἰ ἐν τῷ πιστὸς εἶναι πλέον
 σου ἔχει, εἰ ἐν τῷ αἰδήμων. Οὐ γὰρ εὐρή-
 σεις· ἀλλ' ὅπου σὺ κρείττων, ἐκεῖ σαυτὸν εὐρήσεις
 4 πλέον ἔχοντα. Καί γ' ἔπειν τινι, ἀγανακ-
 τοῦντι ὅτι Φιλόστοργος εὐτυχεῖ. Ἥθελες ἀν' σὺ
 μετὰ Σούρας κοιμᾶσθαι; Μὴ γένοιτο, φησὶν,
 5 ἐκεῖνη ἡ ἡμέρα. Τί οὖν ἀγανακτεῖς, εἰ λαμβά-
 νεις τι ἀνδ' οὐ πωλεῖ; ἢ πῶς μακαρίζεις τὸν διὰ
 τού-

C A P. XVII.

D e P r o v i d e n t i a.

Si qua in re providentiam
 accusas, curatius rem con-
 sidera, & intelliges, certa
 ratione eam factam esse.
 At improbus meliore con-
 ditione est! Qua in re?
 In pecunia. Nam in hoc
 præstat tibi, quod adulatur,
 quod impudens est, quod
 vigilat. Quid mirum? Sed
 illud intuere, num fide,
 num verecundia tibi præ-
 fiet. Neque enim ita esse

invenies; sed ubi tu me-
 lior es, ibi te meliore
 esse conditione cognosces.
 Quare ego aliquando cui-
 dam, Philostorgi floren-
 tem fortunam ægre fe-
 renti, Num ergo, inquam,
 tu cum Sura dormire vel-
 les? Ne, inquit, is mihi
 dies illucescat. Quid ergo
 succenses, si aliquid pretii
 pro iis quæ vendit acci-
 pit? aut cur beatum eum
 præ-

τούτων, ἃ σὺ ἀπεύχῃ, κτώμενον ἐκεῖνα; ἢ τί κακὸν ποιεῖ ἢ Πρόνοια, εἰ τοῖς κρείττοσι τὰ κρείττω δίδωσιν; Ἡ οὐκ ἔστι κρείττον, αἰδήμονας εἶναι ἢ πλούσιον; Ὡμολόγηε. Τί οὖν ἀγωνακτεῖς, ἀνθρώπε, ἔχων τὸ κρείττον; Μέμνησθε οὖν ἀεὶ, 6 καὶ πρόχειρον ἔχετε, ὅτι νόμος οὗτος φυσικός· Τὸν κρείττονα τοῦ χείρανος πλέον ἔχειν, ἐν τῷ κρείττω ἐστὶ· καὶ οὐδέ ποτ' ἀγωνακτεῖσθε. Ἄλλ' ἢ γυνὴ μοι κακῶς χρῆται, Καλῶς. ἀν τις 7 σου πυνθάνηται, τί ἐστὶ ταῦτο; λέγε, Ἡ γυνὴ μοι κακῶς χρῆται. Ἄλλο οὖν οὐδέν; Οὐδέν. Ὁ πατήρ μοι οὐδέν δίδωσιν. [Τί ἐστὶ τοῦτο; 8 Ὁ πατήρ μου οὐδέν δίδωσι. Ἄλλο οὖν οὐδέν; Οὐδέν.] ὅτι δὲ κακόν ἐστι, τοῦτα ἔξωθεν αὐτῷ δεῖ προσδεῖναι, καὶ προσκαταψεύσασθαι. Διὰ τοῦτο 9 οὐ δεῖ τὴν πενίαν ἐκβαλλεῖν, ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ περὶ αὐτῆς· καὶ οὕτως εὐρησόμεν.

Κ Ε Φ.

prædicas, quod ob ea, quæ tu detestaris, ista acquirit? aut quid peccat Providentia, si melioribus meliora tribuit? Nonne præstat verecundum esse, quam divitem? Adsentiebatur. Quid ergo succenses, homo, cum id habeas quod melius est? Semper igitur mementote, atque in promptu habetote eam naturæ legem: „Meliorē, in eo quo sit melior, meliore conditione esse illo qui sit deterior.“ Ita numquam succensebitis.

At, uxor male me tractat! Recte: si quis sciscitetur, quid est istud? dic: Uxor male me tractat. Nihil ergo aliud? Nihil. Pater nihil mihi largitur. [Quid istud est? Pater nihil mihi largitur. Nihil igitur aliud est? Nihil:] id vero malum esse, extrinsecus adjiaciendum est, & adfingendum mendacium. Quocirca non paupertas repudianda est, sed opinio paupertatis: atque ita in tranquillo erimus.

CAP.

Κ Ε Φ. η΄.

“Οτι ἂν δὲ πρὸς τὰς Ἀγγέλλας ταράσσεσθαι.

“Οταν σοὶ τι προσαγγελθῆ ταρακτικόν, ἐκεῖνο ἔχε πρόχειρον, ὅτι ἀγγελία περὶ οὐδενὸς προαι
 2 ρητικῶ γίνεται. Μὴ τι γὰρ δύναται σοὶ τις ἀγγεῖλαι, ὅτι κακῶς ὑπέλαβες, ἢ κακῶς ὠρέχθης; Οὐδαμῶς. Ἄλλ’, ὅτι ἀπέθανέ τις. Τί οὖν
 3 πρὸς σέ; “Οτι σε κακῶς τις λέγει. Τί οὖν
 4 πρὸς σέ; “Οτι ὁ πατήρ ταύδε τινὰ ἐτοιμάζειται. Ἐπὶ τίνα; μὴ τι ἐπὶ τὴν προαιρέσιν; πότεν δύναται; ἀλλ’ ἐπὶ τὸ σωματίον, ἐπὶ τὸ
 4 κητσειδίον; ἐσώθης, οὐκ ἐπὶ σέ. Ἄλλ’ ὁ κριτῆς ἀποφαινέται ὅτι ἠσέβησας. Περὶ Σωκράτους δ’ οὐκ ἀπεφάνησαν οἱ δικασταί; Μὴ τι σὸν ἕργον ἐστὶ, τὸ ἐκεῖνον ἀποφηνέσθαι; Οὐ. Τί οὖν
 ἔτι

C A P. XVIII.

Non perturbari oportere Nunciis.

Si quid, quod turbare possit, nunciatum tibi fuerit, illud habeto in promptu, Nuncium ad nihil eorum posse pertinere, quæ tui arbitrii sint. Num quis enim nunciare tibi potest, te perperam sensisse, aut prave adpetivisse? Nequaquam. Sed, mortuum esse aliquem, nunciare potest. Quid ergo ad te? Aliquem tibi maledicere.

Quid ergo ad te? Patrem nescio quid moliri. Contra quem? numquid contra animi tui institutum? qui potest? At contra corpusculum, contra reculam? Salvus es; non contra te. At iudex pronunciat, te impie fecisse. Annon & Socratem iudices impietatis condemnarunt? Num tui arbitrii est, quid illi pronuncient? Non, Quid ergo

ἔτι σοι μέλει; Ἔστι τι τοῦ πατρὸς σου ἔργον, ὃ 5
 ἂν μὴ ἐκπληρώσῃ, ἀπόλεσε τὸν πατέρα, τὸν Φι-
 λόστοργον, τὸν ἡμερον. Ἄλλο μηδὲν ζήτες τούτου
 ἕνεκα αὐτὸν ἀπολέσθαι. Οὐδέποτε γὰρ ἐν ἄλλῳ
 μὲν τις ἀμαρτάνει, εἰς ἄλλο δὲ βλάπτεται. Πάλιν 6
 σὸν ἔργον τὸ ἀπολογηθῆναι εὐσταθῆς, αἰδημόνας,
 αἰσθητῆρας, εἰ δὲ μὴ, ἐπαύλασας καὶ ἐν τὸν υἱόν, τὸν
 αἰδημόνα, τὸν γενναῖον. Τί οὖν; Ὁ κριτῆς αἰκίνου ἔ-
 γος ἔστιν; Οὐ· ἀλλὰ καὶ κίνω τὰ ἴσα κινδυνεύεται.
 Τί οὖν ἐπὶ Φοβῷ, τί ἐκείνος κρινε; Τί σοι καὶ τῷ
 ἄλλοτριῳ κινῶ; Σὸν κινῶν ἔστι, τὸ κακῶς ἀπο- 8
 λαγῆθῆναι· τοῦτο Φυλάσσου μόνον κρινθῆναι δ',
 ἢ μὴ κρινθῆναι, ὡσπερ ἄλλου ἔστιν ἔργον, αὐτῷ
 κινῶν ἄλλου ἔσθιν. Ἀπελεῖ σοι ὁ δαίμων. Ἐμοῖς
 Οὐ. Ψέγει σε. Ἄνθρωπος ἄνεγκας. Πῶς ποιῆσθαι τὸ ἴδιον
 ἔργον. Μέλλεις σε κατακρινεῖν ἀδίκως. Ἄθλιος.

ΚΕΦ.

ergo amplius curas? Est
 quoddam patris tui dam-
 num, quod ille nisi præ-
 stiterit, patris rationem
 perdidit, pietatem, man-
 suetudinem. Tu noli cu-
 rare, ut aliud quid, ea qui-
 dem de causa, ille perdat.
 Neque enim umquam in
 alio peccatur, in alio de-
 trimentum capitur. Rur-
 sus, tuum munus est, cau-
 sam dicere constanter, ve-
 recunde, sine ira: alloqui
 & tu filii pietatem, vere-
 cundiam, probitatem ami-
 seris. Quid ergo? Iudex
 non periculi expertus est?

Non; sed & ille in eodem
 periculo versatur. Quid
 ergo etiamnum times,
 quiddam ille pronunciet?
 Quid tibi cum alienis ma-
 lis? Tuam causam est,
 causam tuam male agere;
 unum hoc caveo. Con-
 demnari vero te, vel non
 condemnari, ut alterius
 munus, sic alterius quod
 que malum est. Iste tibi
 minatur. Mibi? Non.
 Vituperat te. Ipse vide-
 rit, quemadmodum munus
 ipsum administret. Injuste
 te condemnaturus est. Ob
 id ipsum miser.

CA 18

ἴσθιν ἀκούοντα ὑμῶν τοὺς προτρεπτικούς, καὶ
 τὴν ἀρετὴν τὴν ταλαιπώρον, ἢ ἀνω καὶ ἔνω θρυλ-
 8 λῆται. Οὕτως ὑμᾶς οἱ ἰδιώται κηκῶσι. Παντα-
 χᾶ γὰρ ἰσχυρὸν τὸ δόγμα, ἀνίκητον τὸ δόγ-
 9 μα. Μέχρῃς ἂν οὖν παγῶσιν ἐν ὑμῖν αἱ κομφασὶ
 ἀπολήψεις, καὶ δυνάμεις τινὰ περιποπήσθε πρὸς
 ἀσφάλειαν, συμβουλευῶ ὑμῖν εὐλαβῶς ταῖς ἰδιώ-
 ταις φυγαταβαίνειν. εἰ δὲ μὴ, καδ' ἡμέραν, εἰς
 κηρῆς ἐν ἡλίῳ, διατακῆσεται ὑμῶν εἰ τινὰ ἐν τῇ
 10 σχαλῇ ἐγγραφέτε. Μακρῶν οὖν ἀπὸ τοῦ ἡλίου
 καὶ ποτε ὑπάγετε, μέχρῃς ἂν κηρῆας τὰς ὑπο-
 11 λήψεις ἔχητε. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν πατρίδων συμ-
 βουλευούσιν ἀποχωρεῖν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι τὰ πα-
 λαίμῃ ἔθῃ περισπᾶ, καὶ οὐκ ἔα ἀρχὴν γενέσθαι
 τινὰ ἄλλου ἔθισμου, οὐδὲ φέρομεν τοὺς ἀπαν-
 τῶντας καὶ λέγοντας, Ἴδ' ὁ δεινὰ φιλοσοφεῖ, εἰ
 12 τοῖος καὶ ὁ τοῖος. Οὗτοι καὶ οἱ ἰατροὶ τοὺς
 μακρονοσοῦντας ἐκπέμπουσιν εἰς ἄλλην χώραν καὶ
 ἄλλον

nec sine fastidio audiri pos-
 sunt adhortationes vestrae,
 & misera virtus, quam
 fusque deque jactatis. Ita
 vos plebeii vincunt. Ubi-
 que enim robur habet de-
 cretum; invictum est de-
 cretum. Donec igitur con-
 firmatae in vobis fuerint
 pulchrae sententiae, donec
 facultatem aliquam parave-
 ritis, qua in tuto colloce-
 mini; auctor vobis sum, ut
 caute indoctorum utamini
 consuetudine: alioqui qua-
 tidie, si qua animis vestris

in schola inscribitis. sicut
 cera in sole diffuunt.
 Longe igitur a sole recedi-
 te, dum cereas habetis
 opiniones. Hac etiam de
 causa philosophi e patria
 discedendum esse suadent,
 quoniam domi veteres mo-
 res in diversa nos trahunt,
 nec sinunt nos novae con-
 suetudinis initium facere;
 nec ferimus obvios, dicen-
 tes, Ecce iste philosopha-
 tur, cum talis & talis sit.
 Sic & medici eos, qui diu-
 turnis morbis laborant in

aliam

ἄλλοι αἰερά· καλῶς ποιοῦντες. Καὶ ὑμεῖς ἀντίσ- 13
 αγάγετε ἄλλα ἔθνη· πῆξατε ὑμῶν τὰς ὑπολήψεις,
 καὶ ἐναθλεῖτε αὐταῖς. Οὐ· ἀλλ' ἐνθεν ἐπὶ θεω- 14
 ρίων; εἰς μαρομαχίαν, εἰς ζυστόν, εἰς κίρκον· ὅτ'
 ἐκεῖθεν ᾧδε, καὶ κάλιν ἐνθεν ἐκεῖ αἱ αὐτοί. Καὶ 15
 ἔθος, κμψὸν οὐδὲν, οὔτε προσαχῆ. οὔτ' ἐπιστρο-
 φῆ ἐφ' αὐτόν, καὶ παρατήρησις· πῶς χρῶμαι ταῖς
 προσκικταύσαις. Φαντασίαις; κατὰ φύσιν; ἢ παρὰ
 φύσιν; πῶς ἀποκρίνομαι πρὸς αὐτάς; ὡς δεῖ; ἢ
 ὡς οὐ δεῖ; ἐπιλέγω τοῖς ἀπροαιρέτοις, ὅτι οὐδὲν
 πρὸς ἐμέ; Εἰ γὰρ μὴ πῶ αὐταῖς ἔχετε, Φεύγε- 16
 τε ἔθνη καὶ πρότερον, Φεύγετε τοὺς ἰδιώτας, εἰ θέ-
 λετε ἀρξασθαί ποτε τινὲς εἶναι.

Dd 5

K.E.Φ.

aliam regionem aliumque
 aërem ablegant: & rectè
 quidem. Pròinde & vos
 mores alios introducite;
 confirmate vestras opinio-
 nes, & in eis strenuè vos
 exercete. At id non cu-
 ratis; sed hinc ad specta-
 cula, ad gladiatorum exerci-
 tium, in xystum; in cir-
 cum; postea illinc huc, vi-
 cissimque hinc illuc, sem-
 per iidem. Non ullus li-
 beralis mos, non animad-
 versio, non cura vestrum

ipsorum, neque observatio,
 ut quisque se ipse interro-
 get. quo pacto oblati utor
 visis? secundum naturam?
 an contra? quomodo re-
 spondèto eis? sicut decet?
 an contra? eis - ne rebus,
 quæ mei arbitrii non sunt,
 edico, Nihil mihi vobis-
 eum est? Nam si nondum
 sic adfecti estis, fugite mo-
 res priores, fugite vulgus,
 si tandem suspicari nego-
 tium & aliqui esse vultis.

Κ Ε Φ. ιζ'.

Π ε ρ ῖ Π ρ ο ν ο ί α ς.

Ὅταν τι τῇ Προνοίᾳ ἐγκαλῆς, ἐπιστρέφῃθι,
 2 καὶ γνώσῃ, ὅτι κατὰ λόγον ἔγέγονε. Ναὶ, ἀλλ'
 ὁ ἄδικος πλέον ἔχει. Ἐν τίνι; Ἐν ἀγρυπνίᾳ.
 Πρὸς γὰρ τοῦτό σου κρείττων ἐστίν, ὅτι κολα-
 κεύει, ἀνάσχυντεῖ, ἀγρυπνεῖ. τί θαυμαστόν;
 3 Ἄλλ' ἐκεῖνο βλέπε, εἰ ἐν τῷ πιστὸς εἶναι πλέον
 σου ἔχει, εἰ ἐν τῷ αἰδήμων. Οὐ γὰρ εὐρή-
 σεις· ἀλλ' ὅπου σὺ κρείττων, ἐκεῖ σαυτὸν εὐρήσεις
 4 πλέον ἔχοντα. Καὶ γὰρ ποτ' ἐπὶν τινι, ἀγανακ-
 τοῦντι ὅτι Φιλόστοργος εὐτυχῆς· Ἦθελες ἀν σὺ
 μετὰ Σούρας κοιμᾶσθαι; Μὴ γένοιτο, Φησὶν,
 5 ἐκείνη ἡ ἡμέρα. Τί οὖν ἀγανακτεῖς, εἰ λαμβά-
 νει τι ἀνδ' οὐ πωλεῖ; ἢ πῶς μακαρίζεις τὸν διὰ
 τού-

C A P. XVII.

D e P r o v i d e n t i a .

Si qua in re providentiam
 accusas, curatius rem con-
 sidera, & intelliges, certa
 ratione eam factam esse.
 At improbus meliore con-
 ditione est! Qua in re?
 In pecunia. Nam in hoc
 præstat tibi, quod adular, quod
 impudens est, quod
 vigilat. Quid mirum? Sed
 illud intuere, num fide,
 num verecundia tibi præ-
 stet. Neque enim ita esse
 inuenies; sed ubi tu me-
 lior es, ibi te meliore
 esse conditione cognosces.
 Quare ego aliquando cui-
 dam, Philostorgi floren-
 tem fortunam ægre fe-
 renti, Num ergo, inquam,
 tu cum Sura dormire vel-
 les? Ne, inquit, is mihi
 dies illucescat. Quid ergo
 succenses, si aliquid pretii
 pro iis quæ vendit acci-
 pit? aut cur beatum eum præ-

ταύτων, εἰ σὺ ἀπέυχῃ, κτώμενον ἐκεῖνα; ἢ τί κα-
κὸν ποιεῖ ἡ Πρόνοια, εἰ τοῖς κρείττοσι τὰ κρείτ-
τω δίδωσιν; Ἡ οὐκ ἔστι κρείττον, ἀδύνατον εἶναι
ἢ πλούσιον; Ὡμολόγηε. Τί οὖν ἀγανακτεῖς, ἀν-
θρώπε, ἔχων τὸ κρείττον; Μέμνησθε οὖν ἀεὶ, 6
καὶ πρόχειρον ἔχετε, ὅτι νόμος οὗτος φυσικός·
τὸν κρείττονα τοῦ χείρανος πλέον ἔχειν, ἐν αἷ
κρείττων ἐστὶ· καὶ οὐδέ ποτ' ἀγανακτήσετε.
Ἄλλ' ἡ γυνὴ μοι κακῶς χρῆται. Καλῶς. ἀν τις 7
σου πυνθάνηται, τί ἐστὶ ταῦτο; λέγε, Ἡ γυνὴ
μοι κακῶς χρῆται. Ἄλλο οὖν οὐδέν; Οὐδέν.
Ὁ πατήρ μοι οὐδέν δίδωσιν. [Τί ἔστι τοῦτο; 8
Ὁ πατήρ μου οὐδέν δίδωσι. Ἄλλο οὖν οὐδέν; Οὐδ-
έν.] ὅτι δὲ κακὸν ἐστὶ, τοῦτα ἔξωθεν αὐτῷ δεῖ
προσθεῖναι, καὶ προσκαταψεύσασθαι. Διὰ τοῦ 9
το οὐ δεῖ τὴν πέναν ἐκβάλλειν, ἀλλὰ τὸ δόγμα
τὸ περὶ αὐτῆς· καὶ οὕτως εὐροήσομεν.

Κ Ε Φ.

prædicas, quod ob ea, quæ
tu detestaris, ista acquirit?
aut quid peccat Providentia,
si melioribus meliora tribu-
it? Nonne præstat verecun-
dum esse, quam divitem?
Adsentiebatur. Quid ergo
succenses, homo, cum id
habeas quod melius est?
Semper igitur mementote,
atque in promptu habetote
eam naturæ legem: „Me-
„liorem, in eo quo fit me-
„lior, meliore conditione
„esse illo qui fit deterior.“
Ita numquam succensebitis.

At, uxor male me tractat!
Recte: si quis sciscitetur,
quid est istud? dic: Uxor
male me tractat. Nihil er-
go aliud? Nihil. Pater
nihil mihi largitur. [Quid
istud est? Pater nihil mihi
largitur. Nihil igitur aliud
est? Nihil:] id vero ma-
lum esse, extrinsecus adji-
ciendum est, & adfingen-
dum mendacium. Quocir-
ca non paupertas repu-
dianda est, sed opinio pau-
pertatis: atque ita in tran-
quillo erimus.

CAP.

Κ Ε Φ η.

Ἔστι οὖν δὲ πρὸς τὰς Ἀγγέλλας ταρασσέσθαι.

Ὅταν σοὶ τι προσαγγεληθῆ ταρακτικόν, ἐκεῖνο ἔχε πρῶχειρον, ὅτι ἀγγελία περὶ οὐδενὸς προαι
 2 ρητικῶ γίνεταί. Μὴ τι γὰρ δύναται σοὶ τις ἀγγεῖλαι, ὅτι κακῶς ὑπέλαβες, ἢ κακῶς ὠρέχ-
 θης; Οὐδαμῶς. Ἄλλ', ὅτι ἀπέθανέ τις. Τί οὖν
 3 πρὸς σέ; Ὅτι σε κακῶς τις λέγει. Τί οὖν
 4 πρὸς σέ; Ὅτι ὁ πατήρ ταύδε τινὰ ἐτοιμαίζε-
 ται. Ἐπὶ τίνα; μὴ τι ἐπὶ τὴν προαίρεσιν;
 πῶθεν δύναται; ἀλλ' ἐπὶ τὸ σωματίον, ἐπὶ τὸ
 4 κτησείδιον; ἐσάθης, οὐκ ἐπὶ σέ. Ἄλλ' ὁ κρι-
 τὴς ἀποφαίνεται ὅτι ἠτέβησας. Περὶ Σωκράτους
 δ' οὐκ ἀπεφάνησαν οἱ δικασταί; Μὴ τι σὸν ἔργον
 ἴσθι, τὸ ἐκεῖνον ἀποφάνεσθαι; Οὐ. Τί οὖν
 ἔτι

C A P. XVIII.

Non perturbari oportere Nunciis.

Si quid, quod turbare pos-
 sit, nunciatum tibi fuerit,
 illud habeto in promptu,
 Nuncium ad nihil eorum
 posse pertinere, quæ tui
 arbitrii sint. Num quis
 enim nunciare tibi potest,
 te perperam sensisse, aut
 prave adpetivisse? Nequa-
 quam. Sed, mortuum esse
 aliquem, nunciare potest.
 Quid ergo ad te?
 Aliquem tibi maledicere.

Quid ergo ad te? Patrem
 nescio quid moliri. Con-
 tra quem? numquid contra
 animi tui institutum? quæ
 potest? At contra corpū-
 iculum, contra reculam?
 Salvus es; non contra te.
 At iudex pronúnciat, te
 impie fecisse. Annon &
 Socratem iudices impieta-
 tis condemnarunt? Num
 tui arbitrii est, quid illi
 pronuncient? Non, Quid
 ergo

ἔτι σοι μέλει; Ἔστι τι τοῦ πατρὸς σου ἔργον, ὃ 5
 ἂν μὴ ἐκπληρώσῃ, ἀπώλεσε τὸν πατέρα, τὸν Φι-
 λόστοργον, τὸν ἡμέραν. Ἄλλο μηδὲν ζήτες τούτου
 ἕνεκα αὐτὸν ἀπολέσθαι. Οὐδέποτε γὰρ ἐν ἄλλῳ
 μὲν τις ἀμαρτάνει, εἰς ἄλλο δὲ βλάπτεται. Πάλιν 6
 σὸν ἔργον τὸ ἀπολογηθῆναι εὐσταθῆς, αἰδημόνως
 ἀσεργήτως, εἰ δὲ μὴ, ἐπώλεσας καὶ σὺ τὸν υἱόν, τὸν
 αἰδημόνα, τὸν γενναῖον. Τί οὖν; Κακῆτις αἰκίνδι 7
 γὸς ἔστιν; Οὐκ· ἀλλὰ κακείνω τὰ ἴσα κινδυνεύεται.
 Τί οὖν ἔτι φοβῆ, τί ἐκείνος κρινε; Τί σοὶ καὶ τῷ
 ἀλλοτρίῳ κινῶ; Σὸν κακόν ἐστι, τὸ κακῶς ἀπο- 8
 λαθῆναι· τοῦτο φυλάσσω μόνον. κριθῆναι δ',
 ἢ μὴ κριθῆναι, ὡσαύτῃ ἄλλου ἐστὶν ἔργον, αὐτῷ
 κακόν ἄλλου ἐστίν. Ἀπειλεῖ σοι ὁ δαίμων; Ἐμοῖς
 Οὐ. Ψέγει σε. Ἄνθρωπος ἄνεγκας. πῶς ποιεῖσθαι
 ἔργον. Μέλλεις σε κατακρινεῖν ἀδίκως. Ἄθλιος.

ΚΕΦ.

ergo amplius curas? Est
 quoddam patris tui officium,
 quod ille nisi præ-
 stiterit, patris rationem
 perdidit, pietatem, man-
 suetudinem. Tu noli cu-
 pere, ut aliud quid, ea qui-
 dem de causa, ille perdat.
 Neque enim umquam in
 alio peccatur, in alio de-
 trimentum capitur. Rur-
 sus, tuum munus est, causam
 dicere constanter, ve-
 recunde, sine ira: alloqui
 & tu filii pietatem, vere-
 cundiam, probitatem ami-
 seris. Quid ergo? Judex
 ne periculi, expertus est?

Non; sed & ille in eodem
 periculo versatur. Quid
 ergo etiamnum times,
 quidnam ille pronunciet?
 Quid tibi cum alienis ma-
 lis? Tuum malum est,
 causam tuam male agere:
 unum hoc caveto. Con-
 demnari vero te, vel non
 condemnari, ut alterius
 munus, sic alterius quo-
 que malum est. Iste tibi
 minatur. Mihi? Non.
 Vituperat te. Ipse vide-
 rit, quemadmodum munus
 suum administret. Injuste
 te condemnaturus est. Ob
 id ipsum miser.

CA 18

Κ Ε Α. ΙΘ'.

Τίς στάσις Ἰδιώτου καὶ Φιλοσόφου.

Ἡ πρώτη διαφορὰ ἰδιώτου καὶ Φιλοσόφου ὁ μὲν λέγει, Οὐαί μοι διὰ τὸ παιδάριον, διὰ τὸν ἀδελφόν, οὐαί διὰ τὸν πατέρα. Ὁ δ', αἶν ποτ' εἰπεῖν ἀναγκασθῆ, Οὐαί μοι, ἐπιστήσας λέγει, 2 δι' ἐμέ. Προαίρεσιν γάρ οὐδὲν δύναται κωλύσαι ἢ βλάψαι ἀπροαίρετον, εἰ μὴ αὐτὴ ἑαυτήν. 3 Ἄν μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ βέβωμεν καὶ αὐτοὶ, ὡς δ', ὅταν δυσωδῶμεν, ἑαυτοὺς αἰτιάσθαι, καὶ μεμνηθῆαι, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ταραχῆς ἢ ἀκαταστασίας αἰτίον ἐστὶν ἢ δόγμα ὁμνύω ὑμῖν πάντας τοὺς θεοὺς, ἕτε 4 προεκέψαμεν. Νῦν δ' ἄλλην ὁδὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ λύσαμεν. Εὐθύς, ἕτε παιδῶν ἡμῶν ὄντων, ἢ τίτθι, εἰ

C A P. XIX.

Quis status sit hominis indocti & Philosophi.

Primum indocti & philosophi discrimen est, quod ille dicit, Heu mihi propter filium, propter fratrem, propter patrem! Hic vero, si quando Heu mihi! dicere cogitur, re considerata, ait, propter me! Voluntatem enim prohibere aut lædere nihil potest, quod est involuntarium: voluntas lædi, nisi a se ipsa, non potest.

Quod si ergo huc tenderimus & ipsi, ut rebus male succedentibus ipsi nos accusemus, ac meminerimus, non aliam esse perturbationis & inconstantiae causam, nisi decretum; omnes vobis juro deos, aliquid nos profecisse. Nunc vero aliam viam ab initio sumus ingressi. Statim a puero nutrix, si quando per uoluntatem

εἰ ποτε προσεπταίσαμεν χείροντες, οὐχὶ ἡμῖν
 ἐπέπλησεν, ἀλλὰ τὸν λίθον ἔτυπτε. Τί γὰρ
 ἐποίησεν ὁ λίθος; διὰ τὴν τοῦ παιδίου σου μα- 5
 ρίαν, ἔδει μεταβῆναι αὐτόν; Πάλιν, ἀν μὴ εὖ-
 ρωμεν. Φαγεῖν ἐκ βαλανείου, οὐδέποθ' ἡμῶν κο-
 ταστέλλει τὴν ἐπιθυμίαν ὁ παιδαγωγός, ἀλλὰ
 δαίρει τὸν μάγειρον. Ἄνθρωπε, μὴ γὰρ ἐκείνου
 σε παιδαγωγὸν κατεστήσαμεν, ἀλλὰ τοῦ παι-
 δίου ἡμῶν· τοῦτο ἐπανόρθου, ταῦτε ὠφέλει. Οὐ- 6
 τω καὶ αὐξηθέντες, φαινόμεθα παιδία. Πᾶσι γὰρ
 ἐν μουσικοῖς, ὁ ἄμουσος· ἐν γραμματικοῖς, ὁ
 ἀγράμματος· ἐν βίῳ, ὁ ἀπαιδευτος.

ΚΕΦ.

diam impingimus; non nos
 objurgavit, sed lapidem
 verberavit. Quidnam ve-
 ro commisit lapis? debue-
 rat ne ille propter pueruli
 tui stultitiam alio migrare?
 Rursus, si quando e balneo
 redeantes cibum non inve-
 nerimus, numquam cupi-
 ditatem nostram compescit
 pædagogus, sed coquum

verberibus adficit! Homo;
 non illi te pædagogum
 præfecimus, sed filiolo no-
 stro: hunc corrige, hunc
 juvato. Sic adulti etiam
 pro pueris nos gerimus.
 Puer enim in musica, est
 homo amusus; in re litera-
 ria, homo illiteratus: in
 vita, homo ineruditus.)

CAP.

Κ Ε Φ. κ'.

Ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν Ἐκτός ἐστὶν ὠφελῆσθαι.

Ἐπὶ τῶν θεωρητικῶν φαντασιῶν, πάντες ὄχε-
 δὸν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ἐν ἡμῖν ἀπέ-
 2 λιπον, οὐχὶ δ' ἐν τοῖς ἐκτός. Οὐδεὶς λέ-
 γει ἀγαθόν, τὸ ἡμέραν εἶναι κακόν, τὸ
 νύκτα εἶναι μέγιστον δὲ κακόν, τὸ τρία τέσ-
 3 σαρα εἶναι. Ἀλλὰ τί; Τὴν μὲν ἐπιστήμην
 ἀγαθόν, τὴν δ' ἀπάτην κακόν. ὥστε καὶ περὶ
 τὸ ψεῦδος αὐτὸ ἀγαθόν συνίστασθαι, τὴν
 4 ἐπιστήμην τοῦ ψεῦδος εἶναι αὐτό. Ἔδες οὖν
 αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ βίου. Ὑγεία ἀγαθόν; νόσος
 δὲ κακόν; Οὐ, ἀνθρώπε. Ἀλλὰ τί; Τὸ
 καλῶς ὑγιαίνειν, ἀγαθόν, τὸ κακῶς, κακόν.
 ὥστε καὶ ἀπὸ νόσου ἐστὶν ὠφελῆσθαι, τὸν Θεόν

C A P. XX.

Posse fructum e rebus Externis omnibus capi.

Quod ad visa theoretica
 adinet, propemodum om-
 nes Bonum & Malum in
 nobis reliquerunt: non au-
 tem in rebus externis.
 Nemo enunciationem hanc,
Dies est, bonum adpellat;
 aut illam, *Nox est*, ma-
 lum; aut illam, *tria sunt*
quatuor, maximum malum.
 Quid ergo? Scientiam bo-
 num dicunt; errorem, ma-
 lum, Ita quidem, ut et-

iam circa ipsum fallum ex-
 listat bonum, cum scimus
 esse illud fallum. Eodem
 modo etiam in eis judicare
 debebamus, quæ ad vitam
 pertinent. Sanitas bo-
 num - ne est? morbus ma-
 lum? Non, mi homo.
 Quid ergo? Recte sanitate
 uti, bonum est; male, ma-
 lum: ita quidem, ut e
 morbo etiam (deum tibi
 testor) fructum capere li-
 ceat.

σοι. ἀπὸ θανάτου γὰρ οὐκ ἔστιν· ἀπὸ πη-
 ρώσεως γὰρ οὐκ ἔστι; Μικρὸ σοι δοκῆ δὲ
 Μενεϊκεὺς ἀφελήθηναι, ὅτ' ἀπέθνησκες; Τοι-
 οὔτα τις εἶπὼν, ἀφελήθει εἰς ἐκείνος ἀφε-
 λήθη; Ἐα, ἀνθρώπε, οὐκ ἐτήρησε τὸν Φιλό-
 πωτην; τὸν μεγαλόφρονες, τὸν πιστόν; τὸν
 γενναῖον; ἐπιζήσας δὲ, οὐκ ἀπάλλοι ταῦτα
 πάντα; οὐ περιποιῶτε τὰ ἐναντία; τὸν θε-
 λὸν οὐκ ἀνελάμβρανε; τὸν ἀγενῆ; τὸν μισόπα-
 τρον; τὸν Φιλόψυχον; Ἄγε, δοκῆ σοι μικρὸ
 ἀφελήθηναι ἀποθανόν; Οὐ· ἀλλ' ὁ τοῦ Ἀδ-
 μήτου πατρὸς μεγάλη ἀφελήθη, ζήσας οὗτος
 ἀγενῆς καὶ ἀθλῆς; ὕστερον γὰρ οὐκ ἀπέ-
 θανε; Πάσασθε, τοὺς θεοὺς ὑμῖν, καὶ ὕλας &
 θανυμάζοντες. καύσασθε· ἐκείτους δούλους ποιούν-
 τες, πρώτον τῶν πραγμάτων, ἅτα δὲ αὐτὰ καὶ
 τῶν

cest. Etenim nonne & e-
 morte? nonne e claudita-
 te? Parum fructus cepisse
 Menœcem censēs, cum
 mortem oppeteret? Hoc
 qui dicit, frui-ne is tali-
 bus fructibus potest, qua-
 les ille percepit? Eia, ho-
 mo, nonne pietatem erga
 patriam conservavit? non
 magnitudinem animi? non
 fidem? non indolem gene-
 rosam? qui si diutius vixis-
 set, nonne, istis omnibus
 amissis, in contraria inci-
 disse? nonne ignaviz erie-

Επιθεσι Dissert. T. I.

then incurrisset? nonne
 animi degeneris? patriam
 desertoris? mortem refor-
 midantis? Age, num par-
 vum tibi fructum cepisse
 videtur e suo interitu?
 Non: sed Admeti pater
 magnum scilicet fructum
 cepit e vita sua tam dege-
 nere & misera? postea
 enim non est mortuus?
 Desinite, per Deos, mate-
 rias admirari: desinite vos-
 metipsos conjicere in ser-
 vilitatem, primum rerum
 ipsarum, deinde propter
 has

Et

has

Κ Ε Φ. ιη.

Ἔστι οὖν δὲ πρὸς τὰς Ἀγγαλίαις ταράσσεσθαι.

Ὅταν σοὶ τι προσαγγελθῆ ταρακτικόν, ἐκεῖνο ἔχει πρόχειρον, ὅτι ἀγγελία περὶ οὐδενὸς προαι
 2 ρετικοῦ γίνεται. Μή τι γὰρ δύναται σοὶ τις ἀγγεῖλαι, ὅτι κακῶς ὑπέλαβες, ἢ κακῶς ὠρέχ-
 3 θης; Οὐδαμῶς. Ἄλλ', ὅτι ἀπέθανέ τις. Τί οὖν
 4 πρὸς σέ; Ὅτι σε κακῶς τις λέγει. Τί οὖν
 πρὸς σέ; Ὅτι ὁ πατήρ ταύδε τινὰ ἐτοιμαίζε-
 ται. Ἐπὶ τίνα; μή τι ἐπὶ τὴν προαίρεσιν;
 πότεν δύναται; ἀλλ' ἐπὶ τὸ σωματίον, ἐπὶ τὸ
 4 κτησείδιον; ἐσώθης, οὐκ ἐπὶ σέ. Ἄλλ' ὁ κρι-
 τὴς ἀποφάνεται ὅτι ἠσέβησας. Περὶ Σοκράτους
 δ' οὐκ ἀπεφάνοντο οἱ δικασταί; Μή τι σὸν ἔργον
 ἐστὶ, τὸ ἐκεῖνον ἀποφάνεσθαι; Οὐ. Τί οὖν
 ἔτι

C A P. XVIII.

Non perturbari oportere Nunciis.

Si quid, quod turbare pos-
 sit, nunciatum tibi fuerit,
 illud habeto in promptu,
 Nuncium ad nihil eorum
 posse pertinere, quæ tui
 arbitrii sint. Num quis
 enim nunciare tibi potest,
 te perperam sensisse, aut
 prave adpetivisse? Nequa-
 quam. Sed, mortuum es-
 se aliquem, nunciare pot-
 est. Quid ergo ad te?
 Aliquem tibi maledicere.

Quid ergo ad te? Patrem
 nescio quid moliri. Con-
 tra quem? numquid contra
 animi tui institutum? qui
 potest? At contra corpu-
 sculum, contra regulam?
 Salvus es; non contra te.
 At judex pronúciat, te
 impie fecisse. Annon &
 Socratem judices impieta-
 tis condemnarunt? Num
 tui arbitrii est, quid illi
 pronuncient? Non, Quid
 ergo

ἔτι σοι μέλει; Ἔστι τι τοῦ πατρὸς σου ἔργον, ὃ 5
 ἂν μὴ ἐκπληρώσῃ, ἀπώλεσε τὸν πατέρα, τὸν Φι-
 λόστοργον, τὸν ἡμερον. Ἄλλο μηδὲν ζήτες τούτου
 ἕνεκα αὐτὸν ἀπολέσθαι. Οὐδέποτε γὰρ ἐν ἄλλῳ
 μὲν τις ἀμαρτάνει, εἰς ἄλλο δὲ βλάπτεται. Πάλιν 6
 σὸν ἔργον τὸ ἀπολογηθῆναι εὐστάθως, αἰδημόνως
 ἀοργήτως, εἰ δὲ μὴ, ἐπαύλασας καὶ ἐν τὸν υἱόν, τὸν
 αἰδημόνα, τὸν γενναῖον. Τί οὖν; Ὁ κριτῆς αἰκίνδου 7
 γὸς ἔστιν; Οὐκ ἄλλὰ κακῶν τὰ κακὰ κινδυνεύεται.
 Τί ἂν ἔτι φοβῶ, τί ἐκείνος κρινε; Τί σοὶ καὶ τῷ
 ἄλλοτρίῳ κακῶ; Σὸν κακόν ἐστι, τὸ κακῶς ἀπο- 8
 λογηθῆναι: τοῦτο φυλάσσου μόνον. κριθῆναι δ',
 ἢ μὴ κριθῆναι, ὡσαύτως ἄλλου ἐστὶν ἔργον; αὐτὸ
 κακόν ἄλλου ἐστίν. Ἀπειλεῖ σοὶ ὁ δαίμων. Ἐμοί;
 Οὐ. Ψέγει σε. Διὰ τὸς ἀνεκαῶ, πῶς ποιῆσθαι ἴσασι
 ἔργον. Μέλλει σε κατακρῖνειν αἰδίκως. Ἀθλιός.

ΚΕΦ.

ergo amplius curas? Est
 quoddam patris tui officium,
 quod ille nisi præ-
 stiterit, patris rationem
 perdidit, pietatem, man-
 suetudinem. Tu noli cu-
 pere, ut aliud quid, ea qui-
 dem de causa, ille perdat.
 Neque enim unquam in
 alio peccatur, in alio de-
 trimentum capitur. Rur-
 sus, tuum munus est, causam
 dicere constanter, ve-
 recunde, sine ira: alioquin
 & tu filii pietatem, vere-
 cundiam, probitatem ami-
 seris. Quid ergo? Judex
 non periculi expertus est?

Non; sed & ille in eodem
 periculo versatur. Quid
 ergo etiamnum times,
 quidnam ille pronunciet?
 Quid tibi cum alienis ma-
 lis? Tuum malum est,
 causam tuam male ageres:
 unum hoc caveo. Con-
 demnari vero te, vel non
 condemnari, ut alterius
 munus, sic alterius quoque
 que malum est. Iste tibi
 minatur. Mibi? Non.
 Vituperat te. Ipse vide-
 rit, quemadmodum munus
 suum administret. Injuste
 te condemnaturus est. Oh
 idipsum miser.

CA 78

Κ Ε Α. Ω'.

Τίς στάσις Ἰδιώτου καὶ Φιλοσόφου.

Ἡ πρώτη διαφορὰ ἰδιώτου καὶ Φιλοσόφου ὁ μὲν λέγει, Οὐαί μοι διὰ τὸ παιδάριον, διὰ τὸν ἀδελφὸν, οὐαί διὰ τὸν πατέρα. Ὁ δ', ἂν ποτ' εἰπεῖν ἀναγκασθῆ, Οὐαί μοι, ἐπιστήσας λέγει, 2 δι' ἐμέ. Προαίρεσιν γὰρ οὐδὲν δύναται κωλύσαι ἢ βλάψαι ἀπροαίρετον, εἰ μὴ αὐτὴ ἑαυτήν. 3 Ἄν μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ βέψωμεν καὶ αὐτοί, ὡς δ', ὅταν δυσωδῶμεν, ἑαυτοὺς αἰτιαῶσθαι, καὶ μεμῆσθαι, ὅτι οὐδὲν ἄλλο ταραχῆς ἢ ἀκάταστασίας αἰτίον ἐστὶν ἢ βόγμα· ὀμνύω ὑμῖν πάντας τοὺς θεοὺς, ὅτι 4 προεκόψαμεν. Νῦν δ' ἄλλην ὁδὸν ἐξ ἀρχῆς ἐληλύθαμεν. Εὐθύς, ἐστὶ παιδῶν ἡμῶν ὄντων, ἢ τίτθῃ,

εἰ

C A P. XIX.

Quis status sit hominis indocti & Philosophi.

Primum indocti & philosophi discrimen est, quod ille dicit, Heu mihi propter filium, propter fratrem, propter patrem! Hic vero, si quando Heu mihi dicere cogitur, re considerata, ait, propter me! Voluntatem enim prohibere aut lædere nihil potest, quod est involuntarium: voluntas lædi, nisi a se ipsa, non potest.

Quod si ergo huc tenderimus & ipsi, ut rebus male succedentibus ipsi nos accusemus, ac meminerimus, non aliam esse perturbationis & inconstantiæ causam, nisi secretum; omnes vobis juro deos, aliquid nos profecisse. Nunc vero aliam viam ab initio sumus ingressi. Statim a puero nutritrix, si quando per usitanti-

• tiam

εἰ ποτε προσεπταίσαμεν χόσκοντες, οὐχὶ ἡμῖν
 ἐπέπλησεν, ἀλλὰ τὸν λίθον ἔτυπτε. Τί γὰρ
 ἐποίησεν ὁ λίθος; διὰ τὴν τοῦ παιδίου σου μα-
 ρίαν, ἔδει μεταβῆναι αὐτόν; Πάλιν, ἀν μὴ εὖ 5
 ρωμεν. Φαγεῖν ἐκ βαλανείου, οὐδέποδ' ἡμῶν κα-
 ταστέλλει τὴν ἐπιθυμίαν ὁ παιδαγωγός, ἀλλὰ
 δαίρει τὸν μάγειρον. Ἄνθρωπε, μὴ γὰρ ἐκείνου
 σε παιδαγωγὸν κατεστήσαμεν, ἀλλὰ τοῦ παι-
 δίου ἡμῶν· τοῦτο ἐπανόρθου, τοῦτε ἀφέλει. Οὐ- 6
 τω καὶ αὐξηθέντες, φαινόμεθα παιδία. Παῖς γὰρ
 ἐν μουσικοῖς, ὁ ἄμουσος· ἐν γραμματικοῖς, ὁ
 ἀγράμματος· ἐν βίῳ, ὁ ἀπαιδευτος.

ΚΕΦ.

etiam impegimus, non nos
 objurgavit, sed lapidem
 verberavit. Quidnam ve-
 ro commisit lapis? debue-
 rat - ne ille propter pueruli
 tui stultitiam alio migrare?
 Rursus, si quando e balneo
 redeantes cibum non inve-
 nerimus, numquam cupi-
 ditatem nostram compescit
 pædagogus, sed coquum

verberibus adficit. Homo;
 non illi te pædagogum
 præfecimus, sed filiolo no-
 stro: hunc corrige, hunc
 juvato. Sic adulti etiam
 pro pueris nos gerimus.
 Puer enim in musica, est
 homo amusus; in re litera-
 ria, homo illiteratus: in
 vita, homo ineruditus.

Κ Ε Φ. κ'.

Ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν Ἐκτός ἐστὶν ὠφελῆσθαι.

Ἐπὶ τῶν θεωρητικῶν φαντασιῶν, πάντες ὄχε-
 δὸν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ἐν ἡμῖν ἀπέ-
 2 λιπον, οὐχὶ δ' ἐν τοῖς ἐκτός. Οὐδεὶς λέ-
 γει ἀγαθόν, τὸ ἡμέραν εἶναι κακόν, τὸ
 νύκτα εἶναι μέγιστον δὲ κακόν, τὸ τρία τέσ-
 3 σαρα εἶναι. Ἀλλὰ τί; Τὴν μὲν ἐπιστήμην
 ἀγαθόν, τὴν δ' ἀπάτην κακόν. ὥστε καὶ περὶ
 τὸ ψεῦδος αὐτὸ ἀγαθὸν συνίστασθαι, τὴν
 4 ἐπιστήμην τοῦ ψεῦδος εἶναι αὐτό. Ἔδες οὖν
 αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ βίου. Ὑγεία ἀγαθόν; νόσος
 δὲ κακόν; Οὐ, ἀνδραπε. Ἀλλὰ τί; Τὸ
 καλῶς ὑγιαίνειν, ἀγαθόν. τὸ κακῶς, κακόν.
 ὥστε καὶ ἀπὸ νόσου ἐστὶν ὠφελῆσθαι, τὸν Θεόν

σοι

C A P. XX.

Posse fructum e rebus Externis omnibus capi.

Quod ad visa theoretica
 adinet, propemodum om-
 nes Bonum & Malum in
 nobis reliquerunt: non au-
 tem in rebus externis.
 Nemo enunciationem hanc,
Dies est, bonum adpellat;
 aut illam, *Nox est*, ma-
 lum; aut illam, *tria sunt*
quatuor, maximum malum.
 Quid ergo? Scientiam bo-
 num dicunt; errorem, ma-
 lum. Ita quidem, ut et-

iam circa ipsum falsum ex-
 listat bonum. cum scimus
 esse illud falsum. Eodem
 modo etiam in eis judicare
 debebamus, quæ ad vitam
 pertinent. Sanitas bo-
 num. ne est? morbus ma-
 lum? Non, mi homo.
 Quid ergo? Recte sanitate
 uti, bonum est; male, ma-
 lum: ita quidem, ut e
 morbo etiam (deum tibi
 testor) fructum capere li-
 ceat.

σοι ἀπὸ θανάτου γὰρ οὐκ ἔστιν; ἀπὸ πη-
 ρύσεως γὰρ οὐκ ἔστι; Μικρὸν σοι δοκεῖ εἰς
 Μενεϊκεὺ ἀφελήθῃναι, ὅτ' ἀπέθνησκες; Τοι-
 αὔτα τις εἰπὼν, ἀφελήθει εἰς ἱκάνους ἀφελή-
 λήθη; Ἔα, ἀνθρώπε, οὐκ ἐτήρησε τὸν Φιλό-
 πωτρον; τὸν μεγαλόφρονος τὸν πιστόν; τὸν
 γυναικῶν; ἐπιζήσας δέ, οὐκ ἀκόλλυε ταῦτα
 πάντα; οὐ περιποιῶτε τὰ ἐναντία; τὸν δεῖ-
 λὸν οὐκ ἀνελάμβρανε; τὸν ἀγενῆ; τὸν μισόπα-
 τρον; τὸν Φιλόφυχον; Ἄγε, δοκεῖ σοι μικρὸν
 ἀφελήθῃναι ἀποθανόν; Οὐδ' αἰλλ' ὁ τοῦ Ἀδ-
 μήτου πατρὸς μεγάλη ἀφελήθη; ζήσας οὕτως
 ἀγενῶς καὶ ἀθλήσας; ὕστερον γὰρ οὐκ ἀπέ-
 θανε; Πάυσασθε, τοὺς Θεοὺς ὑμῶν, ἕως ἵλας ἔ-
 σταυμάζοντες. παύσασθε τῶν τοῦτοῦτο ποιοῦν-
 τες, πρῶτον τῶν πραγμάτων, ἔτα δὲ αὐτὰ καὶ
 τῶν

cest. Etenim nonne de e-
 morte? nonne e claudita-
 te? Parum fructus cepisse
 Menæcenam censes, cum
 mortem oppeteret? Hoc
 qui dicit, frui ne is tali-
 bus fructibus potest, qua-
 les ille percipit? Eia, ho-
 mo, nonne pietatem erga
 patriam conservavit? non
 magnitudinem animi? non
 fidem? non indolem gene-
 rosam? qui si diutius vixis-
 set, nonne, istis omnibus
 amissis, in contraria inci-
 disset? nonne ignaviae cri-

men incurrisset? nonne
 animi degeneris? patriam
 desertoria? mortem refos-
 midantis? Age, num par-
 vum tibi fructum cepisse
 videtur e suo interitu?
 Non: sed Admeti pater
 magnum scilicet fructum
 cepit e vita sua tam dege-
 nere & misera? postea
 enim non est mortuus?
 Desinite, per Deos, mate-
 rias admirari: desinite vos-
 metipsos conjicere in fer-
 vitudinem, primum rerum
 ipsarum, deinde propter
 eas

ταῖς ἀφροσύναις τῶν ταύτων περιουσίαν ἢ ἀφροσύνας δυνάμεναι.

9 Ἔστιν οὐκ ἀπὸ τούτου ἀφελθῆναι; Ἀπὸ πόντου. Καὶ ἀπὸ τοῦ λειδοῦντος; Τί δ' ἀφελῆ τὸν ἀδελφεὸν ὁ προσημαζόμενος; Τὰ μέγιστα. Καὶ οὗτος ἐμῶν προσημασθῆς γίνεται πᾶ ἀνεκτικῆν μου γυμνάζει, τὰ ἀσθενῆ, τὸ πρῶτον. Οὐδ' ἀλλ' ὁ μὲν καὶ τραχήλου καθάπτει, καὶ τῆν ἀσφύν μου καὶ τοὺς ἄμους καταστίζει, ἀφελῆ με· καὶ ὁ ἀλέπτῃς καλῶς ποιῶν λέγει, Ἄδρον ὑπὲρ ἀμφοτέρων· καὶ, ὅσον βαρύτερος ἔστω ἐκείνος, τοσούτῃ μᾶλλον ἀφελῶμαι ἐγώ· εἰ δὲ τις πρὸς ἀσθενῆσαι με γυμνάζει, οὐκ ἀφελῶ με. Τον εἶπε τὸ μὲν εἰδέναι ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ ἀφελῶσαι. Κακὸς γάκων; Δὐτῷ· ἀλλ' ἐμοὶ ἀγαθὸν γυμνάζει μου τὸ εὐνοῦμαι, τὸ ἐπιπέσει. Κακὸς πατῆρ; Δὐτῷ· ἀλλ' ἐμοὶ ἀγαθός.

his hominum utiam tuam, qui eas vel conferre, vel oripere possunt.

Fructus ergo ex hisce rebus capi potest? Ex omnibus. Etiamne e conviciatore? Quid vero pugill' fructus adfert is qui eum exercet? Plurimum. Etiam hic mihi fit in palæstra præceptor; me exercet ad tolerantiam, ad mansuetudinem, ad clementiam. Non: sed ille quidem collum meum contrectans, &

hominibus & numero disponens, me juvat; & aliter recte dicit, Tolle utraq; manu in altum, &, quanto est ille severior, tanto magis ego juvor; si quis vero ad mansuetudinem me exercet, is non me juvat? Istud est nescire, fructum capere ex hominibus. Malus vicinus est? Sibi ipse; mihi vero bonus: exercet moderationem, exercet æquitatem meam. Malus pater est? Sibi ipse; at mihi bonus. Hæc est

Mar.

ἀγαθός. Τοῦτ' ἔστι τὸ τοῦ Ἑρμοῦ βραχίονα 12
 εὐθείαια φασί, ἄψα, καὶ χρυσοῦν ἔσται.
 Οὐκ ἀλλ' ἢ θέλει φέρε, κατὰ αὐτὰ ἀγαθὸν
 ποιῆσω. Φέρε νόσον, Φέρε θάνατον, Φέρε ἀπο-
 θνήσκον, Φέρε λοιδορίαν, δίκην τὴν περὶ τῶν ἐσχα-
 θῶν: πάντα ταῦτα τὰ βραχίονα τοῦ Ἑρμοῦ ἀφέ-
 λημα ἔσται. Τὸν θεῶσκε τί ποιήσεις; τί γὰρ 13
 ἄλλο, ἢ ἵνα σε κομήσω, ἢ ἵνα δείξω σε ἔργω
 δὲ αὐτοῦ, τί ἐστὶν ἀνδραγαθία τῆς βουλήματι
 τῆς φύσεως παρακαλοῦσόν. Τὴν νόσον τί ποί- 14
 ῶσαι; Δείξω αὐτῆς πᾶν φύσιν, διασπέρψω ἐν αὐτῇ,
 εὐσταθίαν, εὐσέβειαν, γὰρ ἰατρὸν εὐκαλαίευσαι
 οὐκ εὐχομαι ἀποθανεῖν. Τί ἐτι ἄλλο ζητεῖς; 15
 πᾶν ὃ ἂν δῶς, ἐγὼ αὐτὸ ποιήσω μακάριον, εὐ-
 δαιμονικόν, σεμνόν, ἑλκωτόν.

Οὐκ ἀλλὰ βλέπε μὴ νοσήσῃς: κακὴ ἐστὶν 16
 οἴαν ἂν τις ἔλεγε, βλέπε μὴ λάβῃς ποτὲ φαντά-

Εο 2

Mercurii virgulae hac (in-
 quit) quidquid attigeris,
 aereum erit. Non ita: sed,
 quidquid volueris, adfer;
 idque ego bonum faciam:
 adfer morbum; adfer mor-
 tem; adfer egestatem; ad-
 fer convicium; adfer discri-
 men capitis: omnia haec
 virgula Mercurii utilia red-
 dentur. De morte quid
 facies? Quid vero aliud,
 nisi ut ea te ornet, aut per
 te re ipsa demonstret, quid
 sit homo, si Naturae volun-
 tatem sequatur? De mor-

bo quid facies? Ostendam
 ejus naturam, excellentiam in
 eo, constanter perferam,
 tranquillus ero, melior
 non adlabor, mortem
 non optabo. Quid requi-
 ris amplius? Quidquid mi-
 hi dederis, id ego efficiam
 beatum, prosperum, ho-
 norabile, expetendum.

At tu non ita. Sed, ca-
 ve (inquis) ne egrotas:
 malum est. Perinde situd
 est, ac si quis diceret: Ca-
 ve, ne quando tibi fingas,
 tria

16 τίαν του τὰ τρία τέσσαρα εἶναι κακόν ἴσται
 ἄνθρωπε, πῶς κακόν; Ἄν ὁ δὲ περὶ αὐτοῦ
 ὑπολάβῃ, πῶς ἔτι με βλάψῃ; οὐχὶ δὲ μᾶλλον
 17 καὶ ἀφελήσῃ; Ἄν οὖν περὶ πένικας ὁ δὲ ὑπολάβῃ,
 ἂν περὶ νότον, ἂν περὶ ἀναρχίας, οὐκ ἔτι
 καὶ μοι; οὐκ ἀφάλημα ἴσται; Πῶς οὖν ἔτι ἐν
 18 τοῖς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ τὰγαθὰ δεῖ με ζητεῖν;
 Ἄλλὰ τίς ταῦτα μέχρι εἶδε, εἰς οἶκον δ' οὐδὲν
 ἀποφέρει· ἀλλ' οὐδὲν πρὸς τὸ παιδείον πάλαιμα,
 19 πρὸς τοὺς γέγονας, πρὸς τοὺς σκώψαντας, πρὸς
 τοὺς καταγελάσαντας. Καλῶς γένοιτο Λεσβίη,
 ἵνα με καθήμερον ἐξελέγχει μηδὲν εἰδότες.

ΚΕΦ.

tria esse quatuor: malum
 est. Quomodo malum,
 homo? Si de hoc sic exi-
 stimato, ut decet; quid
 porro mihi nocebit? non-
 ne potius etiam proderit?
 Si ergo de paupertate, de
 morbo, de conditione pri-
 vata honoribus exclusa, ita
 sensero, ut decet; nonne
 id mihi satis est? nonne
 lacrum est? Qua ergo ra-

tio de potest bona & mala
 in rebus externis quære-
 rem? At quid fit? Hæc
 dum in schola estis, tenu-
 tis: nemo autem secum
 aufert domum; sed statim
 cum puero bellum geritur,
 cum vicinis, cum his qui
 nos cavillati sunt, qui irri-
 ferunt. Bene fit Lesbio,
 quod indices inficitiam me-
 am coarguit.

-br

ΓΑΡ.

Κ Β Θ κα'

Πρὸς τοὺς ἀνάγκας ἐπὶ τὸ Σεισιστοθεῖν
ἐρχομένους.

Οἱ τὰ Σεισθήματα ἀναλαμβάνετε ψιλὰ, εὐθύς
αὐτὰ ἐξέμεσαι θέλουσι, ὡς αἱ στομαχοὶ τῆς
τρεφῆς. Πρῶτον αὐτὰ κείνην, εἴθ' αὐτὰ μετὰ
ἐξέμεσης, ἢ δὲ μετὰ ἡμετέρας τῶ ὄντι γίνεται,
περὶ τὴν βλαδιερὸν καὶ ἀβρωτον. Ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν
τῶν ἀναφοθέντων δεῖξόν τινὰ ἡμῶν μεταβολῆν
τῶν πνευματικῶν τῶν αἵματων, ὡς αἱ ἀδελφεὶ τὰς
ἄμους, εἴθ' ὡν ἐκινησθήσαν, καὶ ἐφαρσόν.
ὡς οἱ καὶ πέχουσι ἀναλαμβάντες, εἴθ' ὡν ἐπαθόν.

Ὅτι ἐρχεται ὁ τρίτων καὶ λέγει, Ἀκούσατέ μου
ἐπαλεγεμένον περὶ τῶν τεκτονικῶν, γὰρ ἐκινησθῶ
σήμερον οἰκίαν, ταύτην κατασκευάσας, δεικνύων

E e 3

ὅτι

CAP. XXI

Ad eos qui tenere Dilectum minus
capessunt.

Qui nuda præcepta didi-
cerunt, statim ea evomere
volunt; sicut qui e sto-
macho laborant, cibum
concoque illa prius, dein-
de non ita evomant. Si ve-
ro non concoxeris, non-
re vomitas erit id, quod
tu alterum docere volueris;
res cruda, minimeque scul-
pta. Quia potius rite
digestis eis, quæ didicisti,

mutationem aliquam offen-
dito in mente tua; fa-
ctam: quemadmodum pi-
giles humeris suis de-
clarant, ut exercitati scilicet,
quemadmodum artifices,
quid didicerint. Fabri-
tion dicit, Audite me dis-
serentem de re fabrilis: sed
conducta domo, eaque
extructa offendit, artem se

- 5 ὅτι ἔχει τὴν τέχνην. Τροῦτόν τι καὶ σὺ ποιήσῃς
 φαίγε ὡς ἄνθρωπος, πίε ὡς ἄνθρωπος, κοσμήθητι,
 γάμησον, παιδοποιήσον, πολιτευσαι ἀνάσχου λοι-
 πορίας, ἐνεγκαι ἀδελφὸν ἀγνώμονα, ἐνεγκαι πα-
 6 τέρα; ἐνεγκαι υἱὸν, γέγονα, σύνοδος. Ταῦτα
 ἡμῖν δείξον, ἵν' ἴδωμεν ὅτι μιμνήσκῃς τοῖς ἀλη-
 θείαις τῆς τοῦ φιλοσόφου. Οὐδ' ἀλλ' ἐλθόντες
 ἀκούσατέ μου εὐχολίαι λεγόντος. Ἰταγα, ζήτα
 7 τίτιαν κατεξερύσῃς. Καὶ μὴν ἐγὼ ὑμῶν ἐξηγήσομαι
 τὰ χρυσίπικια, ὡς οὐδέεις τὴν λέξιν διαλύ-
 σω καθαρῶτατα πρὸς θεῶν ἀν' αὐτοῦ καὶ ἄντι-
 πάτρου καὶ Ἀρχεδμήμου Φορέων.
 8 Ἐπὶ τούτου ἔνεκα ἀπολιπῶσι οἱ νέοι τὰς πε-
 9 ληκείας, καὶ τοὺς γοιῖς τοὺς αὐτῶν, ἵν' ἐλθόντες
 ἀρξείδια σου ἐξηγουμένου ἀκούσῶσιν; Οὐδ' αὖτε αὐτοὺς
 ὑποστρέψαι ἀεικτικούς, συνεργητικούς, ἀπαθῆς,
 ἀταράχους, ἔχοντάς τι ἐφόδιον τοιοῦτον εἰς τὴν
 βίαν,

se tenere. Tale aliquid etiam tu fac: ede, ut homo; bibe, ut homo; sic te come, matrimonium contrahe, liberos procrea, republicam gere, convivium tolera, ser fratrem amica, ser patrem, ser filium, viciniam, comitem. Hinc nobis ostende, ut cognoscamus, te vere a philosophis aliquid didicisse. Non: sed venite, meque audite. Commentaria distantem. Abi; querito in quae ista evomas. Atqui ego vobis Chrysippi libros

ita enarrabo, ut nemo alius: dictionem quam verissime declarabo: aliquando etiam Antipatri & Archedemi impetum adjuvabit.

Haccine ergo de causa patriam parentesque relinquunt adolescentes, ut hoc profecti te verba explicentur audiant? Nonne domum redire debent tolerantes, afflictionem perturbationem vacuum, tranquillitatem, talem viaticum ad legendam vitam instructi, ut cogita-

huma-

βίαν, ἀφ' ἧς ἀναμάρτητος φέρων δαπάνης τὰ συμ-
 πικτότατα καλῶς, καὶ κοσμίως ἐπ' αὐτῶν; Καὶ 10
 πόθεν οὐ καταβήσονται γυνῆται, ἢν αὐτὸς ἔχῃ; Δὲ
 τὸς γὰρ ἄλλο τι ἐποίησεν ἐξ ἀρχῆς; ἢ παρὶ τῶν
 ταυ καταβήσας, πῶς εἰ συλλογισμοὶ ἀναλυθήσονται,
 πῶς εἰ μετακλίπεται, πῶς εἰ τῆ ἡρωϊκῆς 11
 περαινόντες; Ἄλλ' εἰ δὲ αὐτὸς σχολῆν ἔχει; ἀλλ' τί μὴ
 καὶ γὰρ σχῶν; Οὐκ ἀπὸ αὐτοῦ γίνεται, ἀνδράσιν
 δόν, αὐτὸς ἢ ἐτυχεν; ἀλλὰ καὶ ἡλικίαν ἔχει τοῦ
 καὶ βίαν; καὶ Θεοῦ ἡρωϊκῆς... Οὐ; ἀλλ' ἐπεὶ λαί 12
 μέτα μὴ οὐδὲς ἀνθρώπων μὴ θύσας τοῦ θεοῦ, 11
 καὶ κατακλιπόμενος πόσει βοηθῶν; ἀλλ' ἀπὸ τῆς
 ἐπιπέδου; εἰ ἀνθρώπων, εἰ μὴ τῆς ἀνθρώπων
 ἐπιπέδου; ἐπιπέδου; ἐπιπέδου; ἐπιπέδου; ἐπιπέδου; 13
 τῆς, ἐπὶ Θεῶν ἀσφαλῶς πέφταται; ἀλλ' αὐτὸς
 περαινόντες ἐτυχῶς ἀποβλήσονται; ἢ; ἀλλὰ 13
 πόθεν; ἀνθρώπων; ἢ τὰ μιστήρια ἐξοχῆς; καὶ

Εε 4

λέγεις,

humana pulere ferro non
 rint, atque inde ornari?
 Unda autem tu illa imper-
 tias, quae non habes?
 Numquid ipse quidquam
 aliud egisti ab initio, nisi
 quod in ea versatus es?
 quemadmodum syllogismi
 resolvantur, quemadmo-
 dum sophismata, quemadmo-
 dum interrogationum
 conclusivae? At iste la-
 darum litotarium aperuit:
 quid nisi apertiam de ego?
 Non temere ista sunt,
 mantiriam, namque: forte

fortuna: sed & certe opus
 est, & certa vitæ ratione,
 & Deo duce. At tibi ill
 non placet: sed e porta
 quidem nesci solvit, nisi
 sacra Diis spernit, coram
 ipse opem implorat; nec
 que aliter ferunt agricolae,
 nisi Cerere insecuta; tam-
 tum vero tem quæ adgre-
 ditur, is neglectis Diis tuto
 ram adgredietur? & quæ
 illum addeunt, scilicet au-
 spicis adhibent? Quid aliud
 facis, homo, nisi Cerere
 impitosa, disulgas? & sis:
 sedes

21. καλυπτομένης. Ἰδοὺ ἡκούσας ταῦτα· ἀλλὰ
 ραὶ κατὰ ἔχρα· μή τι οὖν καὶ τῆς δόξης τῆς
 χρηστικῆς καὶ τοῦ; μή τι εἴδη καὶ πότε καὶ
 22 πῶς ἀφελήσας, καὶ τίνες; Τί οὖν κυβεύεις ἐν
 23 τοῖς μεγέτοις; τί βουλεύεις; τί ἐπιχειρεῖς
 24 πρῶτον· μή τι σοὶ προσήκοντα; Ἄφες αὐτὸ
 25 τοῖς θυγατέροις· τοῖς κερταῖσι μὴ προστρέβου
 καὶ κίεσα πύργος φιλοσοφίας διὰ σαυτῶν· μὴ
 26 ἴθου μέρος καὶ διαβολῆς τὸ ἔργον. Ἄλλα
 27 ὅτε ψυχάγωγά τὰ θεωρήματα, καθύπευθε
 28 οὐκ ἀστρέφει αὐτοῖς ἐπὶ πτωχοῦ φιλοσοφία
 29 μὴ τὰς ἀπὸ τῶν οὐρανῶν, μὴ δ' ἄλλου εἰσὶν ἔργα
 30 λέγονται· ἀλλὰ λέγε. Πάρελασσαν· ἔγω γὰρ
 31 οὐκ ἄρνημαί· ἄλλως ἢ πρότερον, οὐδ' ἄρῃ εἰ
 32 ἄλλα, οὐδ' συγκρατηθῆμαι ἄλλως, οὐδ' ἄλλο
 33 ἐκ χρεῶν φανερῶν παρήλασχα· τι αἰεὶ τὰ
 34 πρῶτον καταματεύσας. Ἰδοὺ φρονεῖ, καὶ
 λέγε

ris, neque infagaris.' Ecce ille hæc; & ego colligula habeo. An ergo etiam, quomodo illis utendum sit, nosti? scisne, quomodo, & quando, & quos juvent? Quid ergo maximis in rebus ludis? quid temere agis? quid rem adgrederis nihil ad te pertinens? Relinque istam illis qui sciunt, qui eam ornant. Noti tu quoque per te ignominie maculam philosophiæ adficere, nec ex

eorum numero esse velis, qui manus hoc calumniantur. Quod si præcepta te delectant, ipse ea tecum tacitus animo volvito: philosophum autem nunquam te profiteri, nec ab alio nominari te sine; sed dic, Veritas in errore; ego enim nec aliter adpeto quam prius, nec alia agere adgreddior, nec aliis adfentior, denique in usu veterum prorsus nihil a veteri hæc recessit. Hæc fenti,

λέγει περὶ ἐπιπορεύου, καὶ ἴδου τίς ἐστὶν ἡ εὐχὴ
ἐπιπορεύου· εἰ δὲ μή, κάβου, καὶ εὐχὴ εἰς ποταμὸν
Ταυρὸν γὰρ οὐκ ἐπιπορεύεται.

Κ.Ρ.Φ. κβ.

Περὶ Κυνισμοῦ.

Πυθόμενου δὲ τῶν γυναικῶν τῆς αὐτοῦ, ὅς
ἐφαίνετο ἐπιδοκίμως ἔχων πρὸς τὸ Κινῆσαι ποίαν
τῶν εὐχῶν τῶν Κινῆζων, καὶ τίς ἢ πρόλη-
ψις ἢ τῶν πράγματός. Σπεύσμεθα, εἴη, κα-
τὰ σχολὴν. Τισσύντα δ' ἔχουσα νῦν εἶπεν, ὅτι
ὁ ὄρα Θεοῦ κινηκότην πράγματι ἐπιβαλλόμε-
νος, θεοχάλοτός ἐστι, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ὁμο-
σία θέλει ἀσχλημαῖν. Οὐδὲ γὰρ ἐν εἰκίᾳ καλῶς
οἰκουμένη παρελθόν τις αὐτῶν ἐκταῖ λέγει. Εἰς

& dic de te ipso, si ita ut quae facis, Hoc enim
deceat sentire cupis: sin mi- te decet.
ans, . . . iude; & , ca. Ima.

CAP. XXII.
De Synisimo Cynismo.

Quidam e discipulis, qui ad Synisimam sectam propensior videbatur, cum percontata, qualem Cynisimam esse oporteret, & quae ejus negotii nobis esset? Considerabitis, inquit, percontatum. Tamen autem tibi nec habeo di- cere, cum, qui sine Deprem tantam adgrediatur, in animis agitari, nec affus quidem velle, nisi publice indecore agere. Neque enim in domo bene constantia proceditur aliquis, & sibi ipse dicit, esse oportet alluvis-
pon.

δὲ αἰκονόμενον ἔσται· εἰ δὲ μὴ, ἐπιπυραφθεῖς ὁ κύ-
 ρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν σοβαρῶς διατασσόμενον,
 4 ἰλακύσας ἔτεμον. Οὕτω γίγεται καὶ ἐν τῇ
 μεγάλῃ πόλει ταύτῃ. ἔστι γάρ τις καὶ ἐνθάδ'
 5 οἰκοδοσκότης, ἑκαστὰ διατάσσων. Σὺ ἦλιος
 εἰ δύνασαι περιερχόμενος ἐν αὐτῷ ποιεῖν καὶ
 ἄρας, καὶ τοὺς καρπούς αὐξάνει καὶ τρέφει,
 καὶ ἀνέμους κινεῖ καὶ ἀνίεναι, καὶ τὰ σώματα
 τῶν ἀνθρώπων θερμαίνει συμμετρῶς ὑπερθε,
 περιέρχου, καὶ οὕτω διακότες ἀπὸ τῶν μεγίστων
 6 τὰ μικρότατα. Σὺ μωσχάριον εἰ ἔσται ἐπι-
 φανὴ λέων, τὸ σκευὸν κρᾶσσε· εἰ δὲ μὴ,
 ἀμώξαις. Σὺ ταῦρος εἰ, προσελθὼν μάχου·
 σοὶ γάρ τούτο ἐπιβάλλει καὶ κρέκει, καὶ δύ-
 7 νασαι αὐτὸ ποιεῖν. Σὺ δύνασαι ἠγεῖσθαι τοῦ
 στρατεύματος ἐπὶ Ἴλιον ἰδοὶ Ἀγαμέμνων. Σὺ
 8 δύνασαι τῷ Ἐκτορι μονομαχεῖσαι· ἰδοὶ Ἀχιλλεύς.

Εἰ

pensatorem: alioqui domi-
 nus, rem animadvertens,
 vidensque hominis insolentiam,
 res suo arbitratu
 administrantis, arreptum
 eum male tractabit. Pari
 modo fit etiam in hac ma-
 gna civitate. Est enim &
 hic quidam paterfamilias,
 omnia & singula ordinans.
 Tu solus es; circumitus quo-
 annuum annique tempora ef-
 ficere potes, & fruges augere
 atque alere, ventos con-
 sistare & reprimere, corpora-
 que hominum moderato

calore fovere: Abi, cir-
 cumi, atque ita ministe-
 rium tuum age in rebus
 maximis minimisque. Tu
 vitulus es: leo si conspe-
 ctus fuerit, quod tuum est
 agito; alioquin ejulabis.
 Tu tantus es; accede, &
 pugna: tunc enim istae par-
 tes sunt, te hoc decet, id-
 que prestare poteris. Tu
 exercitum ad Ilium, ducere
 poteris: esto Agamemnon.
 Tu, singulari certamine
 cum Hectore congredi pot-
 eris: esto Achilles. Quod si

Εἰ δὲ Θερσίτης παρελθὼν ἀνταπαύσει τῆς ἀρχῆς, 8
ἢ οὐκ ἐν ἔτυχεν, ἢ τυχὼν ἐν ἀσχημότητι ἐν
πλείοσι μέρτεσι.

Καὶ σὺ βούλευσαι περὶ πρῶγματος ἐπιμέλειαν 9
οὐκ ἔσται ὁλον δοκεῖ σοι. Τριβώνιον καὶ νῦν Φορῶν, 10
καὶ τότε ἔξω κοιμῶμαι καὶ νῦν σκληρῶς, καὶ
τότε κοιμήσομαι· πηρίδιον προσλήψομαι, καὶ ἔξω
ἴδω, καὶ περιερχόμενος αὐτεῖν ἀρξομαι [καὶ] τοὺς
ἀπαντῶντας λοιδόρειν· καὶ ἴδω τινὰ δρακονοκτόμη-
τον, ἐπιπέμψω αὐτῷ, καὶ τὸ κόμισον πεπληκότες
ἢ ἐν κοκκίνοις περιπατοῦντες. Εἰ τοιαῦτόν τι Φορῶν 11
ταύτην τὸ πρῶγμα, μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ· μὴ πρόσ-
έλθῃς, οὐδὲν ἔστι πρὸς σί. Εἰ δ' οἶόν ἐστι Φορῶν 12
ταξόμενος, οὐκ ἀπαξιοῖς σταυρὸν, σπένδεις ἡλίου
πρῶγματι ἐπιχειρεῖς.

Πρῶτον, ἐν τοῖς κατὰ σταυρὸν, οὐκέτι δεῖ 13
σε ὄρμιον ἐν οὐδενὶ Φορῶντα εἰς τὴν περὶ
οὐ

si vero Therfites prodiret, atque imperium sibi vindicaret; aut voto frustraretur, aut, eo potitus, pluribus coram testibus turpiter se daret.

Et tu quoque rem diligenter considera: non est ejusmodi, quale tibi videtur. Tritam palliolum gesto nunc; tunc quoque gestabo: dormio nunc duriter; tunc quoque duriter dormiam: peram adjungam & baculum, & passim petare atque obvios convitiis incoessere incipiam:

quod si quem videro pilos avellentem, objungabo, sive comam ornantem, aut in purpureis vestibus ambulantem. Si hujusmodi esse tibi fingis negotium; longe ab eo recede; noli accedere, nihil ad te attinet. Sin ita de eo sentis ut re ipsa est, & tamen id te decere putas, vide quantam rem adgrediaris.

Primum, tuis in rebus, non amplius te tui similes esse oportet, nec quidquam eorum facere quae nunc facis: non inculandus Deus,

non

- 2 οὐ θεῶ· ἐγκύβλυται, αἰεὶ ἀνδραγαθῶ· ἀρετῆ
 ἀρετῆ· σὺ δὲ ποιητέων, ἀκλίαν ἐπὶ μόνῃ με-
 ταθεῖναι τὰ προαιρετικά· σοὶ μὲ ἀρχὴν ἔσται,
 μὲ μῆνιν, 2 μὲ φθόνον, μὲ ἔλεον· μὲ κερδοσίῳ
 3 σοὶ φροῦσδιῳ καλόν, μὲ δοξάζειον, μὲ πα-
 θείου, μὲ πλάκωντάριον· Ἐκεῖνο γάρ· εἰ-
 14 ναι εἶ, ὅτι οἱ ἄλλοι ἀνδραγαθοὶ τοῖς το-
 χῶς προβέβληται, καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τὸ
 σῆμα, ὅτι τὶ τῶν τοιαύτων πεῖσι, καὶ
 καὶ κρύψοντα πολλὰ ἔχουσι· κέρλασθ· τὴν
 2 δύραν, ἵστητό· τινα πρὸ τῶν ποτῶνος· ἂν τε
 ἔλθῃ, λέγε ὅτι ἔξω ἔστιν, οὐ σχολάζει.
 15 Ὁ Κυνικός δ' ἀντι· πάντων τούτων ὀφείλει
 νῆ αἰδῶ προβαβλήνθαι· οἱ δὲ μὴ, γῆρας
 καὶ ἐν ὑπαίθρῳ ἀσχημονήσας· τούτῳ οἰκίῳ ἔστι
 1: αὐταῖ, τούτῳ δύρα, τούτῳ εἰ ἐπὶ τῷ κοίτῆνος,
 16 τούτῳ σῆμασ·· Οὐκὲ γάρ· θύλακ· τὸ δὲ ἀποκρῶ-
 κτες

non homo: adpetitis tibi
 plene auferenda est, aver-
 sitto ad ea sola, quæ tui
 arbitrii sunt, transferenda;
 non te iracundum esse de-
 est, non indignabundum,
 non invidum; non miseri-
 cordem; puella pulchra tibi
 videri non debet, non glo-
 riola, non puellus, non
 placentula. Illud enim te-
 nendum est, cæteros homi-
 nes parietibus, tectibus, te-
 nebris sese tegere, si quid
 ejus generis agant, &
 multos colandi habere mo-

dos. Ianuum hic claudit;
 collocat aliquem ante cu-
 biculum, qui, si quis ve-
 nerit, dicat, eum domi
 non esse, non agere otium.
 At Cynicus, istarum
 rerum omnium loco, vere-
 cundia se cingere debet;
 æthiquit nudus & sub die
 turpiter se dabit. Hæc
 domus illi esse debet, hæc
 janua, hi cubicularii, hæc
 tenebræ. Neque enim vel-
 le debet suarum rerum
 quidquam occultare: alio-
 qui abilit, & Cynicum ami-
 lit,

πρὸς αὐτὸν εὐκλείουσι· εἰ δὲ μή, ἀπὸ λῆθι, ἀπὸ
 λαοῦ, ἀπὸ Κινικῶν, τὸν ὑπαυρῶν, τὸν ἀκαίδε
 ρον ἤματι τι τῶν· ἐκτὸς φασίεσθαι, ἤματι
 χρεῖαν ἔχειν τοῦ ἀποκερῦσαι, αἴτι· ἔστι
 φίλη δύναται· ποῦ γὰρ αὐτὸν ἀποκερῦσαι, καὶ
 πᾶς; Ἄν δ' ἀπὸ τύχης ἐμπέση ὁ παιδαγωγὸς ὁ 17
 κωνδῆ, ὁ παιδαγωγὸς, οἷα πάσχειν ἀνάγκη;
 Ταῦτ' οὖν δεδοικότα, ἐπιθαρξέειν οἷόν τ' ἐτι 18
 ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἐπιστάτεν τοῖς ἄλλοις ἀνδρα-
 πῆρι; Ἀμήχανον, ἀδύνατον· Πρῶτον οὖν τὸ 19
 ἡγεμονικόν σε δεῖ τὸ σαυτοῦ καθῆκον ποιῆσαι, καὶ
 τὴν ἔνοτασιν ταύτην· Νῦν ἔμοι ὕλη ἐστίν ἡ 20
 ἐμὴ διάνοια, ὡς τῷ τέκτονι τὰ ξύλα, ὡς τῷ
 σκυτῷ τὰ δερμάτια· ἔργον δ', ὁρῶν χρεῖαις τῶν
 φαντασιῶν· Τὸ σαμᾶτιον δὲ οὐδὲν πρὸς ἐμὲ τὰ 21
 ταύτου μέρη οὐδὲν πρὸς ἐμὲ· Θάνατος; Ἐξ-
 χρισθῶ ἴταν φίλη, εἴτε ἄλου, εἴτε μέρους τινός.
 Φεῦγε.

sit, illum sub dio agentem,
 illum liberum; cepit ali-
 quid eorum quae foris sunt
 formidare; cepit egere
 occultatione, nec cum vult
 potest. Ubi enim se occul-
 tabit, & quomodo? Si ve-
 ro publicus ille institutor,
 praedagogus ille, forte de-
 prehensus in facinore fue-
 rit, quoniam eam perpeti
 necesse erit? Haec ergo
 formidans, poterit ne ad-
 huc toto animo confidere,
 & aliis omnibus praesse?
 Nulla ratio id finit: fieri

nullo modo potest. Pri-
 mum igitur principalis illi
 tui pars pura tibi praestan-
 da est, & hoc vitte institu-
 tum. Nunc materia mihi
 est mens animus, sicut fa-
 bro ligna, sicut calcenario
 coria: officii vero munus
 est, rectus visorum usus.
 Corpusculum autem nihil
 ad me; partes illius nihil
 ad me. Quid mors? Ven-
 niat quando volet, sive to-
 tum sive partem aliquam
 velit adematam. Ito in ex-
 siliam. Quo? Potestne
 quis-

- 22 Φεύγει. Καὶ ποῦ, δύναται καὶ ἐπιβλεῖν ἕξαι τοῦ
κόσμου; οὐ δύναται ὅπου δ' ἂν ἀπέλλω, ἐκεῖ
ἂ ἥλιος, καὶ ἡ φελαγή, ἐκεῖ ἄστρα, ἐνύπνια,
ὄνειροι, ἢ σπρος θεαῖς ὀμνίαι.
- 23 Εἰθ' οὕτω παρασκευασάμενον, οὐκ ἔστι τοῦ-
τοις ἀρκεῖσθαι τῶν τοῖς ἀληθείαις Κυνικόν· ἀλλ'
εἰδέναι δεῖ, ὅτι ἀγγελος ἀπὸ τοῦ Διὸς ἀπέ-
σταλται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, περὶ ἀγαθῶν
καὶ κακῶν ὑπεδείξων αὐτοῖς, ὅτι πεπλάνηται,
καὶ ἀλλοχοῦ ζητοῦσι τὴν εἰσὶν τῷ ἀγαθῷ
καὶ τῷ κακῷ ὅπου ἐκ ἔστιν, ὅπου δ' ἔστιν,
- 24 ἐκ ἐνδυμαῖνται· καὶ, ὡς ὁ Διογένης ἀπαχ-
θεὶς πρὸς Φίλιππον μετὰ τὴν ἐν Χαίρωνείᾳ
μάχην, κατασκόπος εἶναι. τῷ γὰρ ὄντι κα-
τάσκοπος ἔστιν ὁ Κυνικός, τοῦ τίνα ἐπὶ τοῖς
- 25 ἀνθρώποις φίλα, καὶ τίνα πολέμια· καὶ δεῖ
αὐτὸν ἀκριβοῶς κατασπεψάμενον, ἐλθόντ' ἀπαγ-
γεῖλαι

quisquam extra mundum
me eiecere? Non potest:
quocunque autem abiero,
ibi erit sol, ibi luna, ibi
stellæ, infortunia, auguria,
colloquia cum Deo.

Postquam autem ita se
paraverit verus Cynicus,
his contentus esse nequit:
sed scire debet, se a Jove
legatum esse ad homines,
ut, quæ bona, quæ mala
sint, eis nunciet; ut, quan-
tis in erroribus versentur,

demonstret, alio in loco
honorum malorumque na-
turam, quam ubi sunt,
quærentes; ubi vero sunt,
non cogitantes. Et sicut
Diogenes, post Chæronen-
sem cladem ad Philippum
adductus, meminisse debet,
explorantem se esse. Reve-
ra enim explorator est Cy-
nicus, qui, quæ hominibus
amica sint, quæ inimica,
speculetur. Eumque oportet,
postquam singula adcu-
rate indagavit, vera renun-
ciare;

γυίλαι ταλήθῃ· μηδ' ὑπὸ φόβου ἐκπλαγίγνται,
 ὥστε τοὺς μὴ ὄντας πολεμίους δεῖξαι· μήτε τινα
 ἄλλον τρόπον ὑπὸ τῶν φαντασιῶν παραταραχ-
 θήντα, ἢ συγχυθέντα.

Δεῖ οὖν αὐτὸν δύνασθαι ἀνατεινόμενον, ἐν οὖν 26
 τῷ τύχῃ, καὶ ἐπὶ σκηπὴν τραγικὴν ἀνερχόμενον,
 λέγειν τὸ τοῦ Σακράτους· ὦ ἄνθρωποι, ποῖ φέ-
 ρεσθε; τί ποιεῖτε; ὃ ταλαίπαροι· ὡς τυφλοὶ
 ἄνω καὶ κάτω κυλισθε· ἄλλην ἑδὸν ὑπέρχεσθε,
 τὴν οὖσαν ἀπολελοιπότες· ἀλλοχοῦ ζητεῖτε τὸ
 εὖρευν καὶ τὸ εὐδαιμονικόν, ὅπου οὐκ ἔστιν· οὐδ'
 ἄλλου δεκνύοντος πιστεύετε. Τί αὐτὸ ἔξω ζη- 27
 τεῖτε; Ἐν σώματι; Οὐκ ἔστιν. εἰ ἀπιστεῖτε,
 ἴδετε Μύρωνα, ἴδετε Ὀφέλλιον· Ἐν κτήσει;
 Οὐκ ἔστιν. εἰ δ' ἀπιστεῖτε, ἴδετε Κροῖσον· ἴδε-
 τε τοὺς νῦν πλουσίους, ὅσης οἰμογῆς ὁ βίος αὐ-
 τῶν μεστός ἐστιν· Ἐν ἀρχῇ; οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ
 μή

stare; nec metu percussim,
 ut hostes ostendat qui nulli
 fiat; nec alio quovis modo
 a visis perturbatum aut con-
 fusum.

Oportet igitur eum pos-
 se, si res ita tulerit, elata
 voce, & scena conscensa
 tragica, Socraticum illud
 dicere: Homines, quo fe-
 rimini? quid facitis? o
 miseri, cæcorum instar
 sursum deorsumque volvi-
 mini: aliam viam itis, re-

Epist. Dissert. T. I

lita vera: alibi queritis
 felicitatem & principatum,
 ubi non est: nec, si ab alio
 vobis demonstratur, credi-
 tis. Cur foris illa queri-
 tis? In corpore? Non est:
 si non creditis, videte My-
 ronem, videte Ofellium.
 In possessionibus? Non est:
 si non creditis, videte
 Cræsum; videte hujus tem-
 poris divites, quot suspi-
 riis vita eorum plena sit.
 In magistratu? Non est:

Ff

alio-

μή γε, ἴδαι τοὺς δύο καὶ τρεῖς ὑπάτους εὐδαί-
 28 μονας εἶναι· οὐκ εἰσὶ δέ. Τίσι περὶ τούτου
 πιστεύομεν; Ἰμῶν τοῖς ἔξωθεν τὰ ἐκείνων
 βλέπουσι, καὶ ὑπὸ τῆς φαντασίας περιλαμβο-
 29 μένοις, ἢ αὐτοῖς ἐκείνοις; Τί λέγουσιν; Ἀκού-
 σατε αὐτῶν ὅταν οἰμάζωσιν, ὅταν στένωσιν,
 ὅταν δι' αὐταῖς τὰς ὑπατάσας καὶ τὴν δόξαν
 καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἀθλιώτερον οἴονται καὶ ἐπι-
 30 κινδυνώτερον ἔχουσιν. Ἐν βασιλείᾳ; Οὐκ ἴστα.
 εἰ δὲ μή, Νέρων ὢν εὐδαίμων ἐγένετο, καὶ Σαρ-
 δανάπαλος. ἀλλ' οὐδ' Ἀγαμέμνων εὐδαίμων ἦν,
 καὶ τοῖς πομπώτερος ὢν Σαρδαναπάλου καὶ Νέ-
 ρωνος· ἄλλα τῶν ἄλλων ἐγγυχέντων, ἐκείνος
 τί ποιῆ;

Πολλοὶς ἐκ κεφαλῆς προδεδύμενος ἔλκετο
 χεῖρας.

Καὶ πῶτός τι λέγει;

Πλάζο

alioqui oportebat iterum
 ac tertium consules beatos
 esse; non autem sunt beati.
 Quibus hac de re fidem ha-
 bebimus? Vobisne, qui
 extrinsecus res eorum ad-
 spicitis, & specie illa per-
 stringimini, an illis ipsis?
 Quid dicunt? Audite eos
 cum suspirant, cum ge-
 munt, cum propter ipsos
 consulatus & gloriam &
 splendorem miseros esse,
 & majoribus in periculis

versari putant. In regno?
 Non est: alioqui Nero bea-
 tus fuisset, & Sardanapa-
 lus. Atqui ne Agame-
 mnon quidem beatus fuit,
 quamvis Sardanapalo &
 Nerone honestior: sed re-
 liquis stertentibus, ipse
 quid facit?

*Multos ex capite radia-
 tus veliebat capillos.*

Et ipse quid dicit?

Ἔγω

Πλάζομαι ὦδ'· Φησὶ, καὶ

— — — ἀλαλύκτῃμαι· κραιδίη δέ μοι ἔξω
στηθεῖον ἐκθρώσκει. — — —

Τάλας, τί τῶν σῶν ἔχεις κακῶς; Ἡ κτῆσις; 31
Οὐκ ἔχεις. Τὸ σῶμα; Οὐκ ἔχεις. Ἀλλὰ πο-
λύχρυσος εἶ καὶ πολύχαλκος. Τί οὖν σοι κακόν
ἐστίν; Ἐκείνο, ὃ τι ποτὶ, ἠμέληταί σου καὶ κατ-
έφθασται, ᾧ ὀρεγόμεθα, ᾧ ἐκκλίνομεν, ᾧ ὀρμώ-
μεν καὶ ἀφορμῶμεν. Πῶς ἠμέληται; Ἀγνοῖς τὴν 32
οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς ἣν πέφυκε, καὶ τὴν τοῦ
κακοῦ· καὶ τί ἴδιον ἔχει, καὶ τί ἀλλότριον. καὶ
ὅταν τι τῶν ἀλλοτρίων κακῶς ἔχη, λέγεις, Οὐαί
μοι, οἱ γὰρ Ἕλληνες κινδυνεύουσι. Τολαίπυρον 33
ἠγεμονικόν, καὶ μόνον ἀτημέλητον καὶ ἀθεράπευ-
τον. Μέλλουσιν ἀποθνήσκουσιν, ὑπὸ τῶν Τρώων
ἀναρεθίντες. Ἄν δ' αὐτοὺς οἱ Τρῶες μὴ ἀποκτεί-
νωσιν.

*Erro ita, neque mentis
sum compos; cor au-
tem mihi extra peñe-
ra exiit.*

Miser, quid tuarum rerum
male habet? Resne familia-
ris? Non. Corpori male
est? Non. At auro &
aere abundas. Quid ergo
tibi mali est? Illa tui pars,
quæcumque sit, neglecta
& corrupta est, qua adpe-
titus & averſamur, qua
impetum ad actionem capi-
mus aut retinemus. Quo-

modo est neglecta? Igno-
rat bohi substantiam, ad
quam a natura destinatum
est, itemque mali; & quid
suum habeat, quid alien-
num: proinde cum aliquid
alienum male habet, ait,
Heu mihi, Græci in peri-
culo sunt. Misera est mens
& ratio tua; hæc sola ne-
glecta, nec ulla ejus habi-
ta ratio. Morientur, a
Trojanis interfecti. Si ve-
ro Trojani eos non occi-
derint, non morientur?
Sane, sed non simul om-
nes.

- 9 οὐ θεῶν ἐγνώσκοντες, αἰεὶ ἐνδεῆσθε. ἔρχη
 ἀπὸ σοῦ εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀκλίση ἐπὶ μόνον με-
 ταθεῖναι τὰ προαιρετικά· σοὶ μὴ ἀρχήν ἔστω,
 μὴ μῆνιν, μὴ φθόνον, μὴ ἔλεον· μὴ καρβασίων
 σοὶ φράσασθαι καλόν, μὴ δοξάζειν, μὴ παι-
 δάζειν, μὴ πλακύνταίμεν. Ἐπεὶ γὰρ εἰδὲ-
 14 και θεῶν, ὅτι οἱ ἄλλοι ἀνδραποδοῦν τοὺς τοί-
 χους προβέβληται, καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τὸ
 σπῆτος, ὅτι καὶ τῶν τοιαύτων περὶ, καὶ
 καὶ κρύψαντα πολλά ἔχουσι· κίβλασθε τὴν
 δύραν, ἵστητε τινα πρὸ τοῦ κατῴνου· ἂν τι
 ἴδῃ, λέγε ὅτι ἔξω ἐστίν, οὐ σχολάζει.
 15 Ὁ Κυνικός δ' ἀντιπῶντων τούτων ὀφθαλμοῖς
 καὶ αἰσὶν προβέβλησθαι· εἰ δὲ μὴ, γυμνοῖς
 καὶ ἐν ὑπαίθρῳ ἀσχημονήσας τούτο οἰκία ἐστὶ
 16 αὐτοῦ, τούτε δῆρα, τούτο δὲ ἐπὶ τοῦ κατῴνου,
 τούτε σπῆτος· οὐκτι γὰρ θύλακός τι εἶναι ἀποκρύ-
 πτες

non homo; adpetite tibi
 plene auferenda est, aver-
 satio ad ea sola, quæ tui
 arbitrii sunt, transferenda;
 non te iracundum esse de-
 eet, non indignabundum,
 non invidum; non miseri-
 cordem; puella pulcra tibi
 videri non debet, non glo-
 riola, non puellus, non
 placentala. Illud enim te-
 nendum est, cæteros homi-
 nes parietibus, tectibus, te-
 nebris sese tegere, si quid
 ejus generis agant, &
 amicos colandi habere mo-

dos. Invenum hic claudit;
 collocat aliquem ante cu-
 biculum, qui, si quis ve-
 nerit, dicat, eum domi
 non esse, non agere otium.
 At Cynicus, istarum
 rerum omnium loco, vere-
 cundia se cingere debet;
 atioquit nudus & sub die
 turpiter se dabit. Hæc
 domus illi esse debet, hæc
 janua, hi cubicularii, hæc
 tenebræ. Neque enim vel-
 le debet suarum rerum
 quidquam occultare: atio-
 qui abito, & Cynicum ami-
 lit,

αὐτὰς αὐτῶν εὐκλείουσι· εἰ δὲ μὴ, ἀπὸ τῶν, ἀπὸ
 λαοῦ καὶ Κωϊκῶν, τὸν ὑπαὶθετον, τὸν ἀπὸθε-
 ραῖ ἤρκαται ἐν τῶν· ἐκτὸς φασίεσθαι, ἤρκαται
 χρεῖαν ἔχειν τοῦ ἀποκρύψασθαι, αὐτὸς ἔτι
 φέλη δύναται· ποῦ γὰρ αὐτὸν ἀποκρύψαι, καὶ
 πῶς; Ἄν δ' ἀπὸ τύχης ἐμπέσῃ ὁ παιδαγωγὸς ὁ 17
 κοινός, ὁ παιδαγωγός, οἷα πείσχειν ἀνάγκη;
 ταῦτ' οὖν δεδοικότες, ἐπιθαρρῆν οἷον τ' ἔτι 18
 ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἐπιστάταιν τοῖς ἄλλοις ἀνδρα-
 ποῖς; Ἀμήχανον, ἀδύνατον· Πρῶτον οὖν τὰ 19
 ἡγεμονικόν σε δεῖ τὸ σαυτοῦ καθῆκον ποιῆσαι, καὶ
 τὴν ἔνστασιν ταύτην· Νῦν ἰμοὶ ὕλη ἐστὶν ἡ 20
 ἀμὲρ διάνοια, ὡς τῷ τέκτονι τὰ ξύλα, ὡς τῷ
 σκυτεῖ τὰ δέρματα· ἔργον δ', ὀρεθῆ χρεῖσις τῶν
 φαντασιῶν· Τὸ σαμάτιον δὲ οὐδὲν πρὸς ἐμὲ· τὰ 21
 ταύτου μέρη οὐδὲν πρὸς ἐμὲ· Θάνατος; Ἐρ-
 χεῖσθαι ἔτι φέλη, εἴτε ἄλου, εἴτε μέρους τινός.
 Φεῦγε.

sit, illum sub dio agentem,
 illum liberum; cepit ali-
 quid eorum quæ foris sunt
 formidare; cepit egero
 occidatione, nec cum vult
 potest. Ubi enim se occu-
 tabit, & quomodo? Si ve-
 ro publicus ille institutor,
 pædagogus ille, forte de-
 prehensus in facinore fue-
 rit, quænam eum perpeti
 necesse erit? Hæc ergo
 formidans, poterit ne ad-
 hæc toto animo confidere,
 & aliis omnibus præesse?
 Nulla ratio id finit: fieri

nullo modo potest. Pri-
 mum igitur principalis illa
 tui pars pura tibi præstati-
 da est, & hoc vitæ institu-
 tum. Nunc materia nihil
 est mens animus, sicut fa-
 bro ligna, sicut calcæaris
 coria: officii vero munus
 est, rectus visorum usus.
 Corpusculum autem nihil
 ad me; partes illius nihil
 ad me. Quid mors? Ven-
 niat quando volet, sive to-
 tum sive partem aliquam
 velit adematam. Ito in ex-
 siliū. Quo? Potestne
 quis-

- 22 Φεύγε. Κιὰ τοῦ, δύναται τις ἐμβαλεῖν ἔξω τοῦ κόσμου; οὐ δύναται ὅπου δ' ἐν ἀπέλλει, ἐκεῖ ἄ ἥλιος, καὶ ἡ φεληνη, ἐκεῖ ἄστρα, ἐνύκτια, ἄνοι, ἢ πρὸς θεοῖς ὁμιλία.
- 23 Εἰθ' οὐτα παρὰ σκευσάμενον, οὐκ ἔστι τοῦ τοῖς ἀρετῶν τὴν τοῖς ἀληθείας Κυνικόν· ἀλλ' εἰδέναι δεῖ, ὅτι ἀγγελος ἀπὸ τοῦ Διὸς ἀπέσταλται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν ὑπεδείξων αὐτοῖς, ὅτι πεπλάνηται, καὶ ἀλλοχου ζητοῦσι τὴν εἰσὶν τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ ὅπου ἐκ ἔστιν, ὅπου δ' ἔστιν,
- 24 ἐκ ἐνδυμαῶνται καὶ, ὡς ὁ Διογένης ἀπαχθεὶς πρὸς Φίλιππον μετὰ τὴν ἐν Χαίρωνεια μάχην, κατασκόπος εἶναι. τῷ γὰρ ὄντι κατασκόπος ἔστιν ὁ Κυνικός, τοῦ τίνα ἐστὶ τοῖς
- 25 ἀνθρώποις φίλα, καὶ τίνα πολέμια. καὶ δεῖ αὐτὸν ἀκριβῶς κατασκέψασθαι, ἐλθόντ' ἀπαγγεῖλαι

quisquam extra mundum
me ejicere? Non potest:
quocumque autem abiero,
ibi erit sol, ibi luna, ibi
stellæ, infortunia, auguria,
colloquia cum Deo.

Postquam autem ita se
paraverit verus Cynicus,
his contentus esse nequit:
sed scire debet, se a Jove
legatum esse ad homines,
ut, quæ bona, quæ mala
sint, eis nunciet; ut, quan-
tis in erroribus versentur,

demonstret, alio in loco
bonorum malorumque na-
turam, quam ubi sunt,
quærentes; ubi vero sunt,
non cogitantes. Et sicut
Diogenes, post Chæronen-
sem cladem ad Philippum
adductus, meminisse debet,
explorantem se esse. Reve-
ra enim explorator est Cy-
nicus, qui, quæ hominibus
amica sint, quæ inimica,
speculetur. Eumque oportet,
postquam singula adcu-
rate indagavit, vera recun-
ciare;

γῆλαι τάλιθῃ· μηδ' ὑπὸ φόβου ἐκπλαγίντα,
 ὥστε τοὺς μὴ ὄντας πολεμίους δεῖξαι· μήτε τινὰ
 ἄλλον τρόπον ὑπὸ τῶν φαντασιῶν παραταραχ-
 θήντα, ἢ συγχυθέντα.

Δεῖ οὖν αὐτὸν δύνεσθαι ἀνατεινόμενον, ἐν οὗ 26
 τῷ τύχῃ, καὶ ἐπὶ σκηπὴν τραγικὴν ἀνερχόμενον,
 λέγειν τὸ τοῦ Σακράτους· Ὡ ἀνδραποιοί, ποῖ φέ-
 ρεσθε; τί ποιεῖτε; ὦ ταλαίπαροι· ὡς τυφλοὶ
 ἄνω καὶ κάτω κυλισθε· ἄλλην ἑδὸν ἀπέρχεσθε,
 τὴν οὖσαν ἀπολελοιπότες· ἀλλοχοῦ ζητεῖτε τὸ
 εὖρον καὶ τὸ εὐδαιμονικόν, ὅπου οὐκ ἔστιν· οὐδ'
 ἄλλου δεκνύοντος πιστεύετε. Τί αὐτὸ ἔξω ζη- 27
 τεῖτε; Ἐν σώματι; Οὐκ ἔστιν. εἰ ἀπιστεῖτε,
 ἴδετε Μύρωνα, ἴδετε Ὀφέλλιον· Ἐν κτήσει;
 Οὐκ ἔστιν. εἰ δ' ἀπιστεῖτε, ἴδετε Κραῖσον· ἴδε-
 τε τοὺς νῦν πλουσίους, ὅσης οἰμαγωγῆς ὁ βίος αὐ-
 τῶν μεστός ἐστιν. Ἐν ἀρχῇ; οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ
 μή

clare; nec metu percussūm,
 ut hostes ostendat qui nulli
 fiat; nec alio quovis modo
 a visis perturbatum aut con-
 fusum.

Oportet igitur eum pos-
 se, si res ita tulerit, elata
 voce, & scena conscensa
 tragica, Socraticum illud
 dicere: Homines, quo fer-
 rimaloi? quid facitis? o
 miseri, cæcorum instar
 sursum deorsumque volvi-
 mini: aliam viam itis, re-

Επιπέτου Dissert. T. I

lita vera: alibi queritis
 felicitatem & principatum,
 ubi non est: nec, si ab alio
 vobis demonstratur, credi-
 tis. Cur foris illa quaerit-
 is? In corpore? Non est:
 si non creditis, videte My-
 ronem, videte Ofellium.
 In possessionibus? Non est:
 si non creditis, videte
 Cræsum; videte hujus tem-
 poris divites, quot suspi-
 riis vita eorum plena sit.
 In magistratu? Non est:

Ff

alio-

μή γε, ἴδαι τοὺς δις καὶ τρεῖς ὑπάτους εὐδαί-
 28 μονας εἶναι· οὐκ εἰσὶ δέ. Τίσι περὶ τούτου
 πιστεύομεν; Ἰμῶν τοῖς ἔξωθεν τὰ ἐκείνων
 βλέπουσι, καὶ ὑπὸ τῆς φαντασίας περιλαμπρο-
 29 μένοισ, ἢ αὐτοῖς ἐκείνοισ; Τί λέγουσιν; Ἀκού-
 σατε αὐτῶν ὅταν οἰμαῖωσιν, ὅταν στένωσιν,
 ὅταν δι' αὐταῖς τὰς ὑπατείας καὶ τὴν δόξαν
 καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἀθλιώτερον οἴονται καὶ ἐπι-
 30 κινδυνώτερον ἔχεν. Ἐν βασιλείαι; Οὐκ ἴστα.
 εἰ δὲ μή, Νέρων ἂν εὐδαίμων ἐγένετο, καὶ Σαρ-
 δανάπαλος. ἀλλ' οὐδ' Ἀγαμέμνων εὐδαίμων ἦν,
 καὶ τοὶ κομψότερος ἂν Σαρδαναπάλου καὶ Νέ-
 ρωνος· ἢ ἄλλα τῶν ἄλλων ξεγχέντων, ἐκείνος
 τί ποιῆ;

Πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προδεδίμηνους ἔλκετο
 χαιτάς.

Καὶ πῦός τί λέγει;

Πλάζο

alioqui oportebat iterum
 ac tertium consules beatos
 esse; non autem sunt beati.
 Quibus hac de re fidem ha-
 bebimus? Vobisne, qui
 extrinsecus res eorum ad-
 spicitis, & specie illa per-
 stringimini, an illis ipsis?
 Quid dicunt? Audite eos
 cum suspirant, cum ge-
 munt, cum propter ipsos
 consulatus & gloriam &
 splendorem miseres esse,
 & majoribus in periculis

versari putant. In regno?
 Non est: alioqui Nero bea-
 tus fuisset, & Sardanapa-
 lus. Atqui ne Agame-
 mnon quidem beatus fuit,
 quamvis Sardanapalo &
 Nerone honestior: sed re-
 liquis stertentibus, ipse
 quid facit?

*Μυλλος ἐκ κεφαλῆς ραδί-
 τος ὑπέλαβε χαιτάς.*

Et ipse quid dicit?

Ἐγώ

Πλάζομαι ὡς· Φησὶ, καὶ

— — — ἀλαλύκτημαι· κραιδίη δέ μοι ἔξω
στηθίων ἐκθρώσκει. — — —

Τάλας, τί τῶν σῶν ἔχεις πακῶς; Ἡ κτῆσις; 31
Οὐκ ἔχεις. Τὸ σῶμα; Οὐκ ἔχεις. Ἄλλαι πολύχρους εἰ καὶ πολύχαιλος. Τί αὖν σοι κακόν ἐστιν; Ἐκείνο, ὃ τι ποτὶ, ἠμέληται σου καὶ κατεφθάρται, ᾧ ὀργόμεθα, ᾧ ἐκκλίνομεν, ᾧ ὀρμῶμεν καὶ ἀφορμῶμεν. Πῶς ἠμέληται; Ἄγνοαί τὴν 32 οὐσίαν τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς ἣν πέφυκε, καὶ τὴν τοῦ κακοῦ· καὶ τί ἴδιον ἔχεις, καὶ τί ἀλλότριον. καὶ ὅταν τι τῶν ἀλλοτρίων πακῶς ἔχη, λέγεις, Οὐαὶ μοι, οἱ γὰρ Ἕλληνες κινδυνεύουσι. Τολαίπυρον 33 ἠγεμονικόν, καὶ μόνον ἀτημέλητον καὶ ἀιδερόπυρον. Μέλλουσι ἀποδινήσκον, ὑπὸ τῶν Τρώων ἀναιρεθίεντες. Ἄν δ' αὐτοὺς οἱ Τρῶες μὴ ἀποκτεί-
FF a τωσιν,

*Erro ita, neque mentis
sum compos; cor au-
tem mihi extra peñe-
ra exiit.*

Miser, quid tuarum rerum male habet? Resne familiaris? Non. Corpori male est? Non. At auro & ære abundas. Quid ergo tibi mali est? Illa tui pars, quæcumque sit, neglecta & corrupta est, qua appetimus & averſamur, qua impetum ad actionem capimus aut retinemus. Quo-

modo est neglecta? Ignorat boni substantiam, ad quam a natura destinatum est, itemque mali; & quid suum habeat, quid alienum: proinde cum aliquid alienum male habet, ait, Heu mihi, Græci in periculo sunt. Misera est mens & ratio tua; hæc sola neglecta, nec ulla ejus habitata ratio. Morientur, a Trojanis interfecti. Si vero Trojani eos non occiderint, non morientur? Sane, sed non simul omnes.

νωσιν, οὐ μὴ ἀποθάνωσι; Ναί, ἀλλ' οὐχ' ὑφ' ἐν
 πάντες. Τί οὖν διαφέρει; εἰ γὰρ κακόν ἐστι τὸ
 ἀποθανεῖν, ἂν τε ὁμοῦ, ἂν τε καθ' ἕνα, ὁμοίως
 κακόν ἐστι. Μὴ τοι ἄλλο τι μέλλει γίνεσθαι ἢ
 τὸ σωματίων χωρίζεσθαι καὶ ἡ ψυχὴ; Οὐδέν.
 34 Σοὶ δὲ, ἀπολλυμένων τῶν Ἑλλήνων, ἡ θύρα κέ-
 κλεισται; οὐκ ἔξεστιν ἀποθανεῖν, ἔξεστι. Τί οὖν
 πενθεῖς; Οὐαὶ βασιλεὺς καὶ τὸ τοῦ Διὸς σπῆ-
 πτρον ἔχων. Ἄτυχῆς βασιλεὺς οὐ γίνεται, οὐ
 35 μᾶλλον ἢ ἀτυχῆς Θεός. Τί οὖν εἶ; Ποιμὴν ταῖς
 ἀληθείαις· οὕτω γὰρ κλάεις, ὡς οἱ ποιμένες, ὅταν
 λῆκος ἀεπάσῃ τι τῶν προβάτων αὐτῶν. καὶ οὗτοι
 36 δὲ πρόβατά εἰσιν οἱ ὑπὸ σοῦ ἀεχόμενοι. Τί δε-
 καὶ ἤρχου; Μὴ τι ὄρεξις ὑμῖν ἐκινδυνεύετο; μὴ
 τι ἔκκλησις; μὴ τι ὄρημίς; μὴ τι ἀφορημίς; Οὐ,
 Φησὶν· ἀλλὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου τὸ γυναικάρειον
 37 ἤρπαγῃ. Οὐκοῦν κέρδος μέγα, στερηθῆναι μοιχι-
 κοῦ γυναικαρίου. Καταφρονηθῶμεν οὖν ὑπὸ τῶν
 Τρώων;

pes. Quid ergo interest?
 nam si mori malum est,
 perinde erit, siue simul
 omnes, siue seorsim sin-
 guli moriantur. Numquid
 aliud futurum est, nisi ut
 animus a corpore separe-
 tur? Nihil. Tibi vero num,
 pereuntibus Græcis, janua
 clausa est? mori non li-
 cet? Licet. Quid ergo lu-
 ges? Vah! rex! & Jovis
 sceptrum gerens! Rex non
 magis fit miser, quam
 Deus. Quid ergo es? Re-

vera opilio: ita enim plo-
 ras, ut opiliores, si quam
 ovem lupi abripuerint.
 Et isti, qui tibi parent,
 oves sunt. Cur autem vel
 venisti huc ad Trojam?
 Num vestra adpetitio peri-
 clitabatur? num averfatio?
 num impetus? num decli-
 natio? Non, inquit: sed
 fratris mei muliercula ra-
 pta fuit. Atqui ingens lu-
 crum est, adultera mulier-
 cula spoliari. Itane igitur
 contemni nos pateremur a
 Tro-

Τρώων; Τίνων ὄντων; Φρονίμων ὄντων, ἢ ἀφρό-
νων; εἰ Φρονίμων, τί αὐτοῖς πολεμεῖτε; εἰ δ'
ἀφρόνων, τί ὑμῖν μέλει;

Ἐν τίνι οὖν ἐστὶ τὸ ἀγαθόν, ἐπειδὴ ἐν τοῦ 38
καιρῶ οὐκ ἔστιν; Εἰπέ ἡμῖν, κύριε ἀγγελε, καὶ
κακείσποπε. Ὅπου, οὐ δοκεῖτε, οὐδὲ θέλετε
ζητῆσαι αὐτό. εἰ γὰρ ἠθέλετε, εὐρετα ἂν εὖ-
τὸ ἐν ὑμῖν ὅτι οὐδ' ἂν ἔξω ἐπλάζουθε, αἰδ'
ἂν ἐζητᾶτε καὶ ἀλλάξεις ὡς ἴδια. Ἐπιστρέ- 39
ψατε αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτούς· καταμαίθετε ταῖς
προλήψεις ἃς ἔχετε. Ποῖόν τι φαντάζεσθε τὸ
ἀγαθόν; Τὸ εὖρον, τὸ αὐδαμονικόν, τὸ ἀκα-
ραπόδιστον. Ἄγε, μέγα δ' αὐτὸ φυσικῶς οὐ
φαντάζεσθε; ἀξιόλογον οὐ φαντάζεσθε; ἀβλα-
βὲς αἰ φαντάζεσθε; Ἐν ποίᾳ οὖν ὑλῇ δεῖ ζη- 40
τεῖν τὸ εὖρον καὶ ἀκαρῶνπόδιστον; ἐν τῇ δαύλει

Ff 3

η

Trojanis? Quales sunt Tro-
jani? cordati, an vacor-
des? si cordati, cur bel-
lum cum eis geritis? si
vacordes, quid eos curat-
is?

In quo ergo bonum est,
si in istis rebus non est?
Dic nobis, domine nuncio,
& explorator! Ubi non
putatis, neque id querere
vultis. Nam si querere
voluissetis, in vobis ipsis
id esse invenissetis: neque
foris oberraretis, nec ali-

na quaereretis tanquam
propria. Redite ipsi ad
vos: considerate anticipa-
tiones quas habetis. Qua-
le quid imaginamini bo-
num? Quod tranquillum,
quod beatum, quod impe-
dimentorum expertum. Agi-
te vero; nonne ipsius na-
turae instinctu magnum id
esse putatis? nonne magni
pretil? nonne expertum no-
xæ? In quali ergo materia
quaerenda est tranquillitas,
& impedimentorum remo-
tio? in servili, an libera?

In

- ἢ ἐν τῇ ἐλευθείᾳ; Ἐν τῇ ἐλευθείᾳ. Τὸ σα-
μαίτην οὖν ἐλεύθερον ἔχετε, ἢ δούλον; Οὐκ
ἴσμεν. Οὐκ ἴστε, ὅτι πυρετῶν δούλον ἴσται, πο-
δαίγρας, ἰφθαλμίας, δυσεντερίας, τυφάνου, πυ-
ρετός, | σιδήρου, παντὸς τοῦ ἰσχυροτέρου; Ναι δού-
41 λον. Πῶς οὖν ἐστὶ ἀνεμπόδιστον ἀνά τι δύνα-
ται τῶν τοῦ σώματος; πῶς δὲ μέγα ἢ ἀξί-
λογον, τὸ φύσει νεκρὸν, ἢ γῆ, ὁ πηλός; Τί
οὖν; οὐδὲν ἔχετε ἐλεύθερον; Μήποτε οὐδέν.
42 Καὶ τίς ὑμᾶς | ἀναγκάσαι δύναται συγκατα-
θίσθαι τῷ ψευδῇ φαινόμενῳ; Οὐδείς. Τίς
δὲ, μὴ συγκαταθίσθαι τῷ φαινόμενῳ ἀληθεῖ;
Οὐδείς. Ἐνθάδ' οὖν ἐρεῖτε ὅτι ἴσται τι ἐν
43 ὑμῶν ἐλεύθερον φύσει. Ὁρεγασθαι δ', ἢ ἐκ-
κλίσειν, ἢ ἰεμαῖν, ἢ ἀφορμαῖν, ἢ παρασκευά-
ζεσθαι, ἢ προσίδεσθαι, τίς ὑμῶν δύναται, μὴ
λαβὼν φαντασίαν λυσitteλοῦς, ἢ μὴ κριθῆντος;
Οὐδείς.

In libera. Corpusculum igitur liberum habetis, an fervum? Nescimus. Nescitis, servire illud febri, podagrae, oculorum & intestinorum doloribus, tyranno, igni, ferro, cuivis fortiori? Immo sane, servat. Quo pacto ergo aliquid, quod ad corpus pertinet, immune ab impedimenti esse potest? quo pacto magnum, aut alicujus pretii, quod est natura mortuum, terra, opusum? Quid ergo? Nihilne habetis liberum? Fortasse nihil.

Quis autem cogere vos potest, ut, quod falsum esse adpareat, ei assentiamini? Nemo. Quis, ut non assentiamini ei, quod verum esse adpareat? Nemo. Hic ergo videtis aliquid in vobis esse liberum stante natura. Adpetere autem aut averfari; impetum ad actionem capere, vel non capere; aut parare sese, aut proponere aliquid, vestrum quis potest, nisi opinione utilitatis aut officii adductus? Nemo. Habetis ergo in his etiam aliquid

Οὐδείς. Ἐχετε οὖν καὶ ἐν ταύτοις αἰκάλυτον
καὶ ἐλεύθερον. Ταλαίπωροί, τοῦτο ἔξεργά- 44
ζεσθε, τούτου ἐπιμείεσθε, ἐνταῦθα ζητᾶτε τὸ
ἀγαθόν.

Καὶ πῶς ἐνδέχεται, μηδὲν ἔχοντα, γυμνόν, 45
ἄοικον, ἀνίστιον, αὐχμῶντα, ἄδουλον, ἄπολι,
διεξάγων εὐρώς; Ἰδοῦ ἀπέσταλκεν ὑμῖν ὁ Θεὸς 46
τὸν δαίξοντα ἔργω, ὅτι ἐνδέχεται. Ἴδετέ 47
μέ, ἔτι ἄπολις εἶμι, ἄοικος, ἀκτῆμων, ἄδου-
λος· χαμαὶ κοιμῶμαι· οὐ γυνή, οὐ παιδίαι,
οὐ πρῶταφείδιον, ἀλλὰ γῆ μόνον καὶ οὐρανός,
καὶ ἐν τρεβανάριον. Καὶ τί μοι λείπεις; οὐκ 48
εἶμι ἄλυπος; οὐκ εἶμι ἄφοβος; οὐκ εἶμι ἐλεύ-
θερος; Πότε ὑμῶν ἀδὲ μέ τις ἐν ὀρέξει ἀποτυγ-
χάνοντα; πότε ἐν ἐκκλίσει περιπίπτοντα; πότε
ἐμεμφάμην ἢ Θεόν, ἢ ἄνθρωπον; πότε ἐνέ-
κάλεσά τινι; μή τις ὑμῶν ἐσηυθραπισκότας
με εἶδε; Πῶς δ' ἐτυγχάνω ταύτοις, οὓς ὑμῖς 49

Ff 4

Φαβεί

aliquid inamune & liberum.
Id, miseri, excolite; id
curate; ibi quaerite bonum.

At fieri qui potest, si
nihil habeam, si nudus sum,
sine domicilio, sine lae,
squalidus, sine seruo, ex-
torris, ut vitam agam bea-
tam? Ecce misit vobis
Deus qui re ipsa ostende-
ret, posse illud fieri? Ec-
ce me extorrem, sine do-
micio, sine possessionibus,
sine servis: humi cubo;
uxor mihi nulla est, liberi

nulli, nullum praetorio-
lum; nihil praeter caelum
& terram, & unum pallio-
lum. Et quid mihi deest?
Annon molestia vaco? non
sum imperterritus? non
sum liber? Quando quis-
quam vestrum me vel voto
frustratum, vel in id quod
vitavi delapsum vidit?
quando vel Deum vel ho-
minem accusavi? quando
de ullo questus sum? num
quis vestram tristi vultu me
esse vidit? Quomodo eos
tracto,

φοβῶσθε καὶ θαυμάζετε; Οὐχ, ὡς ἀνδραπόδεις;
 Τίς, μὲ ἰδὼν, οὐχὶ τὸν βασιλέα τὸν ἑαυτοῦ ἄρα
 αἶσται καὶ δεσπότην;

50 Ἴδε Κυνκαὶ Φωναὶ, ἴδε χαρακτήρ, ἴδ' ἐπι-
 βολή. Οὐ· ἀλλὰ περιδίον, καὶ ζύλον, καὶ γνά-
 θοι μεγάλαι· καταφαγεῖν πᾶν ὃ εἶν ὄως, ἢ
 ἀποθησαυρίσαι, ἢ τοῖς ἀπαντοῖσι λαιδορεῖσθαι
 51 ἀκαίρως, ἢ καλὸν τὸν ὄμον δεκνύειν. Τηλικού-
 τω πράγματι ἄρας πῶς μέλλεις ἐγχαεῖν; Ἐσ-
 οπτρον πρῶτον λάβε· ἴδε σου τοὺς ὄμους· κατὰ-
 μαθε τὴν ὄσφυν, ταὺς μηρούς. Ὀλύμπια μέλ-
 λεις ἀπογράφεσθαι; ἄνθρωπε· οὐχὶ τινὰ ποτε
 52 ἀγῶνα ψυχρὸν καὶ ταλαίπωρον. Οὐκ ἔστιν ἐν
 Ὀλυμπίοις νικηθῆναι μόνον, καὶ ἐξελθεῖν· ἀλ-
 λά πρῶτον μὲν ὄλης τῆς οἰκουμένης βλεπούσης
 δεῖ ἀσχημαῖσαι, οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον, ἢ Λακε-
 δαιμονίων, ἢ Νικοπολιτῶν· εἶτα καὶ δαίρεσθαι δεῖ
 τὸ

tracto, quos vos & time-
 tis, & admiramini? Au-
 non ut mancipia? Quis,
 me conspecto, se regem
 & dominum suum videre
 non putat?

Eoec hæ Cynicæ voces
 sunt, eoec character, eoec
 institutum. Non: sed pe-
 ra, & baculus, & amplæ
 maxillæ; quidquid dederis,
 devorare, aut recondere;
 aut in obvios importune
 invehî, aut pulcrum hume-
 rum ostentare. Tantam
 rem videſne quomodo sis

adgressurus? Speculum an-
 te omnia cape; contem-
 plare tuos humeros; ex-
 plora lumbos, femora.
 Inter Olympicos certato-
 res nomen profiteri ve-
 lis? Homo, non certamen
 aliquod frigidum & mi-
 serum. In Olympiis non
 illud tantum accidit, ut
 victus abeas: sed primum
 in conspectu totius orbis,
 non solum Atheniensium,
 aut Lacedæmoniorum, aut
 Nicopolitanorum, turpiter
 te dare necesse est; deinde
 vapu-

τὸν αἰῶν ἐξελεθόντα· πρὸ δὲ τοῦ δαρήναι, διψή-
σαι, καυματισθῆναι, πολλὴν ἀφῆν καταπιεῖν.

Βούλευσαι ἐπιμελέστερον, γυνῶθι σαυτὸν, ἀνά- 53
κρινον τὸ δαιμόνιον, δίχασ Θεοῦ μὴ ἐπιχειρήσῃς.
ἂν γὰρ συμβουλεύσῃ, ἴσθι, ὅτι μέγαν σε θύλε-
γενέσθαι, ἢ πολλὰς πληγαῖς λαβεῖν. Καὶ γὰρ 54
λίαν ταῦτο κομψὸν τῷ Κυνικῷ παραπέπλεκται·
δαίρεσθαι δὲ αὐτὴν, ὡς ὄνον, καὶ δαιρόμενον Φι-
λῶν αὐτοὺς τοὺς δαίροντας, ὡς πατέρας πάντων,
ὡς ἀδελφόν. Οὐ· ἀλλ' ἂν τις σε δαίρῃ, κραύ- 55
γαζε στάς ἐν τῷ μίσῳ, ὦ Καίσαρ, ἐν τῇ σῇ
αἰρήνῃ οἷα πάσχω; Ἄγωμεν ἐπὶ τὸν ἀνθύπατον.
Κυνικῷ δὲ Καίσαρ τί ἐστίν, ἢ ἀνθύπατος, ἢ ἄλ- 56
λος ἢ ὁ καταπεπομφῶς αὐτὸν, καὶ ὃ λατρεύει,
ὁ Ζεὺς; Ἄλλον τινα ἐπικαλεῖται, ἢ ἐκεῖνον; Οὐ
πέπεισται δ', ὅτι ἂν πάσχω τούτων, ὅτι
Ff 3 ἐκεῖνος

vapulandum etiam ei est, qui temere inde excefferit; priusquam vero vapulet, sitientium, festu torrendum, multum pulveris deglutendum.

Delibera diligentius; ipse te cognosce; Deum consule; citra Deum ne adgredere: qui si istius rei auctor tibi fuerit, scito, velle eum vel magnum te fieri, vel multas plagas pati. Nam & hoc perquam festive Cynico adjunctum est, ut iustas aſmi

vapulet; & dum vapulat, eos a quibus verberatur diligat, tamquam pater omnium, tamquam frater. Non: sed si quis te verberarit, in medio exclama: Cæsar, in pace a te constituta quomodo tractor! Eamus ad Præconsulem. At Cynico quid est Cæsar, aut Præconsul, aut alius, nisi is qui cœlitus eum misit, is cui servit, Jupiter? Alium ne quemquam invocat, præter illum? Nonne persuasum habet, quid quid sibi acciderit, se ab illo

- 57 ἐκεῖνος αὐτὸν γυμνάζει; Ἄλλ' ὁ μὲν Ἡρακλῆς, ὑπὸ Εὐρυθέου γυμναζόμενος, οὐκ ἐνόμιζεν ἀθλοῦσ' εἶναι, ἀλλ' αἰόκως ἐπέτελει πάντα τὰ κρασσόμενα· οὗτος δ' ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀθλοῦμενος καὶ γυμναζόμενος, μέλλει κερῶγῆναι καὶ ἀγανακτῆν, ἀξίος φορεῖν τὸ σκῆπτρον τοῦ Διὸς;
- 58 Ἄκουε τί λέγει ἐκεῖνος, πυθέσσω, πρὸς τοὺς παριόντας· Κακαί, ἔφη, κοφθαλαί, οὐ μενεῖτε; Ἄλλ' ἀθλητῶν μὲν ὄλεθρον ἢ μάχην ἐψόμενοι, ἀπίτε ὁδὸν τοσαύτην εἰς Ὀλυμπίαν πυρετοῦ δὲ καὶ ἀνθρώπου μάχην ἰδεῖν οὐ βούλεσθε;
- 59 Τασχύ γ' αἶν ὁ τοιοῦτος ἐνεκάλεσε τῷ Θεῷ, τῷ καταπεπομφότι αὐτὸν, ὡς παρ' ἀξίαν αὐτῷ χρωμένῳ, ὅς γε ἐνεκαλλωπίζετο τῶν περιστάσει· καὶ θάμα εἶναι ἤξιον τῶν παριόντων· Ἐπὶ τίνι γαίρ' ἐγκαλέσει; ὅτι εὐσχημονῶ; ὅτι κατηγορεῖ, ὅτι λαμπροτέρων ἐπιδείκνυται τὴν ἀρετὴν

illo exerceri? Enimvero Hercules, cum ab Eurytheo exerceretur, non putabat se miserum esse; sed, quidquid mandabatur, obibat impigre. At iste, qui a Jove ad certamen exercetur, clamitabit & indignabitur, dignus qui sceptrum Diogenis ferat? Audi, quid ille febricitans ad prætereuntes dicat: Prava (inquit) capita, non manebitis? Athletarum interitum ant pugnam spe-

ctaturi, Olympiam proficiscimini, tam longum iter; febris vero & hominis pugnam spectare non vultis? Iste scilicet Deum, a quo demissus est, quasi præter meritum tractetur, accusaturus erat! qui etiam placebat sibi in asperis rebus, & spectaculum esse voluit prætereuntibus. Qua enim de causa accusaturus esset? quod honestatem & decus conservat? quod virtutem suam ostendit, & in clario-

αἰρετὴν τὴν ἑαυτοῦ; Ἄγε, περὶ πόνιας δὲ τί βο-
λέγαι; περὶ θανάτου; περὶ πόνου; Πῶς συν-
κρητε τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἑαυτοῦ τῇ μεγάλῃ
Βασιλείᾳ; μᾶλλον δ' οὐδὲ συγκρητὸν ἄετο εἶναι.
Ὅπου γὰρ ταραχαὶ, καὶ λύπαι, καὶ φόβοι, βί-
και ἄρεταις αἰτελεῖς, καὶ ἐκλίσεις περιπίπτου-
σαι, καὶ φθόνοι καὶ ζηλοτυκίαι, ποῦ ἔκαστ' αἰ-
σθησὶς εὐδαιμονίας; Ὅπου δ' ἂν ἤ σαρκεῖ δόγμα-
τα, ἐκεῖ πάντα ταῦτα εἶναι ἀνάγκη.

Πυθομένου δὲ τοῦ νεανίσκου, εἰ νοσήσας, ἀξί. β2.
οὗτος φίλου πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν ὥστε νοσοκομη-
θῆναι, ὑπακούσει. Ποῦ δὲ φίλον μοι δώσεις
Κυνικόν; ἔφη. δεῖ γὰρ αὐτὸν ἄλλον εἶναι τοιοῦ. β3
τον, ἢ ἄξιός ἢ φίλος αὐτοῦ κερδομεῖσθαι. κοι-
νωνὸν αὐτὸν εἶναι δεῖ τοῦ σκήπτρου καὶ τῆς βασι-
λείας, καὶ δαίμονον ἄξιον, εἰ μίλλει Φιλίας
ἀξίω-

re luce ponit? Age vero,
de paupertate quid dicit?
de morte, de dolore?
Quomodo suam ipsius felicitatem regis Persarum felicitati comparavit? immo potius, ne comparabilem quidem esse duxit. Ubi enim turbæ sunt, ubi moerores, ubi terrores, ubi adpetitiones irritæ, & aversiones inanes, ubi invidia & simulatio; quis ibi aditus felicitati relictus est? Ubi porro pravæ opiniones sunt,

ibi ista esse omnia necesse est.

Interrogante autem eodem adolescente, an egrotans Cynicus amico moram gesturus sit, qui eum domum suam invitaverit, ut egroti cura habeatur? Ubi vero, inquit, amicum mihi Cynicum dabis? Oportet enim eum alterum esse talem, ut dignus sit qui amici loco habeatur: participem esse eum oportet sceptri & regni, & ministrum dignum, si dignus ami-

- ἀξιωθήσασθαι· ὡς Διογένης Ἀντισθένης ἐγένε-
 64 το, ὡς Κρατής Διογένους. ἢ δοκεῖ σοι, ὅτι
 χαίρειν αὐτῷ λόγῃ προσερχόμενος, φίλος
 ἐστὶν αὐτοῦ, καὶ κείνος αὐτὸν ἄξιον ἡγήσεται τοῦ
 65 πρὸς αὐτὸν εἰσελθεῖν; Ὡστε αὖ σοι δοκῆ, καὶ
 ἐνθυμήθητι τοιαῦτον· κοπρίαν μάλλον περιβλέ-
 που κομψήν, ἐν ἣ πυρέξαις, ἀποσκέπουσαν τὸν
 66 βραχίον, ἢνα μὴ περιψυγῆς. Σὺ δέ μοι δοκεῖς
 θέλειν εἰς οἶκόν τινος ἀπελθεῖν διὰ χρένου χερ-
 τασθῆναι. Τί οὖν σοι καὶ ἐπιχειρεῖν πράγματι
 τηλικούτως;
- 67 Γάμος δ', ἔφη, καὶ παῖδες προηγουμένως
 παραληφθήσονται ὑπὸ τοῦ Κύνικου; Ἄν μοι
 σοφῶν, ἔφη, δῶς πόλιν, τάχα μὲν οὐδ' ἦξει
 τις βραδίας ἐπὶ τὸ Κυνίζειν. τίνας γὰρ ἕνεκα ἂν
 68 θέξηται ταύτην τὴν διεξαγωγὴν; Ὅμως δ' ἂν
 ὑπο-

amicitia esse velit; quem-
 admodum Diogenes Anti-
 sthenis fuit amicus, quem-
 admodum Crates Dioge-
 nis. Aut confes-
 ne, si
 quis modo adeat enim &
 salvere jubeat, propterea
 esse amicum, & dignum
 ab eo judicatum iri in cu-
 jus domum se ille recipiat?
 Proinde, si tibi videtur,
 tale etiam cogita, fimetum
 potius aliquod minus sor-
 didum circumspicito, in
 quo febricitas; modo aqni-
 lionem illud tibi arceat, ne
 frigore pereas. Tu vero

potius aedes alicujus ingre-
 di velle videris, ut ad tem-
 pus ibi pascaris. Quae te
 ergo res impulit ad tantum
 negotium suscipiendum?

At conjugium, inquit,
 & procreationem libero-
 rum praecipue spectabit Cy-
 nicus? Si mihi Sapientium
 dederis civitatem, forsitan
 (inquit) haud temere ad
 Cynicam sectam quisquam
 se adplicuerit. Nam quo-
 rum hominum causa tale
 vitae institutum amplecte-
 retur? Tamen, sic ita
 esse; nihil prohibebit quo
 minus

ὑποδάμεθα; οὐδὲν καλύσει καὶ γῆμαι αὐτὸν,
 καὶ παιδοποιήσασθαι. καὶ γὰρ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
 ἔσται ἄλλη τοιαύτη, καὶ ὁ πενθερὸς ἄλλος τοιοῦ- 69
 τος, καὶ τὰ παιδιάς οὕτως ἀνατραφήσεται. Τοι-
 αύτης δ' οὕσης κατὰ κράτος, οἷα νῦν ἔστιν, ὡς
 ἐν παρατάξει· μή ποτ' ἐπερίσπαστον εἶναι δεῖ τὸν
 Κυνικὸν ὄλον πρὸς τῇ δικονίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐπιφοι-
 τῶν ἀνθρώποις δυνάμενον, σὺ προσδεδεμένον κα-
 θήκουσιν ἰδιωτικοῖς, οὐδ' ἐμπεπλεγμένον σχέσε-
 σιν, ἅς παραβαίνων οὐκέτι σώσει τὸ τοῦ καλοῦ
 καὶ ἀγαθοῦ πρὸς ὅσον· τηρῶν δ' ἀπολεῖ τὸν ἀγ-
 γελον, καὶ κατὰ σκοπόν, καὶ κήρυκα τῶν Θεῶν;
 Ὅρα γὰρ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀποδεικνύειν τινὰ τῷ 70
 πενθερῷ, χρητὴ ἀποδιδάειν τοῖς ἄλλοις συγγενέσι
 τῆς γυναικὸς, αὐτῇ τῇ γυναίκι. εἰς νοσοκομίας
 λοιπὸν ἐκκλείεται, εἰς πορισμὸν. ἵνα τ' ἄλλα 71
 ἀφῶ, δεῖ αὐτὸν κουκκούμιον ἔχειν, ἕκαστ' ἐξ
 μόν

minus ille & uxorem du-
 cat, & liberos suscipiat:
 nam & uxor ejus plane il-
 lius similis erit, itemque
 soer; & liberi ad eum-
 dem modum educabuntur.
 Cum autem talis sit præ-
 sens rerum status, tam-
 quam in acie; nonne Cy-
 nicum nulla prorsus re a
 Dei ministerio decet avo-
 cari, ut convenire possit
 homines, nullis privatis
 officiis illigatus, aut im-
 plicitus relationibus, quas
 si neglexerit, honesti boni-

que viri personam tueri
 non possit; sin eas tutebi-
 tur, perdet nuncium, ex-
 ploratore, & præconem
 Deorum immortalium?
 Ecce enim, præstanda
 sunt ei quædam socero;
 sunt quædam tribuenda ad-
 finibus, quædam ipsi uxori.
 Denique suorum vale-
 tudinem curate, reique fa-
 miliari operam dare co-
 ctus, a Cynici instituto dis-
 tinctetur. Ut mittam exete-
 ra, cucuma opus est, ubi
 calidam faciat puerulo,
 qua

μόν ποιήσει τῷ παιδίῳ, ἢ αὐτὸ λύση εἰς σπά-
 Φην· ἐρίδια τεκούσῃ τῇ γυναικί, ἔλαιον, κραιβά-
 τιον, ποτήριον· γίνεται ἤδη πλεῖω σκευάριον· τῇ
 72 ἄλλην ἀσχολίαν, τὸν περισπασμόν. Πού μοι
 λοιπὸν ἐκείνος ὁ βασιλεὺς, ὁ τοῖς κοινῶς προ-
 ευκαιρῶν;

ὦ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα
 μέμηλεν;

ὃν δὲ τοὺς ἄλλους ἐπισκοπεῖν, τοὺς γεγενηκίας,
 τοὺς πεπαιδοποιημένους· τίς καλῶς χρῆται τῇ
 αὐτοῦ γυναικί, τίς κακῶς· τίς διαφέρεται· ποία
 73 οἰκία εὐσταθεῖ, ποία οὐ· ὡς ἰατρὸν περιμεχί-
 μενον, καὶ τῶν σφυγμῶν ἀπτόμενον; Σὺ πυρέττας,
 σὺ κεφαλαλγῆς, σὺ ποδαγρῆς· σὺ ἀνάτατον,
 σὺ φαίγε, σὺ αἰλούτησον· ἀεὶ δὲ τμηθῆναι, σὲ δὲ
 74 καυθῆναι. Πού σχολή τῷ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ καθή-
 κοντα ἐνδεδεμένῳ; οὐ δὲ αὐτὸν πορίσαι ἱματίδια

τοῖς

qua lavet eum in labro: uxori, postquam peperit, præbenda est lana, oleum, lectulus poculum. Sic augentur vascula. Omitto reliquas occupationes, quæ hominem distrahunt. Ubi nunc tandem ille rex est, qui rebus communibus totus vacet?

Qui populique sunt commissi, Et tantæ res curæ sunt?

qui cæteros inspicere debet, maritos, parentes;

quis recte tractet uxorem suam, quis male? quis litiget? quæ domus bene constituta sit, quæ secus? quem medici iustar circumire oportet, & tangere pulsum. Tu febricitas; tibi dolet caput; tu laboras e pedibus: tu cibus abtine; tu ede; tu balnea cave; tibi sectio est opus; tibi ustio. Unde tantum otii suppetit ei qui privatis officiis est illigatus? Nonne illi parandæ sunt

τοῖς παιδίοις; ἄγε, πρὸς γραμματιστὴν ἀπο-
 σταλὰς παικίδαι ἔχοντα, γραφῶτα, τιλάρια;
 καὶ τούτοις κραββάτιον ἐτοιμάσαι; οὐ γὰρ ἐκ τῆς
 κοιλίας ἐξελθόντα δύναται Κυνικὰ εἶναι· εἰ δὲ μὴ,
 κρῆσσον ἢ αὐτὰ γινόμενα εἶψαι, ἢ αὐτὰς ἀπο-
 κτῆσαι. Σκέπει, ποῦ κατάγομεν τὸν Κυνικόν· πῶς 75
 αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἀφαιρούμεθα. Ναί· ἀλλὰ 76
 Κράτης ἔφημε. Περίσταθι μοι λέγεις ἐξ ἔρωτος
 γινόμενον, καὶ γυναῖκα τίδης ἄλλον Κράτητα.
 Ἡμεῖς δὲ περὶ τῶν κοινῶν γάμων καὶ ἀπερισπά-
 σταν ζήτοῦμεν· καὶ οὕτω ζητοῦντες, οὐχ εὐρίσκο-
 μεν ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει προηγούμενον τῷ
 Κυνικῷ τὸ πρᾶγμα.

Πῶς οὖν ἔτι, Φησί, διασώσει τὴν κοινονίαν; 77
 Τὸν Θεόν σοι· μᾶζον δ' εὐεργετοῦσιν ἀνθρώ-
 πους οἱ δύο ἢ τρεῖς κακόνεγγχοι παίδας ἀνθ' αὐ-
 τῶν

sunt tuniculae pueris? age,
 nonne ad ludimagistrum
 mittendi sunt cum tabellis,
 cum stylo & pennis? Non-
 ne parandus his quoque est
 lectulus? neque enim a
 primo statim ortu Cynici
 esse queunt. Id ni faciat,
 exposuisse illos statim a
 parte praesentisset, quam
 ita perimere. Vide quo
 deducamus Cynicum; quo
 pacto regnum ei adima-
 mas. Esto: at Crates
 uxorem duxit. Casum mi-
 hi singularem narras ex
 amore ortum, & mulierem

dicis quae alter Crates erat.
 Nos vero de communibus
 conjugiiis & indivulsis quaer-
 rimus: atque ita quaerentes
 non invenimus, in hoc re-
 rum statu rem istam ad-
 modum praecipuam esse
 Cynico.

Qui ergo, inquit, con-
 servabit societatem? Per
 Deum, plus profunt-ne
 vitae mortalium ii qui bi-
 nos vel ternos male grun-
 nientes parvulos suo loco
 in mundum introducunt,
 quam hi qui pro virili om-
 nes

- τῶν εἰσάγοντες, ἢ οἱ ἐπισκοπῶντες πάντας κατὰ δύναμιν ἀνθρώπους, τί ποιῶσι, πῶς διάγουσι, τίνος ἐπιμελῶνται, τίνος ἀμελῶσι παρὰ τὸ προσῆκον;
- 78 Καὶ Θεβαίους μείζονα ᾤφελισαν ὅσοι τρυφία αὐτοῖς κατέλιπον, Ἐπαμινώνδου τῷ αἰτένῳ ἀποθανόντος; Καὶ Ὀμήρου πλείονα τῇ κοινῇ συνεβάλετο Πρίαμος ὁ πεντήκοντα γενήσας περικαθάρματα, ἢ
- 79 Δαναῶς, ἢ Διῶλος; Εἶτα στρατηγία μὲν ἢ σύνταγμα τίνα ἀπείρξει γάμου ἢ παιδοποιίας, καὶ ἐδόξε ἔτος ἀντ' ἕδενος ἡλλάχθαι τὴν αἰτενίαν· ἢ δὲ
- 80| τῷ Κυρικῷ βασιλείᾳ ἐκ ἔσται ἀνταξία; Μήποτε ἐκ αἰσθανόμεθα τῷ μεγέθους αὐτῷ, ἕδὲ φανταζόμεθα κατ' ἀξίαν τὸν χαρακτήρα τὸν Διογένης· ἀλλ' εἰς τὰς νῦν ἀποβλέπομεν, πρὸς τραπεζῆας πυλαωρῆς, οἳ ἕδὲν μιμῶνται ἐκείνους, ἢ, εἰ ἄρα, ὅτι κόρδωνες γίνονται, ἄλλο δ' ἕδεν.
- 81 Ἐπεὶ ἐκ ἀν ἡμᾶς ἐκίνα ταῦτα, εἰδ' ἂν ἐπεθουμάζομεν

nes homines inspiciunt, quid agant, qua ratione vivant, quid curent, quid contra officium negligent? Num Thebanis plus ii profuerunt, qui liberos eis reliquerunt, quam Epaminondas, qui orbis decessit? Num Priamus, quinquaginta filis relictis, iisque impurissimis, aut Danaus, aut Æolus, plus ad vitæ communitatem contulerunt, quam Homerus? Itane imperium militare, aut opus literarium abstrahet aliquem a conjugio aut

a sobolis procreatione; nec is nihilo permutasse videbitur orbitatem: Cynici autem imperium compensare illam non videbitur? Nempe non satis percipimus magnitudinem Cynici, neque pro merito æstimamus Diogenis characterem; sed hodiernos hos respicimus, mensarum adscelas janitores, qui nulla in re veteres illos imitantur nisi forte oppedendo, cætera omnia dissimillima habent: alioqui non moverent nos ista, neque miraremur, si

uicorem

μαίζομαι, εἰ μὴ γαρῖσῶ, ἢ σταλοποιήσεται.
 Ἄνδρα πάντας ἀνδράποικους πεπαιδευμένους, ὡς
 τοὺς ἀνδρας υἱοὺς ἔχει, τὰς γυναῖκας θυγα-
 τράς· πᾶσιν αὐτῷ προσέρχεται, οὕτω πάν-
 των κηδεύεται. Ἡ εὐδαίμων ὑπὸ περιεργίας 82
 λαιδορεῖσθαι τοῖς ἀπαντῶσιν; Ὡς πατήρ αὐτὸ
 ποιῶ, ὡς ἀδελφός, καὶ τοῦ κοινῷ πατρὸς ὑπη-
 γέτης τοῦ Διός.

Ἄν σοι δόξη, κυδοῦ μου καὶ εἰ πολιτεύεται. 83
 Σαννίον, μάζονα πολιτείαν ζητῶς, ἧς πολιτεύε-
 ται; εἰ ἐν Ἀθηναίαις παρελθὼν ἔρα τι περὶ 84
 προσόδων ἢ πόρων; ἐν δὲ πᾶσιν ἀνδράποικις δια-
 λέγεσθαι, ἐπίσης μὲν Ἀθηναίαις; ἐπίσης δὲ
 Κορινθίοις, ἐπίσης δὲ Ῥωμαίοις, εὐὶ περὶ πόρων,
 οὐδὲ περὶ προσόδων, οὐδὲ περὶ εἰρήνης ἢ πολέ-
 μου, ἀλλὰ περὶ εὐδαιμονίας καὶ κακοδαιμονίας,
 περὶ

uxorem non duxerit Cy-
 nicus, aut liberos non pro-
 creaverit. Homo, omni-
 um hominum ille parens
 est; viros habet filios,
 mulieres filias; omnes sic
 convenit, sic omnes curat.
 Aut censes, ne, ea causa,
 quod rerum alienarum cu-
 riosus sit, objurgare eum
 obvis? Ut pater hoc
 facit, ut frater, & ut
 communis patris minister
 Jovis.

Si tibi visum fuerit, per-
 contare me etiam, an ad
 Epistol. Dissert. T. I.

Republicam sit accessu-
 rus? Sannio, num majo-
 rem rempublicam quaeris
 ea, quam administrat? An
 apud Athenienses de red-
 ditibus aut parandae pecuniae
 ratione verba facturus sit,
 quem oportet apud omnes
 homines, peraeque apud
 Athenienses & Corinthios
 & Romanos, concionari,
 non de redditibus, non de
 parandae pecuniae ratione;
 non de pace aut bello, sed
 de felicitate & miseria, de
 rebus secundis & adversis,

Gg

de

85 περὶ τύχης καὶ διάτυχίας, περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας. Τηλικαύτην πολιτείαν πολιτευομένου ἀνθρώπου, σὺ μοι πωδάνη, εἰ πολιτεύεται, σπυθῶ μου καὶ, εἰ ἄρξαι πάλιν ἐγὼ σοί, Μαρτῆ, πάλιν ἀρχὴν μαζῶνα, ἢς ἄρξαι;

86 Χρεῖα μὲν τοι καὶ σώματος ποιῶ τῷ τοιούτῳ. ἐπεὶ τοι, ἂν φθισικὸς προέρχῃται, λεπτός, καὶ ὠχρὸς, οὐκέτι ὁμοίαν ἔμφασιν ἢ μαρτυρίαι αὐτοῦ

87 ἔχει. Δὲ γὰρ αὐτῶν οὐ μόνον τὰ τῆς ψυχῆς ἐπιδεικνύοντες παριστάνειν τοῖς ἰδιώταις, ὅτι ἐνδέχεται διὰ τῶν θωρακισμένων ὑπ' αὐτῶν εἶναι καλὸν καὶ ἀγαθόν· ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ σώματος ἐνδείκνυσθαι, ὅτι ἡ ἀφελῆς καὶ λιτὴ καὶ ὑπωδρεσ

88 δαῖτα οὐδὲ τὸ σῶμα λυμαίνεται. Ἴδου καὶ τοῦτου μαρτυρίαι εἰμὶ ἐγὼ, καὶ τὸ σῶμα τὸ ἐμόν. εἰς Διογένη ἐπίκει· ἐπιλβῶν γὰρ περιήχρητο, καὶ καὶ

de servitute & libertate? Tantam rempublicam cum administrat ille homo, tu ex me quaeris, an ei capessenda sit respublica? Roga me etiam, an imperaturus sit: rursus tibi dicam: Stulte, quod imperium geret majus eo cui nunc praest?

Oportet tamen & corpus probabit aliquo modo adfectum habeat talis homo. Nam si morbidus aut macilentus & pallidus prodierit; non jam idem

proditus habebit ejus testimonium. Oportet enim, non modo animi virtutes ostendendo demonstrare indoctis, posse virum bonum probumque carere iis quae vulgus admiratur; sed etiam ipso corpore probare oportet, simplicem & tenuem vitam, quamvis sub dio agas, non laedere valetudinem. Ecce hujus quoque rei testis ego sum, & corpus meum! quemadmodum Diogenes faciebat; nitidas & pinguis, & bene

καθ' αὐτὸ τὸ εὖρω ἐπέστρεφε τοὺς πολλούς.
 Ἐλευόμενος δὲ Κυνικός, ἐπαίτης δοκῶν· πάν- 89
 τες ἀποστρέφονται, πάντες προσκόπτουσιν.
 οὐδὲ γὰρ ῥυπαρὸν αὐτὸν δεῖ φαίνοσθαι, ὡς
 μηδὲ κατὰ τοῦτο τοὺς ἀνθρώπους ἀποσοβεῖν·
 ἀλλ' αὐτὸν τὸν αὐχμὸν αὐτοῦ δεῖ καθαρὸν εἶναι,
 καὶ ἀγωγόν.

Δεῖ δὲ καὶ χάριν προσεῖναι πολλὴν φυσικὴν 90
 τῷ Κυνικῷ, καὶ ὀξύτητα· εἰ δὲ μὴ, μύξα
 γίνεται, ἄλλο δ' οὐδέν· ἵνα ἐτοιμῶς δύνῃται
 καὶ παρακειμένως πρὸς τὰ ἐμπύπτοντα ἀπαν-
 τᾶν. Ὡς Διογένης πρὸς τὸν εἰπόντα, Σὺ εἶ ὁ 91
 Διογένης, ὃ μὴ εἶδμενος εἶναι Θεός; Καὶ πῶς;
 εἶπεν· σὲ Θεοῖς ἐχθρὸν νομίζων. Πάλιν Ἄλλο- 92
 ξάνδρω ἐπιστάντι αὐτῷ κοιμωμένῳ, καὶ εἰ-
 πόντι,

G g 2

Qv

bene curata cutē passim
 ibat, ipsoque corpore po-
 pulum adtraxit. Cynicus
 autem cujus vicem dolent
 homines, mendicus esse
 videtur; omnes eum aver-
 santur, omnes offendun-
 tur. Nam nec sordidum
 eum conspici oportet, ne
 vel ea ipso absterreat ho-
 mines; sed ipsum squalo-
 rem ejus mundum esse
 docet & adficiendum.

Oportet verò etiam mul-
 tam naturalem gratiam in-

esse Cynico, & ingenii
 acumen; (alioqui mucus
 erit, pratereaque nihil;) ut expedite & adposite ad
 ea, quæ inciderint, re-
 spondere possit. Quema-
 modum Diogenes ei re-
 spondit, qui dixerat: Tu
 ne is es Diogenes, qui
 deos esse non putat? Quo
 pacto, inquit; cum te diis
 invisum esse judicem? Rus-
 sus, cum Alexander eum
 dormientem adgressus di-
 xisset,

Non

Οὐ χρη πᾶνύχιον εὐδην βουλευθῆσθαι ἀνδρῶν
 ἔνυπνος ἐτι ὦν, ἀπήντησεν;

Ὡς λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τῶσα μί-
 μηλα.

93 Πρὸ πάντων δὲ τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ δεῖ κα-
 θαρώτερον εἶναι τοῦ ἡλίου· εἰ δὲ μὴ, κυβευτῆν
 ἀνάγκη καὶ ἐραδιουργὸν εἶναι, ὅστις, ἐνεχόμε-
 νός τινι αὐτὸς κακῶ, ἐπιτιμήσει τοῖς ἄλλοις.

94 Ὅρα γάρ, οἷόν ἐστι, τοῖς βασιλευσὶ τούτοις
 καὶ τυράννοις οἱ δορυφόροι καὶ τὰ ὄπλα παρ-
 εῖχε τὸ ἐπιτιμᾶν τισι, καὶ δύνασθαι καὶ κο-
 λάζειν τοὺς ἀμαρτάνοντας, καὶ αὐτοῖς οὐσι
 πακοῖς· τῶν δὲ Κυνικῶν ἀντὶ τῶν ὀπλων καὶ τῶν
 δορυφόρων, τὸ συνειδὸς τὴν ἐξουσίαν ταύτην κα-

95 ραδίδωσιν. Ὅταν ἴδῃ, ὅτι ὑπερηγρύπνηκεν ὑπὲρ
 ἀνδρῶπων, καὶ πεπόνηκεν, καὶ καθαρόν μὲν
 πεκοίμηται, καθαρώτερον δ' αὐτὸν ἐτι ἢ ὕπνος
 ἀφῆ-

*Non oportet per totam
 noctem dormire confi-
 liarium virum:*

femifomnis adhuc respon-
 dit:

*Cui populi que sunt com-
 missi, Et tanta res cu-
 ra sunt.*

Ante omnia vero men-
 tem illius sole puriorem
 esse detet: alioquin scurra
 & improbus fit necesse est,
 qui ipse vitio cuiuspiam ob-
 noxius, alios reprehendat.

Vide enim, hoc quale sit.
 Regibus istis & tyrannis,
 quamvis ipsi quoque sint
 improbi, satellites & arma
 id præstant, ut reprehen-
 dere aliquos, & punire
 etiam delinquentes possint.
 Cynico vero, armorum &
 satellitum loco, conscien-
 tia dat istam potestatem.
 Quod si videt, se pro alio-
 rum salute vigilare & labo-
 rare, & mundam dormire,
 mundioremque e somno
 expurgisci, &, quæcum-
 que cogitet, cogitare se
 ut

αἰφῆκαι, ἀτεδύμηται δ' ὅσα ἐντεδύμηται ὡς
 φίλος τοῖς θεοῖς, ὡς ὑπηρετής, ὡς μετέχων
 τῆς ἀρχῆς τῷ Διὶ πανταχοῦ δ' αὐτῷ πρό-
 χαίροντι τοῖς,

ἄγου δὲ μ', ὦ Ζεῦ, καὶ σύ γ' ἡ Πεπερωμένη.

καὶ ὅτι, Εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη
 γενέσθω· διατί μὴ θάρρησιν παρρησιάζεσθαι 96
 πρὸς τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἑαυτοῦ, πρὸς τὰ
 τέχνας, αἰπλῶς πρὸς τοὺς συγγενεῖς; Διὰ τοῦ 97
 το οὔτε περιεργος οὔτε πολυπρόσγμων ἔστιν ὁ
 οὕτω διακείμενος. οὐ γὰρ τὰ ἀλλότρια πολυ-
 πρᾶγμονεῖ, ὅταν τὰ ἀνθρώπινα ἐπισκοπῇ, ἀλλ'
 τὰ ἴδια. εἰ δὲ μὴ, λέγε καὶ τὸν στρα-
 τηγὸν πολυπρόσγμονα, ὅταν τοὺς στρατιώτας
 ἐπισκοπῇ, καὶ ἐξετάσῃ; καὶ παραφυλάσῃ,
 καὶ τοὺς ἀκοσμοῦντας κολάσῃ. Ἐάν δ' ὑπὲρ 98
 μάλης ἔχων πλαικουντάριον, ἐπιτιμαῖς ἄλλοις,

G g 3

εἰσῶ

ut diis amicum, ut deo-
 rum ministrum, ut partici-
 pem imperii Jovis; si ubi-
 que in promptu illud habet;

*Duc me, O Jupiter, at-
 que tu fatum;*

itemque illud: Si diis ita
 placet, ita fiat; Cur non
 libere loqui auderet cum
 fratribus suis, cum filiis,
 omnino cum consanguini-
 sis. Quapropter neque

supervacaneis rebus occu-
 patus neque curiosus est,
 qui sic est adfectus. Ne-
 que enim in aliena curiose
 inquit, cum res humanas
 inspicit, sed in sua: alio-
 qui etiam imperator curio-
 sus dicendus erit, cum mi-
 lites inspicit & iustrat ob-
 servatque, & militaris di-
 sciplinæ perturbatores ca-
 stigmat. Sin placentulam
 sub ala gestans, alios in-
 creparis; dicam tibi; Quis
 potius

ἐρῶ σοι, Οὐ θέλω μᾶλλον ἀπελθὼν ἐπιγυ-
νῆαν καταφαγεῖν ἐμὴν ὃ κέκλωφας; τί δέ σοι
99 καὶ ταῖς ἀλλοτρίαις; Τίς γὰρ εἶ; ὁ παῖρας εἶ,
ἢ ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν; Δεῖξόν μοι τὴν
σύμβολον τῆς ἡγεμονίας, οἷα ἐκεῖνη ἐκ φύσεως
ἔχει. Εἰ δὲ κηφὴν εἶ, ἐπιδικαζόμενος τῆς βασι-
λείας τῶν μελισσῶν, οὐ δοκεῖς ὅτι καὶ σὲ κατα-
βαλοῦσιν αἱ συμπολιτευόμενοι, οἷα αἱ μέλισσαι
ποῦς κηφῆνας;

100 Τὸ μὲν γὰρ ἀνεκτικὸν τασαῦταν ἔχει δὲ
τὸν Κυκλάδων, ὥστ' αὐτὸν ἀνάισθητον δοκῶν τοῖς
πολλοῖς, καὶ λίθον οὐδεὶς αὐτὸν λοιδόρει,
οὐδεὶς τίκτει, οὐδεὶς ὑβρίζει· τὸ πωματίον δ'
αὐτοῦ δίδωκεν αὐτὰς χρῆσθαι τῷ Φέλατι,
101 οἷα βούλεται. Μνηστὴρ γὰρ, ὅτι τὸ
χεῖρον ἀνάγκη νικᾶσθαι ὑπὸ τοῦ κρείττονος,
ὅπου κρείσσον ἴσθι· τὸ δὲ πωματίον τῶν πολ-
λῶν

potius in argulum aliquem
abiens deoras id quod fur-
tus es! Quid ad teres alie-
nas? Quis enim es? Num
taurus es, aut arum regi-
na? Ostende mihi princi-
patus insignia, qualia illis
a natura data sunt. Quod
si fucus es, & tamen re-
gnum arum tibi vendicas;
nonne putas, sives tuas
te pari modo dejecturas
esse regno, quemadmodum
spes tuas?

Iam tolerantia in Cyni-
co esse tanta debet, ut
vulgo sensus expert & la-
pis esse videatur: nemo
ei maledicit, nemo eum
verberat, nemo injuria ad-
ficit; corrusculum vero
suum ab aliis tractari sinit,
ut volunt. Meminit enim,
necesse esse, ut id, quod
est imbecillius, a robatio-
re vincatur, quatenus est
imbecillius; corrusculum
autem a imbecillius esse
multi-

λῶν χεῖρας, τὸ ἀσθενέστερον τῶν ἰσχυροτέρων.
 Οὐδέποτε οὐκ εἰς ταῦτα καταβάσει τὸν ἀγῶνα; 102
 ἔπου δύναται νικηθῆναι; ἀλλὰ τῶν ἀλλοτρίων
 εὐθὺς ἐξίσταται, τῶν δούλων οὐκ ἀντιποιεῖται.
 Ὅπου δὲ προαιρέσεις καὶ χρήσεις τῶν φαντασιῶν, 103
 ἐκεῖ ὄψει ὅσα ὄμματα ἔχει· ἢ εἶπες, ὅτι Ἄργος
 τυφλὸς ἦν πρὸς αὐτόν. Μὴ που συγκρατάθεις; 104
 προπετής; μὴ που ὀρμη εἰκαία; μὴ που ὀρεξίς
 ἀποτευκτική; μὴ που ἐκκλίσις περιπτωτική;
 ἐπιβολὴ ἀτελής; μὴ που μὲμφικς; μὴ που τα-
 πείνωσις, ἢ φθόνος; καὶ ἢ προαρχή; ἢ πολλή, 105
 καὶ σύντασις τῶν δ' ἄλλων ἕνεκα, ἵπτιος ῥέγγας
 εἰρήνη πᾶσα. λησθῆς προαιρέσεως οὐ γίνεται, τυ-
 ραννος οὐ γίνεται. Σωματίου δέ; Ναι. Καὶ πτη- 106
 σσιδίου δέ; Ναι. καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν. Τί οὖν
 αὐτῶ τούτων μέλες; Ὅταν οὖν τις διὰ τούτων
 αὐτόν ἐκφοβῆ, λέγει αὐτῶ, Ἰπτάγε. Ζῆται τῶ

Gg. 4

και

multitudine; id quod infir-
 mius est, cedere debere
 robustioribus. Numquam
 igitur in id certamen, in
 quo vinci possit, descen-
 dit; sed alienis rebus sta-
 tim cedit; non vendicat
 sibi ea quæ serva sunt. Ubi
 vero voluntas & usus vi-
 forum valent, ibi videbis
 quot habeat oculos; adeo
 ut dicas, Argum etiam
 cum eo collatum, fuisse
 cæcum. Est alicubi adsen-
 sio præceps? impetus ad
 agendum temere captus?
 adpetitio frustrata? aver-

satio calamitosa? propo-
 situm irritum? est alicubi
 querela? abjectio animi,
 aut invidia? hic excitata
 est ejus attentio; & animi
 contentio. Quod autem
 ad cætera adinet, superius
 stertit: parata sunt omnia.
 Voluntatis sacro nullus est,
 nullus tyrannus. At cor-
 pusculi? Utique. Rei fa-
 voriaris? Utique: atque
 etiam magistratum & ho-
 norum? Quid ergo hæc
 ille curat? Quod si igitur
 his rebus aliquis eum ter-
 rere conetur; ei dicit,

Abi,

παιδίας· κείνοις τὰ προσωπίδια φοβερά ἴσταν,
 ἐγὼ δ' οἶδα ὅτι ἰατρώκινός ἐστιν, ἔσωθεν δὲ οὐδ'
 ἐν ἔχει.

107 Περὶ τοιοῦτου πράγματος βουλευθή. Ὡστε,
 εἰάν σοι δόξῃ, τὸν Θεὸν σοι, ὑπέβου, καὶ ἰδοὺ
 108 σοι πρῶτον τὴν παρασκευὴν. Ἰδοὺ γάρ, τί καὶ
 ὁ Ἐκτός λέγει τῇ Ἀνδρομάχῃ· Ὑπαγε, Φησί,
 μᾶλλον εἰς οἶκον, καὶ ὕφαινε·

— Πόλεμος δ' ἀνδρῶσι μελήσει
 Παῖσιν, ἐπεὶ δὲ μάλιστα.

109 Οὕτω καὶ τῆς ἰδίας παρασκευῆς συνέσχετο, καὶ
 τῆς ἀκρίβους ἀδυναμίας.

ΚΕΦ.

Abi, pueros quære! illi
 larvis terrentur! ego vero,
 testaceas istas esse, no-
 vi, intrinsicus autem nihil
 continere.

Talis rea est, de qua
 deliberas. Quamobrem, si
 visum tibi fuerit, per
 Deum, differ, tuamque
 primum præparationem at-
 que instructionem circum-

spice. Ecce enim, quid
 Hector Andromachæ di-
 cit: Abi (inquit) potius
 domum, & telam texe;

— Bellum autem viris
 cura erit
 omnibus, mihi vero præ-
 cipue.

Sic & suas vires intellexit,
 & filius imbecillitatem.

ΣΑΡ.

Κ Ε Θ. ηγ.

Πρὸς τοὺς Ἀναγινώσκοντας καὶ Διαλεγόμενος
ἐπίδεικτικῶς.

Τίς εἶναι Δέλει, αὐτῷ πρῶτον εἰπέ· εἶθ' οὐ-
τω πρὶς αὐτοῖς ποιεῖς. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων
σχεδὸν ἀπάντων οὕτως ἐρῶμεν γινόμενα. Οἱ αὖθ-
λαῦντες, πρῶτον κρίνουσι τίνες εἶναι Δέλουσιν,
εἶθ' οὕτω τὰ ἐξῆς ποιούσιν. εἰ δολιχοδρόμος, το-
κώτη τροφή, τοιοῦτος περιπάτος, τοιαύτη τρίψις,
τοιαύτη γυμνασία· εἰ σταδιοδρόμος, πάντα ταῦ-
τα ἄλλοι· εἰ πένταθλος, ἔτι ἀλλοιότερα.
Οὕτως εὐρήσεις καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν. Εἰ τέκτων,
τοιαῦτα ἔξεις· εἰ χαλκεύς, τοιαῦτα. Ἐκαστον
γὰρ πᾶν γινόμενον ὑφ' ἡμῶν, ἂν μὲν ἐπὶ μηδὲν
ἀναφέρωμεν, εἰκῆ ποιήσομεν· εἰ δ' ἐφ' ὃ μὲν

Gg 5

δὲν

C A P. XXIII.

*Ad eos qui Ostentationis causa loquuntur aut
disputant.*

Principio tecum ipse con-
stitue, quem te esse velis:
deinde sic ea facito quæ
facis. Nam ita fieri etiam
aliis in rebus prope omni-
bus videmus. Pugiles pri-
mam statuunt, qui esse
velint; & sic deinde, quæ
consequentia sunt, faciunt.
Si dolichodromus; talis
victus convenit, talis de-
ambulatio, talis frictio,

talis exercitatio: si stadio-
dromus, hæc omnia diver-
sa erunt: si pentathlus,
magis etiam diversa. Eo-
dem modo & in artibus se-
rem habere deprehendes.
Si faber lignarius esse vo-
lueris, talia habebis: si
ætrarius, talia. Nam quæ-
cumque fuerint quæ agi-
mus, si ad nullum finem
retulerimus, frustra age-
mus:

Οὐ χρὴ πάνυχιον εὐδην βουληφόρον ἄνδρα
 εὐπνός ἐτι ὢν, ἀπήντησεν,

Ὡς λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τῶσα μέ-
 μηλε.

- 93 Πρὸ πάντων δὲ τὸ ἡγεμονικὸν αὐτοῦ δεῖ κα-
 θαρώτερον εἶναι τοῦ ἡλίου· εἰ δὲ μὴ, κυβευτῶν
 ἀνάγκη καὶ ραδιουργὸν εἶναι, ὅστις, ἐνεχόμε-
 νός τινι αὐτὸς κακῶ, ἐπιτιμήσει τοῖς ἄλλοις.
- 94 Ὅρα γάρ, ὅσον ἐστι, τοῖς βασιλευσὶ τούτοις
 καὶ τυράννοις οἱ δορυφόροι καὶ τὰ ὄπλα παρ-
 εἶχε τὸ ἐπιτιμᾶν τισι, καὶ δύνασθαι καὶ κο-
 λάζειν τοὺς ἀμαρτάνοντας, καὶ αὐτοῖς οὖσι
 κακοῖς τῶν δὲ Κυνικῶν ἀντὶ τῶν ὄπλων καὶ τῶν
 δορυφόρων, τὸ συνειδὸς τὴν ἐξουσίαν ταύτην πα-
 95 ραδίδωσιν. Ὅταν ἴδῃ, ὅτι ὑπερηγρύπνηκεν ὑπὲρ
 ἀνδρώπων, καὶ πεπόνηκεν, καὶ καθαρόν μὲν
 πεκοιμήται, καθαρώτερον δ' αὐτὸν ἐτι ἢ ὕπνος
 ἀφῆ-

*Non oportet per totam
 noctem dormire confi-
 liarium virum:*
 semisomnis adhuc respon-
 dit:

*Cui populi sunt com-
 missi, et tanta res cu-
 ra sunt.*

Ante omnia vero men-
 tem illius sole puriorem
 esse detet: alioquin scurra
 & improbus fit necesse est,
 qui ipse vitio cuiquam ob-
 noxius, alios reprehendat.

Vide enim, hoc quale sit.
 Regibus istis & tyrannis,
 quamvis ipsi quoque sint
 improbi, satellites & arma
 id præstant, ut reprehen-
 dere aliquos, & punire
 etiam delinquentes possint.
 Cynico vero, armorum &
 satellitum loco, conscien-
 tia dat istam potestatem.
 Quod si videt, se pro alio-
 rum salute vigilare & labo-
 rare, & mundam dormire,
 mundioremque e somno
 expergisci, &, quæcum-
 que cogitet, cogitare se
 ut

αἰφῆκαι, ἐντεθύμηται δ' ὅσα ἐντεθύμηται ὡς
 φίλος τοῖς θεοῖς, ὡς ὑπηρετής, ὡς μετέχων
 τῆς ἀρχῆς τῷ Διὶ πανταχοῦ δ' αὐτῷ πρό-
 χαρον τοῦ,

Ἄγου δὲ μὲν ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ γὰρ ἡ Παρρημένη:

καὶ ὅτι, Εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη
 γενέσθω· διατί μὴ θάρρησιν παρρησιάζεσθαι 96
 πρὸς τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἑαυτοῦ, πρὸς τὰ
 τέκνα, ἀπλῶς πρὸς τοὺς συγγενεῖς; Διὰ τοῦ 97
 το οὔτε περιεργός οὔτε πολυπρόσγμων ἐστὶν ὁ
 οὕτω διακείμενος. οὐ γὰρ τὰ ἀλλότρια πολυ-
 πραγμονεῖ, ὅταν τὰ ἀνθρώπινα ἐπισκοπῇ, ἀλλὰ
 τὰ ἴδια. εἰ δὲ μὴ, λέγε καὶ τὸν στρα-
 τηγὸν πολυπράγμονα, ὅταν τοὺς στρατιώτας
 ἐπισκοπῇ, καὶ ἐξετάζη; καὶ παραφυλάσσει,
 καὶ τοὺς ἀκοσμοῦντας κολάζει. Ἐάν δ' ὑπὲρ 98
 μάλης ἔχων πλακουντάριον, ἐπιτιμαῖς ἄλλοις,

G g 3

εἰσῶ

ut diis amicum, ut deo-
 rum ministrum, ut partici-
 pem imperit Jovis; si ubi-
 que in promptu illud habet,

*Duc me, O Jupiter, at-
 que tu Fatum;*

itemque illud: Si diis ita
 placet, ita fiat; Cur non
 libere loqui auderet cum
 fratribus suis, cum filiis,
 omnino eum consanguineis.
 Quapropter neque

supervacaneis rebus occu-
 patus neque curiosus est,
 qui sic est adfectus. Ne-
 que enim in aliena curiose
 inquit, cum res humanas
 inspicit, sed in sua: alio-
 qui etiam imperator curio-
 sus dicendus erit, cum mi-
 lites inspicit & iustrat ob-
 servatque, & militaris di-
 sciplinæ perturbatores ca-
 stigat. Sin placentulam
 sub ala gēstans, alios in-
 creparis; dicam tibi; Quin
 potius

ἔρῳ σοί, Οὐ θέλεις μᾶλλον ἀπειλῶν ἐπιγυ-
νῆν καταφραγεῖν ἑκείνο ὃ κέκλοφας; τί δέ σοι
99 καὶ ταῖς ἀλλοτρίαις; Τίς γάρ εἶ; ὁ ταῦρας εἶ,
ἢ ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν; Δείξόν μοι τὰ
σύμβολα τῆς ἡγεμονίας, οἷα ἐκείνη ἐκ φύσεως
ἔχει. Εἰ δὲ κηφὴν εἶ, ἐπιθιλαζόμενος τῆς βασι-
λείας τῶν μελισσῶν, οὐ δοκεῖς ὅτι καὶ σὲ κατα-
βαλοῦσιν αἱ συμπολιτευόμενοι, ὡς αἱ μέλισσαι
τοὺς κηφῆνας;

100 Τὸ μὲν γάρ ἀνεκτικὸν τασσῆται ἔχει δὲ
τὸν Κυνηγόν, ὥστ' αὐτὸν ἀναίσθητον δεκῆν τοῖς
πολλοῖς, καὶ λίθον· οὐδεὶς αὐτὸν λοιδορεῖ,
οὐδεὶς τίπτει, οὐδεὶς ὑβρίζει· τὸ πᾶν οὖν δ'
αὐτοῦ δίδωκεν αὐτὰς χρῆσθαι τῷ φέροντι,
101 αἰς βούλεται. Μέννηται γάρ, ὅτι τὸ
χεῖρον ἀνάγκη νικᾶσθαι ὑπὸ τοῦ κρείττονος,
ὅπου χρεῖρόν ἐστι· τὸ δὲ πᾶν οὖν τῶν πολ-
λῶν

potius in argulum aliquem
abiens devoratis id quod fura-
tus es! Quid ad teres alie-
nae? Quis enim es? Num
taurus es, aut apum regi-
na? Ostende mihi princi-
patus insignia, qualia illis
a natura data sunt. Quod
si fucus es, & tamen re-
gnum apum tibi vendicas;
nonne putas, sives tuas
te pari modo dejecturas
esse regno, quemadmodum
apes fucus?

Item tolerantia in Cyni-
co esse tanta debet, ut
vulgo sensus expers & la-
pis esse videatur: nemo
ei maledicit, nemo eum
verberat, nemo injuria ad-
ficit; corrusculum vero
suum ab aliis tractari finit,
ut volunt. Meminit enim,
necesse esse, ut id, quod
est imbecillius, a robustio-
re vincatur, quatenus est
imbecillius; corrusculum
enim, imbecillius esse
multi-

δῶν χεῖρας, τὸ ἀσθενέστερον τῶν ἰσχυροτέρων
 οὐδέ ποτ' οὐκ εἰς ταῦτα καταβαίνει ἐν ἀγῶνι; 102
 ἔπου δύναται νικηθῆναι· ἀλλὰ τῶν ἀλλοτρίων
 εὐθὺς ἐξίσταται, τῶν δούλων οὐκ ἀντιποιεῖται.
 Ὅπου δὲ προαίρεσις καὶ χεῖρις τῶν φαντασιῶν, 103
 ἐκεῖ ὄψει ὅσα ὄμματα ἔχει· ἢ εἶπες, ὅτι Ἄργος
 τυφλὸς ἦν πρὸς αὐτόν. Μὴ που συγκατάθεσις 104
 προπετής; μὴ που ὀρμὴ εἰκαία; μὴ που ὀρεξίς
 ἀποτευκτική; μὴ που ἐκκλισίς περιπτωτική;
 ἐπιβολὴ ἀτελής; μὴ που μὲμψις; μὴ που τα-
 πείνωσις, ἢ φθόνος; ἢ ἢ πρῶσιχὴ ἢ πολλή, 105
 καὶ σύντασις τῶν δ' ἄλλων ἕνεκα, ὑπτιος βέγγης
 εἰρήνη πάσα. λησθῆς προαίρεσεως οὐ γίνεται, τυ-
 ραννος οὐ γίνεται. Σωματίου δέ; Ναί. Καὶ κτη- 106
 σιδίου δέ; Ναί. καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν. Τί οὖν
 αὐτῶ τούτων μέλει; Ὅταν οὖν τις διὰ τούτων
 αὐτὸν ἐκφοβῆ, λέγει αὐτῶ, Ἰπάγε, τίται τὰ

Gg. 4 και

multitudine; id quod infir-
 mius est, cedere debere
 robustioribus. Numquam
 igitur in id certamen, in
 quo vinci possit, descen-
 dit; sed alienis rebus sta-
 tim cedit; non vindicat
 sibi ea quæ serva sunt. Ubi
 vero voluntas & usus vi-
 forum valent, ibi videbis
 quot habeat oculos; adeo
 ut dicas, Argum etiam,
 cum eo collatum, fuisse
 cæcum. Est alicubi adsen-
 sio præceps? impetus ad
 agendum temere captus?
 adpetitio frustrata? aver-

satio calamitosa? propo-
 situm irritum? est alicubi
 querela? abjectio animi,
 aut invidia? hic excitata
 est ejus attentio, & animi
 contentio. Quod autem
 ad cætera adinet, superius
 stertit: parata sunt omnia.
 Voluntatis iatro nullus est,
 nullus tyrannus. At cor-
 pusculi? Utique. Rei fa-
 miliaris? Utique: atque
 etiam magistratum & ho-
 norum? Quid ergo hæc
 ille curat? Quod si igitur
 his rebus aliquis eum ter-
 rere conetur; ei dicit,

Abi,

παιδίας· ἐκείνοις τὰ προσωπίδια φοβερά ἴσταν,
 ἐγὼ δ' οἶδα ὅτι ἰατρῶκινά ἐστιν, ἔσωθεν δὲ οὐδ'
 ἐν ἔχει.

107 Περὶ τοιοῦτου πρῆγματος βουλεύη. Ὡστε,
 εἰάν σοι δόξη, τὸν Θεὸν σοι, ὑπέθου, καὶ ἰδοὺ
 108 σοι πρῶτον τὴν παρασκευὴν. Ἴδου γάρ, τί καὶ
 ὁ Ἐκτός λέγει τῇ Ἀνδρομάχῃ· Ὑπαγε, Φησί,
 μάλλον εἰς οἶκον, καὶ ὕφαινε·

— Πόλεμος δ' ἀνδρῶσι μελήσει
 Παῖσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα.

109 Οὕτω καὶ τῆς ἰδίας παρασκευῆς συνήσθητο, καὶ
 τῆς ἀκίτης ἀδυναμίας.

ΚΕΦ.

Abi, pueros quære! illi
 larvis terrentur! ego vero,
 testaceas istas esse, no-
 vi, intrinsicus autem nihil
 continere.

Talis rea est, de qua
 deliberas. Quamobrem, si
 visum tibi fuerit, per
 Deum, differ, tuamque
 primum præparationem at-
 que instructionem circum-

spice. Ecce enim, quid
 Hector Andromachæ di-
 cit: Abi (inquit) potius
 domum, & telam texe;

— Bellum autem viris
 cura erit
 omnibus, mihi vero præ-
 cipue.

Sic & suas vires intellexit,
 & filius imbecillitatem.

ΣΑΡ.

Κ Ε Θ. κγ.

Πρὸς τοὺς Ἀναγινώσκοντας καὶ Διαλεγομένους
ἐπιδεικτικῶς.

Τίς ἔστι Δέλεις, αὐτῶ πρώτον εἰπέ· εἶθ' οὕτω πρὶν εἰ ποιεῖς. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχεδὸν ἀπάντων οὕτως ἐρωμεν γινόμενα. Οἱ ἀθλοῦντες, πρώτον κρίνουσι τίνες εἶναι Δέλουσι, εἶθ' οὕτω τὰ ἔξης ποιοῦσιν. εἰ δολιχοδρόμος, τοιαύτη τροφή, τοιοῦτος περίπατος, τοιαύτη τρίψις, τοιαύτη γυμνασία· εἰ σταδιοδρόμος, πάντα ταῦτα ἄλλοι· εἰ πένταθλος, ἔτι ἄλλοιότερα. Οὕτως εὐρήσεις καὶ ἐπὶ τῶν τεχνῶν. Εἰ τέκτων, τοιαῦτα ἔξεις· εἰ χαλκεύς, τοιαῦτα. Ἐκαστὸν γὰρ πᾶν γινόμενον ὑφ' ἡμῶν, ἂν μὲν ἐπὶ μηδὲν ἀναφέρωμεν, εἰκῆ ποιήσομεν· εἰ δ' ἐφ' ὃ μὲν δεῖ.

G g 5

C A P. XXIII.

Ad eos qui Ostentationis causa loquuntur aut disputant.

Principio tecum ipse confitue, quem te esse velis: deinde sic ea facito quæ facis. Nam ita fieri etiam aliis in rebus prope omnibus videmus. Pugilos primum statuunt, qui esse velint; & sic deinde, quæ consequentia sunt, faciunt. Si dolichodromus; talis victus convenit, talis demambulatio, talis frictio, talis exercitatio: si stadiodromus, hæc omnia diversa erunt: si pentathlus, magis etiam diversa. Eodem modo & in artibus se rem habere deprehendes. Si faber lignarius esse vo-lueris, talia habebis: si ærarius, talia. Nam quæcumque fuerint quæ agimus, si ad nullum finem retulerimus, frustra age-mus:

4 δὲ, διεσφαλμένως. Λοιπὸν, ἢ μὲν τίς ἐστι
 κοπὴ ἀναφρασί, ἢ δ' ἰδίαι. Πρῶτον, ἴν' ὡς ἀν-
 θρωπος. Ἐν τούτῳ τί περιέχεται; Μὴ ὡς
 πρόβατον, εἰ καὶ ἐπισκεπῆς ἢ βλαπτικός, ὡς
 5 θηρίον. Ἡ δ' ἰδίαι, πρὸς τὸ ἐπιτήδευμα ἐκά-
 στου καὶ τὴν προαίρεσιν, ὁ κιθαρωδὸς, ὡς κι-
 θαρῶδης· ὁ τέκτων, ὡς τέκτων· ὁ φιλόσοφος,
 6 ὡς φιλόσοφος· ὁ ῥήτωρ, ὡς ῥήτωρ. Ὅταν οὖν
 λέγῃς, δεῦτε καὶ ἀκούσατέ μου ἀναγινώσκοντες
 ὑμῖν. σκέψαι πρῶτον μὴ εἰκῆ αὐτὸ ποιεῖν. εἴτ',
 ἀν' εὐχῆς εἴτι ἀναφίρεις, σκέψαι εἰ ἐφ' ὃ δὲ.
 7 Ὀφελῆσαι θέλεις; ἢ ἐκανεθῆναι; Εὐθύς ἀκού-
 εις λέγούτος, Ἐμοὶ δὲ τοῦ παρα τῶν πολλῶν
 ἐπάνου τίς λόγος; Καὶ καλῶς λέγεις. οὐδὲ
 γὰρ τῷ μουσικῷ, καὶ τὸ μουσικός ἐστιν, οὐδὲ τῷ
 8 γεωμετρικῷ· Οὐκοῦν ὀφελῆσαι θέλεις; πρὸς τί;
 εἶπε καὶ ἡμῖν, ἵνα καὶ αὐτοὶ τρέχωμεν εἰς τὸ
 ἀκροα-

mus: sin eo quo non per-
 tinent, aberrabimus. Ce-
 terum est respectus alius
 communis, alius peculi-
 ris. Primum, ut agas
 tamquam homo. In hoc
 quid continetur? Ne ut
 ovis, licet mansuetus; ne
 ve nocivus, sicut fera be-
 stia. Peculiaris autem re-
 spectus ad cuiusque vitæ
 genus & institutum perti-
 net. Citharædus agat, ut
 citharædus; faber, ut fa-
 ber; philosophus, ut phi-
 losophus; orator, ut ora-
 tor. Cum igitur dicis,

Adeste, audite me vobis
 recitantem; primum vide,
 ne temere id facias: dein-
 de, si deprehenderis te
 hoc aliquo referre, vide,
 nam eo quo referri debet.
 Prodesse vis? an laudari?
 Statim, audis dicentem,
 Meâ vero popularis laus
 nihil refert. Recte dicit:
 neq. enim musico, quate-
 nus musicus est, neq. ge-
 ometræ, quatenus geo-
 meter est, ea confert.
 Ergo prodesse vis? Qua-
 re? Dic nobis quoque, ut
 & nos in auditorium tuum
 adcur-

ἀκραιτέρου σου. Νῦν ἀκούσαι τις, ἀφελῆσαι
καὶ ἄλλους, μὴ αὐτὸς ἀφελήμενος; Οὐδ' αὖτε
καὶ εἰς τεκτονικὴν ὃ μὴ τέκτων, εὐδ' εἰς ἀρ-
κτικὴν ὃ μὴ ἀρκτεὺς.

Θάλας εὐν γινώσκω, εἰ ἀφίλησαι; Φέρε σοὶ 9
τὰ δόγματα, φιλόσοφε. Τίς ἀπαγγελία ὄρε-
ξως; Μὴ ἀποτυγχάνων. Τίς ἐπιλοσιπῶς; Μὴ
περιπίπτον. Ἄγε, πληροῦμεν αὐτῶν τὴν ἐκαστὴν 10
γελίαν; Ἐπέ μοι παλαμῶν ἂν εἴς ψυχήν, ἔρω σοὶ
πρώην ψυχρότερον, σοὶ τῶν ἀκραιτέρων συνελθόντων,
καὶ μὴ ἐπιθοσάειν σοὶ, τεταπεινωμένους ἔχον-
τες, πρώην ἐπαινεθῆς, περιήρχου, καὶ πᾶσι 11
ἐν ἔλογας, Τί σοὶ ἰδοξας; Θαυμασιώτος, κίρῃ
τὴν ἐμὴν σοὶ εὐωγήσεν. Πῶς δ' εἶποι ἐκεῖνα; Τὸ
πᾶσι; Ὅπου διήγραψα τὸν Πάργου καὶ τὰς Νύμφ-
φας. Ἐπεφύωσ. Ἐπέ μοι λέξαι καὶ ὄρεξας 12
καὶ

adeurramus. Potestne ve-
no quisquam prodesse aliis,
qui nullum ipse fructum e
doctrina ceperit? Non;
neque enim qui faber non
est, ad artem fabrilem aliis
prodesse potest; neque ad
sutoriam, qui sutor non
est.

Vis ergo scire, an
fructum ceperis? Profer
secreta tua, philosophe.
Quodnam est propositum
adpositionis? Non frustra-
ri. Quod avervationis?
Non incidere in id quod

declines. Age, num pro-
positum harum exsequi-
mur? Dic mihi verum;
sin fefelleris, ipse tibi di-
cam. Nuper, cum se-
gnius convenissent audito-
res, neq tibi adclamassent,
objecto animo egressus es,
Nuper laudatus, circumi-
bas, & omnibus dicebas:
Quis tibi visus sum? Mi-
rabilis, domine, ita salvus
sum. Quomodo vero illud
dixi? Quodnam? Ubi de-
scripsi Panem & Nymphas.
Nihil supra. Et post hæc
tu

καὶ ἐκλίσα· κανὰ φύσιν ἀναστρέφῃ; Ἴκωγε,
 13 ἄλλον πᾶθε. Τὸν δῆνα δὲ πρῶτην οὐκ ἐπῆρας
 παρὰ τὸ τοὶ φαινόμενον; τὸν δῆνος δ' οὐκ ἐκ-
 λάκευες τὸν συγκλητικόν; Ἡθελές σου τὰ πα-
 14 δια εἶναι τοιαῦτα; Μὴ γένοιτο. Τίνος οὖν ἔνεκα
 ἐπῆρας καὶ παρεπίτες αὐτῶν; Εὐφύης κρηπίδας,
 καὶ λόγων πικουρτικός. Πάδον ποῦτο; Ἐμὲ
 θαυμάζει. Εἴρηκας τὴν ἀπόδοξιν. Εἶπτε τί δε-
 15 κῶσαι; αὐτοὶ σου οὗτος οὐ καταφρονοῦσαι λελη-
 θῶτος; Ὅσον οὐκ ἀδελφικῶς συνειδῶς ἑαυτῇ μη-
 δὲν ἀγαθὸν μὴ τε πεποικῶτι, μὴ τε ἐνδυμου-
 ρίνω, εὖτε φιλόσοφον τὸν λέγοντα, Μεγαλο-
 16 φύης, καὶ ἀπλοῦς, καὶ ἀπείρατος: τί δοκεῖς
 ἄλλο αὐτὸν λέγειν, ἢ, Οὐτέ τις μου ποτὲ
 16 χρεῖαν ἔχει; Ἡ οἶπέ μοι, τῆ μεγαλοφυοῦς ἔ-
 γαν ἐπιδέδεκταις ἰδοῦ σύνεστί σοι ποσούτω χρέ-
 17 ω διαλογισμῶ σου αἰσῆκον, ἀνασχινύσκαπτις
 σου

tu mihi dicis, te in adpeti-
 tione & averfatione ver-
 fari naturæ convenienter?
 Abi, aliis id perfuade. Non-
 ne vero nuper istum contra
 sententiam animi tui lau-
 dasti? nonne adulatus es
 illi senatoris filio? Velles-
 ne tuos liberos esse tales?
 Absit. Quæ igitur gratia
 laudabas & colebas eum?
 Ingeniosus est adolescens,
 & doctrinæ cupidus. Un-
 de istud? Me admiratur.
 Veram causam adtulisti.
 Quid deinde putas? nonne

isti ipsi clanculum te con-
 temnunt? Cum enim ho-
 mo, nullius honestæ vel
 actionis vel cogitationis
 sibi conscius, philosophum
 invenerit, qui ei dicat,
 Magno es ingenio, sim-
 plex & candidus; quid
 eum dicere putas, nisi
 Iste quadam in re operi
 meâ eget? Aut dic mihi,
 quodnam magni ingenii
 opus præstitit? Ecce tanto
 tempore familiaritate tua
 utitur; te differentem au-
 divit, recitantem audit:
 estne

σαι ἀκήκοε· κατέσταλται; ἐπιστρέφεται ἐφ' αὐτόν; ἠσθίηται ἐν οἴοις κακοῖς ἐστίν; ἀπεβάβληκεν οἴησιν; ζῆτεῖ τὸν διδάζοντα; Ζητεῖ; Φησὶ 17 τὸν διδάζοντα πῶς δεῖ βιοῦν; αὐ, μαρὲ· αὐτολά; πῶς δεῖ φράζειν· τούτου γὰρ ἕνεκα καὶ αὐ θαυμάζει. Ἀκούσον αὐτοῦ, εἶνα λέγῃς. οὗτος ὁ ἄνθρωπος πάνυ τεχνικάτατα γράφει, Δίονες πολὺ κάλλιον. Ὅλον ἄλλο ἐστὶ· μή τι λέγῃς· 18 Ὁ ἄνθρωπος αἰδήμων ἐστίν οὗτος, πιστός ἐστιν, ἀτάραχος ἐστίν; Εἰ δὲ καὶ ἔλεγεν, ἔπον ἄν αὐτῷ· Ἐπειδὴ οὗτος πιστός ἐστιν, οὗτος ὁ πιστός τί ἐστὶ; Καί, εἰ μὴ ἔχεν εἶπεν, προσέδηκα ἄν, ὅτι, Πρῶτον μάθε τί λέγεις, εἰδ' οὐτω λέγε.

Ὅτως δὲν κακῶς διακείμενος, καὶ χαϊστικῶν 19 περὶ τοὺς ἐπαινεσόντας, καὶ ἀριθμῶν τοὺς ἀκούοντάς σου, θίλεις ἄλλους ὠφελεῖν; Σήμερόν μου

estne factus modestior? an in se ipsum descendit? an fentit, quibus in malis fit? abjecitne arrogantiam? num quærit doctorem? Quærit, inquit. Eumne, qui doceat qua ratione vivendum sit? Non, stulte; sed, quomodo sit dicendum: hac enim gratia te quoque admiratur. Audi quid dicat: Iste homo artificiosissime scribit, multo elegantius Dio-

ne. Totā res alia est. Num dicit, Homo hic verecundus est, fidus est, imperturbatus est? Quod etfi diceret, ego ei responderem: Quoniam iste fidus est, dic mihi, quem dicis fidum hominem? Si diceret, se nescire; subjicerem, Prius discite, quid dicas; deinde dicite.

Ergo tam male adfectus, & laudatoribus inhians, & auditores tuos numerans, aliis

θυσία κισσαριωδὴν με δεῖ σάματα; Ἀκουσὼν τί λέ-
γαι Σακράτης· Οὐδὲ γάρ ποτε ἐρέποι, ὡ ἄνδρες,
εἴθε τῇ ἡλικίᾳ, ὥσπερ μαρισσὶ πλάττοντι λό-
γους, εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. Ὡσπερ μαρισσὶ, Φησὶν.

26 Ἔστι γάρ τῶ ὄντι κομψὸν τὸ τέχνηον, ἐκλέξαι
ὀνομάτια, καὶ ταῦτα συνδέσσαι, καὶ παρελθόντα
εὐφυῶς ἀναγγῶναι ἢ εἰπεῖν, καὶ μεταξύ ἀναγι-
νώσκοντα ἐπιφθέγγασθαι, ὅτι, Τούτοις οὐ πολλοὶ
θύνανται παρακαλοῦσθαι, μὴ τὴν ὑμέτεραν σω-
τηρίαν.

27 Φιλόσοφος δ' ἐπ' ἀερόσσειν παρακαλεῖ; Οὐχὶ
δ', ὡς ὁ ἥλιος ἄγει αὐτὸς ἐφ' ἑαυτὸν, ἢ ἡ τρο-
φή, οὕτω δὲ καὶ αὐτὸς ἄγει τοὺς ὠφεληθησομέ-
νους; Ποῖος ἰατρὸς παρακαλεῖ, ἵνα τις ὑπ' αὐ-
τοῦ θεραπευθῆ; Καί τοι νῦν ἀκῶ, ὅτι καὶ οἱ
ἰατροὶ παρακαλοῦσιν ἐν Ῥώμῃ· πλὴν ἐπ' ἐμοῦ
28 παρακαλῶντο. Παρακαλῶ σε ἐλθόντα ἀκῶσαι,

ὅτι

quidem aspernor: num ér-
go me adstantem pulsare
citharam oportet? Audi,
quid Socrates dicat: „Ne-
que enim decet, inquit,
„judices, hanc ætatem,
„composita oratione more
„adolescuntuli venire in
„judicium.“ More ado-
lescuntuli, ait. Est enim
elegans sane istud arti-
ficium, seligere verba,
eaque componere, ac pro-
gressum in medium so-
lenter recitare aut elo-
qui, atque inter reci-
tandum subiinde adjicere,

Haud, ita dii vos ama-
bunt, ista multi possunt
adsequi.

Num vero philosophus
homines ad se audiendum
invitat & orat? Annon,
ut sol ipse ad sese adlicit
homines, aut ut cibus &
potus, sic etiam philoso-
phus eos quibus profutu-
rus est? Quis medicus ro-
gat, ut aliquis se ab ipso
curari sinat? Quamquam
nunc audio Romæ medi-
cos etiam rogare homines,
& ad se vocare; at meo
tempore ipsi vocabantur.

Ῥογο

ὅτι σοὶ κακῶς ἐστὶ, καὶ πάντων μᾶλλον ἐπιμελή-
 ῃ ἢ οὐ, δὲ σε ἐπιμελεῖσθαι, καὶ ὅτι ἀγνοεῖς τὰ
 αἰγαθὰ καὶ τὰ κακὰ, καὶ κακοδαίμων εἶ καὶ δυσ-
 τυχὴς. Κοιμῆ παρακλήσεις. Καὶ μὴ, ὅν μὴ
 ταῦτα ἐμποῖῃ ὁ τοῦ φιλοσόφου λόγος, νεκρὸς ἐστὶ
 καὶ αὐτὸς, καὶ ὁ λέγων. Ἐῴωθε λέγειν ὁ Ῥοῦ. 29
 Φος· Εἰ εὐσχολεῖτε ἐπανέσαι με, ἐγὼ δ' οὐδὲν
 λέγω. Τοῦγαροῦν οὕτως ἔλεγεν, ὅσθ' ἐκείτον
 ἡμῶν καθήμενον οἶσθαι, ὅτι τις ποτε αὐτὸν δια-
 βέβληκεν· οὕτως ἤπτετό τῶν γινομένων, οὕτω πρὸ
 ὀφθαλμῶν ἐτίθει τὰ ἐκείτου κακὰ. Ἰατρειὸν 30
 ἐστὶν, ἀνδρες, τὸ τοῦ φιλοσόφου σχολασθῆναι· οὐ δὲ
 ἠφάντῃα ἐξελεῖν, ἀλλ' ἀλγήσαντας. ἔρχεσθε
 γὰρ οὐχ ὑγιεῖς· ἀλλ' ὁ μὲν ὤμων ἐμβεβληκὸς,
 ὁ δ' ἀπόστημα ἔχων, ὁ δὲ σύρριλα ἔχων, ὁ δὲ
 κεφαλαλγῶν. Εἴτ' ἐγὼ καθίσας ὑμῖν λέγω νοη- 31
 μάτια καὶ ἐπιφανημάτων, ἵν' ὑμεῖς ἐπαυέσασσιν

μθ

„Rogo te, ut venias, ut
 que audias, male tibi esse;
 te quidvis potius curare
 quam id quod curandum
 est; ignorare bona & ma-
 la, infelicem & calamito-
 sum esse.“ — Lepida vero
 invitatio! Enimvero nisi
 philosophi sermo hoc effe-
 cerit, mortuus est cum
 ipse, tum is a quo habetur.
 Solitus est dicere Rufus:
 Si tantum habetis otii, ut
 me laudetis, ego nihil dico.
 Itaque sic dicebat, ut
 quisque nostrum, qui ad
 sedebamus, putaret, se
 : *Epicteti Dissert. T. I.*

ab aliquo apud eum fuisse
 accusatum: sic *veruti* acu-
 tabeabat ea quae fiebant;
 sic mala eiusque ponebat
 ob oculos. Schola phi-
 losophi taberna medica
 est: non inde exeundum
 est cum laetitia, sed cum
 dolore: nequa enim sani
 acceditis; sed alius hume-
 ro luxato, alius apostema-
 te laborans, alius fistulam
 habet, alius caput dolet.
 Ego vero sedens senten-
 tiolas vobis & epiphone-
 matis dicam, ut me lau-
 dantes exeatis sanis, hu-
 merum

H h

- με ἐξήλθητε, ὁ μὲν τὸν ἄμον ἐκφέρων ὄντι εἰσέ-
νεγκεν, ὁ δὲ τὴν κεφαλὴν ὡσαύτως ἔχουσαν, ὁ δὲ
32 τὴν σύριγγα, ὁ δὲ τὸ ἀπέσθημα; Εἶτα ταύτου ἕνεκα
ἀποδημῶσαι ἀνδρακοι νεώτεροι; καὶ τοὺς γονεῖς
τοὺς αὐτῶν ἀπολείπειν, καὶ τοὺς φίλους, καὶ
τοὺς συγγενεῖς, καὶ τὸ πησαῖδιον, ἵνα σοι Οὐῖ
Φῶσιν, ἐπιφωνημαίτια λέγοντι; Τοῦτο Σακράτης
ἔποιε; τοῦτο Ζήνων; τοῦτο Κλεάνθης;
- 33 Τί οὖν; οὐκ ἔστιν ὁ προτρεπτικὸς χαρακτήρ;
Τίς γὰρ οὐ λέγει; ὡς ὁ ἐλεγκτικὸς, ὡς ὁ διδασκα-
λικός. τίς οὖν πώποτε τέταρτον ἔπε μετὰ ταύτῃ,
34 τὸν ἐπιδεικτικόν; Τίς γὰρ ἔστιν ὁ προτρεπτικός;
δύνασθαι καὶ ἐνὶ καὶ πολλοῖς δεῖξαι τὴν μάχην ἐν
ᾗ κυλίσονται· καὶ ὅτι μᾶλλον πάντων φροντίζου-
σιν ἢ ἂν θέλουσι. Θέλουσι μὲν γὰρ τὰ πρὸς ἐπι-
δημονίαν φέροντας, ἀλλὰ τοῦ δ' αὐτὰ ζητοῦσι.
35 Τοῦτο ἴσως γίνεσθαι, δεῖ κεδῆναι χίλιαι βάραι,
καὶ

meritum sic afflictum referens, qualem adtulerat; alius caput eodem modo adfectum; alius fistulam suam, alius apostema! Itane adolescentes propter ista peregrinarentur? eone parentes suos relinquerent, & amicos, & cognatos, & rem familiarem; ut tibi epiphonemata jactanti, Vah, & Ohe, adclament? Idne Socrates faciebat? idne Zenon? idne Cleanthes?

Quid ergo? Non est dicendi genus hortatorium?

Quis negat? Æque, atque illud quo coarguimus, quo docemus. Quis vero unquam, præter hæc quartum esse, dixit, ostentatorium? Quoddam enim est hortandi genus? Posse & singulis & multis inconstantiam & pugnam ostendere, in qua voluntantur; eisque demonstrare, quidvis potius eos curare quam ea quæ volunt. Volunt enim ea quæ ad felicitatem faciunt, sed quærunt alibi. Hoc ut fiat, mille subfellia collocari oportet, & ad-
vocare

καὶ παρακληθῆναι τοὺς ἀκουσόμενους, καὶ σὶ ἐν
 κομφῶ στολίῳ ἢ τριβωνίῳ ἀπιβάντα ἐπὶ πούλ-
 βονον, διαγράφειν πῶς Ἀχιλλεὺς ἀπέθανε. Παν-
 σασθε, τοὺς Θεοὺς ὑμῖν, καλὰ ἰνόματα καὶ
 πράγματα καταισχύνοντες, ὅσιν ἐφ' ἑαυτοῖς
 Οὐδὲν ἂν προσηπτικώτερον, ἢ ἔταν ὁ λέγων ἐπὶ 36
 φαίνη τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι χρεῖων αὐτῶν ἔχει. Ἡ 37
 ἀπὲ μοι, τίς, ἀκούων ἀναγινώσκοντά σου ἢ δια-
 λεγομένου, περὶ αὐτοῦ ἠγωνίασιν, ἢ ἐπιστραφῆ
 εἰς αὐτόν; ἢ ἐξελθὼν ἔπεν, ὅτι καλῶς μου
 ἤφατο ὁ φιλόσοφος; ἀπὲι δὲ ταῦτα ποιεῖν.
 Οὐχὶ δ', ἂν λίαν εὐδοκίμῃς, λέγει πρὸς τινὰ, 38
 κομφῶς ἔφρασε τὰ περὶ τὸν Ζεῦξην ἄλλος, ὃ
 ἀλλὰ τὴν ἐπὶ Πύλαις μάχην. ταῦτ' ἔστιν ἀκρό-
 σις φιλοσόφου;

H b a K E F

vocare auditores, & te
 eleganti veste aut palliolo,
 conscenso pulpito, in pul-
 vino sedentem, describere
 quemadmodum occubuerit
 Achilles. Definite, quæ-
 so per Deos, pulcra ver-
 ba & res deformare, quan-
 tum in vobis est. Nihil
 magis ad hortandum felici-
 cet facit, quam cum is,
 qui dicit, auditoribus si-
 gnificat, sibi illis opus
 esse! Dic mihi, quis, te

recitantem aut differentem
 audiens, de se ipso sit so-
 licitus? quis in fese de-
 scenderit? quis egrossus
 dixerit, Pulcre me tetigit
 philosophus; posthac ista
 facienda non sunt. Non-
 ne vero, si vel maximo
 probatus fueris, dicit ad
 aliquem, Eleganter disse-
 ruit ista de Xerxe: Allus;
 Non; sed de pugna ad
 Thermopylas! Hæccine est
 auscultatio philosophi?

Κ Ε Φ. 28.

Περὶ τοῦ μὴ δύναιτο Προσκάσχειν τοῖς Οὐκ ἐφ' ἡμῖν.

Τὸ ἄλλοι παρὰ φύσιν, σοὶ κακὸν μὴ γενέσθαι, οὐ γὰρ συνταπεινωθεὶς πέφυκας, οὐδὲ συνατυχεῖς, ἀλλὰ, συνετυχεῖν. Ἄν δὲ τις ἀτυχεῖ, μέμνηο ὅτι παρ' αὐτὸν ἔσυχῃ. Ὁ γὰρ Θεὸς πάντα ἀνθρώπους ἐπὶ τὸ εὖθαι μαρτυρεῖ, ἐπὶ τὸ εὐσταθεῖν ἐποίησε, πρὸς τοῦτο ἀφαιρέτως ἔθηκε. τὰ μὲν, ἴδια θεὸς ἐκάστω, τὰ δ' ἄλλοτριά, τὰ μὲν, καλυπτά καὶ ἀναγκαῖστα, καὶ ἀφαιρέτως, οὐκ ἴδια, τὰ δὲ ἀκαλυπτά, ἴδια, τὴν δ' ἀμείβην τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὥσπερ ἦν ἄξιον τὸν κηρόμενον ἡμῶν καὶ πατρικῶς προϊστάμενον, ἐν τοῖς ἴδιαις.

Ἄλλ'

C A P. XXIV.

Non debere nos earum rerum Desiderio teneri, quæ in Nostra potestate non sunt.

Quod alter contra naturam facit, aut patitur, tibi malum ne esto: neque enim tu natus es, ut una deprimaris cum altero, & calamitosus sis; sed, ut una sis fortunatus. Si quis vero calamitosus est, memento suâ culpâ esse calamitosum. Deus enim omnes homines ad felicitatem, ad constantiam con-

didit. Ad hoc subsidia eis dedit; quandoquidem alia cuique propria dedit, alia vero aliena: nempe ea, quæ prohiberi & cogi & adimi possunt, non propria; quæ vero prohiberi nequeunt, propria: naturam vero Boni & Mali, sicut dignum fuit eo qui nos curaret, patriæque sollicitudine tueretur, in propriis collo-

Ἄλλ' ἀπονεχώρηκα· τοῦ δαῖνος, καὶ δδοναῖται. 4
 Διὰ τί γὰρ τὰ ἀλλότρια ἴδια ἠγήσατο; διὰ
 τί, ὅτε σε βλέπων ἔχαιρεν, οὐκ ἐπελογίζετο,
 ὅτι θνητὸς εἶ, ἀποδημητικὸς αἶ; Τεργαίρουν τῆ
 ναι θίκαις τῆς αὐτοῦ μαρτίας. Σὺ δ' ἀντὶ τίνος, 5
 ἐπὶ τί κλαῖς σταυκόν; Ἡ οὐδὲ σὺ ταῦτα ἐμὸ
 λήθηκας; ἀλλ', ὡς τὰ γυναῖκα καὶ οὐδενὸς ἀξίας,
 πᾶσιν οἷς ἔχαιρες, ὡς αἰεὶ συνεσόμενος συνῆς,
 ταῖς τόποις, τοῖς ἀνθρώποις, ταῖς διατριβαῖς;
 καὶ νῦν κλαίων ἐκάθικας, ὅτι μὴ τοὺς αὐτοὺς 6
 βλέπεις καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις διατριβεῖς.
 τούτου γὰρ ἀξίος εἶ, ἵνα καὶ τῶν κοραίων καὶ 7
 κοραίων ἀδελιώτερος ᾖς, οἷς ἔξεστιν ἵπτασθαι
 ὄρου θάλασσι, καὶ μετακοδομεῖν τὰς νεοσσίας;
 καὶ τὰ πελάγη διαπερᾶν, μὴ στένουσιν, μηδὲ
 κερδοῦσι τὰ πρῶτα. Ναὶ ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἄλλο 7
 γα εἶναι πάσχει αὐτὰ. Ἡμῖν οὖν ὁ λόγος

Hh 3

ἐπὶ

collocavit. „At ab illo
 discessi, ideoque dolet.“
 Cur autem aliena sua esse
 duxit? cur, conspectu tuo
 delectatus, te mortalem
 esse, peregrinari te posse,
 non cogitavit? Idcirco
 poenas dat suæ stultitiæ.
 Tu vero qua de causa, aut
 cui bono te ipsum deplo-
 ras? An ne tu quidem ita
 meditatus es? sed, ut mu-
 lierculæ nullius pretii,
 omnibus quibus delectaba-
 ris, ita fruitus es, quasi
 semper iisdem fruiturus,

locis, hominibus, conver-
 sationibus? Et nunc plo-
 rans sedes, quod eosdem
 non cernas, nec iisdem in
 locis verferis. Nempe hoc
 tu mēritus es, ut corvis
 etiam atque cornicibus ef-
 fes miserior, quibus, quo-
 cumque libuerit, volare li-
 cet, nidusque suos trans-
 ferre, & mare transmitta-
 re, nec gementibus, nec
 priora desiderantibus. At-
 qui, ais, idcirco istis hoc
 accidit, quoniam rationis
 sunt expertes. Nobis igitur

- ἐπὶ ἀνυχίας καὶ κακοδομοσίας δέδοται ὑπὸ τῶν
θεῶν, ἵν' ἄθλοισι, ἢ καὶ κενθούντες διατελώμεν;
- 8 Ἡ πάντες ἴστωσαν αἰθάναι, καὶ μηδὲς ἀπο-
δημότω· μηδ' ἡμῶς, πῶς ἀποδημῶμεν, ἀλλὰ
μένωμεν ὡς τὰ φυτὰ προσεβύζοντα· ἂν δέ τις
ἀποδημήσῃ τῶν συνήθων, καθήμενος κλαίωμεν
καὶ πάλιν, ἂν ἔλθῃ, ἐσχαθόμεθα, καὶ κροτῶ-
μεν, ὡς τὰ παιδία;
- 9 Οὐκ ἀπογαλακτίσομεν ἤδη ποθ' ἑαυτοῖς,
καὶ μεμνησόμεθα ὧν ἠκούσαμεν παρὰ τῶν φι-
10 λосоφῶν; ἂν γε μὴ ὡς ἐπαιδιῶν αὐτῶν ἠκούομεν,
ἔτι ὁ κόσμος οὗτος μία πόλις ἐστὶ, καὶ ἡ οὐσία
ἐξ ἧς δεδημιούργηται μία καὶ ἀνάγκη περι-
δόν τινὰ εὔνοι, καὶ παρεσχώρησιν ἄλλων ἄλλοις,
καὶ τὰ μὲν διαλύεσθαι, τὰ δ' ἐπυγίνεσθαι, τὰ
11 μὲν μένειν ἐν τῷ αὐτῷ, τὰ δὲ κινεῖσθαι· πάντα
δὲ

tar ratio ad calamitatem & infelicitatem data est a diis, ut in miseria & lactu acetem exigeremus? Aut omnes immortales esse debent, neque quisquam peregre abire debet, nec nos usquam proficiscemur, sed stirpium iuxta radicibus adhaeri manebimus? si quis vero familiarium discesserit, sedebimus plorantes; ac vicissim, cum redierit, exultabimus & plaudemus, quemadmodum pueri?

Annon tandem hoc relinquemus, & quæ ex philosophis audierimus recordabimur? nisi forte sic eos, tamquam incantatores, audivimus differentes: „Mundum hunc unam esse urbem; unamque esse, „qua ille constat substantiam; ac necesse esse, ut „sit circuitus quidam, ut „nulla aliis cedant, hæc dissolvantur, illa suboriantur, hæc suum statum tenent, illa vero moventur: esse autem omnia „ami-

δὲ φίλων μετὰ, πρῶτον μὲν Θεῶν, ἔτα καὶ
 ἀνθρώπων, φύσει πρὸς ἀλλήλους ὠκειωμένων·
 καὶ δεῖ τοὺς μὲν παρεῖναι ἀλλήλοις, τοὺς δ'
 ἀπαλλάττεσθαι, τοῖς μὲν συνοῦσι χαίροντας,
 τοῖς δ' ἀπαλλαττομένοις μὴ ἀχθομένους. ὁ δ' 12
 ἄνθρωπος, πρὸς τῷ φύσει μεγαλόφρων εἶναι,
 καὶ πάντων τῶν ἀπροαιρέτων καταφρονητικός,
 ἔτι κακῆνο ἔσχηκε, τὸ μὴ ἐρριζῶσθαι, μηδὲ
 προσπεφυκέναι τῇ γῆ, ἀλλὰ ἄλλοτ' ἐπ' ἄλ-
 λους ἰσθδαί τόπους, ποτὲ μὲν χρειῶν τιναῖ
 ἐπεγουσῶν, ποτὲ δὲ καὶ αὐτῆς τῆς θεῆας
 ἕνεκα.

Καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ τὸ συμβαῖν τοιοῦτόν τι ἦν. 13

Παλλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστυα, καὶ νόον
 ἔγνω·

καὶ ἔτι πρόσθεν τῷ Ἡρακλεῖ, περιελθεῖν τὴν
 οἰκουμένην ὄλην,

Hh 4

Ἄνθρώ-

amicorum plena, primum
 Deorum, deinde homi-
 num, quos natura inter
 sese conciliarit; quorum
 alios una vivere, alios
 discedere oporteat, sic ut
 praesentibus gaudeant, di-
 gressis non doleant: ho-
 minem autem, praeter-
 quam quod ad animi ma-
 gnitudinem natus sit, &
 ad contemnenda omnia
 quae in ipsius arbitrio non
 sunt, etiam hoc habere,
 ut non radicibus adhæ-

rescat in terra, sed alias
 in alia loca migrare pos-
 sit, nunc postulante ali-
 qua necessitate, nunc et-
 iam solummodo spectandi
 gratia."

Id quidem olim & Ulyssi
 accidit;

qui mores hominum ma-
 iorum vidit, & urbes:

&, ante hunc, Herculi,
 qui totum terrarum orbem
 pervagatus,

Homi.

Ἀνθρώπων ἄβρη τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντος·

καὶ τὴν μὲν ἐκβάλλοντα καὶ καθαίροντα, τὴν
 14 δ' ἀντεισάγοντα. καὶ τοὶ πόσους οἷε φίλους
 ἔσχεν ἐν Θήβαις; πόσους ἐν Ἄργει, πόσους ἐν
 Ἀθήναις; πόσους δὲ περιερχόμενος ἐκτίησθε;
 ὅς γε καὶ ἐγάμει, ὅπου καιρὸς ἐφαίνη αὐτῷ, καὶ
 ἐπαιδοποιεῖτο, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέλιπεν, οὐ στέ-
 15 γων, αὐδὲ ποδῶν, οὐδ' ὡς ὀρφανούς ἀφιεῖς. ἤδει
 γὰρ ὅτι οὐδεὶς ἐστὶ ἀνθρώπος ὀρφανός, ἀλλὰ
 πάντων αἰεὶ καὶ διηνεκῶς ὁ πατήρ ἐστιν ὁ κηδέ-
 16 μενος. οὐ γὰρ μέχρι λόγου ἠκηκόες, ὅτι πα-
 τὴρ ἐστὶν ὁ Ζεὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅς γε καὶ
 αὐτοῦ πατέρας ᾤετο αὐτὸν, καὶ ἐκάλεσεν, καὶ
 πρὸς ἐκείνους ἀφορῶν ἐπραστέεν ἅ ἔπραστα. τοὶ
 γάρτοι πανταχοῦ ἐξῆν αὐτῷ διαίγειν εὐδαιμόνως.
 17 Οὐδέποτε δ' ἐστὶν οἷον τ' εἰς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν
 εὐδαι-

*Homīnum fasque nefas-
 que inspicit;*

ut & hoc ejiceret ac re-
 purgaret, & illud restitue-
 ret: quamquam quot eum
 amicos habuisse putas The-
 bis? quot Argis? quot
 Athenis? quot in istis pe-
 regrinationibus parasse?
 quippe qui uxorem etiam
 duxerit, ubi ipsi commo-
 dum videretur, & liberos
 procreavit, eosque dese-
 ruerit, non gemens, non
 desiderans, neque ut or-

phanos relinquens: norat
 enim, mortalium nemin-
 em orphanum esse; sed
 esse patrem, qui continen-
 ter omnes curet. Neque
 enim verbo tenus tantum
 audierat, Jovem patrem
 esse hominum; sed etiam
 suum patrem & putavit
 eum, & adpellavit, eum-
 que respiciens res, quas
 suscepit, gessit omnes.
 Unde factum, ut ubique
 beate illi vivere liceret.
 Numquam autem fieri pot-
 est, ut felicitas, & rerum
 absen-

εὐδαιμονίαν καὶ πόθον τῶν οὐ παρόντων. τὸ γὰρ
 εὐδαιμονοῦν ἀπέχειν δεῖ πάντα ἃ θέλει, πε-
 πληρωμένῳ τινὶ ἐοικέναι· οὐ δίψος δεῖ προσεῖναι
 αὐτῷ, οὐ λιμὸν. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπεπόνθει 18
 πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ ἔκλαιεν ἐπὶ πέτρῃς κα-
 θεζόμενος. Σὺ δ' Ὀμήρῳ πάντα προσέχεις, καὶ
 τοῖς μύθοις αὐτοῦ; Ἡ, εἰ ταῖς ἀληθείαις
 ἔκλαιε, τί ἄλλο ἢ ἐδυστύχει; Τίς δὲ καλὸς τε
 καὶ ἀγαθὸς δυστυχεῖ; Τῷ ὄντι κακῶς διοι- 19
 κῆται τὰ ἔλα, εἰ μὴ ἐπιμελεῖται ὁ Ζεὺς τῶν
 ἑαυτοῦ πολιτῶν, ἢ ὥσιν ὅμοιοι αὐτῷ εὐδαι-
 μονες. Ἄλλὰ ταῦτα οὐ θεμιτὰ, οὐδ' ὄσια,
 ἐνθυμηθῆναι. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς, εἰ μὲν ἔκλαιε 20
 καὶ ἀδύρετο, οὐκ ἦν ἀγαθός. Τίς γὰρ ἀγαθὸς
 ἔστιν, οὐκ ἀδῶς ὅς ἐστι; τίς δ' οἶδε τοῦτο, ἐπι-
 λελησμένος ὅτι φθαρετὰ τὰ γενόμενά, καὶ ἀν-
 θρωπον ἀνθρώπῳ συνεῖναι οὐ δυνατόν αἰεῖ; Τὸ 21

H h 5

οὐν

absentium desiderium, eodem in loco convenient. Quem enim beatum esse intelligimus, is habeat oportet omnia quæ vult; similis esse debet repleto: abesse oportet sitim, abesse famem. „At Ulysses (*quis*) adficiebatur uxoris desiderio, & in rupe sedens plorabat.“ Tu vero Homerum in omnibus audis, atque etiam in fabulis ejus? Ceterum, si vere ploravit Ulysses, quid aliud, nisi miser fuit? Quis autem vir bonus probusque

miser est? Omnino male gubernatur universum, si cives suos non curat Jupiter, ut, quemadmodum & ipse, beati sint. Atqui ista vel cogitare nefas est. Ulysses autem, si quidem ploravit & lamentatus est, vir bonus non fuit. Quis enim bonus est, qui se ipsum ignorat? quis vero se ipsum novit, qui oblitus est, quidquid ortum fuerit, id caducum esse; neque posse fieri, ut homo ab homine numquam divellatur? Atqui ea cupere, quæ

οὐν τῶν μὴ δυνατῶν ἐφίεσθαι, ἀνδραποδῶδες
καὶ ἡλιθίον· ζένου, θεομαχοῦντος, ὡς μόνον οἶον
τε, τοῖς δόγμασι τοῖς ἑαυτοῦ.

- 22 Ἄλλ' ἡ μήτηρ μου στένει, μὴ ὀρῶσά με.
Διὰ τί γὰρ οὐκ ἔμαθε τούτους τοὺς λόγους;
καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὅτι οὐκ ἐπιμελητέον τοῦ μὴ
οὐμῶξεν αὐτήν· ἀλλ', ὅτι οὐ δεῖ θέλειν τὰ ἀλ-
23 λότερια ἐξ ἅπαντος. Λύπη δ' ἡ ἄλλου ἀλλότριον
ἐστιν· ἡ δ' ἐμῆ, ἐμόν. Ἐγὼ οὖν τὸ μὲν ἐμὸν
παύσω ἐξ ἅπαντος· ἐπ' ἐμοὶ γὰρ ἐστι· τὸ δ'
ἀλλότριον περᾶσομαι κατὰ δύναμιν, ἐξ ἅπαν-
24 τος δ' οὐ περᾶσομαι. εἰ δὲ μὴ, θεομαχήσω,
ἀντιθήσω πρὸς τὸν Δία, ἀντιδιατάξομαι αὐτῷ
πρὸς τὰ ὄλα· καὶ τὰπίχειρα τῆς θεομαχίας
ταύτης καὶ ἀπειθείας οὐ μόνον παῖδες παίδων
ἐπιτίσουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ, μεθ' ἡμέραν
τε,

quæ fieri nequeunt, fervile
est, stultum est; est hospiti-
tis in hoc mundo, qui
(quâ unâ re potest) suis
decretis cum Deo bellum
gerit.

„At mater mea, cum me
non videt, gemit.“ Cur
enim rationes has non di-
discit? Neque vero hoc
dico, non curandum esse,
quo minus illa ploret; sed
non sine exceptione expe-
tenda esse aliena. Alte-
rius vero dolor, alienus
est; meus in mea est pe-

testate. Ego ergo, quod
meum est, quovis modo
sedabo, quoniam in mea
potestate est; alienum ve-
ro pro virili sedare con-
abor, sed non obstinate
quovis modo sedatum vo-
luero. Alioqui cum diis
pugnavero, adversabor Jo-
vi, memet ei in universi-
tatis administratione oppo-
suerō: atque istius belli
adversus deos, & inobe-
dientię, non modo filio-
rum filii pœnas dabunt,
sed & ego ipse, interdum
& noctu, præ insomniis
exi-

τε, καὶ νυκτὸς, διὰ τῶν ἐνυπνίων ἐκπηδῶν, ταρ-
 ρασσόμενος, πρὸς πᾶσαν ἀπαγγέλιαν τρέμων, ἐξ
 ἐπιστολῶν ἀλλοτρίων ἡσητημένην ἔχων τὴν ἐμαυ-
 τοῦ ἀπάθειαν. Ἀπὸ Ῥώμης τις ἦκει. Μόνον μὴ 25
 τι κακόν. Τί δὲ κακὸν ἐκεῖ σοι συμβῆναι δύνα-
 σται, ὅπου μὴ εἶ; Ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Μόνον
 μὴ τι κακόν. Οὕτω σοι πᾶς τόπος δύναται
 δυστυχίως εἶναι αἴτιος. Οὐχ ἰκανόν, ἐκεῖ σε 26
 αἰτυχῶν ὅπου αὐτὸς εἶ, ἀλλὰ καὶ πέραν θα-
 λάσσης; καὶ διὰ γραμμάτων; Οὕτως ἀσφα-
 λῶς σοι τὰ πράγματα ἔχει; Τί οὖν, ἂν ἀπο- 27
 θάνωσιν οἱ ἐκεῖ φίλοι; Τί γὰρ ἂν ἄλλο, ἢ οἱ
 θνητοὶ ἀπίθανον; Ἢ πῶς ἅμα μὲν γηράσκει
 θέλεις, ἅμα δὲ μηδενὸς τῶν στεργομένων μὴ
 ἰδεῖν θάνατον; οὐκ οἶσθ' ὅτι ἐν τῷ μακρῷ 28
 χρόνῳ πολλὰ καὶ ποικίλα ἀποβαίνειν ἀνάγκη;
 τοῦ μὲν πυρετὸν γενέσθαι κρείττονα, τοῦ δὲ
 λησπὴν, τοῦ δὲ τύραννον; Ταιούτο γὰρ τὸ πι- 29
 ριέχον,

exfiliens, turbatus, ad
 quemvis nuncium tremens,
 ex alienis literis suspen-
 tranquillitate mea. — „Ro-
 mā venit aliquis. Modo
 ne quid mali!“ — Quid
 vero illic mali tibi accidere
 potuit, ubi tu non es? —
 „E Græcia. Modo ne quid
 mali!“ — Sic quisvis locus
 calamitatis causa tibi esse
 potest. Non satis est, eo
 te in loco esse miserum,
 in quo es; nisi etiam
 trans mare; & per lite-
 ras, sis calamitosus? Ad-

eo res tuæ in tuto sunt? —
 „Quid igitur? si amici,
 qui illic sunt, mortui fue-
 rint?“ — Quid aliud,
 nisi quod mortui fuerint
 mortales? Aut quo pacto
 simul expetis senectutem;
 simul nullius eorum, quos
 diligis, mortem vis vider-
 re? An nescis, longo vi-
 tæ tempore necesse esse
 multa atque varia acci-
 dere? hunc, succumbere
 feбри, illum latroni, alium
 tyranno? Talis enim aër
 nos ambiens, tales homi-
 nes

- ἐπὶ αἰτυχίᾳ καὶ κακοδαμονίᾳ δέδοται ὑπὸ τῶν
 Θεῶν, ἵν' ἄθλοιοι, ἵνα κενθῶντες διατελῶμεν;
- 8 Ἡ πάντες ἰστωσάν ἀθάνατοι, καὶ μηδεὶς ἀπο-
 δημότω μεθ' ἡμῶν, πῶς ἀποδημῶμεν, ἀλλὰ
 μένωμεν ὡς τὰ φυτὰ προσεβρίζομενοι· ἂν δέ τις
 ἀποδημήσῃ τῶν συνήθων, καθήμενοι κλαίωμεν
 καὶ πάλιν, ἂν ἔλθῃ, ἐρχώμεθα, καὶ κροτῶ-
 μεν, ὡς τὰ παιδία;
- 9 Οὐκ ἀπογαλακτίσομεν ἤδη ποθ' ἑαυτοὺς,
 καὶ μεμνησόμεθα ὧν ἠκούσαμεν. παρὰ τῶν φι-
 10 λосоφῶν; ἂν γε μὴ ὡς ἰπαισιδῶν αὐτῶν ἠκούομεν,
 ὅτι ὁ κόσμος οὗτος μία πόλις ἐστὶ, καὶ ἡ οὐσία
 ἐξ ἧς δεδημιούργηται μία καὶ ἀνάγκη περι-
 ὄν τινὰ εἶναι, καὶ παρῶχάρεσιν ἄλλων ἄλλοις,
 καὶ τὰ μὲν διαλύεσθαι, τὰ δ' ἐπιγίνεσθαι, τὰ
 11 μὲν μέναν ἐν τῷ αὐτῷ, τὰ δὲ κινεῖσθαι. πάντα

δὲ

tar ratio ad calamitatem & infelicitatem data est a diis, ut in miseria & luctu certam exigeremus? Aut omnes immortales esse debent, neque quisquam peregre abire debet, nec nos usquam proficiscemur, sed stirpium iuxta radicibus adhaeri manebimus? si quis vero familiarium discesserit, sedebimus plorantes; ac vicissim, cum redierit, exultabimus & plaudemus, quemadmodum pueri?

Annon tandem hoc relinquemus, & quæ ex philosophis audierimus recordabimur? nisi forte sic eos, tamquam incantatores, audivimus differentes: „Mundum hunc unam esse urbem; unamque esse, qua ille constet substantiam; ac necesse esse, ut sit circuitus quidam, ut illa aliis cedant, hæc dissolvantur, illa suboriantur, hæc suum statum teneant, illa vero moveantur: esse autem omnia „ami-

δὲ φίλων μεστὰ, πρῶτον μὲν Θεῶν, ἔπειτα καὶ ἀνθρώπων, φύσει πρὸς ἀλλήλους ὠκειωμένων· καὶ δεῖ τοὺς μὲν παρῆναι ἀλλήλοις, τοὺς δ' ἀπαλλάττεσθαι, τοῖς μὲν συνοῦσι χαίροντας, τοῖς δ' ἀπαλλαττομένοις μὴ ἀχθομένους. ὁ δ' 12
 ἀνθρώπος, πρὸς τῷ φύσει μεγαλόφρων εἶναι, καὶ πάντων τῶν ἀπροαιρέτων καταφρονητικός, ἔτι κακίνο ἔσχηκε, τὸ μὴ ἐρρίζωσθαι, μηδὲ προσπεφυκέναι τῇ γῆ, ἀλλὰ ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλους ἰσθδαί τόπους, ποτὲ μὲν χρεῶν τιναῖ ἐπεγουσῶν, ποτὲ δὲ καὶ αὐτῆς τῆς θείας ἕνεκα.

Καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ τὸ συμβαῖν τοιοῦτόν τι ἦν. 13

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστια, καὶ νόστον ἔγνω·

καὶ ἔτι πρόσθεν τῷ Ἡρακλεῖ, περιελθεῖν τὴν οἰκουμένην ὅλην,

Hh 4

Ἀνθρώ-

amicorum plena, primum
 Deorum, deinde homi-
 num, quos natura inter
 sese conciliarit; quorum
 alios una vivere, alios
 discedere oporteat, sic ut
 presentibus gaudeant, di-
 gressis non doleant: ho-
 minem autem, præter-
 quam quod ad animi ma-
 gnitudinem natus sit, &
 ad contemnenda omnia
 quæ in ipsius arbitrio non
 sunt, etiam hoc habere,
 ut non radicibus adhæ-

rescat in terra, sed alias
 in alia loca migrare pos-
 sit, nunc postulante ali-
 qua necessitate, nunc et-
 iam solummodo spectandi
 gratia."

Id quidem olim & Ulyssi
 accidit;

qui mores hominum mai-
 torum vidit, & urbes:

&, ante hunc, Herculi,
 qui totum terrarum orbem
 pervagatus,

Hom.

Ἄνθρώπων ἴβρη τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντας·

καὶ τὴν μὲν ἐκβάλλοντα καὶ καθαίροντα, τὴν
 14 δ' ἀντεσισάγοντα καὶ τοὶ πόσους οἷε φίλους
 ἔσχεν ἐν Θήβαις; πόσους ἐν Ἄργει, πόσους ἐν
 Ἀθήναις; πόσους δὲ περιερχόμενος ἐκτῆσατο;
 ὅς γε καὶ ἐγάμει, ὅπου καιρὸς ἐφαίνη αὐτῷ, καὶ
 ἐπαιδοποιεῖτο, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέλιπεν, οὐ στέ-
 15 γων, οὐδὲ ποδῶν, οὐδ' ὡς ὀρφανούς ἀφιεῖς. ἤδεις
 γάρ ὅτι οὐδεὶς ἔστι ἀνθρώπος ὀρφανός, ἀλλὰ
 πάντων αἰεὶ καὶ διηνεκῶς ὁ πατήρ ἐστιν ὁ κηδέ-
 16 μενος. οὐ γὰρ μέχρι λόγου ἠκηκόεις, ὅτι πα-
 τὴρ ἐστιν ὁ Ζεὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅς γε καὶ
 αὐτοῦ πατέρα ᾤετο αὐτόν, καὶ ἐκάλες, καὶ
 πρὸς ἐκείνον ἀφορῶν ἔπραττεν ἅ ἔπραττα. τοι-
 γάρτοι πανταχοῦ ἔξην αὐτῷ διάγειν εὐδαιμόνως.
 17 Οὐδέποτε δ' ἐστὶν οἷόν τ' εἰς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν
 εὐδαι-

*Hominum fasque nefas-
 que inspicit;*

ut & hoc ejiceret ac re-
 purgaret, & illud restitue-
 ret: quamquam quot eum
 amicos habuisse putas The-
 bis? quot Argis? quot
 Athenis? quot in istis pe-
 regrinationibus parasse?
 quippe qui uxorem etiam
 duxerit, ubi ipsi commo-
 dum videretur, & liberos
 procreavit, eosque dese-
 ruerit, non gemens, non
 desiderans, neque ut or-

phanos relinquens: norat
 enim, mortalium nemin-
 em orphanum esse; sed
 esse patrem, qui continen-
 ter omnes curet. Neque
 enim verbo tenus tantum
 audierat, Jovem patrem
 esse hominum; sed etiam
 suum patrem & putavit
 eum, & adpellavit, eum-
 que respiciens res, quas
 suscepit, gessit omnes.
 Unde factum, ut ubique
 beate illi vivere liceret.
 Numquam autem fieri pot-
 est, ut felicitas, & rerum
 absen-

εὐδαιμονίην καὶ πόθον τῶν οὐ παρόντων. τὸ γὰρ
 εὐδαιμονεῦν ἀπέχειν δεῖ πάντα ἂ θέλει, πα-
 πληρωμένῳ τινὶ ἐοικέναι· οὐ δίψος δὲ προσεῖναι
 αὐτῷ, οὐ λιμὸν. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπεπόνθει 18
 πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ ἔκλαιεν ἐπὶ πέτραις κα-
 θεζόμενος. Σὺ δ' Ὀμήρῳ πάντα προσέχεις, καὶ
 τοῖς μύθοις αὐτοῦ; Ἡ, εἰ ταῖς ἀληθείαις
 ἔκλαιε, τί ἄλλο ἢ ἐδυτύχει; Τίς δὲ καλὸς τε
 καὶ ἀγαθὸς δυστύχει; Τῷ ὄντι κακῶς διοι- 19
 κῆται τὰ ἔλα, εἰ μὴ ἐπιμελεῖται ὁ Ζεὺς τῶν
 ἑαυτοῦ πολιτῶν, ἢ ὣσιν ὅμοιοι αὐτῷ εὐδαι-
 μονες. Ἄλλὰ ταῦτα οὐ θεμιτὰ, οὐδ' ὅσια,
 ἐνθυμηθῆναι. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς, εἰ μὲν ἔκλαιε 20
 καὶ ἀδύρετο, οὐκ ἦν ἀγαθός. Τίς γὰρ ἀγαθὸς
 ἐστίν, οὐκ εἰδώς ὅς ἐστι; τίς δ' οἶδε τοῦτο, ἐπι-
 ληλησμένος ὅτι φθαρτὰ τὰ γενόμενά, καὶ ἀν-
 θρωπον ἀνθρώπῳ συνεῖναι οὐ δυνατόν αἰεῖ; Τὸ 21

H h 5

οὖν

absentium desiderium, eodem in loco convenient. Quem enim beatum esse intelligimus, is habeat oportet omnia quæ vult; similis esse debet repleto: abesse oportet sitim, abesse famem. „At Ulysses (iugis) adficiebatur uxoris desiderio, & in rupe sedens plorabat.“ Tu vero Homerum in omnibus audis, atque etiam in fabulis ejus? Ceterum, si vere ploravit Ulysses, quid aliud, nisi miser fuit? Quis autem vir bonus probusque

miser est? Omnino male gubernatur universum, si cives suos non curat Jupiter, ut, quemadmodum & ipse, beati sint. Atqui ista vel cogitare nefas est. Ulysses autem, si quidem ploravit & lamentatus est, vir bonus non fuit. Quis enim bonus est, qui se ipsum ignorat? quis vero se ipsum novit, qui oblitus est, quidquid ortum fuerit, id caducum esse; neque posse fieri, ut homo ab homine nunquam divellatur? Atqui ea cupere, quæ

οὖν τῶν μὴ δυνατῶν ἐφίεσθαι, ἀνδραποδῶδες
καὶ ἡλιθίον· ζένου, θεομαχοῦντος, αἷς μόνον οἶον
τε, τοῖς δόγμασι τοῖς ἑαυτοῦ.

- 22 Ἄλλ' ἡ μήτηρ μου στένει, μὴ ὀρῶσά με.
Διὰ τί γὰρ οὐκ ἔμαθε τούτους τοὺς λόγους;
καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὅτι οὐκ ἐπιμελητέον τοῦ μὴ
οἰμῶξεν αὐτήν· ἀλλ', ὅτι οὐ δεῖ θέλειν τὰ ἀλ-
23 λότερια ἐξ ἅπαντος. Δύπη δ' ἡ ἄλλου ἀλλότερίον
ἐστίν· ἡ δ' ἐμή, ἐμόν. Ἐγὼ οὖν τὸ μὲν ἐμὲν
παύσω ἐξ ἅπαντος· ἐπ' ἐμοί γὰρ ἐστὶ· τὸ δ'
ἀλλότεριον περᾶσομαι κατὰ δύναμιν, ἐξ ἅπαν-
24 τος δ' οὐ περᾶσομαι. εἰ δὲ μὴ, θεομαχήσω,
ἀντιθήσω πρὸς τὸν Δία, ἀντιδιατάξομαι αὐτῷ
πρὸς τὰ ὅλα· καὶ τὰ πύχειρα τῆς θεομαχίας
ταύτης καὶ ἀπειθείας οὐ μόνον παῖδες παίδων
ἐκτίσουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ, μεθ' ἡμέραν
τε,

quæ fieri nequeunt, fervile
est, stultum est; est hospiti-
tis in hoc mundo, qui
(quâ unâ re potest) suis
decretis cum Deo bellum
gerit.

„At mater mea, cum me
non videt, gemit.“ Cur
enim rationes has non di-
dicit? Neque vero hoc
dico, non curandum esse,
quo minus illa ploret; sed
non sine exceptione expe-
tenda esse aliena. Alte-
rius vero dolor, alienus
est; meus in mea est pe-

testate. Ego ergo, quod
meum est, quovis modo
sedabo, quoniam in mea
potestate est; alienum ve-
ro pro virili sedare cona-
bor, sed non obstinate
quovis modo sedatum vo-
luero. Alioqui cum diis
pugnare, adversabor Jo-
vi, memet ei in universi-
tatis administratione oppo-
suiro: atque istius belli
adversus deos, & inobe-
dientie, non modo filio-
rum filii pœnas dabunt,
sed & ego ipse, interdum
& noctu, præ insomniis
exi-

τε, καὶ νυκτός, διὰ τῶν ἐνυπνίων ἐκπηδῶν, τα-
 ρασσόμετος, πρὸς πᾶσαν ἀπαγγελίαν τρέμων, ἐξ
 ἐπιστολῶν ἀλλοτρῶν ἠστημένην ἔχων τὴν ἐμαυ-
 τοῦ ἀπάθειαν. Ἀπὸ Ῥώμης τις ἦκε. Μόνον μὴ 25
 τι κακόν. Τί δὲ κακὸν ἐκεῖ σοι συμβῆναι δύνα-
 ται, ὅπου μὴ εἶ; Ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Μόνον
 μὴ τι κακόν. Οὕτω σοι πᾶς τόπος δύναται
 δυστυχίας εἶναι αἴτιος. Οὐχ ἰκανόν, ἐκεῖ σε 26
 αἰτυχεῖν ὅπου αὐτὸς εἶ, ἀλλὰ καὶ πέραν θα-
 λάσσης; καὶ διὰ γραμμάτων; Οὕτως ἀσφα-
 λῶς σοι τὰ πράγματα ἔχει; Τί οὖν, ἂν ἀπο- 27
 θάνωσιν οἱ ἐκεῖ φίλοι; Τί γὰρ ἂν ἄλλο, ἢ οἱ
 θνητοὶ ἀπέθανον; Ἢ πῶς ἅμα μὲν γηράσαι
 θέλεις, ἅμα δὲ μηδενὸς τῶν στεργομένων μὴ
 ἰδεῖν θάνατον; οὐκ οἶσθ' ὅτι ἐν τῷ μακρῷ 28
 χρόνῳ πολλὰ καὶ ποικίλα ἀποβαίνειν ἀνάγκη;
 τοῦ μὲν πυρετὸν γενέσθαι κρείττονα, τοῦ δὲ
 λησθῆναι, τοῦ δὲ τύραννον; Τοιοῦτο γὰρ τὸ πε- 29
 ριέχον,

exfiliens, turbatus, ad
 quemvis nuncium tremens,
 ex alienis literis suspen-
 tranquillitate mea. — „Ro-
 mā venit aliquis. Modo
 ne quid mali!“ — Quid
 verò illic mali tibi accidere
 potuit, ubi tu non es? —
 „E Græcia. Modo ne quid
 mali!“ — Sic quisvis locus
 calamitatis causā tibi esse
 potest. Non satis est, eo
 te in loco esse miserum,
 in quo es; nisi etiam
 trans mare, & per lite-
 ras, sis calamitosus? Ad-

eo res tuæ in tuto sunt? —
 „Quid igitur? si amici,
 qui illic sunt, mortui fue-
 rint?“ — Quid aliud,
 nisi quod mortui fuerint
 mortales? Aut quo pacto
 simul expetis senectatem;
 simul nullius eorum, quos
 diligis, mortem vis vide-
 re? An nescis, longo vi-
 tæ tempore necesse esse
 multa atque varia acci-
 dere? hunc, succumbere
 feбри, illum latroni, alium
 tyranno? Talis enim æt-
 nos ambiens, tales homi-

ἐπὶ αὐτοῦ καὶ κακοδαμονίας δέδοται ὑπὸ τῶν
 Θεῶν, ἵν' ἄθλιοι, ἵνα πενθοῦντες διατελώμεν;
 8 Ἡ πάντες ἕστωσαν αἰθάνατοι, καὶ μηδεὶς ἀπο-
 δημότω μηδ' ἡμῶς, πενθοῦμεν ἀποδημῶμεν, ἀλλὰ
 μένωμεν ὡς τὰ φυτὰ προσεβριζόμενοι· ἂν δέ τις
 ἀποδημήσῃ τῶν συνήθων, παιδήμετος κλαίωμεν
 καὶ πάλιν, ἂν ἔλθῃ, ἑρχώμεθα, καὶ κροτῶ-
 μεν, ὡς τὰ παιδία;

9 Οὐκ ἀπογαλακτίσμεν ἤδη ποθ' ἑαυτοῖς,
 καὶ μεμνησόμεθα ὧν ἠκούσαμεν. παρὰ τῶν φι-
 10 λосоφῶν; εἰ γε μὴ ὡς ἐπακοιδῶν αὐτῶν ἠκούμεν,
 ἔτι ὁ κόσμος οὗτος μία πόλις ἐστὶ, καὶ ἡ οὐσία
 ἐξ ἧς δεδημιούργηται μία καὶ ἀνάγκη περι-
 ὄν τινὰ εἶναι, καὶ παρῶχρήσειν ἄλλων ἄλλοις,
 καὶ τὰ μὲν διαλύεσθαι, τὰ δ' ἐπυγίνεσθαι, τὰ
 11 μὲν μέναι ἐν τῷ αὐτῷ, τὰ δὲ κινεῖσθαι. πάντα

tar ratio ad calamitatem & infelicitatem data est a diis, ut in miseria & luctu actatorem exigeremus? Aut omnes immortales esse debent, neque quisquam peregre abire debet, nec nos usquam proficiscemur, sed stirpium instar radicibus adfixi manebimus? si quis vero familiarium discesserit, sedebimus plorantes; ac vicissim, cum redierit, exultabimus & plaudemus, quemadmodum pueri?

Annon tandem sic relinquemus, & quæ ex philosophis audierimus recordabimur? nisi forte sic eos, tamquam incantatores, audivimus differentes: „Mundum hunc unam esse urbem; unamque esse, „qua ille constat substantiam; ac necesse esse, ut „sit circuitus quidam, ut „alia aliis cedant, hæc dissolvantur, illa suboriantur, hæc suum statum teneant, illa vero moveantur: esse autem omnia „ami-

δὲ φίλων μεστὰ, πρῶτον μὲν Θεῶν, ἔπειτα καὶ ἀνθρώπων, φύσει πρὸς ἀλλήλους ὠκειωμένων· καὶ δεῖ τοὺς μὲν παρῆναι ἀλλήλοις, τοὺς δ' ἀπαλλάττεσθαι, τοῖς μὲν συνοῦσι χαίροντας, τοῖς δ' ἀπαλλαττομένοις μὴ ἀχθομένους. ὁ δ' 12
 ἄνθρωπος, πρὸς τῷ φύσει μεγαλόφρων εἶναι, καὶ πάντων τῶν ἀπροαιρέτων καταφρονητικός, ἔτι κακίνο ἰσχυρὸς, τὸ μὴ ἐρριζῶσθαι, μηδὲ προσπεφυκέναι τῇ γῆ, ἀλλὰ ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλους ἰσθδαί τόπους, ποτὲ μὲν χρειῶν τιναῖ ἐπεγουσῶν, ποτὲ δὲ καὶ αὐτῆς τῆς θείας ἕνεκα.

Καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ τὸ συμβαῖν τοιοῦτόν τι ἦν. 13

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄσπετα, καὶ νόστον ἔγνω·

καὶ ἔτι πρόσθεν τῷ Ἡρακλεῖ, περιελθεῖν τὴν οἰκουμένην ὅλην,

Hh 4

Ἀνθρώ-

amicorum plena, primum
 Deorum, deinde homi-
 num, quos natura inter
 sese conciliarit; quorum
 alios una vivere, alios
 discedere oporteat, sic ut
 praesentibus gaudeant, di-
 gressis non doleant: ho-
 minem autem, praeter-
 quam quod ad animi ma-
 gnitudinem natus sit, &
 ad contemnenda omnia
 quae in ipsius arbitrio non
 sunt, etiam hoc habere,
 ut non radicibus adhae-

rescat in terra, sed alias
 in alia loca migrare pos-
 sit, nunc postulante ali-
 qua necessitate, nunc et-
 iam solummodo spectandi
 gratia."

Id quidem olim & Ulyssi
 accidit;

qui mores hominum mai-
 torum vidit, & urbes:

&, ante hunc, Herculi,
 qui totum terrarum orbem
 pervagatus,

Homi-

Ἄνθρώπων ἕβρη τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντας·

καὶ τὴν μὲν ἐκβάλλοντα καὶ καθαίροντα, τὴν
 14 δ' ἀντεισώγοντα. καὶ τοὶ πόσους οἶε φίλους
 ἔσχεν ἐν Θήβαις; πόσους ἐν Ἄργει, πόσους ἐν
 Ἀθήναις; πόσους δὲ περιερχόμενος ἐκτῆσατο;
 ὅς γε καὶ ἐγάμεν, ὅπου καιρὸς ἐφάνη αὐτῷ, καὶ
 ἐπαιδοποιεῖτα, καὶ τοὺς παῖδας ἀπέλιπεν, οὐ στέ-
 15 γων, οὐδὲ ποδῶν, οὐδ' ὡς ὀρφανούς ἀφιεῖς. ἤδεις
 γὰρ ὅτι οὐδεὶς ἐστὶ ἄνθρωπος ὀρφανός, ἀλλὰ
 πάντων αἰεὶ καὶ διηνεκῶς ὁ πατήρ ἐστὶν ὁ κηδέ-
 16 μος. οὐ γὰρ μέχρι λόγου ἠκηκόεις, ὅτι πα-
 τὴρ ἐστὶν ὁ Ζεὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅς γε καὶ
 αὐτοῦ πατέρας ᾤετο αὐτὸν, καὶ ἐκάλες, καὶ
 πρὸς ἐκείνον ἀφορῶν ἐπράττειν ἅ' ἐπράττα. τοι-
 γάρτοι πανταχοῦ ἐξῆν αὐτῷ διαύγειν εὐδαιμόνως.
 17 Οὐδέποτε δ' ἐστὶν αἶόν τ' εἰς τὸ αὐτὸ ἐλθεῖν
 εὐδαι-

*Homīnum fasque nefas-
que inspicit;*

ut & hoc ejiceret ac re-
 purgaret, & illud restitue-
 ret: quamquam quot eum
 amicos habuisse putas The-
 bis? quot Argis? quot
 Athenis? quot in istis pe-
 regrinationibus parasse?
 quippe qui uxorem etiam
 duxerit, ubi ipsi commo-
 dum videretur, & liberos
 procreavit, eosque deseq-
 uerit, non gemens, non
 desiderans, neque ut or-

phanos relinquens: norat
 enim, mortalium nemini-
 nem orphanum esse; sed
 esse patrem, qui continen-
 ter omnes curet. Neque
 enim verbo tenus tantum
 audierat, Jovem patrem
 esse hominum; sed etiam
 suum patrem & putavit
 eum, & adpellavit, eum-
 que respiciens res, quas
 suscepit, gessit omnes.
 Unde factum, ut ubique
 beate illi vivere liceret.
 Numquam autem fieri pot-
 est, ut felicitas, & rerum
 absen-

εὐδαιμονίαν καὶ πόθον τῶν οὐ παρόντων. τὸ γὰρ
 εὐδαιμονοῦν ἀπέχειν δεῖ πάντα ἂν θέλει, πε-
 πληρωμένῳ τινὶ ἐοικέναι· οὐ δίψας δεῖ προσεῖναι
 αὐτῷ, οὐ λιμόν. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπεπόνθει 18
 πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ ἔκλαιεν ἐπὶ πέτρῃς κα-
 θεζόμενος. Σὺ δ' Ὀμήρῳ πάντα προσέχεις, καὶ
 τοῖς μύθοις αὐτοῦ; Ἢ, εἰ ταῖς ἀληθείαις
 ἔκλαιε, τί ἄλλο ἢ ἐδυτύχει; Τίς δὲ καλὸς τε
 καὶ ἀγαθὸς δυστύχει; Τῷ ὄντι κακῶς διοι- 19
 κῆται τὰ ἔλα, εἰ μὴ ἐπιμελεῖται ὁ Ζεὺς τῶν
 ἑαυτοῦ πολιτῶν, ἵν' ὥσιν ὅμοιοι αὐτῷ εὐδαι-
 μονες. Ἀλλὰ ταῦτα οὐ θεμιτὰ, οὐδ' ὅσια,
 ἐνθυμηθῆναι. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς, εἰ μὲν ἔκλαιε 20
 καὶ ἀδύρετο, οὐκ ἦν ἀγαθός. Τίς γὰρ ἀγαθός
 ἐστίν, οὐκ εἰδῶς ὅς ἐστι; τίς δ' οἶδε τοῦτο, ἐπι-
 λελησμένος ὅτι φθαρτὰ τὰ γενόμενά, καὶ ἄν-
 θρωπον ἀνθρώπῳ συνεῖναι οὐ δυνατόν αἰεῖ; Τὸ 21

H h 5

οὐν

absentium desiderium, eodem in loco convenient. Quem enim beatum esse intelligimus, is habeat oportet omnia quæ vult; similis esse debet repleto: abesse oportet sitim, abesse famem. „At Ulysses (*quis*) adiciebatur uxoris desiderio, & in rupe sedens plorabat.“ Tu vero Homerum in omnibus audis, atque etiam in fabulis ejus? Ceterum, si vere ploravit Ulysses, quid aliud, nisi miser fuit? Quis autem vir bonus probusque

miser est? Omnino male gubernatur universum, si civis suos non curat Jupiter, ut, quemadmodum & ipse, beati sint. Atqui ista vel cogitare nefas est. Ulysses autem, si quidem ploravit & lamentatus est, vir bonus non fuit. Quis enim bonus est, qui se ipsum ignorat? quis vero se ipsum novit, qui oblitus est, quidquid ortum fuerit, id caducum esse; neque posse fieri, ut homo ab homine nunquam divellatur? Atqui ea cupere, quæ

οὐ τῶν μὴ δυνατῶν ἐφίεσθαι, ἀνδραποδῶδες
καὶ ἡλίδιον· ξένου, θεομαχοῦντος, ὡς μόνου οἶν
τε, τοῖς δόγμασι τοῖς ἑαυτοῦ.

- 22 Ἄλλ' ἡ μήτηρ μου στένει, μὴ ὀρῶσά με.
Διὰ τί γὰρ οὐκ ἔμαθε τούτους τοὺς λόγους;
καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὅτι οὐκ ἐπιμελητέον τοῦ μὴ
οἰμώζειν αὐτήν· ἀλλ', ὅτι οὐ δεῖ θέλειν τὰ ἀλ-
23 λότρια ἐξ ἅπαντος. Λύπη δ' ἡ ἄλλου ἀλλότριον
ἔστιν· ἡ δ' ἐμῆ, ἐμόν. Ἐγὼ οὖν τὸ μὲν ἐμὸν
παύσω ἐξ ἅπαντος· ἐπ' ἐμοὶ γὰρ ἔστι· τὸ δ'
ἀλλότριον περᾶσομαι κατὰ δύναμιν, ἐξ ἅπαν-
24 τος δ' οὐ περᾶσομαι. εἰ δὲ μὴ, θεομαχήσω,
ἀντιθήσω πρὸς τὸν Δία, ἀντιδιατάξομαι αὐτῷ
πρὸς τὰ ὄλα· καὶ τὰ πῆχειρα τῆς θεομαχίας
ταύτης καὶ ἀπειθείας οὐ μόνον παῖδες παίδων
ἐκτίσουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ, μεθ' ἡμέραν
τε,

quæ fieri nequeunt, fervile
est, stultum est; est hospi-
tis in hoc mundo, qui
(quâ unâ re potest) suis
decretis cum Deo bellum
gerit.

„At mater mea, cum me
non videt, gemit.“ Cur
enim rationes has non di-
dicit? Neque vero hoc
dico, non curandum esse,
quo minus illa ploret; sed
non sine exceptione expe-
tenda esse aliena. Alte-
rius vero dolor, alienus
est; meus in mea est pe-

testate. Ego ergo, quod
meum est, quovis modo
sedabo, quoniam in mea
potestate est; alienum ve-
ro pro virili sedare con-
abor, sed non obstinate
quovis modo sedatum vo-
luero. Alioqui cum diis
pugnare, adversabor Jo-
vi, memet ei in universi-
tatis administratione oppo-
suerō: atque istius belli
adversus deos, & inobe-
dientie, non modo filio-
rum filii pœnas dabunt,
sed & ego ipse, interdium
& noctu, præ insomniis
exi-

τε, καὶ νυκτός, διὰ τῶν ἐνυπνίων ἐκπηδῶν, ταρ-
 ρασσόμενος, πρὸς πᾶσαν ἀπαγγελίαν τρέμων, ἐξ
 ἐπιστολῶν ἀλλοτριῶν ἠετημένην ἔχων τὴν ἐμαυ-
 τοῦ ἀπάθειαν. Ἀπὸ Ῥώμης τις ἦκε. Μόνον μὴ 25
 τι κακόν. Τί δὲ κακὸν ἐκεῖ σοι συμβῆναι δύνα-
 ται, ὅπου μὴ εἶ; Ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Μόνον
 μὴ τι κακόν. Οὕτω σοι πᾶς τόπος δύναται
 δυστυχίως εἶναι αἴτιος. Οὐχ ἱκανόν, ἐκεῖ σε 26
 αἰτυχεῖν ὅπου αὐτὸς εἶ, ἀλλὰ καὶ πέραν θα-
 λάσσης; καὶ διὰ γραμμάτων; Οὕτως ἀσφα-
 λῶς σοι καὶ πράγματα ἔχει; Τί οὖν, ἂν ἀπο- 27
 θάνωσιν οἱ ἐκεῖ φίλοι; Τί γὰρ ἂν ἄλλο, ἢ οἱ
 θνητοὶ ἀπέθανον; Ἢ πῶς ἅμα μὲν γηράσαι
 θέλεις, ἅμα δὲ μηδενὸς τῶν στεργομένων μὴ
 ἰδεῖν θάνατον; οὐκ εἶσθ' ὅτι ἐν τῷ μακρῷ 28
 χρόνῳ πολλὰ καὶ ποικίλα ἀποβαίνειν ἀνάγκη;
 τοῦ μὲν πυρετὸν γενέσθαι κρείττονα, τοῦ δὲ
 λησπὴν, τοῦ δὲ τύραννον; Τοιοῦτο γὰρ τὸ πε- 29
 ριέχον,

exfiliens, turbatus, ad
 quemvis nuncium tremens,
 ex alienis literis suspensa
 tranquillitate mea. — „Ro-
 ma venit aliquis. Modo
 ne quid mali!“ — Quid
 verò illic mali tibi accidere
 potuit, ubi tu non es? —
 „E Græcia. Modo ne quid
 mali!“ — Sic quivis locus
 calamitatis causa tibi esse
 potest. Non satis est, eo
 te in loco esse miserum,
 in quo es; nisi etiam
 trans mare, & per lite-
 ras, sis calamitosus? Ad-

eo res tuæ in tuto sunt? —
 „Quid igitur? si amici,
 qui illic sunt, mortui fue-
 rint?“ — Quid aliud,
 nisi quod mortui fuerint
 mortales? Aut quo pacto
 simul expetis senectutem;
 simul nullius eorum, quos
 diligis, mortem vis vide-
 re? An nescis, longo vi-
 tæ tempore necesse esse
 multa atque varia acci-
 dere? hunc, succumbere
 febrī, illum latroni, alium
 tyranno? Talis enim aër
 nos ambiens, tales homi-
 nes

ρίχον, τοιαῦτοι οἱ συνόντες, ψύχη, καὶ καύματα, καὶ τροφαὶ ἀσύμμετροι, καὶ ὁδοιπορίαι, καὶ πλοῦς, καὶ ἄνεμοι, καὶ περιπτώσεις ποιίλων, τὸν μὲν ἀπώλεσαν, τὸν δ' ἐξήρισαν, τὸν δ' εἰς πρεσβείαν, ἄλλον δ' εἰς στρατείαν ἐπέβαλαν.

30 Κάθησο τοίνυν, πρὸς πάντα ταῦτα ἐπτοημένος, πενθῶν, ἀτυχῶν, δυστυχῶν, ἐξ ἄλλου ἡρηγμένος, καὶ τούτου οὐχ ἑνὸς ἢ δυοῖν, ἀλλὰ μυρίων ἐπὶ μυρίοις.

31 Ταῦτα ἤκουες παρὰ τοῖς φιλοσόφοις; ταῦτ' ἐμάνθανες; οὐκ οἶσθ', ὅτι στρατεία τὸ χρεῖμα ἐστί; τὸν μὲν δεῖ φυλάττειν, τὸν δὲ κατασκοπήσοντα ἐξιέναι, τὸν δὲ καὶ πολεμήσαντα; οὐχ αἰὼν τ' εἶναι πάντας ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδ' ἄμεινον. Σὺ δ', ἀφείς ἐκτελεῖν τὰ προσταγήματα τοῦ στρατηγοῦ, ἐγκαλεῖς ὅταν τί σοι προσταχθῇ τραχύτερον, καὶ οὐ παρακαλουθεῖς, ὅλον ἀποφαινές (ἄσων ἐπὶ σοὶ) τὸ στρατεύμα: ὅτι,

ἂν

nes quibuscum vivimus, frigora, & aestus, & vitus ratio minus apta, & itinera, & navigationes, & venti, & varii casus, alium perdunt, alium extorrem agunt; alium legationem obire, alium militare cogunt. Sede ergo, ad hæc omnia adtonitus, lugens, impos voti, calamitosus, aliunde pendens, neque ex uno atque altero, sed ex infinitis.

Istane audisti e philosophis? ista didicisti? Anne scis, militiae similem esse rem: alium oportet in praefidio manere; alium, speculatum abire; alium, pugnatum. Fiori nequit, ut eodem in loco sint omnes; neque etiam expedit. Tu vero, omittis imperatoris mandatis, quereris, tibi aliquid durius mandatum esse; neque animadvertis, qualem facias (quantum quidem in te est) exercitum?

ἂν σε πάντες μίμησάνται, οὐ τάρφρον σκάψαι
 τίς, οὐ χάρρακα περιβαλεῖ, οὐκ ἀγρυπνήσει, οὐ
 κινδυνεύσει, ἀλλὰ ἄχρηστος δόξει στρατεύεσθαι.
 Πάλιν ἐν πλοίῳ, ναύτης ἂν πλέης, μίαν χάρ- 33
 ρων κάτεχε, καὶ ταύτην προσλιπάσει· ἂν δ'
 ἐπὶ τὸν ἰσθὸν ἀναβῆναι θέῃ, μὴ θέλει· ἂν εἰς
 τὴν πρόρην διαδραμεῖν, μὴ θέλει· καὶ τίς ἀνε-
 ζηταί σου κυβερνήτης; οὐχὶ δ' ὡς σκευὸς ἄχρη-
 στον ἐμβαλεῖ, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐμπόδιον καὶ κα-
 κὸν παράδειγμα τῶν ἄλλων ναυτῶν; Οὕτω δὲ 34
 καὶ ἐνθάδε στρατεία τίς ἐστὶν ὁ βίος ἐκά-
 στου; καὶ αὕτη μακρὰ καὶ ποικίλη. τηρεῖν σε
 δεῖ τὸ τοῦ στρατιώτου, καὶ πρὸς κέσμα τοῦ
 στρατηγοῦ πράσσειν ἕκαστα· εἰ οἶόν τε, μαντευό- 35
 μενος ἢ θέλει· οὐδὲ γὰρ ὅμοιος ἐκείνους ὁ στρατη-
 γὸς καὶ οὗτος, οὔτε κατὰ τὴν ἰσχὺν, οὔτε κατὰ
 τὴν τοῦ ἡθους ὑπεροχὴν. τέταρτος ἐν πολλῇ 36
 ἰγυμο-

tum? nam si te quidem
 omnes imitentur, non fol-
 iam quisquam fodiēt, non
 vallum munit, non ex-
 cubabit, non pugnabit;
 sed inutilis militare videbi-
 tur. Rursus in navi, nau-
 ta si mare traficis, unum
 locum tene, in eoque per-
 mane: si vero malus com-
 scendendus erit, recusa;
 si in proram currendum,
 nosi: quis te gubernator
 feret, ac non potius tam-
 quam inutile vas ejiciet.
 quā nihil aliud sis, nisi

impedimentum & malum
 exemplum cæteris nantis?
 Ita & hic res sese habet:
 militia quædam est vita cu-
 jusque, & quidem longa
 & varia militia. Tu eni-
 dum tibi est militis mu-
 nus; &, quidquid impera-
 tor jufferit, ad nutum ejus
 exsequendam; &, si fieri
 queat, divinandum etiam
 quid velit. Neque enim
 ille dux & hic similes in-
 ter sese sunt, neque viri-
 bus, neque præstantia mo-
 rum. In amplo constitu-

ἡγεμονία, καὶ οὐκ ἐν ταπεινῇ τινι χάρᾳ· ἀλλ' αἰεὶ βουλευτῆς. οὐκ οἶσθ', ἔτι τὸν τοιοῦτον ἀλλαγῆ μὲν δεῖ οἰκονομεῖν, τὰ πολλὰ δ' ἀπεφαιμῶν, ἀρχόντα, ἢ ἀρχόμενον, ἢ ὑπηρετοῦντά τινι ἀρχῇ, ἢ στρατευόμενον, ἢ δικάζοντα; Εἴτ' ἐμὲ θέλεις, ὡς Φυτὸν, προσηρτῆσθαι τοῖς αὐτοῖς τόποις, καὶ προσεβριζώσθαι; Ἢδὲ γὰρ ἐστὶ Τίς οὐ φησιν; ἀλλὰ καὶ ζῶμος ἡδὺς ἐστὶ, καὶ γυνὴ καλὴ ἡδὺ ἐστὶ. Τί ἄλλο λέγουσιν· εἰ τέλος ποιούμενοι τὴν ἡδονήν;

38 Οὐκ αἰσθάνῃ τίνων ἀνθρώπων φωνὴν ἀφῆκας; ὅτι Ἐπικουρείων καὶ κιναιδῶν; ἔτα τῶ δίκαιων ἔργα πράσσειν, καὶ τὰ δόγματα ἔχειν, τοὺς λόγους ἡμῶν λέγεις τοὺς Ζήνωνος καὶ Σακράτους; οὐκ ἀποτρέψεις ὡς μακροτάτῳ τὰ ἀλλότρια οἷς κοσμῆ, μηδὲν σοὶ προσήκουσιν;

39 Ἢ τί ἄλλο θέλονσιν ἐκείνοι, ἢ καθεῖναι ἡλικασποδίστας

tas es impetio, atque haud in humili loco; sed perpetuus es Senator. An ignoras, tali parum curandam esse rem familiarem, sed crebro peregrinandum, vel imperando vel parendo, vel magistratui alicui inserviando, vel militando, vel jus dicendo? Nihilominus tu mihi vis, plantæ ad instar, iisdem hæcere in locis; ac quasi radices agere? Suave est enim. Quis negat? sed & pulmentum suave est, &

formosa mulier suavis est. Quid aliud ii dicunt, qui finem esse Voluptatem dicunt?

Non animadvertis, quorum hominum vocem protuleris? Epicureorum & cinædorum? quorum mores cum sequaris, & instituta teneas, Zenonis & Socratis sermones nobis refers? nonne quam longissime rejicies aliena quibus ornaris, nihil ad te adstantibus? Nam quid aliud illi volunt, nisi citra impe-

ποδίστας καὶ ἀναπορηκώστως· καὶ ἀναστάντες
 ἐφ' ἡσυχίας χαρμῆσασθαι, καὶ τὸ πρόσωπον
 ἀποπλύναι, εἶτα γράψαι καὶ ἀναγνῶναι εἰ
 θέλουσιν· εἶτα Φλυαρεῆσαι τί ποτ', ἐπαινοῦ-
 μενοι ὑπὸ τῶν φίλων ὃ τι ἂν λέγουσιν· εἶτα
 εἰς περὶκατον προελθόντες, καὶ ἀλύγε περιπέ-
 κήσαντες λούσασθαι, εἶτα Φαγεῖν, εἶτα καὶ
 μηδῆναι, οἷον δὲ κοίτην καθεύδων τοὺς τοιαύ-
 τους εἰκός· τί ἂν τις λέγοι; ἔξῃστι γὰρ τεσσ-
 μαίρεσθαι. Ἄγε, Φέρε μοι καὶ εὐ τὴν σῶν- 40
 τῶ διατριβὴν ἣν ποδῆς, ζηλωτὰ τῆς ἀληθείας
 καὶ Σωκράτους καὶ Διογένους. Τί θέλεις ἐν
 Ἀθήναις ποιεῖν; ταῦτα αὐτά· μή τι ἕτερον;
 Τί οὖν Στωϊκὸν σῶντὸν εἶναι λέγεις; Εἶτα οἱ 41
 μὲν τῆς Ῥωμαίων πολιτείας καταψευδόμενοι, κα-
 λάζονται πικρῶς· τοὺς δ' οὕτω μεγάλου καὶ
 θεμιτοῦ καταψευδομένους πράγματος καὶ ὀνόμα-
 τος, ἀθῶους ἀπᾶλλάττεσθαι δῶ; ἢ τούτῳ 42

78

impedimentum dormite,
 & surgere cum libitum est;
 & cum surrexerint, per
 otium oscitare, & faciem
 abluere, postea scribere &
 legere quæ volunt; deinde
 nugari aliquid, quod lau-
 detur ab amicis, quidquid
 sit quod dixerint; dein-
 de, deambulatum pro-
 gressi, mox loti, capere
 cibum; inde in lectum se
 conferre, & ea ibi agere,
 quæ agere tales homines
 consentaneum est: nam
 quorsum adinet dicere,

quod quivis facile conjice-
 re potest? Age, prome-
 & tu mihi eam vitæ ratio-
 nem quam tu expetis, se-
 ctator veritatis & Socratis
 & Diogenis! Quid Athe-
 nis acturus es? Hæc ea-
 dem. An alia? Quid er-
 go Stoicum te profiteris?
 Atqui, si quis Romanæ
 civitate falso gloriatur,
 acerbis adficiatur suppliciis;
 qui verò rem tantam &
 tam præclaram falso jacti-
 tant, inne impuniti abi-
 bunt? An vero id sane
 fieri

μη οὐ δυνατόν, ἀλλ' ὁ νόμος θεῖος καὶ ἰσχυ-
 ρός καὶ ἀναπόδραστος οὗτός ἐστιν, ὁ τὰς
 μεγίστας εἰσπρασσόμενος κολάσεις παρὰ τῶν
 τὰ μέγιστα ἁμαρτανόντων; Τί γὰρ λέγεις;
 43 Ὁ προσποιούμενος τὰ μηδὲν πρὸς αὐτὸν, ἔστω
 ἀλαζών, ἔστω κενόδοξος· ὁ ἀπερδῶν τῇ θεῷ
 διοκίσει, ἔστω τυσσεῖνος, ἔστω δαῦλος, λυπεύσθαι,
 φθονεῖτω, ἐλκεῖτω τὸ κεφάλαιον πάντων, δυσ-
 τυχεῖτω, θρηνεῖτω.

44 Τί οὖν; θέλεις με τὸν θάνατον θεραπεύειν; ἐπὶ
 θύραις αὐτοῦ πορεύεσθαι; Εἰ τοῦτο αἰρεῖ λό-
 γος, ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὑπὲρ τῶν συγγενῶν,
 ὑπὲρ ἀνθρώπων, διὰ τί μὴ ἀπέλθῃς; ἀλλ'
 ἐπὶ μὲν τὰς τοῦ σκυτεῖος οὐκ ἀισχύνη πορευόμενος,
 ἔταν δὲ ὑπόδημάτων, οὐδ' ἐπὶ τὰς τοῦ κηκαροῦ,
 ὅταν θριδάκων· ἐπὶ δὲ τὰς τῶν πλουσίων, ὅταν
 45 τινὸς ὀμοίου δὲ; Ναι· τὸν σκυτεῖα γὰρ οὐ θαν-
 μάζω.

feri non potest, sed lex
 hæc divina, firma & inevi-
 tabilis est, quæ maximas
 pœnas delictis, maximis
 irrogat. Quid enim ea di-
 cit? Qui ea sibi adrogat,
 quæ ad ipsum nihil perti-
 nent, is esto adrogans,
 esto ambitiosus; qui divi-
 næ gubernationi non pa-
 ret, is esto humilis, esto
 servus; doleat, invideat,
 miserecat, &, quod ex-
 tremum est omnium, sit
 calamitosus, ploret;

Quid ergo? Vis, me

hunc aut illam colere?
 vis, me fores ejus fre-
 quentare? Si ratio ita pe-
 fulat, pro patria, pro co-
 gnatis, propter homines,
 quidni ad eum abeas?
 Cum non pudeat, futoris
 tabernam ingredi, quando
 calceis est opus, neque
 convenire olitorem, cum
 opus est lactucis; cur divi-
 tes accedere, cum simili
 quapiam re indiges, gravo-
 ris? Recte, (quod de futore
 est olitore ais;) nam fu-
 torem non admira-

Ne
 divi-

μάζω. Μηδὲ τὸν πλούσιον. Οὐδὲ τὸν κηπου-
 ρὸν κολακεύσω. Μηδὲ τὸν πλούσιον. Πᾶς οὖν 46
 τάχῃ οὐ δέομαι; Ἐγὼ δὲ σοι λέγω, ὅτι, ὡς
 τετυζόμενος ἀπέρχου; οὐχὶ δὲ μόνον, ὡς προίξῃς
 τὸ καυτῷ πρέπον; Τί οὖν ἔτι παρτίμας; Ἴν' 47
 ἀπέλθῃς, ἵνα ἀποδεχθῶς ἦς τὰ τοῦ πολίτου ἔρ-
 γα, τὰ ἀδελφοῦ, τὰ φίλου. καὶ λοιπὸν μέμνησο, 48
 ὅτι πρὸς στυγίᾳ ἀφίξαι, πρὸς λαχωνοπώλην, οὐδὲ
 ἐνὸς μεγάλου ἢ σεμνοῦ ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν,
 κἂν αὐτὸ πολλοῦ πωλῇ. ὡς ἐπὶ τὰς θρίδακας
 ἀπέρχῃ· ὀβολοῦ γὰρ εἰσι, ταλάντου δ' οὐκ
 εἰσὶν· οὕτω κἂν ταῦτα. Τοῦ ἐπὶ θύραις ἔλθεῖν 49
 ἄξιον τὸ πρῶγμα· ἔστω, ἀφίξομαι. τοῦ διαλεχθῆ-
 ναι· οὕτως ἔστω, διαλεχθήσομαι. Ἄλλὰ
 καὶ τὴν χεῖρα δεῖ καταφιλοῦσαι, καὶ θου-
 πεύσαι δι' ἐπαίμου. ἀπαγε, ταλάντου ἔστιν·
 οὐ λυσιτελοῦ μοι, οὐδὲ τῇ πόλει, οὐδὲ τοῖς
 φίλοις,

divitem quidem admirari!
 Olitori non adulari. Ne
 diviti quidem adularis.
 Quo pacto ergo impetrabo
 quod peto? Num vero ego
 te ad eum sic abire jubeo,
 tamquam voti *haud dubie*
 competentem futurum? non-
 ne ea solum causa, ut
 facias quod est officii
 tui? Cur, ergo abeam?
 Ut abeam; ut munere
 civis, fratris, amici, fun-
 garia. Cæterum memen-
 to, futorem, olitorem
 te adiisse, qui nullius ma-

Epistolæ Dissert. T. I.

gnæ præclaræve rei potes-
 tatem habeat, quamvis
 eam magno vendat. Quem
 admodum ad emendas la-
 etucas abis, quæ obolum
 valent, talentum non va-
 lent; sic & hic. Dignum
 est negotium, cujus causâ
 fides adeam; esto, adibis
 tanti est, ut ejus causâ
 cum illo homine collo-
 quar; sic esto, colloquar.
 Sed & manus ejus deoscu-
 landa est, & laude aliqua
 conciliandus animus! Apa-
 ge, talentum hoc est; nec

11

mibi,

Φίλους, πεισθέναι καὶ πάλιν ἀγαθὸν καὶ
 50 Φίλον.

50 Ἄλλὰ δόξαι μὴ προτεθυμηθεῖαι, μὴ αἰνύσασθαι.

Πάλιν ἐπελάδου, τίνας ἐνεκεν ἐλήλυθας; οὐκ οἶσθ' ὅτι

51 ὅτι ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς οὐδὲν ποιεῖ τοῦ δόξαι

51 ἐνεκεν, ἀλλὰ τοῦ πεπεραῖχθαι καλῶς; Τί οὖν ὄφε-

52 λος αὐτῷ τοῦ πράξαι καλῶς; Τί δ' ὄφελος τῷ

γράφοντι τὸ Δίονος ὄνομα, ὡς χρητὴ γράφειν αὐ-

53 τός; Τὸ γράφαι. Ἐπαθλον οὖν οὐδέν; Σὺ δὲ

ζητοῖς Ἐπαθλον αὐτῷ ἀγαθῷ μείζον, τοῦ καλοῦ

54 καὶ δικαιοῦ πράττειν; Ἐν Ὀλυμπίᾳ δ' οὐ θε-

55 λος ἄλλο οὐδὲν· ἀλλ' ἀρκεῖν σοι δοκεῖ τὸ ἔσπε-

φαναῶσθαι Ὀλυμπίᾳ. οὕτω σοι μακρὸν καὶ οὐδ-

56 ικὸς ἄξιον εἶναι φαίνεται, τὸ εἶναι καλὸν καὶ

57 ἀγαθὸν καὶ εὐδαίμονα; Πρὸς ταῦτα ὑπὸ Θεῶν εἰς

τὴν πόλιν ταύτην εἰσηγμένος, καὶ ἤδη τῶν αἰ-

58 δεῶν ἔργων ὀφείλων ἀπτεσθαι, τίθεις ἐπιποθεῖς

καὶ μίμνην, καὶ κάμπτεαι σε καὶ ἀποθηλύνεις

κλαί-

mihī, nec reipublicae, nec amicis expedit, perdidisse bonum civem & amicum.

At, re nos confecta, videberis non adhibuisse diligentiam. Iterumne oblitus es, qua causa accesseris? Nescis, virum bonum nihil facere, ut fecisse videatur, sed ut fungatur officio? Quemnam ergo fructum ex recte factis capit? Quem vero fructum capit is, qui Diomnomen recte scribit? Ipsum hoc, quod recte scripserit.

Praemium ergo nullum? Tu vero viro bono majus praemium quaeris, quam hoc ipsum, ut honeste & juste agat? In Olympiis vero aliud nihil petis, sed factis tibi videtur si victor coronere? Igitur ita parvum quid & rem nullius momenti judicas, esse virum bonum, probum, & beatum? Ad haec munera a Diis in civitatem hanc introductus, cum jam virillis munera tibi obeunda sint, tu nutrices & mam-

mam

πλάκωντ α γύναιαι μαρσά; ούτως ουδέποτε παύση
 παιδίον ών νήπιον; ουκ εἶσθ' ὅτι ὁ τὰ παιδίου
 ποιῶν, ὅσα πρεσβύτερος, τοσούτω γελοιότερος;

Ἐν Ἀθήναις δ' ουδένα εἰρακας, εἰς οἶκον αὐτῶν 54
 τοῦ Φοιτῶν; Ὅν εβουλόμην. Καί ἐνθάδε τοῦτον
 θελε ὄραν, καί ὄν βούλει ὄψει· μόνον μὴ τα-
 πεινῶς, μὴ μετ' ὀρέξεως ἢ ἐκκλίσεως, καὶ ἔσται
 τὰ σα καλῶς. Τοῦτο δ' ουκ ἐν τῷ ἐλθεῖν ἐστίν, 55
 οὐδ' ἐν τῷ ἐπὶ θύραις στήναι, ἀλλ' ἔνδον ἐν τοῖς
 ὄσγμασιν. Ὅταν τὰ ἐκτός καὶ ἀπρωαίρετα ἦτα 56
 μακρὰς ἦς, καὶ μηδὲν αὐτῶν σὸν ἠγῆμένος, μά-
 να δ' ἐκάνει σα, τὸ κρῖναι καλῶς, τὸ ὑπολα-
 βεῖν, τὸ ὀρμησαι, τὸ ὀρεχθῆναι, τὸ ἐκκλῖναι·
 τοῦ ἔτι κολακείας τόπος; τοῦ ταπεινοφροσύνης;
 τί ἔτι ποθεῖς τὴν ἡσύχίαν τὴν ἐκεί; τί τοὺς συνῆ-
 θεις τόπους; Ἐκδεξαι βραχὺ, καὶ τούτους πάλιν 57
 ἴεις

II 2

nam desideras, teque fle-
 ctunt & ploratu suo effe-
 minant stultæ mulierculæ?
 Ita numquam desines in-
 fans esse? Nescisne, qui
 puerilia faciat, quo natu
 major, eo magis esse ridi-
 culum?

Athenis vero an vidisti
 neminem, cujus domum
 frequentares? Eum quem
 volui. Etiam hic illum
 videre velis; & quem vo-
 lueris, videbis: modo ne
 abjecte, ne cum adpetitio-
 ne aut averfatione; ita se
 res tuæ bene habebunt.
 Istud autem non in acce-

dendo positum est, neque
 in stando ad. jantam; sed
 in istis, in animi decretis.
 Si res externas, & quæ non
 sunt in tua voluntate posite,
 despexeris, neque quid-
 quam illarum thorum esse du-
 xeris; si hæc sola tua esse
 existimaveris, ut recte ju-
 dices, ut opinione, ut im-
 petu, ut adpetitione &
 averfatione recte utaris;
 quis porro adulationi locus
 reliquus est? quis animi
 pusillitati? quid adhuc oti-
 um domesticum requiris?
 quid consueta loca? Ex-
 specta paulisper, & rursus
 hæc

ἔξεις συνήθεις. ἔτα, ἀν οὕτως ἀγενναῶς ἔχης, πάλιν καὶ τούτων ἀπαλλαττόμενος, κλαῖε καὶ στενε.

- 58 Πῶς οὖν γένομαι φιλόστοργος; Ὡς γενναῖος, ὡς εὐτυχής. οὐδέποτε γὰρ αἰρεῖ ὁ λόγος ταπεινὸν εἶναι, οὐδὲ κατακλαῖσθαι, οὐδ' ἐξ ἄλλου κρέμασθαι, οὐδὲ μέμψασθαι ποτε Θεὸν ἢ ἀνθρώπον.
- 59 Οὕτω μοι γίνου φιλόστοργος, ὡς ταῦτα τηρήσων. εἰ δὲ διὰ τὴν φιλοστοργίαν ταύτην, ἦν τινα ποτὲ καλεῖς φιλοστοργίαν, δούλος μέλλεις εἶναι καὶ ἄθλιος, οὐ λυσιτελεῖ φιλόστοργος εἶναι.
- 60 Καὶ τί κοιλύει φιλεῖν τινα ὡς θνητὸν, ὡς ἀποδημητικόν; Ἡ Σωκράτης οὐκ ἐφίλει τοὺς παῖδας τοῦς ἑαυτοῦ; ἀλλ' ὡς ἐλεύθερος, ὡς μεμνημένος ὅτι πρῶτον δεῖ Θεοῖς εἶναι φίλον.
- 61 Διὰ τοῦτο αὐδὲν παρέβη τῶν προπέπτων ἀνδρῶν ἀγαθῶν, οὐτ' ἀπολογούμενος, οὐθ' ὑποτιμώμενος· οὐτ' ἔτι
- 62 πρόσθεν, βουλευῶν, ἢ στρατεύόμενος. Ἡμεῖς

hæc tibi adfucta etunt. Deinde si tam degeneri sis animo, rursus, cum hæc relinques, plora & gema.

Quo pacto igitur caritatem servabo in meos? Ut homo generosus, & qui non sit miser. Numquam enim ratio dicit, ut abjecto sis animo & fracto, aut ut ex aliis pendeas, aut umquam vel Deum vel hominem accuses. Sic mihi pius in tuos esto, ut ista conserves: sin propter istam, quam pietatem tu

vocas live caritatem, servus futurus es & miser, non expedit esse pius. Et quid prohibet, aliquem diligere, ut mortalem, ut peregrinatum? Num Socrates liberos suos non amabat? Immo: sed ut liber; sed ut qui meminisset, in primis Dei amicum esse oportere. Quapropter nihil eorum, quæ bonum virum decet, transgressus est, neque in defendendo se, nec in statuenda sibi multa; neque ante hæc, cum

δι' πάσης προφάσεως πρὸς τὸ ἀγινεῖς εἶναι εὐ-
 ποροῦμεν· οἱ μὲν διὰ παῖδας, οἱ δὲ διὰ μητέρας,
 ἄλλοι δὲ δι' ἀδελφούς. δι' οὐδένα δὲ προσήκει 63
 δυστυχεῖν, ἀλλὰ εὐτυχεῖν διὰ πάντας, μάλι-
 στα δὲ διὰ τὸν Θεὸν, τὸν ἐπὶ τοῦτο ἡμᾶς κα-
 τασκευάσαντα. Ἄγε, Διογένης δ' οὐκ ἐφίλει οὐδ- 64
 ἓνα, ὃς οὕτως ἡμερὸς ἦν καὶ Φιλάνθρωπος, ὅστις
 ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων τοσοῦτους πότους
 καὶ ταλαιπωρίας τοῦ σώματος ἄσμενος ἀναδέ-
 χασθαι; Ἄλλ' ἐφίλει πῶς; ὡς τοῦ Διὸς διὰ- 65
 νομεν ἔδει, ἅμα μὲν κηδόμενος, ἅμα δ' ἄς τῷ
 Θεῷ ὑποτεταγμένος. Διὰ τοῦτο πᾶσα γῆ πα- 66
 τρίς ἦν ἐκείνῳ [μόνῳ,] ἐξαιρέτος δ' οὐδεμία· καὶ
 αἰούς, οὐκ ἐπόθει τὰς Ἀθήνας, οὐδὲ τοὺς ἐκεῖ
 συήθησιν καὶ φίλους, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς πειραταῖς
 συνήθησιν ἐγίνετο, καὶ ἐπανορθοῦν ἐπειράτο· καὶ προ-
 θεῖς ὑστερον, ἐν Κορίνθῳ δῆλχεν οὕτως, ὡς πρόσθεν

Ii 3

ἐν

cum senator esset, aut cum
 militaret. Nobis vero nul-
 la non species suppetit,
 quam ignavie nostrae &
 animi humilitati prætenda-
 mus; alius filium caussatur,
 alius matrem, alius fra-
 tres. Enimvero propter
 neminem calamitosi esse
 debemus, sed felices pro-
 pter omnes; maxime vero
 propter Deum, qui ad hoc
 nos condidit. Age, an
 neminem amabat Dioge-
 nes, qui ea benignitate &
 humanitate fuit, ut propter
 publicum hominum bonam

tot labores & ærumnas
 corporis ultro susciperet?
 Immo amabat; sed quomo-
 do? Ut Jovis ministrum
 decebat; simul illos cū-
 rans, simul ut Deo sub-
 jectus. Quapropter hinc
 [soli] omnis terra erat
 patria, propria vero præ-
 ceteris sedes nulla: ita-
 que, captus, non desideravit
 Athenas, nec illius loci
 familiares atque amicos;
 sed ipsis etiam patris fā-
 millaris factus, eos cor-
 rigere studuit: deinde Co-
 rinthi venditus; eodem
 modo

- ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς Περσέων βασιλεῖς δ' αὖν ἀπελ-
 67 θάν, ἀσκήτως εἶχον. Οὕτως ἐλευθερία γίνε-
 ται, διὰ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι, Ἐξ οὗ μ' Ἀντισθέ-
 68 τῆς ἠλευθέρωσεν, οὐκέτι ἐδούλευσα. Πῶς ἠλευ-
 θέρωσεν; Ἄκουε τί λέγει· Ἐδίδαξέ με τὸ
 ἐμῶν, καὶ τὰ οὐκ ἐμῶν, κτήσεις οὐκ ἐμῶν· συγ-
 γενεῖς, εἰκῆοι, φίλοι, φήμη, συνήθεις· τόπων
 69 διατριβή, πάντα ταῦτα ὅτι ἀλλότρια. Σὺν
 οὐκ ἔστι; Χρήσεις φαντασιῶν· ταύτην ἔδειξέ μοι
 ὅτι ἀκόλυτον ἔχω, ἀνεανάγκαστον, οὐδεὶς ἐμ-
 70 ποδίσαι δύναται, οὐδεὶς βιάσασθαι ἄλλως χρή-
 σασθαι ἢ ὡς θέλω. Τίς οὖν ἔστι ἔχει μου ἐξου-
 σίαν; Φίλιππος, ἢ Ἀλέξανδρος, ἢ Περδικκας,
 ἢ ὁ μέγας βασιλεὺς; Πόθεν αὐτοῖς; Τὸν γὰρ
 71 ὑπ' ἀνθρώπου μέλλοντα ἠττάσθαι, πολὺ πρό-
 τερον ὑπὸ τῶν πραγμάτων δεῖ ἠττάσθαι. Οὐ
 τίνας οὖν οὐχ ἡδονῇ κρείττων ἐστίν, οὐ πόνος, οὐ
 δόξα,

modo ibi vixit ut ante
 Athenis; quod si ad Per-
 sarchos venisset, haud ali-
 ter fuisset adfectus. Sic
 paratur libertas. Ea de
 causa dicebat, Ex quo me
 Antisthenes in libertatem
 adseruit, servire desii.
 Quomodo adseruit? Audi
 quid dicat: Docuit me,
 quæ mea essent, quæ non
 mea: rem familiarem non
 esse meam: cognatos, pro-
 pinguos, amicos, famam,
 consuetæ loca, consuetudi-
 nem cum hominibus, omnia
 hæc aliena esse. Quid ar-

go tuum est? Usus viso-
 rum. Hunc mihi ostendit
 me nulli impedimento aut
 violentiæ obnoxium habe-
 re, neminem impedire pos-
 se, neminem adigere ut
 aliter ac velim utar. Quis
 ergo adhuc potestatem in
 me habet? Philippus, aut
 Alexander, aut Perdiccas,
 aut rex Persarum? Unde
 istis illa potestas foret?
 Nam qui hominibus succu-
 biturus est, sum multo
 ante rebus ipsis succubuisse
 oportet. Qui ergo a vo-
 luptate non vincitur, non

δόξας, οὐ πλοῦτας, δύναται δ', ὅταν αὐτῶ
 δόξῃ, τὸ σωματίον ὅλον προσπύσας τὰ ἀπελθεῖν,
 τίμος ἔτι οὗτος δαῦλος ἐστι; τίνα ὑποδέτακται;
 Εἰ δ' ἠέως ἐν Ἀθήναις διῶγε, καὶ ἤττητο ταύτης 72
 τῆς τῆς διατριβῆς, ἐπὶ καρτὶ ἀν. ἢ τὰ ἐκείνου
 πράγματα· ὁ ἰσχυρότερος κύριος ἀν. ἢν λυπήσῃ
 αὐτόν. πῶς ἀν. δοκεῖς ταῖς πειραταῖς ἐκολάκευεν, 73
 ἢ αὐτὸν Ἀθηναίων τῶν πολλήσασιν; ἢν ἴδη ποτὲ
 τὸν Πειραιᾶ τὸν καλόν, καὶ τὰ μακρὰ τέχνη
 καὶ τὴν ἀκρόπολιν; Τίς ἀν. ἴδης; Ἀνδράποδον, 74
 δαῦλος, καὶ ταπεινός. Καὶ τί σοι ὄφελος; Οὐ,
 ἀλλ' ἐλεύθερος. Δείξον, πῶς ἐλεύθερος.

Ἴδου ἐπέληπται σου τίς ποτε οὗτος, ὁ ἐξῶ 75
 γων σε ἀπὸ τῆς συνήθους σοι διατριβῆς, καὶ
 λέγει, Δούλος ἐμὸς εἶ· ἐπ' ἐμοὶ γὰρ ἐστὶ κατ'
 λύσαι σε διάγειν ὡς θελεις, ἐπ' ἐμοὶ τὸ ἀγεῖναι,

Ii 4

σε,

a labore, non a gloria,
 non a pecunie cupiditate;
 qui, cum ipſi viſum fuerit,
 toto corpore veluti in fa-
 ciem alicui exſpuito, diſpe-
 dere e vita poteſt, cujus
 adhuc ſervus eſt? cui ob-
 noxius? Sed, ſi libenter
 vixiſſet Athenis, ſi illius
 urbis conſuetudini fuiſſet
 addiſtus, res illius in cu-
 jusvis poteſtate fuiſſent;
 robuſtior jus lædendi ejus
 habuiſſet. Quomodo cen-
 ſes eum piratis fuiſſe adu-
 ſaturum, ut Athenienſi ali-
 cui eum venderent? ut

aliquando Piræum illum
 elegantem conſpiceret, &
 longos muros, & arcem?
 Tu vero quomodo iſta
 ſpectaturus eſſes? Ut man-
 cipium, ut ſervus, ut hu-
 milis & abjectus. Et quomodo
 inde fructum caperes?
 Immo ut ingenuus. Oſten-
 de, quomodo ingenuus.

Eccœprehendit te ille,
 quisquis fuerit, qui a con-
 ſuetâ vita ratione abſtra-
 hit, et dicit tibi: Servus
 meus es: nam penes me
 eſt, te prohibere, quo
 minus arbitrâ tuo viri
 penes

76 ἔε, τὸ φασκουσὺν ὅταν θέλω, πάλιν εὐφραίνη,
 καὶ μετέωρος πορεύη εἰς Ἀθήνας. Τί λέγεις
 πρὸς τοῦτον τὸν δαυλαγωγοῦντά σε; ποῖον αὐ-
 τῷ καθιστῆναι δίδως; ἢ οὐδ' ὄλως ἀντιβλέπεις;
 ἀλλ' ἀφαις τοὺς πολλοὺς λόγους, ἰσχυρίζεις ἵνα
 77 ἀφειθῆς; Ἄνθρωπε, εἰς Φυλακὴν σε δεῖ χαίροντα
 ἀπίναϊ, σπυδόντα, φθάνοιτα τοὺς ἀπαύγοντας.
 ἔτά μοι σὺ μὲν ἐν Ῥώμῃ διάγεις ὄκνεϊς, τὴν Ἐλ-
 λάδα ποθεῖς; ὅταν δ' ἀποδηήσῃς δέη, καὶ τότε
 μέλλεις ἡμῶν κατακλαίειν, ὅτι τὰς Ἀθήνας οὐ
 μέλλεις βλέπειν, καὶ ἐν Λυκαίῳ οὐ περιπατή-
 78 σεις; Ἐπὶ ταῦτα ἀπεδήμησας; τούτου ἔνεκα ἐζη-
 τησάς τινι συμβαλεῖν, ἢ ὠφελιθῆς ὑπ' αὐτοῦ;
 Ποίαν ὠφέλειαν; Συλλογισμοὺς ἢ ἀναλύσεις ἐκ-
 τικώτερον, ἢ ἐφοδείσεις ὑποθετικούς; καὶ διὰ ταύ-
 την τὴν αἰτίαν ἀδελφὸν ἀπέλιπες, πατρίδα,
 φίλους, οἰκείους; ἵνα ταῦτα μαθῶν ἐπαυέλθῃς;
 Ὡστ'

penes me est, te & in-
 dulgentius habere, & pre-
 mēre: cum volo, rursus
 exhilararis, & spe exul-
 tans Athenas proficisceris.
 Quid dicis huic te servitu-
 te opprimenti? qualem ei
 adfertorem opponis? an
 ne intueri quidem illum
 audēs? sed, omissis multis
 disputationibus, supplicas
 ut dimittaris? Homo, hi-
 larem te in custodiam ire
 decet, festinantem, ante-
 vertentem lictores: tu ve-
 ro Romae degere coepisti,

Graeciamque desideras? &
 cum moriendum erit, tum
 quoque nobis opploraturus
 es, quod Athenas visurus
 non sis, & in Lyceo non
 deambulaturus? Eano de
 causa peregrinatus es?
 propterea ne quaesivisti ali-
 quem cum quo sermones
 conferres, ut ab eo juva-
 reris? Quis in re? In syl-
 logismis expeditius resolu-
 vendis, aut hypotheticis
 tractandis? Et hanc ob
 causam fratrem reliquisti,
 patriam, amicos, propin-
 quos;

ὄν' οὐχ ὑπὲρ εὐσταθείας ἀπεδήμεις, οὐχ ὑπὲρ 79
 ἀταραξίας, οὐχ ἴν' ἀβλαβῆς γινόμενος μηκέτι μη-
 δὲνα μέμφῃ, μηδενὶ ἐγκαλῆς, μηδαίς σε αἰδικῆ,
 καὶ οὕτω τὰς σχέσεις ἀποσώζῃς ἀπαραποδίστως;
 Καλὴν ἐστὶλῶ ταύτην τὴν ἐμπορίαν, συλλογισ- 80
 μούς καὶ μεταπίπτόντας καὶ ὑποθετικούς καὶ
 σοὶ φανῆ, ἐν τῇ ἀγορᾷ καθίσας πρόθεσσαν,
 ὡς οἱ φαρμακοπῶλαι. Οὐκ αἰρήσῃ καὶ ὅσα ἔμα- 81
 θες εἰδέναι, ἵνα μὴ διαβάλῃς τὰ θεαρήματα ὡς
 ἀχρήστα; Τί σοὶ κακὸν ἐποίησε φιλοσοφία; τί
 σε ἠδίκησε Χρύσιππος, ἴν' αὐτοῦ τοὺς πόνους ἔρ-
 γῳ αὐτὸς ἀχρήστους ἐξελέγχεσ; οὐκ ἔρηκε σοὶ
 τὰ ἐπὶ κανὸν, ὅσα ἔχες αἴτια τοῦ λυπεῖσθαι
 καὶ πενθεῖν, εἰ καὶ μὴ ἀπεδήμησας; ἀλλὰ
 πλείω προσέλαβες; Καὶ ἄλλους πάλιν ἔχης 82

Ii 5

συνή-

quos; ut his cognitis do-
 mum redires? Ergo non
 constantiæ causa, non pro-
 pter animi tranquillitatem
 peregre profectus es; non,
 ut extra omnem fortunæ
 aleam positus, posthac ne-
 minem accusares, nemi-
 nem reprehenderes, nemo
 te læderet, atque ita rela-
 tiones tuas citra impedi-
 mentum tuereris? Egre-
 giam vero mercaturam fe-
 cisti, tanto mari emenso
 syllogismos & sophismata
 & hypotheticos reportan-
 do. Quod si visum tibi fu-
 erit, in foro sedens ista

proscribito, quemadmo-
 dum pharmacopolæ. Non-
 ne potius, ea etiam quæ
 didicisti, negare deberes
 te nosse; ne præcepta tam-
 quam inutilia damnes?
 Quid mali tibi dedit philo-
 sophia? qua te injuria
 Chrysippus adfecit, ut
 ejus labores facto tuo in-
 utiles esse argueres? Non
 satis tibi domi erat malo-
 rum, quæ tibi causæ do-
 lendi lugendique fuissent,
 etiam si non esses peregre
 profectus? sed plura etiam
 adjicere voluisti? Quod si
 alios familiares atque ami-

συνήθεις καὶ φίλους, ἔχεις πλείονα τοῦ οἰμώζεν
 αἰτία· καὶ πρὸς ἄλλην χάριον προσκαθῆς. Τι
 οὖν ζῆς, ἵνα λύπας ἄλλαις ἐκ' ἄλλαις περιβιάλ-
 83 λῃ, δι' αἷς ἀτυχεῖς; Εἰτά μοι καλῶς τοῦτο φι-
 λαστοργίαν; Ποίαν, ἀνδραπέ, φιλοστοργίαν; Εἰ
 ἀγαθόν ἐστιν, οὐδένος κακοῦ αἰτίον γίνεται· εἰ
 κακόν ἐστιν, οὐδέν μοι καὶ αὐτῇ. Ἐγὼ πρὸς
 τὰ ἀγαθὰ τὰ ἑμαυτοῦ πέφυκα, πρὸς κακὰ οὐ
 πέφυκα.

84 Τίς οὖν ἡ πρὸς ταῦτο ἀσκησις; Πρῶτον μὲν,
 ἡ ἀνωτάτω καὶ κυριωτάτῃ, καὶ εὐθύς ὥσπερ
 ἐν πύλαις, ὅταν τινὶ προσπαύσῃς, ὡς οὐδενὶ
 τῶν ἀναφαιρέτων, ἀλλὰ τινὶ τοιοῦτῳ γένοι, αἰὲν
 ἐστι χύτρα, οἷον ὑάλινον ποτήριον· ἢ, ὅταν
 85 κατὰ γῆ, μεμνημένος μὴ ταραχθῆς. Οὕτω καὶ
 ἐνθάδε· εἰάν παιδίον σουτοῦ καταφιλήῃς, εἰάν
 ἀδελφόν, εἰάν φίλον, μηδέποτε ἐπιδαῖς τὴν φαν-
 τασίαν

oos adsciveris, plures ti-
 bi plorandi causæ erunt:
 item si alia regione dele-
 ctatus fueris. Quid ergo
 vivis, alias atque alias mo-
 lestias cumulando, pro-
 pter quas sis miser? Istam
 tu mihi caritatem in tuos
 vocas? Quam caritatem,
 homo? Si bona est, nul-
 lius mali causa est; si
 mala, nihil eum ea rei mi-
 hi fit. Ego ad bona mea
 natus sum; ad mala non
 sum natus.

Quæ ergo ad hæc exer-
 citatio requiritur? Pri-

mum, summa illa & prin-
 cipalis, & statim velut in
 introitu, ut, si qua re ju-
 cunde adficiaris, non ita
 te ea adfici patiaris, tam-
 quam re quæ eripi tibi non
 possit; sed tamquam re ex
 eo genere, cujusmodi est
 olla fictilis, aut vitreum
 poculum; ut, eo fracto,
 memineris quale fuerit, nec
 perturbaberis. Eodem mo-
 do et in his: quod si fi-
 liolum tuum deofcularis,
 si fratrem, si amicum;
 nunquam effuse evagari
 patere phantasiam tuam,
 neque

τασίαν εἰς ἄπαν, μηδὲ τὴν διαίχυσιν ἐλάττω
 προελθεῖν ἐφ' ὅσον αὐτὴ θέλει· ἀλλ' ἀντιστάσασθαι,
 κάλυσον, εἶον οἱ τρεῖς θρημβεύουσιν ἐφροσύνῃς
 ἐπιπύου, καὶ ὑπομνήσκοντες ὅτι ἀνθρώποι εἰσὶ.
 Τοιοῦτόν τι καὶ σὺ ὑπομίμησθα σεαυτόν· ὅτι θυγ- 86
 τὸν Φιλῆς, οὐδὲν τῶν σεαυτοῦ Φιλῆς· ἐπὶ τοῦ
 παρόντος σοι δέδοται, οὐκ ἀναφαίρετον, οὐδ' εἰς
 ἄπαν, ἀλλ' ὡς σύκον, ὡς σταφυλὴν, τῇ τε-
 τυχημένη ἄρα τοῦ ἔτους· εἰ δὲ χειμῶνος ἐπιπε-
 θῆς, μωρὸς εἶ. Οὕτω καὶ τὸν υἱὸν ἢ τὸν φίλον 87
 τότε ποθῆς ὅτε εὐ δέδοται σοι, ἴσθι ὅτι χειμῶ-
 νος σύκον ἐπιποθῆς. εἶον γάρ ἐστι χειμῶν πρὸς
 σύκον, τοιοῦτόν ἐστι πᾶσαι ἢ ἀπὸ τῶν ὅλων
 περιστάσεις πρὸς τὰ κατ' αὐτὴν ἀναφερόμενα.
 Καὶ λοιπὸν, ἐν αὐταῖς οἷς χαίρεις τῶν, τὰς ἐναγ- 88
 τίας φαντασίας σεαυτοῦ πρόβαλλε. Τί κακὸν
 ἐστι, μεταξύ καταφιλοῦντα τὸ παιδίον, ἐπιψελ-
 λίζοντα

neque quibusque volet pro-
 gredi sine lætitiâ tuam;
 sed retrahito, prohibeto,
 velut ii qui triumphantibus
 a tergo adstant, eosque
 commonefaciunt esse mor-
 tales. Tale aliquid & tu
 tibi ipse subijcito: morta-
 lem te diligere; nihil eo-
 rum diligere quæ tua sint:
 data tibi esse in præsentia,
 eripi posse, non in per-
 petuum concessa esse; sed
 ut ficum, ut uvam, stato
 anni tempore; quas si sub
 brumam desideres, stultus

fueris. Eodem modo, si
 filium aut amicum eo tem-
 pore desideraris, quo tibi
 datus non est, scito, te
 in bruma desiderare ficum.
 Ut enim se habet hyems
 ad ficum; eodem modo
 se habet quilibet castus,
 qui in ærum universitate
 evenit, ad ea quæ per il-
 lum tolluntur. Itaque eo-
 dem tempore, quo re
 quadam gaudes, contraria
 visa tibi propone. Quid
 mali in eo est, si inter de-
 osculandum puerum balba

λήγοντα λέγουν, Δύριον ἀποθανῆ· τῷ φίλῳ ὡσαύ-
 τως, Δύριον ἀποδημήσεις, ἢ σὺ, ἢ ἐγώ, καὶ οὐκ
 89 ἐτι ὀψόμεθα ἀλλήλους; Ἄλλὰ δύσφημά ἐστι
 ταῦτα. Καὶ γὰρ τῶν ἐπαιδῶν ἔνια· ἀλλ' ὅτι
 ὠφελούσιν, οὐκ ἐπιστρέφομαι, μένον ὠφελείῃ.
 90 σὺ δὲ δύσφημος καλεῖς ἄλλα, ἢ τὰ κακοῦ τι-
 νος σημαντικῆ; Δύσφημόν ἐστι δειλία, δύσφημον
 αἰγίνεσις, πένθος, λύπη, ἀναισχυντία. ταῦτα
 τὰ ὀνόματα δύσφημά ἐστι. Καίτοι γε οὐδὲ
 ταῦτα ὀκνεῖν δεῖ φθῆγέσθαι, ὑπὲρ φυλακῆς τῶν
 91 πραγμάτων. Δύσφημον δὲ μοι λέγεις ὄνομα
 φυσικοῦ τινος πράγματος σημαντικόν; λέγε δύ-
 σφημον εἶναι καὶ τὸ θερισθῆναι τοὺς σταχύας·
 ἀπώλειαν γὰρ σημαίνει τῶν σταχύων· ἀλλ' οὐ
 τοῦ κόσμου. λέγε δύσφημον καὶ τὸ φυλλοξέθειν,
 καὶ τὸ ἰσχυάσαι γίνεσθαι ἀντὶ σύκου, καὶ ἀστα-
 92 φίδας ἐκ τῆς σταφυλῆς. Πάντα γὰρ ταῦτα τῶν
 προ-

voce dicis, Cras morieris;
 amico itidem, Cras pere-
 gre abibis, vel tu, vel
 ego, neque alter alterum
 posthac visuri sumus. At
 mali ominis ista sunt! Et-
 iam incantamenta quædam
 ejusmodi sunt: sed quia
 juvant, non curo; modo
 juvent. Tu vero ominosa
 numquid alia vocas, nisi
 ea quæ aliquid mali signi-
 fificant? Ominosa est igna-
 via, ominosus est degener
 animus, luctus, mæror,
 imprudentis. Hæc nomina

ominosa sunt. Tamen ne
 ab his quidem nominandis
 est abhorrendum, ut res
 ipsæ caveantur. Tu vero
 ominosam mihi vocem di-
 cis, quæ rem aliquam na-
 turalem declarat? Dic et-
 iam ominosum esse, deme-
 ti spicas; interitum enim
 spicarum significat; at non
 mundi. Ominosum dic
 quoque defluxum foliorum
 ab arboribus, & caricam
 fieri e sicu, & aridas uvæ
 e botro. Nam hæc omnia
 ex iis, quæ antea fuerant.

πρωτέρων εἶναι εἰς ἕτερας μεταβολαί· οὐκ ἀπά-
 λαια, ἀλλὰ τεταγμένη τις οικονομία καὶ διοίκη-
 εις. τοῦτ' ἔστιν ἀποδημία, καὶ μεταβολὴ μι- 93
 κροί· τοῦτο θάνατος, μεταβολὴ μείζων, οὐκ ἐκ
 τοῦ νῦν ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν, ἀλλ' εἰς τὸ νῦν μὴ
 ὄν. Οὐκέτι οὖν ἔσομαι; Οὐκ ἔση· ἀλλ' ἄλλο τι, 94
 οὗ νῦν ὁ κόσμος χρεῖαν ἔχει. καὶ γὰρ σὺ ἐγένου
 οὐχ ὅτε σὺ ἠθέλησας, ἀλλ' ὅτε ὁ κόσμος χρεῖ-
 αν ἔσχε.

Διὰ τοῦτο ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς, μεμνημέ- 95
 νός τις τ' ἔστι, καὶ πόθεν ἐλήλυθε, καὶ ὑπὸ
 τίνος γέγονε, πρὸς μόνω τούτῳ ἔστι, πῶς τὴν
 αὐτοῦ χώραν ἐκπληρώσῃ εὐτακτικῶς καὶ ἑνκα-
 θῶς τῷ Θεῷ. Ἔτι μ' εἶναι θέλεις; Ὡς ἐλεύθε- 96
 ρος, ὡς γενναῖος, ὡς σὺ ἠθέλησας. εὐ γὰρ με
 ἀκώλυτον ἐποίησας ἐν τοῖς ἐμοῖς. Ἀλλ' οὐκέτι 97
 μου

in alia mutabitur: non in-
 terneicio ista est, sed cer-
 ta quaedam dispensatio at-
 que administratio. Hujus-
 modi res est peregrinatio,
 & exigua quidem mutatio:
 hujusmodi mors; mutatio
 major, non ex eo quod
 nunc est in id quod non
 est, sed in id quod nunc
 non est. Non amplius igitur
 ero? Non eris; sed
 aliud quiddam, quod nunc
 mundus indiget: nam &
 natus tu es, non cum tu

voluisti, sed cum opus te
 habuit mundus.

Quocirca vir bonus &
 sapiens, memoret quis sit,
 & unde venerit, & a quo
 genitus sit, in eo solo ela-
 borat, quod pacto suam sta-
 tionem fide teneatur, Deo-
 que suam probet obedi-
 tiam. Vis, me diutius es-
 se? Ero, ut liber, ut ge-
 nerosus, ut tu voluisti:
 tu enim ita me fecisti, ut
 prohiberi non possem tuis
 in rebus. At tibi non am-
 plius

μου χρέειαν ἔχεις; Καλῶς σοι γένοιστο· καὶ μέ-
 χρι νῦν διὰ θεῖ ἔμενον, δι' ἄλλον οὐδένα· καὶ νῦν
 98 σοι πειθόμενος ἀπέρχομαι. Πῶς ἀπέρχῃ; Πά-
 λιν ὡς σὺ ἠθέλησας, ὡς ἐλεύθερος, ὡς ὑπηρέτης
 σοῦ, ὡς ἡσθημένος σου τῶν προτάγματων καὶ
 99 ἀπαγορευμάτων. Μέχρι δ' αὖν οὐ θαυρίβω ἐν
 τοῖς σοῖς, τίνα μὲ θέλεις εἶναι; ἄρχοντα, ἢ
 ἰδιώτην; βουλευτὴν, ἢ δημότην; στρατιώτην, ἢ
 στρατηγόν; παιδευτὴν, ἢ οἰκοδεσπότην; ἢν αὖν
 χάριαν καὶ τάξιν ἐγχειρίσης, ὡς λέγει ὁ Σωκρά-
 100 τῆς, μυριάκις ἀποθανοῦμαι πρότερον, ἢ ταύτην
 εὔκαταλείψω. Πού δέ μ' εἶναι θέλεις; ἐν Ρώ-
 μη, ἢ ἐν Ἀθήναις, ἢ ἐν Θήβαις, ἢ ἐν Γυάροις;
 101 Μόνον ἐκεῖ μου μένησο. "Ἐν μ' ἐκεῖ πέμπτης,
 ὅπου κατὰ φύσιν διεξαγωγή οὐκ ἔστιν ἀνθρώ-
 πων, οὐ σοὶ ἀπειθῶν ἔξομι, ἀλλ' ὡς σοῦ μοι
 σημαίνοντος· τὸ ἀνακλητικόν· οὐκ ἀπολείπω σε,
 (μὴ)

plius me opus est? Bene
 tibi sit: etiam ad hoc tem-
 pus propter te mansi, pro-
 pter alium neminem; &
 nunc, ut tibi paream, dis-
 cedo. Quomodo discedis?
 Kurlus quemadmodum tu
 voluisti; ut liber, ut mini-
 ster tuus, ut mandatorum
 tuorum intelligens, & in-
 terdictorum. Quoad veto
 in tuis rebus versabor,
 quem me esse vis? princi-
 pem, an privatum? sena-
 torem, an plebeium? mi-
 litem, an ducem? ludima-
 gistrum, an patremfami-

lias? quemcumque mihi
 locum, quamcumque sta-
 tionem mandaris, ut sis
 Socrates, millies potius
 mortem oppetam, quam
 eam ut deseram. Ubi au-
 tem esse me vis? Romæ?
 an Athenis? an Thebis?
 an in Gyaris? (*Perinde
 mihi est:*) modo illic mei
 memento. Si eo me mi-
 seris, ubi homines secun-
 dum naturam vivere ne-
 queunt; non contra impe-
 rium tuum discedam, sed
 tamquam te receptui mihi
 cānente; non te deseram,
 (absit

(μη γένοιτο) ἀλλ' αἰσθάνομαι, ὅτι μου χρεῖαν οὐκ ἔχεις. ἀν δὲ δίδασται κατὰ φύσιν διεξαγωγή, 102 οὐ ζητήσω ἄλλον ἢ ἐν ᾧ εἰμι, ἢ ἄλλους ἀνδράποους ἢ μεθ' ὧν εἰμι.

Ταῦτα νυκτός, ταῦτα ἡμέρας πρέχοντα ἔστω' 103 ταῦτα γράφειν, ταῦτα ἀναγινώσκων· περὶ τούτων τοὺς λόγους ποιῶσθαι, αὐτὸν πρὸς αὐτὸν, πρὸς ἕτερον. μή τι ἔχεις μοι πρὸς τοῦτο βοηθῆσαι; καὶ πάλιν ἄλλω εἰπεῖν καὶ ἄλλω. Εἶτα ἀν 104 τι γίνηται τῶν λεγομένων αἰβουλήτων, εὐθύς ἐκείνο πρῶτον ἐπικουφίσει σε, ὅτι οὐκ ἀπρεσδοκῆτον. μέγα γὰρ ἐπὶ πάντων τὸ, "Ἦιδαν 105 θνητὸν γεγεννηκώς. Οὕτω γὰρ ἔρεῖς καὶ σὺ, ὅτι, ἤδεν θνητὸς ὦν, ἤδεν ἀποδημητικὸς ὦν, ἤδεν ἐκβλητὸς ὦν, ἤδεν εἰς Φυλακὴν ἀπὸ ταύτης ὦν. Εἶτ', ἀν ἐπιστραφῆς κατὰ σαυ- 106 τὸν, καὶ ζητήσης τὴν χάραν ἐξ ἧς ἐστὶ τὸ συμ-
βεβηκός,

(abst hoc) sed animadverto: tibi opera mea non esse opus: sin naturæ convenienter ibi vivere licebit; alium locum, præter eum in quo sum, non quaeram; non alios homines, nisi eos cum quibus sum.

Hæc noctu, hæc interdiu in promptu esse debent; hæc scribenda, hæc legendæ; de his verba faciendæ sunt cuique, & secum, & apud alios. Numquid in hos jurare me potes? Et

rursus alios atque alius conveniendus. Postea si quid eorum, quæ præter voluntatem dicuntur, acciderit, statim illud primum te sublevabit, quod inexpectatum non fuit. Magnum enim omnibus in rebus illud est: „Noram me genuisse mortalem.“ Sic enim dices & tu: Noram me mortalem esse; noram peregrinari posse; noram ejici posse; noram includi carcere posse. Postea, si circa te circumspexeris, & locum, e quo

even-

μου χρέειαν ἔχεις; Καλῶς σοι γένοιτο· καὶ μέ-
 χρι νῦν διὰ θεῖ ἔμενον, δι' ἄλλον οὐδένα· καὶ νῦν
 98 σοι πειθέμενος ἀπέρχομαι. Πῶς ἀπέρχῃ; Πά-
 λιπ ὡς οὐ ἠθέλησας, ὡς ἐλεύθερος, ὡς ὑπηρέτης
 σοῦ, ὡς ἠσθημένος σου τῶν προτάγματων καὶ
 99 ἀπαγορευμάτων. Μέχρι δ' ἀν οὐ δατριῖβω ἐν
 τοῖς σοῖς, τίνα με θέλεις εἶναι; ἀρχοντα, ἢ
 ἰδιώτην; βουλευτὴν, ἢ δημότην; στρατιώτην, ἢ
 στρατηγόν; παιδευτὴν, ἢ οἰκοδεσπότην; ἢν ἀν
 χάραν καὶ τάξιν ἐγχειρίσης, ὡς λέγει ὁ Σωκρά-
 τας, μυριάκις ἀποθανοῦμαι πρότερον, ἢ ταύτην
 100 ἐγκαταλείψω. Πῶ δέ μ' εἶναι θέλεις; ἐν Ῥώ-
 μη, ἢ ἐν Ἀθήναις, ἢ ἐν Θήβαις, ἢ ἐν Γυάρῳ;
 101 Μόνον ἐκῆ μου μένησο. Ἄν μ' ἐκῆ πέμπῃς,
 ὅπου κατὰ Φύσιν διεξαγωγή οὐκ ἔστιν ἀνθρώ-
 πων, οὐ σοὶ ἀπειθῶν ἔξαιμι, ἀλλ' ὡς σοῦ μοι
 σημαίνοντες τὸ ἀνακλητικόν· οὐκ ἀπολείπω σε,
 (μὴ

plius me opus est? Bene
 tibi sit: etiam ad hoc tem-
 pus propter te mansi, pro-
 pter alium neminem; &
 nunc, ut tibi paream, dis-
 cedo. Quomodo discedis?
 Kurlus quemadmodum tu
 voluisti; ut liber, ut mini-
 ster tuus, ut mandatorum
 tuorum intelligens, & in-
 terdictorum. Quoad veto
 in tuis rebus versabor,
 quem me esse vis? princi-
 pem, an privatum? sena-
 torem, an plebeium? mi-
 litem, an ducem? ludima-
 gistrum, an patremfami-

lias? quemcumque mihi
 locum, quamcumque sta-
 tionem mandaris, ut ais
 Socrates, millies potius
 mortem oppetam, quam
 eam ut deseram. Ubi au-
 tem esse me vis? Romæ?
 an Athenis? an Thebis?
 an in Gyaris? (*Perinde
 mihi est:*) modo illic mei
 memento. Si eo me mi-
 seris, ubi homines secun-
 dum naturam vivere ne-
 queunt; non contra impe-
 rium tuum discedam, sed
 tamquam te receptui mihi
 cavenente; non te deseram,
 (absit

(μὴ γένοιτο) ἀλλ' αἰσθάνομαι, ὅτι μου χρεῖαν οὐκ ἔχεις. ἀν' δὲ δίδονται κατὰ φύσιν διεξαγωγή, 102 οὐ ζητήσω ἄλλον ἢ ἐν ᾧ εἰμι, ἢ ἄλλους ἀνθρώπους ἢ μεθ' ὧν εἰμι.

Ταῦτα νυκτός, ταῦτα ἡμέρας πρόχειρα ἔστω· 103 ταῦτα γράφειν, ταῦτα ἀναγινώσκειν· περὶ τούτων τοὺς λόγους ποιῆσθαι, αὐτὸν πρὸς αὐτὸν, πρὸς ἕτερον. μὴ τι ἔχεις μοι πρὸς τοῦτο βοηθῆσαι, καὶ πάλιν ἄλλω ἔλθειν καὶ ἄλλω. Εἶτα ἀν' 104 τι γίνηται τῶν λεγομένων ἀβουλήτων, εὐθύς ἐκείνο πρῶτον ἐπικουφίσει σε, ὅτι οὐκ ἀπρόδοκητον. μέγα γάρ ἐπι πάντων τὸ, "Ἦδεν 105 θνητὸν γεγεννηκός. Οὕτω γὰρ ἔρεῖς καὶ σὺ, ὅτι, ἦδεν θνητὸς ὧν, ἦδεν ἀποδημητικὸς ὧν, ἦδεν ἐκβλητὸς ὧν, ἦδεν εἰς φυλακὴν ἀπὸ ταύτης ὧν. Εἶτ', ὧν ἐπιστραφῆς κατὰ σαυ- 106 τόν, καὶ ζητήσῃς τὴν χώραν ἐξ ἧς ἐστὶ τὸ συμβεβηκός,

(absit hoc) sed animadverto. tibi opera mea non esse opus: sin naturæ convenienter ibi vivere licuerit; alium locum, præter eum in quo sum, non quaeram; non alios homines, nisi eos cum quibus sum.

Hæc noctu, hæc interdum in promptu esse debent; hæc scribenda, hæc legendæ; de his verba facienda sunt cuique, & secum, & apud alios. Numquid in hoc juvare me potes? Et

rursus alios atque alium conveniendus. Postea si quid eorum, quæ præter voluntatem dicuntur, acciderit, statim illud primum te sublevabit, quod inexpectatum non fuit. Magnum enim omnibus in rebus illud est: „Noram me genuisse mortalem.“ Sic enim dices & tu: Noram me mortalem esse; noram peregrinari posse; noram ejici posse; noram includi carcere posse. Postea, si circa te circumspexeris, & locum, e quo even-

βεβηκός, εὐθύς ἀναμνησθήσῃ, ὅτι ἐκ τῆς τῶν
 ἀπροαιρέτων, τῶν οὐκ ἐμῶν. Τί οὖν πρὸς ἐμέ;
 107 Εἶπε, τὸ κρυψιότατον· Τίς δ' αὐτὸ καὶ ἐπιπέπομ-
 φεν; Ὁ ἡγεμῶν, ἢ ὁ στρατηγός, ἢ πόλις, ὁ τῆς
 πόλεως νόμος. Δὸς οὖν αὐτό· δεῖ γάρ με αἰεὶ
 108 τῶ νόμῳ πείθεσθαι ἐν παντί. Εἶθ', ὅταν σε ἡ
 φαντασία δάκνῃ, (τοῦτο γὰρ οὐκ, ἐπὶ σοί) ἀνα-
 μάχου τῷ λόγῳ, καταγωνίζου αὐτήν· μὴ εἴσῃ
 109 ἐνισχύειν, μηδὲ προάγειν ἐπὶ τὰ ἐξῆς, ἀναπλά-
 τουσιν ὅσα θέλεις, καὶ ὡς θέλεις. Ἄν ἐν Γυά-
 ροις ᾗς, μὴ ἀνάπλασσε τὴν ἐν Ῥώμῃ διατρι-
 βὴν, καὶ ὅσαι διασχύσεις ἦσαι ἐκεῖ διάγοντι, καὶ
 ὅσαι γένοιτ' ἂν ἐκαινελθάντι· ἀλλ' ἐκᾶ τέτασθαι,
 ὅπως δεῖ τὸν ἐν Γυάροις διάγοντα, ἐν Γυάροις
 ἐξέφωμένως διαίγειν. καὶ ἐν Ῥώμῃ ᾗς, μὴ ἀνά-
 πλασσε τὴν ἐν Ἀθήναις διατριβὴν, ἀλλὰ κατὰ
 μάχης τῆς ἐκεῖ μελέτη.

Ἔτ'

eventus ille est, quaesieris,
 statim recordaberis, fuisse
 ex iis quae nostri arbitrii
 non sunt, quae nostra non
 sunt. Quid ergo ad me?
 Deinde summum illud ad-
 jungendum est: Quisnam
 istud immisit? Dux, impe-
 rator, civitas, lex civita-
 tis. Da ergo illud: oportet enim me semper legi
 parere in omnibus rebus.
 Postea cum te phantasia
 momorderit, (istud enim
 in potestate tua non est;) ratione pugnam adversus
 illam instrue, & debella
 eam; ne finas invalescere;

& ad alia progredi, ut
 comminiscatur quae volet,
 & ut volet. Cum in Gya-
 ris fueris, noli animo tibi
 fingere vitam quae Romae
 agitur, & quam multae vo-
 luptates illic degenti fue-
 rint, quantaeve futurae es-
 sent reverso: sed tibi in id
 sis intentus, ut, quo pa-
 cto decet eum qui in Gya-
 ris vivit, fortiter in Gya-
 ris vivat. Romae cum fue-
 ris, noli tibi fingere vitam
 rationem quae Athenis agi-
 tur; sed eam solam medi-
 tare, quae Romae agenda sit.

Deinde

Ἐπὶ ἀντὶ τῶν ἄλλων ἀπασιῶν διαχύσεων ἐκείνην ἰσο
 πότεύσαγε, τὴν ἀπὸ τοῦ παρακολουθεῖν ὅτι παῖδα
 τῷ Θεῷ, ὅτι εὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ τὰ τοῦ κα
 λῶ καὶ ἀγαθῷ ἐκτελεῖς. Οἷον γὰρ ἔστιν; καὶ ἰ
 τὸν αὐτῷ δύνασθαι εἰπεῖν· Νῦν ἂν τῶν οἱ ἄλλοι ἐν
 ταῖς σχολαῖς σεμνολογῶσι, καὶ παραδοξολογεῖν θα
 κῶσι, ταῦτα ἐγὼ ἐπιτελῶ· καὶ κείνοι καθήμενοι τὰς
 ἐμὰς ἀρετὰς ἐξηγουῦνται, καὶ περὶ ἐμοῦ ζητοῦσι,
 καὶ ἐμὲ ὕμνουσι· καὶ τούτου με ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἰ
 παρ' ἐμαυτοῦ λαβεῖν ἀπόδειξιν ἠθέλησε, καὶ αὐ
 τὸς δὲ γνῶμαι, εἰ ἔχει στρατιωτὴν δῖον δαί; πο
 λίτην δῖον δαί, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνδράποισ' προσάγειν
 με μάρτυρα τῶν ἀπροσμετῶν· Ἴδετε, ὅτι εἰκό
 φοβεῖσθε, μάτην ἐπιθυμεῖτε ὧν ἐπιθυμεῖτε· τὰ
 ἀγαθὰ ἔξω μὴ ζητεῖτε, ἐν αὐτοῖς ζητεῖτε· ἃ
 δὲ μὴ, οὐχ' εὐρήσετε· Ἐπὶ τούτοις με νῦν μὲν ἰ
 ἐνταῦθα ἄγει, νῦν δ' ἐπὶ πέμπτον, κτήνητα δεῖκ

νυσι

Dein loco aliarum de
 festationum omnium hanc
 substituit, quod intelligis te
 obtemperare Deo; te non
 verbo, sed te ipsa, boni
 & sapientis viri officio futu
 ri: Quanti enim est, posse
 tibi ipsi dicere: Nunc,
 quæ cæteri in scholis ma
 gnifice loquuntur, & quæ
 incredibilia dicere videntur,
 ea ego re ipsa præ
 sto; atque illi sedentes
 meas virtutes explicant, &
 de me disputant, & me ce
 lebrant: harumque rerum
 Jupiter me voluit ipsam a

Επίταξ Dissert. T. I.

me petere probationem, at
 que etiam ipse cognoscere,
 an habeat militem qualem
 oportet, an civem qualem
 oportet; neque cæteris
 hominibus testem propo
 nere voluit rerum quæ ab
 hominibus non pendent vo
 luntate: Videte, sine caus
 sa vos timere; frustra de
 siderare quæ desideratis:
 bona foris ne querite, sed
 querite in vobis ipsis; alio
 qui non invenietis. His
 de causis me nunc hinc du
 cis, nunc alio mittit, pau
 perem ostendit hominibus,

K k

fine

- ἔπειτα τοῖς ἀνθρώποις, διχα ἀρχῆς, πρῶτον εἰς
 Γύραρα πέμπω, εἰς δεσμοτήριον αἰσάγω. οὐ μισῶν
 μὴ γένοιτο· τίς δὲ μισεῖ τὸν ἀριστὸν τῶν ὑπηρε-
 τῶν τῶν ἑαυτοῦ; οὐδ' ἀμελῶν· ἐς γὰρ αὐτὸ τῶν
 μικροτάτων τίκω ἀμελῶν· ἀλλὰ γυμνάζω, καὶ
 114 μάρτυρι πρὸς τοὺς ἄλλους χρώμετος. Εἰς τοῦ
 αὐτῶν ὑπηρεσίαν κατατεταγμένος, ἔτι φροντίζω
 ποῦ εἰμι, ἢ μετὰ τίνων, ἢ τί περὶ ἐμοῦ λέγουσιν;
 οὐχὶ δ' ὅλος πρὸς τὸν Θεὸν τέταραμαι, καὶ τὰς
 ἐκείνου ἐντολαῖς, καὶ τὰ πρῶτάγματα;
 115 Ταῦτα ἔχων αἰεὶ ἐν χειρὶ, καὶ τριβῶν αὐτὸς
 παρὰ αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἄλλους ποιῶν, οὐδέποτε δέξομαι
 116 τοῦ παραμυθουμένου, τοῦ ἐπιβουλεύοντος. Καὶ
 γὰρ ἀσχερὸν, οὐ τὸ φαγεῖν μὴ ἔχων· ἀλλὰ τὸ
 λόγον μὴ ἔχων ἀρκούντα πρὸς ἀφάθειαν, πρὸς
 117 ἀλυπίαν. Ἄν δ' ἀπαξ περιποιήσῃ τὸ ἀλυπῆν
 καὶ ἀφάθειον, ἔτι σοὶ τύραννος ἔσται τις, ἢ δε-
 ρυφί-

sine imperio, egrotantem;
 in Gyara mittit, in carce-
 rem conficit: non ex odio,
 absit; quis enim ministrum
 suum optimum odierit? ne-
 que ex negligentia; quippe
 qui ne minutissimum qui-
 dem quidquam negligit:
 sed exercendi mei causa,
 & ut me teste utatur apud
 alios. Ad tale ministerium
 constitutus, curo adhuc,
 ubi sum, aut cum quibus,
 aut quid de me dicant?
 nec totus me intendo in
 Deum, in ejusque præcepta
 atque iussa?

Hæc si perpetuo in mi-
 nibus habueris, eaque sem-
 per ipse tecum tractaveris,
 & parata & in promptu tibi
 feceris; numquam opus
 tibi erit eo qui te console-
 tur, qui confirmet. Neque
 enim id turpe est, non ha-
 bere quod edas; sed, non
 esse præditum ratione, quæ
 ad pellendum timorem ma-
 joremque sufficiat. Quod
 si vero hoc tibi semel pa-
 raveris, ut mærore metu-
 que vaces; erit ne adhuc
 tibi tyrannus aliquis, aut
 satelles, aut Cæsariani?

φιφίρακι ἢ Κοουφίοναί; ἢ ἐφοδιστίαν δῆζεταιί σε
 ἢ αἰ ἐπιθύοσκες ἐν τῷ Κοπιτωιλίῳ ἐπὶ ταῖς ὀπτα-
 κίοις, τὸν τηλικαύτην ἀρχὴν παρὰ τοῦ Διὸς εἰλη-
 φασαί. Μένον μη πόμπευα αὐτήν, μηδ' ἀλλοζο- 118
 νεύου ἐπ' αὐτῇ, ἀλλ' ἐργα δέικνε καὶ μηδεὶς
 ἀποθάνειαι, ἀρκεῦ αὐτὸς ὑγαίνων καὶ εὐδομοκῶν.

Κ Ε Φ, κα.

Πρὸς τοὺς Ἀποκίπτοντας ὧν προέθεντο.

Σκέψαι, ὧν προέθου ἀρχόμενος, τίνων μὲν ἐκρά-
 τησας, τίνων δ' οὐ καὶ πῶς ἐφ' οἷς μὲν ευφραίνῃ
 ἀναμνησκόμενος, ἐφ' οἷς δ' ἀχθῃ καὶ, εἰ δυ-
 νατὲν, ἀνάλαβε κακείνα ὧν ἀπολλισθῆς. Οὐ γὰρ
 ἐποκνητέον τῶν ἀγῶνα τὸν μεγίστον ἀγωνιζομένους,
 ἀλλὰ καὶ πληγὰς ληπτέον. Οὐ γὰρ ὑπὲρ πα- 3
 λης καὶ παγκρατίου ὁ ἀγὼν περακεταί, οὐ καὶ
 Κ κ 2 τυχόν-

An ordinatio te mordabit, aut ii qui in Capitollo sacra faciunt propter delegata sibi officia, cum tu tantum principatum a Jove acceperis? Cave modo, ne cum pompa enim offentes,

neque inde insolentet ve-
 geras; sed re ipsa eum de-
 monstra: ac, tametsi nemo
 sentiat, satis sit tibi, sanam
 habere mentem vitamque
 beatam.

C A P. XXV.

Ad eos qui a Proposito disciscunt.

Considera quid ex iis, quas initio tibi proposuisti, tenueris, quid non; & quomodo alia te recordantem delectent, alia mœrore adficiant: ac, fieri si potest, illa quoque recuperare stude, unde exti-

disti. Neque enim iis, qui in certamen omnium maxi-
 mum descenderant, ullus labor refugendus, sed nec plagæ recusandæ sunt. Neque enim luctæ & pancratii certamen propositum est; quod si vicaris, si non,

- τυχόντι, καὶ μὴ τυχόντι, ἔξῃσι μὲν πλείστου αἰῶν, ἔξῃσι δὲ ὀλίγου εἶναι, καὶ τῇ Διᾷ ἔξῃσι μὲν εὐτυχιστάτω, ἔξῃσι δὲ κακοδαίμονεστάτω εἶναι· ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας.
- 4 Τί οὖν; οὐδ', ἂν ἀπαυδήσωμεν ἐνταῦθα, καλύπτεις πάλιν ἀγωνίζεσθαι· οὐδὲ δεῖ περιμεῖναι τετραετίαν ἄλλην, ἢν ἔλθῃ ἄλλα Ὀλύμπια. ἀλλ' εὐδὺς ἀναλαμβάνοντι καὶ ἀνακτησαμένῳ ἑαυτὸν, καὶ τὴν αὐτὴν εἰσφέροντι προθυμίαν, ἔξεστιν ἀγωνίζεσθαι· καὶ πάλιν ἀπειπής, πάλιν ἔξεστι· καὶ ἀπαξ
- 5 νικήσης, ὅμοιος εἶ τῷ μηδέποτε ἀπειπόντι· μόνον μὴ ὑπὸ ἔθους τοῦ αὐτοῦ ἠδέως αὐτὸ ἄρξῃ ποιῆν, καὶ λοιπὸν ὡς κακὸς ἀθλητῆς περιέρχῃ νικώμενος τὴν περίοδον, ὅμοιος τοῖς ἀποφυγοῦσιν ὀριτυξίᾳ.
- 6 Ἦττᾶ με φαντασία παιδισκαρίου καλῶν. Τί γάρ; πρῶτον οὐχ ἠττήθην; Προθυμία μοι ἐγίνετο ψί-
- 7 ζαι τιναί. Πρῶτον γάρ οὐκ ἔψεξα; Οὕτως ἡμῖν δαίμων, ὡς ἀζήμιος ἐξεληλυθώς· οἶον εἶ τις τῶν ἰατρῶν,

non, nihil vetat te vel maximi vel exigui pretii esse, itemque vel felicissimum vel calamitosissimum: sed hic beata vita & ipsa felicitas agitur. Quid vero? Nec, si hic defatigati fuerimus, quisquam prohibet certamen repetere; nec quatuor annos, dum Olympia redeant, expectare necesse est: sed statim ubi vires recepimus, nosque recollegimus, eodem studio adhibito, tur-

fus certare licet: & quod si denuo succubueris, denuo licet. Si vero semel viceris, similis eris ei qui perpetuo vicat: modo, ne, prae consuetudine idem facienda, libenter illud facere incipias, ac denique tamquam ignavus athleta oberres toto circuitu victus, elapsis coturnicibus similia. — „Vincit me puellae visum. Quid vero? pridem non sum victus? Cupido mihi in-

cessit

ιατρῶν, κωλύοντι λούεσθαι, λέγοι, Πρώην γὰρ οὐκ ἔλουσάμην; Ἄν ἂν ἡ ἰατρὸς αὐτῷ ἔχη λέγαν, Ἄγε, λουεάμενος οὐν τί ἔπαδες; οὐκ ἐπύρεξας; οὐκ ἐνεφαλαίλησας; Καὶ σὺ ψέξας 8 πρώην τινὰ, οὐ κακοῦδου ἔργον ἔπραξας; οὐ φλυαροῦ; οὐκ ἔθρεψάς σου τὴν ἔξιν ταύτην, παραβάλλον αὐτῇ τὰ οἰκίαι ἔργα; [Ἥττηθεὶς δὲ τοῦ παιδισκαρίου, ἀπῆλθες ἀζήμιος; Τί οὐν 9 καὶ πρώην λέγεις; ἔδει δ' οἶμαι μεμνημένον, ὡς οἱ δούλοι τῶν πληγῶν, ἀπέχουσθαι τῶν αὐτῶν αἰμαρτημάτων. Ἄλλ' οὐχ ὅμοιον ἐνταῦθα μένιο γὰρ ἡ κόπος τὴν μνήμην ποιεῖ· ἐπὶ δὲ τῶν αἰμαρτημάτων ποῖος κόπος; ποῖα ζημία; πότε γὰρ εἰδίσθης φεύγειν τὸ κακῶς ἐνεργῆσαι; Οἱ κόποι 11 ἄρα οἱ τῶν παρατηρίων, ἐπόντων ἢ ἀπόντων ἡμῶν, ὠφέλιμοι.

K k 3.

K E Θ.

cessit vituperandi alicujus. An pridem non vituperavi? — Sic nobis loqueris, quasi indemnis inde sis egressus. Perinde ac si quis medicæ lotionem prohibenti, dicat, An pridem non lavi? Si igitur medicus ei respondere queat, Age, ergo quid tibi post balneum accidit? nonne febris ita? non dolore capitis es adfectus? Et tu, pridem vituperans aliquem, nonne malevoli hominis opus fecisti? nonne nugatoris? non aliuisti habitum istum, prohibita

illi consentaneis operibus? Victus a puella, num impune discessisti? Quid ergo pristina tua facta recenses? quin potius oportebat te, puto, velati servum verberum memorem, iisdem peccatis abstinere. Sed non eadem res est: nam illic, quidem dolor memoriam facit: in peccatis autem quis dolor est? quæ poena? quando enim aduevisti malefacta averfari? Dolores igitur tentationum utiles sunt nobis, siue volentibus, siue involentibus.

CAP.

Κ. Β. Φ. Κ.

Πρὸς τοὺς τὴν Ἀσπίδα ἐδουλοῦσιν.

Οὐκ ἐισχύον δειλότερος ἂν καὶ ἀγεννέστερος τῶν
 δραπέτων; Πῶς ἐκεῖνοι Φεύγοντες ἀπολείπουν
 τοὺς δεσπότας; ποίους ἀγροὺς πεποιθότες, ποίους
 οἰκέτας; Οὐχὶ δ' ὀλίγον ἔσθιν πρὸς τὰς πρώτας
 ἡμέρας ὑδεύομενοι, εἴθ' ὕστερον διὰ γῆς ἢ καὶ
 διὰ θαλάττης φέρονται, ἄλλην ἐξ ἄλλης ἀφορ-
 μῆν πρὸς τὸ διατρέφειν Φιλοτεχνῶντες; καὶ
 τίς πῶποτε δραπέτης λιμῶ ἀπέθανε; Σὺ δὲ τρέ-
 μεις, μὴ σοὶ λίπη τὰ ἀναγκῆς, καὶ τὰς νύ-
 κτας ἀγρυπνεῖς. Ταλαπύρρῃ, οὐτα τυφλὸς εἶ;
 καὶ τὴν ὁδὸν οὐχ ὄρας, ὅποι φέρεται ἢ τῶν ἀναγκῆ-
 κῶν ἔνδεια; Πού γὰρ φέρεται; Ὅπου καὶ ὁ πυ-
 ρετὸς, ὅπου καὶ λίθος ἐπιπεσῶν εἰς θάνατον.
 Τοῦτο οὖν αἰ πολλὰκις αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς
 ἐταίρους; πολλὰ δ' ἀνέγνω τοιαῦτα, πολλὰ δ'

ἔγρα-

C A. P. XXVI.

Ad eos qui Ignorantia timeant.

Non te pudet ignavio-
 rem fugitivis & abjectiore ani-
 mo esse? Quomodo illi,
 cum fugiant, relinquunt
 dominos? quibus agris fre-
 ti, quibus famulis? Nonne
 exiguum quiddam ad pri-
 mos dies tolerandos suf-
 ferati, post de terram &
 maria quoque pervagantur,
 alia atque alia subsidia ad
 sese alendos sibi parantes?
 Et quis unquam fugitives

fame perlit? Tu vero tre-
 mis; ne tibi necessaria de-
 sint, & noctes pervigilas.
 Miser, adeoque cæcus es,
 & viam non cernis, quo
 fert penuria rerum neces-
 sariarum? Quo enim fert?
 Quo febris, quo fluxum in
 caput delapsum; ad mor-
 tem. Nonne hoc sæpe &
 ipse ad amicos dixisti?
 non talia multa legisti,
 multa scriptisti? Quoties
 vero

ἔγραφε; ποῦτί τις δ' ἠλαζονεύσῃ; ὅτι πρὸς γὰρ
 τὸ ἐποδανῶν μετρίως ἔχῃς; Ναι· ἀλλὰ καὶ οἱ
 ἐμοὶ πανήσοῦσι. Τί οὖν; μὴ τι καὶ ὁ ἐκείνων λυ-
 μὸς ἀλλαχού που φέρε; οὐχὶ καὶ ἡ αὐτὴ που
 κείθεδος; καὶ κάτω τὰ αὐτῆ; Οὐ θύλας οὖν ἐπεὶ
 βλάπτει; διαφῶν πρὸς πάσων ἀπορίων καὶ ἐν-
 δεικῶν, ὅπου καὶ τοὺς πλουσιωτάτους, καὶ τοὺς
 ἀρχαῖα τὰς μεγίστας ἀρχαίας, καὶ αὐτοὺς τοὺς
 βασιλεῖς καὶ τιράντους δεῖ καταλθεῖν; ἢ δὲ πε-
 τῶνται, ἐν αὐτῶ τύχῃ, ἐπιάνου δὲ διαφραγίντας
 ὑπὸ ὑπερφῶν καὶ μέθης; Τίνα πάντοτ' ἐπαίτην ὁ
 βραδίων εἶδος μὴ γέροντα; τίνα δ' οὐκ ἐσχιστόγη-
 ρων; ἀλλὰ βροχῶντες τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας,
 καὶ χαίματ' ἐξέριμμένοι, καὶ ὕσον αὐτὸ τὸ ἀναγ-
 καῖα σιτούμενοι, ἐγὼς ἤκουσι τοῦ μὴδ' ἐποδα-
 νῶν δύνασθαι. * οὐ γράφει; οὐ παιδαγωγεῖν; ἢ
 οὐ θύλας ἀλλοτρίων φυλάττειν; Ἀλλὰ αἰσχρὸν,

K k 4

eis

vero etiam gloriatus es;
 te mortem quidem sequi
 animo expectare? Sane:
 at & mei esurient. Quid
 ergo? num eorum qua-
 que famos alio quopiam
 fert? nonne idem est de-
 scensus? nonne inferi i-
 dem? Non ergo vis in-
 fracto adversus omnem ege-
 statem & penuriam animo,
 illo convertere oculos, quo
 etiam ditissimos, & qui
 summis magistratus gesse-
 runt, & ipsos reges ad ty-
 rannos descendere oportet?
 nulla alio discrimine,

mihi quod tu fortasse esu-
 riens desubdes, illi au-
 tem oruditate & ebrietate
 disrupti. Quem vero um-
 quam mendicum vidisti non
 senem? quem non aetate
 confectum? Atqui frigo-
 re & noctu & interdium ri-
 gent; humi jacent abjecti;
 & quamquam vix tantum
 edant, quantum summa ne-
 cessitas postulat, parum
 adest quin emori non pos-
 sint. * Nescis scribere?
 nescis instituire pueros?
 nescis alienas fores custo-
 dire? At turpe est, in-
 quis,

εις ταύτην ἐλάττω τὴν ἀνάγκην. Μάθε οὖν πρώ-
 1 τον, τὴν καὶ ἀσχερὰ ἐστὶ, καὶ αὐτὸς ἡμᾶς λέγε
 κορυτὸν φιλόσοφον. Τὸ γὰρ δὲ, μὴδ' ὅτι ἄλλας
 τις ἔπεισε, ἀνέχου.

8 Ἀσχερὸν ἐστὶ σοὶ τὰ μὴ σὸν ἔργον, οὐ σὴ
 αἰτίας οὐκ αἶ, ἢ ἄλλως ἀπένεγκέ σοι, εἰς κεραι-
 λαργίαν, εἰς πενιχάς; Εἰ σοὶ αἱ γοῦναι πένητες
 ἦσαν, ἄλλους δὲ κληρονομήσας ἀπέλιπον, καὶ ζῆ-
 9 τες οὐκ ἐπαρκαύσθη εὐδέν, σοὶ ταῦτα ἀσχερὰ ἐστὶ;

9 Ταῦτα ἐμάνθηνες παρὰ τοῖς φιλοσόφοις; οὐδὲ
 10 ποτε ἤκουσας, ὅτι τὸ ἀσχερὸν ψευδὲς, τὸ δὲ
 ψευδὲς ἀξίον ἐστὶ τῶν ψέγεσθαι; Τίνα ἐπὶ τῷ
 10 μὴ αὐτοῦ ψέγειν ἔργω, ἢ αὐτὸς οὐκ ἐποίησε; Σὺ
 οὖν ἐποίησας σοὶ τὸν πατέρα ταιούτων; ἢ ἔξεστί
 σοι ἐπαγορεύσασθαι αὐτὸν; δίδοταί σοι ταῦτο; Τί
 11 γὰρ; δοῦναι ἢ μὴ δίδεσθαι, ἢ μὴ τυχε-
 ραίνοντα αὐτῶν ἀσχερὰ εἶναι; Οὕτω δὲ καὶ εἰδή-
 ζου

quis, in eam devenire
 necessitatem. Discas ergo
 turpia, quae turpia sint; et
 sic nobis dico te philoso-
 phum esse. Numquam autem
 nec ab alio te dici patere.

Num tibi id turpe est,
 quod tuum opus non est,
 cujus tu auctor non es,
 quod citra tuam culpam te
 invasit, sicut capitis do-
 lor, sicut febris? Si pa-
 rentes tui pauperes fue-
 runt; si alios haereditas in-
 stituerunt; si, dum vivunt,
 nihil tibi impertiant; haec

cine tibi turpia sunt? Hoc
 sine est quod apud philo-
 sophos didicisti? Num-
 quamne audivisti, quod
 turpe sit, id esse vitupera-
 bile, vituperabile autem
 dignum esse vituperatione?
 Quamquam ob factum alie-
 nam, quod ipse non fecit,
 reprehendis? Tunc igitur
 patrem tuum fecisti talem?
 an penes te est, cum cor-
 rigere? datarne tibi hoc?
 Quid ergo? debes, ne ea
 velle quae tibi non data
 sunt, aut, si eis frustreris,
 erubescere? An ita, cum
 philo-

ζου φιλοσοφῶν, ἀφοροῦν εἰς ἄλλους, καὶ μηδὲν
 αὐτὸς ἐπιζητεῖν ἐν αἰσιν; Ταγροῦν οἴμαζε, καὶ 12
 στενε, καὶ ἔσθιε δεδαικῶς μὴ εὖ σχῆς τροφῆς
 αὔριον. περὶ τῶν δουλαρίων τρέμε, μὴ κλέψῃ, μὴ
 φύγῃ, μὴ ἐποδῶνῃ. Οὕτω σὺ ζήθι, καὶ μὴ καύσῃ 13
 μηδέποτε· ὅστις ἐνόματε μόνω πρὸς φιλοσοφίαν
 προσῆλθε, καὶ τὰ θεαρήματα αὐτῆς ὅσον ἐπὶ
 σοὶ κατήσχαναι, ἄχρηστα ἐπιδαΐξας καὶ ἀνωφε-
 λῆ τοῖς ἀναλαμβάνουσιν· οὐδέποτε δ' εἰπαθείας
 ἀφῆλθε, ἀταραξίας, ἀπαθείας· οὐδένα τοῦτοι
 ἐνεκα ἰδεοπέυσης, συλλογισμῶν δ' ἐνεκα πολ-
 λούς· οὐδέποτε τοῦτων τινὰ τῶν φαντασιῶν διε-
 βρατίνας αὐτὸς ἐπὶ σεαυτοῦ, Δύναμαι φέρω
 ἢ οὐ δύναμαι φέρω; τί μοι τὸ λογικόν ἐστιν; Ἄλλ' 14
 εἰς πάντων ἐχόντων σοὶ καλῶς καὶ ἀσφαλῶς
 περὶ τὸν τελευταῖον κατεγίνου τάπον, τὸν τῆς
 ἀμεταπτεώσεως· ἢ ἀμετάπταται σχῆς τις; τῆν

Kk 5

δουλί-

philosophiae operam daret,
 aduersatus es, alios in-
 tueri, & nullam in te ipso
 spem collocare? Proinde
 lamentare, & gemit, &
 edens time ne in crastinum
 desit quod edas: de servu-
 lis sollicitus esto, ne furen-
 tur, ne fugiant, ne mori-
 antur. Ita vivo, neque
 unquam desinito, qui no-
 mine duntaxat ad philoso-
 phiam accessisti, ejusque
 praecepta, quantum in te
 est, probro adfecisti, & inu-
 tilia ea esse discantibus &
 supervacanea ostendisti; qui

constantiam, tranquillita-
 tem, perturbationum va-
 cuitatem numquam expeti-
 visti; qui neminem un-
 quam hujus rei causa co-
 luisti, sed propter syllogis-
 mos, complures; qui num-
 quam istorum visorum ali-
 quod ipse teum diligenter
 explorasti, aut e te ipse
 quaesisti. Ferre ne hoc
 possum, an non ferre
 quid mihi restat? Sed,
 quasi omnia tua belle ha-
 beant, atque in tuto collo-
 cata sint, in postremo loco
 tempus contrivisti, de im-
 moto

- τυχόντι, καὶ μὴ τυχόντι, ἔξῃσι μὲν πλείοτον ἀξίω, ἔξῃσι δὲ ὀλίγου εἶναι, καὶ νῆ Δία ἔξῃσι μὲν εὐτυχαστάτω, ἔξῃσι δὲ κακοδαιμονεστάτω ὄναι· ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας.
- 4 Τί οὖν; οὐδ', ἂν ἀπαυδήσωμεν ἐνταῦθα, καλύει τις πάλιν ἀγωνίζεσθαι· οὐδὲ δεῖ περιμεῖναι τετραετίας ἄλλην, ἢ ἔλθῃ ἄλλα Ὀλύμπια. ἀλλ' εὐθὺς ἀναλαβόντι καὶ ἀνακτησαμένῳ ἑαυτὸν, καὶ τὴν αὐτὴν εἰσφέροντι προθυμίαν, ἔξῃστιν ἀγωνίζεσθαι· καὶ πάλιν ἀπέειπες, πάλιν ἔξῃσι· καὶ ἀπαξ
- 5 νικήσης, ὅμοιος εἶ τῷ μηδέποτε ἀπεσπέντι· μόνον μὴ ὑπὸ θεῶν τοῦ αὐτοῦ ἠδέως αὐτὸ ἀρξῆ ποιῆν, καὶ λοιπὸν ὡς κακὸς ἀθλητῆς περιέρχῃ νικώμενος τὴν περίοδον, ὅμοιος τοῖς ἀποφυγοῦσιν ὄρετυξιν.
- 6 Ἦττᾶ με φαντασία παιδισκαρίου καλῶ· τί γάρ; πρώην οὐχ ἠττήθην; Προθυμία μοι ἐγίνετο ψέ-
- 7 ζαι τινά. Πρώην γάρ οὐκ ἔψεξα; Οὕτως ἡμῖν δαίμων, ὡς ἀζήμιος ἐξεληλυθώς· οἶον εἶ τις τῷ
 ἰατρῶ,

non, nihil vetat te vel maximi vel exigui pretii esse, itemque vel felicissimum vel calamitosissimum: sed hic beata vita & ipsa felicitas agitur. Quid vero? Nec, si hic defatigati fuerimus, quisquam prohibet certamen repetere; nec quatuor annos, dum Olympia redeant, expectare necesse est: sed statim ubi vires recepimus, nosque recollegimus, eodem studio adhibito, tur-

fus certare licet: & quod si denuo succubueris, denovo licet. Si vero semel viceris, similis eris ei qui perpetuo vicit: modo, ne, prae consuetudine idem faciendi, libenter illud facere incipias, ac denique tamquam ignavus athleta oberres toto circuitu victus, elapsis coturnicibus similis. — „Vincit me pulcræ puellæ visum. Quid vero? pridem non sum victus? Cupido mihi in-

cessit

ἰατρῶν, κωλύοντι λούεσθαι, λέγοι, Πρώην γάρ
 οὐκ ἔλουσάμην; Ἄν εὖν ἂ ἰατρός αὐτῷ ἔχη λέ-
 γαι, Ἄγε, λουεάμενος οὖν τί ἔπαδες; οὐκ
 ἐπύρεξας; οὐκ ἐνεφαλαίλησας; Καὶ σὺ ψίξας 8
 πρώην τινά, οὐ κακούδου ἔργον ἔπραξας; οὐ
 Φλυαῖρου; οὐκ ἔθρεψάς σου τὴν ἔξιν ταύτην,
 παραβάλλον αὐτῇ τὰ οἰκία ἔργα; [Ἡττηθεὶς
 δὲ τοῦ παιδισκαρίου, ἀπῆλθες ἀζήμιος; Τί οὖν 9
 τὰ πρώην λέγεις; ἴδαι δ' οἶμαι μεμνημένον, ὡς
 οἱ δούλοι τῶν πληγῶν, ἀπέχισθαι τῶν αὐτῶν
 αἵματημάτων. Ἄλλ' οὐχ ὅμοιον ἐνταῦθα μένιο
 γάρ ἂ κόπος τὴν μνήμην ποιεῖ· ἐπὶ δὲ τῶν αἵμα-
 τημάτων ποῖος κόπος; ποία ζημία; πότε γάρ
 εἰδίσθης φεύγειν τὸ κακῶς ἐνεργῆσαι; Οἱ κόνοι 12
 ἄρα οἱ τῶν παρατηρίων, ἐπόντων ἢ ἀπόντων ἡμῶν,
 ὠφέλιμοι.

K k 3.

K E Q.

cessit vituperandi alicujus.
 An pridem non vitupera-
 vi? — Sic nobis loque-
 ris, quasi indemnis inde
 sis egressus. Perinde ac si
 quis medico lotionem pro-
 hibenti, dicat, An pridem
 non lavi? Si igitur me-
 dicus ei respondere queat,
 Age, ergo quid tibi post
 balneum accidit? nonne
 febricitasti? non dolore
 capitis es adfectus? Et
 tu, pridem vituperans ali-
 quem, nonne malevoli ho-
 minis opus fecisti? nonne
 nugatoris? non aluisti
 habitum, id est, prohibita

illi consentaneis operibus?
 Victus a puella, num im-
 ptine discessisti? Quid er-
 go pristina tua facta recen-
 ses? quin potius oportebat
 te, puto, velati ser-
 vum verberum memorem,
 iisdem peccatis abstinere.
 Sed non eadem res est;
 nam illic, quidem dolor
 memoriam facit: in pec-
 catis autem quis dolor est?
 quæ poena? quando enim
 aduevisti malefacta aver-
 sari? Dolores igitur ten-
 tationum utiles sunt nobis,
 sive volentibus, sive invi-

CAP.

Κ. Β. Φ. 111

Πρὸς τοὺς τὴν Ἀπὸρίαν ἐθαύσαντες.

Οὐκ ἰσχυρὰ δεσλότερος ἢ καὶ ἀγεννέστερος τῶν
 δραπέτων; Πῶς ἑκενοὶ Φεύγοντες ἀπολείπουν
 τοὺς δεσπότας; ποίους ἀγροὺς πεποιθότες, ποίους
 οἰκέτας; Οὐχὶ δ' ὀλίγον ἔσθην πρὸς τὰς πρώτας
 ἡμέρας ὑπελόμενοι, εἰδ' ὕστερον διὰ γῆς ἢ καὶ
 διὰ θαλάττης φέρονται, ἄλλην ἐξ ἄλλης ἀφ' ἑ-
 μὴν πρὸς τὸ διατρέφασθαι φιλοτεχνούντες; καὶ
 τίς πᾶποτε δραπέτης λιμῶ ἀπέθανε; Σὺ δὲ τρέ-
 μαις, μὴ σοὶ λιπῇ τὰ ἀναγκῆς, καὶ τὰς νύ-
 κτας ἀγρυπνεῖς. Ταλαίπωρε, οὕτω τυφλὸς εἶ;
 καὶ τὴν ὁδὸν οὐχ ὄρας, ὅπου φέρεται ἢ τῶν ἀναγκῆ-
 κῶν ἔνδεα; Πού γὰρ φέρεται; Ὅπου καὶ ὁ πυ-
 ρετὴς, ὅπου καὶ λίθος ἐπιπεσῶν εἰς θάνατον.
 Τοῦτο οὖν αἰ πολλὰκις αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς
 ἑταίρους; πολλὰ δ' ἀνέγνωσ τοιαῦτα, πολλὰ δ'
 ἔγραψα.

C A. P. XXVI.

Ad eos qui Ignoriam timeant.

Non te pudet ignavio-
 rem fugitivis & abjectiore ani-
 mo esse? Quomodo illi,
 cum fugiant, relinquunt
 dominos? quibus agris fre-
 ti, quibus famulis? Nonne
 exiguum quiddam ad pri-
 mos dies tolerandos suf-
 furati, post se terram &
 maria quoque pervagantur,
 alia atque alia subsidia ad
 sese alendos sibi parantes?
 Et quis unquam fugitives

fame perlit? Tu vero tre-
 mis, ne tibi necessaria de-
 sint, & noctes pervigilas.
 Miser, adeoque cecus es,
 & viam non cernis, quo
 fert penuria rerum neces-
 sariarum? Quo enim fert?
 Quo febris, quo fluxum in
 caput delapsum; ad mor-
 tem. Nonne hoc saepe &
 ipse ad amicos dixisti?
 non talia multa legisti,
 multa scripsisti? Quoties
 Verg.

ἔγραφε; ποταμίαι δ' ἠλευζονεύου; ἔτι πρὸς γὰρ
 τὸ κίποδανὸν μετρίως ἔχας; Ναι· ἀλλὰ καὶ οἱ
 ἐμοὶ κενήσουσι. Τί οὖν; μή τι καὶ ὁ ἐκείνων λι-
 μὸς ἀλλαχού που φέρε; οὐχὶ καὶ ἡ αὐτὴ που
 κείθεδος; καὶ κάτω τὰ αὐτὰ; Οὐ θάλας οὖν ἐκεῖ
 βλέπει; διαφῶν πρὸς πᾶσαν ἀπορίαν καὶ ἐν-
 δειαν, ὅπου καὶ τοὺς πλουσιωτάτους, καὶ τοὺς
 ἀρχαῖα τὰς μεγίστας ἀρχαίας; καὶ αὐτοὺς τοὺς
 βασιλεῖς καὶ τιράντους δεῖ καταλθεῖν; ἢ δὲ πε-
 νῶνται, ἐν αὐτῶ τύχῃ, ἐπέουσι δὲ διασφραγίστας
 ὑπὸ ἀποψικῶν καὶ μέθης; Τίνα πάντ' ἐπαίτην ὁ
 βραδίων εἶδος μὴ γέροντα; τίνα δ' οὐκ ἐσχιστόγη-
 ρων; ἀλλὰ βροχῶντες τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας,
 καὶ χαμαὶ ἐξβριμένοι, καὶ ὅσον αὐτὸ τὸ ἀναγ-
 καῖα σιτούμενοι, ἐγγύς ἤκουσι τοῦ μὴδ' ἀποδα-
 νεῖν δύνασθαι. * οὐ γράφει; οὐ παιδαγωγεῖ; ἢ
 οὐ θυρεὸν ἀλλοτρίαν φυλάττει; Ἀλλὰ αἰσχρὸν,

K k 4

eis

vero etiam gloriatus es;
 te mortem quidem sequo
 animo expectare? Sane:
 at & mei esurient. Quid
 ergo? num eorum qua-
 que famos alio quopiam
 fert? nonne idem est de-
 scensus? nonne inferi i-
 dem? Non ergo vis in-
 fracto adversus omnem ege-
 statem & penuriam animo,
 illo convertere oculos, quo
 etiam ditissimos, & qui
 summos magistratus gese-
 runt, & ipsos reges ac ty-
 rannos descendere oportet?
 nullis alio discrimine,

nisi quod tu fortasse esu-
 riens desubendes, illi au-
 tem oruditate & ebrietate
 disrupti. Quem vero um-
 quam mendicum vidisti non
 senem? quem non aetate
 confectum? Atqui frigo-
 re & noctu & interdium ri-
 gent; humi jacent abjecti;
 &c; quamquam vix tantum
 edunt, quantum summa ne-
 cessitas postulat, parum
 abest quin emori non pos-
 sint. * Nescis scribere?
 nescis instituire pueros?
 nescis alienas fores custo-
 dire? At turpe est, in-
 quis,

εις φαίτην ἐλάττω τὴν ἀνάγκην. Μάλιστα οὖν πρώ-
 1 κτον, τὴν καὶ ἀσχερὰ ἔστι, καὶ οὕτως ἡμεῖς λέγο-
 μεντὸν φιλόσοφον. Τὸ γυν δέ, μηδ' οὐ ἄλλος
 τις ἔπει σε, ἀνέχου.

8 Δισχερὸν ἔστι σοι τὰ μὴ σὸν ἔργον, οὐ σὲ
 ἔτιος οὐκ εἶ, ἢ ἄλλως ἀπένηκέ σοι, οἷς κεραι-
 λαγίαι, ὅς τιματὸς; Εἰ σοι αἱ γοῦν κέραι
 ἔταν, ἄλλως δὲ κληρονομήτους ἀπέλιπον, καὶ ζή-
 9 τες οὐκ ἐπαρκαύουσι σὺδὲν, σοὶ ταῦτα ἀσχερὰ ἔστι;

9 Ταῦτα ἐμάνθηνες παρὰ τοῖς φιλοσόφοις; οὐδὲ
 ποτε ἤκουσας, ὅτι τὸ ἀσχερὸν ψευδὲν, τὸ δὲ
 ψευδὸν ἀξίον ἔστι τοῦ ψέγεσθαι; Τίνα ἐπὶ τῷ
 10 μὴ αὐτοῦ ψέγειν ἔργον, ἢ αὐτὸς οὐκ ἐπαίνας; Σὺ
 οὖν ἐπαίνας σοὶ τὸν πατέρα ταιούτων; ἢ ἔχει
 σοι ἐπαυροφῶσαι αὐτὸν; δίδοται σοι ταῦτο; Τί
 11 εἶν; δὲ σε θάλασσαν τὰ μὴ δίδόμενα, ἢ μὴ τυ-
 χάνοντα αὐτῶν ἀσχερῆσαι; Οὕτω δὲ καὶ εἰδη-
 ζου

quis, in eam devenire
 necessitatem. Disce ergo
 prius, quæ turpia sint; et
 sic nobis dic te philoso-
 phum esse. Nemo autem
 nec ab alio te dici patere.

Num tibi id turpe est,
 quod tuum opus non est,
 cujus tu auctor non es,
 quod citra tuam culpam te
 invasit, sicut capitis do-
 lor, sicut febris? Si pa-
 rentes tui pauperes fue-
 runt; si alios hæredes im-
 stituerunt; si, dum vivunt,
 nihil tibi impertunt; hæc

cine tibi turpia sunt? Hoc-
 cine est quod apud philo-
 sophos didicisti? Num-
 quamne audivisti, quod
 turpe sit, id esse vitupera-
 bile, vituperabile autem
 dignum esse vituperatione?
 Quamnam ob factum alio-
 nam, quod ipse non fecit,
 reprehendis? Tunc igitur
 patrem tuum fecisti talem?
 an penes te est, cum cor-
 rigere? daturne tibi hoc?
 Quid ergo? dabo, ne ea
 velle quæ tibi non data
 sunt, aut, si eis fructeris,
 gaudere? An ita, cum
 philo-

ζου φιλοσοφῶν, ἀφορῶν εἰς ἄλλους, καὶ μηδὲν
 αὐτὸς ἐπιτίθει ἐν αἰσιν; Ταχέως οἶμαζε, καὶ 12
 στενε, καὶ ἔαθιε. ἀδελφῶς μὴ εὖ εἴης τροφαῖς
 αὔριον. περὶ τῶν δουλαρίων τρέμε, μὴ κλέψῃ, μὴ
 Φύγῃ, μὴ ἐποθείῃ. Οὕτω σὺ ζήθι, καὶ μὴ καύσῃ 13
 μηδέποτε· ὅστις ἀνομαίει μόνω πρὸς φιλοσοφίαν
 προσήλθε, καὶ τὰ θεαρήματα αὐτῆς ὅσον ἐπί
 σοι κατήσχαναι, ἀχρηστα ἐπιδείξαι καὶ ἀνωφε-
 λῆ τοῖς ἀναλαμβάνουσιν· οὐδέποτε δ' εὐσταθείας
 ἀφελθῆς, ἀταραξίας, ἀπαθείας· οὐδένα τούτων
 ἔνεκεν ἐδιδάκτους, συλλογισμῶν δ' ἔνεκεν παλ-
 λους· οὐδέποτε τούτων τινὰ τῶν φαντασιῶν διε-
 βρατίαναι αὐτὸς ἐπι-σεαυτοῦ, Δύναμαι φέραι
 ἢ οὐ δύναμαι φέραι; τί μοι τὸ λοιπὸν ἔστιν; Ἄλλ' 14
 εἴς πάντων ἐχόντων σοι καλῶς καὶ ἀσφαλῶς
 περὶ τὸν τελευταῖον κατεγγίνου τάπον, τὸν τῆς
 ἀμεταπτοσίας· ἢ ἀμετάπταται σχῆμα τίνος; τῆς

Kk 5

δουλι-

philosophia operam daret,
 adhaesctus es, alios in-
 tueri, & nullam in te ipso
 spem collocare? Proinde
 lamentare, & gemo, &
 edens time ne in crastinum
 desit quod edas: de servu-
 lis sollicitus esto, ne furen-
 tur, ne fugiant, ne mori-
 antur. Ita vivo, neque
 unquam desinito, qui no-
 mine duntaxat ad philoso-
 phiam accessisti, ejusque
 praecpta, quantum in te
 est, probro adfecisti, & inu-
 tilia ea esse discantibus &
 supervacanea ostendisti; qui

constantiam, tranquillita-
 tem, perturbationum va-
 cuitatem numquam expeti-
 visti; qui neminem un-
 quam hujus rei causa co-
 luisti, sed propter syllogis-
 mos, complures; qui num-
 quam istorum visorum ali-
 quod ipse tecum diligenter
 explorasti, aut e te ipse
 quaesisti. Ferre ne hoc
 possunt, an non ferre
 quid mihi restat? Sed,
 quasi omnia tua belle ha-
 beant, atque in tuto collo-
 cata sint, in postremo loco
 tempus contrivisti, de im-
 moto

δειλίαν, τὴν ἀγένεια, τὸν θυμωισμόν τῆς κλου-
σιαν, τὴν ἀτελεῆ ὄρεξιν, τὴν ἀποσκευτικὴν ἔκκλη-
σιν; περὶ τῆς τούτων ἀσφαλείας ἐφροντιζες.

- 15 Οὐκ ἔδες προσκτῆσασθαι πρῶτον ἐκ τοῦ λό-
γου, εἶτα τούτω περπατεῖν τὴν εὐφροσύνην; Καὶ
τίνας πάποτ' ἔδες θρησκευτικὸν περιοικοδομῶντα, μη-
δὲν τεχνικῶς περιβαλλόμενον αὐτόν; πῶς δὲ θυ-
16 ρωρὸς καθίσταται ἐπὶ οὐδὲμῶς θύρας; Ἀλλὰ σὺ
μελετᾷς ἀποδεικνύειν δύνασθαι τίνας; μελετᾷς
μὴ ἀποσαλεύσασθαι διὰ σοφισμάτων ἑκὼς τίνων;
17 Ὡς δὲν μοι πρῶτον, τί κερῶς, τί μετρῶς, ἢ τί
ἀγῶνας; ἂν οὕτως ἐκιδέκνυε τὸν ζυγόν, ἢ τὸν
μέδωνα; ἢ μέχρι τίνος μετρήσεις τὴν σποδὴν;
18 Οὐ ταῦτά σε ἀποδεικνύειν δεῖ, ἀλλὰ ποιῶ τοὺς αἰ-
θρῶντας εὐδαίμωντας; ἀ ποιῶ προσχερεῖν αὐτοῖς. να
πράγματα εἰς δόλους; εἰ ἀ οὐ δεῖ γέμεσθαι
οὐδὲν,

inoto animi statu; ut im-
mota tibi sint quænam?
Ignavia? degener animus?
admiratione divitum? irrita
adpetitio? infelix aversa-
tio? Hæc ut firma & in-
tuta tibi essent, in eo ele-
gorasti!

An non possessio prima
paranda & doctrina erat,
deinde curandum ut in ta-
lo illa collocaretur? Quom-
vidisti unquam locustam pin-
natam extruentem? quin-
phuro alicui eam circum-
duxerit? Quis janitor con-
stituitur, ubi nulla est janua?

Tu vero id meditaris, ut
demonstrare possis? Quæ-
nam demonstrare? Id me-
ditaris, ne sophistarum
captivum oculis dimovearis?
Vnde nam dimoveri times?
Ostende mihi primum, quid
teneas, quid metiaris, aut
quid ponderes: tum de-
inde ostende mihi libram
aut modium. Aut quous-
que modifusus es cinerem?
Annon ea tibi demonstan-
da sunt, quæ homines be-
ant; quæ id præstant, ut
res ex sententia eis succo-
dant; quæ doceant, de
nulla

οὐδενί, ἐγκαλεῖν οὐδενί, προσθίσθαι τῆ διοικήσει
 τῶν ὅλων; ταῦτά μοι δείκνυε. Ἴδου δεικνύω, 19
 Φησὶν· ἀναλύσω σοι συλλογισμούς. Τοῦτο τὸ
 μετροῦν ἔστιν, ἀνδράποδον· τὸ μετρούμενον δ'
 οὐκ ἔσται. Διὰ ταῦτα νῦν τινες ὄμας ἦν ἡμέλη 20
 σαις Φιλοσοφίας· τρέμει, ἀγρεύεται, μετὰ πάντα
 τῶν βουλευῶν καὶ μὴ πάνσιν ἀρέσκειν μέλλῃ τῶ
 βουλευμάτων, κηκῶς αἰεὶ βεβουλευσάμεν.

Ἔτα φοβῆ λιμῶν, ὡς δοκεῖς. σὺ δ' οὐ λιμῶν
 φόβῃ, ἀλλὰ δέδοικαι μὴ οὐ σχῆς μέγαρον
 μὴ οὐ σχῆς ἄλλον ὀψωνήτην, ἄλλον τὸν ὑποθή-
 σοντά, ἄλλον τὸν ἐνδύσοντά, ἄλλους τοὺς τρι-
 ψοντας, ἄλλους τοὺς ἀκολουθήσοντά· ἢ ἐν τῷ 25
 βαλανείῳ ἐκδυσάμενος, καὶ ἐκτείνων περιπυτὸν ὡς
 οἱ ἰσταυρωμένοι, τρίβῃ ἐνθεν καὶ ἐνθεν· αἶθ' ὁ
 αἰλέπτῃς ἐπιστάς λέγει, Μετάβαθι, ὡς πλου-
 ρόν·

nulla re esse conqueren-
 dum, neminem accusan-
 dum, sed adsentiendum gu-
 bernationi universitatis re-
 rum? Hæc mihi ostende!
 Ecce, inquit, ostendo: re-
 solvam tibi syllogismos.
 Hæc mensura est, manci-
 pium; non id quod men-
 suræ subjicitur. Propterea
 nunc pœnas das neglectæ
 philosophiæ; tremis, vigi-
 las, cum omnibus desibe-
 ras; & nisi deliberationes
 tuæ omnibus placituræ sint,
 consisti te pœnitet.

Deinde famem pertime-
 scis, ut tibi quidem vide-
 ris: at non famem times,
 sed ne desit tibi coquus, ne
 non præsto tibi sit alius qui
 obsolescentis fudgatur vico,
 alius qui tibi calcæos in-
 duat, alius qui vestem in-
 duat, alii qui te fricent,
 alii qui te contentent; ut
 in balneo, posita veste,
 distentus iustæ eorum qui
 in crucem sublati sunt, hinc
 & inde teraris; deinde, ut
 aliq̄ta adstans dicat famulo,
 Illuc transi, præbe latus,
 caput

ρῶν· κεφάλη αὐτοῦ λαίβε, παράθεσ τὸν ὄμοι·
 ἔτ', ἐλθὼν ἐκ τοῦ βαλανείου εἰς οἶκον, κραγιᾶ-
 σης, Οὐδεὶς φέρεσ φαγεῖν; ἔτ', Ἄρον τὰς τρα-
 23 πέζας, σπόγγισον. Ταῦτο φασθῆ, μὴ οὐ εἴη
 ζῆν ἀβρώατου βίον. ἐπέεσ τε τὸν τῶν ὑμνωδόντων
 μάθεσ πῶσ· οἱ δούλοι ζῶσι, πῶσ οἱ ἐργάται, πῶσ
 αἱ γνησίωσ φιλοσοφούντεσ· πῶσ Σωκράτεσ ἐζησι,
 ἐπῶντεσ μὲν καὶ μετὰ γυναῖκοσ καὶ παῖδοσ· πῶσ
 24 Διογένησ· πῶσ Κλεάνθησ, αἶμα σχολάζον καὶ
 ἀντλῶν. Ταῦτα ἐν θύλῃσ ἔχον, ἔχεσ πεντα-
 χου, καὶ ζήσοισ θασθῶν. Τίνι; Ὡ, μόνῃ θασ-
 φῶν ἐδόχεται· τῷ πιστῷ, τῷ ἀκαλύτῳ, τῷ
 ἀναφαιρέτῳ· ταῦτ' ἔστι, τῇ προαιρέσει τῇ ἐπι-
 25 τοῦ. Δὲσ τί·δ' οὕτωσ ἀχρεσται καὶ ἀνοφιλῆ
 σαστὸν παρτακένωσασ, ἴσα μὲδεὶσ σε εἰσ οἰκίαν
 θείλῃ δέξασθαι, μὲδεὶσ ἐπιμεληθῆναι; ἀλλὰ
 ἀνεῦθε μὲν ὀλέθρου καὶ χρεστίμασ ἔχο ἐβριμμένον,
 πῶσ

caput ejus prehende, ex-
 hibere scapulam! post, bal-
 neo egressus, domumque
 reversus, ut clamites, Ne-
 mo adfert cibam? deinde,
 Aufer mensas, abstergito.
 Hoc times, ne non vitam
 possis vivere aegroti. Nam
 recte valentium vitam se-
 que, eam vide agentes
 senos, quosarios, eos qui
 vare philosophantur; eam
 vide quomodo Socrates
 egerit, ac is quidem etiam
 cum uxore & liberis; quo-
 modo Diogenes; quomo-
 do Cleantes, qui simul &

doctrinae vacavit, & aquam
 hausit. Haec habere si vo-
 les, habebis ubique, & vi-
 ves confidens. Qua fides
 re? Quâ solâ confidere li-
 cet; eo quod fidum est,
 quod nec prohiberi nec
 auferri potest; hoc est, vo-
 luntate tua. Cur autem
 adeo inutilem, adeo nul-
 lius pretii hominem teip-
 sum effecisti, ut nemo te
 in aedes suas recipere ve-
 lit, nemo curam tui susci-
 pere? Atqui vas integrum
 est utile, foras projectum,
 quisquis invenierit, tollet,
 ac

πᾶς τις εὐρών ἀναρῆσεται, καὶ κέρδος ἠγήσεται
 πρὸς δ' οὐδείς, ἀλλὰ πᾶς ζημίαν. Οὕτως οὐδὲ πρὸς 26
 τὸς δύνασαι χρεῖαν παρασχεῖν, οὐδ' ἀλεκτρούνοσ;
 Τί οὖν ἔτι ζῆν θίλεις, τοιοῦτος ὢν;

Φοβᾶται τις ἀνὴρ ἀγαθός, μὴ λείπωσιν αὐ- 27
 τῷ τροφαί; Τοῖς τυφλοῖς οὐ λείπουσι, τοῖς χα-
 λοῖς οὐ λείπουσι· λείψουσιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ; Καὶ
 στρατιώτῃ μὲν ἀγαθῷ οὐ λείπει ὁ μισθοδοτῶν,
 οὐδ' ἐργάτῃ, οὐδὲ σκυτῆ· τῷ δ' ἀγαθῷ λείψει;
 Οὕτως ὁ Θεὸς ἀμελεῖ τῶν αὐτοῦ ἐπιτηδευμάτων, 28
 τῶν διακόνων, τῶν μαρτύρων, οἷς μόνοις χρῆται
 παραδείγμασι πρὸς τοὺς ἀπαυδύτους, ὅτι καὶ
 ἔστι, καὶ καλῶς διοικεῖ τὰ ἔλα, καὶ οὐκ ἀμε-
 λεῖ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ ὅτι ἀνδρὶ
 ἀγαθῷ οὐδὲν ἔστι κακόν, οὔτε ζῶντι, οὔτε ἀπο-
 θανόντι; Τί οὖν, ὅταν μὴ παρέχη τροφάς; Τί 29
 γὰρ ἄλλο, ἢ ὡς ἀγαθὸς στρατηγὸς τὸ ἀνακλή-
 τικόν

ne lucrum ducet: te vero
 nemo lucrum, sed quilibet
 damnum sibi ducet. Ita,
 ne canis quidem usum præ-
 stare potes, nec galli gal-
 linacei? Talis autem cum
 sis, quid adhuc in vita esse
 cupis?

Timetne quisquam vit
 bonus, ne victus sibi desit?
 Cæcis non deest, claudis
 non deest: viro bono de-
 erit? Non deest bono mi-
 liti qui stipendium det, non
 operario, non futuri: &

bono viro deerit? Itane
 Deus sua instituta, suos
 ministros, suos testes ne-
 gligit, quibus solis aduer-
 sus indoctos exemplis uti-
 tur, quibus doceat homines,
 & esse se, & recte guber-
 nare omnia, & non negli-
 gere res humanas, bono
 que viro nihil esse mali,
 nec viventis, nec mortui?
 Quid ergo, cum victum
 non præbet? Quid aliud,
 nisi, veluti bonus impera-
 tor, rescriptat mihi eciam

Parco,

- τικόν μοι σέσημαρχε; κείθεναι, εὐκοῦναι, ἐπι-
 ευφημῶν τὸν ἡγεμόνα, ὑμῶν αὐτοῦ τὰ ἔργα.
 20 καὶ γὰρ ἤλθον ὅτ' ἐκείνω ἐδοξέ, καὶ ἄπαρ πάλιν
 ἐκείνω δοκῶν· καὶ ζῶντός μου τούτο τὸ ἔργον
 ἦν, ὑμῶν τὸν Θεόν, καὶ αὐτὸν ἐπ' ἐμᾶντο,
 21 καὶ πρὸς ἕνα, καὶ πρὸς πολλούς. Οὐ παρέχε
 μοι πολλά, οὐκ ἀφθονα, τρυφῶν με αὐθιγαί·
 οὐδὲ γὰρ τῷ Ἡρακλεῖ παρέχε, τῷ υἱῷ τῷ ἑαυ-
 τοῦ· ἀλλ' ἄλλος ἐβασίλευσεν Ἀργούς καὶ Μυκη-
 νῶν, ὃ δ' ἐπετάσσετο, καὶ ἐπόναι, καὶ ἐγμῆνα-
 22 ζετο. Καὶ ἦν Εὐρύθεος μὲν ὅς ἦν, οὔτε Ἀρ-
 γούς, οὔτε Μυκηνῶν βασιλεὺς, ὅς γ' οὐδ' αὐτὸς
 ἑαυτοῦ· ὃ δ' Ἡρακλῆς ἀπαίδης γῆς καὶ θαλάσσης
 ἀρχῶν καὶ ἡγεμῶν ἦν, καθαρῆς ἀνομίας
 καὶ ἀδικίας, εἰσαγωγέως δὲ δικαιοσύνης καὶ ὁσι-
 τητος· καὶ ταῦτα ἐποίησεν καὶ γυμνός καὶ μόνος.
 23 Ὁ δ' Ὀδυσσεὺς ὅτε ναυάγος ἐξερίφθη, μή τι
 ἐταπεινώσεν αὐτὸν ἢ ἀπορία; μή τι ἐπέπλευσεν;
 ἀλλὰ

Pareo, sequor, collando
 imperatorem, facta ejus
 prædico. Nam &, cum
 illi visum esset, veni; rur-
 sus abeo, cum illi visum
 est: & dum viverem, tri-
 unus fuit meum, Deum ce-
 lebrare, cum ipse mecum,
 tam apud singulos, tam
 apud multos. Non præbet
 mihi multa, non copiam
 rerum suppeditat, delicate
 me vivere non vult: neque
 enim Herculi suppeditavit,
 filio suo: nam alius regna-
 bat Argis & Mycenis; ille

vero parebat, laborabat, ex-
 ercebatur. Ac Eurystheus
 quidem erat qui erat, ne-
 que Argorum rex, neque
 Mycenarum, qui ne ipse
 quidem sibi imperabat;
 Hercules vero totius ter-
 ræ & maris princeps &
 imperator erat, repurgator
 iniquitatis & injuriarum,
 introductor justitiæ & san-
 ctitatis; eaque & pudas
 fecit & solus. Ulysses au-
 tem cum naufragus ejectus
 esset, num egestas humili-
 orem eum fecit? num
 eum

ἀλλὰ πῶς αἴθην πρὸς τὰς κατὰ φύσιν αἰτίαις τὰ
 ἀναγκαῖα, ἂν ἀσχετόν ἐσσι δακρυόεις καὶ
 ἄλλοι;

Ὡστε λίαν ἐρσιτροφὸς αἰκὴ πεποιθῶν.

Τίσι πεποιθῶς; Οὐ δόξῃ, ἀλλὰ χρημάτων, οὐδ' 34
 ἀρχαῖς, ἀλλ' αἰκῇ τῇ ἑαυτοῦ, τοῦτ' ἐστίν, δόγ-
 μασι τῶν ἐφ' ἡμῖν καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῶν. Ταῦτα γάρ 35
 ἐστὶ μόνη τὰ τοὺς ἐλευθέρους ποιοῦντα, τὰ τοὺς
 ἀκαλύτους, τὰ τὸν τραχηλὸν ἐπαίροντά τῶν τε
 τῆσπενομένων, τὰ ἀντιβλέπεν ποιοῦντα ἐρῶς
 τοῖς ὀφθαλμοῖς πρὸς τοὺς πλουσίους, πρὸς τοὺς
 τυράννους. Καὶ τὸ τοῦ φιλοσόφου δῶρον τοῦτο ἦν 36
 Σὺ δ' οὐκ ἐξελεύσῃ θάρβων, ἀλλὰ περπερίμων
 τοῖς ἰρασιδίαις, καὶ τοῖς ἀεγυρωματίαις. Δύστην
 ἄνω ἀπώλεσας τὸν μέχρι νῦν χρόνον;

Τί αὖν, ἂν νοσήσω; Νοθήσεις καλῶς. Τίς 37
 με θρασυεύσει; Ὁ Θεός, οἱ φίλοι. Ἐκλεξέαι
 κατα-

*eum intregit? Ithmo vero
 quomodo abiit ad virgines,
 necessaria petiturus, quæ
 ab alio petere turpissimum
 haberi solet?*

*Ceu leo monte nutritus,
 proprio fretus robore.*

*Qua re fretus? Non glori-
 a, non pecuniâ, non ma-
 gistratibus; sed suo prope ro-
 bore, hoc est, decretis de
 eis rebus, quæ in nostra
 potestate sunt, & quæ non
 sunt. Hæc enim sola sunt,
 quæ liberos, quæ solutos*

*efficiunt; quæ collum eorum
 sum, qui depressi sunt, et
 tollunt; quæ id præstant,
 ut rectis oculis divites in-
 tueamur, ut tyrannos. Ac
 Philosophi munus istud fuit.
 Tu vero non sic egredieris
 animo firmo, sed tremens
 propter vestimenta tua,
 propter vasa argentea. In-
 felix! itane omne tempus
 usque adhuc perdidisti?*

*Quid ergo, si ægrotāro?
 Ægrotabis honeste. Quis
 me curabit? Deus; amici.
 Duritet*

κατακείσομαι. Ἄλλ' ὡς ἀνήρ. Οἴκημα ἐπιτή-
 δεον οὐχ ἔξω. Ἐν ἀνεπιτηδείῳ νοσήσεις. Τίς μοι
 ποιήσει τὰ τροφεῖα; Οἱ καὶ τοῖς ἄλλοις ποιῶν-
 τες. ὡς Μάνης νοσήσεις. Τί δὲ καὶ τὸ πέρασ
 38 τῆς νόσου; Ἄλλο τι ἢ θάνατος; Ἄρ' οὖν ἐνδυ-
 μῃ, ὅτι κεφάλαιον τοῦτο πάντων τῶν κακῶν τῷ
 ἀνθρώπῳ καὶ ἀγενναίαις καὶ δειλίαις οὐ θανάτις
 39 ἔστι, μᾶλλον δ' ὁ τοῦ θανάτου φόβος; Ἐπι-
 τούτων οὖν μοι γυμνάζου· ἐνταῦθα νεύεωσαν αἱ
 λόγοι πάντες, τὰ ἀσκήματα, τὰ ἀνεγνώσμα-
 τα· καὶ εἶση, ὅτι οὕτω μόνως ἐλευθεροῦνται αἱ
 ἄνθρωποι.

Duriter decumbam. Sed
 ut vir. Domicillum com-
 modum non habebo. In in-
 commodo aegrotabis. Quis
 autem mihi victum para-
 bit? Qui etiam allis para-
 rant. Sicut Manes aegro-
 tabis. Quis vero erit mor-
 bi exitus? Num pejus ali-
 quid quam mors? An
 igitur cogitas, caput hoc

malorum omnium homini
 & degeneris animi & ti-
 miditatis esse, non mor-
 tem, sed potius mortis
 metum? Adversus hunc
 igitur te exerce: huc in-
 clinent ratiocinationes om-
 nes, exercitationes, lectio-
 nes: tum vero cognosces,
 hac solâ ratione adferi ho-
 mines in libertatem.

ARRIANO
ΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Κ Ε Θ. α'.

Περὶ Ἐλευθερίας.

Ἐλευθερός ἐστίν, ὃ ζῶν ὡς βούλεται· ὃν οὐτ' ἀναγκάσθαι ἐστίν, οὔτε καλύσαι, οὔτε βιάσασθαι· οὐ καὶ ὄρμαι ἀνεμπόδιστοι, καὶ ἐρέξεις ἐπιτευκτικαί, καὶ ἐκκλίσεις ἀπερίπτωτοι. Τίς οὖν θέλει ζῆν ἁμαρτανῶν; Οὐδεὶς. Τίς θέλει ζῆν ἑξαπατώμενος, προπίπτων, αἰδίκος ὢν, ἀκόλαστος, μεμψίμοιρος, ταπεινός; Οὐδεὶς. Οὐδεὶς ἀρετῶν φαύλων ζῆν ὡς βούλεται· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐλευθερός

EPICTETI DISSERTATIONVM
AB ARRIANO DIGESTARVM
LIBER IV.

CAP. I.

De Libertate.

Libertus est, qui vivit ut vult; qui nec cogi, nec prohiberi, nec vim pati potest; cujus impetus non impediuntur, adpetitiones non frustrantur, averfationes non sunt irritæ. Quis igitur

libertus esse vult delinquens? Nemo. Quis vivere vult deceptus, temerarius, injurius, petulans, querulosus, humilis & abjectus? Nemo. Nemo igitur improbus vivit ut vult; eoque

- 4 ~~Φερός~~ ~~ἐστιν~~. Τίς δὲ θέλει λυπούμετος ζῆν, φοβούμετος, φθισαῖν, ἐλεῶν, ὀρεγόμενος καὶ ἀποτυγχάνων, ἐκκλίνας καὶ περιπίπτων; Οὐδείς.
- 5 Ἐχομεν οὖν τινα τῶν Φαύλων ἀλυπον, ἀφοβα, ἀπερίπτωτον, ἀναπότευκτον; Οὐδένα. Οὐκ ἄρα οὐδὲ ἐλεύθερον.
- 6 Ταῦτα ἂν τις ἀκούσῃ διούκαιτος, ἂν μὲν προσθῆς, ὅτι, Ἄλλα σύ γε σοφὸς εἶ, οὐδὲν
- 7 πρὸς σέ ταῦτα σὺ γινώσκειαι σβί. ἂν δ' αὐτῶ τὰς ἀληθείας εἴπῃς, ὅτι, Τῶν τρεῖς πεπραμένων οὐδὲν διαφέρεις πρὸς τὸ μη καὶ αὐτὸς δούλος εἶναι
- 8 τί ἄλλο ἢ πληγὰς σε δεῖ προσδοκᾶν; Πῶς γάρ φησιν, ἐγὼ δούλος εἰμι; ὁ πατήρ ἐλεύθερος, ἡ μήτηρ ἐλευθέραι, οὐ ὠνήν οὐδεὶς ἔχει· ἀλλὰ καὶ συγκλητικὸς εἰμι, καὶ Καίσαρος Φίλος, καὶ ὑπάτευκα, καὶ δούλους πολλοὺς ἔχω. Πρῶτον μὲν,
- 9 ὦ βέλτιστε συγκλητικέ, τάχα σου καὶ ὁ πατήρ
την

que nec liber est. Quis vero vivere vult mœrens, timens, invidens, miserans? quis ita, ut cupiat, nec voti compos fiat? ut fugiat, & in ea, quæ fugit, incidat? Nemo. Est-ne veroi improbus aliquis, qui sit mœrens, qui timoris expers? qui non sæpe in ea, quæ fugit, incidat? ejus adpetitio nes non sæpe irritas sint? Nemo. Ergo ne liber quidem improbus quisquam.

Hæc si quis audiat iterum Consul, si adjeceris, Tu quidem imprensus es, hæc nihil ad te; veniam tibi dabit. Si verum dixeris, nihil eum ab iis differre (quod quidem ad servitutem adtineat) qui ter venierunt; quid præter plagas expectandum tibi erit? Quo pacto enim, dicet, ego servus sim? pater meus liber est, mater libera, nec me quisquam emit; verum etiam senator sum, & Cæsaris amicus, & consularis, & servos multos habeo. Primum, senator optime, fortassis & pater tuus eamdem

ἐπὶ αὐτὴν δουλείαν δούλος ἦν, καὶ ἡ μήτηρ, καὶ 21
 ἂ πάντες, καὶ ἐφ' ἧς πάντες αἱ πρόγονοι. αἱ δὲ 10
 δὲ καὶ τὰ μάλιστα ἦσαν ἑλευθέροι. τί τοῦτο
 σφός σε; τί σφός, εἰ ἐλεύθοι μὲν γένεσθαι ἦσαν,
 σὺ δ' ἀγενής; ἐκεῖνοι μὲν ἀθάνατοι, σὺ δὲ θάλας;
 ἐκεῖνοι μὲν ἐγκρατεῖς, σὺ δ' ἀνολογότερος.
 καὶ τί, φησὶς, ταῦτα πρὸς τὰ δούλων εἶπες; 11
 Οὐδὲν σοι φαίνεται εἶναι τὸ ἀνοκτάστο ποιεῖν, τὸ
 ἐπιπραϊζόμενον, τὸ σκέοντα, πρὸς σὸ δούλον εἶ 81
 ναι; Ταῦτο μὲν ἔστιν, φησὶν, εἰλάσθαις με δὲ 12
 βαστα ἀπαγκάσαι, καὶ μὴ εἰ πάντων κέρως καὶ
 φραξ. Οὐλοῦν ἔνα μὲν ἀσπόμεν σουχῶ σφί, σὺ αὖ 13
 σὺς ἀμολόγησας. ὅτι δὲ πάντων, ὡς λέγεις, καὶ 91
 σὺς ἔσκε, μηδέμ σὺ τούτω παραρμυθίσθαι, ἀλλὰ
 γίνωσκε, ὅτι ἐκ μεγάλους ἀκίως δούλων εἶ. σὺ κα 14
 καὶ Νικαπολίτου ἐπιβλαῶν εὐάθρατ; καὶ τὴν Καί-
 σαρος Τύχην, ἐλεύθεροί εἰσμεν.

L 1 2

Ὅμως

dem serviit servitutum, &
 mater quoque & avus, at-
 que ordine omnes tui ma-
 jores. Sin vel maxime li-
 beri illi fuerint, quid istud
 ad te? quid enim, si illi
 strenui fuerunt, tu dege-
 ner? illi imperterriti, tu
 timidus? illi continentes,
 tu petulans?

Et quid ista, inquit, ad
 servitutum? Nihilne tibi
 ad servitutum facere vide-
 tur, si quid invitus facias,

si coactus, si gemens? Istud
 quidem esto, inquit; sed
 quis me cogere potest, nisi
 omnium dominus Cæsar?
 Ergo unum certe domi-
 num te habere, & ipse
 confellus es; qui quamvis
 ut dicis, communis sit om-
 nium, nihil tamen istud te
 consoletur; sed cognosce
 to, te magnæ familie ser-
 vum esse. Sic etiam Nico-
 politæ clamare solent: Per
 Cæsaris Genium, liberi su-
 mus.

Sed

15 ἄν σοι δοκῇ, τὸν μὲν Καίσαρα
 πρὸς τὸ παρὸν ἀφῶμεν· ἐπεὶ δὲ μοι ἐπὶ, οὐ
 δύνωτ' ἡράαδος κτήσας; τὸ παιδιακαρίου, οὐ δαί-
 16 λων; οὐκ ἐλευθέρων; Τί οὖν τρυπῶ πρὸς τὸ θῆ-
 17 λῶν εἶναι, ἢ ἐλευθέρων; Οὐδέποτε ὑπὸ τῆς ἐρα-
 μίνης ἐπετάγησ' οὐδὲν ἂν οὐκ ἤθελας; οὐδέποτε
 σου τὸ δουλαίριον ἐκολάκυσσας; οὐδέποτε αὐτοῦ
 11 τῶς πόδας κατεφίλησας; καὶ τοὶ τοῦ Καίσαρος
 ἂν σε εἰς ἀπαρχαίῃ, ἴβρον αὐτὸ ἠγῆ, καὶ ὑπερ-
 18 βολῶν τυραννίδος. Τί οὐκ ἄλλο ἐστὶ δουλαίρι-
 12 ον; Νυκτὸς οὐδέποτε εἰπήληδες ὄπου οὐκ ἤθελες; ἀνι-
 λωθῶσθε οὐκ ἤθελες; εἰπῶς, τὸνα οἰμῶζον καὶ
 13 ἀπέναντος ἀνίσχον· λυθωρούμενοι, ἀποκλαίμενοι;
 19 Ἀλλ' οὐκ εὐ αἰσχρῶν ἐκ σου τοῦ ἑμαλογεῖν, ἢ
 ἢ λέγεις καὶ πρὸς τὸν Θρασονίδης, ἢ, ποσῶτα
 14 στρατευομένους· ὅτι· εἰς οὐδὲ σὺ, πρῶτον μὲν
 ἐξεληλυθε νυκτὸς, ὅτε ὁ Γέτας οὐ ταλαῖ ἐξελ-
 θῶν.

Sed tamen, si placet,
 Caesarem in praesentia omit-
 tamus. Illud autem mihi
 dicito, nonne aliquando
 amasti aliquem? non puel-
 lam? non servum? non in-
 genitum? Quid autem hoc
 ad servitatem aut libertatem
 facit? Nihilne unquam
 amica tibi imperavit quod
 nolles? numquam servulo
 tuo adulatus es? numquam
 pedes ejus deosculatus es?
 At vero si quis te Caesaris
 pedes deosculati cogeret,
 injuriam esse duceres, &

summam tyrannidem. Quid
 ergo aliud est servitus?
 Numquamne noctu iussi
 quo nolles? numquam
 plus quam velles infumfi-
 sti? numquam plorans &
 gemens voces nonnullas
 edidisti? convicia, exclu-
 sionem tolerasti? Verum
 si tua probra confiteri te
 pudet; vide, quid dicat fa-
 ciatque Thrasonides: qui
 cum toties militarit, quo-
 ties fortasse ne tu quidem,
 primum noctu exiit, cum
 Geta exire non auderet,
 sed,

ἀλλ', ὃ προσηγομαίετ' ὑπ' αὐτοῦ, πάλαι
 ἦν ἐπικραυγασίαι, καὶ τὴν μικρὰν δουλείαν ἀπε-
 λαφύραμενας, ἐξῆλθον. Εἶτα, τί λέγεις; Πᾶσι 20
 ἀσκαρίων με, φησὶ, κατεδεδούλωται εὐτελές, ὡς
 εὐδαίμων τῶν πολέμων πέπυσε. Τίλως, ὅς γε καὶ 21
 παιδικαρίου δούλας εἶ, καὶ παιδικαρίου εὐταλοῦς,
 τί ἂν ἔτι σωτὸν ἐλευθεροῦ λέγεις; τί δὲ προσφί-
 ρως σου τὰς στρατίας; Εἶτα ξίφος αἰτᾷ, καὶ 22
 πρὸς τὸν ὑπ' εὐνοίας μὴ δίδοντα χελεπαίφης· καὶ
 φῶρα τῇ μούσῃ πέμπει, καὶ δάκται, καὶ κλαίει·
 πάλιν δὲ μικρὰ συμμορήσας, ἐκίεταται. Πάλιν 23
 καὶ τότε πῶς; ἢ μὴ ἐπιθυμῶν, ἢ φεβῶσθαι
 φῆται ἐλευθερίας εἶχε.

Σκέψαι δ' ἐπὶ τῶν ζῴων, πῶς χρωμέθα τῇ 24
 ἐγγύῃ τῆς ἐλευθερίας. Λέοντας τρέφουσιν ἡμέ- 25
 ρους ἐγκλείσαντες, καὶ στίβουσι, καὶ κομιζοῦσιν
 ἐνίοι μεθ' αὐτῶν. Καὶ τίς ἐρεῖ τοῦτον τὸν λέοντα

L I 3

ἐλευ-

sed, si ab eo fuisset ad ex-
 eundum coactus, multum
 vociferatus & acerbam ser-
 vitutem deplorans exiisset.
 Quid autem ait? *Vilis*,
 inquit, *puella in servitutum*
me redegit, quem nepos ho-
stium nunquam vicit. Itaque,
 miser! etiam puellæ ser-
 vus es, & quidem vilis
 puellæ? Quid ergo te ad-
 huc liberum esse dicis?
 quid expeditiones tuas ja-
 ctas? Deinde gladium po-
 stulat, & si, qui ex bene-
 volentiâ non dat, succen-

set: et puellæ, cui invi-
 sus est, munera mittit, &
 supplicat, & plorat: rur-
 sus vero exigua nîus sac-
 cessu, offertur. Sed tum
 quoque quo pacto? An ut
 neque adpetat, neque sor-
 midet? * *

Considera vero in pñi-
 mantibus, quam de illis ha-
 beamus notionem liberta-
 tis. Leones alunt ciceros
 favea clausos, & pascunt,
 eosque nonnulli secum cir-
 cumferunt. Quis autem
 dicat eum leonem esse li-
 berum?

κατακείσονται. Ἄλλ' ὡς ἀνὴρ. Οἴκημα ἐπιτή-
 δεοι οὐχ ἔξει. Ἐν ἀνεπιτηδείῳ νοσήσεις. Τίς μοι
 ποιήσει τὰ τροφεῖα; Οἱ καὶ τοῖς ἄλλοις ποιῶν-
 28 τες, ὡς Μάνης νοσήσεις. Τί δὲ καὶ τὸ πέρασ
 τῆς νόσου; Ἄλλο τι ἢ θάνατος; Ἄρ' οὖν ἐνδυ-
 μῃ, ὅτι κεφάλαιον τοῦτο πάντων τῶν κακῶν τῷ
 ἀνθρώπῳ καὶ ἀγενεῖας καὶ δουλίας οὐ θάνατός
 29 ἐστὶ, μᾶλλον δ' ὁ τοῦ θανάτου φόβος; Ἐπὶ
 τούτῳ οὖν μοι γυμνάσου· ἐνταῦθα νεύεωσαν αἱ
 λόγοι πάντες, τὰ ἀσκήματα, τὰ ἀνεγνώσμα-
 τα· καὶ εἶση, ὅτι οὕτω μόνως ἐλευθεροῦνται αἱ
 ἀνθρώποι.

Duriter decumbam. Sed
 ut vir. Domicillum com-
 modum non habebo. In in-
 commodo aegrotabis. Quis
 autem mihi victum para-
 bit? Qui etiam albis pa-
 rant. Sicut Manes aegro-
 tabis. Quis vero erit mor-
 bi exitus? Num pejus ali-
 quid quam mors? An
 igitur cogitas, caput hoc

malorum omnium homini
 & degeneris animi & ti-
 miditatis esse, non mor-
 tem, sed potius mortis
 metum? Adversus hunc
 igitur te exerce: huc in-
 clinent ratiocinationes om-
 nes, exercitationes, lectio-
 nes: tum vero cognosces,
 hac solâ ratione adferri ho-
 mines in libertatem.

ARRIANOT
ΤΩΝ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Κ Ε Θ. α'.

Περὶ Ἐλευθερίας.

Ἐλευθερός ἐστίν, ὃ ζῶν ὡς βούλεται· ὃν οὐτ' ἀναγκάσθαι ἐστίν, οὔτε καλύσαι, οὔτε βιάσασθαι· οὐ αἰ ὄρμαι ἀνεμπόδιτοι, αἰ ἐρέξεις ἐπιτευκτικαί, αἰ ἐκκλίσεις ἀπερίπτωτοι. Τίς οὖν θέλει ζῆν ἀμαρτανῶν; Οὐδεὶς. Τίς θέλει ζῆν ἐξαπατῶμενός, προπίπτων, ἀδικος ὢν, ἀκόλαστος, μεμφίμοιρος, ταπεινός; Οὐδεὶς. Οὐδεὶς ἀρετῶν φαύλων ζῆν ὡς βούλεται· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐλευθερός

EPICTETI DISSERTATIONVM
AB ARRIANO DIGESTARVM
LIBER IV.

CAP. I.

De Libertate.

Libertus est, qui vivit ut vult; qui nec cogi, nec prohiberi, nec vim pati potest; cujus impetus non impediuntur, adpetitiones non frustrantur, averfationes non sunt irritae. Quis igitur

Epicteti Dissert. T. I.

liber vivere vult delinquens? Nemo. Quis vivere vult deceptus, temerarius, injurius, petulans, querulus, humilis & abjectus? Nemo. Nemo igitur improbus vivit ut vult; eos

L I

quo

- 4 ~~Θεός εἶμι. Τίς δὲ θέλει~~ λυπούμενος ζῆν, φο-
βούμενος, φθονῶν, ἐλεῶν, ὀρεγόμενος καὶ ἀπο-
τυγχάνων, ἐκκλίνων καὶ περιπίπτων; Οὐδείς.
- 5 Ἐχομεν οὖν τινα τῶν Φαύλων ἄλυπον, ἀφοβῶν,
ἀπερίπτωτον, ἀναπότευκτον; Οὐδένα. Οὐκ ἄρα
οὐδὲ ἐλεύθερον.
- 6 Ταῦτα ἂν τις ἀκούσῃ δισύκαιτος, ἂν μὲν
προσθῆς, ὅτι, Ἄλλα σύ γε σοφὸς εἶ, οὐδὲν
7 πρὸς σέ ταῦτα συγκληθεαί σοι. ἂν δ' αὐτῶ
ταῖς ἀληθείαις εἴπῃς, ὅτι, Τῶν τρεῖς πεπραμένων
οὐδὲν διαφέρεις πρὸς τὸ μὴ καὶ αὐτὸς δούλος εἶναι.
8 τί ἄλλο ἢ πληγὰς σε δεῖ προσδοκᾶν; Πῶς γάρ
9 φησὶν, ἐγὼ δούλος εἰμι; ὁ πατήρ ἐλεύθερος, ἡ
μήτηρ ἐλεύθερα, σὺ ὡνὴν οὐδεὶς ἔχει· ἀλλὰ καὶ
συγκλητικὸς εἰμι, καὶ Καίσαρος Φίλος, καὶ ὑπά-
10 τευκα, καὶ δούλους πολλοὺς ἔχω. Πρῶτον μὲν,
ὦ βέλτιστε συγκλητικέ, τάχα σου καὶ ὁ πατήρ
την

quæ nec liber est. Quis vero
vivere vult incoerens, timens,
invidens, miserans? quis
ita, ut cupiat, nec voti com-
pos fiat? ut fugiat, & in-
ea, quæ fugit, incidat?
Nemo. Est-ne veroi impro-
bus aliquis, qui sit incoerens,
qui timoris expertus? qui
non sæpe in ea, quæ fugit,
incidat? cujus appetitio-
nes non sæpè irritas sint?
Nemo. Ergo ne liber qui-
dem improbus quisquam.

Hæc si quis audiat. Re-
rum Consul, si adjeceris,
Tu quidem inplens es, hæc

nihil ad te; veniam tibi
dabit. Si verum dixeris,
nihil eum ab iis differre
(quod quidem ad servitu-
tem adtineat) qui ter ve-
nierunt; quid præter pla-
gas expectandum tibi erit?
Quo pacto enim, dicet,
ego servus sim? pater
meus liber est, mater li-
bera, nec me quisquam
emittit; verum etiam sena-
tor sum, & Cæsaris ami-
cus, & consularis, & ser-
vos multos habeo. Pri-
mum, senator optimè, for-
tassis & pater tuus eam-
dem

τῆς αὐτῆς δουλείῃ δουλος ἦν, καὶ ἡ μήτηρ, καὶ
 ὁ πάτερ, καὶ ἐφ' ἧς πάντες οἱ πρόγονοι. εἰ δὲ
 οὐ καὶ τὰ μάλιστα ἦσαν ἐλευθεροί, τί τούτῳ
 σέος εἶ; τί σέος, εἰ ἐκείνοι μὲν γενναῖοι ἦσαν,
 σὺ δ' ἀγενής; ἐκείνοι μὲν ἀθάνατοι, σὺ δὲ θάλας;
 ἐκείνοι μὲν ἐγκρατεῖς, σὺ δ' ἀκόλαστος;
 καὶ τί, φησὶ, ταῦτα πρὸς τὸ δουλῶν ἔχει;
 οὐδὲν σοι φαίνεται εἶναι τὸ ἀκούειν το ποιεῖν, τὸ
 ἀπειρηζόμενον, τὸ σκέοντι, πρὸς τὸ δουλῶν
 εἶναι; Ταῦτο μὲν ἔστι φησὶν, εἰς τὸ εἶναι οὐκ
 ἔστι ἀναγκάσαι, καὶ μὴ ὁ πάντων κύριος Καὶ
 σοφός; Οἴκου ἕνα μὲν δεσπότη σου εἶναι, σὺ καὶ
 πρὸς ἀμολόγησας. ὅτι δὲ πάντων, ὡς λέγεις, καὶ
 σὺ ἔσθαι, μηδὲν αὐτοῦ παρρησιασθῆναι, ἀλλὰ
 γίνωσκε, ὅτι ἐκ μεγάλης οἰκίας δουλῶν εἶ. οὗτο
 καὶ Νικοπολίτου ἐπιβιβάν εὐθάρσι, καὶ Νητρὴν Καρ-
 σαρῶς Τύχην, ἐλευθεροὶ ἴσμεν.

L 1 2

Ὁμοίως

dem serviit servitute, & mater quoque & avus, at-
 que ordine omnes tui ma-
 jores. Sin vel maxime li-
 beri illi fuerint, quid istud
 ad te? quid enim, si illi
 strenui fuerunt, tu dege-
 ner? illi imperterriti, tu
 timidus? illi continentēs,
 tu petulans?

Et quid ista, inquit, ad
 servitute? Nihilne tibi
 ad servitute facere vide-
 tur, si quid invitus facias,

si coactus, si gemens? Illud
 quidem esto, inquit; sed
 quis me cogere potest, nisi
 omnium dominus Cæsar?
 Ergo unum certe domi-
 num te habere, & ipse
 confellus es; qui quamvis
 ut dicis, communis sit om-
 nium, nihil tamen istud te
 confoletur; sed cognosce
 to, te magnæ familiæ ser-
 vum esse. Sic etiam Nico-
 politæ clamare solent: Per
 Cæsaris Genium, liberi su-
 mps.

Sed

15 ἄρα Ὀρμαιοὶ δ', ἂν σοὶ δοκῆ, πρὸς μὲν Καίσαρα
 16 πρὸς τὸ πικρὸν εἰφάμεν· ἐπεὶ δέ μοι ἐπὶ, οὐ
 17 δέποι' ἡράαδης κτερός; καὶ παιδικακρίου; οὐ δαί
 18 λων; οὐκ ἐλευθέρου; Τί σὺν τρίτῳ πρὸς τὸ δυν
 19 λῶν εἶναι, ἢ ἐλευθέρου; Οὐδέποτε ὑπὸ τῆς ἐρα
 20 μένης ἐπεταγήης· οὐδὲν ἂν οὐκ ἤθελες; οὐδέποτε
 21 σου τὸ δουλᾶριον ἐκολάκευσας; αὐδέποτε αὐτοῦ
 22 τῶς πόδας κατεφίλησας; καὶ τοὶ τοῦ Καίσαρος
 23 ἂν σε εἰς ἀκαταστάσιν, ἔβην αὐτὸ ἡγῆ, καὶ ὑπερ
 24 βολῆν τυραννίδος· Τί οὐκ ἄλλο ἐστὶ δουλείας;
 25 Νεκτὸς οὐδέποτε ἀπὸ κληίδος ὅπως οὐκ ἤθελες; ἀπὸ
 26 λυθαρῶσθε οὐκ ἤθελες; εἰπάς· τινὰ σιμῶζων καὶ
 27 στέφανος, ἀπίστοχον, λυθαρῶμενον, ἀποκλείμενον;
 28 Ἀλλ' εἰ σὺ αἰσχρίῃ περὶ πάντου ὁμολογῆν, ἔρα
 29 ἢ λέγεις· καὶ παρῶν ὁ Θρασονίδης, ἔε, ποσάυτα
 30 στρατευσάμενος· ὅτι· ναίχῃ οὐδὲ σὺ, πρῶτον μὲν
 31 ἀφ' ἡλῶθε νεκτὸς, ὅσο ὁ Γέτας ἢ γαλαρῶ ἐξελ
 32 θῶν·

Sed tamen, si placet,
 Cæsarem in presentia omit
 tamus. Illud autem mihi
 dicito, nonne aliquando
 amisti aliquem? non puel
 lam? non servum? non in
 genuum? Quid autem hoc
 ad servitutem aut libertatem
 facit? Nihilne unquam
 amica tibi imperavit quod
 nolles? numquam servulo
 tuo adulatus es? numquam
 pedes ejus deosculatus es?
 At vero si quis te Cæsaris
 pedes deosculari cogeret,
 injuriam esse duceres, &

summam tyrannidem. Quid
 ergo aliud est servitus?
 Numquamne noctu iussu
 quo nolles? numquam
 plus quam velles infamifi
 sti? numquam plorans &
 gemens voces nonnullas
 edidisti? convicia, exclu
 sionem tolerasti? Verum
 si tua probra confiteri te
 pudet; vide, quid dicat fa
 ciatque Thrasonides: qui
 cum toties militarit, quo
 ties fortasse ne tu quidem,
 primum noctu exiit, cum
 Geta exire non auderet,
 sed,

ἀλλ', εἰ προσπαρονομάζετε ὑπ' αὐτοῦ, πάλαι
 ἦν ἐπικραυγασίας, καὶ τὴν πικρὰν δουλείαν ἀπα-
 λοφυσάμενες, ἐξήλθεν. Εἶτα, τί λέγεις; Πᾶς
 ἀπαίρειν με, Φησὶ, κατεδεδούλωτον εὐτελές, ὃν
 οὐδὲς τῶν πολέμων κέποιε. Ταίλας, ὅς γε καὶ
 παιδιακείου δούλος εἶ, καὶ παιδιακείου εὐταλοῦ,
 τί ἂν ἔτι σωτὸν ἐλευθερίαν λέγας; τί δὲ προσθε-
 ρῆς σου ταῖς στρατείαις; Εἶτα ἔθηκε αἰτεῖ, καὶ
 πρὸς τὸν ὑπ' εὐνοίας μὴ δίδόντω χελευταίνε· καὶ
 φῶρα τῆ μούσῃ πέμψαι, καὶ δάκρυα, καὶ κλάει
 πρὶν δὲ μικρὰ συμμερήσας, ἐπαίρεται πάλιν
 καὶ τότε πῶς; * μὴ ἐπιθυμῶν, ἢ φοβῶσθαι
 εὐταῖς ἐλευθερίας εἶχε.

Σκέψαι δ' ἐπὶ τῶν ζῶων, πῶς χρωμέθα τῇ
 ἀνάσσει τῆς ἐλευθερίας. Λέοντας τρέφουσιν ἡμέ-
 ρους ἐγκλείσαντες, καὶ σιτίζουσι, καὶ κομίζουσιν
 ἐνίοι μεθ' αὐτῶν. Καὶ τίς ἐρεῖ τοῦτον τὸν λέοντα

L 1 3

ἐλεύ-

sed, si ab eo fuisset ad ex-
 eundum coactus, multum
 vociferatus & acerbam ser-
 vitudinem deplorans exiisset.
 Quid autem ait? *Vilis*,
 inquit, *puella in servitutum*
me redegit, quem nemo ho-
stium unquam vicit. Itane,
 miser! etiam puellæ ser-
 vus es, & quidem vilis
 puellæ? Quid ergo te ad-
 huc liberum esse dicis?
 quid expeditiones tuas ja-
 ctas? Deinde gladium po-
 stulat, & oī, qui ex bene-
 volentiā non dat, succen-

fet: et puellæ, cui invi-
 sus est, munera mittit, &
 supplicat, & plorat: rur-
 sus vero exiguo usus suc-
 cessu, offertur. Sed tum
 quoque quo pacto? An ut
 neque adpetat, neque for-
 midet? * *

Considera vero in ani-
 mantibus, quam de illis ha-
 beamus notionem liberta-
 tis. Leones alunt cicutos
 cavea clausos, & pascent,
 eosque nonnulli secum cir-
 cumferunt. Quis autem
 dicat eum leonem esse li-
 berum?

ἐλευθερόν; ἢ οὐκ ἔστι μακροτέρου διεξάγει,
 τοσαύτη δουλικότερον; τίς δ' ἐν αἰσθησὶν καὶ
 λογισμῶν λαβῶν, βούλοιο τούτων τις εἶναι τῶν
 26 λεόντων; Ἄγε, τὰ δὲ πτηνὰ ταύτας ὅταν λη-
 φθῆ, καὶ ἐγκλεισμένα τρέφῃται, οἷα πάσχει,
 ζητούντω ἐκφυγεῖν; καὶ ἔτι γε τούτων λιμῶ δια-
 φθείρεται μάλλον, ἢ ὑπομένει τὴν τοιαύτην διεξ-
 27 αγωγήν. ἔσα δ' ὅν διασώζεται, μόγις καὶ χα-
 λεκῶς, καὶ φθάνοντα καὶ ἔλατ' εὖρη τι πάρεργι-
 μένον, ἐξέπῃθησεν. οὕτως ὀρέγεται τῆς φυσικῆς
 ἐλευθερίας, καὶ τοῦ αὐτόνομου καὶ ἀκόλυτα εἶναι.
 28 Καὶ τί σοι κακόν ἐστὶν ἐνταῦθα; Οἷα λέγεις;
 πέτεσθαι πέφυκα ὅπου θέλω, ὑπαιθερος διάγειν,
 ἄδειν ὅταν θέλω σύ με πάντων τούτων ἀφαιρῆ,
 29 καὶ λέγεις, τί σοι κακόν ἐστὶ; Διὰ τοῦτο ἐκῆνα
 μόνον ἐροῦμεν ἐλευθεροί, ἔσα τὴν ἀλωσιν οὐ φέρε,
 εἰλλ' ἄμα τε εἶλω, καὶ ἀποδαγόντας διέφυγει.
 Οὕτω

berum? nonne, quo mol-
 lius degit, eo servilius?
 Quis vero sensus & ratio-
 nis compos factus, aliquis
 istorum leonum esse velit?
 Age porro, aviculæ istæ,
 cum captæ & inclusæ alun-
 tur, quomodo adfectæ sunt?
 ut effugere cupiunt? non-
 nullæ famæ etiam perire
 malunt, quam vitam istam
 tolerare: quæ autem con-
 servantur, quod ægre qui-
 dem ac difficulter & cum
 tæbe fit, si ullum foramen
 deprehenderit, exsiliunt.

Ad eam naturalem libertatem
 desiderant, & statum quo
 sui juris sint, & a nemine
 prohibeantur. Et quid hic
 tibi mali est? Quid dicis?
 Naturæ meæ desiderat, ut
 volem quo velim, ut sub
 dio agam, ut cantillem
 cum volo: quæ cum tu mi-
 hi eripias omnia, quid mali
 mihi sit rogas? Quamob-
 rem illa tantum animalia
 libera dicemus, quæ ca-
 ptivitatē non ferunt; sed
 simulac captæ sunt, morte
 servitutem effugerunt. Sic
 &

- 34 τούτου, ἐμποδίζεσθαι καὶ δυσχερῶν. Ἄν' ἀφεθῶν,
 φησὶν, εὐδὺς πᾶσα εὐφροσύνη, εὐδένος ἐπιστρέφο-
 μαι, πῶσιν ὡς ἴσος καὶ ὅμοιος λαλῶ, πορευόμεναι
 ὅπου θέλω, ἔρχομαι ὅθεν θέλω, καὶ ὅπου θέλω;
 35 εἶτα ἀπηλευθέρωται· καὶ εὐδὺς μὲν οὖν ἔχων
 καὶ φάγη, ζητῶ τίνα κολακίζουσαι, παρὰ τίσι δε-
 πνήσω· αἶψα ἢ ἐργάζεται τῷ σώματι, καὶ πά-
 σχει τὰ δεινότεστα· καὶν σῆν τίνα φάτην, ἐμ-
 πέπτωκεν εἰς δουλείαν πολὺ τῆς προτέρας χαλε-
 36 πωτέραν ἢ καὶ εὐπορήσας ἀνθρώπος ἀπειρόμα-
 λος, πεφίληκε παιδισκώριον, καὶ δυστυχῶν ἀνα-
 37 κλαίεται, καὶ τὴν δουλείαν ποθεῖ. Τί γάρ μοι
 κακὸν ἦν; ἄλλος μ' ἐνέδυν, ἄλλός μ' ὑπέδει,
 ἄλλος ἔτρεφεν, ἄλλος ἐνοσοκίμαι, ὀλίγα αὐτῷ
 ὑπηρετοῦν, γόν δὲ τάλας οἷα πᾶσχω, πλείοσι
 38 δουλεύων ἀνδ' ἐνός; Ὅμως δ' εἶν δακτυλίους,
 φησὶ, λάβω, τότε γ' εὐφροσύνατά μοι δαίξω, καὶ
 εὐδαί

infeliciter vivere. Si ma-
 numissus fuero, inquit, sta-
 tim omnia prospera; curā
 neminem, omnibus ut par
 & equalis verba facio;
 proficiscor quo volo, venio
 unde volo, & quo volo.
 Deinde, cum manumissus
 est, statim non habet ubi
 edat; quaerit cui aduletur,
 apud quem coenat: deinde
 vel corpore opus facit, &
 gravissima patitur; & si
 modo praesepē aliquod in-
 venerit, in servitutem in-
 cedit priorē longe gravio-

rem: aut, si opes etiam
 nactus fuerit homo ine-
 ptus, puellulam aliquam de-
 perit, & suas calamitates
 deplorat; ac pristinam ser-
 vitutem desiderat. Quid
 enim mali mihi erat? alius
 mihi vestes praebat, cal-
 ceamenta, cibam praebe-
 bat, in morbo me curabat;
 paucis in rebus illi ser-
 vebam: nunc autem miser,
 quid patior, cum pluribus
 pro uno serviam? Veniam-
 tamen si annulos, inquit,
 accipero, tum prosperrime
 vivam,

εὐδαμονίστασθε. Πρῶτον μὲν, ἵνα λάβῃ, πάσχει
 ὅν ἐστιν ἄξιός· εἴτε λαβὼν, πάλιν ταῦτά·
 Εἴτ' ὀφθα· Ἄν μὲν στρατεύσασθε, ἀπὸ πᾶσιν 39
 πάντων τῶν κακῶν. Στρατεύεται πάσχει ὅσα
 μάστιγας· καὶ οὐδὲν ἥττον δευτέραν αἰτεῖ στρα-
 τεῖαν, καὶ τρίτην. Εἰδ' ὅταν αὐτὸν τὸν κολοφῶν 40
 να ἐπιδῆ, καὶ γένηται ευκλεητικὸς, τότε γίνεται
 δοῦλος εἰς σύλλογον ἐρχόμενος, τότε τὴν καλλιᾶν
 καὶ ἀσπαρωτάτην δουλείαν δουλεύει.

Ἴνα μὴ μαρῶς ᾖ, ἀλλ' ἵνα μάθῃ ὃ ἔλεγεν 41
 ὁ Σωκράτης, τί ἐστὶ τῶν ὄντων ἕκαστον, καὶ μὴ
 εἰκῆ τὰς προλήψεις ἐφαρμόζῃ ταῖς ἐπὶ μέρους
 οὐσίαις. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴτιον τοῖς ἀνδράσιν 42
 ποῖς πάντων τῶν κακῶν, τὸ τὰς προλήψεις τὰς
 κοινὰς μὴ δύνανθαι ἐφαρμόζεν ταῖς ἐπὶ μέρους.
 Ἡμεῖς δ' ἄλλοι ἄλλα οἴομεθα. ὁ μὲν, ὅτι γὰρ 43
 οἱ εὐδαμονῶς, ἀλλ' ὅτι τὰς προλήψεις οὐκ ἐφαρ-

L I 5

μόζει.

vivam, & felicissime, Pri-
 mum, ut eos accipiat, ea
 patitur quæ meretur: dein-
 de acceptis iis, rursus ea-
 dem. Post, Si militavero,
 inquit, liberabor malis
 omnibus. Militat; zelum-
 nas patitur verberone di-
 gnas: ac nihilominus fe-
 cunda, itemque tertia, po-
 stulat stipendia. Deinde,
 cum ipsum colophonem
 imposuit, & senator est
 factus, tum fit servus con-
 cilium ingrediens, tum pul-
 cerrimam & nitidissimam
 servitutem teruit.

Definat esse stultus! sed
 discat quod Socrates ait,
 quæ rei cujusque sit na-
 tura; neque anticipationes
 rebus singularibus temere
 adcommo- det. Hæc enim
 causa est hominibus om-
 nium malorum, quod an-
 ticipationes communes re-
 bus singularibus adcommo-
 dare non possunt. Nos
 enim alii alia opinamur no-
 bis esse causas majorum;
 alius, quod ægrotet; ne-
 quaquam, sed quod antici-
 pationes non adcommo-
 dat: alius, quod pauper
 sit;

sit;

μόσαι. ὁ δ', ὅτι πτωχός ἐστιν· ὁ δ', ὅτι πα-
 τέρα χαλεπὸν ἔχει ἢ μητέρα· τῷ δ' ὅτι ὁ Καί-
 σαρ οὐκ ἰλιώς ἐστι. Τρῦτο δ' ἔστιν ἐν και μόνον,
 44 τὸ τὰς προλήψεις ἐφαρμόζεν μὴ εἰδέναι. Ἐπε-
 ρίς οὐκ ἔχει κακοῦ πρόληψιν, ὅτι βλαβερόν ἐστι,
 ὅτι φευκτόν ἐστιν, ὅτι παντὶ τρέπω ἀπεικονάμη-
 τόν ἐστι; Πρόληψις προλήψει οὐ μάχεται, ἀλλ'
 45 ὅταν ἔλθῃ ἐπὶ τὸ ἐφαρμόζεν. Τί οὖν τὸ κακὸν
 ἐστὶ τοῦτο, καὶ βλαβερόν, καὶ φευκτόν; Λέγει,
 τὸ Καίσαρος μὴ εἶναι φίλον. Ἀπῆλθεν, ἀπέπι-
 σε τῆς ἐφαρμογῆς, θλίβεται, ζητεῖ τὰ μηδὲν
 πρὸς τὸ προκείμενον· ὅτι τυχῶν τοῦ φίλος εἶναι
 Καίσαρος, οὐδὲν ἥττον τοῦ ζητουμένου οὐ τέτευχε.
 46 Τί γάρ ἐστιν, ὃ ζητεῖ πᾶς ἄνθρωπος; Εὐστα-
 θῆσαι, εὐδαιμονῆσαι, πάντα ὡς θέλει ποιῶν,
 μὴ κωλύεσθαι, μὴ ἀναγκάζεσθαι. Ὅταν οὖν
 γένηται Καίσαρος φίλος, πέπαιται κωλύομενος;
 πέπαι-

sit; alius, quod patrem du-
 rum habeat aut matrem;
 alius, quod Cæsarem sibi
 male propitium habeat?
 Sed horum omnium unica
 & sola causa est, antici-
 pationes nescire adcommo-
 dare. Quis enim notionem
 Mali non habet hanc, esse
 id noxium, esse fugien-
 dum, modis omnibus pro-
 pulsandum esse? Notio no-
 tioni non repugnat; sed
 cum ad adcommodationem
 ventum est. Quid ergo est
 malum istud, & noxium,
 & fugiendum? Respon-

det, Non esse Cæsaris ami-
 cum. Longe abiit, adcom-
 modatione excidit, angit-
 tur, querit ea quæ ad in-
 stitutum nihil adtinent: quia
 Cæsaris amicitiam adeptus,
 nihilominus id, quod qua-
 rebat, non est adeptus.
 Quid enim est, quod qui-
 vis homo querit? Tran-
 quille vivere, prosperâ for-
 tunâ uti, arbitrato suo fa-
 cere omnia, non prohibe-
 ri, non cogi. Igitur Cæ-
 saris amicus factus, an pro-
 hiberi desit? desit cogi?
 tranquille vivit? rebus se-
 cundis

πέπαιται ἀναγκαζόμενος; εὐσταθεῖς; εὐροεῖ; Τι-
 νος πυθόμεθα; Τίνας ἔχομεν ἀξιοπιστότερον, ἢ
 αὐτὸν τοῦτον τὸν γεγονότα φίλον; Ἐλθε εἰς τὸ 47
 μέσον; καὶ εἶπε ἡμῖν, πότε ἀταραχώτερον ἐκά-
 θευδες; νῦν, ἢ πρὶν γενέσθαι φίλος τοῦ Καίσα-
 ρος; Εὐθύς ἀκούεις, ὅτι, Παῦσαι, τοὺς Θεοί-
 σοι, ἐμπαίζων μου τῇ τύχῃ. οὐκ εἶδας οἷα πά-
 σχω τάλας, οὐδ' ὕπνος ἐπέρχεται μοι· ἀλλ'
 ἄλλος ἔλθων λέγει, ὅτι, Ἦδη ἐγρηγορεῖ, ἦδη
 πρέσβει· εἶτα ταραχαί, εἶτα φροντίδες. Ἄγε, 48
 εἰδείπνεις δὲ πότε εὐαρεστότερον; νῦν, ἢ πρότε-
 ρον; Ἀκουσὼν αὐτοῦ, καὶ περὶ τούτων τί λέγει·
 ὅτι, ἂν μὲν μὴ κληθῆ, εὐδυναῖται· ἂν δὲ κληθῆ,
 ὡς δούλος παρὰ κυρίῳ δεπνεῖ, μεταξύ προσέχων
 μὴ τι μωρὸν εἶπη ἢ ποιήσῃ. Καὶ τί δοκεῖς φοβεῖ-
 ται; μὴ μαιστιγωθῆ ὡς δούλος; Πόθεν αὐτῷ οὐ-
 τω καλῶς; Ἄλλ', ὡς πρέπει τηλικαῦτον ἄνδρα,
 Καίσαρος φίλον, μὴ ἀπολέσῃ τὸν τραχήλον.
 Ἐλοῦου

cundis utitur? Quem per-
 contemur? Quem vero
 habemus fide digniorem eo
 ipso, qui Cæsaris amicus
 factus est? Prodi in me-
 dium: dic nobis, quan-
 do tranquillius dormivisti?
 nunc, an priusquam Cæ-
 saris amicitiam nactus es-
 ses? Statim audis: Desine,
 quæsq; per deos, fortunæ
 meæ insultare: haud no-
 fti qualia perpetiar miser:
 ne somnus quidem mihi
 obrepit: sed alius venit,
 nunciatque; eum jam vi-

gilare, jam prodire; mox
 tumultus, mox curæ. Age,
 quando sanivius cœnavisti?
 nunc, an prius? Audi ip-
 sum, de his etiam quid di-
 cat: si non vocetur, angli-
 sese; si vocetur, cœnare
 ut servum apud dominum,
 interim sollicitum, ne quid
 stulte dicat aut faciat. Quid
 vero eum timere putas?
 Ne vapulet, ut servus?
 Unde ei tam bene esset?
 Immo, ut decet tantum
 virum, Cæsaris amicum,
 ne caput amittat. Quando
 autem

49 Ἐλοίου δὲ πέτ' ἀπαρραχότεραι; Ἰγυμνάζου δὲ πό-
 τι σχολαίστερον; Τὸ σύνολον, ποῖον μᾶλλον ἤθε-
 50 λες βίον βιοῦν; τὸν νῦν, ἢ τὸν τότε; Ὁμοίαι
 δυνάμει, ὅτι οὐδαμῶς αὐτὸς ἐστὶν ἀκαίσιθτος, ἢ
 ἀναίσιθτος, ὡς μὴ ἀποδύρασθαι τὰς αὐτῷ συμ-
 φοραῖς, ὅσα ἂν ἢ φίλτερας.

51 Ὅταν οὖν μήτε οἱ βασιλεῖς λεγόμενοι ζῶσι
 ὡς θέλουσι, μήθ' οἱ φίλοι τῶν βασιλέων, τίνες
 ἔτι αἰσὶν ἐλευθεροί; Ζήτει καὶ εὐρήσεις. ἔχεις γὰρ
 ἀφορμαῖς παρὰ τῆς φύσεως πρὸς εὐρείαν τῆς ἀλη-
 52 θείας. εἰ δ' αὐτὸς οὐχ ὅλος τε εἶ, κατὰ τρι-
 τας ψιλὰς προσυόμενος, εὐρεῖν τὸ ἐξῆς, ἀκούσθαι
 παρὰ τῶν ἐζητηκώτων. Τί λέγουσιν; Ἀγαθὸν
 σοι δοκεῖ ἢ ἐλευθερία; Τὸ μέγιστον. Δύναται οὖν
 τις τοῦ μεγίστου ἀγαθοῦ τυγχάνων, κακοδαμν-
 νεῖν, ἢ κακῶς πράσσαν; Οὐ. Ὅσους οὖν ἂν ἴδης
 κακοδαμονούτους, δυσροούτους, πενθούτους, ἀπο-
 Φαίνου

autem tranquillius lavisti?
 quando majore otio te ex-
 ercuisi? Denique omnino,
 utram vivere vitam mal-
 les? hanc, an illam? Ju-
 rare aulam, neminem adeo
 vel stupidum, vel a veri-
 tate alienum esse, quin ma-
 gis fortunas suas misere-
 tur, quo amicior Cæsari
 fuerit.

Cum ergo neque hi, qui
 reges dicuntur, ita vivant
 ut volunt, neque amici re-
 gum; quinam restant qui
 sint liberi? Quæro, & in-

vanies: habes enim ad
 veritatis inventionem ad-
 jumenta quædam ab ipsa
 natura tributa. Quod si
 his solis ducibus utens non
 potes consequentia inveni-
 re, audi quid ii dicant, qui
 hæc pervestigârunt. Quid
 dicunt? Bonum tibi vide-
 tur libertas? Maximum.
 Potest ergo aliquis maximo
 bono positus, miser esse,
 & adversâ fortunâ uti?
 Non. Quoscumque igitur
 infelices videris, adversâ
 fortuna consistentes, lu-
 gentes,

Φαίνου διαβῶν, μὴ εἶναι ἐλευθέρου. Ἀποφάσσω
 μοι Οὐκ εἶναι ἀπὸ μὲν ἀντὶ καὶ γράμματος, καὶ τῆς 53
 τυκνύτης ἐν κτήσει καταστάξεως, ἤδη ἀποκτενωσά-
 καμιν. εἰ γὰρ δεδῶκε ἀμαλόγητος ταῦτα, ἂν τε
 μέγας Βασιλεὺς κοινοδαίμων, οὐκ ἂν ἐλευθέρου,
 ἂν τε μικρός, ἂν δ' ὑπαιτίας, ἂν τε δυνάστη-
 τος. Ἔστι.

Ἔστι οὖν ἀπόκρισά μοι κακίον, δακρύ σοι μέ- 54
 γα τε εἶναι καὶ γενναίον ἢ ἐλευθερίας καὶ ἐξίωλον
 γον; Πῶς γὰρ οὐ; Ἔστιν οὖν, τυγχάνοντά τι-
 νος οὕτω μεγάλου καὶ ἐξιαλόγου καὶ γενναίου, τα-
 πηνῶν εἶναι; Οὐκ ἔστιν. Ὅταν οὖν ἴσῃς τίνα 55
 υποκρινετώτερον εἶναι, ἢ κολακρινώτερον παρὰ τὸ
 φαινόμενον αὐτῷ, λέγε καὶ ταῦτα διαβῶν μὴ εἶ-
 ναι ἐλευθέρου καὶ μὴ μόνον, ἀν δεσπνασίου ἔνεκα
 αὐτὸ ποιῆ, ἀλλὰ καὶ ἐπαρχίας ἔνεκα, καὶ ὑπαί-
 ττίας, ἀλλ' ἐκείνους μὲν μικροδούλους λέγε, τοὺς
 μικρῶν

gentes, eos audacter pro-
 nunciis non esse liberos
 Pronuncio: Igitur emtio-
 nem & venditionem, &
 huiusmodi constitutionem
 in servili conditione, mis-
 sam nunc fecimus. Et de
 ea non quærimus: nam si
 recte ista concessisti, si-
 ve magnus rex infelix fuerit,
 non erit liber, si-ve regu-
 lus, si-ve consularis, si-ve
 iterum consul. Esto.

Iam porro ille tibi
 responde, num magnum
 quiddam & generosum, &

magni prestis tibi videtur
 esse libertas? Quidni ve-
 ro? Fierine potest igitur,
 ut tanto, tam proclaro &
 generoso bono mixtus, si-
 hamilis & abjectus? Non
 potest. Cum ergo aliquem
 videris alteri se submitten-
 tem, aut præter animi sui
 sententiam adstantem; au-
 dacter & illum liberum
 esse negata: neque solum,
 si propter cœnam id faciat;
 sed etiam, si ob provin-
 ciam, ob consulatum: sed
 illos quidem minutos ser-

- 34 τούτου, ἐμποδίσθαι καὶ δυσχερῶν. Ἄν ἀφεθῶ,
 Φησὶν, εὐδύς πᾶσα εὐροία, εὐδυνὸς ἐπιστρέφει
 μοι, πῶσιν ὡς ἴσος καὶ ὅμοιος λαλῶ, πορεύομαι
 ὅπου θέλω, ἔρχομαι ὅθεν θέλω, καὶ ὅπου θέλω;
 35 εἶπε ἀπηλευθέρωται· καὶ εὐδύς μὲν οὐκ ἔχου
 καὶ Φάγῃ, ζητῶ τίνα κολακίους, παρὰ τίς δε-
 πνήσω· αἶσα ἢ ἐργάζεται τῷ σώματι, καὶ πᾶ-
 σχει τὰ δεινότεστα· καὶν σχῆ τίνα φάτιν, ἐμ-
 πέπτωκεν εἰς δουλείαν πολὺ τῆς κροτέρας χαλε-
 36 πωτέραν ἢ καὶ εὐπορήσας ἀνθρώπος ἀπειθῶκα-
 λος, πεφίληκε παιδικόκαριον, καὶ δυστυχῶν ἀνα-
 37 κλαίεται, καὶ τὴν δουλείαν ποθεῖ. Τί γάρ μοι
 κακὸν ἦν; ἄλλος μ' ἐνέδμεν, ἄλλός μ' ὑπέδει,
 ἄλλος ἔτρεφεν, ἄλλος ἐνοσοκίμα, ὀλίγα αὐτῷ
 ὑπηρετοῦν. γόν δὲ τάλας οἷα πάσχει, πλείους
 38 δουλεύων ἀνδ' ἐνός; Ὅμως δ' εἶν δακτυλίους,
 Φησὶ, λάβω, τότε γ' εὐφροσύνην θιάζω, καὶ
 εὐδαί-

infeliciter vivere. Si ma-
 numissus fuero, inquit, sta-
 tim omnia prospera; curō
 neminem, omnibus ut par
 & æqualis verba facio;
 proficiscor quo volo, venio
 unde volo, & quo volo.
 Deinde, cum manumissus
 est, statim non habet ubi
 edat; quaerit cui aduletur,
 apud quem cœnet: deinde
 vel corpore opus facit, &
 gravissima patitur; &, si
 modo præsepe aliquod in-
 venerit, in servitutem in-
 cecit priorē longe gravio-

rem: aut, si opes etiam
 nactus fuerit homo ine-
 ptus, puellulam aliquam de-
 perit, & suas calamitates
 deplorat, ac pristinam ser-
 vitudinem desiderat. Quid
 enim mali mihi erat? alius
 mihi vestes præbebat, cal-
 ceamenta, cibam præbe-
 bat, in morbo me curabat;
 paucis in rebus illi servie-
 bam: nunc autem miser,
 quid patior, cum pluribus
 pro uno serviam? Vesum-
 tamen si annulos, inquit,
 accipere, tum prosperrime
 vivam,

εὐδαιμονιστάτα. Πρῶτον μὲν, ἵνα λάβῃ, πάσχει
 ὅτι ἐστὶν ἀξίος· εἴτα λαβὼν, πάλιν ταῦτα.
 Εἶτα φησὶ· Ἄν μὲν στρατεύσασμαι, ἀπηλλάγην 39
 πάντων τῶν κακῶν. Στρατεύεται πάσχει ὅσα
 μαστιγῆς· καὶ οὐδὲν ἦτον δευτέραν αἰτεῖ στρα-
 τείων, καὶ τρίτην. Εἰς ὅταν αὐτὸν τὸν κολοφῶν 40
 να ἐπιθῇ, καὶ γένηται συγκλητικὸς, τότε γίνεται
 δοῦλος εἰς σύλλογον ἐρχόμενος, τότε τὴν καλλιῶν
 καὶ ἀσπαρωτάτην δουλείαν δουλεύει.

Ἴνα μὴ μοχθῶς ᾖ, ἀλλ' ἵνα μάθῃ ὃ ἔλεγεν 41
 ὁ Σωκράτης, τί ἐστὶ τῶν ὄντων ἕκαστον, καὶ μὴ
 εἰκῆ τὰς προλήψεις ἐφαρμόζῃ ταῖς ἐπὶ μέρους
 οὐσίαις. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴτιον τοῖς ἀνδράν 42
 ποῖς πάντων τῶν κακῶν, τὸ τὰς προλήψεις τὰς
 κοινὰς μὴ δύνανθαι ἐφαρμόζεν ταῖς ἐπὶ μέρους.
 Ἡμεῖς δ' ἄλλοι ἄλλα οἴομεθα. ὁ μὲν, ὅτι γὰρ 43
 σῆ. εὐδαιμῶς, ἀλλ' ὅτι τὰς προλήψεις οὐκ ἐφαρ-

L I 5

μόζου.

vivam, & felicissime, Pri-
 mum, ut eos accipiat, ea
 patitur quæ meretur: dein-
 de acceptis iis, rursus ea-
 dem. Post, Si militavero,
 inquit, liberabor malis
 omnibus. Militat; ærum-
 nas patitur verberone di-
 gnas: ac nihilominus fe-
 cunda, itemque tertia, po-
 stulat stipendia. Deinde,
 cum ipsam colophonem
 imposuit, & senator est
 factus, tum fit servus con-
 ciliium ingrediens, tum pul-
 cerrimam & nitidissimam
 servitutem teruit.

Destinat esse stultus! sed
 discat quod Socrates ait,
 quæ rei cuiusque sit na-
 tura; neque anticipationes
 rebus singularibus temere
 adcommo-det. Hæc enim
 causa est hominibus om-
 nium malorum, quod an-
 ticipationes communes re-
 bus singularibus adcommo-
 dare non possunt. Nos
 enim alii alia opinamur no-
 bis esse causas majorum;
 alius, quod ægrotet; ne-
 quaquam, sed quod antici-
 pationes non adcommo-
 dat: alius, quod pauper

sit;

- μόζει. ὁ δ', ὅτι πτωχός ἐστιν· ὁ δ', ὅτι πα-
 τέρα χαλεπὸν ἔχει ἢ μητέρα· τῷ δ' ὅτι ὁ Καί-
 σαρ οὐχ ἰλαός ἐστι. Τούτο δ' ἐστὶν ἐν καιρὸν,
 44 τὸ τὰς προλήψεις ἐφαρμόζειν μὴ εἰδέναι. Ἐπει
 τίς οὐκ ἔχει κακοῦ πρόληψιν, ὅτι βλαβερόν ἐστιν,
 ὅτι φευκτόν ἐστιν, ὅτι παντὶ τρέσῳ ἀπαικονόμη-
 τόν ἐστι; Πρόληψις προλήψει οὐ μάχεται, ἀλλ'
 45 ὅταν ἔλθῃ ἐπὶ τὸ ἐφαρμόζειν. Τί οὖν τὸ κακὸν
 ἐστὶ τούτο, καὶ βλαβερόν, καὶ φευκτόν; Λέγει,
 τὸ Καίσαρος μὴ εἶναι φίλον. Ἀπῆλθεν, ἀπέπε-
 σε τῆς ἐφαρμογῆς, θλίβεται, ζητεῖ τὰ μηδὲν
 πρὸς τὸ προκείμενον· ὅτι τυχαῖν τοῦ φίλου εἶναι
 Καίσαρος, οὐδὲν ἦττον τοῦ ζητουμένου οὐ τέτευχε.
 46 Τί γάρ ἐστιν, ὃ ζητεῖ πᾶς ἀνδρῶπος; Εὐστα-
 θῆσαι, εὐδαιμονῆσαι, πάντα ὡς θελεῖ ποιῆν,
 μὴ κωλύεσθαι, μὴ ἀναγκάζεσθαι. Ὅταν οὖν
 γένηται Καίσαρος φίλος, πέπαιται κωλυόμενος;
 πέπαι-

fit; alius, quod patrem du-
 rum habeat aut matrem;
 alius, quod Cæsarem sibi
 malo propitium habeat?
 Sed horum omnium unica
 & sola causa est, antici-
 pationes nescire adcommo-
 dare. Quis enim notionem
 Mali non habet hanc, esse
 id noxium, esse fugien-
 dum, modis omnibus propu-
 lsandum esse? Notio no-
 tioni non repugnat; sed
 cum ad adcommodationem
 ventum est. Quid ergo est
 malum istud, & noxium,
 & fugiendum? Respon-

det, Non esse Cæsaris ami-
 cum. Longe abili, adcom-
 modatione excidit, angit-
 tur, querit ea quæ ad in-
 stitutum nihil adtinent: quia
 Cæsaris amicitiam adeptus,
 nihilominus id, quod quæ-
 rebat, non est adeptus.
 Quid enim est, quod qui-
 vis homo querit? Tran-
 quille vivere, prosperâ for-
 tunâ uti, arbitrato suo fa-
 cere omnia, non prohibe-
 ri, non cogi. Igitur Cæ-
 saris amicus factus, an pro-
 hiberi desit? desit cogi?
 tranquille vivit? rebus se-
 cundis

πέπαιται ἀναγκάζομενος; εὐσταθῆ; ἤ εὐροῖ; Τι-
 νος πυθόμεθα; Τίνα ἔχομεν ἀξιωματικώτερον, ἢ
 αὐτὸν τοῦτον τὸν γεγονότα Φίλον; Ἐλθὲ εἰς τὸ
 μέσον; καὶ εἰπέ ἡμῖν, πότε ἀταραχώτερον ἐκά-
 θευδες; νῦν, ἢ πρὶν γενέσθαι Φίλος τοῦ Καίσα-
 ρος; Εὐθύς ἀκούεις, ὅτι, Παῦσαι, τοὺς Θεοὺς
 σοι, ἐμπαίζων μου τῇ τύχῃ. οὐκ εἶδαι οἶα πά-
 σχω τάλας, αὐδ' ὕπνος ἐπέρχεται μοι· ἀλλ'
 ἄλλος ἔλθων λέγει, ὅτι, Ἡδὴ ἐγρηγορεῖ, ἡδὴ
 πρόβεισι· εἴτα ταραχαί, εἴτα Φροντίδες. Ἄγε, 48
 εἰδείπνεις δὲ πότε εὐαρεστότερον; νῦν, ἢ πρότε-
 ρον; Ἀκουσὼν αὐτοῦ, καὶ περὶ τούτων τί λέγει·
 ὅτι, ἂν μὲν μὴ κληθῆ, ἔδυνάται· ἂν δὲ κληθῆ,
 ὡς δούλος παρὰ κυρίῳ δεσπνῆ, μεταξύ προσέχων
 μὴ τι μωρὸν εἶπη ἢ ποιήσῃ. Καὶ τί δοκεῖ φοβεῖ-
 ται; μὴ μαστιγωθῆ ὡς δούλος; Πόθεν αὐτῷ οὐ-
 τω καλῶς; Ἄλλ', ὡς πρέπει τηλικαῦτον ἄνδρα,
 Καίσαρος Φίλον, μὴ ἀπολέσῃ τὸν τραχήλον.
 Ἐλοῦσου

cundis utitur? Quem per-
 contemnor? Quem vero
 habemus fide digniorem eo
 ipso, qui Cæsaris amicus
 factus est? Prodi in me-
 dium: dic nobis, quan-
 do tranquillius dormivisti?
 nunc, an priusquam Cæ-
 saris amicitiam nactus es-
 ses? Statim audis: Desine,
 quæso per deos, fortunæ
 meæ insultare: hæc no-
 stī qualia perpetiar miser:
 ne somnus quidem mihi
 obrepit: sed alius venit,
 nunciatque; eum jam vi-

gilare, jam prodire; mox
 tumultus, mox curæ. Age,
 quando suavius cœnasti?
 nunc, an prius? Audi ip-
 sum, de his etiam quid di-
 cat: si non vocetur, angli-
 fese; si vocetur, cœnare
 ut servum apud dominum,
 interim sollicitum, ne quid
 stulte dicat aut faciat. Quid
 vero eum timere putas?
 Ne vapulet, ut servus?
 Unde ei tam bene esset?
 Immo, ut decet tantum
 virum, Cæsaris amicum,
 ne caput amittat. Quando
 autem

49 Ἐλοῦν ἢ πέν' ἀπερραχόταται; ἰγυμνάζου δὲ πᾶ-
 τι σχολαίως; Τὸ σύνολον, ποῖον μᾶλλον ἤθε-
 50 λες βίον βιωῖν; τὸν νῦν, ἢ τὸν τότε; Ὁμοίαι
 δυνάμει, ὅτι αὐταῖς αὐτὰς ἐστὶν ἀναίσθητος, ἢ
 ἀναλαθής; ὡς μὴ ἀποδύρασθαι ταῖς αὐτῶν συμ-
 φεραῖς, ὅσα ἂν ἦ φίλτερος.

51 Ὅταν οὖν μήτε οἱ βασιλεῖς λεγόμενοι ζῶσιν
 ὡς θελοῦσι, μήθ' οἱ φίλοι τῶν βασιλέων, τίνας
 ἔτι αἰσιν ἐλευθεροί; Ζήτει καὶ εὐρήσεις. ἔχεις γὰρ
 ἀφορμὰς παρὰ τῆς φύσεως πρὸς εὐρείαν τῆς ἀλη-
 52 θείας. εἰ δ' αὐτὸς οὐχ οἷός τε εἶ, κατὰ ταύ-
 τας ψιλᾶς προσεύμενος, εὐρείαν τὸ ἐξῆς, ἀκουσον
 παρὰ τῶν ἐζητηκότων. Τί λέγουσιν; Ἄγαθόν
 σοι δοκεῖ ἢ ἐλευθερία; Τὸ μέγιστον. Δύναται εἶν
 τις τοῦ μεγίστου ἀγαθοῦ τυγχάνων, κακοδαμνο-
 νεῖν, ἢ κακῶς πράσσειν; Οὐ. Ὅσους οὖν ἂν ἴδης
 κακοδαμονοῦντας, δυσροῦντας, πενθοῦντας, ἀπο-
 Φαίνου

antem tranquillius lavisti?
 quando majore otio te ex-
 ercuisti? Denique omnino,
 utram vivere vitam mal-
 les? hanc, an illam? Ju-
 rare aulam, neminem adeo
 vel stupidum, vel a veri-
 tate alienum esse, quin ma-
 gis fortunas suas misere-
 tur, quo amicior Cæsari
 fuerit.

Cum ergo neque hi, qui
 reges dicuntur, ita vivant
 ut volunt, neque amici re-
 gum; quinam restant qui
 sint liberi? Quæres, & in-

venies: habes enim ad
 veritatis inventionem ad-
 jumenta quædam ab ipsa
 natura tributa. Quod si
 his solis ducibus utens non
 potes consequentia inveni-
 re, audi quid ii dicant, qui
 hæc pervestigarunt. Quid
 dicunt? Bonum tibi vide-
 tur libertas? Maximum.
 Potest ergo aliquis maximo
 bono positus, miser esse,
 & adversâ fortunâ uti?
 Non. Quoscumque igitur
 infelices videris, adversâ
 fortuna consilientes, lu-
 gentes,

Φαίνου διαβῆναι, μὴ εἶναι ἐλευθέρου. Ἀποφρα-
μαι Οὐκ εἶναι ἀπὸ μὲν αὐτοῦ καὶ τρέφεται, καὶ τῆς 53
τυχεύτης ἐν πτήσῃ κατὰ τὴν ἕξιν, ἢ δὴ ἀποκαταστά-
καμιν. εἰ γὰρ δεῦθε ὠρελόγηται τὰυτα, ἂν τε
μέγας βασιλεὺς κακοδαίμων, οὐκ ἂν ἐλευθέρου,
ἂν τε μικρὸς, ἂν δ' ὑπὸ τῆς, ἂν τε δυνά-
τος. Ἔστι.

Ἔστι οὖν ἀποφραμαὶ μοι κακίνο. δοκεῖ εἶναι με- 54
γα τὴν εἶναι καὶ γενναίαν ἢ ἐλευθερίας καὶ ἐξόλου-
γον; Πῶς γὰρ οὐ; Ἔστιν οὖν, τὴν ἕξιν, τι-
νος οὕτω μεγάλου καὶ ἐξολογίου καὶ γενναίου, τῆ-
πεινῆ εἶναι; Οὐκ ἔστιν. Ὅταν οὖν ἴσους τῆναι 55
ὑποκαταστάσῃ ἑτέρῃ, ἢ καλοκρινόντα παρὰ τὸ
Φαινόμενον αὐτῷ, λέγε καὶ τούτου διαβῆναι μὴ εἶ-
ναι ἐλευθέρου καὶ μὴ μόνου, ἂν δεσποταίου ἕξιν
αὐτὸ ποιῆ, ἀλλὰ καὶ ἐπαρχίας ἕξιν, καὶ ὑπο-
πτίας, ἀλλ' ἐκείνους μὲν μικροδούλους λέγε, τοὺς
μικρῶν

gentes, eos audacter pro-
nans non esse liberos.
Pronunciatio: Igitur empo-
nem & venditionem; de
hujusmodi constitutionem
in servili conditione, mis-
sam nunc fecimus, & de
ea non querimus; nam si
recte ista concessisti, sive
magnus rex infelix fuerit,
non erit liber, sive regu-
lus, sive consularis, sive
iterum consul. Est.

Iam porro ille mihi
responde, num magnorum
quiddam & generosum, &

magni pretii tibi videtur
esse libertas? Quidni ve-
ro? Fierine potest igitur,
ut tanto, tam proclero de
generoso bono patris, si
humilis & abjectus? Non
potest. Cum ergo aliquem
videris alteri se submitten-
tem, aut propter animi sui
sententiam adolescentem; au-
dacter & illum liberrimum
esse negata: neque solum,
si propter coenam id faciat;
sed etiam, si ob provin-
ciam, ob consulatum: sed
illos quidem minores ser-
vos

μικρῶν τιῶν ἕνεκα ταῦτα ποιῶντας· ταύτους δ',
 ὡς εἰσὶν ῥέξιοι, μεγαλοβούλους. Ἔσται καὶ ταῦ-
 56 ται Δοκῆ δὲ σοι ἡ ἐλευθερία αὐτεξουσίαν τι καὶ
 πτόνομον; Ἰὼς γὰρ αὐτῶν· Ὅτινα αὖν ἐκ' αἴλλω
 κωλύται ἐσθί, καὶ ἀναγκάσαι, θαιρῶν λέγε μὴ
 57 ἄναι ἐλεύθερον καὶ μὴ μοι πάππους αὐτοῦ καὶ
 προπάππους βλέπε, καὶ ὠνήν ζήτει καὶ πράσσω·
 ἀλλ', ἂν ἀκούσης λέγοντος ἔσωθεν καὶ ἐκ πάθους,
 58 Κύριε καὶν δώδεκα βράβδι προάγασι, λέγε δοῦ-
 λον. καὶν ἀκούσης λέγοντος, Τάλας ἐγὼ, ὡς
 πάσχω; λέγε δοῦλον. ἂν ἀπλῶς ἀποκλειόμενος
 ἴδης, μεμφομένον, δυσφροῦντα, λέγε δοῦλον, πε-
 ριπάρφωρον ἔχοντα. Ἄν' οὖν μηδεὶ τούτων μὴ
 ποιῆ, μὴπῶ ἔπης ἐλεύθερον· ἀλλὰ τὰ δόγμα-
 τα αὐτοῦ κατὰμάθε, μὴ τί ἀναγκαστά, μὴ τί
 κωλυτικά, μὴ τί δυσρηθικά; Καὶν εὖρης τοιοῦ-
 τον, λέγε δοῦλον, ἀνόχας ἔχοντα ἐν Σαστορνα-
 λίοις·

vos adpella, qui propter
 minutas res ista faciunt;
 istos vero, ut digni sunt,
 magnos servos. Conceda-
 mus & haec. Num tibi li-
 bertas videtur esse status,
 quo quis sui juris est,
 seuque arbitrii? Quidni?
 Quisquis igitur ab alio
 prohiberi & cogi potest,
 eum ne dubita negare esse
 liberum. Neque vero avos
 aut proavos ejus respice;
 nec quære, quis emerit
 eum, quis vendiderit: sed,
 si audieris ex animo & cum
 affectu dicentem, Domi-

ne; quamvis duodecim sa-
 sses antecedant, servum
 mpetta. Quod si dice-
 tem audieris, Me miserum!
 quomodo mecum agitur?
 dic, servum. Denique om-
 nino, si deplorantem, con-
 querentem, adversis rebus
 consistantem videris: die,
 servum prætexitatum. Quod
 si horam nihil fecerit, non
 idcirco statim liberum dix-
 ris; sed opiniones ejus &
 decreta cognosce, num cogi,
 num prohiberi possint,
 num successu carere? Quod
 si talem inveneris, sic ser-
 vum,

λίοις· λέγε, ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ ἀποδημεῖ εἰδῆ
 ἦξει, καὶ γνώσῃ οἷα πάσχει. Τίς ἦξει; Πᾶς ὁ 59
 οὐ αὐτεξουσίαν ἔχη τῶν ὑπ' αὐτοῦ τινος θελομέ-
 των, πρὸς τὸ περιποιῆσαι ταῦτα, ἢ ἀφελεῖσθαι.
 Οὕτως οὖν πολλοὺς κυρίους ἔχομεν; Οὐτά. ταῖ
 γὰρ πράγματα προτέρουσ τούτων κυρίους ἔχομεν·
 ἐπεινὰ δὲ πολλά ἐστὶ· διὰ ταῦτα ἀνάγκη, καὶ
 τοὺς τούτων τινὸς ἔχοντας ἐξουσίαν, κυρίους εἶναι.
 Ἐπεὶ τοὶ οὐδεὶς αὐτὸν τὸν Καίσαρα φοβέται· 60
 ἀλλὰ τὸν θάνατον, φυγὴν, ἀφαίρεσιν τῶν ὄντων,
 φυλακὴν, αἰτιμίαν. οὐδὲ φιλεῖ τις τὸν Καίσαρα,
 ἐν μὴ τι ἢ πολλοῦ ἀξίος· ἀλλὰ πλοῦτον φιλοῦ-
 μεν, δημορχίαν, στρατηγίαν, ὑπατείαν. Ὅταν
 ταῦτα φιλωμεν, καὶ μισῶμεν, καὶ φοβώμεθα,
 ἀνάγκη τοὺς ἐξουσίαν αὐτῶν ἔχοντας κυρίους ἡμῶν
 εἶναι. διὰ τοῦτο καὶ ὡς θεοὺς αὐτοὺς προσκυνου-
 μεν. Ἐννοῦμεν γάρ, ὅτι τὸ ἔχειν ἐξουσίαν τῆς 61
 μεγί-

vum, cui Saturnallibus in-
 duciae dentur: dic, domi-
 num ejus peregre abesse;
 qui ubi advenerit, videbis
 qua ille conditione sit.
 Quis adveniet? Quisquis
 potestatem habet eorum
 aliquid, quæ ille vult, vel
 conferendi, vel auferendi.
 Siccine tot dominos habe-
 mus? Sic. Nam res ipsas,
 ante hos, dominas habe-
 mus: quæ cum multæ sint,
 fieri non potest, quin il-
 qui earum rerum alicujus
 potestatem habeant, nostri
 sint domini. Etenim ipsum

Cæsarem nemo timet; sed
 mortem, sed exilium, sed
 ereptionem bonorum, car-
 cerem, ignominiam. Ne-
 que diligit quisquam ip-
 sum Cæsarem, nisi virtute
 excellat: sed divitias dili-
 gimus, tribunatum, præ-
 turam, consulatam. Hæc
 cum diligimus, odimus,
 timemus; necesse est, eos
 quorum hæc in potestate
 sunt, nostros esse domi-
 nos: quare etiam veluti
 deos, illos adoramus. Sic
 enim statuimus, in cujus
 potestate amplissimum be-
 neficium

μεγίστης ὠφελείας, θάϊόν ἐστιν. εἰδ' ὑποτάσσου-
μεν κακῶς, οὗτος δ' ἔχει τῆς μεγίστης ὠφελείας
ἐξουσίαν· θάϊον κέραι ἐστιν. Εἰ γάρ ὑποτάσσου-
μεν κακῶς, τὸ, οὗτος δ' ἔχει τῆς μεγίστης ὠφελείας
ἐξουσίαν, ἀνάγκη καὶ τὸ γενόμενον ἐξ αὐτῶν ἐπι-
νεχθῆναι κακῶς.

62. Τί οὖν ἐστὶ τὸ ποιεῖν ἀκόλυτον τὸν ἄνθρω-
πον, καὶ αὐτεξούσιον; πλούτος γάρ οὐ ποῖα,
οὐδ' ὑπατεία, οὐδ' ἐπαρχία, οὐδ' βασιλεία·
63. ἀλλὰ θεῖ τι ἄλλα εὐρεθῆναι. Τί οὖν ἐστὶ τὸ ἐν
τῷ γράφειν ἀκόλυτον ποιεῖν καὶ ἀπαραιπόδιον;
Ἡ ἐπιστήμη τοῦ γράφειν. Τί δ' ἐν τῷ κθαρι-
ζῶν; Ἡ ἐπιστήμη τοῦ κθαριζῶν. Οὐκοῦν καὶ ἐν
64. τῷ βιοῦν, ἡ ἐπιστήμη τοῦ βιοῦν. Ὡς μὲν οὖν
ἀπλῶς, ἀκήκοας· σκέψασθαι δ' αὐτὸ καὶ ἐν τῷ
ἐπι μέρους. τὸν ἐφιέμενόν τινος τῶν ἐπ' ἄλλαις
ἐντῶν, ἐνδέχεται ἀκόλυτον εἶναι; Οὐ. Ἐστέχι-

ται

beneficium sit, id divinitus
quiddam esse: deinde male
subsumimus. In illius au-
tem potestate amplissimum
beneficium est: quare Di-
vinum quiddam est. Nam
si male subsumimus illud,
In istius potestate amplissi-
mum beneficium est; ne-
cesse est, etiam id, quod ex
his conficitur, perperam
inferri.

Quid ergo est, quod ho-
mini hoc præstet, ut nec
prohiberi possit, & sui ju-
ris ut sit? Nam opes qui-
dem hos non faciunt, ne-

que consulatus, neque pro-
vinciæ, neque imperia;
sed aliud aliquid est qua-
rendum. Quid ergo est,
quod in scribendo faciat,
ut expedite & solite agere
possimus? Scribendi scien-
tia. Quid, ut cithara ex-
pedite canamus? Scientia
illius artis. Ergo & in de-
genda vita, vivendi scien-
tia. Iam generatim qui-
dem hæc audivisti; consi-
dera vero etiam particula-
tium. Potestne impedimenti
expers esse is, qui aliquid
adpetit quod alieni juris
est?

ται ἀπικρατότατον; Οὐ. Οὐκοῦν οὐδ' ἐλεύθερον.
 Ὅρα οὖν πότερον οὐδὲν ἔχομεν ὃ ἐφ' ἡμῖν μόνοις. 65
 ἔστι; ἢ πάντα; ἢ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἔστι, τὰ δ'
 ἐπ' ἄλλοις; Πῶς λέγεις; Τὸ σῶμα ὅταν θέλῃς 66
 ὀλοκλήρον εἶναι, ἐπὶ σοὶ ἔστιν, ἢ οὐ; Οὐκ ἐπ'
 ἐμοί. Ὅταν δ' ὑγιαίνῃ; Οὐδὲ τούτο. Ὅταν δὲ
 καλὸν εἶναι; Οὐδὲ τούτο. Ζῆν δέ, ἢ ἀποθανεῖν;
 Οὐδὲ τούτο. Ὅτι οὖν καὶ μὲν σῶμα ἀλλότριον,
 ὑπεύθυνον πάντος τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἐθῶ. Τὸν 67
 ἀγρὸν δ' ἐπὶ σοὶ ἔστιν ἔχων ὅταν θέλῃς; καὶ ἐφ'
 ὅσον θέλῃς, καὶ οἶον θέλῃς; Οὐ. Τὰ δὲ δου- 18
 λείρια; Οὐ. Τὰ δ' ἱμάτια; Οὐ. Τὸ δ' οἰκίδιον;
 Οὐ. Τὸ δ' ἰσπῶς; Τούτων μὲν οὐδέν. Ἄν δὲ
 τὰ τέκνα σου ζῆν θέλῃς ἢ ἀπαντᾷ, ἢ τὴν γυ-
 ναῖκα, ἢ τὸν ἀδελφόν, ἢ τοὺς φίλους, ἐπὶ σοὶ
 ἔστιν; Οὐδὲ ταῦτα.

Πέντε.

est? Non potest. Potestne
 non prohiberi? Non potest.
 Ergo nec liber esse potest.
 Vide igitur: nihilne ha-
 beamus quod in nostra
 potestate sit? an omnia?
 an vero quaedam nostra,
 quaedam aliena? Quo mo-
 do ais? Corpus integrum
 esse cum vis, estne penes
 te, an non? Non est pe-
 nes me. Cum recte valere?
 Ne hoc quidem. Cum esse
 pulcrum? Neque hoc. Vi-
 vere, aut mori? Neque
 hoc. Igitur corpus alie-

num est, cuius fortiori ob-
 noxium. Esto. At penes
 te est, agrum habere cum
 voles, & quodam voles, &
 qualem voles? Non. Ser-
 vulos autem? Non. At
 vestes? Non. Domum tu-
 lam? Non. At equos? Ho-
 rum omnium nihil. Quod
 si præcise ac sine exceptio-
 ne volueris, ut in vita ma-
 neant tui liberi, aut uxor
 tua, aut frater, aut amici,
 penes te id est? Ne id
 quidem.

- 68 Πότερ' οὐκ οὐδὲν ἔχεις ἀντεξέλειπον, ὃ ἐπι-
 μένω ἐὰν σοί, καὶ ἀναφαιρῶτερον; ἢ ἔχεις τι τοιοῦ-
 τον; Οὐκ οὐδένα. Ὅρα οὖν εὐτῷ, καὶ σκέψαι αὐ-
 69 τό. Μὴ τις δύναται σε ποιῆσαι συγκραταθέτῳ
 τῷ ψεύδει; Οὐδεὶς. Οὐκοῦν ἐν μὲν τῷ συγκρατα-
 θέτικῷ τόπῳ ἀκώλυτος εἶ και ἀνεμπόδιστος. Ἔστα.
 70 Ἄγε, ὁρμήσασθαι σε ἐφ' ὃ μὴ θέλεις, τίς δύνα-
 ται ἀναγκάσαι; Δύναται. Ὅταν γάρ μοι θανά-
 ταν ἢ θάνατον ἀπειλή, ἀναγκάζει με ὁρμήσασθαι. Ἄν
 οὖν καταφρονῆς τοῦ ἀποθανεῖν καὶ τοῦ ἀδύσθαι,
 71 ἔτι αὐτοῦ ἐπιπλήρωμα. Οὐ. Σὺν οὖν ἐστὶν ἔργον,
 τὸ καταφρονῆν θανάτον, ἢ οὐ σὺν; Ἐμὲν. Σὺν
 ἄρα ἐστὶ καὶ τὸ ὁρμήσασθαι. ἢ αὖ; Ἔστω ἐμὸν.
 72 Τὸ δ' ἀφορμήσασθαι, τίς; σὺν καὶ ταῦτο. Τί
 οὖν, ἂν, ἐμῶν ὁρμήσαντος περιπακῆσαι, ἐκείνῳ
 με καλύσῃ; Τί σου καλύει; μὴ τὴν συγκρατά-
 θεσιν; Οὐ· ἀλλὰ τὸ σωματίον. Ναί, ὡς λίθον.
 Ἔστω.

An ergo nihil habes pro-
 prium, quod penes te so-
 lum sit, nec eripi tibi pos-
 sit? aut habesne aliquid
 tale? Nescis... Sic igitur
 istud vide atque considera.
 Numquis efficere potest, ut
 adfensionis mendacio? Ne-
 mo. Ergo in loco adfensio-
 nis nec prohiberi nec
 impediri potes. Estq. Age;
 ut impetum capias ad id,
 quod non vis, cogere te
 aliquis potest? Potest: nam
 si mihi mortem aut vincula
 minitetur, impetum me

capere cogit. At si vin-
 cula & mortem contempnas,
 adhuc eum curabis? Non.
 Tuum ne ergo est opus,
 mortem contemnere, ad
 non tuam? Meum. Tuum
 igitur etiam est, impetu
 uti. Nonne? Esto meum.
 Devitare autem rem ali-
 quam? Etiam hoc tuum
 est. Quid ergo, si me
 deambulare conantem ille
 prohibeat? Quid tuum pro-
 hibet? num adfensionem
 tuam? Non: at corpus
 sculum. Immo; tamquam
 lapidem

Ἔστα· ἀλλ' αἰεὶ ἐγὼ περιπατῶ· Τίς δέ σιν 73
 ἔπα, τὸ περιπατῆσαι σὲ ἔρχαι ἐστὶν ἀκόλουθον,
 ἐγὼ γὰρ ἐκείνο ἔλαχον ἀκόλουθον μόνον, τὰ ὁμοί-
 οισι· ὅπου δὲ αἰματός· χρεῖο καὶ τῆς ἐν τούτῳ
 συνεργείας, πάλαι αἰήκοας ὅτι οὐδέ ἐσσι· σὺ 74
 Ἔστα καὶ ταῦτα· Ὁρέσθαι δὲ σὺ οὐ μὴ θῆ-
 λαι, τίς ἀναγκάσαι δύναται; Οὐδαμῶς Πηροί-
 σθαι δ' ἢ ἐπιβαλέσθαι· τίς, ἢ αἰπῶς χρῆσθαι
 ταῖς προσκεπτύσαις φαντασίαις; Οὐδὲ ταῦτα
 ἀλλὰ ἀρεγόμενόν με καλύσαι τυχεῖν οὐδ' ἀρεγόμεν 75
 Ἄς τῶν σῶν τινος ὄρεγχι, καὶ τῶν ἀκαλύπτων, πῶς
 σε καλύσαι; Οὐδαμῶς· Τίς οὐκ σὺ λέγεις, ὅτι ἢ
 τῶν ἀλλοτρίων ἀρεγόμενος ἀκαλύπτεσθαι;

Ἔγχεαι οὐκ μὴ ἀρεγόμενος; Μόδαμῶς, μὴδ' 76
 ἀλλου ἀλλοτρίων μῆδοις· ἢ γὰρ οὐκ ἔστιν ἐπὶ 77
 σοὶ παρασκευάσαι ἢ τυχεῖν ἔπειθ' ἀλλοτρίων,

M m 2

ἀλλο-

lapidem. Esto: at ego
 non amplius deambulo.
 Quis autem tibi dixit, de-
 ambulare tuum esse opus,
 quod prohiberi non potest?
 nam ego illud solum pro-
 hiberi posse negavi, ut im-
 petum capias; ubi autem
 corpore atque illius mini-
 sterio fit opus, pridem au-
 dividisti, nihil esse tuum.
 Sunt et hæc. At, ut ad-
 petas quod tu non velis,
 equis te cogere potest?
 At; insitnere atque sus-
 cipere aliquid, aut omnia
 objectis visis uti, ad hæc

quisquam te cogere potest?
 Sed hæc quidem quisquam
 sed adpetentem aut prohi-
 bebis eo potiri quod ad-
 petas. Si tantum aliquid ad-
 petes, de quod prohiberi
 nocent, quomodo prohib-
 bebis? Nullo modo. Quis
 autem tibi dicit, enim, qui
 aliquid alieni adpetat, pro-
 liberi non potest?
 Ergo sanitatem non ad-
 petam? Nequaquam, nec
 ullam rem alienam. Quod
 enim penes te non est vel
 pacare vel tueri cum vis,
 et alienam est: longe ab
 eo

67 ἀλλότριός ἐστι· μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ οὐ μόνον τὰς
 χεῖρας· ἀλλὰ πολὺ πρότερον τὴν ἄρξιν· εἰ δὲ
 μή· παρέδωκας σκευτὸν δουλον ὑπέδηκας τὸν
 νεαχάλην, ἄν τι θαυμαστός τῶν μὴ τῶν, ὡς τινι
 78 ἀνθρώπων ὑπευδύνατον καὶ θνητῶν προσπαθεῖα· Ἡ
 67 χεῖρ αὐτὴ ἐστὶν ἐμή; ἄλλοι ἐσὶ σὸν Φύσει δὲ
 πηλὸς, πάλυτον, ἐπινοήσαστον, δουλον πάντας
 79 τοῦ ἰαχυροῦ ἔξου. Καὶ τί σοι λέγω χεῖρα; ὅλα
 τὰ σῶμα οὕτως ἔχουσέ σε· δεῖ αἰς ἀνάγκην ἐπισσεσῶ-
 27 μένον· ἐφ' ὅσον ἀν' οὐρανὸν τε ἤ, ἐφ' ἃσιν ἂν διδά-
 ται· ἄν δ' ἀγνοῦσθαι ἤ, καὶ στρατιώτης ἐπιλά-
 βῆται, ἄφεσ' ἢ μὴ ἀντίτενας μὴδὲ γόγγυζε· εἰ
 δὲ μὴ, ἐκπαγίαι λαβῶν, οὐδὲν ἦν τοῦ ἀποδοῦ καὶ
 80 τὸ ἀνάγκιον· Ὅταν δὲ πρὸς τὸ σῶμα οὕτως ἔχουσέ
 27 σε λέγῃ, ἔφη· ἔτι ἀπελευθέρωσθε με· τὰ ἄλλα, ὅσα
 77 τοῦ σώματος ἐνεκα παρασκευάζεται· ὅταν ἐκείνῳ
 ἐπείρασθαι ἐπὶ τὰ ἄλλα γίνεται χαλασθῆναι τοῦ σώματος,
 ἄλλα
σασμά-

non modo manus, sed
 et petitionem etiam, ac
 multo quidem magis, ab-
 sine alioqui in servitatem
 te tradideris, collum jugo
 subjeceris, si quid mira-
 tus fueris quod tuum non
 est, si quid alienum & mor-
 tale desideraveris. An ma-
 nus non est mea? Pars
 tua est; sumpte vero natura
 datum; prohiberi potest;
 cogi potest; ferre est sa-
 jusvis robustioris. Et quid
 tibi manum dicam? To-
 tam corpus ita te habere

oportet, ut asellum-clitel-
 lis onustum; quatenus li-
 bererit, quatenus datum
 fuerit; si fuerit vis ad-
 lata, si miles prehenderit;
 omitte, ne resistere, ne
 murmura; alioqui, plagis
 etiam acceptis nihilomi-
 nus asellum amittes. Quod
 si erga corpus te sic adfe-
 ctum esse decet, vide, quid
 de caeteris rebus statuen-
 dum sit, quae corporis gra-
 tia compactantur: cum asel-
 lus sit corpus, caetera fre-
 nis erunt aselli, clitellae,
 ferreae

σδυμάτιαι, ὑποδηματικά, κριδαί, χιτῶνες, ἄφρα
κακκῆνα; ἀπόλυτα, δασκῆν καὶ εὐκαλύπτερον, ἢ τὸ
ἐνάριον.

Καὶ ταύτην τὴν παρασκευὴν παρασκευασάς, 81
μεγος, καὶ τὴν ἀσκήσας, τὰ ἀλλοτρίαι
ἀπὸ τῶν ἰδίων διακρίνειν, τὰ κωλύτα ἀπὸ τῶν
ἀκόλυπτον, ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν ἠγάσθαι, ἕκαστα
μὴ πρὸς ἑαυτὸν, ἐνταῦθα ἐπιστρέφως ἔχον τῆς
ἐρείξεως, ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐκκλίσην, μή τι ἐπι-
Φοβῆ τινος; Οὐδένα. Περὶ τίνος, γὰρ φοβήσῃ; 82
περὶ τῶν σεαυτοῦ, ὅπου ἡ οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ καὶ
τοῦ κακοῦ; καὶ τίς τοῦτον ἐξουσίαν ἔχει; τίς
ἀφελῆσθαι αὐτὰ δύναται; τίς ἐμποδίσαι; οὐ μᾶλλον
ἢ τὸν Θεόν. Ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ σώματος, καὶ 83
τῆς κτήσεως; ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων; ὑπὲρ τῶν
οὐδὲν πρὸς σέ; Καὶ εἰ ἄλλο ἐξασχῆς, ἐμελέτησας,
ἢ διακρίμας, τὰ σὰ καὶ σὸ σὰ, τὰ ἐπὶ σοὶ καὶ
οὐκ ἐπὶ σοὶ, τὰ κωλύτα καὶ ἀκόλυτα; Τίνος δὲ

M m 3

ἐνεκας

ferreæ calces, bordeum,
fænum. Omitte illa etiam;
omitte citius & facilius,
quam ipsum asellum.

Atque in hunc modum
præparatus & exercitatus,
ut a propriis aliena discernas,
ea quæ prohiberi possunt
ab iis quæ non possunt;
ut hæc ad te pertinere
putes, illa nihil ad te
adtinere; ut hic adpetitionem
cures, illic aver-
sationem; num quem ad
huc times? Neminem.
(*Responde!*) cui enim timue-

ris? An tuis rebus, in
quibus boni & mali essen-
tia inest? Quis vero illa-
rum potestatem habet?
quis auferre potest? quis
impedire? nibilo magis
quam Deum. An corpori
timueris, & possessioni, re-
bus alienis, rebus nihil ad
te pertinentibus? Quid
verò aliud ab initio medi-
tatus es, nisi, ut tua &
aliena discerneres, ea quæ
in tua & quæ in aliorum
essent potestate, quæ pro-
hiberi possent & non pro-
hiberi?

84 ἵκετα προήλασες τοῖς φιλοσόφοις; ἴνα μηδὲν ἦ-
τον αἰτυχῆς καὶ δυστυχῆς; Οὐκοῦν ἐφόβος μὲν
οὕτως ἔση καὶ αἰτάραχος. Λύπη δὲ τί πρὸς σέ;
ἂν γὰρ προσδοκωμένων φόβος γίνεται, καὶ λύπη
παρόντων. Ἐπιθυμήσεις δὲ τίνος ἔτι; Τῶν μὲν
γαρ προαιρετικῶν, ἅτε καλῶν ὄντων καὶ παρόν-
των, σύμμετρον ἔχεις καὶ καθισταμένην τὴν ὀρε-
ξιν· τῶν δ' ἀπροαιρέτων οὐδενὸς ὀρέγῃ, ἴνα καὶ
τόπον σχῆ τὸ ἄλογον ἐκείνο, καὶ ὠστικόν, καὶ
παραὶ τὰ μέτρα ἠπεργμένον.

85 Ὅταν εὖν πρὸς τὰ πράγματα οὕτως ἔχῃς,
τις ἔτι ἀνθρωπὸς δύναται φοβερὸς εἶναι; Τί γὰρ
ἔχει ἀνθρωπὸς ἀνθρώπου φοβερόν, ἢ ὀφθαίς, ἢ
λαλήσεις, ἢ ὄλωσ συναναστραφεῖς; οὐ μᾶλλον ἢ
ἄρκος ἴππῳ, ἢ κύων κυνὶ, ἢ μέλισσα μελίσση.
Ἄλλα τὰ πράγματα ἐκάστω φοβερά ἐστι· ταῦ-
τα

hiberi? Quae vero gratia
philosophos accessisti? Ut
nihilominus votis tuis fru-
strareris & calamitosus ef-
fes? Igitur imperterritus
& perturbationis expers
sic eris. Dolor autem quid
ad te? (*Nihil:*) nam quo-
rum expectatio timetur,
horum praesentia dolet.
Quid autem desiderabis
porro? (*Nihil:*) nam eo-
rum quidem quae tui arbi-
trii sunt, quippe quae pul-
tra sunt & adsunt, mode-
ratam habes & composi-
tam adpetitionem: eorum

autem, quae a tua volun-
tate non pendent, nihil ita
adpetis, ut locum habeat
brutum illud & impetuo-
sum, & ultra modum con-
citatum.

Cum ergo adversus res
sic adfectus fueris, quis
homo deinceps timendus
esse potest? Quid enim
habet homo homini terri-
bile, sive conspiciatur, sive
colloquatur, aut etiam una
vivat? nihilò magis quam
equus equo, aut canis cani,
aut apis api. Sed res cui-
que formidabiles sunt; quas
cum

τα δ' ὅταν περιποιεῖν τις θήνηται τῆνι; ἢ ἀφελέ-
 εῖσθαι, τότε καὶ αὐτὸς φοβερός γίνεται. Πᾶς οὖν 86
 ἀκρόπολις καταλύεται; Οὐ σιδῆρω, οὐδὲ πυρὶ,
 ἀλλὰ δόγμασιν. ἂν γὰρ τὴν οὖσαν ἐν τῇ πόλει
 καθελώμεν, μή τι καὶ τὴν τοῦ πυροῦ; μή τι
 καὶ τὴν τῶν καλῶν γυναικῶν; μή τι ἀπλῶς
 τῶν ἐν ἡμῶν ἀκρόπολι, καὶ τοὺς ἐν ἡμῶν τυράννους
 ἀποβεβλήκαμεν; οὐς εἴθ' ἐκάστοις καθ' ἡμέραν
 ἔχομεν, ποτὲ μὲν τοὺς αὐτοὺς, ποτὲ δ' ἄλλους.
 Ἄλλ' ἔνθεν ἀρχεσθαι δεῖ, καὶ ἔνθεν καθελεῖν 87
 τὴν ἀκρόπολιν, ἐκβάλλειν τοὺς τυράννους· τὸ σω-
 μάτιον ἀφεῖναι, τὰ μέρη αὐτοῦ, τὰς θοπέρας,
 τὴν κτῆσιν, τὴν φήμην, ἀρχαίς, τιμαῖς, ἀέκται,
 ἀδελφοὺς, φίλους, ταῦτα πάντα ἠγήσασθαι ἀλ-
 λότρια. Καὶ ἔνθεν ἐκβληθῶσιν οἱ τυράννοι, τί 88
 ἔτι ἀπαρχειζῶ τὴν ἀκρόπολιν, ἐμοῦ γὰρ ἕνεκα;
 ἰστῶσα γὰρ, τί μοι ποιεῖ; Τί ἔτι ἐκβάλλω τοὺς
 Μῆτι 4 δορυφό-

cum quis alteri conferre
 aut auferre potest, tum &
 ipse fit formidabilis. Quo-
 modo ergo evertitur arx?
 Non ferro, neque igni,
 sed decretis. Nam si eam,
 quæ in urbe est, sustuleri-
 mus; num etiam eam, quam
 febris nobis opponit? num
 etiam eam, quam pulcræ
 mulierculæ? num omnino
 eam, quæ in nobis est, ar-
 cem, & tyrannos, qui in
 nobis sunt, prostravimus?
 quos unicuique nostrum
 quotidie imminentes expe-

rimur, modo eosdem, mo-
 do diversos. Hinc ordien-
 dum est: arx ab hac parte
 demolienda; hinc ejiciendi
 tyranni: corpusculum mis-
 sum faciendum; partes
 ejus, facultates, possessio-
 nes, fama, magistratus,
 honores, liberi, fratres,
 amici, hæc omnia ducen-
 da sunt aliena. Quod si
 hinc ejecti fuerint tyranni,
 cur arcem adhuc, meâ uti-
 que causâ, destruam? nam
 stans illa quid mihi incom-
 modat? Quid adhuc eji-
 ciam

- 68 Πότερην οὐκ οὐδὲν ἔχεις ἀντεξούσιον, ὃ ἐπὶ
 ἡμῶν ἐστὶ σοί, καὶ ἀναφαίρετον; ἢ ἔχεις τι τοιοῦ-
 τον; Οὐκ εἶδαι. Ὅρα οὖν οὕτω, καὶ σκέψαι αὐ-
 69 τὸ. Μὴ τις δύναται σε ποῖσαι εὐκαταθέσθαι
 τῷ ψεύδει; Οὐδεὶς. Οὐκοῦν ἐν μὲν τῷ εὐκατα-
 θέτικῷ τόπῳ ἀκώλυτος εἶ καὶ ἀνεμπόδιος. Ἔστω.
 70 Ἄγε, ὀρμήσασθαι σε εἶφ' ὃ μὲν θέλεις, τίς δύνα-
 ται ἀναγκάσαι; Δύναται. ὅταν γάρ μοι θάνα-
 τος ἢ δεσφροῦν ἀπειλή, ἀναγκάζει με ὀρμήσασθαι. Ἄν
 οὖν καταφροῦντος τοῦ ἀποθάνειν καὶ τοῦ δεδέσθαι,
 71 ἢ τὰ αὐτῶν ἐπιστρέφῃ. Οὐ. Σὺν οὖν ἔστιν ἔργον,
 τὸ καταφροῦνθαι θανάτου, ἢ οὐ σόν; Ἐμὲν. Σὺν
 ἔργῳ ἔστι καὶ τὸ ὀρμήσασθαι. ἢ οὐ; Ἔστω ἐμόν.
 72 Τὸ δ' ἀφορμήσασθαι, τίς; σὺν καὶ ταῦτο. Τί
 οὖν. Ἄν, ἐμῶν ὀρμήσαντος περιπατήσαι, ἐκείνός
 με κωλύσῃ; Τί σου κωλύει; μὴ τὴν εὐκαταθέ-
 σεσιν; Οὐ· ἀλλὰ τὸ σαματίον. Ναι, ὡς λίθον.
 Ἔστω.

An ergo nihil habes pro-
 prium, quod pones te so-
 lum sit, nec eripi tibi pos-
 sit? aut habesne aliquid
 tale? Nescias. Sic igitur
 istud vide atque considera.
 Numquis efficere potest, ut
 adsentiaris mendacio? Ne-
 mo. Ergo in loco adsen-
 sionis nec prohiberi nec
 impediri potes. Est. Age;
 ut impetum cepias ad id
 quod non vis, cogere te
 aliquis potest? Potest; nam
 si mihi mortem aut vincula
 minitetur, impetum me

capere cogit. At si vin-
 cula & mortem contempnas,
 adhuc eum curabis? Non.
 Tuum ne ergo est opus,
 mortem contemnere, an
 non tuum? Meum. Tuum
 igitur etiam est, impetu
 uti. Nonne? Esto meum.
 Vitare autem rem ali-
 quam? Etiam hoc tuum
 est. Quid ergo, si me
 deambulare conantem ille
 prohibeat? Quid tuum pro-
 hibet? num adsentionem
 tuam? Non: at corpus-
 sculum. Immo; tamquam
 lapidem

Ἔστα· ἀλλ' αἰκέτι ἐγὼ περιπατῶ· Τίς δὲ σὺ 73
 ἔπει, τὸ περιπατῆσαι σὺν ἔργον ἐστὶν ἀκόλυτον·
 ἐγὼ γὰρ ἐπεὶ ἔλεγον ἀκόλυτον μόνον, καὶ ὁρμῆς
 σοὶ ὅπου δὲ ἀόριστος χρόνος καὶ τῆς αἰ. τούτου
 συνεργίας, πάλαι αἰκέκασε ὅτι οὐδὲν ἔσται σοὶ
 Ἔστα καὶ ταῦτα· Ὁρμῆσθαι δὲ σοὶ οὐ μὴ 74
 λαις, τίς ἀναγκάσαι δύναται; Οὐδὲν Πραθ-
 σθαι δ' ἢ ἐπιβαλεῖσθαι τίς, ἢ ἀπλῶς χρῆσθαι
 ταῖς προσπιπτούσαις φαινομέναις; Οὐδὲ ταῦτα
 ἀλλὰ ὀρεγόμενόν με καλύσαι τυχεῖν οὐ βέβαιον 75
 Ἄν τῶν σῶν τιμῶν ὀρέγη, καὶ τῶν ἀεολύτων, πῶς
 σε καλύσει; Οὐδαμῶς· Τίς οὐκ σὺ λέγεις, ὅτι ἢ
 τῶν ἀλλοτρίων ὀρεγόμενος ἀκόλυτος ἐστί;

Ἔγιναι οὐ μὴ βέβαιον; Μηδαμῶς, μὴ 76
 ἀλλοῦ ἀλλοτρίου μηδαμῶς· ἢ γὰρ οὐκ ἔστι ἐπὶ 77
 σοὶ παρασκευάσαι ἢ τυχεῖν ἐκ δόλου, ταῦτα

M m 2

ἀλλο-

lapidem. Esto: at ego
 non amplius deambula
 Quis autem tibi dixit, de
 ambulare tuum esse opus,
 quod prohiberi non possit?
 nam ego illud solum pro-
 hiberi posse negavi, ut im-
 petum capias; ubi autem
 corpore atque illius mini-
 sterio sit opus, pridem au-
 divisti, nihil esse tuum.
 Sunt et hæc. At, ut ad-
 petas quod tu non velis,
 equis te cogere potest?
 At; instituere atque sus-
 cipere aliquid, aut omnino
 objectis visis uti, ad hæc

quisquam te cogere potest?
 Sed hæc quidem, quinquages
 sed adpetentem aut prohibi-
 bit eo potiri quod ad-
 petat. Si tamen aliquid ad-
 petes, de quod prohiberi
 nequeat, quomodo prohibe-
 bebit? Nullo modo. Quis
 autem tibi dicit, equis, qui
 aliquid alieni adpetat, pro-
 hiberi non posse?

Ergo sanitatem non ad-
 petam? Nequaquam, nec
 ullam rem alienam. Quod
 enim penes te non est vel
 parare vel trahi cum vis,
 et alienam est: longe ab

67 ἄλλοτ' αὖτ' ἐσσι· μακρὸν ἀπ' αὐτοῦ οὐ μόνον τὰς
 χεῖρας, ἀλλὰ πολὺ πρότερον τὴν ἄρξην· αἱ δὲ
 μὴ, παρέδωκεσ' οὐκ ἄνδ' αὖτ' ὑπέδηκας τὸν
 νειάχην, ἅτ' ἐγ' ἑαυμάτης τῶν μὴ σῶν, ὡ' τινι
 78 ἀν' τῶν ὑπερδύναν καὶ θηρῶν προσπαθῆσθαι· Ἡ
 47 χεῖρ αὖτ' ἐστὶν ἐμὴ; Μέρους ἐστὶ σὸν· φύσει δὲ
 πηλὸς, πάλυτον, ἀνωγαστόν, δούλον πάντες
 79 τοῦ ἰσχυροτέρου· Καὶ τί σοι λέγω χεῖρα; ἔλα
 εὐ σῶμα οὕτως ἔχειν σε· δεῖ αἰετὸν ἀπέσσεσθαι
 27 μόνον· εἴφ' ἔσθαι ἀν' οὐκ ἔστιν ἡ, εἴφ' ἔσθαι ἀν' ἀδω-
 ναι· ἀν' δ' ἀγαστέριον ἡ, καὶ στρατιώτης ἐπιλά-
 βηται, ἄφες, μὴ ἀντίτευσθαι μηδὲ γόγυζε· εἰ
 δὲ μὴ, ἐκπαγὰς λαβὼν, οὐδὲν ἤττοι ἀποδοῖς καὶ
 80 τὸ ἀνάριον· Ὅταν δὲ πρὸς τὸ σῶμα οὕτως ἔχειν
 27 σε δέγ, ἔστιν εἰ ἀπελάττωται περὶ τὰ ἄλλα, ὅσα
 57 τοῦ σώματος ἐνεκα παρεσκευάζονται· ὅταν ἐκείνο
 θάριον ἡ, εἰ δὲ τὸ αὐτὸ γίνωται χαλαρία τοῦ ἀναρίου,
 εἰ δὲ τὸ αὐτὸ γίνωται χαλαρία τοῦ ἀναρίου,

si quis otiosus est, non modo manus, sed
 et petitionem etiam, ac
 multo quidem magis, abe-
 linez alioqui in servitatem
 te tradideris, collum iugo
 subjeceris, si quid admira-
 tus fueris quod tuum non
 est, si quid alienum & mor-
 tale desideraveris. An ma-
 nus non est mea? Para-
 tha est; sumpte vero natura
 latum; prohiberi potest;
 cogi potest; ferus est ca-
 jusvis robustioris. Et quid
 tibi manum dicam? To-
 tum corpus, ita te habere

oportet, ut asellum clitel-
 lis onustum; quatenus li-
 cuerit, quatenus datum
 fuerit; si fuerit vis ad-
 lata, si miles prehenderit;
 omitte, ne resistere, ne
 murmura; alioqui, plagis
 etiam acceptis nihilomi-
 nus asellum amittes. Quod
 si erga corpus te sic adfe-
 ctum esse decet, vide, quid
 de caeteris rebus statuen-
 dum sit, quae corporis gra-
 tia comparantur: cum asel-
 lus sit corpus, caetera fre-
 ni, erunt aselli, clitellae,
 ferreae

σαυμάτια, ὑποδηματικά, κριδαί, χάρτες, ἄφρα
κακῆνά, ἐπίλυα, δακτυλὸν καὶ εὐκαλόπερον ἢ τὸ
ἐνάριον.

Καὶ ταύτην τὴν παρασκευὴν παρασκευάσαι, 81
μεχός, καὶ τὴν ἀσκήσιν ἀσκήσας, τὰ ἀλλότρια
ἀπὸ τῶν ἰδίων διακρίνειν, τὰ καλυτὰ ἀπὸ τῶν
ἀκωλύτων, ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν ἠγαθῶσαι, ἔχειν
μὴ πρὸς ἑαυτὸν, ἐνταῦθα ἐπιστρέφως, ἔχειν τῆς
ἐρέξεως, ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐκκλίσην, μή τι ἐπι-
φοβῆ τινα; Οὐδένα. Περὶ τίνος, γὰρ φοβήσῃ; 82
περὶ τῶν σεαυτοῦ, ὅπου ἡ οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ καὶ
τοῦ κακοῦ; καὶ τίς φοίτων ἐξουσίαν ἔχει; τίς
ἀφελῆσθαι αὐτὰ δύναται; τίς ἐμπαδίσει; οὐ μάλο-
ν, ἢ τὸν Θεόν. Ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ σώματος, καὶ 83
τῆς κτήσεως; ὑπὲρ τῶν ἀλλοτριῶν; ὑπὲρ τῶν
οὐδὲν πρὸς σέ; Καὶ τί ἄλλο ἐξασχῆς, ἐμελέτησας,
ἢ διακρίνας, τὰ σὰ καὶ σὸ σὰ, τὰ ἐπὶ σοὶ καὶ
οὐκ ἐπὶ σοὶ, τὰ καλυτὰ καὶ ἀκωλύτα; Τίνος δὲ

M m 3

ἐνεκός

ferreæ calces, hordeum,
fænum. Omitte illa etiam;
omitte citius & facilius,
quam ipsiūm asellum.

Atque in hunc modum
præparatus & exercitatus,
ut a propriis aliena discernas,
ea quæ prohiberi possunt
ab iis quæ non possunt;
ut hæc ad te pertinere putes,
illa nihil ad te pertinere;
ut hic appetitionem cures,
illic aversionem; num quem
ad huc times? Neminem.
(Responde!) cui enim time-

ris? An tuis rebus, in
quibus boni & mali essentia
inest? Quis vero illarum
potestatem habet? quis
auferre potest? quis
impedire? nihilo magis
quam Deum. An corpori
timebis, & possessioni, rebus
alienis, rebus nihil ad
te pertinentibus? Quid
verò aliud ab initio medi-
tatus es, nisi, ut tua &
aliena discerneres, ea quæ
in tua & quæ in aliorum
essent potestate, quæ pro-
hiberi possent & non pro-
hiberi?

84 ἵνα καὶ πρὸς τὰ τοῖς φιλοσόφους; ἵνα μηδὲν ἴσ-
 τον αὐτοῦ καὶ δυστυχῆς; Οὐκοῦν ἄφοβος μὲν
 οὕτως ἴσθαι καὶ ἀτάραχος. Λύπη δὲ τί πρὸς σέ;
 ἂν γὰρ προσδοκωμένων φόβος γίνεται, καὶ λύπη
 παρόντων. Ἐπιθυμήσεις δὲ τίνος ἔτι; Τῶν μὲν
 γὰρ προαιρετικῶν, ὅτε καλῶν ὄντων καὶ παρόν-
 των, σύμμετρον ἔχεις καὶ καθισταμένη τὴν ὀρε-
 ξίν· τῶν δ' ἀπροαιρέτων οὐδενὸς ὀρέγῃ, ἵνα καὶ
 τόπον σχῆ τὸ ἄλογον ἐκεῖνο, καὶ ὠστικόν, καὶ
 παρὰ τὰ μέτρα ἠπευγμένον.

85 Ὅταν ᾖ πρὸς τὰ πρόγματα οὕτως ἔχῃς,
 τίς ἔτι ἀνθρώπος δύναται φοβερὸς εἶναι; Τί γὰρ
 ἔχει ἀνθρώπος ἀνθρώπου φοβερὸν, ἢ ὄφεις, ἢ
 λαλήσεις, ἢ ὄλως συναναστραφεῖς; οὐ μᾶλλον ἢ
 ἄρκος ἵππῳ, ἢ κύων κυνὶ, ἢ μέλισσα μελισσῇ.
 Ἄλλα τὰ πρόγματα ἐκάστῳ φοβερά ἐστι· ταῦ-
 τα

hiberi? Quae vero gratia
 philosophos accessisti? Ut
 nihilo minus votis tuis fru-
 strareris & calamitosus es-
 ses? Igitur imperterritus
 & perturbationis expers
 sic eris. Dolor autem quid
 ad te? (Nihil:) nam quo-
 rum expectatio timetur,
 horum praesentia dolet.
 Quid autem desiderabis
 porro? (Nihil:) nam eo-
 rum quidem quae tui arbi-
 trii sunt, quippe quae pul-
 tra sunt & adfunt, mode-
 ratam habes & composi-
 tam adpetitionem: eorum

autem, quae a tua volun-
 tate non pendent, nihil ita
 adpetis, ut locum habeat
 brutum illud & impetuo-
 sum, & ultra modum con-
 citatum.

Cum ergo adversus res
 sic adfectus fueris, quis
 homo deinceps timendus
 esse potest? Quid enim
 habet homo homini terri-
 bile, five conspiciatur, five
 colloquatur, aut etiam una
 vivat? nihilo magis quam
 equus equo, aut canis cani,
 aut apis api. Sed res cui-
 que formidabiles sunt; quas
 cum

τα δ' ὅταν περιποιῆν τις θήνηται τῆσι: ἀφελεί-
 ᾶσαι, τότε καὶ αὐτὸς φοβερός γίνεται. Πῶς οὖν 86
 ἀκρόπολις καταλύεται; Οὐ σιδήρῳ, οὐδὲ πυρὶ,
 ἀλλὰ δόγμασιν. ἂν γὰρ τὴν οὔσαν ἐν τῇ πόλει
 καθεύδωμεν, μή τι καὶ τὴν τοῦ πυρροῦ; μή τι
 καὶ τὴν τῶν καλῶν γυναικῶν; μή τι ἀπλῶς
 τῶν ἐν ἡμῶν ἀκρόπολι, καὶ τοὺς ἐν ἡμῶν τυράννους
 ἀποκαθελύκωμεν; οὐς εἴφ' ἐκάστοις κατ' ἡμέραν
 ἔχομεν, ποτὲ μὲν τοὺς αὐτοὺς, ποτὲ δ' ἄλλους.
 Ἄλλ' ἔνθεν ἀρχεῖσθαι δεῖ, καὶ ἔνθεν καθεύδειν. 87
 τὴν ἀκρόπολιν, ἐκβάλλειν τοὺς τυράννους: τὸ σω-
 μάτιον ἀφείναι, τὰ μέρη αὐτοῦ, τὰς φωνάμεις,
 τὴν κτήσιν, τὴν φήμην, ἀρχαίς, τμηαίς, ἀέκταις,
 ἀδελφοῦς, φίλους, ταῦτα πάντα ἠγήσασθαι ἀλ-
 λότρια. Καὶ ἔνθεν ἐκβληθῶσιν οἱ τυράννοι, τί 88
 ἔτι ἀπαρτιχίζω τὴν ἀκρόπολιν, ἐμοῦ γὰρ ἔνεκα;
 ἴστῶσα γὰρ, τί μοι ποιεῖ; Τί ἔτι ἐκβάλλω τοὺς
 Μῆν 4 Δορυφό-

sum quis alteri conferre
 aut auferre potest, tum &
 ipse fit formidabilis. Quo-
 modo ergo evertitur arx?
 Non ferro, neque igni,
 sed decretis. Nam si eam,
 quæ in urbe est, sustuleri-
 mus; num etiam eam, quam
 febris nobis opponit? num
 etiam eam, quam pulchræ
 mulierculæ? num omnino
 eam, quæ in nobis est, ar-
 cem, & tyrannos, qui in
 nobis sunt, prostravimus?
 quos unicuique nostrum
 quotidie imminentes expe-

rimur, modo eosdem, mo-
 do diversos. Hinc ordien-
 dum est: arx ab hac parte
 demolienda; hinc ejiciendi
 tyranni: corpusculam mis-
 sum faciendum; partes
 ejus, facultates, possessio-
 nes, fama, magistratus,
 honores, liberi, fratres,
 amici, hæc omnia ducen-
 da sunt aliena. Quod si
 hinc ejecti fuerint tyranni,
 cur arcem adhuc, meâ uti-
 que causâ, destruatam? nam
 stans illa quid mihi incom-
 modat? Quid adhuc eji-
 ciam

δουφύρους; ποῦ γὰρ αὐτῶν αἰσθάνομαι; Ἐπ' ἄλλους ἔχουσι τὰς βλάβους, καὶ τοὺς κονταίους, καὶ 89 τὰς μαχαίρας. Ἐγὼ δ' οὐ πώποτε θέλω ἐκωλύθην, οὔτ' ἠναγκάσθην μὴ θέλων. Καὶ πῶς τοῦτο δυνατόν; Προσκατατάξαί μου τὴν ἐρμὴν τῷ Θεῷ. Θέλει μ' ἐκείνος περιέσειν; καὶ γὰρ θέλω. Θέλει ὀρμαῖν ἐπὶ τι; καὶ γὰρ θέλω. Θέλει ὀρέγεσθαι; καὶ γὰρ θέλω. Θέλει με τυχεῖν τινος; 90 καὶ γὰρ βούλομαι. Οὐ θέλει; οὐ βούλομαι. [Ἄποθανεῖν με θέλει; στρεβλωθῆναί με θέλει;] ἀποθανεῖν οὖν θέλω. στρεβλωθῆναι οὖν θέλω. Τίς ἔτι με κωλύσαι δύναται παρὰ τὸ ἐμὸν φαινόμενον, ἢ ἀναγκάσαι; Οὐ μᾶλλον ἢ τὸν Δίον.

91 Οὕτω ποιοῦσι καὶ τῶν ὁδοιπόρων οἱ ἀσφαλέστεροι. ἀκήκοεν ὅτι ληστεύεται ἡ ὁδός, μίνες οὐ τολμᾷ καθεῖναι ἀλλὰ περιέμενε συνοδίαν ἢ πρεσβευτοῦ, ἢ ταμίου, ἢ ἀνθυπάτου· καὶ προσκατατάξας

ciam satellites? ubi enim illos sentio? Adversus alios illi fasces habent, & hastas, & gladios: ego vero nunquam, volens aliquid, prohibitus sum; nec coactus, nolens. Quo enim pacto fieri id possit? Impetum meum obedientem præbui Deo. Vult ille me febri- citare? volo & ipse. Vult me adgredi quidpiam? volo & ipse. Vult me aliquid adpetere? volo & ipse. Vult me aliquâ re potiri? volo & ipse. Non

vult? nec ego volo. Mori me vult? torqueri me vult? mori igitur volo; torqueri volo. Quis adhuc me prohibere potest contra meam sententiam, aut cogere? Nemo; nihilo magis quam Jovem.

Sic faciunt etiam viatores cautiore. Si audierint, viam latrocinii infestam esse; soli se itineri committere non audent; sed expectato comitate vel legati, vel questoris, vel proconsulis, his ad-

gregati

κάξας ἑαυτὸν, παρέρχεται ἀσφαλῶς. Οὕτω καὶ 92
 ἐν τῷ κόσμῳ ποιεῖ ὁ φρένιμος. πάλαι ληστήριαί
 κέρωνοι, χειμῶνες, ἀπορία, ἀποβολαὶ τῶν Φιλ-
 τάτων. Ποῦ τις καταφύγη; πῶς ἀλῆστευτος 93
 παρέλθῃ; ποῖαν συνοδίαν περιμέναις, ἀσφαλῶς
 διέλθῃ; τίνι προσκατατάξας ἑαυτὸν; Τῷ δεῖ- 94
 νι, τῷ πλουσίῳ; τῷ ὑπατικῷ; Καὶ τί μοι ὄφε-
 λος; αὐτὸς ἐκδύεται, οἰμῶζει, πενθεῖ. τί δ',
 εἰ ὁ συνοδοιπὸρος αὐτὸς ἐπ' ἐμὲ στραφεὶς, ληστής
 μου γένηται; τί ποιήσω; Φίλος ἴσομαι Καίσαρος 95
 ἐκείνου με ὄντα ἑταῖρον οὐδεὶς ἀδικήσει. Πρῶτον
 μὲν, ἵνα γένωμαι λαμπρὸς, ἃ με δεῖ τλῆναι καὶ
 παθεῖν; ποσάκις καὶ ὑπὸ πόσων ληστευθῆναι;
 ἔτα, εἰ ἂν γένωμαι, καὶ οὗτος θνητὸς ἐστίν. Ἄν 96
 δ' αὐτὸς ἐκ τινος περιστάσεως ἐχθρὸς μου γένηται,
 ἀναχωρήσαι ποῦ ποτε κρεῖσσον; εἰς ἐρημίαν; ἄγε,
 ἐκεῖ πυρετὸς οὐκ ἔρχεται; Τί οὖν γένηται; οὐκ 97
 ἔστιν.

M m 5

ἔστιν.

gregati tuto iter confici-
 unt. Sic etiam in mundo
 facit vir prudens. Multa
 latrocinia sunt, tyranni,
 tempestates. egestates, ja-
 cturæ carissimorum. Quo
 confugias? quomodo in-
 columis transeas? quem
 comitatum exspectabis, ut
 tutus iter conficias? cui
 te adjunges? diviti illi,
 aut consulari? Quem inde
 fructum capiam? ipse exui-
 tur, plorat, luget. Quid
 vero, si ipse comes meus
 in me conversus, latro

meus fiat? quid faciam?
 Amicus ero Cæsaris; cui
 dum familiaris fuero, nemo
 mihi injuriam faciet. Pri-
 mum, ut fiam illustris, quæ
 mihi toleranda & perfe-
 renda erunt? quoties & a
 quam multis spoliari me
 oportebit? Deinde, si fa-
 ctus fuero, & ipse morta-
 lis est. Si vero casu ali-
 quo inimicus mihi factus
 fuerit, quo recedendum?
 in solitudinem? Age, febris
 illuc non venit? Quid er-
 go faciendum? Non licet
 ergo

ἔστιν εὐραὴν ἀσφαλῆ συνοδοῦ, πιστὸν, ἰσχυρὸν,
98 ἀνεπιβούλευτον; Οὕτως ἐφίστησι καὶ ἐνεῶν, ὅτι
ἐὼν τῷ Θεῷ προσκατατάξῃ ἑαυτὸν, διαλυῖσται
ἀσφαλῶς.

99 Πῶς λέγεις προσκατατάξαι; Ἴν', ὃ ἂν ἐκεῖ-
νος θέλῃ, καὶ αὐτὸς θέλῃ· καὶ, ὃ ἂν ἐκεῖνος
100 μὴ θέλῃ, τοῦτο μὴ αὐτὸς θέλῃ. Πῶς οὖν τοῦ-
το γένηται; Πῶς γὰρ ἄλλως, ἢ ἐπισκεψαμένη
τὰς ὁρμὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν διοίκησιν; Τί μοι
δίδωκεν ἐμὸν καὶ αὐτεξούσιον; τί αὐτῷ κατέλυπε;
τὰ προαιρητικά μοι δίδωκεν· ἐπ' ἐμοὶ πεποίηκεν,
ἀνεμπόδιστα, ἀκόλυτα. τὸ σῶμα τὸ πῆλινον
πῶς εὐδυνατὸ ἀκόλυτον ποιῆσαι; ὑπέταξεν οὖν τῇ
101 οἰκίᾳ, τὰ τέκνα, τὴν γυναῖκα. Τί οὖν θεομα-
χῶ; τί θέλω τὰ μὴ θελητά; τὰ μὴ δοθέντα
μοι ἐξ ἀπαντος ἔχων; Ἄλλὰ πῶς; Ὡς δέδοται,
καὶ

ergo invenire comitem,
per quem tutus sis, fide-
lem, firmum, insidiarum
expertem? Ita rem con-
siderans vir prudens cogi-
tat, si Deo se dederit, tuto
se iter confecturum.

Quid est istud, Dedere
sele Deo? Ut, quod ille
voluerit, & ipse velit: &
quod ille noluerit, nec ipse
velit. Quis ergo istud fiet?
Quomodo fieret aliter, nisi
considerando Dei consilio
& administratione? Quid
ille mihi dedit meum, &

mei jure? quid sibi ipse
reservavit? Liberam vo-
luntatem mihi dedit; &
quæ in mea potestate sunt,
ea nec impediri nec pro-
hiberi posse voluit. Corpus
autem lateum, quomodo
potuit tale efficere, ut a
nemine prohiberetur? Sub-
jecit igitur sub universita-
tis circuitum possessiones,
vasa, ædes, liberos, uxo-
rem. Quid ergo Deo re-
pugno? Cur volo ea, quæ
velle non debeo? Cur volo,
ut, quæ mihi data non sunt,
quovis

καὶ ἐπ' ἴσον ἐδόθη. Ἄλλ' ὁ θεὸς κηρύσσεται.
 Τί οὖν ἀντιτάξω; ἢ λέγω, ὅτι ἡλίθιος ἔσομαι,
 τὸν ἰσχυρότερον βιαζόμενος, ἀλλ' ἐτι πρόθυρον
 ἀδικός. Πόθεν γὰρ ἔχων αὐτὰ ἔλαθον; Ὁ πα- 102
 τήρ μοι αὐτὰ ἔδωκεν. Ἐκείνῳ δὲ τίς; Τὸν ἥλιον
 δὲ τίς πεποίηκε; τοὺς κερκούς δὲ τίς; τὰς δ'
 ὄρας τίς; τὴν δὲ πρὸς ἀλλήλους συμπλοκὴν καὶ
 κοινωνίαν τίς;

Εἶτα εὖ, πάντα ἀληθῶς παρ' ἑαυτοῦ, καὶ 103
 κῦρον ἑαυτοῦ, ἀγαπητοῦ καὶ μέμφῃ τὸν δόντα,
 εἴ σοι τι ἀφέλπται; Τίς εἶν; καὶ ἐπὶ τί ἐλάλη-
 θάς; Οὐχὶ ἐκείνός σε ἀσήγαγεν; οὐχὶ τὸ φῶς 104
 ἐκείνός σοι ἔδειξεν; οὐ συνεργούς ἔδωκε; οὐκ ἀ-
 σθήσεις; οὐ λόγον; αἴ τίνα δὲ ἀσήγαγεν; οὐχ
 ὡς θητιάς; οὐχ ὡς μετ' ἄλλου σαρκαίου ζήσαντα
 ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ θεοσέβειαν τῆν ἐπίστασιν αὐτοῦ,
 καὶ συμπομπεύσαντα αὐτῷ, καὶ συνιορτάσαντα
 πρὸς

quovis modo consequar?
 Sed quomodo velle res de-
 beo? Prout datae sunt, &
 quatenus datae sunt, At is,
 qui dedit, aufert iterum.
 Quid ergo repugno? Non
 dico, stultum me fore, si
 potentiori adverser, sed
 prius etiam injuriam. Unde
 enim ea habui? Pater
 illa mihi dederat. Illi vero
 quis? Solem vero quis fe-
 cit? fruges quis dedit?
 quis anni tempora distinxit?
 communitatem & confocia-
 tionem hominum inter ip-
 sos, quis instituit?

Itaque tu, cum omnia,
 & te quoque ipsam ab alio
 acceperis, indignaris &
 accusas largitorem illor-
 um, si quid tibi ademerit?
 Quis es, & ad quid venisti?
 Nonne ille te introduxit?
 nonne lamen ille tibi mon-
 stravit? non adjutores ad-
 junxit? non sensus? non
 rationem? Qualem vero
 te introduxit? nonne ut
 mortalem? nonne ut cum
 exigua caruncula visurum
 in terris, & spectaturum
 ipsius gubernationem, &
 ludos concelebraturum, &
 ad

105 πρὸς ἄλιγον; Οὐ θέλεις οὐκ, ἕως δίδοταί σοι
 θεασάμενος τὴν πομπὴν καὶ τὴν πανήγυριν, εἶτα
 ἄταν σ' ἐξάγει, πορεύεσθαι προσκυνήσας καὶ εὐ-
 δοχαιστήσας ὑπὲρ ὧν ἤκουσας καὶ εἶδες; Οὐ· ἀλλ'
 εἶτι ἐορτάζω ἠθέλον. Καὶ γὰρ οἱ μύσται, μυσ-
 θοῦμαι τάχιστα καὶ οἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἄλλους ἀ-
 θλητὰς βλέπειν. ἀλλὰ ἡ πανήγυρις πέρασ ἔχει
 ἐξελθε· ἀπαλλάγηθι ὡς εὐχάριστος, ὡς αἰδή-
 μων· δὸς ἄλλοις τέκνον· δεῖ γενέσθαι καὶ ἄλλους,
 καὶ δάπτερ καὶ σὺ ἐγένου, καὶ γενόμενος ἔχων χά-
 ραν, καὶ οἰκήσας καὶ τὰ ἐπιτήδεια. ἀν δ' οἱ
 πρῶτοι μὴ ὑπεξάγωσι, τί ὑπολαμβάνεται; τί ἀπλη-
 στος εἶ; τί ἀνίκητος; τί στενοχωρεῖς τὴν κόσμῳ;
 107 Ναί· ἀλλὰ καὶ τὰ τεκνία μετ' ἐμευτοῦ εἶναι
 θέλω, καὶ τὴν γυναῖκα. Σὰ γὰρ ἐστίν; οὐχὶ
 τοῦ δόντος; οὐχὶ καὶ τοῦ σὲ πεποιηκός; εἶτα
 οὐκ

ad exiguum tempus cele-
 britati interfuturum? Non
 vis igitur, postquam, quo-
 ad tibi datum est, pompam
 ejus & celebritatem spe-
 ctaveris, deinde, cum te
 eduxerit, abire adorans il-
 lum, & gratias ei agens
 de iis quæ vidisti & audi-
 visti? Non: sed diutius fe-
 stivitati interesse vellem.
 Etiam mystæ diutius ini-
 piari se vellent; forsitan ii
 etiam, qui Olympiæ sunt,
 alios athletas spectare; sed
 celebritas finita est: Exi;
 discede, ut gratus, ut ve-

recundus; de locum aliis:
 oportet, alios etiam nasci,
 quemadmodum & tu natus
 es; & natos oportet ha-
 bere locum, & habitatio-
 nes, & victum. Si vero
 primi non discesserint, quid
 relinquitur? Cur insatia-
 bilis es? cur satis fieri
 tibi non potest? quid coar-
 ctas mundum? Næ: sed
 liberos etiam meos mecum
 esse volo, atque uxorem.
 Tuane ergo sunt? annon
 ejus qui dedit? annon
 ejus qui te quoque fecit?
 Ergo non missa facies alie-
 na?

οὐκ ἐκοπήσῃ τῶν ἀλλοτρίων; οὐκ παρὰ χωρήσεις
 τῷ Κρείσσονι; Τί οὖν μ' εἰσήγει ἐπὶ τούτοις; 108
 Καὶ εἰ μὴ ποιῆς σοι, ἔξελθε· οὐκ ἔχει χρεῖαν
 Θεατοῦ μεμψιμοίρου. τῶν συνεορταζόντων δεῖται,
 τῶν συγχορευόντων, ἢ ἐπικροτῶσι μᾶλλον, ἐπι-
 θεάζουσιν, ὑμῶσι δὲ τὴν πανηγυρίαν. τοὺς ἀτάκτους
 λαοπάρους δὲ καὶ δειλοὺς; οὐκ ἀηδῶς ὄψεται ἀπο-
 λελειμμένους τῆς πανηγύρεως· οὐδὲ γὰρ παρῆντες,
 ὡς ἐν εὐρῆθι διηγόν, οὐδ' ἐξεπλήρου τὴν χώραν
 τὴν πρέπουσαν, ἀλλ' ὠδυνῶντο, ἐμέμφοντο τὸν
 δαίμονα, τὴν τύχην, τοὺς συνόντας ἀναίσθητοι
 καὶ ὡν ἔτυχον, καὶ τῶν εἰαυτῶν δυνάμεων, ὡς
 εἰλήφασι πρὸς τὰ ἐναντία, μεγαλοψυχίας, γεν-
 ναϊότητος, ἀνδρείας, αὐτῆς τῆς ἔνδον ζητούμενης
 ἐλευθερίας. Ἐπὶ τί οὖν εἰλήφα ταῦτα; 110
 σομένος. Μέχρι τίνος; Μέχρις ἂν ὁ χρήσας θε-
 λῃ. Ἄν οὖν ἀντιπράξαι μοι ἢ; Μὴ πρόσπασχε 111
 αὐτοῖς,

na? Non cedet Meliori?
 Cur vero iis conditionibus
 me introduxit? Si tibi hac
 non placent, egredere:
 non opus ei est spectatōre
 querulo: eos requirit qui
 festum unā celebrent, qui
 unā chorus agant, qui ad-
 plaudant potius, qui ad-
 mirentur, qui divinis lau-
 dibus celebrent spectaculo-
 lum. Morosos vero et igna-
 vos non invitus spectaculo
 digressos videbit: neque
 enim, dum adessent, ut
 ia festivitate vivebant; nec

taebatur: locum conveni-
 nientem; sed volebant, in-
 quisabant. Plebem, fortunatis
 sodales; non animadvertentem
 quæ datum iis fore-
 rit, oblique virium suarum,
 quas ad contrarias
 acceperunt, magnitudinē
 animi, generositatis, forti-
 tudinis, illius ipsius, quæ
 de nunc agitur, libertatis.
 Ad quid igitur ista accepi?
 Uti iis uteris. Quousque?
 Dum ia, qui, utenda dedit,
 voluerit. Quod si igitur
 necessaria sunt mihi? Noli
 illis

αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔσται. ἂν αὐτὰ αὐτῶ μὴ ἔκῃς ἀναγκαστῆ, καὶ οὐκ ἔστι.

- III Ταύτην τὴν μελέτην ἔωθεν εἰς ἐσπέραν μελετᾶν ἔδει, ἀπὸ τῶν μικροτάτων, ἀπὸ τῶν εὐεπηραιστώτατων ἀρχόμενος, ἀπὸ χύτρας, ἀπὸ ποτηρίου. εἰδ' οὕτως ἐπὶ χιτωνάριον πρόσελθε, ἐπὶ κυνάριον, ἐπὶ ἱππάριον, ἐπὶ ἀγρίδιον· ἔνθεν ἐπὶ σαυτόν, τὸ σῶμα, τὰ μέρη τοῦ σώματος, τὰ
 II2 τέκνα, τὴν γυναῖκα, τοὺς ἀδελφούς. πανταχοῦ περιβλέψας, ἀπόρριψον ἀπὸ σεαυτοῦ· κἀθῆρον τὰ δόγματα, μὴ τι προσήρηται σοι τῶν οὐ σῶν, μὴ τι συμπέφυκε, μὴ τι ἐδυνήσῃ σε ἀποσπῆμι-
 II3 γον. καὶ λέγε γυμναζόμενος κατ' ἡμέραν, ὡς ἐκῶ, μὴ ὅτι φιλοσοφεῖς, (ἔγω φαστικὸν τὸ ὄνομα) ἀλλ' ὅτι παρπιστῆ διδῶς. τοῦτο γάρ ἐστι
 II4 ἡ ταῖς ἀληθείαις ἐλευθερία. Ταύτην ἡλευθερώθη Διογένης παρ' Ἀντισθένης, καὶ οὐκέτι ἔφη καταδουλεύ-

illis esse addictus; & non erunt: tu ea tibi ipse ne dicas esse necessaria, & non sunt.

Hæc a diluculo usque ad vesperam erant meditata, initio sumto a minimis, ab eis rebus que facillime damnum accipere possunt, ab olla, a poculo. Deinde ad tuniculam progredere, ad caniculum, ad equuleum, ad agellum: inde ad te ipsum, ad corpus, ad partes corporis, ad liberos, uxorem, fratres.

Vbi oculis omnia collustris, abijce abs te que tua non sunt. Repurga decreta, ne quid adhærescat tibi non tuum, ne quid infixum sit, ne quid cum dolore tuo sit avellendum. Et his rebus quotidie te, ut illic, exercens, dicito, non quidem philosophari te, (sue rit arrogans id nomen) sed vindicem & adfertorem exhibere. Hæc enim revera est libertas. Hæc libertate ab Antisthene Diogenes accepta, se ab illo in servitutum

δουλωθῆναι δύνασθαι ὑπ' οὐδενός. Διὰ τοῦτο, ὅτε 115
 εὐάλω, πῶς τοῖς πειραταῖς ἐχρήτο; μή τι κύριον
 εἶπε τῆα αὐτῶν; καὶ οὐ λέγω τὸ ὄνομα· οὐ γὰρ ἔ
 τὴν Φωνὴν φοβοῦμαι· ἀλλὰ τὸ πάθος, ἀφ' οὗ
 ἡ Φωνὴ ἐκπέμπεται. πῶς ἐπιτιμᾷ αὐτοῖς, ὅτι
 κακῶς ἔτρεφον τοὺς ἐαλωκίτας; Πῶς ἐπράθη; 116
 μή τι κύριον ἐζήτει; ἀλλὰ δούλον. πῶς δὲ πρᾶ-
 θαῖς ἀνεστρέφετο πρὸς τὸν δεσπότην; εὐθὺς δια-
 λέγετο πρὸς αὐτὸν, ὅτι οὐχ οὕτως ἐστολισθαι δεῖ
 αὐτόν, οὐχ οὕτω κεκαίρωσαι περὶ τῶν υἱῶν, πῶς
 δεῖ αὐτοὺς διαύγειν. Καὶ τί θαυμαστόν; εἰ γὰρ 117
 παιδοτρέψῃν ἐώνητο, ἐν τοῖς παλαιστοτέροις ὑπηρε-
 τη ἂν ἐχρήτο αὐτῷ, ἢ κυρίῳ; εἰ δ' ἰατρόν, ὡσαύ-
 τας· εἰ δ' ἀρχιτέκτονα. Καὶ οὗτοι ἐφ' ἐκείστης
 ὕλης, τὸν ἐμπείρον τοῦ ἀπείρου κρατεῖν πᾶσα
 ἀνάγκη. Ὅστις οὖν καθόλου τὴν περὶ βίον ἐπι- 118
 στήμην κέκτηται, τί ἄλλο ἢ τοῦτον εἶναι δεῖ τὸν
 ὑεσπῶ

tatem ab ipso deinde posse
 negavit. Itaque, cum ca-
 ptus fuit, quomodo pira-
 tas tractavit? num eorum
 aliquem dominum adpella-
 vit? Neque vero de no-
 mine loquor; (usq̄ enim
 vocem extimesco;) sed de
 animi adfectu, unde vox
 proficiscitur. Immo vero
 quomodo increpavit eos,
 quod captivos male ale-
 rent? Quomodo venditus
 est? num querebat domi-
 num? immo vero servum.
 Venditus autem, quomodo
 se gessit erga dominum?

Statim cum eo disputavit
 non sic vestitum esse oportere;
 non ita esse rasurum;
 filii quomodo educandi es-
 sent. Quid mirum? nam
 si pædottibam emisset, num-
 quid in palæstra ministro
 illo, an domo, uteretur?
 si medicum, eodem modo;
 si architectum. Atque ita
 in quolibet genere peritum
 imperito imperare omnino
 necesse est. Igitur qui in
 universam vitæ degendæ
 scientiâ instructus est, eum
 quid aliud esse oportet, nisi
 dominum? Quis enim in
 navi

δεσπότην; Τίς γάρ ἐστιν ἐν τῇ κύριος; Ὁ κυ-
 βερνήτης. Διὰ τί; Ὅτι ὁ ἀπειθῶν αὐτῷ ζημιού-
 νηται. Ἄλλὰ δῆραί με δύναται. Μήτι οὖν ἀζη-
 μίως; Οὕτω μὲν καὶ γὰρ ἔκρινον. Ἄλλ' ὅτι οὐκ
 ἀζημίως, διὰ τοῦτο οὐκ ἔξεστιν. οὐδενὶ δ' ἀζη-
 μιόμῳ ἐστι, τὸ πρῶτον τὰ ἀδίκαια. Καὶ τίς ἡ ζημία
 τῷ δῆσαντι τὴν αὐτοῦ δοῦλῳ; Ἦν δοκεῖς; τὸ δῆ-
 σαι τοῦτο, ὃ καὶ σὺ ὁμολογήσεις, ἂν θέλῃς σά-
 ζεν, ὅτι ἀσθενακὸς οὐκ ἐστὶ θηρίον, ἀλλ' ἡμε-
 121 ρον ζῶον. Ἐπεὶ, πότε ἀμπελος πράσσει κακῶς;
 Ὅταν παρὰ τῆν ἐαυτῆς φύσιν πράσσει. Πότε
 122 ἀλεκτρυῶν; Ὡσαύτως. Οὐκ οὖν καὶ ἀσθενακός.
 Τίς οὖν αὐτοῦ ἡ φύσις; δάκνεν, καὶ λακτίζει,
 καὶ εἰς φυλακὴν βάλλεται, καὶ ἀποκεφαλίζεται;
 Οὐ· ἀλλ' εὖ ποιεῖν, φυλάσσειν, ἐπέυχασθαι.
 τὸτ' οὖν κακῶς πράσσει, ἂν τε θέλῃς, ἂν τε
 μή, ὅταν ἀγνοῖται.

Ἵνατι

navi dominatur? Guber-
 nator. Cur? Quoniam,
 qui ei non obtemperat,
 damnum patitur. At fla-
 gris me caedere dominus
 potest. Nam absque dam-
 no? Sic quidem & ipse
 judicabam. Sed quia non
 absque damno, propterea
 non licet: nam sine damno
 injuste facere nemo potest.
 Quod vero damnum patitur,
 qui servum suum in vincula
 conjicit? Quodnam existu-
 mas? nempe ipsum illud,
 in vincula conjicere: quod
 & tu fateberis si vis hoc

tueri, hominem non esse
 feram bestiam, sed ceterum
 animal. Nam quando male
 cum vite agitur? Cum
 aliter agitur atque ejus na-
 tura postulat. Quando cum
 gallo gallinaceo? Eodem
 modo. Ergo etiam cum
 homine. Quare igitur est
 hominis natura? mordere,
 & calcitrare, & in carce-
 rem conjicere, & decollare?
 Non; sed bene facere,
 adjutare, favere votis. Tum
 igitur infelix est homo, ve-
 lis nolis, cum perperam
 agit.

Ergo

Ὅτε Σωκράτης οὐκ ἔπραξε κακῶς; Οὐ, 123
 ἀλλ' οἱ δικασταί, καὶ οἱ κατήγοροι. Οὐδ' ἐν
 Ῥώμῃ Ἐλουίδιος; Οὐ, ἀλλ' ὁ ἀποκτείνων αὐτόν.
 Πῶς λέγεις; Ὡς καὶ σὺ ἀλεπτρῶνα οὐ λέγεις 124
 κακῶς πράξαι τὸν νικήσαντα καὶ κατακοπέντα,
 ἀλλὰ τὸν ἀπλήγῃ ἠττηθέντα· οὐδὲ κύνα εὐδαι-
 μονίζεις, τὸν μήτε διώκοντα, μήτε πονοῦντα,
 ἀλλ' ὅταν ἰδρῶντα ἴδῃς, ὅταν ὀδυνώμενον, ὅταν
 θηγιόμενον ὑπὸ τοῦ θρέμου. Τί παραδόξολογῶ 125
 μιν, εἰ λέγομεν πάντος κακὸν εἶναι τὸ παρὰ τὴν
 ἐκείνου φύσιν; τοῦτο παράδοξόν ἐστι; σὺ γὰρ
 αὐτὸ ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων οὐ λέγεις; διὰ τί
 οὖν ἐπὶ μόνου τοῦ ἀνθρώπου ἄλλως φέρῃ; ἀλλ', 126
 ὅτι λέγομεν ἡμερῶν εἶναι τοῦ ἀνθρώπου τὴν φύσιν,
 καὶ φιλάλληλον, καὶ πιστὴν, τοῦτο παράδοξόν
 οὐκ ἔστιν; Οὐδὲ τοῦτο. Πῶς οὖν, ὅτι οὐ δαιμό 127
 μένος βλάπτεται, ἢ δεσμεύομενος, ἢ ἀποκεφα-
 λίζομε-

Ergo non miser fuit So-
 crates? Non, sed iudices
 ejus, & accusatores. Ne-
 que Romæ Helvidius? Non,
 sed interfecto illius. Quo
 pacto istud dicis? Quo &
 tu gallum gallinaceum non
 dicis miserum esse eum, qui
 vicit & vulneratus est, sed
 hunc qui sine vulnere vi-
 ctus: neque canem beatum
 prædicas, qui nec persequi-
 tur, neque laborat; sed cum
 sudantem videris, cum do-
 lentem, cum rumpendum
 cursu. Quid præter opi-
 nionem loquimur? Si ca-
 Ερίβηι Dissert. T. I.

jusque Malum id esse dici-
 mus, quod naturæ illius
 repugnet? hocine quid est
 præter opinionem? Nonne
 & tu de omnibus aliis idem
 illud usurpas? cur vero in
 solo homine aliter sentis?
 At, cum mansuetam esse di-
 cimus hominis naturam, &
 sociabilem, & fidelem; id
 præter opinionem non est?
 [id - ne igitur præter opi-
 nionem est?] Ne hoc qui-
 dem. Quomodo ergo præ-
 ter opinionem est, eum qui
 vapulat, aut in vincula con-
 jicitur, aut capite plecti-
 tur,
 Nn

λιζόμενος; οὐχὶ οὗτος, εἰ μὲν γενναίως πάσχει, καὶ προσκερδαίνων καὶ προσωφελούμενος ἐπέχεται; ἐκείνος δὲ βλαπτόμενός ἐστιν, ὁ τὰ οἰκτρότατα πάσχων, καὶ αἰσχίστος, ὁ ἀντὶ ἀνδρώπου λύκος γινόμενος, ἢ ἔχισ, ἢ σφῆξ;

128. Ἄγε οὖν, ἐπιέλθωμεν τὰ ἀμολογημένα. Ὁ ἀκόλυτος ἀνδρῶπος, ἐλεύθερος ὢ πρόχειρα τὰ πράγματα ὡς βούλεται. ἐν δ' ἐστὶν ἢ κωλύσαι, ἢ ἀναγκάσαι, ἢ ἐμποδίσαι, ἢ ἀκόντα εἰς τὶ ἐμβάλλειν, δούλος ἐστὶ. Τίς δ' ἀκόλυτος; Ὁ μηδενὸς τῶν ἀλλοτρίων ἐφιέμενος. Τίνα δ' ἀλλότρια; Ἄ οὐκ ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, οὐτ' ἔχεν, οὐτε 129 μὴ ἔχεν, οὐτε ποιά ἔχεν, ἢ πῶς ἔχοντα. Οὐκ οὖν τὸ σῶμα ἀλλότριον, τὰ μέρη αὐτοῦ ἀλλότρια, ἢ κτῆσις ἀλλότρια. ἀν οὖν τινι τούτων ὡς ἰδίῳ προσπαθῆς, δώσεις δικὰς ἀς ἀξίον τὸν 131 τῶν ἀλλοτρίων ἐφιέμενον. Δύτη ἡ ὁδὸς ἐπ' ἐλευθερίαν

tur, non lædi? nonne ille, si generoso animo fert, sic discedit, ut etiam lucrum faciat, & fructum capiat? ille vero læditur, qui miserissima patitur ac turpissima, qui ex homine lupus fit, aut vipera, aut crabro?

Age ergo, percurramus ea quæ in confesso sunt. Homo qui prohiberi non potest, liber est; cui res in promptu sunt, sicut vult. Qui autem vel prohiberi, vel cogi, vel impediri pot-

est, vel invitus in aliquid conjici, servus est. Quis vero prohiberi non potest? Qui nihil alienum desiderat. Quæ vero sunt aliena? Quæ penes nos non est vel habere, vel non habere, vel talia habere, aut tali quodam modo adfecta. Igitur corpus, alienum; item partes ejus alienæ sunt; possessio, aliena: quorum si quid tamquam proprium te delectârit, pœnas dabis, ut eum decet qui res alienas concupiscit. Hæc ad libertatem via ducit; hæc

Θερσίαν ἄγεις, αὐτῆ μὲν ἀπαλλαγὴ δουλείας, τὸ
 θυηθῆναι ποτ' εἶπεν ἐξ ὅλης ψυχῆς, τὸ,

Ἄγου δέ μ', ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ γ' ἡ Πεπρωμένη,
 Ὅποι ποθ' ὑμῶν εἰμι διατεταγμένος.

Ἄλλὰ τί λέγεις, Φιλόσοφε; καλῶ σὺ ὁ τύ- 132
 φανος, ἐρῶντά τι ἂν αὐ πρέπει σοι. λέγεις, ἢ
 οὐ λέγεις; εἰπέ μοι. Ἄφες σκέψωμαι. Νῦν
 σκέψη; ὅτε δ' ἐν τῇ σχολῇ ἦς, τί ἐσκεπτοῦ;
 οὐκ ἐμελέτας, τίνα ἐστὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κα-
 κά, καὶ τίνα οὐδέτερα; Ἐσκεπτόμην. Τίνα οὖν 133
 ἤρεσκεν ἡμῖν; Τὰ δίκαια καὶ καλὰ, ἀγαθὰ εἶ-
 ναι τὰ ἀδίκαια καὶ αἰσχρὰ, κακά. Μὴ τι τὸ
 ζῆν, ἀγαθόν; Οὐ. Μὴ τι τὸ ἀποθανεῖν, κακόν;
 Οὐ. Μὴ τι φυλακὴ; Οὐ. Λόγος δ' ἀγεννῆς
 καὶ ἀπιστος, καὶ φίλου προδοσία, καὶ κολακεία
 τυράννου, τί ἡμῖν ἐφαίνετο; Κακά. Τί οὖν; οὐχί 134

Να 2

σκέπτη,

haec sola manumissio est,
 & liberatio servitutis, ut
 tandem toto animo dicere
 illud queas,

*Duc me, o Jupiter, Et
 tu Necessitas,
 Quocumque a vobis sum
 destinatus.*

Sed quid ais, philoso-
 phe? Vocat te tyrannus;
 ut ei dicis aliquid te indi-
 gnum. Dicturus es, an non
 dicturus? responde mihi:
 Sine deliberem. Nunc de-
 liberabis? cum vero in

söhola esses, quid delibera-
 bas? non meditararis, quæ
 bona essent, quæ mala, quæ
 neutra? Meditatus sum.
 Quid igitur placebat nobis?
 Justum & honestum, esse
 bonum; injustum & turpe,
 esse malum. Nam vita bo-
 num est? Non. Nam emor-
 ri, malum? Non. Nam
 carcer? Non. Sed oratio
 degener & perfida, & ami-
 ci proditio, & adsentatio
 tyranni, quid nobis vide-
 bantur? Mala. Quid er-
 go? Nequaquam deliberas;
 neque

σκέπτῃ, οὐδ' ἔσκεψαι καὶ βεβούλευσαι. Ποία
 γὰρ σκέψις, εἰ καθήκει μοι, δυναμένω, τὰ μέγι-
 στα ἀγαθὰ ἑμαυτῷ περιποιῆσαι, τὰ μέγιστα
 κακὰ μὴ περιποιῆσαι; Καλὴ σκέψις, καὶ ἀναγ-
 καῖα, πολλῆς βουλῆς δεομένη. τί ἡμῖν ἐμπαί-
 ζεις; ἀνθρώπε· οὐδέποτε τοιαύτη σκέψις γίνε-
 135ται. Οὐδ', εἰ ταῖς ἀληθείαις κακὰ μὲν ἐφαι-
 τάξου τὰ αἰσχροῦ, ἀγαθὰ δὲ τὰ καλά, τὰ δ'
 ἄλλα οὐδέτερα, ἦλθες ἀν' ἐπὶ ταύτην τὴν ἐπι-
 στασιν, οὐδ' ἔγυς· ἀλλ' αὐτόθεν διακρίνεις ἄ-
 136χες, ὥσπερ ὄψει, τῇ διανοίᾳ. Πότε γὰρ σκέ-
 πτῃ, εἰ τὰ μέλανα λευκά ἐστιν; εἰ τὰ βαρῆα
 κοῦφα; οὐχὶ δὲ τοῖς ἐναργῶς φαινομένοις παρα-
 κολουθεῖς; Πῶς οὖν νῦν σκέπτεσθαι λέγεις, εἰ
 137τὰ οὐδέτερα τῶν κακῶν φευκτότερα; Ἄλλ' οὐκ
 ἔχεις τὰ δόγματα ταῦτα· ἀλλὰ φαίνεται σοι
 οὔτε ταῦτα οὐδέτερα, ἀλλὰ τὰ μέγιστα κακὰ
 οὗτ'

neque deliberasti & consi-
 derasti. Qualis enim est
 deliberatio, an mihi con-
 veniat, cum in mea pote-
 state sit, maxima bona mihi
 acquirere, & mala maxima
 propulsare? Pulchra, verò
 consideratio, & necessaria,
 quæ multum consilii postu-
 let! Quid nobis illudis?
 homo; nunquam talis con-
 sideratio incidit. Nec, si
 revera, quæ turpia sunt,
 mala statueres; quæ hone-
 sta, bona; cætera verò,
 neutrius generis; ad hanc

deliberationem descendis:
 sed eâ longe rejectâ,
 rem statim, tamquam acie
 oculorum, sic mente diju-
 dicâsses. Quando enim de-
 liberas, utrum nigra can-
 dida sint? utrum gravia le-
 via? annon, quæ eviden-
 ter in sensus cadunt, in-
 telligis? Quomodo igitur
 nunc te considerare ais,
 utrum neutra magis fugien-
 da sint quam mala? At tu
 non habes ista decreta:
 sed neque hæc tibi neutra
 videntur, verum maxima
 mala;

οὐτ' ἐκεῖνα κακὰ, ἀλλ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. Οὕτως 138
 γὰρ ἐξ ἀρχῆς εἴθισας σεαυτὸν. Πῶς εἰμι; Ἐν
 σχολῇ. Καὶ ἀκούουσί μου τίνες; Λέγω μετὰ τῶν
 φιλοσόφων. Ἄλλ' ἐξελέλυθα τῆς σχολῆς. Ἄ-
 ρον ἐκεῖνα τὰ τῶν σχολαστικῶν καὶ τῶν μαρῶν.
 Οὕτως καταμαρτυρεῖται φίλος ὑπὸ φιλοσόφου 139
 οὕτως παραστρεῖ φιλόσοφος· οὕτως ἐπ' ἀργυ-
 ρίῳ ἐκμισθοῖ· εαυτὸν· οὕτως ἐν συγκλήτῳ τις οὐ
 λέγει τὰ φαινόμενα, ἐνδοθεν τὰ δόγματα αὐ-
 τοῦ βραῦ. Σὺ ψυχρὸν καὶ ταλαίπωρον ὑποληψεί- 140
 διον, ἐκ λόγων εἰκαίων ὡς ἐκ τριχῶς ἤστημένον,
 ἀλλὰ ἰσχυρὸν καὶ χρηστικόν, καὶ ὑπὸ τοῦ δια-
 τῶν ἔργων γεγυμνάσθαι μεμνημένον, παραφύλα-
 ζον σεαυτὸν. Πῶς ἀκούεις, οὐ λέγω, ὅτι τὸ παι- 141
 διον σου ἀπέθανεν· πόθεν σοι; ἀλλ', ὅτι σου τὸ
 ἔλαιον ἐξεχύθη, ὁ οἶνος ἐξεπόθη; Ἴνα τις ἐπι- 142
 στάς διατετινομένῳ σοι, τοῦτ' αὐτὸ μόνον εἶπῃ,

N 11 3

Φιλό-

mala; neque illa tibi mala,
 sed nihil ad nos pertinere
 videntur. Sic enim ab
 initio te ipsum adsuefecisti.
 Ubi sum? In schola. Et
 qui sunt qui me audiunt?
 Disfero inter philosophos.
 Atqui scholá egressus sum.
 Tollito ista scholasticorum
 & stultorum. Sic a philo-
 sopho amicus falso testi-
 monio opprimitur: sic pa-
 rasitum agit philosophus:
 sic mercede sese vendit:
 sic in senatu aliquis non di-
 cit quæ sentit, intus (in
 schola) dogmata sua clamat.

Tu frigida & misella opi-
 niononla es, e vanis dispu-
 tationibus; tamquam de
 pilo, suspensa. Quin tu
 potius fervate firmum, &
 ad vitæ usum habilem, &
 talem. qui vera & in ipsis
 rebus instituta exercitatio-
 ne sacris philosophiæ sis
 initiatus. Quomodo audis
 (non dico, filium tuum
 esse mortuum; unde enim
 id tibi? sed) oleum tuum
 effusum esse, vinum epo-
 tum esse? Si quis tibi
 actem clamorem tollenti
 nil aliud nisi hoc dixerit:

Philo-

Φιλόσοφε, ἄλλως λέγεις ἐν τῇ σχολῇ· τί ἡμῶς
 ἐξοπατάς; τί, σκώληξ ὢν, λέγεις ὅτι ἀνδρα-
 143 ποσ εἶ; Ἡθελον ἐπιστῆναι τῶν αὐτῶν συνουσι-
 ζοντι, ἵνα ἴδω πῶς τεύχεται, καὶ ποίας φωνῆς
 ἀφίπσιν, εἰ μὲνηται τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τῶν
 λόγων οὓς ἀκούεις, ἢ λέγεις, ἢ ἀναγιγνώσκεις.

144 Καὶ τί ταῦτα πρὸς ἐλευθερίαν; Οὐκ ἄλλως
 μὲν οὖν ἢ ταῦτα, ἂν τε θέλητε ὑμεῖς οἱ πλούσιοι,

145 ἂν τε μή. Καὶ τίς σοι μαρτυρεῖ ταῦτα; Τίς
 γὰρ ἄλλος, ἢ αὐτοὶ ὑμεῖς; οἱ τὸν κύριον τὸν μέ-
 γαν ἔχοντες, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου νεῦμα καὶ κίνη-
 μα ἐζῶντες, καὶ τινὰ ὑμῶν ἴδη μόνον συνεστραμ-
 μένω βλέμματι, ἀποψυχόμενοι· οἱ τὰς γραίας
 θρασυπέυσοντες καὶ τοὺς γέροντας, καὶ λέγοντες,
 ὅτι, Οὐ δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι· οὐκ ἔξεστί μοι

146 Διὰ τί οὐκ ἔξεστί σοι; οὐκ αἴρτι ἐμάχου μοι, λέ-
 γων ἐλευθερός εἶναι; Ἄλλὰ Ἄπρυλλά με κενώ-
 λυκε.

Philosophe, aliter tu in
 schola disferis; car nos
 fallis? cur, vermis cum
 sis, hominem te esse di-
 cis? Intervenire velim eo-
 rum alicni, genio atque
 amoribus indulgenti, ut
 viderem, quomodo con-
 tenderet, quasve voces ede-
 ret; an meminisset sui no-
 minis, an sermonum, quos
 audit aut dicit ipse aut le-
 git.

Et quid ista ad liberta-
 tem? Non certe alia nisi
 hæc, sive velitis vos divi-
 tes, sive nostris. Et quis

ista suo testimonio com-
 probat? Quis vero alius,
 nisi vos ipsi, qui magnam
 illum dominum habetis, &
 ad illius nutum & votum
 vivitis? qui si modo ve-
 strum aliquem tetrico vul-
 tu aspexerit, exanimati
 estis; vos, qui aniculas
 colitis, & senes; qui di-
 citis, Non possum hoc
 facere; non mihi licet.
 Quamobrem non licet ti-
 bi? nonne modo mecum
 contendens, liberum te
 esse dicebas? At Aprylla
 me prohibuit. Dic igitur
 verum,

λυαί· Λέγε οὖν τὰς ἀληθείας, δούλε, καὶ μὴ
 δραπέτευσέ σου τοὺς κυρίους, μηδ' ἀπαρνοῦ, μηδὲ
 τέλμα καρπιστήν διδόναι, τοσούτους ἔχων τῆς
 δουλείας ἐλέγχους. Καίτοι τὸν μὲν ὑπ' ἔρωτος 147
 ἀναγκαζόμενόν τι ποιεῖν παρὰ τὸ φαινόμενον, καὶ
 αἶμα μὲν ἐρωῖτα τὸ ἀμφιβον, αἶμα δ' οὐκ ἔξουτος
 νοῦντα ἀκολουθεῖσαι αὐτῷ, ἔτι μᾶλλον εἴ τις
 συγνώμης ἄξιον ὑπολάβοι, ἂν ὑπὸ τινος βιαιῶν
 κρεῖ τρόπον τινὰ θείου κατεσχημένον. Σοῦ δέ τις 148
 αἰνάσχοιτο, τῶν γεραῶν ἐρωῖτος καὶ τῶν γερέν-
 των, καὶ ἐκείνας ἀπομύσσοντος, καὶ ἀποπλύνον-
 τος, καὶ δωροδοκοῦντος, καὶ αἶμα μὲν νοσοῦσας
 θεραπεύοντος ὡς δούλου, αἶμα δ' ἀποθανεῖν εὐ-
 χομένου, καὶ τοὺς ἰατροὺς διακρίνοντος, εἰ ἤδη
 θανασίμως ἔχουσιν; ἢ πάλιν, ἔταν ὑπὲρ τῶν
 μεγάλων τούτων καὶ σεμνῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν.
 τὰς χεῖρας τῶν ἀλλοτρίων δούλων καταφιλήσῃ

N 4

ίνω

venum, serve, nec aufuge
 a dominis tuis, ne infi-
 ciare, ne aude adfertorem
 exhibere, cum tot argu-
 menta tuæ servitutis in
 promptu fiat. Eaimvero
 qui præ amore aliquid con-
 tra animi sui sententiam fa-
 cere cogitur, simulque quid
 melius sit perspicit, simul
 vero non tantum habet vi-
 rium ut id possit persequi,
 eum ego veniâ digniorem
 judicavero; quippe qui a
 violenta quadam re & pro-
 pmodum divina detineta

tur. Te autem quis ferat,
 aniculas & senes deaman-
 tem, illasque extergentem,
 & abludentem, & muneri-
 bus conciliantem, simul-
 que eas ægrotantes servi-
 lem in modum curantem,
 simul mortem earum ex-
 optantem, & percontan-
 tem medicos, sitne jam
 morbus letalis? aut etiam,
 cum propter magnos istos
 præclarosque magistratus
 & honores manus alieno-
 rum servorum deoscularis,
 ut ne ingenuorum quidem
 sis

149 ἵνα μὴδ' ἐλευθέρων δούλος ᾦς; Εἴταί μοι σερνός
 περιπατοῖς, στρατηγῶν, ὑπατεύων. οὐκ οἶδας
 πῶς ἐστρατήγησας, πόθεν τὴν ὑπατείαν ἔλα-
 150 βες, τίς σοι αὐτήν ἔδωκεν; Ἐγὼ μὲν οὐδὲ ζῆν
 ἤθελον, εἰ διὰ Φηλικίαναι ἔδει ζῆσαι, τῆς ἑφρῖος
 αὐτοῦ καὶ τοῦ δουλικῆς φρουράγματος ἀνασχόμενον.
 οἶδας γάρ, τί ἐστὶ δούλος εὐτυχῶν ὡς δοκεῖ, καὶ
 τετυφωμένους.

151 Σὺ οὖν, φησὶν, ἐλεύθερος εἶ; Θέλω, γῆ
 τοὺς Θεοὺς, καὶ εὐχομαι· ἀλλ' οὐπω δύναμαι ἀν-
 τιβλέψαι τοῖς κυρίοις, ἔτι τιμῶ τὸ σωματίον,
 ὀλέκηνρον αὐτὸ ἔχειν ἀντὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, καί-
 152 τοι μὴδ' ὀλέκηνρον ἔχων. Ἀλλὰ δύναμαι σοι
 δεῖξαι ἐλεύθερον, ἵνα μηκέτι ζητῆς τὸ παραδέου-
 μα. Διογένης ἦν ἐλεύθερος. Πόθεν ταῦτα;
 Οὐχ ὅτι ἐξ ἐλευθέρων ἦν, (αὐ γὰρ ἦν·) ἀλλ'
 ἔτι αὐτὸς ἦν· ὅτι ἀποβαβλήκει πάσας τὰς τῆς
 δου-

sis mancipium? Postea
 magnifice mihi incedis,
 prætor, consul. An ne-
 scio, quomodo præturam
 habueris, unde consulatum
 acceperis, quis eum tibi
 dederit? Equidem ne vi-
 vere quidem vellem, si per
 Felicionem vivendum mihi
 esset, supercilium illius &
 servilem insolentiam tole-
 ranti. Novi enim quid sit
 servus, qui fortunatus est,
 ut vulgo videtur, & fastu
 timidus.

Tu igitur, ait aliquis,

liber es? Ita me dii ament,
 esse volo atque opto: sed
 nondum dominos intrepide
 intueri possum; adhuc
 corpusculum meum colo;
 magni mea referre puto,
 ut id integrum conservem,
 quamvis non integrum ha-
 beam. Sed possum tibi
 ostendere liberum, ne diu-
 tius exemplum requiras.
 Diogenes fuit liber. Quis
 sic? Non quod ex ingenuis
 esset ortus; (neque enim
 erat:) sed quod ipse esset
 ingenuus; quod omnes ser-

δουλείας λαβίαις, οὐδ' ἦν ὅπως τις προσέλθῃ
 πρὸς αὐτὸν, οὐδ' ὄψιν λάβηται πρὸς τὸ κατα-
 δουλώσασθαι. πάντα εὐλῦτα ἔχει, πάντα μὲν 153
 γὰρ προσηρημέναι εἰ τῆς κτήσεως ἐπελάβου, αὐ-
 τὴν ἀφῆκεν ἂν σθε μᾶλλον ἢ ἠκροαθήσῃ δι' αὐ-
 τῆς· εἰ τοῦ σπένους, τὸ σπέλος· εἰ ὅλου τοῦ
 σωματίου, ὅλον τὸ σωματίον· οἰκείους, φι-
 λους, πατρίδα, ὡσαύτως. ἦδει γὰρ, πόθεν
 ἔχει, καὶ παρὰ τίνος, καὶ ἐπὶ τίσι λαβῶν.
 τοὺς μὲν γ' ἀληθεύεις προγόνους, τοὺς Θεούς, 154
 καὶ τὴν τῷ ὄντι πατρίδα, εὐδέποι' ἂν ἐγκατέ-
 ληπεν, οὐδὲ παρεχώρησεν ἄλλω μᾶλλον πείθε-
 σθαι αὐτοῖς καὶ ὑπακούειν, οὐδ' ὑπεραπέθανεν
 ἂν εὐκολώτερον τῆς πατρίδος ἄλλος. οὐ γὰρ 155
 ἐξήτες, πότε δόξειε τι ποιῆν ὑπὲρ τῶν ὅλων· ἀλλ'
 ἐμμένητο ὅτι πᾶν τὸ γεγόμενον ἐκεῖθεν ἔστι, καὶ
 ὑπὲρ ἐκείνης κρείττεται, καὶ ὑπὸ τοῦ διοικούντος

N 5

αὐτὴν

vitatis ansas abiecit, ita ut a nulla parte eum adgre-
 di quisquam aut prohibere possit, & in servitatem trahere. Omnia solutissima habuit, omnia leviter tantummodo adpensa. Si opes ejus prehensiles, eas potius tibi reliquisset, quam propter illas te secutus esset; si pedem, pedem; si totum corpusculum, totum corpusculum; necessarios, amicos, patriam, eodem modo. Nōrat enim, unde illa haberet, & a quo, &

quibus conditionibus accipisset. Sed veros quidem progenitores, deos, & germanam patriam, nunquam sane deseruisset; neque ulli alii obedientiā & observantiā illorum cessisset; neque facilius quisquam alius mortem pro patria petiisset. Neque enim occasionem quærebat, qua videretur *solummodo* pro universitate rerum aliquid facere; sed meminerat, quidquid fieret, inde proficisci, atque pro illa patria geri,

- 156 αὐτὴν παραγυῖαται. Τογαροῦν ὄρα, τί λέγει αὐτός, καὶ γράφει. Διὰ τοῦτό σοι, Φοῖν, ἔξεστιν. ὦ Διόγενες, καὶ τῷ Περσῶν βασιλεῖ καὶ
- 157 Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων, ὡς βούλει διαλέγεσθαι. Ἐγὼ γ', ὅτι ἐξ ἐλευθέρων ἦν; Πάντες γάρ Ἀθηναῖοι, καὶ πάντες Λακεδαιμόνιοι, καὶ Κορίνθιοι, διὰ τὸ ἐκ δούλων εἶναι, οὐκ ἠδύναντο
- 158 αὐτοῖς ὡς ἠβούλουντο διαλέγεσθαι, ἀλλ' ἐδεδαίκεσαν καὶ ἐθεράπευον; Διὰ τί αὖν, Φοῖν, ἔξεστιν; Ὅτι τὸ σωματίον, ἐρὸν οὐχ ἠγασμαι· ὅτι οὐδενὸς δεῖμαι· ὅτι ὁ νόμος μοι πάντος ἐστὶ, καὶ ἄλλο οὐδέν. Ταῦτα ἦν τὰ ἐλευθέρων ἐκείνων εἰσάγοντα.
- 159 Καὶ ἵνα μὴ δοξῆς, ὅτι παραίδεγμα δαίκνυμι ἀνδρὸς ἀπεριστάτου, μήτε γυναῖκα ἔχοντος, μήτε τέκνα, μήτε πατρίδα, ἢ φίλους, ἢ συγγενεῖς, ὑφ' ὧν κάμπτεσθαι καὶ περισπᾶσθαι ἠδύνατο· λάβε Σαϊκρίτην, καὶ θάλασσαν γυναῖκα καὶ παιδία ἔχοντα,

geri, et a gubernatore ejus mandari. Proinde, vide, quid ipse dicat, & scribat: Propter hoc, inquit, licet tibi, Diogenes, & cum Persarum rege & cum Archidamo colloqui prouti libet. Num quia ex ingenijs ortus erat? Omnes igitur Athenienses, omnes Lacedæmonii & Corinthii e servis erant prognati? & idcirco non poterant suo arbitratu cum illis colloqui, sed illos timebant & colebant? Cur igitur ait sibi licere? Quod corpusculum

hoc (inquit) non meum esse duco; quod nullâ re egeo; quod lex mihi loco omniū est, & nihil præterea specto. Hæc fuere, quæ liberum eum conseruârunt.

Ne autem putes, me non nisi exemplum proferre hominis solitarii, nec uxorem habentis, nec liberos, nec patriam, nec amicos aut cognatos, a quibus flecti & in diuersa trahi posset; ecce tibi Socratem: hunc specta, uxorem & liberos habentem, verum ut aliena;

ἔχοντα, ἀλλ' ὡς ἀλλότρια· πατρίδα, ἐφ' ὅσον
 ἔδει, καὶ ὡς ἔδει· φίλους, συγγενεῖς, πάντας
 ταῦτα ὑπετασσόμενα τῷ νόμῳ, καὶ τῇ πρὸς ἐκεί-
 νον εὐπειθείᾳ. Διὰ τοῦτο στρατεύεσθαι μέγιστον
 ἔπ' ἔδει, πρῶτος ἀπῆλθε, καὶ καὶ ἐκινδύνευσεν ἀφαι-
 διάτατα· ἐπὶ Λέντα δ' ὑπὸ τῶν τυρρανῶν πεμ-
 φθεῖς, ὅτι ἀσχερὸν ἠγείτο, εὐδ' ἐπεβουλευσατο·
 εἰδὼς ὅτι ἀποθανεῖν δεήσει, ἂν αὐτῷ τύχη. καὶ τί
 τὴν αὐτῶν διαφέρει; ἄλλο γάρ τι σώζειν ἤθελεν·
 οὐ τὸ βασιλείδιον, ἀλλὰ τὸν πιστὸν, τὸν αἰδήμονα·
 ταῦτα ἀπαρρυγχεύηται, ἀνυπότακτα. Εἶθ', ὅτ' 162
 ἀπολογεῖσθαι ἔδει ὑπὲρ τοῦ ζῆν, μή τι ὡς τέκνα
 ἔχον ἀναστρέφεται; μή τι ὡς γυναῖκα; ἀλλ'
 ὡς μόνος. Τί δ', ὅτε πιεῖν ἔδει τὸ φάρμακον,
 πῶς ἀναστρέφεται; δυνάμενος διασωθῆναι, καὶ 163
 τοῦ Κρίτωνος αὐτῷ λέγοντος, ὅτι, Ἐξελάθε δια-
 τὰ παιδία· τί λέγει; ἔρμαιον ἠγείτο αὐτό; πό-
 θεν;

aliens; patriam, quatenus oportebat, & quemadmodum oportebat; amicos, cognatos, omnia hæc legi subjicientem, illiusque obedientiam. Quapropter ubi militandum erat, primus exibat, fortissimæque dimicabat: sed cum adversus Leontem missus a tyrannide esset, quia turpe illud ducebatur, na deliberavit quidem; quamvis nosset moriendum sibi esse, si res ita tulisset. Quid vero id ejus intererat? nam aliud con-

servare volebat; non corpusculum, sed fidem, sed verecundiam; hæc hemini obnoxia, nemini subjecta sunt. Postea, cum causam capitis dicenda esset, numquid ita se gerit, ut is qui liberos habeat, ut is qui uxorem? non, sed ut qui solitarius esset. Quid vero, cum venenum bibendum esset, quomodo se gerit? Cum servari posset, & Crito ei diceret, exire enim debere propter liberos; quid ait? idne pro inopi-

Φιλόσοφε, ἄλλας λέγεις ἐν τῇ σχολῇ· τί ἡμῶς ἐξέπαυās; τί, σκώληξ ὢν, λέγεις ὅτι ἄνθρωπος εἶ; Ἡθελον ἐπιστῆναι τινι αὐτῶν συναυσιάζοντι, ἵνα ἴδω πῶς τεύχεται, καὶ ποίας φωνὰς ἀφίησιν, εἰ μέμνηται τοῦ ἐνόματος αὐτοῦ, τῶν λόγων οὓς ἀκούεις, ἢ λέγεις, ἢ ἀναγινώσκεις.

144 Καὶ τί ταῦτα πρὸς ἐλευθερίαν; Οὐκ ἄλλας μὲν οὖν ἢ ταῦτα, ἂν τε θέλητε ὑμεῖς οἱ πλούσιοι, 145 ἂν τε μὴ. Καὶ τίς σοι μαρτυρεῖ ταῦτα; Τίς γὰρ ἄλλος, ἢ αὐτοὶ ὑμεῖς; οἱ τὸν κύριον τὸν μέγαν ἔχοντες, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου νεῦμα καὶ κίνημα ζῶντες, καὶ τινὰ ὑμῶν ἴδη μόνον συνεστραμμένῳ βλέμματι, ἀποψυχόμενοι· οἱ τὰς γραίας θεραπεύοντες καὶ τοὺς γέροντας, καὶ λέγοντες, ὅτι, Οὐ δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι· οὐκ ἔξεστί μοι 146 Διατί οὐκ ἔξεστί σοι; οὐκ αἴρετι ἐμάχου μοι, λέγων ἐλεύθερος εἶναι; Ἀλλὰ Ἀπρυλλά με κεκό-

λυκε.

Philosophe, aliter tu in schola disferis; cur nos fallis? cur, vermis cum sis, hominem te esse dicis? Intervenire velim eorum alicui, genio atque amoribus indulgenti, ut viderem, quomodo contenderet, quasve voces ederet; an meminisset sui nominis, an sermonum, quos audit aut dicit ipse aut legit.

Et quid ista ad libertatem? Non certe alia nisi hæc, sive velitis vos divites, sive nostris. Et quis

ista suo testimonio comprobatur? Quis vero alius, nisi vos ipsi, qui magnum illum dominum habetis, & ad illius nutum & votum vivitis? qui si modo vestrum aliquem tetrico vultu aspexerit, exanimati estis; vos, qui aunculas colitis, & senes; qui dicitis, Non possum hoc facere; non mihi licet. Quamobrem non licet tibi? nonne modo mecum contendens, liberum te esse dicebas? At Aprylla me prohibuit. Dic igitur verum,

λυκε· Λέγε οὖν τὰς ἀληθείας, δούλε, καὶ μὴ
 θραπέτεμέ σου τοὺς κυρίους, μὴδ' ἀπαρναῦ, μὴδὲ
 τέλμα· καρπιστὴν δίδοναι, τοσούτους ἔχων τῆς
 δουλείας ἐλέγχους. Καίτοι τὸν μὲν ὑπ' ἔρωτος 147
 ἀναγκαζόμενόν τι ποιεῖν παρὰ τὸ φαινόμενον, καὶ
 ἅμα μὲν ἐρῶντα τὸ ἄμεινον, ἅμα δ' οὐκ ἔχοντα
 κούττα ἀκολουθῆσαι αὐτῷ, ἔτι μᾶλλον εἴ τις
 συγνώμης ἄξιον ὑπολάβοι, ἂν ὑπό τινος βιαίου
 καὶ τρόπον τινὰ θείου κατεσχημένον. Σοῦ δὲ τις 148
 ἀνάσχοιτο, τῶν γραῶν ἐρῶντος καὶ τῶν γερέν-
 των, καὶ ἐκείνας ἀπομύσσοντος, καὶ ἀποπλύνον-
 τος, καὶ δωροδοκοῦντος, καὶ ἅμα μὲν νοσοῦσας
 θεραπεύοντας ὡς δούλου, ἅμα δ' ἀποθανεῖν εὐ-
 χομένου, καὶ τοὺς ἰατροὺς διακρίνοντος, εἰ ἦδη
 θάνασιμος ἔχουσιν; ἢ πάλιν, ἔταν ὑπὲρ τῶν
 μεγάλων τούτων καὶ σεμνῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν,
 ταῖς χεῖρας τῶν ἀλλοτρίων δούλων καταφιλήσῃ

N p 4

ίνω

verum, servo, nec aufuge
 a dominis tuis, ne infi-
 ciare, ne aude adfertorem
 exhibere, cum tot argu-
 menta tuæ servitutis in
 promptu sint. Eaimvero
 qui præ amore aliquid con-
 tra animi sui sententiam fa-
 cere cogitur, simulque quid
 melius sit perspicit, simul
 vero non tantum habet vi-
 rium ut id possit persequi,
 eum ego veniâ digniorem
 judicavero; quippe qui a
 violenta quadam re & pro-
 pemodum divina detineâ,

tu. Te autem quis ferat,
 aniculas & senes deaman-
 tem, illasque extergentem,
 & abluentem, & muneri-
 bus conciliantem, simul-
 que eas ægrotantes servi-
 lem in modum curantem,
 simul mortem earum ex-
 optantem, & percontan-
 tem medicos, sitne jam
 morbus letalis? aut etiam,
 cum propter magnos istos
 præclarosque magistratus
 & honores manus alieno-
 rum servorum deoscularis,
 ut ne ingenuorum quidem

lis

149 ἵνα μὴ ἐλευθέρων δούλος ᾦς; Εἶτά μοι σερνός
 περιπατεῖς, στρατηγῶν, ὑπατεῶν. οὐκ οἶδας
 πῶς ἐστρατήγησας, πόθεν τὴν ὑπατείαν ἔλα-
 150 βες, τίς σοι αὐτὴν ἔδωκεν; Ἐγὼ μὲν οὐδὲ ζῆν
 ἤθελον, εἰ διὰ Φηλικίαναι ἔδει ζῆσαι, τῆς ἰφρῦος
 αὐτοῦ καὶ τοῦ δουλικοῦ φρουάγματος ἀνασχόμενον.
 οἶδας γάρ, τί ἐστὶ δούλος εὐτυχῶν ὡς δοκεῖ, καὶ
 τετυφωμένους.

151 Σὺ οὖν, Φησὶν, ἐλεύθερος εἶ; Θέλω, γῆ
 τοὺς Θεοὺς, καὶ εὐχομαι· ἀλλ' οὐπω δύναμαι ἀν-
 τιβλέψαι τοῖς κυρίοις, ἔτι τιμῶ τὸ σωματίον,
 ὀλόκληρον αὐτὸ ἔχειν ἀντὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, καί-
 152 τοι μὴ ὀλόκληρον ἔχων. Ἀλλὰ δύναμαί σοι
 δεῖξαι ἐλεύθερον, ἵνα μηκέτι ζητῆς τὸ παράδειγ-
 μα. Διογένης ἦν ἐλεύθερος. Πόθεν ταῦτα;
 Οὐχ ὅτι ἐξ ἐλευθέρων ἦν, (αὐ γὰρ ἦν) ἀλλ'
 ἔτι αὐτὸς ἦν· ὅτι ἀποβαβλήκει πάσαις ταῖς τῆς
 δου-

sis mancipium? Postea magnifice mihi incedis, praetor, consul. An nescio, quomodo praeturam habueris, unde consulatum acceperis, quis eum tibi dederit? Equidem ne vivere quidem vellem, si per Felicionem vivendum mihi esset, supercilium illius & servilem insolentiam tolerantiam. Novi enim quid sit servus, qui fortunatus est, ut vulgo videtur, & fastu timidus.

Tu igitur, ait aliquis,

liber es? Ita me dii ament, esse volo atque opto: sed nondum dominos intrepide intueri possum; adhuc corpusculum meum eolo; magni mea referre puto, ut id integrum conservem, quamvis non integrum habeam. Sed possum tibi ostendere liberum, ne diutius exemplum requiras. Diogenes fuit liber. Quis sic? Non quod ex ingenuis esset ortus; (neque enim erat:) sed quod ipse esset ingenuus; quod omnes ser-

δουλείας λαβείν, οὐδ' ἦν ὅπως τις προσέλθῃ
 πρὸς αὐτὸν, οὐδ' ἔθεν λαβήναι πρὸς τὸ κατα-
 δουλώσασθαι. πάντα εὐλὰτα ἔρχε, πάντα μό- 153
 ρὸν προσηρημένον εἰ τῆς κτήσεως ἐπελάβου, αὐ-
 τὴν ἀφῆκεν ἂν σοι μάλλον ἢ ἠκρολύθησε δι' αὐ-
 τῆς· εἰ τοῦ σκέλους, τὸ σκέλος· εἰ ὅλου τοῦ
 σωματίου, ὅλον τὸ σωματικὸν οἰκείους, Φί-
 λους, πατρίδα, ὡσαύτως. ἦδει γὰρ, πόθεν
 ἔχει, καὶ παρὰ τίνος, καὶ ἐπὶ τίσι λαβῶν.
 τοὺς μὲν γ' ἀληθεύεις προγόνους, τοὺς Θεούς, 154
 καὶ τὴν τῷ ὄντι πατρίδα, οὐδέποτε ἂν ἐγκατέ-
 λισεν, οὐδὲ παρεχώρησεν ἄλλω μάλλον κείθε-
 σθαι αὐτοῖς καὶ ὑπακούειν, οὐδ' ὑπεραπέθανεν
 ἂν εὐκολώτερον τῆς πατρίδος ἄλλος. οὐ γὰρ 155
 ἐξήκει, πότε δόξει τι ποιῆν ὑπὲρ τῶν ὅλων· ἀλλ'
 ἐμέμνητο ὅτι πᾶν τὸ γενόμενον ἐκεῖθεν ἔστι, καὶ
 ὑπὲρ ἐκείνης πράσσεται, καὶ ὑπὸ τοῦ διοικούντος

N 5

αὐτὴν

vitatis ansas abieciisset, ita ut a nulla parte eum adgre-
 di quisquam aut prohibende-
 re posset, & in servitutem
 trahere. Omnia solutissi-
 ma habuit, omnia leviter
 tantummodo adpensa. Si
 opes ejus prehendiisses, eas
 potius tibi reliquisset, quam
 propter illas te secutus ef-
 fet; si pedem, pedem; si
 totum corpusculum, totum
 corpusculum; necessarios,
 amicos, patriam, eodem
 modo. Nōrat enim, unde
 illa haberet, & a quo, &

quibus conditionibus acco-
 pisset. Sed veros quidem
 progenitores, deos, &
 germanam patriam, num-
 quam sane defernisset; ne-
 que ulli alii obedientiā &
 observantiā illorum cessif-
 fet; neque facilius quis-
 quam alius mortem pro pa-
 tria petiisset. Neque enim
 occasionem quærebat, qua
 videretur *solummodo* pro
 universitate rerum aliquid
 facere; sed meminerat,
 quidquid fieret, indepro-
 ficisci, atque pro illa patria
 geri,

σκέπτῃ, οὐδ' ἔσκεψαι καὶ βεβούλευσαι. Ποία
 γὰρ σκέψις, εἰ καθήκει μοι, δυναμένα, τὰ μέγι-
 στα ἀγαθὰ ἑμαυτῷ περιποιῆσαι, τὰ μέγιστα
 κακὰ μὴ περιποιῆσαι; Καλὴ σκέψις, καὶ ἀναγ-
 καῖα, πολλῆς βουλῆς δεομένη. τί ἡμῖν ἐμπαί-
 ζεις; ἄνθρωπε· οὐδέποτε τοιαύτη σκέψις γίνε-
 135ται. Οὐδ', εἰ ταῖς ἀληθείαις κακὰ μὲν ἐφαν-
 τάζου τὰ εἰσχροῦ, ἀγαθὰ δὲ τὰ καλά, τὰ δ'
 ἄλλα οὐδέτερα, ἤλθες ἂν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐπι-
 στασιν, οὐδ' ἔγυς· ἀλλ' αὐτόθεν διακρίνεις ἄ-
 136χες, ὥσπερ ὄψεις, τῇ διανοίᾳ. Πότε γὰρ σκέ-
 πτῃ, εἰ τὰ μέλανα λευκά ἐστιν; εἰ τὰ βαρῆα
 κοῦφα; οὐχὶ δὲ τοῖς ἐναργῶς φαινομένοις παρα-
 καλουθεῖς; Πῶς οὖν νῦν σκέπτεσθαι λέγεις, εἰ
 137τὰ οὐδέτερα τῶν κακῶν φευκτότερα; Ἄλλ' οὐκ
 ἔχεις τὰ δόγματα ταῦτα· ἀλλὰ φαίνεται σοι
 οὔτε ταῦτα οὐδέτερα, ἀλλὰ τὰ μέγιστα κακὰ
 οὗτ'.

neque deliberasti & consi-
 derasti. Qualis enim est
 deliberatio, an mihi con-
 veniat, cum in mea pote-
 state sit, maxima bona mihi
 acquirere, & mala maxima
 propulsare? Pulcra, verò
 consideratio, & necessaria,
 quæ multum consilii postu-
 let! Quid nobis illudis?
 homo; nunquam talis con-
 sideratio incidit. Nec, si
 revera, quæ turpia sunt,
 mala statueres; quæ hone-
 sta, bona; cætera verò,
 neutrius generis; ad hanc

deliberationem descendis-
 ses: sed eâ longe rejectâ,
 rem statim, tanquam acie
 oculorum, sic mente diju-
 dicâsses. Quando enim de-
 liberâs, utrum nigra can-
 dida sint? utrum gravia le-
 via? annon, quæ eviden-
 ter in sensu cadunt, in-
 telligis? Quomodo igitur
 nunc te considerare ais,
 utrum neutra magis fugien-
 da sint quam mala? At tu
 non habes ista decreta:
 sed neque hæc tibi neutra
 videntur, verum maxima
 mala;

οὐτ' ἐκεῖνα κακά, ἀλλ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. Οὕτως 138
 γὰρ ἐξ ἀρχῆς εἰδίσκας σεαυτόν. Πῶς εἰμι; Ἐν
 σχολῇ. Καὶ ἀκούουσι μου τίνες; Λέγω μετὰ τῶν
 φιλοσόφων. Ἀλλ' ἐξελέλυθα τῆς σχολῆς. Ἄ-
 ρον ἐκεῖνα τὰ τῶν σχολαστικῶν καὶ τῶν μαρῶν.
 Οὕτως καταμαρτυρεῖται φίλος ὑπὸ φιλοσόφου 139
 οὕτως παρασιτεῖ φιλόσοφος· οὕτως ἐπ' ἀργυ-
 ρίῳ ἐκμισθοῖ ἐαυτόν· οὕτως ἐν συγκλήτῳ τις οὐ
 λέγει τὰ φαινόμενα, ἔνδοθεν τὰ δόγματα αὐ-
 τοῦ βραχί. Σὺ ψυχρὸν καὶ ταλαίπωρον ὑποληψεί- 140
 διον, ἐκ λόγων εἰκαιῶν ὡς ἐκ τριχῆς ἡσθημένον.
 ἀλλὰ ἰσχυρὸν καὶ χρηστικόν, καὶ ὑπὸ τοῦ δια-
 τῶν ἔργων γεγυμνάσθαι μεμνημένον, παραφύλα-
 ζον σεαυτόν. Πῶς ἀκούεις, οὐ λέγω, ὅτι τὸ παι- 141
 δίον σου ἀπέθανεν· πῶθεν σοι; ἀλλ', ὅτι σου τὸ
 ἔλαιον ἐξεχύθη, ὁ οἶνος ἐξεπέσθη; Ἴνα τις ἐπι- 142
 στάς διατεινόμενῳ σοι, τοῦτ' αὐτὸ μόνον εἶπη,

Nn 3

Φιλό-

mala; neque illa tibi mala,
 sed nihil ad nos pertinere
 videantur. Sic enim ab
 initio te ipsum adfuefecisti.
 Ubi sum? In schola. Et
 qui sunt qui me audiunt?
 Disfero inter philosophos.
 Atqui scholā egressus sum.
 Tollito ista scholasticorum
 & stultorum. Sic a philo-
 sopho amicus falso testi-
 monio opprimitur: sic pa-
 rasitum agit philosophus:
 sic mercede sese vendit:
 sic in senatu aliquis non di-
 cit quæ sentit, intus (in
 schola) dogmata sua clamat.

Tu frigida & misella opi-
 niunculæ es, e vanis dispu-
 tationibus; tamquam de
 pilo, suspensa. Quin tu
 potius servate firmum, &
 ad vitæ usum habilem, &
 talem, qui vera & in ipsis
 rebus instituta exercitatio-
 ne sacris philosophiæ sis
 initiatus. Quomodo audis
 (non dico, filium tuum
 esse mortuum; unde enim
 id tibi? sed) oleum tuum
 effusum esse, vinum epo-
 tum esse? Si quis tibi
 actem clamorem tollenti
 nil aliud nisi hoc dixerit:

Philo-

Φιλόσοφε, ἄλλα λέγεις ἐν τῇ σχολῇ· τί ἡμᾶς
 ἐξαπατᾷς; τί, σκώληξ ἂν, λέγεις ὅτι ἄνθρω-
 143 πος εἶ; Ἦθελον ἐπιστῆναί τινι αὐτῶν συναυσιά-
 ζοντι, ἵνα ἴδω πῶς τέτταται, καὶ ποίας Φωνῆς
 ἀΦίησιν; εἰ μὴμηται τοῦ ἑνόματος αὐτοῦ, τῶν
 λόγων οὓς ἀκούεις, ἢ λέγεις, ἢ ἀναγινώσκει.

144 Καὶ τί ταῦτα πρὸς ἐλευθερίαν; Οὐκ ἄλλα
 μὲν οὖν ἢ ταῦτα, ἂν τε θέλῃτε ὑμεῖς οἱ πλούσιοι,
 145 ἂν τε μή. Καὶ τίς σοι μαρτυρεῖ ταῦτα; Τίς
 γὰρ ἄλλος, ἢ αὐτοὶ ὑμεῖς; οἱ τὸν κύριον τὸν μέ-
 γαν ἔχοντες, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνου νεῦμα καὶ κινή-
 μαί ζῶντες, καὶ τινὰ ὑμῶν ἴδη μόνον συνεστραμ-
 μένω βλέμματι, ἀποφυχόμενοι· οἱ τὰς γραίας
 διασκεύοντες καὶ τοὺς γέροντας, καὶ λέγοντες,
 ὅτι, Οὐ δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι· οὐκ ἔξεστί μοι.
 146 Διὰ τί οὐκ ἔξεστί σοι; οὐκ ἄρτι ἐμάχου μοι, λέ-
 γων ἐλεύθερος εἶναι; Ἄλλα Ἄπρυλλά με κεκά-
 λυκε.

Philosophe, aliter tu in
 schola disferis; cur nos
 fallis? cur, vermis cum
 sis, hominem te esse di-
 cis? Intervenire velim eo-
 rum alicui, genio atque
 amoribus indulgenti, ut
 viderem, quomodo con-
 tenderet, quasve voces ede-
 ret; an meminisset sui no-
 minis, an sermonum, quos
 audit aut dicit ipse aut le-
 git.

Et quid ista ad liberta-
 tem? Non certe alia nisi
 hæc, siue velitis vos divi-
 tes, siue nostris. Et quis

ista suo testimonio com-
 probat? Quis vero alius,
 nisi vos ipsi, qui magnum
 illum dominum habetis, &
 ad illius nutum & votum
 vivitis? qui si modo ve-
 strum aliquem tetrico vul-
 tu aspexerit, exanimati
 estis; vos, qui aniculas
 colitis, & senes; qui di-
 citis, Non possum hoc
 facere; non mihi licet.
 Quamobrem non licet ti-
 bi? nonne modo mecum
 contendens, liberum te
 esse dicebas? At Aprylla
 me prohibuit. Die igitur
 verum,

λους· Λέγε οὖν τὰς ἀληθείας, δούλε, καὶ μὴ
 θεραπεύεσθε σου τοὺς κυρίους, μηδ' ἀπαρναῦ, μηδὲ
 τέλμα καρπιστήν δίδουσι, τοσούτους ἔχων τῆς
 δουλείας ἐλέγχους. Καίτοι τὸν μὲν ὑπ' ἔρωτος 147
 ἀναγκαζόμενιν τι ποιεῖν παρὰ τὸ φαινόμενον, καὶ
 ἅμα μὲν ἐρωῶντα τὸ ἄμεινον, ἅμα δ' οὐκ ἔχοντα
 οὐκ ἔχοντα ἀκολουθεῖσαι αὐτῷ, ἔτι μᾶλλον ἢ τις
 συγγνώμης ἄξιον ὑπολάβοι, ἂν ὑπὸ τινος βιαίου
 κρὶ τρόπον τινὰ θείου κατεσχημένον. Σοῦ δὲ τις 148
 ἀνάσχοιτο, τῶν γραῶν ἐρωῶντος καὶ τῶν γερόν-
 των, καὶ ἐκείνας ἀπομύσσοντος, καὶ ἀποπλύνον-
 τος, καὶ δωροδοκοῦντος, καὶ ἅμα μὲν νοσοῦσας
 θεραπεύοντος ὡς δούλου, ἅμα δ' ἀποθανεῖν εὐ-
 χομένου, καὶ τοὺς ἰατροὺς διακρίνοντος, εἰ ἤδη
 θάνασιμος ἔχουσιν; ἢ πάλιν, ὅταν ὑπὲρ τῶν
 μεγάλων τούτων καὶ σεμνῶν ἀρχῶν καὶ τιμῶν,
 τὰς χεῖρας τῶν ἀλλοτρίων δούλων καταφιλήσῃ.

N p 4

ίνω

venum, ferve, nec aufuge
 a dominis tuis, ne infi-
 ciare, ne aude adfertorem
 exhibere, cum tot argu-
 menta tuæ servitutis in
 promptu sint. Enimvero
 qui præ amore aliquid con-
 tra animi sui sententiam fa-
 cere cogitur, simulque quid
 melius sit perspicit, simul
 vero non tantum habet vi-
 rium ut id possit persequi,
 eum ego veniâ digniorem
 judicavero; quippe qui a
 violenta quadam re & pro-
 ptemodum divina detineta.

tur. Te autem quis ferat,
 aniculas & fenes deaman-
 tem, illasque extergentem,
 & abluentem, & muneri-
 bus conciliantem, simul-
 que eas ægrotantes servi-
 lem in modum curantem,
 simul mortem earum ex-
 optantem, & percontan-
 tem medicos, sitne jam
 morbus letalis? aut etiam,
 cum propter magnos istos
 præclarosque magistratus
 & honores manus alieno-
 rum fervorum deofcularis,
 ut ne ingenuorum quidem
 sis

149 ἵνα μὴδ' ἐλευθέρων δούλος ᾦς; Εἶτά μοι στρατός
 περιπαταῖς, στρατηγῶν, ὑπαταίων. οὐκ οἶδας
 πῶς ἐστρατήγησας, πόθεν τὴν ὑπατείαν ἔλα-
 150 βες, τίς σοι αὐτὴν ἔδωκεν; Ἐγὼ μὲν οὐδὲ ζῆν
 ἤθελον, εἰ διὰ Φηλικίαναι ἔδει ζῆσαι, τῆς ὀφρῦος
 αὐταῦ καὶ τοῦ δουλικῶ φρυάγματος ἀνασχόμενον.
 οἶδα γάρ, τί ἐστὶ δούλος εὐτυχῶν ὡς δοκεῖ, καὶ
 τετυφωμένους.

151 Σὺ οὖν, Φησὶν, ἐλεύθερος εἶ; Θέλω, γῆ
 τοὺς Θεοὺς, καὶ εὐχομαι· ἀλλ' οὐπω δύναμαι ἀν-
 τιβλέψαι τοῖς κυρίοις, ἔτι τιμῶ τὸ σωματίον,
 ὀλόκληρον αὐτὸ ἔχειν ἀντὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, καί-
 152 τοι μὴδ' ὀλόκληρον ἔχων. Ἄλλα δύναμαί σοι
 δεῖξαι ἐλεύθερον, ἵνα μηκέτι ζητῆς τὸ παραδέσγ-
 μα. Διογένης ἦν ἐλεύθερος. Πόθεν ταῦτα;
 Οὐχ ὅτι ἐξ ἐλευθέρων ἦν, (αὐ γὰρ ἦν·) ἀλλ'
 ἔτι αὐτὸς ἦν· ὅτι ἀποβαβλήκει πάσαις ταῖς τῆς
 δου-

sis mancipium? Postea magnifice mihi incedis, prætor, consul. An nescio, quomodo præturam habueris, unde consulatum acceperis, quis eum tibi dederit? Equidem ne vivere quidem vellem, si per Felicionem vivendum mihi esset, supercilium illius & servilem insolentiam tolerantiam. Novi enim quid sit servus, qui fortunatus est, ut vulgo videtur, & factu timidus.

Tu igitur, ait aliquis,

liber es? Ita me dii ament, esse volo atque opto: sed nondum dominos intrepide intueri possum; adhuc corpusculum meum colo; magni mea referre puto, ut id integrum conservem, quamvis non integrum habeam. Sed possum tibi ostendere liberum, ne diutius exemplum requiras. Diogenes fuit liber. Quis sic? Non quod ex ingenuis esset ortus; (neque enim erat:) sed quod ipse esset ingenuus; quod omnes ser-

δουλείας λαβούς, οὐδ' ἦν ὅπως τις προσέλθῃ
 πρὸς αὐτὸν, οὐδ' ἔστιν λάβητων πρὸς τὸ κατα-
 δουλώσασθαι. πάντα εὐλύτα ἔχει, πάντα μό- 153
 νον προσηρητημένα. εἰ τῆς κτήσεως ἐπελάβου, αὐ-
 τὴν ἀφῆκεν ἂν σοι μᾶλλον ἢ ἠκρομάθησε δι' αὐ-
 τήν· εἰ τοῦ σπῆλους, τὸ σπῆλος· εἰ ὅλου τοῦ
 σαρκίου, ὅλον τὸ σωματικόν· οἰκείους, φί-
 λους, πατρίδα, ὡσαύτως. ἦδει γάρ, πόθεν
 ἔχει, καὶ παρὰ τίνος, καὶ ἐπὶ τίσι λαβῶν.
 τοὺς μὲν γ' ἀληθινὰς προγόνους, τοὺς Θεοὺς, 154
 καὶ τὴν τῷ ὄντι πατρίδα, εὐδέποτ' ἂν ἐγκατέ-
 ληπεν, οὐδὲ παρεχώρησεν ἄλλω μᾶλλον πείθε-
 σθαι αὐτοῖς καὶ ὑπακούειν, οὐδ' ὑπεραπέθανεν
 ἂν εὐκολώτερον τῆς πατρίδος ἄλλος. αὐ γὰρ 155
 ἐξήτα, πότε δόξειε τι ποιῆν ὑπὲρ τῶν ὄλων· ἀλλ'
 ἐμέμνητο ὅτι πᾶν τὸ γεγόμενον ἐκεῖθεν ἔστι, καὶ
 ὑπὲρ ἐκείνης πρᾶττεται, καὶ ὑπὸ τοῦ διοικούντος

N n 5

αὐτήν

vitatis anfas abieisset, ita
 ut a nulla parte eum adgre-
 di quisquam aut prehendere
 posset, & in servitutem
 trahere. Omnia solutissi-
 ma habuit, omnia leviter
 tantummodo adpenfa. Si
 opes ejus prehendifles, eas
 potius tibi reliquisset, quam
 propter illas te secutus ef-
 fet; si pedem, pedem; si
 totum corpusculum, totum
 corpusculum; necessarios,
 amicos, patriam, eodem
 modo. Nōrat enim, unde
 illa haberet, & a quo, &

quibus conditionibus acce-
 pisset. Sed veros quidem
 progenitores, deos, &
 germanam patriam, num-
 quam sane defernisset; ne-
 que ulli alii obedientiā &
 observantiā illorum cessif-
 fet; neque facilius quis-
 quam alius mortem pro pa-
 tria petiisset. Neque enim
 occasionem quærebat, qua
 videretur solummodo pro
 universitate rerum aliquid
 facere; sed meminerat,
 quidquid fieret, inde pro-
 ficisci, atque pro illa patria
 geri,

- 156 αὐτὴν παρεξησάτω. Τοιγαροῦν ὄρα, τί λέγει αὐτὸς, καὶ γράφει· Διὰ τοῦτο σοι, Φησὶν, ἔξεστιν, ὃ Διόγενης, καὶ τοῖς Περσῶν βασιλεῖ καὶ
- 157 Ἀρχιδάμῳ τοῦ Λακεδαιμονίου, οἷς βούλεται διαλέγεσθαι. Ἐξά γ', ὅτι ἐξ ἐλευθέρων ἦν; Πάντες γὰρ Ἀθηναῖοι, καὶ πάντες Λακεδαιμόνιοι, καὶ Κορίνθιοι, διὰ τὸ ἐκ δούλων εἶναι, οὐκ ἠδύναντο
- 158 αὐτοῖς ὡς ἠβούλουντο διαλέγεσθαι, ἀλλ' ἐδεδοίκεσαν καὶ ἐθεράπευον; Διὰ τί οὖν, Φησὶν, ἔξεστιν; Ὅτι τὸ σωματίον, ἐμὸν οὐχ ἠγαῦμαί· ὅτι οὐδένος δεῖμαι· ὅτι ὁ κόμος μοι πάντως ἐστὶ, καὶ ἄλλο οὐδέν. Ταῦτα ἦν τὰ ἐλεύθερον ἐκείνον εἰσάγοντα.
- 159 Καὶ ἵνα μὴ δόξης, ὅτι παραδείγμα δαίκνυμι ἀνδρὸς ἀπεριστάτου, μήτε γυναῖκα ἔχοντος, μήτε τέκνα, μήτε πατρίδα, ἢ φίλους, ἢ συγγενεῖς, ἢ ὧν ἀμύπησθαι καὶ περισπᾶσθαι ἠδύνατο· λάβε Σαϊκράτην, καὶ θέαται γυναῖκα καὶ παῖδια ἔχοντα,

geri, et a gubernatore ejus mandari. Proinde, vide, quid ipse dicat, & scribat: Propter hoc, inquit, licet tibi, Diogenes, & cum Persarum rege & cum Archidamo colloqui prouti libet. Num quia ex ingenij ortus erat? Omnes igitur Athenienses, omnes Lacedæmonii & Corinthii e servis erant prognati? & idcirco non poterant suo arbitratu cum illis colloqui, sed illos timebant & colebant? Cur igitur ait sibi licere? Quod corpusculum

hoc (inquit) non meum esse duco; quod nullâ re egeo; quod lex mihi loco omniâ est, & nihil præterea specto. Hæc fuere, quæ liberum eum conser-vârunt.

Ne autem putes, me non nisi exemplum proferre hominis solitarii, nec uxorem habentis, nec liberos, nec patriam, nec amicos aut cognatos, a quibus flecti & in diversa trahi posset; ecce tibi Socratem: hunc specta, uxorem, & liberos habentem, verum ut aliena;

ἔχοντες, ἀλλ' ὡς ἀλλότρια πατρίδα, ἐφ' ὅσον
 ἔδει, καὶ ὡς ἔδει φίλους, συγγενεῖς, πάντας
 ταῦτα ὑπετάσσοντες τῷ νόμῳ, καὶ τῇ πρὸς ἐκεί-
 κων εὐπειθείᾳ. Διὰ τοῦτο στρατεύεσθαι μέγιστον
 ἔπος ἔδει, πρῶτος κινῆσαι, καὶ καὶ ἐκινδύνευσεν ἀφει-
 δέστατα· ἐπὶ Λέοντα δ' ὑπὸ τῶν τυρρηνῶν κερ-
 φθεῖς, ὅτι αἰσχρὸν ἤγαστο, εὐδ' ἐπεβουλευσατο·
 εἰδὼς ὅτι ἀποθανεῖν δεήσει, ἂν οὕτω τύχη. καὶ ἴδι
 τί αὐτῷ, διέφερον; ἄλλο γάρ τι σῶζειν ἤθελεν·
 οὐ τὸ σαρκίδιον, ἀλλὰ τὸν πιστὸν, τὸν αἰδήμονα.
 ταῦτα ἀπαρεγγχείρητα, ἀνυπότακτα. Εἶθ', ὅτ' 162
 ἀπολογεῖσθαι ἔδει ὑπὲρ τοῦ ζῆν, μή τι ὡς τέκνα
 ἔχων ἀναστρέφεται; μή τι ὡς γυναῖκα; ἀλλ'
 ὡς μόνος. Τί δ', ὅτε πιῖν ἔδει τὸ φάρμακον,
 πῶς ἀναστρέφεται; δυνάμενος διασωθῆναι, καὶ 163
 τοῦ Κρίτωνος αὐτῷ λέγοντος, ὅτι, Ἐξελθε δια-
 τὰ παιδίᾳ· τί λέγεις; ἔρμαιον ἤγαστο αὐτό; πό-
 ρεν;

aliena; patriam, quatenus oportebat, & quemadmodum oportebat; amicos, cognatos, omnia hæc legi subjicientem, illiusque obedientie. Quapropter ubi militandum erat, primus exhibat, fortissimeque dimicabat: sed cum adversus Leontem missus a tyrannide esset, quia turpe illud ducebat, na deliberavit quidem; quamvis nosset moriendum sibi esse, si res ita tulisset. Quid vero id ejus interesset? nam aliud con-

servare volebat; non concupisculum, sed fidem, sed verecundiam; hæc nemini obnoxia, nemini subjecta sunt. Postea, cum causa capitis dicenda esset, numquid ita se gerit, ut is qui liberos habeat, ut is qui uxorem? non, sed ut qui solitarius esset. Quid vero, cum venenum bibendum esset, quomodo se gerit? Cum servari posset, & Crito ei diceret, exire eum debere propter liberos; quid ait? idne pro-

inopi-

Δεν; ἀλλὰ τὸ εὐσχημον σκοπεῖ, τὰ δ' ἄλλε
 οὐδ' ἔρα, οὐδ' ἐπιλογίζεται: οὐ γὰρ ἤθελε,
 Φησί, σῶσαι τὸ σωματίον· ἀλλ' ἐκέλευ, ὃ τῷ
 δικαίῳ μὲν αὖξεται καὶ σώζεται, τῷ δ' ἀδίκῳ
 164 μειοῦται καὶ ἀπάλλοται. Σωκράτης δ' αἰσχροῦς
 οὐ σώζεται· ὃ μὴ ἐπιψηφίσας, Ἀθηναίων κα-
 λευόντων, ὃ τοὺς τυράννους ὑπεριδῶν, ὃ τοιαῦτα
 περὶ ἀρετῆς καὶ καλοκαγαθίας διαλεγόμενος.
 165 τοῦτον οὐκ ἔστι σῶσαι αἰσχροῦς· ἀλλ' ἀποδη-
 σκῶν σώζεται, οὐ φεύγων. Καὶ γὰρ ὁ ἀγαθὸς
 ὑποκριτῆς, παυόμενος ὅτε δεῖ, σώζεται μᾶλλον,
 166 ἢ ὑποκρινόμενος παρὰ καιρῶν. Τί οὖν ποιήσει τὰ
 παιδία; Εἰ μὲν εἰς Θετταλίαν ἀπήεν, ἐπιμε-
 λήθητε αὐτῶν· εἰς ἄδου δέ μου ἀποδημήσαντας,
 οὐδεὶς ἔσται ὃ ἐπιμελησόμενος; Ὅρα πῶς ὑπο-
 167 κριζεται καὶ σκόπτεται τὸν θάνατον. Εἰ δ' ἐγὼ
 καὶ σὺ ἦμεν, εὐδύς ἂν κατεφιλοσόφησαμεν, ὅτι
 τοὺς

inopinato lucro ducebat? minime vero: sed, quod decet, quod honestum est, id considerat; cætera non videt, neque ullam eorum rationem habet. Neque enim volebat, inquit, conservare corpusculum: sed illud, quod per justitiam crescit & conservatur, per injuriam vero minuitur & perit. Socrates autem turpiter salvus esse recusat; qui, quamvis juberent Athenienses, in suffragia eos mittere noluit; qui tyrannos contempsit, qui talia de

virtute & probitate diseruit: hic turpiter servari non potest; sed moriens servatur, non fugiens. Nam & bonus actor scenicus, cum desinit quando oportet, magis conservatur, quam cum ultra tempus artem suam exercere pergit. Quid ergo agent liberi tui? Si in Thessaliam abiissem, vos curassetis illos? cum vero ad inferos fuero profectus, nemo erit qui illos curet? Vide quomodo verbis extenuet derideatque mortem. Si autem

τοῖς ἀδικούντας· δεῖ τοῖς ἴσοις αἰκνύεσθαι· καὶ
 προσθέντες, ὅτι, ὄφελος ἔσομαι πολλοῖς ἀνθρώ-
 ποῖς σωθεῖς, ἀποθανών δ' οὐδενί. εἰ γὰρ ἔδει
 διὰ τρώγλης ἐκύντας, ἐξήλθομεν τῶν. Καὶ πῶς 168
 αἰ ἀφελήσαμεν πικρὰ, τοῦ γὰρ αἰ ἔτι ἔμενον ἐκα-
 νοι; ἢ εἰ ὄντες ἡμεῖς ὄφελιμοι, οὐχὶ πολὺ μάλι-
 λον ἀποθανόντες αἰ ὅτε ἔδει καὶ ὡς ἔδει, ὄφε-
 λήσαμεν ἀνθρώπους; Καὶ νῦν, Σωκράτους ἀπο- 169
 θανόντος, εὐδὲν ἦγγον, ἢ καὶ πλείον, ὄφελι-
 μός ἐστιν ἀνθρώποις ἢ μήμη ἂν ἔτι ζῶν ἔπραξεν
 ἢ ἔπει.

Ταῦτα μελέτω, πάντα τὰ δόγματα, τοῦ 170
 τοῦ τοὺς λόγους· εἰς ταῦτα ἀφόρα τὰ παραδείγ-
 ματα, εἰ θελεῖς ἐλεύθερος εἶναι, εἰ ἐπιθυμεῖς
 κατ' ἀξίαν τοῦ πράγματος. Καὶ τί θαυμα- 171
 στόν, εἰ τηλικούτεν πρᾶγμα τοσούτων καὶ τηλικ-
 ούτων ὠνῆ; Ἰπὲρ τῆς νομιζομένης ἐλευθερίας
 ταύ-

tem ego & tu illius loco
 fuisset, statim disputas-
 semus, injurios eodem mo-
 do ulciscendos esse; illo
 etiam adjecto, si incolumis
 evasero, multos juvabo,
 mortuus vero neminem:
 nam, si necesse fuisset, per fo-
 ramen etiam erepissetus.
 Quo pacto autem aliquem
 juvissetus? Ubi enim post
 ea mansissent illi? Quod si
 superstites fuissetus utiles,
 nonne multo magis tum
 mortui cum oportebat &
 quemadmodum oportebat,

hominibus; profuissetus?
 Et nunc, Socrate mortuo,
 nihilo minus, aut magis
 etiam, utilis est hominibus
 memoria eorum quæ vi-
 vens fecit aut dixit.

Hæc meditare, hæc de-
 creta, hos sermones; in
 hæc intus exempla, si li-
 ber esse vis; si rem eam
 sic desideras, ut ejus digni-
 tas postulat. Et quid mi-
 rum, te rem tantam tot &
 tantis sumptibus mercari?
 Pro ista, quæ vulgo liber-
 tas

ταύτης, οἱ μὲν ἀπάγχονται, οἱ δὲ κίττα κερμηλί-
 ζουσι ἐαυτούς: ἔστι δ' ὅτε καὶ πόλεις εἶναι ἀπύ-
 172 λοντο. ὑπὲρ τῆς ἀληθείης καὶ ἀνεπιβουλεύτου
 καὶ ἀσφαλούς ἐλευθερίας, ἀσπαστῶντι τῷ Θεῷ
 εἰ δίδωκεν αὐκ ἀποδώσεις; οὐχ. ὡς Πλάτων λέ-
 γει, μελετήσας, οὐχὶ ἀποθνήσκων μόνον, ἀλλὰ
 καὶ στρεβλοῦσθαι, καὶ φεύγειν, καὶ δάξασθαι.
 173 καὶ πάνθ' ἀπλῶς ἀποδόναι ταλλέτρια; Ἔστι
 ποιῶν δοῦλος ἐν δούλοις, καὶν μεμάρια ὑπακού-
 σης· καὶν εἰς τὸ καλόντιον ἀναβῆς, αὐδὲν ἦττος.
 καὶ αἰσθήσῃ, ὅτι παράδοξα μὲν ἴσως φασὶν οἱ
 φιλόσοφοι, καθάπερ καὶ ὁ Κλεάνδης ἔλεγεν,
 174 οὐ μὲν παράλογα. ἔργα γὰρ ἔστι, ὅτι ἀληθῆ
 ἔστι, καὶ τούτων τῶν θαυμάζομένων καὶ σπουδα-
 ζομένων ὄφελος οὐδὲν ἔστι τοῖς τυχοῦσι· τοῖς δὲ
 μηδέπω τετευχόσι φαντασία γίνεται, ὅτι παρα-
 γνομένων αὐτῶν, ἅπαντα παρέσται αὐταῖς
 τὰ

tas habetur, alii se suspen-
 dunt, alii præcipites dant;
 est etiam cum totæ urbes
 perierunt: tu ob veram,
 ὅβ insidiarum expertem &
 tutam libertatem, repetenti
 Deo quæ dedit non red-
 des? non (ut Plato ait)
 meditaberis, non modo
 smori, sed & excruciaci,
 & exfulare, & verberibus
 cædi, omnia denique red-
 dere aliena? Eris ergo ni-
 hilo minus servus inter ser-
 vos, etsi millies consula-
 tum gesseris, etsi palatium

(ut Casaris familiaris) in-
 grediaris: ac senties, præ-
 ter opinionem quidem for-
 tasse, (quemadmodum Cle-
 anthes etiam dicebat) non
 tamen præter rationem,
 dicere philosophos. Re
 ipsa enim cognosces, vera
 ea esse; & eorum, quæ
 admirationi sunt, quæque
 expetuntur, nullum esse
 usum iis, qui illa conse-
 cuti sunt; iis vero, qui
 nondum consecuti sunt, ad-
 ferre opinionem, cum ad-
 venerint, bona omnia unâ
 adfore:

τὰ ἀγαθὰ εἶθ, ὅταν παρβυγένηται, τὰ καυ-
μα ἴσον, ὁ ὑπτασμένος ὁ αὐτὸς, ἡ ἄση, ἡ τῶν
οὐκ ἀγαθῶν ἐπιθυμία, οὐ γὰρ ἐκπληρώσει καὶ 175
ἐπιθυμομένων ἐλευθερία παρὰ σκευάζεται, ἀλλὰ
ἀνασκευῆ τῆς ἐπιθυμίας. Καὶ, ἵν' εὐδῆσθε ὅτι ἀληθῆ 176
ᾗ ταῦτά ἐστιν, ὡς ἐκείνων ἐνεκα πεπόνηκας,
αὐτῶ καὶ ἐπὶ ταῦτα μετάδεις τὸν νόμον· ἀγρῶ-
φησον ἐνεκα τοῦ δόγμα περικείμενου εἰλευθέρον
ποιόν· θεράπευσον, ἀντὶ γέροντος πλουσίου, Φι- 177
λόσοφον· περὶ θύρας ἔφθητι τὰς τούτου· οὐκ
ἐσχημωθήσεις ἰφθίς· οὐκ ἀπελεύθη κενός, οὐδ'
ἀκερδῆς, ἀν' ὡς δεῖ προσέλθης· εἰ δὲ μή, πεί-
ρασόν γε, οὐκ ἐστὶν ἀσχερὰ ἢ πείρα.

K E Φ.

adfore: deinde vero, cum
adfunt, æstus par est, ja-
ctatio eadem, idem fasti-
dium, idem eorum quæ
absunt desiderium. Neque
enim explendis desideriis
libertas comparatur, sed
tollenda cupiditate. Et,
ut scias vera esse hæc, quem-
admodum propter illa la-
borasti, sic etiam ad hæc
transfer laborem: vigila

ut decretum tibi compares,
quod te in libertatem ad-
ferat; loco senis divitis
cole philosophum, ad hu-
jus fores conspicio: non
indecore ages, si conspe-
ctus ibi fueris: non van-
eius discedes, nec sine
lucro, si accesseris ut de-
cet. Si diffidis, saltem pe-
riculum facito: non turpe
est id periculum.

- 156 αὐτὴν παρεμβάσκει. Τοιγαροῦν ὄρα, τί λέγει
αὐτὸς, καὶ γράφει· Διὰ τοῦτο σοι, Φησί, ἔξε-
στιν, ὦ Διόγενες, καὶ τῷ Περσῶν βασιλεῖ καὶ
157 Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ, αἰς βούλει διαλέ-
γεσθαι. Ἄρα γ', ὅτι ἐξ ἐλευθέρων ἦν; Πάντες
γάρ Ἀθηναῖοι, καὶ πάντες Λακεδαιμόνιοι, καὶ
Κορίνθιοι, διὰ τὸ ἐκ δούλων εἶναι, οὐκ ἠδύναντα
158 αὐτοῖς ὡς ἠβούλοντο διαλέγεσθαι, ἀλλ' ἐδεδάκε-
σαν καὶ ἐδεράπευον; Διὰ τί σὺν, Φησὶν, ἔξεστιν;
Ὅτι τὸ σαρμάτιον, ἔρον οὐχ ἠγάσμαι· ὅτι οὐδενὸς
δέομαι ὅτι ὁ κόμος μοι πάντας ἐστὶ, καὶ ἄλλο οὐ-
δέν. Ταῦτα ἦν τὰ ἐλευθέρων ἐκείνων ἐάσαντα.
159· Καὶ ἵνα μὴ δόξης, ὅτι παρὰδεύματα δάκρυμι
ἀνδρὸς ἀπεριστάτου, μήτε γυναῖκα ἔχοντος, μήτε
τέκνα, μήτε πατρίδα, ἢ φίλους, ἢ συγγενεῖς,
ὑπὸ ὧν κάμπτεσθαι καὶ περισπᾶσθαι ἠδύνατο·
λάβε Σαϊκράτην, καὶ θείασαι γυναῖκα καὶ παιδί-
α ἔχοντα,

geri, et a gubernatore ejus
mandari. Proinde, vide,
quid ipse dicat, & scribat:
Propter hoc, inquit, licet
tibi, Diogenes, & cum
Persarum rege & cum Ar-
chidamo colloqui prouti li-
bet. Num quia ex inge-
nuis ortus erat? Omnes
igitur Athenienses, omnes
Lacedæmonii & Corinthii
e servis erant prognati? &
idcirco non poterant suo
arbitratu cum illis colloqui,
sed illos timebant & cole-
bant? Cur igitur ait sibi
licere? Quod corpusculum

hoc (inquit) non meum
esse duco; quod nullā re
egeo; quod lex mihi loco
omnium est, & nihil præ-
terea specto. Hæc fuere,
quæ liberum eum conser-
vârunt.

Ne autem putes, me non-
nisi exemplum proferre ho-
minis solitarii, nec uxo-
rem habentis, nec liberos,
nec patriam, nec amicos
aut cognatos, a quibus
flecti & in diversa trahi
posset; ecce tibi Socratem:
hunc specta, uxorem & li-
beros habentem, verum ut
aliena;

ἔχοντα, ἀλλ' ὡς ἀλλότῃ καὶ πατρίδα, ἐφ' ὅσον
 ἔδει, καὶ ὡς ἔδει φίλους, συγγενεῖς, πάντας
 ταῦτα ὑπερταχότα τῷ νόμῳ, καὶ τῇ πρὸς ἐκεί-
 κων εὐπείθειᾳ. Διὰ τοῦτο στρατεύεσθαι μὲν ἰσο-
 ὅποι' ἔδει, πρῶτος ἀπέχεσθαι, καὶ καὶ ἐκινδύνευσεν ἀφαι-
 δέσασθαι· ἐπὶ Λέοντα δ' ὑπὸ τῶν τυραννῶν πεμ-
 φθεῖς, ὅτι αἰσχρὸν ἤγετο, εὐδ' ἐπεβουλευσατο·
 εἰδὼς ὅτι ἀποθανεῖν δεήσει, ἀν' αὐτῷ τύχη. καὶ ἰδοὺ
 τί αὐτῷ διέφερον; ἄλλο γὰρ τι σώζειν ἤθελεν·
 οὐ τὸ σαρκίδιον, ἀλλὰ τὸν πιστὸν, τὸν αἰδήμονα.
 ταῦτα ἀπαρεγχείρηται, ἀνυπότακτα. Εἶθ', ὅτ' 162
 ἀπολογεῖσθαι ἔδει ὑπὲρ τοῦ ζῆν, μή τι ὡς τέκνα
 ἔχων ἀναστρέφεται; μή τι ὡς γυναῖκα; ἀλλ'
 ὡς μόνος. Τί δ', ὅτε πιεῖν ἔδει τὸ φάρμακον,
 πῶς ἀναστρέφεται; δυνάμενος διασωθῆναι, καὶ ἰδοὺ
 τοῦ Κρίτωνος αὐτῷ λέγοντος, ὅτι, Ἐξελθε διὰ
 τὰ παιδία· τί λέγεις; ἔρμαιον ἤγετο αὐτό; πό-
 ρεν;

aliena; patriam, quatenus oportebat, & quemadmodum oportebat; amicos, cognatos, omnia hæc legi subjicientem, illiusque obedientie. Quapropter ubi militandum erat, primus exibat, fortissimeque dimicabat: sed cum adversus Leontem missus a tyrannide esset, quia turpe illud dicebat, na deliberavit quidem; quamvis nosset moriendum sibi esse, si res ita tulisset. Quid vero id ejus interesset? nam aliud con-

servare volebat; non commodum, sed fidem, sed verecundiam; hæc homini obnoxia, nemini subjecta sunt. Postea, cum causa capitis dicenda esset, numquid ita se gerit, ut is qui liberos habeat, ut is qui uxorem? non, sed ut qui solitarius esset. Quid vero, cum venenum bibendum esset, quomodo se gerit? Cum servari posset, & Crito ei diceret, exire eum debere propter liberos; quid ait? idne pro-

inopi-

Δεν; ἀλλὰ τὸ εὐσχημον σκοπεῖ, τὰ δ' ἄλλε
 οὐδ' ἔρα, οὐδ' ἐπιλογίζεται. οὐ γάρ ἤθελε,
 Φησί, σῶσαι τὸ σωματίον· ἀλλ' ἐκεῖνο, ὃ τῷ
 δίκαιῳ μὲν αὖξεται καὶ σώζεται, τῷ δ' ἀδίκῳ
 164 μαιεύεται καὶ ἀπώλλεται. Σωκράτης δ' αἰσχρῶς
 οὐ σώζεται· ὁ μὴ ἐπιψηφίσας, Ἀθηναίων κα-
 λευόντων, ὁ τοὺς τυράννους ὑπεριδῶν, ὁ τοιαῦτα
 περὶ ἀρετῆς καὶ καλοκαγαθίας διαλεγόμενος.
 165 τοῦτον οὐκ ἔστι σῶσαι αἰσχρῶς· ἀλλ' ἀποδη-
 σκῶν σώζεται, οὐ φεύγων. Καὶ γάρ ὁ ἀγαθὸς
 ὑπόκριτης, παύμενος ὅτε θεῖ, σώζεται μᾶλλον,
 166 ἢ ὑποκρινόμενος παρὰ καιρῶν. Τί οὖν ποιήσει τὰ
 παιδία; Εἰ μὲν εἰς Θετταλίαν ἀπήεν, ἐπεμε-
 λήθητε αὐτῶν· εἰς ἄδου δέ μου ἀποδημήσαντος,
 οὐδεὶς ἔσται ὁ ἐπιμελησόμενος; Ὅρα πῶς ὑπό-
 167 κριζεται καὶ σκώπτε τὸν θάνατον. Εἰ δ' ἐγὼ
 καὶ σὺ ἦμεν, εὐδύς ἂν κατεφιλοσοφήσαμεν, ὅτι
 τοὺς

inopinato lucro ducebat?
 minime vero: sed, quod
 decet, quod honestum est,
 id considerat; cætera non
 videt, neque ullam eorum
 rationem habet. Neque
 enim volebat, inquit, con-
 servare corpusculum: sed
 illud, quod per justitiam
 crescit & conservatur, per
 injuriam vero minuitur &
 perit. Socrates autem tur-
 piter salvus esse recusat;
 qui, quamvis juberent Athe-
 nientes, in suffragia eos
 mittere noluit; qui tyran-
 nos contempsit, qui talia de

virtute & probitate disfe-
 ruit: hic turpiter servari
 non potest; sed moriens
 servatur, non fugiens. Nam
 & bonus actor scenicus,
 cum desinit quando oportet,
 magis conservatur,
 quam cum ultra tempus
 artem suam exercere per-
 git. Quid ergo agent li-
 beri tui? Si in Thessaliam
 abiissem, vos curassetis il-
 los? cum vero ad inferos
 fuero profectus, nemo erit
 qui illos curet? Vide quo-
 modo verbis extenuet de-
 rideatque mortem. Si au-
 tem

τοῖς ἀδικούντας· δεῖ τοῖς ἴσοις εἰμύνεσθαι· καὶ προσθέντες, ὅτι, ὄφελος ἔσομαι πολλοῖς ἀνθρώποις σωθεῖς, ἀποθανόντων δ' οὐδενί. εἰ γὰρ ἔδες διὰ τρώγλης ἐκθύντας, ἐξήλθομεν ἄν. Καὶ πῶς 168 ἂν ἀφελήσαμεν πικρὰ, ποῦ γὰρ ἂν ἔτι ἔμενον ἐκείνοι; ἢ εἰ ὄντες ἡμεῖς ὠφελίμοι, οὐχὶ πολὺ μᾶλλον ἀποθανόντες ἂν ὅτε ἔδες καὶ ὡς ἔδες, ὠφελήσαμεν ἀνθρώπους; Καὶ νῦν, Σωκράτους ἀπο- 169 θανόντες, οὐδὲν ἥττον, ἢ καὶ πλεῖον, ὠφελίμος ἐστὶν ἀνθρώποις ἢ μνήμη ἂν ἔτι ζῶν ἐπραξεν ἢ ἔπε.

Ταῦτα μελέτω, ταῦτα τὰ δόγματα, ταύ- 170 τους τοὺς λόγους· εἰς ταῦτα ἀφόρα τὰ παραδείγματα, εἰ θέλεις ἐλευθερὸς εἶναι, εἰ ἐπιθυμεῖς κατ' ἀξίαν τοῦ πράγματος. Καὶ τί θαυμά- 171 στόν, εἰ τηλικούτεν πράγμα τοσοῦτων καὶ τηλικούτων ὠνῆ; Ἰπέξ τῆς νομιζομένης ἐλευθερίας ταύ-

tem ego & tu illius loco fuissetem, statim disputassetem, injurios eodem modo ulciscendos esse; illo etiam adjecto, si incolumis evasero, multos juvabor, mortuus vero neminem: nam, si necesse fuisset, per foramen etiam erepsissetem. Quo pacto autem aliquem juvissemus? Ubi enim postea mansissent illi? Quid si superstites fuissetem utiles, nonne multo magis tum mortui cum oportebat & quemadmodum oportebat,

hominibus; profuissetem? Et nunc, Socrate mortuo, nihilo minus, aut magis etiam, utilis est hominibus memoria eorum quæ vivens fecit aut dixit.

Hæc meditare, hæc decreta, hos sermones; in hæc intus exempla, si liber esse vis; si rem eam sic desideras, ut ejus dignitas postulat. Et quid mirum, te rem tantam tot & tantis sumtibus mercari? Pro ista, quæ vulgo liberitas

ταύτης, οἱ μὲν ἀπάγχονται, οἱ δὲ κἀτακρημνίζουσι ἑαυτούς: ἔστι δ' ὅτε καὶ πόλεις ὅλαι ἐπ' αἰ72 λοντο. ὑπὲρ τῆς ἀληθινῆς καὶ ἀνεπιβουλεύτου καὶ ἀσφαλούς ἐλευθερίας, ἀπαιτοῦντι τῷ Θεῷ εἰ δέδωκεν οὐκ ἀποδώσει; οὐχ. ὡς Πλάτων λέγει, μελετήσεις, οὐχὶ ἀποδύσκειν μόνον, ἀλλὰ καὶ στρεβλοῦσθαι, καὶ φεύγειν, καὶ δάξασθαι. 173 καὶ πᾶνδ' ἀπλῶς ἀποδόναι ταύλλότερον; Ἐστὶ κοῦν δούλος: ἐν δούλοις, καὶν μερσίαις ὑπατεύσης: καὶν εἰς τὸ καλλίστον ἀναβῆς, αὐδὲν ἔττοι. καὶ αἰσθήσῃ, ὅτι παραδόξα μὲν ἴσως φαῖν ἢ φιλόσοφοι, καθάρπερ καὶ ἔ. Κλεάνδης ἔλεγεν, 174 οὐ μὲν παράλογα. ἔργα γὰρ ἔστη, ὅτι ἀληθὴ ἔστι, καὶ τούτων τῶν θουμαζομένων καὶ σπουδαζομένων ὄφελος οὐδὲν ἔστι τοῖς τυχοῦσι: τοῖς δὲ μηδέπω τετευχῆσι φαντασία γίνεται, ὅτι παραγενομένων αὐτῶν, ἅπαντα παρίσταται αὐταῖς
τά

tas habetur, alii se suspendunt, alii præcipites dant; est etiam cum totæ urbes perierunt: tu ob veram, ob insidiarum expertem & tutam libertatem, repenti Deo quæ dedit non reddes? non (ut Plato ait) meditaberis, non modo smori, sed & excruciarī, & exfulare, & verberibus cædi, omnia denique reddere aliena? Eris ergo nihilo minus servus inter servos, et si millies consulatum gesseris, et si palatium

(ut Caspuriis familiaris) ingrediariis: ac senties, præter opinionem quidem fortasse, (quemadmodum Cleanthes etiam dicebat) non tamen præter rationem, dicere philosophos. Re ipsa enim cognosces, vera ea esse; & eorum, quæ admirationi sunt, quæque expetuntur, nullum esse usum iis, qui illa consecuti sunt; iis vero, qui nondum consecuti sunt, adferre opinionem, cum advenierint, bona omnia unâ adfore:

τὰ ἀγαθὰ εἶθ' ὅταν παρβιγένηται, τὸ καῦ-
μα ἴσον, ὁ ὑπτασμός ὁ αὐτός, ἡ ἄση, ἡ τῶν
οὐ φερμένων ἐπιθυμία, οὐ γὰρ ἐκπληρώσει καὶ 175
ἐπιθυμομένων ἐλευθερία παρὰσφραζέται, ἀλλὰ
ἀνασκευὴ τῆς ἐπιθυμίας. Καὶ, ὡς εἶπεν ὅτι ἀλλή 176
θῆ ταῦτα ἐστίν, ὡς ἐκείνων ἔνεκα πεπόνηκας,
οὕτω καὶ ἐπὶ ταῦτα μετάδεις τὸν νόμον· ἀγρύ-
πησον ἔνεκα τοῦ δόγμα περιποιήσασθαι ἐλευθερίαν
ποιόν· θεράπευσον, ἀντὶ γέροντος πλουσίου, Φι 177
λόσοφον· περὶ θύρας ὄφθῃσι τὰς τούτου· οὐκ
ἀσχρηματήεις ὄφθῃεις· οὐκ ἀπελεύθη κενός, οὐδ'
ἀκερδής, ἀν ὡς δεῖ προσέλθῃς· εἰ δὲ μή, πεί-
ρασόν γε, οὐκ ἐστὶν ἀσχερὰ ἢ κάραι.

K E Φ.

adfore: deinde vero, cum
adsunt, æstus par est, ja-
ctatio eadem, idem fasti-
dium, idem eorum quæ
absunt desiderium. Neque
enim explendis desideriis
libertas comparatur, sed
tollenda cupiditate. Et,
ut scias vera esse hæc, quem-
admodum propter illa la-
borasti, sic etiam ad hæc
transfer laborem: vigila

ut decretum tibi compates,
quod te in libertatem ad-
ferat; loco senis divitis
cole philosophum, ad hu-
jus fores conspicio: non
indecore ages, si conspe-
ctus ibi fueris: non vanus
eius discedes, nec sine
lucro, si accesseris ut de-
cet. Si diffidis, saltem pe-
riculum facito: non turpe
est id periculum.

C A P.

Τούτω τῷ ἄνθρωπῳ πρὸ πάντων σε δεῖ προσέχειν, μὴ ποτε ἄρα τῶν προτέρων συνήθων ἢ Φίλων ἀνακραθῆς τινι οὕτως, ὥστ' εἰς τὰ αὐτὰ συγκα-
 2 ταβῆναι αὐτῷ· εἰ δὲ μὴ, ἀπολαίς σεαυτὸν. * Ἄν
 δὲ σ' ὑποτρέχη, ὅτι ἀδελφίος αὐτῷ φανούμαι,
 καὶ οὐχ ὁμοίως ἔξει ὡς πρότερον· μέμνησο, ὅτι
 πρῶτα οὐδὲν γίνεται· οὐδ' ἔστι δυνατόν, μὴ τὰ
 3 αὐτὰ ποιοῦντα, τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ ποτέ. Ἐλαῦ
 οὖν πρότερον θέλεις· ὁμοίως φιλεῖσθαι ὑφ' ὧν
 πρότερον, ὁμοίως ὧν τῷ πρότερον σεαυτῷ ἢ, κρείσ-
 4 σων ὧν, μὴ τυγχάνειν τῶν ἴσων. εἰ γὰρ τοῦτε
 κρείσσον, αὐτόθεν ἀπόμευσον ἐπὶ τοῦτο, μηδὲ σε
 περισπάτωσαν οἱ ἕτεροι διαλογισμοί. οὐδεὶς γὰρ
 ἐπαμφοτερίζων δύναται προκόψαι· ἀλλ' εἰ τοῦτο
 πάν-

C A P. II.

De familiari Consuetudine cum Hominiibus.

Ἦoc in loco ante omnia adtentum te esse oportet, ne cui veterum familiarium aut amicorum ita miscearis, ut ad ea descendas quæ illi cordi sunt: alioqui teipsum perdes. Sin tibi in mentem venerit, At videbor illi homo sinistra ingenii, neque ut prius erga me adfectus erit: cogita, nihil parari gratis: neque posse fieri, si non eadem agas, idem ut sis qui

aliquando fueris. Elige igitur utrum voles, ut vel eodem modo diligaris a veteribus amicis, talisque sis qualis ante fuisti; vel, ut illis melior sis, nec vero eadem consequaris. Nam si hoc melius est, statim hanc viam ingredi, neque te aliæ cogitationes distrahant: Nemo enim huc atque illuc inclinans, proficere potest: sed, si hoc aliis rebus omnibus ante-

πάντων προπέρικας; εἰ πρὸς τούτῳ μόνῳ θέλεις
 εἶναι, εἰ τοῦτο ἐκπονήσῃς, ἄφες ἅπαντα τᾶλλα·
 εἰ δὲ μή, οὗτος ὁ ἐπαμφοτερισμὸς ἐκάτερόν σοι 5
 ποιήσει, οὔτε πρὸς ἄξιον κατ' ἀξίον, οὔτ' ἐκείνων
 τεύξῃ ὧν πρότερον ἐτύγχανες. πρότερον γὰρ εἰ 6
 λιπερινῶς ἐφρέμενος τῶν οὐθενὸς ἀξίων, ἠδύς ἦς τοῖς
 στυγούσιν. οὐ δύνασαι δ' ἐν αἰμ' ὀτέρῳ τῷ εἶδει διε-
 νεργεῖν· ἀλλ' ἀνάγκη, καθόσον ἂν τοῦ ἑτέρου
 κοινωῆς, ἀπολείπεσθαι σ' ἐν θατέρῳ. οὐ δύνασαι, 7
 μὴ πίνων μεθ' ὧν ἔπινες, ὁμοίως ἠδύς αὐτοῖς φαί-
 νεσθαι· ἔλου σὺν, πότερον μεθύσθης εἶναι θέλεις,
 καὶ ἠδύς ἐκείνοις, ἢ νήφων αἰδήσει· οὐ δύνασαι, μὴ
 εἶδων μεθ' ὧν ἦδες, ὁμοίως φιλεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν·
 ἔλου σὺν καὶ ἐνταῦθα, πότερον θέλεις· εἰ γὰρ 8
 κρείσσον, τὸ αἰδήμονα εἶναι καὶ κόσμιον, τοῦ εἰ-
 πεῖν τινα, Ἡδύς ἄνθρωπος! ἄφες τὰ ἕτερα,
 ἀπόγνωθι, ἀποστρέφῃθι, μηδὲν σοι καὶ αὐτοῖς.

anteponis, si huic folli in-
 sistere vis; si in hoc elabo-
 rare, missa fac cætera om-
 nia. Quod nisi feceris, in-
 constantia ista & vacillatio
 bifariam tibi incommoda-
 bit: neque enim ita pro-
 movebis, uti par erat; nec
 illa consequeris, quæ prius
 consequeraris. Nam cum
 ante haud disimulantes res
 nullius pretii desiderares,
 jucundus eras amicis: ne-
 que vero utroque in gene-
 re excellere potes; sed ne-
 cesse est, quatenus alterius
 particeps fueris, eatenus

Epistolæ Dissert. T. I.

altero te desitui. Non pot-
 eris, nisi cum iis compo-
 taveris, quibuscum potare
 consueveras, æque jucun-
 dus illis videri: opta igitur
 malisne ebriosus esse,
 atque illis jucundus; an
 sobrius, & injucundus.
 Non poteris, si non canas
 quibuscum canebas, æque
 ab illis diligi: ergo & hic
 opta, utrum malis. Nam
 si præstat verècundum esse
 ac modestum, quam ab ali-
 quo dici, O lepidum ca-
 put! omitte cætera, re-
 pudia, avertere, nihil tibi

O O

cum

9 εἰ δὲ μὴ ἀρέσῃ ταῦτα, ἴλος ἀπόκλινον ἐπὶ τα-
 γαντία· γενοῦ εἰς τῶν κιναιδῶν, εἰς τῶν μοιχῶν,
 καὶ ποίει τὰ ἐξῆς, καὶ τεύξῃ ὧν θέλεις· καὶ
 10 ἀναπηδῶν ἐπικραύαζε τῷ ὀρχηστῇ. Διάφορα δ'
 οὕτω πρόσωπα οὐ μίγνυται· οὐ δύνασαι καὶ Θερ-
 σίτην ὑπακρίνασθαι, καὶ Ἀγαμέμνονα· ἂν Θερ-
 σίτης εἶναι θέλῃς, κυρτόν σε εἶναι δεῖ καὶ Φαλα-
 κρόν· ἂν Ἀγαμέμνων, μέγαλ καὶ καλόν, καὶ
 τοὺς ὑποτεταγμένους φιλοῦντα.

Κ Ε Φ. γ.

Τῶν τίνων Ἀντικαταλλακτέον.

Ἐκεῖνο πρόχειρον ἔχει, ὅταν τινὸς ἀπολείπη
 τῶν ἐκτός, τί ἀντ' αὐτοῦ περιποιῆ. καὶ ἢ πλεί-
 ονος ἄξιον, μηδέποτε εἴπῃς ἅτι ἐζημιώμαι. * οὐδ'
 ἀντί

cum illis rei fit. Sin tibi
 hoc non placuerit, totus
 ad contraria te converte;
 esto cinædus, esto mœ-
 etus, cæteraque facito isti
 vitæ rationi consentanea:
 sic voti compos fiet. Ex-
 fili etiam atque adclama
 saltatori. Sed personæ tam

diversæ non miscentur;
 non potes & Therfiten
 agere, & Agamemno-
 nem: si Therfiten esse
 vis, gibbosum te esse &
 recalvastrum oportet; si
 Agamemnon, magnum &
 pulcrum, ac diligere po-
 pulum.

C A P. III.

Quæ quibus Commutanda sint.

Illud in promptu sit; si
 quam rem externam relin-
 quis, quid loco illius con-

sequare: & hoc si plaris
 fuerit, cave utquam di-
 cas, te jacturam fecisse.

Ne

ἀντὶ ὄνου ἵππου, οὐδ' ἀντὶ προβάτου βουῖν, οὐδ' ἀντὶ κέρματος πρᾶξιν καλήν, οὐδ' ἀντὶ ψυχρολογίας ἠσυχίαν οἷαν δεῖ, οὐδ' ἀντὶ αἰσχρολογίας αἰδῶ. Τούτων μεμνημένος, πανταχοῦ διασώσεις 3 τὸ σεαυτοῦ πρόσωπον οἷον ἔχειν σε δεῖ. εἰ δὲ μὴ, σκέπει, ὅτι ἀπέλλυνται οἱ χρένοι αἰκῆ, καὶ, ὅσα νῦν προσέχεις σεαυτῶ, μέλλεις ἐκχεῖν ἅπαντα ταῦτα καὶ ἀνατρέπεν. Ὀλίγων δὲ χρεῖα 4 ἐστὶ πρὸς τὴν ἀπώλειαν τὴν πάντων καὶ ἀνατροπὴν μικρᾶς ἀποστροφῆς τοῦ λόγου. Ἰν' ὃ 5 κυβερνήτης ἀνατρέψῃ τὸ πλοῖον, οὐ χρεῖαν ἔχει τῆς αὐτῆς παρασκευῆς, ὅσης εἰς τὸ φῶσαι· ἀλλὰ μικρὸν πρὸς τὸν ἄνεμον ἀν' ἐπιστρέψῃ, ἀπώλετο· καὶ μὴ αὐτὸς ἐκὼν, ὑποπαρενθυμηθῆ δὲ, ἀπώλετο. Τοιοῦτόν ἐστὶ τι καὶ ἐνθάδε· μικρὸν 6 ἀν' ἀπονυστάξῃς, ἀπῆλθε πάντα τὰ μέχρι νῦν συνειλεγμένα. Πρόσεχε οὖν ταῖς φαντασίαις, ἐπ- 7

O O 2

ἀγρύ-

Neque enim (*jaſſuram feceris,*) si aſinum cum equo, nec si ovem cum bove, ſive leve compendium pecuniarium cum honeſta actione, ſive otioſam diſputationem cum otio & tranquillitate homine digna, ſive turpem in dicendo licentiam cum verecundia commutaveris. Horum memor, ubique conſervabis perſonam tuam qualem decet: ſin minus, vide, ut tempus fruſtra tibi perit, &, quidquid curæ nunc in te ipſum conſers, id omne proſuſurus

es atque everſurus. Paucis vero eſt opus ad jaſturam & everſionem omnium; exigua rationis averſione. Ut gubernator navigium evertat, non eodem opus eſt adparatu, quo ad illud conſervandum; ſed, ſi id pauliſper vento obverterit, periit; tametſi ipſe non ultro, ſed aliis cogitationibus intentus, id fecerit. Eodem hic quoque modo ſe res habet: ſi paululum dormitaris, abibunt omnia quæ haſtenus collegiſti. Obſerva igitur

viſa

- αγρεύουσιν. οὐ γὰρ μικρὸν τὸ τηρούμενον· ἀλλ' αἰδώς, καὶ πίστις, καὶ εὐστάθεια, ἀπάθεια, ἀλυπία, ἀφοβία, ἀταραξία, ἀπλῶς ἐλευθερία.
- 8 Τίνων μέλλεις ταῦτα πωλεῖν; βλέπε πόσου ἀξίων. Ἄλλ' οὐ τεύξομαι τοιούτου τίνος ἀντ' αὐτοῦ. Βλέπε καὶ τυγχάνων πάλιν ἐκείνῳ, τί
- 9 ἀντ' αὐτοῦ λαμβάνεις. Ἐγὼ εὐκοσμίαν, ἐκείνος δημαρχίαν· ἐκείνος στρατηγίαν, ἐγὼ αἰδῶ. Ἄλλ' οὐ κραυγάζω, ὅπου ἀπρεπές· ἀλλ' οὐκ ἀναστήσομαι, ὅπου μὴ δεῖ. ἐλεύθερος γὰρ εἰμι, καὶ Φί-
- 10 λος τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐκὼν πείθωμαι αὐτῷ. τῶν δ' ἄλλων οὐδένος ἀντιποιεῖσθαι με δεῖ, οὐ σώματος, οὐ κτήσεως, οὐκ ἀρχῆς, οὐ Φήμης, ἀπλῶς οὐδενός. οὐδὲ γὰρ ἐκείνος βούλεται μ' ἀντιποιεῖσθαι αὐτῶν. εἰ γὰρ ἤθελεν, ἀγαθὰ πεποιήκει αὐτὰ ἂν ἐμοί. νῦν δ' οὐ πεποιήκε· διὰ τοῦτο οὐδὲν
- 11 δύναμαι παραβῆναι τῶν ἐντολῶν. Τίγες τὸ ἀγαθὸν τὸ ἑαυτοῦ ἐν παντί· τῶν δ' ἄλλων τι, κατὰ

vifa tua, vigila super eis: neque enim parvum est quod custoditur; sed verecundia, fides, constantia; adfectuum, doloris, timoris, perturbationis expers animus; verbo ut dicam, libertas. Quanti ista vendes? vide quid valeant ea quæ pro his consecuturus es. At nihil tale pro illis consequar? Vide ut illud consequaris, quid pro eo accipias. Ego modestiam, illè tribunalum: ille præturam, ego verecundiam.

Non clamo, ubi dedecet; non surgo, ubi non decet: liber enim sum, & amicus Dei, ut ultro illi paream. reliqua vero omnia negligenda mihi sunt: corpus, possessio, magistratus, fama, denique omnia. Neque enim ille vult me hæc curare: nam si vellet, effecisset, ut ea mihi bona essent: nunc cum non fecerit, nullum ejus mandatum negligere possum. Conserva igitur bonum tuum in omni re: cæterorum vero

τὰ τὸ διδόμενον, μέχρι τοῦ εὐλογιστέιν ἐν αὐ-
τοῖς· τούτω μόνω ἀρκεύμενος. εἰ δὲ μὴ, δυστυ-
χῆσαι, ἀτυχῆσαι, κωλυθῆσαι, ἐμποδιθῆσαι.
Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐκείθεν ἀπεσταλμένοι νόμοι, ταῦτα 12
τὰ διατάγματα· τούτων ἐξηγητὴν δεῖ γενέσθαι,
τούτοις ὑποτεταγμένον, οὐ τοῖς Μασουρίου καὶ
Κασσίου.

Κ Ε Φ. δ.

Πρὸς τοὺς περὶ τὸ ἐν Ἑουχίᾳ διαίεον ἀσπεί-
δακώτας.

Μέμνησο, ὅτι οὐ μόνον ἐπιθυμία ἀρχῆς καὶ
πλούτου τωπεινούς ποιεῖ, καὶ ἄλλοις ὑποτεταγ-
μένους, ἀλλὰ καὶ ἡσυχίας, καὶ σχολῆς, καὶ
ἀποδημίας, καὶ φιλολογίας. Ἀπλῶς γὰρ, οἷον
αἶν ἢ τὸ ἐκτός, ἢ τιμὴ αὐταῦ ὑπετάσσει ἄλλα.

Ο ο 3

ΤΙ

vero unumquodque, prout
tibi datum fuerit, sic usur-
pa, ut in eorum usu ratio
tibi constet: idque unum
satis tibi fit. Alioquin mi-
ser eris, votis tuis exci-

des, prohibeberis, impe-
dieris. Hæ sunt leges il-
lico missæ, hæc edicta;
horum interpretem esse de-
cet, his parere, non Ma-
surii & Cassii præceptis.

C A P. IV.

Ad eos quæ vitam in Otio transigere cupiunt.

Μέμνητο, non honorum
solum cupiditatem & opum
reddere humiles, & aliis
obnoxios; sed etiam quie-
tis studium, & otii, &

peregrinationis, & lite-
rarum. Omnino enim qua-
liscumque fuerit res exter-
na, admiratio & studium
ejus subjectos alteri facit.

Quid

- 2 Τί οὖν διαφέρει, συγκλήτου ἐπιθυμῶν, ἢ τοῦ μὴ εἶναι συγκλητικόν; τί διαφέρει, ἀρχῆς ἐπιθυμῶν, ἢ ἀναρχίας; τί διαφέρει, λέγειν, ὅτι, Κακῶς μοι ἔστιν, οὐδὲν ἔχω τί πράξαι, ἀλλὰ τοῖς βιβλίοις προσδέδεμαι ὡς νεκρός· ἢ λέγειν, Κακῶς μοι
- 3 ἔστιν, οὐκ εὐσχαλῶ ἀναγνῶναι; Ὡς γάρ ἀσπασμοὶ καὶ ἀρχὴ τῶν ἐκτός ἐστι καὶ ἀπροαιρέτων,
- 4 οὕτω καὶ βιβλίον. Ἡ τίνος ἔνεκα θέλεις ἀναγνῶναι; εἰπέ μοι. εἰ μὲν γάρ ἐπ' αὐτὸ καταστρέφεις τὸ ψυχαγωγηθῆναι ἢ μαθεῖν τι, ψυχρὸς εἶ, καὶ ἀταλαίπωρος. εἰ δ' ἐφ' ὃ δεῖ ἀναφέρεις, τί τοῦτ' ἔστιν ἄλλο ἢ εὐροία; εἰ δέ σοι τὸ ἀναγκάσκει εὐροία· μὴ περιποιεῖ, τί ὄφελος αὐτοῦ;
- 5 Ἀλλὰ περιποιεῖ, Φησί· καὶ διὰ τοῦτο ἀγανακτῶ, ὡς ἀπολεσπόμενος αὐτοῦ. Καὶ τίς αὕτη ἡ εὐροία, ἢ ἁ τυχῶν ἐμπροσθε δύναται, οὐ λέγει Καίσαρ, ἢ Καίσαρος φίλος, ἀλλὰ κόραξ, αὐλητής,

Quid igitur interest, utrum senator esse cupias, an cupias non esse? quid interest, magistratum cupias, an privatam conditionem? Quid interest, utrum dicas: Miser sum; non habeo quod agam, sed libellis sum adligatus instar cadaveris; an dicas, Miser sum; non est mihi otium legendi? Quemadmodum enim salutationes & honores, res externæ sunt, & non nostri arbitrii; sic etiam libellus. Aut dic mihi, quâ gratiâ legere cu-

pis? Nam si nihil aliud sequeris, nisi ipsam legendi delectationem, & ut cognoscas aliquid; frigidus es, & delicatulus. Sin eo refers lectionem, quo oportet; quid aliud istud est, nisi vita beata? Eam si lectio tibi non confert, quæ est illius utilitas? At eam confert, inquit; eaque de re moleste ferò, me eâ fraudari. Quæ vero ista est vita beata, quam quisvis impedire potest, non dico Cæsar, aut Cæsaris amicus, sed corvus, tibicen, febris,

της, πυρετός, ἀλλὰ τρισμύρια; ἢ δ' εὐροια οὐ-
 δὲν οὕτως ἔχει, ὡς τὸ δηνεκές καὶ ἀνεμπόδιστον.
 Νῦν καλοῦμαι, πράξων τι ἀπειμι νῦν, προσέ-
 ζων τοῖς μέτροις αὐτοῖς θεῶν, ὅτι αἰδημόνως,
 ὅτι ἀσφαλῶς, ὅτι δίχα ὀρέξεως καὶ ἐκκλίσεως
 τῆς πρὸς τὰ ἐκτός· καὶ λοιπὸν προσέχω τοῖς
 ἀνθρώποις, τίνας φασί, πῶς κινουῦνται καὶ
 τοῦτο οὐ κακοήθως, οὐδ' ἵνα ἔχω ψέγειν ἢ κα-
 ταγελαῖν· ἀλλ' ἐπ' ἑμαυτὸν ἐπιστρέφω, εἰ ταῦ-
 τα καὶ γὰρ ἀμαρτάνω. πῶς οὖν παύσομαι; τότε
 καὶ ἐγὼ ἡμάρτανον· νῦν δ' αὐκέτι, χάρις τῷ
 Θεῷ.

Ἄγε, ταῦτα ποιήσας, καὶ πρὸς τοῦτοις 8
 γεγόμενος, χεῖρον ἔργον πεποιήκας ἢ χιλίους στί-
 χους ἀναγνούς, ἢ γράψας ἄλλους κοσούτους;
 ἔταν γὰρ ἐσθίας, ἀχθῆν ὅτι μὴ ἀναγινώσκεις;
 οὐκ ἀρκῆ τῷ καθ' αὐτὸν ἀνεγνώκας ἐσθίεν; ἔταν

Οὐ 4

λοῦη;

febris, alia infinita? Vita
 beata autem nihil tam pro-
 prium habet, quam quod
 continua est, & ab omni im-
 pedimento remota. Nunc
 vocor, acturus aliquid: ab-
 eo nunc, observaturus mo-
 dos, qui servandi sunt, ut
 agam veracunde, ut tuto,
 ut citra adpetitionem &
 averfationem rerum exter-
 narum: & præterea homi-
 nes observo, quid dicant,
 quomodo moveantur: id-
 que non malevole, neque
 vituperandi aut deridendi

causâ: sed in me ipsum
 conversus observo, an &
 ipse sic delinquam. Quo-
 modo igitur definam? Olim
 & ego peccabam: nunc ve-
 ro non item; gratia sit
 Deo.

Age hæc si feceris, his si
 occupatus fueris, pejusne
 rem gesseris, quam si mille
 versus legis, totidemve
 scripsisses? Nam cum edis,
 dolerne te non legere?
 nonne sufficit tibi, ex præ-
 ceptis, quæ legendo cogno-
 visti,

τῶν σχέσεων, μηδὲν ἀλογίστως, μηδὲ παρ' αὐ-
 17 τὰ ποιῶμεν· οὐκ ἂν ἠγανακτοῦμεν πρὸς τὰ ἀνα-
 γνώσματα ἐμποδιζόμεσι, ἀλλὰ τῶ τὰ ἔργα
 ἀποδιδόναι τὰ κατάλληλα ἠσκούμεθα, καὶ ἠριθμοῦ-
 μεν ἂν οὐ ταῦτα ἂ μέχρι νῦν ἀριθμῶν εἰδίμε-
 θα, Σήμερον ἀνέγνων στίχους τασούσδε, ἔγραψα
 18 τασούσδε· ἀλλὰ, Σήμερον ὄρησιν ἐχρησάμεν ὡς
 παραγγέλλεται ὑπὲρ τῶν φιλοσόφων, ὀρέξῃ οὐκ
 ἐχρησάμεν, ἐκκλίσει πρὸς μόνὰ τὰ προαιρετικά,
 οὐ καταπλάσῃ τὸν δαίνα, οὐ ἐδυσωπήθη ὑπὸ
 τοῦ δαίνοσ, τὸ ἀνεκτικὸν ἐγύμνασα, τὸ ἀφεκτι-
 κόν, τὸ συνεργητικόν· καὶ αὐτῶς ἂν ἠὲ χαρισταῦ-
 μεν τῷ Θεῷ, ἐφ' οἷσ δα εὐχαριστήσιν.

19 Νῦν δ' ἡμεῖς οὐκ ἴσμεν, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἄλ-
 λον τρόπον ὅμοιοι τοῖς πολλοῖσ γίνόμεθα. Ἄλλοσ
 20 φοβεῖται μὴ οὐκ ἄρξῃ σὺ, μὴ ἄρξῃσ. Μηδα-
 μῶσ, ἀνδρῶπε· ἀλλ', ὡσ καταγελασ τοῦ Φο-
 βουμέ-

relationum memores, in
 quibus constituti sumus, ni-
 hil inconsiderate, nihil præ-
 ter decorum faceremus:
 non moleste ferremus, le-
 ctionem nostram impediri;
 sed satis nobis esset facta
 edere convenientia; neque
 numerare ea, quæ nu-
 merare hæcenus consuevi-
 mus, Hodie legi versus
 tot, scripsi tot; sed, Ho-
 die sic usus sum impetu, ut
 a philosophis præcipitur,
 adpetitione non usus sum,
 conversatione in iis solis quæ

nostri arbitrii sunt, non ex-
 timui illum, illius preci-
 bus flecti me non passus
 sum, tolerantiam exercui,
 abstinentiam, beneficen-
 tiam. Et sic ob ea gratias
 ageremus Deo, ob quæ
 gratiæ illi sunt agenda,

Nunòvero hescimus, nos
 ipsos quoque, opposita
 quidem ratione, vulgo fieri
 similes. Alius timet, ne ca-
 reat magistratu: tu vero, ne
 sit gerendus tibi magistra-
 tus: Nequaquam, homo!
 Sed quemadmodum derides
 metuen-

Βουμένου μὴ οὐκ ἀρξῆαι, οὕτω καὶ αὐτοῦ κατα-
 γέλασθαι. οὐδὲν γὰρ διαφέρει, ἢ διαφῆν πυρέσσοντα,
 ἢ ὡς λυσσοῦδη ὑδραφάβον εἶναι. Ἡ πῶς ἔτι δυνή- 21
 σθ ἐπεὶν τὸ τοῦ Σωκράτους, Εἰ ταύτη φίλον
 τῷ Θεῷ, ταύτη γενέσθω; Δακῆς, Σωκράτη
 εἰ ἐπεθύμεις ἐν Δουκείῳ ἢ ἐν Ἀκαδημίᾳ σχολάζ-
 ζειν, καὶ διαλέγεσθαι καθ' ἡμέραν τοῖς κείνοις,
 εὐκόλως ἂν ἐστρατεύσατο ὁσάνκις ἐστρατεύσατοχ,
 οὐχὶ δ' ὠδύρετ' ἂν καὶ ἔστενε, Τάλας ἐγὼ, νῆκ
 δ' ἐνθάδ' αἰτυχῶ ἄθλιος, δυνάμενος ἐν Δουκείῳ
 ἠλιάζεσθαι; Ταῦτα γάρ σου τὸ ἔργον ἦν, ἠλιά- 22
 ζεσθαι; οὐχὶ δὲ τὸ εὐροεῖν; τὸ ἀκόλυτον εἶναι;
 τὸ ἀπαρροπόδιστον; Καὶ πῶς ἂν ἔτι ἦν Σωκρά-
 τῆς; εἰ ταῦτα ὠδύρετο; πῶς ἂν ἔτι ἐν τῇ Φυ-
 λακῇ παιᾶνας ἔγραφον;

Ἀπλῶς οὖν ἐκεῖνου μέμνητο, ὅτι πᾶν ὃ ἔξω 23
 τῆς προαιρέσεως τῆς αὐτοῦ τιμήσεως, ἀπάλλεσθαι
 τὴν

metuentem ne magistratu
 careat, sic te ipsum quo-
 que deride. Neque enim
 quidquam interest, sive si-
 tire ut febricitantem, si-
 ve ut rabidum formidare
 aquam. Nam alioqui So-
 craticum illud usurpare qui
 potes: „Si Deo ita visum
 est, ita fiat?“ Putasne So-
 cratem, si Lycei aut Aca-
 demiae otium, & quotidia-
 nas cum adolescentibus
 disputationes desiderasset,
 toties tam alacriter milita-
 turum fuisse, quoties mi-
 litavit? ac non potius

ploraturum & suspiraturum
 fuisse. Me miserum! nunc
 ego hic calamitosus sum,
 cum in Lyceo apricari li-
 ceret? Ergone illud mu-
 nus tuum fuit, apricari in
 Lyceo? non autem tranquil-
 litate frui animi, non pos-
 se prohiberi, non impedi-
 ri? Et quo pacto idem fuis-
 set Socrates, si ista deplo-
 rasset? quo pacto adhuc in
 carcere hymnos scripisset?

Ut paucis absolvam, il-
 lud memento; si quid
 extra liberam voluntatem
 tuam

τὴν προαίρεσίν. ἔξω δ' ἔστιν οὐ μόνον ἀρχή,
 ἀλλὰ καὶ ἀναρχία· οὐ μόνον ἀσχολία, ἀλλὰ
 24 καὶ σχολή. Νῦν οὖν ἐμὲ ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ
 διεξάγει; Τί λέγεις, θορύβῳ; Ἐν πολλοῖς ἀν-
 θρώποις; Καὶ τί χαλεπὸν; ὄξος ἐν Ὀλυμπίᾳ
 εἶναι, πάνηγυριν αὐτὸν ἠγῆσαι. καί κεῖ ἄλλος
 ἄλλο τι κέκραγεν, ἄλλος ἄλλο τι πράσσει, ἄλ-
 λος τῷ ἄλλῳ ἐνσείεται. ἐν τοῖς βαλανείοις ὄχ-
 λος· καὶ τίς ἡμῶν οὐ χαίρει τῇ πανηγύρει ταύ-
 25 τη, καὶ ὀδυνώμενος αὐτῆς ἀπαλλάσσεται; Μὴ
 γίνου δυσάρεστος, μῆδὲ καίκοστόμαχος πρὸς
 τὰ γινόμενα. Τὸ ὄξος σαπρὸν, δριμύ γάρ· τὸ
 μέλι σαπρὸν, ἀγαστρέπει γάρ μου τὴν ἔξω· λά-
 χανα οὐ θέλω. οὕτω καὶ, σχολὴν οὐ θέλω,
 ἐρημία ἐστίν· ὄχλον οὐ θέλω, θορύβος ἐστίν.
 26 Ἄλλ' ἂν μὲν οὕτω φέρῃ τὰ πράγματα, ὥστε
 μόνον ἢ μετ' ἐλίγων διαζαγαγεῖν, ἡσυχίαν αὐτὸ
 καίλει,

titam magni feceris, quid-
 quid illud sit, liberam vo-
 luntatem amiseris. Sunt
 autem extra illam non mo-
 do honores, sed etiam
 conditio privata; non oc-
 cupatio tantum, sed otium
 quoque. Nunc ergo me
 in tanto tumultu vivere!
 Quem dicis tumultum? In-
 frequentia hominum? Quid
 in isto grave est? Finge
 te Olympiæ esse, celebri-
 tatem hanc esse existima,
 Illic etiam alius aliud quid
 clamat, alius aliud agit,

alius alium trudit. In bal-
 neis est turba: quis autem
 nostrum eâ turbâ non de-
 lectatur? quis tristis inde
 discedit? Ne sis morosus,
 neque fastidiosus adversus
 ea quæ fiunt. Acetum mo-
 lestum; est enim acre: mel
 molestum; evertit enim ha-
 bitum meum: olera nolo.
 Sic etiam: Otium nolo;
 solitudo est: turbam nolo;
 tumultus est. Immo vero,
 si ita res feret, ut solus aut
 cum paucis degas, tran-
 quillitatem id adpellis, &
 utere

κάλει, καὶ χρω̄ τῷ πρᾶγματι, εἰς ὃ δευ-
 λάλει σεαυτῷ, γύμναζε τὰς φαντασίας, ἐξε-
 γάζου τὰς προλήψεις. ἀν δ' εἰς ὄχλον ἐμπέσης,
 ἀγῶνα αὐτὸ λέγε, πανήγυριν, ἐορτήν· συνεορ-
 τάζου περὶ τοῖς ἀνθρώποις. Τί γάρ ἐστιν ἡδίων 27
 θάνατος τῷ φιλανθρώπῳ, ἢ ἀνθρώποις πολλοῖς;
 ἵππων ἀγέλας ἢ βοῶν ἡδέως ἐρωμεν· πολλοὺς πολ-
 λὰ ὅταν ἴδωμεν, διαχεόμεθα· ἀνθρώπους πολ-
 λούς βλέπων τίς ἀνιάται; Ἀλλὰ κατακραυγὰ 28
 ζουσί μου. Οὐκοῦν ἡ ἀκοή σου ἐμποδίζεται. τί
 οὖν πρὸς σέ; μή τι καὶ δύναμις ἢ ταῖς φαντα-
 σίαις χρηστική; καὶ τίς σε κωλύει ἀρέξει καὶ ἐκ-
 κλίσει χρῆσθαι κατὰ φύσιν; ἐρημῆ καὶ ἀφορημῆ;
 ποῖος θέρυβος πρὸς τοῦτο ἰκανός;

Σὺ μόνον μέμνησο τῶν καθολικῶν· τί ἐμόν; 29
 τί οὐκ ἐμόν; τί μοι δίδεται; τί θέλει με ποιῆν
 ὁ Θεὸς νῦν; τί σὺ θέλεις; Πρὸ ὀλίγου χρόνου 30
 ἠθέλε

utere eā ut oportet: tibi loquere, exerce visa tua, notiones expoli. Sin in turbam incidieris, agonem id adpella, celebritatem ludorum, festivitatem; da operam, ut eam unā cum aliis celebres. Quod enim jucundius est humano viro spectaculum, multitudine hominum? equorum & bouum armenta cum voluptate spectamus: naves multas cum videmus, exhilaramur: homines multos cum videt, quis dolet?

At clamoribus obtundunt me. Igitur auditus tuus impeditur: quid vero ad te? num etiam facultas quæ visis utitur? quis vero te prohibebit adpetitione & averfatione ex naturæ præscripto uti? quis impetu & declinatione? quis tumultus ad illud satis est?

Tu tantum memento generalia ista: quid meum est? quid non meum? quid mihi datum est? quid me Deus facere nunc vult, quid

ἤθελέ σε σχολάζειν, σαυτῶ λαλεῖν, γράφειν
 περὶ τούτων, ἀναγινώσκειν, ἀκούειν, παρασκευά-
 ζεσθαι· ἔσχες οἷς τούτο ἰκανόν χρόνον. νῦν σοι
 λέγει, Ἐλθέ ἤδη ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, δεῖξον ἡμῖν τί
 ἔμαθες, πῶς ἤθλησας. μέχρι τίνος γυμνασθή-
 σθ μόνος; ἤδη καιρὸς, γινῶναί σε, κίτερον τῶν
 ἀξιολοκῶν εἴ τις ἀθλητῶν, ἢ ἐκείνων, οἱ τὴν
 31 οἰκουμένην περᾶρχονται νικῶμενοι. Τί σὺν ἀγα-
 νακτεῖς; οὐδεὶς ἀγῶν δίχως θραύβου γίνεται. πολ-
 λούς δεῖ προγυμναστάς εἶναι, τοὺς ἐπικραυγάζον-
 τας, πολλούς! ἐπιστάτας, πολλούς θεατάς.
 32 Ἄλλ' ἐγὼ ἤθελον ἐρ' ἠσυχίας διαύγειν. Οἴμωζε
 τοῶνυ, καὶ στένε, ὥσπερ ἄξιός εἰ. τίς γὰρ ἄλλη
 μείζων ταύτης ζημία τῷ ἀπαιδευτῷ, καὶ ἀπει-
 θοῦντι τοῖς θεοῖς διατάγμασιν, ἢ τὸ λυπεῖσθαι,
 τὸ πενθεῖν, τὸ φθονεῖν, ἀπλῶς τὸ ἀτυχεῖν καὶ
 δυστυχεῖν; τούτων οὐ θέλεις ἀπαλλάξαι σεαυτὴν;

Καὶ

quid non vult? Paulo ante voluit, otium te agere, tecum colloqui, scribere his de rebus, legere, audire, præparari: ad istud satis spatii habebas. Nunc dicit: „Veni ad certamen; ostende nobis, quid didiceris, quomodo meditatius sis pugnam. Quousque solus exerceberis? Nunc tempus est, ut cognoscas, an pugil sis dignus victoriâ, aut ex illorum numero, qui terrarum orbem peragrantes perpetuo succumbunt.“ Quid

ergo indignaris? Nullum certamen fit absque tumultu. Multos esse oportet, qui ante exercent; multos qui vociferentur; multos magistros, multos spectatores. At ego quiete vellem vivere! Plora igitur, & suspira, ut dignus es. Nam quæ alia poena major est illi qui ineruditus est, divinisque præceptis refragatur, nisi ut doleat, lugeat, invideat, denique voto frustretur, calamitatibus condicetur? His malis non vis te liberare?

Quo-

Καὶ πῶς ἀπαλλάξω; Οὐ πολλάκις ἤκουσας, 33
 ὅτι ὄρεξιν ἄραί· σε δεῖ πάντελῶς, τὴν ἐκκλησίαν
 ἐπὶ μόνῳ τρέψαι τὰ πρᾶγματικά, ἀφ' ἧνάσῃ δεῖ
 πάντα, τὸ σῶμα, τὴν κτῆσιν, τὴν Φήμην, τὰ
 βιβλία, θόρυβον, ἀρχαίς, ἀναρχίαν; ἔπου γὰρ
 ἂν κλίνης, ἐδούλευσας, ὑπετάγης, κωλυτὸς ἐγέ-
 νου, ἀναγκαστὸς, ὅλος ἐπ' ἄλλοις. Ἄλλὰ τὸ 34
 Κλεάνθους πρόχειρον,

Ἄγου δέ μ', ὦ Ζεῦ, καὶ σύ γ', ἡ Πεπερωμένη.

Θέλει' εἰς Ῥώμην; Εἰς Ῥώμην. Εἰς Γύαρον;
 Εἰς Γύαρον. Εἰς Ἀθήνας; Εἰς Ἀθήνας. Εἰς Φυ-
 λακίαν; Εἰς Φυλακίαν. Ἄν ἅπαξ εἶπης, πότε τις 35
 εἰς Ἀθήνας ἀπέλθῃ; ἀπώλου. ἀνάγκη γε, ταύ-
 τῃ τὴν ὄρεξιν, ἀτελεῖ μὲν οὔσαν, ἀτυχῇ σε ποι-
 εῖν· τελεωθεῖσαν δὲ, κενόν, ἐφ' οἷς οὐ δεῖ ἐπαι-
 ρόμενον: πάλιν, ἂν ἐμποδισθῆς, δυστυχῇ, περι-
 πίπτον-

Quomodo vero me libe-
 rem? Nonne sæpe audi-
 visti? adpetitionem omni-
 no tollendam esse; averfa-
 tionem ad ea sola transfe-
 rendam, quæ tui arbitrii
 sint; missa facienda tibi esse
 omnia, corpus, opes, fa-
 mam, libros, tumultum,
 honores, conditionem pri-
 vatam. Nam quocumque
 iacclinaveris, servus, ob-
 noxius es; prohiberi, co-
 gi potes; totus in aliena
 potestate es. Sed Clean-
 this illud in promptu sit,

*Duc me, o Jupiter, &
 tu Necessitas.*

Ite me Romam vultis? Ro-
 mam ibo. In Gyara? In
 Gyara. Athenas? Athe-
 nas. In carcerem? In
 carcerem. Quod si semel
 dixeris, quando tandem
 Athenas ire licebit? per-
 iisti: necesse certe est,
 ut ista adpetitio, si irrita
 fuerit, infelicem te reddat;
 si rata, vanum, elatum ob
 ea propter quæ efferi non
 decet; rursus si impedita,
 cala-

- 36 πίπτοντα οἷς οὐ θέλεις. Ἄφες οὖν ταῦτα πάντα. Καλαὶ αἰ Ἀθῆναι. Ἀλλὰ τὸ εὐδαιμονεῖν κάλλιον πολὺ· τὸ ἀπαθῆ εἶναι, τὸ ἀτάραχον, τὸ ἐπὶ
- 37 μηδενὶ κείσθαι τὰ σὰ πράγματα. Θέρμβος ἐν Ῥώμῃ, καὶ αἰσπασμοί. Ἀλλὰ τὸ εὐροεῖν, ἀντὶ πάντων τῶν δυσκόλων. Εἰ οὖν τούτων καιρὸς ἐστὶ, διὰ τί οὐκ αἴρεις αὐτῶν τὴν ἐκκλισιν; τίς
- 38 ἀνάγκη, ἅς ὄνον ξυλοκοπούμενον ἀχθοφορεῖν; εἰ δὲ μὴ, ὄρα ὅτι δεῖ σε δουλεύειν αἰεὶ τῷ δυναμένῳ σοι διαπραΐξασθαι τὴν ἔξοδον, τῷ [πάν] ἐμποδίσαι δυναμένῳ· καὶ κείνῳ θεραπεύειν, ὡς Κανδαίμονα.
- 39 Μία ὁδὸς ἐπὶ εὐροίαν, (τοῦτο καὶ ὄρθρου καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἔστω πρόχειρον,) ἀπίστασις τῶν ἀπροαιρέτων, τὸ μηδὲν ἴδιον ἠγάσθαι, τὸ παραδῶναι πάντα τῷ Δαιμονίῳ, τῇ Τύχῃ· ἐκείνους ἐπιτρόπους αὐτῶν ποιήσασθαι, οὓς καὶ ὁ
- Ζεὺς

calamitosum, eo redactum quo nolles. Omitte igitur ista omnia. Pulchræ sunt Athenæ; sed vita beata multo pulcrior: multo pulchrius est, esse adfectibus & perturbatione vacuum; in nullius potestate res tuas esse. Tumultus est Romæ, salutationes. Sed animi tranquillitas omnes compensat molestias. Quod si igitur harum rerum est tempus, cur non tollis earum averfationem? quæ necessitas est, te velut asinum, sustibus cæcum, ferre

onera? Id ni feceris, vide, quid fiat: est tibi perpetuo serviendum illi qui tibi exitum aperire quest; cuilibet, impedire qui possit; is tibi colendus est, ut malus Genius.

Una via est, ad animi tranquillitatem vitamque beatam: (hoc & mane & interdiu & noctu in promptu sit,) ut rebus externis cedas; ut nihil proprium judices; ut omnia Deo tradas & Fortunæ; ut hos procuratores omnium constituas

Ζεὺς πεποιήκειν· αὐτὸν δὲ πρὸς ἐνὶ εἶναι μόνον, 40
 τῷ ἰδίῳ, τῷ ἀκαλύτῳ· καὶ ἀναγινώσκειν, ἐπὶ
 τοῦτο ἀναφέροντα τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ γράφειν,
 καὶ ἀκούειν. Διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι εἰπεῖν Φιλό- 41
 πονον, ἂν αἰκούσω τοῦτο μόνον, ὅτι ἀναγινώσκει
 ἢ γράφει· καὶν προσθῆ τις, ὅλας τὰς νύκτας,
 οὕτω λέγω, ἂν μὴ γινῶ τὴν ἀναφορὰν. οὐδὲ γὰρ
 σὺ λέγεις Φιλόπνον, τὸν διὰ παιδισκᾶριον ἀργυ-
 πνοῦντα. οὐ τοίνυν οὐδ' ἐγώ. ἀλλ' εἰάν μὲν ἔνεκεν 42
 δόξης αὐτὸ ποιῆ, λέγω Φιλόδοξαν· ἂν δ' ἐνε-
 κε ἀργυρίου, Φιλᾶργυρον, οὐ Φιλόπνον· ἂν δὲ
 δι' ἐπιθυμίαν λόγου, Φιλόλογον. Ἄν δ' ἐπὶ τῷ 43
 ἰδίῳ ἡγεμονικὸν ἀναφέρει τὸν πόνον, ἢ ἐκείνο κα-
 τὰ φύσιν ἔχη καὶ διεξάγη, τότε λέγω μόνον Φι-
 λόπνον. Μηδέποτε γὰρ ἀπὸ τῶν κοινῶν μήτ' 44
 ἐπαινεῖτε, μήτε ψέγετε, ἀλλὰ ἀπὸ δογματῶν.
 ταῦτα

stituas, quos & Jupiter
 constituit: tu vero ipse
 uno illo, quod tibi pro-
 prium est, quod prohiberi
 nequit, occuperis; ut,
 cum legis, cum scribis,
 cum audis, eo referas le-
 ctionem, scriptionem, au-
 ditionem. Propter hoc
 non possum dicere indu-
 strium, si audiero istud so-
 lum, legere aliquem aut scri-
 bere: &, licet adjiciat,
 totas noctes se id facere,
 nondum industrium dico,
 nisi cognovero, quo ista re-
 ferat. Neque enim tu in-

Epistolæ Dissert. T. I.

industrium eum dicis, qui
 propter puellam vigilat
 ergo ne ego quidem. Sed,
 si gloriolæ causâ id fecerit,
 ambitiosum dico; si
 pecuniæ gratiâ, avarum,
 non industrium; si autem
 propter literarum amorem,
 philologum. Quod si vero
 ad suam mentem rationem-
 que laborem istum retulerit,
 ut illa Naturæ constan-
 ter pareat, tum demum
 industrium dico. Num-
 quam enim e communibus
 istis, vel vituperationes,
 vel laudationes petendæ
 sunt,

Pp

ταῦτα γὰρ ἔστι τὰ ἴδια ἑκάστου, τὰ καὶ τὰς
 45 κρέζεις αἰσχροῖς ἢ καλὰς ποιοῦντα. Τούτων με-
 μνημένος, χαῖρε τοῖς παροῦσι, καὶ ἀγάπα ταῦτα
 46 ὧν καιρὸς ἔστω. εἴ τινα ὄρας, ὧν ἔμαδες καὶ
 δισκέψω, ἀποκινῶντά σοι εἰς τὰ ἔργα, εὐφραίνου
 ἐκ αὐταῖς. εἰ τὸ κακὸν καὶ λαιδωρον ἀποτέ-
 θησαι ἢ μεμείωκας· εἰ τὸ περπετὲς, εἰ τὸ
 αἰσχρολόγον, εἰ τὸ εἰκαῖον, εἰ τὸ ἐπιστευμένον·
 47 εἰ οὐ κατὰ εἶδος ἢ πρότερον, εἰ οὐχ ὁμοίως γ' ὡς
 πρότερον· ἐορτὴν ἀγειν δύνασαι κατ' ἡμέραν, σή-
 μερον, ὅτι καλῶς ἀνεστρέφης ἐν ταῦδε τῷ ἔργῳ,
 48 κέρμιον, ὅτι ἐν ἑτέρῳ. Πόσω μείζων αἰτία θυσίας,
 ἢ ὑπαταῖα, ἢ ἐπαρχία; Ταῦτα ἐκ σοῦ αὐτοῦ
 γίνεταί σοι, καὶ ἀπὸ τῶν Θεῶν. Ἐκεῖνο μέμνησο
 τίς ὁ διδούς ἐστι, καὶ τίσι, καὶ διὰ τίνα. Τού-
 τοις τοῖς διαλογισμοῖς ἐντρεφόμενος, ἔτι διαφίση,
 τοῦ

sunt, sed e decretis. Hæc enim sunt cujusque propria, quæ actiones quoque vel turpes vel honestas efficiunt. Horum memor, delectare iis quæ adfunt; & in iis acquiesce, quæ tempus fert. Si qua vides eorum, quæ didicisti ac meditatus es, ad rem abs te conferri, delectare iis. Si malitiam & conviciandi libidinem deposuisti aut minuisti; si petulantiam, si turpiloquium, si temeritatem, si segnitiam; si iis rebus, quibus ante move-

baris, non moveris, si factum non eodem modo quo prius adfici solebas; tum quotidie festivitatem celebrare potes; hodie, quod recte versatus sis in hoc opere; cras, quod in alio. Quanto majortibi hæc causa est rei divinæ faciendæ, quam si consulatum aut præfecturam esses adeptus? Hæc a te ipso habes, & a Deo. Ista qui largiatur, memento, quis sit, & quibus largiatur, & quas ob res. His cogitationibus iantritus, adhuc interesse putas

αὐτῶν εὐδαιμονήσεις; πεῦ αὖν ἀρέσσει τῷ Θεῷ;
 Οὐ πανταχόθεν τὸ ἴσον ἀπέχουσιν; οὐ παντα-
 χόθεν ὁμοίως ὄρῃσι τὰ γινόμενα.

Κ Ε Φ. ε'.

Πρὸς τοὺς Μαχίμους καὶ Θηριάδας.

Ὁ παλὸς καὶ ἀγαθὸς οὗτ' αὐτὸς μάχεται τινι,
 οὗτ' ἄλλον ἐᾷ κατὰ δύναμιν. Παραδόγμα δὲ 3
 καὶ τούτου, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων, ἔκκεται
 ἡμῖν ὁ βίος ὁ Σωκράτους· ὃς οὐ μόνον αὐτὸς παν-
 τασχῶ ἐξέφυγε μάχην, ἀλλ' οὐδ' ἄλλους μάχε- 3
 σθαι εἶα. Ὅρα παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τῷ Συμπο- 3
 σίῳ, πόσας μάχας λέλοιπε· πῶς πάλιν ἠέσχετο
 Θρασυμάχου, πῶς Πάλου, πῶς Καλιπλέους· πῶς
 πῆς γυναικὸς ἠέσχετο, πῶς τοῦ υἱοῦ, ἐξελεγχέ-
 Ρρ 2 μενος.

putas quo in loco beatus sis
 futurus, quo in loco sis
 Deo placiturus? Nonne
 ubique homines aequale re-
 cipiunt? nonne undique
 pariter ea; quae sunt &
 fiunt in mundo; intuen-
 tur?

C A P. V.

In Pugnaces & Immanes.

Vir bonus & sapiens nec
 ipse cum quoquam pugnatur;
 nec alium, quantum in
 ipso est, pugnare finit.
 Hujus quoque rei, sicut
 aliarum, exemplum in So-
 crate nobis propositum est;
 qui non ipse tantum ubique
 pugnam effugit, sed ne
 alios quidem pugnare per-
 susus est. Vide apud Xeno-
 phontem in Convivio, quot
 pugnas composuerit, quo
 pacto porro ipse Thra-
 machum, Polum, Calliclem
 toleraverit; qui pacto uke-
 rem

- 4 μενος ὑπ' αὐτοῦ, σοφίζόμενος. λίαν γὰρ ἀσφάλως ἐμέμνητο, ὅτι οὐδείς ἀλλοτρίου ἡγεμονικῆς κυριεύει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ἤθελεν, ἢ τὸ ἴδιον.
- 5 Τί δ' ἔστι τοῦτο; Οὐχ ἵνα κινή οὗτός τι κατὰ φύσιν· τοῦτο γὰρ ἀλλότριον· ἀλλ' ὅπως ἐκείνων τὰ ἴδια ποιούντων, ὡς αὐταῖς δοκεῖ, αὐτὸς μηδὲν ἥττον κατὰ φύσιν ἔξει καὶ διεξάξει, μόνον τὰ αὐτοῦ ποιῶν πρὸς τὸ κακείνους ἔχειν κατὰ φύσιν.
- 6 Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὃ αἰεὶ πρόκειται τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ. Στρατηγηῆσαι; Οὐ· ἀλλ', ἂν δίδωται, ἐπὶ ταύτης τῆς ὕλης τὸ ἴδιον ἡγεμονικὸν τηρῆσαι Γῆμαι; Οὐ· ἀλλ', ἂν δίδωται γάμος, ἐν ταύτῃ
- 7 τῇ ὕλῃ κατὰ φύσιν ἔχοντα αὐτὸν τηρῆσαι. Ἄν δὲ θέλῃ τὸν υἱὸν μὴ ἀρκετάνειν ἢ τὴν γυναῖκα, θέλει τὰ ἀλλότρια μὴ εἶναι ἀλλότρια. καὶ τὸ παιδεύεσθαι τοῦτ' ἔστι, μανθάνειν τὰ ἴδια καὶ τὰ ἀλλότρια.

Ποῦ

rem toleraverit; quo pacto filium, callide & captiose contra ipsum disputantem. Illud enim memorize infixum habebat, neminem alterius menti dominari: nihil igitur aliud voluit, nisi quod suum esset. Illud autem quidnam est? Non, ut iste Naturam sequatur: (id enim alienum est;) sed ut, aliis suo arbitratu, quod ipsis visum esset, facientibus, ipse nihilo minus Naturæ constanter pareret; modo, quoad in ipso esset, elaborans ut illi quoque ex

Naturæ præscripto se gerent. Hoc enim viro bono & sapienti semper est propositum. Præturamne gerere? Non: sed, si ipsi mandetur prætura, in hac materia proprium animi principatum conservare. Uxorem ducere? Non: sed, si datum fuerit conjugium, in eo ita se geret, ut naturæ præscriptum conservet. Quodsi vero vult, filium aut uxorem non peccare; vult, aliena non esse aliena. Atque erudiri hoc est, cognoscere, quæ sua sint, quæ aliena.

Ad

Ποῦ οὖν ἔτι μάχης τόπος τῶ ὄντος ἔχοντι; 8
 μὴ γὰρ θουμάζῃς τι τῶν γινομένων; μὴ γὰρ κακῶν
 αὐτῶ φαίνεται; μὴ γὰρ οὐ χείρονα καὶ χαλεπώ-
 τερα προσδέχεται τὰ παρὰ τῶν Φαύλων, ἢ ἀπα-
 βαίνει αὐτῶ; μὴ γὰρ οὐ κέρδος λογίζεται πᾶν
 ὃ τε αὖ ἀπολίπωσι τοῦ ἐσχάτου; Ἐλαιδόρησέ σε
 ὁ δαίμων. Πολλὴ χάρις αὐτῶ, ὅτι μὴ ἔπληξεν. 9
 Ἄλλαι καὶ ἔπληξε. Πολλὴ χάρις, ὅτι μὴ ἔτρω-
 σεν. Ἄλλαι καὶ ἔτρωσε. Πολλὴ χάρις, ὅτι μὴ
 ἀπέκτενε. Πότε γὰρ ἔμαθον, ἢ παρὰ τῆμ, ὅτι 10
 ἡμέρον ἐστὶ ζῶον, ὅτι φιλάλληλον, ὅτι μεγάλη
 βλάβη τῶ ἀδικούντι αὐτῇ ἢ ἀδινία; ταῦτα οὖν
 μὴ μεμαθηώς, μηδὲ πεπεσμένος, διὰ τί μὴ
 ἀκολουθήσει τῶ φαινόμενῳ συμφέροντι; Βέβληκεν 12
 ὁ γείτων λίθους. Μὴ τι οὖν σὺ ἡμέρτηκας; Ἄλ-
 λά τὰ ἐν αἰκῶ κατεώγη. Σὺ οὖν στυφαίριον εἶ;
 Οὐ, ἀλλὰ πρεσβύριος. Τί οὖν σοι δίδεται πρὸς 13

Pp 3

τούτο;

Ad eum ergo modum
 adfecto quis adhuc pugnae
 locus relinquitur? num-
 quid eorum, quae sunt, ad-
 miratur? numquid novum
 illi videtur? annon pejora
 & graviora expectat ab
 improbis, quam ipsi acci-
 dunt? an non in lucro de-
 putat, quidquid ab extre-
 mis improbitate absunt?
 Iste tibi maledixit. Ma-
 gnas ei gratias habet, quod
 non verberavit. Sed &
 verberavit. Magnas habet
 gratias, quod non vulne-
 ravit. Sed & vulneravit.

Magnam habet gratiam,
 quod non occidit. Quan-
 do enim didicit, aut a quo,
 mansuetum animal esse ho-
 minem, sociabile, ipsam
 injuriam magno malo esse
 ei a quo inferatur? Haec
 igitur cum neque didicerit,
 nec persuasa habeat, cur
 non id sequatur, quod sibi
 expedire putat? Vicinus
 conjecit lapides. Quid
 ergo tu peccasti? At su-
 pellex contracta est. Tu
 ergo vasculum es? Non;
 sed libera voluntas. Quid
 ergo tibi adversus istud da-
 tum

- 36 πίπτοντα οἷς οὐ θέλεις. Ἄφες οὖν ταῦτα πάντα. Καλαί αἱ Ἀθήναι. Ἀλλά τὸ εὐδαιμονεῖν κάλλιον πολὺ· τὸ ἀπαθῆ ἶναί, τὸ ἀτάραχον, τὸ ἐπὶ
 37 μηδενὶ κεῖσθαι τὰ σὰ πράγματα. Θέρμῳ ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἀσπασμοί. Ἀλλά τὸ εὐροεῖν, ἀντὶ πάντων τῶν δυσκόλων. Εἰ οὖν τούτων καιρὸς ἐστι, διὰ τί οὐκ αἴρεις αὐτῶν τὴν ἐκκλισιν; τίς
 38 ἀνάγκη, ἄς ὄνον ξυλοκοπούμενον ἀχθοφορεῖν; εἰ δὲ μὴ, ὄρα ὅτι δεῖ σε δουλεῖν αἰεὶ τῷ δυναμένῳ σοι διαπράξασθαι τὴν ἔξοδον, τῷ [πάν] ἐμπροδίσαι δυναμένῳ· καὶ κείνον θεραπεύειν, ὡς Κασκοδαίμονα.
- 39 Μία ὁδὸς ἐπὶ εὐροίαν, (τοῦτο καὶ ὄρθρου καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἔστω πρόχειρον,) ἀπόστασις τῶν ἀπροαιρέτων, τὸ μηδὲν ἴδιον ἡγεῖσθαι, τὸ παραδῶναι πάντα τῷ Δαιμονίῳ, τῇ Τύχῃ· ἐκείνους ἐπιτρόπους αὐτῶν ποιήσασθαι, οὓς καὶ ὁ
 Ζεὺς

calamitosum, eo redactum quo nolles. Omitte igitur ista omnia. Pulchræ sunt Athenæ; sed vita beata multo pulchrior: multo pulchrius est, esse adfectibus & perturbatione vacuum; in nullius potestate res tuas esse. Tumultus est Romæ, salutationes. Sed animi tranquillitas omnes compensat molestias. Quod si igitur harum rerum est tempus, cur non tollis earum aversationem? quæ necessitas est, te velut alienum, sustibus cæsum, ferre

onera? Id ni feceris, vide, quid fiat: est tibi perpetuo fervendum illi qui tibi exitum aperire queat; cui libet, impedire qui possit; is tibi colendus est, ut malus Genius.

Una via est, ad animi tranquillitatem vitamque beatam: (hoc & mane & interdiu & noctu in promptu fit,) ut rebus externis cedas; ut nihil proprium judices; ut omnia Deo tradas & Fortunæ; ut hos procuratores omnium constituas

Ζεὺς πεποιήκεν· αὐτὸν δὲ πρὸς ἐνὶ εἶναι μόνω; 40
 τῷ ἰδίῳ, τῷ ἀκαλύτῳ· καὶ ἀναγιγνώσκειν, ἐπὶ
 τοῦτο ἀναφέροντα τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ γράφειν,
 καὶ ἀκούειν. Διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι εἰπεῖν Φιλό- 41
 πονον, ἂν ἀκούσω τοῦτο μόνον, ὅτι ἀναγιγνώσκει
 ἢ γράφει· καὶ προσεθῆ τις, ὅλας τὰς νύκτας,
 οὐπω λέγω, ἂν μὴ γινῶ τὴν ἀναφορὰν. οὐδὲ γὰρ
 σὺ λέγεις Φιλόπνον, τὸν διὰ παιδισκαῖριον ἀργυ-
 πνοῦντα. οὐ τοῖον οὐδ' ἐγώ. ἀλλ' εἰ μὲν ἕνεκα 42
 δόξης αὐτὸ ποιῆ, λέγω Φιλόδοξον· ἂν δ' ἕνε-
 κα ἀργυρίου, Φιλάργυρον, οὐ Φιλόπνον· ἂν δὲ
 δι' ἐπιθυμίαν λόγου, Φιλόλογον. Ἄν δ' ἐπὶ τὸ 43
 ἴδιον ἡγεμονικὸν ἀναφέρει τὸν πόνον, ἵν' ἐκεῖνο κα-
 τὰ φύσιν ἔχη καὶ διεξάγη, τότε λέγω μόνον Φι-
 λόπνον. Μηδέποτε γὰρ ἀπὸ τῶν κοινῶν μήτ' 44
 ἐπαινεῖτε, μήτε ψέγετε, ἀλλὰ ἀπὸ δογματίων.
 ταῦτα

status, quos & Jupiter
 constituit: tu vero ipse
 uno illo, quod tibi pro-
 prium est, quod prohiberi
 nequit, oecuperis; ut,
 cum legis, cum scribis,
 cum audis, eo referas le-
 ctionem, scriptionem, au-
 ditionem. Propter hoc
 non possum dicere indu-
 strium, si audiero istud so-
 lum, legere aliquem aut scri-
 bere: &, licet adjiciat,
 totas noctes se id facere,
 nondum industrium dico,
 nisi cognovero, quo ista re-
 ferat. Neque enim tu in-

Epistolæ Dissert. T. I.

dustrium eum dicis, qui
 propter puellam vigilat
 ergo ne ego quidem. Sed,
 si gloriolæ causâ id fece-
 rit, ambitiosum dico; si
 pecuniæ gratiâ, avarum,
 non industrium; si autem
 propter literarum amorem,
 philologum. Quod si vero
 ad suam mentem rationem-
 que laborem istum retule-
 rit, ut illa Naturæ constan-
 ter pareat, tum demum
 industrium dico. Num-
 quam enim e communibus
 istis, vel vituperationes,
 vel laudationes petendæ
 sunt,

Pp

ταῦτα γὰρ ἔστι τὰ ἴδια ἰκρίστου, τὰ καὶ τὰς
 45 κρέξις αἰσχροῖς ἢ καλῶς ποιῶντα. Τούτων με-
 μνημένος, χεῖρε τοῖς παροῦσι, καὶ ἀγάπα ταῦτα
 46 ὧν καιρὸς ἔστω. εἴ τινα ὄραῖς, ὧν ἔμαδες καὶ
 δισκέψω, ἀπαντῶντά σοι εἰς τὰ ἔργα, εὐφραίνου
 ἐκ' αὐταῖς. εἰ τὸ κακὸν καὶ λαιδορον ἀποτέ-
 θησαι ἢ μεμίσωκας· εἰ τὸ προκετὸς, εἰ τὸ
 αἰσχρολόγος, εἰ τὸ εἰκαῖον, εἰ τὸ ἐπιστευμένον·
 εἰ οὐ καὶ ἐφ' οἷς πρότερον, εἰ οὐχ ὁμοίως γ' ὡς
 πρότερον· ἐορτὴν ἀγειν δύνασαι κατ' ἡμέραν, σή-
 μερον, ὅτι καλῶς ἀνεστράφης ἐν ταῦδε τῷ ἔργῳ,
 47 κούριον, ὅτι ἐν ἑτέρῳ. Πέσω μείζων αἰτία θυσίας,
 ἢ ὑπαταῖα, ἢ ἐπαρχία; Ταῦτα ἐκ σοῦ αὐτοῦ
 γίνεταί σοι, καὶ ἀπὸ τῶν Θεῶν. Ἐκείνο μέμνησο
 48 τίς ὁ δίδους ἔστι, καὶ τίσι, καὶ διὰ τίνας. Τού-
 τοις τοῖς διαλογισμοῖς ἐντρέφόμενος, ἔτι διαφέρει,
 σου

sunt, sed e decretis. Hæc enim sunt cojusque propria, quæ actiones quoque vel turpes vel honestas efficiunt. Horum memor, delectare iis quæ adfunt; & in iis acquiesce, quæ tempus fert. Si qua vides eorum, quæ didicisti ac meditatus es, ad rem abs te conferri, delectare iis. Si malitiam & conviciandi libidinem deposuisti aut minuisti; si petulantiam, si turpiloquium, si temeritatem, si fegnitiam; si iis rebus, quibus ante move-

baris, non moveris, si faltem non eodem modo quo prius adfici solebas; tum quotidie festivitatem celebrare potes; hodie, quod recte versatus sis in hoc opere; cras, quod in alio. Quanto major tibi hæc causa est rei divinæ faciendæ, quæ si consulatum aut præfecturam esses adeptus? Hæc a te ipso habes, & a Deo. Ista qui largiatur, memento, quis sit, & quibus largiatur, & quas ob res. His cogitationibus iantritus, adhuc interesse putas

πρὸς ὧν εὐδαιμονήσεις; πρὸς ὧν ἀρέσεται τῷ Θεῷ;
 Οὐ πανταχόθεν τὸ ἴσον ἀπέχουσιν; οὐ παντα-
 χόθεν ὁμοίως ὄρῃσι τὰ γινόμενα.

Κ Ε Φ. ε΄.

Πρὸς τοὺς Μαχίμους καὶ Θηριώδεις.

Ὁ παῖλος καὶ ἀγαθὸς οὐτ' αὐτὸς μάχεται τινι,
 οὐτ' ἄλλον ἐᾷ κατὰ δύναμιν. Παράδειγμα δὲ
 καὶ τούτου, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων, ἔκκεται
 ἡμῖν ὁ βίος ὁ Σωκράτους· ὃς οὐ μόνον αὐτὸς παν-
 τωχοῦ ἐξέφυγε μάχην, ἀλλ' οὐδ' ἄλλους μάχε-
 σθαι εἶα. Ὅρα πᾶρά Ξενοφῶντι ἐν τῷ Συμπο-
 σίῳ, πῶς αἱ μάχαις λέλκε· πῶς πάλιν ἠέσχετο
 Θρασυμάχου, πῶς Πάλου, πῶς Καλλιλέους· πῶς
 πῆς γυναικὸς ἠέσχετο, πῶς τοῦ υἱοῦ, ἐξελεγχέ-
 ρρ 2 μενος

putas quo in loco beatus sis
 futurus, quo in loco sis
 Deo placiturus? Nonne
 ubique homines aequale re-
 cipiunt? nonne undique
 pariter ea; quae sunt &
 fiunt in mundo, intuen-
 tur?

C A P. V.

In Pugnaces & Immanes.

Vir bonus & sapiens nec
 ipse cum quoquam pugnatur;
 nec aliam, quantum in
 ipso est, pugnare finit.
 Hujus quoque rei, sicut
 aliarum, exemplum in So-
 crate nobis propositum est;
 qui non ipse tantum ubique
 pugnam effugit, sed ne
 alios quidem pugnare pas-
 sus est. Vide apud Xeno-
 phontem in Convivio, quot
 pugnas composuerit, quo
 pacto porro ipse Thra-
 symachum, Polum, Calliclem
 τολεσαντι; quis pacto κα-
 ρου

- 4 μενος ὑπ' αὐτοῦ, σοφίζόμενος. λίαν γὰρ ἀσφάλως ἐμέμνητο, ὅτι οὐδείς ἀλλοτρίου ἡγεμονικοῦ κυριεύει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ἠθέλην, ἢ τὸ ἴδιον.
- 5 Τί δ' ἔστι τοῦτο; Οὐχ ἵνα κινή οὗτός τι κατὰ φύσιν· τοῦτο γὰρ ἀλλότριον· ἀλλ' ὅπως ἐκείνων τὰ ἴδια ποιοῦντων, ὡς αὐτοῖς δοκεῖ, αὐτὸς μηδὲν ἥττον κατὰ φύσιν ἔξει καὶ διεξάξει, μόνον τὰ αὐτοῦ ποιῶν πρὸς τὸ κακείνους ἔχειν κατὰ φύσιν.
- 6 Τοῦτο γὰρ ἔστιν ὃ αἰεὶ πρόκειται τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ. Στρατηγήσαι; Οὐ· ἀλλ', ἂν δίδωται ἐπὶ ταύτης τῆς ὕλης τὸ ἴδιον ἡγεμονικὸν τηρῆσαι. Γῆμαι; Οὐ· ἀλλ', ἂν δίδωται γάμος, ἐν ταύτῃ
- 7 τῇ ὕλῃ κατὰ φύσιν ἔχοντα αὐτὸν τηρῆσαι. Ἄν δὲ θέλῃ τὸν υἱὸν μὴ ἀφαιρῆταιν ἢ τὴν γυναῖκα, θέλει τὰ ἀλλότρια μὴ εἶναι ἀλλότρια. καὶ τὸ παιδεύεσθαι τοῦτ' ἔστι, μανθάνειν τὰ ἴδια καὶ τὰ ἀλλότρια.

Ποῦ

rem toleraverit; quo pacto filium, callide & captiose contra ipsum disputantem. Illud enim memorizæ infixum habebat, neminem alterius menti dominari: nihil igitur aliud voluit, nisi quod suum esset. Illud autem quidnam est? Non, ut iste Naturam sequatur: (id enim alienum est;) sed ut, aliis suo arbitratu, quod ipsis visum esset, facientibus, ipse nihilo minus Naturæ constanter pareret; modo, quoad in ipso esset, elaborans ut illi quoque ex

Naturæ præscripto se gererent. Hoc enim viro bono & sapienti semper est propositum. Præturamne gerere? Non: sed, si ipsi mandetur prætura, in hac materia proprium animi principatum conservare. Uxorem ducere? Non: sed, si datum fuerit conjugium, in eo ita se geret, ut naturæ præscriptum conservet. Quod si vero vult, filium aut uxorem non peccare; vult, aliena non esse aliena. Atque erudiri hoc est, cognoscere, quæ sua sint, quæ aliena.

Ad

Πού οὖν ἔτι μάχης τόπος τῷ οὕτως ἔχοντι; 8
 μὴ γὰρ θαυμάζεις τι τῶν γινομένων; μὴ γὰρ καινὸν
 αὐτῷ φαίνεται; μὴ γὰρ οὐ χείρονα καὶ χαλεπώ-
 τερα προσδέχεται τὰ παρὰ τῶν Φαύλων, ἢ ἀπα-
 βαίνει αὐτῷ; μὴ γὰρ οὐ κέρδος λογίζεται πᾶν
 ὅτι ἀν ἀπολίπωσι τοῦ ἐσχάτου; Ἐλαιδόρησέ σε
 ὁ δεῖνα. Πολλὴ χάρις αὐτῷ, ὅτι μὴ ἔπληξεν. 9
 Ἄλλὰ καὶ ἔπληξε. Πολλὴ χάρις, ὅτι μὴ ἔτρω-
 σεν. Ἄλλὰ καὶ ἔτρωσε. Πολλὴ χάρις, ὅτι μὴ
 ἀπέκτενε. Πότε γὰρ ἔμαθον, ἢ παρὰ τῆς, ὅτι 10
 ἡμερὸν ἐστὶ ζῶον, ὅτι Φιλάλληλον, ὅτι μεγάλη
 βλάβη τῷ ἀδικαῦντι αὐτῇ ἢ ἀδικίᾳ; ταῦτα οὖν
 μὴ μεμαθηκώς, μηδὲ πεπεισμένος, διὰ τί μὴ
 ἀκολουθήσει τῷ Φαινομένῳ συμφέροντι; Βέβληκεν 11
 ὁ γείτων λίθος. Μή τι οὖν σὺ ἡμάρτηκας; Ἄλ-
 λά τὰ ἐν αἰῶνι κατεώγη. Σὺ οὖν στυφαίριον εἶ;
 Οὐ, ἀλλὰ πρεσβύτης. Τί οὖν σοι δίδεται πρὸς 12

Pp 3

τούτο;

Ad eum ergo modum
 adfecto quis adhuc pugnae
 locus relinquitur? num-
 quid eorum, quae fiunt, ad-
 miratur? numquid novum
 illi videtur? annon pejora
 & graviora expectat ab
 improbis, quam ipsi acci-
 dunt? an non in lucro de-
 putat, quidquid ab extre-
 ma improbitate absunt?
 Iste tibi maledixit. Ma-
 gnā ei gratiam habet, quod
 non verberavit. Sed &
 verberavit. Magnā habet
 gratiam, quod non vulne-
 ravit. Sed & vulneravit.

Magnam habet gratiam,
 quod non occidit. Quan-
 do enim didicit, aut a quo,
 mansuetum animal esse ho-
 minem, sociabile, ipsam
 injuriam magno malo esse
 ei a quo inferatur? Haec
 igitur cum neque didicerit,
 nec persuasa habeat, cur
 non id sequatur, quod sibi
 expedire putat? Vicinus
 conjecit lapides. Quid
 ergo tu peccasti? At su-
 pellex confracta est. Tu
 ergo vasculum es? Non;
 sed libera voluntas. Quid
 ergo tibi adversus istud da-
 tum

ταῦτο; ὡς μὲν λύκος, ἀντιδράσκει, καὶ ἄλλους
 πλείονας λίθους βάλλει· ἀνθρώπου δ' εἰς ζῆ-
 τῆς, ἐπίσχεψαί σου τὸ ταμίειον, ἴδε τίνας δυνά-
 μεις ἔχων ἐλήλυθας· μήτι τὴν θηριώδη; μή τι
 13 τὴν μνησικακητικὴν; Ἴππος οὖν πᾶς ἀδελός
 ἐστίν; Ὅταν τῶν φυσικῶν δυνάμεισιν ἐτίεηται·
 οὐχ ὅταν μὴ δύνηται ποικύζειν, ἀλλ' ὅταν μὴ
 τρέχειν. Ὅ δὲ κύων; Οὐχ ὅταν πέτρωθαι μὴ
 14 δύνηται, ἀλλ' ὅταν μὴ ἰχθυέειν. Μὴ ποτ' οὖν
 οὕτω καὶ ἄνθρωπος δυστυχὴς ἐστίν, οὐχ ὁ μὴ
 δυνάμενος λέοντας πνίγειν, ἢ ἀνδριάντας περι-
 λαμβάνειν· οὐ γὰρ πρὸς τοῦτο δυνάμεισ τιπὸς
 ἔχων ἐλήλυθε παρὰ τῆς φύσεως· ἀλλ' ὁ ἀπο-
 15 λωλεκώς τὸ εὐγνωμον, ὁ τὸ πιστόν; Τοῦτον ἴδαι
 συνελθόντας θρηνεῖν, εἰς ὅσα κακὰ ἐλήλυθεν·
 οὐχι, μὰ Δία, τὸν φύντα, ἢ τὸν ἀποθανόντα,
 ἀλλ' ὃ ζῶντι συμβεβήκει ἀπολέσαι τὰ ἴδια· οὐ
 τὰ

tum est? Tamquam lupo
 quidem, ut remordeas, &
 plures lapides conicias:
 ut homini autem, si que-
 ras quid, inspicere penum
 tuam; vide, quas tecum
 facultates adtuleris: nam
 hestujnam? num ultionis
 avidam? Equus quando
 miser est? Cum naturali-
 bus facultatibus privatur:
 non; cum canere, ut gal-
 lus, nequit; sed cum car-
 cere nequit. Canis? Non
 cum volare nequit, sed cum
 nequit indagare. Vide illi-

que, atque homo etiam
 eodem modo miser sit, non
 is, qui leones strangulare
 nequit, aut staturas ample-
 cti; (neque enim ad hoc a
 natura facultatibus est in-
 structus;) sed is qui pro-
 bitatem, qui fidem amittit.
 Hunc oportebat a conve-
 nientibus plorari, ob tan-
 ta in quæ incidere mala:
 non, ita me dii ament, eum
 qui natus, aut qui mortuus
 fuerit; sed, qui vivens sto-
 rum jactantiam fecerit; non
 quidem patrimonii, non
 agelli,

καὶ πατέρα, τὸ ἀγρίδιον, καὶ τὸ οὐκίδιον, καὶ τὸ
 παιδοκαϊον, καὶ τὰ δουλείαις. (τούτων γὰρ οὐ
 ἴδαν τῶ ἀνθρώπου ἐστίν, ἀλλὰ πάντα ἀλ-
 λότρια; δούλας, ὑπεύθυνας, ἄλλοτε ἄλλοις ἐ-
 ἴσμενα ὑπὸ τῶν κυρίων.) ἀλλὰ τὰ ἀνθρωπικὰ 16
 καὶ χαρακτηριστῆρας αὐς ἔχον ἐν τῇ διανοίᾳ ἐλήλυ-
 θεν. οἷσιν καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων ζητοῦντες
 ἂν μὲν εὐρωμεν, δοκιμάζομεν. ἂν δὲ μὴ εὐρωμεν,
 ῥιπτοῦμεν. Τίνα ἔχει τὸν χαρακτηριστῆρα τοῦτο τὸ 17
 τετραδράσιον; Τραϊανοῦ. Φέρε. Νέρωνος. Ῥίψον
 ἔξω, ἀδόκιμὸν ἐστίν, σάπρον. Οὐκὼ καὶ ἐνθάδε
 τίνα ἔχει χαρακτηριστῆρα τὰ δόγματα αὐτοῦ; Ἡμεῖ-
 ρον, κοίλωνικόν, ἀνεκτικόν, φιλάλληλον. Φέρε,
 παραδέχουμαι ποῖα πολίτην τούτου; παραδέχο-
 μαι γέγονα, σύμπλου. Ὅσοι μόνον, γιῆ Νερώ 18
 κατὸν ἔχει χαρακτηριστῆρα. μή τι ἀργίλος ἐστίν; μή
 τι μανίτης; μή τι μεμφίμοιρος; ἂν αὐτῷ Φανῆ;
 περὶ αὐτοῦ τὰς κεφαλαίας τῶν ἀπαντῶντων; Τί 19

Pr 4

agelli, non domunculae,
 non diversorii, non servulo-
 rum: (nihil enim horum
 homini est proprium; om-
 nia sunt aliena, serva, ob-
 noxia; alia aliis ab iis, in
 quorum potestate sunt, dan-
 tar:) sed qui humana ami-
 sit, qui sigilla, quae im-
 pressa menti secum adduxit;
 qualia in numismate etiam
 quaerimus, quae si inveni-
 rimus, probamus; sin mi-
 nus, rejicimus. Quam nota
 tam habet Sestertius iste?

Trajan! Exhibe! Nero-
 nis. Abjice; improbus est,
 adulterinus. Ita hic etiam,
 Quod signum habent de-
 creta istius? Mansuetum,
 sociabile, tolerans, amans
 aliorum. Exhibe! accipio;
 hunc civem facio, admit-
 to violinum, navigationis
 comitem. Vide modo, ne
 characterem Neronianum
 habeat? Estne iracundus?
 estne persequens inimici-
 tarum? estne morosus?
 an obviatorum capita caedit,

cum

οὐν ἔλεγες, ὅτι ἀνδραπῆς ἐστὶ; μὴ γὰρ ἐκ ψι-
 λῆς μορφῆς κρῖνεται τῶν ὄντων ἕκαστον; ἐπεὶ
 οὕτω λέγε καὶ τὸ κήριον, μῆλον εἶναι, καὶ ὄρνιν
 20 ἔχειν αὐτὰ, καὶ γεῦσιν. Οὐκ ἀρκεῖ δὲ ἡ ἐκτὸς
 περιγραφή. οὐκαὶν οὐδὲ πρὸς τὸν ἀνδραπῆον ἢ εἰς
 ἔξαρκαί, καὶ οἱ ὀφθαλμοί· ἀλλ' ἐν ταῖς δόγματι
 21 ἔχει ἀνδραπῆκαί. Οὗτος αἰκ ἀκούει λόγου, οὐ
 παρακαλουθεῖ ἐλεγχόμενος· ὄνος ἐστὶ. τούτου
 τὸ αἰδήμον ἀπενενέφραται· ἀχρηστός ἐστὶ, πάν-
 τω μᾶλλον ἢ ἀνδραπῆος. οὗτος ζητεῖ, τίνα ἀπαι-
 τήσας λακτίσῃ, ἢ δάκῃ· ὥστε οὐδὲ πρόβατον ἢ
 ὄνος, ἀλλὰ τί ποτε ἀγχιον θηρίον.

22 Τί οὖν; θύλας με καταφρονεῖσθαι; ὑπὲρ
 τίνων; ὑπὸ εἰδότην; καὶ πῶς καταφρονήσουσι εἰ
 εἰδότες τοῦ πρῶτου, τοῦ αἰδήμονος; ἀλλ' ὑπὸ τῶν
 ἀγνοούντων; τί σοι μέλει; οὐ τίμιν γὰρ ἄλλο
 τεχνί-

sum ei visum fuerit? Quid
 ergo hominem eum esse di-
 cebas? Num enim solē
 formā singulæ res judican-
 tur? Id si ita est; ceream
 quoque massam dic pomum
 esse, dic habere pomi &
 odorem & gustum. Neque
 vero externa circumscriptio
 satis est. Neque igitur
 ad hominem constituendum
 natus satis est, & oculi;
 sed decreta humana requi-
 runtur. Hic non audit ra-
 tionem; cum arguitur, non
 intelligit: asinus est. Hu-
 jus verecundia est empor-

tua: inutilis est, & quidvis
 potius quam homo. Hic
 querit, quem obvium mor-
 deat, aut calcibus petat:
 itaque ne ovis quidem aut
 asinus est, sed cuilibet fo-
 ræ bestia simillimus.

Quid ergo? vis me con-
 temni? A quibus? ab iis
 qui te norunt? quomodo
 autem, qui norunt te, con-
 temnent, cum sis mansue-
 tus, cum sis verecundus?
 At ab iis qui te ignorant?
 quid id tuâ refert? neque
 enim alius artifex ignarus
 artis

τεχνίτη τῶν αἰτήτων. Ἄλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπι- 29
 Φύσσονται μοι. Τί λέγεις τὸ ἐμοί; δύναταί τις
 τὴν προαίρεσιν τὴν σὴν βλάψαι, ἢ καλύσαι ταῖς
 προσπιπτούσαις Φαντασίαις. χρῆσθαι ὡς πέφυ-
 κεν; Οὐδαμῶς. Τί οὖν ἔτι ταράσσει, καὶ φοβε- 24
 ρὸν σαυτὰν θέλεις ἐπιδεικνύειν; οὐχὶ δὲ παρελ-
 θὼν εἰς μέσον κηρύσσεις, ὅτι εἰρήνην ἄγεις πρὸς
 πάντας ἀνθρώπους, ὅτι ἂν ἐκείνοι ποιῶσι καὶ
 μάλιστα ἐκείνων καταγελαῖς, ὅσοι σε βλάπτων
 δοκοῦσιν; Ἀνδράποδα ταῦτα οὐκ οἶδεν, οὐδὲ τίς
 εἰμι, οὐδὲ ποῦ μου τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, ὅτι
 εὐ πρόσθε αὐτοῖς πρὸς τὰ ἐμέ.

Οὕτω καὶ οἱ ἐχυρὰν πόλιν οἰκοῦντες κατα- 25
 γελῶσι τῶν πολιορκούντων. Νῦν δ' οὗτοι τί
 πρῶγμα ἔχουσιν ἐπὶ τῷ μηδενί; ἀσφαλές ἐστίν
 ἡμῶν τὸ ταῖχος, τροφαῖς ἔχομεν ἐπὶ πάντοτε
 χρόνον, τὴν ἄλλην ἅπασαν παρασκευήν. Ταῦτά 26

Ρ ρ 5

ἴσσι

artis suæ curat. At multo
 magis adorientur me. Quid
 dicis, me? potestne quis-
 quam voluntatem tuam læ-
 dere, aut prohibere quo-
 minus oblati visis, ut na-
 tura fert, utaris? Nequa-
 quam. Quid ergo adhuc
 turbaris, & formidabilem
 te præbere studeas? quin
 potius progressus in me-
 dium, proclamans, tibi pa-
 cem esse cum omnibus ho-
 minibus, quid illi agant;
 & eos in primis derides,

qui se tibi nocere putant?
 Mancipia ista ignorant, quis
 sim; ubi mea bona & ma-
 la posita sint, nesciunt;
 non patere sibi aditum ad
 meas opes, ignorant.

Sic, qui munitam inco-
 lunt urbem, hostilem obsi-
 dionem rident: Nunc isti
 quid sibi frustra faciunt
 negotium? tuta sunt nostra
 mœnia; cibaria habemus
 in perlongum tempus; om-
 nibus aliis rebus instructi
 sumus.

ἵστι τὰ πρόσωπα ἔχουσα καὶ ἀνάλωτον ποιῶνται·
 ἀνθρώπου δὲ ψυχὴν οὐδὲν ἄλλο, ἢ δόγματα.
 Ποῖον γὰρ τεῖχος οὕτως ἰσχυρὸν, ἢ πῶς σῶμα
 οὕτως ἀδωμένον, ἢ πῶς κτήσις ἀναφαιρέτος,
 27 ἢ πῶς ἀξίωμα οὕτως ἀνεπιβούλευτος; Πᾶσα
 κωνσταντοῦ Σητὰ, εὐάλαστα οἷς τισὶ τὸν ὄπισ-
 θον προσέχοντα πᾶσα ἀνάγκη ταρασσέσθαι, και-
 ἀλιστῶν, φοβέσθαι, περθεῖν, ἀτιμῆς ἔχειν
 τὰς ἀξίας, περιπτωτικῶς ἔχειν τὰς ἐκκλίσεις.
 28 Ἔπειτα αὖ θέλομεν τὴν μόνην δεδομένην ἡμῖν ἀσφα-
 λειν ἔχουσαν ποιῆν; οὐδ', ἀποστρέφοντες τῶν Ση-
 τῶν καὶ δούλων, τὰ ἀδύνατα καὶ φύσει ἐλείψθη
 ἐκπονεῖν; οὐδὲ μεμνήμεθα, ὅτι οὔτε βλάπτει ἄλλος
 29 ἄλλον, οὔτε ἀφελῆ, ἀλλὰ τὸ περὶ πάντων τού-
 των δόγμα, τοῦτό ἐστι τὸ βλάπτειν, ταῦτό ἐστι
 τὸ ἀνατρέπον, τοῦτο μάχη, τοῦτο στάσις, τοῦτο
 πόλεμος. Ἐπεκλέα καὶ Πολυνείκην τὸ πεπονημένον,

sumus. Hæc sunt quæ ci-
 vitatem munitam & inex-
 pugnabilem faciunt; homi-
 nis vero animum, nihil
 aliud nisi decreta. Nam
 quis mutus adeo firmus
 est, aut quod corpus
 adeo adamantinam, quæve
 possessio tam certa & pro-
 pria, aut quæ dignitas ita
 insidiarum expers? Omnia
 ubique mortalia sunt, ex-
 pugnata facilia; quibus quæ
 illo modo adjungit ani-
 mum, hunc turbari omni-
 no necesse est, male spera-
 re, timere, lagere, kri-

tas habere adpetitiones, in
 ea quæ nolit incidere. Et
 tamen solam eam arcem,
 quæ nobis data est, muni-
 re nolumus? nec, repu-
 diatis mortalibus rebus &
 servilibus, in eis elaborare
 quæ sunt immortales & sua
 natura liberæ? neque co-
 gitamus, neminem ab alio
 vel juvari vel lædi, sed de-
 cretum de eo, quod vel ju-
 vandi vel lædendi vim ha-
 beat, hoc esse quod lædat,
 hoc esse quod evertat: hoc
 pugnarum, hoc seditionum,
 hoc bellorum causam.

οὐκ ἄλλο, ἢ τοῦτο τὸ δόγμα, τὸ περὶ τυραννίδος, τὸ δόγμα τὸ περὶ φυγῆς· ὅτι τὸ μὲν, ἴσχατον τῶν κακῶν· τὸ δὲ, μέγιστον τῶν ἀγαθῶν. Φύσις δ' αὕτη παντὸς, τὸ δικάζει τὸ ἀγαθόν, 30
 φεύγει τὸ κακόν· τὸν ἀφαιρούμενον θάττερον, καὶ περιβάλλοντα τῷ ἐνακτίῳ, τοῦτον ἡγεῖσθαι παλιέριον καὶ ἐπίβαλλον, καὶ ἀδελφός ἢ, καὶ υἱός, καὶ πατήρ. τοῦ γὰρ ἀγαθοῦ συγγενέστερον οὐδέν· λογπὸν, εἰ ταῦτα ἀγαθὰ καὶ κακὰ, αὐτὸς πατήρ υἱὸς φίλος, οὐτ' ἀδελφός ἀδελφῶν, πάντα εἰς πανταχῶς μετὰ παλιέριον, ἐπιβούλον, 31
 συκοφαντῶν. εἰ δ', οἷα δὲ προάρεσις, τοῦτο 32
 μέγιστον ἀγαθόν ἐστίν, καὶ, οἷα μὴ δὲ, τοῦτο μόνον κακόν· ποῦ ἔτι μάχη; ποῦ λοιδορία; περὶ τίνων; περὶ τῶν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς; πρὸς τίνας; πρὸς τοὺς ἀγνωστούτας, πρὸς τοὺς δυστυχουῦντας, πρὸς τοὺς ἠκατημένους περὶ τῶν μεγίστων;

Τού-

fam. Quod Eteoclem & Polynicem in mutuas caedes impulit, nihil aliud est, nisi hoc ipsum decretum de imperio, & decretum de exilio; quod scilicet alterum, extremum malorum videretur; alterum, summum bonum. Est autem haec natura omnium, ut & bona persequantur, & mala fugiant; ut, qui alterum eripuerit, in alterumve conjecerit, eum hostem iudicent & insidiatorem, sive frater fuerit, sive filius, sive pater. Nam bono nihil est nobis conjunctius:

quod si igitur illa bona & mala sunt; neque pater filiis erit amicus, neque frater fratri; sed ubique omnia plena hostium, insidiatorum, calumniatorum. Sin voluntas talis, qualis esse debet, solum bonum est, & qualis non debet, solum malum; quae pugna restat? quae obtrectatio? quibus de rebus? de iis quae ad nos nihil adtinent? contra quos? contra ignorantes, contra calamitosos, contra eos qui in maximarum rerum errore versantur?

Horum

- 33 Τούτων Σικεράτης μνησθέντος, τὴν οἰκίαν τὴν αὐτοῦ ᾄκει, γυναικὸς ἀνεχόμετος τραχυτάτης, υἱοῦ ἀγνώμονος. Τραχεῖα γὰρ πρὸς τί ἦν; Ἦ ὕδαρ καταχέη τῆς κεφαλῆς ὅσον καὶ θύλας, ἕνα καταπατήσῃ τὸν πλακοῦντα· καὶ τί πρὸς ἐμέ, 34 εἰ ὑπολάβω ὅτι ταῦτα οὐδὲν πρὸς ἐμέ; Τοῦτο δ' ἐμὸν ἔργον ἐστί· καὶ οὔτε τύραννος κωλύσει με θύλοντα, οὔτε δεσπότης, οὔτε οἱ πολλοὶ τὸν ἕνα, αἰδ' ὁ ἰσχυρότερος τῶν ἀσθενέστερον. τούτο γὰρ 35 ἀκάλυτον δέδοται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἑκάστῳ. Ταῦτα τὰ δόγματα ἐν οἰκίᾳ Φιλίαν ποιῶ, ἐν πόλει ἐμόντοσαν, ἐν ἔθνεσιν εἰρήνην, πρὸς Θεὸν εὐχάριστον, πανταχοῦ θαρσύνοντα, ὡς περὶ τῶν ἀλλοτρίων, 36 ὡς περὶ οὐθενὸς ἀξίαν. Ἄλλ' ἡμεῖς γράψαι μὲν καὶ ἀναγνώσθαι ταῦτα, καὶ ἀναγνωσκόμενα ἔπει- 37 νῆσαι ἱκανοὶ, πεισθῆναι δ' οὐδ' ἐγγύς. Ταγαροῦν τὸ περὶ τῶν Λακεδαιμονίων λεγόμενον,

Οἴκοι

Horum Socrates memor, domum suam administrabat, uxorem tolerans asperimam, & filium ingratum. Etenim Xantippes asperitas quo pertinebat? Aquæ quantum volet, in caput infundat meum! placentiam conculcet! Quid vero ad me, si persuasum habuero, ista nihil ad me pertinere? Hoc vero meum munus est; in quo neque tyrannus me volentem prohibebit, neque dominus, neque multi unum, neque robustior imbecilliorum:

hoc enim cuique a Deo ita est datum, ut prohiberi non possit. Hæc decreta in ædibus amicitiam conciliant; in urbe concordiam, inter nationes pacem: hæc faciunt gratum adversus Deum; ubique fiduciâ plenum, tamquam de alienis & nullius pretii. At nos scribere quidem ista, & legere possumus, & cum leguntur, laudare; multum vero abest, ut ea sequamur. Proinde illud, quod in Lacedæmonios dictum est,

Domi

Οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δ' αἰλώπικες,
καὶ ἐφ' ἡμῶν ἀγρόσσει· ἐν σχολῇ λέοντες, ἔξω δ'
αἰλώπικες.

Κ Ε Φ. ε.

Πρὸς τοὺς ἐπὶ τῇ Ἐλεῖσθαι ὀδυνωμένους:

Ἀκῶμαι, φησὶν, ἐλεούμενος. Πότερον οὖν σὸν
ἔργον ἐστὶ τὸ ἐλεῖσθαί σε, ἢ τῶν ἐλεούντων; τί
δέ; ἐπὶ σοὶ ἐστὶ τὸ παῦσαι αὐτό; Ἐπ' ἐμοὶ, αἰ
δεικνύω αὐτοῖς μὴ ἄξιον ἔλθαι ὄντα ἐμαυτόν. Πό- 2
τερον δ' ἤδη σοὶ ὑπάρχει τοῦτο, τὸ μὴ εἶναι
ἔλθαι ἄξιον, ἢ οὐχ. ὑπάρχει; Δεκῶ ἔγωγε, ὅτι
οὐχ ὑπάρχει. ἀλλ' οὗτοι γε οὐκ ἐπὶ τούτοις ἐλε-
οῦσιν, ἐφ' οἷς (ὡπερ ἄρα) ἦν ἄξιον, ἐπὶ τοῖς
ἀμαρτανόμενοις· ἀλλ' ἐπὶ πενίᾳ, καὶ ἀναρχίᾳ,
καὶ

Domi leones, at Ephesi schola leones sumus, foris
vulpeculae, vero vulpeculae.
etiam nobis conveniet: in

C A P. VI.

In eos qui dolent quod Miserabiles videantur aliis.

Molestē (inquit) fero, mi-
ferari me homines. Estne
igitur tuum id opus, an
eorum qui te miserantur?
estne vero penes te, id
compescere? Me penes,
si eis ostendero, me non
dignum esse miseratione.
Utrum vero jam ita bene
tecum agitur; ut non sis
miseratione dignus, an
nondum? Puto equidem,
non ita mecum agi. At
isti non ob ea me miseran-
tur propter quæ id fieri
utcumque oportebat, vide-
licet propter peccata; sed
eo quod honoribus caream,
sed

οὐν ἔλεγες, ὅτι ἀνδραπῶς ἐστὶ; μὴ γὰρ ἐκ ψι-
 λῆς μορφῆς κρινεται τῶν ὄντων ἕκαστον; ἐπεὶ
 οὕτω λέγε καὶ τὸ κήριον, μῆλον ἄναι, καὶ ὄρνιν
 20 ἔχεν αὐτὰ, καὶ γεῦσιν. Οὐκ αἰρεῖ δὲ ἡ ἐκτὸς
 περιγραφή. οὐκαὶν οὐδὲ πρὸς τὸν ἀνδραπῶν ἢ εἰς
 ἔξαρκαί, καὶ οἱ ὀφθαλμοί· ἀλλ' ἀν τὰ δόγματα
 21 ἔχη ἀνδραπῶν. Οὗτος αἰκ αἰκούει λόγου, οὐ
 παρακαλοῦται ἐλεγχόμενος· ὄνος ἐστὶ. τούτου
 τὸ αἰδήμον ἀπονεύεσθαι· ἀχρηστός ἐστὶ, πάν-
 τα μᾶλλον ἢ ἀνδραπῶν. οὗτος ζητεῖ, τίνα ἀπαν-
 τήσας λακτίση, ἢ δάκη· ὥστε οὐδὲ πρόβατον ἢ
 ὄνος, ἀλλὰ τί παρὲ ἄγειον θηρίον.

22 Τί οὖν; θέλεις με καταφρονεῖσθαι; Ὑπὸ
 τίνων; ὑπὸ εἰδότεων; καὶ πῶς καταφρονήσουσιν εἰ
 εἰδότες τοῦ κρέου, τοῦ αἰδήμονος; ἀλλ' ὑπὸ τῶν
 ἀγνοούντων; τί σοι μέλει; οὐ τιμὴ γὰρ ἄλλω
 τεχνί-

cum ei visum fuerit? Quid
 ergo hominem eum esse di-
 cebas? Num enim solā
 formā singulæ res judican-
 tur? Id si ita est; ceream
 quoque massam dicæ pomum
 esse, dic habere pomi &
 odorem & gustum. Neque
 vero externa circumscriptio
 satis est. Neque igitur
 ad hominem constituendum
 natus satis est, & oculi;
 sed decreta humana requi-
 runtur. Hic non audit ra-
 tionem; cum arguitur, non
 intelligit: asinus est. Hu-
 jus verecundia est empor-

tua: inutilis est, & quidvis
 potius quam homo. Hic
 querit, quem obvium mor-
 deat, aut calcibus petat:
 itaque ne ovis quidem aut
 asinus est, sed cuilibet fe-
 ræ bestia simillimus.

Quid ergo? vis me con-
 temni? A quibus? ab iis
 qui te norunt? quomodo
 autem, qui norunt te, con-
 temnent, cum sis mansuetus,
 cum sis verecundus? At ab
 iis qui te ignorant? quid
 id tuâ refert? neque enim
 alius artifex ignarus
 artis

ταχίτη τῶν ἀτέχων. Ἄλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπι- 29
 φήσονται μοι. Τί λόγος τὸ ἐμοί; δύναταί τις
 τὴν προαίρεσιν τὴν σὴν βλάψαι, ἢ καλύσαι ταῖς
 προσπιπτούσαις Φαντασίαις. χρῆσθαι εἰς πείθυ-
 κει; Οὐδαμῶς. Τί οὖν ἔτι ταράσσει, καὶ φοβε- 24
 ρὸν σπαντὰν θέλεις ἐπιδακνύειν; οὐχὶ δὲ παρελι-
 θάνεις εἰς μέσον κηρύσσεις, ὅτι αἰρήνην ἄγεις πρὸς
 πάντας ἀνθρώπους, ὅτι ἂν ἐκάνοι ποιῶσι· καὶ
 μάλιστα ἐκείνων καταγελαῖς, ὅσοι σε βλάπτων
 δοκοῦσιν; Ἀνδράποδα ταῦτα οὐκ οἶδεν, οὐδὲ τις
 αἰμί, οὐδὲ πεῦ μου τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, ὅτι
 οὐ πρόσοδος αὐτοῖς πρὸς τὰ ἐμά.

Οὕτω καὶ αἱ ἔχυραν πόλιν οἰκοῦντες κατα- 25
 γελῶσι τῶν πολιορκούντων· Νῦν δ' οὗτοι τί
 πρῶγμα ἔχουσιν ἐπὶ τῷ μηδενί; ἀσφαλές ἐστίν
 ἡμῶν τὸ ταῖχος, τροφαῖς ἔχομεν ἐπὶ πάντοτε
 χρόνον, τὴν ἄλλην ἀπασαν παρασκευήν. Ταῦτά 26

Ρ ρ 5

ἔστι

artis suae curat. At multo
 magis adorientur me. Quid
 dicis, me? potestne quis-
 quam voluntatem tuam læ-
 dere, aut prohibere quo-
 minus oblati visis, ut na-
 tura fert, utaris? Nequa-
 quam. Quid ergo adhuc
 turbaris, & formidabilem
 te præbere studeas? quin
 potius progressus in me-
 dium, proclamas, tibi pa-
 cem esse cum omnibus ho-
 minibus, qui quid illi agant;
 & eos in primis derides,

qui se tibi nocere putant?
 Mancipia ista ignorant, quis
 sum; ubi mea bona & ma-
 la posita sint, nesciunt;
 non patere sibi aditum ad
 meas opes, ignorant.

Sic, qui munitam inco-
 lunt urbem, hostilem obsi-
 dionem ridet: Nunc isti
 quid sibi frustra facessunt
 negotium? tuta sunt nostra
 mœnia; cibaria habemus
 in perlongum tempus; om-
 nibus aliis rebus instructi
 sumus.

- ἵστι τὰ πρῶτα ἰσχυρὰ καὶ ἀνάλαστον καὶ αἰῶνα
 ἀνθρώπου δὲ ψυχὴν αὐτὴν ἄλλο, ἢ δόγματα.
 Ποῖον γὰρ τεῖχος οὕτως ἰσχυρὸν, ἢ πρῶτον σῶμα
 οὕτως ἀδυσκλήτων, ἢ πᾶσι κτήσις ἀναφαίρετος,
 27 ἢ πῶν ἀξίωμα οὕτως ἀνεπιβούλευτος; Πάντα
 κενεαχοῦ θνητὰ, εὐάλαστα οἷς τίσι τὰν ὀπισ-
 θῶν προσέχοντα πᾶσα ἀνάγκη ταράσσοθαι, κακ-
 αλπιστῶν, φοβῆσθαι, περθεῖν, ἀταλαῖς ἔχειν
 τὰς ἀρήσεις, περιπτωτικῶς ἔχειν τὰς ἐκλήσεις.
 28 Ἐἴτα οὐ θέλομεν τὴν μόνην δεδομένην ἡμῖν ἀσφά-
 λειν ἰσχυρὴν ποιῆν; οὐδ' ἀποστάντες τῶν θνη-
 τῶν καὶ δούλων, τὰ ἀδύνατα καὶ φύσει ἐλείφθηρα
 ἐκπονεῖν; οὐδὲ μεμνήμεθα, ὅτι οὔτε βλάπτει ἄλλος
 2 ἄλλου, οὔτε ἄφελαι, εἰλαὶ τὸ περὶ ἑαυτοῦ τού-
 των δόγμα, τοῦτό ἐστι τὸ βλάπτει, ταῦτό ἐστὶ
 τὸ ἀνατρέπει, τοῦτο μάχη, τοῦτο στάσις, τοῦτο
 29 πόλεμος. Ἐτεοπλέα καὶ Πολυνείκην τὸ πεπονηκὸς
 οἶκ.

sumus. Hæc sunt quæ di-
 vitatem munitam & inex-
 pugnablem faciunt; homi-
 nis vero animam, nihil
 aliud nisi decreta. Nam
 quis mutus adeo firmus
 est, aut quod corpus
 adeo adamantinum, quæve
 possessio tam certa & pro-
 pria, aut quæ dignitas ita
 insidiarum expers? Omnia
 ubique mortalia sunt, ex-
 pugnatu facilia; quibus quæ
 illo modo adjungit ani-
 mum, hunc turbari omni-
 no necesse est, male spera-
 re, timere, lagere, irri-

tas habere adpetitiones, in
 ea quæ nolit incidere. Et
 tamen solam eam arcem,
 quæ nobis data est, muni-
 re nolumus? nec, repu-
 diatis mortalibus rebus &
 servilibus, in eis elaborare
 quæ sunt immortales & sua
 natura liberæ? neque co-
 gitamus, neminem ab alio
 vel juvari vel lædi, sed de-
 cretum de eo, quod vel ju-
 vandi vel lædendi vim ha-
 beat, hoc esse quod lædat,
 hoc esse quod evertat: hoc
 pugnarum, hoc seditio-
 num, hoc bellorum causam.

οὐκ ἄλλο, ἢ τοῦτο τὸ δόγμα, τὸ περὶ τυραννίδος, τὸ δόγμα τὸ περὶ φυγῆς· ὅτι τὸ μὲν, ἔσχον τὸν τῶν κακῶν· τὸ δὲ, μέγιστον τῶν ἀγαθῶν. Φύσις δ' αὕτη παντός, τὸ διαίκεν τὸ ἀγαθόν, 30
 Φεύγει τὸ κακόν· τὸν ἀφαιρούμενον θάττερον, καὶ περιβάλλοντα τῷ ἐνοπίῳ, τοῦτον ἠγεῖσθαι πολέμιον καὶ ἐπιβούλον, καὶ ἀδελφός ἢ, καὶ υἱός, καὶ πατήρ. τοῦ γὰρ ἀγαθοῦ συγγενέστερον οὐδέν· λοιπὸν, εἰ ταῦτα ἀγαθὰ καὶ κακὰ, αὐτὸ κατῆς υἱός φίλος, οὐτ' ἀδελφός ἀδελφῶν, πάντα δὲ πανταχῶς μετὰ πολέμιον, ἐπιβούλον, ἀποφαιντῶν. εἰ δ', οἷα δὲ προῶρεσις, τοῦτο 31
 μόνον ἀγαθόν ἐστι, καὶ, οἷα μὴ δὲ, τοῦτο μόνον κακόν· ποῦ ἔτι μάχη; ποῦ λοιδορία; περὶ τίνων; περὶ τῶν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς; πρὸς τίνους; πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας, πρὸς τοὺς δυστυχοῦντας, πρὸς τοὺς ἠκατημένους περὶ τῶν μεγίστων;

Τού-

fam. Quod Eteoclem & Polynicem in mutuas caedes impulit, nihil aliud est, nisi hoc ipsum decretum de imperio, & decretum de exilio; quod scilicet alterum, extremum malorum videretur; alterum, summum bonum. Est autem haec natura omnium, ut & bona persequantur, & mala fugiant; ut, qui alterum eripuerit, in alterumve coniecerit, eum hostem iudicent & insidiatorem, siue frater fuerit, siue filius, siue pater. Nam bono nihil est nobis conjunctius:

quod si igitur illa bona & mala sunt; neque pater filiis erit amicus, neque frater fratri; sed ubique omnia plena hostium, insidiatorum, calumniatorum. Sin voluntas talis, qualis esse debet, solum bonum est, &, qualis non debet, solum malum; quæ pugna restat? quæ obrectatio? quibus de rebus? de iis quæ ad nos nihil adtinent? contra quos? contra ignorantes, contra calamitosos, contra eos qui in maximarum rerum errore versantur?

Horum

- 33 Τούτων Ξωκράτης μεμνημένος, τὴν οἰκίαν τὴν
 αὐτοῦ ἄκα, γυναικὸς ἀνεχόμενος τραχυτάτης,
 υἱοῦ ἀγνώμονος. Τραχεῖα γὰρ πρὸς τί ἦν; Ἴν'
 ὕδωρ καταχέη τῆς κεφαλῆς ὅσον καὶ θέλει, ἵνα
 καταπατήσῃ τὸν πλακοῦντα· καὶ τί πρὸς ἐμέ,
 34 ἐν ὑπολάβῳ ὅτι ταῦτα οὐδὲν πρὸς ἐμέ; Τοῦτο δ'
 ἐμὸν ἔργον ἐστί· καὶ οὔτε τύραννος κωλύσει με
 θέλοντα, οὔτε δεσπότης, οὔτε οἱ πολλοὶ τὸν ἕνα,
 αἷθ' ὁ ἰσχυρότερος τοῦ ἀσθενέστερον. τοῦτο γὰρ
 35 ἀκόλυτον δέδοται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἑκάστῳ. Ταῦτα
 τὰ δόγματα ἐν οἰκίᾳ φιλικῶν ποιῆ, ἐν πόλει ὁμό-
 νοιαν, ἐν ἔθνεσιν εἰρήνην, πρὸς Θεὸν εὐχάριστον,
 πανταχοῦ θαρσύνοντα, ὡς περὶ τῶν ἀλλοτρίων,
 36 ὡς περὶ οὐβενὸς ἀξίων. Ἄλλ' ἡμεῖς γράψαι μὲν
 καὶ ἀναγνῶναι ταῦτα, καὶ ἀναγιγνωσκόμενοι ἔπει-
 37 κῆσαι ἱκανοὶ, πεισθῆναι δ' οὐδ' ἐγγύς. Τοιγαροῦν
 τὸ περὶ τῶν Λακεδαιμονίων λεγόμενον.

Οἴκοι

Horum Socrates memor, domum suam administra- bat, uxorem tolerans asper- rimam, & filium ingratum. Etenim Xantippes asperi- tas quo pertinebat? Aquæ quantum volet, in caput infundat meum! placen- tam conculcet! Quid vero ad me, si persuasum ha- buero, ista nihil ad me pertinere? Hoc vero meum munus est; in quo neque tyrannus me volentem pro- hibebit, neque dominus, neque multi unum, neque robustior imbecilliorum:

hoc enim cuique a Deo ita est datum, ut prohiberi non possit. Hæc decreta in ædibus amicitiam concil- liant; in urbe concordiam, inter nationes pacem: hæc faciunt gratum adversus Deum, ubique fiduciâ ple- num, tamquam de alienis & nullius pretii. At nos scribere quidem ista, & legere possumus, &, cum leguntur, laudare; multum vero abest, ut ea sequa- mur. Proinde illud, quod in Lacedæmonios dictum est,

Domi

Οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δ' αἰλώπιδες,
καὶ ἐφ' ἡμῶν ἀερόσσει· ἐν σχολῇ λέοντες, ἔξω δ'
αἰλώπιδες.

Κ Ε Θ. ε'.

Πρὸς τοὺς ἐπὶ τῇ Ἐλεῦσθαι ὀδυνωμένους:

Ἀνῶμαι, φησὶν, ἰλευόμενος. Πότερον οὖν σὸν
ἔργον ἐστὶ τὸ ἰλεῦσθαί σε, ἢ τῶν ἰλευόντων; τί
δέ; ἐπὶ σοὶ ἐστὶ τὸ παῦσαι αὐτό; Ἐπ' ἐμοί, αἰν
δεικνύω αὐτοῖς μὴ ἄξιον ἔλεου ὄντα ἐμαυτόν. Πό- 2
τερον δ' ἤδη σοὶ ὑπάρχει τοῦτο, τὸ μὴ εἶναι
ἔλεου ἄξιον, ἢ οὐχ. ὑπάρχεις; Δεκῶ ἔγωγε, ὅτι
οὐχ ὑπάρχεις. ἀλλ' οὗτοι γε οὐκ ἐπὶ τούτοις ἰλε-
οῦσιν, ἐφ' οἷς (ἅπερ ἄρα) ἦν ἄξιον, ἐπὶ τοῖς
ἀμαρτανομένοις· ἀλλ' ἐπὶ πενίᾳ, καὶ ἀναρχίᾳ,
καὶ

Domi leones, at Ephesi schola leones sumus, foris
vulpeculae, vero vulpeculae.
etiam nobis conveniet: in

C A P. VI.

In eos qui dolent quod Miserales videantur aliis.

Molestè (inquit) fero, mi-
serari me homines. Estne
igitur tuum id opus, an
eorum qui te miserantur?
estne vero penes te, id
compescere? Me penes,
si eis ostendero, me non
dignum esse miseratione.
Utrum vero jam ita bene
tecum agitur, ut non sis
miseratione dignus, an
nondum? Puto equidem,
non ita mecum agi. At
isti non ob ea me miseran-
tur propter quæ id fieri
utcumque oportebat, vide-
licet propter peccata; sed
eo quod honoribus caream,
sed

καὶ νόσοις, καὶ θανάτοις, καὶ ἄλλοις τοιούτοις.
 3 Ἠότερον οὖν πείθεσθαι παρεσκευάσαι τοὺς πολλοὺς,
 ὡς ἄρα οὐδὲν τούτων κακὸν ἔστιν, ἀλλ' οἷόν τε
 καὶ πένητι καὶ ἀνάερχοντι καὶ ἀτίμῳ εὐδαιμονεῖν·
 ἢ σαυτὸν ἐπιδεικνύειν αὐτοῖς πλουτοῦντα καὶ ἀρ-
 4 χοντα; Τούτων γὰρ τὰ μὲν δεύτερα, ἀλαζόντος
 καὶ ψυχροῦ, καὶ οὐδενὸς ἀξίου. καὶ ἡ προσποίη-
 σις ἄρα δὲ αἰὼν ἂν γένοιτο. δουλαίριά σε χρή-
 σασθαι δεήσει, καὶ ἀργυρομαΐτις ὀλίγα πε-
 κτῆσθαι, καὶ ταῦτα ἐν φανερῷ δεκνύειν, ὡς οἶόν
 τε, ταῦτά πολλαίκις, καὶ λαιψάμενος περᾶσθαι
 ὅτι ταῦτά ἐστι, καὶ ἰμαστίδια στιλπνά, καὶ τὴν
 ἄλλην πομπήν, καὶ τὸν τιμώμενον ἐπιφαίνεσθαι
 ὑπὸ τῶν ἐπιφανῶν τούτων· καὶ δεπνεῖν περᾶσθαι
 παρ' αὐτοῖς, ἢ δοκεῖν γε ὅτι δεπνεῖς· καὶ περὶ
 τὸ σῶμα δὲ τινα κακοτεχνεῖν, ὡς εὐμορφότερον
 φαίνεσθαι καὶ γενναϊότερον τοῦ ὄντος.

Ταῦτά

sed propter paupertatem, propter morbos, propter orbitatem, & id genus alia. Num igitur operam das, ut persuadeas hominibus, nihil horum esse malum; sed posse fieri, ut & pauper, & sine magistratu, & honorum expertus, sis beatus? aut operam das, ut tamquam divitem te & principem eis ostentes? Nam hoc posterius quidem arrogantis est, & inepti, & nullius pretii hominis. Ac ista simulatio, vide, quibus rebus constat. Ser-

vuli tibi conducendi erunt, argentea vascula nonnulla habenda, eaque aperte ostentanda; & quidem eadem, si fieri potest, sæpius; dandaque opera, ut non eadem esse videantur: est & splendidis vestibus opus, cæteraque pompâ; & præ te ferendum, ab illustribus istis honorem tibi haberi: danda item opera, ut apud eos cœnites, aut saltem cœnitare videaris: corpus etiam malis quibusdam artibus excolendum est, ut formosior & robustior videaris quam es.

Hæc

Ταῦτά σε δὲ μηχανῶσθαι, εἰ τὴν δευτέραν 5:
 ὁδὸν ἀπιέναι θέλεις ὥστε μὴ ἐλευῖσθαι. Ἡ πρώτη
 τῆ δὲ καὶ ἀνήκτος καὶ μακρὰ· ὁ δὲ Ζεὺς οὐκ
 ἠδυνήθη ποιῆσαι, τοῦτο αὐτὸ ἐπιχειρεῖν, πάντας 1
 ἀνθρώπους πείσαι, τίνα ἐστὶν ἀγαθὰ καὶ κακὰ
 μὴ γὰρ δέδοται σοι τοῦτο; ἐκεῖνο μόνον σοι δέδο- 6
 κται, σαυτὸν πείσαι. καὶ οὐπω πέπεικας· εἶτα
 μοι νῦν ἐπιχειρεῖς πείθειν τοὺς ἄλλους; καὶ τίς 7
 σοι τοσούτῳ χρόνῳ σύνεστιν, ὡς σὺ σαυτῷ; τίς
 δὲ οὕτω πιθανός ἐστὶ σοι πρὸς τὸ πείσαι, ὡς σὺ
 σαυτῷ; τίς δ' εὐνοώτερον καὶ οικειότερον ἔχων, ἢ 8
 σὺ σαυτῷ; πῶς οὖν οὐπω πέπεικας σαυτὸν μα-
 ρτυρεῖν; νῦν οὐχὶ ἄνω καίτω; τοῦτ' ἐστὶ περὶ τὸ
 ἐσπούδακας, * καὶ μανθάνειν ὥστε ἄλυκος εἶναι,
 καὶ ἀναίραχος, καὶ ἀτακείνωτος, καὶ ἐλεύθερος;
 Πρὸς ταῦτα σὺν οὐκ ἀκήκας ὅτι μία ἐστὶν ἡ ὁδὸς 9
 ἡ Φρεῦσα, ἀφείκει τὰ ἀπροαίρετα, καὶ ἐκοτῆνας
 αὐτῶν,

Hæc tibi machinanda sunt,
 si alteram viam avertendæ
 commiserationis ingredi
 statuisti. Prior vero illa &
 frivola est, & longa; si, quod
 ne Jupiter quidem efficere
 potuit, id ipsum tu insti-
 tuas; omnibus mortalibus
 persuadere, quæ bona, quæ
 mala sint. Hoc ne enim
 tibi datum est? Illud unum
 tibi datum, ut tibi ipsi per-
 suadeas: quod cum ipse ti-
 bi nondum persuaseris, cæ-
 teris persuadere conaris?
 Quis autem tanto tempore
 tecum est, quanto tu ipse?

quis eam vim persuadendi
 apud te habet, quam tu ip-
 se? quis tibi benevolentior
 & conjunctior est, te ipso?
 Qui sit ergo, ut tibi non-
 dum persuaseris, ut ista
 cognosceres? Nonne hoc
 igitur est, ima summis mu-
 tare? Hoccine est, cui
 operam dedisti, ut discer-
 res, quo pacto expers es
 ses doloris, expers pertur-
 bationis, non humilis, &
 liber? An vero non audi-
 visti, unam esse viam quæ
 huc ducat, missa facere ea
 quæ in nostra voluntate
 non

- 10 αὐτῶν, καὶ ὁμολογήσαι αὐτὰ ἀλλότρια; Τὸ οὖν
 ἄλλον τι ὑπολαβῶν περὶ σοῦ, ποίου ἄδους ἐστὶ;
 Τοῦ ἀπροαιρέτου. Οὐκοῦν οὐδὲν πρὸς σέ; Οὐδέν.
 1 Ἔτι οὖν δακνόμενος ἐπὶ τούτῳ καὶ ταρρασσόμενος,
 οἷα πεπεῖσθαι περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν;
- 11 Οὐ θέλεις οὖν, ἀφῆς τοὺς ἄλλους, αὐτὸς
 σαυτῷ γενέσθαι καὶ μαθητῆς καὶ διδάσκαλος;
 Ὅψονται οἱ ἄλλοι, εἰ λυσitteλῆ αὐτοῖς παρὰ φύ-
 σιν ἔχων καὶ διεξάγων· ἐμοὶ δ' οὐδείς ἐστι ἐγ-
 12 γίων ἐμοῦ. τί οὖν ταῦτό ἐστιν, ὅτι τοὺς μὲν λό-
 γους αἰκίκα τοὺς τῶν φιλοσόφων, καὶ συγκατα-
 τίθεμαι αὐτοῖς, ἔργῳ δ' οὐδὲν γέγονα κουφίτερος;
 μή τι οὕτως ἀφύης εἰμι; καὶ μὴν περὶ τὰ ἄλλα,
 ὅσα ἠβουλήθην, οὐ λίαν ἀφύης εὐρέθην· ἀλλὰ
 καὶ γράμματα ταχέως ἔμαθον, καὶ παιαίαν,
 13 καὶ γεωμετρῶν, καὶ συλλογισμοὺς ἀναλύων. μή τι
 οὖν οὐ πέπακέ με ὁ λόγος; καὶ μὴν οὐκ ἄλλως τι-
 τὰ

non sunt posita, iisque ce-
 dere, & aliena ea esse con-
 fiteri? Ut autem alius sic,
 aut aliter, de te sentiat,
 cuius generis est? Rerum
 involuntariarum. Ergo ni-
 hil ad te? Nihil. Cum
 ergo id adhuc te mordeat
 & turbet; putasne tibi
 persuasam esse, quæ bona,
 quæ mala sūt?

Non vis igitur, omiffis
 aliis hominibus, ipse tuus
 esse & discipulus & ma-
 gister? Viderint alii, an
 ipsis profit, repugnare na-
 turæ, & ab ejus præscri-

»pto desciscere: mihi vero
 »nemo propior est me ipso.
 »Quid est ergo, quod dis-
 »putationes quidem philo-
 »sophorum audiui, iisque
 »adsentior, re ipsâ vero
 »nihil sum factus expedi-
 »tior? Adeone sum stupi-
 »dus? Enimvero in cæte-
 »ris, quibuscumque volui,
 »non is stupor in me de-
 »prehensus est: sed & lite-
 »ras celeriter didici, & lu-
 »ctam, & geometriam, &
 »resolutions syllogismo-
 »rum. Numquid ergo mi-
 »hi fidem non fecit ratio?
 »At

να οὕτως ἐξ ἀρχῆς ἐδοκίμασα ἢ εὐλόγησιν· καὶ
 νῦν περὶ τούτων ἀναγινώσκω, ταῦτα ἀκούω, ταῦ-
 τα γράφω· ἄλλοι οὐχ εὐρήκαμεν μέχρι νῦν ἰσχυ-
 ρότερον τούτου λόγον. τί οὖν τὸ λεῖπὸν μοι ἐστί; 14
 μὴ οὐκ ἐξήρηται τὰ ἐναντία δόγματα; μὴ αὐτὰ
 αἱ ὑπολήψεις ἀγύμναστοί εἰσιν, οὐδ' εἰδισμέναι
 ἀπαντᾶν ἐπὶ τὰ ἔργα, ἀλλ', ὡς ὄπλάρια ἀπο-
 κείμενα, κατιώται, καὶ οὐδὲ περιαρμόσκει μοι
 δύναται; Καὶ τοι οὗτ' ἐπὶ τοῦ παιλαίειν, οὗτ' 15
 ἐπὶ τοῦ γράφειν ἢ ἀναγινώσκειν, ἀρκοῦμαι τῷ
 μαθεῖν· ἀλλ' ἄνω κάτω στρέφω τοὺς προτεινο-
 μένους, καὶ ἄλλους πλέκω, καὶ μεταπίπτοντας
 αἰσούτως. τὰ δ' ἀναγκᾶ θεωρήματα, ἀφ' ὧν 16
 ἐστὶν ὀρμώμενον ἄλυτον γενέσθαι, ἀφοβόν, ἀπα-
 θῆν, ἀκάλυτον, ἐλεύθερον, ταῦτα δ' οὐ γυμνάζω
 οὐδὲ μελετῶ κατὰ ταῦτα τὴν προσήκουσαν με-
 λήτην.

„Atqui nihil aliud inde ab
 „initio æque probavi atque
 „amplexus sum; & nunc
 „etiam hæc lego; hæc au-
 „dio, hæc scribo; aliam
 „non invenimus hætenus
 „firmiorem ista rationem;
 „Quid ergo mihi deest?
 „num contraria decreta
 „nondum exempta mihi
 „sunt? num ipsa illa animi
 „judicia sunt inexercitata,
 „nec adsuefacta ut in vi-
 „tæ actionem conferantur;
 „sed, velut arma in templo-
 „rum muris suspensa, æru-
 „ginosa sunt, & mihi ne-

„apta quidem. Atqui nec
 „in luctando, nec in scri-
 „bendo, aut legendo, solâ
 „doctrinâ sum contentus;
 „sed sursum deorsumque
 „verso argumentationes mi-
 „hi propositas, & alias con-
 „cinno, & μεταπίπτου-
 „eodem modo formo. Sed
 „necessaria præcepta, qui-
 „bus instructus dolorem;
 „timorem; perturbationes;
 „impedimenta propulsare;
 „meque in libertatem ad-
 „ferere possim; ea demum
 „non exerceo, neque in
 „his meditationem conve-
 „nien-

- 17 λέτην. ἔτά μοι μέλει ὅτι οἱ ἄλλοι περὶ ἐμοῦ
ἔρῳσιν, εἰ φανῶμαι αὐτοῖς ἀξιάλογος, εἰ φανῶ-
μαι εὐδαίμων;
- 18 Ταλαίπαιρε, οὐ θέλεις βλέπειν τί σὺ λέγεις
περὶ σουτοῦ; τίς φαίνη σουτῶ· τίς ἐν τῷ ὑπο-
λαμβάνειν; τίς ἐν τῷ ὀρέγεσθαι· τίς ἐν τῷ ἐκ-
κλίνειν· τίς ἐν ὀρμῇ, παρασκευῇ, ἐπιβολῇ, τοῖς
ἄλλοις τοῖς ἀνθρώπικοις ἔργοις. ἀλλὰ μέλει σοι,
19 εἰ σε ἐλεῶσιν οἱ ἄλλοι; Ναί· ἀλλὰ παρὰ τὴν
ἀξίαν ἐλεῶμαι. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτῳ ὀδυῖαι; ὁ δὲ
γ' ὀδυάμενος, ἐλεεινός ἐστι; Ναί. Πῶς οὖν ἐτι
παρ' ἀξίαν ἐλεῖ; αὐτοῖς γὰρ οἷς περὶ τὸν ἔλεον
πάσχεις, κατασκευάζεις σεαυτὸν ἀξίον τοῦ ἐλεῶ-
20 σθαι. Τί οὖν λέγει Ἀντισθένης; οὐδέποτε ἤκου-
σας; Βασιλικόν, ὦ Κῦρε, πράττειν μὲν εὖ, κα-
21 πῶς δ' ἀκούειν. Τὴν κεφαλὴν ὑγιᾶ ἔχω, καὶ
πάντες οἴονται ὅτι κεφαλαλγῶ. Τί μοι μέλει;
Ἄπύ-

„nientem adhibeb. Et ta-
„men curo adhuc, quid
„alii de me dicant, an eis
„alicujus pretii esse videar,
„an videar beatus?“

Miser, non vis videre,
tu ipse de te quid dicas?
quis tibi videaris? quis sis
in opinionibus? quis in
adpetitionibus? quis in
aversando? quis in impe-
tu, in præparatione, in
ipsa rerum adgressione?
quis in aliis humanis ope-
nibus? At illud curas, quod
alii tui misereantur? Im-

mo: nempe quoniam se-
cus, quam par est, me mi-
ferantur. Ob id ergo do-
les? at nonne, qui do-
let, miserabilis est? Recte.
Quomodo ergo secus, quam
par est, te misereantur?
nam ea ipsa ratione, qua
erga miserationem adfectus
es, facis, ut sis miserabi-
lis. Quid vero Antisthenes
ait? numquam ne id audi-
visti? „Regium est, Cyre,
„cum recte facias, male
„audire.“ — Caput sanum
habeo; & omnes opinan-
tur, e capite me laborare.
Quid

Ἀπύρετός εἰμι, καὶ ὡς πυρέσσοντι μοι συνάχ-
 θονται. Τάλας, ἐκ τούτου χρόνου οὐ διέλιπες
 πυρέσσω. Λέγω καὶ ἐγὼ σκυθρωπίας, ὅτι καὶ
 ταῖς ἀληθείαις πολὺς ἤδη χρόνος, ἐξ οὗ μοι κα-
 κῶς ἐστι. Τί οὖν γένηται; Ὡς ἂν ὁ Θεὸς θέλη.
 καὶ ἅμα ὑποκαταγγελῶ τῶν δικτερόντων με. Τί 22
 οὖν κωλύει καὶ ἐνταῦθα ὁμοίως; Πένης εἰμι, ἀλ-
 λά ὀρθὸν δόγμα ἔχω περὶ πενίας. Τί οὖν μοι μέ-
 λει, εἴ μ' ἐπὶ τῇ πενίᾳ ἐλεοῦσιν; Οὐκ ἄρχω,
 ἄλλοι δ' ἄρχουσιν. ἀλλ', ὁ δεῖ ὑπέληφέναι,
 ὑπέληφεν περὶ τοῦ ἄρχεν καὶ μὴ ἄρχεν. Ὀψο-
 νται οἱ ἐλεοῦντές με. Ἐγὼ δ' οὔτε πενῶ, οὔτε 23
 διψῶ, οὔτε βρωῶ· ἀλλ' ἀφ' ὧν αὐτοὶ πενῶσιν
 ἢ διψῶσιν, οἶονταί καί με. Τί οὖν αὐτοῖς ποιήσω;
 Περιερχόμενος κηρύσσω καὶ λέγω; Μὴ πλαναῶθε,
 ἄνδρες, ἐμοὶ καλῶς ἐστίν, οὔτε πενίας ἐπιστρέ-
 φομαι, οὔτε ἀναρχίας, οὔτε ἀπλῶς ἄλλου οὐ-
 δένος,

Q 9 2

δενός,

Quid ad me? Cum febrī
 non laborem, meam vicem
 ut febricitantis dolent:
 „Miser, tanto tempore fe-
 „bricitare numquam defil-
 „sti.“ Dico & ipse tristi
 vultu, rem ita se habere:
 omnino longum tempus
 est, ex quo male habui.
 „Quid ergo fiet?“ Quod
 Deus, inquam, voluerit;
 simulque clam eos derideo,
 qui me miserantur. Quid
 ergo vetat, idem hic quo-
 que facere? Pauper sum;
 sed recte sentio de pauper-
 tate. Quid ergo ad me,

si paupertatem meam mise-
 rantur? Non impero, sed
 alii imperant: verum quid
 de imperio & privata vita
 sentiendum sit, intelligo.
 Viderint ii qui me mise-
 rantur. Ego vero nec esu-
 rio, nec sitio, nec algeo:
 sed quia ipsi esuriunt aut
 sitiunt, eodem modo me
 quoque adfici putant. Quid
 ergo eis faciam? Passim
 proclamabo, & dicam: No-
 lite errare, viri; mihi be-
 ne est; neque paupertatem
 cuto, nec quod honoribus
 caream; nec ullam denique

rem

• δεικός, ἢ δόγματων ὀρθῶν ταῦτα ἔχω ἀκώλυτα,
 24 οὐδενός πεφρόντικα ἔτι. Καὶ τίς αὕτη φλυαρία;
 πῶς ἔτι ὀρθὰ δόγματα ἔχω, μὴ ἀρνούμενος
 τῷ εἶναι ὅς εἰμι, ἀλλ' ἐπτοημένας ὑπὲρ τῷ
 δοκεῖν;

25 Ἄλλ' ἄλλοι πλείονον τεύζονται, καὶ προ-
 τμηθῆσονται. Τί οὖν εὐλογώτερον, ἢ τοὺς περὶ
 τι ἐσπουδακότας, ἐν ἐκείνῳ πλέον ἔχειν ἐν ᾧ
 • ἐσπουδάκασι; περὶ ἀρχαῖς ἐσπουδάκασι, σὺ περὶ
 δόγματα· καὶ περὶ πλοῦτον, σὺ περὶ τὴν χρη-
 26 σιν τῶν φαντασιῶν. Ὄρα, εἰ ἐν ταύτῳ σου πλέον
 ἔχουσι, περὶ ὃ σὺ μὲν ἐσπουδάκας, ἐκεῖνοι δ' ἀμε-
 λούσιν· εἰ συγκατατίθενται μᾶλλον περὶ τὰ φυ-
 σικὰ μέτρα· εἰ ὀρέγασταί σου ἀναποτευκτότερον·
 εἰ ἐκκλίνουσιν ἀπεριπτατότερον· εἰ ἐν ἐπιβολῇ,
 εἰ ἐν προθέσει, εἰ ἐν ὀρμῇ μᾶλλον εὐστοχοῦσα·
 εἰ τὸ πρέπον σώζουσιν ὡς ἄνδρες, ὡς υἱοὶ, ὡς γο-
 υεῖς,

rem curo, præter recta de-
 creta: ea habeo libera,
 præterea nihil me sollicitat.
 Quæ autem istæ nugæ
 sunt? quomodo recta de-
 creta retineo, cum non
 contentus sim eo statu in
 quo sum, attonitus quid
 aliis de me videatur?

„At alii plura consequen-
 tur, mihi que præferen-
 tur.“ — Quid ergo ra-
 tioni magis consentaneum
 est, quam eos, qui aliqua
 in re elaborant, ea in re
 meliore conditione esse in

qua elaborantur? student
 illi adipiscendis magistrati-
 bus, tu informandis de-
 cretis: illi divitiis inhiant,
 tu recto usui visorum. Vi-
 de, an in eo tibi præstent,
 quod, ut tibi studio est, ita
 ab illis negligitur; an ma-
 gis adsentiantur ex naturæ
 præscripto; an minus fru-
 strentur adpetitionibus suis;
 an minus incident in ea
 quæ vitant; an in conati-
 bus, in propositis, in im-
 petu, rectius quam tu ad
 scopum collineent; an de-
 corum tueantur ut viri, ut
 filii,

νεῖς, εἴθ' ἐξῆς κατὰ τὰ ἄλλα τῶν σχέσεων ὀνό-
 ματα. Εἰ δ' ἄρχουσιν ἐπεῖνοι, σὺ δ' οὐ· οὐ 27
 θέλεις σαυτῶ ταῖς ἀληθείαις εἰπεῖν, ὅτι σὺ μὲν
 οὐδὲν τούτου ἕνεκα ποιεῖς, ἐπεῖνοι δὲ πάντα ἀλο-
 γώτατον δὲ, τὸν ἐπιμελούμενόν τινος, ἔλαττον
 φέρεσθαι, ἢ τὸν ἀμελοῦντα.

Οὐ· ἀλλ' ἐπειδὴ φροντίζω ἐγὼ δόγματων ὀρ- 28
 θῶν, εὐλογώτερόν με ἐστὶν ἄρχειν. Ἐν ᾧ φρον-
 τίζεις, ἐν δόγμασιν. ἐν ᾧ δ' ἄλλοι μᾶλλον σου
 πεφροντίκασιν, ἐκείνοις παραχώρη, εἶον εἰ διὰ
 τὸ δόγματα ἔχει ὀρθά, ἡξίους τοξέων μᾶλλον
 ἐπιτυγχάνειν τῶν τοξοτῶν, ἢ χαλκεύων μᾶλλον
 τῶν χαλκίων. Ἄφες οὖν τὴν περὶ τὰ δόγματα 29
 σπουδὴν, καὶ περὶ ἐκείνας ἀναστρέφου ἢ κτήσα-
 σθαι θέλεις· καὶ τότε κλαῖε, εἰάν σοι μὴ προ-
 χῶρῃ· κλαίειν γὰρ ἄξιός ἐστι. Νῦν δὲ πρὸς ἄλ- 30
 λους γίνεσθαι λόγους, ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι· καὶ

Q 9 3

ei

filiū, ut parentes, in cæte-
 rarum denique relationum
 nominibus. Quod si illi
 magistratus gerunt, & tu
 non geris;—nonne vis tibi
 verum dicere, te eā gratiā
 nihil facere, cum illi fa-
 ciant omnia; fore autem
 absurdissimam, qui rem ali-
 quam curet, eum in ea re
 deteriore esse conditione
 eo qui eandem negligat.

„Non ita; sed quia ego
 recta decreta curo, æquius
 est me imperare.“ *Recte;*
semper in eo quod tu curas;

in decretis. Quod vero
 alii te studiosius curant, in
 eo illis cedito. Perinde
istud est, ac si propter re-
 cta tua decreta postulares,
 te sagittando magis attingere scopum quam sagittarios, aut in arte fabrici fabricis antecellere. Omitta igitur studium decretorum, & illa tracta quæ comparare cupis; ac tunc plora, si res tibi non successerit; nam plorare, te dignum fuerit. Nunc autem aliis te rebus intentum esse, alia curare dicis: atqui recte vulgo

οἱ πολλοὶ δὲ τοῦτο καλῶς λέγουσιν, ὅτι ἔργον ἔργου οὐ κρινωνεῖ. Ὁ μὲν ἐξ ἔρθρου ἀναστὰς, ζητεῖ τιν' ἂν ἐξ οἴκου ἀσπάζηται, τίνι κεχαρισμένον λόγον ἀπῆ, τίνι δῶρον πέμψῃ, πῶς τῷ ἐρχηστῇ ἀρέσῃ, πᾶς κατακλιθεὶς ἄλλον ἄλλω χαρίσεται. ὅταν εὐχῆται, περὶ τούτων εὐχεται ὅταν θύῃ, ἐπὶ τούτοις θύει· τὰ τοῦ Πυθαγόρου.

Μὴ δ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,

33 ἐνταῦθα παρατίθειμε. Πῆ παρέβην, τῶν πρὸς κολακείαν; Τί ἔρεξα; μή τι ὡς ἐλεύθερος, μή τι ὡς γενναῖος; Κἂν εὖρῃ τι τοιοῦτον, ἐπιτιμᾷ ἑαυτῷ καὶ ἔγκαλεῖ. Τί γάρ σοι καὶ τοῦτο εἰπεῖν; οὐ γὰρ ἐνὴν ψεύδεσθαι; Λέγουσι καὶ οἱ φιλόσοφοι, ὅτι οὐδὲν καλύει ψεῦδος εἰπεῖν. Σὺ δ', εἴπερ τῶν ἀληθείαις οὐδενὸς ἄλλου πεφρέντικας ἢ χρεῖ-

vulgo illud dicunt, Opus cum opere nullam habere communionem. Ille dilu-oulo surgens, quaerit quem nam ex (Caesaris) domesticis salutet, cujus gratiam verbis ineat, cui manus mittat, quomodo saltatori placeat; quomodo, alio in fraudem illecebo, alii gratificetur. Cum vota facit, de his vota facit; cum im- molat, propter haec immo- lat: Pythagoricum illud

Nec molles oculi som- nius prius admittant,

huo transfert. „Qua parte „sum transgressus, — quod „ad adulationem adinet? „Quid feci? — num quid „ut ingenuus, num quid ut „generosus?“ — Quod si quid tale invenerit, se ip- sum increpat & reprehendit. „Quid tua; intererat „istud dicere? an mentiri „non licuit? Dicunt etiam „philosophi, nihil prohi- „bere quod minus menda- „cium dicatur.“ Tu vero, siquidem revera nihil aliud curas nisi te ipsum visorum usum,

ἢ χρήσεως οἷας δεῖ Φαιτασιῶν, εὐθύς ἀνίσταίς
 ἕωθεν ἐν θυμῷ, Τίνα μοι λείπει πρὸς ἀπάθειαν;
 τίνας πρὸς ἀταραξίαν; τίς εἰμί; μή τι σωματίων;
 μή τι κτήσις; μή τι Φήμη; αὐθὲν τούτων. ἀλλὰ
 τί; λογισμὸν εἰμι ζῶντα. Τίνα οὖν καὶ ἀπατήμα- 35
 τα; ἀναπόλει τὰ πεπραγμένα. πῆ παρέβην τῶν
 πρὸς εὐροίαν; τί ἔρεξα ἢ ἀφίλον ἢ ἀκοινώνητον;
 τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθῃ πρὸς ταῦτα;

Τοσαύτης οὖν τῆς διαφορᾶς οὕσης τῶν ἐπι- 36
 θυμουμένων, τῶν ἔργων, τῶν εὐχῶν, ἔτι θίλεις
 τὸ ἴσον ἔχειν ἐν ἐκείνοις, περὶ ἃ σὺ μὲν οὐκ
 ἐσπούδακας, ἐκείνοι δ' ἐσπούδακασιν; Ἐῖτα θου- 37
 μάξεις εἰ σ' ἐλευσίσι, καὶ ἀγανακτεῖς; Ἐκείνοι δ'
 οὐκ ἀγανακτοῦσιν, εἰ σὺ αὐτοὺς ἐλέεις. Διὰ τί;
 Ὅτι ἐκείνοι μὲν πεπεισμένοι εἰσιν, ὅτι ἀγαθῶν
 τυγχάνουσι, σὺ δ' οὐ πέπεισαι. Διὰ τοῦτο σὺ 38

Q 9 4

μὲν

πισum, statim ubi mane sur-
 tlexeris cogita: „Quid mi-
 „hi deest ad vacuitatem
 „perturbationum? quid ad
 „animi tranquillitatem?
 „Quis sum? num corpuscu-
 „lum? num opes? num
 „fama? nihil horum. Quid
 „vero sum? Animal ratio-
 „nis particeps.“ Quid er-
 go ab eo postulatur? Ru-
 mina aetna tua. „Ubi ne-
 „glexi ea quae ad prosperi-
 „tatem faciunt? quid fe-
 „ci ab amicitia & socie-
 „tate alienum? quid in
 „his rebus a me negle-

„tum est, quod faciendum
 „fuit?“

Cum igitur tantum dis-
 crimen sit desideriorum,
 operum, votorum; adhuc
 istis par esse cupis, & iis
 quidem in rebus, in qui-
 bus tu non elaborasti, illi
 elaborarunt? Postea mira-
 ris, si te miserantur; &
 indignaris? Illi vero non
 indignantur, cum tu illos
 miseraris. Quamobrem?
 Quoniam illi quidem per-
 suasum habeat, se potiri
 bonis; tu vero non per-
 suasum habes. Quapropter
 tu

μὲν οὐκ ἀρκῆ τοῖς σοῖς, ἀλλ' ἐφίεσαι τῶν ἐκείνων·
ἐπειροὶ δ' ἀρκούνται τοῖς ἑαυτῶν, καὶ οὐκ ἐφίεσαι
τῶν σῶν. ἐπεὶ τοι εἰ ταῖς ἀληθείαις ἐπέπεισο,
ὅτι περὶ τὰ ἀγαθὰ σὺ εἶ ἐπιτυγχάων εἶ, ἐκείνοι
δ' ἀποποπλάνηται, οὐδ' ἂν ἐνεθυμῶ τί λῆγαι
περὶ σαῦ.

Κ Ε Φ. ζ'.

Περὶ Ἀφοβίας.

Τί ποιεῖ φοβερόν τὸν τύραννον; Οἱ δορυφόροι,
Φησὶ, καὶ αἱ μάχαιραι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ
κοιτῶνος, καὶ οἱ ἀποκλείοντες τοὺς εἰσιόντας.

- 2 Διὰ τί οὖν, ἂν παιδίον αὐτῷ προσαγάγῃς μετὰ
τῶν δορυφόρων ὄντι, αὐτὸ φοβεῖται, ἢ ὅτι οὐκ αἰ-
3 σθάνεται τούτων τὸ παιδίον; Ἄν οὖν τῶν δορυ-
φόρων τις αἰσθάνηται, καὶ ὅτι μάχαιρας ἔχου-
σιν,

tu rebus tuis non es con-
tentus, sed sortem illorum
desideras: illi vero suâ for-
te contenti sunt, nec tuam
desiderant. Nam, siquidem

revera persuasum haberes,
te potiri bonis, illos vero
aberrare; nō in mentem
quidem venisset, cogitare
quid illi de te dicerent.

C A P. VII.

De Timoris vacuitate.

Quid terribilem facit ty-
rannum? Satellites, inquit,
eorumque gladii, & cubi-
cularii, & ii qui ingredien-
tes excludunt. Itaque puer,
cum ad eum adducitur, sa-

tellites secum habentem,
cur non formidat; nisi quis
puer ista non intelligit? Si
quis igitur satellites intel-
ligit, eosque gladiis in-
structos esse novit; hac ip-
sa

σι, ἐπ' αὐτὸ δὲ τούτῳ προσέρχεται αὐτῷ, θέ-
λων ἀποθανεῖν διὰ τινὰ περίστασιν, καὶ ζητῶν
ὑπ' ἄλλου κτεθεῖν αὐτὸ εὐκόλως; μή τι φοβεῖται
τοὺς δευφόρους; Θέλει γὰρ τούτῳ, δι' ὃ φοβε-
ροί εἰσιν. Ἄν οὖν τις, μήτ' ἀποθανεῖν μήτε ζῆν 4
θέλων ἐξ ἄπειρας, ἀλλ' ὡς ἂν δίδωται, προσ-
έρχεται αὐτῷ, τί κωλύει μὴ δεδοικότες προσέρ-
χεσθαι αὐτόν; Οὐδέν. Ἄν τις οὖν καὶ πρὸς τὴν 5
κτῆσιν ὡσαύτως ἔχη κτεθέσθαι οὗτος πρὸς τὸ σώ-
μα, καὶ πρὸς τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ
ἀπλῶς ὑπὸ τινος μενίας καὶ ἀπειροίας οὕτως ἢ
διωκόμενος, ὥστ' ἐν μηδενὶ ποιῆσθαι τὸ ἔχειν
ταῦτα ἢ μὴ ἔχειν, ἀλλ', ὡς ὀστρακίοις τὰ παι-
δια παίζοντα περὶ μὲν τῆς παιδείας διαφέρε-
ται, τῶν δ' ὀστρακίων οὐ κτεθέσθαι, αὐτῷ δὲ
καὶ οὕτω τὰς μὲν ἕλας παρ' οὐδέν ἢ πεποι-
μένος, τὴν παιδίαν δὲ τὴν περὶ αὐταῖς καὶ ἀνο-
στραφῆν ἀσπάζεται: ποῖος ἐστὶ τούτῳ τύραννος

Q 9 5

Φοβε-

sa vero de causa ob aliquod
infortunium accedit, ut
moriatur, & ab alio contra
difficultatem occidi vult,
isne formidat satellites?
Non: vult enim id ipsum,
propter quod illi sunt for-
midabiles. Si quis ergo
nec mori nec vivere desti-
nato volens, sed ut res tu-
lerit, tyrannum accesserit,
quid vetat convenire illum
absque metu? Nihil. Si
quis ergo etiam erga opes
sic affectus fuerit, ut hic

erga corpus; si erga libe-
ros & uxorem; si denique
furore quodam & despera-
tione sic affectus fuerit, ut
in nullo discrimine ponat,
sive habeat ista, sive non
habeat; sed, quemadmo-
dum pueri, testis ludentes,
ludum quidem curant, te-
stas ipsas non curant, ita
si hic quoque materias qui-
dem nihil aestimet, ludum
vero & tractationem illa-
rum amplectatur; quis ad-
huc tyrannus isti erit for-
midabi-

φοβερός; ἢ ποῖοι δορυφόροι; ἢ ποῖοι μάχαιραι αὐτῶν;

- 6 Εἶτα ὑπὸ μανίας μὲν δύναται τις εὖτω δια-
 τεθῆναι πρὸς ταῦτα, καὶ ὑπὸ ἔθους οἱ Γαλιλαῖοι·
 ὑπὸ λόγου δὲ καὶ ἀποδείξεως οὐδεὶς δύναται μα-
 θεῖν, ὅτι ὁ Θεὸς πάντα πεποίηκε τὰ ἐν τῷ κόσ-
 μῳ, καὶ αὐτὸν τὸν κόσμον ὅλον μὲν ἀκώλυτον καὶ
 αὐτοτελεῖ, τὰ ἐν μέρει δ' αὐτοῦ πρὸς χρείαν τῶν
 7 ὄλων; Ταῦ μὲν οὖν ἄλλα πάντα ἀπῆλλανται τῷ
 δύνασθαι παρακαλουθεῖν τῇ δικίῃσει αὐτοῦ· τὸ
 δὲ λογικὸν ζῶον ἀφαιρέσει ἔχει πρὸς ἀναλογισμὸν
 τούτων ἀπάντων, ὅτι τε μέρος ἐστὶ, καὶ ποῖόν
 τι μέρος, καὶ ὅτι τὰ μέρη τοῖς ὅλοις εἶπεν ἔχει
 8 καλῶς. πρὸς ταῦτοις δὲ, φύσει γενναῖον καὶ
 μεγαλόψυχον καὶ ἐλεύθερον γινόμενον, ἐρεῖ, διότι
 τῶν περι' αὐτὸ τὰ μὲν ἀκώλυτα ἔχει καὶ ἐπ'
 αὐτῷ, τὰ δὲ κωλυτὰ καὶ ἐπ' ἄλλοις· ἀκώλυτα
 μὲν, τὰ προαιρετικά· κωλυτὰ δὲ, τὰ ἀπροαί-
 ρετα.

midabilis, aut qui fatel-
 lites, quive eorum gla-
 dii?

Ergo furore quidem sic
 aliquis adfici potest adver-
 sus illa, aut adsuétude,
 ut Galilæi; ratione vero
 & demonstratione cogno-
 scere nemo potest, Deum
 ea quæ in mundo sunt om-
 nia fecisse, & ipsum mun-
 dum universum quidem li-
 berum & perfectum, par-
 tes autem ejus ad usum uni-
 versū? Ac cætera quidem

animantia gubernationem
 ejus adsequi non possunt,
 animal vero rationis parti-
 ceps facultatem habet ist-
 hæc omnia considerandi;
 se & partem esse, & cer-
 tam quamdam partem; &
 decere, ut partes cedant
 universo: præter hæc, na-
 turâ cum sit generosum,
 magnanimum & liberum,
 videt, se rerum earum quæ
 ipsum circumdant, alias
 habere liberas & sui juris;
 alias obnoxias & juris
 alieni; libera quæ ad
 ipsius

ρητος. και δια τρυτο, εαν μη εκ τούτοις μόνοις 9
 ηγήσεται τὸ ἀγαθὸν τὸ αὐτοῦ καὶ τὸ συμφέρον,
 τοῖς ἀνωλύτοις καὶ ἐφ' ἑαυτῶ· ἐλεύθερον ἔσται,
 εὐφρον, εὐδοκῶμον, ἀβλαβὲς, μεγαλόφρον, εὐσε-
 βὲς, χάριν ἔχον ὑπὲρ πάντων τῶ Θεῶ, μη-
 δαμῶ μετφόμενον μηδενὶ τῶν οὐκ ἐφ' ἑαυτῶ γονο-
 μένων, μηδενὶ ἐγκαλοῦν. ἀν δ' ἐν τοῖς ἐκτός καὶ 10
 ἀπερομητέτοις· ἀνάγκη καλύεσθαι αὐτὰ, ἐμποδι-
 ζεσθαι, δουλεύειν τοῖς ἐπείνων ἔχουσιν ἐξουσίαν
 ἢ τεθαύμακε καὶ φοβεῖται· ἀνάγκη δ' ἀσεβὲς 11
 ἔσται, ἄτε βλάπτεσθαι οἰόμενον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
 καὶ ἀνισον, ὡς αἰεὶ αὐτῶ τοῦ πλείονος περιποι-
 τικόν· ἀνάγκη δὲ καὶ ταπεινὸν εἶναι καὶ μικρο-
 πρεπέες.

Ταῦτα τί καλύει διαλαβόντες. ζῆν κούφως 12
 καὶ εὐηρίας, πάντα τὰ συμβαίνειν δυναμένα
 πρῶτα ἐκδοχόμενον, τὰ δ' ἤδη συμβεβηκότα φέ-
 ροντα;

ipsius voluntatem perti-
 nent; obnoxias, quæ ad
 voluntatem non pertinent;
 proptereaque, si in his so-
 lis bonum suum & commo-
 dum collocarit, quæ pro-
 hiberi non possunt, & in
 ipsius potestate sunt, fore
 se liberum, prosperum, fel-
 ix, indemne, magnani-
 mum, pium, gratias agens
 Deo pro omnibus; nus-
 quam de quapiam re, quæ
 in ipsius potestate non sit,
 conquerens; nihil accu-
 sans; sed vero in externis,
 & illis quæ alieni juris sunt;

necesse esse, ut prohibea-
 tur, impediatur, feriat
 illis qui ea in potestate ha-
 bent quæ miratur & timet;
 necesse porro esse, ut sit
 impius, quippe quod sibi
 a Deo noceri putet; &
 iniquum, ut quod semper
 sibi plus acquirere studeat;
 præterea necesse esse, ut
 sit humilis & sordidum.

Hæc si quis animo con-
 ceperit, quid eum vetat vi-
 vere expedite & placide;
 quidquid accidere possit,
 æquo animo expectantem;
 ea vero quæ jam accide-
 runt

13 ροντα; Θέλεις πένιαν; Φέρε, και γνώση τί
 ἔστι πένια τυχεύουσα καλοῦ ὑπεκριτοῦ. Θέλεις
 14 ἀρχαί; Φέρε, και πόνους. Ἄλλ' ἐξαρκούν;
 Ὅπου ἂν ἀπέλθω, ἐκεῖ μοι καλῶς ἔσται. και γάρ
 ἐπιτάδε, οὐ δια τὸν τόπον ἦν μοι καλῶς, ἀλλὰ
 δια τὰ δόγματα, ἃ μέλλω μετ' ἑμαυτοῦ ἀπο-
 φέρον. οὐδὲ γάρ δύναταί τις ἀφελῆσθαι αὐτά·
 ἀλλὰ ταῦτα μόνα ἐμά ἐστι και ἀναφαίρετα,
 και ἀρκεῖ μοι παρόντα, ὅπου ἂν ᾶ, και ἃ τι ἂν
 15 ποιῶ. Ἄλλ' ἤδη καιρός ἀποθανεῖν. Τί λέγεις,
 ἀποθανεῖν; Μὴ τραγῶδες τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐπὶ
 ὡς ἔχει ἤδη καιρός, τὴν ἕλην, ἐξ ᾧ συνῆλθεν,
 εἰς ἐκείνας πάλιν ἀναλυθῆναι. Και τί δεινόν; τί
 μέλλει ἀπόλλυσθαι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ; τί γενέ-
 16 σθαι καινόν, παραλόγον; Τούτων ἕνεκα ὁ τύραν-
 νος φοβερός ἐστι; δια ταῦτα οἱ δαρυφῆροι μεγά-
 λαις δοκοῦσαι ἔχεν τὰς μαχαίρας και ῥηθείαι; ἀλλ'.
 λους

sunt tolerantem? Vis pau-
 pertatem mihi imponere?
 Impone! cognosces, quid
 sit paupertas bonum nacta
 fabulae actorem. Vis im-
 peria? Cedo! atque etiam
 labores! At relegationem?
 Quocumque venero, ibi
 mihi bene erit. Nam &
 hic, non propter locum
 bene mihi fuit, sed pro-
 pter decreta, quae mecum
 sum ablaturus. Neque enim
 ea eripere quisquam potest:
 haec sola mea sunt & pro-
 pria, mihi quae dum adsunt:

sufficient, ubiqueque suo-
 ro, & quidquid fecero.
 At jam tempus est morien-
 di. Quid dicis? Morien-
 di? Noli rem tragicae ex-
 aggerare; sed dic quemad-
 modum se habet: jam tem-
 pus est materiae in ea, e qui-
 bus conflata est, resoluenda.
 Quid hoc mali ha-
 bet? quid perituum est
 eorum quae sunt in mundo?
 quid fiet novum aut mira-
 bile? Eone tyrannus formi-
 dabilis est? propter hoc
 satellites magnos videntur
 habere

λαίς ταῦτα· ἐμὴ δ' ἔσκεπται περὶ πάντων· ἀπὸ
 ἐμὲ οὐδεὶς ἐξουσίαν ἔχει· ἠλευθέρωμαι ὑπὸ τοῦ 17
 Θεοῦ, ἔγνωναι αὐτοῦ τὰς ἐντολαίς; οὐκέτι οὐδεὶς
 δουλεωγοῦμαι με δύναται· καρπιστήν ἔχω οἶον
 δεῖ, δικαστὰς οἶον δεῖ. Οὐχὶ τοῦ σώματός μου 18
 κύριος εἶ; τί οὖν πρὸς ἐμέ; Οὐχὶ τοῦ κτησειδίου;
 τί οὖν πρὸς ἐμέ; Οὐχὶ φυγῆς, ἢ δεσμῶν; Πάλ-
 λιν τούτων πάντων καὶ τοῦ σωματίου ὅλου σοὶ αὐ-
 τοῦ ἐξίσταμαι, ὅταν θέλῃς· πείρασά σου τῆς
 ἀρχῆς, καὶ γνώση μέχρι τίνος αὐτὴν ἔχεις.

Τίνα οὖν ἔτι φαβηθῆναι δύναμαι; Τους ἐπὶ 19
 τοῦ κοιτῶνος; Μὴ τί ποιήσωσιν; Ἀποκλείσωσί
 με; Ἄν με εὕρωσι θέλοντα εἰσελθεῖν, ἀποκλει-
 σάτωσαν. Τί οὖν ἔρχη ἐπὶ θύρας; Ὅτι καθήκειν
 ἐμαυτῷ δοκῶ, μεναίσης τῆς παιδείας, συμπαίζων.
 Πῶς οὖν οὐκ ἀποκλείη; Ὅτι, ἂν μή τις με δε- 20
 χηται, οὐ θέλω εἰσελθεῖν· ἀλλ' αἰεὶ μάλλον
 ἐκείνο

habere gladios & acutos?
 Aliis ista dicantur! nam
 mihi quidem meditata sunt
 omnia: in me nemo ullam
 potestatem habet. Liber-
 tate sum donatus a Deo;
 novi ejus mandata; nemo
 posthac in servitutum redi-
 gere me potest: adferto-
 rem habeo quem oportet,
 judices habeo quales oportet.
 Nonne corporis mei
 dominus es? Quid ergo
 ad me? Nonne possessionu-
 culæ? Quid ergo ad me?
 Nonne fugæ, & vinculo-
 rum? Et his omnibus

& toto ipso corpore tibi
 cedam, quum volueris. Fac
 periculum imperii tui;
 quam late illud pateat, co-
 gnosces.

Quem igitur posthac ti-
 mere possum? Cubicula-
 rios? Quamobrem? Ne
 me excludant? Si me in-
 venerint ingredi volentem,
 excludunto. Quid ergo
 venis ad fores? Quod con-
 venire mihi puto, ludo du-
 rante, ut colludam. Quo-
 modo ergo non exclude-
 ris? Quia, si quis me non
 admittit, ingredi nolo;
 sed

ἐπεὶνο θέλω, τὸ γινόμενον. κρεῖττον γὰρ ἡγοῦμαι
 ὁ ὁ Θεὸς θέλει, ἢ ἐγώ. προσακείσομαι διάκοτος
 καὶ ἀκόλουθος ἐκείτω, συνοφημῶ, συνορέγομαι,
 ἀπλῶς συνθέλω. ἀποκλεισμός ἐμοὶ οὐ γίνεται,
 21 ἀλλὰ τοῖς βιαζομένοις. Διὰ τί οὖν οὐ βιάζομαι;
 Οἶδα γάρ, ὅτι ἔσω ἀγαθὸν εὐδὲν διαδίδεται τοῖς
 εἰσελθούσιν. ἀλλ' ὅταν ἀκούσω τινὰ μακαριζόμε-
 νον, ὅτι τιμῶται ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, λέγω, Τί
 αὐτῷ συμβαίνει; Ἐπαρχία. Μή τι οὖν καὶ δόγ-
 μα οἶον δεῖ; Ἐπιτροπή. Μή τι οὖν καὶ τὸ χρη-
 22 σθαι ἐπιτροπῆ; Τί ἔτι διαδοῦμαι; Ἰσχυροδοκίμα
 τις διαρρίπτει τὰ παιδία ἀρπάζει, καὶ ἀλλή-
 λοις διαμαίχεται· οἱ ἄνδρες οὐχὶ, μικρὸν γὰρ
 αὐτὸ ἡγοῦνται. ἀν' ὃ ὀστράκισα διαρρίπτῃ τις,
 23 οὐδὲ τὰ παιδία ἀρπάζει. Ἐπαρχίῃ διαδίδον-
 ται· ἔψεται τὰ παιδία. ἀργύριον· ὄψεται τὰ
 παιδία.

sed semper illud potius vo-
 lo quod fit. Melius enim
 id iudico quod Deus vult,
 quam quod ego. Adhæ-
 reo illi ut minister & pe-
 dissequus; cum illo meus
 fertur impetus, cum illo
 adpeto; denique, quod
 ille vult, idem & ipse vo-
 lo. Mihi nulla janna clau-
 ditur, sed his qui vi ingredi
 nituntur. Cur autem vim
 ego non facio? Quia novi,
 intus nullum bonum distri-
 bui ingressis. Sed cum
 aliquem fortunatum judi-
 cari audiero, quod a Cæ

fare honoratur, dico, Quid
 ei contingit? Præfectura.
 Num igitur etiam animi de-
 cretum quale oportet? Mu-
 nus procuratoris. Num
 igitur illud etiam, ut recte
 utatur illo munere? Quid
 adhuc vi perumpere nitatur?
 Ficus & nuces aliquis pro-
 jicit: pueri rapiunt, & in-
 ter sese certant: viri vero
 non item; parvi enim id
 ducunt. Si quis autem te-
 stulas projiciat, ne pueri
 quidem rapiunt. Provin-
 ciæ distribuuntur; viderint
 pueri: argentum; viderint
 pueri:

παιδία· στρατηγία, ὑπατεία· διαρπαζέτω τὰ
 παιδία· ἐκκλείσθω, τυπτέσθω, κατὰφιλείτω·
 τὰς χεῖρας τοῦ δίδόντος, τῶν δούλων· ἐμοὶ δ'·
 ἰσχυραδαίρουόν ἐστιν. Τί οὖν; Ἄν ἀποτύχης 24
 πτοῦντος αὐτοῦ, μὴ φρόντιζε. ἂν σου ἔλθῃ εἰς
 τὸν κόλπον ἰσχάς, ἄφρας κατὰφαγε· μέχρι τοσού-
 του γὰρ ἐστὶ καὶ ἰσχάδα τιμῆσαι. εἰ δὲ κύψω,
 καὶ ἄλλον ἀνατρέψω, ἢ ὑπ' ἄλλου ἀνατραπῶ,
 καὶ πολακεύσω τὸς εἰσιόντας· οὐκ ἀξία οὐτ' ἰσχάς,
 οὐτ' ἄλλο τι τῶν οὐκ ἀγαθῶν, ἃ με ἀναπεπέ-
 κασιν οἱ φιλόσοφοι μὴ δοκεῖν ἀγαθὰ εἶναι.

Δείκνυέ μοι τὰς μαχαίρας τῶν δευφύρων. 25
 Ἴδου ἠλίκασι εἰσὶ, καὶ πῶς ὀξεῖαι. Τί οὖν ποιοῦσιν
 αἱ μεγάλαι αὐταὶ μάχαιραι καὶ ὀξεῖαι; Ἀποκτιν-
 νύουσι. Πυρετὸς δὲ τί ποιεῖ; Ἄλλο οὐδέν. Κε- 26
 ραμίς δὲ τί ποιεῖ; Ἄλλο οὐδέν. Θέλεις οὖν πάν-
 τα ταῦτα θαυμάζω καὶ προσκυνῶ, καὶ δούλος
 πάντων

pueri: praetura, consula-
 tus; rapiant pueri, exclu-
 dantur, vapulent, deoscu-
 lentur manus fervorum lar-
 gitoris: mihi vero ficus &
 nuces sunt. Quid ergo?
 Si projiciente illo frustra-
 tus fueris, noli curare: sin
 ficus in sinum tuum incide-
 rit, sublatam devora; nam
 eatenus ficum etiam tanti
 facere licet. Si vero me
 inclinabo, & alium everte-
 ro, aut ab alio everfus, si
 ingredientibus adulatus fue-

ro; tanti neque ficus est,
 nec quidquam eorum quae
 bona non sunt, quae phi-
 losophi mihi persuaserunt
 in bonis non esse habenda.
 Ostende mihi gladios sa-
 tollitum. Dic mihi: Vide
 quanti sint, & quam acuti.
 Quid ergo faciant magni
 isti gladii & acuti? Occi-
 dunt. Febris autem quid
 facit? Aliud nihil. Te-
 gula quid facit? Aliud ni-
 hil. Vis ergo ut ista om-
 nia admiret & adorem, &
 istorum

- 27 πάντων περιέρχουμαι; Μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἀπαξ
μαθὼν, ὅτι τὸ γινόμενον καὶ φθαρῆναι δεῖ, ἵνα
ὁ κόσμος μὴ ἴσθηται μὴδ' ἐμποδίζηται, οὐκέτι
διαφέρομαι πότερον ἢ πυρετὸς αὐτὸ ποιήσει, ἢ κε-
ραμῖς, ἢ στρατιώτης. ἀλλ' εἰ δεῖ συγκρῆναι,
οἶδ' ὅτι ἀπονώτερον αὐτὸ καὶ ταχύτερον ὁ στρα-
28 τιώτης ποιήσει. Ὅταν οὖν μήτε φοβῶμαι τι ἢ
διαθεῖναί με δύναται, μήτ' ἐπιθυμῶ τις ἢ
παρασχεῖν, τί ἔτι θαυμάζω αὐτόν; τί ἔτι τέ-
θηκα; τί φοβούμαι τοὺς δορυφόρους; τί χαίρω,
ἂν μοι φιλανθρώπως λαλήσῃ, καὶ ἀποδέξηταί με,
29 καὶ ἄλλοις διηγούμαι πῶς μοι ἐλάλησε; μὴ γὰρ
Σωκράτης ἐστί; μὴ γὰρ Διογένης; ἢ ὁ ἔκαι-
νος αὐτοῦ ἀπόδειξις ἢ περὶ ἐμοῦ; μὴ γὰρ τὸ ἦθερ
30 ἐζήλωκα αὐτοῦ; Ἀλλὰ τὴν παιδίαν σώζων, ἐρ-
χουμαι πρὸς αὐτόν, καὶ ὑπηρετῶ, μέχρις ἂν ὅτου
μηδὲν ἀβέλτερον κελεύῃ, μὴδ' ἀρροῦθμον. ἂν
δε

istorum omnium servus ob-
ambulem? Absit: sed; cum
semel didicerim, id quod
ortum est etiam interire
oportere, ne mundus in
suo cursu subsistat aut im-
pediatur; nihil mea refert,
febrisne id faciat, an tegu-
la, an miles. Sed si con-
tendere hæc inter se licet,
scio, minore cum molestia
& celerius id facturum esse
militem. Cum ergo nihil
eorum timuero quæ facere
mihi tyrannus potest, nec
desideraro quidquam eorum

quæ largiri potest; quid
adhuc eum admiror? quid
adhuc stupeo? quid timeo
satellites? quid gaudeo, si
me humaniter fuerit adlo-
cutus, & adprobarit? cur
aliis dico, ut mecum sit
locutus? Num enim So-
crates est? num Dioge-
nes? ut ejus laus sit de-
monstratio mei? num enim
mores ejus admiror? Mi-
nime: sed, ut ludam tuear,
accedo illum, eique mi-
nistro, quoad me nihil im-
probum, nihil absurdum
jusserit.

δέ μοι λέγῃ, ἄπειλε ἐπὶ Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον· λέγων αὐτῷ, Ζήτει ἄλλον; ἐγὼ γὰρ οὐκ ἐτι πιάζω. "Ἀπάγε αὐτόν. Ἀπολουθῶ ἐν παιδία. Ἄλλ' αἰφαιρέταιί σου ὁ τράχηλος. Ἐκείνου δ' αὐτοῦ αἰὲ ἐπιμένει; ὑμῶν δὲ τῶν παιδομένων; Ἄλλ' ἀταφος ριφήση. Εἰ ἐγὼ εἶμι ὁ νεκρός, ριφήσομαι· εἰ δ' ἄλλος εἶμι τοῦ νεκροῦ, καμψότερον λέγε, ὡς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ μὴ ἐκφόβει με. τοῖς παιθίοις ταῦτα φοβερά ἐστι καὶ τοῖς ἀνοήτοις. εἰ δὲ τις, εἰς φιλοσόφου σχολὴν ἀπαξ εἰσελθὼν, οὐκ οἶδε τί ἐστὶν αὐτός, ἀξίως ἔατι φοβεῖσθαι καὶ κολακεύειν οὐς ὕστερον ἐκολάκισεν· εἰ μήπω μεμάθηκεν, ὅτι οὐκ ἔστι σάρξ, οὐδ' ὄστα, οὐδὲ νεῦρα, ἀλλὰ τὸ ταῦτοις χρώμενον, καὶ διοικῶν καὶ παρακολουθεῖν ταῖς φαντασίαις.

Ναί. ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι καταφρονητὰς 33
ποιούσι τῶν νόμων. Καὶ ποῖοι μᾶλλον λόγοι παιδομένους

jufferit. Si vero mihi dicat, abi ad Leontem Salaminiū; dico ei, Quære alium; ego enim non amplius ludo. „Abduc in carcerem.“ Sequor per jocum. „At caput tibi auferitur.“ An vero illius ipsius semper manet? vestra item capita, qui ei obtemperatis? „At insepultus abjicietis.“ Si ego sum cadaver, projiciat: sin diversus sum a cadavere, loquere aptius, ut res se habet; neque me terro-

Epist. Dissert. T. I.

to. Pueris ista terribilia sunt, & stultis. Si quis autem semel scholam philosophi ingressus, ignorat quid ipse sit, is dignus est, qui terreatur, & aduletur cui posthac adulatus est: si nondum didicit, se non esse carnem, neque ossa, neque nervos; sed id quod his utatur, quod gubernet & sequatur vita.

Esto: at isti sermones efficiunt legum contemptores. Immo-voto, quintus

Rr

sermo-

34 Δομένους παρέχουσι τοῖς νόμοις τοὺς χρωμένους;
 Νόμος δ' οὐκ ἔστι τὰ ἐπὶ μαρῶ. Καὶ ὄραος ἔρα,
 πῶς καὶ πρὸς τούτους ὡς δεῖ ἔχοντας παρασκευά-
 ζουσι· οἱ γε διδάσκουσι μηδενὸς ἀντιποιῆσθαι
 35 πρὸς αὐτοὺς ἐν οἷς ἀν' ἡμᾶς νειῆσαι δύσανται. περὶ
 τὸ σωματίον διδάσκουσιν ἐξίστασθαι, περὶ τὴν
 κτῆσιν ἐξίστασθαι, περὶ τὰ τέκνα, γονεῖς, ἀδελ-
 φούς, πάντων παραχαρῶν, πάντα ἀφίεναι· μέ-
 να τὰ δόγματα ὑπεξαρῶνται, ἀ καὶ ὁ Ζεὺς ἐξ-
 36 ἀρετα ἐκάστου εἶναι ἠθέλησε. Ποία ἐνθάδε πα-
 ραινομία; ποία ἀβελτερία; Ὅπου κρείττων εἶ
 καὶ ἰσχυρότερος, ἐκεί σοι ἐξίσταμαι· ὅπου πάλ-
 λιν ἐγὼ κρείττων, σὺ παραχώρει μοι. ἐμοὶ γὰρ
 37 μεμέληκε, σοὶ δ' οὐ. σοὶ μέλες, πῶς ἀν' ἐν λι-
 θοστρώτοις οἰκήσητε, πῶς παῖδες σοι καὶ πελά-
 ται διακονῶσι, πῶς ἐσθῆτα περιβλεπτον φορῆς,
 πῶς κνηγούς πολλοὺς ἔχης, πῶς κισσαροδούς, τρα-
 γαδούς.

sermones legibus obedi-
 tiores reddant hos qui his
 utuntur? At lex non est
 id, quod in potestate est
 stultorum, Et tamen vide,
 quo pacto sermones isti nos
 instruant, ut etiam adver-
 sus hoc genus hominum
 ita ut oportet nos gema-
 mus; quippe, qui docent,
 ut nihil nobis adversus il-
 los vindicemus, in quo illi
 nos vincere possint: do-
 cent, cedendum esse cor-
 pore, possessione, liberis,
 parentibus, fratribus, om-
 nibus his cedendum esse,

omnia missa facienda: sola
 decretis excipiunt, quæ ip-
 se etiam Jupiter eximia cu-
 iusque esse voluit. Quæ
 hic est legum violatio? quæ
 improbitas? Qua parte tu
 potentior es & fortior, ea
 tibi cedo; vicissim, ubi ego
 superior sum, tu mihi ce-
 de: res enim hæc curæ
 mihi fuit, tibi non fuit.
 Tibi curæ est, quomodo
 in palatiis habites, quomo-
 do pueri & clientes tibi
 ministrent, quomodo ve-
 stem conspicuam gestes, ut
 venatores multos habeas,

ut

γαθούς. μή τι ἀντιποιῶμαι; μή τι οὖν δογμα- 38
 των σοι μεμέληκε; μή τι τοῦ λόγου τοῦ σπου-
 τοῦ; μή τι αἰδᾶς ἐκ τίνων μερίων συνέστηκε, πῶς
 συνάγεται, τίς ἢ διάρθρωσις αὐτοῦ, τίνας ἔχει
 κώμους; καὶ ποίας τινάς; Ἐὶ οὖν ἀγανακτεῖς, εἰ 39
 ἄλλος ἐκ τούτοις σου πλεον ἔχει, ὁ μεμελετηκώς;
 Ἀλλὰ ταῦτ' ἐστὶ τὸ μέγιστον. καὶ τίς σε κωλύει
 περὶ ταῦτ' ἀναστρέφασθαι, καὶ τούτων ἐπιμελεῖ- 2
 σθαι; τίς δὲ μείζονα ἔχει παρασκευὴν βιβλίων,
 συσχολίας, τῶν ὠφελουσίων; μόνον ἀπόνευσίν 40
 σκοπεῖ ἐπὶ ταῦτα, ἀπόνευσιν καὶ ὄλιγον χρόνον τῶ
 σπουτοῦ ἡγεμονικῶς σκέψαι τί ποτ' ἔχεις τοῦτο,
 καὶ πῶθεν ἐληλυθός, τὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις χρω-
 μένον, πάντα τ' ἄλλὰ δοκιμάζον, ἐκλεγόμενον,
 ἀσκελεγόμενον. Μέγρι δ' ἂν σὺ περὶ τὰ ἐπιτὸς 41
 ἀναστρέφῃ, ἐκείνα ἔχεις αἰεὶ οὐδεὶς τοῦτο δ', οἷος
 αὐτὰ ἔχων θέλεις, ῥυπαρὸν καὶ ἀτημέλητον.

R 1 a

KEΦ.

ut citharædos, tragædos. Num ista mihi vendico?
 Num igitur decreta tibi eu-
 ræ fuerunt? num tua ip-
 sius ratio? num scis, e
 quibus partibus constet,
 quomodo jungatur, quæ
 sit ejus distinctio, quas ha-
 beat vires, & quales? Quid
 ergo indignaris, si alius in
 his te superat, qui illa me-
 ditatus est? Hæc verò ma-
 xima sunt. Et quis ea te
 tractare prohibet & cura-
 re? quis vero instructior

est libris, otio, magistris?
 Modo diverte aliquando
 tandem ad hæc; vel exi-
 guum tempus tuæ menti
 impende! considera; quæ-
 nam sit hæc principalis tuæ
 pars, & unde profecta, quæ
 reliquis omnibus utitur, quæ
 cætera omnia probat, quæ
 eligit, repudiat. Quoad
 autem in externis rebus
 versaberis, eas habebis qua-
 les nemo alius; hanc vero,
 qualem habere vis, sordida
 & neglectam.

CAP.

Κ Ε Θ. 4.

Πρὸς τοὺς ταχέως ἐπὶ τὸ σχῆμα τῶν Φιλοσόφων
ἐπιηδῶντας.

Μηδέποτε ἀπὸ τῶν κοινῶν τινα μήτ' ἐπαίσητε
μήτε ψέξετε, μήτε τέχνην τινα ἢ ἀτεχνίαν
προσμαρτυρήσητε· καὶ ἅμα μὲν πεπετείας
2 ἐαυτοὺς ἀπαλλάξετε, ἅμα δὲ κακοηθείας. Οὐ-
τος ταχέως λούεται. Κακῶς οὖν ποιεῖ; Οὐ
3 πάντως. Ἀλλὰ τί; Ταχέως λούεται. Πάντα
οὖν καλῶς γίνεται; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ τὰ μὲν
ἀπὸ δογματίων ἐρῶν, καλῶς· τὰ δ' ἀπὸ μοχθη-
ρῶν, μοχθηρῶς. Σὺ δὲ, μέχρις ὅν καταμάθῃς
τὸ δόγμα ἀφ' οὗ τις ποιεῖ ἑκάστα, μήτ' ἐπαίνει
4 τὸ ἔργον, μήτε ψέγει. Δόγμα δ' ἐκ τῶν ἐπὶ τοῖς οὐ-
ραδίως κρίνεται. Οὗτος τέκτων ἐστὶ. Διὰ τί;
Χρήται

C A P. VIII.

*In eos qui celeriter ad suscipiendam Philosophi
personam properant.*

Numquam ob res, quæ ali-
venissimis hominibus com-
munes esse possunt, lauda-
veritis quemquam, aut re-
prehenderitis, neque ar-
tem aliquam aut imperitiam
ei tribueritis: ita simul &
a temeritate & a malévo-
lentiæ eritis immunes. Hic
cito lavat. Male ergo fa-
cit? Non utique. Quid
ergo facit? Cito lavat.

Ergone recte fiunt omnia?
Nequaquam: sed quæ a re-
ctis decretis proficiscun-
tur, ea recte fiunt; quæ
a pravīs, prave. Tu vero,
donec decretum cognoris,
ex quo quisque singula fa-
cit, nec laudato factum,
nec reprehendito. Decre-
tum autem e rebus exter-
nis non facile judicatur.
Hic faber est. Quare?
Quia

χρῆται γὰρ σκεπάδην. Τί οὖν τοῦτο; Οὗτος
 μουσικός· ἄδει γάρ. Καὶ τί τοῦτο; Οὗτος φιλό-
 σοφος. Διὰ τί; Τριβωνα γὰρ ἔχει καὶ κόμην.
 Οἱ δ' ἀγύρται τί ἔχουσι; Διὰ τοῦτο, ἂν ἀσχη- 5
 μονοῦντά τις ἴδῃ τινὰ αὐτῶν, εὐθύς λέγει, Ἴδού
 ὁ φιλόσοφος ποιεῖ. ἔδει δ', ἀφ' ὧν ἡσχημένοι,
 μᾶλλον λέγειν, αὐτὸν μὴ εἶναι φιλόσοφον. εἰ μὲν 6
 γὰρ αὕτη ἐστὶν ἡ τοῦ φιλοσόφου πρόληψις καὶ
 ἐπαγγελία, ἔχεν τριβωνα καὶ κόμην; καλῶς ἂν
 ἔλεγον. εἰ δ' ἐκείνη μᾶλλον, ἀναμάρτητον εἶναι,
 διὰ τί οὐχί, διὰ τὸ μὴ πληροῦν τὴν ἐπαγγελίαν;
 ἀφαιροῦνται αὐτὸν τῆς προσηγορίας; Οὕτω γὰρ 7
 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. Ὅταν τις ἴδῃ
 τινὰ κακῶς πελεκῶντα, οὐ λέγει; Τί ὄφελος
 τεκτονικῆς; Ἴδού οἱ τέκτονες οἷα ποιοῦσι κακά;
 ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίον λέγει, Οὗτος οὐκ ἔστι τέκ-
 των, πελεκῶ γὰρ κακῶς. Ὅμοιος καὶ ἄδον- 8

Rr 3

τίς

Quia securi utitur. Quid
 ergo hoc ad rem? Hic mu-
 sicus; canit enim. Et quid
 hoc? Hic philosophus.
 Quare? Quia pallium ha-
 bet, & cæsarlem. Præ-
 stigiatores vero quid ha-
 bent? Propterea si quis eos
 aliquid indecore facientes
 videt, statim dicit, Ecce
 hoc quod facit philosophus!
 cum potius ob indecore
 facta dicendum fuerit, non
 esse eum philosophum.
 Nam si id philosophi insti-
 tutum esset atque professio,

habere pallium & cæsarlem,
 tum quidem recte dicerent:
 si illa potius est, ut nihil
 delinquat; cur non potius,
 quia professioni suæ non
 respondet, adpellationem
 istam ei admittunt? Sic
 enim in cæteris quoque fit
 artibus. Cum quis aliquem
 male dolantem ligna viderit,
 non dicit: Quid juvat
 ars fabrilis? ecce quam
 male res suas faciunt fabri!
 Sed contra potius, Iste
 non est, ait, faber; male
 enim dolat. Eodem mo-
 do,

τός τίνος εἰκούση κακῶς, οὐ λέγει, Ἴδου πῶς
 αἰδοῦσιν οἱ μουσικοί; ἀλλὰ μάλλον, ὅτι, Οὗτος
 οὐκ ἔστι μουσικός.

- 9 Ἐπὶ Φιλοσοφίας δὲ μόνης τοῦτο πάσχουσι
 ὅταν τινὰ ἴδωσι παρὰ τὸ ἐπάγγελμα τὸ τοῦ φι-
 λосоφου ποιῶντα, οὐχὶ τῆς προσηγορίας ἀφαιρῶν-
 ται αὐτὸν, ἀλλὰ, θέντες εἶναι φιλόσοφον, εἴτ'
 ἀπ' αὐτοῦ τοῦ γνομένου λαβόντες ὅτι ἀσχημονεῖ,
 ἐπάγουσι, μηδὲν ἄφελος εἶναι τοῦ φιλοσοφεῖν.
- 10 Τί οὖν τὸ αἴτιον; Ὅτι τὴν μὲν τοῦ τέκτονος πρό-
 ληψιν προσηύομεν, καὶ τὴν τοῦ μουσικοῦ, καὶ
 τῶν ἄλλων ὡσαύτως τεχνιτῶν· τὴν ταῦ φιλοσό-
 φου δ' οὐ, ἀλλ' ὅτε συγκεχυμένη καὶ ἀδιάφθρη-
 11 τὸν ἀπὸ τῶν ἐκτὸς μόνου κρίνομεν. Καὶ ποία ἄλ-
 λη τέχνη ἀπὸ σχήματος ἀναλαμβάνεται καὶ κό-
 μης; οὐχὶ δὲ καὶ θεωρήματα ἔχει, καὶ ὕλην,
 12 καὶ τέλος; Τίς οὖν ὕλη τοῦ φιλοσόφου; μὴ τρι-
 βων;

do; si quis aliquem male
 canentem audierit, non
 dicit, Ecce quomodo ca-
 nunt Musici? sed potius,
 Iste non est musicus.

Verum in sola Philoso-
 phia hoc faciunt: cum ali-
 quem contra philosophiæ
 professionem vivere vident,
 non ei aditant appellatio-
 nem; sed, statuentes phi-
 losophum eum esse, tum
 ex ipso facto sumentes hoc,
 indecore eum agere, con-
 cludunt, nullum esse Phi-

losophiæ usum. Quid in
 causa est? Quod fabri &
 musici notionem curamus,
 eodemque modo cætero-
 rum artificum; philosophi
 autem non item, sed, ut
 confusam & indistinctam, e
 rebus externis solummodo
 iudicamus. Quænam ve-
 ro alia ars exteriori solum
 habitu & coma paratur?
 neque vero præcepta etiam
 habet, & materiam, & fi-
 nem? Quæ igitur materia
 est philosophi? num pal-
 lium? Non, sed ratio.
 Qui

βῶν; Οὐ, ἀλλὰ ὁ λόγος. Τί τέλος; μή τι
 φρεῖν τρίβωνα; Οὐ, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον ἔχειν τὸν
 λόγον. Ποῖα θεωρήματα; μή τι τὰ περὶ τοῦ
 πῶς πῶγων μέγας γίνηται, ἢ κόμη βαθεῖα;
 Οὐ, ἀλλὰ μᾶλλον ἂν Ζήνων λέγει, γνῶναι τὰ
 τοῦ λόγου στοιχεῖα, ποῖόν τι ἕκαστον αὐτῶν
 ἐστὶ, καὶ πῶς ἀρμόττεται πρὸς ἄλληλα, καὶ
 ὅσα τούτοις ἀκόλουθα ἐστὶν. Οὐ θέλεις οὖν ἰδεῖν
 πρῶτον, εἰ πληροῖ τὴν ἐπαγγελίαν ἀσχημονῶν,
 καὶ οὕτω τῷ ἐπιτηδεύματι ἐγκαλεῖν; Νῦν δ',
 αὐτὸς ὅταν σωφρονῆς, ἐξ ὧν ποιεῖν σοι δοκεῖ κα-
 πῶς, λέγεις, Ὅρα τὸν φιλόσοφον (ὡς πρέπον-
 τος λέγειν τὸν ταῦτα ποιῶντα φιλόσοφον) καὶ
 πάλιν, Τοῦτο φιλόσοφόν ἐστίν; Ὅρα δὲ τὸν
 τέκτονα, οὐ λέγεις, ὅταν μοιχεύοντά τινα γνῶς,
 ἢ λιχνεύοντα ἰδῆς· οὐδὲ, Ὅρα τὸν μουσικόν.
 Οὕτως ἐπὶ πρὸς αἰσθάνη καὶ αὐτὸς τῆς ἐπαγγελίας

R 4

λίαις

Qui finis? num ferre pal-
 lium? Non, sed rectam
 tenere rationem. Quæ
 præcepta illius sunt? num,
 quo pacto barba magna
 fiat, aut coma promissa?
 Immo potius ea, quæ Ze-
 no dicit; cognitio elemen-
 torum rationis, quale sit
 eorum unumquodque, &
 quomodo inter sese conve-
 niant, & quæ his conse-
 quentia sunt. Non igitur
 in primis videre vis, an,
 cum inlecore agit, pro-
 fessione suæ respondeat, at-

tam demum ipsum/studium
 accusare? Nunc vero tu;
 si castis es moribus, videns
 ea quæ ille prave agere ti-
 bi videtur, dicis, Ecce
 philosophum! (Quasi ve-
 ro, qui talia facit, philo-
 sophus sit adpellandus.)
 Rursusque: Hi ergo philo-
 sphi mores sunt! Atqui,
 Ecce fabrum! ecce Musi-
 cum! non clamas, cum
 aliquem horum mœchari
 nosti, aut ligurientem vi-
 des. Sic igitur tu ipse ali-
 quatenus percipis quidem
 pro-

λιάς, τοῦ φιλοσόφου, ἀπαλοισθαίνεις δέ, καὶ συ-
χρῆν ὑπὸ ἀμελετησίας.

- 15 Ἄλλα καὶ αὐτοὶ οἱ καλούμενοι φιλόσοφοι ἀπὸ
τῶν κοινῶν τὸ πρᾶγμα μετῴσιν· εὐθύς ἀναλα-
βόντες τρίβωνα, καὶ πῶγωνα καθέντες, φασίν,
16 Ἐγὼ φιλόσοφος εἰμι· οὐδὲς δ' ἔρει, Ἐγὼ μου-
σικός εἰμι· ἂν πλῆκτρον καὶ κιθάραν ἀγοράσῃ-
σὺδ', Ἐγὼ χαλκὸς εἰμι· ἂν κίλιον καὶ περιζωμα
περιθῆται. Ἄλλ' ἀρμόζεται μὲν τὸ σχῆμα πρὸς
τὴν τέχνην· ἀπὸ τῆς τέχνης δὲ τὸ ὄνομα, οὐκ
17 ἀπὸ σχήματος, ἀναλαμβάνουσι. Διὰ τοῦτο κα-
λῶς Εὐφράτης ἔλεγεν, ὅτι, Ἐπὶ παλὺ ἐπειρώ-
μην λαοθάλασσαν φιλοσοφῶν· καὶ ἦν μοι, φησὶ
τοῦτο ἀφέλιμον. πρῶτον μὲν γὰρ ἦδεν, ὅσα
καλῶς ἐποίουν, ὅτι οὐ διὰ τοὺς θεατὰς ἐποίουν,
ἀλλὰ δι' ἑμαυτὸν· ἦσθιον ἑμαυτῶ καλῶς, κατ-
εσταλμένον εἶχον τὸ βλέμμα, τῶν περιπατῶν·
πάντας

professionem philosophi,
sed rursus ab ea aberras,
& confundi te poteris me-
ra negligentia.

. At vero ipsi etiam ii,
qui Philosophi perhiben-
tur, a vulgaribus rebus
professionem suam auspi-
cantur; statim pallium in-
duunt, promissamque alunt
barbam; tum se esse philo-
sophos dicunt. Nemo ve-
ro musicum se esse dicit;
cum plectrum & citharam
mercatus est; neque fabrum
ærarium, simulatque pipe-
-

lo & perizomate est instru-
ctus: sed habitum quidem
ad artem adcommodant;
ab arte vero nomen, non
ab habitu, accipiunt. Qua-
propter recte dicebat Eu-
phrates, se longo tempo-
re disimulasse philosophize
studium, eamque disimu-
lationem sibi profuisse. Pri-
mum enim scivisse se; quæ
recte faceret, ea se non
facere propter spectatores,
sed propter semetipsum:
se sibi ipsi recte comedisse,
compositis fuisse oculis, in
deambulationibus modestæ
studuisse;

πάντα ἑμαυτῷ καὶ τῷ Θεῷ. ἕτος, ὡσπερ μό- 18
 νος ἡγωνιζομένη, οὕτω καὶ μόνος ἐκινδύνευσον· οὐ-
 δὲν ἑμοί, δρᾶσαντι τὸ ἀσχερὸν ἢ ἀκρεπές, τὸ
 τῆς φιλοσοφίας ἐκινδυνεύετο· οὐδ' ἔβλαπτον τοὺς
 πολλοὺς, ὡς φιλόσοφος αἰμαρτάνων. διὰ τοῦτο 19
 οἱ μὴ εἰδότες μου τὴν ἐπιβολὴν ἰθαύμαζον, πῶς,
 πᾶσι φιλοσόφοις χρώμενος καὶ συζῶν, αὐτὸς οὐκ
 ἐφιλοσόφουν. καὶ τί κακὸν, ἐν αἷς μὲν ἐποίουν 20
 ἐπιγινώσκεσθαι τὸν φιλόσοφον, ἐν δὲ τοῖς συμβό-
 λαις μῆ; βλέπε, πῶς ἐσθίω, πῶς πίνω, πῶς
 καθεύδω, πῶς ἀνέχομαι, πῶς ἀπέχομαι, πῶς
 συνεργῶ, πῶς ὀρέξει χρώμαι, πῶς ἐκκλίσει, πῶς
 τηρῶ τὰς σχέσεις τὰς φυσικὰς ἢ ἐπιθέτους,
 φε ἀσυγχύτως καὶ ἀπαρραποδίστως. ἐκείθεν με
 κρῖνον, εἰ δύνασαι. εἰ δ' οὕτω κωφὸς εἶ 21
 καὶ τυφλός, ἵνα μὴδὲ τὸν Ἡφαιστον ὑπο-
 λαμβάνης καλὸν χαλκία, ἀν μὴ τὸ πρῶ-

R 5

Lior

studuisse; omnia sibi & Deo
 præstitisse. Deinde, sicut
 solus certasset, ita etiam
 solum esse periclitatum. Si
 quid turpe aut indecorum
 fecisset, philosophiam non
 fuisse periclitatam; neque
 se nocuisse vulgo, quod ut
 philosophus peccasset. Qua-
 propter eos, qui suum in-
 stitutum ignorassent, fuisse
 miratos, quī fieret, cum
 omnium philosophorum fa-
 miliaritate consuetudine-
 que uteretur, ut ipse tamen
 non philosopharetur. Quid
 vero, inquit, mali fuit, si
 philosophus e factis, so-

gnoscebar, non autem ex
 insignibus? Vide, quomodo
 edam, quomodo bibam,
 quomodo dormiam, quo-
 modo tolerem, quomodo
 abstinenceam, quomodo ope-
 ram meam aliis conferam,
 quomodo adpetitione utar,
 quomodo averfatione, quo-
 modo relationes & natura-
 les & accersitas tuear, ut
 absque perturbatione atque
 impedimentis vivam. In-
 de me judica, si potes. Si
 autem ita furdus & cæcus
 es, ut ne Vulcanum qui-
 dem præclarum fabrum ju-
 dices, nisi pileolum capiti
 ejus

- λίον ἴδης περὶ τῆμεΦαλὴν περικείμενον· τί κακὸν ὑφ' οὕτως ἡλιθίου κριτοῦ ἀγνοεῖσθαι;
- 22 Οὕτως ἐλάμβανε παρὰ τοῖς πλείστοις Σωκράτης· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἀξιοῦντες φιλοσόφους συσταθῆναι· Μή τι σὺν ἠγανάκτεως ὡς ἡμεῖς, καὶ ἔλεγεν, Ἐγὼ δὲ σοι οὐ φαίνομαι φιλόσοφος; Ἄλλ' ἀπῆγε, καὶ συνίστα, ἐνὶ ἀερούμενος, τῷ εἶναι φιλόσοφος· χαίρων δὲ καὶ ὅτι μὴ δοκῶ, οὐκ ἐδάκνυτο· ἐμέμνητο γάρ τοῦ ἰδίου ἔργου.
- 24 Τί ἔργον καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ; Μαθητὰς πολλοὺς ἔχεν; Οὐδαμῶς· ὄψονται οἱ περὶ ταῦτο ἐσπουδακότες· Ἄλλὰ θεωρήματα δύσκολα ἀκριβοῦν; Ὀψονται καὶ περὶ τούτων· εἰ ἄλλοι.
- 25 Πῦ σὺν αὐτός; καὶ τίς ἦν, καὶ εἶναι ἤθελεν; Ὅπου βλάβη καὶ ὠφέλεια· Εἰ μὲ τίς, φησὶ βλάβη δύναται, ἐγὼ οὐδὲν ποιῶ· εἰ ἄλλον περιμένω ἵνα με ὠφελήσῃ, ἐγὼ οὐδὲν εἰμι· θέλω τι
καὶ

ejus impositum videss; quid mali est, a iudice adeo stolido non cognosci?

Sic maximæ parti hominum ignotus erat Socrates: veneruntque ad eum qui peterent, ut philosophis ab eo commendarentur. Num ergo succensebat illis, ut nos; dicebatque, Ego vero tibi philosophus non videor? Immo adducebat illos, & commendabat; hoc uno contentus, quod philosophus esset: & gaudens quoque quod talis non videretur, non mordebat. Memi-

nerat enim sui munera. Quodnam est boni & sapientis viri munus? Discipulos multos habere? Nequaquam: viderint isti quibus ea res studio est. At præcepta difficilia subtiliter explicare? Viderint & hoc alii. Ubi ergo ipse? & quis erat, atque esse volebat? *Ibi se ipsum esse ratus est*, ubi damnum ipsum & emolumentum posita essent. Si me quis, inquit, lædere potest; ego nihil ago: si alium exspecto, ut me iuvet; ego nihil sum. Volo aliquid, & non

καὶ οὐ γίνεται· ἐγὼ ἀτυχῆς εἰμι. Eis τοσοῦτο 26
 σκάμμα προεκωλεῖτο πάντα ὄντιναοῦν, καὶ οὐκ
 ἂν μοι δοκῆ ἐκστῆναι οὐδενί· τί δοκεῖτε; κατ-
 αγγελῆλων καὶ λέγων, Ἐγὼ τοιοῦτος εἰμί; Μὴ
 γένοιτο· ἀλλὰ ὦν τοιοῦτος. Πάλιν γὰρ τοῦτο 27
 μαρσοῦ καὶ ἀλαζόνος· Ἐγὼ ἀπαθῆς εἰμι καὶ ἀτά-
 ραχος· μὴ ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνθρωποι, ὅτι ὑμῶν κυ-
 κωμένων καὶ θορυβουμένων περὶ τὰ μηδενὸς ἄξια,
 μένος ἐγὼ ἀπήλλαγμαί πάσης ταραχῆς. Οὐ- 28
 τως οὐκ ἀρεκεῖ σοι τὸ μηδὲν ἀλγεῖν, ἂν μὴ κη-
 ρύσης, Συνέλθετε πάντες οἱ ποδαγρῶντες, οἱ κε-
 φαλαλγοῦντες, οἱ πυρέσσοντες, οἱ χολοὶ, οἱ τυ-
 φλοὶ, καὶ ἴδετέ με ἀπὸ παντὸς πάθους ὑγιᾶ;
 Τοῦτο κενὸν καὶ φορτικὸν, εἰ μή τι, ὡς ὁ Ἄσκλη- 29
 πιδος, εὐθὺς ὑποδείξαι δύνασαι, πῶς θεραπεύ-
 οντες· εὐθὺς ἔσονται ἄνοσοι καὶ κείνοι, καὶ εἰς τοῦτο
 φέρετε παράδειγμα τὴν ὑγίειαν τὴν σεαυτοῦ.

Τοι-

nen fit? ego miser sum.
 In tantum certamen quos-
 libet provocabat; neque
 cuiquam cessurus mihi vi-
 detur. Quid putatis? ita
 eum fecisse hoc, ut denun-
 ciaret, diceretque, Ego
 sum talis? Absit: nil aliud
 egit, nisi ut talis esset. Est
 enim rursus hoc & stulti &
 arrogantis, dicere: Ego
 sum perturbatione & tu-
 multu vacuus; nolite igno-
 rare, homines, dum vos
 tumultuamini, & de rebus
 nullius pretii digladiamini;

ego solus omni tumultu
 sum liber. Itane tibi non
 satis est nihil dolere, nisi
 proclamaveris, Convenite
 omnes qui e pedibus, e
 capite, qui feбри laboratis,
 convenite cæci, ac videte
 me ab omni malo salvum!
 Hoc inane & importunum
 est; nisi, sicut Æsculapius,
 statim demonstrare possis,
 qua curatione utentes &
 ipsi sanari a morbo possint,
 & nisi ejus rei documē-
 tum tuam sanitatem pro-
 feras.

Nam

30 Τοιοῦτος γάρ ἐστιν ὁ Κυνικός, τοῦ σκήπτρου
καὶ διαδήματος ἠξιωμένος παρὰ τοῦ Διός, καὶ
λέγων· Ἴν' ἴδητε, ὦ ἄνθρωποι, ὅτι τὴν εὐδαιμο-
νίαν καὶ ἀταραξίαν οὐχ ὅπου ἐστὶ ζητεῖτε, ἀλλ'
31 ὅπου μὴ ἐστίν· ἰδοὺ ἐγὼ ὑμῖν παράδειγμα ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ ἀπέσταλμαι, μήτε κτῆσιν ἔχων, μήτε
οἶκον, μήτε γυναῖκα, μήτε τέκνα, ἀλλὰ μὴδ'
ὑπόστρωμα, μὴδὲ χιτῶνα, μὴδὲ σκεῦος· καὶ ἴδε-
τε, πῶς ὑγιαίνω· περὰ δεητέ μου. καὶ ἴδητε
ἀτάραχον, ἀκούσατε τὰ Φάρμακα, καὶ ὑφ' ὧν
32 ἰθεραπεύθη. Τοῦτο γάρ ἦδη καὶ Φιλάνθρωπον
καὶ γενναῖον. Ἄλλ' ὁρᾶτε, τίνος ἔργον ἐστὶ τοῦ
Διός, ἢ ὃν ἂν ἐκεῖνος ἀξίον κρίνῃ ταύτης τῆς
ὑπηρεσίας, ἵνα μηδαμῶς μηδὲν παραγυμνώσῃ πρὸς
τούς πολλούς, δι' οὗ τὴν μαρτυρίαν τὴν αὐτοῦ,
ἣν τῇ ἀρετῇ μαρτυρεῖ, καὶ τῶν ἐκτὸς καταμαρ-
τυρεῖ, αὐτὸς ἀκυρον ποιῆσῃ.

Οὐτ'

Nam talis est Cynicus, sceptro & diademate a Jove ornatus, qui ait: Ut intelligatis, homines, felicitatem & tranquillitatem vos non ubi est quaerere, sed ubi non est; ecce, ego vobis exemplum a Jove sum missus, qui nec rem habeam, neque domum, neque uxorem, neque liberos, immo ne stragulum quidem, nec tunicam, nec vasculum. Videte, quam sanus sum; facite mei periculum. Quod si omni

perturbatione vacuum videritis, audite medicamenta, & quibus rationibus sum curatus. Hoc enim jam & humanum est, & generosum. Sed videte, cujus opus sit; Jovis, aut ejus quem is tali ministerio dignum judicavit, ut nusquam quidquam nudet apud vulgus, quo testimonium suum, quod virtuti perhibet, & quod contra res externas dicit, ipse irritum faciat.

Ne

Οὐτ' ἀχρήσαντες χροῶς κάλλιστον, οὔτε παρειῶν
Δάκρυ' ἔμορξάμενον.

Καὶ σὺ μόνον τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲ ποθοῦντά τι ἢ 33
ἐπιζητῶντα, ἀνθρώπων, ἢ τόπον, ἢ διαγωγὴν, ὡς
τὰ παιδία τὸν τρυγητὸν ἢ τὰς ἀργίας· αἰδοῖ παν-
ταχοῦ κεκοσμημένον, ὡς οἱ ἄλλοι τοίχους καὶ θύ-
ραις καὶ θυρωροῖς.

Νῦν δ' αὐτὸ μόνον, κινήθεις πρὸς φιλοσο- 34
φίαν, ὡς οἱ κακοστόμαχοι πρὸς τι τῶν βρωμά-
των ὃ μετὰ μικρὸν σικχαίνειν μέλλουσιν, εὐθύς
ἐπὶ τὸ σκῆπτρον, ἐπὶ τὴν βασιλείαν. καθέκασ-
τὴν κόμην, ἀνείληφε τρίβωνα, γυμνὸν δεκνύει
τὸν ὄμιον, μάχεται τοῖς ἀπαντῶσι· καὶ ἐν Φαι-
νόλη τινὰ ἴδη, μάχεται αὐτῶ. "Ἀνθρώπε, χει- 35
μάσκησον· πρῶτον ἰδοῦ σου τὴν ἔρμην, μὴ κα-
κοστομάχου ἢ κισσώσης γυναικὸς ἔστιν. ἀγνο-
εῖσθαι μελέτησον πρῶτον τίς εἶ· σαυτῶ φιλοσόφη-
σον

*Ne pallore cutis decor of-
fundatur honeste,
Et molles oculis lacrymæ
stillantibus absint.*

Et non hoc solum, sed &
ut ne desideret quidem aut
requirat quidquam; non
hominem, non locum, non
delectationem, quemad-
modum pueri vindemiam
aut ferias: denique ut sit
verecundia undique testus,
quemadmodum cæteri pa-
rietibus, foribus, janitori-
bus.

Nunc autem vix primo
impulsu animorum ad phi-

losofiam excitati, sicut il-
qui e stomacho laborant ad
aliquod edulium quod pau-
lo post fastidiant, statim
veniunt ad sceptrum, ad re-
gnum: promissam alunt
cæsariem, induunt pallium,
nudum humerum ostentant,
rixantur cum obviis; si
quem in penula viderint,
pugnant cum eo. Homo!
domi te sedulo prius exer-
ce; observa tuum impetum;
ne sit hominis e stomacho
aut mulierculæ pica labo-
rantis; da primum operam,
ut ignoscere qui sis; tibi
ipfi

- 36 ρον ὀλίγον χρόνον. Οὕτω καρπὸς γίνεται κατε-
 ρυγῆναι δὲ ἐπὶ τινὰ χρόνον τὸ σπέρμα, κρυφθῆ-
 ναι, κατὰ μικρὸν αὐξηθῆναι, ἵνα τελεσφορηθῆ.
 ἂν δὲ πρὸ ταῦ γόνυ φῦσαι τὸν στάχυν ἐξηνεγῆ
 37 ἀτελές ἐστίν, ἐκ κήπου Ἀδωνιακοῦ. Τοιοῦτον ἔ-
 και σὺ φυτάριον· θάρττον τοῦ δέοντος ἦνθηκας,
 38 ἀποκαύσει σε ὁ χειμών. Ἴδου, τί λέγουσιν οἱ
 γεωργοὶ περὶ τῶν σπερμάτων, ὅταν πρὸ ὄρας
 θερμασίαι γέωνται· ἀγωνιώσι μὴ ἐξυβρίσῃ τὰ
 σπέρματα, ἅτα αὐτὰ πάγος εἰς λαβῶν ἐξελέγξῃ.
 39 Ὅρα καὶ σὺ, ἄνθρωπε· ἐξυβρικός, ἐπιπεπήδηκας
 βοξαρῖω πρὸ ὄρας· δοκεῖς τις εἶναι μωρὸς παρὰ
 μωροῖς· ἀποπαγήσῃ, μᾶλλον δ' ἀποπέπηγας ἢδὲ
 ἐν τῇ βίβῃ κάτω, τὰ δ' ἄνω σου μικρὸν ἐτι
 ἀνθεῖ, καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖς ἐτι ζῆν καὶ θάλα-
 40 λην. Ἄφες ἡμᾶς γε κατὰ φύσιν πεπανθῆ-
 ναι. τί ἡμᾶς ἀποδύεις; τί βιάζῃ; ἄπῳ δυ-
 νάμεθα

ipfi philosophare ad breve
 tempus. Sic fructus nasci-
 tur: defodi oportet & ali-
 quamdiu occultari semen;
 tum paulatim auferere, ut
 maturitatem consequatur:
 sed si spicam ante genicu-
 lum protulerit, imperfe-
 ctum est frumentum, ut
 ex Adonidis hortis. Hu-
 jusmodi plantula & tu es:
 ante tempus floristi, ex-
 huret te hyems. Vide quid
 dicant agricolæ de semini-
 bus, quando ante tempus
 calor incidit: timent, ne

luxurient femina, ac dein-
 de frigus unum ea coarguat.
 Vide & tu, homo: luxu-
 rististi, ante tempus ad glo-
 riolam evolasti: videris
 aliquis esse; stultus apud
 stultos: frigore enecabe-
 ris, ac potius jam enectus
 es juxta radicem; superne
 vero paululum adhuc flo-
 res, eoque videris adhuc
 vivere & virere. Patere
 nos saltem secundum natu-
 ram maturefcere! quid nos
 exuis? quid cogis? non-
 dum possumus ferre aërem:
 fine

νάμεθα ἐνεγκεῖν τὸν αἶρα. ἔασον τὴν ῥίζαν
 αὐξηθῆναι, ἔτα γὰρ λαβεῖν τὸ πρῶτον, ἔτα
 τὸ δεύτερον, ἔτα τὸ τρίτον. εἶθ' οὕτως ὁ
 καρπὸς ἐκβιάσεται τὴν φύσιν, καὶ ἐγὼ μὴ
 θέλω. Τίς γὰρ ἐγκύμων γενόμενος καὶ πλήρης 41
 τηλικούτων δόγματων, οὐχὶ καὶ αἰσθάνεται τε
 τῆς αὐτοῦ παρασκευῆς, καὶ ἐπὶ τὰ κατάλλη-
 λα ἔργα ὀρμαῖ; Ἀλλὰ ταῦρος μὲν οὐκ ἀγνοεῖ 42
 τὴν αὐτοῦ φύσιν καὶ παρασκευὴν, ἔταν ἐπι-
 φανῆ τι θηρίον, οὐδ' ἀναμένει τὸν προτρεψόμε-
 νον· οὐδὲ κύνων, ὅταν ἴδῃ τι τῶν ἀγρίων ζώων.
 ἐγὼ δ' ἂν ἴσχω τὴν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ παρα- 43
 σκευὴν, ἐκδέχομαι ἵνα με σὺ παρασκευάσῃς ἐπὶ
 τὰ οἰκῆα ἔργα; νῦν δ' οὐπω ἔχω, πιστευσόν
 μοι. τί σὺν με πρὸ ὥρας ἀποξηρανθῆναι θέλεις,
 ὡς αὐτὸς ἐξηράνθης;

Κ Ε Φ.

fine radicem crescere, de-
 inde geniculum primum
 oriri; post alterum, dein
 tertium; denique sic fru-
 ctus per ipsam naturam
 perumpet, vel me no-
 lente. Quis enim præ-
 gnans & plenus talium de-
 cretorum non etiam vires
 & copias suas intelligit,
 & ad opera convenien-
 tia concitatur? Taurus
 certe quidem naturam suam
 haud ignorat & robur, ubi

belluam aliquam conspexit,
 neque hortatorem operi-
 tur: neque canis, cum
 ferum aliquod animal vi-
 dit. Ego vero, si viri
 boni vim atque præpara-
 tionem habeam, expecta-
 bo ut tu me ad opera con-
 venientia instruas? Nunc
 vero nondum habeo, cre-
 de mihi. Quid ergo me
 ante tempus exarescere
 vis, quemadmodum ipse
 exaruiti?

G A P

Κ Ε Φ. 5'.

Πρὸς τὸν εἰς Ἀνασχοντίαν μεταβληθέντα.

Ὅταν ἄλλον ἴδῃς ἀρχόντα, ἀντίθετος, ὅτι σὺ
 ἔχεις τὸ μὴ δεῖσθαι ἀρχῆς· ὅταν ἄλλον πλου-
 2 τῶντα, ἰδοῦ τί ἀντὶ τούτου ἔχεις. εἰ μὲν γὰρ
 μηδὲν ἔχεις ἀντ' αὐτοῦ, ἄθλιος εἶ· εἰ δ' ἔχεις τὸ
 μὴ χρεῖαν ἔχειν πλούτου, γίνωσκε ὅτι πλεῖον τού-
 3 του ἔχεις, καὶ πολλῶ πλείονος ἄξιον. Ἄλλος
 γυναῖκα εὐμόρφον· σὺ, τὸ μὴ ἐπιθυμεῖν εὐμόρ-
 φου γυναικός. Μικρά σοι δοκεῖ ταῦτα; καὶ πό-
 σου ἂν τιμήσασθαι αὐτοὶ αὐτοὶ οἱ πλουτοῦντες καὶ
 ἀρχόντες, καὶ μετ' εὐμόρφων διαιτώμενοι, δύνα-
 σθαι πλούτου καταφρονεῖν, καὶ ἀρχῶν, καὶ αὐ-
 τῶν τούτων τῶν γυναικῶν ὧν ἐρῶσι, καὶ ὧν τυγ-
 4 χάνουσιν; Ἀγνοεῖς οἷόν τι ἐστὶ δίψος πυρέσσοντος;
 οὐδὲν ὅμοιον ἔχει τῷ τοῦ ὑγιαίνοντος. ἐκεῖνος, πινὼν
 ἀπο-

C A P. IX.

Ad quemdam qui ad Impudentiam deflexerat.

Cum alium vides magistra-
 tu præditum; oppone il-
 lud, te hoc habere, ut non
 requiras magistratum: cum
 alium divitem; vide, quid
 loco divitiarum habeas.
 Nam si nihil pro illis ha-
 bes, miser es: sin id habes,
 ut divitiis non egeas; sci-
 τὸ, plus te, quam habet
 ille, habere, & longe ma-
 joris pretii rem. Alius uxo-
 rem formosam habet; tu
 vero id, ut formosam uxo-

rem non concupiscas. Num
 parva hæc tibi videntur?
 At ipsi isti divites, & ma-
 gistratum gerentes, & qui
 formosarum consuetudine
 utuntur, quanti id æstima-
 rent, si possent divitias &
 magistratus, & ipsas mu-
 lieres quas amant, quibus-
 que potiuntur, contemne-
 re? Ignoras, qualis sit si-
 tis febricitantis? nihil si-
 mile habet siti sani homi-
 nis. Hic postquam bibit,
 sitire

ἀποπέπρωται· ὁ δὲ πρὸς ὀλίγον ἡσθεῖς, εἴτω
 ταυτᾶ,· χολῆν αὐτὸ ποιῶ ἀντὶ ὕδατος, ἐμᾶ,
 στρεφῶται, διψῆ σφοδρότερον. Τιοῦτόν· ἐστὶ 5
 μετ' ἐπιθυμίας πλουτεῖν, μετ' ἐπιθυμίας ἀεχθῶν,
 μετ' ἐπιθυμίας καλῆ συγκαιθεύδων· ὀλιγοθυμίας
 ἀρρέσσει, φόβος τοῦ στερηθῆναι, αἰσχροὶ λό-
 γοι, αἰσχροὶ ἐπιθυμήματα, ἔργα αἰσχρήματα.

Καὶ τί, φησὶν, ἀπολλύω; Ἄνθρωπε, ὑπῆρ- 6
 χες αἰδήμων, καὶ νῦν οὐκέτι εἶ· οὐδὲν ἀπολαύε-
 κας; ἀντὶ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος, Ἄριστείδην
 ἀναγινώσκεις καὶ Εὐηρόν· οὐδὲν ἀπολαύεσκας;
 ἀντὶ Σακράτους καὶ Διογένους, τιθαύμακας τὸν
 πλείστας διαφθεῖραι καὶ ἀναπεῖσαι δυνάμην. κα- 7
 λὸς εἶναι θέλεις, καὶ πλάσσεις σεαυτὸν, μὴ ὄν·
 καὶ ἐσθῆτα ἐπιδεικνύειν θέλεις στιλπνήν, ἵνα ταῖς
 γυναῖκας ἐπιστρέψῃς· καὶ πού μυραλεφίου ἐπι-
 τύχῃς, μακάριος εἶναι δοκῆς. Πρῶτερον δ' οὐδὲν. 8
 ἐνεθυ-

fitire definit; ille parum-
 per delectatus nauseat,
 aquam in bilem convertit,
 vomit, torminibus crucia-
 tur, sicut vehementius. Ta-
 le est, cum cupiditate esse
 divitem, cum cupiditate
 gerere magistratum, cum
 cupiditate concubare cum
 formosa uxore: adjuncta
 est æmulatio, metus amif-
 sionis, turpia verba, tur-
 pes cogitationes, facta in-
 decora.

Et quid, inquit, amit-
 to? Homo, fuisti vere-
 cundus; nunc non es: ni-
 Epictet. Dissert. T. I.

hilne amiffi? loco Chry-
 sippi & Zenonis, Aristi-
 dem legis et Euenum: ni-
 hilne amiffi? Pro So-
 crate & Diogene, miraris
 eum qui plurimas corrup-
 pere et decipere verbis
 potest, Pulcer esse vis,
 ac te ipsam fingis, cum non
 sis: & vestem splendidam
 ostentare cupis, ut mulier-
 calarum oculos in te com-
 vertas: et sicubi pretiosum
 aliquod oleum cosmeticum
 nactus fueris, beatum te
 judicas. Prius autem quid-
 quam tale ne cogitabas
 quidem;

ἐνθυμῶν τούτων τι· ἀλλὰ σοῦ εὐσχημάτων λόγος,
 αἰνῆ ἀξιώλογος, ἐνθύμημα γενναῖον. Τούτων
 ἐκείθεναι ὡς ἀνῆρ, προφῆαις ὡς ἀνῆρ, ἐάδητο
 ἐφόρεις ἐνδεικῆν, λόγους ἐλάλεις πρέποντας ἀν-
 ῥῆ ἀγαθῶ· εἰτά μοι λέγεις, οὐδὲν ἀπαύλεσαι;
 9 Οὕτως οὐδὲν ἄλλο, ἢ κέρραι, ἀπολλύουσαι ἀνδρα-
 ποι; αἰδῶς οὐκ ἀπόλλυταις εὐσχημοσύνη οὐκ
 ἀπόλλυταις, ἢ οὐκ ἔστι ζημιωθῆναι τῶν ταῦτα
 10 ἐπελεύσαντα; Σοὶ μὲν ἔνδοκεῖ τάχα τούτων οὐ-
 δὲν οὐκέτι εἶναι ζημία. ἦν δὲ ποτε χρόνος, ὅτε
 μόνην αὐτὴν ὑπελογίζου καὶ ζημίαν καὶ βλάβην,
 ὅτε ἡγωνίας μὴ τις ἐκείσῃ σε τούτων τῶν λόγων
 καὶ ἔργων.

11 Ἴδου, ἐκείσεσθαι ὑπ' ἄλλου μὲν οὐδενός, ὑπὸ
 σουτοῦ δέ. Μαχέσθητι σουτῶ, ἀφελου σουτόν
 12 εἰς εὐσχημοσύνην, εἰς αἰδῶ, εἰς ἐλευθερίαν. Εἰ
 σοὶ τίς ποτε ἔλεγε περὶ ἐμοῦ ταῦτα, ὅτι μὲ τις
 μοιχεύειν

quidem; verum, ubi esset
 honesta oratio, vir gravi
 auctoritate, generosa co-
 gitatio. Proinde dormi-
 bas ut vir; prodibas ut
 vir; ut vir vestem virilem
 ferebas; verba faciebas
 digna viro hono: & nunc
 mihi dicis, nihil te ami-
 sisse? Itane nihil aliud
 amittunt homines, nisi num-
 mos? verecundia vero
 non amittitur? morum mo-
 destia non amittitur? aut
 talium verum; jactura nihil
 avocet? Tu fortassis nihil

horum jam in damnis de-
 putas. At fuit tempus ali-
 quando, cum hoc unum
 in malis numerares & dam-
 nis, cum sollicitus esses,
 ne quis ista dicta & facta
 tibi excuteret.

Ecce, excusa tibi sunt,
 & quidem non ab alio,
 sed a te ipso. Paganus ipse
 tecum, adfere te rursus
 modestiæ, verecundiæ, li-
 bertati. Si quis olim tibi
 de me hoc dixisset, esse
 aliquem qui me adulterare
 cogeret, & vestem vestem
 forte,

μοιχεύων ἀναγκάζει, ἵνα ἰσθῆται φερῶν τῆσδε, ἵνα
 ἔτι μωρίζομαι, οὐκ ἂν ἀπέλθων αὐτόχαρ ἐγέ-
 σου τῆσδε τοῦ ἀνδρῶσδε, τοῦ οὕτω μοι παραχρη-
 μένσου; ἴδῃν ἂν εὐ φίλους αὐτῶ βλαπθῆσαι; καὶ 12
 πόσῃ φάσιν αὐτῇ κ. βλάβῃσδε; ἂν ἀποκτείνωσδε τινὰ
 δεῖ, εὐ ἄσῃσδε, αὐχ ὑβρίσῃσδε, ἀπ. εἰς ἀγροῦσδε προελ-
 θεῖν· ἀλλ' αὐτὸν αὐτῶ λαλήσῃσδε, πῶ μάλιστα
 πεισθησόμενῳ, πρὸς ὃν αὐδῆσδε ἐστὶ σου πιδανό-
 τερος. καὶ πρῶτον μὲν, κατὰ γνώσδε τῶν γινόμε- 14
 νων· εἴτῃσδε καταγνοῦσδε, μὴ ἀπογνοῦσδε σεαυτοῦ·
 μηδ᾽ ἀπάσδε τὸ τῶν ἀγεννῶν ἀνδρῶσδε, οἱ ἄσῃσδε
 ἐνδόντες, εἰσάσῃσδε ἐπέδωκαν ἑαυτοῦσδε, καὶ ὡσδε ὑπὸ
 ζεύματος παρεσύρησῃσδε. Ἀλλὰ μάσδε τὸ τῶν 15
 παιδοτριβῶν. Πέπτωκε τὸ παιδίον; Ἄναστας,
 Φησί, πάλιν πάλῃσδε, μέχρις ἂν ἰσχυροποιηθῆσδε.
 Τοιοῦτῃσδε τι καὶ σὺ πάσδε ἴσθῃσδε γάρ, ἵνα οὐδ᾽ 16

ferre, & unguentis deli-
 bui; nonne adcurrisses, &
 tua manu hominem, qui
 me sic abuteretur, jura-
 lasses? Nunc ergo non
 vis ipse opem ferre?
 quanto autem facilius est
 istud auxilium? Non est
 occidendus aliquis, non
 vinciendus, non adficien-
 dus contumelia; non est
 in forum prodeundus;
 sed tecum ipso colloquen-
 dum, maxime obtempera-
 turo, apud quem nemo
 plus te auctoritate valet
 & gratia. Ad primum qui

dem ea, que facis, im-
 probato; dein, ubi im-
 probaris, de te ipso ne
 despera; neque id usu tibi
 veniat, quod ignavis ho-
 minibus, qui, semel no-
 missa industria, omnia
 frænum laxant pravis cu-
 piditatibus, & velut a tor-
 rente abripiuntur. Observa
 potius prædottibarum con-
 suetudinem. Prostratus est
 puer? Surge, inquit, de-
 nuo lætare, donec vire-
 tus aucte confirmatque
 fuerint. Ad eundem mo-
 dum & in factis; scitoque
 nihil

ἄτιν πύσγωνότερον ἀνδραπίνης ψυχῆς. Θελῆσαι
 δὲ καὶ γέγονε, ἀνέσθαι· ὡς πάλιν ἀποτυ-
 στάζει, καὶ ἀπόλασεν. Ἐσώθην γὰρ ἐστὶ καὶ
 17 ἀσώλασι καὶ βοήθαι. Εἴτε τί μοι ἀγαθόν; Καὶ
 τί ζητῆς τούτου μείζον; ἐξ ἀσασχύντου ἀδῆμων
 ἔση, ἐξ ἀκόσμου κόσμος, ἐξ ἀπίστου πιστός, ἐξ
 18 ἀκολάστου σάφρον. Εἴ τινα ἄλλα τούτων μείζονα
 ζητῆς, πῶς αὖ ποῦς· οὐδὲ Θεῶν σέ τις ἐτι
 πῶσαι δύναται.

Κ Ε Θ .

Τῶν δὲ Καταφρονεῖν, καὶ πρὸς τίνε Διαφέρεσθαι.

Ἀπορία πάντων τοῖς ἀνθρώποις περὶ τὰ ἐκτός γί-
 νεται, ἀμνησῖα περὶ τὰ ἐκτός. Τί ποῦσαι;
 πῶς γίνηται; πῶς ἀποβῆ; μὴ τότε ἀπαντήσῃ,
 μὴ τότε. Πῶσαι αὐταὶ αἱ φωναὶ περὶ τὰ εἰσροῦ-
 ρετα

nihil esse animo humano
 tractabilius. Velle oportet;
 & factum est; correctus est:
 ut e contrario, si oscitavit,
 perit. Intrinsicus enim est
 & integritas & adiumentum.
 Quid vero ex eo mihi boni
 existet? Quodnam isto majus bo-

num queris, si ex impudenti
 verecundus fias, e petulanti
 modestus, ex infideli fidelis,
 e luxurioso temperans? Si
 qua alia his majora queris,
 fac que facis: ne Deorum
 quidem quisquam te servare
 potest.

C A P . X .

Quoniam Contemnenda fiat, & quoniam fiat Magni
 facienda.

Difficultas omnis homini-
 bus circa res externas ex-
 sistit; anxietas omnis e re-
 bus externis. Quid fa-

ciam? quomodo fiet? quo-
 modo eveniet? ne hoc ac-
 cidat! ne illud! Omnes
 istae voces eorum sunt, qui
 rebus

ρετα αρεφεμένων οίσι. Τίς γάρ λήμα· Πῶς μὴ
 συγκατατιθεῖμαι τῷ ψεύδει; πῶς μὴ ἀποτύπω·
 ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς; Ἐὖν οὕτως ἢ εὐφύης ὥστε 3
 περὶ τούτων ἀγωνιᾷν, ὑπομνήσω αὐτὸν ὅτι, Τί 8
 ἀγωνιάς; ἐπὶ σοὶ ἐστὶν· ἀσφαλῆς ἰσθί· μὴ πρὸ
 τοῦ ἐπάγειν τὸν φυσικὸν κανόνα προσηδῶς ἐν τῷ
 συγκατατιθεσθαι. Πάλιν δὲ περὶ ὀρέξεως ἀγω· 4
 νιά, μὴ ἄτελης γένηται καὶ ἀποτυκτική· περὶ 5
 ἐκκλίσεως, μὴ περιπτωτική· πρῶτον μὲν αὐτὸν 5
 καταφιλήσω, ὅτι ἀφ᾽ ἑὸς περὶ αὐτοῦ οἱ ἄλλοι ἐπίδη· 6
 νται, καὶ τοὺς ἐκείνων φόβους, περὶ τῶν ἰδίων ἐρ· 6
 γων πεφροντικῶν, ὅπου αὐτὸς ἐστίν· ἔτα ἐρῶ 6
 αὐτῷ, εἰ μὴ θέλεις ὀρεγέσθαι ἀποτυκτικῶς, μὴδ 6
 ἐκκλίνας περιπτωτικῶς, μὴδ ἄλλοι τῶν ἀλ· 6
 λωτέρων ἐτι, μηδὲν ἐκκλινῆς τῶν μὴ ἐπὶ σοὶ. 6
 Δὲ μὴ, καὶ ἀποτυχεῖν καὶ περιπεσεῖν ἀνάγκη. 11
 Ποῦς ἐνθάδ' ἀπορία; πού τούτων ἔχα, πῶς γένη· 7
 § 3

rebus externis occupantur. Quis enim dicit: Quomodo
 ovebo ne adsentiar: mendacio? quomodo, ne
 a vasa declinem? Si quis
 ea fuerit ingenii bonitate,
 ut his de rebus anga-
 tur, compassiofaciam (il-
 lum: Cur augevis? pene-
 te est; securus est, modo
 noli pene adhibitam naturae
 regulam proflire ad adsen-
 sionem. Rursus, si de ad-
 petitione angatur, ne irri-
 ta illa fiat & voti impos-
 de averfatione, ut ne in
 quod averfatur incidat

primum quidem eum deo-
 leulabor; quod, omiffis iis,
 quae sibi admirantur; Ho-
 rumque formidine profligata,
 suis de rebus sollicitus
 fit; ubi ipse est: postea
 cum, si appetitum tutum
 frustrari non vis, si non
 incidere: fia in ea quae
 vobis res, nihil alienum
 debineo adpetito, nihil
 eorum declina: quae
 pene te non sunt; alioquin
 & frustrari & in calamitatem
 incidere necesse erit. Quoniam
 hic difficultas est? quem
 enim habet illud, Quomodo

ται; καὶ, κατὰ ἀνάγκην, καὶ, γὰρ ἀπελευθέρωσθε τὸν πόδα.

8 Ἔτι οὐχὶ τὸ ἐκβησάμενον ἀπελευθερώσεται; Ναί.
 9 Ἡ δ' οὐσία τοῦ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἐστὶ ἐν τοῖς
 προαιρετικοῖς; Ναί. Ἐξέρχεται οὖν σοι παντὶ τῷ
 ἀποβάντι χρησθῆναι κατὰ ἄγχιον; μή τις σε κω-
 10 λυσοῖ ἀνάγκη; Οὐδεὶς. Μήποτε οὖν μοι λέγε,
 πῶς γένηται; ὅπως γὰρ ἐγὼ γένηται, σὺ αὐτὸ
 11 θῆσεις καλῶς, καὶ ἔσται σοι τὸ ἀπεβαῖν εὐτύχη-
 μα. Ἡ τίς ἐάν τις ὁ Ἡρακλῆς, λέγων, Πῶς μοι
 μὴ μέγας λέων ἐπιφανῆ, μὴδὲ μέγας σὺς, μὴ-
 δὲ θηριώδες ἄνθρωποι; Καὶ τί σοι μέλει; ἐάν με-
 γας σὺς ἐπιφανῆ, μείζον ἄθλον ἀθλήσεις· ἐάν
 κεικοὶ ἄνθρωποι, καίων ἀπαλλάξεις τὴν οἰκουμέ-
 12 νην. Ἄν οὖν οὕτως ἀποδάσῃ; Ἀγαθὸς ἐάν ἀπο-
 δάσῃ, γενναῖον πράξῃ ἐπιτελών. Ἐπεὶ γὰρ, δὲ
 πάτως ἀποδάσκειν, ἀνάγκη τίποτε ποιῶντα εὐ-
 ρεθῆναι.

do fiet? quomodo eva-
 niet? ne hoc int. illud so-
 cidat! Nonne eventus extra
 nostrum arbitrium est posi-
 tus? Sic Natura vero
 boni & mali in rebus nostri
 arbitrii sita est? Ita. Licet
 cetero ergo tibi quolibet
 eventus vel secundum natu-
 ram? num quis prohibere
 te poterit? Nemo. Non
 ergo possunt tibi dicere,
 Quomodo cadet? Videri-
 que eam ceciderit, tu fe-
 ces tibi dederis.

erit tibi eventus prosper.
 Nam quis fuisset Hercules,
 si dixisset: Quomodo fa-
 ciam, ne magnus leo mihi
 occurrat, aut magnus asper,
 aut homines immanes?
 Quid versu te curat? si
 magnus asper proderit, ma-
 jus certamen obtabis; si ma-
 li homines, terrarum or-
 betu mltis liberabis. Si
 ergo sic mortuus fiero?
 Mortuus ut vir praestans,
 ut dicitur gesta. Nam cum
 dominus immortendum sit,
 cadere est te aliquid (quid
 quid

εὐδυνάτοις, ἢ γουρναῖοις, ἢ ἑκατόντα, ἢ ἑξα-
 γονίμοις, ἢ ὑπατάστοις, ἢ ἀποκτείνετα, ἢ δια-
 φείζομαι. Ἐκ αὐτῶν δὲ λαμβάνει εὐδυνάτοις, ὑπὸ
 τοῦ δυνάτοιο. Ἐγὼ μὲν τὸ ἑμὸν μέρος, ἔρχομαι
 καὶ ποτ' ἀνδραγαθῶν, ἀνδραγαθῶν, κενωθῆναι
 γυναικῶν, εἰ δὲ μὴ ἀναμῶσαι τῶν ἑλλειπόντων, πάλιν
 εὐδυνάτοις, ἑσπέρω γὰρ τὸ ἀποκτείνετα, τὸ ἀδύνατον,
 ἑμῶν τε, ἑκατόντα, ἢ ἑξαγώνοις, ἢ ἑκατόντα
 καὶ ἑξαγώνοις τῶν ἀνδραγαθῶν, ἀπὸ τῶν ἑκα-
 τόντα, καὶ τῶν ἑξαγώνοις, τὰ ἑκατόντα, εἰ οὐκ
 ἀποκτείνετα, καὶ τοῦ ἑκτοντοῦ κενωθῆναι
 ποτ' ἀνδραγαθῶν, τῶν ἑκατόντων ἀποκτείνετα.

Ἄν μετὰ τούτων με δὲ δυνάτοιο καταλάβει
 ἀρκῆ μαι ἀνδραγαθῶν πρὸς τὸν Θεὸν ἀναστῆναι
 τὰς χεῖρας, καὶ εἰπεῖν, ὅτι, Ἄς ἐλάβου ἀφ' ἑ-
 μῶν παρὰ σοῦ πρὸς τὸ ἀποκτείνετα, σου τῆς δι-
 σπασίας.

quæ ad fit) agentem de-
 prehendi; sive agros colen-
 tem, sive fabricentem; sive
 mercaturam exercentem, sive
 negotia gerentem, sive
 creditum laborantem aut
 aliter proficuum. Qui ergo
 actione occupatus visus
 morte deprehenditur. Equi-
 detur, quod ad me actinet
 opere aliquo humano oc-
 cupatus; cuiusmodi est be-
 neficentia, publica utilitas,
 generositas, factusque.
 Si vero tantis in rebus de-
 prehendi non possim, si-
 licet certe videri, quod pro-
 hibet neque, quod mihi

concessum est, ut depre-
 hendar emendans me ip-
 sam, cupiditate facultatem
 utentem visis, studens per-
 turbationem vitæ, sicut
 cuiusque ensolvens officium
 denique, si quidem sitis
 se, certum estiam inquit
 attingens, nihilin de just-
 itiam firmitate.

que

κησίου, καὶ ἀκολουθήσω αὐτῇ, τούτων οὐκ ἡμέ-
 15 λησά κ' οὐ κατήσχηνά σε τὸ ἐμὸν μέρος. Ἰδοὺ πῶς
 κέχρημαι ταῖς αἰσθήσεσιν, ἰδοὺ πῶς ταῖς προ-
 λήψαι. μὴ ποτὲ σε ἐμεμφάμεν; μὴ τι τῶν γι-
 νομένων τινι δυσηρέαται, ἢ ἄλλως γίνεσθαι
 16 ἠθέλησαι; μὴ τι ταῖς σχέσας παραβῆται; Ὅτι
 με σύ ἐγέννησας, χάριν ἔχω ἂν ἰδοίμην ἐφ'
 ἑσὶν ἔχρησάμην τοῖς σοῖς, ἀρεῶ μοι. πάλιν αὐ-
 τὰ ἀπέλαβε, καὶ κατέβηξεν εἰς τὸν αἶν. Δέληε
 χάρον. σὰ γὰρ ἦν πάντα, σύ μοι αὐτὰ δίδα-
 17 κας. Οὐκ ἀρεῶ οὕτως ἔχοντα ἐξελθεῖν; καὶ
 τίς βίαν κρείττων καὶ εὐσχημονέστερας τοῦ οὕτως
 ἔχοντος; ποῖος δὲ κατεστροφῆ εὐδαιμονέστερος;

18 Ἰνα δὲ ταῦτα γένηται, οὐ μικρὰ δεῖξασθαι,
 οὐδὲ μικρῶν ἐστὶν ἀποτυχῶν. οὐ δύνασαι καὶ
 ὑπάτευσαι θέλειν, καὶ ταῦτα καὶ ἀγροὺς ἔχειν
 ἐσπουδαίνειν, καὶ ταῦτα καὶ τῶν δουλαρίων
 Φροντί-

que obtemperandum, eas
 non neglexi; non dedesco-
 gi tibi fui, quantum in me
 fuit. Ego quomodo ufus
 sum sensibus, quomodo an-
 ticipationibus... Nam de
 antiqua inveniavi? an
 quid eorum, quae eveni-
 runt, egre tuli, aut ali-
 ter fieri voleis? an offi-
 cia erga alios violavi?
 Quod autem gaudium, gratiam
 habeo eorum, quae mihi de-
 didi: in quantum tempo-
 ris ufus. Nam rectus tuus, id
 mihi satis est: accipe res,

&c.; ubicunque volueris,
 colloca. Tua enim fue-
 rint omnia; tu mihi ea de-
 didisti. Nonne satis est sic
 adfectum exire? Immo
 quoniam vita praesentior &
 honestior est, quam quae
 sic habet? quae mors feli-
 cior?

Ut autem haec fiant, ne-
 que parva suscipere, neque
 parvis carere licet. Non
 potes &c. constitutum gere-
 re velle, & haec consilium
 non stare operam parandis
 agris, & his curare ser-
 vulos,

φρεσίν, καὶ σφραγῶν. Ἄλλ' ἂν τι τῶν ἀλ. 19
 ἀποκρίσθαι θέλῃς, καὶ οὐ ἀποκρίσθαι. αὐτῆ τοῦ πράγ-
 ματος ἢ φύσεως ἀφαιρῶν οὐδὲν γίνεται. Καὶ τί 20
 θαυμαστόν; Ἄν ὑπακούσῃς θέλῃς, ἀγρυπνήσῃς
 σε δὲ, περιδραμαῖν, πᾶσι χεῖρας καταφιλήσῃς,
 πρὸς τῆς ἀλλοτρίου φύσεως κατασαπῆναι, πολλ-
 λά μὲν εἰπὼν, πολλά δὲ πράξαι ἀνελεύθερα,
 δῶρα πέμψαι πολλοῖς, ζῆναι κατ' ἡμέραν ἐνίοις.
 καὶ τί τὸ γινόμενόν ἐστι; δώδεκα δεσμοὶ βίβδων, 21
 καὶ τρεῖς ἢ τετράκις ἐπὶ βῆμα καθίστη, καὶ κρη-
 νίσμα δαῖναι, καὶ σφυροὶ δεσπῆσαι, ἢ δεξιάτῃ
 μοί τις, τί ἐστὶ πρὸς ταῦτα. Ὑπὲρ ἀπαθείας 22
 εὖν, ὑπὲρ ἀσφαλείας, ὑπὲρ τοῦ καθύδοντα καθ-
 εῖναι, ἐγρηγοροῦν ἐγρηγοροῦναι, μὴ φουβισθῆναι
 μηδὲ, μὴ ἀνῆκεῖν ὑπὲρ μηδενός, οὐδὲν ἀναλαῶσαι
 θέλῃς, οὐδὲν πρῆσαι; Ἄλλ' ἂν τι ἀπέλλυται 23
 σου πρὸς ταῦτα γινόμενον, ἢ ἀκαλαθῆ κακῶς, ἢ

S 15

Ἄλλῃ

vulos, & hæc. Si quid
 alienam expetiveris, tua
 perierint. Hæc rei natura
 est: nihil gratis datur. Et
 quid miri est? Si consula-
 tum expetis, vigilandum
 tibi est, circumcurandum,
 minus doosculanda, ad
 alienas fores compatrescen-
 dum; multa dicenda, mul-
 ta facianda: illiberalia; mu-
 nera mittenda multis, non
 nullis frenula quotidiana.
 Et quis eventus est? Duo-
 decim fascioli virgarum;
 de ter quaterque pro tribu-

nali sedere; Circenses lu-
 das exhibere; e sportylio
 coenam præbere. Demou-
 strat mihi, aliquis, quid
 præter hæc sit. Ergo pro
 vacuitate perturbationem,
 pro constantia, pro eo ut
 dormiens dormias, vigi-
 lans vigiles, nihil timeas,
 nulla re angaris; pro his
 nihil impendere vis, nihil
 laboris, aspersere? sed si
 quid, dum tu his rebus oc-
 cuparis, perierit; si quid
 male collocatum fuerit; si
 alter consecutus fuerit quæ

te

ἄλλος τύχη ἢ ἐδὲ σε τυχεῖν, πιδυς ἀρχαῖον
 24 ἐπὶ τῷ γανθρέτω; Οὐκ ἀντιθήσεις τί ἀντὶ τῆος
 λαμβάνεις; πῶσον ἀντὶ πάτου; Ἄλλα πρῶτα
 θέλεις τὰ τηλαμοῦτα λαβεῖν; Καὶ πῶς δύνασαι;
 25 Ἔργον ἔργω οὐ κινῶσαι. Οὐ δύνασαι καὶ τὰ ἐκ-
 τὸς ἔχειν ἐπιμελείας τετυχηκότα, καὶ τὸ στυ-
 τῷ ἡγεμονικόν· ἐὰ δ' ἐκεῖνα θέλεις, τοῦτο ἀφες-
 εἰ δὲ μὴ, οὔτε τούτο ἔχεις; οὐδ' ἐκεῖνα, περι-
 σπώμενος ἐπ' ἀμφότερα. εἰ τούτο θέλεις, ἐκεῖνά
 26 αὖ ἀφεῖναι δεῖ. Ἐπιχεθήσεται τὸ ἔλαιον, ἀπο-
 κείται τὸ σκευάριον· ἀλλ' ἔγω' ἀπαθῆς εἶσμαι.
 27 Ἐμπρησμός ἐσται, ἔμοῦ μὴ ἀσφρόντος; καὶ ἀπο-
 λείπει τὰ βιβλία· ἀλλ' ἔγω' χρῆσομαι ταῖς
 φαντασίαις κατὰ φύσιν. Ἄλλ' οὐχ ἔγω' φάσκειν.
 28 Ἐἴ οὕτω τάλας εἶμι, λιμὴν τὸ ἀποθανεῖν· οὗτος
 δ' ἐστὶν ὁ λιμὴν πάντων, ὁ θάνατος· αὐτὴ ἡ
 καταφύξις. Διὰ τοῦτο αὐθὲν τῶν ἐν τῷ βίῳ χα-
 λῶν ἴσται. ὅταν θέλῃς, ἐξηλθῃς, καὶ οὐ καπ-
 νίζῃ.

... non potes
 te consequi amplexus, ma-
 tita eo cruciaberis? Non
 conferes quid quod ammi-
 taveris, quantum quan-
 titas? At gratia accipere
 res tunc presii cupis? Qui
 autem potes? Alterum
 quod cum altero nihil com-
 mune habet. Non potes
 & externa probe curata
 habere, & mentem tuam
 sine illa vis; hoc nullum
 fab; alioqui neque hoc ne-
 que illa habebis, animo
 utrisque distracto. Si hoc

...
 vis, illa consequenda erunt.
 Exundetur oleum? peri-
 bunt vascula? At ego tran-
 quillus ero. Incendium
 orietur, me absente? peri-
 bunt libri? Sed ego ex
 natura prescripto velle
 utar. At non habebis quod
 esam? Si ita miser sum,
 mors portus est hic por-
 tus est omnibus; hoc com-
 fugium. Quapropter ni-
 hil in vita grave est: cum
 vis, talis; neque te fumes
 adhaeret molestia. Quid er-
 go

νῆξιν· τί· αὖν· ἀφαιρέσεις· τί· ἀγροπνεύεις· οὐχὶ δὲ 28
 εὐθύς, ἀναλογισάμενος πρὸς σου τὸ πῶμα θεοῦ ἔστιν
 κατὰ τὰ κτήνη, ἀγροπνεύεις, ἔτι, Ἐπ' ἐμοὶ ἠμάρτησας·
 εἴθε τῆσδ' αὖ τις ἀφαιρέσειδαι με δύναται, οὐτ'
 ἐπιπῶν κλύοντα περιβαλεῖν;· Τί· οὖν· οὐ φέγγω βα- 29
 λῶν; τὰ γὰρ ἐμοὶ κτηνοπνεύεις ἔχει· καὶ ἀλλότρητος
 ὄψινται αὐτὰ ὅς· ἀν φέγγω, εἰς· ἀν· δίδονται παρὰ
 τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν· Τί· εἰμι ὁ θέλων αὐτὰ οὐ 30
 τὰς· ἔχειν ἢ οὐτὰς;· μή γὰρ μοι ἕδωκας ἐκλογὴν
 αἰσίων;· μή γὰρ ἐμὲ τῶ αὐτῶν διοικητῆς· κρηπίδα
 κατὰ ἀφαιρέσειδαι μοι· ὡν ἔχα ἐξουσίαν· ταῦτά· με δὲ
 κτήνηματα παρασκευάσει· τὰ δ' ἄλλα, εἰς· ἀν
 θέλη ὁ ἐκείνων κύριος.

Ταῦτά· τίς· ἔχειν πρὸς θῶμα, ἀγροπνεύεις 31
 καὶ στρέφεται ἔνθα καὶ ἔνθα;· τί θέλων; ἢ τέ
 πρὸς τῶν Πάτριων, ἢ Ἀγροπνεύεις, ἢ κτηνοπνεύεις;
 Πῶν γὰρ ἀφαιρέσειδαι αὐτῶν τῶν φιλῶν;
 πότε

go suggestis? quid vigilas?
 quidhi? Ratum, reputans
 ubi tantum bonum sit & ma-
 lam, sic dicit: Utroque
 in mea potestate est; ne-
 que hoc utipere mihi quia-
 quam potest, neque in il-
 lud invitam conicere?
 Cur ergo non ferte supi-
 nus? res meae in tuto
 sunt; de alienis vero vide-
 rit is qui eas obtinuerit,
 prout concessum fuerit ab
 eo qui earum habet pote-
 statem. Quis sum ego,
 qui eas sic aut asiter se ha-
 bere velim? nihilne enim

defectus earum concessum
 est? nunc quis admittat
 totam earum in concessu-
 tate? Satis mihi ea sunt,
 quorum habeo potestatem.
 Hec ita sunt administran-
 da mihi, ut quam palceri-
 rina efficiantur, ex parte
 vero, prout concessum est, in
 cujus sunt potestate.
 Hae ubi ob oculos pos-
 ita sunt, non vigilat, ser-
 mo, atque non veritas?
 quis volens, aut quid de-
 siderans? Patroclum, aut
 Antiochum, aut Mene-
 lam? Quis vero alii
 quem

- 32 πότε γὰρ οὐκ ἔσχε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι αἶψον
ἢ εἰς τὴν τρίτην, δεῖ ἢ αὐτὸν ἀποθανεῖν ἢ ἐκῆται;
33 Ναι, Φοῖβη· ἀλλ' ὤμων, ὅτι ἐκῆνος ἐπιβιώσε-
ταιί μοι, καὶ αὐξήσει μου τὸν υἱόν. Μωρὸς γὰρ
ἦς, καὶ τὰ εἶδηλα φου. Τί οὖν οὐκ ἐγκαλιῶ
σκαυτῷ, ἀλλὰ κλαίων κἀδάσκει ὡς τὰ κρεῖσσαι;
33 Ἀλλ' ἐκῆνός μοι Φοῦγεν, παρσιθῆαι. Ἐξῆ γὰρ,
μωρέ· ἢν δ' οὐ δύναται· ἀλλ' Ἀυτομέδων σοι
παραθήσει· εἴν δὲ καὶ Ἀυτομέδων ἀποδάτη, ἀλ-
34 λὸν εὐχέσσει. Ἄν δ' ἢ χύτρας, ἐν ἣ ἤψεται σοι
τὸ κρέας, καταγῆ, λιμῶ σε δεῖ ἀποθανεῖν, ὅτι
μὴ ἔχεις πλὴν συνήθη χύτραν; εἰ πέμπεις, καὶ
ἄλλην κωνὴν ἀγοράζεις;

35 Οὐ μὲν γὰρ τί (Φοῖβη) κωνώτερον ἀλλὰ κά-
δοιμι.

Τοῦτο γὰρ σοι κωνόν ἐστίν; εἴτ' αἴφαις τοῦτο ἐξ-
ελών, αἰτιάσθαι τὴν μητέρα, ἢ σοι οὐ προσήκει, ἢ
οἰονό-

quæ ex amicis immorta-
lem speravit. quando non
obscuro habuit, cras aut
penalis vel sibi vel illi,
esse moriendum? Recte
inquit: et putabam, illum
mibi fore superstitem, &
filium meum omnibus honori-
bus esse habiturum. Stul-
tus fuisti, & incerta pro-
sertis habuisti. Eux igitur
non te ipsum accusas, sed
plorans sedes tanquam pu-
ellulæ? At ille mihi cibum
adponebat. Vivebat enim,
sulte: nunc vero non pot-
est. At, Automedon tibi

adponet; si vero Auto-
medon quoque mortuus fue-
rit, alium invenies. Quod-
si olla, in qua tibi caro eli-
cabatur, contracta fuerit;
famens moriendam, erit,
quod consuetam ollam non
habeas? nonne mittis qui
altam emat?

*Næque enim (inquit) quid-
quam aliud pejas pa-
terer.*

Hoc igitur tibi malum est?
Ταῦτο γὰρ προσήκει, ἢ
quittens, matrem accusas,
quod non prædixit, tibi,
at

ἀδύνατος ἐξ ἐκείνου διωλεῖς; Τί δοκῶτε; μή 36
ἐπίτηδες ταῦτα συνθεῖναι Ὀμηρον; ἢ ἴδωμεν, ἔτι
οἱ εὐγενέστατοι, οἱ ἰσχυρότατοι, οἱ πλουσιώτα-
τοι, οἱ εὐμαρφέτατοι, ἦσαν οἱα δὲ ἀγγέλους μή
ἔχουσιν, οὐδὲν κωλύοντα εἰθλιώτατοι ἦναι καὶ
δοσιπρόδοτοι;

Κ Ε Θ. ιδ.

Περὶ Καθαριότητος.

Ἀμφιβηταῦσι τινες, εἰ ἐν τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώ-
που περιέχεται τὸ κοινωνικόν ὅμως δ' αὐτοὶ οὐ-
τοι οὐκ ἂν μοι δοκοῦσιν ἀμφιβητῆσαι, ὅτι τὸ γὰρ
καθάρσιον πάντως περιέχεται, καὶ, εἴ τιτι ἄλ-
λω, καὶ εὐτύτω τῶν ζώων χωρίζεται. Ὅταν οὖν
ἄλλο τι ζῶον ἴδωμεν ἀποκαθαίρειν ἑαυτὸ, ἐπιλέ-
γειν εἰσάγειν θαυμάζοντες, ὅτι ὡς ἀνθρώπος
καὶ κάλιν, ἂν τις ἐγγυαλῆ τινι ζῴῳ, εὐδῆς εἰσά-
γειν

ut ab illo inde tempore vi-
tam cum dolore exegisses?
Quid putatis? annon, de
industria Homerum ista
composuisse, ut videremus,
nobilissimos, robustissimos,

ditissimos, formosissimos,
cum ea decreta non ha-
bent quibus opus est,
nihil prohibere, quo mi-
nus miserrimi sint & ca-
lamitosissimi?

C A P. XI.

De Munditiei studio.

Disputant quidam, an na-
tura humana societatis ad-
petitionem complectatur;
& tamen iidem isti dubita-
re mihi non videntur, mun-
ditiam utique naturam huma-
nam comprehendere; &, si

qua re alia, ista certe a
brutis eam separari. Cum
igitur aliud quoddam ani-
mal mundare sese videmus,
mirantes dicere soleamus,
facere id tamquam homi-
nam; visissimisque, si quis
animal

2. Δαίμον ὄντας, ἀπελογομένους λέγουσι, ὅτι οὐδέ τι
 3. ἀνθρώπων, ἴσθιν. Οὕτως ἐξήμετόν τι περὶ τῶν
 ἀνθρώπων εἶναι, οἴομαι, ἀπὸ τῶν Θεῶν αὐτὸ
 πρῶτον λαμβάνοντες... ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τοῖς φύσει κα-
 θαροῖ καὶ αἰσθηταῖς, ἐφ' ὅσον ἡγίκασον αὐτοῖς οἱ
 4. ἀνθρώποι κατὰ τὸν λόγον, ἐπὶ τρουῦτων καὶ τῶ
 καθαροῦ καὶ τοῦ καθαρίου εἶσιν ἀνδεκτικοί. ἐπεὶ
 δ' ἀμήχανον τὴν οὐσίαν αὐτῶν παντάπασιν εἶναι
 καθαράν, ἐκ τοιαύτης ὕλης κεκραμένην· ὁ λόγος
 παραληφθεὶς εἰς τὸ ἐνδεχόμενον ταύτην καθαίριον
 5. ἀποτελεῖν πειρῶται. Ἡ πρώτη οὖν καὶ ἀνωτάτω
 καθαρότης, ἢ ἐν ψυχῇ γινομένη· καὶ ὁμοίως ἀκα-
 θαρσία. ψυχῆς δ' ὡς σώματος μὲν ἀκαθαρσίας
 οὐκ ἂν εὖρης· ὡς ψυχῆς δὲ, τί ἂν ἄλλο εὖρης ἢ
 τὸ παρέχον αὐτὴν ὑπαρῶν πρὸς τὰ ἔργα τὰ αὐ-
 6. τῆς; Ἔργα δὲ ψυχῆς, ὀρεμῶν, ἀφορμῶν, ὀρε-
 γασθαι, ἐκκλῖναι, παρασκευάζεσθαι, ἐπιβάλ-
 λασθαι,

animal aliquod vituperat,
 statim, quasi id defensuri,
 dicere solemus, non scilli-
 cet esse hominem. Adeo
 eximie homini proprium
 id esse putamus; idque a
 Diis ipsis primum accipi-
 mus. Nam cum illi natu-
 ra mundi & sinceri sint;
 quatenus homines ad eos
 ratione adpropinquant, ea-
 tenus etiam puritatis &
 munditiarum studium ha-
 bent. Sed quoniam fieri
 nequit, ut natura eorum
 profus. munda sit, e tali

materia permissa; ratio ad-
 hibita, reddere eam talem,
 quoad ejus fieri potest, co-
 natur. Prima igitur & su-
 prema puritas est, quae in
 animo oritur: eodemque
 modo impuritas. Animi
 autem sordes non ut cor-
 poris deprehendas: quate-
 nus vero animi, quid aliud
 deprehendes, praeter id
 quod eum ad functiones
 ejus sordidum reddit. Sunt
 autem animi functiones
 haec: impetu uti, vel non
 uti, adpotere, averfari,
 pra-

λαθαι, συγκλιθεν βλαθαι. Ετι πον: ον εστι πο
 εν τούτοις τοις εργοις φαταρην περιεχον αυτην και
 ανεπαρτητον; Ουδεν άλλο, η τα μοχθηρα κρη
 ματα αυτης. Ωστε ψυχης μεν επαιδαγωγικη
 δόγματα πονηρα: καθαρισ. δ', εμπειρικη οδω
 δε: θαυματων. καθαρα δ', η εχουσα δια δε
 δόγματα: μνη γαρ αυτη εν τοις εργοις τοις αυ
 τής ασύγχυτες και αμόλυντος.

Αει δε τι εοικος τούτω και επι σώματος Φι
 λοτεχνειν, κατα το ενδεχόμενον. Δημίχανον ην
 μύξαις μη βειν, του ανθρώπου τοιούτων έχοντας το
 σύγκραμα. δια τούτο χειρας επόκησεν η φύσις
 και αυτας τας βίνας, ως σωληνας, προς το εκ
 δίδοναι τα υγρέ. αν ουν αναρροφη τις αυτας,
 λέγω οτι ου ποιει εργον ανθρωπικόν. Δημίχανον
 ην, μη πληουσθαι τας πόδας, μηδε ελας μα
 λυνεσθαι, δια ταιούτων τινων πορευομένων. δια

τούτο

preparari, suscipere, ad
 sentiri. Quid ergo est,
 quod in his sordidum effi
 ciat animum & impurum?
 Nihil aliud, nisi prava ejus
 judicia. Itaque animi im
 puritas est in pravis posita
 decretis: purgatio vero,
 in inferendis rectis decre
 tis. Et purus animus est,
 qui decreta habet qualia de
 cet: solus enim is in suis
 sensationibus confusione &
 pollutione caret.

Est autem aliquid huius
 simile etiam in corpore

(quatenus res finit) elabor
 randum. Fieri nequit,
 quin homini, tali tempe
 ramento utenti corporis,
 pituita fluat: hac de caus
 sa manus fecit Natura, &
 ipsas nares, tamquam ca
 nales, ad externendos hu
 mores. Si quis ergo mu
 cos resorbet, nego eum
 fungi hominis officio. Fie
 ri non potuit quin pollue
 rentur pedes, & prorsus
 contaminarentur, cum lu
 tum & pulvis transeunda
 fuit: propterea præbuit
 aquam,

- 11 τούτο ὕδαρ παρασκευάσει, διὰ τοῦτο χεῖρας. Ἀπή-
 ρησαν ἦν, ἀπὸ τοῦ τρώγειν μὴ ῥυπαρὸν τι πρόσ-
 μένει τοῖς ἰδοῦσι. διὰ τοῦτο, πλῆνον, φησί,
 σκῆς ὄδοντας. Διὰ τί; Ἰν' ἀνδρῶπος ἦς, καὶ μὴ
 12 θηρίον, μηδὲ αἰδῖον. Ἀπήχανον, μὴ ἀπὸ τοῦ
 ἰδεῖν καὶ τῆς κατὰ τὴν ἐσθῆτα συνοχῆς ὑπο-
 λείπεσθαι τι περὶ τὸ σῶμα ῥυπαρὸν καὶ δεόμενον
 ἀποκαθάσεως. διὰ τοῦτο ὕδαρ, ἔλαιον, χεῖρες,
 ὀθόνιον, ξύστρα, νίτρον, ἔσθ' ὅτε ἡ ἄλλη πᾶσα
 13 παρασκευῆ, πρὸς τὸ καθῆραι αὐτό. Οὐ· ἀλλ'
 ὁ μὲν χαλκὸς ἐξιώσει τὸ σιδήριον, καὶ ὄργανα
 πρὸς τοῦτο ἔξει κατασκευασμένα· καὶ τὸ πᾶ-
 κιον αὐτὸς σὺ πλύσει ὅταν μέλλῃς ἐσθῆσαι, εἰ
 μὴ ἦς παντελῶς ἀκαθάριστος καὶ ῥυπαρὸς· τὸ
 σωματίον δ' οὐ πλυνεῖς, αὐτὸ καθαρὸν ποιήσεις;
 14 Διὰ τί, φησί. Πάλιν ἐρῶ σοι, πρῶτον μὲν, ἵνα
 τὰ ἀνδρώπου ποιῆς· εἶτα, ἵνα μὴ ἀνίσῃς τοὺς
 15 ἐντυγχάνοντας. Τοιοῦτόν τι καὶ ἐνθάδε ποιῆς,
 καὶ

aquam, propterea manus.
 Fieri non potuit, quia a
 cibo aliquid sordium den-
 tibus adheresceret. Ea-
 propter dentes lavare ju-
 bet. Cur? Ut homo sis;
 non bestia, non porcellus.
 Fieri non potest, quin a
 sudore, & vestium adpli-
 catione, sordium aliquid
 relinquatur in corpore,
 quod purgationem deside-
 ret. Ideo praesto est aqua,
 oleum, manus, lintecium,
 xystra, nitrum, & reli-
 quus interdum omnis ad-

paratus, ad id repurgan-
 dum. Id tu non curas:
 sed faber ferramenta repar-
 gabit, & instrumenta ad
 hoc parata habebit; & scu-
 tellam ipse tu cum esurus
 es, lavas, nisi prorsus spur-
 cus & sordidus fueris; cor-
 pus autem non lavabis, ne-
 que purgabis? Cur? in-
 quit. Rursus tibi dico,
 primum, ut, quod homi-
 nis est, facias; deinde, ne
 molestus sis eis qui tecum
 sunt. Tale quid etiam hic
 facis, nec animadvertis.

Tu

καὶ οὐκ ἀποδύνη. σαυτὴν ἀξίον ἤγῃ τοῦ ὄξεν·
 ἔστω, ἴσθι ἀξίος. μή τι καὶ τοὺς παρακακίζον-
 τας; μή τι καὶ τοὺς συγκοτακλινομένους; μή τι
 καὶ τοὺς καταφιλοῦντας; Ἡ ἀπελθ' εἰς ἐρημίαν, 16
 ὅπου ποτὲ ἦς ἀξίος· ἢ καὶ μόνος διάσῃ, κατόξων
 σαυτοῦ. δίκαιον γάρ ἐστι, τῆς σῆς ἀκαθαρσίας
 σὲ μόνον ἀποκαύειν. ἐν πόλει δ' ὄντας, οὕτως
 ἀπερισκέπτως καὶ ἀγνωμόνως ἀναστρέφουσαι, τί-
 νος σοι φαίνεται; Εἰ δ' ἵππον σοι πεπιστεύκει ἢ 17
 φύσις, περιώρας αὐτὴν ἀτημέλητον; Καὶ νῦν,
 οἶθι σου τὸ σῶμα ὡς ἵππον ἐγκεχειρισθαι· πλῆ-
 ρον αὐτὸ, ἀπόσμηξον, ποιήσον ἵνα μηδεὶς ἀπο-
 στρέφῃται, μηδεὶς ἐντρέπῃται. Τίς δ' οὐκ ἐκ 18
 τρέπεται βυκαρὸν ἀνδραπον, ὄξοντα, κακὸν χροῦν,
 μᾶλλον ἢ τὸν κεκοπρωμένον; ἐκείνη ἢ ὄσμῃ ἔξω-
 θέν ἐστὶν ἐπιθετός· ἢ δ' ἐξ ἀθεραπευσίως ἔσω-
 θεν, καὶ οἶοναί διασκευώτος.

Ἄλλὰ

Tu dignum te censēs qui
 foeteas, Esto; sis dignus!
 Num etiam ii, qui tibi ad-
 fidēt, qui tecum adcum-
 bant, qui te deosculantur?
 Aut in solitudinem abi, qua
 dignus fueris; aut certe
 solus vive, tuoque foetore
 fruerē! æquum est enim,
 te immunditiæ tuæ solum
 frui. Cum autem in urbe
 sis; adeo inconsiderate &
 sine sensu agere, cujus ti-
 bi esse videtur? Quod si
 equam tibi natura credidif-
 set, num prorsus eum ne-
 glexisses? Nunc igitur
 patā, corpus tantū tanquam
 equum tuæ curæ esse tra-
 ditum: lava id, absterge;
 facito, ne quis te averte-
 tur, ne quis abhorreat.
 Hominem vero sordidum,
 foetentem, decolorem,
 quis non averteatur, ma-
 gis etiam quam fimo con-
 spurcatum? ille foetor ex-
 trinfecus est accersitus;
 iste vero, a negligentia
 profectus, intrinfecus est,
 & veluti corporis putre-
 facti.

- 19 Ἄλλα Σωκράτης ἐπιθάλασσε· ἄλλα
 ἔστιλβεν αὐτοῦ τὸ σῶμα· ἀλλ' ἦν οὕτως ἐπίχαρι
 καὶ ἠδὺ, ὥστ' ἤσαν αὐτοῦ οἱ ἀραιότατοι καὶ οἱ
 εὐγενέστατοι, καὶ ἐπεθύμουν ἐκείνῳ παρακατα-
 κλῆσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς εὐμορφοτάτοις. ἔξῃν
 ἐκείνῳ μήτε λούεσθαι, μήτε πλύεσθαι, εἰ ἤθελε·
 καὶ τοι καὶ τὸ ὀλγιάκις ἰσχυρὸν εἶχε. Καὶν θερμῶ
 20. μὴ θέλης, ψυχρῶ. Ἄλλα λέγει Ἀριστοφάνης,

Τοὺς ἀχρῖωντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγω.

- Λέγει γὰρ καὶ ἀεροβατῶν αὐτὸν, καὶ ἐκ τῆς πα-
 21 λαιστρας κλέπτειν τὰ ἱμάτια. Ἐπεὶ τοι πάντες
 οἱ γεγραφότες περὶ Σωκράτους πάντα τὰναντία
 αὐτῷ προσμαρτυροῦσιν· ὅτι ἠδὺς οὐ μόνον ἀκού-
 σαι, ἀλλὰ καὶ ἰδεῖν ἦν. Πάλιν περὶ Διογένους
 22 ταῦτά γεγράφουσι. Δεῖ γὰρ μὴδὲ κατὰ τὴν ἀπὸ
 τοῦ σώματος ἔμφασιν ἀπὸ φιλοσοφίας ἀπασοβεῖν
 τοὺς πολλούς· ἀλλ', ὥσπερ τὰ ἄλλα εὐθυμῶν
 καὶ

At Socrates raro lavabat.
 At nitebat ejus corpus, &
 adeo erat gratum & suave,
 ut eum pulcerrimi & no-
 bilissimi quique adamarent,
 & cum illo potius quam
 cum formosissimis vellent
 adcubare. Licuerat illi ne-
 que lotionibus neque bal-
 neis uti, si voluisset: & ta-
 men raræ etiam lotiones
 vim habebant. Si vero ca-
 lida lavare non vis, lavato
 frigida. At Aristophanes
 ait,

*Pallentes istos atque dis-
 calceatos dico.*

Ait etiam, in aëre eum
 ambulare, & e palestra
 furari vestes. Atqui om-
 nes, qui de Socrate scri-
 pserunt, contraria omnia
 de eo testificantur: fuisse
 illum non modo auditu ju-
 cundum, sed etiam adspe-
 ctu suavem. Pariter de
 Diogene eadem scribunt.
 Neque enim oportet oor-
 poris specie a philosophiâ
 absterrere vulgus, sed, ut
 in

καὶ ἀτάραχον ἐπίδεικνύειν αὐτὸν, οὕτω καὶ ἀπὸ
 τοῦ σώματος. Ἴδετε, ὦ ἄνθρωποι, ὅτι οὐδὲν 23
 ἔχω, ὅτι οὐδενὸς δέομαι· ἴδετε, πῶς ἄσικμος ἂν,
 καὶ ἀπολις, καὶ Φυγάς, ἂν οὕτω τύχη, καὶ
 ἀνάστιος, πάντων τῶν εὐπατριδῶν καὶ πλουσιῶν
 ἀτάραχώτερον διαίγω, καὶ εὐρόστερον. ἀλλὰ καὶ
 τὸ σωματίον ὁρᾶτε, ὅτι οὐ κακοῦται ὑπὸ τῆς αὐ-
 στηραῶς διαίτης. Ἄν δὲ μοι ταῦτα λέγη τις, ἀν- 24
 θρώπου σχῆμα καταδίκου ἔχων καὶ πρόσωπον,
 τίς με πείσει Θεῶν προσελθεῖν φιλοσοφία, ὥστε
 τοιοῦτους ποιῆι; Μὴ γένοιτο· οὐδ', εἰ σοφὸς
 ἔμελλον εἶναι, ἤθελον.

Ἐγὼ μὲν, νῆ τοὺς Θεοὺς, τὸν νέον τὸν πρώ- 25
 τως κινούμενον θέλω μᾶλλον ἔλθεῖν πρὸς με πε-
 πλασμένον, ἢ τὴν κόμην κατεφθίην· κίττα καὶ
 ῥυπαρόν. βλέπεται γάρ τις ἐν ἐκείνῳ τοῦ καλοῦ
 φαντασίᾳ, ἔφεσις δὲ τοῦ εὐσχήμονος· ἄκου δ'

T t 2

αὐτὸ

in cæteris rebus hilarem &
 tranquillum se præbere, ita
 etiam habitu corporis. „Vi-
 „dete, homines, me nihil
 „habere, nulla re egere!
 „videte, quo pacto, cum
 „nec domicilium, nec ci-
 „vitatem habeam, & (si ca-
 „sus ita tulerit) exsul sim
 „& extorris, omnibus ta-
 „men patriciis & divitibus
 „tranquillior vivam & feli-
 „cior! Sed etiam corpus
 „videtis, austeram dietam neu-
 „tiquam male adfectum.“ —
 Si quis autem ista mihi di-
 cat, qui hominis condem-

nati habitu vultuque ince-
 dat; quis deorum mihi per-
 suadebit, ut me ad philo-
 sophiam conferam, quæ
 tales efficiat? Absit; nol-
 lem; ne si sapiens quidem
 evasurus essem.

Ego quidem, mediis fi-
 dius, adolescentem, pri-
 mos ad philosophiam impe-
 tus capientem, accedere
 ad me malim eleganter
 comitum, quam sordidis
 capillis & squalidum. Cer-
 nitur enim in eo pulcri no-
 tio quædam, & appetitio
 decori.

2. Διαμον ἄνευ βέλουςαίματος λέγειν, ὅτι οὐδένα
 3. ἀνδραπέα, ἰατίν. Οὕτως ἐξίκετόν τι περὶ τῶν
 ἀνδραπέων εἶναι, οἰόμεθα, ἀπὸ τῶν Θεῶν αὐτὸ
 κερῶσαι λαμβάνοντες... ἐπεὶ γὰρ ἐπένοι φέρεται κα-
 4. θαρῶν καὶ αἰσείσεται, ἐφ' ἅσιν ἡγίκασιον αὐτοῖς εἰ
 ἀνδραπέοι κατὰ τὸν λόγον, ἐπὶ τρουῶν καὶ τῶ
 4. καθαροῦ καὶ τοῦ καθαρίου εἰσὶν ἀνδεκτικοί. ἐπεὶ
 δ' ἀμήχανον τὴν οὐσίαν αὐτῶν παντάπασιν εἶναι
 καθαράν, ἐκ τοιαύτης ὕλης κεκραμένην· ὁ λόγος
 παραληφθεὶς εἰς τὸ ἐνδεχόμενον ταύτην καθάρειον
 5. ἀποτελεῖν κερῶσαι. Ἡ πρώτη οὖν καὶ ἀνωτάτω
 καθαρῶτης, ἢ ἐν ψυχῇ γινομένη· καὶ ὁμοίως ἀκα-
 θαρσία. ψυχῆς δ' ὡς σώματος μὲν ἀκαθαρσίαν
 6. τὴν ἀν' εὐρης· ὡς ψυχῆς δὲ, τί ἀν' ἄλλο εὐρης ἢ
 τὸ παρεχόν αὐτὴν βυσταρεῖν πρὸς τὰ ἔργα τὰ αὐ-
 6. τῆς; Ἔργα δὲ ψυχῆς, ἐρμῶν, ἀφορμῶν, ὀρέ-
 γισθαι, ἐκκλῖναι, παρασκευάζεσθαι, ἐπιβάλ-
 λεισθαι,

animal aliquod vituperat,
 statim, quasi id defensuri,
 dicere solemus, non scilli-
 cet esse hominem. Adeo
 eximie homini proprium
 id esse putamus; idque a
 Diis ipsis primum accipi-
 mus. Nam cum illi natu-
 ra mundi & sinceri sint;
 quatenus homines ad eos
 ratione adpropinquant, ea-
 tenus etiam puritatis &
 munditiarum studium ha-
 bent. Sed quoniam fieri
 nequit, ut natura eorum
 prorsus munda sit, e tali

materia permista; ratio ad-
 hibita, reddere eam talem,
 quoad ejus fieri potest, co-
 natur. Prima igitur & su-
 prema puritas est, quae in
 animo oritur: eodemque
 modo impuritas. Animi
 autem sordes non ut cor-
 poris deprehendas: quate-
 nus vero animi, quid aliud
 deprehendes, praeter id
 quod cum ad functiones
 ejus sordidum reddit. Sunt
 autem animi functiones
 haec: impetu uti, vel non
 uti, adpotere, averfari, pra-

λαθῆναι, συγκολληθῆναι. Ἐπειδὴ οὖν εἶσι τοῖς
 ἐν τούτοις τοῖς ἔργοις καταρῶν περιέχον αὐτῶν καὶ
 ἀκαθάρτων; Οὐδὲν ἄλλο, ἢ τὰ μαχθηρὰ καὶ
 ματα αὐτῆς. Ὡστε ψυχῆς μὲν ἀκαθαρσίας
 δόγματα πονηρὰ καὶ θάλασσι δ', ἐμπέπησε ἴσως
 δι' ἀγαμάτων. καθαρὰ δ', ἢ ἔχουσιν οἷα δὲ
 δόγματα μὴ γὰρ αὐτῆ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς αὐ-
 τῆς ἀσύγχυτος καὶ ἀμόλυντος.

Δεῖ δὲ τι εἶδος τούτων καὶ ἐπὶ σώματος φι-
 λοτεχνεῖν, κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. Ἀμήχανον ἦν,
 μύξας μὴ βεῖν, τοῦ ἀνθρώπου τοιοῦτον ἔχοντος τὸ
 σύγκραμα. διὰ τοῦτο χεῖρας ἐποίησεν ἡ φύσις
 καὶ αὐτὰς τὰς βίνας, ὡς πωλῆνας, πρὸς τὸ ἐκ-
 δίδόναι τὰ ὑγιᾶ. ἀντὶ οὖν ἀναρροφῆ τις αὐτὰς,
 λέγω ὅτι οὐ ποιεῖ ἔργον ἀνθρώπικόν. Ἀμήχανον
 ἦν, μὴ πληοῦσθαι τοὺς πόδας, μηδὲ ἔλως μα-
 λυνεῖσθαι, διὰ τοιούτων τινῶν ἀπορευομένων.

τούτω

præparari, suscipere, ad-
 sentiri. Quid ergo est,
 quod in his sordidum offi-
 ciat animum & impurum?
 Nihil aliud, nisi prava ejus
 judicia. Itaque animi im-
 puritas est in pravis posita
 decretis: purgatio vero,
 in inferendis rectis decre-
 tis. Et purus animus est,
 qui decreta habet qualia de-
 cet: solus enim is in suis
 sensationibus confusione &
 pollutione caret.

Est autem aliquid huic
 simile etiam in corpore

(quatenus res finit) elabor-
 randum. Fieri nequit,
 quin homini, tali tempe-
 ramento utenti corporis,
 pituita fluat: hæc de caus-
 sâ manus fecit Natura, &
 ipsas neres, tamquam ca-
 nales, ad externendos hu-
 mores. Si quis ergo mu-
 eos resorbet, nego eum
 fungi hominis officio. Fieri
 non potuit quin pollue-
 rentur pedes, & prorsus
 contaminarentur, cum lu-
 tum & pulvis transeunda
 sint: præsertim præbuit
 aquam,

- 11 τοῦτο ὕδαρ παρασκευάσει, διὰ τοῦτο χεῖρας. Ἀπή-
 ραυον ἦν, ἀπὸ τοῦ τρώγειν μὴ ῥυπαρὸν τι πρὸς-
 μένειν ταῖς ῥοῦσι. διὰ τοῦτο, πλῆνον, φησί,
 12 σκῆς ὄντας. Διὰ τί; Ἰν' ἀνδρωπος ἦς, καὶ μὴ
 12 θηρίον, μηδὲ αἰδίον. Ἀπήραυον, μὴ ἀπὸ τοῦ
 ἰδρώτος καὶ τῆς κατὰ τὴν ἐσθῆτα συστοχῆς ὑπο-
 λείπεσθαι τι περὶ τὸ σῶμα ῥυπαρὸν καὶ δεόμενον
 ἀποκαθάσεως. διὰ τοῦτο ὕδαρ, ἔλαιον, χεῖρες,
 ὀθόνιοι, ξύστρα, νίτρον, ἔσθ' ὅτε ἡ ἄλλη πᾶσα
 13 παρασκευῆ, πρὸς τὸ καθῆραι αὐτό. Οὐ· ἀλλ'
 ὁ μὲν χαλκεὺς ἐξιώσει τὸ σιδήριον, καὶ ὄργανα
 πρὸς τοῦτο ἔξει κατεσκευασμένα· καὶ τὸ πᾶ-
 κιον αὐτὸς σὺ πλύσεις ὅταν μέλλῃς ἐσθίειν, εἰν
 μὴ ἦς παντελῶς ἀκάθαρτος καὶ ῥυπαρὸς· τὸ
 σωματίον δ' οὐ πλυνεῖς, αὐτὸ καθαρὸν ποιήσεις;
 14 Διὰ τί, φησί. Πάλιν ἐρῶ σοι, πρῶτον μὲν, ἵνα
 τὰ ἀνδρώπου ποιῆς· εἶτα, ἵνα μὴ ἀνιάς τοὺς
 15 ἐντυγχάνοντάς. Τοιοῦτόν τι καὶ ἐνθάδε ποιεῖς,
 καὶ

aquam, propterea manus.
 Fieri non potuit, quia a
 cibo aliquid sordium den-
 tibus adheresceret. Ea-
 propter dentes lavare ju-
 bet. Cur? Ut homo sis;
 non bestia, non porcellus.
 Fieri non potest, quin a
 sudore, & vestium adpli-
 catione, sordium aliquid
 relinquatur in corpore,
 quod purgationem deside-
 ret. Ideo praesto est aqua,
 oleum, manus, lintulorum,
 xystra, nitrum, & reli-
 quae interdum omnis ad-

paratus, ad id repurgan-
 dum. Id tu non curas:
 sed faber ferramenta repur-
 gabit, & instrumenta ad
 hoc parata habebit; & scu-
 tellam ipse tu cum esurus
 es, lavas, nisi prorsus spur-
 cus & sordidus fueris; cor-
 pus autem non lavabis, ne-
 que purgabis? Cur? in-
 quit. Rursus tibi dico,
 primum, ut, quod homi-
 nis est, facias; deinde, ne
 molestus sis eis qui tecum
 sunt. Tale quid etiam hic
 facis, nec animadvertis.

Tu

καὶ οὐκ ἀποδίδῃ. σαυτὴν ἀξίον ἤγῃ τοῦ ὄξου.
 ἔστω, ἴσθι ἀξίος. μή τι καὶ τοὺς παρακαθίζον-
 τας; μή τι καὶ τοὺς συγκατακλινομένους; μή τι
 καὶ τοὺς καταφιλοῦντας; Ἡ ἄπελθ' εἰς ἐρημίαν, 16
 ὅπου ποτὲ ἦς ἀξίος· ἢ καὶ μόνος διάγει, κατόξου
 σαυτοῦ. δίκαιον γάρ ἐστι, τῆς σῆς ἀκαθαρσίας
 σὲ μόνον ἀπολαύειν. ἐν πόλει δ' ὄντας, οὕτως
 ἀπερισκέπτως καὶ ἀγνωμόνως ἀναστρέφουσαι, τί-
 νος σοι φαίνεται; Εἰ δ' ἵππον σοι πεπιστεύει ἢ 17
 φύσις, περιεώρας αὐτὴν ἀτήμελητον; Καὶ νῦν,
 οἶνυ σου τὸ σῶμα ὡς ἵππον ἐγκραχεῖσθαι· πλῆ-
 ρον αὐτὸ, ἀπόσμηξον, ποιήσον ἵνα μηδεὶς ἀπο-
 στρέφῃται, μηδεὶς ἐντρέπῃται. Τίς δ' οὐκ ἐκ 18
 τρέπεται βυσαρὸν ἀνδραπον, ὄξοντα, κακὸχροον,
 μᾶλλον ἢ τὸν κεκοπρωμένον; ἐκείνη ἢ εὐμὴ ἔξω-
 θέν ἐστιν ἐπίθετος· ἢ δ' ἐξ ἀθεραπευσίας ἐσω-
 θεν, καὶ οἷοναί διασπασήσονται.

Ἄλλὰ

Tu dignum te censes qui
 foeteas, Esto; sis dignus!
 Num etiam ii, qui tibi ad-
 fidunt, qui tecum adcum-
 bunt, qui te deosculantur?
 Aut in solitudinem abi, qua
 dignus fueris; aut certe
 solus vive, tuoque foetore
 fruire! æquum est enim,
 te immunditiæ tuæ solum
 frui. Cum autem in urbe
 sis; adeo inconsiderate &
 sine sensu agere, cujus ti-
 bi esse videtur? Quod si
 equam tibi natura credidif-
 set, num prorsus eum ne-
 glexisses? Nunc igitur
 puta, corpustantum tanquam
 equum tuæ curæ esse tra-
 ditum: lava id, absterge;
 facto, ne quis te averse-
 tur, ne quis abhorreat.
 Hominem vero fordidum,
 foetentem, decolorem,
 quis non aversetur, ma-
 gis etiam quam fimo con-
 spurcatum? ille foetor ex-
 trinsecus est accersitus;
 iste vero, a negligentia
 profectus, intrinsecus est,
 & veluti corporis putre-
 facti.

19 Ἄλλὰ Σωκράτης ἐπιγυμνῶν ἐλούετο. Ἄλλὰ
 ἔστιλβεν αὐτοῦ τὸ σῶμα· ἀλλ' ἦν οὕτως ἐπίχαρι
 καὶ ἡδὺ, ὥστ' ἦσαν αὐτοῦ οἱ ἀραιότατοι καὶ οἱ
 εὐγενέστατοι, καὶ ἐπεθύμουν ἐκείνῳ παρακατα-
 κλίνεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς εὐμορφωτάτοις. ἔξῃ
 ἐκείνῳ μήτε λούεσθαι, μήτε πλύεσθαι, εἰ ἤθελε·
 καὶ τοι καὶ τὸ ὀλγυάκις ἰσχυρὸν εἶχε. Καὶ Φερμῶ
 20 μὴ θέλης, ψυχρῶ. Ἄλλὰ λέγει Ἀριστοφάνης,

Τοὺς ἀχρῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγω.

Λέγει γὰρ καὶ ἀεροβατῶν αὐτὸν, καὶ ἐκ τῆς πα-
 21 λαιστρας κλέπτειν τὰ ἱμάτια. Ἐπεὶ τοι πάντες
 οἱ γεγραφότες περὶ Σωκράτους πάντα ταινῶντια
 αὐτῷ προσμαρτυροῦσιν· ὅτι ἡδὺς οὐ μόνον ἀκού-
 σθαι, ἀλλὰ καὶ ἰδεῖν ἦν. Πάλιν περὶ Διογένης
 22 ταῦτά γραφούσι. Δεῖ γὰρ μὴδὲ κατὰ τὴν ἀπό-
 τοῦ σώματος ἔμφασιν ἀπὸ φιλοσοφίας ἀπασοβεῖν
 τοὺς πολλούς· ἀλλ', ὥσπερ τὰ ἄλλα εὐδυμέν
 καὶ

At Socrates raro lavabat.
 At nitebat ejus corpus, &
 adeo erat gratum & suave,
 ut eum pulcerrimi & no-
 bilissimi quique adamarent,
 & cum illo potius quam
 cum formosissimis vellent
 adcubare. Licuerat illi ne-
 que lotionibus neque bal-
 neis uti, si voluisset: & ta-
 men raræ etiam lotiones
 vim habebant. Si vero ca-
 lida lavare non vis, lavato
 frigida. At Aristophanes
 ait,

*Pallentes istos atque dis-
 calceatos dico.*
 Ait etiam, in aëre eum
 ambulare, & e palæstra
 furari vestes. Atqui om-
 nes, qui de Socrate scri-
 pserunt, contraria omnia
 de eo testificantur: fuisse
 illum non modo auditu ju-
 cundum, sed etiam adspe-
 ctu suavem. Pariter de
 Diogene eadem scribunt.
 Neque enim oportet cor-
 poris specie a philosophiâ
 absterrere vulgus, sed, ut
 in

καὶ ἀτάραχον ἐπίδεικνύειν αὐτὸν, οὕτω καὶ ἀπὸ
 τοῦ σώματος. Ἴδετε, ὦ ἄνθρωποι, ὅτι οὐδὲν 23
 ἔχω, ὅτι οὐθένος δέομαι· ἴδετε, πῶς ἄοικος ἄν,
 καὶ ἀπολις, καὶ φυγάς, ἄν οὕτω τύχη, καὶ
 ἀνάστιος, πάντων τῶν εὐπατριδῶν καὶ πλουσίων
 ἀτάραχώτερον διάγω, καὶ εὐρύτερον. ἀλλὰ καὶ
 τὸ σωματίον ὁράτε, ὅτι οὐ κακοῦται ὑπὸ τῆς αὐ-
 στηρέως διαίτης. Ἄν δέ μοι ταῦτα λέγη τις, ἀν- 24
 θρώπου σχῆμα καταδίκου ἔχων καὶ πρόσωπον,
 τίς με πείσει Θεῶν προσελθεῖν φιλοσοφία, ὥστε
 τοιούτους ποιῆ; Μὴ γένοιτο· οὐδ', εἰ σοφὸς
 ἔμελλον εἶναι, ἤθελον.

Ἐγὼ μὲν, νῆ τοὺς Θεοὺς, τὸν νέον τὸν πρῶ- 25
 τως κινούμενον θέλω μᾶλλον ἔλθεῖν πρὸς με πε-
 πλασμένον, ἢ τὴν κόμην κατεφθίνῃ· κῆτα καὶ
 ἑυκαρὸν. βλέπεται γάρ τις ἐν ἐκείνῳ τοῦ καλοῦ
 φαντασίᾳ, ἔφεσις δὲ τοῦ εὐσχήμονος. ἔπου δ'

T t 2

αὐτὸ

in cæteris rebus hilarem &
 tranquillum se præbere, ita
 etiam habitu corporis. „Vi-
 „dete, homines, me nihil
 „habere, nulla re egere?
 „videte, quo pacto, cum
 „nec domicilium, nec ci-
 „vitatem habeam, & (si ca-
 „sus ita tulerit) exsul sim
 „& extorris, omnibus tam-
 „en patriciis & divitibus
 „tranquillior vivam & feli-
 „cior! Sed etiam corpus
 „videtis, austera diseta neu-
 „tiquam male adfectum.“ —
 Si quis autem ista mihi di-
 cat, qui hominis condem-

nati habitu vultuque ince-
 dat; quis deorum mihi per-
 suadebit, ut me ad philo-
 sophiam conferam, quæ
 tales efficiat? Absit; nol-
 lem, ne si sapiens quidem
 evasurus essem.

Ego quidem, melius fi-
 dius, adolescentem, pri-
 mos ad philosophiam impe-
 tus capientem, accedere
 ad me malim eleganter
 comtum, quam sordidam
 capillis & squalidum. Cer-
 nitur enim in eo pulcri no-
 tio quedam, & adpetitio
 decori.

- 26 αὐτὸ ὄναι φαντάζεται, ἐκεῖ καὶ φιλοτεχνᾷ. Λο-
πὸν ὑποδαῖζει μόνον αὐτῷ δεῖ, καὶ εἰπῶν· Νου-
νίσκε, τὸ καλὸν ζητεῖς, καὶ εὖ ποιεῖς. ἴσθι οὖν
ὅτι ἐκῶ φέεται; ὅπου τὸν λόγον ἔχεις· ἐκεῖ αὐ-
τὸ ζήτει, ὅπου τὰς ὀρμὰς καὶ τὰς ἀφορμὰς,
27 ὅπου τὰς ἀρέξεις, τὰς ἐκκλίσεις. τοῦτο γάρ
ἔχεις ἐν σεαυτῷ ἐξαιρέτον, τὸ σαμῆτιον δὲ φύσει
πηλὸς ἐστι. τί ποιεῖς εἰκῆ περὶ αὐτό; εἰ μὴδὲν
28 ἕτερον, τῷ χρόνῳ γνώσῃ ὅτι οὐδὲν ἐστιν. Ἄν δὲ
μοι ἴληθῃ κηκοπρωμένος, βυκαρὸς, μύστακα ἔχων
μέχρι τῶν γονάτων, τί αὐτῷ εἰπῶν ἔχω; ἀπὸ
29 ποίας αὐτὸν ὁμοιότητος ἐπαγαγεῖν; Περὶ τί γὰρ
ἐσπούδακεν ὅμοιον τῷ καλῷ, ἢ αὐτὸν μεταδῶ,
καὶ εἶπω, Οὐκ ἔστιν ἐνθάδε τὸ καλόν, ἀλλ' ἐν-
θάδε; Θέλεις αὐτῷ λέγω, Οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κε-
κοπρωσθαι τὸ καλόν, ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ; Ἐφίε-
ται γάρ τοῦ καλοῦ; ἔμφασιν γάρ τινος αὐτοῦ
ἔχει;

decori. Ubi autem id esse
putat, ibi etiam elaborat.
Illud igitur unum restat,
ut ei demonstretur, & di-
catur: Adolescentule, pul-
critudinem quaeris, & in
eo recte facis: noris ergo,
ibi eam existere, ubi ra-
tionem habes; ibi eam quaere,
ubi impetus & decli-
nationes habes, ubi adpe-
titiones & aversiones.
Hoc enim habes in te exi-
miū; corpusculum autem
suae naturae lutum est:
quid in eo frustra elaboras?
ut nihil aliud, tempore

certe cognosces id nihil
esse. Sin accesserit me
stercoribus oblitus, & for-
didus, mystace ad usque
gehua promisso, quid ei
dicere possum? qua eum
similitudine adliciam? Qua
enim in re, quae pulcri
speciem habeat aliquam,
elaborat, ut eum alio tra-
ducam, & dicam, Non est
hic pulcrum, sed illic? Vis
ei dicam: Pulcritudo non
posita est in fordibus, sed
in ratione? An enim ad-
petit pulcrum? an pulcri
speciem aliquam animo im-
pressam

ἔχει; Ἀπαλθε, καὶ χοίρω διαλέγου, ἴν' ἐν βορ-
 βόρω μὴ κυλήται. Διὰ τοῦτο, καὶ Πολέμωνος 30
 ἤψαντα οἱ Ξενοκράτους λόγοι, ὡς Φιλακάλου νεο-
 κώσκου· εἰσῆλθε γάρ ἔχων ἐναύσματα τῆς περὶ
 τὸ καλὸν σπουδῆς, ἀλλοτρίου δ' αὐτὸ ζητῶν.
 Ἐπεὶ τοι οὐδὲ τὰ ζῶα τὰ ἀνθρώποις συντροφία 31
 βυβαρὰ ἐποίησεν ἡ φύσις. Μή τι ἵππος κυλιέται
 ἐν βορβόρω; μή τι κύων γενναῖος; ἀλλ' ὁ ὕς,
 καὶ τὰ σαπρὰ χηνίδια, καὶ σκόληνες, καὶ αἰράχ-
 ῖνοι, τὰ μακροτάτω τῆς ἀνθρωπίνης συναισθη-
 σῆς ἀπεληλαμένως. Σὺ οὖν, ἀνθρώπος ὢν, οὐδὲ 32
 ζῶον εἶναι θέλεις τῶν ἀνθρώποις συντρόφον, ἀλλὰ
 σκόληξ μᾶλλον, ἢ αἰράχινιον; οὐ λούσῃ ποῦ πο-
 τε, ὡς θέλεις; οὐκ ἀποπλυνεῖς σεαυτὸν; οὐχ
 ἤξεισ παλαφῆς, ἵνα σοι χαίρωσιν οἱ συνόντες; ἀλ-
 λά καὶ εἰς τὰ ἴσθρα ἡμῖν συνέρχη τοιοῦτος, ἔπου

Τ τ 3

πτῦ-

pressam gerit? Abi, cum
 porco disputa, ne in cenno
 volutetur. Propter hoc
 etiam Xenocratis rationes
 Polemonem pupugerunt,
 ut elegantem adolescen-
 tem: ingressus enim erat,
 fomites habens studii ho-
 nestatis, sed eam alibi qua-
 rens. Atque adeo ne ani-
 malia quidem ea, quae con-
 suetudine hominum utun-
 tur, sordida fecit Natura.
 Num equus volvitur in coe-
 no? num canis generosus?
 Non; sed sus, & putidi
 asneres, & vermes, &

aranei, quae longissime re-
 mota sunt a consuetudine
 humana. Tu ergo, cum
 homo sis, ne animal qui-
 dem esse vis ex eorum nu-
 mero quae convictu homi-
 num utuntur, sed vermis
 potius, aut araneolus? Non
 lavabis tandem aliquando,
 quocumque demum modo
 volueris? annon sordes
 ablues tuas? annon mu-
 dus huc venies, ut te dele-
 ctentur condiscipuli? Sed
 & templa nobiscum ingre-
 dieris tali habitu, ubi ex-
 spuere aut nares emungere
 religio.

πτύσαι οὐ γενόμεισται οὐδ' ἀπαμύζασθαι, ἔλασ ἂν
πτύσμα καὶ μύζα;

- 33 Τί οὖν; καλλωπιζέσθαι τις ἀξιοῖ; Μὴ γένοιτο
εἰ μὴ ἐκείνο ὃ πεφύκαμεν, τὸν λόγον, τὰ δόγματα,
ταῖς ἐνεργείαις· τὸ δὲ σῶμα, μέχρι τοῦ καθαρίου,
34 μέχρι τοῦ μὴ προσκόπτειν. Ἄλλ' ἂν ἀκούσης ὅτι
οὐ δεῖ φορεῖν κόκκιναι, ἀπελθὼν κέκρωσάν σου τὴν
τριβωνα, ἢ κατάρβηξον. Ἄλλα πόθεν ἔχω καλὸν
τριβωνα; Ἄνδρωπε, ὕδωρ ἔχεις, πλύνον αὐτόν.
35 Ἴδου γέως ἀξέκραστος, ἰδὼν πρεσβύτερος ἀξίος τοῦ
εἶρω καὶ ἀντρασθαι, ὃ τίς υἱὸν αὐτοῦ παραδῶ
μαθησόμενον, ὃ θυγατέρες, ὃ νέου προσελεύσονται,
ἂν οὕτω τύχη, ἵνα ἐν κοπρῶνι λέγῃ ταῖς
36 σχολαῖς. Μὴ γένοιτο. πᾶσα ἐκτραπὴ ἀπὸ τινος
ἀνδρωπικῆ γίνεται· αὕτη δ' ἐγγύς ἐστι τοῦ μὴ
ἀνδρωπικῆ εἶναι.

Κ Ε Φ.

religio est, cum totus ipse
nihil sis nisi sputum &
mucus?

Quid ergo? Volu, ut
vano ornatui operam de-
mus? Nequaquam; sed ut
ornemus id, quod sumus
nos ipsi, rationem, decre-
ta, actiones: corpus vero,
quoad mundities postulat;
eatenus, ne alios offendas.
At tu, cum audieris non
gerendas esse vestes cocci-
neas, abibis, & stercore
inquinabis pallium tuum,
aut lacerabis? — At ut

de habeam pulcrum pal-
lium? — Homo, aquam
habes; lava illud. Ecce
juvenis amabilis, ecce se-
nex dignus qui amet & red-
ametur, cui filium in di-
sciplinam tradat aliquis;
quem filix, quem adole-
scentes, si res ita tulerit,
accedant, ut in simeto
scholas illis explicet! Ab-
sit! Omnis exorbitatio pro-
fliscitur ab aliquo princi-
pio, quod in hominis na-
tura inest: ista autem pro-
pe abest, ut humani nihil
in se habeat.

C A P.

Κ Ε Φ. Β.

Παρά Προσοχής.

Όταν ἀφῆς σὺ πρὸς ἄλλοιαν τὴν προσοχήν, μὴ
 τοῦτο φαντάζου, ὅτι, ὅπασαν θέλησ, ἀναλήψῃ
 αὐτήν· ἀλλ' ἐκείνο πρόχρηρον ἔσται σοι, ὅτι παρὰ
 τὸ σήμερον ἀμαρτηθῆν εἰς τὰλλα χεῖρον ἀνάγκη
 σοι τὰ πράγματα ἔχειν. Πρῶτον μὲν γὰρ τὸ
 πάντων χαλεπώτατον, ἔθος τοῦ μὴ προσέχειν
 ἐγίνεται· εἶτα ἔθος τοῦ ἀναβάλλεσθαι τὴν προσ-
 οχήν· αἰεὶ δ' εἰς ἄλλοιαν καὶ ἄλλον χρόνον εἰσάγει
 ὑπερτιθέμενον (ἢ ἐξωθῆ ὑπερτιθέμενος) τὸ εὐ-
 ροεῖν, τὸ εὐαχρημονεῖν, τὸ κατὰ φύσιν ἔχειν καὶ
 διαζάγειν. Εἰ μὲν οὖν λυσιτελής ἢ ὑπέρθεσις
 ἐστίν, ἢ παντελής ἀπόστασις αὐτῆς ἐστὶ λυσι-
 τελεστέρα. εἰ δ' οὐ λυσιτελεῖ, τῆ οὐχὶ δινηκεῖ
 τὴν προσοχήν φυλάσσεις; Σήμερον παῖξαι θέλω.
 Τί οὖν; Οὐ δεῖ προσέχοντα; Ἄσα. Τί οὖν κα-

Tt 4

λύεις

CAP. XII.

De Adtentione.

Cum tu ad breve tempus
 Adtentionem remiseris, no-
 li putare, te eam, simul
 atque volueris, recipere
 posse; sed illud in promptu
 tibi sit, propter hodiernum
 delictum necessario res tuas
 in posterum etiam pejus
 habituras. Etenim primum
 quidem, quod omnium est
 gravissimum, consuetudo
 negligentiae tibi secedit;
 deinde consuetudo diffe-
 rendae adtentionis. Ita

semper in aliud atque aliud
 tempus rejicis & a te pro-
 pellis vitam beatam, ho-
 nestatem, vitae actionem
 ad naturae praescriptum in-
 stitutam. Quod si procras-
 tinatio attentionis est uti-
 lis, eam omnino praeter-
 mittere utilius erit: sin uti-
 lis non est, cur non per-
 petuam adtentionem con-
 servas? Hodie ludere vo-
 lo. Quid ergo? An id
 cum adtentione faciendum

non

λύει προσέχοντα; Μή γὰρ ἐξαεῖται τι μέρος τοῦ βίου, ἐφ' ὃ οὐ διατάνει τὸ προσέχων; Χαίρον γὰρ αὐτὸ προσέχων ποιήσας, βέλτιον δὲ μὴ προσέχων; Καὶ τί ἄλλο τῶν ἐν τῷ βίῳ κρείσσω ὑπὸ τῶν μὴ προσέχόντων γίνεται; Ὁ τέκτων, μὴ προσέχων, τεκταίνει ἀκριβέστερον; ὁ κυβερνήτης, μὴ προσέχων, κυβερνᾷ ἀσφαλέστερον; ἄλλο δὲ τι τῶν μικροτέρων ἔργων ὑπὲρ ἀπροσεξίας ἐπιτελεῖται κρείσσω; Οὐκ αἰσθάνη, ὅτι, ἰκαδὸν αἰφῶς τὴν γνώμην, οὐκ ἔτι ἐπὶ σοὶ ἔστιν ἀνακαλέσασθαι αὐτήν, αἶμ ἐπὶ τὸ εὐσχημον, οὐκ ἐπὶ τὸ αἰδῆμαν, οὐκ ἐπὶ τὸ κατεσταλμένον; ἀλλὰ πᾶν τὸ ἐπελθὼν ποιῆς, ταῖς προθυμίαις ἐκαιοποιοῦσαι.

7 Τίση οὖν δεῖ με προσέχων; Πρῶτον μὲν ἐκείνοις τοῖς καθολικοῖς, καὶ ἐκείναις πρόχειρα ἔχων, καὶ χάρις ἐκείνων μὴ καθεύδειν, μὴ αἰετᾶσθαι, μὴ πίναν, μὴ ἐσθίαν, μὴ συμβάλ-
λεν

non est? Volo canere. Quid ergo vetat quo minus cum adtentione facias? Ulla. ne enim vitæ pars excipitur, ad quam adtentione non pertineat? Num eam adtentione pejorem reddes, sordidiâ vero meliorem? Quæ vero alia ulla res in vita sit melius a negligentibus? Num faber negligens melius ædificat? num gubernator negligens tutius gubernat? num aliud aliquod minorum operum per incuriam melius perfici-

atur? Non animadvertis, cum animum relaxaris, non jam penes te esse, ut eum revoces ad honestatem, ad verecundiam, ad modestiam? Sed quidquid in mentem venerit facias, cuius impetui indulgens,

Quibus ergo rebus intendendus est animus? Primum illis generalibus, quæ ita in promptu sunt habenda, ut sine illis non dormias, non surgas, non bibas, non edas, non homines

λαὸν ἀνθρώποις· ὅτι προαιρέσεως ἀλλοτρίας κύ-
 ριος εὐδαίς, ἐν ταύτῃ δὲ μόνῃ τὰ ἀγαθὸν καὶ τὸ
 κακόν. Οὐδαίς οὖν κύριος, οὐτ' ἀγαθὸν μαι πε- 8
 ρικωῆσαι, οὐτε κακῶ με περιβαλεῖν· ἀλλ' ἐγὼ
 αὐτὸς ἐμαυτοῦ κατὰ ταῦτα ἐξουσίῃν ἔχω μόνος.
 Ὅταν οὖν ταῦτα ἀσφαλῆ μοι ᾖ, τί ἔχω περὶ 9
 τὰ ἐκτὸς ταράσσεισθαι; ποῖος τύραννος φοβερός;
 ποῖος κόσος; ποῖα πένια; ποῖον πρόσχερμα;
 Ἄλλ' αὖν ἤρεσας τῷ δαίμνι. Μὴ οὖν ἐκέλευε ἐμὸν 10
 ἔστιν ἔργον; μή τι ἐμὸν κρῖμα; Οὐ. Τί οὖν ἔτι
 μοι μέλει; Ἄλλὰ δοκεῖ τις εἶναι. Ὅψεται αὐ-
 τὸς, καὶ οἷς δοκῆ. Ἐγὼ δ' ἔχω τίνι με δεῖ 11
 αἰδέσθαι, τίνι ὑποτασσάσθαι, τίνι πείθεσθαι· τῷ
 Θεῷ, καὶ τοῖς μετ' ἐκεῖνον. ἐμὲ ἐκαίνος συνίστη- 12
 σεν ἐμαυτῷ, καὶ τῆν ἐμὴν προαίρεσιν ὑπέταξεν
 ἐμοὶ μόνῳ, δεύς καγόνους εἰς χεῖρσιν αὐτῆς τὴν
 ἐξουσίαν· οἷς ὅταν κατακολουθήσω ἐν συλλογισμοῖς,
 Τ τ 5 αὖν

nes adeas: scilicet, alienae
 voluntati neminem domi-
 nari; & in voluntate sola
 bonum & malum esse po-
 situm. Nemo igitur eam
 potestatem habet, ut vel
 bonum in me conferat, vel
 in malam me conjiciat; sed
 ego ipse, quod ad hæc ad-
 tinet, in mea potestate sum
 solus. Cum ergo hæc tu-
 ta mihi fuerint, cur rebus
 externis perturbor? quis
 mihi tyrannus est formida-
 bilis? quis morbus? quæ
 paupertas? quæ offensio?
 At non placet isti. Num

ergo iste meum opus est?
 num meum iudicium? Non.
 Quid ergo mea refert? At
 videtur esse aliquis. Vido-
 rit ipse, & si qui eum ma-
 gni faciunt. Ego vero ha-
 beo cui me placere oportet,
 cui subjectum esse, cui
 obtemperare; Deum, &
 eos qui proximum ab eo
 locum tenent. Is me mihi
 ipsi commendavit, meam-
 que voluntatem mihi soli
 subiecit, datis regulis ad
 rectum ejus usum; quas
 regulas si in ratiocinationi-
 bus secutus fuero, nemo

οὐκ ἐπιστρέφομαι οὐδένος τῶν ἄλλο τι λεγέσθαι
 ἐν μεταπίπτουσι, οὐ φροντίζω οὐδένος. διὰ τι
 12 οὐκ ἐν τοῖς μείζονα ἀνιῶσί μοι οἱ ψέγοντες; Τί τὸ
 αἰτιὸν ταύτης τῆς ταραχῆς; Οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὅτι
 14 ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἀγύμναστος εἰμι. Ἐπεὶ τῆ
 πᾶσα ἐπιστήμη καταφρονητικὴ ἐστὶ τῆς ἀγνοίας,
 καὶ τῶν ἀγνοούντων· καὶ οὐ μόνον αἱ ἐπιστήμαι,
 ἀλλὰ καὶ αἱ τέχναι. Φέρε ὃν θέλεισ σκυτέας,
 καὶ τῶν πολλῶν καταγελαῖ περι τὸ αὐτοῦ ἔργον.
 Φέρε ὃν θέλεισ τέκτονα.

15 Πρῶται μὲν οὖν ταῦτα ἔχεν δὲ πρόχρησται,
 καὶ μηδὲν ὄχρα τούτων ποιεῖν· ἀλλὰ τεταίσθαι
 τὴν ψυχὴν ἐπὶ ταῦτα τὰν σκοπῶν, μηδὲν τῶν ἔξω
 διώκειν, μηδὲν τῶν ἀλλοτρίων, ἀλλ' ὡς διατάξεν
 ὁ δυνάμενος· τὰ προαιρητικὰ ἔξ' ἅπαντος, τὰ δ'
 16 ἄλλα ὡς αἰν διδῶται. Ἐπὶ ταῦτοις δὲ μεμνηθῆαι,
 τίνες

me movet aliud quid di-
 cens; si in solvendis argu-
 tiis secutus fuero, nemi-
 nem curō. Cur igitur ma-
 joribus in rebus molesti
 mihi ii sunt qui me repre-
 hendunt? Quae perturba-
 tionis hujus causa est?
 Alia nulla, nisi quod in
 hoc loco inexercitatus sum.
 Siquidem omnis scientia
 contemnit ignorantiam &
 ignorantes; nec scientiae
 solum, sed artes etiam.
 Produc quemvis sutorem:
 is, quod ad suum opus ad-

tinet, vulgus deridet. Pro-
 duc quemvis fabrum.

Primum igitur haec in
 promptu habenda sunt, ne-
 que sine his quidquam fa-
 ciendum; sed in hunc scopum
 intendendus animus,
 neque externum & alienum
 quidquam cupide expeten-
 dum, sed quemadmodum
 constitit is, qui earum re-
 rum potestatem habet: quae
 in nostra sunt sita voluntate,
 siue exceptione expetenda
 sunt; caetera vero, prout
 concessa fuerint. Post-
 haec

τίνες ἴσμεν, καὶ ἐπὶ ἡμῶν ἄνομα, καὶ πρὸς τὰς
 δυνάμεις τῶν σχίσματων πειρασθαι τὰ καθήκοντα
 ἀπειθόμεν· τίς καιρὸς ὀδῆς, τίς καιρὸς παιδείας, 17
 τίνων παρόντων· εἰ ἔσται ἀπὸ τοῦ πράγματος·
 μή τι καταφρονήσωμεν ἡμῶν οἱ ἀνόητοι, μή τε
 ἡμεῖς κωλύωμεν· τότε κωλύωμεν, καὶ τίνες ποτὲ καὶ
 ταυτελάσομεν· καὶ ἐπὶ τίνι συμπεριεντυχθῆναι ποτὲ
 καὶ τίνι· καὶ λοιπὸν, ἐν τῇ συμπεριφορᾷ πῶς
 χρησθῆναι τὸ αὐτοῦ. Ὅπου δ' ἂν ἀποκλείσθαι 18
 ἀπὸ τίνος γούτων, εὐδὴς ζημία, οὐκ ἔξωδόν προ-
 δεῖν, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἐνεργείας.

Τί οὖν; Δυνατὸν ἀναμάρτητον ἤδη εἶναι, 19
 Ἀμήχανον· ἀλλ' ἐκεῖνο δυνατὸν, πρὸς τὸ μὴ
 ἀμαρτάνειν τετάσθαι διηλεκῶς. Ἀγαπήτησιν γὰρ
 εἰ μηδέποτε ἀνιέντες ταύτην τὴν προσηχὴν, ὀλί-
 γων γε ἀμαρτημάτων ἐκτός· ἴσμεθα. Νῦν δ' 20
 ὅταν εἴπῃς, ἀπ' αὐτοῦ προσέξω· ἴσθι ὅτι τοῦτο
 λέγεις,

hæc tenendum est, qui fi-
 mus, & quo nomine ad-
 pellemur: & danda opera,
 ut officia dirigamus ad id
 quod postulant relationes.
 Expendendum, quod sit
 tempus cantilenzæ, quod
 tempus lusûs, quibus præ-
 sentibus; quid sit abs re
 futuram; num contemptari
 nos sint convictores, an
 nos illos; quando disteriis
 utendum, quinam sint de-
 ridendi: quibus in rebus
 & cui indulgentiam sit ob-
 sequendumque; denique,
 in eo obsequio qua ratione

tuendum sit id, quod nostram
 personam decet. Ubi au-
 tem ab horum aliquo de-
 clinaveris, statim existis
 damnium; non aliunde, sed
 ex ipsa actione.

Quid ergo? Jamne fieri
 potest, ut peccato caream?
 Fieri hoc nequit: sed illud
 fieri potest, ut perpetuo in
 id intentus sis, ne pecces.
 Boni enim consulendum
 est, si, numquam remissa
 hac industria, vel paucis
 peccatis caruerimus. Nunc
 vero si dixeris, Cras ani-
 mum advertam; scito, il-
 lud

λέγεις, Σήμερον ἕσομαι ἀναίσχυτος, αἰκίρας, ταπεινός· ἐκ' ἄλλοις ἔσται τὸ λυπεῖν με· ὄργισθήσομαι σήμερον, φθονήσω. Βλέπε, ὅσα κακά 21 σκευτῶ ἐπιτρέπεις. Ἄλλ' εἰ αὔριον καλῶς ἔχει, πῶς κρεῖττον σήμερον; εἰ αὔριον συμφέρει, πάλυ μάλλον σήμερον· ἵνα καὶ αὔριον δωτηθῆς, καὶ μὴ πάλιν ἀνχβαλῆ εἰς τὴν τρίτην.

Κ Ε Θ. ιγ'.

Πρὸς τοὺς εὐκόλως ἐκφέροντας τὰ αὐτῶν.

Ὅταν τις ἡμῶν ἀπλῶς δόξῃ διαλέχθαι περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων, πῶς ποτε ἐξαγόμεθα καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸ ἐκφέρειν πρὸς αὐτὸν τὰ ἑαυτῶν 2 ἀπόρρητα, καὶ τοῦτο ἀπλοῦν οἰόμεθα εἶναι· πρῶτον μὲν, ὅτι αἴμισον εἶναι δοκεῖ, αὐτὸν μὲν ἀκηκοέναι τὰ τοῦ πλησίον, μὴ μὲν τοι μεταδιδόναι καὶ 3 κείνῳ ἐν τῷ μέρει τῶν ἡμετέρων· εἶθ', ὅτι οἰόμεθα

lud te dicere: „Hodie ero impudens, importunus, subjectus; penes alios erit, me dolore adficere; irascar hodie, invidebo.“ Vide, quanta mala ipse tibi indulgeas. At, si bene

habet ut cras animum advertas, quanto melius hodie? Si cras conducit, multo magis hodie; ut & cras possis, nec rursus in tertium diem rejicias.

C A P. XIII.

Ad eos qui tomere Arcana sua efferunt.

Quando nobis aliquis simpliciter & candide visus fuerit de suis rebus disseruisse, excitamur quodammodo & ipsi ad nostra arcana ei aperienda; idque

candoris esse judicamus: primum quidem, quod iniquum esse videtur, cum tu res alterius audieris, non vicissim tuas etiam illi communicare: deinde, quod puta-

Θα οὐχ ἀπλῶν ἀνθρώπων παρῖξεν αὐτοῖς Φαν-
 τασίαν, σιωπῶντες τὰ ἴδια. Ἀμέλει πολλὰκις 3
 εἰώθασι λέγειν, Ἐγὼ σοι πάντα τὰμαντοῦ εἴρη-
 κα, σὺ μοι οὐδὲν τῶν σῶν εἰπεῖν θέλεις; πᾶς
 γίνεται τῦτο; Προσέτι δὲ καὶ τὸ οἶσθαι ἀσφα- 4
 λῶς πιστεύειν τῷ ἤθῃ τὰ αὐτοῦ πεπεστυκότι.
 ὑπέρχεται γὰρ ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔν ποτε οὗτος ἐξεί-
 ποι τὰ ἡμέτερα, εὐλαβούμενος μήποτε καὶ ἡμῖς
 ἐξείπωμεν τὰ ἴδιου. Οὕτω καὶ ὑπὸ τῶν στρα- 5
 τιωτῶν ἐν Ῥώμῃ οἱ προπεταῖς λαμβάνονται. Πα-
 ρακεναίδικέ σοι στρατιώτης ἐν σχήματι ἰδιωτικῷ,
 καὶ ἀρξάμενος κακῶς λέγειν τὸν Καίσαρα, εἶτα
 σὺ, ὡσπερ ἐνέχυρον παρ' αὐτοῦ λαβοῖν τῆς πί-
 στεως, τὸ αὐτὸν τῆς λαιδορίας κατήρχθαι, λέ-
 γεις καὶ αὐτὸς ὅσα φρονεῖς· εἶτα δεθεῖς ἀπάγη.
 Τοιοῦτόν τι καὶ ἐν τῷ καθόλου πάσχομεν. Δὺ 6
 τὰρ ὡς ἐμοὶ ἐκεῖνοκ ἀσφαλῶς πεπιστευκε τὰ
 ἑαυτοῦ, οὕτως καὶ γὰρ τῷ ἐπιτυχόντι; Ἀλλ' ἐγὼ 7
 μὲν

putamus, nos speciem
 hominum non candido-
 rum exhibituros aliis esse,
 si nostra taceamus. Profe-
 cto sæpe dicere solent:
 „Cum ego tibi omnia mea
 „dixerim, tu nihil tuorum
 „dices? ubi sit hoc?“ Ac-
 cedit, quod tuto nos ei
 homini fidere putamus, qui
 sua jam nobis crediderit:
 occurrit enim animo, num-
 quam illum nostra essititu-
 rum, veritum ne quando
 & nos ipsius arcana vulge-

mus. Sic etiam a militibus
 Romæ leves homines ca-
 piuntur. Adfidet tibi miles
 habitu plebeio; & postquam
 maledicere cœpit Cæsari,
 tu, veluti pignore fidei
 ejus accepto, quod ipse
 conviciam auspicatus est,
 dicis & ipse quæ sentis;
 deinde vincus in carcerem
 abduceris. Tale quiddam
 & in univèrsam nobis acci-
 dit. Verum, ut ille mihi
 tuto sua credidit, an sic de
 ego callibet? At ego qui-
 dem

μὲν ἀκούσας· σιωπῶν, ἂν γὰρ ὦ τοιοῦτος· ὁ δὲ
 ἐξελεῖσθαι ἐκφέρεις πρὸς πάντας. εἶτ', ἐν γὰρ τὸ
 γινόμενον, ἂν μὲν οὐ καὶ αὐτὸς ἐκείνῳ ὄμῃς,
 αἰμύνοσθαι θάλλον, ἐκφέρω τὰ ἐκείνου. καὶ Φύσῃ,
 καὶ Φύρομαι. Ἄν δὲ μνημονεύω, ὅτι ἄλλος ἄλ-
 λον οὐ βλάπτει, ἀλλὰ τὰ αὐτοῦ ἔργα ἕκαστον
 καὶ βλάπτει καὶ ὠφελᾷ, τούτου μὲν κρεττῶ, τῷ
 μὴ ὁμοίον εἶ ποῖσθαι ἐκείνῳ, ὅμῃς δ' ὑπὸ φλυα-
 ρίας τῆς ἐμοῦ πῆπονθα καὶ πῆπονθα.

9 Ναί. ἀλλ' ἀνίσχον ἐστὶν ἀκούσαντα τὰ τοῦ
 πλησίον ἀπέκρηται, αὐτὸν ἐν τῷ μέρει μηδενὸς με-
 10 ταδιδόναι αὐτῷ. Μὴ γάρ σε παρεκάλουν, ἀν-
 θρώπε; μὴ γάρ ἐπὶ συνθήκῃς τισὶν ἐξήνεγκας
 τὰ σουτοῦ, ἢ ἀκούσης ἐν τῷ μέρει καὶ τὰ ἐμᾶ;
 11 εἰ σὺ φλύαρος εἶ, καὶ πάντας τοὺς ἀπαντήσαν-
 τας φίλους ἄνω δοκῆς, θάλασσε καὶ ἐμὲ ὁμοίον
 σοι γινέσθαι; τί δ', εἰ σὺ καλῶς μοι πεπίστευ-
 κας τὰ σουτοῦ, σοὶ δ' οὐκ ἔστι καλῶς πιστεῦ-
 σαι,

dem ea, quæ audiui, ta-
 ceo, siquidem sum taciturnus;
 sed ille egressus, vulgat apud omnes: deinde,
 ubi, quid factum sit, cognovero;
 si & ipse similis illius fuero,
 ulturas eum; effero illius etiam arcana:
 premo simul, & premor.
 Si vero memini, alium ab alio non lædi;
 sed facta esse cujusque, quæ quemque
 & lædant & javent; in eo quidem
 mihi tempero, ne quid illi simile faciam;
 nihilominus tamen

futilitatis mee poenas pendo.

Sit ita. Sed iniquum est, cum alterius arcana audieris,
 non & ipsam vicissim illi tua te committere.
 Nam vero te rogavi, homo? num certis
 conditionibus tua protulisti, ut vicissim
 audires mea? si tu nator es, & omnes
 obvius amicos judicas, vis & me tui
 similem esse? Quid vero, si tu quidem
 recte mihi tua credidisti, tibi vero
 recte credi non potest, vis

σαι, θέλεις με προκεσῶν; οἷόν ἐι πίθῳ εἶχόν 12
 ἐγὼ μὲν στεγνόν, σὺ δὲ τετραυπημένον· καὶ ἰλ-
 θῶν παρακατέδου μοι τὸν σαυτοῦ ὄνον, ἵνα βάλω
 εἰς τὸν ἐμὸν πίθον, εἴτ' ἠγαυαίκτης ὅτι μὴ κοίτῳ
 σοὶ πιστεύω τὸν ἑμαυτοῦ οἶνον. σὺ γὰρ τετραυπη-
 μένον ἔχεις τὸν πίθον. Πῶς οὖν ἐτι ἴσον γίνεται; 13
 Σὺ πιστῶ παρακατέδου, τὸν αἰδήμονι, τὰς ἑαυ-
 τοῦ ἐνεργείας μόναις βλαβεραῖς ἠγαυμένῳ καὶ ὠφε-
 λήμους, τῶν δ' ἐκτὸς οὐδέν. ἐγὼ σοὶ θέλεις πα- 14
 ρεκαταθάμαι, ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν
 ἠτιμακότη, θέλοντι δὲ κερατίου τυχεῖν, ἢ ἀρ-
 χῆς τινος, ἢ προαγωγῆς ἐπ' τῇ αὐτῇ, καὶν μίλ-
 λης τὰ τέκνα σου κατασφάζειν, ὡς ἡ Μήδεια;
 Πού τούτο ἴσον ἐστίν; Ἀλλὰ δεῖξόν μοι σαυτὸν 15
 πιστὸν, αἰδήμονα, βέβαιον· δεῖξον, ὅτι δόγματα
 ἔχεις φιλικὰ· δεῖξόν σου τὸ ἀγνῆον ὅτι οὐ τέτρη-
 ται· καὶ ὄψει, πῶς οὐκ ἀναμένῳ ἴδε μοι σὺ
 πιστεύ-

me temere & præcipitan-
 ter agere? Perinde facis,
 ac si dolum habere ego
 quidem solidum, tu vero
 perforatum; tuque, cum
 tuum vinum mihi commi-
 sisses, ut in meum dolum
 recondere, postea mihi
 succenseris, quod non &
 ipse meum tibi vinum com-
 misissem, cum tuum perfo-
 ratum esset dolum. Qui
 ergo jam paria ista sunt?
 Tu apud fidelem deposuisti,
 apud verecundum, apud
 eum qui solas actiones suas
 noxias iudicat & utiles, ex-

ternarum vero rerum nihil:
 vis autem, ut ego apud te
 deponam mea; apud ho-
 minem, qui voluntatis suæ
 libertatem aspernatus, num-
 mos consequi studet, aut
 magistratum, aut gradum
 dignitatis atque in aula,
 quamvis liberi tui mactan-
 di tibi sint, ut Medea fecit?
 Ubi hoc æquum est? Age,
 ostende mihi te fidelem,
 verecundum, constantem;
 ostende, decreta te habe-
 re benevola; ostende, vas
 tuum non perforatum esse;
 & videbis, me non exspe-
 ctaturum,

πιστεύσης τὰ σουτοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ἐλθὼν πρὸς
 16 σὲ, παρακαλῶ ἀκοῦσαι τῶν ἐμῶν. Τίς γὰρ ἡ
 φίλος χηρέασθαι αἰγείῳ καλῶ; Τίς αἰτιμῶς
 σύμβουλον εὖνον καὶ πιστόν; τίς οὐκ ἄσμετα
 δεξεται τὸν ὡσπερ φορτίου μεταληφόμενον τῆ
 αὐτοῦ περιστάσεων, καὶ αὐτῇ τούτῳ κουφισῶντα
 αὐτόν, τῷ μεταλαβεῖν;

17 Ναί. ἀλλ' ἐγὼ σοὶ πιστεύω· σὺ ἐμοὶ οὐ πι-
 στεύεις; Πρῶτον μὲν, οὐδὲ σὺ ἐμοὶ πιστεύεις,
 ἀλλὰ Φλύαρος εἶ, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν δίπασαι
 κατασχεῖν. ἐπεὶ τοι, εἰ τοῦτό ἐστιν, ἐμοὶ μόνῳ
 18 αὐτὰ πιστεύσον. νῦν δ' ὄν ἂν εὐσχολοῦνται ἴδης,
 παρακαθίσας αὐτῷ λέγεις· Ἀδελφε, οὐδένα σοι
 ἔχω εὐνούστερον, οὐδὲ φίλτερον, παρακαλῶ σε
 ἀκοῦσαι τὰ ἐμά. καὶ τοῦτο πρὸς τοὺς οὐδὲ τι
 19 ἄλλῃγον ἐγνωρισμένους ποιῶς. Εἰ δὲ καὶ πιστεύεις
 ἐμοὶ, δῆλον, ὅτι ὡς πιστῷ καὶ αἰδήμονι, οὐχ
 ὅτι

Etaturum, dum arcana tua
 mihi credas; sed rogatu-
 rum ultro, ut audias mea.
 Quis enim nolit uti vase
 pulcro? Quis aspernatur
 consiliarium benevolum &
 fidelem? Quis non liben-
 ter admittet eum, qui diffi-
 cultatum ipsum circumstan-
 tium, veluti operis, par-
 tem in se recipiat, atque
 eo ipso levat, quod partem
 eorum capit?

Recte. At, ego tibi
 credo; tu mihi non credis!
 Primum; ne tu quidem mi-

hi credis, sed futilis es,
 proptereaque nihil conti-
 nere potes. Nam, si res
 ita se habet, mihi foli es
 crede. Nunc autem, quem-
 canque videris otiosum,
 illi adficens dicis: Frater,
 neminem habeo te bene-
 volentiozem, nec cario-
 rem; rogo te, ut res meas
 audias. Idque facis apud
 homines minime notos.
 Sed quod si etiam revera
 mihi credis; manifestum
 est, te credere mihi ut fi-
 deli & verecundo; non,
 quod

ὅτι σοὶ τὰ ἑμαυτοῦ ἐξείπον. Ἄφες οὖν, ἵνα καὶ
 γὰρ ταῦτά ὑπολάβω. Δεῖξόν μοι, ὅτι, ἂν τις 20
 τινὶ τὰ αὐτοῦ ἐξείπη, ἐκείνος πιστὸς ἐστὶ καὶ
 αἰδήμων. εἰ γὰρ τοῦτο ἦν, ἐγὼ περιερχόμενος
 πάσιν ἀνθρώποις τὰ ἑμαυτοῦ ἂν ἔλεγον, εἰ ταῦ
 του ἕνεκα ἔμελλον πιστὸς καὶ αἰδήμων ἔσεσθαι.
 τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον· ἀλλὰ δογμάτων δὲ οὐχ
 ἂν ἔτυχεν. Ἄν γοῦν τινὰ ἴδης περὶ τὰ ἀπροαι- 21
 ρετα ἐσπουδακότα, καὶ τούτοις ὑποτεταχότα τὴν
 ἑαυτοῦ προαίρεσιν, ἴσθι ὅτι ἀνθρώπος οὗτος μυ-
 ρίους ἔχει τοὺς ἀναγκαζόντας, τοὺς κωλύοντας.
 οὐκ ἐστὶν αὐτῷ χρεία πίστεως ἢ τροχῶν πρὸς τὸ 22
 ἐξεπεῖν ἢ οἶδεν· ἀλλὰ παιδισκαρίου νευμάτιον, ἂν
 οὕτω τύχη, ἐκσείσει αὐτὸν, Καισαριανοῦ Φιλοφρο-
 σύνη, ἀρχῆς ἐπιθυμία, κληρονομίας, ἀλλὰ τούτοις
 ὅμοια τρισμύρια. Μεμνήσθαι οὖν δεῖ ἐν τοῖς κα- 23
 θόλου, ὅτι οἱ ἀπόρρητοι λόγοι πίστεως χρεῖαν
 ἔχουσι, καὶ δογμάτων τοιούτων. Ταῦτα δὲ ποῦ 24
 νῦν

quod ego mea arcana tibi
 dixerim. Sine igitur, ut
 ipse eadem sentiam. Osten-
 de mihi, si quis alicui sua
 dixerit, eum idcirco fide-
 lem & verecundum esse.
 Nam si hoc ita se haberet,
 ego passim omnibus arcana
 mea communicarem, si ea
 de causa fidelis & vere-
 cundus futurus essem. Res
 autem non ita se habet;
 sed decretis opus est non
 vulgaribus. Si quem igitur
 videris rerum externa-
 rum studiosum, atque his
Epistolae Dissert. T. I.

voluntatem suam subjicien-
 tem, eum scito infinitos
 habere a quibus cogatur, a
 quibus prohibeatur. Non
 opus est ei picem aut ro-
 tam admovere, ut ea dicat
 quae novit, sed puellae nu-
 tus (si res ita tulerit) eum
 excitabit, Caesariani blan-
 ditiae, magistratus aut hae-
 reditatis cupiditas, alia de-
 nique id genus sexcenta.
 In universum igitur tenen-
 dum est, arcanos sermo-
 nes fidem postulare, decre-
 taque talia. Ea vero nunc
 U u ubi

ἤν εὐρεῖν βραδίως; Ἡ δεξιάτω μοί τις τὸν οὖτος
 ἔχοντα, ὥστε λέγειν, Ἐμοὶ μόνων μέλες τῶν
 ἐμῶν, τῶν ἀκαλύτων, τῶν φύσει ἐλευθέρων. Ταύ-
 την οὐσίαν ἔχω τοῦ ἀγαθοῦ· τὰ δὲ ἄλλα γινέ-
 σθω ὡς ἂν διδῶται, οὐ διαφέρωμαι.

ubi invenire proclive est?	quæ natura sunt liberæ.
Ostende mihi hominem sic	Hanc naturam boni habeo;
adfectum, ut dicat, Mihi	cætera vero fiunt ut res
solæ meæ res curæ sunt,	tempusque tulerint, mea
quæ prohiberi nequeunt,	non refert.

Τῶν τοῦ Ἐπικτήτου Διατριβῶν
 Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
 ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΒΙΒΛΙΩ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

INDEX CAPITVM.

PRIMO LIBRO COMPREHENSORVM.

Ἀρριανὸς Λουκίῳ Γαλλίῳ εὖ πράττειν.	<i>Arriani Epistola ad L. Gellium.. Pag. 3.</i>
α. Περὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῖν.	I. <i>De his quæ in Nostra potestate sunt, quæque non sunt. 5</i>
β. πῶς ἂν τις σίξοι τὸ κατὰ Πρόσωπον ἐν παντί.	II. <i>Quo pacto cuique Personæ sua in rebus omnibus tuenda sit. 12</i>
γ. πῶς ἂν τις, ἀπὸ τοῦ τοῦ Θεοῦ πατέρα εἶναι τῶν ἀν- θρώπων, ἐπὶ τὰ ἕξῃς ἐκέλ- τοι.	III. <i>Quo pacto quis, ex eo, quod Deus est Pater homi- num, ad reliqua progre- diatur. 19</i>
δ. περὶ Προκαπῆς.	IV. <i>De Profectu. 22</i>
ε. πρὸς τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς.	V. <i>Adversus Academicos. 29</i>
ς. περὶ Προνοίας.	VI. <i>De Providentia. 31</i>
ζ. περὶ τῆς χρείας τῶν Με- ταπίπτοντων καὶ Ἵποθε- τικῶν, καὶ τῶν ὁμοίων.	VII. <i>De usu Argumentationum Variantium, (quæ me- ταπίπτοντες dicuntur.) tum Hypotheticarum, earum- que similiarum. 40</i>
η. ὅτι αἱ Δυνάμεις τοῖς ἀκα- τάτοις οὐκ ἀσφαλῆς.	VIII. <i>Facultates non sine pe- riculo esse hominibus inveni- ditis. 47</i>
θ. πῶς ἀπὸ τοῦ Συμφεῖς ἡμᾶς εἶναι τῷ Θεῷ, ἐκέλ- τοι ἂν τις ἐπὶ τὰ ἕξῃς.	IX. <i>Qua ratione ab eo, quod Cognitionem habemus cum Deo, progrediare ad re- liqua. 50</i>
ι. πρὸς τοὺς περὶ τὰς ἐκ Ρώμῃ προαγωγὰς ἐσπουδαχέτας.	X. <i>In eos qui Romæ Honori- bus inserviunt. 59</i>
ια. περὶ Φιλοσοφίας.	XI. <i>De Caritate in suis. 62</i>

- ιβ'. περι Εὐχρηστῆσεως. XII. *De Aequitate animi.*
Pag. 71
- ιγ'. πῶς ἕκαστά ἐστι ποιῆν
ἀρεστῶς Θεοῖς. XIII. *Quo pacto omnia ita
peragi possint, ut Deus sint
grati.* 79
- ιδ'. ὅτι πάντα ἐφορεῖ τὸ Θεῖον. XIV. *Divinum nomen cuncta
intueri.* 80
- ιε'. τί ἐκαγγέλλεται Φιλοσο-
φία. XV. *Quid profiteatur Philo-
sophia.* 85
- ισ'. περι Προνοίας. XVI. *De Providentiā.* 87
- ιζ'. ὅτι ἀναγκαῖα τὰ Λογικῆ. XVII. *Logicam artē esse
necessariam.* 91
- ιη'. ὅτι οὐ δὲ Χαλεπαίνεν τοῖς
ἀμωρανομένοις. XVIII. *Non Irascendum esse
peccantibus.* 97
- ιθ'. τῶς ἔχειν δὲ πρὸς τοὺς
Τυράντους. XIX. *Quomodo adfecti erga
Tyrannos esse debeamus.* 103
- κ'. περι τοῦ Λόγου, πῶς αὐ-
τοῦ Σαωρητικὸς ἐστίν. XX. *De Ratione, quo pacto
semet ipsa contempletur.* 109
- κβ'. πρὸς τοὺς Θαυμάζεσθαι
θέλοντας. XXI. *Ad eos, qui Admira-
tioni esse cupiunt.* 113
- κγ'. περι τῶν Προλήψεων. XXII. *De anticipatis animi
Notionibus.* 114
- κδ'. πρὸς Ἐπίκουρον. XXIII. *In Epicurum.* 119
- κε'. πῶς πρὸς τὰς Περιπτώσεις
ἀγωνιστέον. XXIV. *Quomodo adversus
Difficultates sit decortan-
dum.* 121
- κς'. πρὸς τὸ αὐτό. XXV. *Eadem de re.* 126
- κζ'. τίς ὁ Βιωτικὸς νόμος. XXVI. *Quae sit Vita lex.* 133
- κη'. ποσαχῶς αἱ Φαντασίαι γί-
νονται· καὶ τίνα πρόχειρα
πρὸς αὐτὰς βοηθήματα πα-
ρασκευαστέον. XXVII. *Quotuplicia sint Vi-
sa: Et quae adjuncta ad-
versus ea comparanda sint.*
137
- κθ'. ὅτι οὐ δὲ Χαλεπαίνεν ἀν-
θρώποις· καὶ τίνα τὰ μι-
κρὰ καὶ μεγάλῃ ἐν ἀνθρώ-
ποις. XXVIII. *Non Irascendum
esse hominibus: Et quae ma-
gna, quae parva sint in re-
bus humanis.* 142
- κθ'. περι Ἐδσταθείας. XXIX. *De Constantiā.* 150

κ. τί θεῖ πρόχειρον ἔχειν ἐν ταῖς Περιπτώσεσιν.

Πίναξ Κεφαλαίων

ἐν τῷ Δευτέρῳ Βιβλίῳ περιχομένων.

α. Ὅτι οὐ μάχεται τὸ Θάρρειν τῷ Εὐλαβεῖσθαι.

β. περὶ Ἀταραξίας.

γ. πρὸς τοὺς συμιστάντας τινὰς τοῖς Φιλοσόφοις.

δ. πρὸς τὸν ἐπὶ Μοιχείᾳ ποτὲ κατειλημμένον.

ε. πῶς συνκάρχει Μεγαλοφροσύνη καὶ Ἐπιμέλεια.

ς. περὶ Ἀδιαφορίας.

ζ. πῶς Μαντευτέον.

η. τίς ἡ εὐσία τοῦ Ἀγαθοῦ.

θ. ὅτι οὐ δυνάμενοι τὴν τοῦ Ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι, τὴν τοῦ Φιλοσόφου πρόσλαμβάνομεν.

ι. πῶς ἀπὸ τῶν Ὀνομάτων τὰ Καθάρματα ἔστιν εὐρίσκειν.

ια. τίς Ἀρχὴ Φιλοσοφίας.

ιβ. περὶ τοῦ Διαλέγεσθαι.

ιγ. περὶ τοῦ Ἀγωνιᾶν.

ιδ. πρὸς Νάσονα.

ιε. πρὸς τοὺς σκληρῶς τισιν ὄν ἔκριναν ἐρμηνεύοντας.

XXX. Quid in rerum Discriminibus sit in promptu habendum. Pag. 164

INDEX CAPITVM

Secundo Libro comprehensurum.

I. Non pugnare Fiduciam cum Cautione. 165

II. De Inperturbato animi statu. 176

III. Ad eos qui Philosophia aliquos commendant. 181

IV. Ad eum qui aliquando in Adulterio deprehensus fuerat. 183

V. Quo pacto cum Magnitudine animi Diligentia coniungatur. 186

VI. De Indifferentiâ. 193

VII. Quo pacto sint consulendi Vates. 200

VIII. Qua sit natura Bonorum. 203

IX. Cum Hominis officium præstare non possimus, Philosophi minus nos profiteri. 210

X. Quo pacto e Nominibus Officia sint reperienda. 215

XI. Quod sit Philosophiæ Initium. 222

XII. De Disserendi arte, 228

XIII. De Anxietate. 233

XIV. Ad Nasonem. 241

XV. Ad eos qui pertinaciter in his qua decreverunt perseverant. 248

α'. ὅτι αὐτὸ μελετῶμεν χρῆσθαι
 ι'. τοῖς περι' Ἀγαθῶν καὶ Κα-
 ρῶν δόγμασιν.

εζ'. πῶς ἐφαρμοστέον τὰς Πρα-
 γμὰς τοῖς ἐπὶ μέρους.

εθ'. πῶς ἀγωνιστέον πρὸς τὰς
 Φαντασίας.

εθ'. πρὸς τοὺς μέχρι Λόγου
 μόνον ἀναλαμβάνοντας τὰ
 τῶν Φιλοσόφων.

στ'. πρὸς Ἐπικουρείους καὶ
 Ἀκαδημαϊκοὺς.

κα'. περι' Ἀγομολογίας.

κβ'. περι' Φιλίας.

κγ'. περι' τῆς τοῦ Λέγειν δυ-
 νάμεως.

κδ'. πρὸς τινα τῶν ἐπὶ ἡξιο-
 μένων ὑπ' αὐτοῦ.

κε'. πῶς ἀναγκαῖα τὰ Λο-
 γικὰ.

κς'. τί τὸ ἴδιον τοῦ Ἀμαρτή-
 ματος.

Πίναξ ΚεΦαλαίων

ἐν τῇ Τρίτῃ Βιβλίῳ πε-
 ριχομένων.

α'. Περι' Καλλωπισμοῦ.

β'. περι' τοῦ τίνα Ἀσκήσθαι δεῖ
 τὸν Προκόψαντα· καὶ ὅτι
 τῶν κυριωτάτων ἀμελοῦμεν.

γ'. τίς ὕλη τοῦ Ἀγαθοῦ· καὶ
 πρὸς τί μάλιστα Ἀσκητέον.

δ'. πρὸς τὸν ἀκόσμως ἐν Θεά-
 τρῳ σκουδάσαντα.

XVI. Non meditari nos, quo
 passo decretis de rebus Bonis
 Et Malis utamur. Pag. 253

XVII. Quomodo Anticipatio-
 nes singulis rebus sint ad-
 commodanda. 265

XVIII. Quo passo cum Vitis
 desertandum sit. 275

XIX. In eos qui non nisi Dispu-
 tationum tenus placita Phi-
 losophorum addiscunt. 282

XX. In Epicureos Et Acade-
 micos. 292

XXI. De Discrepantiâ. 303

XXII. De Amicitia. 309

XXIII. De Dicendi facultate.
 320

XXIV. Ad aliquem nulla asti-
 matione dignatum ab eo. 333

XXV. Artem Disserendi esse
 necessariam. 341

XXVI. Quid sit Peccati pro-
 prium. 342

INDEX CAPITVM

Tertio Libro comprehenso-
 rum.

I. De Ornatu. 345

II. Qua Exercenda sint Pro-
 ficienti; item, Præcipua
 a nobis negligi. 358

III. Qua sit materia Boni vi-
 ri; Et in quo potissimum
 exerceri debeamus. 363

IV. Adversus turpiter fa-
 ventem in Theatro. 369

ε'. πρὸς

- δ. πρὸς τοὺς διὰ νόσου ἀκα-
λαττομένους.
- ε. Σποράδην τινά.
- εζ. πρὸς τὸν διορθωτὴν τῶν
ἐλευθέρων πόλεων, Ἐπι-
κούρειον ὄντα.
- εζ. πῶς πρὸς τὰς Παντιωσάκας
γυμναστέον.
- στ. πρὸς τινὰ Ῥήτορα, ἀνύκτα
εἰς Ῥώμην ἐπὶ δίκῃ.
- ζ. πῶς δεῖ Φέρειν τὰς Νό-
σους.
- ια. Σποράδην τινά.
- ιβ. περὶ Ἀσκήσεως.
- ιγ. τί ἐστὶν Ἐρημία, καὶ ποῖος
Ἐρημος.
- ιδ. Σποράδην τινά.
- ιε. ὅτι δεῖ Περισκεμμένως ἐρ-
χεσθαι εἰς ἕκαστα.
- ις. ὅτι εὐλαβῶς δεῖ συγκαθί-
ναι εἰς Συμπεριφοράν.
- ιζ. περὶ Προνοίας.
- ιη. ὅτι οὐ δεῖ πρὸς τὰς Ἀγχα-
λίας ταράττεσθαι.
- ιθ. τίς στάσις Ἰδιώτου καὶ
Φιλοσόφου.
- κ. ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν Ἐπιτό-
ς ἐστὶν ἀφελεῖσθαι.
- κα. πρὸς τοὺς εὐκόλους ἐπὶ τῷ
Σοφιστῆσειν ἐρχομένους.
- κβ. περὶ Κυνισμοῦ.
- κγ. πρὸς τοὺς Ἀναγινώσκον-
τας καὶ Διαλεγομένους ἐπι-
δεικτικῶς.
- κδ. περὶ τοῦ μὴ δεῖν Προσ-
πάσχειν τοῖς Οὐκ εἰς ἡμῶν.
- Ν. *Ad eos qui sub morbum
domum abeant.* Pag. 372
- VI. *Miscellanea quaedam.* 377
- VII. *Ad Epicurum quon-
dam, liberarum Civitatum
Correctorem.* 380
- VIII. *Quomodo adversus Vasa
exerceri debeamus.* 389
- IX. *Ad Rhetorem quendam
Romam ad iudicium pro-
ficiscentem.* 391
- X. *Quo pacto ferendi sint
Morbi.* 397
- XI. *Miscellanea quaedam.* 400
- XII. *De Exercitatione.* 404
- XIII. *Quis sit status desertus,
& qui sit Desertus.* 408
- XIV. *Miscellanea quaedam.* 415
- XV. *Considerate singula ad-
gredienda esse.* 418
- XVI. *Cautè utendum esse ho-
minum Consuetudine.* 422
- XVII. *De Providentia.* 426
- XVIII. *Non perturbari oport-
ere Nunciis.* 428
- XIX. *Quis status sit Indotus
hominis & Philosophi.* 430
- XX. *Posse fructum e rebus
Externis omnibus capi.* 432
- XXI. *Ad eos qui temere Do-
ctorum munus capessunt.* 437
- XXII. *De Sectâ Cynicâ.* 443
- XXIII. *Ad eos qui Ostenta-
tionis causâ legunt qui
disputant.* 473
- XXIV. *Non debere nos sa-
rum rerum Desiderio tene-
ri, quæ in Nostra potestate
non sunt.* 484

αδ. πρὸς τοὺς Ἀποπίπτοντας
ἐν προέξοντο.

αε. πρὸς τοὺς ἐν Ἀπορίᾳ
ἐπιδοκίματας.

Πίναξ Κεφαλαίων

ἐν τῇ Τετάρτῃ Βιβλίῳ πε-
ρασομένων.

α. Περὶ Ἐλευθερίας.

β. περὶ Συμπεριφορᾶς.

γ. Τίνα τίνων Ἀντικαταλλα-
πτιέον.

δ. πρὸς τοὺς περὶ τὸ ἐν Ἄου-
χίᾳ διαγεῖν ἐσπουδακίματας.

ε. πρὸς τοὺς Μαχημοὺς καὶ
Θηριώδεις.

ς. πρὸς τοὺς ἐπὶ τῷ Ἐλασι-
σθῆαι ὀδυνημένους.

ζ. περὶ Ἀφοβίας.

η. πρὸς τοὺς ταχέως ἐπὶ τὸ
σχῆμα τῶν Φιλοσόφων ἐπι-
πρόωντας.

θ. πρὸς τὸν εἰς Ἀνασχυντίαν
μεταβληθέντα.

ι. τίνων δὲ Καταφρονεῖν, καὶ
πρὸς τίνε Διαφέρεσθαι.

ια. περὶ Καθαριότητος.

ιβ. περὶ Προσοχῆς.

ιγ. πρὸς τοὺς εὐθέως ἐπιφέ-
ροντας τὰ αὐτῶν.

XXV. *Ad eos qui a Propo-
sito desciunt.* Pag. 515

XXVI. *Ad eos qui Inopiam
timeant.* 518

INDEX CAPITVM

Quarto Libro comprehenso-
rum.

I. *De Libertate.* 529

II. *De familiari Consuetudine
cum Hominibus.* 576

III. *Quæ quibus Communita-
da sint.* 578

IV. *Ad eos qui vitam in Otio
transigere cupiunt.* 581

V. *In Pugnaces Et Imma-
nes.* 595

VI. *In eos qui dolent quod Mi-
serabiles videantur aliis.* 605

VII. *De Timoris vacuitate.*
616

VIII. *In eos qui celeriter ad
suscipiendam Philosophi
personam properant.* 628

IX. *Ad quemdam qui ad Im-
pudentiam deflexerat.* 640

X. *Quænam Contemnenda sint,
Et quænam sint Magni fa-
cienda.* 644

XI. *De Munditiei studio.* 653

XII. *De Adtentione.* 663

XIII. *Ad eos qui temere Ar-
cana sua efferunt.* 668

CORRIGENDA ET ADDENDA IN TOMO I.

In Praefatione.

- Pag. xi. lin. 6. *post σωτήριον addē θέλημα.* (quod vocabulum deest in Vptoni praefatione. Vide infra p. xviii.)
 — xvii. l. 8. *pro operis scribe operum*
 — xviii. l. 5. *βιοῦ scv. βιοῦν*
ibid. in Not. col. a. l. 4. post Secundus. adde: Ceterum verbotenus fere convenire adparet subscriptionem hanc cum illa, quam e codice Carpenfi ab Vptono prolata[m] supra vidimus. Unde intelligitur, aut alterum horum codicum ex altero, aut utrumque ex eodem aliquo tertio exemplari esse descriptum.
 — xxi. in Not. col. b. l. 10. *pro acerbitate scv. acerbitate.*

In Græco contextu.

- p. 6. l. 3. *a fine, pro χρύσιον scv. χρύσιον*
 — 9. l. 5. *pro θέλη scv. θέλη*
 — 26. l. 8sq. *ὡς αἰδήμων ἐσθίει, ὡσαύτως ἐπὶ θεῶ. Sic distingue: ὡς αἰδήμων, ἐσθίει ὡσαύτως, ἐπὶ τῆς θεῶ.*
 — 34. l. 4. *pro ἡμῶν δὲ scv. ἡμῶν δὲ,*
 — — l. 7. *ἡμῶν δ' scv. ἡμῶν δ'*
 — — l. 9. *ἀλλ' ἂν scv. ἀλλ', ἂν*
 — 37. l. 2. *στενάξω. scv. στενάξω;*
 — 44. l. 12. *ἐπὶ τε scv. ἐπὶ τε*
 — 51. l. 10. *ἐντεῦθεν ποδῶν scv. ἐντεῦθεν ποδῶν*
 — 61. *penult. νυστάζομεν; scv. νυστάζομεν;*
 — 81. l. 9. *σελήνης scv. σελήνης*
 — 87. l. 10. *ἐπὶ, ἔρα scv. ἐπὶ ἔρα*
 — 98. l. 1. *εἰς καὶ scv. εἰς, καὶ*
 — 99. l. 1. *ἐστὶ scv. ἐστὶν*
 — 102. l. 6. *Ὀλυμπία scv. Ὀλυμπία*
 — 107. l. 5. *δοκῆ scv. δοκῆ.*
 — — l. 15. *Τοῦτ' scv. Τοῦτ' (et sic passim deinde.)*
 — 108. *penult. ἄγα scv. ἄγα*
 — 111. l. 13. *ἐξαπατηθῆνας scv. ἐξαπατηθῆνας*
 — 113. l. 9. *ἐγὼ μὲν scv. Ἐγὼ μὲν*
 — 114. l. 10. *πάσης, αὐτὸ scv. πάσης αὐτὸ*
 — 122. l. 1. *εὐ scv. εὐ*
 — 139. l. 14. *sic distingue: παραβάλλει μνησάτε ἐκασίδη.*
 — 140. l. 2. *pro Ἐνθεν ἂν scv. Ἐνθεν, ἂν*
 — — *ult. ἐν τῶν. scv. ἐν τῶν.*
 — 142. l. 1. *εὐνήθειαν scv. ἀλήθειαν*
 — 146. l. 12. *ἢ δ' ἐν scv. ὁ δ' ἐν*
 — 148. l. 5 *ἐστὶ scv. ἐστὶ.*
 — 151. l. 1. *σοαυτοῦ scv. σεαυτοῦ*

- Pag. 160. l. 11. *pro ἀπόφασιν* *scr.* ἀπόφασιν
 — 161. l. 1. αὐτοῦ *scr.* αὐτοῦ,
 — 163. l. 1. ἔλθῃ, *scr.* ἔλθῃ,
 — 174. l. 7. καὶ ἡ ὁδὸς *scr.* καὶ * ἡ ὁδὸς
 — 175. l. 11. θαρρόντως *scr.* θαρρόντως,
 — 184. l. 5. *sic distingue:* ἀνῆρτο * αἰ ε'
 — — *ult. pro* Οὐκ *scr.* οὐκ
 — 188. l. 8. μοι μέλα *scr.* μοι μέλα
 — 189. l. 23. ἐπὶ βάλῃ; *scr.* ἐπὶ, βάλῃ;
 — 196. l. 7. τοῦτο *scr.* τοῦτο
 — 197. *pen.* αὐτὸς ὅταν *scr.* αὐτὸς, ὅταν
 — 202. l. 4. αὐτῶ, *scr.* αὐτῶ.
 — 207. l. 8. ἐπίστω *scr.* ἐπίστω
 — 218. l. 1. θείδανος *scr.* θείδανος
 — 234. l. 5. οὐ μὲν *scr.* οὐ μὲν
 — 243. l. 4. πῶς ἐστὶ *scr.* πῶς ἔστι
 — 246. *ult.* διατί *scr.* διατί
 — 248. l. 6. ἀλλῷ τι *scr.* ἀλλο, τι
 — 258. l. 10. ναυαγήσω, *scr.* ναυαγήσω
 — — *ult.* βάλῃ. *scr.* βάλῃ;
 — 259. l. 3. μήθ' *scr.* μήθ'
 — 261. l. 12. Τί οὖν, ἐν *scr.* Τί οὖν ἐν
 — 262. l. 10. Ταχύγ' *scr.* Ταχύ γ'
 — 264. l. 4. παθόμενος *scr.* παθόμενος
 — 273. l. 3. *hip.* μεγάλως *scr.* μεγάλως,
 — 275. l. 13. ἀνάστας *scr.* ἀνάστας
 — 289. l. 4. τὸ ἐπὶ *scr.* τὸ ἐπὶ
 — 307. l. 5. ἀλλ' *scr.* ἀλλα
 — 315. l. 1. ἐκῆνο ἄναι' *scr.* ἐκῆ ἄναι'
 — — ἐκῆνο. *scr.* ἐκῆ.
 — 317. l. 8. οἱ ἄνθρωποι *scr.* οἱ ἄνθρωποι
 — 325. l. 9. προαιρετά. *scr.* ἀπροαιρετα.
 — 342. l. 7. ἐστὶ *scr.* ἐστὶ
 — 353. l. 10. προγραφήν; *scr.* προγραφῆν.
 — 368. *ult.* οὐ εἰσι, *scr.* οὐ εἰσι.
 — 394. l. 12. *scribe* συμβεβλημένας μοι.
 — 410. l. 2. *scr.* λέγουσὶ τινες
 — 421. *pen. pro* ΡΟΥΦΩ *scr.* ΡΟΥΦΩ
 — 426. l. 11. Κἄγω *scr.* Κἄγώ
 — 429. l. 10. κῆνε; *scr.* κῆνα;
 — 442. l. 13. λέγα. *scr.* λέγε,
 — — *ult.* Φῆνε, καὶ *scr.* Φῆνα καὶ
 — 447. l. 12. ταύτην. *scr.* ταύτην
 — 450. l. 9. βασιλεία *scr.* βασιλεία
 — 456. l. 12. ἀπογράφεσθαι; *scr.* ἀπαγράφεσθαι.
 — 460. l. 5. Ὡστε ἂν σοι *scr.* Ὡστε, ἂν σοι
 — — l. 13. Κύνικου; *scr.* Κυνικοῦ;
 — 477. l. 2. ἠσθηται *scr.* ἠσθηται
 — 501. l. 10. ἀναδέχεσθαι *scr.* ἀναδέχεσθαι
 — 505. l. 6. ὑποθετικούς *scr.* ὑποθετικούς.
 — 520. l. 7. Εἰ σου *scr.* εἰ σου
 — 521. l. 4. περὶ *scr.* περὶ
 — 537. *penult.* ὁ μὴν *scr.* ὁ μὲν.
 — 552. *pen.* καθῆναι *scr.* καθῆναι.

- Pag. 564. l. 2. δυναμειν *scr.* δυναμειν
 — 586. l. 10. ου ιδουσω. *scr.* ουκ ιδουσω.
 — 595. pen. Καλλιλεως *scr.* Καλλιλεως.
 — 627. l. 5. ναιεις *scr.* δυναμεις
 — 633. l. 2. ηγωναζομαι *scr.* ηγωναζομαι
 — 638. l. 4. εβουραη *scr.* εβουραη
 — 640. l. 3. αντιθες *scr.* αντιθες
 — 657. l. 11. ολου *scr.* ολου
 — 659. l. 3. sin. καταβινη' ποτω *scr.* καταβινη' ποτω.
 — 669. l. 5. Προσθε *scr.* Προσθε.
 — 679. l. 10. δειη. *scr.* δειη

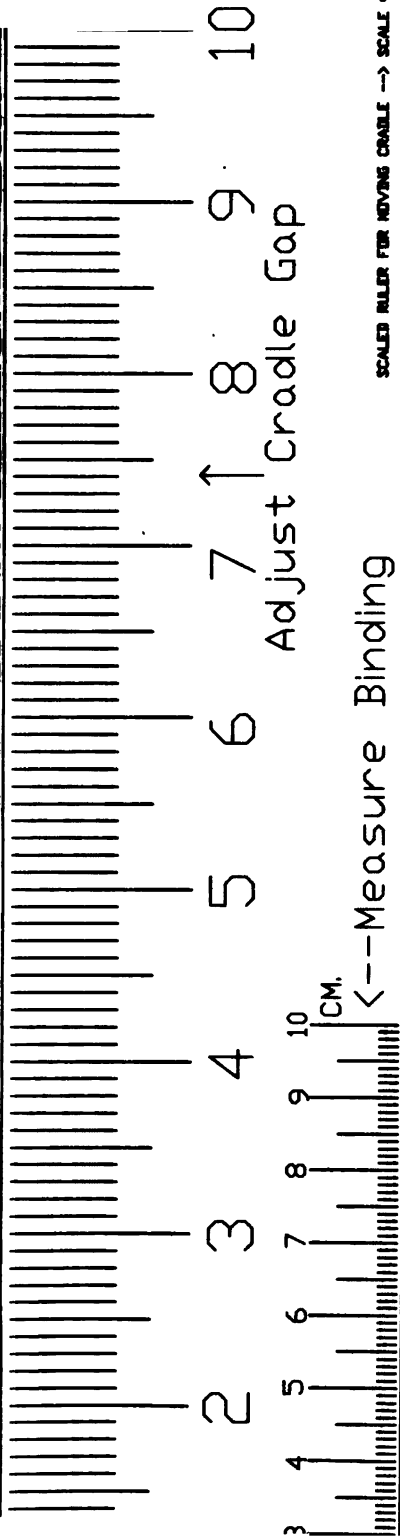
In Versione Latina.

- Pag. 17. col. a. lin. 1. pro lucratusque *scribe* luctatusque
 — — ult. pro auferes *scr.* auferas
 — 20. a. l. 11. effereris? *scr.* efferreris?
 — 26. a. l. 6. necesse est *scr.* necesse esse
 — — l. 13 sqq. Sic *distingue et scribe*: et custodiat; si lavet ut
 fidus, ut verocundus; si eodem modo comedat; si, quæcum-
 que incidit materia &c.
 — 31. a. ult. perspiciendi et *scr.* perspiciendi, et
 — 44. b. l. 13. Numquid ergo *scr.* Vtrum ergo
 — — l. 16. aut *scr.* an
 — 46. b. l. 4. syllogismo *scr.* in syllogismo
 — 61. a. ult. aut: Oro te, *scr.* aut: Hortor te;
 — 65. a. l. 2. rectene *scr.* recte
 — 81. a. l. 1. Unde *scr.* (Recte!) unde
 — 113. a. l. 4. fin. mihi *scr.* Mihi
 — 121. b. l. 8. nos nunc *scr.* nos nunc (te)
 — 134. b. pen. fore, ut *scr.* fore ut
 — 141. a. l. 11. Eo qui *scr.* Eo quod
 — 164. b. ult. et 165. a. nostri arbitrii &c. *Scribe*: que mei arbi-
 trii non sunt, nihil ad me pertinent.
 — 192. a. l. 5. esset: *scr.* esset.
 — 225. a. l. 5 sq. sic *scribe*: Num ergo et illi haec iudicii regula-
 tatis est?
 — 242. a. l. 9. dele etiam
 — 243. a. penult. pro sit *scr.* esse
 — 277. a. l. 5. ad sese *scr.* ad pristinum statum
 — 285. a. l. 12. Nugatior *scr.* Nugacior
 — 289. b. l. 9. invideri *scr.* invidere
 — 304. b. l. 9. ut putant *scr.* ut putant,
 — 309. b. l. 2. ars rationis. *scr.* doctrina.
 — 317. a. l. 1. decretum est *scr.* decretum hoc est
 — — l. 9. neque id quod *scr.* neque illud, quod
 — 347. b. l. 11. exornandum *scr.* exornandam
 — 372. a. l. 8. nos eras *scr.* non eras
 — — penult. conferunt *scr.* conferant
 — 384. b. l. 8. sequerur? *scr.* consequens erit?
 — 394. a. l. 8 sq. *scribe*: Si potes, cape.
 — 408. b. l. 8. *scr.* ut, si quando sitiverit æstu,
 — — ult. etiam desertus *scr.* etiam continuo desertus
 — 422. a. l. 2. usus sum *scr.* usus sum,

- Pag. 438. a. l. 5. fin. *sic scribe*: sed venite, (*air.*) meque
 — 445. a. l. 9. quale *scr.* qualis
 — 446. a. l. 9. non debet *scr.* nulla debet
 — 447. b. l. 5. institurum. *scr.* institutum:
 — 449. a. l. 2. ut hostes ostendar *scr.* hostes ostendat
 — — b. l. 2. *pro* et principatum *scr.* et ad quod eam efficit
 — 451. b. l. 3. destinatum *scr.* destinata
 — 456. b. l. 6. *pro* profiteri velis &c. *sic oportebat*: professurus es;
 homo; non ad certamen &c.
 — 458. a. l. 9. *sic scribe*: indignabitur? dignus scilicet qui &c.
 — 459. a. penult. *pro* Ubi porro *scr.* Ubi vero
 — 461. b. l. 7. sunt ei *dele* ei
 — 473. b. ult. *pro* frustra *scr.* temere
 — 501. b. ult. Corinthi *scr.* Corinthum
 — 512. b. l. 5. fin. vivat. *scr.* vivas.
 — 534. b. l. 4. fin. dicemus, *scr.* dicimus,
 — 552. a. l. 6. coactus, *scr.* coactus sum,
 — 565. b. l. 5. servate *scr.* serva te
 — 566. a. ult. nostris. *scr.* nolitis.
 — 611. b. l. 5. fin. proclamabo, *scr.* proclamabo?
 — 632. a. l. 3. poteris *scr.* pateris
 — 635. b. l. 7. cæci, *scr.* claudi, cæci,
 — 642. b. l. 4. et damnis *scr.* et in damnis
 — 669. a. l. 4. nostra. *scr.* nostra.
 — 678. l. 6. adcommoanda. *scr.* adcommoandæ.

- Pag. 438. a. l. 5. fin. *sic scribe*: sed venite, (*ais.*) meque
 — 445. a. l. 9. quale *scr.* qualis
 — 446. a. l. 9. non debet *scr.* nulla debet
 — 447. b. l. 9. institutum. *scr.* institutum:
 — 449. a. l. 2. ut hostes ostendat *scr.* hostes ostendat
 — — b. l. 2. *pro* et principatum *scr.* et id quod eam efficit
 — 451. b. l. 3. destinatum *scr.* destinata
 — 456. b. l. 6. *pro* profiteri velis &c. *sic oportebat*: professurus es;
 homo; non ad certamen &c.
 — 458. a. l. 9. *sic scribe*: indignabitur? dignus scilicet qui &c.
 — 459. a. penult. *pro* Ubi porro *scr.* Ubi vero
 — 461. b. l. 7. sunt ei *dele* ei
 — 473. b. ult. *pro* frustra *scr.* temere
 — 501. b. ult. Corinthi *scr.* Corinthum
 — 512. b. l. 5. fin. vivat. *scr.* vivas.
 — 534. b. l. 4. fin. dicemus, *scr.* dicimus,
 — 552. a. l. 6. coactus, *scr.* coactus sum,
 — 565. b. l. 5. servate *scr.* serva te
 — 566. a. ult. nostris. *scr.* nolitis.
 — 611. b. l. 5. fin. proclamabo, *scr.* proclamabo?
 — 632. a. l. 3. poteris *scr.* pateris
 — 635. b. l. 7. cæci, *scr.* claudi, cæci,
 — 642. b. l. 4. et damnis *scr.* et in damnis
 — 669. a. l. 4. nostra. *scr.* nostra.
 — 678. l. 6. adcommodanda. *scr.* adcommodandæ.
-

SCALED RULER FOR MOVING CRADLE -> SCALE

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

Adjust Cradle Gap

Measure Binding

CM.

10

9

8

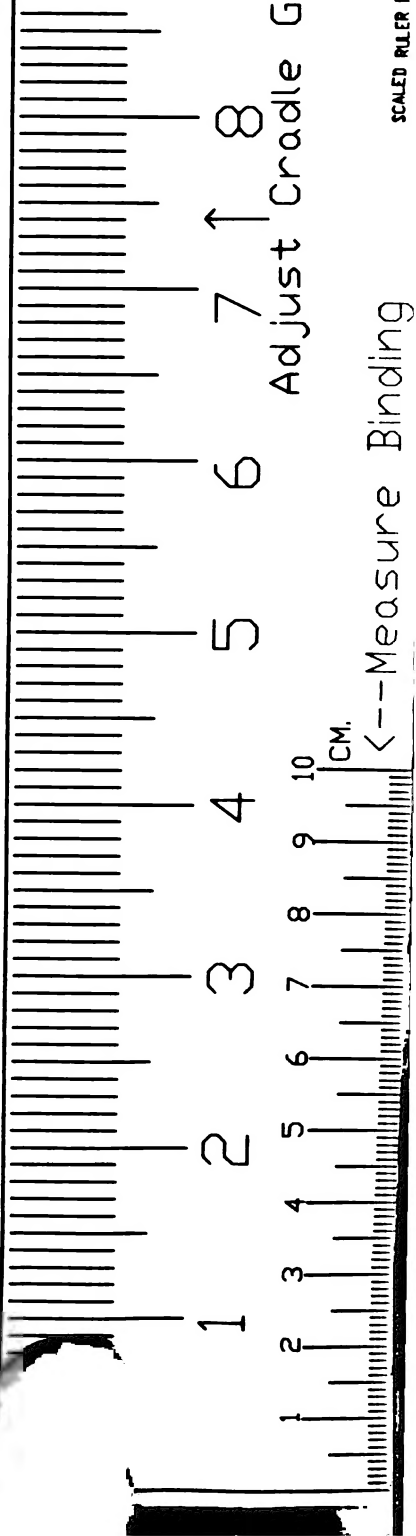
7

6

5

4

3

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

CM.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

Adjust Cradle G

←--Measure Binding

